SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.05.2021

Pöytäkirjan kansilehti 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen 4

3 § Kokouksessa saadut selostukset 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset 6

5 § Kaupunginvaltuuston 10.5.2021 pitämän kokouksen täytäntöönpanot 8

6 § Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2021 kuntavaaleja varten 10

- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat kuntavaaleissa 2021 12

7 § Lausunnon (1) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Uudenmaan ELY-keskus 35

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 1. Uudenmaan ELY-keskus 37

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 47

- Uudenmaan ELY-keskuksen valitus Helsingin hallinto-oikeudelle lausuntopyyntö kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä /Yleiskaava 2020 (YK0048) 50

8 § Lausunnon (2) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Väylävirasto 59

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 2. Väylävirasto 61

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 70

- Väyläviraston valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 73

- 2. Liite 1 valituksen kohteet/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Väyläviraston valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 85

- 2. Liite 2 Hakkila rataverkolla/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Väyläviraston valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 87

9 § Lausunnon (3) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Suomen luonnonsuojeluliitto ry 88

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 3. Suomen luonnonsuojeluliitto 90

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 105

- Suomen luonnonsuojeluliiton valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 108

- 3. Liite 03 Kivistö/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 128

- 3. Liite 04 MT152-eli-Kehä IV/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK 129

- 3. Liite 05 Vierumäen-metsä ensisijainen/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaa 130

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.05.2021

- 3. Liite 06 Vierumäen-metsä toissijainen/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaa 131

- 3. Liite 07 Rekolanmäki/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 132

- 3. Liite 08 Keravanjoki/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 133

- 3. Liite 09 Hanaböle/ Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 134

- 3. Liite10 Långmossen lajikartta/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 135

- 3. Liite 12 Långmossen/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 136

- 3. Liite 13 Varisto/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048) 137

10 § Lausunnon (4) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Seutulan kyläyhdistys ry 138

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 4. Seutulan kyläyhdistys ry 140

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 152

- Seutulan Kyläyhdistys ry:n valitus Helsingin hallinto-oikeudelle lausuntopyyntö kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 155

11 § Lausunnon (5) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry ym. 159

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 5. Omakotiyhdistysten keskusjärjestö, Päiväkummun Omakotiyhdistys, Rajakylän Pientaloyhdistys ry, Vaarala Seura ry 161

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 165

- Omakotiyhdistysten keskusjärjestön ym. valitus Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 168

12 § Lausunnon (6) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Peab Industri Oy 172

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 6. Peab Industri Oy 173

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 180

- Peab Industri Oy:n valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 183

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.05.2021

13 § Lausunnon (7) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät 189

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 7. Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät 191

- Lausunnon liite: Selvitys Räckhals-tilan kaavatilanteesta 16.4.2021 202

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 206

- Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 209

- 7. Liite 4 Vantaan karttapalvelu ote 20210312 112634/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Vantaan seurakuntayhtymän ja Helsingin Seurakuntayhtymän-Helsinfors Kyrkliga Samfällighet valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiska 221

- 7. Liite 5 Vantaan karttapalvelu ote/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Vantaan seurakuntayhtymän ja Helsingin Seurakuntayhtymän-Helsinfors Kyrkliga Samfällighet valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK00 222

14 § Lausunnon (8) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Jehovan todistajat 224

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 8. Jehovan todistajien uskonnollinen yhdyskunta 226

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 234

- Jehovan todistajien uskonnollisen yhdyskunnan valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 237

- 8. Liite 3 Kaavatekninen selvitys 4.3.2021 Jehovan todistajat Koivuhaka (ID 791447)/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048) 263

- 8. Liite 4 Rakennushistoriallinen esiselvitys, Jehovan todistajien Toimintakeskus 9.3.2021 (ID 791948)/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 päätöksestä/Yleiskaav 279

15 § Lausunnon (9) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Ulf William Thuringin oikeudenomistajat ja yksityishenkilö 290

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 9. Ulf Thuringin oikeudenomistajat ja yksityishenkilö 291

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 301

- Ulf William Thuringin oikeudenomistajien ja yksityishenkilön (9) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 304

16 § Lausunnon (10) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilöt 321

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 10. yksityishenkilöt 322

- Liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaprosessin aikana 332

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty 341

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.05.2021

- Yksityishenkilöiden (10) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 344

17 § Lausunnon (11) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaat ... 361

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 11. Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaat ... 363

- Liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaprosessin aikana ... 368

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 377

- Asunto Oy Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaiden valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 380

18 § Lausunnon (12) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö ... 385

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 12. yksityishenkilö ... 386

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 391

- Yksityishenkilön (12) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 394

19 § Lausunnon (13) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilöt ... 396

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 13. yksityishenkilöt ... 397

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 402

- Yksityishenkilöiden (13) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 405

20 § Lausunnon (14) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö ... 406

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 14. yksityishenkilö ... 407

- Liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaprosessin aikana ... 412

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 421

- Yksityishenkilön (14) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 424

21 § Lausunnon (15) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö ... 426

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 15. yksityishenkilö ... 428

- Liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaprosessin aikana ... 435

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 444

- Yksityishenkilön (15) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 447

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.05.2021

- 15. Liite: Muutoksenhakijan yleiskaavaehdotuksesta 16.6.2020 tekemä muistutus, henkilötiedot peitetty ... 455

22 § Lausunnon (16) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö ... 464

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 16. yksityishenkilö ... 465

- Liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaprosessin aikana ... 469

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valituksiin kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 478

- Yksityishenkilön (16) valitus Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048), henkilötiedot peitetty ... 481

23 § Päätös poiketa valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteista vuoden 2021 osalta ... 483

24 § Helsingin seudun yhteistyösopimuksen muuttaminen ... 484

- Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimus 2021 (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 11.5.2021), pöytäkirjan liite ... 486

25 § Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta ... 489

- Vantaan kaupungin lausunto valtiovarainministeriölle valtioneuvoston asetuksen luonnoksesta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta ... 491

- Liite: Valtioneuvoston asetusluonnos hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta/ Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuos ... 493

26 § Uusi Ilmailumuseo -hankkeen jatkovalmistelun linjauksista päättäminen ... 496

27 § Oy Apotti Ab:n osakassopimuksen muuttaminen ... 501

- Osakassopimusluonnos ... 504

- Yhtiöjärjestysluonnos muutosmerkinnöin ... 526

28 § Kiinteistö Oy Hakucenterin yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen ... 531

- Kiinteistö Oy Hakucenterin yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset ... 533

29 § Mårtensdals bildningsrum tarveselvityksen hyväksyminen ... 534

- Mårtensdals bildningsrum 6.4.2021 päivätty tarveselvitys liitteineen ... 537

30 § Vuoden 2020 tilinpäätöksen tilintarkastuspöytäkirja ... 580

- Tilintarkastuspöytäkirja 2020 ... 582

31 § Vuoden 2022 talousarviolaadinnan kehys ... 583

- Kehystaulukot 2022 ... 588

32 § Taloussuunnitelman laadintaohjeet 2022-2025 ... 593

- Taloussuunnitelman laadintaohje 2022-2025 ... 594

33 § Vuoden 2021 ensimmäinen osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2021 ... 633

- Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuosikatsaus 2021 ... 637

- Suurten tytäryhtiöiden osavuosikatsaus 1/2021 ... 682

- Sitovien tavoitteiden raportointi osavuosikatsaus 1/2021 ... 708

34 § Toisen asteen koulutuksen palveluverkon esiselvitys ... 721

- Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys ... 723

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.05.2021

35 § Periaatepäätös itäisen suunnan raideyhteyden suunnitteluhankeyhtiöön ja rahoitukseen osallistumisesta ... 755

36 § Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekannan myyminen Asunto Oy Vantaan Pegasus -nimiselle yhtiölle ja tontin 23132/12 myyminen Kivistön keskusta-asuminen 2-alueelta As. Oy Vantaan Vega -nimiselle yhtiölle / Skanska Talonrakennus Oy ... 758

- Kartta tontista 23132/10 myynti ... 764

- Kartta tontista 23132/12 myynti ... 765

- johtokartta tontista 23132/10 myynti ... 766

- johtokartta tontista 23132/12 myynti ... 767

37 § Rakennuskiellon määrääminen / Kivistön asemakortteleiden rakennuskieltoalue 90103R ... 768

- Rakennuskieltokartta / 90103R Kivistön asemakorttelit ... 770

38 § Suunnitteluvarauksen laajennus Kivistön kaupunginosaan kortteleista 23192 ja 23913 sekä Beryllikadusta etelään / Arena 3.3 Oy ... 771

- Arena 3.3 Oy - Hakemus suunnitteluvarauksen tarkennusta varten_Henkilötiedot peitetty ... 774

- Liite: Suunnitteluvarausalue/ Hakemus suunnitteluvarauksen tarkennusta varten karttaliitteen mukaisesti rajatulle alueelle/ Arena 3.3 Oy/ Kivistön urheiluhalli ... 775

39 § Asemakaavan muutos ja tonttijako 002443, 14 Varisto / Variston sähköasema ... 776

- 002443 asemakaavamuutoksen selostus 4.5.2021, Variston sähköasema ... 779

- 002443 Muistutus ja vastine 4.5.2021 ... 810

- 002443 Lausunto ja vastine 4.5.2021 ... 813

40 § Vastaus Minna Kuuselan ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloitteeseen asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon ... 814

- Minna Kuuselan ja Eve Rämön sekä ja 17 muun valtuutetun aloite asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon ... 817

41 § Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen lisää siirtolapuutarhoja Vantaalle ... 818

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus ... 820

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ... 821

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto ... 822

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus ... 823

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa ... 828

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa ... 829

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa ... 830

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 24.5.2021 klo 17.00-20.10
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila tai Teams-etäyhteydellä

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Varajäsenet**	**Läsnä**
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	-
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Nieminen Irja	-
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Hölttä Heikki	-
Abdi Faysal	x (etäyhteydellä)	Kähkönen Osmo	-
Jääskeläinen Jouko	x (etäyhteydellä)	Vanhanen Maija	-
Kaira Lauri	x (etäyhteydellä) §§ 1-6, 8-41 klo 17.00-18.42, 18.45-20.10	Weckman Markku	-
Kaukola Ulla	x (etäyhteydellä)	Hall Anu	-
Niikko Mika	x (etäyhteydellä)	Kärki Niilo	-
Orpana Anitta	x (etäyhteydellä)	Sieviläinen Marianne	-
Pajunen Sirpa	-	Kuusela Minna	x (etäyhteydellä)
Puoskari Pentti	x (etäyhteydellä)	Särkelä Jussi	-
Rokkanen Sakari	x (etäyhteydellä)	Kanerva Sami	-
Tyystjärvi Kati	x (etäyhteydellä)	Karinen Ville	-
Nuorisovaltuuston edustaja		**Varajäsenet**	
Hoviniemi Matilda	-	Lindqvist Noa	x (etäyhteydellä)
		Parkkonen Santeri	-

Muut osallistujat		**Läsnä**
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja		x (etäyhteydellä)
Orlando Carita, valtuuston I varapuheenjohtaja		x (etäyhteydellä)
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja		x (etäyhteydellä)
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja		x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Aronkytö Timo, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Kalmari Mari, viestintäjohtaja		x (etäyhteydellä)
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja		x (etäyhteydellä)
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		x (etäyhteydellä)
Silfverberg Lotta, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä		x
Pellonpää Taija, hallintosihteeri		x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Lotta Silfverberg

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 31.5.2021, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 6-22 sekä 25 ja 28 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Faysal Abdi Jouko Jääskeläinen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 2.6.2021, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 31.5.2021 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	24.5.2021
Jääskeläinen Jouko	24.5.2021
Kaira Lauri	10.5.2021
Kaukola Ulla	
Niikko Mika	
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	
Orpana Anitta	
Pajunen Sirpa	
Puoskari Pentti	
Rokkanen Sakari	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	
Tyystjärvi Kati	10.5.2021

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 2.6.2021 lähtien.

Päätös:

a) valittiin Faysal Abdi ja Jouko Jääskeläinen pöytäkirjan tarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 31.5.2021 klo 16.00 ja

c) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 2.6.2021 lähtien.

3 § **Kokouksessa saadut selostukset**

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 3

Käsittely:
Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

Vuoden 2022 talousarviolaadinnan kehys, kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Vuoden 2021 ensimmäinen osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2021, talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula

Koronatilannekatsaus, kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Sosiaali- ja terveyslautakunnan pöytäkirja nro 5/11.5.2021
Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 4/12.5.2021
Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 5/11.5.2021
Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 5/11.5.2021
Ympäristölautakunnan pöytäkirja nro 5/11.5.2021

Kaupunginjohtajan päätökset
§ 43 Korrigering av beslut § 35/2021: Stödjande av fullmäktigegruppernas verksamhet år 2021 / SFP:s fullmäktigegrupp
§ 44 Vantaan kaupungin lausunto oikeusministeriölle julkisuuslain toimivuuteen ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseen liittyvistä kokemuksista

Hankintajohtajan päätös
§ 31 Optiopäätös kodinkoneiden ja viihde-elektroniikan hankinnassa (noin 440 000 euroa, alv 0 %)

Tietohallintojohtajan päätökset
§ 56 Sähköisen lupa-asioinnin ja säilyttämisen palvelun hankinta (666 336 euroa)
§ 58 Päätös Vantaan kaupungin valmiusliittymien hankinnasta (181 368 euroa)
§ 59 Aromin versiopäivityksen hankinta (56 092 euroa)

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 5/17.5.2021
Kaupunginjohtajan päätökset
§ 45 Vantaan kaupungin uuden edustajan nimeäminen Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristöön
§ 46 Vantaan Oppimiskampus -työryhmän toiminnan jatkaminen
Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätös
§ 32 Paikallinen virka- ja työehtosopimus koskien sosiaali- ja terveystoimialan eräiden tehtävien työaikamuotoa ja päivittäisen lepoajan järjestämisestä
Hankintajohtajan päätökset
§ 32 Luonnontieteiden opetusvälineiden hankinta (1 182 000 €/alv 0%)
§ 33 Hankintaoikaisupäätös suojamaskien ja visiirien hankinnassa (noin 100 000 euroa, alv 0 %)
§ 35 Traktoreiden hankinta (179 600 euroa, alv 0 %)

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § **Kaupunginvaltuuston 10.5.2021 pitämän kokouksen täytäntöönpanot**

RV/LS

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan pannan täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 10.5.2021 päätökset seuraavissa asioissa:

3 §	Eron myöntäminen Kaisa Kauppiselle teknisen lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
4 §	Eron myöntäminen Gurmann Sainille vapaa-ajan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
5 §	Keskusvaalilautakunnan uusien varavaltuutettujen määräämistä koskevat päätökset
6 §	Hallintosäännön muutokset (kevät 2021)
7 §	Kuntavaalien siirron aiheuttamat aikataulumuutokset vuoden 2021 kokousaikatauluun
8 §	Vuoden 2020 arviointikertomus
9 §	Vantaan kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös
10 §	Ympäristövastuuraportti 2020-2021
11 §	Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma vuodelle 2021
12 §	Taloussuunnitelman 2022-2025 lähetekeskustelu
13 §	Vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän, Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän, Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp ja Keskustan valtuustoryhmän aloite turvata mahdollisuus tutustua sisäilmatutkimusraportteihin maksutta
14 §	Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 5 muun valtuutetun aloitteeseen rakennusten kuntotiedot luovutettava kuntalaisille maksutta
17 §	Ulla Kaukolan ja 32 muun valtuutetun aloite monipuolinen ulkokuntoilupaikka Lammaslammen alueelle Pähkinärinteeseen
18 §	Jari Jääskeläisen ja 10 muun valtuutetun aloite asukasviihtyvyyden parantaminen Peltolan koulun ja Lummetien alueella
19 §	Jari Jääskeläisen ja 20 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin rakennuskohteissa panostettava harmaan talouden torjuntaan
20 §	Jouko Jääskeläisen ja 15 muun valtuutetun aloite lasten kotihoidon tuen korottamisesta ja tuen maksuajan pidentämisestä
21 §	Kimmo Kiljusen aloite Punakiventien koirapuiston siirtämiseksi kokonaan sopivampaan paikkaan tai vähintään pienentämiseksi alueen asukkaita häiritsevän toistuvan meluhaitan takia
22 §	Sirpa Kauppisen ja 12 muun valtuutetun aloite ikäihmisten kuntoutuksesta
23 §	Sirpa Kauppisen ja 3 muun valtuutetun aloite turvallisista pyöräparkeista
24 §	Anssi Auran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloite valtuustoaloitteiden esittelymahdollisuudesta
25 §	Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 10 muun valtuutetun aloite hidastetöyssy / suojatien korotus Vanha Kaarelantien suojatielle

26 § Ulla Kaukolan ja 9 muun valtuutetun aloite yhtenäinen ulkoilureitti Pähkinärinteestä aina Espoon maauimalaan saakka
27 § Eve Rämön ja Emmi Pajusen sekä 16 muun valtuutetun aloite osallistavan budjetoinnin kokeilu yläkouluun
28 § Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite omaishoidon tukeen palautettava ylin maksuluokka
29 § Juha Malmin ja 5 muun valtuutetun aloite kuntalaisille oma kyselytunti lisäämään kuntalaisten osallisuutta päätöksentekoon
30 § Anitta Orpanan ja 3 muun valtuutetun aloite toimintapuisto Vantaan Askistoon

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 4/10.5.2021 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta, että kaupunginvaltuuston 10.5.2021 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ ao. toimialat

6 § Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2021 kuntavaaleja varten

VD/2071/00.00.00.00/2021

RV/NK/HY-L

Vuoden 2021 kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.6.2021. Ennakkoäänestys toimitetaan 26.5. – 8.6.2021.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallitus asettaa kutakin äänestysaluetta varten **vaalilautakunnan**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita tulee olla kuitenkin vähintään kolme. Kuntavaaliehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten kunnanhallituksen on asetettava yksi tai useampi **vaalitoimikunta**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan (sijaantulojärjestys).

Vaalilain 15 §:n 2 momentin mukaan nyt valittavien jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluerekisteriin merkittyjä puolueita.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (232/2005) 4 a §:n 1 momentin perusteella vaalilautakunnissa ja -toimikunnissa tulee erikseen jäsenissä ja varajäsenissä olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 prosenttia, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Vallitseva koronatilanne on vaikeuttanut vaalilautakuntien ja -toimikuntien täyttämistä. Tämän vuoksi ensisijaisena tavoitteena on ollut saada tarvittava määrä jäseniä kuhunkin toimielimeen. Kaikissa lautakunnissa ja toimikunnissa tasa-arvolain edellyttämä kiintiö ei täyty. Ottaen huomioon vaaliviranomaisten asema ja tehtävä vaalien toimittamisessa sekä vaalien merkitys, voitaneen katsoa, että erityinen syy poiketa kiintiöstä on olemassa.

Vantaan kaupunki on jaettu 68 nimettyyn ja numeroituun äänestysalueeseen. Ne henkilöt, joita ei ole merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalueeseen 999 Lummetie. Kuntavaalit toimitetaan tämän äänestysaluejaon mukaisesti.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten kelpoisuudesta on voimassa mitä kuntalaissa on säädetty yleisestä kelpoisuudesta kunnallisiin luottamustoimiin. Vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin ehdolla olevista jäsenistä, varajäsenistä ja muista varalla olevista henkilöistä on neuvoteltu kunnallisjärjestöjen kanssa. Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Kaupunginhallitus nimesi vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat 12.4.2021 § 9. Poikkeuksellisen koronatilanteen takia tämän jälkeen useat vaalilautakuntiin tai toimikuntiin nimetyistä on ilmoittanut esteestä, joten tarkoituksenmukaisempaa on asettaa vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat uudelleen.

Tämä päätös kumoaa kaupunginhallituksen 12.4.2021 § 9 päätöksen.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa vuoden 2021 kuntavaaleja varten kutakin Vantaan 68 äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä lisäksi viisi vaalitoimikuntaa (vaalitoimikunnat I, II, III, IV ja V),
b) valita kuhunkin vaalilautakuntaan liitteen mukaisesti puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet sekä myöhemmin hyväksyä niihin tehtävät muutokset ja todeta, että varajäsenet on asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan,
c) valita kuhunkin vaalitoimikuntaan liitteen mukaisesti puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet sekä myöhemmin hyväksyä niihin tehtävät muutokset ja todeta, että varajäsenet on laitosäänestystä varten asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan ja
d) ilmoittaa tästä päätöksestä keskusvaalilautakunnalle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat kuntavaaleissa 2021 (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5149 558, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat kuntavaaleissa 2021

101 Hämevaara	KOK	Markus Karhuvaara	Puheenjohtaja
	SDP	Jaana Heiskanen	Varapuheenjohtaja
Pähkinärinteen koulu	RKP	Riikka Kiviaho	Jäsen
Mantelikuja 4, 01710 Vantaa	KESK	Asser Vähäkangas	Jäsen
	VIHR	Karjalainen Anne	Jäsen
	KOK	Kiki Metsokumpu	Varajäsen
	SDP	Jimcaale Duaale	Varajäsen
	VAS	Sari Roman-Lagerspetz	Varajäsen
	VIHR	Sokolnicki Markus	Varajäsen
102 Hämeenkylä	PS	Taru Lauren-Kotiranta	Puheenjohtaja
	KOK	Ilkka Malmivaara	Varapuheenjohtaja
Hämeenkylän koulu	SDP	Seppo Stark	Jäsen
Varistontie 3, 01660 Vantaa	VAS	Elias Niinistö	Jäsen
	KD	Pihla Hurri	Jäsen
	RKP	Raine Olander	Varajäsen
	SDP	Shariif Salah Lung	Varajäsen
	VAS	Ella Nurminen	Varajäsen
	SIT	Katja Torkkel-Immonen	Varajäsen
103 Pähkinärinne	KOK	Matti Pirjetä	Puheenjohtaja
	SDP	Tuomo Ukkonen	Varapuheenjohtaja
Pähkinärinteen koulu	KESK	Seppo Itänen	Jäsen
Mantelikuja 4, 01710 Vantaa	VAS	Taru Ruotsalainen	Jäsen
	VIHR	Lähteenmäki Kaarina	Jäsen
	PS	Timo Oksanen	Varajäsen
	RKP	Peter Örthen	Varajäsen
	SDP	Kaisu Määttänen	Varajäsen
	SIT	Meiju Kiviranta	Varajäsen
	SIT	Heli Urnberg	Varajäsen

104 Varisto	VIHR	Seppänen Hannu	Puheenjohtaja
	VAS	Eetu Kukila	Varapuheenjohtaja
Hämeenkylän koulu	KESK	Isabella Nyman	Jäsen
Varistontie 3, 01660 Vantaa	KOK	Juha Silvennoinen	Jäsen
	SDP	Annika Vikström	Jäsen
	RKP	Stig Söderström	Varajäsen
	SDP	Patrik Piiroinen	Varajäsen
	VIHR	Kauranne Kaisa	Varajäsen
	SIT	Mari Grönroos	Varajäsen
105 Vapaala	VIHR	Korkeamäki Kaarlo (Kalle)	Puheenjohtaja
	KOK	Pentti Räsänen	Varapuheenjohtaja
Rajatorpan koulu	KD	Jari Kyyrö	Jäsen
Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa	SDP	Hafsa Ahmed	Jäsen
	VAS	Anna Laamanen	Jäsen
	KESK	Minttu Rossander	Varajäsen
	KOK	Eemi Sammalniemi	Varajäsen
	SDP	Tarmo Määttänen	Varajäsen
	KD	Anja Sarin	Varajäsen
106 Uomatie	VIHR	Salmela Heini	Puheenjohtaja
	PS	Tommi Pietilä	Varapuheenjohtaja
Uomarinteen koulu	KOK	Pekka Kaukonen	Jäsen
Uomarinne 2, 01600 Vantaa	SDP	Ilja Suvanto	Jäsen
	VAS	Airi Pantsu	Jäsen
	KD	Juho Pajari	Varajäsen
	KESK	Visa Koskikallio	Varajäsen
	KOK	Pirjo Kaukonen	Varajäsen
	PS	Markus Kämper	Varajäsen
	SDP	Milla Juote	Varajäsen
107 Myyrmäki	SDP	Päivi Laakso	Puheenjohtaja
	KESK	Sylvi Merta-Junkkari	Varapuheenjohtaja

Vaskivuoren lukio	KOK	Teemu Arvonen	Jäsen
Virtatie 4, 01600 Vantaa	VAS	Anttoni Pihlajaniemi	Jäsen
	VIHR	Luukkanen Kari	Jäsen
	KESK	Ari Halonen	Varajäsen
	PS	Sini Tamminen	Varajäsen
	PS	Jari Vuohelainen	Varajäsen
	SDP	Leena Salo	Varajäsen
	VIHR	Happonen Noora	Varajäsen
108 Kilteri	SDP	Susanna Bruun	Puheenjohtaja
	KOK	Laura Lappi	Varapuheenjohtaja
Kilterin koulu	KD	Veronika Pollastrini	Jäsen
Iskostie 8, 01600 Vantaa	KESK	Julius Pietarinen	Jäsen
	VIHR	Sievänen Vesa-Pekka	Jäsen
	KD	Ellen Piitulainen	Varajäsen
	KOK	Caleb Obi	Varajäsen
	SDP	Julia Airaksinen	Varajäsen
	VIHR	Raekumpu Lari	Varajäsen
109 Louhela	SDP	Suve Pääsukene	Puheenjohtaja
	KOK	Veera Teräväinen	Varapuheenjohtaja
Uomarinteen koulu	KD	Markku Kotiranta	Jäsen
Uomarinne 2, 01600 Vantaa	RKP	Juhani Helaskoski	Jäsen
	VIHR	Remes-Sievänen Minna	Jäsen
	KESK	Tuomas Pulkkinen	Varajäsen
	KOK	Joonas Juvani	Varajäsen
	PS	Tapio Kristo	Varajäsen
	SDP	Jaana Honkonen	Varajäsen
	VIHR	Reyes Katja	Varajäsen
110 Jönsas	KOK	Tomi Vaalisto	Puheenjohtaja
	VIHR	Tuohimaa Pirjo	Varapuheenjohtaja
Kilterin koulu	KD	Leena Juvonen	Jäsen

Iskostie 8, 01600 Vantaa	PS	Sanna Ahjolinna	Jäsen
	SDP	Jani Lahtinen	Jäsen
	KOK	Outi Tulosmaa	Varajäsen
	PS	Sami Palviainen	Varajäsen
	SDP	Kirsi Airaksinen	Varajäsen
	VIHR	Halme Heikki	Varajäsen
111 Kaivoksela	SDP	Tuuli Glantz	Puheenjohtaja
	KOK	Antti Jussila	Varapuheenjohtaja
Kaivokselan koulu	KD	Mia Snellman	Jäsen
Kaivosvoudintie 10, 01610 Vantaa	PS	Hannu Viianen	Jäsen
	VIHR	Silvennoinen-Hiisku Sveta	Jäsen
	KOK	Fanny Reisto	Varajäsen
	PS	Sisko Ahjolinna	Varajäsen
	SDP	Anne Sorvali	Varajäsen
	VAS	Tiina Lahdelma	Varajäsen
	VIHR	Timo Kyllönen	Varajäsen
112 Vaskipelto	KOK	Kaarina Suonperä	Puheenjohtaja
	VIHR	Panula Meeri	Varapuheenjohtaja
Kaivokselan koulu	KD	Hannu Liukkonen	Jäsen
Kaivosvoudintie 10, 01610 Vantaa	SDP	Tuula Sajasalo	Jäsen
	VAS	Lassi Hiilinen	Jäsen
	KESK	Luukas Tuomi	Varajäsen
	KOK	Jukka Johansson	Varajäsen
	SDP	Seija Mäkelä	Varajäsen
	VIHR	Koski Viivi	Varajäsen
201 Askisto	VIHR	Kukkonen Anna-Maria	Puheenjohtaja
	KOK	Kaija Mutta	Varapuheenjohtaja
Askiston koulu	KESK	Paavo Mytty	Jäsen
Uudentuvantie 5, 01680 Vantaa	SDP	Jukka-Pekka Loppukaarre	Jäsen
	VAS	Loviisa Itäkannas	Jäsen

	KD	Antti Silventoinen	Varajäsen
	KOK	Kari Mutta	Varajäsen
	SDP	Anna-Liisa Koskela	Varajäsen
	VIHR	Saini Sarika	Varajäsen
202 Keimola	VIHR	Sharma Sonja	Puheenjohtaja
	RKP	Kimmo Kärkkäinen	Varapuheenjohtaja
Aurinkokiven koulu	KOK	Sara Sunikka	Jäsen
Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa	SDP	Kerttu Ahokas	Jäsen
	VAS	Kauko Niemelä	Jäsen
	KESK	Riikka Suvela	Varajäsen
	KOK	Saara Hietamäki	Varajäsen
	SDP	Omar Abdi Olow	Varajäsen
	VIHR	Heinsaar Diana	Varajäsen
203 Seutula	KESK	Mario Mäkinen	Puheenjohtaja
	RKP	Kurt Eklund	Varapuheenjohtaja
Seutulan koulu	KOK	Kati Kuivas	Jäsen
Katriinantie 60, 01760 Vantaa	SDP	Ville Hako	Jäsen
	VIHR	Pajunen Sirpa	Jäsen
	KOK	Ville Manninen	Varajäsen
	SDP	Anna Laitinen	Varajäsen
	VAS	Marja-Liisa Viljamaa	Varajäsen
	PS	Eija-Paula Viianen	Varajäsen
204 Piispankylä	KOK	Jarkko Leino	Puheenjohtaja
	VIHR	Hartikka Riitta	Varapuheenjohtaja
Kanniston koulu	KESK	Jenna Suvela	Jäsen
Kenraalintie 6, 01700 Vantaa	SDP	Tarmo Manninen	Jäsen
	VAS	Timo Eklund	Jäsen
	KESK	Juhana Rautavirta	Varajäsen
	SDP	Mirjam Louhekari	Varajäsen
	VAS	Reijo Lahdenperä	Varajäsen

	VIHR	Räsänen Veera	Varajäsen
205 Kivimäki	KOK	Kitta Reisto	Puheenjohtaja
	SDP	Ritva Blom	Varapuheenjohtaja
Kivimäen koulu	PIR	Matti Aronen	Jäsen
Lintukallionkuja 6, 01620 Vantaa	VAS	Ari Martinaho	Jäsen
	VIHR	Mannola Reetta	Jäsen
	KOK	Ville Laurén	Varajäsen
	PS	Krista Mansner	Varajäsen
	RKP	Nea Sillanpää	Varajäsen
	SDP	Sanni Jääskeläinen	Varajäsen
	VAS	Lasse Louevuo	Varajäsen
206 Laajavuori	KESK	Marianne Purojärvi	Puheenjohtaja
	KOK	Jari Lindroos	Varapuheenjohtaja
Mårtensdals skola	RKP	Harriet Forsman-Ryhänen	Jäsen
Laajavuorenkuja 4, 01620 Vantaa	SDP	Miria Skogstöm	Jäsen
	VIHR	Korpela Mikko	Jäsen
	KD	Sirke-Helena Caselius	Varajäsen
	PIR	Timo Anttila	Varajäsen
	SDP	Samuli Miettinen	Varajäsen
	VIHR	Ojala Pirjo	Varajäsen
207 Martinlaakso	SDP	Vesa-Pekka Meskanen	Puheenjohtaja
	VIHR	Luhta Tuija	Varapuheenjohtaja
Martinlaakson koulu	KOK	Marjo Huikuri	Jäsen
Martinlaaksonpolku 9, 01620 Vantaa	PS	Samuli Porio	Jäsen
	RKP	Anna Gärkman	Jäsen
	PS	Maria Jussila-Gröning	Varajäsen
	SDP	Riitta Elovuo	Varajäsen
	VAS	Ilkka Lehtonen	Varajäsen
	VIHR	Mäki-Rahkola Milja	Varajäsen
208 Vihertie	SDP	Riitta Särkelä	Puheenjohtaja

	KOK	Mikko Vieltojärvi	Varapuheenjohtaja
Martinlaakson koulu	PS	Mika Rautio	Jäsen
Martinlaaksonpolku 9, 01620 Vantaa	VAS	Mia Rantanen	Jäsen
	VIHR	Seghaier Tia-Riikka	Jäsen
	KOK	Taina Hukka-Vasankari	Varajäsen
	SDP	Maija-Leena Mero	Varajäsen
	VAS	Jenna Sinisalo	Varajäsen
	SIT	Pirjo Lamminen	Varajäsen
209 Vantaanlaakso	RKP	Sonja Gummerus	Puheenjohtaja
	KOK	Marja-Leena Malinen	Varapuheenjohtaja
Vantaanlaakson päiväkoti	KESK	Tomi Haukka	Jäsen
Vantaanlaaksonraitti 9,	SDP	Toni Blomster	Jäsen
01670 Vantaa	VAS	Krista Herranen	Jäsen
	PS	Kenneth Gröning	Varajäsen
	SDP	Katri Korhonen	Varajäsen
	VAS	Emma Louevuo	Varajäsen
	RKP	Elina Ylimartimo	Varajäsen
210 Ylästö	KESK	Lari Koistinaho	Puheenjohtaja
	VAS	Kristian Keinänen	Varapuheenjohtaja
Ylästön koulu	KD	Mette Vuola	Jäsen
Ollaksentie 29 B, 01690 Vantaa	KOK	Heikki Lummaa	Jäsen
	VIHR	Engström Paula	Jäsen
	KESK	Miina Seppälä	Varajäsen
	KOK	Leena Seppälä	Varajäsen
	PS	Kari Vartiainen	Varajäsen
	SDP	Hilkka Kemppinen	Varajäsen
	VIHR	Hiltunen Oula	Varajäsen
211 Kivistö	VIHR	Peltola Mervi	Puheenjohtaja
	KOK	Tarja Haapala	Varapuheenjohtaja

Aurinkokiven koulu	KESK	Else-Maria Hursti	Jäsen
Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa	PS	Ilkka Heinonen	Jäsen
	SDP	Juhani Mäkelä	Jäsen
	KOK	Oskari Lappalainen	Varajäsen
	RKP	Karolina Peltokukka	Varajäsen
	SDP	Roosa Aalto	Varajäsen
	VAS	Kimmo Hohenthal	Varajäsen
	VIHR	Rautio Eveliina	Varajäsen
212 Kivistöntähti	KOK	Arto Viljanen	Puheenjohtaja
	SDP	Teemu Huhtala	Varapuheenjohtaja
Aurinkokiven koulu	KD	Riitta Ahonen	Jäsen
Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa	VAS	Tamara Ahmed	Jäsen
	KESK	Marja Tiainen	Jäsen
	KD	Joonas Ehro	Varajäsen
	PS	Sari Vartiainen	Varajäsen
	SDP	Satu Malkki	Varajäsen
	VIHR	Kattainen Petteri	Varajäsen
301 Veromies	KOK	Riittamaija Salmi	Puheenjohtaja
	SDP	Mari Niemi-Saari	Varapuheenjohtaja
Helsinge skola	KD	Merja Hakala	Jäsen
Ylästöntie 3, 01510 Vantaa	PS	Tomi Parviainen	Jäsen
	VIHR	Thambiraja Sasikaran	Jäsen
	RKP	Kerstin Lindholm	Varajäsen
	SDP	Arab Mohamed Hersi	Varajäsen
	VIHR	Nurmenniemi Mari	Varajäsen
	SIT	Karita Laurell	Varajäsen
302 Pakkala	KD	Marja Kauhanen	Puheenjohtaja
	SDP	Riitta Salasto	Varapuheenjohtaja
Veromäen koulu	KOK	Lasse Nikula	Jäsen
Veromiehentie 2, 01510 Vantaa	PS	Irina Rinne	Jäsen

	VIHR	Heino Viljami	Jäsen
	LIIK	Ilari Seppälä	Varajäsen
	KESK	Mari Sylvelin	Varajäsen
	VAS	Joona Fjäder	Varajäsen
	VIHR	Johanna Lehtonen	Varajäsen
303 Kartanonkoski	VIHR	Hellman Anniina	Puheenjohtaja
	KD	Seppo Piitulainen	Varapuheenjohtaja
Vantaan kansainvälinen koulu	KESK	Maija Vänskä	Jäsen
Hagelstamintie 1, 01520 Vantaa	KOK	Kari Martikainen	Jäsen
	SDP	Masud Abdullah	Jäsen
	PIR	Utu Hopiavuori	Varajäsen
	SIT	Ulla Särkinen	Varajäsen
	VAS	Jori Tuominen	Varajäsen
	KESK	Asko Padinki	Varajäsen
	SIT	Karoliina Åman	Varajäsen
304 Ilola	SDP	Keijo Hiltunen	Puheenjohtaja
	KOK	Kimmo Nieppo	Varapuheenjohtaja
Ilolan koulu	FP	Ada Hosio	Jäsen
Epinkoskentie 5, 01390 Vantaa	RKP	Tonya Aurto	Jäsen
	VAS	Niina Laitinen	Jäsen
	KESK	Kaisamari Rautio	Varajäsen
	KOK	Eemeli Vierimaa	Varajäsen
	VAS	Mauno Rantala	Varajäsen
	KD	Anneli Hokkanen	Varajäsen
	SIT	Laura Invenius	Varajäsen
305 Ruskeasanta	KOK	Riitta Pallasvuo	Puheenjohtaja
	SDP	Douglas Dapaah-Agyeman	Varapuheenjohtaja
Ristipuron päiväkoti	KD	Jari Välilä	Jäsen
Laaksotie 1, 01390 Vantaa	KESK	Juho Joensuu	Jäsen
	VIHR	Häggblom Ida	Jäsen

	KD	Jouni Karppanen	Varajäsen
	KOK	Akashdeep Sharma	Varajäsen
	SDP	Marja Panula-Markelin	Varajäsen
	VAS	Heta Narumo	Varajäsen
	VIHR	Perttunen Atte	Varajäsen
306 Simonkylä	SDP	Seppo Turkka	Puheenjohtaja
	VIHR	Räsänen Minni	Varapuheenjohtaja
Simonkylän koulu	KOK	Jukka Saarnio	Jäsen
Koivukyläntie 52, 01350 Vantaa	PS	Johanna Mantila	Jäsen
	VAS	Irene Ketonen	Jäsen
	KESK	Sirkka Häyhä	Varajäsen
	LIIK	Veeti Petäjistö	Varajäsen
	SDP	Jouni Jokisalo	Varajäsen
	VAS	Mika Kallio	Varajäsen
	VIHR	Kuivaniemi Katja	Varajäsen
307 Simonmetsä	PS	Matti Aidanjuuri	Puheenjohtaja
	VIHR	Hoviniemi Merja	Varapuheenjohtaja
Simonkallion koulu	KOK	Onni Porthén	Jäsen
Simonkalliontie 1, 01350 Vantaa	SDP	Sirkka Laaksonen	Jäsen
	VAS	Anni Sepponen	Jäsen
	KD	Aili Putkonen	Varajäsen
	KESK	Aaro Järvinen	Varajäsen
	SIT	Eveliina Pöllänen	Varajäsen
	SDP	Marjaana Heinonen	Varajäsen
	SIT	Sisko-Sinikka Kaskinen	Varajäsen
308 Peltola	PS	Kristiina Viianen	Puheenjohtaja
	KOK	Vallu Novanto	Varapuheenjohtaja
Peltolan koulu	KESK	Peter Kariuki	Jäsen
Lummetie 27 B, 01300 Vantaa	VAS	Teijo Småträsk	Jäsen
	VIHR	Vainio Anu	Jäsen

	KESK	Lilja Österman	Varajäsen
	KD	Ritva Niemi-Ronkainen	Varajäsen
	KOK	Paula Ylöstalo-Kuronen	Varajäsen
	VIHR	Hiltunen Elia	Varajäsen
	SDP	Hani Abdullahi	Varajäsen
309 Viertola	KOK	Matti Virkkunen	Puheenjohtaja
	PS	Anne Korkalainen	Varapuheenjohtaja
Viertolan koulu	SDP	Reijo Hatakka	Jäsen
Liljatie 2, 01300 Vantaa	VAS	Miika Elmgren	Jäsen
	VIHR	Tolvanen Marja	Jäsen
	KD	Sakari Mäkinen	Varajäsen
	KOK	Anna Koivuniemi	Varajäsen
	SDP	Jaana Manninen	Varajäsen
	VIHR	Tammi Onni	Varajäsen
	SIT	Merja Jantunen	Varajäsen
310 Talkootie	KOK	Jani Salo	Puheenjohtaja
	VIHR	Åström Joonas	Varapuheenjohtaja
Hiekkaharjun koulu	KESK	Minni Virtanen	Jäsen
Talkootie 37, 01350 Vantaa	PS	Tarja Uusitalo	Jäsen
	SDP	Mika Piitulainen	Jäsen
	KOK	Nelli Porthén	Varajäsen
	SDP	Tony Viksten	Varajäsen
	VAS	Heimo Liimatainen	Varajäsen
	VIHR	Lehtinen Julia	Varajäsen
311 Hiekkaharju	VIHR	Paarto Moona	Puheenjohtaja
	KOK	Seppo Kuokkanen	Varapuheenjohtaja
Hiekkaharjun koulu	KD	Mehmet Daban	Jäsen
Talkootie 37, 01350 Vantaa	SDP	Helmi Rusanen	Jäsen
	VAS	Syksy Koivumäki	Jäsen
	KOK	Julius Ehro	Varajäsen

	LIIK	Emil Enden	Varajäsen
	SDP	Wafaa Ismail	Varajäsen
	VAS	Pia Säynäjäkangas	Varajäsen
	VIHR	Julia Hänninen	Varajäsen
312 Tikkurila	SDP	Hans Markelin	Puheenjohtaja
	KOK	Timo Luostarinen	Varapuheenjohtaja
Vantaan opistotalo	PS	Henri Vähämäki	Jäsen
Lummetie 5, 01300 Vantaa	VAS	Pirjo Vastamäki	Jäsen
	VIHR	Kurunsaari Annikki	Jäsen
	KOK	Sirpa Luostarinen	Varajäsen
	RKP	Crockie Wickström	Varajäsen
	SDP	Raine Tamminen	Varajäsen
	SKP	Mauri Perä	Varajäsen
	VIHR	Vili-Aleksi Daniloff	Varajäsen
313 Kukkaketo	VAS	Rauno Kurkela	Puheenjohtaja
	SDP	Erja Tarvonen	Varapuheenjohtaja
Vantaan opistotalo	KESK	Pirkko Karjalainen	Jäsen
Lummetie 5, 01300 Vantaa	KOK	Gilbert Koskela	Jäsen
	VIHR	Pasanen Elmo	Jäsen
	KOK	Tomi Matilainen	Varajäsen
	SDP	Paula Hakanen	Varajäsen
	VAS	Ahti Dahl	Varajäsen
	VIHR	Kesänen Tiina	Varajäsen
	SIT	Satu Mastola	Varajäsen
314 Jokiniemi	SIT	Susanna Issakainen	Puheenjohtaja
	KESK	Matias Pajosmaa	Varapuheenjohtaja
Jokiniemen koulu	KOK	Kari Anttila	Jäsen
Valkoisenlähteentie 51,	PS	Janne Jokelainen	Jäsen
01370 Vantaa	SDP	Osman Egal	Jäsen
	KD	Jaakko Mehtonen	Varajäsen

	SIT	Noora Paarto	Varajäsen
	VAS	Arja Saunamäki	Varajäsen
	VIHR	Römark Jesper	Varajäsen
315 Maarinoja	VIHR	Vähämäki Minna	Puheenjohtaja
	VAS	Teemu Mäkäräinen	Varapuheenjohtaja
Dickursby skola	KOK	Maria Erkheikki-Kurtti	Jäsen
Urheilutie 4, 01370 Vantaa	PS	Petteri Heikkinen	Jäsen
	SDP	Eki Pesonen	Jäsen
	KESK	Minna Erhabor	Varajäsen
	LIIK	Robert Johansson	Varajäsen
	SDP	Pirjo Kuronen	Varajäsen
	VIHR	Tervo Otto	Varajäsen
316 Hakkila	VAS	Tauno Ervasti	Puheenjohtaja
	KD	Carolina Tandefelt-Tuhkanen	Varapuheenjohtaja
Kuusikon koulu	KOK	Sari Tarvainen	Jäsen
Hovitie 11, 01380 Vantaa	SDP	Mikko Kammonen	Jäsen
	SIT	Markus Miettinen	Jäsen
	KOK	Vilhelmiina Ylinampa	Varajäsen
	SDP	Asma Muhidin Mohamed	Varajäsen
	VAS	Kalle Aaltonen	Varajäsen
	VIHR	Keränen Onerva	Varajäsen
317 Kuninkaala	SDP	Laila Kousa	Puheenjohtaja
	PS	Katri Hakala	Varapuheenjohtaja
Kuusikon koulu	KOK	Kari Ahlström	Jäsen
Hovitie 11, 01380 Vantaa	RKP	Maj-Britt Stude	Jäsen
	VIHR	Mariyathas Boby	Jäsen
	KD	Liisa Virta	Varajäsen
	KOK	Merja Ahvenniemi	Varajäsen
	SDP	Jukka Sailas	Varajäsen
	VAS	Liisa Ollila	Varajäsen

318 Tammisto	VIHR	Vainikainen Tommi	Puheenjohtaja
	SDP	Sirkku Salokannel	Varapuheenjohtaja
Helsinge gymnasium	KESK	Hazal Yıldırım	Jäsen
Ylästöntie 3, 01510 Vantaa	KOK	Risto Linnankoski	Jäsen
	VAS	Heidi Joronen	Jäsen
	KOK	Sonia Singh	Varajäsen
	RKP	Patrik Haldin	Varajäsen
	SDP	Tuula Laukkanen	Varajäsen
	VIHR	Tomi Ihander	Varajäsen
401 Koivukylä	VIHR	Kulusjärvi-Touray Taina	Puheenjohtaja
	KOK	Hannu Puranen	Varapuheenjohtaja
Leinelän päiväkoti	PS	Risto Pääkkönen	Jäsen
Metsäkeijunkuja 2, 01360 Vantaa	SDP	Pille Hakala	Jäsen
	VAS	Seppo Tuutti	Jäsen
	KD	Anja Allinen	Varajäsen
	KOK	Rasmus Kemppainen	Varajäsen
	SDP	Mohamed Keinaan	Varajäsen
	VIHR	Pajunen Jonna	Varajäsen
	VAS	Esa Tiainen	Varajäsen
402 Asola	VAS	Tuuli Lindberg	Puheenjohtaja
	KOK	Leila Hilen	Varapuheenjohtaja
Rekolanmäen koulu	KD	Seija-Maria Lehtinen	Jäsen
Valtimotie 4, 01400 Vantaa	SDP	Sakari Lyly	Jäsen
	VIHR	Teuvo Tapio Järvinen	Jäsen
	KESK	Sirje Kanalanmäki	Varajäsen
	KOK	Ahmed Salan	Varajäsen
	PS	Veeti Herranen	Varajäsen
	SDP	Ilse Lyly	Varajäsen
	VIHR	Maijaleena Kupiainen	Varajäsen
403 Kulomäki	KOK	Altti Kuorikoski	Puheenjohtaja

	VIHR	Jaakola Päivi	Varapuheenjohtaja
Kulomäen koulun opetuspiste	KESK	Pirja Paasilahti	Jäsen
Maauuninpolku 3, 01450 Vantaa	PS	Ritva Herranen	Jäsen
	SDP	Reino Taskinen	Jäsen
	PS	Riitta Kvist	Varajäsen
	SDP	Khaliid Mohamud	Varajäsen
	VAS	Riitta Talonpoika	Varajäsen
	SIT	Katja Susanna Keskitalo	Varajäsen
404 Korso	KOK	Hannele Puusa-Ruohonen	Puheenjohtaja
	SDP	Erkki Pekola	Varapuheenjohtaja
Ruusuvuoren koulu	PS	Mia Virtanen	Jäsen
Kisatie 21, 01450 Vantaa	VAS	Pekka Järvinen	Jäsen
	VIHR	Alhola Kirsi	Jäsen
	KOK	Esa Piiroinen	Varajäsen
	PS	Inka Ylhäinen	Varajäsen
	SDP	Hannele Autio	Varajäsen
	VAS	Sanna Piazza	Varajäsen
	KESK	Henna Keinonen	Varajäsen
405 Vierumäki	VIHR	Raitanen Taina	Puheenjohtaja
	VAS	Matti Savolainen	Varapuheenjohtaja
Vierumäen koulu	KOK	Kirsi Lyyra	Jäsen
Lehmustontie 9, 01450 Vantaa	PS	Merja Ranta	Jäsen
	SDP	Ismail Hassan	Jäsen
	KESK	Teemu Tolonen	Varajäsen
	PS	Anna Ainali	Varajäsen
	SDP	SH.Muhamed Leyla Abdulgadir	Varajäsen
	VAS	Jukka Hampunen	Varajäsen
	VIHR	Rämö Anna-Kaisa	Varajäsen
406 Leppäkorpi	VAS	Karoliina Öystilä	Puheenjohtaja

	KOK	Marjo Rantanen	Varapuheenjohtaja
Monitoimikeskus Lumo	KESK	Taneli Saari	Jäsen
Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa	SDP	Tiina Tammi	Jäsen
	PS	Kari Kanninen	Jäsen
	KD	Markku Varjosalo	Varajäsen
	KESK	Eija Nyman	Varajäsen
	KOK	Otto Kahilainen	Varajäsen
	SDP	Hinda Mahamed	Varajäsen
	VAS	Ari Turpeinen	Varajäsen
407 Metsola	SDP	Jaana Merilahti	Puheenjohtaja
	KESK	Ari Lehikoinen	Varapuheenjohtaja
Monitoimikeskus Lumo	KD	Maija Hurri	Jäsen
Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa	KOK	Tommi Valtonen	Jäsen
	VIHR	Hytönen Marja-Leena	Jäsen
	KD	Jarkko Papunen	Varajäsen
	KOK	Reetta Pehkonen	Varajäsen
	PS	Eero Kärki	Varajäsen
	VAS	Heli Nyberg	Varajäsen
	SDP	Ahmed Mowlid	Varajäsen
408 Otava	KOK	Heikki Vasarainen	Puheenjohtaja
	SDP	Jari Pesonen	Varapuheenjohtaja
Metsolanmäen päiväkoti	KD	Lotta Papunen	Jäsen
Soopelipolku 4, 01450 Vantaa	VAS	Jouko Lehtonen	Jäsen
	VIHR	Ikonen Paula	Jäsen
	SDP	Anneli Koskinen	Varajäsen
	VAS	Jouni Hiltunen	Varajäsen
	KESK	Olivia Reunanen	Varajäsen
	SIT	Eija Antervo	Varajäsen
409 Matari	KOK	Matti Rautio	Puheenjohtaja
	SDP	Kia Koskelin	Varapuheenjohtaja

Matarin päiväkoti	PS	Emil Syrjälä	Jäsen
Ajomiehenkuja 11, 01400 Vantaa	VAS	Elena Adel	Jäsen
	VIHR	Jalonen Tiina	Jäsen
	KD	Eeva Helläkoski	Varajäsen
	SDP	Oskari Ollikainen	Varajäsen
	VAS	Timo Markkanen	Varajäsen
	PS	Jaana Elo	Varajäsen
410 Mikkola	SDP	Miika Lumitsalo	Puheenjohtaja
	VIHR	Laakso Kaija	Varapuheenjohtaja
Mikkolan koulu / Vega	KESK	Markus Etelämäki	Jäsen
Venuksentie 2, 01480 Vantaa	KOK	Tuukka Salmenkorva	Jäsen
	VAS	Marja-Liisa Roivainen	Jäsen
	KD	Niilo Lehtonen	Varajäsen
	SDP	Pinja Saarenkoski	Varajäsen
	SKP	Kristian Nurminen	Varajäsen
	SIT	Ulla Korpua	Varajäsen
411 Nikinmäki	KOK	Paula Ponkkonen	Puheenjohtaja
	SDP	Eila Stirkkinen	Varapuheenjohtaja
Nikinmäen opetuspiste	KESK	Ari Pitkälä	Jäsen
Perhotie 27, 01490 Vantaa	VAS	Heimo Jaakonheimo	Jäsen
	VIHR	Uusimäki Taika	Jäsen
	KOK	Krista Paavola	Varajäsen
	RKP	Sten Sjöman	Varajäsen
	SDP	Tarja Laamanen	Varajäsen
	VAS	Husamet Turhan	Varajäsen
	VIHR	Kumpulainen Katja	Varajäsen
412 Rekola	KOK	Hannele Isola-Miettinen	Puheenjohtaja
	VIHR	Luodeslampi Juha	Varapuheenjohtaja
Rekolan koulu	KESK	Pentti Hakulinen	Jäsen
Rekolantie 67, 01400 Vantaa	PS	Hannele Hakamäki	Jäsen

	SDP	Varpu Peltonen	Jäsen
	PS	Päivi Toivanen	Varajäsen
	SDP	Jouko Suvensalmi	Varajäsen
	VAS	Liisa Kaikula	Varajäsen
	VIHR	Hietikko Hertta	Varajäsen
	KD	Markku Helminen	Varajäsen
413 Rastimäki	VAS	Juhani Huotari	Puheenjohtaja
	SDP	Jaana Ristola	Varapuheenjohtaja
Koivukylän koulu	KOK	Tiina Soikkeli	Jäsen
Kustaantie 10, 01400 Vantaa	PS	Jarmo Elo	Jäsen
	VIHR	Marianne Grönqvist	Jäsen
	KD	Tarja Lehto	Varajäsen
	SDP	Tommi Vuorinen	Varajäsen
	VAS	Jamal Hamza Ali	Varajäsen
	SIT	Jaana Tiainen	Varajäsen
414 Havukallio	KESK	Kylli Lappi	Puheenjohtaja
	SDP	Kati Rantala	Varapuheenjohtaja
Havukosken koulu	KOK	Markus Laitila	Jäsen
Tarhakuja 2, 01360 Vantaa	PS	Kari Peltonen	Jäsen
	VIHR	Grönqvist Merenne	Jäsen
	KESK	Anna Obayam	Varajäsen
	PS	Monika Karmo	Varajäsen
	SDP	Kirsi Saari-Moisio	Varajäsen
	VAS	Paula Minkkinen	Varajäsen
415 Tarhapuisto	PS	Mari Lehvonen	Puheenjohtaja
	KESK	Elina Tiainen	Varapuheenjohtaja
Havukosken koulu	KOK	Wilma Vainionpää	Jäsen
Tarhakuja 2, 01360 Vantaa	SDP	Erkki Saarinen	Jäsen
	VIHR	Turkka Valle	Jäsen
	KOK	Viivi Porthén	Varajäsen

	PS	Erkki Lankinen	Varajäsen
	SDP	Tiina Vuosalmi-Aho	Varajäsen
	VAS	Tuuli Heinonen	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SDP	Kalevi Peltonen	Puheenjohtaja
	KOK	Mirkka Raninen	Varapuheenjohtaja
Päiväkummun koulu	PS	Paula Ylhäinen	Jäsen
Ismontie 2, 01420 Vantaa	VAS	Maritta Välimäki	Jäsen
	VIHR	Keränen Konsta	Jäsen
	KD	Reijo Helläkoski	Varajäsen
	PIR	Jyri Hämäläinen	Varajäsen
	RKP	Marina Falkstedt	Varajäsen
	SDP	Kirsi Suvensalmi	Varajäsen
	VAS	Viivi Tolonen	Varajäsen
501 Oripuisto	KOK	Pekka Pihola	Puheenjohtaja
	VAS	Tanja Karinen	Varapuheenjohtaja
Hakunilan nuorisotila	KESK	Heini Manninen	Jäsen
Laukkarinne 4, 01200 Vantaa	SDP	Jaakko Hakala	Jäsen
	SKP	Pentti Nurminen	Jäsen
	KOK	Anne Laine-Salminen	Varajäsen
	SDP	Dounia el issaoui	Varajäsen
	VAS	Päivi Korkea-aho	Varajäsen
	SIT	Leena Hotti	Varajäsen
502 Hakunila	PS	Ruotsalainen Vesa	Puheenjohtaja
	SDP	Marjo Kalliokanerva	Varapuheenjohtaja
Hakunilan nuorisotila	KOK	Janne Nevalainen	Jäsen
Laukkarinne 4, 01200 Vantaa	RKP	Ralf Asplund	Jäsen
	VIHR	Marila Arja	Jäsen
	KESK	Tuomo Sohlman	Varajäsen
	RKP	Klaus Eklund	Varajäsen
	SDP	Irja Nieminen	Varajäsen

	VAS	Pirkko Holappa	Varajäsen
503 Nissas	KOK	Jorma Venäläinen	Puheenjohtaja
	SDP	Pekka Saastamoinen	Varapuheenjohtaja
Sotungin koulu	PS	Mikael Kulmala	Jäsen
Sotungintie 19, 01200 Vantaa	RKP	Åsa Palokas	Jäsen
	VIHR	Mikonranta Sirpa	Jäsen
	KOK	Aime Janhunen	Varajäsen
	PS	Jouni Lihola	Varajäsen
	SDP	Unto Sevon	Varajäsen
	VAS	Aulikki Ansamaa	Varajäsen
504 Itä-Hakkila	SDP	Ossi Lindgvist	Puheenjohtaja
	VAS	Katri Rantala	Varapuheenjohtaja
Itä-Hakkilan koulu	KOK	Kirsi Borgström	Jäsen
Koulutie 8, 01260 Vantaa	PS	Anssi Peltonen	Jäsen
	RKP	Janica Hindle	Jäsen
	KD	Akseli Leppänen	Varajäsen
	SDP	Erja Väistö	Varajäsen
	VAS	Riitta Rantala	Varajäsen
	KOK	Sari Mäntylä	Varajäsen
	SIT	Mika Einto	Varajäsen
505 Sotunki	RKP	Ulf Lundström	Puheenjohtaja
	KOK	Pentti Fleisch	Varapuheenjohtaja
Itä-Hakkilan koulu	KD	Pertti Immonen	Jäsen
Koulutie 8, 01260 Vantaa	SDP	Lilja Lukkarinen	Jäsen
	VAS	Petri-Johannes Pahtela	Jäsen
	SDP	Pentti Järveläinen	Varajäsen
	VAS	Lempi Savolainen	Varajäsen
	KOK	Mervi Sinisalo	Varajäsen
506 Vaarala	KOK	Eeva Wetterstrand-Pihola	Puheenjohtaja

	VAS	Toivo Peltola	Varapuheenjohtaja
Lehtikuusen koulu	KD	Marjatta Korhonen	Jäsen
Hiirakkotie 9, 01200 Vantaa	RKP	Isabella Palokas	Jäsen
	SDP	Ali Liban Mohamed	Jäsen
	KD	Maija Korhonen	Varajäsen
	KOK	Julius Järvensivu	Varajäsen
	SDP	Khaali Ali	Varajäsen
	VAS	Pertti Oksman	Varajäsen
507 Rajakylä	KOK	Teija Hakulinen	Puheenjohtaja
	SDP	Erkki Vuorenmaa	Varapuheenjohtaja
Rajakylän koulu	PS	Tiina Ahola	Jäsen
Latukuja 1, 01280 Vantaa	VAS	Asta Törmänen	Jäsen
	VIHR	Muhonen Otso Kalevi	Jäsen
	FP	Eija Lehojärvi	Varajäsen
	LIIK	Janne Linnolahti	Varajäsen
	RKP	Monica Saari	Varajäsen
	SDP	Juuso Vuorenmaa	Varajäsen
	VAS	Maarit Lindholm	Varajäsen
508 Estepuisto	VAS	Johanna Korhonen	Puheenjohtaja
	SDP	Reijo Liimatainen	Varapuheenjohtaja
Länsimäen koulu	KOK	Riitta Jansson	Jäsen
Pallastunturintie 27, 01280 Vantaa	RKP	Henrik Smeds	Jäsen
	VIHR	Ouvinen Tarja	Jäsen
	PS	Julia Tarkkonen	Varajäsen
	SDP	Sari Snygg	Varajäsen
	VAS	Eila Palokangas	Varajäsen
	SIT	Tomi Poikkimäki	Varajäsen
509 Länsimäki	VAS	Markku Palokangas	Puheenjohtaja
	SDP	Pirkko Niemi	Varapuheenjohtaja

Länsimäen koulu	KD	Heli Kaartinen	Jäsen
Pallastunturintie 27, 01280 Vantaa	KOK	Santeri Pasanen	Jäsen
	PS	Marika Nurminen	Jäsen
	PS	Anna-Anita Sjöberg-Tarkkonen	Varajäsen
	SDP	Paula Myllymäki	Varajäsen
	VAS	Mirva Kamunen	Varajäsen
	VIHR	Rauhalinna Jyrki	Varajäsen
999 Lummetie	VIHR	Laaksonen Kai	Puheenjohtaja
	VAS	Jaana Tolonen	Varapuheenjohtaja
Vantaan opistotalo	KOK	Virpi Kuorikoski	Jäsen
Lummetie 5, 01300 Vantaa	PS	Paavo Polsa	Jäsen
	SDP	Erkki Tapola	Jäsen
	PS	Miia Podschivalow	Varajäsen
	SDP	Pekka Nieminen	Varajäsen
	VIHR	Hyytiäinen Lasse	Varajäsen
	SIT	Heidi Hölttä	Varajäsen

VAALITOIMIKUNTA I	KD	Marja Kauhanen	Puheenjohtaja
	KOK	Riittamaija Salmi	Varapuheenjohtaja
	KESK	Isabella Nyman	Jäsen
	KOK	Sari Mäntylä	Varajäsen
	KOK	Vilhelmiina Ylinampa	Varajäsen
	PS	Sisko Ahjolinna	Varajäsen
VAALITOIMIKUNTA II	VAS	Raija Laakso	Puheenjohtaja
	KOK	Julius Ehro	Varapuheenjohtaja
	KOK	Mervi Sinisalo	Jäsen
	RKP	Per-Göran Eriksson	Varajäsen
	SDP	Jouko Suvensalmi	Varajäsen
	VIHR	Raitanen Taina	Varajäsen
VAALITOIMIKUNTA III, vankilat	VIHR	Korkeamäki Kaarlo (Kalle)	Puheenjohtaja
	PS	Mikael Kulmala	Varapuheenjohtaja
	SDP	Irja Nieminen	Jäsen
	KOK	Reetta Pehkonen	Varajäsen
	SDP	Erkki Saarinen	Varajäsen
	VAS	Arja Saunamäki	Varajäsen

VAALITOIMIKUNTA IV, sairaalat	VIHR	Sharma Sonja	Puheenjohtaja
	KESK	Juho Joensuu	Varapuheenjohtaja
	PS	Erkki Lankinen	Jäsen
	KOK	Laura Lappi	Varajäsen
	SDP	Anna Laitinen	Varajäsen
	VIHR	Kesänen Tiina	Varajäsen
VAALITOIMIKUNTA V	PS	Ruotsalainen Vesa	Puheenjohtaja
	SDP	Paula Hakanen	Varapuheenjohtaja
	KOK	Ville Manninen	Jäsen
	KESK	Maija Vänskä	Varajäsen
	SDP	Kia Koskelin	Varajäsen
	VAS	Marja-Terttu Hovi	Varajäsen

7 § **Lausunnon (1) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Uudenmaan ELY-keskus**

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yksi valittajista on Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelutpalveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto.
Lausunnossa esitetään, että valitus on ensisijaisesti jätettävä tutkimatta ja toissijaisesti hylättävä aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Uudenmaan ELY-keskuksen yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 1. Uudenmaan ELY-keskus
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Uudenmaan ELY-keskuksen valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21189/03.04.04.04.16/2021, Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (Uudenmaan ELY-keskus) valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Uudenmaan ELY-keskus (“ELY-keskus”)

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa osan yleiskaavan kaupallisten palveluiden alueiden (KM), pientaloalueiden (AP), kyläalueiden (AT), maatalousvaltaisten alueiden (M), maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (MT) ja luonnonsuojelualueiden (SL) määräyksistä. Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Vähittäiskaupan suuryksiköiden osalta ratkaisu on vastoin ohjaavaa maakuntakaavaa
2. Kyläalueiden (AT) ja pientaloalueiden (AP) sekä maatalousvaltaisten alueiden (M) ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (MT) kaavamääräyksen MRL 41 §:n vastaisuus
3. Luonnonsuojelualueiden (SL) määräyksen lainvastaisuus

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kaavoitusta koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein ensisijaisesti, että valitus jätetään tutkimatta. Mikäli hallinto-oikeus päätyy vastoin lausunnon antajan käsitystä katsomaan, että muutoksenhakijalla on joltakin osin valitusoikeus asiassa, pyytää kaupunginhallitus toissijaisesti, että valitus hylätään niiltä osin kuin sitä ei ole jätetty tutkimatta.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Kaupunginhallitus katsoo ensisijaisesti, että valitus tulee kokonaisuudessaan jättää tutkimatta muutoksenhakijan valitusoikeuden puuttumisen vuoksi.

Toissijaisesti kaupunginhallitus esittää seuraavat keskeiset perusteet, joilla ELY-keskuksen valitus tulee joka tapauksessa hylätä:

1. Yleiskaavaa laadittaessa on otettu maakuntakaava huomioon MRL 39 §:n mukaisesti
2. Kylä- ja pientaloalueiden sekä maatalousvaltaisten ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden rakentamisen ohjaus ei ole lainvastainen
3. Luonnonsuojelumääräys ei ole lainvastainen

Muutoksenhakijan valitusoikeuden puuttuminen

Kaupunginhallitus katsoo ensisijaisesti, että valitus tulee kokonaisuudessaan jättää tutkimatta ELY-keskuksen puuttuvan valitusoikeuden vuoksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin mukaan valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Valitusoikeus kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on maankäyttö- ja rakennuslain 191 §:n 1 momentin mukaan muun ohella viranomaisella sen toimialaan kuuluvissa asioissa.

Kaupunginhallitus katsoo, ettei nyt kysymyksessä oleva valitus kohdistu ELY-keskuksen valvottaviksi kuuluviin vaikutuksiltaan valtakunnallisiin tai merkittäviin maakunnallisiin asioihin. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 251/2016 vp) on todettu maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:ssä tarkoitettujen vaikutusten osalta, että vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa otettaisiin huomioon niiden suuruus ja laajuus, vaikutusalueen muutosherkkyys sekä kaavan tehtävä ja tarkoitus. Vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia asioita olisivat esimerkiksi valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin liittyvät kysymykset, valtakunnallista tai maakunnallista merkitystä omaavat luonnon ja kulttuuriympäristön arvoihin liittyvät asiat sekä kaupunkiseutujen merkittävät taajamarakennetta, liikennejärjestelmää ja virkistysalueita koskevat vaikutuksiltaan usean kunnan alueelle ulottuvat ratkaisut.

Kun ELY-keskuksen toimivaltaan kuuluu valvoa kaavojen niiden sisältövaatimusten lainmukaisuutta, joilla on vaikutuksiltaan valtakunnallista tai maakunnallista merkitystä tai jotka liittyvät muun lainsäädännön perusteella ELY-keskuksen valvontavastuulle kuuluviin tehtäviin, katsoo lausunnon antaja ELY-keskuksen valitusoikeuden tässä asiassa puuttuvan. Lausunnon antaja viittaa korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätökseen KHO 2020:85, jota vastaavasti myös käsillä olevassa asiassa on ELY-keskuksen kaupan ohjaamista koskevan valitusperusteen osalta kyse maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioon ottamisesta. Lausunnon antaja toteaa, että mainitussa ratkaisussa oli kyse kuitenkin myös maakunnallisesti merkittäväksi osoitetuista maisema-alueista, joiden arvoihin kohdistuvia vaikutuksia ELY-keskus pyrki valituksellaan rajoittamaan. Edelleen mainitussa tapauksessa oli kyse uusia rantarakennuspaikkoja osoittavasta ranta-asemakaavasta alueelle, jolla ei ollut voimassa olevaa yleiskaavaa. Nyt käsillä olevassa

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2208566

asiassa on puolestaan kyse yleiskaavasta, jonka oikeusvaikutukset ja siten MRL 18 §:n 2 momentissa tarkoitettu vaikutusten ulottuminen ja merkityksellisyys ovat huomattavasti rajatummat. Huomioiden kaavan vaikutusten arvioinnissa myös lain esitöissä mainitut kaavan tehtävä ja tarkoitus, puuttuu kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ELY-keskukselta asiassa valitusoikeus.

Niiltä osin kuin valituksessa on kyse hajarakentamisen ohjaamisesta ja luonnonsuojelualueita koskevasta yleisestä kaavamääräyksestä, katsoo kaupunginhallitus vastaavasti ELY-keskuksen valitusoikeuden puuttuvan. Ensiksi mainitun osalta on selvää, ettei mainitulla kaavalla ole kuin Vantaan kaupungin alueelle ulottuvia vaikutuksia. Kyse ei ole seudullisesta, saati maakunnallisesta menettelytavasta, vaan paikallisesta ratkaisusta. Valituksessa jälkimmäisenä mainitulle luonnonsuojelualueita koskevaan kaavamääräykseen kohdistuvalle valitusperusteelle ei ole myöskään löydettävissä yhteyttä ELY-keskuksen toimivaltaan kuuluviin tehtäviin. Siten edellä esitetyin perustein kaupunginhallitus katsoo, että valitus tulisi ensisijaisesti jättää kokonaan tutkimatta. Mikäli hallinto-oikeus päätyy kuitenkin joltakin osin katsomaan, että ELY-keskuksella on asiassa valitusoikeus, viittaa kaupunginhallitus seuraavassa esitettäviin perusteisiin, joilla valitus tulisi joka tapauksessa hylätä.

Toissijaiset perusteet valituksen hylkäämiselle

1. **Yleiskaavaa laadittaessa on otettu maakuntakaava huomioon MRL 39 §:n mukaisesti**

   Muutoksenhakija vaatii yleiskaavan kaupallisten palveluiden alueiden määräyksien kumoamista osittain katsoen, että yleiskaavan ratkaisu ei ole ohjaavan maakuntakaavan mukainen. Lausunnon antaja toteaa, että yleiskaavan laadintaa on ohjannut voimassa oleva Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava (vahvistettu YM 30.10.2014, KHO 29.4.2016). Maakuntavaltuuston hyväksymä, mutta täytäntöönpanokiellossa oleva Uusimaa 2050 kaavakokonaisuus on otettu yleiskaavan laadinnassa selvityksenä huomioon. Kaupan ratkaisu yleiskaavassa on valtaosin linjassa voimassa olevan maakuntakaavan kanssa, mutta joitain tarkennuksia yleiskaavaan on tehty. Vähittäiskaupan ohjaamisen osalta lainsäädäntö on uudistunut maankäyttö- ja rakennuslain vuonna 2017 voimaan tulleiden muutosten johdosta, joten 2. vaihemaakuntakaavan kaupan ratkaisu on osittain vanhentunut.

   MRL 39 § edellyttää maakuntakaavan huomioon ottamista yleiskaavaa laadittaessa. MRL 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. MRL:n säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (101/1998) maakuntakaavan ohjeena olemisella tarkoitetusta todetaan sen kuvaavan maakuntakaavan yleispiirteistä luonnetta ja sallivan kaavajärjestelmän tarkoituksenmukaisen toimivuuden kannalta tarpeellisen joustavuuden. Edelleen lain esitöissä todetaan, että maakuntakaavassa esitetyt maakunnallisista lähtökohdista määritellyt alueiden käytön periaatteet ja aluevaraukset täsmentyvät kunnan alueiden käytön suunnittelussa. Mainitut seikat huomioiden, kaupunginhallitus katsoo, että maakuntakaava on ollut lainsäädännön edellyttämällä tavalla riittävästi ohjeena valituksenalaista kaavaa laadittaessa.

   <u>Kaupallisten palveluiden alueiden (KM) määräyksestä</u>

Muutoksenhakija toteaa ensinnäkin, että kaupallisten palveluiden aluetta (KM) koskeva kaavamääräys on epäselvä, kun määräyksessä todetaan aluksi yleisesti, että kaikille kaupallisten palveluiden alueille saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä, mutta aluekohtaisesti sijoittamista rajataan. Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan, että määräys on tarkoituksella määritelty siten, että yleistä linjausta on täsmennetty aluekohtaisissa määräyksissä kaupan alueiden erilaisten kehittämistavoitteiden takia. Tammistoon, Vantaanporttiin ja Porttipuistoon saa sijoittaa "merkitykseltään seudullisia keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä ja sellaista uutta vähittäiskauppaa, joka tukee ja vahvistaa palvelurakennetta läheiset keskustatoimintojen alueet huomioon ottaen". Hämeenkylä - Varisto - Petikko, Petas ja Koivuhaka alueiden osalta on yleiskaavassa linjattu, että alueille ei saa sijoittaa keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä. Millekään kaupallisten palvelujen alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksikköä.

Muutoksenhakija esittää, että kaupallisten palveluiden alueen (KM) kaavamääräyksestä tulisi kumota lause "alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä". Voimassa olevassa 2. vaihemaakuntakaavassa kyseiset Vantaan yleiskaavan kaupallisten palvelujen alueet on merkitty kohdemerkinnällä "Merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö", johon kohdentuva merkinnän kuvaus on: "Kohdemerkinnällä osoitetaan merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumiskohteet keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella. Niitä kehitetään sellaista kauppaa varten, joka vaatii paljon tilaa, ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa, ja jonka tyypillinen asiointitiheys on pieni." Suunnittelumääräyksessä todetaan, että "Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa sellaista merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppaa." Vantaan kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan, että määräyksen sisältö ei enää vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Vähittäiskauppaa koskeva MRL:n 71 c § muutettiin vuoden 2017 uudistuksessa siten, että sijoitettaessa suuryksikköä muualle kuin keskusta-alueelle velvoitteena on ottaa huomioon laadun sijasta kaupan saavutettavuus.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palvelujen paikkoina ja kaavamääräys edellyttää, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä. Linjaus ei ole ristiriidassa 2. vaihemaakuntakaavan kanssa vaan maakuntakaava on ollut MRL 39§:n edellyttämällä tavalla ohjeena yleiskaavaa laadittaessa.

Muutoksenhakija esittää edelleen, että kaupallisten alueiden aluekohtaisista määräyksistä Vantaanportin, Tammiston ja Porttipuiston osuudesta kumotaan osa lauseesta: "Alueille saa sijoittaa ~~merkitykseltään seudullisia keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä ja~~ sellaista uutta vähittäiskauppaa, joka tukee ja vahvistaa palvelurakennetta läheiset keskustatoimintojen alueet huomioon ottaen."

Kaupunginhallitus toteaa, että Tammiston, Vantaanportin ja Porttipuiston osalta kaupallisten palvelujen alueilla on kaavaratkaisussa mahdollistettu merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan ja erikoiskaupan suuryksiköiden sijoittuminen. Perusteluna maakuntakaavan tarkentamiselle on,

että alueet ovat jo nyt asemakaavoitettuja ja niillä on jo nyt enemmän muuta keskustahakuista erikoiskauppaa kuin tilaa vievää kauppaa (Vantaan yleiskaavan 2020 luonnos. Merkintöjen ja kaupan vaikutusten arviointi, WSP 2019). Asemakaavoitus ja hankeohjaus on pohjautunut voimassa olevaan lainsäädäntöön ja sen tulkintoihin. Tämä tilanne on yleiskaavoituksen lähtökohtana.

Kaavaratkaisun ei katsota aiheuttavan merkittäviä kaupallisia vaikutuksia. Kaupallisten palvelujen alueilla on erinomainen kestävä saavutettavuus, joka poikittaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittyessä edelleen paranee, ne sijaitsevat tiiviin kaupunkirakenteen sisällä ja lähialueella on paljon asukkaita. Jotta kyseisten alueiden kehittymisen vaikutukset mm. keskustahakuisen erikoiskaupan osalta voidaan hallita, on KM-alueen määräystä täydennetty: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.” Kaupunginhallitus katsoo, ettei myöskään tältä osin synny ristiriitaa ohjeena toimivan maakuntakaavan ja valituksenalaisen yleiskaavan välille, ja että siten yleiskaavan on katsottava täyttävän MRL:n yleiskaavalle asettamat sisältövaatimukset.

Kaupallisten palveluiden alueiden enimmäismitoitus

ELY-keskus katsoo valituksessaan yleiskaavan MRL 39 §:n vastaiseksi siltä osin, kun yleiskaavassa on käytetty Uusimaa 2050 Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kaupallisten palveluiden enimmäismitoitusta, vaikkei mitoitus ole ollut voimassa yleiskaavaa hyväksyttäessä. Kaupunginhallitus toteaa, että voimassa olevan maakuntakaavan, Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan kaupan enimmäismitoitus on jo nyt tullut vastaan suuressa osaa Vantaan kaupan alueita, minkä vuoksi mitoitus on nykytilanteeseen peilattuna vanhentunut. Tilanne heikentää alueiden kaupallisia kehittymis- ja kilpailuedellytyksiä, kun uuden liiketilan rakentamiseen ei ole riittävästi mahdollisuuksia. Maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n mukaisesti alueiden käytön suunnittelun yhtenä tavoitteena on edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä. Voimassa olevan Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan tavoitevuosi on 2035, kun taas Vantaan yleiskaavan 2020 tavoitevuosi on 2050, joka vastaa myös Uusimaa-kaava 2050 tavoitevuotta. Tämä osaltaan selittää eroa maakuntakaavan ja valituksenalaisen yleiskaavan enimmäismitoituksessa.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että kaupan mitoitukseen vaikuttavat ennen kaikkea väestön ja ostovoiman kehitys (Uusimaa-kaava 2050, selostus). Vantaa on ollut viimeisinä vuosina valtakunnan kärkeä väestönkasvussa ja kasvun ennustetaan jatkuvan edelleen (Vantaan väestöennuste 2020). Uusimaa-kaava 2050:n kaupan mitoituksessa on väestön ja ostovoiman kehityksen lisäksi huomioitu mm. kaupan konseptien kehitys, uusien konseptien markkinoille tulon mahdollistaminen ja kilpailun edellytykset sekä näiden vaikutus liiketilan lisätarpeeseen kaavallisella mitoituskertoimella (1,3). Myös Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan voimaan tulon jälkeen maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä aukiololaissa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet kaupan konsepteihin ja myymäläkokoihin. Kaupan suuryksikörajan nostaminen 2000 kerroneliömetristä 4000 kerrosneliömetriin kasvattaa vähittäiskaupan myymälöiden kokoa enemmän markkinoiden tarvetta vastaavaksi, mikä osaltaan vaikuttaa kaupan lisärakentamistarpeisiin.

Vantaan kaupan alueilla Porttipuistossa, Tammistossa sekä Hämeenkylä - Varisto - Petikossa nykyinen toimitilarakennuskanta ylittää kaupan enimmäismitoituksen (taulukko 1.). Vaikka koko toimitilarakennuskanta ei katakaan kaupan toimintoja, toimii teollisuus- ja varastorakennuksissa paljon TIVA-kaupan ja vähittäiskaupan yrityksiä sekä muita palveluita. Näin on erityisesti Tammistossa ja Hämeenkylä - Varisto - Petikossa, joissa yli puolet toimitilarakennuskannasta on teollisuus- ja varastorakennuksia. Uudenmaan maakuntakaavan kaupan mitoituksessa otetaankin huomioon kaikki palvelutoimijat, sillä kaikille toimijoille ei riitä toimintaedellytyksiä ja liikepaikkoja, jos liiketilat mitoitetaan vain kaupalle (Uusimaa-kaava 2050, Selostus).

Yllä esitetyin perustein yleiskaavassa päädyttiin käyttämään kaupallisten palveluiden alueen määräyksessä Uusimaa 2050 kaavassa määriteltyä enimmäismitoitusta. Kaupunginhallitus katsoo, ettei valituksenalainen yleiskaava ole tältäkään osin laadittu vastoin säännöstä maakuntakaavalle annettavasta ohjausvaikutuksesta.

Enimmäismitoitus (k-m^2)	Petas	Koivuhaka	Porttipuisto	Tammisto	Hämeenkylä-Varisto-Petikko
Voimassa oleva maakuntakaava	100 000	100 000	125 000	150 000	175 000
Uusimaa-kaava 2050	100 000	150 000	200 000	250 000	250 000
Nykyinen toimitilakerrosala	-	58 000	129 000	201 000	298 000
Liike-, teollisuus- ja varastorakennukset	-	50 000	124 000	194 000	289 000

Taulukko 1: Maakuntakaavan mukaiset kaupan enimmäismitoitukset voimassa olevassa maakuntakaavassa (Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava) ja Uusimaa-kaavassa 2050 sekä nykyinen toimitilakerrosala alueilla (Lähde: HSY & Seutudata 2019).

2. Kylä- ja pientaloalueiden sekä maatalousvaltaisten ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden rakentamisen ohjaus ei ole lainvastainen

Muutoksenhakija esittää lausunnossaan, että yleiskaavasta tulisi kumota osia pientaloalueiden ja kyläalueiden määräyksistä sekä maatalousvaltaisten ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden määräyksistä. ELY-keskuksen esittämien kaavamääräysten osittaisten kumoamisten osalta kaupunginhallitus esittää näkemyksenään ensinnä, että osittaista kumoamista voidaan tässä tapauksessa pitää kaavan muuttamisena, johon hallinto-oikeudella ei ole katsottava olevan toimivaltaa.

Kaupunginhallitus toteaa ELY-keskuksen hajarakentamisen ohjaamiseen liittyvien valitusperusteiden osalta, että Vantaa on johdonmukaisesti ohjannut asemakaavoittamattoman alueen rakentamista yleiskaavasta 1983 lähtien. MRL 41 §:n yleiskaavamääräyksiä koskeva säännös on ollut voimassa jo vuonna 2007 päätettäessä voimassa olevasta yleiskaavasta, jossa on vastaava mitoitusperiaate. ELY-keskuksen valituksen toteamus siitä, ettei yleiskaavaa ole laadittu MRL 44 §:n

tarkoittamalla tavalla suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena pitää paikkansa. Lausunnon antaja katsoo muutoksenhakijan näkemyksestä poikkeavalla tavalla, etteivät kaavamääräysten hehtaariperusteista mitoitusta koskevat kaavamääräykset ole MRL 41 §:n vastaisia. Toisin kuin ELY-keskus valituksessaan esittää, ei yleiskaavamääräys mahdollista suoraan myönteisiä suunnittelutarveratkaisuja, vaan jokainen ratkaisu perustuu tapauskohtaiseen harkintaan.

Lausunnon antajan näkemyksen mukaan nimenomaan se seikka, ettei yleiskaavaa ole laadittu käytettäväksi MRL 44 §:n mukaisesti suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena eikä se täytä sellaiselle kaavalle asetettuja vaatimuksia, osoittaa, ettei rakentamismahdollisuuksia ole sitovasti ratkaistu yleiskaavassa. Kuten ELY-keskus valituksessaan toteaa, ei yleiskaavan 6.6.1983 mukaisten tilojen kokoon sidotulla asuntojen lukumäärällä ole välitöntä oikeudellista merkitystä arvioitaessa mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja suunnittelutarveratkaisun edellytyksiä. Mitoitusperiaate toimii suunnittelutarveratkaisujen harkinnan tausta-aineistona ja mahdollistaa tasapuolisuuden arvioinnin eri kiinteistöjen osalta. Yleiskaavan mitoitusperiaate ei ennalta ratkaise asuntojen lopullista määrää suunnittelutarvealueella eikä osoita sitovasti rakennusoikeutta tiloittain. Kunnan tulee aina ottaa suunnittelutarveratkaisuissa huomioon MRL 137 §:n mukaiset erityiset edellytykset. Yleiskaavan mukainen mitoitusperiaate on yksi lupaharkinnassa huomioitava asia, mutta se ei yksinään riitä ratkaisun tekemiseen. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan rakennuspaikkojen määrän laskentaperiaatteiden esittämiselle yleiskaavassa lupamenettelyn tausta-aineistona hyödyntämiseksi ei ole ollut mitään lainsäädännöstä johtuvaa estettä.

Kaupunginhallitus katsoo, että pitkään voimassa olleen mitoitusperiaatteen tai sen poikkileikkausvuoden muuttaminen edellyttäisi asianmukaista vaikutusten arviointia ja vuorovaikutusta. Mikäli hallinto-oikeus pitäisi mahdollisena kaavamääräysten kumoamista osittain muutoksenhakijan vaatimalla tavalla ja päätyisi tähän ratkaisuun, poistaisi tämä vakiintuneen, maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun taanneen käytännön kokonaan ilman minkäänlaista vaikutusten arviointia.

Lausunnon antaja toteaa edelleen, että kaupungin käytössä ollut toimintatapa on kiinteistönomistajille tuttu ja se on koettu tasapuoliseksi. Kaavamääräyksissä käytetty sanamuoto ”sallitaan” on tarkoituksella sama kuin voimassa olevassa yleiskaavassa, jottei määräyksen muutos aiheuta sekaannuksia nykyiseen toimintatapaan nähden.

Vuosittaiset rakentamisen määrät nyt kysymyksessä olevilla alueilla ovat hyvin pieniä ja valtaosa hankkeista on korvaavaa rakentamista. Lausunnon antaja katsoo, että voimassa olevaa yleiskaavaa vastaava valituksenalaisen yleiskaavan hajarakentamista ohjaava järjestelmä on ollut toimiva keino turvata yleiskaavan toteuttaminen ja säästää rakentamiselta vapaina myös tulevien kasvusuuntien rakentamismahdollisuudet. Kaupunginhallitus huomauttaa, ettei maanomistajilta ole tullut valituksia nyt kysymyksessä olevan asian osalta. ELY-keskuksen kantaa on pidettävä ELY-keskuksen muissa yhteyksissä tekemistä kannanotoista poikkeavana. Näin on erityisesti, kun huomioidaan mitä tässä lausunnossa on aiemmin todettu ELY-keskuksen valvontaan ylipäätään kuuluvien asioiden rajallisuudesta.

Muutoksenhakija korostaa valituksessaan, että kiinteistönomistajien tasapuolinen kohtelu on oikeuskäytännössä pääsääntöisesti sidottu ajankohdan 1.7.1959 tilamuodostukseen (emätiloihin).

Valituksessa todetaan, että: ”Ajankohta voi olla toinen, jos kunta osoittaa, ettei kiinteistönmuodostus ole ollut kovin vilkasta 1.7.1959-6.6.1983. Kaava-aineistossa ei ole esitetty selvitystä, jonka perusteella kiinteistöjen rakentaminen voitaisiin sitoa määräyksen esittämällä tavalla kiinteistön pinta-alaan tai poikkileikkausajankohtaan 6.6.1983.”

Lausunnon antaja toteaa ensinnä, että valituksen kirjaus on ristiriitainen yleiskaavasta ehdotusvaiheessa saadun lausunnon kanssa. Siinä ELY-keskus katsoi tarpeelliseksi täydentää asumisen vaikutusten arviointia. Lausunnossa todettiin näin: ”Yleiskaavassa on käytetty hajarakentamisen poikkileikkausvuotena vuotta 1983. Poikkileikkausvuotta on käytetty kaikissa Vantaalle vuoden 1983 jälkeen hyväksytyissä yleiskaavoissa. Asumisen ratkaisun vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella yleiskaavan esitystarkkuus huomioiden asemakaavoittamattomilla alueilla 1959–1983 tapahtunut rakentaminen suhteessa vuoden 1983 jälkeen tapahtuneeseen vastaavaan rakentamiseen. Tarkastelun tarkoituksena on varmistaa, että vuosina 1959–1983 ei ole tapahtunut niin merkittävää rakentamista, etteikö yleiskaavaehdotuksessa esitettyä poikkileikkausvuoden käyttöä voisi jatkaa asemakaavoittamattomien alueiden rakentamisen mitoituksessa.”

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaehdotuksen vaikutusten arviointia täydennettiin tarkastelulla asemakaavoittamattomien pientalo- ja kyläalueiden asuntorakentamisen määristä rakennuslain voimaan tulosta tähän päivään (1959–2019). Tarkastelu osoitti, ettei vuosina 1959–1983 ollut tapahtunut niin merkittävää rakentamista, että poikkileikkausvuotta olisi ollut tarpeen muuttaa hyväksyttävään yleiskaavaan. Samalla todettiin, että kehitys on ollut hallinnassa yleiskaavan 1983 linjausten jälkeen ja vuosittainen määrä on hyvin tasainen, jopa laskeva, jos ottaa huomioon muun asuntotuotannon määrän kasvun (Yleiskaavaluonnoksen asumisen ratkaisujen vaikutusten arviointi 11.9.2019. Täydennetty yleiskaavaehdotuksen pohjalta 28.9.2020, 13). Näillä perustein lausunnon antaja katsoo, ettei kaavamääräyksen poikkileikkausajankohtaa voida pitää lainvastaisena.

Siltä osin kuin ELY-keskus toteaa kaavaselostuksessa viitatun virheellisesti MRL 171 §:n poikkeamisen edellytyksiin MRL 137 §:n mukaisten suunnittelutarveratkaisun erityisten edellytysten sijaan, Vantaan kaupunki pahoittelee selostukseen jäänyttä virhettä. Kaupunki toteaa kuitenkin, ettei asemakaavoittamattoman alueen rakentamisen ohjaus perustu yleiskaavaselostukseen vaan jatkuvasti ajantasaisena ja lainmukaisena ylläpidettävään tietoon ja hankeohjaukseen, joten riski väärinymmärryksiin on pieni eikä kyseisen virheen tule vaikuttaa kaavan lainmukaisuutta arvioitaessa.

Yhteenvetona muutoksenhakijan hajarakentamisen ohjaamisen osalta esittämiin vaatimuksiin lausunnon antaja toteaa, että mikäli hallinto-oikeus katsoo ELY-keskuksella olevan asiassa ylipäätään tältä osin valitusoikeus, ei kaavamääräyksiä tule ensinnäkään kumota osittain, ja toisaalta ettei kaavamääräysten kumoamiseen ole aihetta, kun määräysten (AP, AT, M ja MT) on katsottava täyttävän lainsäädännön yleiskaavamääräyksille asettamat sisältövaatimukset.

3. Luonnonsuojelumääräys ei ole lainvastainen

Muutoksenhakija on edelleen vaatinut, että yleiskaavan luonnonsuojelualueita koskevasta kaavamääräyksestä (SL) on poistettava seuraava osa: “Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä

tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen."

ELY-keskus toteaa vaatimuksensa perusteena, että valtio voi lunastaa luonnonsuojelutarkoituksiin alueen, joka sisältyy lainvoimaiseen luonnonsuojeluohjelmaan tai Natura 2000 -verkostoon (luonnonsuojelulaki 52 §) ja että jos ELY-keskus tekee maanomistajan hakemuksesta päätöksen luonnonsuojelualueen perustamisesta ja päätöksestä aiheutuu kiinteistön omistajalle merkityksellistä haittaa, valtio on omistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan (luonnonsuojelulaki 53 §). ELY-keskus toteaa, että kaavamääräys tulee esitetyltä osin kumota, sillä muuta mahdollisuutta haitan korvaamiseen ei ole.

Lausunnon antaja toteaa, ettei ELY-keskuksen kumottavaksi esittämä kaavamääräys määrittele tarkemmin lunastus- tai korvaustilanteita, joihin määräyksessä on tarkoitettu viitattavan. Edelleen määräyksen todetessa lunastus- tai korvausvelvollisuuden olevan kunta tai valtio, on lausunnon antajan näkemyksen mukaan selvää, ettei määräyksellä ole tarkoitettu otettavan kantaa yksittäisiin tilanteisiin taikka luovan lainsäädännöstä poikkeavia lunastus- tai korvausperusteita. Lausunnon antaja katsoo, ettei kaavamääräyksen ole katsottava olevan niiden reunaehtojen vastainen, joita maankäyttö- ja rakennuslaki yleiskaavamääräyksille asettaa ja ettei kaavamääräystä tule siten muutoksenhakijan esittämällä tavalla kumota.

4. Valitusosoituksen selkeyden tutkiminen

ELY-keskus pyytää valituksessaan hallinto-oikeudelta kannanottoa siitä, käykö kaavan hyväksymistä koskevaan päätöspöytäkirjaan liitetystä valitusosoituksesta riittävän selkeästi ilmi, milloin kunkin valitukseen oikeutetun eri tahon katsotaan saaneen tiedon päätöksestä.

Hallinto-oikeuden toimivaltaan kuuluu valitusten johdosta tutkia ainoastaan, onko valituksenalainen päätös lainmukainen. Sen sijaan valituksia tutkiessaan hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu antaa erillistä näkemystään valitusosoituksen selkeydestä, ellei arvioitavana ole erikseen kysymys siitä, onko valitus tehty ajoissa, mistä lausunnon antajan näkemyksen mukaan ei ole käsillä olevassa asiassa kyse. Vantaan kaupunki katsoo, että ensisijaisesti valitus tulee edellä esitettyjen perusteiden nojalla jättää tutkimatta valitusosoituksen riittävyyttä koskevan valitusperusteen osalta.

Toissijaisesti kaupunki lausuu asiasta seuraavaa: Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 3 momentin mukaan kaavan hyväksymispäätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon samaan aikaan kun päätös kuntalain 140 §:n mukaisesti tulee kunnan jäsenen tietoon, eli 7 vuorokauden kuluttua pöytäkirjan julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Kaupunginvaltuuston päätöksen valitusosoituksessa todetaan, että “kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.” Kaupunki katsoo, että valitusosoitus on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että yleiskaava täyttää MRL 39 §:n edellytyksen maakuntakaavan toimimisesta ohjeena yleiskaavaa laadittaessa eivätkä yleiskaavan määräykset koskien hajarakentamista ja luonnonsuojelualueita ole ELY-keskuksen esittämällä tavalla lainvastaisia. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

Lähteet

Uudenmaan palveluverkon mitoittaminen ja vaikutusten arviointi. Uudenmaan liiton julkaisuja E 199–2018. Uudenmaan liitto, 2018

Voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä Vantaan alueelta

Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmä MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET Uudenmaan liitto 2021

Voimassa olevista maakuntakaavoista tarkempi tieto löytyy liiton karttapalvelimesta: https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/webappviewer/index.html?id=5f6a338dcc0045848d32cf41861e18e7

Uusimaa-kaava 2050 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat SELOSTUS 2020.

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (2015)

Vantaan yleiskaavan kaupan ratkaisun täsmentäminen. WSP. (2018)

Vantaan yleiskaavan 2020 luonnos. Merkintöjen ja kaupan vaikutusten arviointi. WSP. (2019).

Vantaan kaupan vaikutusten arvioinnin päivitysliite. (2020).

Vantaan väestöennuste 2020.

Yleiskaavaluonnoksen asumisen ratkaisujen vaikutusten arviointi 11.9.2019. Täydennetty yleiskaavaehdotuksen pohjalta 28.9.2020

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

"Miettinen Olli (ELY)" <olli.miettinen@ely-keskus.fi> aika 04.03.2021 13.43.08

Vastaanottaja: "helsinki.hao@oikeus.fi" <helsinki.hao@oikeus.fi>
Kopio:
Aihe: Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Liitteenä Uudenmaan ELY-keskuksen valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14.

Terveisin

Olli Miettinen
Lakimies / Jurist
olli.miettinen@ely-keskus.fi
vaihde / växel 0295 021 000
Opastinsilta 12 B 5 krs.
00520 Helsinki

HHO_valitus_VantaanYK2020.pdf YK0048_ote.pdf

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

UUDELY/11778/2017

4.3.2021

Helsingin hallinto-oikeus

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 § 14

Vantaan yleiskaava 2020; valitus

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan yleiskaava 2020:n päätöksellään 25.1.2021. Uudenmaan ELY-keskus hakee maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n ja 191 §:n säännökset huomioon ottaen muutosta kaupunginvaltuuston päätökseen. Valituksen perusteeksi Uudenmaan ELY-keskus esittää seuraavaa:

ELY-keskus katsoo, että vähittäiskaupan suuryksiköiden osalta ratkaisu on vastoin ohjaavaa maakuntakaavaa.

Maakuntakaavamääräys:

Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa sellaista *merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppaa.* Uusia merkitykseltään seudullisia päivittäistavarakaupan suuryksiköitä saadaan osoittaa ainoastaan Espoon keskuksen pohjoispuolelle, Kehä III:n ja Turunväylän risteykseen (Espoon Lommila), jonne voidaan osoittaa päivittäistavarakauppaa enintään 10 000 k-m², joka sisältyy Lommilan vähittäiskaupan suuryksikön enimmäismitoitukseen.

Vähittäiskaupan suuryksikön enimmäismitoitus on osoitettu taulukossa, joka on suunnittelumääräysten lopussa. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan aluetta, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön.

Kohdemerkinnällä osoitetun vähittäiskaupan suuryksikön sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisessa kaavoituksessa siten, että se muodostaa riittävän laajan toiminnallisen kokonaisuuden. Merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa ei saa toteuttaa ennen ympäröivien taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden toteuttamista. Lisäksi on huolehdittava, että palvelut ovat mahdollisuuksien mukaan saavutettavissa kävellen, pyöräillen tai joukkoliikenteellä sekä edistetään sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja että liikenteestä aiheutuvat haitat ovat mahdollisimman vähäisiä.

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
Kutsunumero 0295 021 000 Opastinsilta 12 B 5 krs, PL 36
www.ely-keskus.fi/uusimaa 00520 Helsinki 00521 Helsinki

Kaupan alueiden enimmäismitoitus:

- Tammisto 150 000 k-m²
- Porttipuisto 125 000 k-m²
- Hämeenkylä - Varisto - Petikko 175 000 k-m²
- Petas 100 000 k-m²
- Koivuhaka 100 000 k-m²

Ohjaava maakuntakaava

ELY-keskus toteaa, että Uusimaa 2050 vaihemaakuntakaavat on hyväksytty maakuntavaltuustossa. Helsingin hallinto-oikeus on 22.1.2021 keskeyttänyt kaavapäätöksen täytäntöönpanon. Näin ollen ohjaava maakuntakaava vähittäiskaupan osalta Vantaan yleiskaavaa hyväksyttäessä on ollut 2. vaihemaakuntakaava.

Yleiskaavamääräys:

Seuraavassa on esitetty yleiskaavamääräyksen sisältö, ja yliviivattuna ovat ne määräykset, jotka ELY-keskuksen mielestä tulee kumota.

Kaupallisten palveluiden alue

Alue varataan kaupallisille palveluille ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille elinkeinotoiminnoille. ~~Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.~~ Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.

Alueen toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkitilan viihtyisyyteen sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksiin, erityisesti joukkoliikenteen runkoyhteyksien alueella. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti.

Kaupallisten alueiden aluekohtaiset määräykset:

Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto

- Alueille saa sijoittaa ~~merkitykseltään seudullisia keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä ja~~ sellaista uutta vähittäiskauppaa, joka tukee ja vahvistaa palvelurakennetta läheiset keskustatoimintojen alueet huomioon ottaen.

- Alueille ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksiköitä.

- Vantaanporttiin saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 2000 k-m². Porttipuistossa päivittäistavarakauppa tulee sijoittaa A/KM-alueelle.

Hämeenkylä - Varisto - Petikko, Petas ja Koivuhaka

- Alueille ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan eikä keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä.

- Hämeenkylä - Varisto - Petikkoon saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 2000 k-m².

- Koivuhakaan saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 1000 k-m².

- Petakseen saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 1000 k-m². Petaksessa kaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää sitovaa toteuttamispäätöstä Kehärataan liittyvästä asemasta.

Maakuntakaavassa määritelty aluekohtainen enimmäismitoitus tulee ottaa huomioon kaupan hankkeiden suunnittelussa ja sijoittumisen ohjaamisessa.

~~- Tammisto 250 000 k-m²~~

~~- Porttipuisto 200 000 k-m²~~

~~- Hämeenkylä - Varisto - Petikko 250 000 k-m²~~

~~- Petas 100 000 k-m²~~

~~- Koivuhaka 150 000 k-m~~

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n vastaisuus

Edellä olevasta käy ilmi, että voimassa oleva 2. vaihemaakuntakaava rajaa seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan laadun tilaa vaativan erikoistavaran kauppaan tarkoituksena taata keskustojen ensisijaisuus vähittäiskaupan sijoittumisessa MRL 71 b §:n mukaisesti. Vantaan yleiskaava sen sijaan vastoin maakuntakaavamääräystä sallii seudullisena kaikenlaisen vähittäiskaupan tietyin päivittäistavaraa koskevin rajoituksin. Lisäksi Vantaan yleiskaavassa on käytetty Uusimaa 2050 Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan enimmäismitoitusta, vaikkei mitoitus ole ollut voimassa yleiskaavaa hyväksyttäessä.

ELY-keskus katsoo, että näin ollen kaupallisten palveluiden alueiden osalta (KM) maakuntakaava ei ole ollut riittävästi ohjeena siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 1 momentissa edellytetään. Kaavamääräys ja mitoitus on kumottava yliviivatuilta osin.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa edelleen, että kaupallisten palveluiden aluetta koskeva kaavamääräys on epäselvä. Määräyksessä todetaan aluksi, että alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Kaupallisten alueiden aluekohtaisissa määräyksissä esim. aluellla Hämeenkylä - Varisto - Petikko, Petas ja Koivuhaka todetaan kuitenkin, että alueille ei saa sijoittaa

päivittäistavarakaupan eikä keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä.

AT ja AP kaavamääräyksen MRL 41 §:n vastaisuus

Yleiskaavassa voidaan MRL 41 §:n mukaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan yleiskaava-aluetta suunniteltaessa tai rakennettaessa taikka muutoin käytettäessä *(yleiskaavamääräykset).* Yleiskaavamääräykset voivat muun ohessa koskea maankäytön ja rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella sekä haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

AT Kyläalue kaavamääräys

Alue varataan maaseutumaiseen asumiseen. Alueella sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:

- yksi asunto 0,2 -2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla

Alueen rakentamista ohjataan yleiskaavalla.

AP Pientalovaltainen asuinalue kaavamääräys

Alue varataan pientaloasumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita.

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.

Rakentamista säädellään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:

- yksi asunto 0,2 -2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla

MRL 41 §:n vastaisuus

Kaavaselostuksen mukaan *rakentamisen ohjaamisen väline asemakaavoitetun alueen ulkopuolella on suunnittelutarveratkaisu, mikä valmistellaan maanomistajien hakemuksesta kaupunkisuunnittelussa. Suunnittelutarveratkaisuissa arvioidaan hankkeen sopivuus kyseiselle paikalle. Siitä ei saa aiheutua haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Se ei saa vaikeuttaa luonnonsuojelun eikä rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeusta ei saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö tai muita vaikutuksia.*

Kaupunki ei ole viitannut MRL 137 §:n suunnittelutarveratkaisun erityisiin edellytyksiin vaan virheellisesti MRL 171 §:n poikkeamisen edellytyksiin. Vaikka kaavaselostus ei vahvistu, antavat yleiskaavamääräykset yhdessä kaavaselostuksen virheellisen tekstin kanssa maankäyttö- ja rakennuslain säännösten vastaisen käsityksen rakentamismahdollisuuksista.

AT- ja AP-alueiden kaavamääräys tulee kumota määräyksessä osoitetun ajankohdan ja mitoituksen sekä yleiskaavalle annetun ohjaus/säätely merkityksen osalta. Yleiskaavaa ei ole laadittu käytettäväksi MRL 44 §:n mukaisesti suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena eikä se täytä sellaiselle kaavalle asetettuja vaatimuksia. Yleiskaavassa ei ole MRL 43 §:n 2 mom. mukaisesti määrätty, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (*rakentamisrajoitus*).

Vantaan koko asemakaavoittamaton alue on rakennusjärjestyksen 28 §:n mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta.

Rakentaminen suunnittelutarvealueella edellyttää MRL 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua riippumatta yleiskaavan merkinnöistä määräyksistä. Yleiskaavan 6.6.1983 mukaisten tilojen kokoon sidotulla asuntojen lukumäärällä ei ole välitöntä oikeudellista merkitystä arvioitaessa mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja suunnittelutarveratkaisun edellytyksiä. Yleiskaavalla ei ole voitu ennalta ratkaista asuntojen lopullista määrää suunnittelutarvealueella eikä osoittaa sitovasti rakennusoikeutta tiloittain. Yleiskaavamerkinnät eivät sellaisenaan vielä perusta oikeutta myönteiseen suunnittelutarveratkaisuun.

Vastaavanlaisissa olosuhteissa olevien kiinteistöjen maanomistajia on kohdeltava tasapuolisesti. Oikeuskäytännössä tasapuolinen kohtelu on pääsääntöisesti sidottu ajankohdan 1.7.1959 tilamuodostukseen (emätiloihin).

Ajankohta voi olla toinen, jos kunta osoittaa, ettei kiinteistönmuodostus ole ollut kovin vilkasta 1.7.1959-6.6.1983. Kaava-aineistossa ei ole esitetty selvitystä, jonka perusteella kiinteistöjen rakentaminen voitaisiin sitoa määräyksen esittämällä tavalla kiinteistön pinta-alaan tai poikkileikkausajankohtaan 6.6.1983.

Edellä mainittuun perustuen 6.6.1983 poikkileikkausajankohtaan sidottu hehtaariperusteinen mitoitus yhdistettynä määräykseen yleiskaavan ohjaavuudesta/rakentamisen sääntelystä ei ota huomioon MRL 41 §:n mukaisesti kaavan tarkoitusta ja sisällölle asetettuja vaatimuksia. ELY-keskus katsoo, että sekä AP- että AT-alueiden kaavamääräykset tulee edellä mainituilta osin kumota.

Myös M ja MT alueiden hehtaariperusteista mitoitusta koskeva kaavamääräyksen osa tulee kumota.

Luonnonsuojelualuemääräyksen lainvastaisuus

SL Luonnonsuojelualue kaavamääräys

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettava luonnonsuojelualue. Alueen suojelu turvataan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla, kunnes luonnonsuojelulainsäädännön mukainen rauhoitus astuu voimaan. Luonnonsuojelualueen tarkka rajaus määrittyy rauhoituspäätöksessä.

Alueella sallitaan ainoastaan sen käyttötarkoitusta palveleva vähäinen rakentaminen. Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.

SL kaavamääräyksestä kumottavaksi vaadittava osio

ELY-keskus toteaa SL -kaavamääräyksen viimeisen kappaleen osalta, että valtio voi lunastaa luonnonsuojelutarkoituksiin alueen, joka sisältyy lainvoimaiseen luonnonsuojeluohjelmaan tai Natura 2000 -verkostoon (Luonnonsuojelulaki 52 §). Jos ELY-keskus tekee maanomistajan hakemuksesta päätöksen luonnonsuojelualueen perustamisesta ja päätöksestä aiheutuu kiinteistön omistajalle merkityksellistä haittaa, valtio on omistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan (Luonnonsuojelulaki 53 §). Muuta mahdollisuutta haitan korvaamiseen ei ole. Näin ollen viimeinen kappale kaavamääräyksestä tulee kumota.

Valitusosoitus

Uudenmaan ELY-keskus pyytää myös hallinto-oikeudelta kannanottoa, käykö kaavan hyväksymistä koskevaan päätöspöytäkirjaan liitetystä valitusosoituksesta riittävän selkeästi ilmi, milloin kunkin valitukseen oikeutetun eri tahon katsotaan saaneen tiedon päätöksestä.

Asian on ratkaissut johtaja Satu Pääkkönen ja esitellyt lakimies Olli Miettinen. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

LIITTEET Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 § 14

Tämä asiakirja UUDELY/11778/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUDELY/11778/2017 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pääkkönen Satu 04.03.2021 13:31

Esittelijä Miettinen Olli 04.03.2021 13:14

8 § Lausunnon (2) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Väylävirasto

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yksi valittajista on Väylävirasto.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Väyläviraston yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 2. Väylävirasto
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä
- Väyläviraston valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä

Väyläviraston valituksen karttaliitteet:
- 2. Liite 1 valituksen kohteet/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Väyläviraston valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048)
- 2. Liite 2 Hakkila rataverkolla/Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Väyläviraston valitukseen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 §14 päätöksestä/ Yleiskaava 2020 (YK0048)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21282/03.04.04.04.16/2021, Väyläviraston valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Väylävirasto

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 (YK0048) lainvastaisena siltä osin kuin Hakkilan radanpidon radan eli ns. Santaradan alueelle on kaavassa osoitettu raitiotievaraus, katualuetta ja asumiseen varattua aluetta.

Muutoksenhakija vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 (YK0048) lainvastaisena ja palauttaa yleiskaavan uudelleen valmisteltavaksi siltä osin kuin kaavassa ei ole osoitettu aluevarausta raideliikenteen alueelle (lähiliikenteen varikko, Petas).

Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Hakkilaan johtava nykyinen Santarata ja Hakkilassa sijaitsevat radanpidon alueet ovat Väylävirastolle jatkossakin välttämättömiä. Kun hyväksytystä yleiskaavasta on jätetty kokonaisuudessaan pois Santaradan rautatieyhteys siihen liittyvine radanpidon alueineen, ei yleiskaava muutoksenhakijan käsityksen mukaan riittävällä tavalla turvaa raideliikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, ja radanpidon toimintaedellytyksiä ja niiden kehittämistä eikä myöskään energiahuollon tarpeita yleiskaavan liikennettä koskevien sisältövaatimusten (MRL 39 §) ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 3.2 edellyttämällä tavalla. Muutoksenhakija katsoo lisäksi, ettei huoltoraiteen poistumisen vaikutuksia ja mahdollista korvaavaa järjestelyä ole yleiskaavaa laadittaessa selvitetty riittävästi MRL 9 §:ssä edellytetyllä tavalla.
2. Kaavassa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen, eikä Petaksen varikosta myöskään ole yleiskaava-aineistossa minkäänlaista mainintaa. Yleiskaava ei muutoksenhakijan käsityksen mukaan riittävällä tavalla turvaa raideliikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, ja radanpidon toimintaedellytyksiä ja niiden kehittämistä yleiskaavan liikennettä koskevien sisältövaatimusten (MRL 39 §) ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 3.2 edellyttämällä tavalla.

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten taikka valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisesti. Yleiskaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin selvityksiin, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen.
Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Yleiskaavan uudelleen valmisteluun palauttamista koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi lähtökohtaisesti vain kumota tai pysyttää kunnallisvalituksen kohteena olevan päätöksen. Sen ratkaiseminen, käsitelläänkö asia uudelleen, kuuluu kunnallisen viranomaisen harkintavaltaan. Edellä lausutun nojalla vaatimukselle asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun ei kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ole oikeudellista perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaavan aikajänne ja kaavan yleispiirteisyys
2. Santarata ja sen mahdollinen siirtäminen seudullisena ratkaisuna
3. Lähijunaliikenteen varikkohanke ja yleiskaavan valmistelun aikataulu

1 Yleiskaavan aikajänne ja kaavan yleispiirteisyys

1.1 Santaradan ja siihen liittyvien radanpidon alueiden huomioiminen yleiskaavassa

Muutoksenhakija toteaa, että Santaradan alkuosan kohdalle on yleiskaavassa osoitettu uusi raitiotie ja Hakkilan päähän uusi katu (yleiskaavan liikenneyhteys) sekä Hakkilassa Santaradan läheisiä nykyisiä teollisuusalueita on osoitettu muutettavaksi tulevaisuudessa asumiseen A/TP-merkinnällä ("Asumiseen muuntuva työpaikka-alue").

Kaupunginhallitus toteaa, että Vantaan uusi yleiskaava on pitkän aikavälin suunnitelma, joka osoittaa kaupungin maankäytön tavoitetilaa vuonna 2050. Yleiskaavassa yhdyskuntarakenteen kasvu pyritään ohjaamaan osaksi vahvaa joukkoliikennekaupunkia. Keskeinen osa tätä on yleiskaavassa Raitiotie-merkinnällä osoitettu Vantaan ratikka sekä sen varsi, joka on yleiskaavassa merkinnältään kestävän kasvun vyöhykettä.

Yleiskaava on tarkkuudeltaan suurpiirteinen suunnitelma, jonka tehtävänä on ohjata yhdyskuntarakenteen kehitystä ja maankäyttöä yleisellä tasolla. Yleiskaavan esitystavasta johtuu muun muassa, että yleiskaavan

raitiotietä tai liikenneyhteyksiä osoittavat merkinnät eivät kaikilta osin kuvaa näiden toimintojen tarkkoja sijainteja. Yleiskaavan Raitiotie-merkintään liittyen kaupunginhallitus toteaa, että raitiotien tarkka sijainti näkyy sitä koskevassa yleissuunnitelmassa, ja yhteys on suunniteltu siten, että sen toteuttaminen pääradan itäpuolella on mahdollista Santaradan viereen (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, ratikan asemapiirustukset n:ot 58087-13 ja 58087-14). Santaradantien/Hakintien linjaus on puolestaan suunniteltu osana Valkoisenlähteentien ja Hakintien alustavaa katusuunnitelmaa. Myös katuyhteys on suunniteltu siten, että se on mahdollista toteuttaa Santaradan rinnalle (Valkoisenlähteentien ja Hakintien alustava katusuunnitelma, raportti s. 15-19/raportin liitteet 2.4-2.6 , 3.2 ja 4.6-4.12), vaikka toteuttaminen edellyttäisikin muutoksia ratayhteyteen ja radanpidon alueeseen. Hakkilan radanpidon alueiden osalta kaupunginhallitus korostaa, että niitä ei ole merkitty raideliikenteen alueena Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassakaan (YK 2007).

Vantaan kaupungin näkökulmasta Santarata ja siihen liittyvät radanpidon alueet asettavat merkittäviä haasteita kaupunkikehitykselle ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja Tikkurilan asemaa ympäröivän maankäytön tiivistämiselle ja täysimääräiselle hyödyntämiselle. Tikkurila on yksi Vantaan pääkeskuksista, ja sieltä on erinomaiset seudulliset ja kansalliset joukkoliikenneyhteydet. Tikkurilan alueen kehittäminen on näin ollen ensisijaisen tärkeää myös kestävän kehityksen edistämisen kannalta. Santarata aiheuttaa alueella huomattavan estevaikutuksen ja visuaalista haittaa kaupunkirakenteeseen. Haitta on olemassa jo nykyhetkellä ja tulee korostumaan pitkällä aikavälillä Tikkurilan kehittyessä tulevien vuosikymmenten aikana.

Hakkilan ja Jokiniemen alueiden maankäyttö kehittyy vaiheittain, ja osa alueen hankkeista, kuten Vantaan ratikka ja Santaradantien/Hakintien parantaminen on suunniteltu siten, että Santarata on mahdollista säilyttää. Yleiskaavan mukaisen maankäytön täysimääräinen toteutuminen ei kuitenkaan ole mahdollista Santaradan ollessa nykyisellä sijainnillaan. Santaradan ja siihen liittyvien alueiden aiheuttama haitta kohdentuu tulevaisuudessa myös asumisen ja työpaikkojen alueeseen (A/TP) sekä sen viereiseen asuinalueeseen (A). A/TP-alue ei siis ole Vantaan uudessa yleiskaavassa “Asumiseen muuntuva työpaikka-alue” kuten muutoksenhakija valituksessaan mainitsee vaan määräyksen mukaisesti alue varataan sekä asumiseen että monipuolisille työpaikkatoiminnoille. Joka tapauksessa yleiskaavan A-alueella on jo nyt asukkaita, ja sen viereinen jokivarsi on tärkeä virkistysalue. Myös nämä seikat puoltavat sitä, että Santaradan huoltoratayhteyttä ja siihen liittyviä radanpidon alueita ei ole sisällytetty yleiskaavaan, jonka tavoitteena on kaupungin maankäytön ohjaaminen pitkällä aikavälillä.

1.2 Energianhuollon tarpeiden turvaaminen

Muutoksenhakija toteaa, että Santarata palvelee radanpidon ohella myös energiahuollon tarpeita, sillä radalla toimii Fingridin Hakkilan siirtokuormauspaikkana. Valituksessa mainitaan, että korvaavaa paikkaa Länsisalmen muuntoaseman muuntajakuljetuksille on suunniteltu, mutta ei rakennettu.

Länsisalmen muuntoaseman muuntajakuljetuksille on suunniteltu korvaava reitti Vuosaaren satamasta. Reittiä on tutkittu osana Fingridin tilaamaa seudullista selvitystä “Pääkaupunkiseudun suurmuuntajareittiselvitys (2018)”, johon ovat osallistuneet Fingridin ja Vantaan kaupungin lisäksi myös Helsingin ja Espoon kaupungit sekä Uudenmaan ELY-keskus. Reitille on olemassa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1.9.2020 myöntämä ennakkopäätös (Ennakkopäätös nr 8746/2019 versio 1). Vaikka reitillä tarvitaan joitain pieniä kuljetuksen aikaisia muutoksia, nämä eivät kuitenkaan estä reitin käyttöä,

eikä reitin toteuttamiselle ole ylitsepääsemättömiä esteitä. Yleiskaavan laadinnan aikana muita muuntajakuljetustarpeita Santaradan siirtokuormauspaikalta ei ole ollut tiedossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kun huomioidaan yleiskaavan aikajänne ja korvaavan muuntajareitin tämänhetkinen tilanne, yleiskaavan ratkaisu Santaradan osalta ei vaaranna energiahuollon tarpeita. Lisäksi mainittu suurmuuntajareittiselvitys tukee osaltaan kaupunginhallituksen näkemystä siitä, että Santaradan ja siihen liittyvien toimintojen mahdollinen siirtäminen edellyttävät seudullisia ratkaisuja.

1.3 Yleiskaavan sisältövaatimusten ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys (momentin 1 kohta) sekä mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla (momentin 4 kohta).

MRL 39 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että yleiskaavassa tulee sovittaa yhteen säännöksen 2 momentissa mainitut vaatimukset ja pyrkiä optimaaliseen ratkaisuun näiden tekijöiden suhteen, jotka voivat olla osin ristiriitaisiakin.

Kaupunginhallitus katsoo, että yleiskaavassa on sovitettu yhteen MRL 39 §:n 2 momentin mukaiset edellytykset liittyen yhdyskuntarakenteen toimivuuteen, taloudellisuuteen ja ekologiseen kestävyyteen sekä toisaalta liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen sekä energiahuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Kaupunginhallitus katsoo lisäksi, että valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ohjausvaikutus on otettu yleiskaavan valmistelussa huomioon MRL 24 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla. Hyväksytyn yleiskaavan ratkaisut edistävät yhdyskuntarakenteen toimivuutta, taloudellisuutta ja ekologista kestävyyttä sekä erityisesti joukkoliikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä kaavassa Raitiotie-merkinnällä osoitetun Vantaan ratikan kautta.

1.4 Yleiskaavan oikeusvaikutuksesta

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 3 momentin mukaan yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Kaupunginhallitus toteaa, että Santaradan rautatieyhteys ja siihen liittyvä radanpidon alue on osoitettu voimassa olevissa asemakaavoissa (asemakaavat: 002118 Hakkila, 620500 Jokiniemi 1, 620700 Jokiniemi 3, 620800 Jokiniemi 4, 660100 Maurinkunnas, 660200 Hakkila 1, 660300 Kanerva 2A, 640900 Kuninkaala 2A). Se, että rautatieyhteys ja siihen liittyvä radanpidon alue eivät ole mukana uudessa yleiskaavassa, ei johda siihen, että Santarata olisi yksin yleiskaavan nojalla siirrettävä pois nykyisestä sijainnistaan. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että Hakkilan ja Jokiniemen alueiden maankäyttö, mukaan lukien valituksessa mainitut katualuetta ja raitiotietä koskevat linjaukset, on edellä kuvatulla tavalla suunniteltu siten, että Santarata ja siihen liittyvä radanpidon alue on mahdollista myös säilyttää.

Edellä lausutun mukaisesti kaupunginhallitus toteaa, että Santaradan säilyttäminen nykyisellä sijainnillaan ei ole kaupungin näkökulmasta tavoiteltavaa, kun huomioidaan kaupungin maankäytön tavoitetila pidemmällä aikavälillä. Kaupunginhallitus katsoo kuitenkin, että Santaradan toimintojen uudelleen

sijoittaminen on seudullinen asia, jota ei voida ratkaista pelkästään Vantaan kaupungin yleiskaavalla. Perusteet tälle on kuvattu seuraavassa kappaleessa.

2 Santarata ja sen mahdollinen siirtäminen seudullisena ratkaisuna

Muutoksenhakijan mukaan Santarata on radanpidon ja sekä pääkaupunkiseudun että valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta välttämätön. Muutoksenhakija katsoo, että yleiskaavan laadinnan yhteydessä huoltoraiteelle ei ole selvitetty tai osoitettu korvaavaa sijaintia, eikä huoltoraiteen säilymistä nykyisellä paikalla ole turvattu esimerkiksi kaavaan otettavin ajoitusmääräyksin. Muutoksenhakijan mukaan huoltoraiteen poistumisen vaikutuksia ja mahdollista korvaavaa järjestelyä ei ole yleiskaavaa laadittaessa selvitetty riittävästi MRL 9 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Kaupunginhallitus toteaa, että rataverkkoa tulee tarkastella kokonaisuutena esimerkiksi maakuntakaavan ja MAL-suunnitelman yhteydessä. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös rataverkon kunnossapito. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan rataverkon kunnossapitoon liittyviä kysymyksiä ei ole mahdollista ratkaista yhden kunnan yleiskaavalla ja siihen liittyvillä selvityksillä.

Kaupunginhallitus katsoo, että seudullisen yhteistyön tarve käy ilmi myös MAL-sopimuksen kohdasta 4.6, jossa todetaan, että Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Korvaavan alueen toimivuudelle on tunnistettu kriittisiä vaatimuksia, joita ovat muun muassa maantieverkko ja -kuljetukset, sijainti rataverkolla, radan kaltevuudet, melukysymykset ja vedenottotarve. Santaradan nykyisellä sijainnilla nämä vaatimukset toteutuvat, mutta ratojen kunnossapidon toiminta voidaan turvata myös olennaisesti Tikkurilaa syrjäisemmällä sijainnilla, pienemmällä aluevarauksella ja todennäköisesti lyhyemmällä huoltoraiteella.

Vantaan kaupunki on halunnut edesauttaa asian selvittämistä seudullisena yhteistyönä, ja kaupunki on käynnistänyt Väyläviraston ja asian kannalta merkittävien naapurikuntien kanssa selvityksen Santaradan mahdollisten korvaavien sijaintien tunnistamiseksi. Selvityksen on tarkoitus valmistua toukokuussa 2021.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Edellä on todettu, että yleiskaava on tarkkuudeltaan suurpiirteinen suunnitelma, jonka tarkoituksena on yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Lisäksi on todettu, että yleiskaavan raitiotietä ja liikenneyhteyttä koskevat merkinnät Santaradan alueella eivät osoita raitiotien ja liikenneyhteyden tarkkoja sijainteja, ja että molemmat yhteydet on suunniteltu niin, että niiden toteuttaminen on mahdollista myös Santaradan rinnalle. Santaradan mahdollisesti siirtämisestä on edelleen todettu, että kyseessä on seudullinen asia, jota ei kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan voida selvittää ja ratkaista yhden kunnan yleiskaavassa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kun otetaan huomioon yleiskaavan aikajänne ja suurpiirteinen tarkkuus, Santaradan mahdollisen siirtämisen seudullinen luonne sekä se, että kaavan vaikutuksia selvittäessä on MRL 9 §:n mukaisesti otettava huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, ei yleiskaavaa voida kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan pitää maankäyttö- ja rakennuslain vastaisena sillä perusteella, että huoltoratayhteyden poistumisen vaikutuksia ja vaihtoehtoja ei ole kaavatyön yhteydessä

nimenomaisesti selvitetty eikä huoltoratayhteydelle ole yleiskaavassa osoitettu korvaavaa sijaintia. Kaupunginhallitus katsoo lisäksi, että kun yleiskaavassa osoitetut raitiotie ja liikenneyhteys on edellä kuvatulla tavalla mahdollista toteuttaa myös Santaradan rinnalle, ei yleiskaavaa voida tälläkään perusteella pitää maankäyttö- ja rakennuslain liikennettä koskevien sisältövaatimusten taikka valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisena.

3 Lähijunaliikenteen varikkohanke ja yleiskaavan valmistelun aikataulu

Muutoksenhakijan mukaan yleiskaavassa ei ole riittävällä tavalla huomioitu lähiliikenteen varikkotarpeita ja niiden toteutusmahdollisuuksien turvaamista. Muutoksenhakija toteaa, että kaavassa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen, eikä Petaksen varikosta ole mainintaa yleiskaava-aineistossa.

Lähijunaliikennealueen varikkoselvitys, johon muutoksenhakija vetoaa, valmistui toukokuussa 2020 (Lähijunaliikennealueen varikkoselvitys, Väyläviraston julkaisuja 25/2020). Kyseessä on virkamiesesitys, joka toimii pohjana varikoiden jatkoselvityksissä. Kaupunginhallitus katsoo, ettei selvitys ole riittävä siihen, että Vantaan yleiskaavaan olisi sen pohjalta voitu esittää lähijunaliikenteen varikkoa Petakseen. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että Petaksen mahdollinen varikko ei ole ollut mukana aikaisemmissa yleiskaavaan liittyvissä selvityksissä, eikä hanketta ollut olemassa vielä yleiskaavan valmisteluvaiheessa. Yleiskaavaprosessissa hanke nousi esiin vasta kaavaehdotuksen viimeistelyn aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tulee tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä asiasta.

Uuden yleiskaavan laadinta on neljä vuotta kestänyt vuorovaikutteinen prosessi. Kaavatyön tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Yleiskaavaluonnos asetettiin nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä 11.2.2019 § 14, ja yleiskaavaehdotus kaupunginhallituksen päätöksellä 6.4.2020 § 14. Kaavaehdotus oli nähtävillä 22.04.–18.06.2020 välisenä aikana.

Kaupunginhallitus toteaa jo yleiskaavan ehdotusvaiheessa lausutun mukaisesti, että lähijunaliikenteen varikkoselvityksen julkaiseminen on ajoittunut ajankohtaan, jolloin kaavaehdotus on jo ollut nähtävillä. Kaupungilla ei ole tuossa vaiheessa ollut riittävän selkeää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta tai hankkeesta vastaavasta tahosta (Vantaan yleiskaava 2020, Lausuntotiivistelmät vastineineen (ehdotusvaihe), s. 95–96). Muutoksenhakijan näkemyksen mukaan varikkotarve Petaksen alueella on todettu selvityksen laadinnan yhteydessä vuoden 2019 aikana, ja asia on ollut esillä Vantaan kaupungin kanssa käydyissä keskusteluissa. Kaupunginhallitus katsoo, ettei hankkeesta kuitenkaan ole ollut saatavilla sellaista selvitystä, jonka pohjalta asian liittäminen mukaan yleiskaavaan olisi ollut mahdollista, huomioiden kaavan laatimisen aikataulu sekä maankäyttö- ja rakennuslain asettamat, kaavoitusmenettelyn vuorovaikutusta koskevat vaatimukset.

Vantaan kaupunki on jo yleiskaavan ehdotusvaiheessa lausunut, että Petaksen varikkohankkeen sisällön täsmentyessä ja toimintamallin selkeytyessä voidaan hanketta edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella (Lausuntotiivistelmät vastineineen (ehdotusvaihe), s. 95–96). Yleiskaavan valmisteluvaiheessa kaupungilla ei ole ollut riittävän selvää kuvaa Kehäradan

varikkotarpeesta tai hankkeesta vastaavassa tahosta ja hankkeen aikataulusta. Helsingin seudun MAL-sopimuksen kohdassa 4.1 uusien lähijunaliikenteen varikoiden sijoittamisesta todetaan seuraavaa: *”Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun. Kunnat laativat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeelliset suunnitelmat varikoiden toteuttamiseksi sekä ratkaisevat varikoiden toteuttajan, suunnittelijan, rakentajan ja omistuksellisen rakenteen. Sijaintikunnat laativat varikoiden vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat.”* Kirjauksesta käy ilmi, että varikon sijoittaminen Petakseen vaatii lisää seudullisia selvityksiä, ja että varikoiden sijoittuminen, toteuttaminen sekä aikataulu ratkaistaan yhteistyössä kuntien, HSL:n ja Väyläviraston kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa myös, että varikoita on selvitetty osana uuden maakuntakaavan (Uusimaa 2050) laatimista. Maakuntakaavan aineistossa on mukana kaksi varikkoihin liittyvää selvitystä: Junaliikenteen kaluston huolto- ja seisontaraidetarpeet sekä radan kunnossapidon aluetarpeet (Liikenneviraston julkaisu, 2017) sekä Lähiliikennevarikkoselvitys Espoon ja Kirkkonummen alueella, esiselvitys (Väyläviraston julkaisu, 2019). Kummassakaan selvityksessä ei ole tutkittu varikkoa Petakseen, eikä raskaan raideliikenteen varikkoa ole Uusimaa-kaava 2050:ssa osoitettu Vantaalle, toisin kuin Keravalle sekä Espoon ja Kirkkonummen rajalle. Uusimaa-kaava ei ohjaa Vantaan yleiskaavan laatimista, mutta myös Uusimaa-kaavaan liittyvät selvitykset tukevat kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan sitä, että varikon sijoittaminen Petakseen vaatii lisää seudullisia selvityksiä, eikä asiaa ole voitu ratkaista Vantaan yleiskaavassa.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, HSL on siirtänyt päätöstä uuden lähijunakaluston hankinnasta (HSL:n hallituksen pöytäkirja 6.10.2020 § 162, VAKAVA-projektin eteneminen), mikä vaikuttaa tarvittavien varikoiden aikatauluun. Liitteessä todetaan varikoiden tilanteesta lisäksi: “*Myöskään varikon toteuttajataho ei ole selvillä, joka tarkoittaa sitä, että seuraavaa suunnitteluvaihetta, YVA:aa, ei voi käynnistää.”* Myös tämä tukee kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan sitä, että varikon sijoittamista Petakseen ei ole ollut mahdollista tutkia osana Vantaan yleiskaavan laatimista.

Kaupunginhallitus toteaa, että Petaksen varikon ratalain mukainen jatkosuunnittelu voi edetä erikseen valmisteltavan osayleiskaavan tai yleiskaavan muutoksen kautta ja siten, että varikon sijoittamiseksi tarpeelliset suunnitelmat ja ratkaisut laaditaan kunnan ja Väyläviraston yhteistyössä MAL-sopimuksen mukaisesti. Nyt kyseessä olevassa yleiskaavassa rautatievarikkovarauksen osoittaminen Petakseen ei ole ollut mahdollista edellä kuvatuista, kaavan laatimisen aikatauluun ja lainsäädännön kaavamenettelyn vuorovaikutteisuudelle asettamiin vaatimuksiin liittyvistä syistä.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaavaa laadittaessa on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Yleiskaava perustuu kaavan tehtävään ja tarkoitukseen nähden riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lainvastainen.

Lähteet

Asemakaavakartat: 002118 Hakkila, 620500 Jokiniemi 1, 620700 Jokiniemi 3, 620800 Jokiniemi 4, 660100 Maurinkunnas, 660200 Hakkila 1, 660300 Kanerva 2A, 640900 Kuninkaala 2A

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Vuosaari-Länsisalmi suurmuuntajakuljetuksen ennakkopäätös nr 8746/2019 versio 1. Myönnetty 1.9.2020.

Liikennevirasto (2017). Junaliikenteen kaluston huolto- ja seisontaraidetarpeet sekä radan kunnossapidon aluetarpeet. 52 s. Saatavilla: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/136604/lr_2017_junaliikenteen_kaluston_978-952-317-419-1.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020-31. Helsingin seudun kuntien ja valtion väliset maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukset. Saatavilla: https://ym.fi/fi/maankayton-asumisen-ja-liikenteen-sopimukset [viitattu 22.2.2021]

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. HSL:n hallitus § 162. Pöytäkirja 06.10.2020/Pykälä 162. VAKAVA-projektin eteneminen. Saatavilla: https://hslfi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=202065-4

MAL 2020-2031. Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL-sopimuksen) 2020–2031 hyväksyminen (kaupunginvaltuusto 21.9.2020). Saatavilla: https://paatokset.vantaa.fi/ktwebbin/ktproxy2.dll?doctype=3&docid=2017959 ja päätöksen MAL liiteasiakirja 1: maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet https://paatokset.vantaa.fi/ktwebbin/ktproxy2.dll?doctype=3&docid=1971051&version=1

Vantaan kaupunki (2020). Vantaan yleiskaava 2020. Lausuntotiivistelmät vastineineen (ehdotusvaihe). 97 s. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153357_YK0048_Lausuntotiivistelmat_vastineineen_ehdotusvaihe_22.10.2020.pdf

Vantaan kaupunki (2019). Vantaan ratikan yleissuunnitelma selvityksineen. WSP Finland Oy, Promethor Oy, Ratatek Oy ja Rapal Oy. 18.9.2019. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kadut_ja_viheralueet/liikenne/ratikka/yleissuunnitelma

Vantaan ratikan asemapiirustukset. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147685_Liite_2_Ratikan_asemapiirustukset.pdf

Vantaan kaupunki (2019). Valkoisenlähteentien ja Hakintien alustava katusuunnitelma: raportti ja liitteet 1-15. WSP Finland Oy.

Väylävirasto (2019). Lähiliikennevarikkoselvitys Espoon ja Kirkkonummen alueella, esiselvitys. Väyläviraston julkaisuja 35/2019. 38 s. Saatavilla: https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2019-35_lahiliikennevarikkoselvitys_web.pdf

Väylävirasto (2020). Lähijunaliikennealueen varikkoselvitys. Väyläviraston julkaisuja 25/2020. 2020. 86 s. Saatavilla: https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2020-25_lahijunaliikennealueen_web.pdf

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Väylävirasto
Trafikledsverket

10.3.2021

Helsingin hallinto-oikeus
helsingin.hao@oikeus.fi

Vantaan yleiskaava 2020

Muutoksenhakija

Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki
lakimies Katri Nuuja
[redacted]
p. 050 527 0658

Päätös, johon muutosta haetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021, 14 §

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan yleiskaavan 2020 (YK0048). Päätös on asetettu yleisesti nähtäville Vantaan kaupungin verkkosivuille 3.2.2021.

Vaatimukset

Väylävirasto vaatii, että päätös yleiskaavan hyväksymisestä kumotaan lainvastaisena siltä osin kuin Hakkilan radanpidon radan eli ns. Santaradan alueelle on kaavassa osoitettu raitiotievaraus, katualuetta ja asumiseen varattua aluetta.

Väylävirasto vaatii, että päätös yleiskaavan hyväksymisestä kumotaan lainvastaisena ja palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siltä osin kuin kaavassa ei ole osoitettu aluevarausta raideliikenteen alueelle (lähiliikenteen varikko, Petas).

Perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslaki
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

MRL 22 §:n mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea mm. asioita, joilla on aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys. Tavoitteista päättää valtioneuvosto. MRL 24 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

MRL 39 §:ssä säädetään yleiskaavan sisältövaatimuksista. Säännöksen 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla. Säännöksen 3 momentin mukaan 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan yleiskaavassa tulee sovittaa yhteen 2 momentissa mainitut vaatimukset ja pyrkiä optimaaliseen ratkaisuun näiden tekijöiden suhteen, jotka voivat olla osin ristiriitaisiakin. Esimerkiksi liikenteen, yhdyskuntarakenteen, asumisen, turvallisen ja terveellisen elinympäristön, ympäristöhaittojen vähentämisen sekä kunnan elinkeinoelämän tarpeiden välille on saatava aikaan tasapainoinen ratkaisu.

Valtioneuvosto on tehnyt vuonna 2017 päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tavoitteiden kohdan "3.2 Tehokas liikennejärjestelmä" taustaa ja tarvetta koskevassa kappaleessa todetaan muun ohella seuraavaa: "*Liikennejärjestelmän toimivuus, toimintavarmuus ja turvallisuus on koko maan kehityksen perusedellytys. Sitä voidaan kehittää taloudellisesti hyödyntämällä tehokkaasti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja -verkostoja. Uusia yhteyksiä, palveluja ja teknologiaa kehitetään liikenteellisten tarpeiden mukaisesti. Liikennejärjestelmällä on keskeinen merkitys vähähiilisyyden edistämisessä.*" Kohdan 3.2 tavoitteessa todetaan seuraavaa: "*Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen*

solmukohtien toimivuudelle." Edellä mainitut kohdat ovat voimassa MRL 24 §:n nojalla yleiskaavoitusta ohjaavina.

Valitusoikeudesta asiassa
Väylävirasto on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka väylänpitäjänä vastaa tie-, rata- ja vesiväylien palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Virasto edistää toiminnallaan väyläverkon toimivuutta, automatisaatiota, liikenteen turvallisuutta, kestävää kehitystä osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta sekä alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja tasapainoista kehitystä. (laki Väylävirastosta 862/2009, 1 §)

Väylävirasto toimii hallinnassaan olevan valtion omistaman rataverkon haltijana ja radanpitäjänä (Ratalaki 110/2007, 7 §) ja maantieverkon tienpitäjänä (laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 503/2005, 10 §).

Väyläviraston muutoksenhaku tässä asiassa liittyy viraston edellä kuvattuun toimialaan ja tehtäviin valtion rataverkon, maanteiden ja vesiväylien väylänpitäjänä sekä väyläomaisuuden haltijana. (MRL 191 § 1 mom)

Hakkilan radanpidon rata eli Santarata

Väylävirasto vaatii, että Vantaan yleiskaava kumotaan siltä osin kuin ns. Santaradan ja siihen liittyvien radanpidon alueiden kohdalle on kaavassa osoitettu katualuetta, raitiotievaraus ja A/TP-merkinnällä osoitettua aluetta (liite 1).

Radan kunnossapidon tarpeista ja Santaradasta
Sujuva ja häiriötön junaliikenne valtion rataverkolla vaatii toimiakseen tehokasta radan kunnossapitoa. Tulevaisuudessa maankäytön tiivistyessä raskaan raideliikenteen runko-yhteyksien varrelle ja junaliikenteen lisääntyessä rataverkolla tulee radan kunnossapidonkin merkitys entisestään korostumaan. Raideliikenteen toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisella on keskeinen merkitys myös ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Väylävirasto tarvitsee rautateiden sujuvan liikennöinnin takaamiseksi radanpidon raiteita sekä erilaisia varasto- ja kuormausalueita ympäri valtion rataverkkoa. Radanpidon tarpeisiin varatuilla alueilla varmistetaan rataverkon päivittäisen kunnossapidon toimintaedellytykset. Lisäksi alueilla mahdollistetaan tulevaisuudessakin laajempien radan parantamishankkeiden tarkoituksenmukainen toteuttaminen.

Radanpidon alueiden, joita ratatyökoneille ja raidemateriaalille tarvitaan, tulee sijaita mahdollisimman lähellä niitä kohteita, joissa toimenpiteitä suoritetaan. Erityisesti vilkkaalla ja tiheään liikennöidyllä alueella ja rataosilla on tärkeää, että rataverkon

kunnossapito ja varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin on suunniteltu mahdollisimman tehokkaasti toteutettavaksi ja junaliikennettä vähän rajoittavaksi tai sitä häiritseväksi. Kunnossapidon kaluston ja raidemateriaalien läheisyys korostuu tällaisilla alueilla, koska pidemmät kuljetusmatkat pidentävät katkoja junaliikenteelle, lisäävät mahdollisia töiden aiheuttamia häiriöitä junaliikenteelle sekä hidastavat häiriötilanteiden purkamista ja liikenteen normalisoitumista. Lisäksi mahdollisuus linjalle rikkoutuneen kaluston siirtoon tämän tyylisille alueille on osa toimivaa junaliikennettä.

Pääkaupunkiseudulla on Suomen kattavin raideverkko ja tihein junaliikenne, minkä johdosta myös kunnossapidettäviä kohteita on paljon ja radan kunnossapidon käytettävissä olevia työrakoja (aika, jolloin rata-alue on varattu kunnossapidolle ja junia ei kulje/sallita, ks. selitys seuraavassa kappaleessa) on vähän ja ne ovat lyhyitä. Tällä varmistetaan mahdollisimman pieni häiriö junaliikenteelle. Jos materiaali tai koneet joudutaan kuljettamaan paikalle kauempaa, joudutaan junaliikennettä häiritsemään, jopa keskeyttämään pidemmäksi aikaa. Tämän johdosta radanpidon alueita tarvitaan kattavasti pääkaupunkiseudun ratayhteyksien varrella. Hakkilan nykyinen radanpidon alue on sijainniltaan ja rataverkolle liitynnän kannalta toimiva osa nykyistä tukikohtaverkostoa (Pasila, Ilmala, Hakkila, Kerava, Hyvinkää, Riihimäki) (ks. liite 2).

> *Radan kunnossapito ja työraot*
> Radanpidossa työrako on se kellonaikaväli, jolloin työkohde voidaan turvata työlle, eli milloin työalueelle ei varmuudella pääse muita kiskoilla kulkijoita kuin työhön kuuluvat koneet. Työkoneiden saaminen työalueelle, silloin kun koneet ovat vain kiskoilla liikkuvia, voidaan tehdä vasta kun työrako alkaa. Siirtoajo työkohteelle tapahtuu joko työkoneen tukikohdasta tai työkohdetta lähempänä olevasta ko. kalustolle riittävän pitkästä ”pistoraiteesta" tai ei-junaliikenteen-käytössä olevasta muusta raiteesta lähtien, vasta kun siirto voidaan muuta junaliikennettä häiritsemättä tehdä. Keravan eteläpuolisella alueella ei käytännössä ole sellaisia raiteita, joilla junaliikennettä ei normaalisti ole, eli lähtöpiste työkoneille on valitettavan usein lähin varikko – varsinkin jos työkoneen pituus on yhtään suurempi (esim. sepelivaunuja vetävä ratatyökone). Vastaavasti, työkoneet eivät voi työskennellä työrakon loppuun saakka työkohteessa, vaan ne joudutaan siirtämään junaliikennettä häiritsemästä pois etukäteen siten, että työkohteen kautta kulkevat junat (ja muutkin) voivat häiriöittä liikennöidä aikataulujensa ja kulkureittiensä mukaisesti.
>
> Edellä kuvatun lisäksi tällaiset ei-aikataulun mukaiset siirtymiset vaativat aina liikenteenohjaajan kapasiteettia puhelinliikenteen, kulkulupien antamisen ja vaihteiden kääntämisten yms. muodossa, ja kilpailevat siten koko liikenteenohjausalueen muiden ratatöiden ja ei-aikataulun mukaisten siirtyjien kanssa ”palveluvuorosta”. Mitä kauempaa työkone on työkohteelle tulossa, sitä enemmän vaihteita on liikenteenohjaajan käännettävänä ja enemmän liikkumislupia annettavana. Ajoaikaa työkohteelle ei siten voida useinkaan varmuudella ennustaa.

> Näin ollen, varikkojen sijoittelu kauemmas nykyisistä väistämättä pidentää siirtymisaikoja kumpaankin suuntaan ja vastaavasti lyhentää tehokasta työaikaa työraoissa.

Tikkurilasta erkaneva Hakkilan rata eli ns. Santarata rakennettiin vuonna 1910 rautateiden parantamisten ja kunnossapidon tarpeisiin. Hiekkaharjun sorakuopat olivat ehtyneet ja radanpidon tarpeisiin tarvittiin uusi soranottoalue. Rautateiden päällysrakenteessa siirryttiin 1960-luvun alusta alkaen raidesepelin käyttöön ja Hakkilassa siirryttiin sorasta sepelin kuormauksiin. Hakkilaa käytetään yhä alkuperäiseen tarkoitukseensa turvaamaan pääkaupunkiseudun radanpitoa.

Kaikki kuljetukset Hakkilan radalla tapahtuvat öisin, koska materiaali tarvitaan yöaikaisiin ratatöihin. Myös muuntajakuljetukset ovat tapahtuneet öisin. Raidesepelin kuormaus vaunuihin tapahtuu Hakkilassa päiväsaikaan, jolloin vaunut ovat valmiina yöllä tapahtuvaan liikenteeseen. Kuormausalueen sijainti on toiminnan haittavaikutuksien minimoinnin kannalta mielekäs, koska se sijaintinsa (entinen sorakuoppa) ansiosta ei aiheuta asutuksen meluhaittoja. Raidesepeliä ei voi ajaa etukäteen nopeille radoille, sillä ratapölkkyjen päällä oleva sepeli lentäisi junan alla aiheuttaen vaaraa ympäristölle. Päärata Käpylästä pohjoiseen on tällainen nopea päärata.

> *Kuljetusmääristä Hakkilan radalla*
> Hakkilan kuormauspaikan käyttöä kuvaa se, että Hakkilaan on tuotu vuosina 2017 ja 2018 lastattavaa sepeliä noin 5000 tonnia vuosittain, ja vuonna 2019 tilauksessa oli n. 15 000 tonnia. Käytännössä jo 5000 tonnia tarkoittaa, että tarvitaan n. 250 kuorma-auton "nuppikuormaa" (kuorma-auton nuppiin menee n. 20 tonnia). Yhdistelmäajoneuvoon voidaan lastata jopa 50 tonnia, joka vastaisia noin 100 autokuormaa. Yhteen junan sepelivaunuun mahtuu n. 30 tonnia eli edellä kuvattu määrä vaatisi reilut 150 vaunullista tavaraa. Yhdessä roikassa on yleensä 4-6 vaunua riippuen hieman kaluston vetokyvystä eli tämä vastaisi noin 25-40 junallista.

Maankäytön tiivistyessä rautateiden varsilla on radanpidon alueita karsittu ja uusien alueiden löytäminen käytännössä mahdotonta. Lisäksi uuden tällaisen alueen toteuttaminen muualle kuin olemassa olevan liikenne- tai puolenvaihtopaikan yhteyteen on äärimmäisen kallista ja aiheuttaa rakentamisaikana huomattavaa haittaa junaliikenteelle. Jäljellä olevien harvojen alueiden karsiminen ilman korvaavien alueiden osoittamista vaikeuttaa merkittävästi radanpidon toimintaedellytyksiä pidentämällä vasteaikoja ja lyhentämällä työrakojen tehokasta käyttöä, nostaen kunnossapidon kustannuksia. Kunnossapidon vaikeuttaminen näkyy vikatilanteissa junaliikenteessä lisääntyvinä myöhästymisinä, jotka heijastuvat pääkaupunkiseudulta koko Suomen rataverkkoon. Rautateihin tukeutuvan maankäytön kehittäminen edellyttää rataverkon kehittämistä ja sitä kautta myös radanpidon toiminta edellytysten turvaamista. Nyt yleiskaavassa hyväksytyllä ratkaisulla tämä kehitys vaarannetaan.

Santarata palvelee radanpidon ohella myös energiahuollon tarpeita, sillä radalla toimii Fingridin Hakkilan siirtokuormauspaikka. Kuormauspaikka palvelee Länsisalmen muuntoasemaa, joka on yksi pääkaupunkiseudun keskeisistä sähkönsyöttöpisteistä. Pääkaupunkiseudun sähkönsyötön turvaamiseksi on muuntajan vaurioitumistilanteessa kuormauspaikan oltava käyttöönotettavissa noin kahdessa viikossa. Kuormauspaikka on alueellisesti tärkeä energianhuollon varautumisen kannalta (mahdollistaa suurien muuntajien lastaamisen) ja Tikkurilan rakentamisen jälkeen kyseessä on tällä hetkellä ainoa alueen paikka, jossa em. toiminta voidaan toteuttaa. Siirtokuormauspaikkaa on käytetty viimeksi 2017. Fingrid käyttää Hakkilan kuormauspaikkaa/kuljetusreittiä niin kauan kuin mahdollista. Korvaavaa paikkaa on suunniteltu, muttei rakennettu.

Kaavaratkaisusta Santaradan kohdalla

Kaupunginvaltuuston hyväksymästä Vantaan yleiskaavasta on jätetty kokonaisuudessaan pois Santaradan rautatieyhteys siihen liittyvine radanpidon alueineen. Radan alkuosan kohdalle on osoitettu uusi raitiotie ja Hakkilan päähän uusi katu. Hakkilassa Santaradan läheisiä nykyisiä teollisuusalueita on osoitettu muutettavaksi tulevaisuudessa asumiseen A/TP -merkinnällä ("Asumiseen muuntuva työpaikka-alue"). Yleiskaavaselostuksessa on todettu tarve siirtää radanpidon alueiden Hakkilasta toisaalle, mutta kaavassa ei uutta sijaintia toiminnoille ole kuitenkaan osoitettu eikä tätä koskevia selvityksiäkään ole tehty.

Väylävirasto toteaa, että Hakkilaan johtava nykyinen Santarata ja Hakkilassa sijaitsevat radanpidon alueet ovat Väylävirastolle jatkossakin edellä kuvatulla tavalla välttämättömiä. Kaavaratkaisu ei Väyläviraston käsityksen mukaan riittävällä tavalla turvaa raideliikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, ja radanpidon toimintaedellytyksiä ja niiden kehittämistä eikä myöskään energiahuollon tarpeita yleiskaavan liikennettä koskevien sisältövaatimusten (MRL 39 §) ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 3.2 edellyttämällä tavalla. Väylävirasto katsoo lisäksi, ettei huoltoraiteen poistumisen vaikutuksia ja mahdollista korvaavaa järjestelyä ole yleiskaavaa laadittaessa selvitetty riittävästi MRL 9 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Santarata on edellä kuvatulla tavalla radanpidon ja sekä pääkaupunkiseudun että valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta välttämätön. Radanpidon näkökulmasta tarvetta huoltoyhteyden siirrolle ei ole, eikä korvaavaa sijaintia ole myöskään maankäytön suunnitelmilla osoitettu tai mahdollistettu. Siirron kustannukset olisivat arviolta useita miljoonia euroja.

Ehdotusvaiheessa annettua Väyläviraston lausuntoa koskevassa vastineessaan (16.11.2020) kaupunki on viitannut MAL-sopimuksen (Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020-31, päivätty

8.10.2020) kirjaukseen korvaavan yhteyden selvittämisestä ja osoittamisesta kaavoituksessa kuntien toimesta.

> MAL-sopimus kohta 4.6
> *"Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Kunnat tarjoavat Santaradalle vaihtoehtoisen, pääkaupunkiseudun junaliikenteen tehokasta kunnossapidon toteuttamista vastaavan paikan. Santaradan siirrolla mahdollistetaan pikaraitiotien rakentaminen ja maankäytön kehittäminen sen nykyisellä alueella."*

Kuten edellä on todettu, Vantaan yleiskaavan laadinnan yhteydessä ei ole selvitetty eikä osoitettu korvaavaa sijaintia huoltoraiteelle, eikä myöskään esimerkiksi kaavaan otettavin ajoitusmääräyksin ole turvattu yhteyden säilymistä nykyisellä paikalla, kunnes huoltoraiteen korvaava järjestely on osoitettu toisaalle riittävällä varmuudella (kunnan kaavoituspäätös) ja muutoinkin on olemassa riittävä valmius sen toteuttamiseen. Mahdollisen uuden huoltoraiteen rakentaminen edellyttää lisäksi ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista. Ottaen huomioon maankäytön suunnittelun ohjausvaikutuksen väyläsuunnitteluun (ratojen suunnittelun tulee perustua oikeusvaikutteiseen kaavaan, eikä suunnitelmia voida hyväksyä kaavojen vastaisina, ratalaki 10 § 1 ja 4 mom.), huoltoraiteen korvaavan yhteyden ratasuunnittelua ei ole tarkoituksenmukaista käynnistää ilman yhteyden mahdollistavaa ja myös ympäröivien alueiden maankäyttöä ohjaavaa kaavoitusratkaisua.

MAL-sopimuksen kirjauksessa todetaan Väyläviraston tehtävänä olevan laatia selvitys huoltoraiteen korvaavasta sijainnista, mutta kirjauksella ei ole merkitystä suhteessa MRL:n mukaisiin velvoitteisiin eli siihen, että nyt hyväksytyn kaavaratkaisun tueksi olisi joka tapauksessa oltava riittävästi selvitetty huoltoratayhteyden poistumisen vaikutuksia ja vaihtoehtoja. Tämä selvittäminen on kaavan laatijan eli kaupungin vastuulla MRL 9 §:n mukaisesti. Väylävirasto katsoo, ettei MAL-sopimuskirjaus siten riittävällä tavalla varmista korvaavaa sijaintiratkaisua, eikä kirjauksella muutoinkaan voida ohittaa yleiskaavalle säädettyjä sisältövaatimuksia tai vaikutusten arviointiin ja selvityksiin liittyviä velvollisuuksia.

Vaikka on katsottavissa, että Santaradan alueelle osoitettu uusi maankäyttö osaltaan myös edistää joukkoliikenteen edellytyksiä ja järjestämistä (raitiotie) sekä olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämistä ja siten yleiskaavan sisältövaatimusten ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista, ei sitä kuitenkaan Väyläviraston käsityksen mukaan tule tehdä tavalla joka edellä kuvatulla tavalla olennaisesti heikentää liikennejärjestelmän toimivuutta ja toisen joukkoliikennevälineen ja liikennemuodon toimintaedellytyksiä paikallisesti ja valtakunnallisesti.

Edellä esitetyillä perusteilla Väylävirasto katsoo, että Vantaan yleiskaava 2020 on Santaradan ja siihen liittyvän radanpidon alueen kohdalle osoitetun muun maankäytön osalta lainvastainen ja kaavaratkaisu tulee tältä osin kumota.

Raideliikenteen alue/lähiliikenteen varikko (Petas)

Väylävirasto vaatii, että päätös yleiskaavan hyväksymisestä kumotaan lainvastaisena ja palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siltä osin kuin kaavassa ei ole osoitettu aluevarausta raideliikenteen alueelle (lähiliikenteen varikko) (liite 1 ja 3).

Nyt hyväksytty yleiskaava ei Väyläviraston käsityksen mukaan riittävällä tavalla turvaa raideliikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, ja radanpidon toimintaedellytyksiä ja niiden kehittämistä yleiskaavan liikennettä koskevien sisältövaatimusten (MRL 39 §) ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 3.2 edellyttämällä tavalla. Kaavassa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen eikä Petaksen varikosta myöskään ole yleiskaava-aineistossa minkäänlaista mainintaa.

Lähiliikenteen varikoiden tarve Helsingin seudulla ja varikkoselvitys
Helsingin seudulla liikennejärjestelmä tukeutuu entistä enemmän joukkoliikenteeseen ja raideliikenteeseen. Maankäyttö tiivistyy erityisesti raideliikenteen vaikutusalueilla. Tehostuva maankäyttö kasvattaa lähijunaliikenteen matkustajamääriä ja edellyttää junatarjonnan lisäämistä ja tämä taas edellyttää uutta kalustoa. Uudet varikot ovat edellytys uudelle kalustohankinnalle. Ilmalan varikkoalueella ei ole riittävästi tilaa uudelle varikolle. Ilmalan varikkoa ei ole mahdollista laajentaa voimassa olevan asemakaavan mukaisen rautatiealueen (LR) ulkopuolelle. Lisäksi Ilmalan varikon sijainti ei ole optimaalinen lähiliikenteen tarpeita varten. Varikot tulisi olla lähempänä kaupunkirakenteen reunoja kuin kaupunkirakenteen keskellä eli lähellä kaupunkiratojen pääteasemia Rantaradalla ja Pääradalla sekä Kehäradan varrella. Varikoiden sijoittumista määrittää myös maa-alan suuri tilantarve. Varikkotoimintojen siirtyminen Ilmalasta vapauttaa ratakapasiteettia muuhun käyttöön Helsinki – Pasila -väliltä, koska kalustosiirtojen ei tarvitsisi käyttää nykyisiä Helsingin ja Ilmalan välisiä huoltoraiteita, mikä on koko maan liikennejärjestelmän kannalta merkittävää.

Väylävirasto on selvittänyt yhteistyössä HSL:n kanssa lähijunaliikenteen edellyttämiä uusia varikoita Rantaradalla, Pääradalla sekä Kehäradalla (liite 4). Selvitys on julkaistu toukokuussa 2020. Selvityksen tavoitteena oli löytää HSL:n nykyistä ja uutta lähijunaliikenteen junakalustoa varten uusien varikoiden kokonaisuus, joka toimii liikenteellisesti mahdollisen Pisararadan[1] kanssa ja ilman sitä. Selvityksessä tarkasteltiin

[1] Pisararata on Helsingin keskustan alle suunniteltu lähijunien kaupunkiratalenkki. Pisaran mallinen rata alkaa Pasilasta ja kiertää tunnelissa Töölön, Helsingin keskustan ja Hakaniemen kautta takaisin

uusien varikoiden liittymismahdollisuudet nykyiseen rataverkkoon niin ratateknisestä kuin liikenteellisestä näkökulmasta. Varikoiden alustavassa suunnittelussa selvitettiin, minkä kokoisia varikoita ja niiden toimintoja eri sijainnit mahdollistivat ottaen huomioon ratatekniset reunaehdot. Lisäksi selvitettiin katuyhteyksiä varikkoalueille ja muutostarpeita nykyiseen ratainfraan. Selvityksen johtopäätöksenä oli, että uusia varikoita tarvitaan kolme, joista kaksi on kunnossapitovarikkoja ja yksi säilytysvarikko. Selvityksessä Rantaradan varikon sijainniksi esitetään Kirkkonummen Luomaa tai Espoon Mankkia. Kolmantena Rantaradan varikkosijaintina on esiselvityksessä nostettu esiin Kirkkonummen Vuohimäki. Kehäradan kunnossapitovarikon osalta selvityksessä esitetään Vantaan Petasta, joka sijaitsee keskellä Kehäradan linjastoa. Pääradalle tulisi sijoittaa yksi kaluston säilytysvarikko, joka aikaisempien selvitysten perusteella olisi Keravan Jäspilä.

Selvityksessä Kehäradan varikko on esitetty sijoitettavan Vantaan Petakseen, Petaksen asemavarauksen länsipuolelle. Muita toteutuskelpoisia sijainteja varikolle Kehäradalta ei löydetty. Petaksen varikko olisi kunnossapito- ja säilytysvarikko, joka koostuu säilytys-, käyttövalmiushuolto- ja huoltoraiteista, kunnossapito- ja pesuhalleista sekä sosiaali-, varasto- ja toimistotiloista pysäköintialueineen. Selvityksessä on tutkittu Petaksen alueelle mahtuvan varikon enimmäislaajuutta, varikon lopullinen koko ratkeaa sen jatkosuunnittelussa. Varikon suunnittelun seuraavat vaiheet ovat ympäristövaikutusten arviointi ja ratalain mukainen yleissuunnitelma, joiden tulee edetä kaavoituksen kanssa samanaikaisesti.

Varikkoselvityksessä esitetty Petaksen varikon sijaintialue on Vantaan yleiskaavassa osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi (TP) ja tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY). Kaavassa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen eikä Petaksen varikosta myöskään ole yleiskaava-aineistossa minkäänlaista mainintaa.

Väyläviraston näkemyksen mukaan yleiskaava merkintöineen ja määräyksineen ei mahdollista varikon sijoittamista Petakseen tai muuallekaan yleiskaavan alueelle ja siten myöskään varikon ratalain mukainen jatkosuunnittelu ei ole mahdollista. Ratalain 10 §:n mukaan rautatien rakentamista koskevan yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa rautatiealueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Kaavallisen valmiuden puuttuessa radan suunnittelua ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista käynnistää.

Väylävirasto huomauttaa, että lähijunaliikenteen kehittämisen ja sen edellyttämän varikkokokonaisuuden jatkosuunnittelun kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Vantaan yleiskaavassa osoitetaan riittävä varaus lähiliikenteen varikolle. Varikkoselvitys osoittaa,

---

Pasilaan. Rakentamispäätöstä ei ole tehty. (https://vayla.fi/pisara)

että kun sovitetaan yhteen ratatekniset vaatimukset (mm. erkaneminen varikolle) ja maankäytölliset reunaehdot (mm. varikkoalueen laajuus ja ympäröivä maankäyttö), ainoa mahdollinen sijoituspaikka lähiliikenteen varikolle Kehäradalla on Petaksen alue. Väyläviraston näkemyksen mukaan Petaksen varikko kehäradalle suuntautuvineen yhdysraiteineen olisi tämän vuoksi tullut yleiskaavassa osoittaa riittävin merkinnöin rautatiealueena ja yleiskaavaselostusta täydentää varikon osalta.

Vantaan kaupunki on ehdotusvaihetta koskevassa lausuntovastineessaan todennut, että varikkoselvityksen julkaiseminen on ajoittunut ajankohtaan, jolloin kaavaehdotus on ollut jo nähtävillä, eikä varikkovarauksen eikä tuossa vaiheessa ole ollut riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavasta tahosta. Kaupunki on vastineessaan lisäksi todennut, että kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Väylävirasto katsoo, että varikkotarve Petaksen alueella on todettu selvityksen laadinnan yhteydessä vuoden 2019 aikana ja asia on ollut esillä useaan otteeseen myös Vantaan kaupungin kanssa käydyissä keskusteluissa. Väylävirasto tuo esiin, että edellä todetulla tavalla Petaksen alue on Kehäradalla ainoa lähiliikenteen varikolle soveltuva alue ja sen tuleva toteuttamismahdollisuus ja tilavaraus olisi tullut käsillä olevan yleiskaavan yhteydessä riittävällä tavalla turvata.

> Helsingin seudun MAL-sopimuksessa (kohta 4.1) lähiliikenteen varikoiden osalta todetaan seuraavaa:
> *"Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun. Kunnat laativat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeelliset suunnitelmat varikoiden toteuttamiseksi sekä ratkaisevat varikoiden toteuttajan, suunnittelijan, rakentajan ja omistuksellisen rakenteen. Sijaintikunnat laativat varikoiden vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat. Väylävirasto osallistuu suunnitteluun erityisesti siltä osin, kuin varikot edellyttävät toimia valtion väyläverkkoon. Valtio osallistuu sopimuskaudella lähiliikenteen varikoiden suunnittelun kustannuksiin 30%:n, kuitenkin enintään 3 miljoonan euron osuudella. Valtio voi osoittaa maa-alueitaan varikoiden tarpeisiin ja kannustaa maa-alueita omistavia yhtiöitä hyvään yhteistyöhön kaupunkien kanssa. Kuntien rahoitusosuus varikoiden suunnittelusta on 70 %. Valtio ratkaisee pidemmän aikavälin toimenpiteensä lähijunaliikenteen varikoiden toteutukseen seuraavan MAL-sopimuksen tai varikoiden rakentamispäätöksen yhteydessä. Tehokkaan lähijunaliikenteen liikennöinnin mahdollistavan varikkokokonaisuuden suunnittelun eteneminen on edellytyksenä kohdassa 4.2 mainituille valtion panostuksille."*

Väyläviraston näkemyksen mukaan nyt hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa ei ole riittävällä tavalla huomioitu lähiliikenteen varikkotarpeita ja niiden toteutusmahdollisuuksien turvaamista ja kaava tulisi sen vuoksi tältä osin lainvastaisena kumota ja palauttaa Vantaan kaupungin käsiteltäväksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut lakimies Katri Nuuja.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa Väylävirastossa lakimies Katri Nuuja (sähköposti [redacted] puh. 050 527 0658).

Liitteet

Liite 1. Valituksen kohteet kaavakartalla osoitettuna
Liite 2. Kartta Hakkilan radanpidon alueen sijainnista pääkaupunkiseudun rataverkolla
Liite 3. Lähijunaliikennealueen varikkoselvitys (Väyläviraston julkaisuja 25/2020), saatavilla myös osoitteessa https://www.doria.fi/handle/10024/177275
Liite 4. Kopio valtakirjasta
Liite 5. Kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021, kaavakartta ja -määräykset (verkossa: http://paatokset.vantaa.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/epjattn_tweb.htm?+id=2110648)

Väylävirasto

ASIAKIRJA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	**Katri Nuuja**
Allekirjoitusaika	10.03.2021 14:56

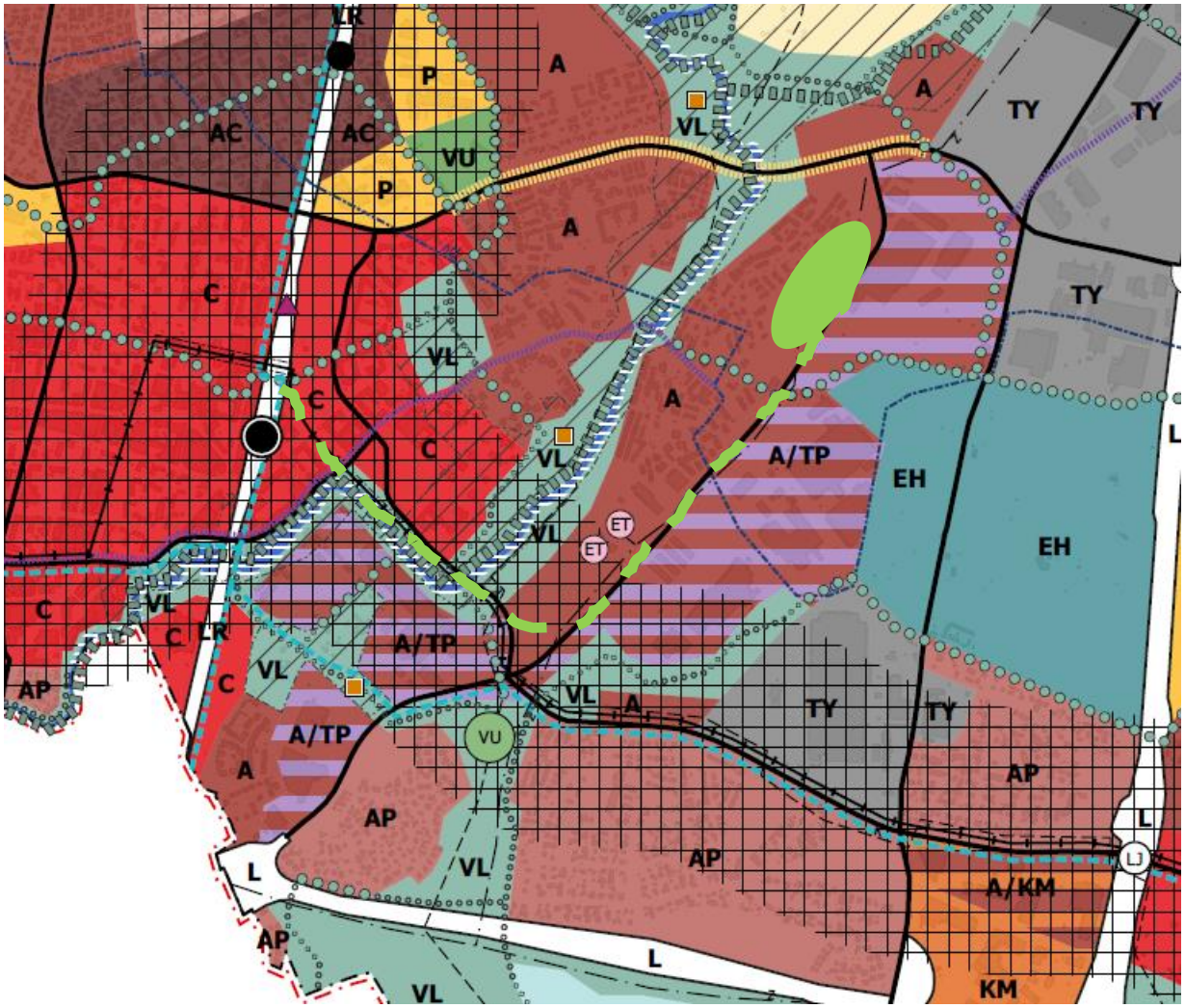
ASIAKIRJAT

Asiakirja	Valitus Väylävirasto Vantaan yleiskaava 2020 10032021.pdf

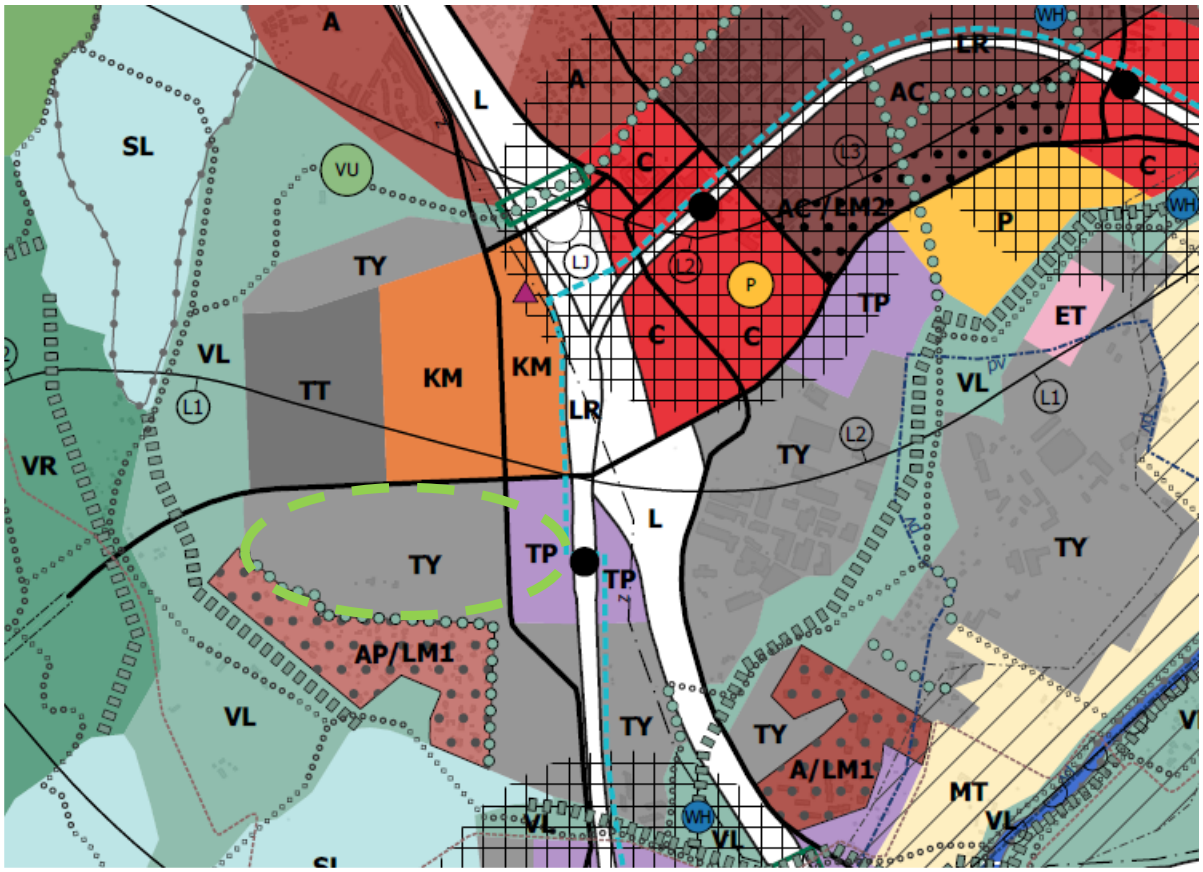
b369ba1a-781e-423c-ad15-0e1d7fce24d4

Liite 1. Väyläviraston valituksen kohteena olevat alueet Vantaan yleiskaavassa.

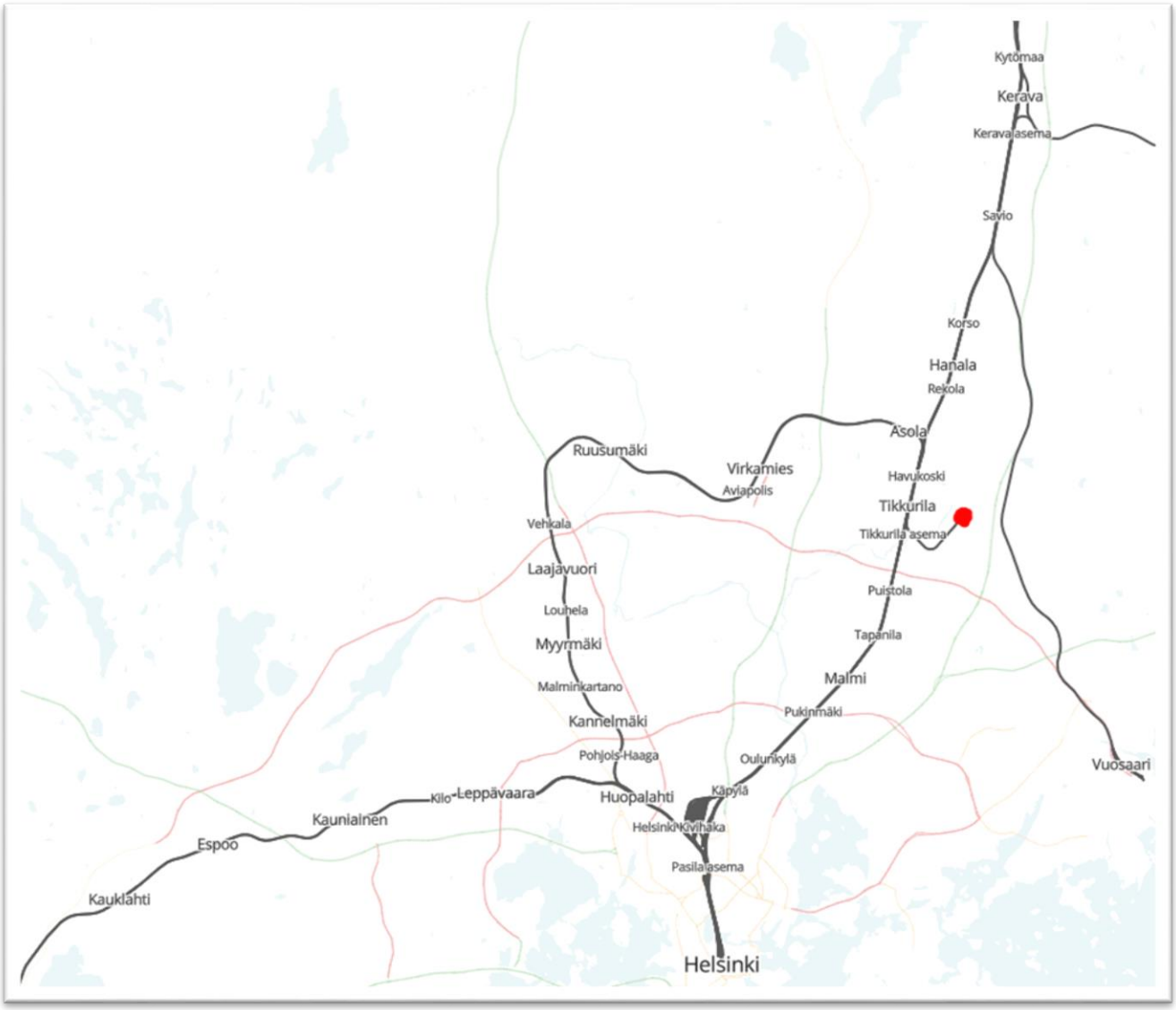
Hakkilan radanpidon alue ja Santarata Tikkurilassa (merkitty vaaleanvihreällä katkoviivalla/aluemerkinnällä)

Petaksen TY/TP-alueet (merkitty vaaleanvihreällä katkoviivalla)

Liite 2. Kaaviokuva Santaradan ja Hakkilan radanpidon alueen sijainnista (punainen merkintä) pääkaupunkiseudun rataverkolla.

9 § **Lausunnon (3) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Suomen luonnonsuojeluliitto ry**

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yksi valittajista on Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Suomen luonnonsuojeluliiton yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavat pöytäkirjalausumat:

"Jos yleiskaavassa on osia, jotka ovat luonnonsuojelulain kanssa ristiriidassa, laki tulee ottaa vakavasti."

"Kaupunginhallitus ja valtuusto ovat yksimielisesti edellyttäneet, että Vantaan kaupungin on edistettävä neuvotteluja Tuusulan kunnan kanssa maantie 152 linjauksen toteuttamiseksi Kesäkylän pohjoispuolelta. Pohjoinen linjaus voi olla taloudellisesti edullisempi ratkaisu sekä säästäisi paremmin luontoarvoja ja olisi vähemmän haitallista asutukselle."

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 3. Suomen luonnonsuojeluliitto
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty

- Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä

Suomen luonnonsuojeluliiton valituksen karttaliitteet:
- 3. Liite 03 Kivistö
- 3. Liite 04 MT152-eli-Kehä IV
- 3. Liite 05 Vierumäen-metsä ensisijainen
- 3. Liite 06 Vierumäen-metsä toissijainen
- 3. Liite 07 Rekolanmäki
- 3. Liite 08 Keravanjoki
- 3. Liite 09 Hanaböle
- 3. Liite10 Långmossen lajikartta
- 3. Liite 12 Långmossen
- 3. Liite 13 Varisto

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21322/03.04.04.04.16/2021, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.01.2021 § 14.

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.01.2021 §14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048):n hyväksymisestä

Muutoksenhakijat

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Helsinki Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry, Vantaa

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakijat vaativat, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen (25.1.2021 § 14) hyväksyä yleiskaava 2020 yksilöityjen varausten ja merkintöjen osalta. Lisäksi SLL vaatii valituksenalaisille alueille töidenaloittamiskieltoa muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin perustein:

- Useat kumottavaksi esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä sekä yhdessä kohdassa kulttuuriympäristön suojelun osalta. Osa varauksista on myös tuoreen Helsingin vaihemaakuntakaavan vastaisia.
- Yleiskaava on luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatessaan rakentamiseen Långmossenin laajan luontoalueen, joka on todettu kaupungin omissa vuoden 2020 selvityksissä erittäin merkittäväksi, luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueeksi.
- Eräitä laajoja luonto- ja viheralueita olennaisesti supistavat sekä tärkeitä ekologisia yhteyksiä vaarantavat kaavaratkaisut ovat osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.
- Useimmissa kumottavaksi esitetyissä kaavaratkaisuissa on myös vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, minkä vuoksi ne ovat maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisia.
- Valituksessa on yksilöity kohdekohtaisesti kutakin kumottavaksi vaadittavaa kaavavarausta tai merkintää koskevat lainvastaisuudet. Kumottavat alueet on yksilöity valituksen liitteiden 3-13 kartoilla:

1. Kivistön alueen metsät, Maantien 152 jatke (Kehä IV)
2. Vierumäki
3. Rekolanmäen uudet rakentamisvaraukset
4. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen poisto Keravanjoen varrelta koskien Matarinkosken ja Pikkukosken luo-aluetta
5. Hanabölen peltoalueen eteläpuoliset metsät
6. Långmossenin alue
7. Variston sähköaseman varaus

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavaa koskevien sisältövaatimusten tai vaikutusten selvittämistä koskevien säännösten taikka luonnonsuojelulain säännösten vastaisesti. Yleiskaavan ratkaisut perustuvat lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen. Yleiskaavan ratkaisut eivät myöskään ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.
Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Töidenaloittamiskieltoa koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnanhallitus voi MRL 201 §:n 1 momentin nojalla määrätä yleiskaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kun muutoksenhakijoiden valituksen ohella yleiskaavan hyväksymispäätöksestä on tehty myös muita valituksia, joista osa kohdistuu päätökseen kokonaisuudessaan, ei yleiskaavan voimaantulolle ennen kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaistumista ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellytyksiä, eikä kaupunginhallitus siten katso erillisen töidenaloittamiskiellon määräämiselle olevan perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

Yleisperustelut

Muutoksenhakijoiden mukaan kumottaviksi esitetyt yleiskaavan aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät kaikki yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisia ratkaisuja.

MRL 39 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on muun ohella otettava huomioon yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. MRL 39 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että yleiskaavassa tulee sovittaa yhteen säännöksen 2 momentissa mainitut vaatimukset ja pyrkiä optimaaliseen ratkaisuun näiden tekijöiden suhteen, jotka voivat olla osin ristiriitaisiakin.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan tehtävänä on määrittää kaupunkirakenteen kehityssuunnat, turvata kasvun mahdollisuudet ja säilyvät arvot. Uudessa yleiskaavassa valittiin tärkeimmäksi ratkaisuksi kasvun ohjaaminen sisäänpäin nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä uudistaen ja täydentäen. Vaihtoehtoista ratkaisua kasvun ohjaamisesta Vantaan rakentamattomille alueille pidettiin lähtökohtaisesti ekologisen kestävyyden näkökulmasta mahdottomana.

Sisäänpäin kasvu sisältää yleiskaavassa 2020 pieneltä osin rakentamista nykyisen kaupunkirakenteen sisällä oleville rakentamattomille alueille. Perusteluna on mahdollisuus rakentaa hyvän joukkoliikenteen äärelle esimerkiksi Leinelän ja Kivistön asemanseuduille. Yleiskaavassa määriteltyjä rakentamisalueiden maankäyttö täsmentyy jatkosuunnittelussa, jossa myös luontoarvot otetaan huomioon. Rakentamisalueista noin 65 % on arvioitu korttelimaaksi. Muutoksenhakijan kohdentaa valituksensa valituksena juuri näihin huolella valittuihin täydennysalueisiin eikä huomioi ratkaisun mahdollistamaa luontoarvojen turvaamista.

Muutoksenhakijat esittävät, että kumottaviksi esitetyissä kaavaratkaisuissa on vakavia puutteita luontoarvojen selvittämisen osalta, ja että kaava on siten MRL 9§:n vastainen.

MRL 9§:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laajuus sovitetaan kunkin kaavan erityispiirteisiin, eikä riittävyyttä ole laissa tarkemmin määritelty.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaa varten on riittävällä tasolla selvitetty merkittävät vaikutukset luonnon arvoihin. Kattava luettelo kaavan luontotietoaineistoista löytyy yleiskaavaselostuksen lähdeluettelosta (s. 199). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutukset arvioitiin erillisessä raportissa liitteineen ja lisäksi laadittiin arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000 -alueisiin. Vaikutusten arviointeja on tarpeellisilta osin kuvattu tarkemmin jäljempänä kumottavaksi esitettyihin aluevarauksiin- ja merkintöihin liittyvien perustelujen yhteydessä.

Muutoksenhakijat esittävät, että eräitä laajoja luonto- ja viheralueita olennaisesti supistavat sekä tärkeitä ekologisia yhteyksiä vaarantavat kaavaratkaisut ovat osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 turvaa seudullisen ja paikallisen viher- ja virkistysalueverkoston säilymisen ja kehittämismahdollisuudet. Yleiskaavassa esitetty viheralueverkosto perustuu pitkälti Vantaan viherrakenneselvitykseen (Anne Mäkynen 2017). Laajat, seudullisesti merkittävät viheraluekokonaisuudet, viljelymaisemakokonaisuudet ja Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeät viheralueet muodostavat viheralueverkoston rungon, jonka kapeammat viheralueet ja virkistysalueyhteydet yhdistävät verkostoksi. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että yleiskaava 2020 turvaa ekologista verkostoa vahvemmin kuin voimassa olevat yleiskaavat. Yleiskaavan 2020 suunnittelun olennaisena lähtökohtana on ollut

ekologisen verkoston turvaaminen ja vahvistaminen. Verkoston suunnittelun taustaksi laadittiin Vantaan ekologisten yhteyksien selvitys (Ojala 2018). Yleiskaavassa on esitetty sekä uusia luonnonsuojelualueita että laajennuksia olemassa oleviin. Luonnonsuojelualueiden (SL) pinta-ala on yhteensä noin 2240 hehtaaria (n. 9,3 % kaupungin pinta-alasta). Näistä 800 hehtaaria on uusia. Ekologiset runkoyhteydet yhdistävät luonnonsuojelualueita muodostaen verkoston. Ekologista verkostoa täydentävät luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo), jotka on esitetty omalla oikeusvaikutteisella liitekartallaan.

Luontoarvoiltaan merkittävien alueiden arvioinnissa lähtökohtina ovat olleet luonnonsuojelulaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Luontoarvojen arvotuksessa on hyödynnetty myös maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kriteeristöä sekä METSO-kriteeristöä. Yleiskaavan 2007 luo-alueverkosto (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) on ollut tärkeä lähtökohta. Liito-oravan elinpiiriverkoston kartoitus ja muut luontoinventoinnit ovat tuoneet lisätietoa arvokohteista. Monimuotoisen metsäluonnon indikaattorina on käytetty EU:n direktiivilajien sekä uhanalaisten tai muutoin monimuotoista luontoa kuvaavien lajien esiintymistä alueilla.

Edellä sanotun nojalla kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan ratkaisut eivät ole myöskään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tai luonnonsuojelulain vastaisia. Kumottavaksi vaadittaviin kaavavarauksiin ja -merkintöihin liittyvät tarkemmat perustelut on esitetty seuraavassa.

1) Kivistö

Muutoksenhakijat esittävät kumottavaksi useita rakentamisen aluevarauksia Kivistöstä. Kyseiset alueet ovat voimassa olevassa yleiskaavassa lähivirkistysaluetta (VL).

a. Tikkurilantien ja Kivistönkorventien risteyksestä pari sataa metriä koilliseen osayleiskaavan VL-varausta on muutettu rakentamisvaraukseksi tärkeiden metsien osalta.
b. Ruusumäentien ja Koivupään välistä VL-aluetta on muutettu laajasti C-(kaupunkikeskustan) alueeksi (osa metsää, osa peltoa).
c. Lapinniityn RA-alueen eteläpuolista VL-aluetta on muutettu länsiosasta laajasti A (asuin)-alueeksi.
d. Kenraalinpuiston alueen VL-varausta on supistettu olennaisesti.

Kivistön rakentamisaluevarausten taustalla laajemmin on hiilineutraalisuustavoite: Kehäradan asemien lähistöltä varataan maata asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen rakentamiseen, jotta ihmiset voisivat liikkua kaupungissa raideliikenteellä. Tiiviissä kaupungissa myöskään kävellen ja pyörällä tehtävät matkat eivät ole liian pitkiä. Keskittämällä uusi, tiivis rakentaminen tehokkaasti lähelle Kehäradan asemia on mahdollista säilyttää laajempi ja toimivampi viheralueiden verkosto koko Vantaalla sekä siten toteuttaa yhdyskuntarakenne mahdollisimman resurssiviisaalla tavalla. Yleiskaava 2020 mahdollistaa Kehäradan varrelle Lapinkylän aseman toteuttamisen. Marja-Vantaan osayleiskaavassa Lapinkylän asemaa siihen liittyvine keskusta- ja asuinaluevarauksineen ei ole. Kaavaan varatut rakentamisaluevaraukset mahdollistavat riittävän asukaspohjan aseman toteuttamiseen.

Yleiskaava 2020 on merkintätavoiltaan erilainen kuin Marja-Vantaan osayleiskaava. Yleiskaavan 2020 aluevaraukset ovat yleispiirteisempiä. Lähivirkistysalueita on erityisesti joissain keskustoissa ja niiden

läheisillä alueilla sekä voimassa olevien yleiskaavojen kapeiden virkistysaluevarausten kohdilla merkitty aluevarausmerkinnän sijaan virkistysalueyhteys -viivoilla, jolloin virkistysalueiden laajuus määritellään asemakaavoissa. Samalla, kun aluevarausten merkintätavat ovat muuttuneet yleispiirteisemmiksi, on yleiskaavan strategista ohjaavuutta viety määräyksiin. Määräyksissä on korostettu ja eritelty maankäyttö- ja rakennuslaissakin esitettyä vaatimusta riittävistä virkistysalueista. Keskustoissa ja kaupunkikeskustan asuinalueilla (C ja AC) tulee olla riittävästi puistoja ja julkisia ulkotiloja. Asuinalueilla (A) tulee olla riittävästi virkistysalueita. Alueet tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Tällä määräyksellä vihertehokkuuden laskentaa voidaan kehittää edelleen nykyisin käytössä olevasta korttelikohtaisesta laskennasta esimerkiksi alueellisen vihertehokkuuden laskentaan ja vaatimukseen. Muutoksenhakijat toteavat, että esitetty maankäyttö heikentää entisestään myös liito-oravan elinmahdollisuuksia Kivistön alueella. Liito-oravan elinmahdollisuuksia kuitenkin otetaan huomioon asemakaavoituksessa varaamalla alueita ja liikkumisyhteyksiä yleiskaavaa tarkemmalla tasolla.

Muutoksenhakijat esittävät, että tehdyillä muutoksilla on haitallista vaikutusta Kivistön ympäristön ekologiseen verkostoon varsinkin metsäisten luontoalueiden kytkeytyneisyyden kannalta. Valituksessa todetaan, että kaava-aineistoissa ei ole avattu niitä syitä, joiden vuoksi metsäinen ekologinen runkoyhteys on kaavaprosessissa linjattu Kivistön itäosassa kulkemaan ekologisten yhteyksien selvityksestä poiketen metsien sijasta peltoalueille. Vantaan ekologiset yhteydet (Ojala 2018) on nykytilan selvitys yleiskaavatyön pohjaksi. Yleiskaavassa taas esitetään tuleva maankäyttö, jossa keskenään ristiriitaisia kestävyystavoitteita sovitetaan yhteen. Ekologinen runkoyhteys on ohjattu kulkemaan mahdollisimman leveänä keskustamaisen kaupunkirakenteen sivuitse, eikä sen läpi. Lisäksi yhteyden sijaintiin on vaikuttanut lentomelu: asumista on sijoitettu niin kauas melusta kuin mahdollista ajatellen sitä, että melu kasvaa tasaisesti, eikä hyppäyksittäin lentomelukäyrien kohdalla.

Ekologinen runkoyhteys -merkintä on tuotu uutena yleiskaavaan 2020. Marja-Vantaan osayleiskaavassa tällaista merkintää määräyksineen ei ole. Määräyksessä todetaan mm: *”Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata… Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä.”* Kivistön urheilupuiston palvelualuevarauksen (P) eteläpuolinen lähivirkistysalue (VL), jossa ekologinen yhteys voi kulkea, on leveämpi kuin Marja-Vantaan osayleiskaavassa. Yleiskaavan yleismääräyksessä on selkeästi esitetty tavoite Lapinkylän keskustan kaakkoispuoliselle ekologiselle yhteydelle: *”Lapinkylän suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee kehittää metsäinen etelä-pohjoissuuntainen ekologinen yhteys ja rajata avoin maaseudun kulttuurimaisema.”* Metsäisen ekologisen yhteyden kehittäminen tarkoittaa puiden ja muun kasvillisuuden istuttamista alueelle.

Muutoksenhakijat katsovat, että kaavaratkaisu ei varmista riittävää metsäisten virkistysalueiden säilymistä Kivistön nykyisten ja tulevien asukkaiden tarpeisiin. Kivistön keskustasta länteen aukeaa kuitenkin laaja Petikon luontovirkistysalue metsineen, soineen ja peltoineen. Hämeenlinnanväylän ylitykseen on esitetty viheryhteyden kehittämiskohta, jotta väylän estevaikutusta saataisiin hälvennettyä. Kivistön asukkaiden saavutettavissa ovat myös Parolanmäen, Sotilaskorven ja Linnanmetsän metsäkokonaisuudet. Vantaanjoen laakson laaja viljelysmaisema reunametsineen reunustaa asuin- ja keskusta-alueita idässä.

2) Maantien 152 jatke (Kehä IV)

Muutoksenhakijoiden mukaan Josvaholmin lähteikön vaarantaminen on maantien 152:n osalta merkittävin ongelma. Esitetty tievaraus on vedetty lähteikköalueen ylitse, vaikka kaavan valmistelun yhteydessä on muutoksenhakijoiden mukaan ollut esillä myös tältä osin toteuttamiskelpoisia, vahvemmin nykyisille peltoalueille kohdentuvia ja lähteikön kiertäviä tielinjausvaihtoehtoja. Muutoksenhakijat esittävät, että kaava-aineistoista puuttuu tieto siitä, millä järjestelyillä lähteikön huomattavien suojeluarvojen säilyminen tien toteuttamisen yhteydessä aiotaan turvata. Tällöin varaus ei perustu MRL 9 §:n vaatimusten mukaisiin tutkimuksiin ja selvityksiin, joiden perusteella olisi voitu arvioida varauksen mahdolliset merkittävät vaikutukset. Muutoksenhakijat esittävät myös, että Josvaholmin lähteikön ja sen ympäristön suojelualuevarauksen arvojen vaarantaminen on yleiskaavan luontoarvojen vaalimista koskevien velvoitteiden laiminlyöntinä MRL 39 §:n vastaista. Muutoksenhakijat vaativat tievarauksen kumottavaksi vähintään Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen väliseltä osuudelta.

Maantien 152 jatkeella on pitkä suunnitteluhistoria, ja yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Suunnitteluhistoriaa on avattu tarkemmin hankkeen uusimman ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luvussa 2 (Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, s. 16–23). Muutoksenhakija mainitsee valituksessaan, että Josvaholmin lähteikköalueen ylitse olisi ollut kaavan valmistelun yhteydessä esillä myös lähteikön kiertäviä tielinjausvaihtoehtoja. Valituksessa viitataan vaihtoehtoihin, joita on tutkittu ennen Vantaan uuden yleiskaavan laadintaa vuonna 2015 valmistuneessa suunnitelmassa: Esisuunnitelma maantien 152 pohjoiselle linjaukselle välillä Hämeenlinnanväylä-Myllykyläntie (Maantien 152 esisuunnitelma, s. 4). Esisuunnitelmassa on päädytty Reunan pohjoispuoleiseen vaihtoehtoon muun muassa suotuisampien maasto-olosuhteiden takia. Kyseinen suunnitelma on toiminut myös Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan taustalla.

Yleiskaavassa oleva maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan mukainen (Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava), ja aluevaraus perustuu hankkeesta laadittuun aluevaraussuunnitelmaan sekä sen yhteydessä tehtyyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA) kuten valituksessakin mainitaan. Aluevaraussuunnitelma on laadittu yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Aluevaraussuunnitelmassa on selvitetty maantien sijainti, sen vaikutukset sekä suhde muuhun alueiden käyttöön. Lisäksi hankkeen vaihtoehtoja tutkittiin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) lainsäädännön tarkoittamalla tavalla (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017). Tässä prosessissa käytiin läpi vaihtoehtoisia sijainteja, joista valittiin kokonaisuuden kannalta paras ratkaisu.

Maantie 152 YVA:ssa on arvioitu tiehankkeen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen asiantuntija-arviona, joka pohjautuu hankesuunnitelmaan, olemassa olevaan luontotietoon, jota arvioitavalta alueelta oli varsin runsaasti (avoin ympäristötieto, aiemmat aluetta koskevat luontoselvitykset, uhanalaisten lajien rekisteri), sekä YVA-menettelyn aikana tehtyihin maastoinventointeihin. Koko tielinjauksen matkalta tarkistettiin kirjoverkkoperhosen esiintyminen sekä tunnistettiin suunnittelualueen merkittäviä luontotyyppejä ja uhanalaisille lajeille potentiaalisia merkittäviä elinympäristöjä, joita linjauksia tarkistettaessa olisi hyvä huomioida. Selvitys toteutettiin luontotyyppi- ja elinympäristökartoituksena, jonka yhteydessä kerättiin lajitietoa sillä tasolla kuin lajeja havaittiin ja samalla saatiin koko alueesta sekä eri linjauksista vertailukelpoinen yleiskuva. Vantaan puoleiselta osuudelta selvitettiin myös lepakoiden esiintymistä viljelysalueita lukuun ottamatta loppukesän 2019 aikana. Lepakoiden pesimäajan suhteen inventointiajankohta oli myöhäinen eikä sen perusteella voitu tunnistaa pesimäalueita. Selvitysten perusteella saatiin kuitenkin käsitys lepakoille parhaista ruokailumaastoista. Maastoselvitysten perusteella

tien linjausta myös korjattiin YVA-prosessin aikana. Linjausta siirrettiin Josvaholmin itäpuolella olevalla metsäalueella avohakkuuaukiolle, jolloin voitiin säilyttää ympäröivää luontoarvoiltaan arvokasta metsää. YVA-menettelyssä tunnistettiin jo alkuvaiheessa Josvaholmin lähteikköalueen ja ekologisen yhteyden säilyttämistarve ja pitkä laakson ylittävä silta otettiin vaihtoehdottomaksi ratkaisuksi tässä kohteessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma eikä yleiskaavassa osoiteta erikseen teiden ja katujen tarkempia ratkaisuja, esimerkiksi siltoja. Olennaista on, että yleiskaavan liikennealueet ja -yhteydet muodostavat eheän verkoston, eikä kaavasta tule kumota maantien 152 jatkeen varausta osittain. Ekologisen verkoston jatkuvuus liikenneväylien kohdalla on tunnistettu yleiskaavassa 2020 suunnittelukysymyksenä ja kaavaan tuotiinkin uusi merkintä, viheryhteyden kehittämiskohta. Josvaholmin lähteikön kohdalle on yleiskaavassa esitetty viheryhteyden kehittämiskohta. Maantien 152 jatkeen tarkempia ratkaisuja on osoitettu aluevaraussuunnitelmassa. Vantaan kaupunginvaltuusto on yleiskaavan hyväksymispäätöksen yhteydessä 25.1.2021 § 14 todennut, että kaupungin näkemyksen mukaan maantien 152 ratkaisuja sekä sen vaikutuksia tulee tarkentaa vielä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 18 §:n mukaisella yleissuunnitelmalla. Joka tapauksessa Josvaholmin lähteikön yli maantie kulkee siltaa pitkin (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, piirustukset: piir. n:o Y1-1 ja Y3-1). Aluevaraussuunnitelmassa Josvaholmin ylittävästä sillasta mainitaan: “Josvaholmenin kohdalla silta ylittää Riipiläntien sekä sen itäpuolella olevaa metsäisen alueen liittyen vinoon rinteeseen. Silta sijoittuu noin 15–20 metrin korkeuteen. Sillan keskiaukot ovat 44 metriä ja sillan kokonaispituus on 417 metriä.” (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, tekstiosuus, s. 60).

Tien lopullinen sijainti ja korkeusasema sekä poikkileikkaus osoitetaan aikanaan maantien rakentamista koskevassa tiesuunnitelmassa. Tiesuunnitelma, joka tarkentaa aluevaraussuunnitelman sekä mahdollisen yleissuunnitelman ratkaisuja, on laadittava ja hyväksyttävä ennen maantien rakentamisesta. (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005), 21 §)

3) Vierumäki

Muutoksenhakijat esittävät kumottavaksi Tuusulan rajalle sijoittuvaa tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY). Valituksessa todetaan, että Vierumäen metsäalue kuuluu Koillis-Vantaan tärkeimpiin luonnon ydinalueisiin pelkästään yhtenäisen metsäalueen merkittävän kokonaispinta-alan (lähes 200 ha) takia. Alueen arvoa lisää sen ylikunnallisuus eli jatkuminen Tuusulan puolelle Pirunkorpi-Mätäkivennummen laajalle luonto- ja virkistysalueelle.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, jonka poikki kulkee viheryhteystarve lännestä itään ja koilliseen, ei siis kohti pohjoista, jonne rakennettava alue on esitetty. Uusimaa-kaavassa 2050 viheralueyhteyttä ei ole osoitettu. Yleiskaavan TY-varaus jatkaa Tuusulan puolelle, Tuusulan itäväylän varrelle, suunniteltua työpaikka-aluetta. Yleiskaavassa on osoitettu nuolimerkinnällä ja siihen liittyvällä määräyksellä liikenteen yhteystarve, jonka sijainti tulee jatkosuunnittelussa selvittää yhteistyössä Tuusulan kanssa. TY-alueen tarkempi sisältö ja rajautuminen viheralueeseen ratkaistaan asemakaavassa, johon liittyen tehdään asemakaavatasoiset luontoselvitykset. Yleiskaavassa lännessä Tuusulan rajalla viheraluevyöhyke on nykyisen laajuinen, yli 700 metriä leveä, joten viheraluevyöhyke voi jatkua Tuusulan puolelle länttä kohti ja yhdistyä Mätäkivenmäen laajaan viheraluekokonaisuuteen. Viheralue voi jatkua myös koillista kohti.

Vierumäen metsä säilyy edelleen laajana ja monipuolisena viheraluekokonaisuutena, joka ulottuu yhtenäisenä Vantaan ja Tuusulan alueille. Suojelualueiksi ja lähivirkistysalueiksi varatun alueen laajuus on yli 200 hehtaaria. Tussinkosken luonnonsuojelualueen yleiskaavavarauksen pinta-ala on noin 18 hehtaaria. Vierumäenmetsän luonnonsuojelualueen yleiskaavavarauksen pinta-ala on noin 52 hehtaaria. Näihin liittyvän Lehmustontien länsipuolella olevan lähivirkistysalueen pinta-ala on noin 140 hehtaaria. TY-alueeksi on varattu noin 27 hehtaaria, josta metsää on noin 15 hehtaaria ja peltoa sekä rakennettua aluetta noin 12 ha. Merkittävimmät luontoarvot ovat luonnonsuojelualueilla ja lähivirkistysalueilla.

4) Rekolanmäen uudet rakentamisvaraukset

Muutoksenhakijat toteavat, että yleiskaava 2007 ohjasi merkittävän määrän rakentamista Leinelän aseman pohjoispuolelle sekä Asolan länsipuoliselle osalle Rekolanmäkeä. Rakentamisvaraukset kohdentuivat ns. Tikkurilan Keskuspuiston eräälle metsäisimmälle ja leveimmälle ydinosalle. Uusi yleiskaava laajentaa entisestään rakentamisvarauksia aiheuttaen muutoksenhakijan mukaan tuntuvaa lisähaittaa tälle Tikkurilan ja Korson välissä sijaitsevalle erittäin merkittävälle luonto- ja virkistysalueelle.

Muutoksenhakijat vaativat kumottavaksi vuoden 2007 yleiskaavaan nähden uutta esitettyä rakentamista (A-varaus). Muutoksenhakjoiden mielestä esitetty rakentaminen on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaista seuraavien tavoitteiden osalta:

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

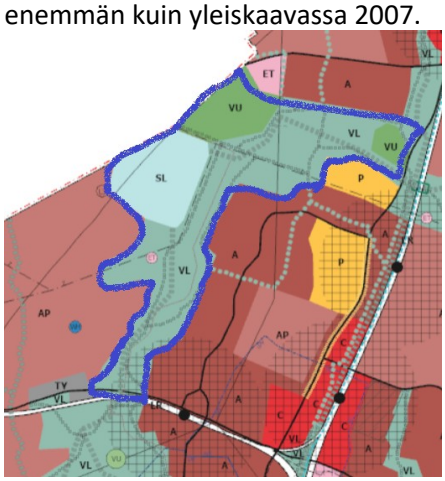
Muutoksenhakijoiden mielestä kaavaratkaisu on myös useiden yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastainen:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Vantaan kaupungilla Koivukylän ja Asolan länsipuolisesta viheralueesta on käytetty nimeä Rekolanmetsä (mm. Vantaan viherrakenneselvitys, Mäkynen 2017). Väestönkasvun takia alueita joudutaan varaamaan rakentamiseen. Sekä voimassa oleva maakuntakaava että Uusimaakaava 2050 ohjaavat sijoittamaan rakentamista raideliikenteen tuntumaan, myös Rekolanmetsän alueelle. Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, jonka läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkee viheryhteystarve. Viheryhteystarve on esitetty myös Uusimaakaavassa 2050. Rekolanmetsän alueella on nimenomaan tutkittu tarkoin sekä valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa että yleiskaavan sisältövaatimuksissa mainittujen tavoitteiden pohjalta täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Rekolanmetsässä rakentamiseen varatut alueet on pyritty yleiskaavan mittakaava huomioon ottaen sijoittamaan alueille, joiden luontoarvot ovat vähäisemmät ympäristöön verrattuna, ja siten, että metsäinen ekologinen yhteys säilyy kauttaaltaan mahdollisimman leveänä. Yleiskaavassa 2020 aluerajaukset ovat yleispiirteisempiä kuin yleiskaavassa 2007.

Yleiskaavassa 2020 on varattu yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen viheraluekokonaisuus Rekolanmetsään (kartta). Kehäradan pohjoispuolelta pääradan varrelle ulottuvan lähivirkistysalueen pinta-ala on noin 150 hehtaaria (lähivirkistysalueen pinta-ala riippuu siitä, laskeeko mukaan Rekolanojan varren

virkistysaluetta). Luonnonsuojelualueen pinta-ala on n. 37 hehtaaria. Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta on yli 30 hehtaaria. Yleiskaavassa 2020 aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007.

Rekolanmetsän pohjoisosassa (rajattu sinisellä karttaan) on yleiskaavassa 2020 yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen viheraluekokonaisuus. Virkistysalue kytkeytyy idässä Rekolanojan varren virkistysalueisiin.

Muutoksenhakijat esittävät, että kaava-aineistoon ei sisälly uusien rakentamisvarausten osalta varsinaisia luontoselvityksiä, joiden perusteella esitetyn mittavan rakentamisen mahdollisia luontohaittoja olisi mahdollista asiapohjaisesti arvioida. Luontoselvityksiä on kuitenkin tehty sillä tasolla, että ne riittävät yleiskaavan vaikutusten arvioinnin taustaksi. Rekolanmetsää koskien on tehty monia luontoinventointeja: mm. Vantaan petolintuinventoinnit, lahokaviosammalselvitykset, virtavesiselvitys, seurakunnan METSO-inventointi ja Elmon asemakaava-alueen luontoselvitykset
(lahokaviosammal, luontotyyppi- ja linnustoinventointi).

Rekolanmetsä ei suurimmaksi osaksi ole Vantaan kaupungin omistuksessa. Tällä hetkellä alue on virkistyskäytössä jokamiehenoikeudella. Rekolanmetsä on pääosin yksityisen omistuksessa ja myös talouskäytössä olevaa metsää. Metsäalueella on tehty harvennushakkuita vuonna 2014. Todennäköisesti silloin tehdyissä hakkuissa myös jonkin verran menetettiin luontoarvoja. Vuoden 2021 maisematyöluvan mukaiset hakkuut ovat menetelmältään pehmeämpiä poimintahakkuita, ja lupamääräyksissä hakkuun määrää rajoitettiin ja velvoitettiin säästämään lahopuuta sekä ottamaan huomioon luontoarvoja, mm. lahokaviosammal, jonka osalta pyydettiin hakkuuseen liittyen lausunto ELY-keskuksesta. Metsoinventoinnin arvokuviot on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle.

Kaupunki ei ole tehnyt kattavia luontoselvityksiä koko Rekolanmetsän alueilta, eikä sellaisia ole edellytetty yksityiseltä metsänomistajalta. Asemakaavoitusvaiheessa selvityksiä vaaditaan rakennettavaksi tarkoitettujen alueiden osalta.

5) Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen poisto Keravanjoen varrelta

Muutoksenhakijoiden mukaan joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykemerkinnän alueidenkäytölliset tavoitteet ovat selvästi ristiriidassa luo-merkinnän ja ekologisen runkoyhteyden tavoitteiden ja kaavamääräysten kanssa. Ratkaisu on myös yleiskaavan sisältövaatimusten luontoarvojen huomiointivelvoitteiden vastainen. Muutoksenhakijan mukaan se on lisäksi tärkeän ekologisen yhteyden

ekologisen laadun vaarantamisen takia myös maakuntakaavojen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Vantaan yleiskaavojen pitkäaikaisena strategisena linjauksena on ollut, että jokien rannat varataan julkisiksi virkistysalueiksi. Tämä on osoitettu merkitsemällä rannoille lähivirkistysaluetta.
Yleiskaavassa 2020 on eritelty joitain laajoja aluekokonaisuuksia sellaisiksi, joilla virkistyskäytön kehittäminen ja ohjaaminen on erityisen tärkeää. Ensisijaisesti virkistyskäyttöön kehitettäviksi on merkitty ne jokien varsien alueet, jotka sijaitsevat lähimpänä tiiviisti asumiseen rakennettuja alueita, tai joilla on merkittävää matkailun kehittämispotentiaalia.

Joen varren virkistyskäytön sinivalkoraitainen merkintä on strateginen kehittämismerkintä. Merkintä on symbolimerkintä, eikä aluevarausmerkintä. Symbolimerkintä on lähinnä joen päällä, mutta määräyksessä kehotetaan kehittämään rantojen virkistyskäytön mahdollisuuksia. Matarinkosken ja Pikkukosken alueilla rannat, joita tässä tarkoitetaan, ovat koko joen varrella oleva lähivirkistysalueiden vyöhyke, jonka leveys on kaikkein kapeimmalla kohdallakin noin 130 metriä ja alueen pohjoisosassa noin 450 metriä. Tilaa on siis kehittää alueita entistä paremmin vastaanottamaan sinne joka tapauksessa kohdistuva virkistyskäyttö ja kulutus. Vesistöjen ranta-alueet ovat ihmisille erityisen houkuttelevia virkistysympäristöjä. Virkistyskäytön ohjaaminen esimerkiksi ulkoilureittejä perustamalla on tärkeää myös luontoarvojen säilymisen näkökulmasta. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa (Kiiski ja Erävuori 2020 s. 19–20) on eritelty ulkoilupaineen vaikutuksia luontoon yleisellä tasolla. Lähimetsissä ja kaupunkimetsissä ulkoilu suuntautuu ensisijaisesti olemassa olevalle polkuverkostolle, joka käsittää rakennetut polut ja muodostuneet polut. Ulkoilututkimusten perusteella on pääteltävissä, että asuinalueiden välittömässä läheisyydessä luonnonalueisiin kohdistuu ulkoilupainetta, jonka seurauksena kasvillisuus kuluu. Ulkoilun kanavoimisessa oleellista on toteuttaa virkistysreitistöt ja muut virkistyspalvelut ennen asuinrakentamisen toteuttamista uusilla, asuinkäyttöön otettavilla alueilla tai asukasmäärältään huomattavasti kasvavilla alueilla.

Lähivirkistysalueen määräyksessä kehotetaan ottamaan huomioon luontoarvot aluetta tarkemmin suunniteltaessa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeillä alueilla, jotka on esitetty oikeusvaikutteisella liitekartalla, määräyksessä edellytetään, että alueen erityiset luontoarvot turvataan. Eri merkinnät ja niihin liittyvät määräykset eivät ole ristiriidassa keskenään, vaan luonnon arvoja ja virkistyskäyttöä voidaan sovittaa toisiinsa.

6) Hanabölen peltoalueen eteläpuoliset metsät

Muutoksenhakijat toteavat, että yleiskaavassa esitetään Hanabölen peltoalueen eteläpuolisten metsien muuttamista lähivirkistysalueesta (VL) asuinalueeksi (A). Metsät ovat itsessään monipuolisia ja hyvin kytkeytyneitä koillispuolisiin, kaavassa säilyväksi esitettyihin Brunabergetin eli Rusokallion länsireunan metsiin. Muutoksenhakijat toteavat lisäksi, että merkittävä osa ongelmallisesta A-varauksesta on tunnistettu osaksi Hanabölen peltojen arvokasta kulttuuriympäristökokonaisuutta myös yleiskaavassa 2020. Käytännössä kaavaan on kuitenkin luotu ongelmallinen ristiriitatilanne, jossa A-alueen pohjoisosa ulottuu alueelle, joka on osa arvokasta kulttuuriympäristöä. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ongelmallinen alue on pääosin maakunnallista virkistysaluevarausta, johon liittyy lounaasta tuleva viheryhteystarvemerkintä. Lisäksi aluevarauksen pohjoisosa sisältyy maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön rajaukseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 tarkentaa maakuntakaavan yleispiirteistä esitystä siitä, millä kohtaa on taajamatoimintojen aluetta, ja millä virkistysaluetta. Maakunnallinen ekologinen yhteysalue säilyy laajana Hanabölen pelloilla. Pellon eteläpuolinen metsä ei Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan (Ojala 2018 s. 29) ole metsäisten ekologisten yhteyksien päälinja. Metsäinen yhteys ei jatku tästä kohti etelää, vaan yhteys muuttuu Keravanjoen vartta noudattelevaksi vaihtelevista viheralueista muodostuvaksi yhteydeksi, joka päätyy Tikkurilassa keskustaan liittyville kehittyville viheralueille, keskelle nykyistä rakennettua ympäristöä.

Kaupunginhallitus toteaa, että osana maakuntakaavassakin esitettyä taajamatoimintojen aluetta on Valkoisenlähteentien varrelle haluttu mahdollistaa asuntorakentamista. Maatalousalueen ja asuinalueen väliin on esitetty lähivirkistysaluetta, jolle voitaisiin tehdä uusia istutuksia korvaamaan menetettyä metsän reunaa. Viljelymaiseman eteläosassa on jo nykyisellään umpeen kasvamassa olevia peltoja. Rakennettava alue tarkentuu edelleen asemakaavoituksen kautta, ja asemakaavaan liittyen tehdään tarvittavat luontoselvitykset.

Maisemallisesti arvokkaan alueen tai muun arvokkaan kulttuuriympäristön määräyksessä rakentamisen sijoittamista arvokkaaseen maiseman ohjataan näin: *”Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.”* Määräys osaltaan ohjaa sitä, millaiseksi avoimen maisematilan reuna sekä virkistysalueen, ekologisen runkoyhteyden ja rakentamisen kokonaisuus muodostuu tarkemmassa suunnittelussa.

7) Långmossenin alue

Muutoksenhakijat vaativat Långmossenin asuinaluevarauksen ja liikenneyhteyden kumoamista, koska katsovat alueen olevan luonto- ja virkistysarvojen kannalta merkittävä ja yleiskaavan olevan näiltä osin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen. Muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatessaan rakentamista Långmossenin alueelle, joka on todettu lahokaviosammalen esiintymisalueeksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan 2020 ratkaisulla ohjata kasvu sisäänpäin nykyiseen kaupunkirakenteeseen on voitu turvata valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen. Yleiskaavassa osoitetusta kasvusta vain murto-osa ulottuu rakentamattomille alueille, jollainen esimerkiksi Långmossen nykyään on. Kasvun ohjaamisella sisäänpäin edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä ja huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Yleiskaava ei siten laiminlyö MRL 39 §:n mukaista yhdyskuntarakenteen ekologisesta kestävyydestä huolehtimista tai luonnonarvojen vaalimista.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että lajien ja niiden esiintymispaikkojen suojelu on otettu yleiskaavassa huomioon. Selvityksessä ”Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma” (Olli Manninen ja Marko Nieminen 2020) todetaan, että Vantaan voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna uudessa yleiskaavassa on lahokaviosammalesiintymien maankäyttömuotoja parannettu lajin toimeentulon kannalta erittäin merkittävästi. Maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavan

rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahokaviosammalesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla.

Luonnonsuojelulain 47 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskielto tulee voimaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä. LSL 48 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa lain 39, 42 ja 47 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan aluevarausten mukaisen toiminnan tarkemmat edellytykset ratkaistaan jatkosuunnittelussa sekä erillisten lupamenettelyjen kautta. Yleiskaava mahdollistaa lahokaviosammaleen suojelun tason säilymisen suotuisana, eikä kaavaratkaisu siten ole luonnonsuojelulain vastainen.

Långmossenin alue on määritelty voimassa olevassa maakuntakaavassa ”Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue” taajamatoimintojen alueeksi, ja aluerajaus on sisällytetty yleiskaava 2020 lähes samalla tarkkuudella. Aluevaraus Vantaan ratikan vaikutusalueelle sijoittuvan asuinalueen laajentamiseksi Länsimäessä on tehty yleispiirteisesti, koska alueen suunnittelu on kesken ja ratkaisu täsmentyy jatkosuunnittelussa. Yleiskaavan rakentamiseen varattujen alueiden pinta-alasta on laskennallisesti arvioitu noin 65 % rakentamiseen, mutta ratkaisu vaihtelee eri alueille. Länsimäessä on käynnissä Länsimäen kaavarungon laadinta, jonka yhteydessä on mm. luontoselvityksiä täydennetty ja tarkasteltu mm. kyseisen metsäalueen merkitystä hiilivarastona. Myös yleiskaavaan linjattu katuyhteys on vasta ”suora viiva”, jonka sijainti alueen maankäytön ja vaalittavien arvojen myötä täsmentyy. Kehä III kohdalla yhteyden on tarkoitus jatkua Länsisalmen puolelle siltana, mikä mahdollistaa virkistysreittien jatkuvuuden.

Lahokaviosammalen suojelusuunnitelmassa (Manninen & Nieminen 2020) Långmossenin esiintymän heikentyminen rakentamisen vuoksi on otettu huomioon lajin suotuisan suojelutason säilymistä määriteltäessä koko Vantaan tasolla. Tässä selvityksessä alueelta määriteltiin potentiaalisia alueita. Länsimäen kaavarunkotyön yhteydessä potentiaaliset alueet tarkistettiin 2020 ja todettiin ydinalueiksi. Tieto Långmossenin alueen luontoarvoista on monin tavoin tarkentunut yleiskaavan valmistelun aikana Länsimäen kaavarunkoalueelta tehtyjen luontoselvitysten myötä. Suoalueelta mm. rajattiin useita uhanalaisia luontotyyppejä sekä linnustoltaan arvokkaita alueita. Tarkentuneita luontotietoja on käytetty yleiskaavan luontovaikutusten arvioinnissa (Vantaan kaupunki [10/2020]. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi). Uusien selvitysten tulokset ovat osana suunnittelutyötä ja yleiskaavaa tarkemman asteisessa suunnittelussa Långmossenin suojeluarvoja voidaan turvata.

Muutoksenhakijat esittävät, että Långmossen on selkeä osa Helsingin Mellunmäen ja Vesalan sekä Vantaan Länsimäen kasvavien kaupunginosien tärkeintä laajaa metsäistä luontovirkistysaluetta. Vantaan viherrakenne -selvityksessä (Mäkynen 2017, kartta s. 63) Långmossen ei ole seudulla merkittävä virkistysalue tai Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeä virkistysalue. Alueelle on merkitty virkistysreitti tai viheralueketju. Yleiskaavan virkistysalueyhteys -merkintä turvaa virkistysreittien jatkumista alueen läpi. Nykytilanteessa alue on metsäalue, jonne ei ole rakennettu reittiverkostoa. Alueen kehittäminen osittain asumiseen ei estä virkistysalueverkoston jatkuvuutta ja toimivan reittiverkoston suunnittelua.

Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan (Ojala 2018 s. 29) metsäisen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli. Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018 s. 16) on koostettu maakunnalliset luontoarvokohteet kartalle. Maakuntakaavoissa ei ole osoitettu viheryhteystarvetta maakunnallisen selvityksen (Jalkanen ym. 2018)

mukaiselle ekologiselle käytäväalueelle välille Vaarala-Westerkulla. Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä esitettyä ekologista runkoyhteyttä ei tälle kohtaa ole yleiskaavassa esitetty, koska sen toteuttaminen olisi tässä maankäytön yhtälössä ollut joka tapauksessa vaikeaa. Kaavassa on sen sijaan esitetty virkistysalueyhteys, joka voidaan toteuttaa ekologista runkoyhteyttä kapeampana, mutta joka voi silti palvella joidenkin lajien liikkumista.

8) Variston sähköaseman varaus

Muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaavassa heikennetään maakunnallista viheryhteyttä, joka on esitetty viheryhteytenä sekä voimassa olevassa maakuntakaavassa että Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa.

Variston sähköaseman kohdalla yleiskaavassa 2020 ekologista runkoyhteyttä on nimenomaan pyritty vahvistamaan varaamalla kaikkein kapeimpaan kohtaan niin paljon tilaa kuin mahdollista, ja esittämällä viheryhteyden kehittämiskohtaa Kehä III:n poikki. Yleiskaavassa 2007 yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) ja kaupallisten palvelujen alue (KM) ovat lähes kiinni toisissaan. Nyt ET-alueen rajausta muutettiin siten, että eläimet pääsevät ohi tästä kaikkein kapeimmasta pullonkaulasta ja yhdyskuntateknisen huollon toiminta kuitenkin turvataan. ET-alue laajenee Kehä III:n varrelle ja eläimiä ohjataan kohti viheryhteyden kehittämiskohdaksi merkittyä alikulkua. Eläimiä ei ole syytä ohjata Kehä III:n liikenteen sekaan. Martinkyläntien varrelle pellolle on varattu mahdollisuus rakentaa kaupallisia palveluja. Alue on määräyksen mukaan toteutettava vihertehokkaasti, jolloin kasvillisuuden määrä alueella voi jopa lisääntyä. Ekologiselle yhteydelle on varattu tilaa rakennettavan alueen pohjois- ja itäpuolelle.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaava täyttää sille laissa asetetut sisältövaatimukset ja perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lain tai valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Lähteet

Jalkanen, J., Moilanen, A. & Toivonen, T. (2018). Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella. Uudenmaan liitto. Uudenmaan liiton julkaisuja E 194–2018. 131 s. Saatavilla: https://www.uudenmaanliitto.fi/files/21415/Uudenmaan_ekologiset_verkostot_E194-2018%29.pdf

Kiiski, Juha & Erävuori, Lauri (2020). Vantaan yleiskaava. Arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000-alueisiin. 9.11.2020. SITOWISE. 43s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153869_Natura_arviointi_YK2020_yleiskaavaehdotus.pdf

Makkonen, Henna, Koskimies, Pertti, Manninen, Olli ja Nieminen, Marko. Vantaan Kuussillan ja Länsimäen kaavarunkoalueiden luontoselvitykset vuonna 2020. Faunatican raportteja 47/2020.

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s.
Vantaan kaupunki, 2017.
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150005_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf

Valtuustokauden strategia 2018–2021, KV 11.12.2017. Saatavilla:
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf.

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018.
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038, Mäkynen Anne 16.8.2017. 79 s.
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134957_vantaa-viherrakenneselvitys-19092017-netti.pdf

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus (2019). Selvityskooste yleiskaava 2020 luonnoksen valmisteluun. Uudet SL ja luo-alue-ehdotukset.
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144337_kaupsu_yk2020_luonnos_uudet_SL-ja_LUO-alue-ehdotukset.pdf

Vantaan kaupunki (10/2020). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. Vantaan kaupunki (10/2020).
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153844_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Luontovaikutusten_arviointi_19.10.2020.pdf

Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi: liitteet 1-9. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020/uutiset/101/0/153800

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Tekstiosuus. 112 s.
Saatavilla:
https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt_152_aluevaraussuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf/c6d5b0f4-2bbf-3ac9-133e-fa5f39465664/Mt_152_aluevaraussuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf?t=1612961524513

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Liitteet. 49 s. Saatavilla:
https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AVS_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf/7c1089c7-71ed-e19c-a5c9-32a839e26f93/Mt152_AVS_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf?t=1612961796636

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Piirustukset. 37 s. Saatavilla:
https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AVS_Piirustukset_a.pdf/92c63d94-b3aa-4835-d09c-b77d5ff8517b/Mt152_AVS_Piirustukset_a.pdf?t=1611308084428

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Ympäristövaikutusten arviointiselostus. Sitowise oy. 2020. 170 s. Saatavilla: https://www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA

Uudenmaanliitto (2021b). Karttaote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä Vantaan alueelta. 7.5.2021.
Voimassa olevista maakuntakaavoista tarkempi tieto löytyy liiton karttapalvelimesta:
https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/webappviewer/index.html?id=5f6a338dcc0045848d32cf41861e18e7

Uudenmaan liitto. Uudenmaan neljäs vaihemaakuntakaava. Saatavilla:
https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/voimassa_olevat_maakuntakaavat/uudenmaan_4._vaihekaava

Vantaan kaupunki (10/2015). Esisuunnitelma maantien 152:n pohjoiselle linjaukselle välillä Hämeenlinnanväylä-Myllykyläntie. Ramboll. 102 s.
Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120573_Esisuunnitelma_Maantie_152_1_.pdf

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

"Lauri Kajander" <lauri.kajander@sll.fi> aika 12.03.2021 12.03.34

Vastaanottaja: <helsinki.hao@oikeus.fi>
Kopio: "Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry" <uusimaa@sll.fi>, <vantaa@sll.fi>
Aihe: Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14 - yleiskaavan 2020 hyväksyminen

Hei,

Ohessa Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ja Vantaan yhdistys ry:n valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14, Vantaan yleiskaava 2020 hyväksyminen. Valitukseen kuuluu 13 liitettä.

Toimeksi saaneena,

Lauri Kajander

--
Lauri Kajander
erityisasiantuntija
p. +358 45 114 0088
lauri.kajander@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Itälahdenkatu 22 b A, 00210 Helsinki
http://www.sll.fi/uusimaa/
uusimaa@sll.fi

Tue luonnonsuojelutyötämme:
www.sll.fi/uusimaa/tue-toimintaamme/

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava-2020_12.3.2021.docx

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava-2020_12.3.2021.pdf

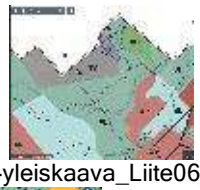
SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite01_Vantaan-valtuusto-25.1.2021_pk_kansilehti.pdf

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite02_Vantaan-valtuusto-25.1.2021_pk_§14_Yleiskaava-2020_hyväksyminen.pdf

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite03_Kivistö.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite04_MT152-eli-Kehä IV.png

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite05_Vierumäen-metsä_ensisijainen.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite06_Vierumäen-metsä_toissijainen.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite07_Rekolanmäki.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite08_Keravanjoki.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite09_Hanaböle.png

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite10_Långmossen_lajikartta.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite11_Långmossen_lajihavainnot.xls

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite12_Långmossen.jpg

SLLUP-ja-Vantaa_valitus-Vantaan-yleiskaava_Liite13_Varisto.jpg

Suomen luonnonsuojeluliitto
Uudenmaan piiri

12.3.2021

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

PÄÄTÖS, JOSTA VALITETAAN

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 tekemä päätös (14 §) Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä.

MUUTOKSENHAKIJAT

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, Helsinki

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry, Vantaa

PROSESSIOSOITE

Erityisasiantuntija Lauri Kajander
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Itälahdenkatu 22 b A, 00210 Helsinki
Puhelin 045 1140 088
uusimaa@sll.fi

VAATIMUKSET

Vaadimme, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen (25.1.2021 § 14) hyväksyä yleiskaava 2020 (YK0048) jäljempänä yksilöitävien varausten ja merkintöjen osalta.

Lisäksi vaadimme valituksenalaisille alueille töidenaloittamiskieltoa muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

YLEISPERUSTELUT

Kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät kaikki yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastaisia ratkaisuja.

Useat kumottavaksi esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Hanabölen peltojen eteläpuolisen A-varauksen tapauksessa yleiskaava ohjaa keskeisiä luonto-, virkistys- ja maisema-arvoja heikentävää maankäyttöä maakuntakaavan virkistysaluevaraukselle sekä maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön päälle.

Osa varauksista on myös tuoreen Helsingin vaihemaakuntakaavan vastaisia. Maakuntavaltuusto hyväksyi kyseisen kaavan osana Uusimaa-kaavan kokonaisuutta elokuussa 2020 ja maakuntahallitus päätti joulukuussa 2020 sen tulevan voimaan tammikuun 2021 lopussa. Tehtyjen valitusten oikeussuojan turvaamiseksi Helsingin hallinto-oikeus antoi kuitenkin tammikuussa 2021 välipäätöksen Uusimaa-kaavan kokonaisuudesta kieltäen sen täytäntöönpanon valitusten oikeuskäsittelyn ajaksi.

Yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 § ja 47 § vastainen ohjatessaan rakentamiseen Långmossenin laajan luontoalueen, joka on todettu kaupungin omissa vuoden 2020 selvityksissä erittäin merkittäväksi, luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueeksi.

Eräitä laajoja luonto- ja viheralueita olennaisesti supistavat sekä tärkeitä ekologisia yhteyksiä vaarantavat kaavaratkaisut ovat osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.

Useimmissa kumottavaksi esitetyissä kaavaratkaisuissa on myös vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, minkä vuoksi ne ovat maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisia.

Jäljempänä on yksilöity kohdekohtaisesti kutakin kumottavaksi vaadittavaa kaavavarausta tai merkintää koskevat lainvastaisuudet. Kumottavat alueet on yksilöity liitteiden 3-13 kartoilla.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry – Nylands distrikt vid Finlands naturskyddsförbund rf
Itälahdenkatu 22b A, FI-00210 Helsinki, Finland | puh./tel. +358 44 258 0598 tai / or +358 45 114 0088
www.sll.fi/uusimaa | Y-tunnus 0471601-4 | uusimaa@sll.fi

VALITUKSEN KOHTEET

1) Kivistön alueen metsät, jotka ovat olleet VL-aluetta Marja-Vantaan osayleiskaavassa, mutta on muutettu nyt rakentamisvarauksiksi

Kivistön ympäristössä uudessa yleiskaavassa on tehty merkittävää virkistyskäyttöön varattujen alueiden vähentämistä suhteessa vuonna 2008 voimaan tulleen Marja-Vantaan osayleiskaavan maankäyttöratkaisuihin. Varsinkin tehdyt metsäisten alueiden ohjaamiset rakentamiseen heikentävät selvästi Kivistön alueen viheraluetarjontaa. Keskeisimpiä muutoksista ovat seuraavat:

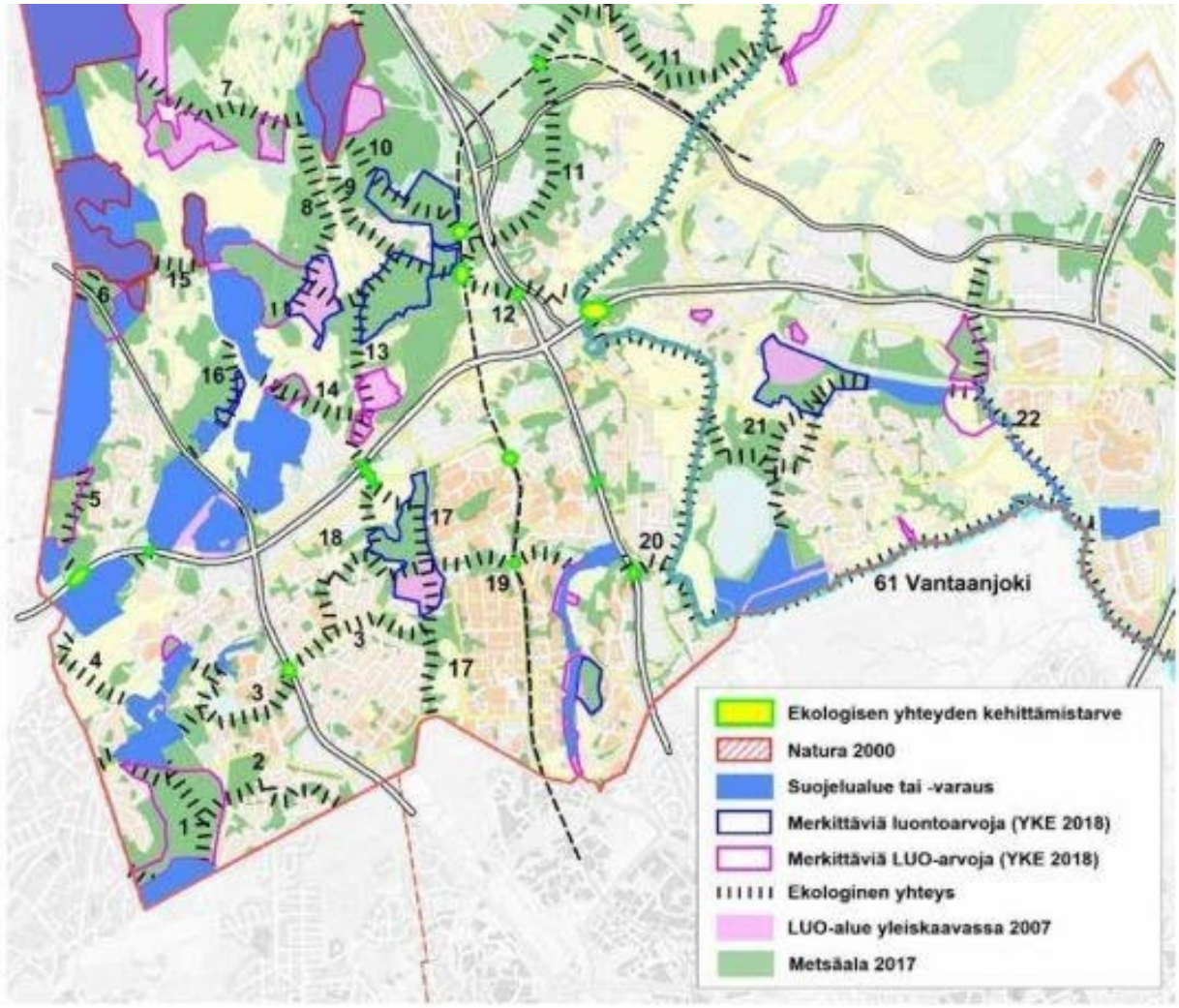
a) Tikkurilantien ja Kivistönkorventien risteyksestä pari sataa metriä koilliseen osayleiskaavan VL-varausta on muutettu rakentamisvaraukseksi tärkeiden metsien osalta.

b) Ruusumäentien ja Koivupään välistä VL-aluetta on muutettu laajasti C-alueeksi (osa metsää, osa peltoa).

c) Lapinniityn RA-alueen eteläpuolista VL-aluetta on muutettu länsiosasta laajasti A-alueeksi.

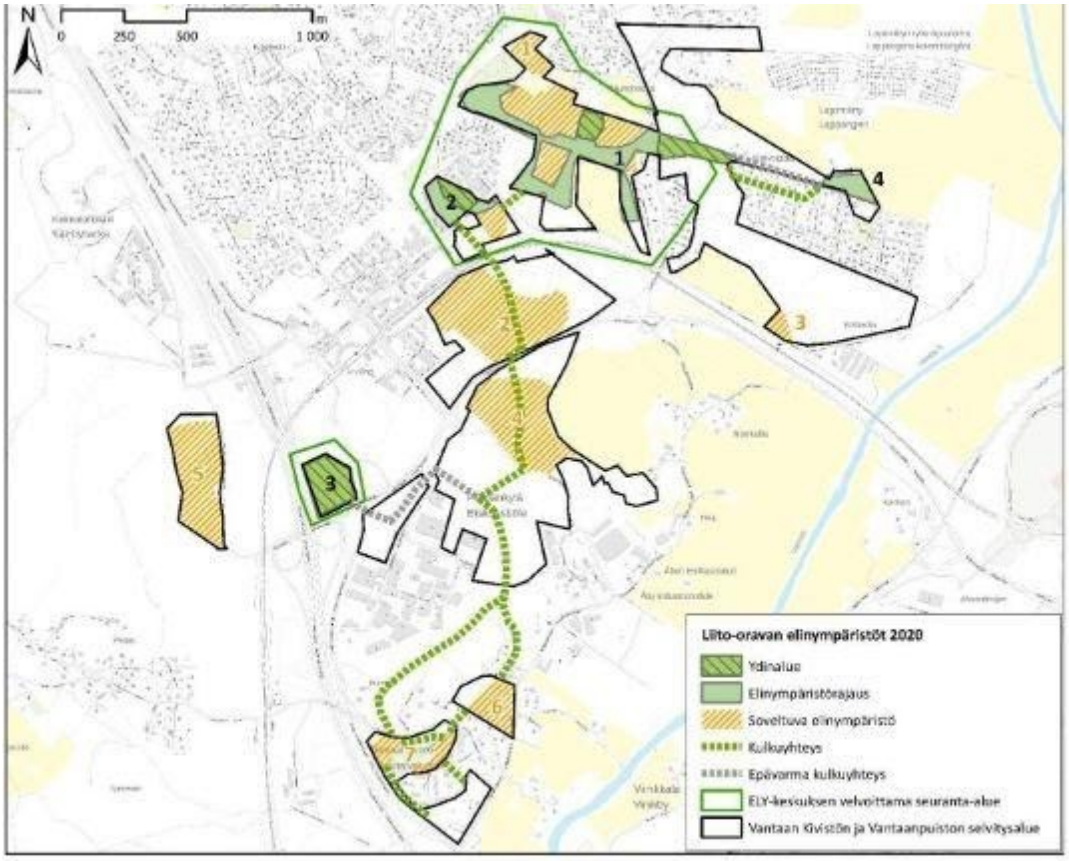
d) Kenraalinpuiston alueen VL-varausta on supistettu olennaisesti.

Tehdyillä muutoksilla on haitallista vaikutusta Kivistön ympäristön ekologiseen verkostoon varsinkin metsäisten luontoalueiden kytkeytyneisyyden kannalta. Lounaasta Petikon alueelta Kivistön itäpuolitse pohjoiseen kulkeva metsäinen viheryhteys (**kuva 1**) on tunnistettu keskeisen tärkeäksi ekologiseksi runkoyhteydeksi Vantaan ekologisten runkoyhteyksien selvityksessä (Ojala 2018). Yleiskaavassa 2020 yhteys on kuitenkin ohjattu kulkemaan Tikkurilantien eteläpuolisia peltoja pitkin itään, mikä käytännössä tuhoaa yhteyden merkityksen metsälajiston, mukaan lukien liito-orava, kannalta.

Kuva 1. Ekologiset runkoyhteydet Vantaan lounaisosassa (Ojala 2018). Yhteys 11 vaarantuu entisestään Kivistön alueella yleiskaavan mukaisella maankäytöllä.

Esitetty maankäyttö heikentää entisestään myös liito-oravan elinmahdollisuuksia Kivistön alueella. Osa rakentamisvarauksista heikentää lajin liikkumisyhteyksiä, osa kohdentuu metsiin, joiden puustorakenne, koko ja sijainti tekee niistä jo nykyisin lajille potentiaaliseksi elinympäristöksi soveltuvia (**kuva 2**).

Kuva 2: Liito-oravan asuttamat elinympäristöt ja niiden ydinalueet keväällä 2020, sekä mahdolliset kulkuyhteydet todettujen elinympäristöjen välillä. Lisäksi on esitetty selvitysalueella havaitut liito-oravalle soveltuvat, mutta "tyhjät" alueet.

Kuva 2. Kivistön alueen tunnistetut liito-oravan käyttämät ja lajille potentiaalisesti soveltuvat metsät (FCG 2020: Vantaan Kivistön ja Vantaanpuiston liito-oravaselvitys 27.6.2020).

Esitetty virkistysaluevarausten muuttaminen rakentamisvarauksiksi on monella tapaa yleiskaavan sisältövaatimusten vastaista. Metsäisten ekologisten yhteyksien vaurioittaminen sekä luontoarvoltaan osin melko monipuolisten metsien ohjaaminen rakennuskäyttöön ei täytä sisältövaatimusten edellyttämää luontoarvojen vaalimisvelvoitetta. Kaavaratkaisu ei myöskään varmista riittävää metsäisten virkistysalueiden säilymistä Kivistön nykyisten ja tulevien asukkaiden tarpeisiin.

Tärkeän ekologisen runkoyhteyden vaalimisvelvoitteesta luopuminen on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaista. Kaava-aineistoissa ei ole myöskään avattu niitä syitä, joiden vuoksi metsäinen ekologinen runkoyhteys on kaavaprosessissa linjattu Kivistön itäosassa kulkemaan ekologisten yhteyksien selvityksestä poiketen metsien sijasta peltoalueille. Tältä osin ratkaisu ei perustu maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellyttämällä tavalla mahdollisten merkittävien vaikutusten osalta riittäviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin.

Vaadimme **liitteessä 3** yksilöityjen aluevarausten ja -merkintöjen kumoamista.

2) Maantien 152 jatke (Kehä IV)

Yleiskaavassa on osoitettu aluevarauksena maantien 152 linjaus (ns. Kehä IV). Linjauksen pohjana toimii yleiskaavan yhteydessä laadittu aluevaraussuunnitelma, lisäksi tiestä on toteutettu ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Tievaraukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt. Merkittävimpänä ongelmana on syytä pitää ns. Josvaholmin lähteikön vaarantamista. Kyseinen hyvin säilynyt lähteikköalue edustaa vuoden 2018 luontotyyppien uhanalaisarvioinnissa (Raunio ym. 2018) erittäin uhanalaiseksi (EN) Etelä-Suomessa luokiteltuja lähteikköjä. Esitetty tievaraus on vedetty lähteikköalueen ylitse, vaikka kaavan valmistelun yhteydessä on ollut esillä myös tältä osin toteuttamiskelpoisia, vahvemmin nykyisille peltoalueille kohdentuvia ja lähteikön kiertäviä tielinjausvaihtoehtoja.

Kaava-aineistoista puuttuu tieto siitä, millä järjestelyillä lähteikön huomattavien suojeluarvojen säilyminen tien toteuttamisen yhteydessä aiotaan turvata. Tällöin varaus ei perustu MRL 9 §:n vaatimusten mukaisiin tutkimuksiin ja selvityksiin, joiden perusteella olisi voitu arvioida varauksen mahdolliset merkittävät vaikutukset. Josvaholmin lähteikön ja sen ympäristön suojelualuevarauksen arvojen vaarantaminen on myös yleiskaavan luontoarvojen vaalimista koskevien velvoitteiden laiminlyöntinä MRL 39 § vastaista.

Vaadimme tievarauksen kumottavaksi vähintään Hämeenlinnan väylän ja Vantaanjoen väliseltä osuudelta (**liite 4**).

3) Vierumäen metsän TY-varaus

Vierumäen metsäalue kuuluu Koillis-Vantaan tärkeimpiin luonnon ydinalueisiin pelkästään yhtenäisen metsäalueen merkittävän kokonaispinta-alan (lähes 200 ha) takia. Alueen arvoa lisää sen ylikunnallisuus eli jatkuminen Tuusulan puolelle Pirunkorpi-Mätäkivennummen laajalle luonto- ja virkistysalueelle. Vierumäen metsäkokonaisuuden luonnonsuojelubiologista arvoa lisäävät olennaisesti alueelle perustetut kaksi kokonsa ja luontoarvojensa puolesta itsessään maakunnallisesti arvokasta luonnonsuojelualuetta eli Tussinkoski (18 ha) ja Vierumäenmetsä (52 ha).

Virkistysalueena Vierumäen metsäisen kokonaisuuden merkitys on seudullista tasoa, mikäli huomioidaan alueen käyttäjämäärät, suojelualueiden tuoma lisävetovoima sekä alueen jo nykyisellään monipuolinen ulkoilu-, maastopyörä- ja ratsastusreitistö. Tästä huolimatta aluetta ei ole osoitettu maakunnallisena virkistysalueena voimassa olevassa maakuntakaavassa tai Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa. Edellisessä sen poikki on kuitenkin esitetty viheryhteystarvemerkintä ja jälkimmäisessä kaksi aikaisemmin mainittua SL-aluetta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry – Nylands distrikt vid Finlands naturskyddsförbund rf
Itälahdenkatu 22b A, FI-00210 Helsinki, Finland | puh./tel. +358 44 258 0598 tai / or +358 45 114 0088
www.sll.fi/uusimaa | Y-tunnus 0471601-4 | uusimaa@sll.fi

Yleiskaavassa esitetty tuotanto- ja varastoalueen varaus (TY) pienentää osaltaan yhtenäistä Vierumäen luontovirkistysaluetta sekä tuo erityisesti rakentumisvaiheessa myös sen säilyvälle osalle lisää häiriötä. TY-aluevaraus ulottuu koillisosassaan Vantaan kaupungin omistamiin luontoarvoja omaaviin metsiin, joiden arvoihin kuuluvat eri-ikäisrakenteisuus sekä koillisreunassa myös runsaslahopuustoiset lehdot.

Aluevaraus on osaltaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen eli se supistaa olennaisesti yhtenäisyytensä ja laajuutensa takia luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta aluetta. Aluevaraus on myös monella tapaa yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastainen, koska se ei huomioi riittävästi yhdyskuntarakenteen ekologista kestävyyttä sekä luonnonarvojen vaalimisvelvoitetta.

Vaadimme ensisijaisesti koko TY-aluevarauksen (**liite 5**) kumoamista sekä toissijaisesti sitä, että aluevaraus kumotaan koillisosasta siltä osin kuin se kohdentuu Vantaan kaupungin omistamiin luontoarvoja sisältäviin metsiin (**liite 6**).

4) Rekolanmäen uudet rakentamisvaraukset

Vuoden 2007 yleiskaava ohjasi merkittävän määrän rakentamista Leinelän aseman pohjoispuolelle sekä Asolan länsipuoliselle osalle Rekolanmäkeä. Rakentamisvaraukset kohdentuivat ns. Tikkurilan Keskuspuiston eräälle metsäisimmälle ja leveimmälle ydinosalle. Uusi yleiskaava laajentaa entisestään rakentamisvarauksia aiheuttaen tuntuvaa lisähaittaa tälle Tikkurilan ja Korson välissä sijaitsevalle erittäin merkittävälle luonto- ja virkistysalueelle.

Vaadimme kumottavaksi vuoden 2007 yleiskaavaan nähden uutta esitettyä rakentamista (A-varaus) kyseisellä alueella (**liite 7**). Esitetty rakentaminen on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaista seuraavien tavoitteiden osalta:

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Kaavaratkaisu on myös useiden yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastainen:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;

- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen

- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Kaava-aineistoon ei sisälly uusien rakentamisvarausten osalta varsinaisia luontoselvityksiä, joiden perusteella esitetyn mittavan rakentamisen mahdollisia luontohaittoja olisi mahdollista asiapohjaisesti arvioida. Ainoa selvitetty luontoarvo lienee yhden sammalajin eli lahokaviosammalen ydinalueiden selvittäminen. Lajin tärkein ydinalue Rekolanmäessä sijoittuu pääosin länsipuoliselle säästyvälle VL-kaistaleelle, ulottuen vähäiseltä osin myös kumottavaksi esitetylle A-varaukselle. Luontoselvitysten rajoittuminen näin laajalla ja merkittävällä alueella vain yhteen sammallajiin ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 9 § velvoitteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen ja -vaikutusten riittävän selvittämisen osalta, joten kaava on siltäkin osin lainvastainen.

5) Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen poisto Keravanjoen varrelta koskien Matarinkosken ja Pikkukosken luo-aluetta

Yleiskaavassa tavoitellaan Vantaan kaikki joenvarret kattavaa ulkoilureittiverkostoa. Tämän ohella tietyt jokiosuudet on osoitettu joen varren virkistyskäytön ensisijaisiksi kehittämisvyöhykkeiksi.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykettä on esitetty myös Keravanjoen varteen Matarinkosken ja Pikkukosken alueelle. Kyseinen alue on moninaisten joki- ja metsäluontoarvojensa takia VL/luo-alueena (16,9 ha) yleiskaavassa 2020. Alue on ollut VL/ luo-aluetta myös vuoden 2007 kaavassa.

Keravanjoen ja sen rantametsien merkitys maakunnallisen sini- ja viherrakenteen ekologisen kytkeytyneisyyden kannalta on kaavallisesti tunnistettu ja tunnustettu myös sillä, että joenvarsi on osoitettu viheryhteystarvemerkinnällä voimassa olevassa maakuntakaavassa sekä Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa. Maakuntakaavan yhteysmerkitys on osaltaan huomioitu osoittamalla jokivarteen yleiskaavassa ekologinen runkoyhteys.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen kaavamääräys priorisoi valituksenalaisen joenvarsisuuden ensisijaiseksi tulevaksi maankäytöksi virkistyskäytön kehittämisen: ”*Merkinnällä osoitetaan ensijaiset virkistyskäyttöön kehitettävät jokien rannat. Rantoja kehitetään siten, että veden äärelle pääsee helposti ja monenlainen ulkoilu ja virkistys on mahdollista. Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaanjoki on liitetty Natura 2000-verkostoon*”.

Käytännössä Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alueella ei ole kestävästi mahdollista kehittää joen varsia nykyistä tehokkaammin virkistyskäyttöön ilman luontoarvoille sekä ekologiselle yhteydelle koituvia olennaisia laatuhaittoja. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykemerkinnän alueidenkäytölliset tavoitteet ovat selvästi ristiriidassa luo-merkinnän ja ekologisen runkoyhteyden tavoitteiden ja kaavamääräysten kanssa. Ratkaisu on myös yleiskaavan sisältövaatimusten

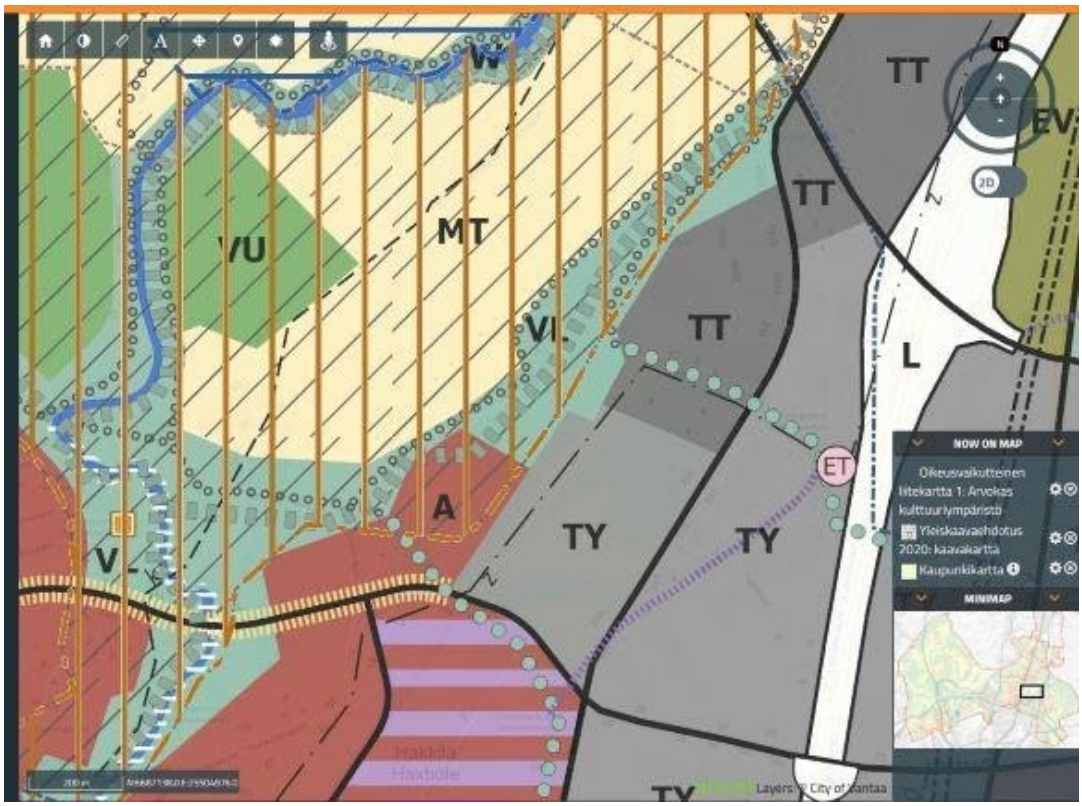
luontoarvojen huomiointivelvoitteiden vastainen. Lisäksi se on tärkeän ekologisen yhteyden ekologisen laadun vaarantamisen takia myös maakuntakaavojen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Kumottavaksi vaadittu osuus kehittämismerkinnästä on yksilöity **liitteessä 8**.

6) Hanabölen peltoalueen eteläpuoliset metsät

Yleiskaavassa esitetään Hanabölen peltoalueen eteläpuolisten metsien muuttamista VL-alueesta A-alueeksi. Metsät ovat itsessään monipuolisia ja hyvin kytkeytyneitä koillispuolisiin, kaavassa säilyväksi esitettyihin Brunabergetin eli Rusokallion länsireunan metsiin.

Merkittävä osa ongelmallisesta A-varauksesta on tunnistettu osaksi Hanabölen peltojen arvokasta kulttuuriympäristökokonaisuutta myös yleiskaavassa 2020. Käytännössä kaavaan on kuitenkin luotu ongelmallinen ristiriitatilanne (**kuva 3**), jossa A-alueen pohjoisosa ulottuu alueelle, joka on osa arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi kaavan oikeusvaikutteisella liitekartalla osoitettua aluetta.

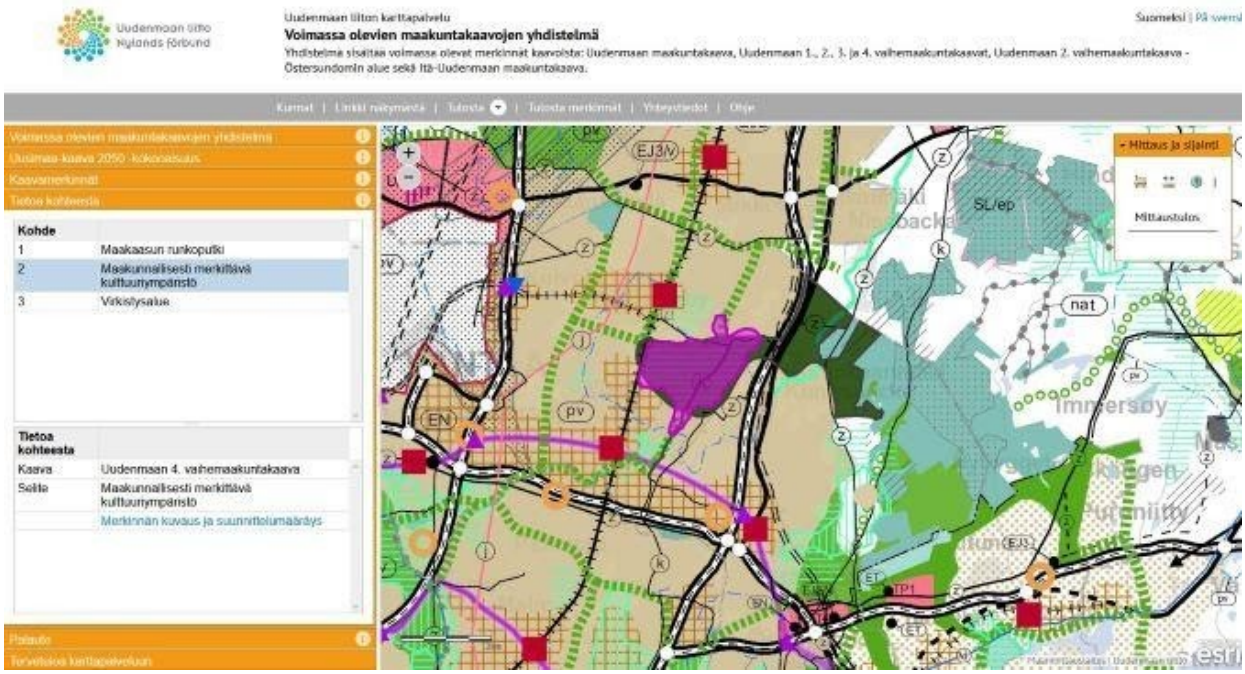
Kuva 3. A-aluevaraus ja arvokkaan kulttuuriympäristön rajaus samalla pohjalla.

A-alueeksi muutettavaksi esitetyt metsät ovat Vantaan kaupungin omistuksessa ja niiden luontoarvoista on saatu merkittävästi ajantasaista luontotietoa vuonna 2019 laaditun Tikkurilan, Koivukylän ja Korson suuralueiden metsäsuunnitelman teon yhteydessä. Kyseisessä suunnitelmassa

noin puolet eli 5,3 ha A-alueen metsistä (metsikkökuviot 4101, 4102, 4116, 4117, 4118 ja 4123) on todettu luontoarvoiltaan niin merkittäviksi, että ne on nostettu arvometsien hoitoluokkaan (C5). Alueet on todettu luonnonsuojelullisesti arvokkaiksi METSO-arvoja omaavina vanhapuustoisina sekä pääosin myös merkittävästi lahopuuta sisältävinä kangas- ja lehtometsinä. A-varauksen alla on myös laaja kuvio pääkaupunkiseudulla puustoltaan näin luonnontilaisena hyvin harvinaista edustavaa harjumetsää.

Hanabölen peltoalueen etelä- ja itäpuolisten metsien arvo maakunnallisesti arvokkaan ekologisen yhteysalueen ilmeisenä osana on todettu myös Uusimaa 2050 -kaavan taustaselvityksiin kuuluvassa Zonation-pohjaisessa analyysissa (**kuva 8** valituksen Långmossenin aluetta koskevassa osuudessa).

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ongelmallinen alue on pääosin maakunnallista virkistysaluevarausta (**kuva 4**), johon liittyy lounaasta tuleva viheryhteystarvemerkintä. Lisäksi aluevarauksen pohjoisosa sisältyy maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön rajaukseen. Metsänreunojen sisällyttäminen kulttuuriympäristön rajaukseen kertoo osaltaan siitä, että rajauksen tekijät ovat ymmärtäneet hyvin sen maisemallisen erityisarvon, joka laajoja peltoja kiertävällä, vielä hyvin ehyellä metsäreunalla on kokonaisuuden arvojen kannalta.

Kuva 4. Voimassa oleva maakuntakaava Hanabölen alueella. Violetilla maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö ja tumman vihreällä sitä etelässä hieman laajempi virkistysaluevaraus.

Esitetty A-aluevarauksen ulottaminen maakuntakaavan virkistysalueelle on selvästi varauksen suunnittelumääräyksen vastainen kaavaratkaisu: *Alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytyksien säilyminen,*

alueen saavutettavuus, riittävä palvelu- ja varustetaso sekä ympäristöarvot ja osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueella.

Virkistysalueiden suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Kaavaratkaisu ei huomioi myöskään riittävästi maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön suunnittelumääräystä etenkään sillä osalla alueesta, joka on maakuntakaavassa osoitettu aluevarauksella virkistysalueeksi:

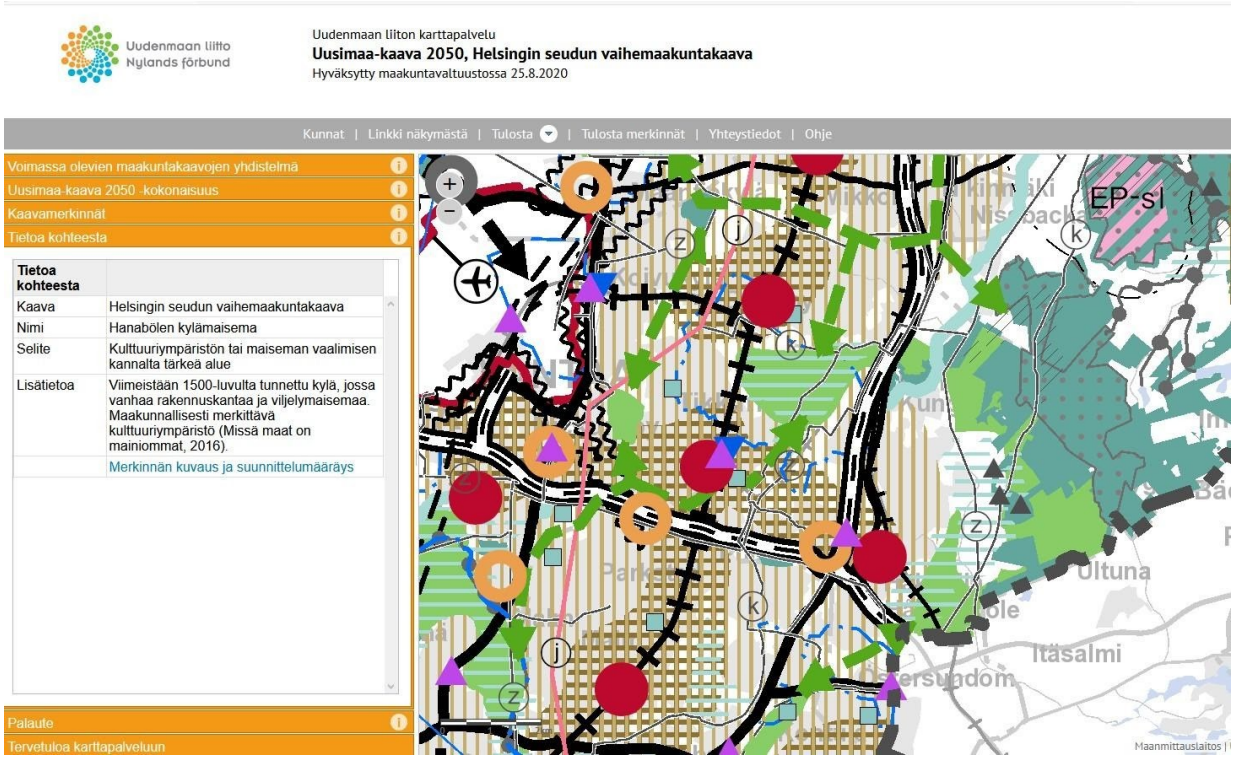
Merkinnän kuvaus
Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita. Alueilla, joille on aluevarausmerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, ensisijaisen maankäyttömuodon määrittelee aluevarausmerkintä.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on otettava huomioon maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen.

Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa (**kuva 5**) on säilytetty virkistysaluevaraus sekä viheryhteystarvemerkintä sellaisinaan sekä muutettu aikaisempi maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön merkintä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta arvokkaan alueen merkinnäksi.

Kuva 5. Helsingin seudun vaihemaakuntakaava Hanabölen alueella. Vihreällä virkistysalueen aluevaraus ja vaakaviivoituksella kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue.

Esitetty maankäyttö on myös Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan virkistysalueen suunnittelumääräyksen vastaista: *Alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytysten säilyminen, alueen saavutettavuus, riittävä palveluvarustus sekä ympäristöarvot. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristön laatuun, alueen sijaintiin ekologisessa verkostossa sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.*

A-alueen kaavoitus on myös kultuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen suunnittelumääräysten vastaista: *Yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on otettava huomioon alueita kehitettäessä.*

Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Maisema-arvojen kannalta erityisen turmiollista on tapa, jolla yleiskaava ohjaa rakentamista laajan peltoalueen maisemallisesti pääkaupunkiseudun oloissa huomattavan ehyenä säilyneen metsäisen reuna-alueen päälle.

Esitetty A-aluevaraus on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen vaarantaessaan luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymisen.

Kaavaehdotus on monella tapaa myös yleiskaavan sisältövaatimusten vastainen eli se ei huomioi yhdyskuntarakenteen ekologista kestävyyttä eikä vaali riittävässä määrin maisemaa ja luonnonarvoja. Lisäksi se vaarantaa osaltaan varsinkin Jokinimen ja Hakkilan nykyisten ja tulevien asukkaiden kannalta tärkeän metsäisten virkistysalueiden tarjonnan ja riittävyyden.

Kaavaratkaisun pohjana mahdollisesti toimineita luontoselvityksiä ei sisälly kaavan aineistoihin, joten kaavaratkaisu ei myöskään täytä maankäyttö- ja rakennuslain 9 § vaatimuksia mahdollisten merkittävien luontoarvojen tunnistamisen sekä niihin kohdistuvan vaikutusarvioinnin osalta.

Vaadimme A-varauksen kumoamista liitekartalla (**liite 9**) esitetyn mukaisesti.

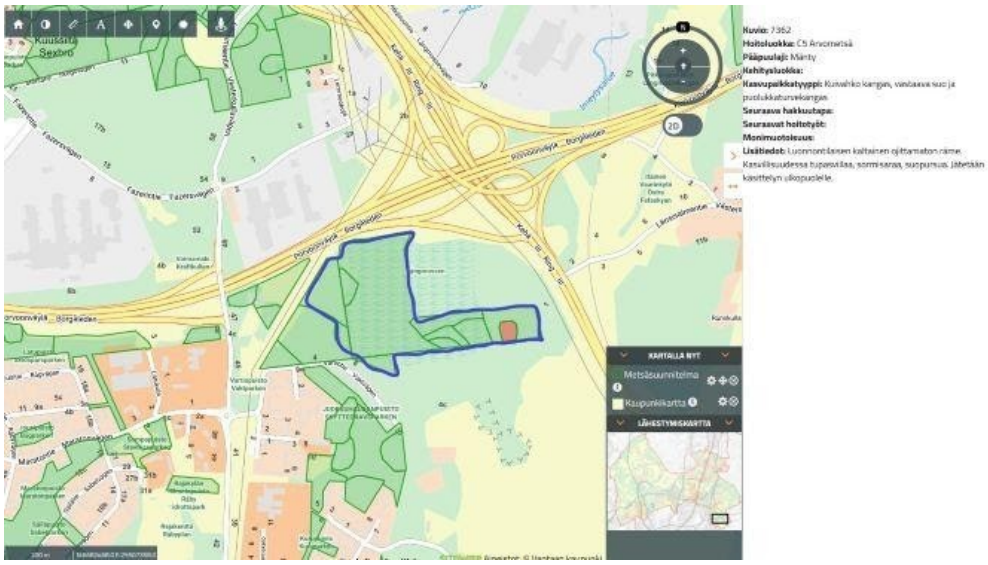
7) Långmossenin alue

Långmossenin alue on uudessa kaavassa osoitettu tiiviin asumisen alueena (A), yleiskaavassa 2007 se on virkistysaluetta. Lisäksi metsäalueen poikki kulkee uudessa kaavassa liikenneyhteys -merkintä.

Kuva 6. Merkittävä osa Långmossenin A-aluevarauksesta on lahopuustoista metsää, mikä selittää myös alueen huomattavan lajistoarvon.

Alueen luontoarvot on luontotyyppien osalta todettu merkittäviksi Hakunilan metsäsuunnitelman teon yhteydessä vuonna 2018 (**kuva 7**). Aluekokonaisuus sisältää monipuolisia, merkittäviä METSO-arvoja omaavia korpia, rämeitä, muuttumia, turvekankaita sekä näihin liittyviä kangas- ja kalliometsiä. Monet kuvioista ovat hyvin runsaslahopuustoisia.

Kuva 7. Kuvankaappaus Vantaan karttapalvelun Hakunilan metsäsuunnitelman metsikkökuvioista. Sinisellä rajatun alueen kaikki metsikkökuviot on nostettu suunnitelmassa arvometsien (C5) hoitoluokkaan kaupungin metsäsuunnittelun käyttämillä melko tiukoilla valintakriteereillä.

Alueella vuonna 2020 tehdyt lajistoselvitykset eivät ole olleet kaavaprosessin aikana osallisten tiedossa. Alueelta on runsaasti havaintoja (Olli Manninen, kirjallinen tiedoksianto 9.3.2021) mm. rauhoitetusta lahokaviosammalesta, alueellisesti uhanalaisesta rakkosammalesta sekä useista muista luonnonsuojelullisesti arvokkaita metsiä indikoivista lajeista (**liite 10 - kartta**, **liite 11 - lajihavainnot**). Pelkästään lahokaviosammalesiintymien määrä alueella on niin huomattava, että sitä on syytä pitää yhtenä Kakkois-Vantaan tärkeimmistä lajin esiintymiskeskittymistä.

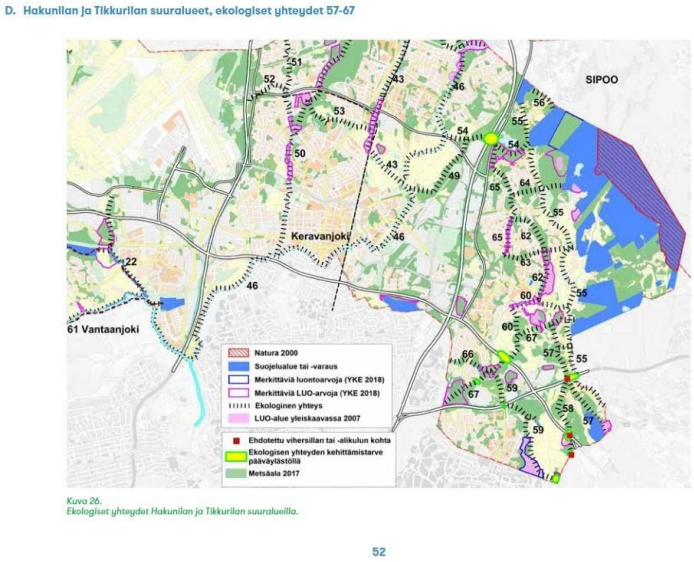
Lahokaviosammal on koko maassa rauhoitettu laji (LSL 42 §, LSA 3a) sekä luonnonsuojelulain 47 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen liitteen 4 mukainen erityisesti suojeltava laji. Lisäksi laji kuuluu luontodirektiivin liitteen II lajeihin. Lajin merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 47 § 5 momentin mukaan.

Luontotyyppien ja vaateliaiden lajien kannalta arvokkaan metsän kokonaispinta-ala sekä luontotyyppi- ja lajistoarvot tekevät Långmossenin alueesta itsenäisenä luontokohteena maakunnallisesti arvokkaan. Arvoa lisää se, että Långmossen on erittäin hyvin kytkeytynyt eteläpuoliseen, Uudenmaan liiton selvityksissä luontoalueena vähintään maakunnallisesti arvokkaaksi todettuun Myllymäen alueeseen, joka on Vantaan yleiskaavassa sekä yleiskaavaehdotuksessa luo-aluetta.

Långmossenin arvo maakunnallisesti arvokkaana ekologisen yhteysalueen osana on todettu myös Uusimaa 2050-kaavan taustaselvityksiin kuuluvassa Zonation-pohjaisessa analyysissa (**kuva 8**).

Kuva 8. Kuvalle merkitty sinisellä Hanabölen peltojen eteläpuolinen metsäalue (tämän valituksen kohde nro 6, pohjoinen rajaus kartalla) sekä Långmossenin alue (tämän valituksen kohde nro 7, eteläinen rajaus kartalla), jotka on molemmat todettu maakunnallisesti arvokkaiksi ekologisiksi yhteysalueiksi Jalkasen ym. vuoden 2018 Zonation analyysissa.

Kuva 9. Långmossenin arvo Kaakkois-Vantaan ekologisen verkoston osalta hahmottuu ekologisten runkoyhteyksien selvityksestä (Ojala 2018). Mustavuoren Natura-alueelta pohjoiseen Myllymäen luo-alueen ja Långmossenin kautta kulkeva tärkeä ekologinen runkoyhteys on merkitty numerolla 59.

Långmossen on myös selkeä osa Helsingin Mellunmäen ja Vesalan sekä Vantaan Länsimäen kasvavien kaupunginosien tärkeintä laajaa metsäistä luontovirkistysaluetta.

Yleiskaavan kaava-aineistoihin ei sisälly mitään tietoja Långmossenin alueella tehdyistä luontoselvityksistä. Muutosalueen pinta-alan vuoksi kaavaratkaisun pohjana olisi tullut olla vähintäänkin jonkinasteiset selvitykset keskeisistä luontotyyppiarvoista. Merkittävää on myös se, että vuonna 2020 tehtyjen lajistoselvityksien merkittäviä tuloksia (**liitteet 10 ja 11**) ei ole liitetty missään vaiheessa osaksi kaavaehdotusta.

Rakentamiseen esitetty alue on luonto- ja virkistysarvojen kannalta niin merkittävä, että yleiskaava on tältä osin seuraavien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen:

1) Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

2) Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Kaavan ratkaisu on myös eräiden yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastainen eli se laiminlyö yhdyskuntarakenteen ekologisesta kestävyydestä huolehtimisen sekä luonnonarvojen vaalimisen. Lisäksi ratkaisu vähentää olennaisesti ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvan Myllymäki-Långmossenin alueen kokonaispinta-alaa.

Kaavaratkaisun pohjana mahdollisesti toimineita luontoselvityksiä ei sisälly kaavan aineistoihin, joten kaavaratkaisu ei myöskään täytä maankäyttö- ja rakennuslain 9 § vaatimuksia mahdollisten merkittävien luontoarvojen tunnistamisen sekä niihin kohdistuvan vaikutusarvioinnin osalta.

Lahokaviosammalesiintymien huomattavan kokonaismäärän takia Långmossenin esiintymisaluetta on syytä pitää lajin suotuisalle suojelutasolle ilmeisen tärkeänä esiintymisalueena, jolloin alueen osoittaminen A-varaukseksi on luonnonsuojelulain vastaista.

Vaadimme Långmossenin alueelle esitetyn A-varauksen sekä alueen poikki kulkevan liikenneyhteys -merkinnän kumoamista (**liite 12**).

8) Variston sähköaseman varaus

Yleiskaavassa heikennetään maakunnallista viheryhteyttä, joka on esitetty viheryhteytenä sekä voimassa olevassa maakuntakaavassa että Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa. Vuoden 2007 yleiskaavaan nähden ET-varausta on laajennettu hieman länteen ja KM-varausta itään ja pohjoiseen.

Yhteyden merkitys on todettu myös yleiskaavan yhteydessä tehdyssä ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018). Kyseinen ekologinen yhteys (*17. Raappavuoren metsät- Myyrmäen lehto- Rajatorppa*) on todettu merkittäväksi etelä-pohjoisuuntaiseksi yhteydeksi, joka yhdistää Petikon alueen Raappavuorenpuiston kautta Rajatorpan eteläpuolisiin Helsingin metsiin.

Jo nykyisellään ”pullonkaulaksi” osittain kaventuneeseen alueeseen kohdentuu myös kuntakaavoituksen kautta realistinen jatkokaventumisuhka vuonna 2020 käynnistyneen Variston sähköaseman asemakaavahankkeen muodossa. Kyseisessä asemakaavassa esitetään sähköasemaa ja muuntajaa samalle alueelle, jonka osalta vuoden 2007 yleiskaavaa on esitetty muutettavaksi.

Vaadimme liitekartalle (**liite 13**) rajattujen ET-alueen länsiosan sekä KM-alueen itä- ja pohjoisosan kumoamista maakuntakaavan, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä yleiskaavan luonnonympäristöjen vaalimista koskevan sisältövaatimuksen vastaisena.

VALITUSOIKEUS

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä on toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan oikeus valittaa kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n tarkoituksena on luonnon- ja ympäristönsuojelu ja Vantaan kaupunki kuuluu niiden toimialueeseen.

VALITUSAJASTA

Pöytäkirjan valitusosoituksen mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla. Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 kokouksen pöytäkirja on tullut nähtäville kaupungin internet-sivuille 3.2.2021. Näin ollen 30 vuorokauden valitusaika päättyy 12.3.2021 klo 16.

Helsingissä ja Vantaalla 12.3.2021

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Laura Räsänen
puheenjohtaja

Lauri Kajander
erityisasiantuntija

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry

Minerva Schultz
puheenjohtaja

Vesa Järvinen
varapuheenjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry – Nylands distrikt vid Finlands naturskyddsförbund rf
Itälahdenkatu 22b A, FI-00210 Helsinki, Finland | puh./tel. +358 44 258 0598 tai / or +358 45 114 0088
www.sll.fi/uusimaa | Y-tunnus 0471601-4 | uusimaa@sll.fi

LIITTEET

Liite 1. Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksen 25.1.2021 pöytäkirjan kansilehti

Liite 2. Ote valituksenalaisesta päätöksestä

Liite 3. Kumottavaksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät Kivistön alueella

Liite 4. Kumottavaksi esitetty osuus MT 152:n tievarauksesta.

Liite 5. Kumottavaksi esitetty Vierumäen metsän TY-varaus (ensisijainen vaatimus)

Liite 6. Kumottavaksi esitetty Vierumäen metsän TY-varauksen koillisosa (toissijainen vaatimus)

Liite 7. Kumottavaksi esitetyt uudet rakentamisvaraukset Rekolanmäen alueella

Liite 8. Kumottavaksi esitetty *Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykeen* merkintä Keravanjoen varren Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alueelta

Liite 9. Kumottavaksi esitetty A-varaus Hanabölen peltojen eteläpuolelta.

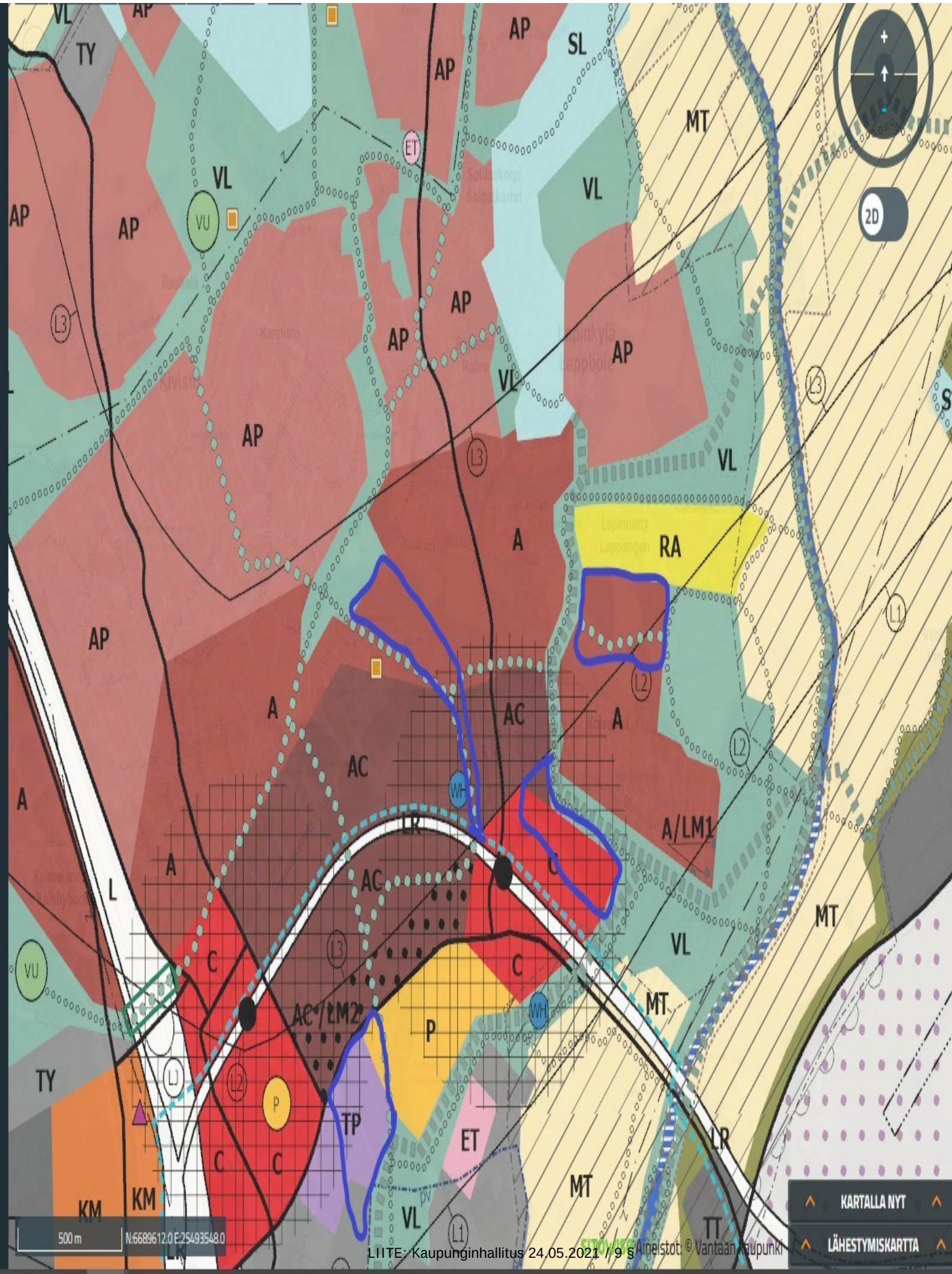
Liite 10. Kartta Långmossenin lajihavainnoista kesältä 2020

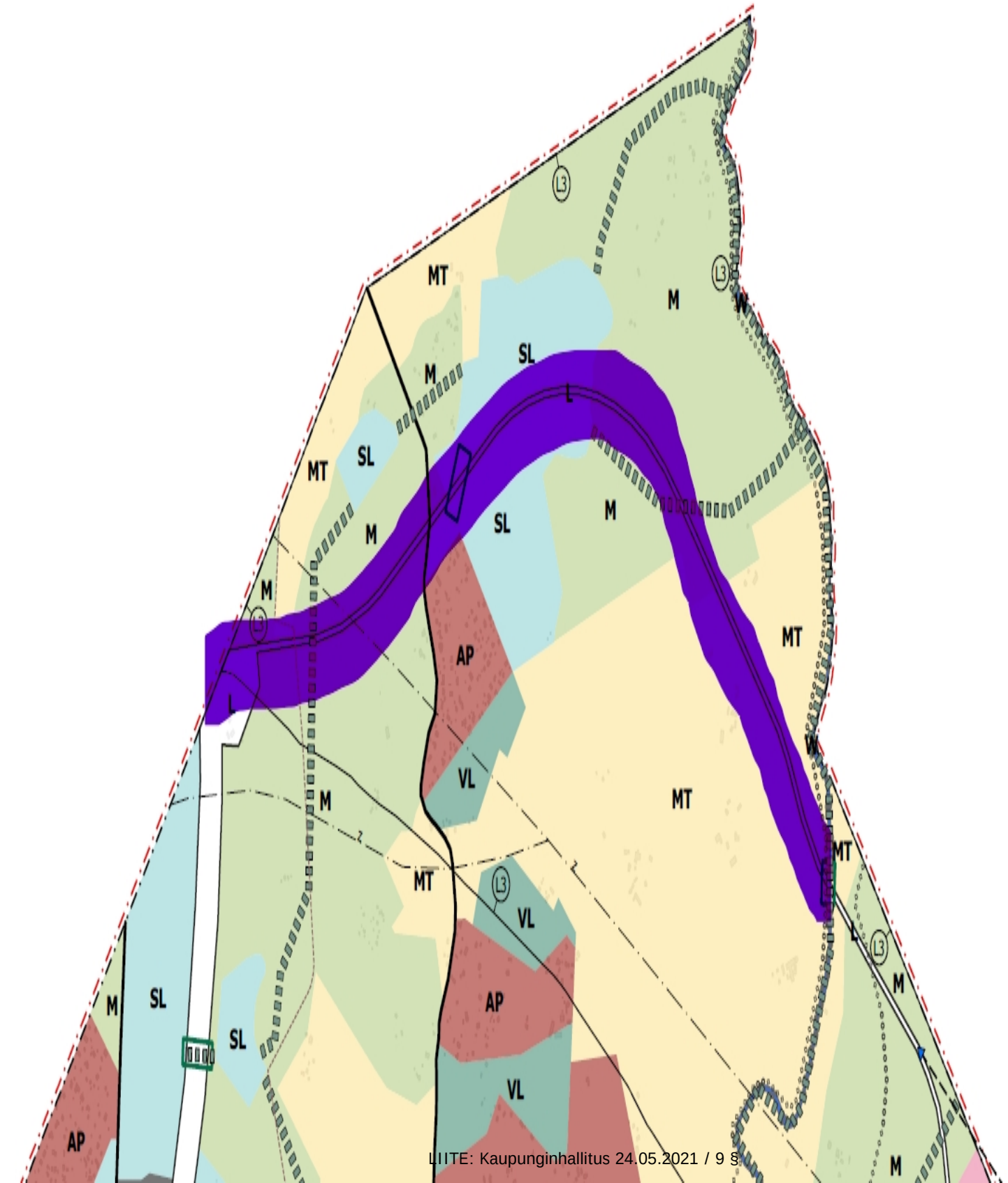
Liite 11. Långmossenin kesän 2020 havaintojen koordinatit ja statukset sisältävä excell

Liite 12. Kumottavaksi esitetty Långmossenin A-varaus

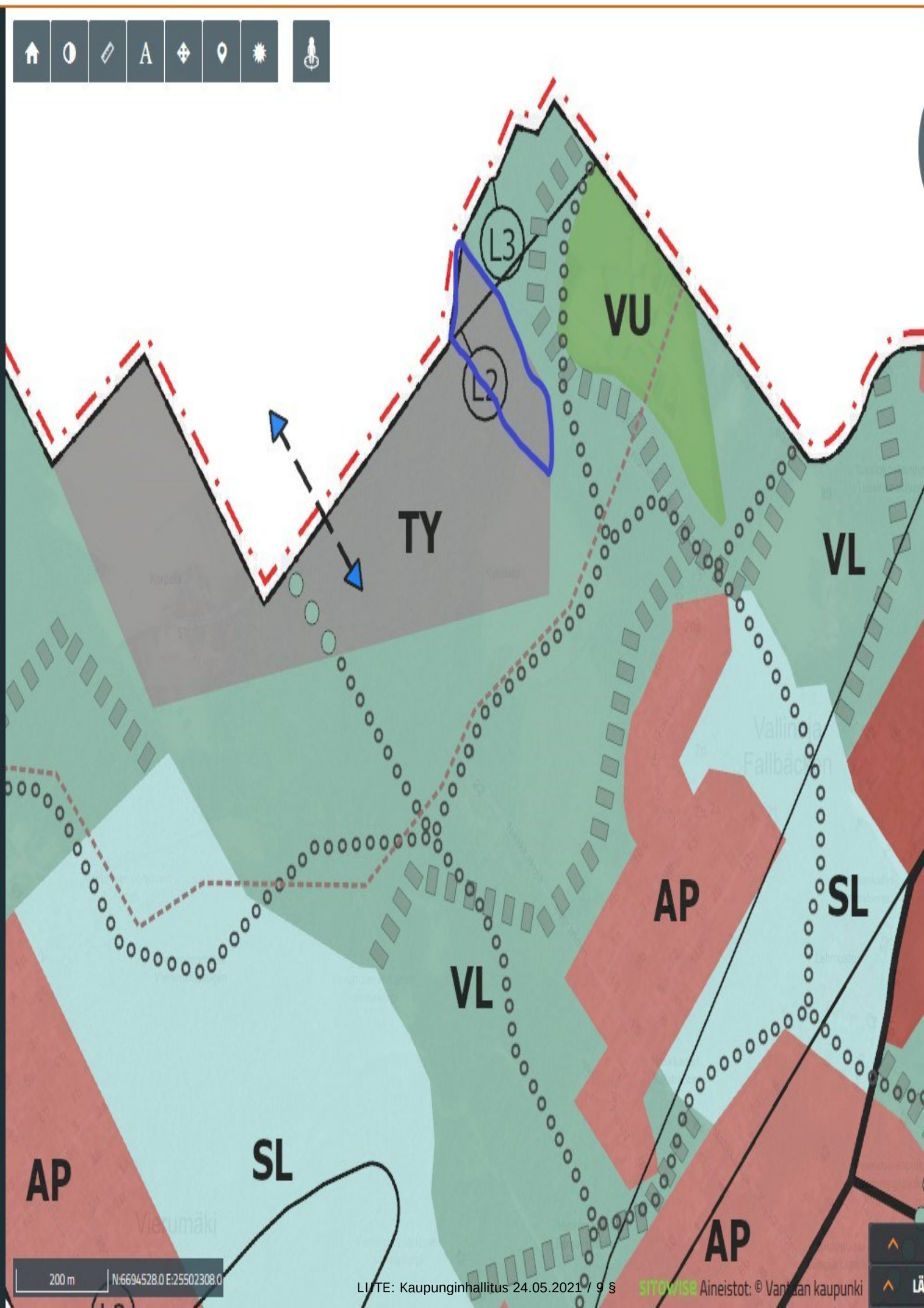
Liite 13. Kumottavaksi esitetyt Variston ET- ja KM-varaukset

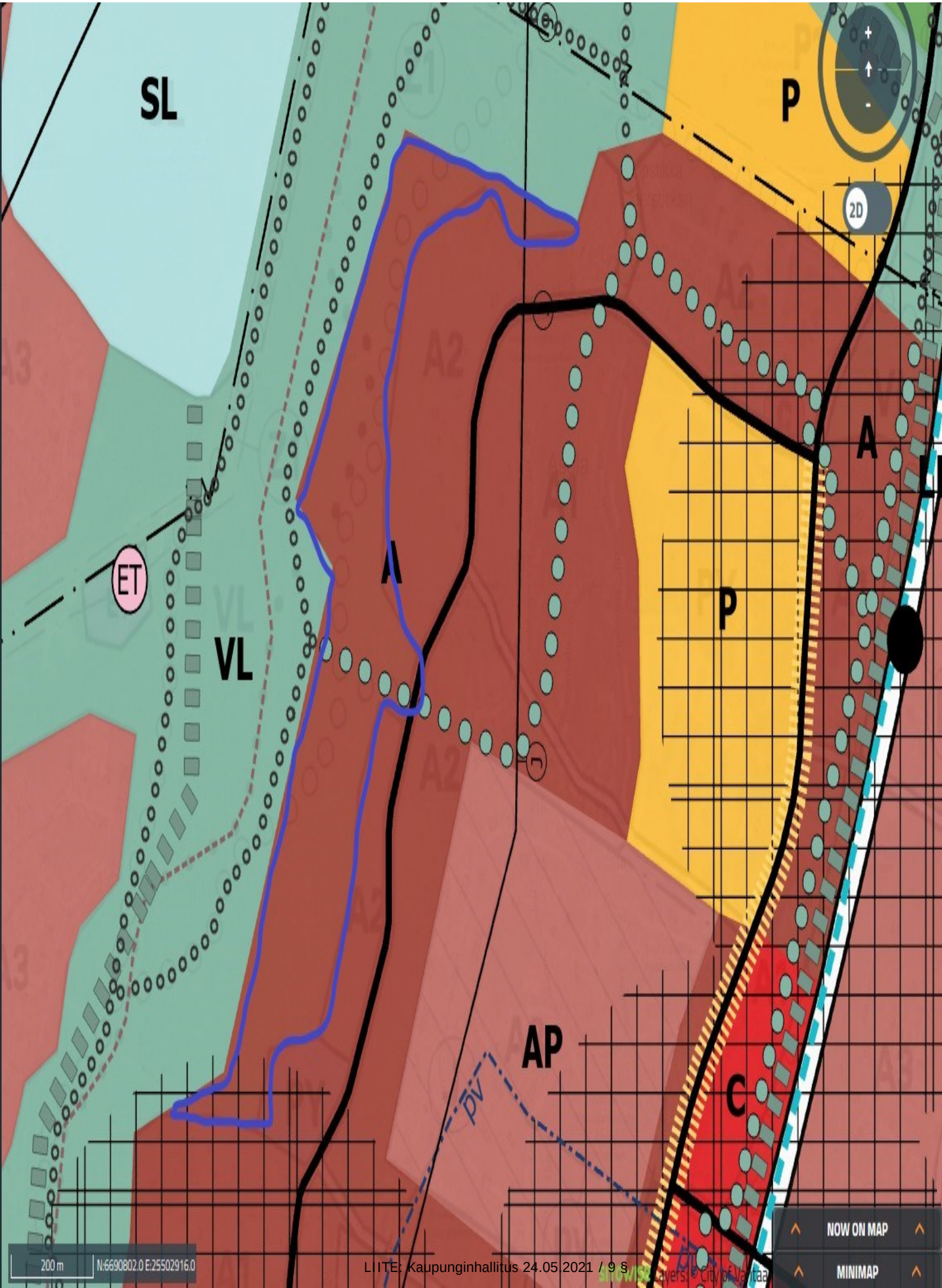
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry – Nylands distrikt vid Finlands naturskyddsförbund rf
Itälahdenkatu 22b A, FI-00210 Helsinki, Finland | puh./tel. +358 44 258 0598 tai / or +358 45 114 0088
www.sll.fi/uusimaa | Y-tunnus 0471601-4 | uusimaa@sll.fi

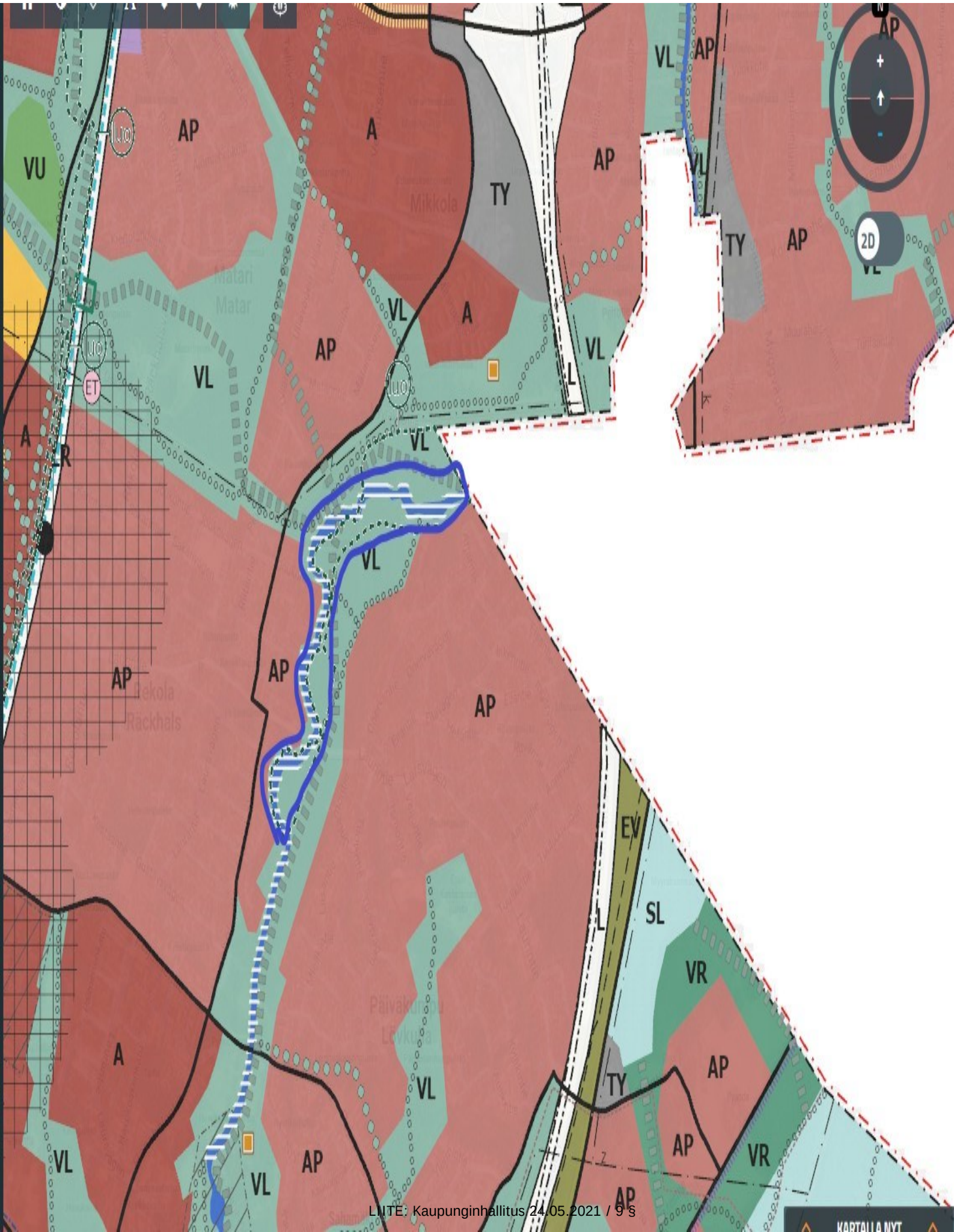

VL
AP
TY
SL
MT
ET
VU
L3
RA
A
AC
A/LM1
WH
LR
L
L1
L2
P
C
AC/LM2
TP
KM
LK
TT
PV
2D
KARTALLA NYT
LÄHESTYMISKARTTA
500 m
N:6689612.0 E:25493548.0
Aineistot: © Vantaan kaupunki

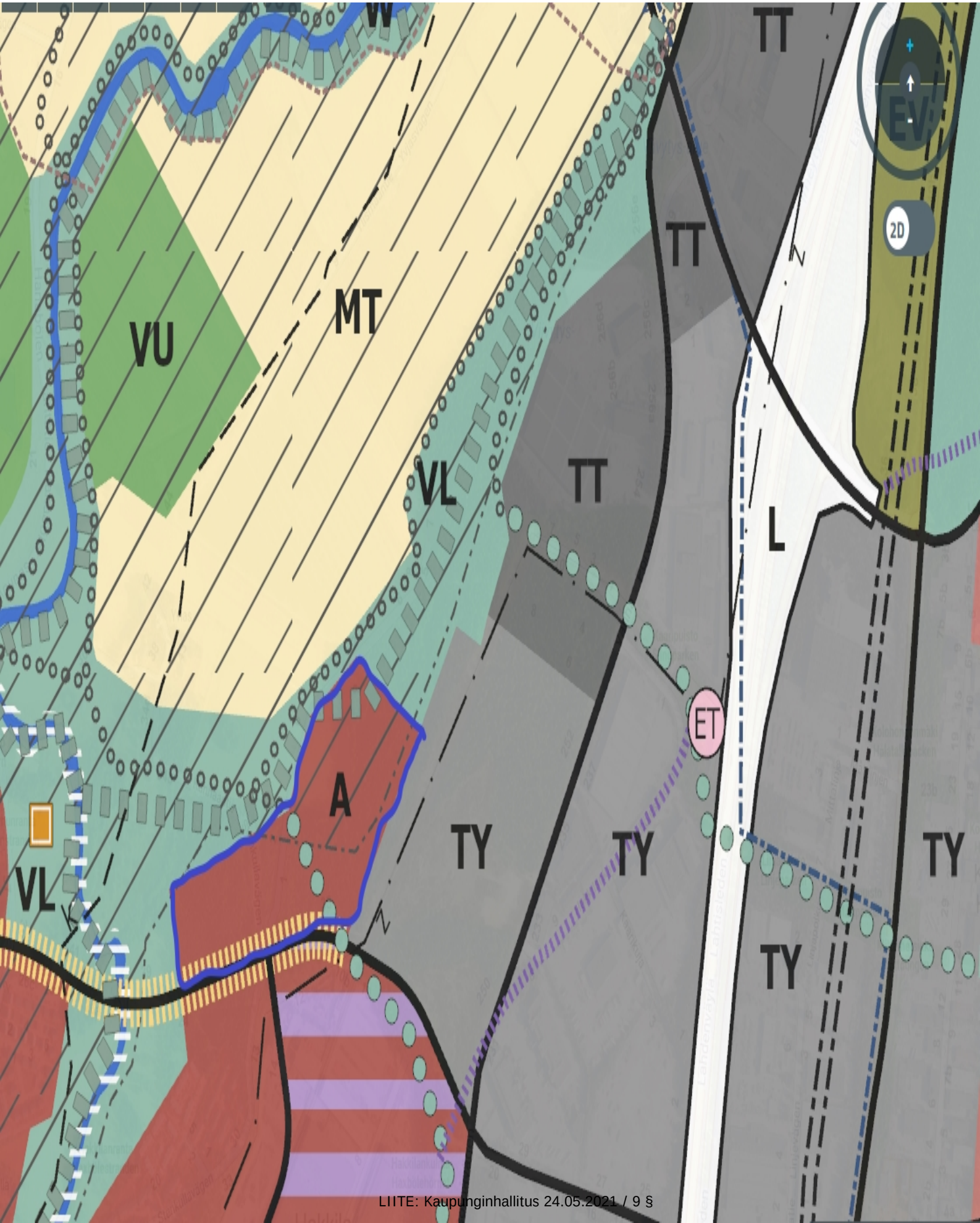

MT
M
W
SL
L
M
MT
SL
M
SL
M
M
AP
MT
L
W
VL
M
MT
MT
L3
VL
MT
L3
L
M
M
SL
SL
AP
VL
AP
M
M

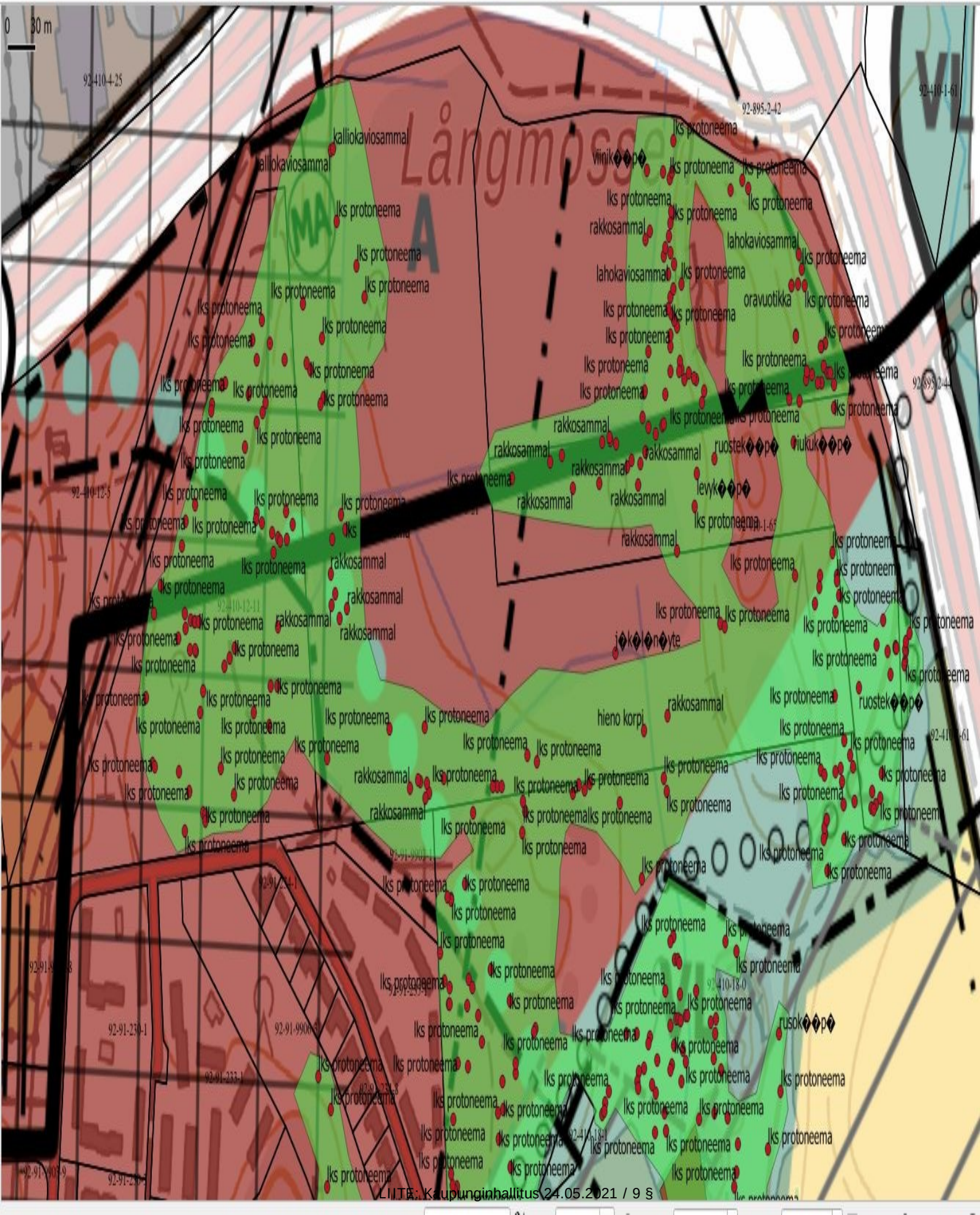

TY
VL
VU
AP
SL
A
AP/LM1
L1
L2
L3
ET
C
R
WH
2D
KARTALLA NYT
LÄHESTYMISKARTTA
500 m
N:6693468.0 E:25501928.0

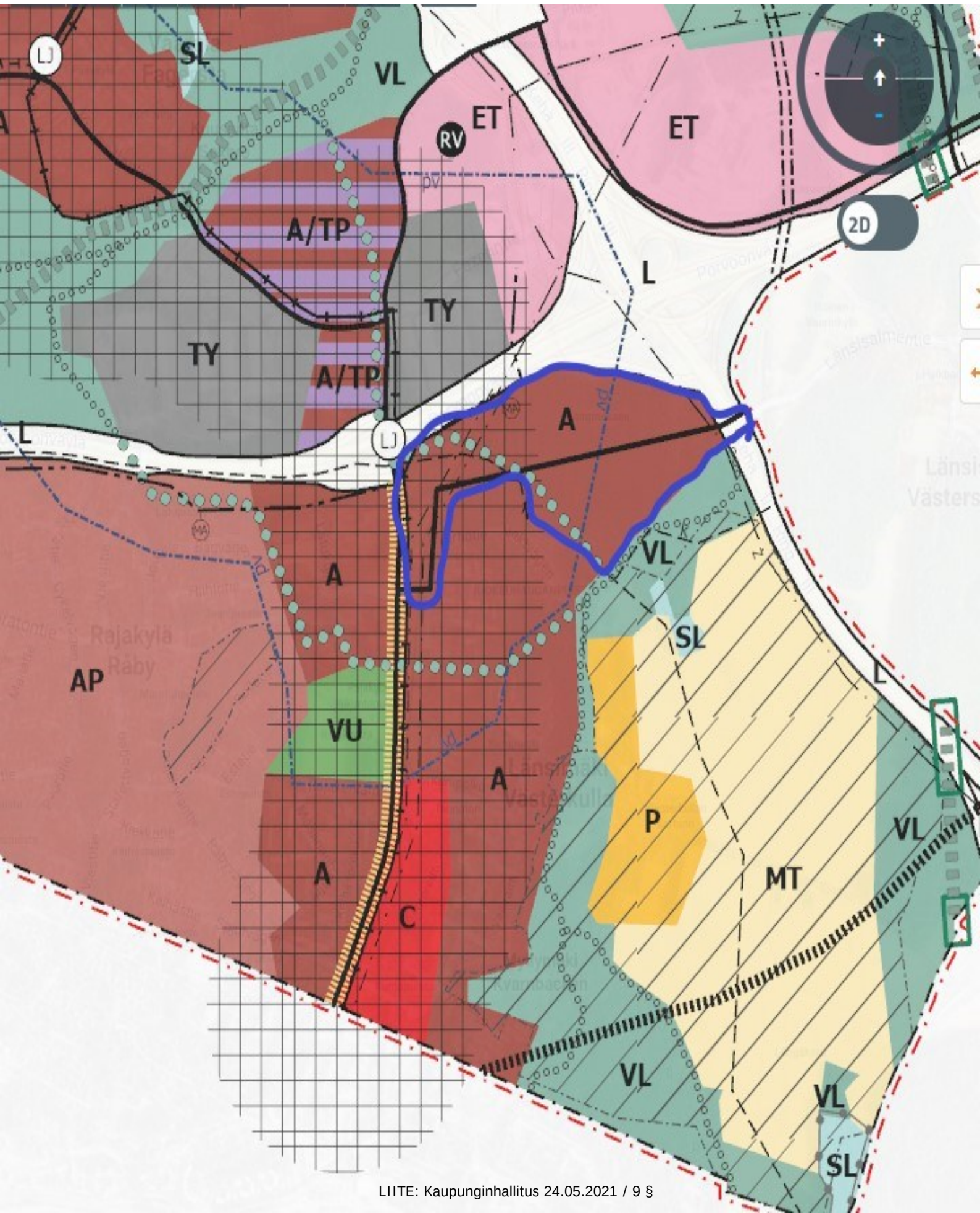

L3
L2
VU
TY
VL
AP
SL
VL
SL
AP
AP
200 m
N:6694528.0 E:25502308.0
Aineistot: © Vantaan kaupunki

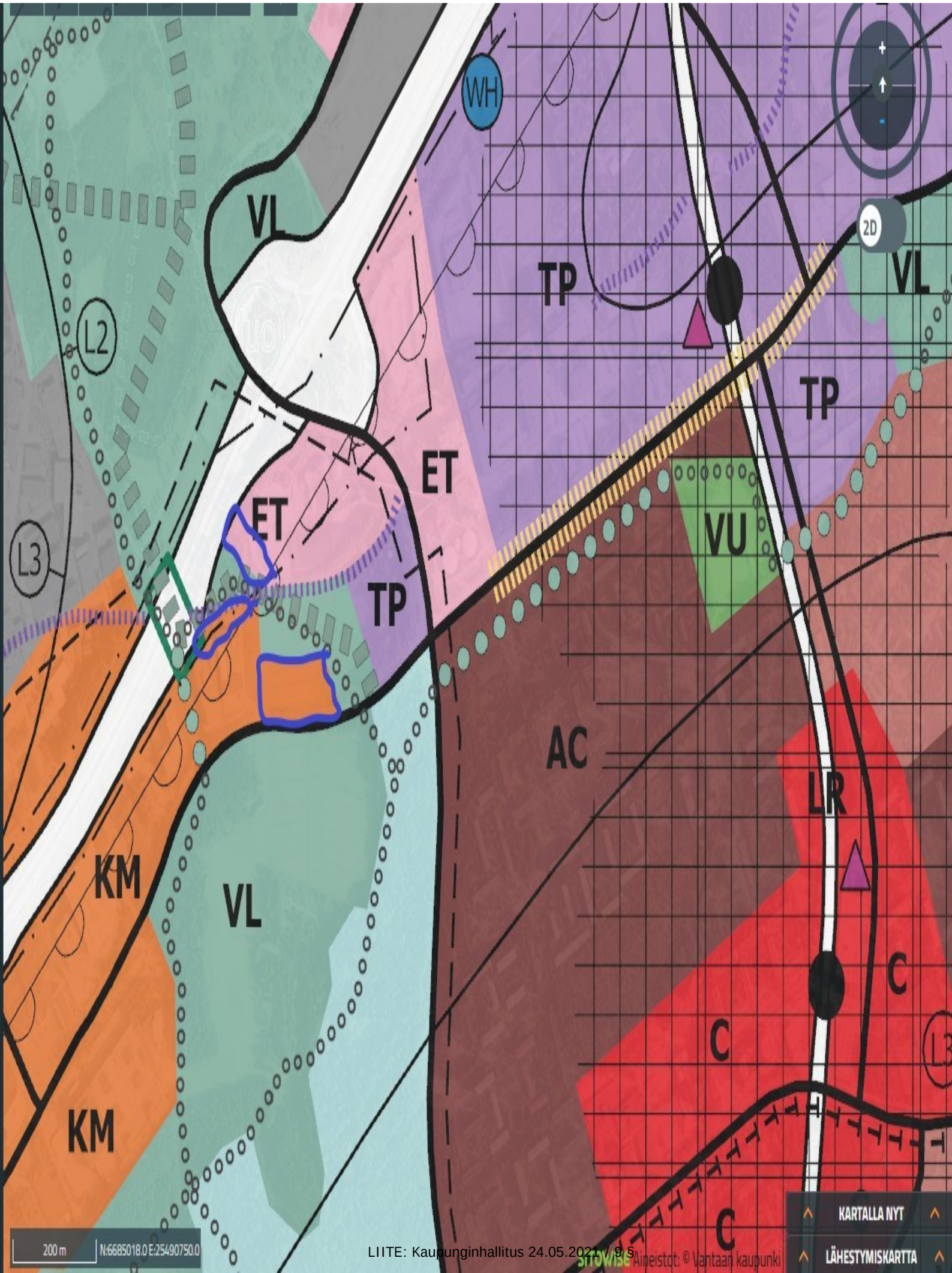

SL
P
2D
A
ET
A
P
VL
AP
pv
C
NOW ON MAP
MINIMAP
200 m
N:6690802.0 E:25502916.0

AP
A
TY
VL
VU
VR
ET
SL
EV
2D
Mikkola
Matari
Matar
Rackhals
Päivärinta
Levkulla
KARTALLA NYT

W
TT
EV
2D
VU
MT
TT
VL
TT
L
ET
A
TY
TY
TY
VL
TY

0 30 m
Långmossen
A
MA
kalliokaviosammal
lks protoneema
rakkosammal
lahokaviosammal
oravuotikka
ruostek��p�
riukuk��p�
levyk��p�
j�k�l�n�yte
hieno korpi
rusok��p�
92-410-4-25
92-895-2-42
92-410-1-61
92-410-12-5
92-410-12-11
92-91-230-1
92-91-233-1
92-91-9908-1
92-91-9903-9

SL
VL
ET
RV
ET
A/TP
TY
TY
A/TP
L
A
A
AP
VU
A
A
C
VL
SL
P
MT
VL
VL
VL
SL
2D

WH
VL
TP
2D
VL
L2
TP
ET
ET
VU
L3
TP
AC
LR
KM
VL
C
C
KM
C
200 m
N:6685018.0 E:2549075.0
KARTALLA NYT
LÄHESTYMISKARTTA

10 § **Lausunnon (4) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Seutulan kyläyhdistys ry**

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yksi valittajista on Seutulan kyläyhdistys ry.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Seutulan kyläyhdistys ry:n yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavat pöytäkirjalausumat:

"Jos yleiskaavassa on osia, jotka ovat luonnonsuojelulain kanssa ristiriidassa, laki tulee ottaa vakavasti."

"Kaupunginhallitus ja valtuusto ovat yksimielisesti edellyttäneet, että Vantaan kaupungin on edistettävä neuvotteluja Tuusulan kunnan kanssa maantie 152 linjauksen toteuttamiseksi Kesäkylän pohjoispuolelta. Pohjoinen linjaus voi olla taloudellisesti edullisempi ratkaisu sekä säästäisi paremmin luontoarvoja ja olisi vähemmän haitallista asutukselle."

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 4. Seutulan kyläyhdistys ry
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty

- Seutulan kyläyhdistys ry:n valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21320/03.04.04.04.16/2021, Väyläviraston valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Seutulan kyläyhdistys ry

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 Seutulan ja Kiilan osalta. Lisäksi muutoksenhakija vaatii valituksenalaisille alueille kieltoa aloittaa minkäänlaisia toimenpiteitä tai rakennustöitä muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastaisia ratkaisuja. Kaavassa suunnitellun teollisen ym. toiminnan yhteisvaikutukset on jätetty kokonaan arvioimatta sekä luontoselvitykset tekemättä. Kiilan kaavaratkaisuissa on vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, mikä on syytä nähdä myös maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisena.
2. Yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Kaava vaarantaisi vakavalla tavalla Seutulan ja Kiilan alueen virkistyskäyttöä sekä heikentäisi alueen keskeisiä luonto- ja maisema-arvoja. Samoin kaava lisäisi maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa merkittävän kulttuuriympäristön päälle.
3. Yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatessaan rakentamista ja saastuttavaa teollista toimintaa kulttuurimaiseman keskelle ja luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueen välittömään läheisyyteen. Kaava vaarantaisi suojeltuja luontotyyppejä sekä direktiivilajien lisääntymis- ja levähdysalueita sekä vaarantaisi, jopa katkaisisi tärkeitä ekologisia yhteyksiä. Kaavan toteutuminen tarkoittaisi myös kohtuutonta rasitusta alueen asukkaille (ml. terveysvaikutuksia).

4. Maantien 152 jatkeen varaukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt. Tielinjauksen kohdalle osuu mm. viitasammakon esiintymisalue Kiilassa. Tie myös katkaisisi tärkeän ekologisen yhteyden, jota mm. liito-orava käyttää.
5. Kaavaratkaisut on syytä arvioida osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksi.

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavaa koskevien säännösten, luonnonsuojelulain tai valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisesti. Yleiskaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Toimenpide- ja töidenaloittamiskieltoa koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnanhallitus voi MRL 201 §:n 1 momentin nojalla määrätä yleiskaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kun muutoksenhakijan valituksen ohella yleiskaavan hyväksymispäätöksestä on tehty myös muita valituksia, joista osa kohdistuu päätökseen kokonaisuudessaan, ei yleiskaavan voimaantulolle ennen kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaistumista ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellytyksiä, eikä kaupunginhallitus siten katso erillisen toimenpide- tai töidenaloittamiskiellon määräämiselle olevan perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat riittäviä ja yleiskaava täyttää MRL 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimukset
2. Yleiskaava ei ole luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ja turvaa ekologista verkostoa
3. Maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan mukainen ja tien aluevaraus perustuu yleiskaavan laadinnan aikana tehtyyn aluevaraussuunnitelmaan sekä ympäristövaikutusten arviointiin.
4. Yleiskaava 2020 on maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen.

1 Yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat riittäviä ja yleiskaava täyttää MRL 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimukset

Muutoksenhakijan mukaan kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisia ratkaisuja. Edelleen muutoksenhakijan mukaan yleiskaavan vaikutuksia ei ole selvitetty eikä siihen liittyviä arviointeja ole tehty lain edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään MRL 39 §:ssä.

Kattava luettelo kaavan luontotietoaineistoista löytyy yleiskaavaselostuksen lähdeluettelosta (s. 199). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutukset arvioitiin erillisessä raportissa liitteineen ja lisäksi laadittiin arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000 –alueisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaa varten on riittävällä tasolla selvitetty kaavan merkittävät vaikutukset luonnon arvoihin. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että yleiskaavaa laadittaessa on otettu lain edellyttämällä tavalla huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen, virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys sekä muut yleiskaavan sisältöä koskevat vaatimukset.

Muutoksenhakija esittää, että Kiilan-Seutulan alueella yksi merkittävä luonto-ongelma on ekologisen yhteyden heikentäminen Tuusulanjoen/Vähäjoen (Lillå) laaksossa. Muutoksenhakijan mukaan alueella oleva ("kiertotalous") teollisuus, moottorirata ja endurorata sekä louhinta aiheuttavat nykyisellääkin kohtuutonta melu- ja pölyhaittoja yhteydelle ja jokilaakson luontoarvoille.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 ei heikennä ekologista yhteyttä Vähäjoen laaksossa, vaan päinvastoin vahvistaa sitä verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Kiilassa Vähäjoen varrelle on esitetty uusi maakunnallista ekologista verkostoa turvaava luonnonsuojelualue, joka on merkittävä lahokaviosammalen esiintymisalue. Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa varattu ympäristövaikutuksiltaan merkittävän teollisuustoiminnan alueeksi (TT). Lisäksi Vähäjoen varrelle merkitty ekologinen runkoyhteys turvaa eliölajien luontaista liikkumista joen varrella väljästi rakennetulla kyläalueella.

Muutoksenhakija esittää, että luontoarvojen selvitykset ovat puutteelliset. Muutoksenhakijan mukaan luontovaikutukset käsittävät haittoja direktiivilajeille, kuten vuollejokisimpukka, kirjojokikorento, saukko, ja taimen. Alueella on liito-oravia. Seutulan ympäristössä on myös viitasammakkoja.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kiilan-Seutulan alueella on selvitetty liito-oravan esiintymistä Luoteis-Vantaan liito-oravaselvityksessä (Vantaan kaupunki 2018) ja määritetty lajin elinympäristöjä, yhteyksiä sekä lajille soveltuvia elinympäristöjä. Samoin on selvitetty viitasammakon (Saarikivi 2018), lahokaviosammalen (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020) ja saukon (Pimenoff 2016) esiintymistä koko kaupungin alueella. Vantaan ympäristökeskus on myös määritellyt kasvillisuudeltaan arvokkaita alueita sekä useita pienialaisia uhanalaisia luontotyyppejä, kuten soita (Honkanen 2015), lehtoja ja puronvarsielinympäristöjä Seutulan ja Kiilan alueelta Vantaan luontokarttaan (kartta.vantaa.fi). Myös Maantie 152:n ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tarkistettiin tielinjauksen alueelta luontoarvoja, ja tiedot sisältyvät hankkeen YVA-selostukseen. Edellä mainittujen selvitysten lisäksi luontotietoa on linnustosta: maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (Ellermaa, M. 2011) ja petolinnuista (Solonen 2015) sekä virtavesistä (Janatuinen 2011).

Muutoksenhakijan mukaan alueen teollisten toimintojen aiheuttama melu on lupanormien rajoilla, ja siihen liittyvät selvitykset on puutteellisesti tehty eikä teollisten toimintojen yhteisvaikutuksia ole arvioitu. Valituksessa tuodaan esiin, ettei lentomelua voi käyttää perusteena alueen ympäristön ja asutuksen kannalta kohtuuttoman rasituksen aiheuttamiseen.

Yleiskaava osoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen. Seutulan ja Kiilan alueille on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (TY), tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (TT), yhdyskuntateknisen huollon alueita (ET) sekä moottorirata-alue (EM), joiden melu- ja ilmanlaatuvaikutuksia on arvioitu (Vantaan kaupunki 2020). Osalle näistä alueista sijoittuu nykyisiä toimintoja, joista aiheutuu mm. melua. Muutoksenhakija viittaa näiden laitosten ympäristölupamääräyksiin. Laitoksilla on voimassa olevat ympäristöluvat, joissa määritellään toiminnalle asetetut rajoitteet ja keinot vaikutusten vähentämiseksi. Vantaalla kovimman lentomelun alueille (Lden yli 60 dB) pyritään sijoittamaan työpaikkatoimintoja, sillä näillä alueilla ei voida lisätä asumista. Muutoksenhakijan mainitsemista toiminnoista ainoastaan moottorirata-alue sijoittuu Lden yli 60 dB lentomelualueelle. Laitosten toimintaedellytykset ja rajoitteet määritellään ympäristöluvissa.

MRL 39 §:n 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Valituksessa esitetyt kohtuutonta rasitusta koskevat väitteet liittyvät kaupunginhallituksen käsityksen mukaan yhtäältä siihen, millaisia toimintoja uudessa yleiskaavassa on osoitettu Seutulan ja Kiilan alueille, sekä toisaalta siihen, millaista haittaa alueilla nykyisin sijaitsevista toiminnoista muutoksenhakijan näkemyksen mukaan aiheutuu.

Edellä lausuttuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava on yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä ohjaava yleispiirteinen suunnitelma, jonka merkinnöillä osoitetaan alueiden pääkäyttötarkoitus. Alueella jo sijaitsevien teollisten laitosten toimintaedellytykset määritellään laitoksia koskevissa ympäristöluvissa. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan muutoksenhakijan esittämät seikat eivät koske tilannetta, jossa tulisi MRL 39 §:n 4 momentin mukaisesti arvioitavaksi, aiheutuuko kaavaratkaisusta kohtuutonta haittaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle. Kaupunginhallitus viittaa lisäksi siihen, mitä edellä on lausuttu yleiskaavan laatimisen yhteydessä tehdyistä selvityksistä ja vaikutusten arvioinnista, ja toteaa, että kaavaratkaisu täyttää kaikilta osin MRL 39 §:n mukaiset, yleiskaavan sisällölle asetetut vaatimukset.

2 Yleiskaava ei ole luonnonsuojelulain 42 § ja 47 § vastainen ja turvaa ekologista verkostoa

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaava on luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatessaan rakentamista ja saastuttavaa teollista toimintaa kulttuurimaiseman keskelle ja luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueen välittömään läheisyyteen.

Kaupunginhallitus toteaa, että lajien ja niiden esiintymispaikkojen suojelu on otettu yleiskaavassa huomioon siten, kuin maankäyttö- ja rakennuslaki ja luonnonsuojelulaki edellyttävät. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma -työssä todetaan, että Vantaan voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna uudessa yleiskaavassa on lahokaviosammalesiintymien maankäyttömuotoja parannettu lajin toimeentulon kannalta erittäin merkittävästi (Manninen ja Nieminen 2020 s. 32).

Maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavan rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahokaviosammalesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla (Manninen ja Nieminen 2020 s. 37).

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n säännökset eivät koske kulttuurimaisemaa, vaan kasvilajien rauhoittamista ja lajien esiintymispaikkojen suojelua. Lahokaviosammal, johon muutoksenhakija viittaa, on LSL 42 §:n 1 momentin mukainen rauhoitettu laji ja LSL 47 §:n 1 momentin mukainen erityisesti suojeltava laji. Erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskielto tulee LSL 47 §:n 3 momentin mukaisesti voimaan ELY-keskuksen päätöksellä. LSL 48 §:n poikkeussäännöksen mukaan LSL 42 § ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Poikkeus tulee voimaan lainkohdassa säädetyin edellytyksin ELY-keskuksen päätöksellä. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava ei vaaranna rauhoitettujen lajien suojelua. Yleiskaavan aluevarausten mukaisen toiminnan tarkemmat edellytykset ratkaistaan jatkosuunnittelussa sekä erillisten lupamenettelyjen kautta.

Muutoksenhakija esittää, että kaava vaarantaisi ja jopa katkaisisi tärkeitä ekologisia yhteyksiä.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaan, toisin kuin voimassa oleviin yleiskaavoihin, on määritelty ekologiset runkoyhteydet, jotka yhdistävät luonnonsuojelualueita toisiinsa. Kokonaisuudesta muodostuu luontoalueiden verkosto, joka turvaa elinympäristöjä sekä mahdollistaa lajien leviämisen ja liikkumisen alueelta toiselle. Ekologisen runkoyhteyden määräys ohjaa varaamaan tilaa yhteyksille asemakaavoissa ja ottamaan ne huomioon viheralueiden jatkosuunnittelussa. Yhteydet kulkevat pääosin viheralueilla.

3 Maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan ja aluevaraussuunnitelman mukainen

Muutoksenhakijan mukaan maantien 152 jatkeen aluevaraukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt. Muutoksenhakija toteaa asiaan liittyen myös seuraavaa: “Tielinjauksen kohdalle osuu mm. viitasammakon esiintymisalue Kiilassa. Tie myös katkaisisi tärkeän ekologisen yhteyden, jota mm. liito-orava käyttää. Linjaus on siirrettävä pohjoisemmaksi niin, ettei sen alle jää miltään osin suojeltuja lajeja tai luontotyyppejä.”

Kaupunginhallitus toteaa, että maantien 152 jatkeella on pitkä suunnitteluhistoria, ja yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Suunnitteluhistoriaa on avattu tarkemmin hankkeen uusimman ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luvussa 2 (Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, s. 16–23). Yleiskaavassa oleva maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan mukainen (Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava) ja aluevaraus perustuu hankkeesta laadittuun aluevaraussuunnitelmaan sekä sen yhteydessä tehtyyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), kuten valituksessakin mainitaan. Aluevaraussuunnitelma on laadittu yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Aluevaraussuunnitelmassa on selvitetty maantien sijainti, sen vaikutukset sekä suhde muuhun alueiden käyttöön. Lisäksi hankkeen vaihtoehtoja tutkittiin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) lainsäädännön tarkoittamalla tavalla (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017).

Luontoarvojen osalta maantien 152 ympäristövaikutusten arvioinnissa todettiin, että tielinjauksen alueelta oli saatavilla runsaasti luontotietoa aiemmista aluetta koskevista luontoselvityksistä sekä avoimesta ympäristötiedosta ja uhanalaisten lajien rekisteristä. YVA-menettelyn aikana luontotietoja täydennettiin. ja koko tielinjauksen matkalta tarkistettiin kirjoverkkoperhosen esiintyminen sekä tunnistettiin suunnittelualueen merkittäviä luontotyyppejä ja uhanalaisille lajeille potentiaalisia merkittäviä elinympäristöjä, joita linjauksia tarkistettaessa on hyvä huomioida. Selvitys toteutettiin luontotyyppi- ja elinympäristökartoituksena, jonka yhteydessä kerättiin lajitietoa sillä tasolla kuin lajeja havaittiin ja samalla saatiin koko alueesta sekä eri linjauksista vertailukelpoinen yleiskuva.

Kiilan kohdalla maantien 152 jatkeen linjaus on Vantaan rajan ja Kesäkyläntien välisellä osuudella sama kuin Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa (Vantaan yleiskaava 2007). Kiilan alueella tien aluevaraus on osittain myös voimassa olevissa asemakaavoissa (asemakaavat: 340300 Seutulan kaatopaikka, 002173 Kiila, 002089 Kiila ja 002062 Kiila). Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma eikä yleiskaavassa osoiteta erikseen teiden ja katujen tarkempia ratkaisuja tai järjestelyjä. Maantien 152 jatkeen tarkempia ratkaisuja on osoitettu aluevaraussuunnitelmassa. Vantaan kaupunginvaltuusto on yleiskaavan hyväksymispäätöksen yhteydessä 25.1.2021 § 14 todennut, että kaupungin näkemyksen mukaan maantien 152 ratkaisuja sekä sen vaikutuksia tulee tarkentaa vielä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 18 §:n mukaisella yleissuunnitelmalla.

Tien lopullinen sijainti ja korkeusasema sekä poikkileikkaus osoitetaan aikanaan maantien rakentamista koskevassa tiesuunnitelmassa. Tiesuunnitelma, joka tarkentaa aluevaraussuunnitelman sekä mahdollisen yleissuunnitelman ratkaisuja, on laadittava ja hyväksyttävä ennen maantien rakentamisesta (laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005), 21 §).

Tärkeimmät viheryhteyksien kehittämiskohdat on merkitty yleiskaavaan. Tarkoituksena on tukea vihersiltojen tai vehreiden alikulkujen rakentamista väylien ja teiden perusparannusten ja rakentamisen yhteydessä. Merkintään liittyy määräys: ”Ensisijaisesti kehitettävä viheryhteys. Merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa.” Maantien 152 varrella Vantaalla näitä merkintöjä on kolme: Josvaholmin laakson kohdalla, Vantaanjoen kohdalla sekä Vantaan ja Tuusulan rajoilla oleva kohta. Lajiston liikkumista tien poikki voidaan ratkoa edelleen tarkemman asteisessa suunnittelussa.

Maantie 152 ylittää Vähäjoen/Tuusulanjoen sillalla Tuusulan puolella. Vedessä eläviin lajeihin, kuten vuollejokisimpukkaan, taimeneen tai saukkoon tiellä ei ole käytännössä vaikutusta. Aluevarausuunnitelmaan mukaan silta ylittää Vähäjoen/Tuusulanjoen uoman kohdalta noin 10 metrin korkeudella (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, tekstiosuus: s. 60; Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, piirustukset: piir. n:o Y1-4 ja Y3-4), joten maassa liikkuvat eläimet pääsevät liikkumaan sillan ali jokivartta pitkin. Liito-oravan yhteydet tien yli pystytään ratkaisemaan ja varmistamaan tarkemmassa suunnittelussa.

4 Yleiskaava 2020 on maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Kaupunginhallitus toteaa, että maakunnalliset viheryhteydet on otettu huomioon ja esitetty yleiskaavassa 2020. Ekologista verkostoa on tarkennettu Vantaan ekologiset yhteydet (Ojala 2018) -selvityksen mukaan.

Pääosin Kiilassa kulkee metsäisen ekologisen yhteyden päälinja (Ojala 2018 s.29), joka on merkitty yleiskaavaan ekologisen runkoyhteyden viivamerkinnällä, ja jonka kohdalla maankäyttövaraus on joko maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) tai suojaviheralue (EV). Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella määrätään, että ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata. Yhteyden kapein kohta on nykyisten rakennusten välissä kohdassa Kesämetsässä noin 140 metriä, mutta vielä rakentamattomilla alueilla yhteydelle on varattu runsaasti tilaa. ET-varauksen vieressä metsäisen alueen leveys on kapeimmillaan noin 400 metriä. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaa laadittaessa on otettu huomioon voimassa oleva maakuntakaava.

Muutoksenhakijan mukaan kaavaratkaisut on syytä arvioida osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksi. Muutoksenhakija toteaa myös seuraavaa: “Toteutuessaan yleiskaava vaarantaa Seutulan ja Kiilan jo ennestään erittäin haastavaa liikenneturvallisuustilannetta lisäämällä raskaan liikenteen määrää. Raskas liikenne on jo nyt kestämättömällä tasolla Kiilassa Katriinantiellä, jossa päivittäinen liikennemäärä on jo n. 5000 raskaan ajoneuvon tasolla. Tienvarressa on asutusta ja alueen ainoa kevyen liikenteen väylä.”

Yhdyskuntarakenteen kasvu on yleiskaavassa ohjattu pääosin olemassa olevaan rakenteeseen ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Kaikkia toimintoja ei kuitenkaan ole mahdollista osoittaa nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvaksi ja toisaalta osa toiminnoista on parempi sijoittaa esimerkiksi hyvien logistiikkayhteyksien varteen. Yhdyskuntarakenne on jo nykyisin osittain hajautunutta ja rakenteeseen vaikuttaa voimakkaasti Uudenmaan jatkuva väestönkasvu sekä sen aiheuttama voimakas rakentamisen tarve.

Uusi väylä (maantie 152) on maakuntakaavan mukainen ja parantaa maakunnallisesti tärkeitä logistiikkayhteyksiä. Tie keventää voimakkaimmin kuormittuneiden Kehä III:n, Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän kuormitusta, mikä parantaa näiden osuuksien liikenteen sujuvuutta ja vähentää häiriöherkkyyttä. Liikenneturvallisuus on ollut yksi keskeisistä suunnitteluperiaatteista maantien 152 jatkeen suunnittelussa, ja uusi tie tarjoaa vaihtoehtoisen, sujuvan ja yhteyksiä lyhentävän väylän nykyisille sekä kehittyville logistiikkakeskuksille.

Vantaan kaupunki on vuonna 2016 käynyt laskemassa Katriinantien liikennemääriä Hanskalliontien länsipuolella. Silloin keskimääräiseksi arkivuorokausiliikenteeksi (KAVL) on saatu 2320 ajoneuvoa ja raskaan liikenteen osuus on ollut 13 % (Autoliikenne Vantaalla 2015/2016). Katriinantien liikennemäärä näkyy myös Väyläviraston vuosittain teettämällä koko maan kattavalla liikennemääräkartalla (Väylävirasto, liikennemääräkartat). Siinä liikennemäärää on kuvattu vuoden keskimääräisellä vuorokausiliikenteellä (KVL) ja yksikkönä on ajoneuvoa/vuorokausi. Väyläviraston kartan mukaan Katriinantien liikennemäärä Myllykyläntien pohjoispuolella on vuonna 2020 ollut 1607 ajoneuvoa/vrk ja Myllykyläntien eteläpuolella puolestaan 4929. Maantien 152 jatkeen varressa oleva maankäyttö on joka tapauksessa lisääntymässä, mikä lisää myös alueen liikennemääriä. Maantien tarpeellisuutta osana yleiskaavan liikenneverkkoa tutkittiin liikenne-ennusteilla jo yleiskaavaluonnosta laadittaessa. Hanke poistettiin liikenne-ennusteen perusverkolta ja raporttiin kuvattiin toimenpiteen vaikutukset suhteessa perusverkkoon. Ennusteiden mukaan maantien 152 jatkeen poistaminen lisäisi liikennettä muun muassa Katriinantiellä ja Riipiläntiellä (Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet, autoliikenteen hankekortit, s. 22–23). Vaikka raskaan liikenteen määrä Katriinantiellä ei siis ole muutoksenhakijan toteamalla tasolla, ennusteiden mukaan tilanne olisi ennustevuosina pahempi ilman maantien 152 jatketta kuin sen kanssa.

Maantien 152 suunnittelussa on varauduttu jatkeen suuntaiseen linja-autoliikenteeseen, ja tien rinnalle tulee myös pyöräilyn ja jalankulun reitti (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, tekstiosuus, s. 58). Tämä laajentaa alueen jalankulun ja pyöräliikenteen verkostoa ja saattaa tarjota uuden reitin esimerkiksi työmatkapyöräilyyn. Uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä ei kuitenkaan näy yleiskaavassa, koska siinä on esitetty jalankulku- ja pyöräilyverkoston osalta vain pyöräliikenteen baanat.

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaava 2020 on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävien ja yhtenäisten luonnonalueiden pirstomisen suhteen. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä turvataan vahvistamalla ekologista verkostoa. Yleiskaavassa on osoitettu uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo) sekä suojelualueita toisiinsa kytkeviä ekologisia runkoyhteyksiä. Luonnonsuojelualueet yhdessä muiden luontoarvoiltaan merkittävien alueiden kanssa muodostavat Vantaan ekologisen verkoston perustan, jonka tavoitteena on turvata eliölajiston sekä luontotyyppien säilyminen ja monimuotoisuus pitkällä aikavälillä. Luonnonsuojelualueiden (SL) pinta-ala on yhteensä noin 2240 hehtaaria (n. 9,3 % kaupungin pinta-alasta). Luo-alueiden pinta-ala yleiskaava-alueella on yhteensä noin 780 ha. Luontoarvoiltaan merkittävien alueiden arvioinnissa lähtökohtina ovat olleet luonnonsuojelulaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Luontoarvojen arvotuksessa on hyödynnetty myös maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kriteeristöä sekä METSO-kriteeristöä. Yleiskaavan 2007 luo-alueverkosto (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) on ollut tärkeä lähtökohta. Liito-oravan elinpiiriverkoston kartoitus ja muut luontoinventoinnit ovat tuoneet lisätietoa arvokohteista. Monimuotoisen metsäluonnon indikaattorina on käytetty EU:n direktiivilajien sekä uhanalaisten tai muutoin monimuotoista luontoa kuvaavien lajien esiintymistä alueilla.

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaava huonontaa olennaisesti alueen virkistyskäyttöä ja viheralueverkostoa. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 turvaa seudullisen ja paikallisen viher- ja virkistysalueverkoston säilymisen ja kehittämismahdollisuudet. Yleiskaavassa esitetty viheralueverkosto perustuu pitkälti Vantaan viherrakenneselvitykseen (Mäkynen 2017). Laajat, seudullisesti merkittävät viheraluekokonaisuudet, viljelymaisemakokonaisuudet ja Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeät viheralueet muodostavat viheralueverkoston rungon, jonka kapeammat viheralueet ja virkistysalueyhteydet yhdistävät verkostoksi (Mäkynen 2017 kartta s. 63).

Muutoksenhakija esittää, että kaava lisäisi maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa merkittävän kulttuuriympäristön päälle. Kaupunginhallitus toteaa, että arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, on Seutulassa ja Kiilassa kuitenkin osoitettu uusia rakentamisen mahdollisuuksia ainoastaan pientaloalueina ja palvelujen alueina. Mitään maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa ei arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ole esitetty. Ratkaisu on tehty voimassa olevien yleiskaavojen pohjalta ainoastaan rajauksia hieman paremmin kulttuuriympäristöön sopeutuviksi muuttaen.

Vantaan yleiskaava 2020 suojelee kulttuuriympäristöä sekä arvokkaita kokonaisuuksia säästävillä aluevarauksilla että suojelua koskevilla tarkoilla ja vaativilla määräyksillä. Yleiskaavalla suojellaan arvokkaita kulttuuriympäristökokonaisuuksia, jotka on tunnistettu valtakunnallisissa, maakunnallisissa tai

Vantaan kaupungin laatimissa selvityksissä ja inventoinneissa. Maantie 152:n aluevaraus on siirretty pois valtakunnallisessa inventoinnissa 2010–2014 tunnistetulta Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalta maisema-alueelta (Ympäristöministeriö 2016, kohde nro 10). Merkittävien rakennusperintökohteiden suojelutarpeen ja -edellytysten selvittämistä tarkemman asteisessa suunnittelussa vaaditaan. Yleiskaavan pääkartalla ja kulttuuriympäristöä koskevalla oikeusvaikutteisella liitekartalla annetut suojelumääräykset määrittävät reunaehdot maankäyttömerkinnän perusteella tehtävälle kehittämiselle.

Edellä mainitun perusteella kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan ratkaisut ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 4.3 yleistavoitteiden ja kohdan 4.4 (Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat) mukaisia.

Yleiskaavan perustuslain 20 §:n vastaisuuteen liittyvän väitteen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain ja muiden lakien asettamien vaatimusten mukaisesti, eikä kaavaratkaisu siten ole myöskään perustuslain vastainen.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaava täyttää sille laissa asetetut sisältövaatimukset ja perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lain tai valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Lähteet

Asemakaavakartat: 340300 Seutulan kaatopaikka, 002173 Kiila, 002089 Kiila ja 002062 Kiila

Ellermaa, M. (2011). Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011. 140–174. https://www.tringa.fi/wp-content/uploads/2010/05/maali.pdf

Honkanen, J. (2015). Muistiot Riipilän soista. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.

Janatuinen, A. (2011). Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Vantaan kaupunki. Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Ympäristökeskus. 164 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119029_vantaanvirtavesiselvitys_2010-2011.pdf

Kasvillisuudeltaan arvokkaita alueita. Ote Vantaan luontokartasta. www.kartta.vantaa.fi

Kiiski, Juha & Erävuori, Lauri (2020). Vantaan yleiskaava. Arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000-alueisiin. 9.11.2020. SITOWISE. 43 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153869_Natura_arviointi_YK2020_yleiskaavaehdotus.pdf

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s.
Vantaan kaupunki, 2017. Valtuustokauden strategia 2018–2021, KV 11.12.2017. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf.

Mäkynen Anne (2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038. 79 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/155309_YK0048_Yleiskaava_2020_selostus_25102021.pdf

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Pimenoff, S. (2016). Vantaa purojen kaupunki 2015 teemavuosi – Saukkoselvitys 2016. Vantaan kaupunki. Julkaisematon. 26 s.

Saarikivi, J. (2018). Vantaan viitasammakkokartoitus. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2019:3. 61 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145008_web_viitasammakkokartoitus_vaaka.pdf

Solonen, T. (2015). Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon. 20 s.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Tekstiosuus. 112 s. Saatavilla: https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt_152_aluevaraussuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf/c6d5b0f4-2bbf-3ac9-133e-fa5f39465664/Mt_152_aluevaraussuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf?t=1612961524513

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Liitteet. 49 s. Saatavilla: https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AVS_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf/7c1089c7-71ed-e19c-a5c9-32a839e26f93/Mt152_AVS_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf?t=1612961796636

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Piirustukset. 37 s. Saatavilla: https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AVS_Piirustukset_a.pdf/92c63d94-b3aa-4835-d09c-b77d5ff8517b/Mt152_AVS_Piirustukset_a.pdf?t=1611308084428

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Ympäristövaikutusten arviointiselostus. Sitowise oy. 2020. 170 s. Saatavilla: https://www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA

Uudenmaan liitto. Uudenmaan neljäs vaihemaakuntakaava. Saatavilla: https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/voimassa_olevat_maakuntakaavat/uudenmaan_4._vaihekaava

Vantaan kaupunki (2020). Vantaan yleiskaava 2020 (YK0048) Melu- ja ilmanlaatuvaikutustenarviointi 16.11.2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153818_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Melu-_ja_ilmanlaatuvaikutusten_arviointi_16.11.2020.pdf

Vantaan kaupunki (2018). Luoteis-Vantaan liito-oravaselvitys 2018. Vantaan kaupunki. Ramboll 2018. Julkaisematon. 30 s. + 5 erillistä liitettä.

Vantaan kaupunki (10/2020). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. Vantaan kaupunki (10/2020). https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153844_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Luontovaikutusten_arviointi_19.10.2020.pdf

Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi: liitteet 1-9. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020/uutiset/101/0/153800

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus (2019). Selvityskooste yleiskaava 2020 luonnoksen valmisteluun. Uudet SL ja luo-alue-ehdotukset. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/

vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144337_kaupsu_yk2020_luonnos_uudet_SL-ja_LUO-alue-ehdotukset.pdf

Vantaan kaupunki (2016). Autoliikenne Vantaalla 2015/2016. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/133846_Autoliikenne_Vantaalla_2015_2016.pdf

Vantaan kaupunki (10/2018). Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet. WSP Finland Oy. 2.10.2018. 28 s.

Vantaan kaupunki (10/2018). Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet. Liite 3: Autoliikenteen hankekortit. WSP Finland Oy. 16.10.2018. 58 s.

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset. WSP Finland Oy. 25.6.2019. 41 s. Vantaan kaupunki (6/2019).

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset: liitteet 1-6. WSP Finland Oy. 25.6.2019. 40 s.

Vantaan kaupunki (9/2020). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin päivitysliite. Vantaan kaupunki 28.9.2020. 13 s.

Väylävirasto. Liikennemääräkartat (Väylävirasto > Tietoa väylistä > Tietopalvelut ja –aineistot > Kartat > Tieverkon kartat > Liikennemääräkartat). Saatavilla: https://vayla.fi/vaylista/aineistot/kartat/liikennemaarakartat [viitattu 27.4.2021]

Ympäristöministeriö (2016). Maisemakuulemisen aineistot. Ehdotukset valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi maakunnittain. Uusimaa, osa 2. https://ym.fi/documents/1410903/39500356/01+Uusimaa2.pdf/96d7b592-7453-84b2-543e-afdf6dafce83/01+Uusimaa2.pdf?t=1601627728070

Ympäristövastuuraportti 2018–2019, Vantaa. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145069_Ymparistoraportti_2018-2019_web.pdf

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Valituksen alainen päätös

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 päätös (14 §) Yleiskaava 2020 (YK0048)

Valittaja

Seutulan kyläyhdistys ry

Prosessiosoite

[redacted]
Seutulan kyläyhdistyksen sihteeri
[redacted]
[redacted]

VAATIMUKSET

Seutulan kyläyhdistys vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 Seutulan ja Kiilan osalta.

Tähän pitäisi kirjoittaa ne kaavamerkinnät, jotka vaaditaan kumottavaksi

Lisäksi vaadimme valituksenalaisille alueille kieltoa aloittaa minkäänlaisia toimenpiteitä tai rakennustöitä muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Perusteet

Kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät kaikki yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastaisia ratkaisuja. Kaavassa suunnitellun teollisen ym. toiminnan yhteisvaikutukset on jätetty kokonaan arvioimatta sekä luontoselvitykset tekemättä.

Yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Kaava vaarantaisi

vakavalla tavalla Seutulan ja Kiilan alueen virkistyskäyttöä sekä heikentäisi alueen keskeisiä luonto- ja maisema-arvoja. Samoin kaava lisäisi maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa merkittävän kulttuuriympäristön päälle.

Yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 § ja 47 § vastainen ohjatessaan rakentamista ja saastuttavaa teollista toimintaa kulttuurimaiseman keskelle ja luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueen välittömään läheisyyteen. Kaava vaarantaisi suojeltuja luontotyyppejä sekä direktiivilajien lisääntymis- ja levähdysalueita sekä vaarantaisi, jopa katkaisisi tärkeitä ekologisia yhteyksiä. Kaavan toteutuminen tarkoittaisi myös kohtuutonta rasitusta alueen asukkaille (ml. terveysvaikutuksia).

Kaavaratkaisut on syytä arvioida osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksi.

Kiilan kaavaratkaisuissa on myös vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, mikä on syytä nähdä myös maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisena.

Maantien 152 jatke (Kehä IV)

Yleiskaavassa on osoitettu aluevarauksena maantien 152 linjaus (ns. Kehä IV). Linjauksen pohjana toimii yleiskaavan yhteydessä laadittu aluevaraussuunnitelma, lisäksi tiestä on toteutettu ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Tievaraukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt.

Tielinjauksen kohdalle osuu mm. viitasammakon esiintymisalue Kiilassa. Tie myös katkaisisi tärkeän ekologisen yhteyden, jota mm. liito-orava käyttää. Linjaus on siirrettävä pohjoisemmaksi niin, ettei sen alle jää miltään osin suojeltuja lajeja tai luontotyyppejä.

Kaavan vaikutus luontoarvoihin, puutteelliset selvitykset

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 1 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Saman pykälän 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;

2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;

3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;

4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;

5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestönryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;

6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;

7) ympäristöhaittojen vähentäminen;

8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä

9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 3 momentin mukaan pykälän 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Saman pykälän 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Kiilan-Seutulan alueella yksi merkittävä luonto-ongelma on ekologisen yhteyden heikentäminen Tuusulanjoki Vähäjoki (Lillå) laaksossa. Alueella oleva ("kiertotalous")teollisuus, moottorirata ja endurorata sekä louhinta aiheuttaa nykyisellääänkin kohtuutonta melu- ja pölyhaittoja yhteydelle ja jokilaakson luontoarvoille

Luontoarvojen selvitykset ovat puutteelliset. Luontovaikutukset käsittävät haittoja direktiivilajeilla ml. vuollejokisimpukka, kirjojokikorento, saukko, ja taimen. Alueella on liito-oravia. Seutulan ympäristössä kaavan luontodokumentin on myös viitasammakkoja.

"Viitasammakkoa esiintyy varsin yleisesti Etelä-Suomessa ja laji kelpuuttaa lisääntymispaikoikseen erilaisia runsaskasvustoisia järvien ja lampien rantoja sekä ojia. Vantaalla lajin lisääntymispaikkoja tunnetaan kaupungin lounaisosasta (Lammaslampi, Pitkäjärvi, Pikkujärvi), Ilolasta, itärajalla Bisajärveltä ja Gumböle träskillä sekä muutamilta pienialaisilta kosteikoilta Seutulan ympäristöstä. Vantaan viitasammakkokohteet on kartoitettu 2018. (Saarikivi 2018) Kaavan 2020 luotovaikutusten arviointi".

Alueen luontoarvokartassa on uhanlaisten lajien merkintöjä ilman selitystä, esim. (lahokavio sammal solbacka?).

Meluvaikutukset yksittäisistä laitoksista ovat lupaselvitysten mukaan melunormien rajoilla. Selvitykset on tehty puutteellisesti eivätkä kuvaa yksittäisten laitosten maksimimelua. Vielä suurempi ongelma on melun yhteisvaikutus, joka aivan ilmeisesti tulisi ylittämään normit.

Alueen meluavia toimintoja perusteellaan lentomelualueella. Lentomelu on kuitenkin esim. teollisesta louhinnan ja murskauksen meluun nähden täysin erilaista ja sitä on tarkasteltava yhteisvaikutuksen osalta. **Lentomelua ei voi käyttää perusteena alueen ympäristön ja asutuksen kannalta kohtuuttoman rasituksen aiheuttamiseen.** Alueen asukkaat joutuvat nykyisellääänkin valittamaan melusta ja pölystä jatkuvasti sekä Ely-keskukseen ja Vantaan ympäristökeskukseen.

Tyypillistä alueelle kaavaillulle teolliselle toiminnalle on vuosia jatkuva kaivostotoiminnan laajuinen kallionlouhinta "tontin tasaamiseksi kaavanmukaiseen tasoon". **Alueen teollisuustonttien kaavoitus on usein tosiasiallisesti kivilouhimon kaavoitusta.**

Räikein esimerkki on Berkgkulla, jossa pitkään harjoitettu teollista kivenlouhintaa toimenpideluvalla sekä kaupungin ympäristöluvalla murskaukseen.

Alueen teollisen toiminnan vesipäästöissä ei tarkkailla ympäristölaatunormeja, eikä luvanvaraisia metalleja, PAH- tai muita haitta-aineita ole juurikaan säädelty. Yhteisvaikutukset vesipäästöissä ovat vielä pahemmin kontrolloimatta. Vedet valuvat Tuusulan- ja Vantaanjokeen ja vaarantavat suojellut vesieliöt kuten vuollejokisimpukan,

taimenen, kirjojokikorennon ja saukon. **Vantaanjoessa kysymys on vaikutuksista Natura2000 alueeseen ja näiden olisi tullut olla selvitetty tieteellisellä varmuudella**. Mitään selvitystä ei ole tehty, mutta tarkkailutulosten perusteella voidaan pitää selvänä, että vesistöihin kohdistuu kohtuuttomia vaikutuksia.

Valtakunnalliset alueidenkäyttöperiaatteet

Valtioneuvoston päätöksellä 30.11.2000 hyväksyttyjen ja päätöksellä 13.11.2008 tarkistettujen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 4.3 (Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu) yleistavoitteiden mukaan yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen. **Liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.**

Toteutuessaan yleiskaava vaarantaa Seutulan ja Kiilan jo ennestään erittäin haastavaa liikenneturvallisuustilannetta lisäämällä raskaan liikenteen määrää. Raskas liikenne on jo nyt kestämättömällä tasolla Kiilassa Katriinantiellä, jossa päivittäinen liikennemäärä on jo n. 5000 raskaan ajoneuvon tasolla. Tienvarressa on asutusta ja alueen ainoa kevyen liikenteen väylä.

Kohdan 4.4 (Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat) erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota. Yleiskaava ei ole tältäkään osin alueidenkäytön mukaista.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat, riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet sekä niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus. Yleiskaava huonontaa olennaisesti alueen virkistyskäyttöä ja viheralueverkostoa.

Yleiskaava on perustuslain vastainen

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Yleiskaava vaikuttaa jokaisen Seutulan ja erityisesti Kiilan asukkaaseen heikentämällä terveellistä elinympäristöä. Elinympäristön terveellisyys on jo nykyisellä tasolla heikentynyt eikä mitään lisärasitusta ole mahdollista sallia kaavoituksenkaan kautta.

11 § **Lausunnon (5) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry ym.**

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yhden valituksista ovat tehneet Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö, Vaarala Seura ja Rajakylän Pientaloyhdistys.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestön, Vaarala Seuran ja Rajakylän Pientaloyhdistyksen yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 5. Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö, Vaarala Seura ja Rajakylän Pientaloyhdistys ry
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestön, Vaarala Seuran ja Rajakylän Pientaloyhdistyksen valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21334/03.04.04.04.16/2021, Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestön sekä sen jäsenjärjestön Päiväkummun Omakotiyhdistyksen, Rajakylän Pientaloyhdistyksen ja Vaarala Seuran valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakijat
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry ja sen jäsenjärjestö Päiväkummun Omakotiyhdistys, Rajakylän Pientaloyhdistys ry, Vaarala Seura ry

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakijat vaativat, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginvaltuuston yleiskaavaa 2020 koskevan päätöksen lainvastaisena. Muutoksenhakijat perustelevat yleiskaavaa koskevia vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Långmossebergin kaavamerkintä on ristiriidassa aluetta koskevien valtakunnallisten tavoitteiden kanssa, ja kaava on kumottava samoilla perusteilla kuin hallinto-oikeus on kumonnut aluetta koskeneen Östersundomin kaavan.
2. Fazerilan pohjavesialueella on lainvoimainen Vaasan hallinto-oikeuden päätös, jonka mukaan alueelle ei saa rakentaa uusia tieyhteyksiä. Yleiskaava 2020 on esitetyn perusteella tämän hallinto-oikeuden päätöksen vastainen.
3. Vaaralan Lähdepuiston lähteet ovat lailla suojeltuja, ja A-merkintä on siksi muutettava VL-merkinnäksi.
4. Päiväkummun itäpuolelle sijoittuva yhdyskuntateknisen huollon alue tulee muuttaa VL-alueeksi.

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavaa koskevien säännösten taikka luonnonsuojelulain vastaisesti, ja kaava on muiltakin osin lain mukainen. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta

kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunginhallitus huomauttaa, että muutoksenhakijoiden valitus sisältää myös Vantaan Energian jätevoimalan laajennukseen ja vaarallisten jätteiden polttolaitokseen liittyviä vaatimuksia, joita ei ole tässä lausunnossa käsitelty. Molemmat hankkeet ovat voimassa olevan asemakaavan mukaisia, ja laajennus on jo rakenteilla. Vaarallisten jätteiden polttolaitokselle on laadittu ympäristövaikutusten arviointi, ja hankkeen ympäristölupa on parhaillaan lausunnoilla. Muutoksenhakumenettely, johon nyt annettava lausunto liittyy, ei koske Vantaan energian hankkeita.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestön sekä sen jäsenjärjestön Päiväkummun omakotiyhdistyksen, Rajakylän Pientaloyhdistyksen ja Vaarala Seuran valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Långmossebergetin yleiskaavaratkaisu
2. Fazerilan pohjavesialueen suojelu
3. Vaaralan lähteiden suojelu
4. Päiväkummun lumenkaatopaikka

1. Långmossebergetin yleiskaavaratkaisu

Kaupunginhallitus toteaa, että Långmossebergetin alueen maankäyttö on ratkaistu yleiskaavatasolla voimassa olevassa yleiskaavassa 2007, eikä perustu Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 10.5.2021 kumonnut Östersundomin yhteisen yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen.

Långmossebergetin alue on asemakaavoitettu voimassa olevan yleiskaavan hyväksymisen jälkeen. Uusi yleiskaava 2020 laajentaa voimassa olevan yleiskaavan yhdyskuntateknisen alueen (ET) varausta pohjoiseen. Laajennus perustuu osittain alueelle laadittuun ”920300 Ojangon erityisalueet” -asemakaavaan, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.11.2017 ja joka on tullut voimaan kahdessa vaiheessa 18.4.2018 ja 16.10.2019. Osittain yhdyskuntateknisen huollon aluetta on laajennettu, kun voimassa olevan yleiskaavan tarpeettomat liikennealueet on rajattu mukaan ET-alueeseen.

Muutoksenhakija viittaa lausunnossaan siihen, että Långmossebergetin maankäyttö olisi ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa, täsmentämättä tarkemmin, mitä tavoitteita tällä tarkoitetaan. Kaupunginhallitus toteaa, että alueen maankäyttöratkaisu ei vaaranna ekologisia eikä virkistysyhteyksiä. Yhdyskuntateknisen huollon toimintojen keskittäminen tiiviisti samalle alueelle paremminkin tukee valtakunnallista alueiden käyttötavoitetta, joka kuuluu seuraavasti: “Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen”. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa ei yhdyskuntateknisen huollon alueen laajentamisen katsottu vaarantavan läheisiä Sipoonkorven Natura-alueita.

1. Fazerin pohjavesialueen suojelu

Muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaavaratkaisu on ristiriidassa Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antaman päätöksen 01/0064/2 kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa ensiksi, että Vaasan hallinto-oikeuden päätös koskee Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 17.10.1975 tekemään päätökseen liittyvää muutoksenhakua, jossa oli kyse pohjavedenottamoiden suoja-alueen rajojen sekä suoja-aluemääräysten muuttamisesta. Hallinto-oikeuden päätöksellä suoja-aluemääräystä muutettiin ja lupaan lisättiin uusi, lähisuojavyöhykettä koskeva määräys muutoksenhakijan esittämällä tavalla. Muutetun suoja-aluemääräyksen mukaisesti kyseessä olevalle alueelle ei saa sijoittaa ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:ssä mainittuja toimintoja. Lupapäätökseen lisätyn, lähisuojavyöhykettä koskevan määräyksen mukaisesti alueelle ei saa rakentaa uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Vantaan ratikan suunniteltu linjaus sijaitsee uudessa yleiskaavassa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä mainitulla alueella. Raitiotiellä ei kuitenkaan ole pohjavesivaikutuksia siten kuin tavallisella radalla tai yleisellä tiellä voi olla vaarallisten kuljetusten takia. Myöskään tonttikadut eivät aiheuta pohjavedelle vaaraa, kun katujen ja pihojen suojaukset toteutetaan pohjaveden suojelun kannalta tarpeellisin tavoin.

Kaupunginhallitus korostaa, että tärkeiden pohjavesialueiden suojelu on ensisijaisen tärkeää. Uusi yleiskaava muuttaa pohjavesialueella sijaitsevaa voimassa olevan yleiskaavan teollisuus- ja varastoaluetta ainakin osittain asumiseen, joka on pohjaveden suojelun näkökulmasta parempi toiminto alueelle. Yleiskaavan 2020 pohjavesialuetta koskevissa määräyksissä korostetaan, että jatkosuunnittelussa haittoja pohjaveden määrälle ja laadulle tulee välttää, ja suunnittelun tulee perustua riittäviin selvityksiin. Asemakaavamääräyksissä voidaan antaa määräyksiä koskien mm. haitallisten aineiden ympäristövaikutusten estämistä ja rajoittamista. Lisäksi vedenottamon lähialue on tarkoitus rauhoittaa rakentamiselta.

Edellä sanotun nojalla kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa osoitettujen alueiden toteuttamisen edellytykset tarkentuvat jatkosuunnittelussa, eikä muutoksenhakijan mainitsemalla Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä ole vaikutusta yleiskaavan hyväksymispäätöksen lainmukaisuuteen.

2. Vaaralan lähteiden suojelu ja Vaaralan pientaloalueet

Muutoksenhakijat ovat huolissaan Vaaralan lähteiden säilymisestä. Uuden yleiskaavan ratkaisu noudattaa varsin tarkkaan voimassa olevan yleiskaavan rajauksia. Lähdepuiston alueelle on laadittu asemakaava ”002239 Lähdepuisto”, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.9.2017 ja tullut voimaan 31.10.2018. Asemakaavassa lähteet sijoittuvat lähivirkistysalueelle. Kuten muutoksenhakijat toteavat valituksessaan, ovat lähteet lailla suojattuja. Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilain 2 luvun 11 §:n perusteella kielletty.

Samassa asiakohdassa muutoksenhakijat viittaavat myös asuinalueilla (A) sijaitseviin pientaloalueisiin ja siihen, ettei niille tule mahdollistaa kerrostalorakentamista. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa A-alueiksi on määritelty keskustojen reuna-alueita ja joukkoliikenteellä hyvin saavutettavia alueita, jotka sijaintinsa puolesta ovat houkuttelevia asumisen paikkoja ja sen myötä täydentyvät tulevaisuudessa. Olemassa olevien pientaloalueiden ensisijainen täydentymisen tapa on pientalorakentaminen. Alueiden täydennysrakentamisesta yleiskaavamääräys linjaa näin: ”Olemassa

olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa."

3. Päiväkummun yhdyskuntateknisen huollon alue

Yhdyskuntateknisen huollon aluevarauksen kaavamerkintää (ET) koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa ensiksi, että MRL 203 §:n mukaan muutoksenhakuviranomainen voi tehdä kaavaan oikaisunluonteisia korjauksia. Kunnan tai maakunnan liiton suostumuksella muutoksenhakuviranomainen voi tehdä kaavaan myös vähäisiä tarkistuksia, jos tarkistuksilla ei ole vaikutusta muiden kuin siihen suostuneiden etuun tai oikeuteen. Mikäli kyse ei ole oikaisuluonteisesta korjauksesta tai vähäisestä tarkistuksesta, voi muutoksenhakuviranomainen pääsääntöisesti ainoastaan joko pysyttää tai kumota kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen.

Kaavamääräyksen muuttamista koskevaa vaatimusta ei voida kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan pitää lain tarkoittamana oikaisuluonteisena korjauksena tai vähäisenä tarkistuksena. Kaupunginhallitus toteaa, että valitus olisi tältä osin ensi sijassa jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että sen tutkiminen ei kuulu tuomioistuimen toimivaltaan.

Mikäli tuomioistuin kuitenkin tutkii valituksen mainituilta osin, kaupunginhallitus toteaa, että yhdyskuntateknisen huollon aluevaraus on vastaava kuin voimassa olevassa yleiskaavassa 2007, eikä merkinnän kumoaminen uudesta yleiskaavasta muuta ratkaisua. Teknisen huollon aluevaraus on pitkän aikajänteen varautumista kaupungin kehittymiseen. Tällä hetkellä nykyisten lumenkaatopaikkojen kapasiteetti on riittävä, mutta yhdyskuntateknisen huollon alueella varaudutaan siihen, että kaupunkirakenteen laajentuessa ja tiivistyessä voi tulla tarve uudelle lumenkaatopaikalle. Tällä hetkellä alueelle ei ole tarkempia suunnitelmia.

Lumenkaatopaikan toteuttaminen edellyttää asemakaavaa, jonka yhteydessä alueen toteuttaminen, sen haitat ja niiden minimoiminen arvioidaan tarkemmin. Teknisestä ratkaisusta ja maaston muokkaamisesta ei ole tarkempia suunnitelmia, mutta todennäköisesti ajoyhteys järjestetään suoraan Koivukylänväylältä, ei Päiväkummun läpi. Liikenneyhteydet ja mahdollinen melusuojaus ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että siltä osin, kuin valitusta ei jätetä tutkimatta, on se hylättävä perusteettomana. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lainvastainen.

Lähteet:

YK0048 Yleiskaava 2020, arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura 2000 - alueisiin, 9.11.2020

Asemakaavakartat: 002239 Lähdepuisto, 920300 Ojangon erityisalueet

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Helsingin hallinto-oikeus

helsinki.hao@oikeus.fi

Valittajat:

Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry

Pallotie 13 A

01280 Vantaa

[redacted]

Vaarala Seura ry

Rajakylän Pientaloyhdistys ry

Pallotie 13 A

01280 Vantaa

Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä koskien yleiskaavaa 2020 (YK0048): yleiskaava_2020_(yk0048)_hyvaksyminen_2110648 (1).pdf. Päätös tehty 25.1.2021 kokouksessa (14§). Valitusaika päättyy 12.3.2021.

Vaatimukset:

1. Vantaan kaupunginvaltuusto yleiskaava 2020 päätös tulee kumota lainvastaisena.

2. Vantaan itäosan Långmossebergin alueen esitetty kaavamerkintä on samalla ristiriidassa aluetta koskevien valtakunnallisten tavoitteiden kanssa ja kaava on kumottava tältä osin samoilla perusteilla kuin Helsingin Hallinto-oikeus on kumonnut aluetta koskeneen aikaisemman kaavaesityksen koskien eli ns. Östersundomin kaavan. Porvoon väylän ja Kehä III:n risteyksessä oleva ET-merkintä on liian laaja ja ulottuu liian pitkälle Itään. ET-merkittyä on pienennettävä, jotta ekologinen yhteys Sipoonkorven kansallispuistosta etelään ei esty ja että viheryhteys olisi oikeasti toimiva. Nyt esitetyssä laajuudessa kaavamerkitty ET-alue vaarantaa läheisen Natura 2000 -alueen suojelutavoitteiden saavuttamisen ja on siksi lainvastaisena kumottava. Helsingin Hao (29.11.2019) kumosi Östersundomin kaavan juuri puutteellisten ympäristöselvitysten vuoksi. Kartassa (LIITE 1) näkyy miten Östersundomin kaava on rajattu Vantaan Energian jätevoimalan ympäristövaikutusalueen ulkopuolelle yleiskaavapäätöksessä.

3. Natura-alueen vaarantumista ja heikentämistä ei tule sallia, tieteellistä varmuutta ei ole osoitettu, Yleiskaavan osoittama sijaintipaikka ei täytä lain edellytyksiä. Vantaan Energian jätevoimalan laajennukset heikentävät Natura 2000 alueen tavoitteiden toteutumista. Luonnonsuojelulaki 65§ , 66 § viranomaisen ei tule myöntää lupaa.

4. Fazerilan pohjavesialueen vaarantuminen, YSL kieltää jopa pohjaveden vaarantamisen. Fazerille ja Valiolle syntyy imago-haitta, niiden sijaitessa vaarallisten jätteiden polttolaitoksen vieressä. Jopa vaaran aiheuttaminen pohjavedelle on kielletty KHO:n päätösten perusteella.

5. Fazerilan pohjavesialueella myös lainvoimainen Vaasan hallinto päätös 2001, jonka mukaan alueelle ei saa rakentaa uusia tieyhteyksiä pohjavesialueen suojelemiseksi. Yleiskaavan 2020 esitetyn perusteella on tämän hallinto-oikeuden päätöksen vastainen (LIITE 2), Fazerilan pohjavesialueen suojelutavoitteet 2015 myös ohessa LIITE 3.

6. Kaavamerkintä A tulee muuttaa pientaloalueilla. Ei tule mahdollistaa kerrostalorakentamista. Vaaralan Lähdepuiston lähteet ovat lailla suojeltua, siksi A merkintä muutettava VL merkinnäksi.

7. <u>Päiväkummun Omakotiyhdistyksen valitus Vantaan kaupunginvaltuuston yleiskaava 2020 päätökseen</u>. Päiväkummun Oky on Vantaan omakotitaloyhdistysten keskusjärjestö ry jäsen

   Päiväkummun omakotiyhdistys vaatii, että Koivukylänväylän ja Lahdenväylän liittymän välittömässä läheisyydessä olevan alueen (Koivukylän suuralue, Koivukylänväylän/Lahdenväylän liittymä, kiinteistötunnus 92-415-8-5) ET merkinnällä oleva tontti tulee muuttaa yleiskaavassa VL-alueeksi.

   Vaatimuksen perusteina ovat, että alueen välittömässä läheisyydessä on olemassa olevaa asutusta sekä em. alueen lähelle on tulossa yleiskaava 2020 ehdotuksen mukaisesti uutta asutusta Sahamäen AP-alueelle. Lisäksi Lahdenväylän ja Lahdentien välinen vastapäinen alue on jo muutettu yleiskaavaehdotuksessa VL-alueeksi.

   ET-merkitty alue rajautuu Kuusijärvelle johtavaan keskeiseen kevyenliikenteen väylään. Siihen ei sovi ympäristöhaittoja aiheuttava toiminta, kuten Vantaan kaupungin kaavailema lumenkaatopaikka, jollaisen hajuhaitta heikentäisi merkittävästi Kuusijärven ja Sipoonkorven toimivuutta virkistysalueena. Toiminnasta aiheutuvat päästöt, kuten melu, pöly ja ilmansaasteet ovat ristiriidassa sekä virkistyskäytön että pientaloasumisen kanssa.

   Kyseisen alueen ET-merkitä aiheuttaisi asuinaluetta Lahdenväylän liikennemelulta suojaavan metsän & kallion poistamisen, joka lisäisi merkittävästi jo ennestäänkin korkeita meluarvoja läheisillä asuinaluilla, erityisesti yleiskaava 2020:ssa laajennetulla Etelä-Päiväkummun

(Sahamäki) pientaloalueella. Olemassa olevan Päiväkummun pientaloalueen asuinkatujen kautta kulkeva raskas liikenne lisääntyisi merkittävästi, koska kyseiselle ET-alueelle ei voida järjestää kulkua muuten kuin asuinalueen kautta.

Perustelut:

Vantaan kaupunki on laiminlyönyt maankäyttö- ja rakennuslain velvoitteet.

Perustuslaki 20§

Ympäristösuojelulain10§

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista 3§:

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutuneen hankkeen muutoksiin joka aiheuttaa todennäköisesti laadultaan ja laajuudeltaan myös eri hankkeiden yhteisvaikutuksen huomioon ottaen merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Natura-alueen vaarantuminen ja heikennys, luonnossuojelulain 65§ ja 66§ mukaan sekä EU luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan hanke voidaan hyväksyä vasta, kun ei ole tieteelliseltä kannalta epäilyä hankkeen tai suunnitelman vahingollisista vaikutuksista Natura 2000 alueeseen.

Helsingin hallinto-oikeus on kumonnut Östersundomin kaavan Natura-alueen puutteellisten ympäristöselvitysten vuoksi.

maanrakennuslain 39§ kohdat eivät toteudu, yleiskaavan vähimmäisvaatimukset eivät täyty. MRL9§. Kaavan tulee perustua koko vaikutusalueelle.

pohjaveden suojelu, vaaran aiheuttaminenkin kielletty

turvallisuusvaatimusasetus 856/2012 9§, 5§ ja 10§, dominoefektin vaara, vaarallisten kuljetusten lisääntyminen. Pohjaveden suojelun huomioiti sijaintipaikassa. Tuotantolaitoksen sijoituksella tärkeällä tai muulla vedenhankintaa soveltuvalla pohjavesialueen tai sen lähettyvillä on varmistuttava ettei tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvan 5§:ssä tarkoitetun onnettomuuden seurauksena aiheudu ympäristösuojelulain (527/2014) 17§:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaantumista ja ettei pohjaveteen pääse vesiympäristölle vaarallista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/3006) tarkoitettua ainetta. Kemikaaliturvallisuuslaki 18§ 2 mom. mukaan huomioitava kyseisen pohjavesialueen merkitys vedenhankinnalle. Suuronnettomuus riski kasvaa lähialueella.

Jätevoimala-alueen vieressä on Fazerilan pohjavesialue, jonka pohjavettä Fazer ja Valio käyttävät elintarviketuotannossaan. Suuronnettomuuden riski kasvaa kolmen jätevoimalayksikön hankesuunnitelmien myötä.

Fazer on esittänyt mm. mielipiteessään **vaatimuksena** Uudenmaan ELY-keskukselle 21.10.2020, että **on luovuttava vaarallisten jätteiden polttolaitoksen sijoittamisesta** Långmossebergiin.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteisiin sisältyvät tavoitteet terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä sekä luonnonvarojen turvaamisesta ei täyty.

Ystävällisin terveisin

Vantaalla 12.3.2021

Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry

puheenjohtaja [redacted] sihteeri [redacted]

Vaarala Seura ry

puheenjohtaja [redacted] sihteeri [redacted]

Rajakylän Pientaloyhdistys ry

varapuheenjohtaja [redacted] sihteeri [redacted]

12 § Lausunnon (6) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Peab Industri Oy

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yksi valittajista on Peab Industri Oy.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Peab Industri Oy:n yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 6. Peab Industri Oy
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Peab Industri Oy:n valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 25.1.2021 diaarinumero 21266/03.04.04.04.16/2021, Peab Industri Oy:n valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.01.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020:n (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija

Peab Industri Oy

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Peab Industri Oy (”Peab”) pyytää hallinto-oikeutta kumoamaan Vantaan uuden yleiskaavan 2020 (YK0048) hyväksymistä koskevan päätöksen, jotta kaavan sisältöä voidaan tarkastella uudelleen valittajan kiinteistölle kohdistuvan suojelualuevarausmerkinnän (SL) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueen merkinnän (VU) osalta.

Peab omistaa kiinteistön Mäntylä 92-418-7-156, jonka alue on kokonaisuudessaan Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 (§ 14) hyväksymässä Vantaan uudessa yleiskaavassa 2020 (YK0048) merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU). Muutoksenhakijan mukaan muutos nykyisen ja lainvoimaisen Vantaan yleiskaavan 2007 mukaisesta teollisuusalueesta (TT – ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue) luonnonsuojelualueeksi ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Maanomistajana Peabilla on ollut tarkoitus käyttää kiinteistöä sen nykyisen kaavan mukaisesti teollisuusalueena.

Muutoksenhakijan näkemyksen mukaan lähes koko muutoksenhakijan omistuksessa olevan kiinteistön varaaminen luonnonsuojelualueeksi (SL) ja muulta osin urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU) sekä kaavamerkintöjen määräysten vaikutukset ovat alueen aiempaan käyttötarkoitukseen nähden kohtuuttomia maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 39.4 §:n mukaisesti. Samassa kaavassa kiinteistö sijoittuu kaavassa merkityn moottorirata-alueen (EM) pohjoispuolelle ja tuotanto- ja varastoalueen (TY) länsipuolelle. Muutoksenhakijan mukaan kiinteistön arvo Vantaan uuden yleiskaavan 2020 mukaisena luonnonsuojelu- (SL) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueena (VU) on merkittävästi ja kohtuuttomasti pienempi kuin kiinteistön arvo nykyisen kaavan mukaisena teollisuusalueena (TT).

Kiinteistön omistajana Peab pitää ongelmallisena luonnonsuojelualueen osoittamista SL-merkinnällä,

ennen kuin ELY-keskus tai maanomistaja on tehnyt aloitetta luonnonsuojelulain 24.1 §:n mukaisesti suojelualueen perustamisesta. Muutoksenhakijan mukaan luonnonsuojelua ei pidä tältä osin toteuttaa kaavalla, vaan tarvittaessa luonnonsuojelulain mukaisin menettelyin.

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten vastaisesti, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Lausunnon antaja esittää seuraavassa keskeiset perustelut, joiden nojalla valitus tulisi perusteettomana hylätä.

Perusteet yleiskaavan aluevarauksille

Muutoksenhakijan mukaan syynä kiinteistön suojelualuevaraukseen vaikuttavat olevan kiinteistöllä havaitut lahokaviosammaleen esiintymät. Muutoksenhakija katsoo myös, että kiinteistön pohjoisosan toimiminen ekologisena yhteytenä Tuusulan puolelle voi olla perusteltua, mutta tältä osin ekologisen yhteyden paikka on erikseen nimenomaisesti merkitty pohjoisemmas lähemmäs Tuusulanjokea, eikä nyt esitetylle suojelualueelle.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaavaa laadittaessa on kaavan ohjaustavoite ja tarkkuus huomioiden selvitettävä ja otettava huomioon maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 2 momentissa luetellut seikat, joihin kuuluvat muun ohella rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. MRL 39 §:n 4 momentissa edellytetään lisäksi, että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

MRL 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Luonnonsuojelulain perustamisen edellytyksistä säädetään luonnonsuojelulain 10 §:ssä. Luonnonsuojelulain 24 § koskee luonnonsuojelualueen perustamista yksityiselle kuuluvalla alueella.

Kaupunginhallitus toteaa ensiksi, että valituksessa tarkoitettua aluetta ei ole varattu luonnonsuojeluun pelkästään lahokaviosammalen perusteella. Yleiskaavassa luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä turvataan vahvistamalla ekologista verkostoa. Yleiskaavassa on osoitettu uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo) sekä

suojelualueita toisiinsa kytkeviä ekologisia runkoyhteyksiä. Luonnonsuojelualueet yhdessä muiden luontoarvoiltaan merkittävien alueiden kanssa muodostavat Vantaan ekologisen verkoston perustan, jonka tavoitteena on turvata eliölajiston sekä luontotyyppien säilyminen ja monimuotoisuus pitkällä aikavälillä. Suojelualueverkostoon lisättäväksi ehdotetuilla alueilla ovat erityisesti perusteena niiden monipuoliset metsäarvot, joilla tarkoitetaan metsäluontotyyppien säilyneisyyttä ja kehittymistä luonnontilaisen kaltaisiksi. Luontoarvoiltaan merkittävien alueiden arvioinnissa lähtökohtina ovat olleet luonnonsuojelulaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Luontoarvojen arvotuksessa on hyödynnetty myös maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kriteeristöä sekä METSO-kriteeristöä.

Yleiskaavaan varatut luonnonsuojelualueet on esitelty ja perusteltu Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen laatimassa selvityskoosteessa, jossa suojelualueiksi varatut alueet on käyty läpi suuralueittain. Kohde Lillån jokivarsi ja Solbackanmetsä löytyy osiosta Kivistön suuralueen uudet suojelualue-ehdotukset (Vantaan kaupunki, ympäristökeskus 2019 s. 20). Selvityksessä todetaan, että Lillån (Vähäjoen) varrella on jo yleiskaavassa 2007 luonnonsuojelualuevaraus, jota on tarkennettu ja täydennetty alueelta tehtyjen uusien luontoselvitysten perusteella yleiskaavaan 2020. Vähäjoen varsi lähimetsineen on osa maakunnallista ekologista yhteyttä ja tärkeä osa itä-länsisuuntaista ekologista runkoyhteyttä. Kooste yleiskaavan taustalla käytetyistä luontotietoaineistoista löytyy yleiskaavaselostuksen sivulta 199.

Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella -selvityksessä Kirkkonummen -Nuuksion laaja ekologinen verkosto ulottuu Raaseporin itäosista Tuusulan länsiosiin (Jalkanen ym. 2018 s.33-34). Suojelualue vahvistaa ekologien verkoston jatkuvuutta alueella. Vähäjoen varrelle merkitty ekologinen runkoyhteys -viiva tarkoittaa eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä joen varrella, väljästi rakennetulla kyläalueella. Tonteilla oleva ekologinen yhteys ei ole riittävä turvaamaan laajaa ekologista verkostoaluetta, vaan sille on varattu tilaa sieltä, missä on rakentamatonta, luonnoltaan arvokasta metsää.

Metsäalueen luontotyypit ovat Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin 2018 mukaisia uhanalaisia lehtokorpia ja kangaskorpia, joihin on syntynyt lahopuuta. Lahokaviosammalen esiintyminen ilmentää luontotyypin monimuotoisuutta. Alueelta on tehty havainnot voikäävästä ja riukukäävästä, jotka ovat vanhan metsän indikaattorilajeja, sekä silmälläpidettävästä norjantorvijäkälästä. Suojelualue liittyy liito-oravan liikkumisreitteihin ja edesauttaa lajin suotuisan suojelutason säilymistä.

Tuusulanjoki/Lillå/Vähäjoki on tunnistettu Vantaan virtavesiselvityksessä (Janatuinen 2011 s.24) valtakunnallisesti arvokkaaksi virtavesiluontokohteeksi. Vähäjoki on taimenjoki ja vuollejokisimpukkajoki ja myös saukon elinympäristöä. Metsäalueella on joen eliöyhteisöä suojaava vaikutus, mm. suodattamalla ja puhdistamalla jokeen valuvia vesiä. Joki ja sen viereinen metsäalue muodostavat yhdessä tavallista monimuotoisemman luontokokonaisuuden. Vastaavan tyyppisiä luontoalueita on Vantaalla vain vähän; Pitkäkosken alue, joka on luonnonsuojelualuetta joen molemmin puolin sekä Mustakosken alue, joka on osa Natura-aluetta (Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät FI0100064).

Vähäjoen rantamilla on rehevää kasvillisuutta, ja kosteimmat paikat ovat saniaislehtoa (Ranta 1989), joka on uhanalainen ja pääkaupunkiseudulla harvinainen luontotyyppi. Alueella on tavattu monia vaateliaita lehtokasveja, kuten imikkä, mustakonnanmarja, lehtoleinikki, kevätlehtoleinikki ja erityisen runsaina kasvavat lehtotähtimö ja lehtopalsami. Jokirannassa on runsaasti harmaa- ja tervaleppiä, ja joen ylle

kaartuvat harmaalepät luovat kaunista maisemaa. Kasvillisuusselvityksensä johtopäätöksissä Ranta pitää aluetta arvokkaana ja suojelunarvoisena luontokohteena.

Muutoksenhakija katsoo myös, ettei alueen linnustosta ole olemassa sellaista selvitystä, jonka perusteella se olisi linnustoltaan jotenkin erityisen monipuolinen verrattuna Vantaan muihin metsäalueisiin. Metsäalueelta on Vantaan luontokartassa (kartta.vantaa.fi) linnustotietoja inventoinnista vuodelta 1997, jolloin alueella määriteltiin joenvarsimetsän linnustokohde, lajistossa harmaapäätikka, hiirihaukka, palokärki, lehtopöllö ja hömötiainen. Metsän arvo linnuston kannalta on säilynyt ja kehittyy edelleen.

Alueelle on tarve osoittaa seudullisesti merkittävä ulkoilureittiyhteys, joka on esitetty myös maakuntakaavassa. Vantaan viherrakenne -selvityksessä (Mäkynen 2017), joka on yleiskaavan viheralueverkoston suunnittelun taustalla, on Tuusulan puolelle merkitty jatkumaan viheralueketju tai virkistysreitti (Mäkynen 2017 s.63). Suojelualueelle voidaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoittaa ulkoilureittejä. Osa kiinteistöstä on varattu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Tällä kohtaa ei ole sellaisia luontoarvoja, joiden perusteella alueen voisi varata luonnonsuojelualueeksi. Katriinantien molemmin puolin on varattu urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, jonka tarkempi sisältö ratkeaa tarkemman asteisen suunnittelun kautta.

Muutoksenhakija esittää, että lahokaviosammalta koskevassa selvityksessä (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020), jota on käytetty kaavoitustyön tausta-aineistona, on löydetty useita lahokaviosammalen ydinalueita, joista ainoastaan yksi (suojelualuevaraus, jolle valittajan kiinteistö sijoittuu) olisi kaavassa varattu uudeksi SL-alueeksi. Muutoksenhakija toteaa lisäksi, että lahokaviosammalta koskevassa selvityksessä ja suojelusuunnitelmassa kaavaa koskien on esitetty malli kompensaatiosta, jossa suojeltaviksi osoitetut tai luo-merkinnällä varustetut alueet kompensoivat niitä alueita, joissa kaavoituksen mukainen maankäyttö uhkaa lahokaviosammaleen ydinalueita. Muutoksenhakija katsoo, että kaikkien lahokaviosammalesiintymien suojelu kaavoitustyössä ei siis ole ollut lähtökohtana. Muutoksenhakijan mukaan suojelusuunnitelmassa esitettyä kompensaatiomallia voidaan käyttää myöhemmin perusteena, kun ELY-keskukselta haetaan lahokaviosammaleen esiintymien hävittämiseksi mahdollisia poikkeamislupia muilla rakentuvilla alueilla ja esitetään perusteita lajin suotuisan suojelun tason säilymisestä Vantaalla. Muutoksenhakijan näkemyksen mukaan on kuitenkin kyseenalaista, että yksityisomistuksessa oleva kiinteistö varataan suojeltavaksi yleiskaavassa osana suojelusuunnitelmassa esitettyä kompensaatiomallia.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa 2020 on osoitettu useita suojelualueita, joilla lahokaviosammal on yhtenä suojeluperusteena. Kiinteistöllä 92-418-7-156 olevat kasvustot muodostavat itiöpesäkkeiden määrällä mitattuna yhden Vantaan parhaista lahokaviosammalkohteista. Esiintymä on elinvoimainen, ja alueen mikroilmastoltaan kosteat korvet, joissa on hyvä lahopuujatkumo, antavat erinomaisen lähtökohdan lajin säilymiselle alueella. Kiinteistön 92-418-7-156 lahokaviosammalesiintymillä on siten suuri merkitys erittäin uhanalaisen lajin suojelutason säilyttämiselle suotuisana Vantaalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 35 §:n 1 momentin mukaisesti yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava esittää maankäytön kokonaisratkaisun koko Vantaan alueelle. Rakentamiseen sopivia alueita on etsitty hyvän joukkoliikennesaavutettavuuden alueilta, mm. Kehäradan varrelta. Jotta mm. Kivistön ja Lapinkylän asemien läheisyyteen Kehäradan varrella voitaisiin rakentaa asuntoja, on luonnon monimuotoisuutta tukevia alueita löydyttävä muualta maanomistuksesta riippumatta. Tämä on

kompensaatioajatuksen taustalla. Lahokaviosammalen tapauksessa kompensaatioalueeksi on löydyttävä alue, jolla laji varmasti esiintyy ja voi hyvin.

Edellä lausuttuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistölle 92-418-7-156 osoitetut aluevaraukset tukevat MRL 39 §:n 2 momentin mukaisten yleiskaavan sisältövaatimuksiin kuuluvien seikkojen, kuten maiseman ja luonnonarvojen vaalimisen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyden huomioimista. Yleiskaavan ratkaisu perustuu MRL 9 §:n edellyttämällä tavalla kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaupunginhallitus korostaa lisäksi, että muutoksenhakijan omistaman kiinteistön alueella on lahokaviosammalesiintymien ohella myös muita luontoarvoja, joiden turvaamiseksi osalle kiinteistöstä on yleiskaavassa osoitettu varaus luonnonsuojelualueelle.

Kohtuuttoman haitan arviointi

Muutoksenhakijan mukaan yleiskaavasta aiheutuu MRL 39 §:n 4 momentin mukaista kohtuutonta haittaa siltä osin, kun muutoksenhakijan omistuksessa olevan kiinteistön alueelle on yleiskaavassa osoitettu varaukset SL- ja VU-alueille.

MRL 39 §:n 4 momentissa edellytetään, että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kohtuullisuusharkinnassa tulee ottaa huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta. Kohtuullisuusharkintaan vaikuttavat luonnollisesti yleiskaavan oikeusvaikutukset. Yleiskaavan rakentamiseen kohdistuvat oikeusvaikutukset ovat ehdolliset 43 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla, ellei kaavassa nimenomaisesti ole 43 §:n 2 momentin nojalla toisin määrätty. Rajoitukset voivat laissa säädetyillä edellytyksillä johtaa lunastukseen tai korvaukseen (HE 101/1998 vp, s. 75).

Mikäli yksityiselle kuuluvalle alueelle perustetaan luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesti luonnonsuojelualue maanomistajan tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen aloitteesta, on maanomistajalla mahdollisuus saada aluetta koskien korvauksia lainsäädännössä tarkemmin kuvattujen edellytysten nojalla. Maankäyttö- ja rakennuslain 101 §:n 1 momentin mukaan, jos maa asemakaavassa tai 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräyksen nojalla yleiskaavassa on osoitettu käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai, jos alue on kaavassa tarkoitettu tai osoitettu valtion tarpeisiin, tämä on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.

Kohtuuttoman haitan arvioinnin osalta kaupunginhallitus viittaa ensiksi siihen, mitä edellä on lausuttu muutoksenhakijan omistaman kiinteistön luontoarvoista, ja toteaa, että kiinteistön osoittamiselle luonnonsuojelualueeksi sekä osin urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi on kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan olemassa hyväksyttävät maankäytölliset perusteet.

MRL 42 §:n 1 momentin mukaisesti yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellä sanotusta seuraa, että kohtuuttoman haitan arvioinnissa on otettava huomioon yleiskaavan oikeusvaikutukset. Yleiskaava on luonteeltaan yhdyskuntarakennetta,

maankäyttöä ja toimintojen yhteensovittamista ohjaava yleispiirteinen suunnitelma. Kaupunginhallitus katsoo lisäksi, että siitä seikasta, ettei muutoksenhakijan omistamalle kiinteistölle vielä ole perustettu suojelualuetta, ei voida muutoksenhakijan esittämällä tavalla johtaa päätelmää, jonka mukaan kaavaratkaisusta aiheutuisi maanomistajalle kohtuutonta haittaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaavamerkinnän muuttuminen Vantaan yleiskaavan 2007 mukaisesta teollisuusalueesta luonnonsuojelualueeksi sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi on edellä mainituilla syillä perusteltu. Maanomistajalle aiheutuvan haitan arviointiin vaikuttaa muun ohella se, miten kiinteistön käyttämisen edellytykset tarkentuvat aluetta koskevassa jatkosuunnittelussa. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan yleiskaavasta aiheutuvaa haittaa arvioitaessa tulee lisäksi huomioida alueeseen liittyvät korvaukset, joita maanomistajalla on mahdollisuus saada lainsäädännön mukaisten edellytysten täyttyessä.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus tulee hylätä perusteettomana. Yleiskaavan ratkaisusta ei aiheudu maanomistajalle kohtuutonta haittaa muutoksenhakijan esittämällä tavalla. Yleiskaava on muiltakin osin laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lainvastainen.

Lähteet

Jalkanen, J., Moilanen, A. & Toivonen, T. (2018). Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella. Uudenmaan liitto. Uudenmaan liiton julkaisuja E 194–2018. 131 s. https://www.uudenmaanliitto.fi/files/21415/Uudenmaan_ekologiset_verkostot_E194-2018%29.pdf

Janatuinen, A. (2011). Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Vantaan kaupunki. Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Ympäristökeskus. 164 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119029_vantaanvirtavesiselvitys_2010-2011.pdf

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s.
Vantaan kaupunki, 2017. Valtuustokauden strategia 2018–2021, KV 11.12.2017. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150005_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Ranta, P. 1989. Vantaanjoen vesistöalueen kasvillisuusselvitys.

www.kartta.vantaa.fi, Lillånin puronvarsimetsän linnustokohde

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus (2019). Selvityskooste yleiskaava 2020 luonnoksen valmisteluun. Kivistön suuralueen uudet suojelualue-ehdotukset.
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144337_kaupsu_yk2020_luonnos_uudet_SL-ja_LUO-alue-ehdotukset.pdf

Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038, Mäkynen Anne 16.8.2017. 79 s.
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134957_vantaa-viherrakenneselvitys-19092017-netti.pdf

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Helsingin hallinto-oikeudelle
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
helsinki.hao@oikeus.fi

Asia Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 päätöksestä koskien Vantaan yleiskaavan 2020 (YK0048) hyväksymistä

Valituksenalainen päätös

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 § 14 koskien Vantaan yleiskaavan 2020 (YK0048) hyväksymistä

Asianosaisuus

Peab Industri Oy omistaa kiinteistön 92-418-7-156 Vantaan kaupungin ja Vantaan yleiskaavan 2020 alueella

Valituksen jättöaika

Valitusaikaa asiassa on 12.3. saakka

Valittajan yhteystiedot (postitusosoite), yhteyshenkilö ja laskutustiedot

Peab Industri Oy (2977551-2), kotipaikka Helsinki

Postitusosoite:
Peab Industri Oy
Karvaamokuja 2a / Luvat
00380 Helsinki

(jäljempänä ”Peab”)

Yhteyshenkilö:
Kati Kahri
Ympäristöasiantuntija
Karvaamokuja 2a
00380 Helsinki
040 6689231
[redacted]

Laskutustiedot:

[redacted]

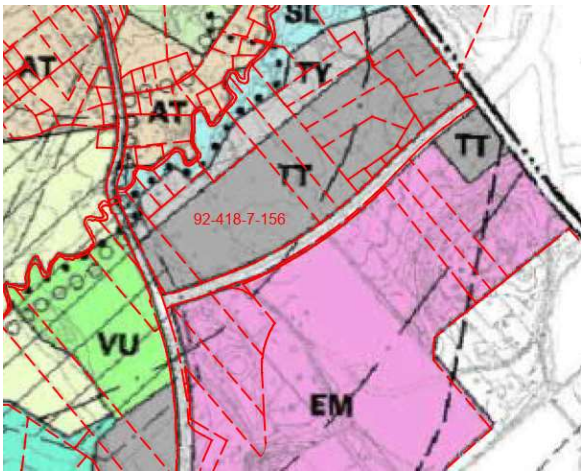
Vaatimukset

Peab Industri Oy (”Peab”) pyytää hallinto-oikeutta kunnioittavasti kumoamaan Vantaan uuden yleiskaavan 2020 (YK0048) hyväksymistä koskevan päätöksen, jotta kaavan sisältöä voidaan tarkastella uudelleen valittajan kiinteistölle kohdistuvan suojelualuevarausmerkinnän (SL) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueen merkinnän (VU) osalta.

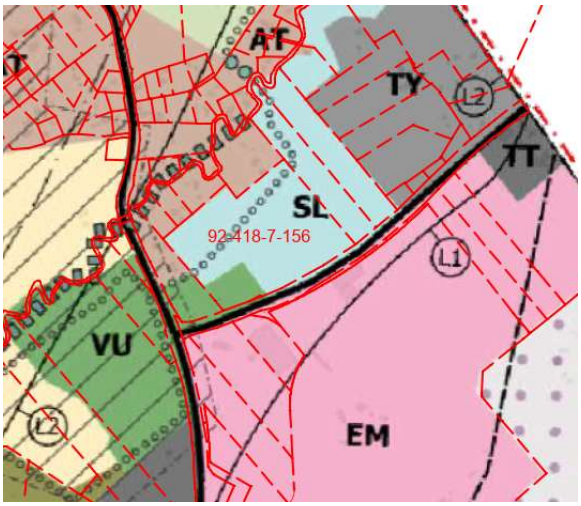
Vaatimuksen perustelut

Kaavoituksen kohtuuttomuus ja alueen aiempi kaavoitus

Peab omistaa kiinteistön Mäntylä 92-418-7-156, jonka alue on kokonaisuudessaan Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 (§ 14) hyväksymässä Vantaan uudessa yleiskaavassa 2020 (YK0048) merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU). Muutos nykyisen ja lainvoimaisen Vantaan yleiskaavan 2007 mukaisesta teollisuusalueesta (TT – ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue) luonnonsuojelualueeksi ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi aiheuttaa Peabille kohtuutonta haittaa.

KUVA 1 Vantaan uusi yleiskaava 2020 (lisätty kiinteistörajat ja kiinteistötunnus)

KUVA 2 Vantaan voimassa oleva yleiskaava 2007 (lisätty kiinteistörajat ja kiinteistötunnus)

Maanomistajana Peabilla on ollut tarkoitus käyttää kiinteistöä sen nykyisen kaavan mukaisesti teollisuusalueena (TT – ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue). Myös asemakaavoitusta on aiemmin suunniteltu nykyisen kaavamerkinnän mukaisesti. Alueen käyttämiselle maaomistajalla on todellinen tarve, eikä kaupungilla ole ollut keskusteluista huolimatta mahdollisuutta osoittaa Peabille sopivaa paikkaa yrityksen tarvitsemille toimitiloille. Kiinteistö on sen sijainnin suhteen erityisen soveltuva Peabin harjoittaman liiketoiminnan käytettäväksi. Alue sijoittuu lähelle hyviä kulkuyhteyksiä, Kehä III:n läheisyyteen ja alueella on paljon myös muuta synergiaetuja tuottavaa teollisuustoimintaa (kuten keskeisimmät varaosatoimittajat).

Valituksenalaisen yleiskaavan mukaisesti lähes koko kiinteistön varaaminen luonnonsuojelualueeksi (SL) ja muulta osin urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU) sekä kaavamerkintöjen määräysten vaikutukset ovat alueen aiempaan käyttötarkoitukseen nähden kohtuuttomia maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 39.4 §:n mukaisesti. Samassa kaavassa kiinteistö sijoittuu kaavassa merkityn moottorirata-alueen (EM) pohjoispuolelle ja tuotanto- ja varastoalueen (TY) länsipuolelle. Kiinteistön arvo Vantaan uuden yleiskaavan 2020 mukaisena luonnonsuojelu- (SL) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueena (VU) on merkittävästi ja kohtuuttomasti pienempi kuin kiinteistön arvo sen nykyisen kaavan mukaisena teollisuusalueena (TT).

<u>Kaavoituksen kohtuuttomuus luontoarvojen osalta</u>

Kaavaselostuksen mukaisesti Vähäjoenrannan (ent. Lillån-Solbacka) suojelualuevaraus on laajuudeltaan kokonaisuudessaan 18,8 hehtaaria. Tästä suojelualueesta noin 7 hehtaaria muodostuu Peabin kiinteistöstä.

Syy kiinteistön suojelualuevaraukseen vaikuttaa olevan kiinteistöllä havaitut lahokaviosammaleen esiintymät. Kyseessä on luontodirektiivin liitteen II mukainen rauhoitettu ja erityisesti suojeltava laji, mutta ei ensisijaisesti suojeltava laji. Lajin suotuisan suojelutason säilyttäminen on mahdollista ilman, että kiinteistöä Mäntylä Rn:o 7:156 varataan kokonaisuudessaan suojelualueeksi. Kuten esiintymisselvityksessä ja suojelusuunnitelmassa on todettu, *laji vaikuttaa olevan aiemmin arvioitua yleisempi*. Siten yleiskaavaan ollaan tekemässä maanomistajan kannalta kohtuuton suojeluvarausmerkintä, vaikka todellisuudessa sammaleen esiintyvyyttä laajemmin ei edes tunneta, ja sen esiintymiä on yksinomaan Vantaalla alla esitetyn mukaisesti oletettua enemmän.

Alueella olevaa erityisen uhanalaista lahokaviosammalta on löydetty ympäri Vantaata kaavaa varten tehdyssä inventoinnissa sekä muissa selvityksissä. Lisäksi esiintymisselvityksessä ja suojelusuunnitelmassa (Faunatican raportteja 1/2020) on nimenomaisesti todettu, Vantaalla on edelleen kartoittamatta 106 lajille potentiaalisesti soveliasta aluetta (n. 1 412 ha). Selvityksen perusteella lajille potentiaalisia esiintymiä on käytännössä yhtä monta ja vielä suuremmalla pinta-alalla kuin tällä hetkellä tunnettuja esiintymiä.

Kiinteistön omistajana Peab pitää ongelmallisena luonnonsuojelualueen osoittamista SL-merkinnällä ennen kuin ELY-keskus tai maanomistaja on tehnyt aloitetta luonnonsuojelulain (1096/1996) 24.1 §:n mukaisesti suojelualueen perustamisesta. Nyt kaavaan merkitty SL-alue rajoittaa kohtuuttomasti maankäyttöä ja estää kiinteistön käyttämisen yrityksen tarpeisiin kaavan voimassaoloajan riippumatta siitä, toteutuuko tulevaisuudessa suojelualue kaavan rajauksen mukaisesti tai aikooko ELY-keskus ylipäätään tehdä kiinteistöllä esiintyvän lahokaviosammalen osalta rajauspäätöstä luonnonsuojelulain 47.2 §:n mukaisesti. Kuten edellä mainittiin, kyseessä on laji, jonka esiintymisestä on kerätty tietoa vain lyhyen aikaa ja kattavampaa tieto on vasta viime vuosilta. Kun lajia on tutkittu enemmän, on todettu, että *laji vaikuttaa olevan aiemmin arvioitua yleisempi*. On hyvinkin mahdollista, että lajin suojelustatus tulee muuttumaan, kun sitä tutkitaan enemmän ja lajista ja sen esiintymisestä saadaan lisätietoa. Ei myöskään ole olemassa mitään näyttöä siitä, että ELY-keskus olisi

tekemässä alueelle luonnonsuojelulain 47.2 §:n mukaisen rajauspäätöksen. Peab korostaa, että mahdollisen rajauspäätöksen osalta ELY-keskus on toimivaltainen viranomainen ja päätös tehdään luonnonsuojelulain nojalla. Luonnonsuojelua ei pidä tältä osin toteuttaa kaavalla, vaan tarvittaessa luonnonsuojelulain mukaisin menettelyin. Lahokaviosammaleen suhteellisesta yleisyydestä johtuen käytäntöihin lajin suojelemiseksi on tulossa tulevaisuudessa mahdollisesti lieventäviä muutoksia. Tällä hetkellä on myös useita oikeustapauksia vireillä lajin esiintymäalueilla tapahtuneesta tai suunnitellusta toiminnasta, joiden ratkaisut vaikuttavat osaltaan lajin suojelukäytäntöihin.

Toiminnanharjoittajan muistutus kaavaehdotuksesta ja perustelujen puutteellisuus

Peab jätti kaavasta yleiskaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana muistutuksen, jossa korostettiin, että lahokaviosammaleen esiintyminen alueella ei ole riittävä peruste koko kiinteistön varaamiselle suojelualueeksi. Muistutuksen johdosta kaavamerkintää ei kuitenkaan miltään osin muutettu. Myöskään em. muistutuksen johdosta annetussa maankäyttö- ja rakennuslain 65.2 §:n mukaisessa perustellussa kannanotossa ei esitetty muita selkeitä ja asianmukaisia perusteita Peabin omistamaan kiinteistön suojeluarvojen osalta.

Peabin muistutukseen Vantaan kaupungin Vantaan Yleiskaavan 2020 (YK0048) muistutusten vastineraportissa (Vuorovaikutusraportti IV) antama vastaus ei ole peruste varata aluetta kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueeksi. Peab pitää vastauksessa esitettyjä perusteluista riittämättöminä ja virheellisinä. Esimerkiksi maaperän alhainen stabiliteetti tai lähiseudun asutus ei ole peruste varata aluetta luonnonsuojelualueeksi. Ote tämän vuorovaikutusraportin sivuista 50-51 (kohta 2.4.10. Lillån-Solbackan luonnonsuojelualue) Peabin muistutusta koskien on oheistettu tämän valituksen liitteeksi 2.

Vastineessa todetaan ensinnäkin metsäalueen olevan linnustoltaan monipuolinen ja toimivan ekologisena yhteytenä Tuusulan puolelle. Peab huomauttaa, ettei alueen linnustosta ole olemassa sellaista selvitystä, jonka perusteella se olisi linnustoltaan jotenkin erityisen monipuolinen verrattuna Vantaan muihin metsäalueisiin. Vantaan yleiskaavassa rakentuvista alueista 3 300 hehtaaria sijoittuu metsäisille ja puustoisille alueille, kun tällaisia metsäisiä ja puustoisia alueita ylipäätään on noin 9400 hehtaaria. Metsäiset alueet ja niiden linnusto ei ole yleisesti ollut peruste varata niitä luonnonsuojelualueiksi, vaan alueita on jatkossakin varattu rakentamiseen.

Kiinteistön pohjoisosan toimiminen ekologisena yhteytenä Tuusulan puolelle voi olla perusteltua, mutta tältä osin ekologisen yhteyden paikka on erikseen nimenomaisesti merkitty pohjoisemmas lähemmäs Tuusulanjokea, eikä nyt esitetylle suojelualueelle. Tästä huolimatta tällaisen uudenkaan ekologisen yhteyden kulkeminen alueella ei ole peruste varata koko kiinteistöä suojelualueeksi. Edelleen se, että alueella voi olla liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä ei ole peruste suojelualuevaraukselle, eikä Peabin alueelta ole liito-oravahavaintoja. Ekologisen yhteyden säilyttämisellä kiinteistön pohjoisosassa voidaan riittävästi turvata liito-oravan elinympäristöä.

Suojelualuevaraukselle ei ole myöskään peruste se, että alueella olisi alhainen stabiliteetti tai että sille rakentaminen aiheuttaisi kustannuksia, koska rakentaminen edellyttäisi pohjan vahvistamista. Peabin kiinteistön ja Tuusulanjoen välinen alue on kaavassa osoitettu kyläalueeksi (AT), joka soveltuu kylämaiseen asumiseen ja yleiskaava mahdollistaa tällaisen rakentamisen alueella. Peabin kiinteistön itäpuolella suojelualuevarauksen itäpuolella oleva alue on merkitty TY-alueeksi, vaikka alue tuskin maaperän osalta eroaa merkittävästi Peabin alueesta. Merkityllä TY-alueella sijaitsee nykyisellään asuinrakennuksia, eikä edes asuntojen sijoittuminen TY-merkinnän alueelle ole ollut este kaavamerkinnälle tältä osin.

Peabin kiinteistö ei sijoitu jokivarteen, vaikka osa alueesta, johon suojelualuevaraus kohdistuu, sijoittuukin kiinni jokivarteen. Etenkin Peabin kiinteistön eteläosa, joka sijoittuu Myllykyläntien varteen, on riittävän etäällä asutuksesta ja jokivarresta ja soveltuisi esimerkiksi TY-alueeksi hyvin, mikäli sen ei katsota soveltuvan TT-tyyppiseen rakentamiseen. Tällainen kaavamerkinnän muuttaminen ja kiinteistön osittainen jättäminen SL-varauksen ulkopuolelle olisi Peabin näkemyksen mukaan paremmin perusteltua ja maanomistajan kannalta kohtuullisempaa.

Selvitysten puutteellisuus

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9.1 §:n mukaisesti kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Yleiskaavan valmisteluaikana eri tahot ovat useasti antaneet palautetta suojelualueita ja luontoarvoja koskevien selvitysten puutteellisuudesta. Lahokaviosammaleen esiintymistä koskeva selvitys on tästä poikkeus, sillä sitä koskeva erillinen selvitys on tehty, vaikka potentiaalisia esiintymisalueita on jäänytkin mittavasti selvittämättä. Maanomistajana Peab toteaa, ettei selvitysten puutteellisuudesta johtuen kaavoituksen yhteydessä ole varmistuttu siitä, että todella luontoarvoiltaan merkittävimmät kohteet tulevat suojeltua. On tältä osin epäuskottavaa myös maanomistajien tasapuolisen kohtelun osalta, että kaikki alueet, joista on löydetty yhtä suojeltavaa lajia, olisi osoitettu kaavassa suojelualueiksi. Yhtä sammallajia koskeva tarkempi selvitys ei anna oikeaa kuvaa luontoarvoista laajemmin.

Lahokaviosammalta koskevassa selvityksessä, jota on käytetty kaavoitustyön tausta-aineistona, on löydetty useita lahokaviosammalen ydinalueita, joista ainoastaan yksi (suojelualuevaraus, jolle valittajan kiinteistö sijoittuu) on kaavassa varattu uudeksi SL-alueeksi. Lahokaviosammalta koskevassa selvityksessä ja suojelusuunnitelmassa (Faunatican raportteja 1/2020) kaavaa koskien on esitetty malli kompensaatiosta, jossa suojeltaviksi osoitetut tai luo-merkinnällä varustetut alueet kompensoivat niitä alueita, joissa kaavoituksen mukainen maankäyttö uhkaa lahokaviosammaleen ydinalueita. Kaikkien lahokaviosammalesiintymien suojelu kaavoitustyössä ei siis ole ollut sen lähtökohtana. Tätä suojelusuunnitelmassa esitettyä kompensaatiomallia voidaan luonnollisesti käyttää myöhemmin perusteena, kun ELY-keskukselta haetaan lahokaviosammaleen esiintymien hävittämiseksi mahdollisia poikkeamislupia muilla rakentuvilla alueilla ja esitetään perusteita lajin suotuisan suojelun tason säilymisestä Vantaalla. On kyseenalaista, että yksityisomistuksessa oleva kiinteistö varataan suojeltavaksi yleiskaavassa ja tämän kautta mahdollistetaan sen hyödyntäminen tällaiseen kompensointiin kaupungin taholta. Selvitys tältä osin on oheistettu tämän valituksen liitteeksi 3. Kompensaatiota koskevat selvityksen kappaleet 4. ekologisen kompensaation periaatteista ja toteutuksesta sekä 5. koskien lahokaviosammaleen suojelusuunnitelmaa Vantaalla.

Yhteenveto

Maankäyttö- ja rakennuslain 39.4 §:n mukaisesti yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Edellä esitetyin perustein Peab kiinteistön Mäntylä omistajana pitää Vantaan yleiskaavaa 2020 maankäyttö- ja rakennuslain 39.4 §:n vastaisena omistamansa kiinteistön osalta ja vaatii yleiskaavan hyväksymispäätöksen kumoamista kiinteistöään koskevan SL- ja VU-varauksen osalta.

Helsingissä 8.3.2021

[redacted]

Kati Kahri
Ympäristöasiantuntija
Peab Industri Oy

Liite:
1. Valituksenalainen päätös: Vantaan kaupunginvaltuusto 25.1.2021 §14
2. Ote Vantaan yleiskaava 2020 vuorovaikutusraportista IV
3. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma
4. Valtakirja
5. Lainhuutotodistus Mäntylä 92-418-7-156

13 § Lausunnon (7) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yhden valituksista ovat tehneet Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 7. Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät
- Lausunnon liite: Selvitys Räckhals-tilan kaavatilanteesta 16.4.2021
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä

Seurakuntayhtymien valituksen liitteet:
- 7. Liite 4 Vantaan karttapalvelu ote
- 7. Liite 5 Vantaan karttapalvelu ote

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21340/03.04.04.04.16/2021, Vantaan Seurakuntayhtymän ja Helsingin Seurakuntayhtymän valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.01.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.01.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020:n (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakijat
Vantaan Seurakuntayhtymä
Helsingin Seurakuntayhtymä
(jäljempänä “Seurakuntayhtymät”)

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakijat vaativat, että Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2020 kumotaan:

a) Koivukylän, Rekolan ja Leinelän asemia ympäröivältä alueelta (A, AP, C, P merkinnät) sekä näitä ympäröiviltä VL-, VU sekä MT-alueilta rajautuen lännessä VL-alueen puoliväliin liitteessä esitetyllä tavalla, etelässä Hiekkaharjun pohjoisosan uusiin A-alueisiin (PY-> A), idässä Keravanjokeen, koillisessa VL-alueen puoliväliin liitteessä esitetyllä tavalla sekä luoteessa Kulomäen A- ja ET-alueisiin valituksen liitteenä toimitetussa karttaliitteessä (valituksen liite 4) esitetyllä tavalla.
b) Toissijaisesti valituksen liitteenä toimitetussa karttaliitteessä (valituksen liite 5) esitetyiltä VL- ja VU-alueilta, jotka ovat:
1. Hiekkaharjun aseman koillispuolella oleva VU-alue ja sen merkintä arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi

2. Talvikkitien (130 m matkalta) ja yleiskaavan 2020 A-alueen reunan jatkeen (55 m) välinen VL-alue

3. Leinelän aseman pohjoispuolinen yleiskaavaluonnoksessa 28.1.2019 esitetyn A-alueen reunan jatkeen ja kiinteistön Räckhals rajaama VL-alue

4. Rekolamäen pohjoispuolella ET-merkinnän ja yleiskaavan 2020 A-merkinnän länsireunan jatkeen (noin 230 m) rajaama VL-alue

5. Kulomäen A-alueen eteläpuolinen VL-alue, joka rajoittuu lännessä A-alueen kulmasta 125 m etelään, idässä A- ja VU-merkintöjen väliin ja etelässä nämä yhdistävään suoraan viivaan

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2020 on lainvastainen. Yleiskaava aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa ja on maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vastainen.
2. Yleiskaavassa ei ole otettu huomioon riittävällä tavalla yhdyskuntarakenteen toimivuutta, taloudellisuutta ja ekologista kestävyyttä, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöä, asumisen tarpeita eikä mahdollisuuksia joukkoliikenteen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.
3. Kaava ei perustu riittäviin selvityksiin Seurakuntayhtymien omistaman maan sopivuudesta asuinrakentamiseen.

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 16.11.2020 § 12 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) eikä muun lainsäädännön yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten vastaisesti ja kaava perustuu riittäviin selvityksiin. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet Seurakuntayhtymien valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaava ei ole kohtuuton maanomistajan kannalta eikä loukkaa yhdenvertaisen kohtelun vaatimusta
2. Yhdyskuntarakenteen toimivuuden, taloudellisuuden, ekologisuuden lainmukainen huomiointi ja vaikutusten arviointien riittävyys

1. Yleiskaava ei ole kohtuuton maanomistajan kannalta eikä loukkaa yhdenvertaisen kohtelun vaatimusta

Kaavan vaikutukset maanomistajalle ja kohtuuttomuuden arviointi

Muutoksenhakijat esittävät valituksessaan, että kiinteistön Räckhals (kiinteistötunnus 92-407-13-7) yhteensä 262,7 hehtaarin kokonaispinta-alasta kohtuuttoman suuri osa on yleiskaavassa 2020 osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) tai urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU) vaikka alueet soveltuisivat asuinalueiksi (A). Muutoksenhakijat katsovat, että Rekolan, Koivukylän, Leinelän ja Hiekkaharjun asemien ympäristössä kiinteistö Räckhals kokonaisuudessaan soveltuu kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseen joukkoliikenteeseen tukeutuvaan asuntorakentamiseen ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämiseen ja tiivistämiseen.

Muutoksenhakijat lisäävät, että kiinteistön Räckhals nykyisistä rajoista voi pääpiirteissään nähdä, kuinka paljon kiinteistölle on osoitettu asuinrakentamista vuodesta 1985 lähtien. Muutoksenhakijat toteavat, että valituksenalaisessa yleiskaavassa kiinteistöstä Räckhals on osoitettu alustavien laskelmien mukaan lähivirkistysalueeksi (VL) noin 40 %, urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä urheilupalvelujen rakennusten

alueeksi (VU + P) noin 17 % ja luonnonsuojelualueeksi (SL) noin 6 %, eli noin 2/3 kiinteistöstä on osoitettu muuhun kuin maanomistajille kohtuullista tuottoa tarjoavaan käyttöön. Seurakuntayhtymät viittaavat edelleen maanvuokratuottojen merkitykseen seurakuntien toiminnalle ja toteavat, että maankäytön rajaaminen kaavoituksella urheilu- tai virkistyskäyttöön ei mahdollista riittävää maaomaisuuden tuottoa Seurakuntayhtymille. Omalta osaltaan Seurakuntayhtymät ovat jo rauhoittaneet metsää vantaalaisten virkistyskäyttöön Kylmäojankorven luonnonsuojelualueella. Seurakuntayhtymillä on oltava oikeus käyttää omaisuuttaan kohtuullista tuottoa tarjoavalla tavalla maankäyttö- ja rakennuslain sekä perustuslain 15 §:n turvaamalla tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:n 3 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Lausunnon antaja toteaa, että muutoksenhakijoidenkin viittaamalla tavalla yleiskaavan aiheuttamaa kohtuuttomuutta arvioidaan tapauskohtaisesti huomioiden yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta sekä yleiskaavan oikeusvaikutukset. MRL 39 § 1 momentin mukaisesti yleiskaavassa on otettava huomioon myös yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Lausunnon antaja toteaa, että virkistysmahdollisuudet ja -palvelut ovat tärkeä osa vantaalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on varmistaa, että asumisen mahdollisuuksien lisäksi myös näitä on tarjolla. Lisäksi kaupungin tulee varmistaa luontoarvojen säilyminen kasvavassa kaupungissa. Kaupungin nimenomaisena tehtävänä ei ole taata tuottoja maanomistajille, vaan varmistaa kaupungin toimivuus kestävyyden eri näkökulmista. Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle ja tulevaisuuden muutoksille. Sisäänpäin kasvaessa voidaan säästää myös virkistysalueita niitä käyttäville asukkaille, joiden määrän ennakoidaan kasvavan.

Lausunnon antaja on laatinut liitteenä olevan tarkastelun muutoksenhakijoiden tilasta 92-407-13-7 (Räckhals) ja sen asemakaavatilanteesta vuodesta 1973 lähtien. Tila on rekisteröity 4.4.1973. Entisille seurakuntien omistamille kyseisestä tilasta vuoden 1973 jälkeen erotetuille kiinteistöille on asemakaavoitettu noin 27 hehtaaria asumisen korttelialueita. Rakennusoikeus niillä on yhteensä 169 000 k-m^2. Nykyiselle tilalle 92-407-13-7 ja siitä erotetuille vielä Seurakuntayhtymien omistuksessa oleville kiinteistöille on asemakaavoitettu noin 20 hehtaaria asumisen korttelialueita. Niille on asemakaavassa osoitettu yhteensä 134 000 k-m^2 rakennusoikeutta. Räckhals-tilalla asumisen (A) yleiskaavamerkinnät ovat laajentuneet valituksenalaisessa yleiskaavassa yleiskaava 2007:n merkinnöistä noin 23 hehtaaria. Seurakuntayhtymien mailla on parhaillaankin asemakaavoitettua käyttämätöntä rakennusoikeutta 22702 k-m^2 Kulleropuistossa (valituksen liite 10), jonne kaupunki on jo rakentanut tarvittavan kunnallistekniikan valmiiksi. Lisäksi Myyrmäen kirkon tontilla on käynnistymässä asumisen asemakaavaprosessi (002438). Asemakaavassa suunnitellaan 2.3.2021 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan 4-8-kerroksisten asuinkerrostalojen sijoittamista kirkon tontille. Edellä esitetyt seikat tulee huomioida maanomistajalle valituksenalaisesta kaavasta aiheutuvaa kohtuuttomuutta arvioitaessa.

Aiesopimuksesta kohtuuttomuuden arvioinnissa

Muutoksenhakijat toteavat, että kohtuuttomuuden arviointiin vaikuttavaa tässä tapauksessa se, että Vantaan kaupunki ja Seurakuntayhtymät ovat 3.4.2006 päivätyllä aiesopimuksella (valituksen liite 6) sopineet tavoitteesta kaavoittaa Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien omistuksessa oleva

”kaavoituskelpoinen” maa asuinrakentamiseen. Muutoksenhakijat toteavat edelleen, että maanomistajalla on ollut aiesopimukseen perustuen perusteltu odotus siitä, että yleiskaavan 2007 jälkeen maanomistajan alueiden kehittäminen tuottoisaan rakentamiseen edistyy ja siksi kohtuuttomuuden arvioinnissa ei voida pitäytyä vain siinä, miten yleiskaava 2020 muuttaa yleiskaavan 2007 tilannetta.

Lausunnon antaja toteaa, että Vantaan kaupungin ja Seurakuntayhtymien välistä aiesopimusta vuodelta 2006 on noudatettu ja sen tavoitteita toteutettu monilta osin. Sopimuksen merkitys nykyisessä maankäytön suunnittelun tilanteessa on kuitenkin kyseenalainen, sillä sopimus on laadittu jo ennen edellisen Vantaan yleiskaavan (2007) valmistumista. Aiesopimuksessa ei voida sopia maankäytön sisällöistä eikä sitä pelkkiä tavoitteita ilmaisevana sopimuksena voida pitää myöskään osapuolia vahvasti velvoittavana. Näin ollen siitäkin huolimatta, että kyseinen aiesopimus ilmaisee allekirjoitusajankohtana olemassa olleita osapuolten yhteisiä tavoitteita, kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan muutoksenhakijat eivät ole perustellusti voinut perustaa maankäyttöön liittyviä odotuksiaan merkittäviltä osin kyseessä olevaan aiesopimukseen. Siten aiesopimukselle ei tule myöskään antaa suurta painoarvoa yleiskaavasta aiheutuvan haitan kohtuuttomuuden arvioinnissa. Vastaavasti lausunnon antaja katsoo, ettei merkitystä tule antaa muutoksenhakijoiden viittaamalle sille seikalle, että muutoksenhakijat ovat kolmannen eli golfkenttäyhtiön kanssa solmimissaan sopimuksissa varautuneet siihen, että muutoksenhakijoiden omistama alue tulisi kysymyksessä olevilta osin kehittymään asuntorakentamiseen.

Lausunnon antaja katsoo, että kaavaratkaisulle on olemassa hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Tältä osin lausunnon antaja toteaa, ettei ratkaisu ole myöskään muutoksenhakijoiden väittämällä tavalla perustunut alueiden omistukseen siten, että lisärakentamista olisi pyritty ohjaamaan erityisesti kaupungin maalle. Yhdenvertaisen kohtelun vastaisena ei tule pitää eri maanomistajien kohdalla poikkeamia, joille on hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Lausunnon antaja katsoo valittajan näkemyksestä poiketen, että korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua KHO 2011:54 vastaavalla tavalla nyt kysymyksessä olevalle kaavaratkaisulle on ollut hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Tältä osin tulee huomioida jo edellä todettu virkistysalueiden tarve alueella, muutoksenhakijoiden omistamasta maa-alueesta asumisen alueeksi (A) osoitettu osuus ja sen lisääntyminen verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan sekä se, ettei muutoksenhakijoiden omistamaa maa-aluetta ole kuitenkaan pääosin osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) tai urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Lausunnon antaja huomauttaa, että mainitussa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisemassa tapauksessa kohtuuttomaksi ei tapauksen olosuhteissa katsottu edes 15,9 hehtaarin osoittamista yhteensä 16,5 hehtaarin suuruisista tiloista virkistys- ja luonnonsuojelualueeksi. Tältä osin lausunnon antaja toteaa, että muutoksenhakijoiden omistaman kiinteistön osalta muuhun kuin asumiseen osoitetun maan osuus on huomattavasti pienempi.

Yhteenvetona kaavasta maanomistajalle aiheutuvan kohtuuttomuuden arvioinnin osalta lausunnon antaja toteaa, ettei MRL 39 §:n 3 momentin tarkoittamaa kohtuuttomuutta ole katsottava muutoksenhakijoiden kohdalla aiheutuvan ja ettei valituksenalaista päätöstä voida tällä perusteella pitää lainvastaisena.

2. Yhdyskuntarakenteen toimivuuden, taloudellisuuden, ekologisuuden lainmukainen huomiointi ja hyväksikäyttö ja vaikutusten arviointien riittävyys

Hiekkaharjun VU-alueen soveltuvuus rakentamiseen

Valituksessa viitataan Hiekkaharjun VU-alueen sijainnin yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeellä edellyttävän asuinrakentamisen ohjaamista alueelle. Seurakuntayhtymät viittaavat valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä toteavat, että alue on myös Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa merkitty tiivistettäväksi alueeksi ja siksi VU-merkintä alueella on sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan että yleiskaavan omien tavoitteiden vastainen.

Lausunnon antaja toteaa, että uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle ja tulevaisuuden muutoksille. Merkittävä osa kasvusta keskittyy joukkoliikennekaupungin kestävän kasvun vyöhykkeelle. Käytännössä merkintä näkyy esimerkiksi asemakaavoituksessa käytettävinä erilaisina pysäköintinormeina, palveluiden tiiviimpänä sijoittumisena sekä asemille ja pysäkeille helposti ohjaavina kevyenliikenteen reitteinä. Myös urheilu- ja virkistyspalveluiden joukkoliikennesaavutettavuus voidaan katsoa kestävän kasvun vyöhykkeen periaatteiden mukaiseksi. Kestävän kasvun vyöhykkeellä voi kohteesta riippuen olla tehokkaampia täydennysrakentamisen paikkoja ja kaupunkikehittämisen alueita kuin vyöhykkeen ulkopuolisilla alueilla. Kestävän kasvun vyöhykkeellä maankäytön ratkaisut perustuvat paikallisiin lähtökohtiin ja yleiskaavan tavoitteiden sekä yleiskaavan sisältövaatimusten mukaiseen punnintaan.

Kaavajärjestelmän perusperiaatteena on, että yleispiirteisempi maankäyttösuunnitelma tarkentuu yksityiskohtaisemman suunnitelman yhteydessä. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentyvät kullakin kaavatasolla niille soveltuvalla tarkkuustasolla. Maakuntakaavassa esitetty maankäyttöratkaisu tai kehittämisperiaate täsmentyy siten kuntakaavoituksessa perustuen paikallisiin lähtökohtiin. Hiekkaharjun golfkentän alue on voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä taajamatoimintojen, tiivistettävän alueen sekä virkistysalueen ja valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajapinnassa (Uudenmaan liitto 2021a ja 2021b). Maakuntakaavojen merkintöjen sisältö on ratkaistu yleiskaavassa niitä tarkentaen punniten paikallisia lähtökohtia ja yleiskaavan tavoitteita sekä sisältövaatimuksia, kuten edellä on kuvattu. Ratkaisu ei ole ristiriidassa lainsäädännön edellyttämän ylemmän tason suunnittelulle annettavan ohjausvaikutuksen kanssa.

Muutoksenhakijat katsovat, että alueen asuinrakentamisen edellytysten arviointi on ollut virheellistä ja epäjohdonmukaista. Muutoksenhakijat toteavat kaupungin vedonneen maaperäkairauksiin, mutta että maanomistajalle on jäänyt epäselväksi, mitä tutkimuksia alueella on tehty ja mikä merkitys niillä on rakennettavuuden kannalta. Muutoksenhakijat toteavat, että Yleiskaavan 2020 VU-alueen rakennettavuutta ei ole asiakirjan ”Hiekkaharju itä” (valituksen liite 9) mukaan tutkittu kairauksilla, vaan maaperäkairaukset on tehty vain radan ja teiden varsilta. Asiakirjassa on esitetty Rekolanojan uomalle erityinen stabiliteettilaskentaan perustuva uoman alue rajauksineen, joka ei kuitenkaan muutoksenhakijoiden näkemyksen mukaan ole niin merkittävä, että se estäisi VU-alueen varaamista asuinalueeksi.

Lausunnon antaja toteaa, että Hiekkaharjun VU-alueen rakentamisen edellytyksiä on arvioitu yhdessä Vantaan kaupungin mittaus- ja geopalveluiden asiantuntijoiden kanssa. Pääradan itäpuoliset alueet Räckhals-tilasta sijaitsevat laajalla, pääradan molemmin puolin ulottuvalla savikolla. Seurakuntien omistuksessa olevassa ja 2018 asemakaavoitetussa Kulleropuistossa rakentamisen etäisyyttä radasta on rajoitettu nimenomaisesti maaperän pehmeydestä ja raideliikenteen aiheuttamasta maaperän tärinästä johtuen. Radan varressa tehdyt kairaukset kertovat maaperän pehmeydestä ja siten indikoivat raideliikenteestä aiheutuvan tärinää, jonka vuoksi rakentamisen etäisyyttä radasta voi kairausten perusteella perustella ohjattavaksi noin 70 metrin etäisyydelle uloimmasta raiteesta (Hiekkaharju 5.

Asemakaava-alueen tärinäselvitys. Ramboll 30.11.2004, Hiekkaharju itä. Maaperä- ja tutkimuskartta. 12.09.2019). Pääradan itäpuolella Rekolanojan penkereillä on sortumavaara, jonka johdosta asuinrakentamista ei tulisi sijoittaa noin 50 metriä lähemmäs purouomaa. Etäisyyden arvioinnissa laskentaperusteena on käytetty Vantaan kaupungin Vesiuomien stabiliteettilaskenta-ohjetta (Vantaan kaupunki 2013).

Edelleen lausunnon antaja toteaa, että Rekolanojan varsi on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä elinympäristö ja ekologinen runkoyhteys. Puron varrelle on yleiskaavassa merkitty ohjeellinen ulkoilureitti. Ulkoilureittiverkosto tarkentuu yleiskaavan ohjeellisten viivojen pohjalta jatkosuunnittelussa. Ulkoilureittejä suunnitellaan siten, että geotekniikkaan, maanomistukseen, liikenteeseen, tulvakorkeuksiin, luontoarvoihin, maisemaan ja kaupunkikuvaan liittyviä reunaehtoja otetaan huomioon ja sovitetaan toisiinsa. Reitti voidaan joutua rakentamaan näiden lähtökohtien takia jopa 50-100 metrin päähän rannasta. Mm. sortumavaaran vuoksi ulkoilureittiä ei voi sijoittaa aivan Rekolanojan viereen. Luontoarvojen ja monipuolisen virkistyksen sovittaminen toisiinsa onnistuneesti vaatii tilaa. Edelleen jo yleiskaavaluonnoksessa todettiin, että golfkenttä on alueella tärkeä virkistyspalvelu, jonka säilymisen edellytykset kaavassa halutaan turvata. Siksi golfkentän klubirakennus ja sen edessä olevat väylät oli esitetty VU-alueena. Asuinaluetta oli luonnoksessa esitetty ympäröimään golfkentän tätä osuutta muualla paitsi Rekolanojan varrella.

Maakunnallisessa inventoinnissa ”Missä maat on mainiommat (2016 s.105-106)” golfkentän alue kuuluu Hanabölen kylämaiseman kokonaisuuteen. Yleiskaavaluonnosta laadittaessa punnittiin yleiskaavan erilaisia, keskenään ristiriitaisia tavoitteita, ja päädyttiin ratkaisuun, jossa tämä maakunnallisesti arvokkaan kokonaisuuden reuna-alue tarkoitettiin rajata pois kokonaisuudesta ja ottaa rakentamiskäyttöön. Luonnosvaiheen jälkeen saatiin kuitenkin lisätietoa alueen rakennettavuudesta, ja lisäksi golfkentän rakentaminen herätti kovaa vastustusta. Jos heikoimmin rakennettavissa olevat alueet rajattaisiin pois siten, että myös klubirakennus ja väylät olisivat edelleen viheraluetta, jäisi jäljelle arviolta noin kolmen hehtaarin laajuinen muusta rakennetusta alueesta irrallinen saareke. Tämä ei olisi ollut kaupunkirakenteellisesti tai kaupunkikuvallisesti toimiva ratkaisu. Heikon rakennettavuuden ja siitä aiheutuvien kustannusten takia syntyisi paine rakentaa tälle pienelle alueelle tiiviisti ja korkeita rakennuksia, jolloin rakentamisella olisi merkittävä haitallinen vaikutus Hanabölen kylämaiseman kokonaisuuteen. Yleiskaavan ratkaisu säilyttää nyt pitkiä näkymiä avoimeen viljelysmaisemaan myös radalta käsin katsottuna, ja kulttuurimaisemaa voidaan säilyttää laajempana kokonaisuutena kuin luonnoksen ratkaisussa.

Lausunnonantaja huomauttaa, että kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus kuunnella asukkaiden mielipiteitä suunnitelmista ja mahdollisuuksien mukaan ottaa ne huomioon suunnittelutyössä, vaikkakaan mielipiteet golftoimintojen säilyttämisestä eivät ole yksinomaisesti voineet toimia kaavaratkaisun perusteena. Muutoksenhakijoiden väittämään siitä, etteivät Seurakuntayhtymät olisi vuokranneet aluetta golftoimintaan, mikäli olisivat tienneet, että asuinrakentaminen siitä syystä estyy, lausunnon antaja toteaa edellä kaavaratkaisun syiden kokonaisuudesta lausuttuunkin viitaten, ettei pelkästään alueen nykyinen golftoiminta ole valitun kaavaratkaisun syynä. Hiekkaharjun golfkentän A-alueen jättäminen pois yleiskaavasta johtuu useasta edellä kuvatusta tekijästä, jotka olisivat johtaneet kaupunkirakenteen, virkistysmahdollisuuksien, kaupunkikuvan ja kulttuuriympäristön kannalta epäedulliseen ratkaisuun. Kaupunginhallitus katsoo, että Hiekkaharjun golfkentän yleiskaavaratkaisu perustuu asianmukaisiin arvioihin alueen rakentamisen edellytyksistä eikä muutoksenhakijoiden antamaan muistutukseen annetussa vastineessa ole ollut muutoksenhakijoiden tarkoittamalla tavalla virheitä. Kaava on perustunut

riittäviin selvityksiin, täyttää lainsäädännön yleiskaavalle asettamat sisältövaatimukset eikä jo edellä esitetyllä tavalla ole myöskään kohtuuton maanomistajan kannalta.

Hiekkaharjun VL-alueen soveltuvuus rakentamiseen
Muutoksenhakijat katsovat myös Hiekkaharjussa radan länsipuolella Talvikkitien ja radan välissä sijaitsevan yleiskaavassa merkinnällä VL osoitetun alueen olevan tarpeettoman laaja ja maanomistajalle kohtuuton. Viheryhteys Tikkurilan keskuspuiston ja Hanabölen kulttuurimaiseman välillä voitaisiin säilyttää kapeammalla viherkäytävällä. Asumisen tarpeet, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö ja mahdollisuudet joukkoliikenteen järjestämiseen edellyttävät sitä, että Talvikkitien ja radan väliselle alueelle voitaisiin sijoittaa asuinrakentamista. Lisäksi muutoksenhakijat katsovat asuinrakentamisen lisääntyvän yleiskaavassa niin, että kaupunki saa tästä suurimman hyödyn.

Lausunnon antaja toteaa, että muutoksenhakijoiden viittaama yleiskaava 2007:n PY-alueiden (julkisten palvelujen ja hallinnon alue) muuttuminen asumisen alueiksi (A) yleiskaavakartalla perustuu yleiskaava 2020:n strategisempaan ja yleispiirteisempään ratkaisuun. Palveluiden aluevarauksia on vähennetty yleiskaava 2007:stä. Lähipalveluiden katsotaan olevan osa muuta kaupunkirakennetta ja palveluiden riittävyyttä ja saavutettavuutta painotetaan asumiseen liittyvissä määräyksissä. Palveluverkon riittävyyttä ja sijaintia arvioidaan tarkemman asteisessa suunnittelussa. Simonkylän koulun alue ei siis ole yleiskaavan myötä muuttumassa käyttötarkoitukseltaan asumiseen, vaan kyse on yleiskaavan aiempaa yleispiirteisemmästä esitystavasta. Lisäksi on syytä huomauttaa, että yleiskaavassa ei osoiteta suoraan rakennusoikeutta vaan se tapahtuu asemakaavaprosessin yhteydessä. Edelleen Talvikkitien ja pääradan välissä Malmipellolla yleiskaavan asuinalueen ja lähivirkistysalueen rajaus on tehty yleispiirteisesti yleiskaavan mittakaavassa ja sitä voidaan asemakaavoituksessa tarkentaa. Malmipelto on osa yleiskaavan virkistysalueverkostoa, joka turvaa alueita virkistyskäytön kehittämiseen. Alue on myös osa ekologisten runkoyhteyksien verkostoa, ja sillä on tarpeen sovittaa yhteen ekologisen verkoston vahvistamista ja virkistyskäyttöä kasvavan väestön tarpeisiin. Näin ollen näiltäkään osin valituksenalaiselle päätökselle on hyväksyttävät maankäytölliset perusteet.

Leinelän ja Rekolanmäen VL-alueen soveltuvuus asuinrakentamiseen
Muutoksenhakijat toteavat, että yleiskaavassa 2020 asuinalueeksi (A) osoitetun alueen koko on pienentynyt yleiskaavaluonnoksesta Leinelän aseman pohjoispuolella niin, että asuinaluemerkintä loppuu noin 600 metrin etäisyydellä asemasta eikä tämä merkintä ole kaavan tavoitteiden mukainen. Muutoksenhakijat lisäävät, että alueelle on syytä pyrkiä lisäämään monipuolisia asumismahdollisuuksia. Asumisen tarpeet, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö ja mahdollisuudet joukkoliikenteen järjestämiseen edellyttävät sitä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmon urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon. Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Joka kerta yleiskaavaa laadittaessa seurakuntayhtymien maille on varattu lisää rakennettavaa aluetta, niin myös nyt yleiskaavasta 2007 yleiskaavaan 2020. Yleiskaavassa 2020 aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Tämä on pääosin

sisäänpäin kasvuun perustuvassa yleiskaavassa 2020 Länsimäen Långmossenin rinnalla toinen eniten yleiskaavassa 2007 virkistykseen varattuja metsiä pienentävä rakentamisen aluevaraus. Seurakunnille on tosiasiassa annettu enemmän uutta asuinrakentamismaata kuin useimmille muille maanomistajille.

Yleiskaavaprosessin aikana aluevarausta muotoiltiin perustuen luonnon ja maiseman arvoihin. Yleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen saadun palautteen ja vaikutusten arviointien pohjalta rakentamisen sijoittamista Leinelän ympäristössä tutkittiin uudelleen. Rakentamisen sijoittamista vahvemmin Leinelän aseman ympäristön kestävän kasvun vyöhykkeelle ja lähinnä kaupungin omistamalle maalle tutkittiin. Aseman lähistöllä todettiin alueen luonnon ja virkistyskäytön arvot vielä suuremmiksi kuin pohjoisempana. Alueella on mm. lehtomaista kangasta tai lehtoa, jonka puusto on iäkästä tai vanhaa. Simonkylänpuisto haluttiin säilyttää yhtenäisenä, monipuolisena virkistysaluekokonaisuutena. Lisäksi metsäinen ekologinen yhteys kapenisi, jos koko Leinelän aseman kestävän kasvun vyöhyke rakennettaisiin. Leinelän aseman ympäristön sijasta rakentamista osoitettiin pohjoisempaan Rekolan Isoniitun alueelle, Seurakuntayhtymien maalle. Isoniittu on entinen pelto, joka on alkanut kasvaa umpeen 1970-luvulta alkaen. Vielä 2000-luvun ilmakuvissa entisellä pellolla näkyy monin paikoin avoimia alueita. Isoniitun metsä ei siis ole kovin vanhaa. Isoniitun joukkoliikennesaavutettavuus ei ole yhtä hyvä kuin Leinelän aseman ympäristössä, mutta luonnon ja maiseman arvot ovat vähäisemmät. Leinelästä pohjoiseen Seurakuntayhtymien mailla rakentamista poistettiin joidenkin kalliokumpareiden ja kosteikkojen päältä verrattuna yleiskaavaluonnokseen. Asukaspalautteessa erityisesti kalliokumpareiden merkitys virkistysympäristönä nousi esille. Leinelän pohjoisosasta Isoniittuun, Seurakuntayhtymien mailla, rakennetun alueen varaus esitettiin suurpiirteisesti suorana viivana, mikä tarkoittaa sitä, että rakennettavan alueen rajaus tarkennetaan asemakaavoituksessa. Rakennettavalle alueelle jää metsiä, jotka eivät ole yhtä vanhoja kuin asemanseudulla.

Yleiskaavassa esitetty viheralueverkosto perustuu pitkälti Vantaan viherrakenneselvitykseen (Anne Mäkynen 2017). Tikkurilan keskuspuisto - Simonkylänpuisto - Rekolanmetsä muodostavat Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeiden viheralueiden ketjun, jota Kylmäoja/Ilolanoja laaksoineen sitoo yhteen (Mäkynen 2017, kartta sivulla 63). Selvityksessä todetaan (Mäkynen 2017 s. 65), että ”*Rekolanmetsä pienenee nykyisten suunnitelmien mukaan (yleiskaava 2007) Leinelän ja Asolan laajennusten takia, mutta loppuosa olisi säilytettävä rakentamattomana, jotta Tikkurilan - Koivukylän alueella säilyy yksi yli 100 hehtaarin metsäalue. Kylmäojan korven luonnonsuojelualueen lisäksi metsä tarjoaa monenlaisia luontoelämyksiä.*” Tästä huolimatta Seurakuntien mailla on Rekolanmetsässä varattu lisää rakentamismaata. Yleiskaavan luontovaikutusten arvioinnissa sivulla 42 todetaan: ”*Isoniitun metsäalueen pinta-ala pienenee. Sen itäosan rakentamisen mahdollistava käyttötarvemerkintä (A) kaventaa metsäaluetta merkittävästi ja pienentää metsän sisäosan osuutta. A-alueen länsireunoilla kasvaa iäkästä, muutosherkkää metsää, joka todennäköisesti heikkenee kasvuolosuhteiden muuttuessa maankäytön muutoksen myötä. Metsäisten viheralueiden luonne alueella muuttuu, sillä sekä Isoniitun metsän itäosa että pienet lähimetsiköt ovat rakentamisen mahdollistavan käyttötapamerkinnän alueella. Yleisilmeeltään metsäisen alueen lähimetsien yleiskuva muuttuu ja säästyvillä viheralueilla käyttöpaine kasvaa*.” Sivulla 54 todetaan: ”*Kylmäojan alueen pohjoisosassa on vielä monipuolisen luonnon piirteitä hieman laajemmalla vyöhykkeellä kuin etelämpänä purovarressa, joka sijoittuu tiiviisti rakennetulle alueelle. Ekologisen runkoyhteyden ja arvokkaiden luonnonalueiden turvaamiseksi on hyvä toteuttaa alueeseen rajautuvan asuinalueen rakentaminen (A-alue) mahdollisimman kapeana. Maankäytön jatkosuunnittelussa on hyvä*

selvittää tarkemmin nykyisin rakentumattoman alueen luontoarvoja ja pyrkiä säilyttämään yhtenäisenä mahdollisimman laaja viheralue."

Yhteenvetonaan lausunnon antaja toteaa, että edellä viitatuin perustein myös nyt kysymyksessä olevan VL-alueen osalta yleiskaavan ratkaisulle on olemassa hyväksyttävät maankäytölliset perusteet, jotka perustuvat lainsäädännön näkökulmasta riittäviin selvityksiin ja täyttävät myös MRL:n yleiskaavan sisältövaatimukset, mukaan lukien maanomistajalle aiheutuvan haitan kohtuullisuuden.

Rekolanmäen ja Kulomäen välisten alueiden soveltuvuus asuinrakentamiseen
Muutoksenhakijat katsovat, että Elmon urheilupuiston P-merkinnän eteläpuolista asuinrakentamista voisi luontevasti jatkaa lännen suuntaan tukeutuen Rekolan aseman läheisyyteen. Kaavaehdotuksessa tätä asuinaluemerkintää oli pienennetty huomattavasti siitä huolimatta, että alueella ei ole viheryhteyttä tai muuta erityistä virkistysarvoihin liittyvää syytä osoittaa alue lähivirkistykseen. Lisäksi Kulomäen kerrostalovaltaisen alueen täydennysrakentaminen olisi ajankohtaista ja sitä voisi toteuttaa myös Seurakuntayhtymien omistaman tilan Räckhals alueella. Asumisen tarpeet, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö ja mahdollisuudet joukkoliikenteen järjestämiseen olisivat edellyttäneet, että näiden alueiden soveltuvuus asuinalueeksi olisi selvitetty. Yleiskaava 2020 on maanomistajalle kohtuuton, kun kiinteistöstä Räckhals niin suuri osa on osoitettu virkistys- ja urheilukäyttöön.

Lausunnon antaja toteaa, että Vantaan ekologiset yhteydet -selvityksessä (Ojala 2018 s.29) ainoa pääradan ylittävä metsäisen ekologisen yhteyden päälinja kulkee Keravanjoelta Matarin kautta Kulomäkeen ja siitä edelleen Tuusulaan. Uudenmaan ekologiset verkostot zonation-analyysien perusteella -selvityksessä (Jalkanen & al. 2018 s. 74 kuva 58) todetaan, että *"Huomionarvoinen itä–länsisuuntainen käytävä sijaitsee myös Vantaalla, kuvassa ylävasemmalla. Kyseinen käytävä on käytännössä ainoa ekologinen yhteys Kirkkonummen-Nuuksion ja Sipoonkorven verkostojen välillä, ja siten merkittävä osa pääkaupunkiseudun viherkehää, joka yhdistää itä-länsisuunnassa kaksi laajempaa ekologista verkostoa Uudellamaalla."* Kyseessä on siis maakunnallisesti erittäin merkityksellinen ekologinen käytäväalue. Metsäisen maakuntatason ekologisen yhteyden minimisuositusleveys on taajamassa 300 metriä ja sen ulkopuolella 500-1000 metriä. Yleiskaavassa yhteys on pyritty säilyttämään mahdollisimman leveänä ja siten, että leveämmät kohdat tukevat metsäistä kokonaisuutta, joka väistämättä on paikoitellen kapeampi. Käytäväalueella on Elmon urheilupuistosta länteen metsän sisäosaa, joka säilytetään virkistysalueena. Yleiskaavaluonnoksessa rakennettavaksi esitetty korkea kalliomäki on maisemallisesti merkittävä ja osa tätä laajempaa kokonaisuutta. Rekolanmetsän virkistysaluekokonaisuutta yleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen tutkittaessa mäki päädyttiin esittämään osana metsä- ja virkistysaluekokonaisuutta. Edelleen lausunnon antaja toteaa, että yleiskaava mahdollistaa Kulomäen täydennysrakentamisen. Täydennysrakentamiseksi ei voida kuitenkaan katsoa asuinaluemerkinnän laajentamista Rekolanmetsään, jonka kokonaisuus on merkitty yleiskaavaan edellä mainituin perustein.

Myös nyt kysymyksessä olevien alueiden osalta kaupunginhallitus katsoo, että yleiskaavan ratkaisulle on olemassa hyväksyttävät maankäytölliset perusteet, jotka perustuvat lainsäädännön näkökulmasta riittäviin selvityksiin ja ovat myös MRL:n yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisia.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana, sillä yleiskaavassa esitetyille muutoksenhakijoiden viittaamille ratkaisuille on kaikilta osin olemassa hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Yleiskaava täyttää MRL:n yleiskaavalle asettamat sisältövaatimukset, perustuu säädöksen edellyttämiin riittäviin selvityksiin eikä ole myöskään kohtuuton maanomistajan kannalta. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös yleiskaavan hyväksymisestä ole siten lainvastainen.

Liite

Selvitys Räckhals-tilan kaavatilanteesta, 16.4.2021.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2208808

Lähteet

Hiekkaharju 5. Asemakaava-alueen tärinäselvitys. Ramboll 30.11.2004.

Hiekkaharju itä. Maaperä- ja tutkimuskartta. 12.09.2019.

Jalkanen, J., Moilanen, A. & Toivonen, T. (2018). Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella. Uudenmaan liitto. Uudenmaan liiton julkaisuja E 194–2018. 131 s. https://www.uudenmaanliitto.fi/files/21415/Uudenmaan_ekologiset_verkostot_E194-2018%29.pdf

Missä maat on mainiommat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Uudenmaan liiton julkaisuja E176 – 2016. https://www.uudenmaanliitto.fi/files/18810/Missa_maat_on_mainiommat_-_Uudenmaan_kulttuuriymparistot.pdf

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Uudenmaan liitto (2021a). Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmä. Merkinnät ja määräykset.

Uudenmaanliitto (2021b). Karttaote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä Vantaan alueelta. 7.5.2021.

Voimassa olevista maakuntakaavoista tarkempi tieto löytyy liiton karttapalvelimesta: https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/webappviewer/index.html?id=5f6a338dcc0045848d32cf41861e18e7

Vantaan kaupunki (2013). Vesiuomien stabiliteettilaskenta Ohje. Vantaan kaupunki, maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Kuntatekniikan keskus, Geotekniikka. 05/2013.

Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038, Mäkynen Anne 16.8.2017. 79 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134957_vantaa-viherrakenneselvitys-19092017-netti.pdf

Vantaan kaupunki (10/2020). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153844_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Luontovaikutusten_arviointi_19.10.2020.pdf

Vantaan kaupunki (10/2020). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi: liitteet 1-9. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020/uutiset/101/0/153800

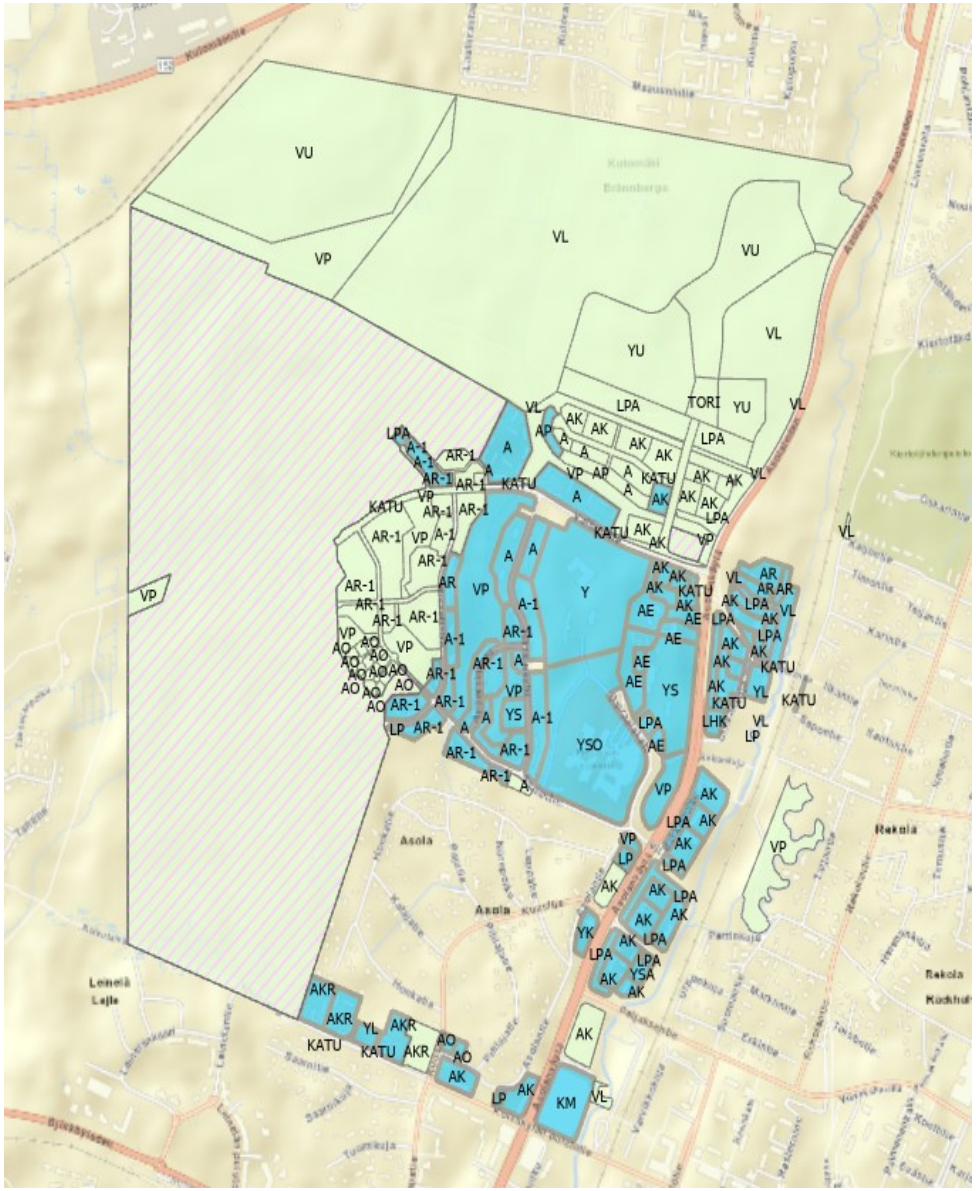
002438 Myyrmäen kirkon tontti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 2.3.2021. https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyrmaen_kaavat/myyrmaen_kaavat_arkisto/101/0/156082

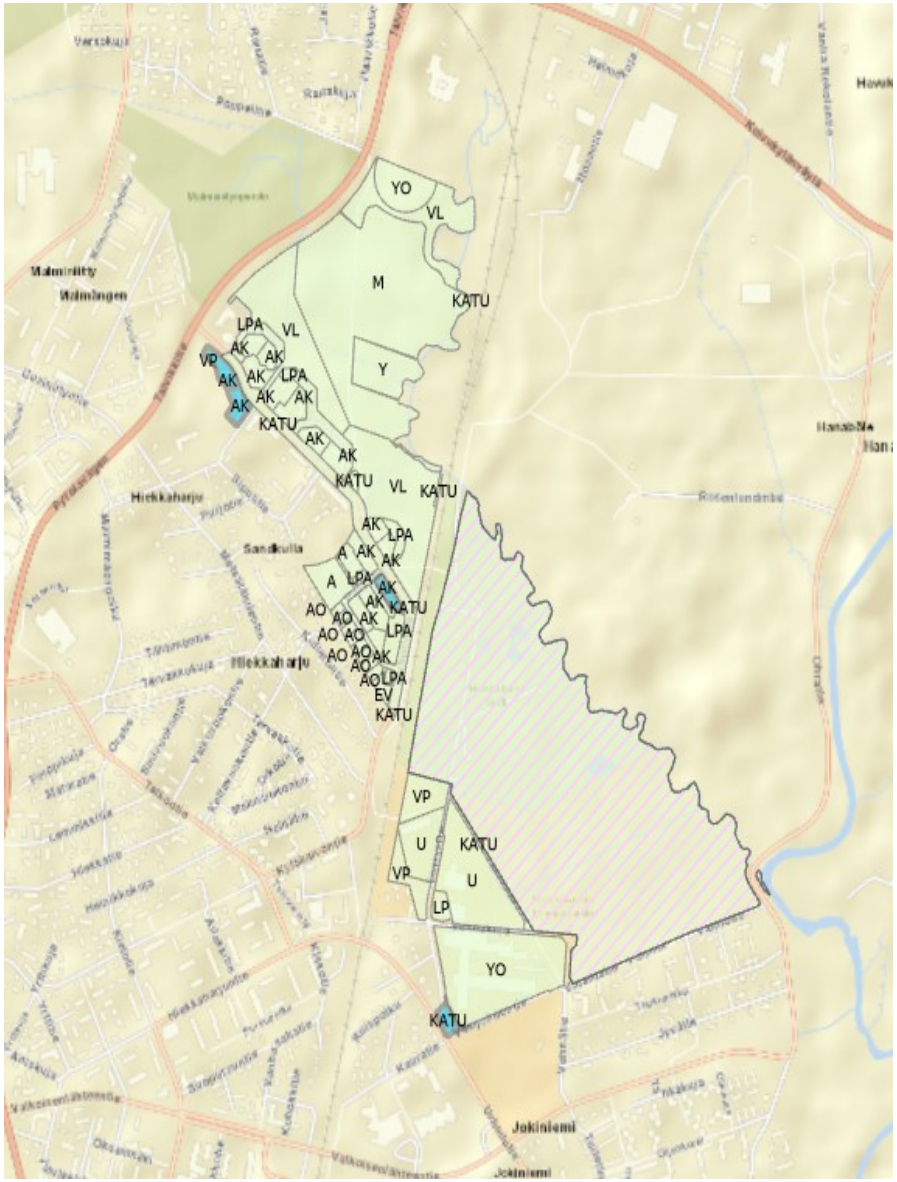
Tila 407-13-7 (rek. 4.4.1973) ja siitä 4.4.1973 jälkeen muodostetut kiinteistöt

16.4.2021

Kartoilla vihreät ovat seurakuntien omistuksessa (vinoviivoitetuilla alueilla ei ole asemakaavaa)

Kartoilla siniset ovat tilasta 407-13-7 erotettuja kiinteistöjä (ei enää seurakunnan omistuksessa)

Seurakuntien omistamat maat

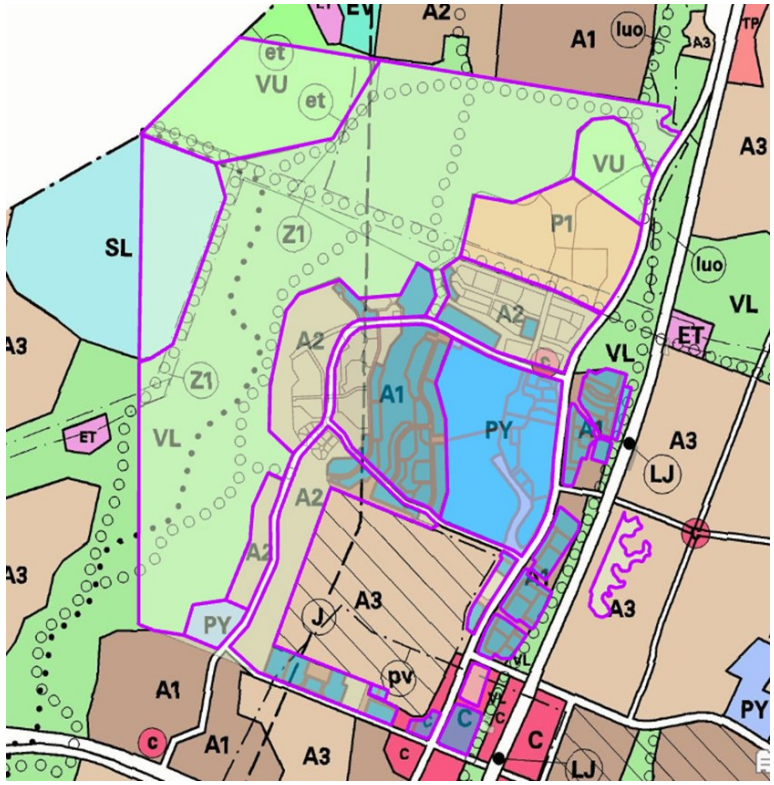
Ak_Käyttötarkoitus	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus
Ei asemakaavaa	1390919	0
A	23242	7205
A-1	3849	2500
AK	81456	87759
AKR	7074	2476
AO	15717	4276
AP	3320	1100
AR-1	66291	28800
EV	1595	0
KATU	75623	0
LP	2471	0
LPA	57563	0
M	106414	0
TORI	7030	0
U	38116	0
VL	621584	0
VP	148355	0
VU	266967	0
Y	13134	0
YO	54698	34168
YU	75766	28000
Yhteensä	3061185	196284

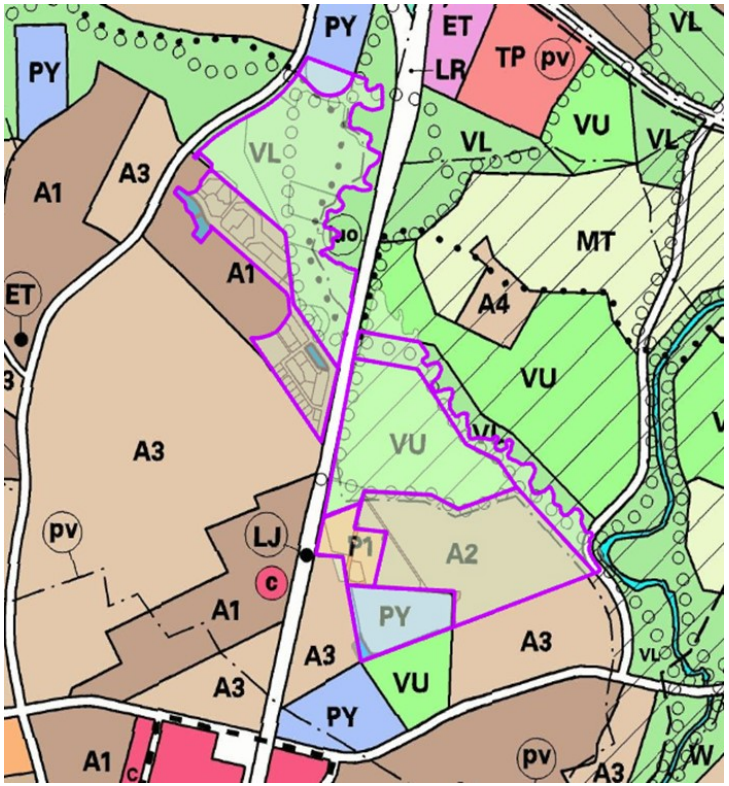
Nykyisen tilan 407-13-7 ja siitä erotetuille vielä seurakuntien omistuksessa oleville kiinteistöille on asemakaavoitettu noin 20 hehtaaria asumisen korttelialueita. Niille on asemakaavassa osoitettu yhteensä 134 000 k-m2 asumisen rakennusoikeutta.

Tilasta 407-13-7 vuoden 1973 jälkeen erotetut

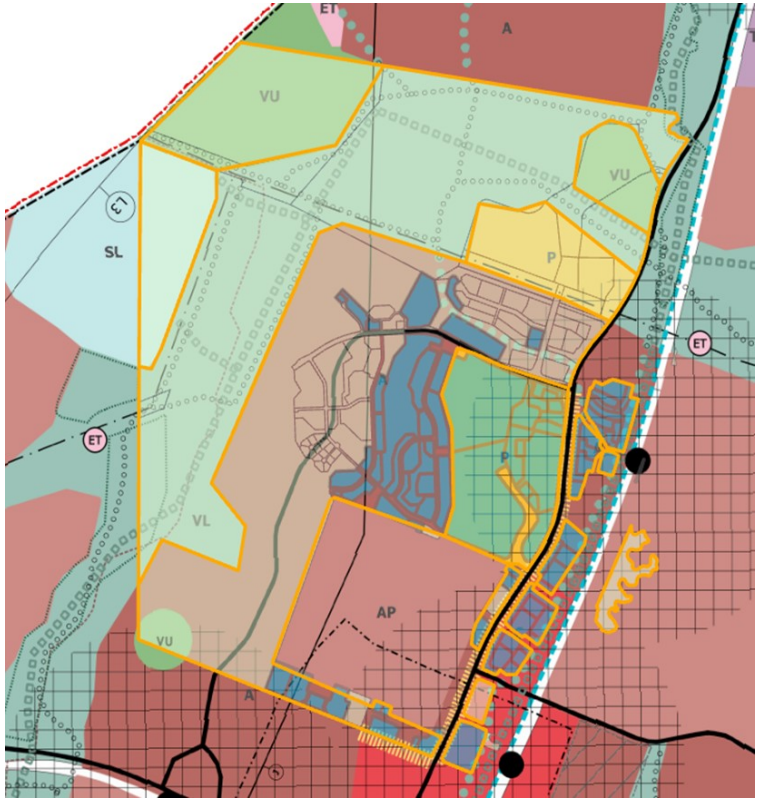
Ak_Käyttötarkoitus	Pinta-ala m2	Rakennusoi-
A	56563	23635
A-1	26510	16850
AE	27850	17710
AK	86280	81760
AKR	20317	7112
AO	2132	320
AP	3109	1100
AR	13815	5300
AR-1	35689	15850
KATU	3806	0
KM	15949	15500
LHK	2500	0
LP	3373	0
LPA	24918	0
VL	8097	0
VP	61385	0
Y	67374	26952
YK	3498	1224
YL	6765	2200
YS	31765	2935
YSA	2360	1500
YSO	73254	65000
Yhteensä	577306	284948

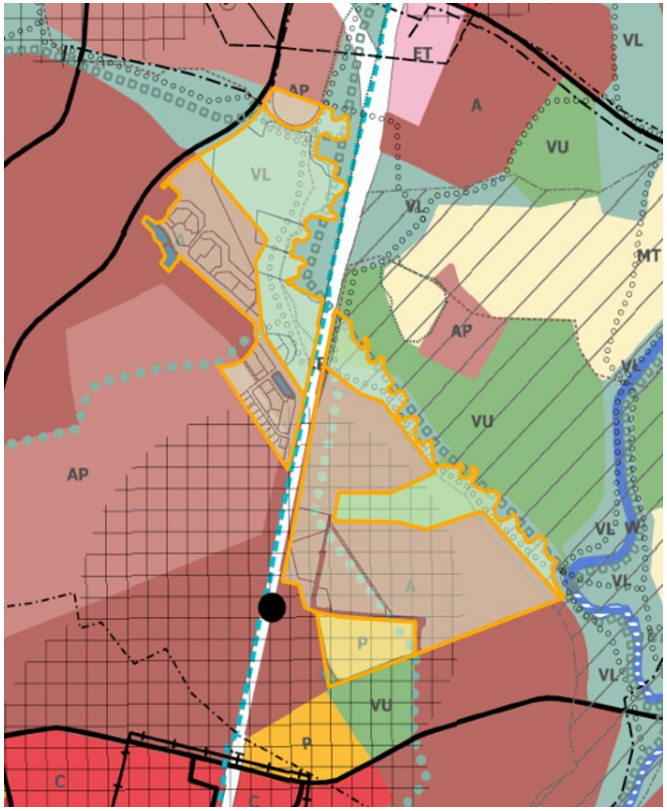
Entisille seurakuntien omistamille maille on asemakaavoitettu noin 27 hehtaaria asumisen korttelialueita. Niille on asemakaavassa osoitettu yhteensä 169 000 k-m2 asumisen rakennusoikeutta.

Kaikki maat yleiskaavassa 2007		
Yk2007_käyttötarkoitus	Noin pinta-ala m2	%
A1	392220	11
A2	638368	18
A3	39342	1
C	30616	1
P1	206861	6
PY	315549	9
SL	148825	4
VL	1420031	39
VU	431090	12
yht. noin	3622902	

Kaikki maat yleiskaavassa 2020		
Yk2020_käyttötarkoitus	Noin pinta-ala m2	%
A	1567762	42
AP	37503	1
C	60378	2
P	407267	11
SL	124825	3
VL	1110082	30
VU	389923	11
yht. noin	3697740	

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

PROJECT · LAW

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

helsinki.hao@oikeus.fi

Asia Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14 hyväksyä yleiskaava 2020

Valittajat

Vantaan Seurakuntayhtymä (0202774-1)
Kotipaikka Vantaa

Helsingin Seurakuntayhtymä - Helsingfors Kyrkliga Samfällighet (0201242-7)
(jäljempänä ”Helsingin Seurakuntayhtymä”)
Kotipaikka Helsinki

(Valittajat yhdessä myös ”Seurakuntayhtymät”)

Asiamies

Asianajaja Matias Forss
Asianajotoimisto Project Law Oy
Museokatu 8 A 8
00100 HELSINKI
Puh. 09 2522 2200
[redacted]

I Valitusaika

1. Valituksenalainen päätös (**Liite 1**) on tehty kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.1.2021. Valitusosoituksen (**Liite 2**) mukaan asianosaisen katsotaan saaneen ja kuntalain 140 §:n 3 momentin mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista (kuntalaki 138 §). Pöytäkirjan kansilehden (**Liite 3**) mukaan pöytäkirja on asetettu nähtäville 3.2.2021. Pöytäkirja on siis saatu tiedoksi 10.2.2021 ja tästä on kulunut 30 päivää 12.3.2021.

II Valitusoikeus

2. Vantaan Seurakuntayhtymän kotipaikka on Vantaa, joten se on kunnan jäsen.

3. Vantaan Seurakuntayhtymä on kiinteistön 92-407-13-7 Räckhals omistajana (6411/10000 osuudella) asianosainen. Helsingin Seurakuntayhtymä on kiinteistön 92-407-13-7 Räckhals omistajana (3589/10000 osuudella) asianosainen. Jäljempänä esitetyllä tavalla valitus koskee kiinteistöä Räckhals.

III Vaatimukset

4. Seurakuntayhtymät vaativat, että Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2020 kumotaan:

a) Koivukylän, Rekolan ja Leinelän asemia ympäröivältä alueelta (A, AP, C, P merkinnät) sekä näitä ympäröiviltä VL-, VU sekä MT-alueilta rajautuen lännessä VL-alueen puoliväliin liitteessä esitetyllä tavalla, etelässä Hiekkaharjun pohjoisosan uusiin A-alueisiin (PY-> A), idässä Keravanjokeen, koillisessa VL-alueen puoliväliin liitteessä esitetyllä tavalla sekä luoteessa Kulomäen A- ja ET-alueisiin **Liitteessä 4** esitetyllä tavalla.

b) Toissijaisesti **Liitteessä 5** esitetyiltä VL- ja VU-alueilta, jotka ovat:

1. Hiekkaharjun aseman koillispuolella oleva VU-alue ja sen merkintä arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi
2. Talvikkitien (130 m matkalta) ja yleiskaavan 2020 A-alueen reunan jatkeen (55 m) välinen VL-alue
3. Leinelän aseman pohjoispuolinen yleiskaavaluonnoksessa 28.1.2019 esitetyn A-alueen reunan jatkeen ja kiinteistön Räckhals rajaama VL-alue
4. Rekolamäen pohjoispuolella ET-merkinnän ja yleiskaavan 2020 A-merkinnän länsireunan jatkeen (noin 230 m) rajaama VL-alue
5. Kulomäen A-alueen eteläpuolinen VL-alue, joka rajoittuu lännessä A-alueen kulmasta 125 m etelään, idässä A- ja VU-merkintöjen väliin ja etelässä nämä yhdistävään suoraan viivaan

IV Perusteet

1 Perusteet yleisesti

5. Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2020 on lainvastainen. Yleiskaava aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa ja on maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vastainen. Yleiskaavassa ei ole otettu huomioon riittävällä tavalla yhdyskuntarakenteen toimivuutta, taloudellisuutta ja ekologista kestävyyttä, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöä, asumisen tarpeita eikä mahdollisuuksia joukkoliikenteen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Kaava ei perustu riittäviin selvityksiin Seurakuntayhtymien omistaman maan sopivuudesta asuinrakentamiseen.

2 Kaavan vaikutukset maanomistajalle

2.1 *Yleistä*

6. Kiinteistön Räckhals 92-407-13-7 yhteensä 262,7 hehtaarin kokonaispinta-alasta kohtuuttoman suuri osa on yleiskaavassa 2020 osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) tai urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU) vaikka alueet soveltuisivat asuinalueiksi (A).

7. Rekolan (Räckhals) ja Koivukylän alueen maa-alueista suuri osa on kuulunut evankelis-luterilaiselle kirkolle eli Helsingin pitäjän seurakunnalle satoja vuosia. Räckhals 92-4-7-13-7 on osa kirkon vanhoja omistuksia, jotka periytyvät keskiajalta. Tila on lahjoitettu kirkolle vuonna 1401. Nykyisin Räckhals kuuluu sekä Vantaan että Helsingin Seurakuntayhtymille.

8. Räckhals 92-4-7-13 jakautuu 10 palstaan, joista osa sijaitsee Koivukylän ja Rekolan asemia ympäröivällä taajama-alueella, suurin palsta tämän taajaman pohjois-, luoteis- ja länsipuolella sekä loput kahdessa suuressa palstassa Koivukylän ja Hiekkaharjun asemien välissä. Rekolan, Koivukylän, Leinelän ja Hiekkaharjun asemien ympäristössä kiinteistö Räckhals kokonaisuudessaan soveltuu kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseen joukkoliikenteeseen tukeutuvaan asuntorakentamiseen ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämiseen ja tiivistämiseen.

9. Kiinteistö Räckhals 92-407-13-7 muodostaa erittäin suuren osan Vantaan Seurakuntayhtymän maaomaisuudesta Vantaan alueella. Seurakuntayhtymät ovat vuodesta 1985 lähtien luovuttaneet maata rakentamiseen pääasiallisesti maanvuokrasopimuksilla, eli Räckhalsin nykyisistä rajoista voi pääpiirteissään nähdä, kuinka paljon kiinteistölle on osoitettu asuinrakentamista vuodesta 1985 lähtien. Räckhalsista on muodostettu joitakin tontteja asuinrakentamiseen, mutta pinta-alaltaan enin osa luovutuksista on ollut yleisiä alueita.

10. Kiinteistöstä Räckhals on osoitettu alustavien laskelmien mukaan lähivirkistysalueeksi (VL) noin 40 %, urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä urheilupalvelujen rakennusten alueeksi (VU + P) noin 17 % ja luonnonsuojelualueeksi (SL) noin 6 %. Koska Räckhals jakautuu useihin palstoihin ja siitä on luovutettu määräaloja erilaisin ehdoin, tämä laskelma on varsin karkea alustava laskelma ja Seurakuntayhtymät täydentävät sitä vielä prosessin aikana. Joka tapauksessa noin 2/3 kiinteistöstä Räckhals on osoitettu muuhun kuin maanomistajalle kohtuullista tuottoa tarjoavaan käyttöön.

2.2 *Kohtuullisuuden arvioinnista*

11. Seurakuntayhtymien maaomaisuus on tarkoitettu tuottamaan tuloa seurakuntien toiminnan ylläpitämiseen. Maanvuokratuotot ovat merkittävä osa seurakuntien toiminnan rahoittamista. Seurakuntayhtymien maankäytön tavoite on hyödyntää maaomaisuuttaan tavalla, joka mahdollistaa seurakuntalaisille ja vantaalaisille jatkossakin monipuoliset palvelut ja auttamisen. Maankäytön rajaaminen kaavoituksella urheilu- tai virkistyskäyttöön ei mahdollista riittävää maaomaisuuden tuottoa Seurakuntayhtymille. Omalta osaltaan Seurakuntayhtymät ovat kuitenkin jo rauhoittaneet metsää vantaalaisten virkistyskäyttöön Kylmäojankorven luonnonsuojelualueella. Seurakuntayhtymillä on oltava oikeus käyttää omaisuuttaan kohtuullista tuottoa tarjoavalla tavalla maankäyttö- ja rakennuslain sekä perustuslain 15 §:n turvaamalla tavalla.

12. Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 3 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Kohtuuttomuus arvioidaan

lähtien yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten kokonaisvaikutuksista maanomistajan asemaan.[1]

13. Oikeuskirjallisuudessa on myös esitetty, että maanomistajalle aiheutuvaa haittaa peilataan siihen, miten aluevaraukset ovat aikaisemmasta suunnitelmasta kehittyneet.[2] Vastaavasti on esitetty, että maanomistajan taloudellista asemaa verrataan ennen ja jälkeen kaavan laatimisen.[3] Kohtuullisuuden on kuitenkin esitetty olevan yksittäistapauksellista harkintaa.[4]

14. Kohtuuttomuuden arviointiin vaikuttavana taustana tässä tapauksessa voidaan todeta, että Vantaan kaupunki sekä Seurakuntayhtymät ovat 3.4.2006 päivätyllä aiesopimuksella (**Liite 6**) sopineet tavoitteesta kaavoittaa Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien omistuksessa oleva ”kaavoituskelpoinen” maa asuinrakentamiseen. Tämän aiesopimuksen periaatteiden toteutuksena Vantaan kaupunki on saanut omistukseensa määräalan Rekolan aseman pohjoispuolella sijaitsevan ns. Elmon urheilupuiston alueella urheilurakennusten (uimahalli) (P) rakentamista varten, ja lisäksi Elmon urheilupuiston alue (yleiskaavassa VU) on vuokrattu Vantaan kaupungille varsin edullisella vuosivuokralla 50 vuodeksi. Kun Seurakuntayhtymät ja kaupunki ovat sopineet edellä mainituista maanvaihdoista ja maanvuokrasopimuksista, Seurakuntayhtymien odotus on ollut, että muut kuin erikseen sovitut alueet ovat aikanaan kehitettävissä asuinrakentamiseen ja tuottoisaan käyttöön sitten kun niiden soveltuvuus asuinrakentamiseen on selvitetty. Aiesopimuksen laatimisesta lähtien Seurakuntayhtymät ovat valmistautuneet aiesopimuksen toteutumiseen ja näiden alueiden kehittämiseen. Seurakunnat ovat käyttäneet huomattavasti resursseja erityisesti liitteessä 5 esitettyjen alueiden rakennettavuuden selvittämiseen sekä kohteita koskevien suunnitelmaluonnosten kehittämiseen.

15. Koska Seurakuntayhtymien ja Vantaan kaupungin välillä on ollut edellä mainittu aiesopimus, kohtuuttomuuden arviointia ei ole syytä perustaa siihen, miten yleiskaava 2020 muuttaa kiinteistön Räckhals käyttötarkoitusta. Maanomistajalla on ollut aiesopimukseen perustuen perusteltu odotus siitä, että yleiskaavan 2007 jälkeen maanomistajan alueiden kehittäminen tuottoisaan rakentamiseen edistyy. Kohtuuttomuuden arvioinnissa ei voida pitäytyä vain siihen, miten yleiskaava 2020 muuttaa yleiskaavan 2007 tilannetta. Yleiskaavan 2020 kohtuuttomuutta maanomistajalle on arvioitava kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon kiinteistön Räckhals pinta-ala ja se osuus, joka siitä on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL tai urheilualueeksi (VU).

16. Koska vuoden 2020 yleiskaavan tavoitteena on varautua Vantaan kaupungin kasvuun ja tiivistyvään rakentamiseen, kaavan kohtuuttomuutta on arvioitava myös siitä näkökulmasta, mihin tämä kasvu ohjataan. Jos Seurakuntayhtymien kiinteistöjä on osoitettu virkistysalueeksi kohtelematta alueen maanomistajia tasavertaisesti, ja niin että kiinteistöstä Räckhals suhteettoman suuri osuus on

[1] HE 101/1998 s. 75: ”Kohtuullisuusharkinnassa tulee ottaa huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta.” Hallberg–Haapanala–Koljonen–Ranta–Reinikainen: Maankäyttö- ja rakennuslaki 2020, s. 296.
[2] Hallberg–Haapanala–Koljonen–Ranta–Reinikainen: Maankäyttö- ja rakennuslaki 2020, s. 296.
[3] Ekroos–Majamaa: Maankäyttö- ja rakennuslaki 2015 s. 239.
[4] Ekroos–Majamaa: Maankäyttö- ja rakennuslaki 2015 s. 238. Jääskeläinen–Syrjänen Maankäyttö- ja rakennuslaki 2014 s. 331–332.

osoitettu virkistysalueeksi, niin tällöin yleiskaavaa 2020 on pidettävä maanomistajalle kohtuuttomana.

17. MRL 101 §:n mukaan kunta on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan korvauksen, jos aluetta ei yleiskaavan rakentamisrajoituksen takia voi käyttää rakentamiseen eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan. Tämä lunastus- tai korvausmahdollisuus on kuitenkin maanomistajalle tässä vaiheessa teoreettinen eikä sitä pidä ottaa huomioon yleiskaavan 2020 merkitystä arvioitaessa.

2.3 *Hiekkaharjun VU-alueen soveltuvuus rakentamiseen*

18. Hiekkaharjun ja Koivukylän asemien välissä, Rekolanojan länsipuolella on kiinteistöön Räckhals kuuluvaa maata, joka soveltuisi asuinrakentamiseen.

19. Kaavaluonnosvaiheessa Hiekkaharjun pohjoisosassa Rekolanojan ja junaradan väliin sijoittuva alue (yleiskaavassa 2020 VU) oli osoitettu asuinrakentamiseen (A) (**Liite 7**).

20. Kyseinen alue on syytä osoittaa asuinrakentamiseen, koska se sijoittuu suureksi osaksi yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Kestävän kasvun vyöhyke on asemakaavaselostuksen 25.1.2021 sivun 45 mukaan asemanseudun ympärille 600 metrin säteellä rajattu alue. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 3.1 mukaan tavoitteina on muun muassa luoda edellytykset resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja suurilla kaupunkiseuduilla vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Alue on myös Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa merkitty tiivistettäväksi alueeksi. VU-merkintä alueella on siten sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan että yleiskaavan omien tavoitteiden vastainen.

21. Kaavaehdotuksessa luonnoksessa esitetty A-merkintä oli poistettu ja sen sijalla oli VU-merkintä. Vantaan seurakuntayhtymä on tehnyt muistutuksen asiasta ja siihen on vastannut Vantaan kaupunki kaavoittajana seuraavasti:

> *Yleiskaavaehdotusta laadittaessa alueen asumisen edellytyksiä tutkittiin edelleen. Alueella tehtyjen selvitysten (mm. maaperäkairaukset) perusteella todettiin, että paksut savikerrokset yhdessä raideliikenteen aiheuttaman tärinän kanssa rajoittavat asuinrakentamiseen soveltuvan alueen hyvin pieneksi. Lisäksi edellä mainitut tekijät nostavat rakentamisen kustannuksia ja edellyttävät rakentamisen merkittävää tehokkuutta, mikä ei sovellu kulttuurimaiseman reunaan sen arvojen vuoksi. Tästä johtuen golfkentän alueen asuinaluevaraukset on poistettu yleiskaavaehdotuksesta ja alue on merkitty urheilun ja virkistyksen vapaa-ajan toimintojen alueeksi (VU). Lisäksi yleiskaavaluonnoksesta saatiin useita golftoimintojen säilyttämistä puolustavia mielipiteitä.*

22. Vantaan kaupungin vastauksessa muistutukseen on useita virheitä ja epäjohdonmukaisuuksia. Vantaan kaupunki on vedonnut maaperäkairauksiin, mutta maanomistajalle on jäänyt epäselväksi, mitä tutkimuksia alueella on tehty ja mikä merkitys niillä on rakennettavuuden kannalta. Maanomistajan pyynnöstä

Vantaan kaupunki on toimittanut selvitykset rakennettavuudesta. Vantaan kaupungin maanomistajalle toimittama arvio tärinän merkityksestä radan länsipuolen rakennettavuudelle on päivätty 30.11.2004 (**Liite 8**). Radan itäpuolta koskien kaupunki toimitti päiväämättömän asiakirjan nimeltä Hiekkaharju Itä (**Liite 9**). Kyseisessä asiakirjassa rakennettavuuden rajat uudisrakentamiselle on esitetty samalla etäisyydellä rajan itäpuolella kuin länsipuolella 30.11.2004 päivätyssä raportissa (Liite 8). Asiakirjan mukaan kyseessä on ”karkea arvio länsipuolen rajojen perusteella alustavasti”. Radan länsipuolelle on asemakaavoitettu (Hiekkaharjun Kulleropuisto, kaava numero 002261 **Liite 10**) alueelle, jota vuoden 2004 raportissa on esitetty uudisrakentamiseen sopimattomaksi (D). Yleiskaavan 2020 VU-alueen rakennettavuutta ei ole asiakirjan ”Hiekkaharju itä” mukaan tutkittu kairauksilla, vaan maaperäkairaukset on ilmeisesti tehty vain radan ja teiden varsilta. Maanomistajan saamasta selvityksestä ei käy ilmi, mitä johtopäätöksiä alueen rakennettavuudesta on tehty maaperätutkimusten perusteella. Asiakirjassa on esitetty Rekolanojan uomalle erityinen ilmeisesti stabiliteettilaskentaan perustuva uoman alue rajauksineen. Tuo uoman alue ei kuitenkaan ole niin merkittävä, että se estäisi VU-alueen varaamista asuinalueeksi.

23. Vantaan kaupunki on vedonnut asiassa kulttuurimaiseman läheisyyteen. Kyseinen alue on esitetty yleiskaavassa kuuluvan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Kyseinen kulttuuriympäristö on Hanabölen kylämaisema Keravanjoen varrella. Rekolanojan länsipuolen alueita ei voi pitää osana Hanabölen kylän kulttuurimaisemaa vain sillä perusteella, että ne on jätetty rakentamatta. Kulttuuriympäristö joka tapauksessa päättyy siihen, missä Rekolanoja yhtyy Keravanjokeen. Kaavaluonnoksessa 28.1.2019 kulttuuriympäristön rajaus onkin esitetty näin (Liite 7) ja on epäselvää, mihin selvitykseen muutos perustuu. Yleiskaavassa 2020 kulttuuriympäristö jatkuu Keravanjokea pitkin kohti Tikkurilan keskustaa. Radanvarren alueita ei syytä pitää kulttuurimaiseman sellaisina osina, että ne olisi jätettävä rakentamatta.

24. Vantaan kaupunki on esittänyt muistutukseen antamassaan vastineessa, että yleiskaavaluonnoksesta on saatu useita golftoimintojen säilyttämistä puolustavia mielipiteitä. Tämä ei poista sitä seikkaa, etteikö VU-merkintä olisi maanomistajan kannalta kohtuuton. Vaikka golftoimintoja säilyttämisen puolesta esitettäisiin useita mielipiteitä, alueen ottaminen asuinkäyttöön hyödyttäisi kuitenkin suurempaa joukkoa. Seurakuntayhtymät maanomistajina ovat vuokranneet kyseisen Räckhalsin määräalan noin 17 hehtaaria golfkenttäyhtiölle. Alueen golftoiminnalle on mahdollisia muita sijoituspaikkoja Hanabölen kylän läheisyydessä ja Rekolanojan itäpuolella. Golfkenttätoiminta paljon tilaa vievänä mutta lähialueen asukkaille varsin vähän virkistysmahdollisuuksia tarjoavana toimintana ei sovellu kestävän kasvun vyöhykkeelle lähelle asemanseutua. Alueen keskeisen sijainnin vuoksi asumisen tarve sekä olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö edellyttävät alueen ottamista asuinkäyttöön. Alueen osoittaminen asuinkäyttöön olisi sekä kaavan tavoitteiden että yleisen edun mukaista.

25. Muutenkaan vetoaminen alueen olemassa olevan käytön jatkuvuuden turvaamiseen vastoin maanomistajan muistutuksessa esitettyä näkemystä ei ole perusteltu maankäytön suunnitteluun liittyvä peruste. Alueen pitäminen

golftoiminnassa ei ole Seurakuntayhtymille kohtuullista tuottoa tarjoavaa. Seurakuntayhtymät ovat vuokranneet kyseisen alueen golfkenttäyhtiölle tarkoituksessa säästää omia kustannuksiaan sinä aikana, kun alue odottaa käyttöönottoa asuinrakentamiseen. Seurakuntayhtymät ovat aikanaan tarkoittaneet ja nimenomaisesti sopineet golfkenttäyhtiön kanssa, että golfkentän aluetta voidaan ottaa rakentamiseen lyhyellä 3 kk varoitusajalla (**Liite 11** maanvuokrasopimus kohta 14). Golftoimintaa alueella on siis alusta asti kehitetty siitä lähtökohdasta, että se väistyisi asuinrakentamisen alkaessa.

26. Mikäli maankäytön suunnittelu yleisesti ottaen toimisi niin, että jollakin alueella väliaikaiseksi tarkoitettu toiminta voitaisiin suojata rajoittamalla alueen maankäyttöä vastoin maanomistajan näkemystä, maanomistajien voisi olla kannattavampaa jättää alueensa joutomaaksi tai maisemoida ne mahdollisimman epämiellyttäviksi. Näin alueiden suunnittelu rakentamiseen kohtaisi vähiten vastustusta. Seurakuntayhtymät tuskin olisivat vuokranneet maataan golftoimintaan, jos olisivat tienneet, että asuinrakentaminen alueelle sen vuoksi estyy. Mikäli Vantaan itäosien virkistystoiminnan kehittäminen sitä edellyttää, golftoiminnan jatkuvuus olisi turvattavissa myös esimerkiksi yleiskaavaan lisätyillä määräyksillä asemakaavoituksen aikataulusta, kuten kaavaluonnoksessa 28.1.2019 on esitetty. Pysyvänä rajoituksena alueen VU-merkintä on kohtuuton, yleiskaavan sisältövaatimusten vastainen eikä perustu riittäviin selvityksiin alueen arvosta kulttuuriympäristönä tai soveltuvuudesta rakentamiseen.

2.4 *Hiekkaharjun VL-alueen soveltuvuus rakentamiseen*

27. Hiekkaharjussa radan länsipuolella Talvikkitien ja radan välissä sijaitseva yleiskaavassa merkinnällä VL osoitettu alue on myös tarpeettoman laaja ja maanomistajalle kohtuuton. Hiekkaharjun, Leinelän ja Koivukylän asemien läheisyydessä sijaitseva alue soveltuisi asuinrakentamiseen ja sen osoittaminen siihen olisi yleiskaavan tavoitteiden mukaista. Viheryhteys Tikkurilan keskuspuiston ja Hanabölen kulttuurimaiseman välillä voitaisiin säilyttää kapeammalla viherkäytävällä. Asumisen tarpeet, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö ja mahdollisuudet joukkoliikenteen järjestämiseen edellyttävät sitä, että Talvikkitien ja radan väliselle alueelle voitaisiin sijoittaa asuinrakentamista.

28. Yleiskaavassa 2020 alueen asuinrakentamista lisätään niin, että Vantaan kaupunki saa maanomistajan suurimman hyödyn rakennusoikeuden lisääntymisestä virkistysalueiden jäädessä Seurakuntayhtymien maille. Vuoden 2007 yleiskaavan A1-aluetta laajennetaan koillisen suuntaan merkinnällä A. Suurin osa yleiskaavan 2020 A-merkinnästä osuu kaupungin omistamille kiinteistöille ja määräaloille niin, että vain noin hehtaari on Seurakuntayhtymien omistamalla maalla. Samoin alueen pohjoispuolella Vantaan ammattiopiston vuoden 2007 yleiskaavan PY-merkintä muutetaan A-merkinnäksi yleiskaavassa 2020. Leinelän aseman eteläpuolella Simonkylän koulun vuoden 2007 yleiskaavan PY-alue ja sen viereisen Hiirilammen puiston VL-alue muutettaisiin yleiskaavassa 2020 asuinrakentamiseen osoitetuksi alueeksi (A). Vantaan kaupunki omistaa tällä yleiskaavan 2020 A-alueella sijaitsevat kiinteistöt. Kyseisten PY-alueiden muuttaminen A-alueeksi ilman kaavaselostuksessa

esitettyjä perusteluja antaa aiheen olettaa, että muutoksella on tavoiteltu lisärakentamisen osoittamista kaupungin omistamalle maalle. Tällainen merkintä ja lisääntyvän rakennusoikeuden osoittaminen ilman maankäytön suunnitteluun liittyvää perustetta on maanomistajien epätasapuolista kohtelua ja siten MRL 39.3 §:ssä tarkoitettua kohtuuttomuutta.

2.5 *Leinelän ja Rekolanmäen VL-alueen soveltuvuus asuinrakentamiseen*

29. Koivukylän aseman länsipuolella olevan Asolan pientaloalueen ja Rekolan aseman länsipuolella olevan Rekolanmäen länsipuolella sijaitsevaa aluetta on yleiskaavan 2020 aineistossa kutsuttu Rekolanmetsäksi. Yleiskaavassa 2020 esitettyä, jo vuoden 2007 yleiskaavassa ollutta liikenneyhteysmerkintää pitkin tämä alue yhdistyy Leinelän asemaan.

30. Kaavaluonnosvaiheessa Leinelän aseman pohjoispuolella Rekolanmäen alueella asuinrakentamisen alue (A) jatkui kestävän kasvun alueen pohjoispuolelle (**Liite 12** ote kaavaluonnoksesta kartta 28.1.2019).

31. Valituksenalaisessa yleiskaavassa 2020 asuinalueeksi (A) osoitetun alueen koko on pienentynyt Leinelän aseman pohjoispuolella niin, että asuinaluemerkintä loppuu noin 600 metrin etäisyydellä asemasta. Tämä merkintä ei ole kaavan tavoitteiden mukainen. Kaavaselostuksessa (s. 45–47) Leinelän, Koivukylän ja Rekolan asemien alue on määritelty Vantaan keskeiseksi asemanseuduksi niin, että ne muodostavat yhtenäisen asemaseutukokonaisuuden. Kaavaselostuksen (s. 140) mukaan Koivukylän keskusta tarvitsee vetovoimaa. Asemaseutujen kokonaisuudella on mahdollisuuksia kehittyä yhtenäiseksi elinvoimaiseksi kaupunkiympäristöksi (kaavaselostus s. 139). Alueelle on siis syytä pyrkiä lisäämään monipuolisia asumismahdollisuuksia. Asumisen tarpeet, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö ja mahdollisuudet joukkoliikenteen järjestämiseen edellyttävät sitä.

32. Vantaan seurakuntayhtymä on tehnyt edellä mainituista muutoksista kaavaluonnokseen muistutuksen. Vastauksessaan muistutukseen Vantaan kaupunki on esittänyt:

> *Leinelässä Rekolanmetsän asumisen rajausta on tarkistettu perustuen luontovaikutusten arviointiin siten, että ekologinen runkoyhteys ja virkistysmahdollisuudet säilyvät. Luonnoksen ratkaisusta saatiin myös runsaasti asukaspalautetta, jossa vastustettiin Leinelän asumisen alueiden laajennuksia Rekolanmetsän suuntaan. Kaavaehdotuksessa aluerajausta on hieman supistettu luonnoksesta siten, että metsän ydinalueet ja niiden lähiympäristöt ulkoilumahdollisuuksineen säilyvät. Asumisen painopistettä on siirretty lähemmäs Leinelän aseman ympäristöä.*

33. Tosiasiassa asumisen painopistettä on siirretty poispäin Leinelän asemasta. Vuoden 2007 yleiskaavaan verrattuna uudet asuinalueiden merkinnät (A) tulevat Asolan pientaloalueen länsipuolelle ja Rekolanmäen alueelle. Viheryhteys pohjoisessa olevan Kylmäojanmetsän luonnonsuojelualueen (SL) ja Tikkurilan keskuspuiston välillä ei olisi häiriintynyt, vaikka Leinelän aseman kestävän kasvun vyöhykettä olisi jatkettu asuinalueena (A) pohjoiseen päin kaavaluonnoksessa

28.1.2019 esitetyllä tavalla. Lähivirkistyksen mahdollisuudet olisi turvattu, vaikka asutusta olisi jatkettu Leinelän pohjoispuolelle.

34. Kuten edellä kohdassa 28 on esitetty, Leinelän aseman eteläpuolella Simonkylän koulun vuoden 2007 yleiskaavan PY-alue ja sen viereisen Hiirilammen puiston VL-alue muutettaisiin yleiskaavassa 2020 asuinrakentamiseen osoitetuksi alueeksi (A). Vantaan kaupunki omistaa tällä yleiskaavan 2020 A-alueella sijaitsevat kiinteistöt. Yleiskaava 2020 on tältä osin maanomistajalle kohtuuton, kun kaupunki ei osoita virkistyskäyttöön ensisijaisesti omistuksessaan olevia alueita, vaan osoittaa asuinrakentamiseen vastaavalla etäisyydellä Leinelän asemalta olevia alueita.

35. Kaupunginvaltuuston päätös ei edellä esitetyllä tavalla perustu riittävään selvitykseen alueen soveltuvuudesta rakentamiseen. Yleiskaava 2020 on maanomistajalle kohtuuton, kun kiinteistön Räckhals pohjoisen palstan noin 200 hehtaarin alasta korkeintaan noin viidesosa on osoitettu asuinrakentamiseen.

2.6 *Rekolanmäen ja Kulomäen välisten alueiden soveltuvuus asuinrakentamiseen*

36. Rekolanmäen ja Kulomäen välisiä alueita on yleiskaavan 2007 luonnoksista lähtien suunniteltu Elmon urheilupuistoksi. Aiesopimuksessa 3.4.2006 esitettyjen tavoitteiden mukaisesti urheilupuisto on osittain toteutunut ja kaupungilla on tarkoitus rakennuttaa siihen uimahalli ja muuta urheilu- ja virkistysrakentamista. Elmon urheilupuistolle on varattu yleiskaavassa 2020 palvelujen alue (P) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU). Lisäksi Räckhalsin alueella on myös Kulomäen täyttömäki (yleiskaavassa 2020 merkintä VU), joka on vuokrattu Vantaan kaupungille. Täyttömäki on ollut aikaisemmin maamassojen vastaanottopaikka, nyt se toimii lumen vastaanottopaikkana talvisin ja kesäisin virkistysalueena.

37. Edellä mainittujen virkistys- ja urheilupalvelujen alueiden luovuttamisesta Vantaan kaupungin hallintaan tai omistukseen on sovittu aikanaan Vantaan kaupungin ja Seurakuntayhtymien kesken. Kuten edellä kohdassa 14 on esitetty, sopimalla tiettyjen alueiden luovuttamisesta virkistys- tai muuhun yleistä etua palvelevaan käyttöön, seurakunnat ovat perustellusti saaneet käsityksen, että muut alueet ovat myöhemmin osoitettavissa tuottavaan käyttötarkoitukseen.

38. Elmon urheilupuiston P-merkinnän eteläpuolella on uutta asuinrakentamista, joka voisi luontevasti jatkua lännen suuntaan asuinrakentamisena tukeutuen Rekolan aseman läheisyyteen. Kaavaluonnoksessa 28.1.2019 (Liite 12) asuinalueen (A) varaus jatkui länteen yleiskaavaan 2020 merkityn sähkölinjan (ET) suuntaisesti.

39. Kaavaehdotuksessa tätä asuinaluemerkintää oli pienennetty huomattavasti. Vantaan seurakuntayhtymä on esittänyt muistutuksen asiasta. Vantaan kaupunki on vastannut muistutukseen viitaten Rekolanmetsän tärkeyteen itäisen Vantaan asukkaiden viheralueena. Tämän Rekolanmäen luoteiskulman soveltuvuuteen asuinrakentamiseen ei ole vastineessa kommentoitu millään tavalla. Yleiskaavassa 2020 alue on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) siitä huolimatta, että alueella ei ole viheryhteyttä tai muuta erityistä virkistysarvoihin liittyvää syytä osoittaa alue lähivirkistykseen.

40. Elmon urheilupuiston pohjoispuolella on Kulomäen asuinalue, joka tukeutuu Korson asemaan ja keskusta-alueeseen. Kyseessä on kerrostalovaltainen alue, jonka täydennysrakentaminen olisi ajankohtaista. Täydennysrakentamista voisi toteuttaa myös asuinalueen eteläpuolella kiinteistön Räckhals alueella. Koko asuinaluetta reunustava osa soveltuisi asuinrakentamiseen vaarantamatta yleiskaavassa 2020 alueelle osoitettu viheryhteyttä. Viheryhteys toteutuisi tosiasiassa myös Elmon urheilupuiston varauksen alueella, koska siellä odotettu rakentaminen olisi joka tapauksessa urheilu- tai virkistystarkoituksiin.

41. Nämä asuinaluemerkinnät olisivat toteuttaneet yleiskaavan 2020 keskeisiä tavoitteita varautua Vantaan kaupungin voimakkaaseen kasvuun ja kasvaa olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tukeutuen sekä osoittaa uudet aluevaraukset kaupunkirakenteen laidalla. Asumisen tarpeet, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö ja mahdollisuudet joukkoliikenteen järjestämiseen olisivat edellyttäneet, että näiden alueiden soveltuvuus asuinalueeksi olisi selvitetty. Yleiskaava 2020 on maanomistajalle kohtuuton, kun kiinteistöstä Räckhals niin suuri osa on osoitettu virkistys- ja urheilukäyttöön.

2.7 *Yleisiä näkökohtia*

42. Edellä esitetyllä tavalla kiinteistöstä Räckhals on osoitettu huomattavan suuri osa virkistys- tai suojelualueiksi. Nämä maankäyttömuodot eivät tarjoa maanomistajalle mahdollisuutta kohtuulliseen tuottoon.

43. Yleiskaavassa 2020 on painotettu virkistysalueiden määrää ja viheryhteyksiä. Viheralueiden määrää on pyritty turvaamaan siitä huolimatta, että yleiskaavassa esitetty varaus rakentamiseen ei tarkoita alueen virkistysarvojen välttämätöntä menettämistä.

44. Rekolanmetsää ympäröivä asutus on ensisijaisesti pientaloasutusta. Pientalojen ympäristössä virkistysalueiden tarve ei ole niin suuri kuin kerrostaloalueilla, koska myös pihat toimivat virkistysalueina. Virkistysalueiden määrää ei ole suhteutettu oikein yleiskaavan 2020 muihin tavoitteisiin, joita ovat varautuminen väestönkasvuun olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen.

45. Oikeuskirjallisuudessa kohtuuttoman rajoituksen tyyppitapauksena on pidetty alueen kaavoittamista puistoksi tai vastaavaan yleiseen käyttöön. Oikeuskirjallisuudessa on esitetty, että kunnan tulee lähtökohtaisesti sijoittaa yleisten rakennusten paikat ja rakennusoikeus jo omistamilleen alueille, jos se omistaa maata kaavoitettavalla alueella.[5] Vantaan kaupunki on nyt osoittanut Elmon urheilupuiston ja muita virkistysalueita kiinteistölle Räckhals. Aiesopimuksen 3.4.2006 mukaisesti Vantaan kaupunki on saanut näitä alueita omistukseensa tai itselleen vuokralle, mutta näiden sovittujen järjestelyjen lisäksi yleiskaavassa 2020 on osoitettu merkittäviä alueita virkistyskäyttöön.

46. Jos Seurakuntayhtymien maanomistuksen kehitystä ja kiinteistöstä Räckhals lohkottuja alueita tarkastellaan historiallisesti, suuri osa Rekolan ja Koivukylän alueen virkistysalueista on Seurakuntayhtymien nykyistä tai entistä omistusta.

[5] Häkkänen, Martti: Rakennusoikeuden sääntely 2016 s. 185. Ekroos–Majamaa: Maankäyttö- ja rakennuslaki 2015 s. 331.

Kaupungin asukasluvun ja asuntojen tarpeen kasvaessa ei voida edellyttää, että Seurakuntayhtymien maaomaisuudesta jäisi valtaosa virkistysalueeksi.

47. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Edellä esitetyt rajoitukset maankäytölle ovat kohtuuttomia.

48. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan 10.4.2001 taltio 845 kumonnut Espoon pohjoisosien yleiskaavan (osa III). KHO katsoi yleiskaavan aiheuttavan maanomistajalle kohtuutonta haittaa, kun otetaan huomioon tilasta (454 ha) SL-1 ja SL-3 aluevarauksiin sisällytetyn alueen laajuus (364 ha), varauksiin liittyvät kaavamääräykset sekä tilalle osoitetun rakennusoikeuden vähäisyys. Rakennuslain ja maankäyttö- ja rakennuslain säädösten sanamuodossa ei ole olennaista eroa.[6] Ratkaisun periaatteet ovat sovellettavissa tässä valituksessa esitettyihin olosuhteisiin. Erotuksena on, että Räckhals sijaitsee suuren kaupungin keskustaajaman läheisyydessä ja joukkoliikenteen piirissä. Tällöin myös kohtuullinen rakentamismahdollisuus arvioidaan toisin kuin haja-asutusalueella.

49. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessä KHO 2011:54 katsonut, että yksityisen maanomistajan maiden osoittamiselle osayleiskaavassa virkistys- (V) ja suojelualueiksi (SL) on ollut hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Päätöksessä mainitun kaavan valmisteluaineiston selvityksen mukaan alueen varaaminen luonnonsuojeluun on ollut perusteltua ja suojelualueen ympäristö on ominaisuuksiltaan sopinut hyvin virkistysalueeksi. Näillä perusteilla KHO on katsonut, että ratkaisu ei ole ollut lainvastainen. Ratkaisun periaatteita voi soveltaa valituksenalaisen asiaan. Myös Vantaan yleiskaavassa 2020 kaavoittajan olisi yksityiskohtaisilla selvityksillä osoittaa tarve merkitä valituksessa mainitut alueet virkistysalueiksi (VL tai VU) asuinalueen (A) sijaan. Kun nyt sellaista ei ole, kaavan on katsottava perustuvan puutteellisiin selvityksiin. Ilman yksityiskohtaisia perusteluja alueiden osoittamisesta virkistysalueiksi ei voida selvittää, onko yleiskaavan 2020 kohtuuttomuudelle jokin perusteltu syy.

2.8 *Valituksen alueellisesta kohdistamisesta*

50. Tässä valituksessa vaaditulla tavalla yleiskaava 2020 on kumottava siltä osin, kun kiinteistölle Räckhals ei ole osoitettu kohtuullista rakentamismahdollisuutta. Tämä edellyttää Rekolan ja Koivukylän alueiden asuinalueiden, virkistysalueiden ja viheryhteyksien suunnittelua uudelleen, minkä vuoksi kaava on kumottava vaadituilta osin ja palautettava Vantaan kaupungin valmisteluun.

51. Mikäli vaatimus ei menestyisi kokonaan, Vantaan seurakuntayhtymän käsityksen mukaan kaava on kumottava ainakin niiltä osin, kun kiinteistölle Räckhals ei ole osoitettu kohtuullista rakentamismahdollisuutta rakentamiseen soveltuville yleiskaavan sisältövaatimusten edellyttämille alueille. Näitä ovat liitteessä 5 esitetyt alueet.

[6] Ekroos–Majamaa Maankäyttö- ja rakennuslaki 2015 s. 238, Hallberg–Haapanala–Koljonen–Ranta–Reinikainen: Maankäyttö- ja rakennuslaki 2020 s. 295–296.

3 Liitteet

1) Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 § 14
2) Muutoksenhakuohje
3) Vantaan kaupunginvaltuuston pöytäkirjan 25.1.2021 kansilehti
4) Karttaote
5) Karttaote
6) Aiesopimus 3.4.2006
7) Yleiskaavaluonnoksen 28.1.2019 vaihtoehdot Hiekkaharjussa
8) Hiekkaharju tärinäraportti 30.11.2004
9) Hiekkaharju itä maaperäkartoitus
10) Asemakaavakartta 02261 Kulleropuisto
11) Maanvuokrasopimus 1.4.1998
12) Ote yleiskaavaluonnoksesta 28.1.2019

Helsingissä maaliskuun 12. päivänä 2021.

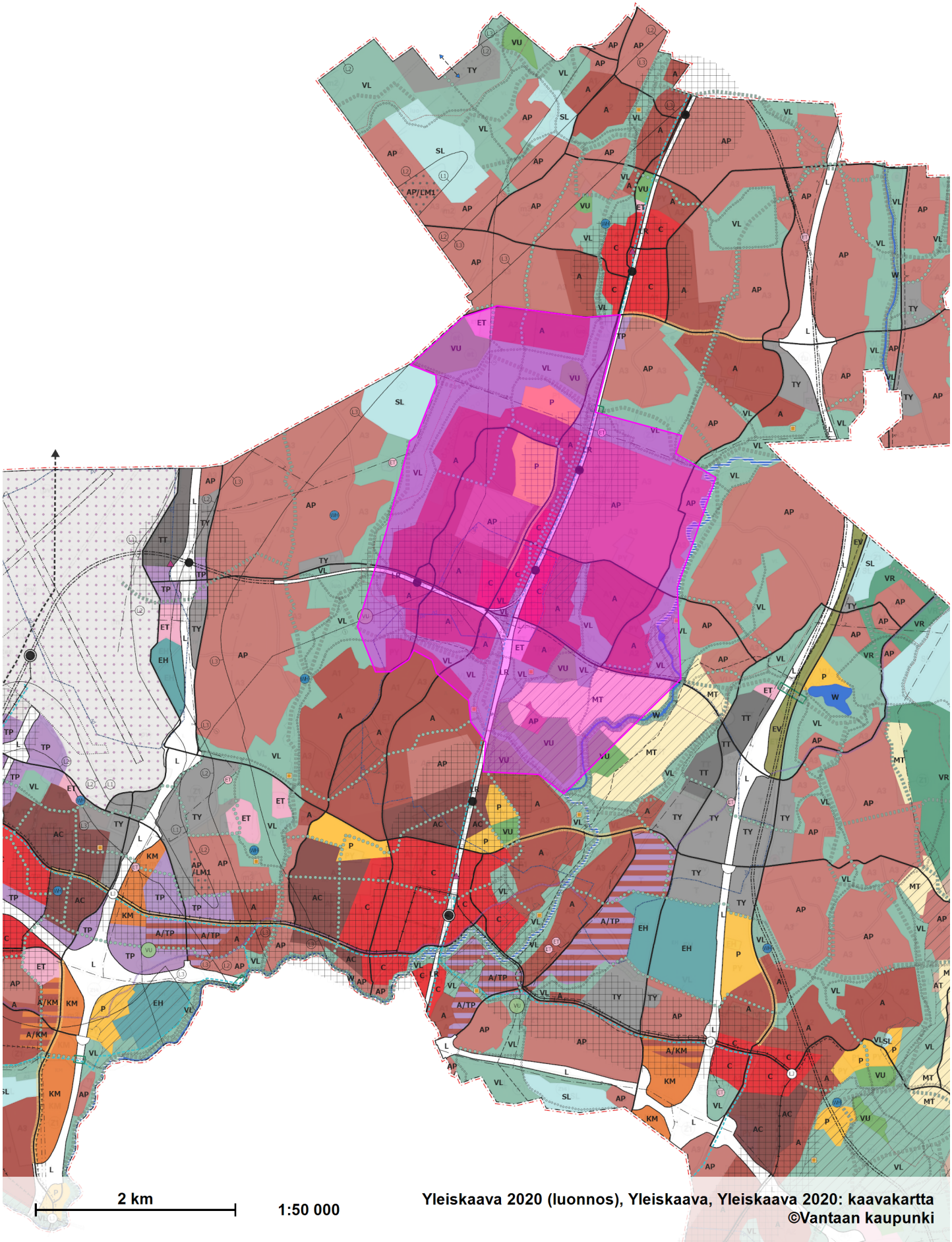
VANTAAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

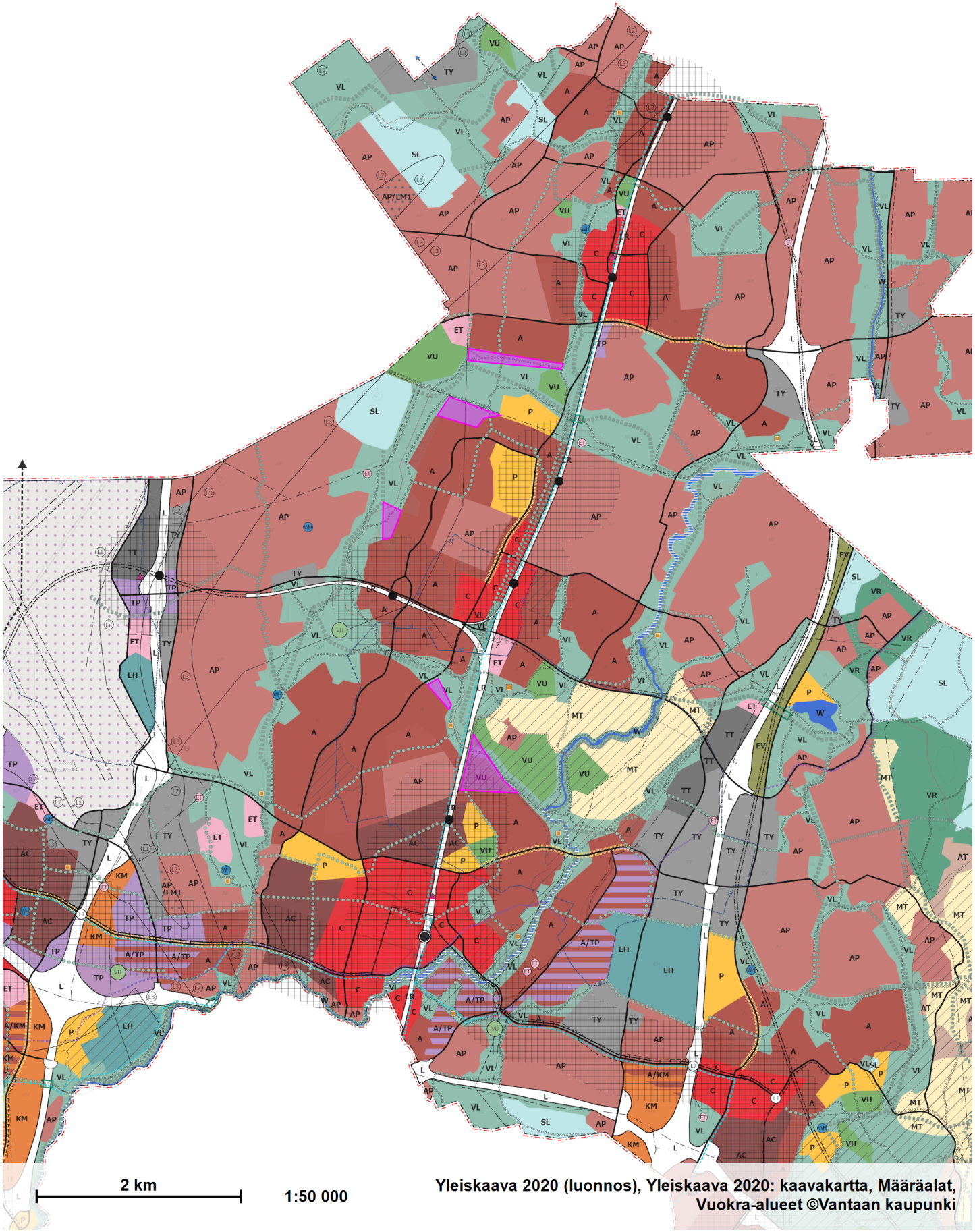
HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ - HELSINGFORS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

Laati

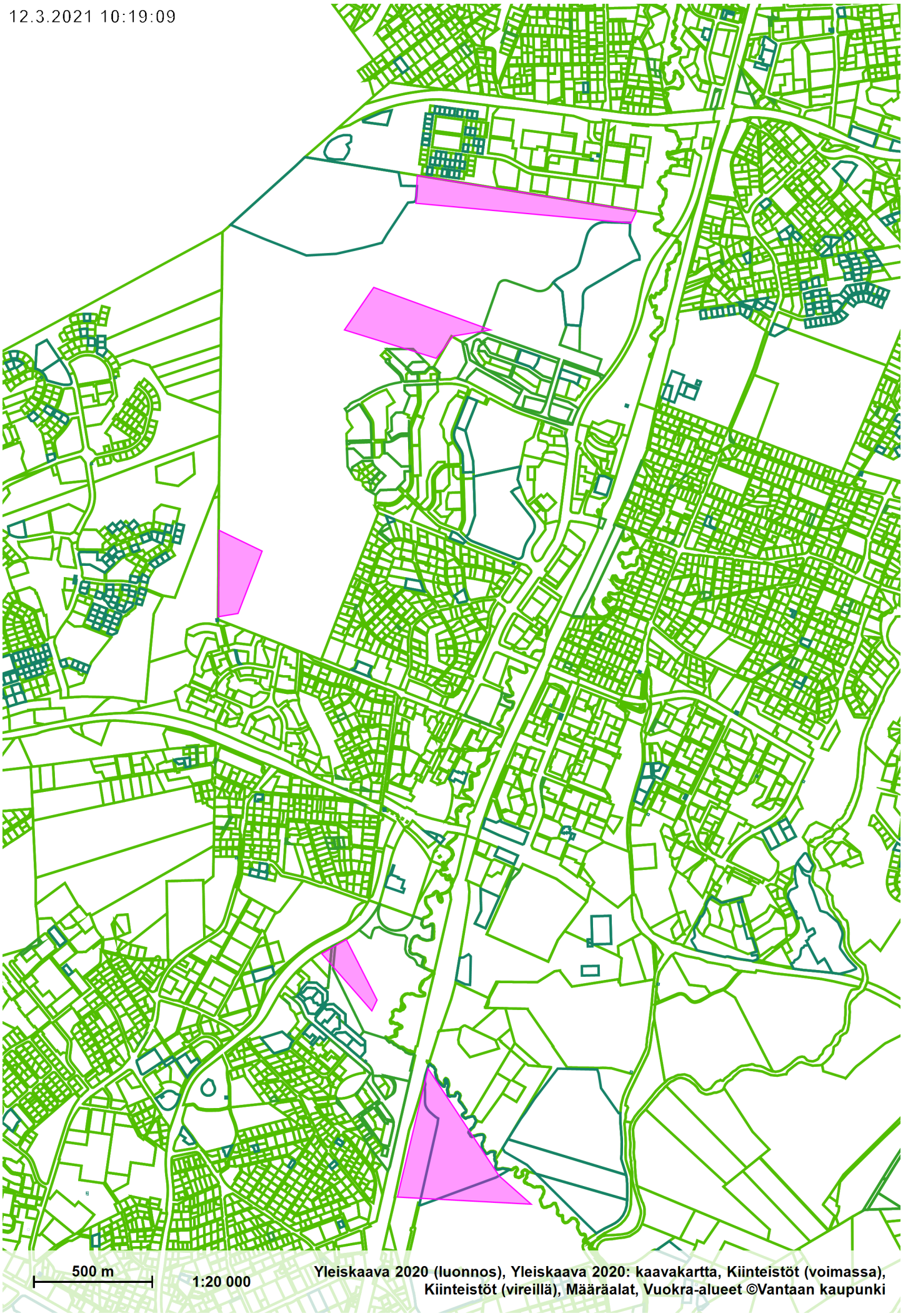
[redacted]

Matias Forss
Asianajaja, Porvoo

2 km
1:50 000
Yleiskaava 2020 (luonnos), Yleiskaava, Yleiskaava 2020: kaavakartta
©Vantaan kaupunki

2 km
1:50 000
Yleiskaava 2020 (luonnos), Yleiskaava 2020: kaavakartta, Määräalat,
Vuokra-alueet ©Vantaan kaupunki

12.3.2021 10:19:09

14 § Lausunnon (8) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Jehovan todistajat

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yhden valituksista on tehnyt Jehovan todistajien uskonnollinen yhdyskunta.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Jehovan todistajien uskonnollisen yhdyskunnan yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 8. Jehovan todistajien uskonnollinen yhdyskunta
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Jehovan todistajien uskonnollisen yhdyskunnan valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Jehovan todistajien uskonnollisen yhdyskunnan valituksen liitteet:
- 8. Liite 3 Kaavatekninen selvitys 4.3.2021 Jehovan todistajat Koivuhaka
- 8. Liite 4 Rakennushistoriallinen esiselvitys, Jehovan todistajien Toimintakeskus

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.03.2021 diaarinumero 21333/03.04.04.04.16/2021, Jehovan Todistajat uskonnollisen yhdyskunnan valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.01.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.01.2021 §14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048):n hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Jehovan Todistaja uskonnollinen yhdyskunta (“Jehovan Todistajat”)

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaavan valittajan omistamien kiinteistöjen osalta. Kiinteistöt sijaitsevat Koivuhaassa ja ovat rekisterinumeroiltaan seuraavat: 92-68-2-1, 92-421-1-1657 ja 92- 68-114-1 sekä 92-421-1-1046, 92-421-1-1558, 92-421-1-1557, 92-68-112- 1, 92-421-1-451, 92-421-1-1047 ja 92-421-1-560. Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Yleiskaava ei täytä MRL:n sisältövaatimuksia
2. Kaavan vaikutukset on arvioitu virheellisesti ja kaavoitus perustuu virheelliseen käsitykseen merkintöjen vaikutuksesta
3. Lentomelualueilla yleiskaavan ääneneristävyysvaatimuksia ei ole sovellettu yhdenvertaisin perustein
4. Yleiskaavassa ei ole otettu huomioon yleiskaavan sisältövaatimuksiin kuuluvia rakennetun ympäristön arvoja
5. Yleiskaava aiheuttaa kohtuutonta haittaa kiinteistönomistajalle
6. Kiinteistönomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaate ei ole toteutunut yleiskaavassa

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.01.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kaavoitusta koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2208837

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet Jehovan Todistajien valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaavan sisältövaatimusten täyttyminen
2. Kohtuuttomuuden ja yhdenvertaisuuden arviointiin liittyvät perusteet

1 Yleiskaavan sisältövaatimusten täyttyminen

1.1 Maakuntakaava

Muutoksenhakija toteaa valituksessaan kysymyksessä olevalla alueella olevan voimassa Uusimaa 2050, Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, jossa on osoitettu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeet sekä että Jehovan Todistajien omistamat kiinteistöt sijaitsevat molempien vyöhykkeiden alueilla. Muutoksenhakija viittaa maakuntakaavan yleiskaavaa ohjaavaan vaikutukseen ja toteaa, että alue tulee tällä perusteella suunnitella tiiviiseen ja monipuoliseen asumiseen sekä työpaikkoja ja palveluita varten ja lisäksi alueen suunnittelussa joukkoliikenne, kävely ja pyöräily on otettava huomioon.

Lausunnon antaja toteaa, että Helsingin hallinto-oikeus on välipäätöksellään 22.1.2021 kieltänyt Uusimaa-kaavan osalta valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Täytäntöönpanokielto aiheuttaa sen, että Uusimaa-kaava ei ole voimassa ennen hallinto-oikeuden ratkaisua ja siten muutoksenhakijan käsitys on voimassa olevan maakuntakaavan osalta virheellinen.

Voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä (Uudenmaan liitto 2021a ja 2021b) Jehovan Todistajien omistamat kiinteistöt ovat taajamatoimintojen aluetta. Merkintä osoittaa yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumiseen, palvelu- ja työpaikka- sekä muihin taajamatoimintoihin varattavat rakentamisalueet. Merkinnän suunnitteluohjeen mukaisesti alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa taajaman omaleimaisuutta ja turvaa ympäristö- ja luontoarvot sekä ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on toimintojen sijoittelulla ja alueiden käytön riittävällä tehokkuudella edistettävä pyöräilyä, jalankulkua ja joukkoliikennettä tukevaa yhdyskuntarakennetta. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava päivittäisten palveluiden saatavuus, riittävät ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä pyöräily- ja jalankulkuyhteydet seudullisille virkistysalueille.

Kaavajärjestelmän perusperiaatteena on, että yleispiirteisempi kaava tarkentuu yksityiskohtaisemman suunnitelman yhteydessä. Maakuntakaavan maankäyttöratkaisu tai kehittämisperiaate täsmentyy siten kuntakaavoituksessa. Yleiskaavassa on ratkaistu maakuntakaavan taajamatoimintojen alueen tarkempi sisältö ja maakuntakaava on siten ollut MRL 32 § edellyttämällä tavalla ohjeena yleiskaavaa laadittaessa.

1.2 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Muutoksenhakijan mukaan yleiskaava ei täytä MRL 39 §:n yleiskaavalle asettamia sisältövaatimuksia mm. yhdyskuntarakenteen toimivuuden, taloudellisuuden ja ekologisen kestävyyden, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäytön, asumisen tarpeiden ja palvelujen saatavuuden sekä rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaalimisen huomioimisesta. Muutoksenhakija toteaa, että alueella on nykyisin mm. asumista ja palvelutoimintoja sekä rakennussuojeluarvoja ja näiden olemassaoloa ei ole millään tavalla otettu huomioon yleiskaavoituksessa.

Lausunnon antaja toteaa, että yleiskaavan tavoitevuosi on 2050. Yleiskaava osoittaa kaupungin pitkän aikavälin kehittämisen suuntaa. Voimassa olevassa yleiskaavassa muutoksenhakijan omistama alue on ”palvelujen alue” (P2), jonka pääkäyttötarkoitukseksi yleiskaavamääräys osoittaa yksityiset ja julkiset palvelut. Määräys sallii myös mm. majoitustilojen rakentamisen, joita mm. Jehovan todistajien asuntolat ovat. Uusi yleiskaava 2020 on laadittu edeltäjäänsä strategisempana ja yleispiirteisempänä. Palveluiden aluevarauksista kaavakarttaan on merkitty ainoastaan keskeisimmät ja pinta-alaltaan laajimmat kokonaisuudet. Valtaosa palveluista sijoittuu muiden maankäyttövarausten alueelle. Palveluita ja niiden saavutettavuutta on korostettu muiden maankäyttömerkintöjen määräyksissä. Palveluiden osalta on yleiskaavassa painotettu niiden helppoa saavutettavuutta jalan, pyörällä sekä joukkoliikenteellä. Jehovan Todistajien alue ei sijaitse vahvalla tai hyvin vahvalla joukkoliikennevyöhykkeellä. Tästä syystä palvelukeskittymän osoittaminen kaavassa ei ole ollut tarkoituksenmukaista eikä päätöstä ole pidettävä valitun ja hyväksyttäviin maankäytöllisiin perusteisiin perustuvan ratkaisun johdosta lainvastaisena.

Muutoksenhakija on esittänyt valitusperusteenaan edelleen, että kaavan vaikutukset on arvioitu virheellisesti ja kaavoitus perustuu virheelliseen käsitykseen merkintöjen vaikutuksesta. Tältä osin muutoksenhakija on viitannut kaupungin Jehovan Todistajien vastineesta antamaan muistutukseen, jossa on todettu, että asumisen soveltuvuus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Muutoksenhakija toteaa, että yleiskaavan oikeusvaikutuksen takia TY-merkintä estää asutuksen sijoittamisen alueelle. Lausunnon antaja toteaa, ettei se tosiseikka, että yleiskaava ohjaa asemakaavan laadintaa, johda muutoksenhakijan esittämiin seurauksiin. Lausunnon antaja lausuu näkemyksensä perusteista tarkemmin jäljempänä lausuessaan muutoksenhakijan väittämästä yleiskaavan aiheuttamasta kohtuuttomasta haitasta mutta toteaa tässä, etteivät muutoksenhakijan tältä osin esittämät perusteet ole sellaisia, että yleiskaavaa olisi pidettävä lainvastaisena.

Muutoksenhakija huomauttaa edelleen, että kaupungin vastineessa todetaan virheellisesti, että Jehovan Todistajien alueet sijaitsisivat työpaikka-alueella (TP), vaikka alueet sijaitsevat tuotanto- ja varastotoiminnan alueella (TY). Muutoksenhakija katsoo, että kaupungin antaman vastineen perusteella aluetta ei ole ollut tarkoitus kaavoittaa tuotanto- ja varastotoimintaan, vaan työpaikka-alueeksi ja että kaavoituksessa on siten tapahtunut virhe ja virheelliset kaavamerkinnät on kumottava. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa on osoitettu kolmenlaisia työpaikka-alueita:

- monipuolisia työpaikka-alueita (TP), jotka työvoimavaltaisuutensa vuoksi sijoittuvat hyvän joukkoliikennesaavutettavuuden alueille;
- tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (TT), jotka on varattu toiminnoille, jotka aiheuttavat ympäristöhäiriöitä ja joita ei voi tämän vuoksi sijoittaa muille työpaikka-alueille; ja

- tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (TY), joille sijoittuvat erilaiset ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot.

Muistutuksesta annetussa vastineessa (Vantaan kaupunki 2020) viitataan yleisesti työpaikka-alueeseen, eikä yksinomaan monipuolisen työpaikka-alueen TP-merkintään. Lausunnon antaja katsoo siten, ettei vastineessa ole ollut muutoksenhakijan tarkoittamalla tavalla virhettä eikä yleiskaavaa hyväksyttäessä ole siten menetelty virheellisesti eikä kaavamerkintää tule tästä syystä kumota.

Lentomelu ja muut ympäristöhäiriöt

Muutoksenhakija esittää valituksessaan, että lentomelualueilla yleiskaavan ääneneristävyysvaatimuksia ei ole sovellettu yhdenvertaisin perustein. Muutoksenhakija katsoo, että lentomelualueen laajentaminen ei ole peruste muuttaa olemassa olevaa rakennuskantaa tuotanto- ja varastotiloiksi. Lausunnon antaja toteaa, ettei yleiskaava muuta olemassa olevan rakennuskannan käyttötarkoitusta.

Jehovan Todistajien kiinteistöt sijoittuvat yleiskaavassa lentomeluvyöhykkeille L2 (Lden 55-60 dB) ja L3 (Lden 50-55 dB). Näillä alueilla uusille asumiseen ja muihin herkkiin toimintoihin käytettäville rakennuksille on annettu yleiskaavamääräyksessä ääneneristävyysvaatimus lento- ja tieliikennemelua vastaan. Jehovan Todistajien alueen eteläpuolinen pientaloalue (AP) sijoittuu lentomeluvyöhykkeille L1, L2 ja L3. Kovimman lentomelun alueelle (L1, Lden yli 60 dB) sijoittuva osa pientaloalueesta on varustettu lisämerkinnällä /LM1 (Asuinalue voimakkaan lentomelun alueella, määräyksen mukaan lentomelualueella sijaitsevalla asuinalueella ei saa lisätä asuntojen määrää).

Lausunnon antaja toteaa, että ääneneristävyysvaatimukset koskevat koko lentomeluvyöhykettä. Ne on huomioitava myös muilla kuin pääkäyttötarkoitukseltaan asumiseen osoitetuilla alueilla, mikäli tällaiselle alueelle rakennetaan uusi rakennus asumista tai muuta melulle herkkää toimintaa varten. Jehovan Todistajien aluetta koskevat samat ääneneristävyysvaatimukset kuin vastaavalla lentomeluvyöhykkeellä sijaitsevalla pientaloalueella. Lentomelu ei estä Jehovan Todistajien toiminnan jatkumista alueella. Lentomelun lisäksi muutoksenhakijan kiinteistöjä koskevan kaavaratkaisun lainmukaisuutta arvioitaessa tulee huomioida muutkin sekä vastineessa että tässä lausunnossa esille tuodut seikat.

Lentomelu ei estä uuden asumisen sijoittamista alueelle, sillä myös lentomeluvyöhykkeellä L2 (Lden 55-60 dB) täydennysrakentaminen on mahdollista ääneneristävyysvaatimukset huomioiden. Yleiskaavassa on kuitenkin huomioitu myös viereisen teknisen huollon alueen (ET) vaikutukset. Alueelle sijoittuu kaupungin tekninen tukikohta ja lumenvastaanottopaikka. Nämä toiminnot aiheuttavat ympäristöhäiriöitä, kuten melua, eikä tällaisen alueen välittömään läheisyyteen ole tarkoituksenmukaista osoittaa uutta asutusta. Kuten muutoksenhakijan kaavateknisessä selvityksessä (valituksen liite 3) todetaan, vuonna 2018 käytiin neuvotteluja asuinrakentamisen mahdollisuuksista Puutarhatien itäpuolisella kiinteistöllä. Yleiskaavoituksen näkemys oli jo tuolloin sama, että alue ei ole laajenevien varikkotoimintojen välittömässä läheisyydessä ympäristöhäiriöiden vuoksi asumiseen sovelias alue.

Rakennetun kulttuuriympäristön asianmukainen huomiointi yleiskaavassa
Muutoksenhakijan mukaan yleiskaavassa ei ole otettu huomioon yleiskaavan sisältövaatimuksiin kuuluvia rakennetun ympäristön arvoja. Muutoksenhakija toteaa, että alueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi arvioitu rakennus, joka on saanut luokituksen R2. Lausunnon antaja toteaa, että yleiskaava

2020:n yleismääräyksissä rakennusperintökohteista määrätään seuraavasti: *Asemakaavoituksessa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitettävä niiden suojelutarve ja -edellytykset.*

Kaupunginhallitus toteaa, että merkittävät rakennusperintökohteet määrittyvät inventointien kautta. Museoviranomainen, joka tällä hetkellä on Vantaan kaupunginmuseo, päivittää valmistuneiden inventointien pohjalta jatkuvasti tietokantaa, jossa kerrotaan, mitkä rakennusperintökohteet ovat merkittäviä. Alueella siis sijaitsee merkittävä rakennusperintökohde, jonka suojelutarve ja -edellytykset selvitetään asemakaavoituksen tai lupamenettelyn yhteydessä. Lausunnon antaja toteaa, että rakennetun ympäristön arvot on otettu yleiskaavassa hyvin huomioon. Yleiskaava ei muuta olemassa olevien rakennusten käyttötarkoitusta siten kuin muutoksenhakija esittää.

Lausunnon antaja toteaa yhteenvetona yllä esitettyihin yleiskaavan sisältövaatimusten täyttymistä koskeviin perusteisiin, ettei valituksenalaista päätöstä ole lausunnossa esitetyin perustein pidettävä muutoksenhakijan esittämällä tavalla MRL:n sisältövaatimusten vastaisena. Kaavan ja sen merkintöjen vaikutusta ei ole myöskään arvioitu virheellisesti. Muutoksenhakijan valitus tulee näillä perustein hylätä.

2. Kohtuuttomuuden ja yhdenvertaisuuden arviointiin liittyvät perusteet

Kohtuuttomuudesta

Jo edellä todetulla tavalla muutoksenhakija on esittänyt kaavan perustuvan kaavoittajan virheelliseen käsitykseen kaavamerkintöjen vaikutuksesta. Muutoksenhakija katsoo yleiskaavan aiheuttavan kohtuutonta haittaa, kun kaikki alue on osoitettu tuotanto- ja varastointialueeksi, vaikka alueella sijaitsee toimiva kirkko, asutusta ja toimintakeskus. Muutoksenhakijan mukaan kaavamerkintä estää nykyisten toimintojen jatkumisen ja kehittämisen eikä asumisen sijoittamista alueelle voida enää asemakaavamuutosten yhteydessä arvioida uudelleen, minkä lisäksi asemakaavat tulee lähiaikoina muuttaa yleiskaavan mukaisiksi. Edelleen muutoksenhakijan näkemyksen mukaan osoitettu virkistysreitti vie kohtuuttoman suuren osan toimintakeskuksen alueesta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 3 momentin mukaan yleiskaava ei ole voimassa asemakaava-alueella muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Yleiskaavasta ei näin ollen aiheudu asemakaava-alueella välittömästi maanomistajaan kohdistuvaa rakentamisrajoitusta tai muitakaan oikeusvaikutuksia. Yleiskaavaa on kuitenkin maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaisesti pidettävä ohjeena asemakaavaa muutettaessa.

Lausunnon antaja toteaa, että muutoksenhakijan omistamilla kiinteistöillä on voimassa asemakaava, joka täsmentää alueen käyttöä liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialueena (KY). Kaavamääräys mahdollistaa lisäksi 6000 k-m^2 asuntolatiloja. Kirkkorakennus sijaitsee asemakaavan kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueella (YK). Lisäksi rakentamaton kiinteistö on asemakaavassa toimitilarakennusten aluetta (KTY). Kiinteistöillä on käyttämätöntä rakennusoikeutta.

Lausunnon antaja toteaa, ettei yleiskaavan merkintä TY muuta Jehovan Todistajien toimintaedellytyksiä alueella. Alueen maankäyttö on määritelty asemakaavassa. Muutoksenhakijan esittämä väite siitä, että

olemassa oleva rakennuskanta muutettaisiin yleiskaavalla tuotanto- ja varastotiloiksi, on virheellinen. Yleiskaava ei muuta voimassa olevia asemakaavoja eikä olevan rakennuskannan käyttötarkoitusta. Sen sijaan kaupunginhallitus toteaa, että Jehovan Todistajien tavoite asumisen lisäämisestä alueella ei ole voimassa olevan yleiskaava 2007:n tai yleiskaava 2020:n mukaista ja jos tällaista muutosta alueella ryhdytään suunnittelemaan, on tarkastelu laadittava laajempana kokonaisuutena. Jehovan Todistajien kiinteistöllä asemakaava sallii 6000 k-m^2 asuntolatiloja. Asuntola-asuminen on tilapäistä ja lyhytaikaista eikä sitä voi verrata vakituiseen asumiseen. Yleiskaavan TY-merkintä ei estä Jehovan Todistajien toimintaan liittyvän asuntolatoiminnan jatkumista alueella. Lausunnon antaja toteaa, että Vantaalla on asuntoloita ja majoitustoimintaa myös muualla työpaikka-alueilla. Tältä osin lausunnon antaja viittaa myös muutoksenhakijan itse todenneen valituksessaan, ettei Jehovan Todistajien kiinteistöllä olevaa asumista voi verrata tavanomaiseen asumiseen.

Siltä osin kuin muutoksenhakija viittaa yleiskaavamerkinnän taloudellisiin vaikutuksiin, joita muutoksenhakijan väittämän mukaan aiheutuu toiminnassa olevien rakennusten muuttamisesta uuteen käyttötarkoitukseen ja toiminnan uudelleen organisoinnista sekä esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun KHO 2011:96, lausunnon antaja toteaa seuraavaa. Yleiskaava ei muuta olemassa olevien rakennusten käyttötarkoitusta, vaan ne säilyvän ennallaan (muut asuinkerrostalot, muut teollisuuden tuotantorakennukset sekä kirkot, kappelit, luostarit ja rukoushuoneet). Rakennuksen käyttötarkoitus määräytyy sen mukaan, mihin suurinta osaa rakennuksen kerrosalasta käytetään. Käyttötarkoituksen muuttaminen edellyttää rakennuslupaa, eikä yleiskaava velvoita käyttötarkoituksen muutoksiin. Lisäksi muutoksenhakija vetoaa asemakaavan ajantasaistamisen vaatimukseen ja toteaa, että asemakaavaa muutettaessa aluetta ei enää ole mahdollista osoittaa kirkkoa, asumista ja palvelutoimintoja varten, joihin alue on nyt asemakaavoitettu. Lausunnon antaja toteaa (edellä mainituin perustein), että asemakaavaa ajantasaistettaessa voidaan alueelle edelleen osoittaa asuntola- ja muita muutoksenhakijan toimintoja, mutta ei vakituista asumista. Edelleen muutoksenhakijan mainitsemat yleiskaavassa osoitetut virkistysalueyhteydet ovat rakennetun ympäristön sisällä kulkevia laajoja viheralueita yhdistäviä virkistysalueiden sarjoja, ulkoilureittiyhteyksiä tai erilaisia kapeampia viheralueita. Yhteys voi tarvittaessa kulkea paikoittain kadulla. Virkistysalueyhteyksien lopullinen sijainti tarkentuu asemakaavoissa.

Muutoksenhakijan viittaamaan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2004:33 osalta lausunnon antaja toteaa, että sen lisäksi että kyseisessä tapauksessa oli kyse asemakaavan laatimisesta, eroavat käsillä olevan tapauksen olosuhteet mainitusta ratkaisusta siltä merkittävältä osin, että ratkaisussa oli kyse olemassa olevassa asemakaavassa asuinkäyttöön varatusta ja siten myös elinympäristöä koskevien vaatimusten osalta erilaisesta alueesta. Myös muun valituksessa viitatun oikeuskäytännön osalta kaupunginhallitus katsoo, etteivät tapausten olosuhteet ole muutoksenhakijan esittämällä tavalla nyt arvioitavaan tilanteeseen verrattavissa.

Lausunnon antaja toteaa, että huomioiden edellä todettu alueen nykyisen käytön jatkamisen mahdollisuuksista, ei yleiskaavan ole katsottava aiheuttavan maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 4 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa taikka olevan lainvastainen muutoksenhakijan esiin tuomilla esimerkiksi hallintolain oikeusperiaatteisiin tai omaisuudensuojaan liittyvillä perusteilla.

Yhdenvertaisuudesta

Muutoksenhakija katsoo, ettei kiinteistönomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaate ole toteutunut kaavoituksessa, kun pääkaupunkiseudulla muiden uskonnollisten yhdyskuntien toimipaikat on otettu yleiskaavoituksessa huomioon ja osoitettu toimipaikat asutukseen tai kaupunkikeskustojen alueeksi eikä niitä sijaitse tuotanto- tai varastotoiminnan alueeksi osoitetuilla kiinteistöillä. Muutoksenhakija toteaa valitukseen liittämäänsä selvitykseen viitaten, että uskonnolliseen toimintaan tarkoitetut kirkot ja rakennukset sijaitsevat tavanomaisesti yleiskaavan mukaisilla kaupunkialueilla tai asuinalueilla. Muutoksenhakijan mukaan yhdyskuntien toiminta ja toiminnan luonne on yleiskaavoituksessa muiden kuin Jehovan Todistajien osalta otettu huomioon, vaikka yleiskaava on laadittu uudelleen. Muutoksenhakija toteaa yleiskaavamerkintöjen johtavan Jehovan Todistajien toiminnan loppumiseen alueella ja ettei kaavamerkintä täytä lain edellyttämää yhdenvertaisuuden ja tasapuolisuuden vaatimusta ja rikkoo Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklaa syrjinnän kiellosta yhdessä 9 artiklan mukaisen uskonnonvapauden kanssa.

Jehovan Todistajat on toimittamassaan liitteessä (valituksen liite 5) esittänyt muiden uskonnolliseen toimintaan tarkoitettujen kirkkojen ja rakennusten sijaitsevan tavanomaisesti yleiskaavan mukaisilla kaupunkialueilla tai asuinalueilla. Lausunnon antaja toteaa, että Vantaalla sijaitsevat Jehovan Todistajien Valtakunnansalit Martinlaaksossa (Vihertie 11) sekä Rekolassa (Tervahaudantie 2, purettu, tilalle rakennetaan uusi) sijaitsevat yleiskaavan asumisen alueilla (A) ja asemakaavassa ne ovat yleisten rakennusten korttelialuetta (Y). Nämä ovat yksittäisiä tontteja ja rakennuksia, jotka soveltuvat osaksi pientaloalueiden rakennetta ja siten yleiskaavan yleispiirteisen esitystavan mukaisesti on ollut tarkoituksenmukaista esittää osana A-aluetta. Koivuhaan kiinteistön kokonaisuus on toimisto- ja asuntolarakennuksineen ja muine toimintoineen hyvin erityyppinen eikä sitä edellä mainituin yleiskaavatasoisten yhdyskuntarakenteellisten tarkastelujen perusteella voi verrata Valtakunnansaleihin tai muihin kyseisessä liitteessä esitettyihin kohteisiin, jotka ovat pienempiä kohteita, pääasiassa pelkästään kirkkoja ja sijaitsevat kaupunkirakenteessa jopa kantakaupunkialueella.

Lausunnon antajan näkemyksen mukaan lienee jokseenkin sattumanvaraista, millaisille alueille uskonnolliseen toimintaan käytettävät rakennukset ovat sijoittuneet ja toisaalta selvää, ettei pelkästään tällainen käyttötarkoitus velvoita kehittämään alueen käyttöä tiettyyn suuntaan. Lausunnon antaja toteaa, ettei yleiskaava, jonka tarkoituksena on MRL 35 §:n mukaisesti maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen ja toimintojen yhteen sovittaminen luo sellaisia oikeuksia tai rajoitteita, joiden perusteella eri merkintöjen osoittaminen eri uskonnollisten yhdyskuntien toimintakiinteistöille olisi katsottava suoraan yhdenvertaisen kohtelun tai syrjinnän kiellon vastaiseksi, saati uskonnonvapautta loukkaavaksi. Kunkin kunnan vastatessa myös lähtökohtaisesti vain oman alueensa kaavoituksesta, ei vertailulla toisiin kuntiin voida osoittaa muutoksenhakijan tarkoittamaa epäyhdenvertaisuutta. Lisäksi ottaen huomioon jo edellä tässä lausunnossa alueen nykyisen käytön jatkamisen mahdollisuuksista todettu, ei yleiskaavan ole katsottava olevan lainvastainen muutoksenhakijan esittämillä yhdenvertaisuuteenkaan liittyvillä perusteilla.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että yleiskaava on kaikilta osin MRL 39 §:n tarkoittamien yleiskaavan sisältövaatimusten mukainen. Yleiskaava perustuu lainsäädännön edellyttämiin yleiskaavan tarkkuustaso huomioiden riittäviin selvityksiin. Yleiskaava ei myöskään aiheuta maanomistajalle MRL 39 §:n tarkoittamaa kohtuutonta haittaa. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

Lähteet

Asemakaavakartat ja määräykset: Koivuhaka 001058, Koivuhaka 3K 681600, Koivuhaka 3E 681200

Uudenmaan liitto (2021a). Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmä. Merkinnät ja määräykset.

Uudenmaanliitto (2021b). Karttaote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä Vantaan alueelta. 7.5.2021.

Voimassa olevista maakuntakaavoista tarkempi tieto löytyy liiton karttapalvelimesta: https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/webappviewer/index.html?id=5f6a338dcc0045848d32cf41861e18e7

Vantaan kaupunki (2020). Vuorovaikutusraportti IV, muistutusten vastineraportti. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 16.11.2020.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Helsingin hallinto-oikeudelle

Asia Valitus yleiskaavan hyväksymistä koskevassa asiassa

Valituksenalainen päätös

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 § 14

Valituksenalaisen päätöksen tiedoksisaanti

Päätös on asetettu julkisesti nähtäville 3.2.2021, jolloin valitusaika päättyy 12.3.2021.

Valittaja Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta, jäljempänä myös ”JT”, kotipaikka Vantaa

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Suvi Marttinen
HPP Asianajotoimisto Oy
Bulevardi 1 A, 00100 Helsinki
Puhelin (09) 474 21
[redacted]

Vaatimukset Valittaja pyytää, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa yleiskaavan valittajan omistamien kiinteistöjen osalta. Kiinteistöt sijaitsevat Koivuhaassa ja ovat rekisterinumeroiltaan seuraavat: 92-68-2-1, 92-421-1-1657 ja 92-68-114-1 sekä 92-421-1-1046, 92-421-1-1558, 92-421-1-1557, 92-68-112-1, 92-421-1-451, 92-421-1-1047 ja 92-421-1-560.

Perustelut

1 Taustaa

1.1 Kohdetta koskevat yleiskaavamääräykset

Vantaan kaupunginvaltuusto on päätöksellään 25.1.2021 § 14 hyväksynyt Yleiskaava 2020 (YK0048).

Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta omistaa seuraavat kiinteistöt Koivuhaassa:

92-68-2-1	Puutarhatie 60	Päätontti
92-68-114-1	Puutarhatie 47	Tyhjä tontti
92-421-1-1657	Koisotie 20	Valtakunnansali
92-421-1-1046	Meiramitie 9	Tyhjä tontti
92-421-1-1558	Meiramitie 13a	Paritalo
92-421-1-1557	Meiramitie 13b	
92-68-112-1	Koivuhaantie 6	Tyhjä tontti
92-421-1-451	Metsämäentie 5	Asuintalo
92-421-1-1047	Metsämäentie 6	Asuintalo
92-421-1-560	Metsämäentie 8	Tyhjä tontti

Näiden 10 kiinteistön kokonaispinta-ala on noin 10,2 ha.

Kiinteistöt on nyt hyväksytyssä yleiskaavassa osoitettu merkinnällä TY, tuotanto- ja varastotoiminnan alue. Yleiskaavamerkinnän mukaan alue varataan tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä.

Kiinteistön 92-68-2-1 eteläosassa kulkee uusi virkistysalueyhteys.

Kiinteistöön 92-68-114-1 kohdistuu myös ET-aluetta koskeva kaavamerkintä. Alueen käyttötarkoitus on yhdyskuntateknisen huollon alue.

Kiinteistöt 92-421-1-1657 ja 92-68-114-1 sijaitsevat yleiskaavan meluvyöhykkeellä L3, jolla LDEN 50-55. Yleiskaavamääräyksen mukaan asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ääneneristävyyden lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

Kiinteistö 92-68-2-1 sijaitsee meluvyöhykkeellä L2. LDEN 55-60. Yleiskaavamääräyksen mukaan alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä

melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennuksen ääneneristävyyden lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

Kiinteistöt on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu KY, YK ja KTY-merkinnöillä.

1.2 JT:n toiminnan kuvaus

Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta omistaa Vantaan Koivuhaan alueella useita kiinteistöjä ja on pitkään ollut yksi alueen suurimmista maanomistajista. JT:n ensimmäiset kiinteistökaupat alueella on tehty vuonna 1957 ja toimintaa alueella on ollut 1960-luvun alusta, minä aikana alueelle on rakennettu useita uusia rakennuksia ja peruskorjattu vanhoja. Osa kiinteistöistä on edustavan arkkitehtuurinsa vuoksi luokiteltu rakennusperintökohteiksi.

Kiinteistöllä 92-421-1-1657 sijaitsee Hiekkaharjun ja Tikkurilan alueen Jehovan todistajien kirkkorakennus. Rakennus on vuodelta 1985. Kirkkorakennuksessa pidetään tilaisuuksia päivittäin ja siellä käy viikoittain satoja alueen Jehovan todistajia sekä heidän raamatullisesta opetustyöstä kiinnostuneita ihmisiä. Kirkkorakennuksen ja tontin monipuolinen käyttö nyt ja tulevaisuudessa ei saa muuttuvan yleiskaavamerkinnän vuoksi vaarantua.

Kiinteistöllä 92-68-2-1 sijaitsee Jehovan todistajien Suomen haaratoimisto, jota kutsutaan myös nimellä Betel. Sieltä ohjataan Jehovan todistajien toimintaa myös Baltian maissa ja Valko-Venäjällä. Betel on samanaikaisesti noin 180 ihmisen koti sekä työ- ja palvontapaikka. Rakennuksen toimintaperiaatteita voi verrata luostarin toimintaan, sillä päivittäiseen elämään kuuluu muun muassa yhteisiä palvontatilaisuuksia ja ruokailuja. Betelissä asuvia ja palvelevia kutsutaan Betel-perheeksi ja jokaisella perheenjäsenellä on käytännön työtehtäviä kuten paikallisten seurakuntien avustamista, hengellisen kirjallisuuden kääntämistä, iäkkäiden Betel-perheenjäsenten avustamista, ruuanlaittoa ja tilojen ylläpitoa. Betel-perheen lisäksi Betelissä työskentelee useita kymmeniä vapaaehtoisia muualta pääkaupunkiseudulta.

Osalla kiinteistöistä sijaitsee asuinrakennus ja osa on rakentamattomia tontteja. Tonteilla on asemakaavan mukaista käyttämätöntä rakennusoikeutta. JT:llä on tarkoitus pysyä alueella myös tulevaisuudessa ja sen tilatarve alueella on lisääntynyt ja tulee lisääntymään. JT:n vanhimman rakennuksen peruskorjaushanke on käynnissä. Peruskorjauksessa rakennus muutetaan toimistokäytöstä takaisin asumiseen, koska JT:llä on suuri tarve uusista asunnoista henkilöstöllensä.

1.3 Edellinen yleiskaava vuodelta 2007

JT:n kiinteistöt on merkitty edellisessä vuonna 2007 hyväksytyssä yleiskaavassa merkinnöillä P2 ja TY.

P2 kaavamääräys kuulu seuraavasti: Alue varataan yksityisille ja julkisille palvelutiloille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

TY Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan ympäristöä häiritsemättömille tuotanto- ja varastotiloille. Alueella voidaan sallia myös toimistoja.

Vuoden 2007 yleiskaava ei ole asettanut estettä JT:n toiminnan kehittämiselle, koska yleiskaava on sallinut palvelutilat, asumisen ja myös kirkollisen toiminnan. Asumisen, palvelutoimintojen ja kirkon toiminnan jatkuminen omilla kiinteistöillä on keskeistä JT:n toiminnan mahdollistamisessa.

1.4 Kaavatekninen selvitys 4.3.2021

JT:n toiminnan ja kohteen kehittymisen ja kaavoituksen sekä kaavan vaikutusten osalta JT viittaa liitteenä olevaan Kaavatekninen selvitys 4.3.2021, Kaavatekninen selvitys koskien Vantaan yleiskaava 2020:n vaikutusta Jehovan todistajat uskonnollisen yhdyskunnan Koivuhaassa omistamien kiinteistöjen tulevaan käyttöön, A-Konsultit, Staffan Lodenius, LIITE 3.

2 Keskeinen lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999/132, jäljempänä ”MRL”) 35 § koskee yleiskaavan tarkoitusta ja pykälän 1 momentin ensimmäisen lauseen mukaan:

> ”Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen.”

Kyse on noin 10 hehtaarin kokoisesta maa-alueesta. Yleiskaavalla on kohteen tulevan maankäytön osalta ratkaiseva merkitys koska, yleiskaavan ohjausvaikutus yleiskaavan yleispiirteisyyskin huomioon ottaen ratkaisee alueen tulevan maankäytön.

MRL 39 § koskee yleiskaavan sisältövaatimuksia ja pykälän 2-4 momentit kuuluvat seuraavasti:

> ”Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:
>
> 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
>
> 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
>
> 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
>
> 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;
>
> 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
>
> 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
>
> 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
>
> 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
>
> 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.
>
> Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.
>
> Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.”

Yleiskaavan sisältövaatimukset ovat minimivaatimuksia, ja yleiskaavan on täytettävä ne. JT kiinnittää valituksessaan huomiota kohtiin 1, 2, 3 ja 8 sekä 4 momenttiin ja toteaa, että niiden osalta sisältövaatimukset eivät täyty. Alueella on nykyisin mm. asumista ja palvelutoimintoja sekä rakennussuojeluarvoja ja näiden olemassaoloa ei ole millään tavalla otettu huomioon yleiskaavoituksessa. Mm. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö tarkoittaa, että uudet toiminnot sijoitetaan ennestään olemassa olevien toimintojen jatkumisen kannalta järkevällä tavalla.

MRL 41 § koskee yleiskaavamääräyksiä ja pykälän 1 momentti kuuluu seuraavasti:

> ”Yleiskaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan yleiskaava-aluetta suunniteltaessa tai rakennettaessa taikka muutoin käytettäessä (yleiskaavamääräykset). Yleiskaavamääräykset voivat muun ohessa koskea maankäytön ja rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella sekä haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.”

Kiinteistönomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaate on lähtökohta myös kaavoituksessa ja yhdenvertaisesta kohtelusta on säännös perustuslain 6 §:ssä. Omaisuudensuojasta on säännös perustuslain 15 §:ssä.

3 Valitusperusteiden tiivistelmä

JT esittää valitusperusteiden tiivistelmänä seuraavat seikat ja perustelee niitä yksityiskohtaisesti jäljempänä:

1) Yleiskaava ei täytä MRL:n sisältövaatimuksia. Kiinteistöillä olevia nykyisiä asumis-, palvelu- ja kirkollisia toimintoja ei ole otettu yleiskaavoituksessa huomioon, koska kaikki alueet on osoitettu TY eli tuotanto- ja varastotoimintoihin ja ET-alueeksi. Yleiskaava on lainvastainen mm. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöä koskevan vaatimuksen osalta.

2) Yleiskaavan merkittävin oikeusvaikutus on asemakaavoituksen ohjaaminen. Vantaan kaupunki on kuitenkin JT:n yleiskaavaehdotuksesta jättämään muistutukseen antamassaan vastineessa esittänyt, että JT:n alueen osalta asumisen soveltuvuus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Näin ei ole, koska yleiskaavan TY-merkintä estää asutuksen sijoittamisen alueelle. Yleiskaavan oikeusvaikutusten takia TY-alueen osalta asutusta ei voida enää arvioida myöhemmin, vaan TY-alueen osalta asutuksen olemassaolo on ratkaistu yleiskaavalla. Yleiskaava on lainvastainen, koska kaavan vaikutukset on arvioitu virheellisesti ja kaavoitus perustuu siten virheelliseen käsitykseen merkintöjen vaikutuksesta.

3) Lentomelualueilla yleiskaavan mahdollistamia ääneneristävyysvaatimuksia ei ole sovellettu yhdenvertaisin perustein. JT:n kiinteistöjen eteläpuolella on laaja AP-alue, jolla lentomelu on lentomeluvyöhykkeen L2 mukainen. JT:n kiinteistöt sijaitsevat lentomeluvyöhykkeillä L2 ja L3. Yhdenmukaisesti JT:n kiinteistöillä tulee olla mahdollista jatkaa asumista ja palvelutoimintoja, mikä on mahdollista asettamalla kohteille vastaavat ääneneristävyysvaatimukset kuin AP-alueille.

4) Yleiskaavassa ei ole otettu huomioon yleiskaavan sisältövaatimuksiin kuuluvia rakennetun ympäristön arvoja. Tuotanto- ja varastoalueen (TY) kaavamerkintä ei salli muunlaista toimintaa kuin tuotantoon ja varastointitoimintaan liittyviä rakennuksia. Alueella sijaitsee kuitenkin kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi arvioitu rakennus, joka on saanut luokituksen R2.

5) Yleiskaava aiheuttaa kohtuutonta haittaa kiinteistönomistajalle. JT:n omistamien kiinteistöjen pinta-ala on noin 10 hehtaaria ja kaikki alueet on osoitettu muuhun kuin JT:n toimintaan. JT:llä on alueella kirkko, palvelutiloja, toimistotiloja sekä asuntoja ja nyt näiden muuttuminen tuotanto- ja varastotiloiksi aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

6) Kiinteistönomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaate ei ole toteutunut yleiskaavoituksessa. Pääkaupunkiseudulla muiden uskonnollisten yhdyskuntien toimipaikat on otettu yleiskaavoituksessa huomioon ja osoitettu toimipaikat asutukseen tai kaupunkikeskustojen alueeksi. JT:n toimipaikkaan kohdistuva yleiskaava loukkaa yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska yleiskaavamerkinnät johtavat JT:n toiminnan loppumiseen alueella.

4 Sisältövaatimusten täyttyminen

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

MRL 24 § koskee valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista ja huomioon ottamista. Säännöksen mukaan:

> ”Valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta.
>
> Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.”

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sisältävät tavoitteita mm. toimivista yhdyskunnista ja kestävästä liikkumisesta sekä kulttuuriympäristön elinvoimaisuudesta. Tavoitteet vastaavat sisällöltään erityisesti yleiskaavan sisältövaatimuksia, joita JT selostaa jäljempänä.

4.2 Maakuntakaava

MRL 32 § koskee maakuntakaavan oikeusvaikutuksia ja säännöksen mukaan maakuntakaava on mm. ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Alueella on voimassa Uusimaa 2050, Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, jossa on osoitettu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeet. JT:n omistamat kiinteistöt sijaitsevat molempien vyöhykkeiden alueilla.

Maakuntakaavan mukaan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen yhdyskuntarakennetta tulee tehostaa nykyiseen rakenteeseen, erityisesti keskuksiin ja asemanseutuihin tukeutuen ja joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantaen. Vyöhykettä tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen. Helsingin seudulla vyöhykettä tulee kehittää rakenteeltaan verkostomaisena joukkoliikennekaupunkina.

Edelleen maakuntakaavan mukaan pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä koskevat myös taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräykset. Vyöhykettä on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavana alueena. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä on kiinnitettävä huomiota vyöhykkeen arvokkaisiin ominaispiirteisiin ja elinympäristön laatuun.

Maakuntakaava asettaa em. vaatimukset Koivuhaan ja JT:n kiinteistöjen yleiskaavoittamiselle. Yleiskaavassa on otettava huomioon ja edistettävä maakuntakaavan toteuttamista. Alue on siten suunniteltava tiiviiseen ja monipuoliseen asumiseen sekä työpaikkoja ja palveluita varten ja lisäksi alueen suunnittelussa joukkoliikenne, kävely ja pyöräily on otettava huomioon.

4.3 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Yleiskaavan keskeisen sisältövaatimuksen mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö. Keskeisistä sisältövaatimuksista myös asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus sekä mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri

väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön koskevat edellytykset tulevat kyseeseen JT:n kiinteistöjen kaavamerkintöjen laillisuutta arvioitaessa.

JT on jättänyt muistutuksen yleiskaavaehdotuksesta, johon Vantaan kaupunki on antanut vastineen. Vastineessa Vantaan kaupunki esittää vastauksen ja perustelut yleiskaavaratkaisulle ja sille, minkä takia JT:n aluetta tulee kehittää tuotanto- ja varastoalueena. JT toteaa, että vastineen perustelut ovat merkittävältä osaltaan virheelliset. Seuraavassa JT esittää Vantaan kaupungin vastineesta kappale kerrallaan näkemyksensä:

4.3.1 Yleiskaavan tavoitetila työpaikka-alue

4.3.1.1 Vantaan kaupungin vastine:

”Yleiskaava osoittaa tulevaisuuden tavoitetilan alueen maankäytölle yhtä kiinteistöä laajempina kokonaisuuksina. Tämän alueen osalta päädyttiin työpaikka-alueen määrittelyyn, sillä kyse on lentomelulle altistuvasta alueesta, joka on lisäksi muusta yhdyskuntarakenteesta erillään sijaitseva ja huonosti joukkoliikenteellä saavutettavissa oleva alue. Lisäksi lähialueen jo olemassa olevat ja suunnitellut työpaikka- ja teknisen huollon alueet voivat aiheuttaa häiriötä asutukselle.”

4.3.1.2 Kohdetta ei ole osoitettu työpaikka-alueeksi vaan tuotanto- ja varastoalueeksi

JT toteaa, että JT omistaa 10 kiinteistön kokonaisuuden, jonka yhteispinta-ala on 10,2 ha. Voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennusoikeus n. 46 500 kem2. Kyseessä on kokonaisuus, joka on otettava yleiskaavatasolla huomioon.

Kaupungin vastineessa todetaan virheellisesti, että JT:n alueet sijaitsisivat työpaikka-alueella TP. Yleiskaavassa JT:n alueet sijaitsevat tuotanto- ja varastotoiminnan alueella, jonka kaavamerkintä on TY. TY on yleiskaavakartalla merkitty harmaalla ja kaupungin mainitsema TP on merkitty violetilla. Vantaan kaupungin vastineen mukaan JT:n aluetta ei siten ole ollut tarkoituskaan kaavoittaa tuotanto- ja varastotoimintaan, vaan työpaikka-alueeksi. Kaavoituksessa on siten tapahtunut virhe ja virheelliset kaavamerkinnät on kumottava.

Lentomelualueen laajeneminen ei ole peruste muuttaa olemassa olevaa rakennuskantaa tuotanto- ja varastointitiloiksi. Lentomelualueen laajeneminen ei ole merkittävä ja on mahdollista, että lentoliikenteen määrä ja ympäristöhäiriö pikemminkin vähenee teknisen kehityksen ja kulttuurin muutoksen ansiosta. Joka tapauksessa lentomelulta on mahdollista suojautua rakenteellisin ratkaisuin. Yleiskaavassa lentomeluvyöhykkeille on jo

asetettu ääneneristävyysvaatimuksia, ja näiden vaatimusten avulla lentomeluvyöhykkeille on ollut mahdollista sijoittaa ja säilyttää myös AP-alueita. Esimerkki tällaisesta lentomeluvyöhykkeellä L2 sijaitsevasta AP-alueesta on välittömästi JT:n alueen eteläpuolella sijaitseva asuinalue. Koska kiinteistöjen omistajia on kohdeltava tasapuolisesti myös lentomelun perusteella, on JT:n toiminnan oltava mahdollista jatkua alueella.

Koivuhaka sijaitsee Vantaan ja pääkaupunkiseudun yhteiskuntarakenteessa hyvin keskeisesti ja strategisesti tärkeällä paikalla. Tämä ilmenee esimerkiksi alueen maakuntakaavasta, jossa Koivuhaka on osoitettu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle. Kyse ei ole kaupungin vastineessa esittämästä muusta yhteiskuntarakenteesta erillisestä ja huonosti saavutettavissa olevasta alueesta. Alueen saavutettavuus paranee merkittävästi, koska Vantaan uusi raitiotielinja tulee kulkemaan noin kilometrin metrin päässä alueesta. Raitiolinjan lähivaikutusalue (800 m) ulottuu alueen tuntumaan, parin sadan metrin päähän.

Kaupunki esittää myös, että lähialueen toiminnot voivat aiheuttaa häiriöitä asutukselle. JT toteaa kuitenkin, että yleiskaavassa on nimenomaan annettu kaavamääräys, joka estää ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen sijoittamisen lähialueille. TY-kaavamerkintä on tarkoitettu tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Ympäristöstä ei siten voi aiheutua kaupungin esittämiä vaikutuksia, koska lähiympäristöön ei saa sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja.

Yleiskaavan muilla sisältövaatimuksilla ei siten voida perustella JT:n toimipaikan kaavoittamista tuotanto- ja varastoalueeksi. JT:n kiinteistöjen kaavoitus on perustunut virheellisille taustatiedoille ja TY-kaavamerkitä JT:n kiinteistöillä on sekä yleiskaavan sisältövaatimusten vastainen että aiheuttaa lisäksi jäljempänä kohdassa 8 todettua kohtuutonta haittaa maanomistajalle.

4.3.2 Yleiskaava ohjaa asemakaavan muutosta

4.3.2.1 Vantaan kaupungin vastine

”Kyseisten kiinteistöjen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva asemakaava. Asemakaavamerkintä KY:n (liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialue) määräys mahdollistaa kokous-, toimisto-, varastoja kirjapainotiloja sekä asumista enintään 6000 k-m2 yhteistiloineen. Samoin kirkkorakennuksen kiinteistöllä asemakaavamerkintä YK (kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue) mahdollistaa seurakunnallisen toiminnan jatkumisen. Yleiskaava ohjaa aikanaan asemakaavan muutosta, minkä yhteydessä tulee arvioida asumisen soveltuminen alueelle.”

4.3.2.2 Yleiskaavan vaikutukset on selvitettävä yleiskaavan yhteydessä

Kaupungin vastine on harhaanjohtava ja yleiskaavan vaikutukset on selvitettävä ja otettava huomioon jo yleiskaavaa laadittaessa eikä vasta yleiskaavaa toteutettaessa. Asumisen soveltuminen alueelle on selvitettävä nyt yleiskaavan laatimisen yhteydessä, koska mikäli yleiskaava kieltää asumisen sijoittamisen, ei asemakaavaa ole mahdollista laatia siten, että asuminen sallittaisiinkin.

Yleiskaavan TY-merkintä tarkoittaa, että asemakaava pitää muuttaa täysin erilaiseksi toimintojen ja rakennuskannan osalta. Nykyisiä kirkollisia tiloja ja asuintiloja ei voida enää tulevassa asemakaavassa osoittaa nykyisiin käyttötarkoituksiin. Koska yleiskaava ohjaa asemakaavan laatimista, on asemakaava laadittava siten, että yleiskaavan määräykset toteutuvat. Rakennuslupien myöntämisen on perustuttava ajantasaiseen asemakaavan, jolloin korjaus-, muutos- tai täydennysrakentamiseen ei enää lähtökohtaisesti ole mahdollista saada rakennuslupia.

Kaupungin tarkoitus on ollut ilmeisesti, että asumisen sijoittumista arvioidaan myöhemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Jotta näin on mahdollista toimia, tulee yleiskaavaan merkitä, että asumisen sijoittumista arvioidaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Tällainen yleiskaavamääräys koskee yleiskaavan A/TP-alueita, joilla on yleiskaavan mukaan mahdollista arvioida asutuksen sijoittumista asemakaavoituksen yhteydessä. Vastaavaa määräystä ei ole TY-alueen kaavamääräyksessä. Yleiskaavassa on nimenomaan sallittava myös asuinrakentaminen, jotta asuinrakentamista voidaan arvioida asemakaavoituksen yhteydessä. Vuoden 2007 yleiskaavassa asuinrakentaminen on ollut mahdollista. Mikäli nyt yleiskaava kieltää asuinrakentamisen, ja myös kirkollisten rakennusten sijoittumisen alueelle, ei sitä ole mahdollista arvioida toisin asemakaavoituksessa.

JT viittaa tässä yhteydessä myös päätökseen KHO 2008:14. KHO totesi, että ”Asiassa on ratkaistava, onko yleiskaavan pohjalta laadittavissa asemakaava, joka kaavan erilaiset vaikutukset kokonaisuutena arvioituna täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa asemakaavalle kohtuullisuuden suhteen asetettavat vaatimukset.” Koska yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja sitoo asemakaavoittamisen harkintavaltaa, on tämä vaikutus otettava yleiskaavaa laadittaessa huomioon.

Yleiskaavan vaikutukset on siten selvitettävä ja otettava huomioon yleiskaavoituksessa. TY-merkintä ei mahdollista enää asemakaavoituksessa harkita asumisen sijoittumista alueelle, vaan TY-merkintä kieltää asumisen, kuten myös muun palvelutoiminnan ja kirkollisen toiminnan. Kau-

pungin perustelut JT:n kaavaratkaisulle ovat olleet virheelliset ja ovat johtaneet sisältövaatimusten vastaiseen kaavamerkintään. Yleiskaava onkin JT:n alueiden osalta kumottava.

4.3.3 Kehittämisvyöhyke

4.3.3.1 Vantaan kaupungin vastine

”Yleiskaavassa asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille alueille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Kyseinen alue ei ole vahvaa joukkoliikennevyöhykettä, minne kasvua olisi tarkoituksenmukaista ohjata.

Toimitila-alueiksi yleiskaavassa on osoitettu lentomelualueelle sijoittuva Koivuhaan työpaikka-alue, jossa ratikan varsi on osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi ja pohjoisempi alue tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi. Meiramitien varrella sijaitseva alue on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi ympäröivän maankäytön häiriöistä sekä heikoista joukkoliikenteen yhteyksistä johtuen.”

4.3.3.2 Koivuhaan keskeinen sijaiti Tikkurilan ja lentokentän välissä

Koivuhaka sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilan ja lentokentän välissä. JT:n alueiden etäisyys Vantaan länsi-itäsuuntaiseen kehittämisvyöhykkeeseen ja maakuntakaavan mukaiseen pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeseen on vain muutama sata metriä ja junarataan 1 km. Poikittaisyhteyksiä välillä Tikkurila—Aeropolis on tarpeen kehittää joka tapauksessa ja kehittämisessä tulee otettavaksi huomioon kaikki eri liikkumismuodot. Kevyen liikenteen kehittämistarpeista on esimerkkinä myös yleiskaavaan osoitettu itä-länsisuuntainen kevytliikenneyhteys, joka on osoitettu Betel-kiinteistön läpi.

Yleiskaavan selostuksen sivulla 44 todetaan seudullisesta keskustavisiosta seuraavaa: ”Tämän kolmikon [Aviapolis--Tikkurila--Malmi] kasvuvauhti tulee olemaan vahva. Ei voi välttyä kuvittelemasta tulevaisuutta, jossa nämä pyöräilyetäisyyden päässä toisistaan sijaitsevat merkittävät keskustat kehittyisivät toiminnallisesti yhteen ja muodostaisivat uuden pääkaupunkiseudun ytimen.” JT toteaa, että yleiskaavaselostuksen mukaan yleiskaavan tavoitteena on nimenomaan kehittää eri liikkumismuotoja Tikkurilan ja lentokentän välillä, jolla alueella Koivuhaka sijaitsee. Tältäkin osin kaupungin esittämät perustelut ovat virheelliset.

On siten yleiskaavoituksen tavoitteiden mukaista sallia eheyttävä täydennysrakentaminen Koivuhaan alueella. Liikkumismuodot ja niiden kehittä-

mistarpeet on jo otettu yleiskaavassa huomioon. Vantaan kaupungin perustelut heikoista joukkoliikenneyhteyksistä ei siten ole yleiskaavan ja sen tavoitteiden mukainen.

Yleiskaava on kumottava JT:n alueiden osalta. Yleiskaavan tavoitteet eivät toteudu JT:n alueiden osalta eikä yleiskaavoituksessa ole perusteita muuttaa olemassa olevaa asuintoimintaa ja kirkollista toimintaa tuotanto- ja varastoalueiksi.

4.3.4 Lentomelualueet

4.3.4.1 Vantaan kaupungin vastine

Yleiskaavan selostuksen mukaan lentomelualueista merkittävä osa on varattu työpaikkarakentamiseen, koska uutta asumista niille ei voi sijoittua. Näiden alueiden osalta asemakaava määrittelee tulevaisuudessa yleiskaavaa tarkemmin käyttötarkoitukset asumisesta työpaikkoihin. Edellä selostetussa kaupungin vastineessa on todettu, että JT:n alue kuuluu työpaikka-alueeseen, sillä kyse on lentomelulle altistuvasta alueesta ja että asutuksen sijoittuminen arvioidaan asemakaavoituksen yhteydessä.

4.3.4.2 Lentomelu ei estä toiminnan jatkumista

JT viittaa edellä lausumaansa ja toteaa, että JT:n kiinteistöt on yleiskaavassa osoitettu TY-alueeksi, jolla asemakaavassa ei enää voida arvioida asutuksen sijoittumista, koska TY-merkintä estää asutuksen sijoittumisen alueelle. Asumisen sijoittumista koskeva harkinta liittyy yleiskaavamerkintään A/TP, joka ei koske JT:n alueita. JT:n alueen yleiskaavamerkintä on siten ilmeisen väärä.

JT:n alueet sijaitsevat lentomeluun nähden vyöhykkeillä L2 ja L3. JT:n alueen eteläpuolella sijaitsee laaja pientaloalue, josta suurin osa sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä L2 ja osa lentomeluvyöhykkeellä L3. Pientaloalueen osalta lentomelu on otettu huomioon alueen yleiskaavamääräyksessä, jossa on asetettu rakenteelliset ääneneristävyysvaatimukset. Yleiskaavaselostuksessa ääneneristävyysvaatimuksista todetaan, että laajentuneet melualueet ulottuvat olemassa oleville asuntoalueille, joissa on yleiskaavamääräyksin haluttu turvata häiriöistä huolimatta nykyisen asutuksen säilymismahdollisuudet.

Asutuksen ja alueella olemassa olevan toiminnan jatkamismahdollisuus tulee olla myös JT:llä. Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö edellyttää myös JT:n osalta, että JT:n laaja alueella jo oleva toiminta tulee voida jatkua. Lentomelun ääneneristävyysvaatimuksen avulla JT:n asumistoiminnot olisivat samanlaisen sääntelyn kohteena kuin pientaloaluekin on ja toimintojen olisi mahdollista jatkua.

Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti lentomelualueella toimintoja on kohdeltava yhdenmukaisin perustein. Yhdenmukaisesti AP-alueen lentomelun ääneneristävyyttä koskevan kaavamääräyksen kanssa voidaan mahdollistaa JT:n toiminnan jatkuminen.

JT:n alueen laajuuden takia lentomelusta häiriintyviä toimintoja voisi olla mahdollista sijoittaa myös Puutarhatien itäpuolelle, joka sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä L3.

Alueen suunnittelussa on tapahtunut virheitä eikä yleiskaava JT:n alueen osalta täytä MRL:n sisältövaatimuksia. Yleiskaava onkin kumottava vaatimuksen mukaisesti.

5 Rakennussuojeluarvot

5.1 Rakennussuojelua koskevat selvitykset

Vantaan kaupunginmuseon rakennusperinnön inventoinnissa Jehovan todistajien toimintakeskus on merkitty R2-kohteeksi. Inventoinnissa käytetyn luokittelun mukaisesti merkintä tarkoittaa, että inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä.

Toimintakeskukselle on vuonna 1960 myönnetty rakennuslupa. Rakennuksen alkuperäinen käyttötarkoitus on asuintila ja koulutusrakennus. Rakennuksen pohjapinta-ala on 1650 m² ja rakennuksessa on 3 kerrosta. Rakennusluvan mukaiseen tilaohjelmaan kuului 28 kpl 20 m² asuinhuoneistoja, 750 m² koulutustiloja, 180 m² toimistotiloja ja 800 m² aputiloja. Puutarhatien ja Meiramitien kulmassa on koulutustiloja: Luentosali, painotyön opintosali, toimisto-, varasto- ja lastaustiloja, kirjasto ja käännöstoimisto. Käännöstoimisto on sittemmin lakkautettu.

Vantaan kaupunginmuseo on laatinut selvityksen Puutarhatie 60 Suojeluarvoista 22.4.2014 / SP (alustava). Selvityksen mukaan kohde on Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930–1979-inventoinnissa saanut luokitustunnuksen B.

Vantaan kaupunginmuseon selvityksessä todetaan, että rakennus on rakentunut monessa vaiheessa. Ensimmäinen osa on rakennettu vuonna 1962, ja useimpia laajennuksia on toteutettu 1970- ja 80-luvulla (-72, -75,-76,-83,-84,-87) ja uusimmat osat 2000-luvulta. Rakennuksessa 1960-luku on massoittelun puolesta vahvasti läsnä. Punatiiltä käytettiin paljon julkisissa rakennuksissa vielä 60-luvun alussa ennen kuin elementtitekniikka kehittyi tarpeeksi ja vakiinnutti asemaansa, jolloin betonipinnat tulivat yleisimmiksi. Julkisivun minerit-levyt olivat myös 60-luvulla tyypillisiä. Julkisivumateriaalin valinnalla ja massoittelulla on luotu yhteys vanhempien

ja uudempien rakennusosien välillä. 1960-luvun arkkitehtuurissa vallalle tuli harkitusti jäsennellyt, polveilevat rakennusmassat, julkisivujen vaakasuuntaisuus ja mataluus. 60-luvulle tyypillisiä yksityiskohtia on rakennuksen Meiramitien julkisivua määrittävä nauhaikkuna ja porrastettu pulpettikatto (koulutusosa). Nämä samat elementit on otettu mukaan koilliskulmassa sijaitsevaan rakennusosaan, joka sopeutuu hyvin aikaisempaan rakennusmassaan ja tekee rakennuskokonaisuudesta kaupunkikuvallisesti merkittävän. Yksityiskohdat, kuten pylväät, puiset ritilät (pihalla ja Puutarhatien kaakkoon suuntautuvassa julkisivussa), ja tiilimuurauksella toteutettu nauha-aihe ikkunoiden alapuolella jäsentävät harkitusti julkisivua.

JT viittaa myös liitteenä olevaan Rakennushistorialliseen esiselvitykseen Jehovan todistajien toimintakeskus 8.3.2021, LIITE 4. Esiselvityksen mukaan ”Jehovan todistajien haarakonttori ja valtakunnansali muodostavat Puutarhatien molemmille puolille vuosikymmenten saatossa rakentuneen kokonaisuuden. Sen rakennushistoriallinen arvo perustuu ennen kaikkea toisiinsa luontevasti liittyvien eri vuosikymmeninä rakennettujen osien kokonaisuuteen, jota yhdistää punatiilen käyttö ja julkisivujen horisontaalisuus. Kaupunkikuvallisesti merkittävin osa toimintakeskusta on sen Meiramitien ja Puutarhatien risteykseen sijoittuva E-osa, kuten Vantaan kaupunginmuseon rakennusperintötietokannassa todetaan.”

Toimintakeskusta ja lähialuetta voidaan kuvata hyvin hoidetuksi ja rakennetuksi kokonaismiljööksi. JT:n kohteen läheisyydessä sijaitsee myös historiallinen Koisotie ja siihen liittyvä kulttuurimaisema.

Suojeluasian huomioon ottaminen yleiskaavassa edellyttää, että asia selvitetään ja otetaan tarpeellisessa määrin huomioon Em. seikat on jäänyt yleiskaavoituksessa huomioon ottamatta. MRL 39 § 3 momentin mukaan mm. rakennussuojeluun liittyvät seikat on selvitettävä ja otettava yleiskaavassa huomioon siinä määrin kuin yleiskaavan ohjaustarkkuus sitä edellyttävät.

5.2 Suojeluarvojen huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa

Yleiskaavan sisältövaatimuksiin kuuluu, että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön vaaliminen. Sisältövaatimukset ovat yleiskaavoituksen vähimmäisvaatimuksia. Rakennussuojelukohde, luonnonmuistomerkki ja muu sellainen pienipiirteinenkin kohde tulee osoittaa jo yleiskaavassa, vaikka yleiskaavan suunnittelutarkkuus muutoin ei ulotu tämänkaltaisiin yksityiskohtiin. Koska yleiskaavassa ratkaistaan alueen käyttötarkoitus, tulee yleiskaavamääräyksessä tuoda esille suunnitteluperiaatteet, jotka asemakaavoituksella myöhemmin toteutetaan. Tästä syystä säilytettävät kohteet on otettava yleiskaavoituksessa

huomioon ja varmistuttava yleiskaavan ohjausvaikutuksen lainmukaisuudesta. Yleiskaavan kaavamääräykseen olisi tullut laittaa esimerkiksi velvoite selvittää alueen rakennussuojeluarvot asemakaavoituksen yhteydessä.

Hyväksytyssä yleiskaavassa TY-alueella sijaitseva R2-kohde on jäänyt huomiotta, koska R2-kohteen olemassaoloa ei ole otettu huomioon ja yleiskaava velvoittaa muuttamaan alueen käyttötarkoituksen tuotanto- ja varastoalueeksi. Yleiskaavassa ei ole siten huomioitu rakennetun ympäristön vaalimisen vaatimusta eikä yleiskaava täytä tältä osin sisältövaatimusta. Koska yleiskaava muuttaa alueen käyttötarkoituksen kokonaan, kaavoituksen vähimmäisvaatimus ei täyty. Alueelle osoitettu tuotanto- ja teollisuusalueen kaavamerkintä TY on tällä perusteella lainvastainen.

Rakennussuojeluun liittyvien arvojen säilyminen edellyttää lähtökohtaisesti, että rakennus pysyy siinä käyttötarkoituksessa, mihin se on alunperin suunniteltu ja rakennettu. R2-suojelumerkinnän saanut rakennus tulisi säilyttää asuin- ja palvelutiloina, jotta myös rakennuksen suojeluarvot säilyvät.

Yleiskaava on lainvastainen sekä rakennussuojeluun liittyvien arvojen selvittämättä jättämisen takia että sen takia, että rakennetun ympäristön arvojen vaalimista ei ole otettu huomioon.

6 Yleiskaava ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa

6.1 Kohtuuton haitta

MRL edellyttää, että yleiskaava ei aiheuta maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavan kohtuullisuuden arvioiminen on tapauskohtaista harkintaa ja siinä tulee ottaa huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta.

Kohtuullisuusharkintaan vaikuttavat muun muassa yleiskaavan oikeusvaikutukset. Yleiskaavan vaikutuksista on säädetty MRL 42 §:ssä.

MRL 42 §:n 1-3 momenttien mukaan:

> Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

> Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.
>
> Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Yleiskaavan kohtuuttomuutta arvioitaessa on tapauskohtaisesti otettava huomioon myös yleiskaavan yleiset sisältövaatimukset, kuten 39 §:n 2 momentin 2 kohdan mukainen olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö. Tällä tarkoitetaan muun muassa sitä, että uusien toimintojen aluevarausten sijoittuminen ennestään olemassa olevien toimintojen olemassaololle ja jatkumiselle toteutetaan järkevällä tavalla. Tässä tapauksessa huomionarvoista on myös 3 kohdassa mainittu asumisen ja palveluiden saatavuus, joiden osalta on otettava huomioon JT:n erityinen toiminta, joka yhdistää kiinteistöillä tapahtuvan asumisen, työnteon ja palveluiden tarjonnan. MRL 39 § 4 momentissa säädetään nimenomaan, että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa.

Kohtuuton haitta aiheutuu siitä, että JT:n toiminta-alue on yleiskaavassa osoitettu tuotanto- ja varastointialueeksi, vaikka alueella sijaitsee toimiva kirkko, asutusta ja toimintakeskus. Lisäksi toimintakeskuksen alueelle on yleiskaavassa osoitettu virkistysreitti, joka vie kohtuuttoman suuren osan toimintakeskuksen alueesta.

Vantaan kaupunki väittää JT:n kaavamuistutukseen antamassaan vastineessa, että JT:n nykyisiä toimintoja on mahdollista jatkaa nykyisten asemakaavojen nojalla ja että hyväksytty yleiskaava ohjaa aikanaan asemakaavan muutosta, jolloin asumisen soveltumista alueelle on arvioitava uudelleen. Tämä kaupungin väite on kuitenkin virheellinen.

Hyväksytty yleiskaava muuttaa alueen yleiskaavamerkinnät TY-alueeksi eli tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi. Tämä kaavamerkintä käytännössä estää toimintojen jatkumisen ja kehittämisen. Yleiskaavamerkintä ei enää mahdollista asumista, vaan ainoastaan tuotanto- ja varastotoimintaa, minkä takia asumista ei enää voida asemakaavamuutoksen yhteydessä arvioida uudelleen.

Kohtuuton haitta aiheutuu siitä, että yleiskaavan oikeusvaikutusten takia asemakaavan käyttötarkoitus on sidottu yleiskaavan TY-merkintään ja –määräykseen. Asemakaavaa muutettaessa aluetta ei enää ole mahdollista

osoittaa kirkkoa, asumista ja palvelutoimintoja varten, joihin alue on nyt asemakaavoitettu. Asemakaavan ajantasaisuuden vaatimus edellyttää, että lähiaikoina muutetaan myös asemakaavaa yleiskaavan mukaiseksi.

JT:n on ollut tarkoitus kehittää ja laajentaa toimintaansa nykyisen asemakaavan mukaisesti. Hyväksytyn yleiskaavan kaavamääräys ei enää mahdollista nykyisen toiminnan minkäänlaista kehittämistä ja käytännössä estää myös toiminnan jatkumisen.

Tontin 92-421-1-1657 asemakaavamerkintä on YK eli kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue. Hyväksytty yleiskaava ei ota huomioon tätä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tontilla 92-68-2-1 kiinteästi tähän uskonnolliseen toimintaan liittyvää toimintaa. JT tarvitsee kiinteistöjään toimintaansa ja käyttää näitä kiinteistöjä koko Suomen toimintaansa sekä toimintaansa Baltian maissa ja Valko-Venäjällä. JT on harjoittanut tällaista toimintaa alueella yli viidenkymmenen vuoden ajan, mikä on ohjannut alueella jo olemassa olevaa yhdyskuntarakentamista.

Vantaan kaupunki on vastineessaan esittänyt, että asuntoja esitetään rakennettavan alueille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. JT toteaa, että toiminnan sijainti on ollut sopiva ja kulkuyhteydet ovat olleet toimivat. JT viittaa edellä kohdassa 6.3.3.2 lausumaansa ja toteaa, että kohde sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilan ja lentokentän välissä ja että yleiskaavoituksen tavoite on ollut nimenomaisesti kehittää erilaisia kulkuyhteyksiä aluekeskusten välille. Koivuhaka sijoittuu kehittämisvyöhykkeitä koskevassa suunnittelussa keskusten välille, jolloin kulkuyhteydet erittäin oletettavasti paranevat myös Koivuhaassa.

JT:n toimintaan osallistuvat henkilöt asuvat rakennuksessa, jossa he voivat työskennellä, tehdä vapaaehtoistyötä, osallistua palveluksiin sekä ruokailla. Yhteisö on pitkälti omavarainen eikä ole tavanomaiseen asumiseen verrattuna vastaavalla tavalla riippuvainen lähiympäristön palveluista tai joukkoliikenteestä. Asumista JT:n kiinteistöillä ei näin ollen voi verrata tavanomaiseen asumiseen Vantaan kaupungin esittämällä tavalla. Nämä seikat ovat merkityksellisiä kohtuuttomuuden kokonaisharkintaa suoritettaessa.

Lisäksi yleiskaavan muutoksella olisi myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, koska toiminnassa olevien rakennusten muuttaminen yksipuoliseksi tuotanto- ja varastotoiminnaksi romahduttaa rakennusten ja kiinteistöjen arvon ja aiheuttaa kiinteistönomistajalle huomattavia kustannuksia rakennuskannan muuttamisesta uuteen käyttötarkoitukseen sekä toiminnan uudelleen organisoinnista.

Maanomistajalle aiheutuvaa haittaa arvioidaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon yleiskaava kokonaisuudessaan sekä alueen aikaisempi ja nykyinen käyttötarkoitus. Olemassa olevan toiminnan on voitava jatkua myös tulevaisuudessa ja olemassa oleva yhdyskuntarakenne ja rakennuskanta on otettava kaavoituksessa huomioon. Yleiskaavan aiheuttamat muutokset JT:n nykyiseen ja tulevaisuudessa suunniteltuun toimintaan aiheuttaa JT:lle kohtuutonta haittaa, koska kiinteistöjen nykyinen käyttö käytännössä estyy. Kaavamuutoksen aiheuttama kiinteistöjen arvon aleneminen ja huomattavat investoinnit käyttötarkoituksen muuttamiseen tuotanto- ja varastotiloiksi aiheuttavat maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Yleiskaava on siten lainvastainen ja kumottava vaatimuksen mukaisesti.

6.2 Yhdenvertaisuus

Kohtuuttoman haitan kiellon lisäksi kaavoituksessa on kohdeltava kiinteistönomistajia yhdenvertaisesti. Yhdenvertainen kohtelu perustuu perustuslain 6 §:ään, josta on johdettu myös hallintolain (434/2003) 6 §:n tasapuolisen kohtelun vaatimus.

Kaava ei saa aiheuttaa kiinteistön omistajalle kohtuutonta haittaa, minkä lisäksi alueella jo olemassa oleva toiminta on otettava yhdenvertaisin perustein huomioon. JT:llä on toiminnassa olevat ja hyvässä kunnossa olevat toimivat rakennukset toimintaansa varten.

Uskonnolliseen toimintaan tarkoitetut kirkot ja rakennukset sijaitsevat tavanomaisesti yleiskaavan mukaisilla kaupunkialueilla tai asuinalueilla. JT viittaa oheiseen liitteeseen Ote erilaisten uskonnollisten yhdyskuntien kaavamerkinnöistä pääkaupunkiseudulla, LIITE 5, jossa on esitelty vastaavien uskonnollisten yhdyskuntien toimipaikkojen kaavamerkinnät. Liitteestä ilmenee, että uskonnollisten yhdyskuntien toiminta ja toiminnan luonne on yleiskaavoituksessa muiden kuin JT:n osalta otettu huomioon. Näin on tapahtunut, vaikka yleiskaava on laadittu uudelleen.

Vuoden 2007 yleiskaavassa JT:n kirkkorakennus ja Betel-talo sijaitsevat alueella P2, joka on varattu yksityisille ja julkisille palvelutiloille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Lukuisat muu uskonnolliset yhteiskunnat sijaitsevat niin ikään kiinteistöillä, joilla sallitaan asuminen ja jotka yleiskaavan mukaan sijaitsevat esimerkiksi asuintalovaltaisella alueella (A2, A3, A4) tai pientalovaltaisella asuinalueella (AP). Lisäksi useat uskonnollisten yhdyskuntien rakennukset sijaitsevat kaupunkikeskustan alueella taikka kantakaupungissa (C).

Kirkkoja ja erilaisia uskonnollisia yhdyskuntia ei sijoiteta eikä niitä ei sijaitse kiinteistöillä, jotka on tarkoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi, vaan erilaisten palvelu-, asumis- ja keskustatoiminnot mahdollistaville alueille. Kaavamerkintä ei täytä lain edellyttämää yhdenvertaisuuden ja tasapuolisuuden vaatimusta. Lisäksi kaavamerkintä rikkoo Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklaa syrjinnän kiellosta yhdessä 9 artiklan mukaisen uskonnonvapauden kanssa. Yleiskaava on siten lainvastainen ja kumottava vaatimusten mukaisesti.

7 Huomioon otettavaa oikeuskäytäntöä

7.1 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, 34044/02

Oikeuskäytännössä omistusoikeuden ja kohtuuttomuuden käsitettä on käsitelty muun muassa Euroopan ihmisoikeustuomioituimen (”EIT”) ratkaisussa 34044/02, asiassa Depalle v. Ranska, jonka suuri jaosto antoi 29.3.2010. Ratkaisussa EIT otti kantaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa säädettyyn omaisuuden suojaan ja sen määritelmiin. Asiassa oli kyse yleisen alueen hallinnasta ja sillä sijaitsevasta talosta.

Kyseisen omaisuuden suojaa koskevan 1 artiklan mukaan:

> Jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa määrättyjen ehtojen sekä kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti.
>
> Edellä olevat määräykset eivät kuitenkaan saa millään tavoin heikentää valtioiden oikeutta saattaa voimaan lakeja, jotka ne katsovat välttämättömiksi omaisuuden käytön valvomiseksi yleisen edun nimissä tai taatakseen verojen tai muiden maksujen tai sakkojen maksamisen.

Omaisuuden käsite ei rajoitu fyysisten hyödykkeiden omistukseen. Erilaisia oikeuksia ja etuja voidaan pitää omistusoikeuksina ja siten omaisuutena. Omaisuus voi käsittää myös sellaisen saamisoikeuden, jonka osalta voidaan katsoa, että luottamus omistusoikeuden rauhassa nauttimiseen on vähintään kohtuullinen ja perusteltu. Lisäksi EIT korosti, ettei se seikka, että valtion kansallisessa lainsäädännössä ei tunnusteta tiettyä etua ”oikeutena” tai ”omistusoikeutena”, välttämättä estä tulkintaa, jonka mukaan kyseinen etu on kyseisessä 1 artiklassa tarkoitettu ”omaisuus”. Lisäksi EIT

totesi, että asiassa kulunut aika[1] oli riittävän vakiintunut ja painava syy tulkinnalle, jonka mukaan oli kyse sellaisesta edusta, joka voisi muodostaa valittajalle oikeuden rauhassa nauttia talosta omaisuuden suojaa koskevan artiklan tarkoittamalla tavalla.

Toinen asia, johon EIT asiassa kiinnitti huomioita, oli kohtuuttomuuden arviointi. EIT:n mukaan kyseisestä 1 artiklasta voidaan erottaa kolme erillistä sääntöä, joista ensimmäinen on yleisluonteinen ja ilmaisee omaisuuden rauhanomaisen nauttimisen periaatetta. Toinen sääntö taas kattaa omaisuuden riistämisen ja asettaa tälle tiettyjä ehtoja ja kolmannessa todetaan, että jäsenvaltiolla on oikeus muun muassa valvoa omaisuuden käyttöä yleisen edun mukaisesti. EIT totesi edelleen, että toista ja kolmatta sääntöä on tulkittava ensimmäisen säännön yleisen periaatteen mukaisesti. EIT korosti, että yksittäisen tapauksen seikat on otettava huomioon arvioitaessa yleisen edun suojaamisen vaatimusta.

Toimien oikeasuhtaisuuden osalta EIT korosti viitaten oikeuskäytäntöön, että koska omaisuuden suojaa koskevaa sääntöä on tulkittava sen ensimmäisen säännön valossa (”omaisuuden rauhanomaisen nauttimisen periaate”), on arvioitava yleisen edun ja yksilön/yhteisön perusoikeuksien suhdetta kokonaisuutena. Käsiteltyjen keinojen ja tavoitellun päämäärän suhteen on oltava kohtuullinen, vaikka jäsenvaltiolla onkin laaja harkintavalta käyttämiensä keinojen suhteen. Lopuksi EIT totesi, että korvauksen puute on huomioitava arvioidessa keinojen ja tavoitteiden oikeasuhteisuutta ja kohtuullisuutta.

Vaikka kaavoitukseen sisältyy paljon tarkoituksenmukaisuusharkintaa, koskee kaavoitusta myös ehdottomat lainsäännökset ja niiden tulkintaperiaatteet. Kaavoitusta ohjaa maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi mm. hallintolain 6 §:ssä mainitut hallinnon oikeusperiaatteet kuten suhteellisuusperiaate ja luottamuksensuojan periaate. Nyt käsittelyssä olevan JT:n tapauksen kannalta olennaista EIT:n mainitsema luottamuksensuoja vakiintuneen oikeuden ja odotettavien oikeuksien suhteen. Viranomaisten toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

JT:n kiinteistöt on rakennettu voimassa olevan lainsäädännön ja voimassa olevien kaavojen mukaisesti. Nyt hyväksytty yleiskaava johtaa tilanteeseen, jossa rakennettuja kiinteistöjä ei voida enää käyttää alkuperäiseen tarkoitukseen, asumis- ja palvelutoimintoihin sekä kirkolliseen toimintaan. Yleiskaava velvoittaa muuttamaan asemakaavaa siten, että alueen käyttötarkoitukseksi tulee tuotanto- ja varastointitoiminta, joka ei enää

[1] Asiassa oli kyse siitä, että Ranskan viranomaiset eivät enää myöntäneet valittajalle hyväksyntää väliaikaisesti hallita yleiseksi alueeksi katsottua tonttia, jonka päällä sijaitsi valittajan vuonna 1960 ostama talo, ja he olivat lisäksi määränneet talon purettavaksi. Tonttia, jolla talo sijaitsi, oli ainakin vuodesta 1889 lähtien väliaikaisesti hallittu maaherran hyväksynnällä.

salli kiinteistöjen nykyistä toimintaa. Yleiskaava aiheuttaa siten kohtuutonta haittaa JT:lle. Koska kiinteistöjen käyttötarkoitus muuttuu kaavallisen ohjauksen kautta, ei omistajilla ole edes mitään mahdollisuutta saada korvausta kaavoituksen aiheuttamista menetyksistä. Kaavaratkaisu on MRL:n, hallintolain ja EIT:n em. periaatteiden vastainen. Kaavaratkaisu rikkoo myös ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevaa velvoitetta, joka on todettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa. Yleiskaava onkin kumottava JT:n kiinteistöjen osalta.

7.2 Korkein hallinto-oikeus KHO:2008:14

Korkeimman hallinto-oikeuden 29.2.2008 antaman ratkaisun KHO:2008:14 mukaan yleiskaavan sisältövaatimuksia, mukaan lukien kohtuuttomuuskielto, on maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 3 momentin nojalla tarkasteltava ottaen huomioon yleiskaavan tarkkuustaso. Kyseisessä ratkaisussa oli osoitettu katuyhteys kohtaan, jossa se halkaisi yhtiön tontin kahteen osaan, ja osayleiskaavassa maankäyttö on osoitettu aluekeskustoimintojen alueella sellaisella tarkkuustasolla, että yhtiön omistamalla tontilla olevan rakennuksen säilyttävän asemakaavan muutoksen laatiminen ei näytä olevan mahdollista yleiskaavan ohjausvaikutuksen puitteissa. Kyseisessä ratkaisussa kaavassa oli annettu myös lisärakentamisoikeutta, jolloin kaavaratkaisut eivät tehneet osayleiskaavaa yhtiön kannalta kohtuuttomaksi.

JT:n tapauksessa hyväksytty yleiskaava kuitenkin kokonaisuudessaan estää JT:n toiminnan jatkumisen ja laajentamisen. Yleiskaavan perusteella laadittava asemakaava ei voi enää sisältää asumista eikä palvelutoimintoja eikä myöskään kirkollista rakentamista. Yleiskaava koskee JT:n noin 10 ha:n aluetta, jolloin yleiskaavan sisällöllä on vaikutusta alueen muuttumiseen. Yleiskaavaratkaisua ei ole mahdollista väittää kohtuulliseksi, sillä perustella, että yleiskaavan tarkkuustaso olisi yleispiirteinen ja että tarkempi rajaus tapahtuisi asemakaavoituksessa. Vantaan yleiskaavan ohjaustarkkuuskin huomioon ottaen yleiskaavaratkaisu on kohtuuton maanomistajalle.

7.3 Korkein hallinto-oikeus KHO:2011:96

Korkeimman hallinto-oikeuden 23.11.2011 antaman ratkaisun KHO:2011:96 mukaan rakennuksen purkamista voidaan pitää kohtuuttomana haittana. Ratkaisussa kaavan toteuttamisesta seuraavaa rakennuksen purkamista voitiin myös pitää sanotussa lainkohdassa (MRL 54 §) tarkoitettuna kohtuuttomana haittana vuokraoikeuden haltijalle. Vuokrasopimuksen purkamisen johdosta maksettava korvaus tai vuokraoikeuden ja rakennuksen lunastuskorvaus eivät sellaisenaan poista vuokraoikeuden haltijalle aiheutuvaa haittaa. Kaavaratkaisu ei kuitenkaan aiheuta sellaista

kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita ja vaatimuksia syrjäyttämättä olisi voitu välttää.

KHO:n päätöksen mukaan velvoite purkaa rakennus voi olla kohtuuton. Em. tapauksessa kyseiselle tontille oli suunniteltu palvelutalon rakentamista, minkä takia kaupungin vanha vuokratalo voitiin purkaa. JT:n alueeseen ei kohdistu mitään sellaisia kaavan tavoitteisiin liittyviä vaatimuksia, jotka olisi ehdottomasti voitava toteuttaa juuri JT:n alueella. Tuotanto- ja varastorakentamista ei ole välttämätöntä sijoittaa JT:n alueelle.

Yleiskaavaratkaisu johtaa asemakaavan muutokseen, jonka perusteella rakennusluvat myönnetään. MRL:n mukaan toimittaessa, JT joutuisi purkamaan rakennuksia ja siirtämään alueet tuotanto- ja varastointitoimintaan. Tilanne on täysin kohtuuton JT:n kannalta.

7.4 Korkein hallinto-oikeus KHO:2004:33

Korkeimman hallinto-oikeuden 29.3.2004 antamassa ratkaisussa KHO:2004:33 on arvioitu kohtuuttoman haitan aiheutumista. Se vastaa hyvin paljon valituksenalaista JT:n tapausta, vaikka KHO:n ratkaisussa kyse oli asemakaavan muutoksesta.

Ratkaisussa voimassa olleessa asemakaavassa valittajien asuinkäytössä olleet kiinteistöt sijaitsivat asuinpientalojen korttelialueella (AP). Kun mainitut kiinteistöt oli asemakaavan muutoksella osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueisiin (T ja TY) kuuluviksi, kaava ei mainittujen rakennuspaikkojen osalta täyttänyt maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa asemakaavassa terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle asetettuja vaatimuksia. Asemakaavasta aiheutui näiden kiinteistöjen osalta elinympäristön laadun merkityksellistä heikkenemistä. Asemakaavan muutokseen ei mainittujen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiden (T ja TY) osalta myöskään ollut osoitettu välitöntä tarvetta, sillä kunnalla oli ilmoituksensa mukaan tarkoitukseen käytettävissä vapaata aluetta muualla. Näin ollen kaavasta aiheutui valittajille sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita ja vaatimuksia olennaisesti syrjäyttämättä olisi voitu välttää. Myöskään elinympäristön laadun heikkenemistä ei siten voitu kaavan tarkoitus huomioon ottaen pitää perusteltuna.

Hyväksytty asemakaavan muutos ei sinänsä velvoita muuttamaan kiinteistöjen nykyistä käyttötarkoitusta, eikä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta koskeva aluevaraus vielä synnytä lunastusoikeuksia eikä -velvollisuuksia. Kaavaratkaisu kuitenkin mahdollistaa mainitulla korttelialueella muutoin sallitun toiminnan harjoittamisen välittömästi valittajien kiinteistöihin rajoittuen, eikä ratkaisu turvaa valituksessa tarkoitettujen

asuinkäytössä olevien asuinrakennusten riittävää eriyttämistä kaavassa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi (T ja TY) osoitetuista alueista.

Samoin kuin asemakaavan, myös yleiskaavan sisältövaatimusten osalta on otettava huomioon muun muassa mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. KHO:n päätöksen mukaan erilaiset (erityisesti asumiseen ja teollisuus- ja varastointitoimintoihin liittyvät) maankäyttömuodot on eriytettävä toisistaan, mikä JT:n tapauksessa tarkoittaa, että TY-alueiden on muodostettava oma kokonaisuutensa ja JT:n noin 10 hehtaarin alue muodostaisi joko erillisen tai AP-alueeseen kytkeytyvän aluekokonaisuuden. Nyt hyväksytyssä yleiskaavassa JT:n kirkkorakennus oheistoimintoineen ja Betel-rakennus, jossa asutaan, jäisi yleiskaavassa TY-alueiden keskelle ja sisään. KHO:2004:33 ratkaisun perusteella on selvää, että hyväksytty yleiskaava aiheuttaa JT:lle kohtuutonta haittaa.

8 Kansainvälinen lainsäädäntö

Euroopan ihmisoikeussopimuksen (EIS) 1. lisäpöytäkirjan 1 artikla yhdessä EIS:n artiklan 9 ja 14 kanssa. Suomi on ratifioinut sopimuksen 10.5.1990.

Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 2 artikla (1 kpl) 5 artikla, 14 artikla, 18 artikla (1 ja 3 kpl), 20 artikla (2 kpl), 21 artiklaa, 22 artikla, 26 artikla, 27 artikla ja muut soveltuvat artiklat sekä Taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 2 artikla (2 kpl), 5 artikla sekä muut soveltuvat artiklat. Suomi on ratifioinut molemmat yleissopimukset 19.8.1975.

9 Yhteenveto

Vantaan yleiskaava 2020 ei täytä MRL 39 §:ssä säädettyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia JT:n kiinteistöjen osalta. Yleiskaavassa ei ole otettu huomioon olemassa olevaa ja käytössä olevaa rakennuskantaa, vaan käytössä olevien hyväkuntoisten rakennusten alue on yleiskaavassa osoitettu täysin muuksi, kuin mihin rakennukset on rakennettu. On selvää, että näin suurta muutosta alueen käyttötarkoituksessa ei voida tehdä ja kirkollisia tiloja, asuintiloja ja palvelutoimintoihin käytettyjä tiloja ei ole lainmukaista kaavoittaa tuotanto- ja varastotiloiksi.

Yleiskaavassa on jäänyt selvittämättä ja huomioon ottamatta rakennetun ympäristön vaaliminen. JT:n toimintakeskus Betel on Vantaan kaupunginmuseon rakennusperinnön inventoinnissa merkitty R2-kohteeksi, mikä tarkoittaa kulttuurihistoriallisesti merkittävää rakennusta. Tällaisen

kohteen osoittaminen yleiskaavassa tuotanto- ja varastoalueeksi on rakennetun ympäristön vaalimista koskevan säännöksen vastaista.

JT:n alueiden osoittaminen TY, ET ja virkistysyhteydelle varatuiksi alueiksi aiheuttaa kohtuutonta haittaa JT:lle ja JT:n alueiden käytölle. Yleiskaavan asemakaavaan kohdistuva ohjausvaikutus johtaa siihen, että tulevassa asemakaavassa ei ole enää mahdollista osoittaa toimintoja nykyisiin rakennusten käyttötarkoituksiin. Yleiskaavamääräys estää mm. asumistoimintojen sijoittamisen alueelle, koska yleiskaavamerkintä TY tuotanto- ja varastotoiminnat ei mahdollista enää asutusta eikä muuta palvelutoimintaa eikä kirkollisia toimintoja. TY-aluetta koskevan määräyksen mukaan alueen osalta ei enää myöhemmin voida arvioida asutuksen soveltuvuutta, kuten yleiskaavan A/TP-alueita koskevan kaavamääräyksen mukaan olisi mahdollista. Yleiskaava aiheuttaa siten maanomistajalle kohtuutonta haittaa, minkä takia yleiskaava on kumottava.

Yleiskaava loukkaa myös yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Vastaavien uskonnollisten yhteisöjen toimipaikkojen mahdollisuudet jatkaa sijoituspaikallaan toimintaansa on turvattu yleiskaavamerkinnöillä. Kirkolliset rakennukset ja toiminnot on tyypillisesti kaavoitettu asuinalueiksi ja keskustatoimintojen alueeksi. Yhdenmukaisesti muiden uskonnollisten yhteisöjen toimipaikkojen osalta myös JT:n toimintapaikan tulevaisuus on yleiskaavassa turvattava ja osoitettava alue asumiseen, palvelutoimintaan ja kirkollista toimintaan.

Edellä olevan perusteella yleiskaava on kumottava JT:n alueiden osalta.

Helsingissä 12. maaliskuuta 2021

JEHOVAN TODISTAJAT USKONNOLLINEN YHDYSKUNTA

[redacted]

Laati

Suvi Marttinen
asianajaja, Sipoo

LIITTEET

1) Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 ja valitusosoitus
2) Sähköposti koskien kaupunginvaltuuston pöytäkirjan nähtäville asettamista
3) Kaavatekninen selvitys 4.3.2021, Kaavatekninen selvitys koskien Vantaan yleiskaava 2020:n vaikutusta Jehovan todistajat uskonnollisen yhdyskunnan Koivuhaassa omistamien kiinteistöjen tulevaan käyttöön, A-Konsultit, Staffan Lodenius
4) Rakennushistoriallinen esiselvitys, Jehovan todistajien toimintakeskus, 9.3.2021
5) Ote erilaisten uskonnollisten yhdyskuntien kaavamerkinnöistä pääkaupunkiseudulla, 2.2021

Kaavatekninen selvitys koskien Vantaan yleiskaava 2020:n vaikutusta Jehovan todistat uskonnollisen yhdyskunnan Koivuhaassa omistamien kiinteistöjen tulevaan käyttöön

Asiantuntijalausunnon laatija: *Staffan Lodenius*
arkkitehti SAFA, yhdyskuntasuunnittelun emeritusprofessori
Arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy, Helsinki

Johdanto

Jehovan todistat uskonnollinen yhdyskunta (jatkossa Yhdyskunta) omistaa Koivuhaan alueella kymmenen kiinteistöä, yhteensä runsaat 10 hehtaaria, Meiramintien ja Puutarhatien risteyksen tuntumassa. Yhdyskunta on toiminut alueella 1960-luvun alusta alkaen ja siitä alkaen vaiheittain rakentanut ja peruskorjannut rakennuksia monipuolista toimintaansa varten. Suomen haaratoimistosta käsin ohjataan järjestön toimintaa myös Baltian maissa ja Valko-Venäjällä. Haaratoimisto toimii parin sadan ihmisen koti-, työ- ja palvontapaikkana (Puutarhatie 60, sijainti A viistokuvassa). Viereisessä korttelissa sijaitsee Hiekkaharjun ja Tikkurilan alueen Jehovan todistajien v. 1985 rakennettu valtakunnansali (Koisotie 18, sijainti B).

Yleiskuva Yhdyskunnan kiinteistöistä lännestä katsottuna.

Kuvaan (Street View) on lisätty tunnisteet A…D, teknisen huollon alueen laajennusvaraus, virkistysalueyhteysvaraus ja maakuntakaavan mukaisen 'pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen' ohjeellinen rajaus, 800 m etäisyydellä 'Vantaan ratikan' radasta mitattuna.

Yhdyskunnan on tarkoitus jatkaa toimintaansa alueella myös tulevaisuudessa ja tilantarve tulee kasvamaan.

Tässä kaavateknisessä selvityksessä kuvataan ja arvioidaan Yleiskaava 2020:n välittömiä vaikutuksia Yhdyskunnan kiinteistökokonaisuuden käyttöedellytyksiin tulevaisuudessa. Kiinteistöjen käyttöä arvioidaan myös osana lähiympäristön -- Koivuhaan pohjoisosan -- kehittämistä yleiskaavaratkaisun valossa.

Yhdyskunta on kaavan valmisteluvaiheessa -- sekä kaavaluonnoksen että kaavaehdotuksen nähtävillä olon yhteydessä -- tuonut esille kiinteistöjä koskevat tarpeensa ja tavoitteensa, mutta niitä ei ole otettu huomioon. Selvityksessä Yhdyskunnan näkökantoja peilataan kaavan laatijan antamaan vastineeseen Yhdyskunnan kaavaehdotuksesta jättämään muistutukseen sekä yleiskaavan muuhun valmistelu- ja arviointiaineistoon.

Kaavatekninen selvitys jäsentyy seuraavasti:

Johdanto

1. Nykytilanne Yhdyskunnan kiinteistöjen osalta

1.1. Sijaintitekijät sekä kiinteistöt ja niiden käyttö

1.2. Rakennuskanta ja rakennettu miljöö

1.3. Tarkastelualueen kaavatilanne

2. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisut koskien pohjois-Koivuhakaa

2.1. Pohjois-Koivuhaka Vantaan yhdyskuntarakenteessa

2.2. Kaavamerkinnät ja niiden esitystarkkuus

3. Yleiskaavamuutoksen vaikutus Yhdyskunnan kiinteistöjen käyttöön ja kehittämiseen

3.1. Epävarmuus Yhdyskunnan toiminnan jatkamisen ja kehittämisen edellytyksistä

3.2. Yhdyskunnan kiinteistöjen epätasa-arvoinen kohtelu ja siitä aiheutuva kohtuuton haitta

3.3. Huoli Yhdyskunnan lähiympäristön toiminnallisesta ja ympäristöllisestä laadusta

3.4. Huoli lakisääteisten ympäristöllisten laatuvaatimusten toteutumisesta Yhdyskunnan kiinteistöjen alueella

4. Johtopäätökset ja yhteenveto

4.1 Johtopäätökset tiivistettyinä

4.2 Muutostarpeet yleiskaavakarttaan ja -määräyksiin Yhdyskunnan näkökulmasta

4.3 Yhdyskunta vastuullisena toimijana rakennus- ja ympäristökysymyksissä

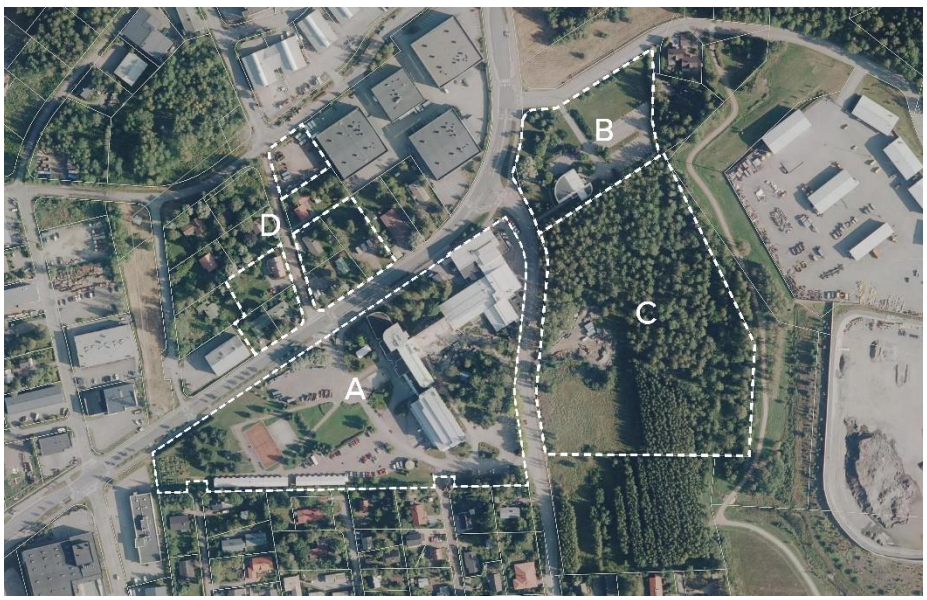
1. Nykytilanne Yhdyskunnan kiinteistöjen osalta

1.1. Sijaintitekijät sekä kiinteistöt ja niiden käyttö

Jehovan todistajien toiminta alkoi Suomessa vuoden 1910 vaiheilla, ja vuonna 1911 Helsinkiin perustettiin pieni toimisto. Sittemmin toimisto muutti Helsingin kantakaupungissa eri paikkoihin, kunnes vuonna 1933 rakennettiin oma talo Väinämöisenkadulle.

1950-luvulla hankittiin maa-alue Helsingin maalaiskunnan Dickursbyn kylästä, noin 20 km Helsingin keskustasta pohjoiseen. Alue oli siihen aikaan perinteistä maaseutumaisemaa kylineen ja viljelyaukeineen, joskin palstoittaminen omakotiasutusta varten oli vahvasti meneillään. Rakentamiseen saatiin läänin-hallitukselta poikkeuslupa v. 1960 ja vuonna 1961 haaratoimistolle valmistuivat väljät tilat (pohjapinta-ala 1650 m2, 3 kerrosta). Yhdyskunta toimii edelleen siinä paikassa, joskin tiloja on laajennettu useita kertoja siten, että rakennuskanta ja rakennettu miljöö saivat pääpiirteittäin nykyisen hahmonsa 1980--90-lukujen vaihteessa.

Jälleenrakentamiskaudella Yhdyskunta oli Koivuhaan muutosprosessin tärkeimpiä tekijöitä. Vasta 1990-luvulla ympäristön muutos ruraalista urbaaniksi todellistui. Ja nyt, jälkiteollisella aikakaudella, Yhdyskunta uhkaakin jäädä tuotanto- ja varastotoimintojen alle.

Ortokuva Yhdyskunnan kiinteistöistä. Kuvaan on lisätty tunnisteet A…D. (Google Map, JW)

Ympäristövaikutuksiltaan merkittävin toiminto Yhdyskunnan lähiympäristössä on Helsinki-Vantaan lentoasema, joka aloitti toimintansa Seutulassa olympiavuonna 1952 ja jonka toinen, luoteis-kaakkoissuuntainen kiitotie otettiin käyttöön v. 1956. Seuraava olennaisesti lähiympäristöön vaikuttava infrahanke oli Tuusulan moottoritien rakentaminen 1990-luvulla. Pohjois-Koivuhaan palstoitusalueet oli jo pikkuhiljaa täydennetty yhtenäisiksi pientaloalueiksi ja 1980-luvulla käynnistyi Yhdyskunnan pohjois- ja länsipuolisten alueiden muuntuminen toimitilakortteleiksi. Yhdyskunnan kiinteistöjen itäpuolelle rakennettiin 2000--10 -luvuilla yhdyskuntatekninen tukikohta ja lumen vastaanottopaikka.

Yhdyskunta omistaa pohjois-Koivuhaassa yhteensä 10 kiinteistöä varsin yhtenäisenä ryhmänä Meiramintien ja Puutarhatien molemmin puolin. Järjestön Suomen haaratoimiston rakennuskompleksi (’toimintakeskus’, ’Betel-perhe’, ’luostari’) sijaitsee päätontilla korttelissa 68002, osoite Puutarhantie 60. Valtakunnansali sijaitsee kadun toisella puolella korttelissa 68114, osoite Koisotie 18. Meiramintien pohjoispuolella TY-kortteleissa 68111 ja 68112 on seitsemän väistyvää asuintonttia, joista neljä on toistaiseksi asuinkäytössä ja kaksi tyhjinä. Puutarhatien itäpuolella on laaja rakentamaton tonttialue korttelissa 68114.

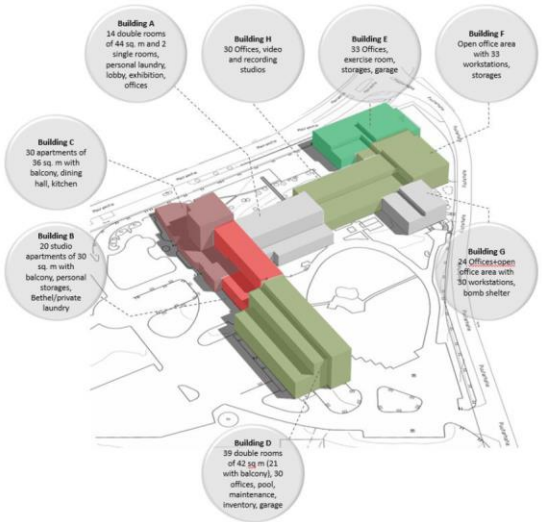
Kiinteistöjen yhteenlaskettu tonttipinta-ala on 10,2 ha. Voimassa olevien asemakaavojen mukainen rakennusoikeus on n. 46 500 kem2, josta on käytetty n. 16 500 kem2 ja käyttämättä siis n. 30 000 kem2. Maa-alueet on hankittu Yhdyskunnan tarpeita varten 1950-luvulta alkaen. Toiminta on tarkoitus jatkaa ja kehittää kiinteistöillä, mutta tarpeettomista maa-alueista voidaan luopua.

Asemakaavojen mukainen käyttötarkoitus, tonttipinta-ala, tehokkuus ja rakennusoikeus sekä käyttämätön osuus siitä

’Betel’ 68002	**KY**	42 009 x e= 0,43 → 18 000 kem2	3 545 kem2	(maapinta-ala uhkaa pienentyä yli 10%)
vk-sali 68114	**YK**	13 346 x e= 0,30 → 4 004 kem2	3 056 kem2	
kortteli 68114	**KTY**	36 636 x e= 0,50 → 18 318 kem2	18 318 kem2	(maapinta-ala uhkaa pienentyä n. 60%)
tontit 68111-12	**TY-3**	10 235 x e= 0,60 → 6 141 kem2	5 021 kem2	(vanhoissa asuintaloissa 1120 kem2 käytössä)
yhteensä		*102226 x e= 0,45 → 46 473 kem2*	*29 940 kem2*	

1.2. Rakennuskanta ja rakennettu miljöö

Toimintakeskuksen rakennuskompleksi on toteutettu useassa vaiheessa. Tärkeä osatoiminto on ollut kirjapaino siihen liittyvine lähettämö-, varasto- ja aputiloineen. Kirjapainon toiminta päättyi v. 2013. Nykyinen käyttö ilmenee oheisesta kaaviokuvasta.

Toimintakeskuksen nykyinen tilankäyttö.

Rakennuksissa on toimitiloja (213 työpistettä), studio- ja näyttelytiloja, asuntolatyyppistä asumista (103 asuntoa à 30…44 m2, 260 vuodepaikkaa), keittiö-, ruokala- ja pesulatiloja n. 200 hengen tarpeisiin, uima-allas sekä apu-, pysäköinti-, teknisiä yms. tiloja.

(Kuva: JW)

Yhdyskunnan rakennettu miljöö piha-alueineen ja istutuksineen on yhtenäinen ja huoliteltu; tonttialueet on aidattu.

Toimintakeskus on arvioitu arvokkaaksi Vantaan modernin rakennuskulttuurin kohteeksi. Vantaan museon luokittelussa se on rakennusperinnön ns. R2- inventointikohde -- ei suojeltu mutta todettu paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi (vrt. Vantaan museo, muistio 22.4.2014). Museo toteaa, että kohteen säilyneisyyden arviointi vaatii arkistotutkimusta ja kohdekäynnin. Vallitsevan pandemian sekä meneillään olevan korjausrakentamisen vuoksi rakennusten sisätilojen inventointi tai varsinaisen rakennushistoriallisen selvityksen (RHS) laatiminen ei ole ollut mahdollisia nyt tämän selvitystyön yhteydessä. Oheen on kuitenkin liitetty työtä varten laadittu **rakennushistoriallinen esiselvitys**.

Yleiskaavaselostuksen Tikkurilan suuralueen kulttuuriympäristön teemakartalla (Yleiskaavaselostus, s. 135) on arvokohteeksi Yhdyskunnan toimintakeskuksen ohella merkitty historiallinen tie, *Koisotie*, jonka itäinen pää on valtakunnansalin kohdalla. Koisotie kulkee perinteikkään, Suuren rantatiehen liittyvän kulttuurimaiseman halki, joka nykyään on osa eri kaupunginosia toisiinsa kytkevää Tikkurilan Keskuspuistoa.

Koivuhaan kulttuuriympäristökohteet: Jehovan todistajien toimintakeskus ja historialliset tiet Koisotie--Osmankäämintie

(Yleiskaavan selostus, s. 135)

Keravanjoen sivu-uomaa Kylmäojaa seuraileva Osmankäämintientie (ent. Simonkyläntie) on ollut tärkeimpiä Helsingin pitäjän kyliä etelä-pohjoissuunnassa yhdistäviä tieyhteyksiä.

Kyseinen kulttuurimaisema on muuttunut mm. isojen teiden sekä täyttöjen takia, mutta vielä v. 2005 Yhdyskunnan kiinteistöjen itäpuolella sijaitseva alue arvioitiin maisemakuvaltaan tärkeiden, tarkemmin inventoitavien kohteiden joukkoon:

> ***Koivuhaka**. Avoin maisematila ei enää ole yhtenäinen, koska Valkoisenlähteentien pohjoispuolelle on tehty läjityksiä ja eteläpuoli on kasvanut umpeen. **Metsänreuna perinteisine rakennuksineen** ja **omenatarhoineen** on vielä eheä. Vedabacka (A) sijaitsee hienosti avoimen maiseman keskellä kumpareella. **Lumenvastaanottopaikka** (B) työntyy pellolle. (Kulttuurimaisemaselvitys, Kaupsu 4/2005 s. 47, lihavointi lisätty)*

1.3. Tarkastelualueen kaavatilanne

1.31 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (2017) määrittelevät reunaehtoja maankäytön ja rakentamisen ohjaamiselle, mm. yleiskaavan laatimiselle. Nyt käsillä olevaa selvitystä ajatellen keskeisimmät teemat ovat tavoiteryhmissä 3.1 ja 3.4:

> *3.1 Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen*
> *Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.*

3.4 Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. … Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. …

Tavoiteryhmä ’Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen’ vastaa sisällöltään erityisesti yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39§) kohtia 1) ja 2) ja tavoiteryhmä ’Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat’ vaatimusten kohtaa 8), joita käsitellään jäljempänä kohdassa ’2.1 pohjois-Koivuhaka Vantaan yhdyskuntarakenteessa’ sekä rakennushistoriallisessa esiselvityksessä.

1.32 Maakuntakaava

Ote Uusimaa 2050 -suunnitelman Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta Aeropolis-Tikkurila-alueen kohdalta.
(Uudenmaan liitto, 2020)

Lisätty sijaintimerkki.

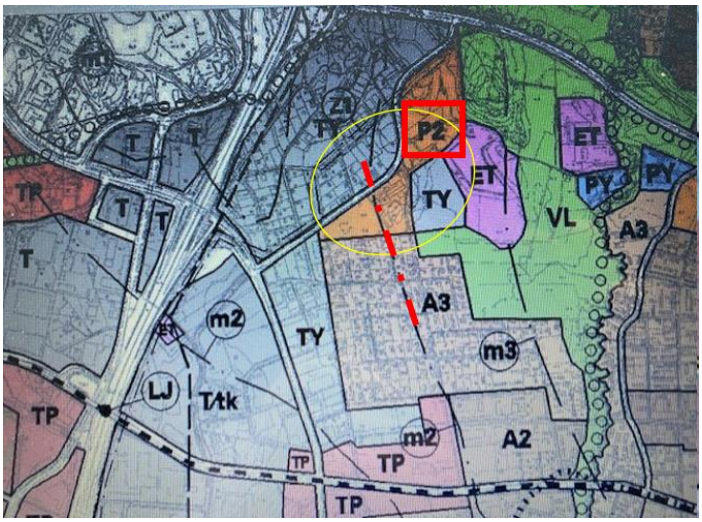
Maakuntakaava (Uusimaa 2050, Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, 2020) osoittaa Koivuhaan alueen pohjoisosan *’Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeksi’* ja eteläosan *’Pääkaupunkiseudun ydin-vyöhykkeeksi’*, joka ulottuu aivan tarkasteltavan alueen eteläreunaan asti (vrt. johdannossa oleva kuva). Koivuhaka on siis kokonaisuudessaan maakunnallisesti ja myös valtakunnallisesti erittäin keskeisesti sijaitseva alue, jonka maankäyttöä rajoittaa jossain määrin kaavakarttaan merkitty lentomeluvyöhyke.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
*Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen **yhdyskuntarakennetta tulee tehostaa** nykyiseen rakenteeseen, erityisesti keskuksiin ja asemanseutuihin tukeutuen ja joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantaen. **Vyöhykettä tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen**. Helsingin seudulla vyöhykettä tulee kehittää rakenteeltaan verkostomaisena joukko-liikennekaupunkina. … (Lihavointi lisätty)*

Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
Pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä koskevat myös taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräykset. Vyöhykettä on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavana alueena. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä on kiinnitettävä huomiota vyöhykkeen arvokkaisiin ominaispiirteisiin ja elinympäristön laatuun.

1.33 Yleiskaava

Yleiskaava 2007 on voimassa, kunnes uusi yleiskaava saa lainvoiman. Siinä tarkasteltavana oleva alue on merkitty toiminnallisesti sekoittuneeksi. Kaksi pääliikenneväylää toisiinsa yhdistävän Meiramintien kaakkoispuolella on palvelujen alue (P2), joka sallii myös mm. asumista. Muutoin vallitseva kaavamerkintä TY sallii myös toimistotiloja. Lentomeluvyöhykkeelle 2 ei saa sijoittaa uutta asutusta tai muita melusta häiriintyvien toimintojen tiloja. Yleiskaavassa on otettu huomioon Yhdyskunnan silloinen toiminta kehittämistarpeineen ja sen puitteissa onkin toimintaa voitu kehittää suunnitelmallisesti ja luottavaisin mielin.

Ote Vantaan yleiskaavassa 2007.

Yhdyskunnan kiinteistöt sijaitsevat P2-alueella sekä tämän vieressä sijaitsevilla TY-alueilla. Pääkiinteistön poikki kulkee m2- ja m3-lentomeluvyöhykkeiden välinen raja.

(Vantaan karttapalvelu, lisätty merkintöjä)

Yleiskaava 2007 on ”perinteinen” aluevarausyleiskaava varsin selkeästi määritellyin aluerajoin ja suhteellisen pienirakeisin aluejaoin sekä tarvittaessa yksityiskohtaisin määräyksin/selittein:

TY
Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan ympäristöä häiritsemättömiä tuotanto- ja varastotiloille. Alueella voidaan sallia myös toimistotiloja.

P2
Palvelujen alue. Alue vartaan yksityisille ja julkisille palvelutiloille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

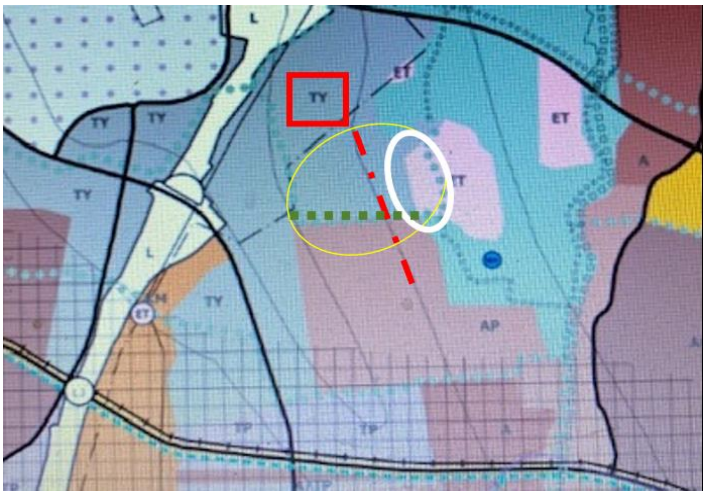
m2
Lentomeluvyöhyke 2 (LDEN 55-60 dB). Alueella ei sallita uuden asutuksen eikä uusien sairaaloiden, hoitolaitosten, vanhainkotien, päiväkotien, oppilaitosten rakentamista tai muiden sellaisten toimintojen sijoittamista, jotka ovat herkkiä melun haitoille. Alueella jo olevan asutuksen ja melulle herkän muun toiminnan säilyttäminen, korjaaminen ja vähäinen täydentäminen on mahdollista.

m3
Lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55 dB). (ei määräyksiä)

ET
Yhdyskuntateknisen huollon alue. Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille ja laitteille.

VL
Lähivirkistysalue. …

Yleiskaavaehdotus 2020 on pyritty laatimaan strategisempaan ja yleispiirteisempään muotoon, mutta alueidenkäytön osalta esitystapa ja määräykset ovat pääosin tarkkuudeltaan ja ohjaavuudeltaan samantapaiset kuin edellisessä yleiskaavassa:

Ote Vantaan yleiskaavaehdotuksesta 2020.

Yhdyskunnan kiinteistöt sijaitsevat TY-alueella ja osittain laajennetulla ET-alueella. Kiinteistöjen poikki kulkee L2- ja L3-lentomeluvyöhykkeiden välinen raja. Yhdyskunnan pääkiinteistön läpi kulkee kaksi virkistysalueyhteys ja laajennetun lumenkaatoalueen poikki ulkoilureitti, mikä on pidettävä toiminnallis-teknisesti epärealistisena ratkaisuna.

(Vantaan karttapalvelu, lisätty merkintöjä)

TY
Tuotanto- ja varastotoiminnan alue. Alue varataan tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhaittoja.

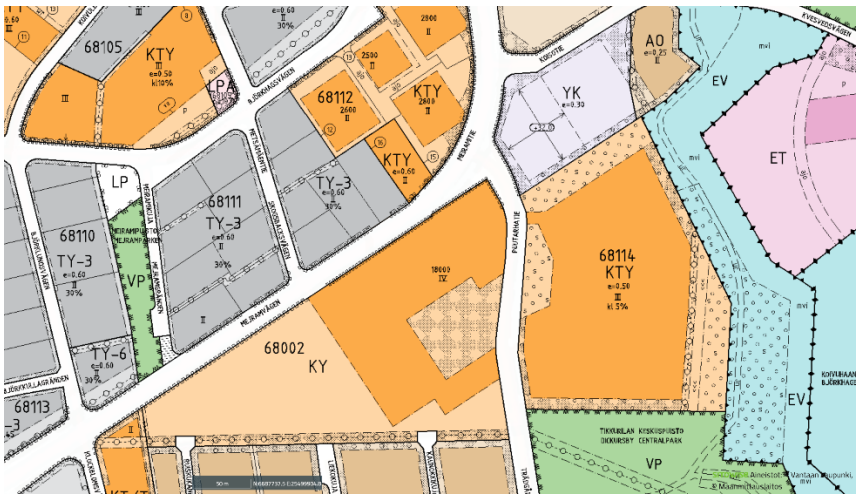
ET
Yhdyskuntateknisen huollon alue. Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon tarpeisiin. (Liitteessä 7 määritelty lumen vastaanottopaikaksi ja tukikohdaksi).

L2
Lentomeluvyöhyke 2 (LDEN 55-60 dB). Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

L3
Lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55 dB). Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

o o o o o
Virkistysalueyhteys. Laajoja virkistysalueita yhdistävä virkistysalueiden sarja, ulkoilureitti tai viheralue. Yhteyden tulisi olla jatkuva ja sen luonne voi vaihdella rakennetusta luonnonmukaiseen. (Määräys jatkuu: Kaupunkikeskustoissa ja …)

1.34 Asemakaava

Ote ajantasa-asemakaavasta.

Yhdyskunnan kiinteistöillä voimassa olevat asemakaavat on hyväksytty eri vaiheissa eli vuosina 1989, 1992, 2003 (2 kpl.). Etelässä niihin rajoittuvan alueen asemakaava on vuodelta 1989 ja idässä vastaavasti vuodelta 2003 (sisältäen mm. lumen vastaanottoalueen EL).

(Vantaan karttapalvelu)

Voimassa olevat asemakaavat määräyksineen vastaavat Yhdyskunnan pääkiinteistöjen nykyistä käyttöä; toimintakeskus korttelissa 68002/KY ja valtakunnansali 68114/YK. Kummallakin tontilla on n. 3000 kem2 käyttämätöntä rakennusoikeutta. Puutarhatien itäpuolella sijaitseva tontti 68114/KTY on rakentamaton, kun taas Meiramintien ja Koivuhaantien välissä sijaitsevat poistuviksi tarkoitetut omakoti-/paritalotontit 68111-68112/TY-3 ovat toistaiseksi asuinkäytössä. Tarkemmat tilastotiedot on esitetty edellä kohdassa 1.1.

KY
Liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialue. Korttelialueelle saa rakentaa kokous-, toimisto-, varasto- ja kirjapainotiloja sekä kerrosalaltaan enintään 6000 k-m2 käsittävän asuntolan yhteistiloineen*. (Lisäksi autopaikkoja ja melusuojausta koskevat määräykset; lihavointi lisätty)*

KTY
Toimitilarakennusten korttelialue. (Määräykset koskevat ulkovarastointia, aitausta ja istutuksia, kiinteistönhoitajan asuntoa, ääneneristystä, julkisivuja ja autopaikkoja. ***5% kerrosalasta saa käyttää liiketiloja varten****; lihavointi lisätty.)*

YK
Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue. (Yleiset määräykset)

TY-3
Ympäristöä häiritsemättömien teollisuusrakennusten korttelialue. Korttelialueelle ei saa sijoittaa laitosta, joka …aiheuttaa terveydellistä tai muuta haittaa lähellä asuville tai oleskeleville. Tontteja ei saa käyttää ulkovarastointiin. (Määräykset koskevat autopaikkoja, melusuojausta ym.)

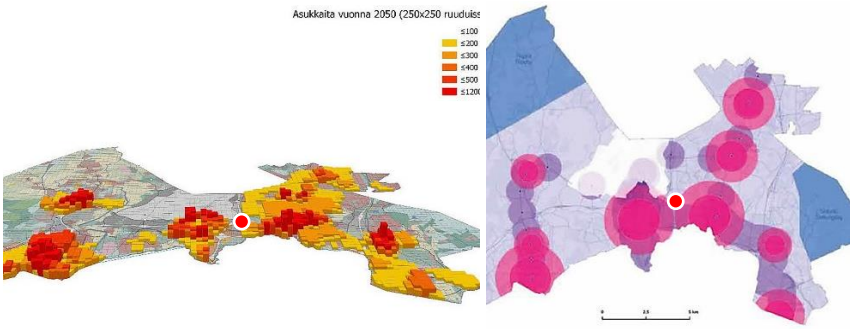
2. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisut koskien pohjois-Koivuhakaa

Koska yleiskaavan Yhdyskunnan kiinteistöjä koskevia ratkaisuja perustellaan mm. yleiskaavoituksen vastineessa (vrt. kohtaa 3. jäljempänä) laajemman kokonaisuuden -- erityisesti Aviapolis-Tikkurila -- maankäyttö- ja liikenneratkaisujen kautta, nämä on tässä yhteydessä avattava. Merkityksellistä, osin ratkaisevaa, on myös kaavamerkintöjen ja -määräysten esitystarkkuus yksityiskohtaisempaa kaavoitusta ja rakentamisen ohjausta ajatellen.

2.1. Pohjois-Koivuhaka Vantaan yhdyskuntarakenteessa

2.11 Keskustarakenne, painopistealueet ja mitoitus

Yleiskaavassa varaudutaan voimakkaaseenkin kasvuun -- väestön osalta n. 75…100 000 asukkaan ja työpaikkojen osalta n. 80 000 työpaikan kasvuun, erityisesti osaamisintensiivisillä sekä majoitus- ja ravitsemusaloilla. Nämä sijoitetaan jo rakennetuille alueille, uusia taajama-alueita avaamatta.

Väestön painopistealueet yleiskaavan tarkasteluvuonna 2050.

(Yleiskaavaluonnoksen asumisen ratkaisujen vaikutusten arviointi, s. 7.)

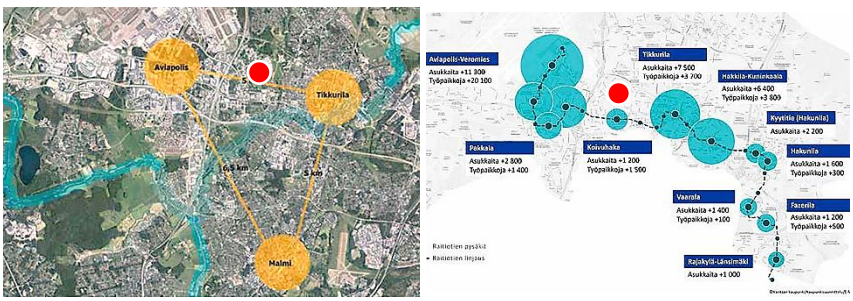
Yleiskaavan maankäytön vyöhykemallia on määritelty Vantaan joukkoliikennekaupunki selvityksen (2015) saavutettavuusvyöhykkeistä ja Yleiskaavan tavoitteiden kehityskuvan (2017) painopistealueista.

(Yleiskaavan selostus, kuva 6, s. 37.)

Lisätty sijaintimerkit.

Koivuhaka sijaitsee yhdyskuntarakenteen ”saranakohdassa”, joka yhdistää toisiinsa läntisen ja itäisen Vantaan, ja samalla lähellä väestön/työpaikkojen maantieteellistä painopistettä. Maakuntakaavassa se on osa *’pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä’* ja tämä tilanne on myös tunnistettu yleiskaavan keskeiseksi periaatteeksi:

> *”Tämän kolmikon [Aviapolis--Tikkurila--Malmi] kasvuvauhti tulee olemaan vahva. Ei voi välttyä kuvittelemasta tulevaisuutta, jossa nämä pyöräilyetäisyyden päässä toisistaan sijaitsevat merkittävät keskustat kehittyisivät toiminnallisesti yhteen ja muodostaisivat uuden pääkaupunkiseudun ytimen.”*
> *(Yleiskaavan 2020 selostus, Seudullinen keskustavisio, s. 44)*

Seudullinen keskustavisio.

(Yleiskaavan selostus kuva 14, s. 44.)

Arvio Vantaan ratikan potentiaalista.

(Elinkeinopoliittisten vaikutusten arvio, selostus, kuva 5, s. 15.)

Lisätty sijaintimerkit.

Tärkein keskustoja yhdistävä uusi elementti on Vantaan ratikka. Kaupunki- ja keskusrakenteen eheyttämisessä näyttää kuitenkin potentiaalia kuvaavan kaavion (ylh.) perusteella Koivuhaassa olevan merkittäviä käyttämättömiä hyödyntämismahdollisuuksia. ”Väliinputoajan” sijasta Koivuhaan luontevin rooli olisi toiminnallislogistinen välittäjä.

2.13. Asumisen edellytykset ja rajoitukset

Seudullisen keskustavision pohjalta on sekä luontevaa että välttämätöntä, että kaupunkirakenne Vantaan ”saranakohdassa” rakennetaan mahdollisimman kestäväksi (*robustiksi*) ja jouhevaksi (*resilientiksi*). Koivuhaan alue kokonaisuudessaan on potentiaalista sekoittuneiden toimintojen kehittämisaluetta, johon kuuluisivat niin palvelut, asuminen, virkistystoiminnot kuin toimistotyyppisiin työpaikatkin, muttei niinkään tuotanto- ja varastotoiminta. Vaikka Koivuhaka -- kuten niin moni muukin vantaalaisalue -- kuuluu lento-meluvyöhykkeeseen, se ei Tuusulanväylän erottavan vaikutuksen kuulu lentoasemaan kytkeytyvien logistiikka-, varasto- ja muiden raskaiden teollisuus- yms. toimintojen vyöhykkeeseen.

Asumisen osoittaminen Koivuhaan pohjoisosiin on yleiskaavassa 2020 suhtauduttu torjuvasti. Toisaalta Vantaan kaupungin asemakaavoituksen ja Yhdyskunnan edustajien kesken käydyissä neuvotteluissa v. 2018 asuntorakentaminen (enimmäistehokkuudella e=1.0) pidettiinkin mahdollisena Yhdyskunnan niillä kiinteistöillä, joilla lentomelunormit sen sallivat. Yleiskaavoituksen edustajat eivät tätä tulkintaa neuvotteluissa tukeneet. Em. vastineessa tuodaan seuraavat lisäperustelut:

> *”Yleiskaavassa asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille alueille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Kyseinen alue ei ole vahvaa joukkoliikenne-vyöhykettä, minne kasvua olisi tarkoituksenmukaista ohjata.” (Vuorovaikutusraportti, s. 67)*

Toisaalta em. vastineen kohta jatkuu tavalla, joka antaa ymmärtää, että asuminen onkin mahdollinen toiminta myös Yhdyskunnan kiinteistöjen kohdalla:

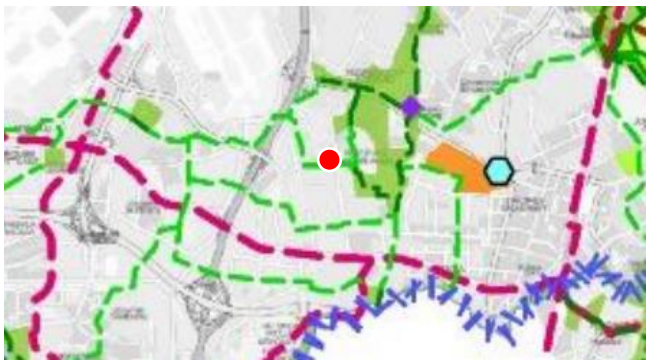
> ”*…Yleiskaava ohjaa aikanaan asemakaavan muutosta, minkä yhteydessä* ***tulee arvioida asumisen soveltuminen*** *alueelle*.” *(Vuorovaikutusraportti, s. 67, lihavointi lisätty)*

Asuminen on siis mahdollinen toiminto, jonka soveltuvuutta arvioidaan aikanaan. Jos näin on, tulee mahdollisuus merkitä myös yleiskaavan merkintöihin ja määräyksiin, eikä käyttää yksitoimintoista ”tuotanto- ja varastotoiminnan alue”-varausta ilman monipuolistavia lisämääreitä.

Tässä yhteydessä on syytä tuoda esille minkä tyyppinen Yhdyskunnan asumistoiminto on -- on ollut ja tulee jatkossakin olemaan. Kyseessä ei ole ”tavanomainen” pysyvä asuminen, vaan ”luostarimainen” asuntola palvelu-, oheis- ja aputoimintoineen -- kuten voimassa oleva asemakaava onkin ottanut huomioon. Yhteisö itsessään on pitkälti omavarainen eikä ole riippuvainen lähiympäristön julkisista tai yksityisistä palveluista tai joukkoliikenteestä. Mutta asuminen on mitä luontevin toiminto Yhdyskunnan naapurostossa.

2.12 Liikenne ja liikkuminen; saavutettavuus

Kuten edellä arvioitiin, koko Koivuhaka on saavutettavuudeltaan, ml. joukko- ja kevyen liikenteen yhteyksiltään, osa pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä ja taajamien kehittämisvyöhykettä, joilla asuminen sellaisenaan tai palvelu- ja työpaikkatoimintoihin sekoittuneena on mitä luontevinta. Liikkumisen olo-suhteet paranevat tulevaisuudessa, jos ja kun *”nämä pyöräilyetäisyyden päässä toisistaan sijaitsevat merkittävät keskustat [Aviapolis ja Tikkurila] kehittyisivät toiminnallisesti yhteen”* yleiskaavan mukaisesti.

Ote yleiskaavaluonnoksen vapaa-aika-, virkistyksen ja liikunta-alueiden teemakartasta. Karttaan merkitty mm. virkistysalueyhteydet, ulkoilureitit ja pyöräilyn baanat. (Yleiskaavaluonnoksen selostus, kuva 31, s. 48.) Lisätty sijaintimerkki.

Yhdyskunnan toimintakeskuksen etäisyys Vantaan länsi-itäsuuntaiseen kehittämisvyöhykkeeseen (maakuntakaavan mukaiseen pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeseen) on n. 900 m, kun pikaraitiotien esimerkiksi kiinteistöjen hintatasoon vaikuttavaksi lähivaikutusalueeksi yleensä lasketaan n. 800 m. Poikittaisyhteyksiä välillä Tikkurila--Aeropolis kaikin eri liikkumismuodoin on joka tapauksessa tarve kehittää (kuten pääkiinteistön läpi esitetty itä-länsisuuntainen kevytliikenneyhteys osoittaa). Ajoneuvoliikenteelle reitti Läntinen Valkoisenlähteentie--Meiramintie--Niittytie on yksi vain muutamista yhteyksistä Tikkurilan ja Aviapoliksen suuralueiden välillä, joten nykyinen hyvä linja-autoliikennetarjonta Meiramintiellä ja osin Puutarhatielläkin mitä ilmeisimmin säilyy ja paranee tulevaisuudessa, palvellen myös ratikkalinjan syöttöliikenneyhteytenä.

Kevyelle liikenteen väylille ja ulkoilureiteille on yleiskaavan liitekartalla merkitty useita itä-länsisuuntaisia yhteyksiä Koivuhaan läpi, myös Yhdyskunnan kiinteistöjen kohdalla. Ne kytkevät alueen Tikkurilan keskuspuistoon ja etelä-pohjoissuuntaiseen pääviherkäytävään.

Johtopäätös edellisestä on, että pohjois-Koivuhaka, ml. Yhdyskunnan kiinteistöt on erittäin hyvin saavutettavissa kaikilla liikkumismuodoilla ja kaikista suunnista.

2.2. Kaavamerkinnät ja niiden esitystarkkuus

2.21 Käyttötarkoitus

Yleiskaavaluonnoksen selostuksessa on kuvattu ja perusteltu kaavan strategisen luonteen mukaista esitystapaa ja -tarkkuutta. Karttamerkinnät ja -selitteet sekä kaavamerkinnät on tarkoitettu luettaviksi yleispiirteisinä, päällekkäisiä ja vaihtoehtoisia toimintoja ja rakentamistapoja salliviksi:

> *”Yleiskaavaluonnos on laadittu yleiskaavan yleispiirteisyyttä korostavana strategisena aluevarauskaavana, jota ei ole tarkoitettu luettavaksi liian yksityiskohtaisesti. Olemassa olevien alueiden täydennysrakentuminen ja tiivistäminen mahdollistetaan yleiskaavamääräysten muuttamisella väljemmin salliviksi. ... Strategisen esitystavan nimissä yleiskaavaluonnoksen karttamerkinnöissä maankäytön aluevaraukset on esitetty mahdollisimman yhtenäisinä ja laajoina alueina, joiden rajaukset on piirretty yleispiirteisyyttä korostaen suoremmiksi kuin alueiden maankäytön jaot asemakaavoissa. Kartalla ei esitetä lainkaan sellaista määrää asioita, mitä aluevarausten selitteisiin ja määräyksiin on kirjattu. Yleiskaavan mittakaavassa pienet, muutaman korttelin laajuiset toiminnalliset kokonaisuudet on sisällytetty laajemman alueen pääkäyttötarkoituksen aluevarausmerkintään. …Merkintöjen määräykset sisältävät merkittävän määrän asioita, mitä yleiskaavan suunnitelmasta koko kaupungin yleiskaavaan on kartan luettavuuden kannalta ollut mahdoton piirtää. Yleiskaava 2020 luonnos on vahvemmin verbaaliin muotoon kirjoitettu yleiskaava kuin voimassa oleva yleiskaava.”* (Yleiskaavaluonnoksen asumisen ratkaisujen arviointi, s. 6-7)

> *”Yleiskaavan maankäytön päätoiminnot on määritelty maantieteellisesti rajatuin aluevarauksin, mutta rakennetuilla alueilla maankäyttöluokkien väliseen rajanvetoon on jätetty tulkinnanvaraa tarkemmalle suunnittelulle. Lisäksi yleiskaavassa on useita tulkintaa edellyttäviä päällekkäisiä merkintöjä, joiden kohdalla tulee huomioida sekä alapuolinen käyttötarkoitusalue sekä sitä ohjaava päällekkäismerkintä. Näitä päällekkäismerkintöjä ovat strategiset kehittämismerkinnät, arvokkaan kulttuuriympäristön alueet, lentomeluun liittyvät rajaukset, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet, Natura-alueet ja pohjavesialueet.”* (Yleiskaavaehdotuksen selostus, s. 36)

Edellä kuvatut linjaukset saattavat toteutua keskustatoimintojen, asuinalueiden ja sekoittuneiden toimintojen alueilla, muttei Yhdyskunnan kiinteistöjen ja niiden lähiympäristön osalta, kuten kohdassa 3.3. osoitetaan.

2.22 Rajoitukset: lentomelu

> *”…kyse on lentomelulle altistuvasta alueesta, …” (Vuorovaikutusraportti, s. 67)*

Uudessa yleiskaavassa uutta asumista kieltävän lentomeluvyöhykkeen L2 ulkoraja on siirtynyt n. 75 m itään edelliseen yleiskaavaan verrattuna. Yhdyskunnan kiinteistöjen maapinta-alasta n. 70% kuuluu uuden

yleiskaavan myötä vyöhykkeeseen L2 ja n. 30% vyöhykkeeseen L3, jolla ei ole mitään lentomelusta johtuvia toiminnallisia rajoituksia.

On kuitenkin syytä huomata, että yleiskaavassa on Koivuhaan eteläosiin osoitettu samalta lentomelu-vyöhykkeeltä L2 n. 21 ha osittain uusia A- tai A/TP- ja 6,5 ha AP-aluevarauksia, nykyisen Puutarhatien 16,5 ha AP-alueen lisäksi. Näiden alueiden rakennuksiin kohdistuu varsin kohtuullinen melunsuojausvaatimus. Perustelu että pohjois-Koivuhakaan ei lähtökohtaisesti sovellu asumiseen on siten epäuskottava, varsinkin kun yleiskaavan yleismääräyksenä todetaan, että *”[k]oko [yleis]kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan.”*

Yleiskaavassa varaudutaan ilmeisesti lentomelun jatkuvaan lisääntymiseen, mikä tarkoittaisi alueiden käyttöä ja rakentamista rajoittavan vyöhykerajan mahdollista siirtymistä vielä idemmäksi tulevaisuudessa. Tämän mukaan Yhdyskunnan rakentamisen painopiste kiinteistöillä, erityisesti melusta häiriintyvien toimintojen osalta (esim. ”luostarin”), tulisi voida tarvittaessa siirtää itään, siis myös Puutarhatien toiselle puolelle. Tämä ilmeisesti edellyttäisi valmiutta asemakaavojen muutoksiin, mihin kaupungin asema-kaavoittajat ovatkin suhtautuneet suotuisasti.

Toisaalta on mahdollista, maailmalla vallitsevien käsitysten mukaan jopa todennäköistä, että lento-liikenteen ennakoitu kasvu hidastuu tai kääntyy laskuun samalla kuin lentokoneiden meluhäiriöt vähenevät teknisen kehityksen myötä. Tällöin lentomelun mm. asumista rajoittava vaikutus Koivuhaan alueella voisi oleellisesti vähetä ja maankäyttöratkaisuja olisi syytä tarkastella uudestaan. Maankäytön yleispiirteisessä suunnittelussa tulisi varautua useaan skenaarioon ja ottaa ne joustavasti huomioon yleiskaavoituksessa.

3. Yleiskaavamuutoksen vaikutus Yhdyskunnan kiinteistöjen käyttöön ja kehittämiseen

Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin yleiskaavan muutoksen vaikutuksia Yhdyskunnan kiinteistöihin ja niiden käyttö- ja kehittämismahdollisuuksiin. Vaikutuksia peilataan myös kaupungin kaupunkisuunnittelun antamaan vastineeseen Yhdyskunnan muistutukseen (*Vantaan yleiskaava 2020: Vuorovaikutusraportti, Muistutusten vastineraportti, osa 4*, s. 67).

3.1. Epävarmuus Yhdyskunnan toiminnan jatkamisen ja kehittämisen edellytyksistä

Yleiskaava 2020 tuo ilmeisen ja perusteettoman uhkatekijän Yhdyskunnan jo 60 vuotta jatkuneen toiminnan ylläpitämiselle ja kehittämiselle.

3.11 Aikatähtäin ja rakentamisen ohjaus yleiskaavan ja asemakaavan ollessa keskinäisessä ristiriidassa

Tyypillisesti yleiskaavan aikatähtäin n. 20…30 v. -- tässä tapauksessa vuoteen 2050 asti -- mutta vaikutus rakentamisen ohjauksen muodossa ulottuu käytännössä n. 15 vuoteen eteenpäin eli siihen saakka, kunnes seuraava yleiskaava hyväksytään (vrt. YK2007 → YK 2020). Näin ollen yleiskaavan 2020 tavoitteita ja vaikutuksia on arvioitava ensisijaisesti tässä aikaulottuvuudessa. Yhdyskunnan kiinteistöihin vaikuttavat yleiskaavaratkaisut (käyttötarkoituksen muuttaminen tuotanto- ja varastotoiminnaksi, ET-alueen laajentaminen, virkistysaluereittien toteuttaminen) -- jotka käytännössä tarkoittaisivat nykyisen toiminnan lopettamista -- pyritään siis toteuttamaan tai käynnistämään lähimmän n. 15 v. aikana. Rakentamisen toisen suuntainen ohjaus esim. asemakaavoituksen kautta on yleiskaavan vastaisena mahdoton tai vaikea. Kun taas täydennysrakentamisen tai perusteellisen korjausrakennusrakentamisen aikatähtäin tyypillisesti on 50 v. tai enemmän, muodostuu näin kohtuuton ”välitila” maanomistajalle. Ja yleisen edun ja kestävän kehityksen kannalta hyväkuntoisen rakennuskannan ja infrastruktuurin ennenaikainen hävittäminen merkitsisi resurssien ei-hyväksyttävissä olevaa tuhlausta.

Toiminnan jatkaminen ja rakennuskannan korjaus- ja täydennysrakentaminen voimassa olevan asemakaavan puitteessa, yleiskaavasta riippumatta, saattaa olla mahdollista, mutta sisältää lupaviranomaisten tulkinnasta riippuvan epävarmuustekijän. Ennen kaikkea asemakaavan muutos -- joka voi olla tarpeen esimerkiksi toimintojen painopisteen siirtämiseksi muuttuvan lentomeluvyöhykerajan takia -- on lähtökohtaisesti mahdoton siitä lähtien, kun yleiskaava 2020 saa ehdotetussa muodossa lainvoiman.

3.12 Kiinteistöjen käyttö voimassa olevan asemakaavan turvin

Vastineessa Yhdyskunnan jättämään muistutukseen yleiskaavan hyväksymispäätöksestä annetaan siis ymmärtää, että Yhdyskunta voi jatkaa toimintaansa ja tarvittaessa täydennys- ja korjausrakentamista voimassa olevan asemakaavan puitteissa, kunnes *”[y]leiskaava ohjaa aikanaan asemakaavan muutosta”:*

> *”Kyseisten kiinteistöjen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva asemakaava. Asemakaavamerkintä KY:n (liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialue) määräys mahdollistaa kokous-, toimisto-, varastoja kirjapainotiloja sekä asumista enintään 6000 k-m2 yhteistiloineen. Samoin kirkkorakennuksen kiinteistöllä asemakaavamerkintä YK (kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue) mahdollistaa seurakunnallisen toiminnan jatkumisen. Yleiskaava ohjaa aikanaan asemakaavan muutosta…” (Vuorovaikutusraportti, s. 67)*

Ajatellen yleiskaavaratkaisun vaikutusten arviointia Yhdyskunnan näkökulmasta edellä kuvattu pohdiskelu on kuitenkin epärelevantti. Yleiskaava tarkoittaa, että asemakaava pitää muuttaa täysin erilaiseksi toimintojen ja rakennuskannan osalta. Asemakaavan muuttaminen vastaamaan Yhdyskunnan toiminta-keskuksen mahdollisesti muuttuvia tarpeita on yleiskaavan pohjalta mahdotonta. Rakennusluvan myöntäminen merkittävään korjaus-, muutos- tai täydennysrakentamiseen nykyisen, tulevan yleiskaavan kanssa ristiriidassa olevan asemakaavan pohjalta on epävarmaa ja lupaviranomaisista riippuvaista. Aloite asemakaavan muuttamiseen voi syntyä myös muilta toimijoilta kuin Yhdyskunnalta, esimerkiksi kaupungin tarpeesta toteuttaa yleiskaavassa Yhdyskunnan tonttialueelle esitetty virkistysalueyhteys. Tämän edellyttämä asemakaavanmuutos tuskin voidaan toteuttaa Yhdyskunnan toiminnot säilyttäen.

Vastaava tilanne pätee valtakunnansalin korttelin kohdalla eikä Puutarhatien itäpuolinen kortteli enää mahdollistaisi vaihtoehtoisia sijainteja. Asemakaavatilanne sisältää näin ilmeisen ja kohtuuttoman riski-tekijän Yhdyskunnan toiminnan pysyvyyden ja johdonmukaisen pitkän tähtäimen suunnittelun kannalta.

3.13 Lentomelusta johtuvat rajoitukset

Uutta asumista pohjois-Koivuhaan ja Yhdyskunnan kiinteistön alueilla torjutaan yleiskaavassa, koska:

> ”*kyse on lentomelulle altistuvasta alueesta, …” (Vuorovaikutusraportti, s. 67)*

Asumista ei rajoiteta L3 (aiemmin m3) -vyöhykkeellä, kun taas L2 (aiemmin m2) -vyöhykkeellä täydennys-rakentaminen on sallittu. Kummallakin vyöhykkeellä edellytetään rakenteellista melusuojausta. Kuten kohdassa 2.22 edellä todettiin, muualla Koivuhaassa on osoitettu runsaastikin uutta asumista L2- ja L3-vyöhykkeille.

Uudessa yleiskaavassa uutta asumista kieltävän lentomeluvyöhykkeen raja on siirtynyt n. 75 m itään edelliseen yleiskaavaan verrattuna. Yhdyskunnan pääkiinteistöstä enää noin kuudesosa on toiminnallisista rajoitteista vapaa, kun tällä hetkellä on noin puolet (n. 45% → n. 17%). Tämä tarkoittaa sitä, että Yhdyskunnan on syytä varautua siirtämään meluhäiriölle alttiiden toimintojen painopiste idemmäksi, myös Puutarhatien toiselle puolelle. Tähän taas voidaan tarvita asemakaavojen tarkistamista, mikä ei liene mahdollista uuden yleiskaavan perusteella, kuten edellä todettiin.

Yhdyskunta on omassa toiminnassaan valmis sopeutumaan lentomeluun ja sen torjuntaan.

3.2. Yhdyskunnan kiinteistöjen epätasa-arvoinen kohtelu ja siitä aiheutuva kohtuuton haitta

Yleiskaava 2020 kohtelee Yhdyskunnan kiinteistöjä syrjivästi verrattuna toisiin, vastaavasti sijaitseviin kiinteistöihin aiheuttaen maanomistajalle MRL 39 § 4. momentin tarkoittamaa kohtuutonta haittaa.

3.21 Nykyisen toiminnan jatkaminen

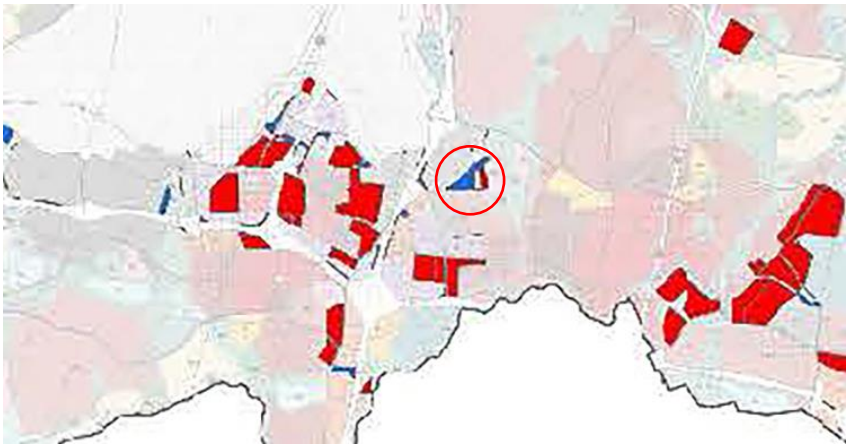
Nykyisiä toimintoja ei voi jatkaa eikä nykyisiä rakennuksia/rakenteita voi käyttää/säilyttää, jos yleiskaava-ratkaisu toteutetaan eli Yhdyskunnan kaikki korttelialueet muutetaan tuotanto- ja varastokäyttöön ja lumenkaatopaikka laajennetaan Yhdyskunnan maa-alueelle.

Kaupungin vastineessa mainittu mahdollisuus jatkaa toimintaa ja ylläpitoa voimassa olevan asemakaavan pohjalta on epärelevantti yleiskaavaratkaisun ja sen vaikutusten arvioinnin kannalta, kuten edellä on todettu.

Yhdyskunnan pääkiinteistön (68002 KY) etelälaitaan osoitettu virkistysalueyhteys vie tonttialueesta n. 10…15%. Lumenkaatopaikan laajennus vie Yhdyskunnan rakentamattomasta korttelialueesta (68114 KTY) n. 60%. Lisäksi on syytä huomata, että nykyinen ulkoiluyhteys on osoitettu kulkevan lumenkaatopaikan halki, mikä ymmärrettävästi on epärealistista, jolloin se siirrettäneen kulkemaan Yhdyskunnan supistetun korttelin rajaa pitkin aiheuttaen vielä yhden rajoitustekijän.

Lisäksi kiinteistöjen arvo laskee merkittävästi käyttötarkoituksen muuttuessa palvelutoiminnoista (P) teollisuustoiminnoiksi (T).

3.22 Maanomistajien yhdenvertainen kohtelu

Yleiskaavan 2020 laajentuneet ja uudet työpaikka-alueet (siniset) ja muuhun käyttötarkoitukseen muuttuneet työpaikka-alueet (punaiset) suhteessa yleiskaavaan 2007 (ote).

(Elinkeinopoliittisten vaikutusten arviointi, FCG 2020, kuva 26, s.29.)

Lisätty sijaintiympyrä.

Useita kaupunkirakenteessa keskeisesti sijaitsevia työpaikka-alueita on yleiskaavassa muutettu asumista salliviksi alueiksi tai kokonaan asuinalueiksi. Niiden korvaamiseksi on osoitettu uusia tai muuttuvia T-pohjaisia työpaikka-alueita. Yhdyskunnan kiinteistöjä on tässä yhteydessä kohdeltu ilmeisen epätasa-puolisesti. Yllä olevan kuvan mukaan Tikkurila-Aeropolis-alueella nykyisen toimintakeskuksen korttelialue on **ainoa** merkittävä ”uusi” työpaikka-alue (P2→TY) ja lisäksi Yhdyskunnan korttelialueesta osoitteessa Puu-tarhantie 45-47 yli puolet muutetaan poikkeuksellisesti lumenvastaanottoalueeksi (KTY→ET), kun muualla vastaavien alueiden käyttö tyypillisesti tehostetaan asuin- tai moninaiskäyttöön. Näin Vantaalla ja pää-kaupunkiseudulla keskeisesti sijoittuvien, Yhdyskunnan omistuksessa olevien kiinteistöjen arvo vähenee olennaisesti sekä absoluuttisesti että suhteellisesti, muihin vastaavasti sijaitseviin kiinteistöihin verrattuna -- perusteettomasti, myös lentomelusta johtuvat rajoitteet huomioon ottaen.

3.3. Huoli Yhdyskunnan lähiympäristön toiminnallisesta ja ympäristöllisestä laadusta

Yleiskaava 2020 ei synnytä Yhdyskunnan lähiympäristöön, pohjois-Koivuhakaan, sellaista maankäyttöä ja rakennettua ympäristö, mitä ylempiasteinen kaavoitus ja vallitsevat alueidenkäyttöperiaatteet tavoittelevat.

Toimintojen tiukka rajaaminen maankäyttömerkinnöin ja -määräyksin Koivuhaan pohjoisosassa alueen perifeeriseen sijaintiin ja huonoon saavutettavuuteen vedoten ei ole perusteltavissa. Kaupunki-rakenteellisesti Koivuhaan alue kokonaisuudessaan kytkee toisiinsa Tikkurilan keskuksen (sekä itäisen Vantaan) ja Aviapoliksen keskuksen (sekä läntisen Vantaan), jolloin koko alueella tulisi suosia sekoittunutta -- asumista, palveluja, työpaikkoja ja virkistystä sisältävä -- maankäyttöä lentomelurajoitusten puitteissa, tavoitteena monitoimintoinen, muunneltava ja resilientti kaupunkirakenne. Yhdyskunnan kiinteistöjen ja niiden lähiympäristön osalta näitä periaatteita ei voi hyvällä tahdollakaan lukea kaavakartasta, sen merkinnöistä tai määräyksistä taikka kaavaselostuksesta. Päinvastoin kaavaratkaisun viesti on selkeästi yksitoimintoinen ja kaikkia muita, esimerkiksi Yhdyskunnan jo 60 vuoden ajan ylläpitämät ja edelleen kehittämät toiminnot torjuva:

> *”Ympäristöhäiriöitä tuottamattoman tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi (TY) on osoitettu toimitila-alueet, joita halutaan edelleen kehitettävän **rouheampien toimintojen alueena** ja joiden joukkoliikenneyhteydet eivät tarjoa hyviä edellytyksiä työvoimaintensiivisen työpaikkatoiminnan kehittämiseen.” (Vuorovaikutusraportti, s. 67, lihavointi lisätty)*

Julkilausuttu tavoite on siis ”rouheampien toimintojen” sijoittaminen Yhdyskunnan lähiympäristöön ja sen tilalle. Sitä korostetaan myös kielteisten ympäristövaikutusten kautta:

> *”Lisäksi lähialueen jo olemassa olevat ja suunnitellut työpaikka- ja teknisen huollon alueet voivat aiheuttaa häiriötä asutukselle.” (Vuorovaikutusraportti, s. 67)*

Nykyisin, voimassa olevien kaavojen mukaan, tarkastelualueelle ei saa sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja, mutta vastineen perusteella varaudutaan siis siihenkin. Nämä häiriöt rasittaisivat paitsi Yhdyskunnassa toimivia ja asuvia myös olevan Puutarhantien pientaloalueen asukkaita sekä kaikkia alueen toimitiloissa työskenteleviä tai asioiva ja alueella liikkuvia tai oleskelevia -- Tikkurilan Keskuspuiston ja ulkoilureittien käyttäjiä unohtamatta.

3.4. Huoli lakisääteisten ympäristöllisten laatuvaatimusten toteutumisesta Yhdyskunnan kiinteistöjen alueella

Yleiskaava 2020 ei näytä toteuttavan MRL:n määrittelemiä tavoitteita ja sisältövaatimuksia Yhdyskunnan kiinteistön ja niiden välittömän ympäristön osalta.

Edellä kuvattu ”rouheampien” toimintojen osoittaminen alueelle merkitsee kaupunkikuvan ja lähiympäristön heikkenemistä, raskaan liikenteen, liikenneturvattomuuden ja ympäristöhäiriöiden lisääntymistä sekä toiminnallisen, sosiaalisen ja ekologisen moninaisuuden ohenemista, mikä on ristiriidassa lainsäädännön ja ylempiasteisen kaavoituksen tavoitteiden kanssa.

Yhdyskunnan nykyinen käyttö ja rakennettu ympäristö noudattaa kaikilta osin niitä periaatteita, joita MRL 12§:n mukaan tulisi rakentamisen ohjauksen kautta edistää, mutta arvojen säilyminen on ilmeisessä vaarassa. Yleiskaavan laatimiselle taas MRL 39§ määrittelee sisältövaatimukset, joista ainakin seuraavien osalta toteutuminen Yhdyskunnan kiinteistöjen ja sen lähiympäristön kohdalla näyttää epävarmalta:

> *Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:*
>
> *1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;*
> *2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;*
> *...*
> *8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen;*

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Huoli lainsäädännön tavoitteleman viihtyisän, terveen ja kestävän ympäristön toteutumisesta ei lähde niinkään Yhdyskunnan kuin yleisen ja yhteisen edun vaalimisesta.

4. Johtopäätökset ja yhteenveto

4.1 Johtopäätökset tiivistettyinä

1) Yleiskaavan muutos ei tue Yhdyskunnan pyrkimystä jatkaa ja kehittää nykyisen kaltaista toimintaa kiinteistöillään ja mahdollisesti suorastaan estää sen, kun TY-aluevaraus ei salli asumis-, palvelu-, virkistys- yms. toimintojen sijoittamista alueelle.

2) Yleiskaavan muutos merkitsee Yhdyskunnan omistajien kiinteistöjen arvojen merkittävää alenemista, sekä absoluuttisesti että suhteellisesti verrattuna vastaavanlaisissa tilanteissa sijaitseviin kiinteistöihin ollen siten kohtuuton ja syrjivä.

3) Yleiskaavan muutos ei täytä MRL 39 §:n mukaisia sisältövaatimuksia eikä vastaa ylempitasoista alueiden-käyttösuunnittelua niiltä osin, kuin se välittömiltä ja välillisiltä vaikutuksiltaan koskee Yhdyskunnan kiinteistöjä lähiympäristöineen.

4.2 Muutostarpeet yleiskaavakarttaan ja -määräyksiin Yhdyskunnan näkökulmasta

Yhdyskunnan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen, maanomistajien tasapuolinen kohtelu sekä yleisen edun ja ympäristötavoitteiden kannalta perustelemattomien käyttö- tai rakentamisrajoitteiden välttäminen edellyttää tarkistuksia yleiskaavaan Yhdyskunnan kiinteistöjen osalta. Aluevarausten käyttötarkoitus-merkinnöt ja -määräykset tulisi tarkistaa siten, että nykyisenkaltainen toiminta voi jatkua ja sitä voidaan kehittää myös mahdollisesti tarvittavien asemakaavamuutostenkin pohjalta:

1) Pääkiinteistön ja valtakunnansalin korttelialueille osoitetaan yleiskaava 2007:n P2-merkintää vastaava käyttötarkoitus (tai väljä moninaiskäyttömääräys TY-merkintään) siten, että asumista sallitaan vähintään nykyisessä laajuudessa.

2) Varmistetaan mahdollisuus laajentaa tai siirtää Yhdyskunnan keskeisiä toimintoja myös Puutarhatien itäpuolisille kiinteistöille, jos esimerkiksi lentomelusta aiheutuvien käyttörajoitusten vyöhyke laajenee itään päin. Näille kiinteistöille merkitään monipuolinen käyttötarkoitus eikä ET-aluetta laajenneta nykyisen ulkoilupolun länsipuolelle, Yhdyskunnan omistamalle korttelialueelle.

3) Itä-länsisuuntainen virkistysalueyhteysvaraus poistetaan pääkiinteistön etelälaidalta.

Lisäksi olisi syytä tarkastella uudelleen ja laajemmin lentoliikennemeluun huomioon ottamista koskevia määräyksiä, ohjeita ja maankäyttörajoituksia.

4.3 Yhdyskunta vastuullisena toimijana rakennus- ja ympäristökysymyksissä

Tähän kaavatekniseen selvitykseen liittyen Yhdyskunta haluaa omasta puolestaan korostaa, että järjestö toiminnassaan niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla pyrkii johdonmukaisesti toteuttamaan niitä vastuullisen rakentamisen ja rakennetun ympäristön ylläpidon periaatteita, joita kuvataan MRL 12§:ssä ja joiden hylkäämistä yleiskaavaratkaisu näyttää merkitsevän:

Rakentamisen ohjauksen tavoitteena on edistää:

1) hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän sekä sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamista;

2) rakentamista, joka perustuu elinkaariominaisuuksiltaan kestäviin ja taloudellisiin, sosiaalisesti ja ekologisesti toimiviin sekä kulttuuriarvoja luoviin ja säilyttäviin ratkaisuihin; sekä

3) rakennetun ympäristön ja rakennuskannan suunnitelmallista ja jatkuvaa hoitoa ja kunnossapitoa.

(MRL 12§)

Esimerkkeinä järjestön toteuttamista kestävyyden ja ekologian vaatimukset täyttävistä kohteista mainittakoon Chelmsford, U.K. (*Top BREEAM Rating for Sustainable Design*[1]) ja Warwick, USA (*Highest award of Four Green Globes*[2]).

Liite: **Rakennushistoriallinen esiselvitys**

[1] Ks.: https://www.jw.org/en/news/releases/by-region/united-kingdom/branch-office-breeam-rating-sustainable-design/

[2] Ks: https://www.jw.org/en/news/releases/by-region/united-states/witnesses-win-awards-green-building-design-construction/

JEHOVAN TODISTAJAT -USKONNOLLISEN YHDYSKUNNAN TOIMINTAKESKUS JA VALTAKUNNANSALI

RAKENNUSHISTORIALLINEN ESISELVITYS

LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 14 §

Jehovan todistajat -uskonnollisen yhdyskunnan toimintakeskus
Puutarhatie 60, Vantaa
ja
valtakunnansali
Koisotie 20, Vantaa

Rakennushistoriallinen esiselvitys
9.3.2021

Arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy
Mira Virtanen, FM
Heikki Torkkeli

Kannen kuva: Viistoilmakuva etelästä vuodelta 2007 (Kartta Vantaa).

Saatteeksi

Tämä esiselvitys liittyy asiantuntijalausuntoon ”Kaavatekninen selvitys koskien Vantaan yleiskaava 2020:n vaikutusta Jehovan todistajat uskonnollisen yhdyskunnan Koivuhaassa omistamien kiinteistöjen tulevaan käyttöön”, jonka on laatinut arkkitehti SAFA, emeritusprofessori Staffan Lodenius 5.3.2021.

Tässä vaiheessa ei ole ollut edellytyksiä tehdä varsinaista rakennushistoriaselvitystä. Arkistotutkimuksiin ei olisi aika riittänyt eivätkä kenttätutkimukset sisätilojen osalta olisi olleet mahdollisia koronapandemian ja käynnissä olevien peruskorjaustöiden takia. Rakennushistoriaselvityksen (RHS) laatimisen luontevin ajankohta tässä tapauksessa onkin asemakaavan muutoksen valmisteluvaihe, kun taas tämä esiselvitys varsin hyvin palvelee yleiskaavan vaikutusten arviointia.

Varsinaisen rakennushistoriaselvityksen tarkoitus on luoda hyvä yleiskuva rakennuksesta tai rakennusryhmästä korjausrakentamisen tai yksityiskohtaisen kaavoituksen tarpeisiin, kuten Museoviraston julkaisussa *Talon tarinat – Rakennushistorian selvitysopas kerrotaan*. Kuva-aineistolla on suuri merkitys muutosvaiheiden ja nykytilan havainnollistamisessa. Kattavan arkistotutkimuksen ja kenttätutkimusten pohjalta RHS-raportissa esitetään mm. kohteen arkkitehtoninen identiteetti, muutosten ja laajennusten arkkitehtoniset ideat, historiallinen merkittävyys ja vaikutus kohteen nykytilaan, kohteen kaupunkirakenteellinen asema sekä arvio säilyneisyydestä. Rakennushistoriaselvitys tehdään puolueettomasti, mutta selvitystä voidaan käyttää pohjana arvottamisessa. Esiselvitys lähdeluetteloineen palvelee varsinaisen RHS:n laatimista, jos ja kun sen aika tulee.

SISÄLLYS

1. JOHDANTO 3

2. ALUEEN HISTORIALLISET VAIHEET 4

3. JEHOVAN TODISTAJAT SUOMESSA 5

4. RAKENNUKSET VAIHEINEEN 6

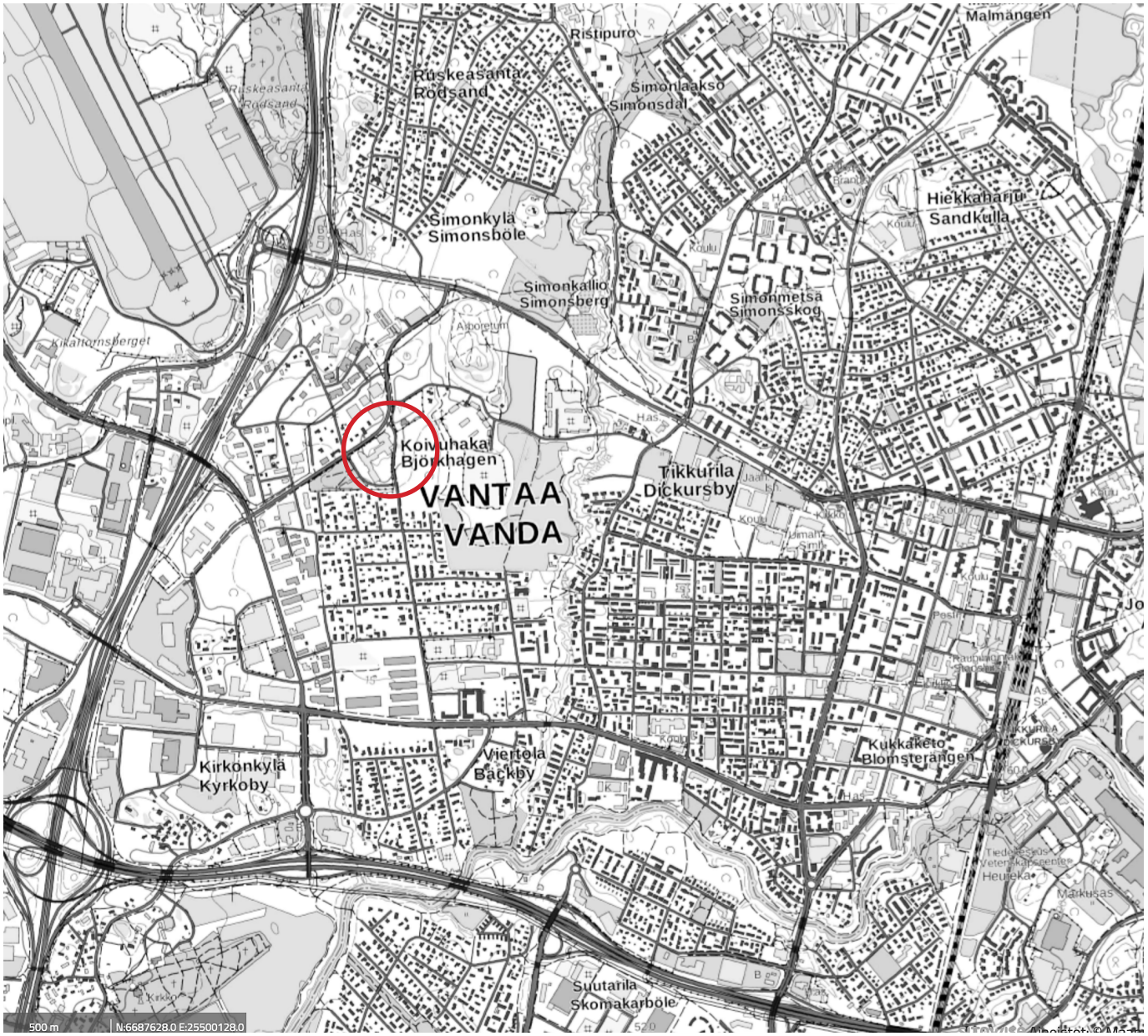
4.1 Ensimmäinen rakennusvaihe 1960-luvulla 6

4.2 Laajennukset 8

4.3 Valtakunnansali 9

5. YHTEENVETO 9

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS 10

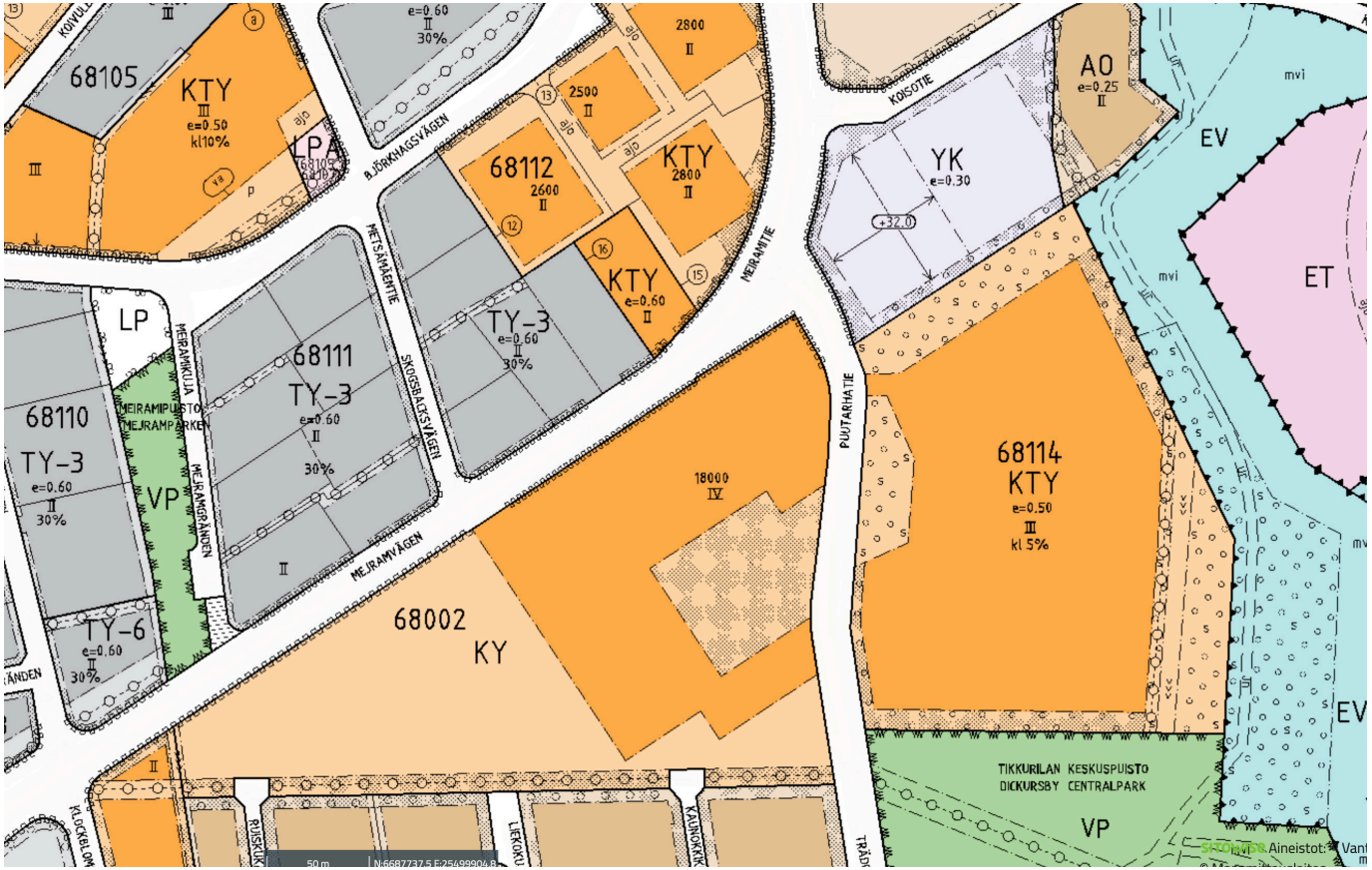

Kohteiden sijainti peruskartalla (MML / Kartta Vantaa).

1. JOHDANTO

Jehovan todistajat -uskonnollinen yhdyskunta omistaa Vantaalla Koivuhaan pohjoisosassa Meiramitien ja Puutarhatien ympäristössä kymmenen kiinteistöä. Jehovan todistajat osti Helsingin maalaiskunnasta Dickursbyn kylästä Lintuvaara-nimisen tilan vuonna 1957, ja vuonna 1962 valmistui asuin- ja koulutusrakennus nykyisten Meiramitien ja Puutarhatien risteykseen. Jehovan todistajat on hankkinut myöhemmin omistukseensa lisää maata ja laajentanut ensimmäistä rakennusta useissa vaiheissa 1970–2000-luvulla sekä rakentanut vuonna 1985 Puutarhatien toiselle puolelle valtakunnansalin.

Toimintakeskus sijaitsee korttelissa 68002, osoitteessa Puutarhatie 60. Kiinteistö on voimassa olevan vuonna 1992 vahvistetun asemakaavan mukaan liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialuetta, jonne saa rakentaa kokous-, toimisto-, varasto- ja kirjapainotiloja sekä kerrosalaltaan enintään 6000 k-m^2 käsittävän asuntolan yhteistiloineen. Valtakunnan sali puolestaan sijaitsee korttelissa 68114, osoitteessa Koisotie 20. Kiinteistö on osoitettu kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi vuonna 2003 vahvistetussa asemakaavassa.

Ajantasa-asemakaava (Kartta Vantaa).
Toimintakeskus sijaitsee KY-merkityllä alueella korttelissa 68002 ja valtakunnansali YK-merkityllä alueella korttelissa 68114.

Kumpaakaan rakennuksista ei ole suojeltu. *Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930–1979* -inventoinnissa vuodelta 2002 toimintakeskus on luokiteltu luokkaan B, eli suojelutarpeeltaan epäselväksi kohteeksi, joka kohoaa kyseisen aikakauden massan yläpuolelle ja jonka suojelutarve tulisi arvioida myöhemmin. Vuonna 2014 Vantaan kaupunginmuseo kartoitti toimintakeskuksen suojeluperusteita muutostöiden yhteydessä, ja kartoituksen perusteella museo on arvottanut toimintakeskuksen luokitustunnuksella R2 paikallisesti arvokkaaksi modernin rakennuskulttuurin kohteeksi vuonna 2018. Säilyneisyyden selvittäminen vaatii museon lausunnon mukaan arkistotutkimusta ja kohdekäynnin. Vantaalla rakennusperintökohteiden listaus perustuu inventointeihin, joita on toistaiseksi tehty vuoteen 1979 saakka, joten valtakunnansalia ei ole arvotettu. Vantaan 1980–1990-lukujen rakennusten inventointi on kuitenkin suunnitteilla.

Jehovan todistajien toimintakeskusta ja valtakunnansalia koskeva rakennushistoriallinen esiselvitys liittyy Vantaan yleiskaavaa 2020 koskevaan valitukseen. Kyseessä on alustava selvitys, joka palvelee yleiskaavallista tarkastelutarkkuutta. Selvityksessä kuvataan tiiviisti kohteen toimintahistoriallista taustaa, kaavoitus- ja rakentamishistoriavaiheita ja arvioidaan alustavasti toimintakeskuksen ja valtakunnansalin rakennushistoriallista arvoa. Lähteinä on käytetty kirjallisuutta, Vantaan kaupungin internet-paikkatietopalvelua, Google Street View'tä ja Jehovan todistajilta saatua aineistoa. Vantaan kaupunginmuseolta on saatu tiedot sen rakennusperintötietokannassa olevasta toimintakeskusta koskevasta materiaalista sekä tietokantaan tallennettuja dokumentteja. Selvityksen puitteissa kohdekäyntiä ja tarkempaa arkistotutkimusta ei ole ollut mahdollista toteuttaa.

2. ALUEEN HISTORIALLISET VAIHEET

Koivuhaka sijaitsee viljelyyn sopivassa Keravanjoen ja Kylmäojan laaksossa. Peltoja siellä on viljelty ainakin 1600-luvulta lähtien, ja vielä 1900-luvun alussa se oli kirkonkyläläisten viljelyaluetta. Sekä Koivuhaan eteläosasta Keravanjoen varrelta että sen itäreunasta Kylmäojan varrelta on löydetty Tikkurilan kylään (Dickursby) kuuluneita vanhoja tonttimaita. Alueen eteläosassa kulkee mahdollisesti jo 1300-luvulla valmistunut Suuri Rantatie ja pohjoisosassa historiallinen Simonsbölen kylään johtanut Koisotie, jonka läntinen pää on valtakunnansalikiinteistön itäpuolella.

Koivuhaan peltojen palstoittaminen omakotitonteiksi aloitettiin 1940-luvulla, ja sodan jälkeen sinne rakennettiin laaja rintamamiestaloalue. Ensimmäiset kerrostalot Koivuhakaan rakennettiin 1970-luvulla, mutta pääosin alue on säilynyt pientalovaltaisena. Eteläreunaltaan Jehovan todistajien tontti rajautuu pientaloalueeseen.

Lentoasema aloitti toimintansa Seutulassa Koivuhaan luoteispuolella vuonna 1952, ja sen Jehovan todistajien kiinteistöjä lähin, luoteis-kaakkoissuuntainen kiitotie avattiin vuonna 1956. Lentokentän läheisyys on vaikuttanut siihen, että lentomelulle altistuva Koivuhaan koillisosa on suunnattu varasto- ja teollisuustoimintaan. Yhdyskunnan kiinteistöjen itäpuolelle rakennettiin 2000- ja 2010-luvulla yhdyskuntatekninen tukikohta ja lumen vastaanottopaikka.

Ilmakuvat vuodelta 1954 ja 1986 (Kartta Vantaa).
Toimintakeskuksen ja valtakunnansalin likimääräinen muoto ja sijainti on merkitty karttaan punaisella. Kuvien oikeassa ylänurkassa näkyy historiallinen Koisotie.

3. JEHOVAN TODISTAJAT SUOMESSA

Jehovan todistajat on uskonnollinen järjestö, jonka toiminta alkoi Yhdysvalloissa 1800-luvun jälkipuoliskolla ja levisi Suomeen 1900-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Vuonna 1911 Helsinkiin perustettiin Suomen haaratoimisto, ja ensimmäinen suomenkielinen *Vartiotorni*-lehti, yhteisön pääjulkaisu, ilmestyi vuonna 1912. Nimen Jehovan todistajat järjestö otti käyttöönsä vuonna 1931 ja rekisteröityi uskonnolliseksi yhdyskunnaksi vuonna 1945. Vuoden 2019 lopussa Jehovan todistajat oli Tilastokeskuksen tilaston mukaan Suomen kolmanneksi suurin rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta 17 083 jäsenellään evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkon jälkeen.

Yhdyskunnan toimisto toimi aluksi vuokratiloissa ja vuodesta 1923 lähtien järjestön Temppelikadulta ostamassa huoneistossa. Vuonna 1933 valmistui yhdyskunnan ensimmäinen omaan käyttöönsä rakentama haaratoimisto Suomessa osoitteeseen Väinämöisenkatu 27. Tilat siellä kävivät vuosien mittaan ahtaiksi, ja vuonna 1957 Jehovan todistajat osti Helsingin maalaiskunnasta, Dickursbyn kylästä Lintuvaara-nimisen tilan pienviljelijä Terho Helmiseltä ja hänen vaimoltaan Elin Helmiseltä.

Uuden haaratoimiston rakentamiseen saatiin lääninhallitukselta poikkeuslupa 19.8.1960. Rakennuksen alkuperäinen käyttötarkoitus oli asuin- ja koulutusrakennus. Kolmekerroksista, pohjapinta-alaltaan 1650 neliömetrin rakennusta alettiin rakentaa loppuvuonna 1960, ja alkuvuonna 1962 Betel-perheeksi kutsuttu Jehovan todistajien yhteisö muutti uusiin tiloihin.

Jo vuonna 1923 hankitun haaratoimiston yhteydessä oli pieni kokoussali samoin kuin Väinämöisenkadun toimistossa, mutta Jehovan todistajien ensimmäinen valtakunnansali Suomeen rakennettiin Helsingin Käpylään vasta vuonna 1956. Koivuhaan haaratoimistossa kokoussali sijaitsi aluksi rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa, ja vasta vuonna 1985 rakennettiin erillinen valtakunnansali Puutarhatien toiselle puolelle.

Betel-perhe on luostarimainen yhteisö, joka sekä asuu että työskentelee haaratoimistossa. Yhteisön toimintakeskuksessa asuvat jäsenet tekevät työtä palkatta, mutta heillä on täysylläpito. Keskuksessa on oma keittiö, pesula, kampaamo, lääkäripalvelut ja autokorjaamo. Historiallisesti kirjapainotoiminta on ollut haaratoimistossa tärkeässä roolissa, mutta vuonna 2013 painotoimintaa keskitettiin Saksaan ja painotoiminta Koivuhaassa loppui. Esimerkiksi vuonna 2010 haaratoimistossa painettiin Vartiotorni- ja Herätkää!-lehtiä sekä Jehovan todistajien kirjallisuutta 150 kielellä 50 eri maahan. Koivuhaan haarakonttorista käsin johdetaan Jehovan todistajien toimintaa paitsi Suomessa, myös Baltian maissa ja Valko-Venäjällä.

Jehovan todistajien rakennusprojektien erityinen piirre on se, että ne pyritään tekemään pääasiassa yhteisön jäsenten voimin. Rakentamiseen osallistuu sekä ammattilaisia että muita vapaaehtoisia. Kaupallisia urakoitsijoita käytetään tarvittaessa.

Haaratoimiston painosali vuonna 1962 (Sergei Uschanow, Jehovan todistajat).

4. RAKENNUKSET VAIHEINEEN

4.1 Ensimmäinen rakennusvaihe 1960-luvulla

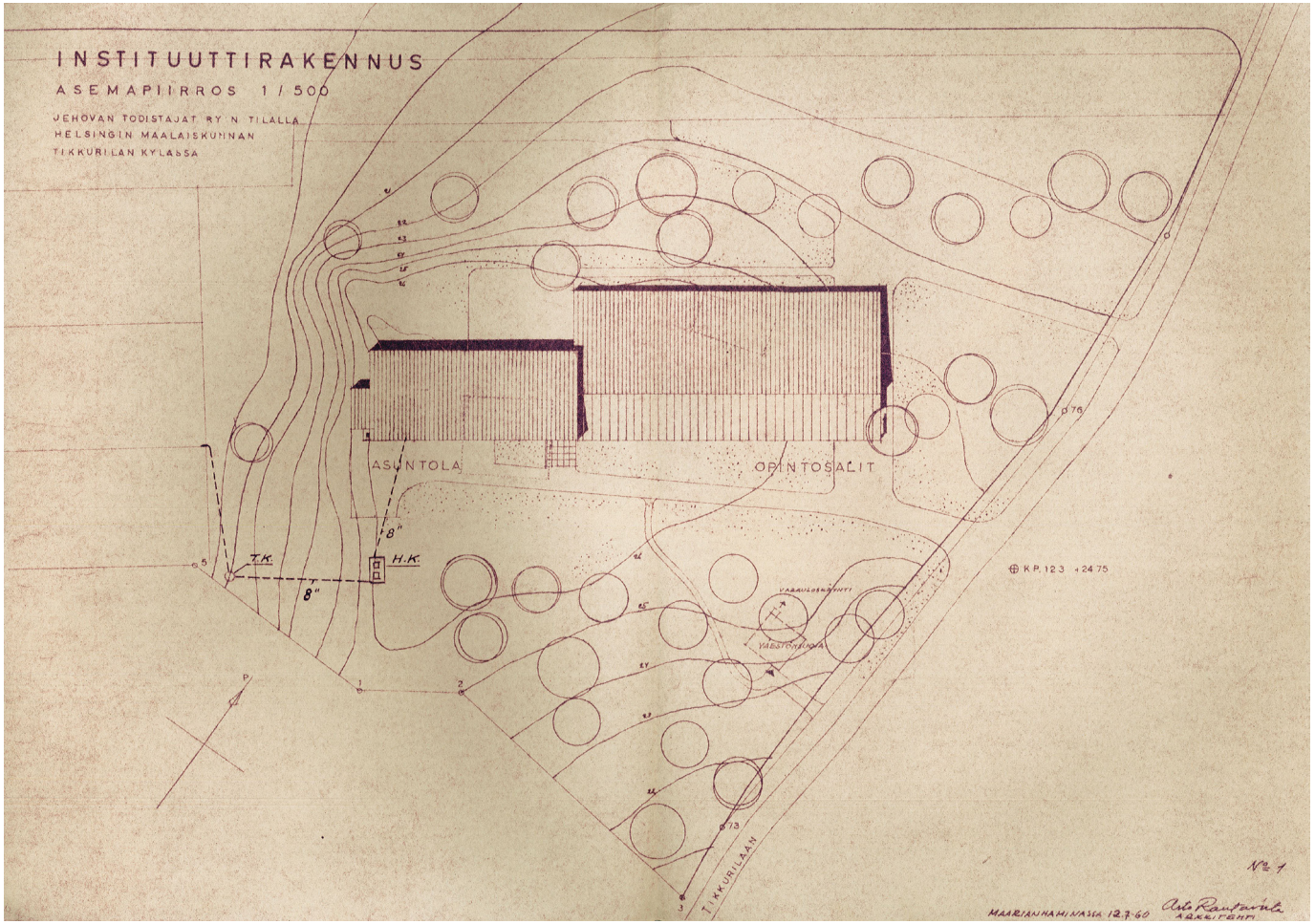
Arkkitehti Arto Rautavirta on suunnitellut vuonna 1962 valmistuneen asuin- ja koulutusrakennuksen. Insinöörityö Oy vastasi alaansa kuuluvasta suunnittelusta ja rakennusmestari Toivo Valtonen töiden johdosta. Sisustuksen suunnitteli sisustusarkkitehti Odd Kalland.

Rakennus muodostuu kahdesta osasta. Puolitoistakerroksisessa osassa sijaitsivat alun perin luentosali, kirjasto, toimistot ja kirjapaino varasto- ja lastaustiloineen. Kolmikerroksisen asuntolaosan kaksi ylintä kerrosta oli varattu asuinkäyttöön ja pohjakerrokseen sijoittui keittiö ja ruokasali sekä muita yhteisiä tiloja.

Asuin- ja koulutusrakennus on betonirakenteinen ja julkisivumateriaaleina on käytetty punatiiltä ja minerit-levyjä. Rautavirran suunnittelema rakennus on muodoltaan 1960-luvulle tyypillinen. Nauhaikkunat korostavat julkisivun horisontaalisuutta, ja niiden lisäksi koulutusosan porrastettu pulpettikatto on 1960-luvun arkkitehtuurille tyypillinen piirre.

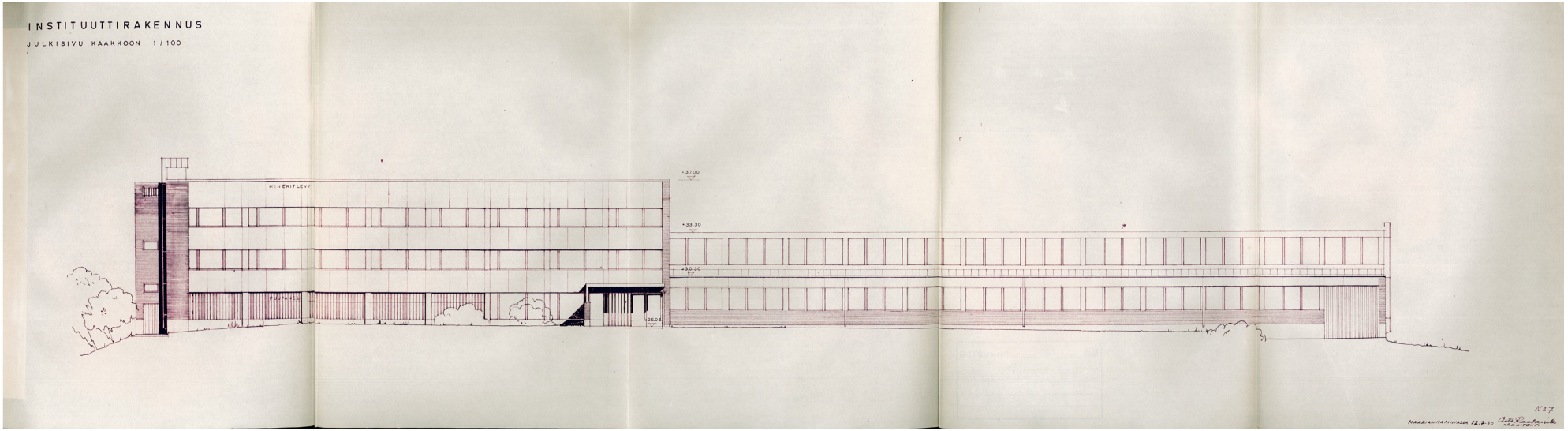
Arto Rautavirta syntyi Jaakkimassa vuonna 1933, kirjoitti ylioppilaaksi Mikkelissä 1953 ja valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1959. Opiskeluaikanaan hän oli töissä Elma ja Erik Lindroosin arkkitehtitoimistossa ja Yleisradiossa. Valmistuttuaan hän työskenteli Iiro Tukkilan arkkitehtitoimistossa ennen kuin perusti oman toimiston vuonna 1962.

Rautavirta on suunnitellut Jehovan todistajille Koivuhaan toimintakeskuksen lisäksi myös vuonna 1972 valmistuneen valtakunnansalin Vantaan Matariin sekä Helsinkiin Puotilan valtakunnansalin vuodelta 1970. Matarin valtakunnansali on Vantaan kaupunginmuseon vuoden 2002 inventoinnissa luokiteltu A2-luokkaan

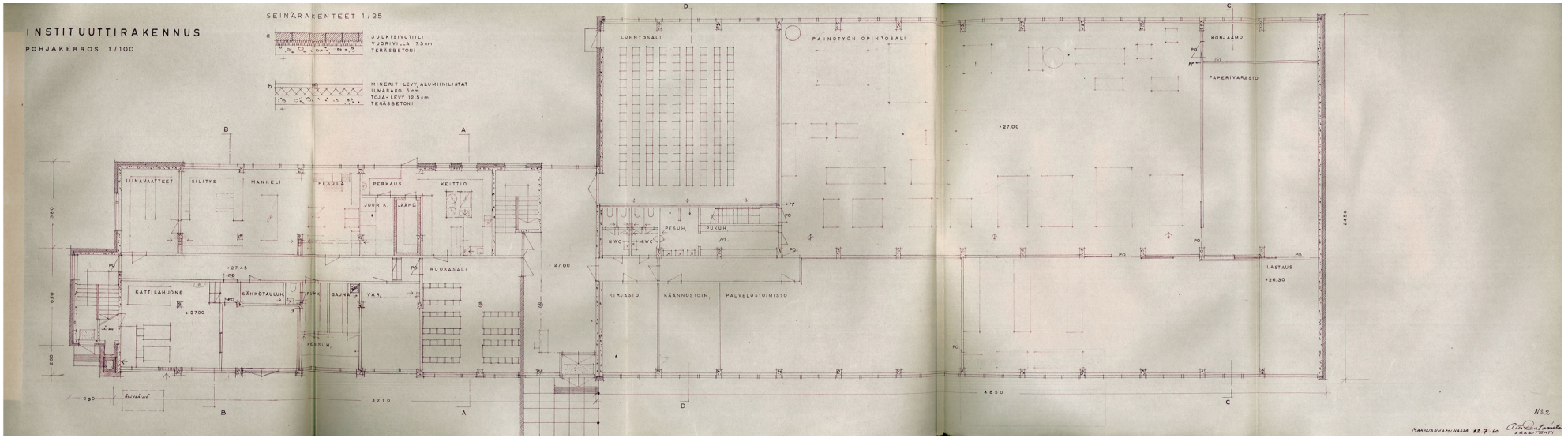

Asuin- ja koulutusrakennuksen asemapiirros vuodelta 1960 (Vantaan kaupunginmuseo).

kuuluvaksi eli potentiaaliseksi suojelukohteeksi, jonka arvojen selvittäminen vaatii tarkempaa inventointia. Muutostöiden jälkeen se todettiin suojeluarvoltaan vähäiseksi ja purettiin alkuvuonna 2021. Lisäksi Rautavirta on suunnitellut koulurakennuksen Järvenpäähän ja Lammille. Haaratoimiston piirteet, matalat rakennusmassat, nauhaikkunat ja pulpettikatot, toistuvat muussakin Rautavirran arkkitehtuurissa.

Asuin- ja koulutusrakennuksen kaakkoisjulkisivu vuodelta 1960 (Vantaan kaupunginmuseo).

Asuin- ja koulutusrakennuksen pohjakerroksen pohjapiirros vuodelta 1960 (Vantaan kaupunginmuseo).

4.2 Laajennukset

Haarakonttorin laajennusvaiheita ei ole esiselvityksen puitteissa selvitetty yksityiskohtaisesti. Laajennuksien etenemistä kuvataan Vantaan paikkatietopalvelun ilmakuvien, Jehovan todistajain vuosikirjan 1990 ja Vantaan kaupunginmuseon rakennusperintörekisteriinsä kirjaamien tietojen avulla. Ortokuvien sarjasta näkee laajennusten lisäksi, miten ympäristö on muuttunut.

Haarakonttori kävi jo 1970-luvulla ahtaaksi, ja sitä laajennettiin ensimmäisen kerran 1970-luvun alussa 2200 neliömetrin lisärakennuksilla postitus- ja varastotiloiksi (F ja G). Vuonna 1977 valmistui uusi 20 huoneen asuinrakennus (B), ja vuosina 1984–1986 laajennettiin sekä kirjapainoa että asuintiloja (C ja E). Vuoden 1998 ortokuvassa haarakonttori on jo saanut suunnilleen nykyisen hahmonsa. Uusimmat osat ovat 2000-luvulta.

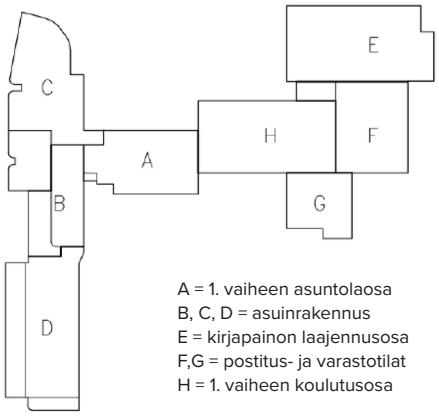
1970- ja 1980-luvun laajennukset on sovitettu hyvin 1960-luvulla valmistuneeseen osaan. E-osan Meiramitien puoleisessa julkisivussa toistuvat niin nauhaikkunat kuin pulpettikatto, ja lisäksi julkisivua jäsentävät pohjakerroksen tiilistä muuratut pyöröpilarit sekä toisen kerroksen ikkunarivin alapuolelle sijoitettu pystyyn muurattujen tiilten rivi. Samaa raita-aihetta on käytetty myös aiemmin valmistuneissa F- ja G-osissa.

1960-luvun asuntolaosan (A) lounaispuolelle muodostuu 1970–1990-luvulla rakennettujen asuinrakennusten rintama. Vuonna 1977 valmistunut keskimmäinen osa (B) noudattelee eniten aiempien osien suorakulmaista muotokieltä. 1980-luvun puolivälissä valmistuneessa C-osassa punatiili ja parvekkeiden muodostamat vaakasuorat linjat yhdistävät rakennuksen muuhun rakennusryhmään. Sen pyöristetty länsikulma samoin kuin pyöristetyt parvekkeet 1980-luvun arkkitehtuurille tyypillisinä piirteinä tuovat kokonaisuuteen uuden kerroksen. Parvekkeiden valkoiset säleiköt rytmittävät rakennuksen julkisivua.

Uusimmassa 1990-luvulla valmistuneessa D-osassa on pulpettikatto ensimmäisten osien tapaan. Koillisjulkisivu erottuu aiemmista rakennusvaiheista riveihin tasaisesti aseteltuine erillisine ikkunoineen. Lounaisjulkisivulla on samanlaisten ikkunoiden lisäksi parvekkeet. Julkisivujen horisontaalisuus yhdistää koko rakennusryhmää.

Pienempiä laajennuksia on tehty vuosikymmenten saatossa useita. Niiden selvittäminen vaatii kohdekäyntiä ja arkistotutkimusta. Esiselvityksen puitteissa tarkastellaan ainoastaan rakennusten ulkohahmoa. Vantaan rakennusperintötietokannassa toimintakeskuksen sisätiloista todetaan, että niissä on käytetty laadukkaita materiaaleja ja portaikot ja kirjaston hyllyt on tehty puusepän työnä.

Rakennusten käyttötarkoitusta on muutettu vuosien saatossa tarpeen mukaan. Esimerkiksi painotoiminnan siirryttyä Saksaan entiset kirjapainotilat on muutettu toimistoiksi. Nykyään haarakonttorista löytyy myös äänitys- ja videostudiot, jotta uusia tekniikoita voidaan käyttää julistamistyössä hyväksi.

Toimintakeskuksen pohjakaavio, käyttötarkoitukset rakennusten valmistumisaikana (Vantaan kaupunginmuseo).

Toimintakeskus Meiramitieltä. Vasemmalla taustalla kirjapaino ja oikealla asuinrakennukset (Google Street View 2011/2021).

4.3 Valtakunnansali

Valtakunnansali valmistui Puutarhatien toiselle puolelle vuonna 1985. Pinta-alaltaan rakennus on 853 m^2 ja tilaa siellä on 300 kokoukseen osallistujalle. Julkisivujen punatiili liittää sen haarakonttoriin, mutta muodoltaan valtakunnansali erottuu sitä vastapäätä olevasta toimintakeskuksen suorakulmaisesta koillisnurkasta. Rakennuksen länsi- ja itäpuolen pyöristetty muoto, räystään pyöristetty alareuna ja Puutarhatien puoleisen sivun ulkonevat ikkunasyvennykset ovat 1980-luvun arkkitehtuurille tyypillisiä muotokokeiluja.

5. YHTEENVETO

Jehovan todistajien haarakonttori ja valtakunnansali piha-alueineen muodostavat Puutarhatien molemmille puolille vuosikymmenten saatossa rakentuneen kokonaisuuden. Sen rakennushistoriallinen arvo perustuu ennen kaikkea toisiinsa luontevasti liittyvien eri vuosikymmeninä rakennettujen osien kokonaisuuteen, jota yhdistää punatiilen käyttö ja julkisivujen horisontaalisuus.

Kaupunkikuvallisesti merkittävin osa toimintakeskusta on sen Meiramitien ja Puutarhatien risteykseen sijoittuva E-osa, kuten Vantaan kaupunginmuseon rakennusperintötietokannassa todetaan. Historiallista arvoa haarakonttorille tuo siellä vuosikymmeniä jatkunut kirjapainotoiminta, joka päättyi vuonna 2013.

Kohteiden rakennushistoriallisesti arvokkaiden piirteiden tarkempi määrittely vaatisi rakennushistoriallisen selvityksen tekoa. Myös piha-alueiden inventointi olisi hyvä tehdä samalla, sillä ne ovat olennainen osa kokonaisuutta.

Vuonna 1985 valmistunut valtakunnansali (Antti Yrjönen, Vantaan kaupunginmuseo 2017).

1980-luvun puolivälissä valmistunut kirjapainorakennus Puutarhatien ja Meiramitien risteyksestä (Google Street View 2011/2021).

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Arkistot

Jehovan todistajat

Vantaan kaupunginmuseo
Rakennusperintötietokanta

Sähköpostitiedonannot

Viestit Vantaan kaupunginmuseon rakennustutkijalta Susanna Paavolalta 2.3. ja 4.3.2021.

Sähköiset lähteet

Viitattu 5.3.2021

Googlen karttapalvelut. https://www.google.com/maps.

Heiskanen, Jari & Uimonen, Laura (2020). *Lammin 1960-luvun hallinto- ja koulukeskus. Kunnantalo, asuntola ja Pasaapelin koulu*. Yleispiirteinen rakennushistoriaselvitys. Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto. Hämeenlinnan kaupunki. https://www.hameenlinna.fi/wp-content/uploads/2020/11/Lammi_Kunnantalo-asuinrakennus-ja-Pasaapeli-kulttuuriymp.-2020.pdf.

Helsingin kaupungin Päätökset-verkkosivut. Poikkeamishakemus (Vartiokylä, Keltanotie 2). https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2015-003052/kslk-2015-14/.

Hulkkonen, Katriina (2017). Jehovan todistajat – vakaumuksen vapauden puolustajat. Teoksessa *Monien uskontojen ja katsomusten Suomi*. Toim. Ruth Illman, Kimmo Ketola, Riitta Latvio & Jussi Sohlberg. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 48, 148–158. https://evl.fi/documents/1327140/45386794/Ktk+-+Monien+uskontojen+ja+katsomusten+Suomi/c8c8d8be-e49b-5998-3539-6b2a29a4903d.

Jehovan todistajain vuosikirja 1990. https://wol.jw.org/fi/wol/d/r16/lp-fi/301990014.

Järvenpään kulttuuriympäristön hoitosuunnitelma 2017. Kohdekortit. Kartanon yläkoulu, 147. https://www.jarvenpaa.fi/files/d779938e80c6005e821b-109be6a0c77e07929845/jarvenpaan-kulttuuriympariston-hoitosuunnitelma-2017-kohdekortit.pdf.

Kangasluoma, Emilia (2021). Vantaalaiselta omakotialueelta katosi Jehovan todistajien sali – Uusi rakennetaan tilalle pikatahdilla, kun koronakriisi on ohi. *HS Vantaa* 4.2.2021. https://www.hs.fi/kaupunki/vantaa/art-2000007781956.html.

Kartta Vantaa. Vantaan internet-paikkatietopalvelu. https://kartta.vantaa.fi.

Muukka, Laura & Mäkynen, Anne (2005). *Kulttuurimaisemaselvitys*. C7:2005; Kaupsu 4/2005. Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelu. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/118791_kaupsu_Kulttuurimaisemaselvitys.pdf.

Pasanen, Anni (2017). Vantaan Koivuhaassa on Jehovan todistajien päämaja, jossa valikoitu joukko odottaa pääsyä paratiisiin – lapset on kielletty ja raamatuntulkinta ainoaa oikeaa. *HS* 24.3.2017. https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000005139969.html.

Ruokatieto Yhdistys ry 6.2.2001. Vihervuosi-mitalit laadukkaasta talviympäristöstä. https://www.ruokatieto.fi/uutiset/vihervuosi-mitalit-laadukkaasta-talviymparistosta.

Suhonen, V.-P. (2005). *Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventointi vuonna 2005*. Museovirasto/RHO. https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjhanke/read/asp/hae_liite.aspx?id=104505&ttyyppi=pdf&kansio_id=92.

Talon tarinat – Rakennushistorian selvitysopas (2010). Toim. Marja Sahlberg. Museoviraston rakennushistorian osaston ohjeita ja oppaita 4. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Tilastokeskuksen PxWeb-tietokannat. Uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluminen iän ja sukupuolen mukaan, 1990–2019. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rx.px/.

Vantaa alueittain 2015. Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö. Vantaan kaupunki. Tietopalvelu B11:2016. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124282_Vantaa_alueittain_2015.pdf.

Vantaan kaupunginmuseo. Finna-palvelussa julkaistut kuvat. https://finna.fi.

Viherympäristöliitto. Vihervuoden mitalistit 1985–2016. http://www.vihervuosi.fi/files/upload_pdf/24774/vihervuosi%2Dmitalistit%2D1985%2D1995%-2D2000%2D2008%2D2016.pdf.

Yle 27.8.2010. Lukematon määrä Vartiotorneja syntyy Vantaalla. https://yle.fi/uutiset/3-5621420.

Painetut lähteet ja kirjallisuus

Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 1965. Suomen teknillinen seura, Helsinki.

Eskola, Amanda (2002). *Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930–1979*. Inventointiraportti. Vantaan kaupunki, C15:2002; Vantaan kaupunginmuseon julkaisuja nro 12, KSY 9/2002. Vantaan kaupunginmuseo & Vantaan kaupunkisuunnitteluyksikkö.

HS 7.6.1962. Uusi toimitalo Jehovan Todistajille.

Standertskjöld, Elina (2011). *Arkkitehtuurimme vuosikymmenet 1960–1980*. Rakennustieto Oy, Helsinki.

15 § Lausunnon (9) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Ulf William Thuringin oikeudenomistajat ja yksityishenkilö

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yhden valituksista ovat tehnyt Ulf William Thuringin oikeudenomistajat sekä yksityishenkilö.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Ulf William Thuringin oikeudenomistajien ja yksityishenkilön (9) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 9. Ulf William Thuringin oikeudenomistajat ja yksityishenkilö
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Ulf William Thuringin oikeudenomistajien ja yksityishenkilön valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21160/03.04.04.04.16/2021, Ulf William Thuringin oikeudenomistajien ja yksityishenkilön valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakijat
- Kiinteistön Westerkulla (kiinteistötunnus 92–410–18–0) pääomistajina (omistusosuus 89/144) Ulf William Thuringin oikeudenomistajat ja yksityishenkilö
- Kiinteistön Westerkulla gård (kiinteistötunnus 92–410-18–4) omistajana (omistusosuus 100 %) yksityishenkilö

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakijat vaativat, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Westerkullan kartanokeskuksen alueen (kiinteistöt 18:0 ja 18:4) palveluiden ja hallinnon alue (P) -merkinnän. Lisäksi muutoksenhakijat vaativat, että tilan Westerkulla 18:0 alueelle sijoitetut lähivirkistysalue (VL) -varaukset kumotaan. Mainittu vaatimus ei kohdistu kiinteistön osaan, joka sijaitsee Porvoonväylän pohjoispuolella Slåttmossenin alueella, jonne on lainvoimaistunut asemakaava. Edelleen muutoksenhakijat vaativat, että Westerkullan kartanon (kiinteistö 18:0) peltoaukeille sijoitettu metrolinjavaraus kumotaan.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Kartanokeskuksen palvelualue (P) -varaus on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:n mukaisten sisältövaatimusten vastainen ja ristiriidassa erityisesti rakennetun ympäristön arvojen vaalimista koskevan tavoitteen kanssa (MRL 39 §:n 2 momentin 8 kohta) ja aiheuttaa myös maanomistajalle saman lainkohdan 4 momentissa kiellettyä kohtuutonta haittaa.
2. Virkistysaluevaraukset (VL) ovat MRL 39 §:n sisältövaatimusten vastaisia sanotun pykälän 2 momentin 8 kohdan luonnonarvojen sekä rakennetun ympäristön ja maiseman vaalimista koskevan vaatimuksen osalta ja osin myös luonnonsuojelulain (LSL) 66 §:n vastaisia. Lisäksi varaukset aiheuttavat maanomistajalle MRL 39 §:n 4 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa.
3. Metrolinjaus on MRL 39 §:n, LSL 65 ja 66 §:ien sekä MRL 9 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n vastainen.

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätökseen 25.1.2021 § 14. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavaa koskevien sisältövaatimusten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Muutoksenhakija on useissa asiakohdissa viitannut Östersundomin yhteisen yleiskaavan ratkaisuihin ja mahdollisiin ristiriitoihin niihin liittyen. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 10.5.2021 kumonnut Östersundomin yhteisen yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen, joten tässä lausunnossa ei ole enää tarpeen ottaa kantaa yhteisen yleiskaavan ja yleiskaava 2020 mahdollisiin ristiriitoihin.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet muutoksenhakijoiden valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaava on laadittu MRL 39 §:n sisältövaatimusten mukaisesti eikä aiheuta kohtuutonta haittaa maanomistajille
2. Metromerkintä perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan ja riittäviin selvityksiin

1. Yleiskaava on laadittu MRL 39 § sisältövaatimusten mukaisesti eikä aiheuta kohtuutonta haittaa maanomistajille

Kaupunginhallitus antaa seuraavassa lausuntonsa muutoksenhakijoiden erityisesti MRL 39 §:n sisältövaatimusten vastaisuuteen liittyvien valitusperusteiden osalta aihepiireittäin eriteltynä.

<u>Kartanot palvelujen alueina</u>

Muutoksenhakijat katsovat valituksessaan, ettei yleiskaavan palvelujen ja hallinnon alue (P) -varaus vastaa kartanokeskuksen nykyistä tai tulevaa käyttötapaa. Aluetta on muutoksenhakijoiden mukaan tarkoitus käyttää jatkossakin maatalous- ja viljelytoimintaan, mutta ei palvelu- tai matkailutoimintoihin, jotka vaarantaisivat kartanokokonaisuuden kulttuurihistorialliset ja maisemalliset erityisarvot. Tältä osin muutoksenhakijat katsovat kaavamerkinnän MRL:n 39 §:n 2 momentin rakennetun ympäristön ja maiseman vaalimista koskevan sisältövaatimuksen vastaiseksi. Muutoksenhakijat katsovat kartanon luonteen ja käyttötarkoituksen poikkeavan muista vastaavalla merkinnällä osoitetuista kartanokeskuksista, jotka ovat jo ennestään yleisölle avoimia palvelualueita.

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksenalainen yleiskaava toistaa voimassa olevan yleiskaavan linjausta määritellen kaikki merkittävät kartanoalueet palvelujen alueiksi. Voimassa olevasta yleiskaavasta poiketen palvelujen aluemerkintöjä on yleiskaavassa vain yksi eli kaikki hyvin erilaisetkin toiminnot, mukaan lukien muun muassa urheilupuistot ja merkittävimmät oppilaitokset, kattava palveluiden ja hallinnon alue (P). Yleiskaavamääräys kuuluu seuraavasti: ”Alue varataan monipuolisille julkisille ja yksityisille

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2208843

palvelutoiminnoille, sekä niitä palveleville asuin- ja huoltotiloille. Rakentaminen tulee toteuttaa ympäristöön sopeutuen. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Alueella olevaa asumista saa ylläpitää ja täydentää harkitusti.”

Muutoksenhakijat katsovat, että kartanoalueen tulee säilyä nykyisessä käytössään. Tähän kaupunginhallitus toteaa, ettei valituksenalainen yleiskaava ole esteenä nykyisen käyttötarkoituksen pysyttämiselle siitäkään huolimatta, että edellä todetusti yleispiirteinen kaavamääräys mahdollistaa niin yksityisten kuin julkistenkin palvelujen sijoittamisen merkinnällä osoitetulle alueelle. Muutoksenhakijat myös vertaavat kartanoaluetta esimerkiksi Sotungin kyläalueeseen ja esittävät, että parempi merkintä kartanolle olisi ns. kyläalueen merkintä (AT) taikka pientalovaltaisen asuinalueen merkintä (AP) sekä lisänä arvokkaan kulttuurimaiseman lisämerkintä. Kaupunginhallitus toteaa, että juuri pyrkimys kartanoalueiden arvojen vaalimiseen edellyttää sitä, ettei alueita ole osoitettu yleiskaavassa kyläalueiksi, sillä niissä olemassa olevan rakenteen täydentäminen on usein mahdollista suunnittelutarveratkaisuilla. Kartanoiden arvokkaat kulttuuriympäristöt edellyttävät asemakaavatasoista suunnittelua, jossa arvioidaan yleiskaavaa tarkemmin rakentamismahdollisuudet ja säilytettävät arvot. Esimerkkinä voidaan mainita Kivistössä sijaitseva Linnan kartanoalue, jossa P-aluetta ja kartanoalueen toimintojen kehittämistä on tuettu laatimalla alueelle asemakaava (232200, tullut voimaan 16.8.2017). Asemakaava mahdollistaa Linnan kartanoympäristöön soveltuvan lisärakentamisen ratsastuskeskukselle, kartanon palvelutoiminnoille, siirtolapuutarha-alueelle sekä pientalotontteja täydentäville asuin-, sauna- ja talousrakennuksille. Lisäksi asemakaavassa on osoitettu uusia kulkureittejä. Alueelle on laadittu kaavoitustyön yhteydessä kattavat kartanon alueen kulttuuri- ja luonnonympäristöä suojelevat määräykset.

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksenalainen yleiskaava ei linjaa yksityiskohtaisesti alueiden palveluista, vaan luo niille maankäytölliset edellytykset. Yleiskaavan P-merkintä mahdollistaa Westerkullan kartanoalueen toimintojen kehittämisen esimerkiksi edellä mainitun Linnan kartanon tapaan, mutta ei estä alueen toimimista tilakeskuksena tulevaisuudessakin. Kaupunginhallitus toteaa edelleen yleisenä periaatteena olevan, että julkisia palveluita ei sijoiteta yksityisen omistamille maille sekä että jos tällainen tarve ilmenisi, asia ratkaistaisiin asemakaavassa. Tätä periaatetta ilmentää myös muutoksenhakijoiden mainitsema kaavaselostuksen sivun 51 toteamus: “Yksityisessä omistuksessa olevat palveluiden ja hallinnon alueet, kuten kartanot, eivät ole tarkoitettu julkisten palveluiden tarpeisiin.” Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, ettei kaava ole muutoksenhakijoiden esittämällä tavalla MRL 39 §:n tarkoittaman rakennetun ympäristön ja maiseman vaalimista koskevan vaatimuksen taikka muidenkaan yleiskaavan sisältövaatimusten vastainen. Huomioiden erityisesti edellä todettu, katsoo kaupunginhallitus, että yleiskaavaa laadittaessa rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen on huomioitu MRL 39 §:n mukaisesti siinä määrin kuin yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus ovat edellyttäneet.

Muutoksenhakijat pitävät myös virheellisenä sitä, että kaavaselostuksessa todetaan, että Westerkullan kartanon alueella kaavakartta on Östersundomin kuntien yhteisen yleiskaavaratkaisun mukainen, vaikka merkintätavat ovat Vantaan yleiskaavan 2020 mukaisia. Muutoksenhakijat viittaavat Östersundomin yhteisen yleiskaavan kartanokeskusta koskevaan varaukseen “alue, jonka ominaispiirteet säilytetään”. Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan, että kumoutunutta Östersundomin yhteistä yleiskaavaa käytettiin osittain yleiskaavan aluerajauksen pohjana, mutta merkinnät ja määräykset ovat Vantaan yleiskaavassa yhteneväisiä ja perustuvat pitkälti voimassa olevaan yleiskaavaan 2007.

Muutoksenhakijat toteavat, että yleiskaavan oikeusvaikutteisen liitekartan lisämerkintä “kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema” on myös ristiriidassa P-varauksen kanssa. Kaupunginhallitus toteaa, että arvokkaan kulttuuriympäristön lisämerkinnän osalta yleiskaavaratkaisun ohjeena on ollut MRL 39 §:n mukaisesti voimassa oleva maakaakuntakaava. Kartanon merkitseminen palveluiden ja hallinnon alueeksi ei ole ristiriidassa suojelumääräysten kanssa. Yleiskaavassa 2020 aluevarausmerkinnöillä osoitetaan alueen pääasiallinen käyttötarkoitus. Riihialue peltojen keskellä on maatalousvaltaista aluetta. Suojelumääräykset kaikille alueille annetaan erikseen. Laajempi kokonaisuus, johon kuuluvat kartano, riihi ja peltoaukea reunametsineen, on kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokasta kylämaisemaa, ja suojelumääräykset koskevat koko tätä kokonaisuutta. Suojelumääräyksiä voidaan toteuttaa erilaisiin käyttöihin varatuilla alueilla.

Edelleen muutoksenhakijat pitävät ongelmallisena sitä, että vaikka kaavaselostuksen sivulla 51 todetaan “yksityisessä omistuksessa olevat palveluiden ja hallinnon alueet, kuten kartanot, eivät ole tarkoitettu julkisten palveluiden tarpeisiin”, ei oikeusvaikutteisen kaavamääräyksen tekstimuotoilussa tehdä selvää eroa julkiseen ja yksityiseen käyttöön tulevien alueiden suhteen. Muutoksenhakijat pitävät kaavaselostukseen tehtyä lisäystä osoituksena tulkinnallisesta epäselvyydestä ja toteavat, että rajan määrittely ja epävarmuus siitä, voidaanko yksityisessä omistuksessa oleva alue osoittaakin yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa yleiseen käyttöön johtaa MRL 39 §:n 4 momentin tarkoittamaan kohtuuttomuuteen maanomistajan kannalta.

Kaupunginhallitus viittaa kaavaratkaisun aiheuttaman haitan kohtuuttomuuden arvioinnin osalta edellä yleiskaavamerkinnän yleispiirteisyydestä sekä vaikutuksista alueen nykyiseen käyttöön todettuun. Siten kaupunginhallitus katsoo, ettei muutoksenhakijoiden esittämää kohtuutonta haittaa aiheudu, kun alueen käyttö nykyiseen tarkoitukseen ei kyseessä olevalla kaavaratkaisulla esty. Kaavoittaja on lain salliman harkintavaltansa puitteissa voinut laatia käsillä olevan kaavaratkaisun, jossa sen yleispiirteisyyden vuoksi paitsi kaikkia kartanoalueita, myös muita palvelualueita koskee sama kaavamerkintä. Erityisesti tämä tarkkuustaso sekä alueen nykyinen ja kaavan mahdollistama käyttö huomioiden, ei kaava aiheuta maanomistajalle MRL 39 §:n 4 momentin tarkoittamaa kohtuutonta haittaa. Näillä perusteilla muutoksenhakijoiden valitus tulee P-merkinnän kumoamista koskevan vaatimuksen osalta hylätä perusteettomana.

<u>Virkistysalueet ja ekologinen verkosto</u>

Muutoksenhakijat katsovat valituksenalaisen yleiskaavan lähivirkistysaluevarausten (VL) olevan ristiriitaisia ja ongelmallisia ekologisten yhteyksien toteuttamisen kannalta ja viittaavat muun muassa kaavamääräykseen koskien tavoitetta Mustavuoren Natura 2000 –alueelta Gubbackan kautta Sipoonkorpeen jatkuvasta metsälajiston liikkumisen kannalta tärkeänä käytävänä toimivaksi tarkoitetusta ekologisesta yhteydestä. Muutoksenhakijat pitävät ristiriitaisena, että valituksenalaisessa yleiskaavassa lähivirkistysaluetta (VL) koskevan kaavamääräyksen mukaan alueella sallitaan esimerkiksi ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva rakentaminen ja korostavat Östersundomin alueen rakentumisen lisäävän sen merkitystä, että merkittävät ekologiset yhteydet jätetään virkistyskäytön ulkopuolelle. Muutoksenhakijat pitävät ratkaisua virkistysaluevarausten sijoittamisesta ekologisten yhteyksien alueille sekä nk. Myllymäen alueelle MRL 39 §:n sisältövaatimusten, erityisesti luonnonarvojen huomioon ottamista koskevan vaatimuksen sekä LSL 66 §:n vastaisena Natura 2000 -alueiden suojeluarvoja heikentävän vaikutuksen vuoksi ja vaativat näillä perustein VL-merkinnän kumoamista.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan viheralueverkosto perustuu aikaisempiin yleiskaavoihin ja Vantaan viherrakenneselvitykseen (Mäkynen 2017). Kuten voimassa olevassakin yleiskaavassa, on myös yleiskaavassa 2020 varattu lähellä asukkaita olevia viheralueita lähivirkistysalueiksi (VL). Näiden alueiden luonne voi vaihdella paljon ja alueilla voi tapauskohtaisesti painottua virkistyskäyttö taikka kulttuuriympäristön tai luontoarvojen suojelu. Verrattuna voimassa olevaan yleiskaavan on valituksenalaiseen yleiskaavaan 2020 tuotu alueiden jatkosuunnittelua, toteutusta ja käyttöä ohjaavia määräyksiä. Lähivirkistysalueen määräyksessä todetaan, että aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot sekä kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Kun lähivirkistysalueen päällä on vielä ekologisen runkoyhteyden merkintä, jossa määrätään ottamaan huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistamaan, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä, ohjaa kaava ekologisen yhteyden toimivuutta ja luontoarvojen säilymistä sen alueella vahvasti. Ekologisen runkoyhteyden määräyksessä kehotetaan vielä erikseen varmistamaan jatkosuunnittelussa metsälajiston liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden säilyminen Sipoonkorven ja Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen ”Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet” välillä. Kaupunginhallitus toteaa, että edellä todetun mukaisesti yleiskaavan ratkaisu huomioi lainsäädännön edellyttämällä tavalla alueen luontoarvot ja on siten yleiskaavan sisältövaatimusten, mukaan lukien luonnonsuojelulain asettamat vaatimukset, mukainen.

Muutoksenhakijat pitävät edelleen MRL 39 §:n 4 momentissa kielletyin tavoin maanomistajan kannalta kohtuuttomana, että kaikki Westerkullan kartanon metsäalueet on osoitettu lähivirkistysalueiksi. Muutoksenhakijat katsovat, että kuntalaisten virkistysaluetarpeet on mahdollista tyydyttää ilman mainittua ratkaisua. Muutoksenhakijat toteavat, että kaikki Westerkullan kartanon alueet pois lukien kartanokeskuksen P-alue sekä peltoaukea, joka on merkitty varauksella MY, on valituksenalaisessa yleiskaavassa osoitettu pääosin VL-alueiksi ja pieneltä osaltaan SL-alueiksi. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa 2020 Westerkullan peltoaukea on varattu maatalousvaltaiseksi alueeksi (MT), joka on arvokasta kulttuuriympäristöä ja kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokasta kylämaisemaa. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 peltoaukea on sen sijaan varattu lähivirkistysalueeksi. Yleiskaavassa 2020 on tehty merkittävä muutos, kun maakunnallisissa tai valtakunnallisissa inventoinneissa arvokkaiksi määriteltyjen viljelymaisemien alueilla on lähivirkistysalueita (VL) muutettu maatalousvaltaisiksi alueiksi (MT). Perusteena ratkaisulle on se, että on katsottu, että yksityisten maanomistajien harjoittama maanviljely ylläpitää maiseman arvoa. Kaiken kaikkiaan lähivirkistysalueeksi on yleiskaavassa 2020 varattu siten paljon vähemmän maita kuin voimassa olevassa yleiskaavassa 2007.

Muutoksenhakijat pitävät kartanon kulttuurihistoriallisen luonteen vaalimisen kannalta välttämättöminä myös kartanokeskusta ja peltoalueita ympäröiviä puistoisia metsäalueita. Kaupunginhallitus toteaa, ettei lähivirkistysalueiden osoittamisenkaan osalta kaavan ole katsottava aiheuttavan MRL 39 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla kohtuutonta haittaa maanomistajalle erityisesti, kun huomioidaan todettu lähivirkistysalueen kaavamääräyksessä oleva vaatimus alueen arvojen huomioimisesta osana tarkempaa suunnittelua. Kohtuullisuusharkinnassa tulee ottaa huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta. Käsillä olevassa kaavaratkaisussa, jossa maanomistajan omistamalle alueelle on osoitettu hyväksyttävin maankäytöllisin perustein niin virkistyskäyttöä kuin palvelualuevarauskin, ei kohtuutonta haittaa aiheudu.

Edelleen muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaavassa tulisi olla myös kartanokeskuksen ja Länsimäen asuinalueen väliin sijoitettu ekologinen käytävä ”Mustavuori (Natura 2000) – Myllymäki (LUO) –

Långmossen – Vaarala", jonka on todettu olevan ekologisista yhteyksistä laaditussa selvityksessä "osa maakunnallista ekologista käytäväaluetta". Lausunnonantaja toteaa, että Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan (Ojala 2018 s. 29) metsäinen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli. Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018 s. 16) on koostettu maakunnalliset luontoarvokohteet kartalle, jolla on esitetty maakunnallisen selvityksen mukainen ekologinen käytäväalue. Maakuntakaavoissa ei ole osoitettu viheryhteystarvetta maakunnallisen selvityksen (Jalkanen & al. 2018) mukaiselle ekologiselle käytäväalueelle välille Vaarala-Westerkulla. Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä esitettyä ekologista runkoyhteyttä ei ole yleiskaavassa esitetty tälle kohtaa, koska sen toteuttaminen olisi tässä maankäytön yhtälössä ollut joka tapauksessa vaikeaa. Yleiskaavassa on sen sijaan esitetty virkistysalueyhteys, joka voidaan toteuttaa ekologista runkoyhteyttä kapeampana, mutta joka voi silti palvella joidenkin lajien liikkumista. Huomioiden myös edellä lähivirkistysalueen määräyksestä todettu, on kaavan katsottava tältäkin osin täyttävän lainsäädännön yleiskaavalle asettamat sisältövaatimukset.

Muutoksenhakijat esittävät valituksessaan virkistysaluemerkinnän kumoamista myös Westerkullan kartanon ja Länsimäen väliseltä alueelta, jossa virkistysaluemerkintä on jo voimassa olevassa yleiskaavassa. Kaupunginhallitus toteaa tältä osin, että Länsimäki on kasvava ja täydentyvä asuin- ja keskusta-alue. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan on myös selvää, että alueen asukkaat käyttävät lähimetsäänsä virkistysalueena yleiskaavamerkinnän osoittamasta käyttötarkoituksesta riippumatta. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa (Kiiski ja Erävuori 2020 s. 19–20) on eritelty ulkoilupaineen vaikutuksia luontoon yleisellä tasolla. Huomattava asukasmäärän kasvu lisää viheralueiden virkistys- ja ulkoilukäyttöä. Lähimetsissä ja kaupunkimetsissä ulkoilu suuntautuu ensisijaisesti olemassa olevalle polkuverkostolle, joka käsittää rakennetut polut ja muodostuneet polut. Ulkoilututkimusten perusteella on pääteltävissä, että asuinalueiden välittömässä läheisyydessä luonnonalueisiin kohdistuu ulkoilupainetta, jonka seurauksena kasvillisuus kuluu. Ulkoilun kanavoimisessa oleellista on toteuttaa virkistysreitistöt ja muut virkistyspalvelut ennen asuinrakentamisen toteuttamista uusilla, asuinkäyttöön otettavilla alueilla tai asukasmäärältään huomattavasti kasvavilla alueilla. Kasvavan väestön tarpeisiin on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti varattava virkistysalueita, kuten yleiskaavassa on tehty. Westerkullassa virkistysalueen tarkempi sijainti ja rajaus on määriteltävä asemakaavaprosessissa. Kulutuksen ohjauksessa ulkoilureittien perustaminen on keskeistä.

Muutoksenhakijat toteavat myös, että ekologisten käytävien pohjamerkinnäksi olisi tullut osoittaa maa- ja metsätalousvaltainen alue (M), mikä tarkoittaisi näiden alueiden säilymistä metsäisinä luontoalueina. Tähän kaupunginhallitus toteaa, että metsätalousalueella maankäytön tavoite on metsän taloudellinen tuotto, joka yleensä saavutetaan päätehakkuun yhteydessä. Jos päätehakkuu tehdään ilman maiseman ja luonnon huomioon ottamista, voi tuloksena olla metsän virkistyskäyttömahdollisuuksien heikkeneminen vuosikymmenien ajaksi. Virkistysalueilla vaaditaan MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa puiden kaatoon, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin vaalia. Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla ei lain mukaan voida vaatia maisematyölupaa puiden kaatoon, joten yleiskaavalla ei näillä alueilla pystytä turvaamaan puustoisuutta ja siihen liittyviä luonnon ja maiseman arvoja.

Edelleen osan kartanoa rajaavan metsäalueen osalta muutoksenhakijat katsovat, että alue olisi tullut osoittaa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja toteavat, ettei yleiskaavassa ole huomioitu tätä maakuntakaavaluonnoksen mukaista nk. Myllymäen luonnonsuojelualuetta. Muutoksenhakijat viittaavat laadituissa selvityksissä alueen merkityksestä todettuun ja katsovat, että virkistyskäytön ohjaaminen

alueelle on ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Lausunnon antaja toteaa, että kyseinen alue oli Uusimaa 2050 kaavan luonnoksessa luonnonsuojelualuetta. Uudenmaan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheessa ja jatkovalmistelussa kyseinen alue oli kuitenkin jätetty kokonaan pois kaava-alueesta. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ”Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue” luonnonsuojelualuevarausta ei ole. Yleiskaavassa Myllymäen alueella on oikeusvaikutteisella liitekartalla 2 kuvattu päällekkäismerkintä ”luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue”, jonka määräyksessä sanotaan: ”Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luontoarvojen säilyminen. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.” Alueelle voi maanomistaja perustaa yksityisen luonnonsuojelualueen yleiskaavan sitä estämättä. Yleiskaava ei ole edellä esitetyin perustein tältäkään osin lainvastainen vaan alueen luontoarvot on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Yhteenvetona edellä esitettyyn kaupunginhallitus toteaa, ettei valituksenalaista kaavaa ole pidettävä muutoksenhakijoiden esittämin perustein lainvastaisena ja että valitus tulee siten perusteettomana hylätä.

Kulttuurimaisema

Muutoksenhakijat kuvaavat valituksessaan Westerkullan kartanokeskuksen ja sitä ympäröivien peltoalueiden muodostaman alueen olevan erittäin hyvin säilynyt kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti korvaamattoman arvokas kokonaisuus. Muutoksenhakijat viittaavat koko alueen Gubbackan alue mukaan lukien olevan voimassa olevassa maakuntakaavassa ”Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue” merkittävän kulttuuriympäristön aluetta. Muutoksenhakijoiden mukaan se, ettei yleiskaavan lisämerkintää “arvokas kulttuuriympäristö” ole ulotettu koko Gubbackan alueelle tekee yleiskaavasta tältä osin maakuntakaavan vastaisen. Muutoksenhakijat katsovat, ettei kaava-aineistossa ole esitetty perusteita sille, että Gubbackan itäpuoli on jätetty mainittujen merkintöjen ulkopuolelle.

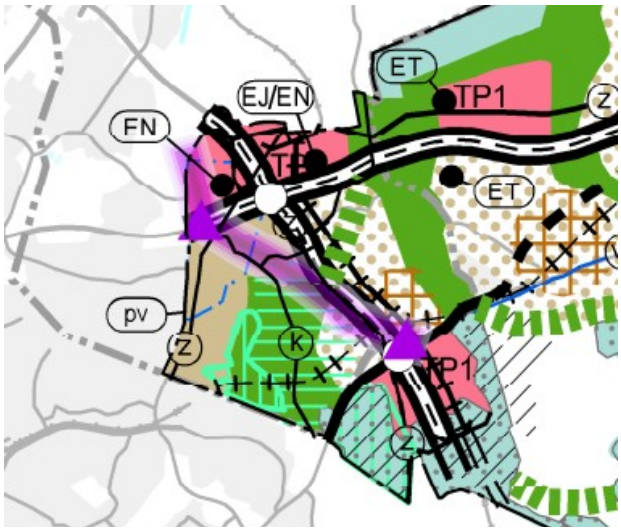
Kaupunginhallitus toteaa, että maakunnallisessa inventoinnissa “Missä maat on mainiommat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt (Uudenmaan liitto 2016 s.92, kartta s. 105) on esitetty ylikunnallinen kulttuuriympäristö Länsisalmen kulttuurimaisema. Inventoinnin kuvailutekstissä todetaan: “Länsisalmen kulttuurimaisema on pääkaupunkiseudun tiivistyvässä rakenteessa harvinainen, laaja viljelyaukea, jonka reunalle sijoittuu Westerkullan 1600-luvulla muodostettu kartano. Kartanon hyvin säilynyt, puiston ympäröimä rakennuskanta on pääosin 1800-luvulta. Kehä III erottaa Westerkullan kartanoalueeseen liittyvän Länsisalmen kylän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ulkopuolelle.” Gubbackaa ei kuvailutekstissä erikseen mainita, eikä mäki ole kokonaisuudessaan mukana voimassa olevaan maakuntakaavaan rajatussa maakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että yleiskaavaa 2007 varten tehty kulttuurimaisemaselvitys (Muukka ja Mäkynen 2005) perustelee edelleen kulttuurimaiseman suojelun ratkaisuja ja rajauksia yleiskaavassa 2020. Yleiskaavaan kulttuuriympäristöjen rajaukset tutkitaan valituksenalaisessa kaavassa maakuntakaavaa tarkemmalla tasolla. Yleiskaavaan 2007 arvokkaat viljelysmaisemat rajattiin siten, että rajauksen sisällä on avoin peltomaisema ja siihen sisältyvät metsäsaarekkeet sekä esimerkiksi rakennusryhmät puutarhoineen. Avointa viljelysmaisemaa reunustaa metsä, rakennettu ympäristö tai kulttuurikasvillisuus. Reunaa on otettu mukaan visuaalisin perustein eli sen verran kuin tarvitaan sulkemaan avoin näkymä. Gubbackan mäen toinen puoli ei näy avoimeen maisemaan, ja siksi se ei ole mukana arvokkaan viljelysmaiseman rajauksessa. Kaakkoon laskevalla rinteellä olevat muinaisjäänteet tulevat joka tapauksessa otetuiksi huomioon sekä

yleiskaavan yleismääräyksen että muinaismuistolain mukaisesti. Arvokkaaseen kulttuuriympäristöön kuuluu perinnebiotooppi (Wästerkullan kedot), joka on osoitettu myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä (luo) alueena. Gubbackan eteläpuolella yleiskaavan 2020 rajaus eroaa hieman yleiskaavan 2007 rajauksesta. Tämä pieni ero liittyy Mustavuoren ja Sipoonkorven väliseen ekologiseen runkoyhteyteen, jonka on tarkoitus olla metsitetty alue. Ero on kuitenkin niin pieni, ettei sitä voida pitää MRL:n tarkoittaman maakuntakaavan ohjausvaikutuksen vastaisena.

2. Metron linjaus perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan ja riittäviin selvityksiin

Muutoksenhakijat pitävät lainvastaisena sitä, että Länsisalmen metroasemavaraus on poistettu valituksenalaisesta kaavasta, mutta metroratavaraus Mellunmäki-Länsimäki on jätetty kaavaan. Muutoksenhakijat vaativat, että kiinteistön eteläosassa kulkeva metrovaraus tulee kumota yleiskaavasta. Kaupunginhallitus toteaa, että metrolinjaus perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan “Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue”. Kaupunginhallitus viittaa alla olevaan otteeseen Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan kaavakartasta Vantaan alueen osalta. Kaavakartassa metron merkintä on yhdysrata ja liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen.

Muutoksenhakijat viittaavat valituksessaan Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon yleiskaavaehdotuksesta. Lausunnossa todetaan: ”Yhteisvaikutukset, mukaan lukien Westerkullan peltoalueelle osoitetun metrolinjauksen toteuttamiskelpoisuus, tulevat arvioitavaksi tarkemmin Östersundomin alueen jatkosuunnittelun yhteydessä.” Muutoksenhakijat katsovat lausuman osoittavan, ettei metroradan toteuttamiskelpoisuutta ole selvitetty LSL 65 §:n edellyttämin tavoin, ja että varaus on MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n selvittämisvelvoitteiden vastainen.

Kaupunginhallitus toteaa, että edellä viitattu Uudenmaan ELY:n lausunnossaan esiin nostama asia on huomioitu ja täydennetty hyväksyttävän yleiskaavan metroa koskevaan määräykseen: ”Metron reitti, jolle on varattava riittävä alue maan alla tai pinnalla. Metron toteuttaminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi ”Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet” on liitetty Natura 2000-verkostoon.” Muutoksenhakijoiden esille tuoman selvitysten riittävyyden sekä toisaalta metron toteuttamiskelpoisuuden ja merkittävien maisemallisten haittojen osalta kaupunginhallitus toteaa, että

selvityksiä eri ratkaisuvaihtoehdoista on tehty useita Östersundomin yhteisen yleiskaavan yhteydessä. Vantaan yleiskaavan metrovaraus mahdollistaa edelleen useita toteuttamisvaihtoehtoja. Merkintä ei ota suoraan kantaa metron korkeusasemaan vaan se ratkaistaan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Muutoksenhakijat viittaavat edelleen siihen, ettei metroyhteys johda yleiskaavassa minnekään, kun yleiskaavasta puuttuu metroasema toiminnallisen kokonaisuuden toisena oleellisena osana. Tästä syystä muutoksenhakijat pitävät ratkaisua lainvastaisena. Ensisijaisesti muutoksenhakijat viittaavat toteuttamiskelpoisuutta ja luontovaikutuksia koskevien selvitysten riittämättömyyteen, yhdyskuntarakenteen toimivuutta ja liikenteen kestävää järjestämistä koskevien sisältövaatimusten vastaisuuteen sekä toissijaisesti haitallisiin maisemavaikutuksiin ja MRL 39 §:n rakennetun ympäristön ja maiseman arvojen vaalimisen vaatimuksen vastaisuuteen.

Tilanne Östersundomin kasvusuunnan jatkosuunnittelun osalta on avoin. Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki voi yleiskaavassa kuitenkin varautua tulevaan kasvusuuntaan osoittamalla mahdollisen joukkoliikenneyhteyden jatkuvuuden. Vastaava ratkaisu on voimassa olevassa yleiskaavassa nk. Klaukkalan radan osalta. Muutoksenhakijat viittaavat tässä yhteydessä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun KHO 8.7.1997 t.1724 Vuosaaren sataman seutukaavaratkaisun kumoamisesta. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa esitetty ratkaisu eroaa Vuosaaren sataman tilanteesta, jossa oli kyse samassa seutukaavassa esitetystä kokonaisuudesta, josta liikenneyhteydet satamaan jätettiin vahvistamatta. Vaikutus alueen jatkosuunnitteluun oli mainitussa tapauksessa seutukaavan kyseessä ollessa rajoittava. Sen sijaan käsillä olevassa tapauksessa valituksenalainen kaava toistaessaan metroratavarauksen osalta ohjeena ollutta maakuntakaavaa ja toisaalta jättäessään mahdollisuudet jatkosuunnittelulle ei johda korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavana ollutta tapausta vastaavaan liikenteen järjestämistä koskevaan kaavaan sisältövaatimusten vastaisuuteen.

Kaupunginhallitus toteaa, ettei metroratavarauksenkaan osalta valituksenalaista päätöstä ole pidettävä muutoksenhakijoiden esittämällä tavalla lainvastaisena. Metroratavaraus on yleiskaavan laatimisen ohjeena toimivan maakuntakaavan mukainen ja perustuessaan riittäviin selvityksiin täyttää myös yleiskaavan sisällölle asetetut vaatimukset.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että yleiskaava on kaikilta muutoksenhakijoiden vetoamilta osin MRL 39 §:n tarkoittamien yleiskaavan sisältövaatimusten mukainen. Yleiskaava perustuu lainsäädännön edellyttämiin yleiskaavan tarkkuustaso huomioiden riittäviin selvityksiin. Yleiskaava ei myöskään aiheuta maanomistajalle MRL 39 §:n tarkoittamaa kohtuutonta haittaa. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

Lähteet

Jalkanen, J., Moilanen, A. & Toivonen, T. (2018). Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella. Uudenmaan liitto. Uudenmaan liiton julkaisuja E 194–2018. 131 s.

Uudenmaan liitto (2016). Missä maat on mainiommat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt Uudenmaan liiton julkaisuja E 176–2016

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018

Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038, Mäkynen Anne 16.8.2017. 79 s

Vantaan kaupunki (4/2005). Kulttuurimaisemaselvitys. Muukka, Laura ja Mäkynen, Anne. Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu C7:2005

Kiiski, Juha & Erävuori, Lauri (2020). Vantaan yleiskaava. Arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000-alueisiin. 9.11.2020. SITOWISE. 43 s

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2017). Östersundomin yhteinen yleiskaava. Östersundomin metron rakennettavuus- ja kustannustarkastelu, Uudet linjaukset (suora ja maanalainen). 31.5.2017. Sito Oy. 21 s.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2016). Östersundomin yhteinen yleiskaava. Östersundomin metron rakennettavuus- ja kustannustarkastelu, Pohjoinen linjaus. 30.12.2016. Sito Oy. 15 s.

Linnan kartanon asemakaava 232200

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue, kaavakartta

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue, merkinnät ja määräykset

Uudenmaan maakuntakaava YM 2006, kaavakartta

Uudenmaan maakuntakaava, merkinnät ja määräykset

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

ASIA Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14 koskien Vantaan yleiskaavan 2020 (YK0048) hyväksymistä. Päätösote valitusosoituksineen on liitteenä 1.

VALITTAJAT

1) Kaava-alueella sijaitsevan kiinteistön Westerkulla 18:0 pääomistajina (omistusosuus 89/144) Ulf William Thuringin oikeudenomistajat ja [redacted] len.

2) Kaava-alueella olevan kiinteistön Westerkulla gård 18:4 omistajana (omistusosuus 100 %) [redacted]

ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

Asianajaja Juha Sario
Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy, Pohjoinen Makasiinikatu 6 A 8,
PL 208, 00131 Helsinki, puh. (09) 2511 1620, faksi (09) 2511 1621

VALITUSAIKA

Pöytäkirjan otteen mukaan se on ollut nähtävillä Vantaan kaupungin internetsivuilla 3.2.2021, joten valitusosoituksen mukaisesti kaavan hyväksymistä koskeva päätös on tullut asianosaisen tietoon 7 päivän kuluttua sen julkaisemisesta internetsivuilla. Tiedoksianto, josta 30 päivän valitusaika lasketaan, on siis tapahtunut 10.2. ja valitusaika päättyy täten 12.3.2021.

VALITUS JA VAATIMUKSET:

1) Vaadimme, että Westerkullan kartanokeskuksen alueen (kiinteistöt 18:0 ja 18:4) pohjavaraus P on kumottava MRL 39 §:n mukaisten sisältövaatimusten vastaisena. Erityisesti varaus on ristiriidassa rakennetun ympäristön arvojen vaalimista koskevan tavoitteen kanssa (2. mom. 8-kohta), mutta se aiheuttaa myös maanomistajalle saman lainkohdan 4. momentissa kiellettyä kohtuutonta haittaa.

2) Lisäksi vaadimme, että tilan Westerkulla 18:0 alueelle sijoitetut VL-varaukset on kumottava MRL 39 §:n sisältövaatimusten ja osin myös LSL 66 §:n vastaisina. Sisältövaatimusten vastaisuus liittyy MRL 39.2 §:n 8-kohtaan koskien luonnonarvojen sekä rakennetun ympäristön ja maiseman vaalimista. Lisäksi varaukset aiheuttavat myös maanomistajalle saman pykälän 4. momentissa kiellettyä kohtuutonta haittaa. Vaatimus ei kohdistu siihen kiinteistön osaan, joka sijaitsee Porvoonväylän pohjoispuolella Slåttmossenin alueella, koska sinne on lainvoimaistunut asemakaava.

3) Edelleen vaadimme, että Westerkullan kartanon 18:0 peltoaukeille sijoitettu metrolinjavaraus kumotaan MRL 39 §:n sekä LSL 65 ja 66 §:ien sekä myös MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n vastaisena.

1. Omistamamme Westerkullan kartanon alueen erityisarvoista

Westerkullan kartanokeskuksen ja sitä ympäröivien peltoaukeiden muodostama alue on erittäin hyvin säilynyt kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti korvaamattoman arvokas kokonaisuus, jota myös omistajien toimesta on hoidettu mahdollisimman hyvin sen vanha luonne säilyttäen. Alueen itäreunalla sijaitsee Gubbackan rinne, jonne on yleiskaavassa osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi määritelty luo-kohde (vanhoja laidunketoja - maakunnallisesti arvokas perinnemaisema, lehtomaista rinnettä ja kalliopainannesuo) sekä muinaismuistoalueeksi luokiteltu vanha kylän pohja 1600-luvulta. Kylää on tutkittu museoviraston toimesta vuosina 2005 – 2010 ja sen historiallisista arvoista on myös julkaistu oma teoksensa.

Kaavaselostuksessa Westerkullan kartanon erityisarvoja on kuvailtu seuraavasti (s. 149):

> *"Westerkullan kartano peltoineen kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen Länsisalmen kulttuurimaisemaan, joka on pääkaupunkiseudulla harvinainen laaja viljelyalue, joka on saavuttanut nykyisen laajuutensa jo viimeistään 1600-luvulla. Myllymäen vanhat linnoitteet kuuluvat kokonaisuuteen pääkaupunkiseudun I maailmansodan aikaiset linnoitteet, joka on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Oikeusvaikutteisella liitekartalla näiden kahden erilaisen kulttuuriympäristön kokonaisuus on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi tai muuksi merkittäväksi kulttuuriympäristöksi ja viljelyaukea on erotettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi, jota koskee määräys: maisemallisesti merkittävät pellot tai niityt on säilytettävä."*

Westerkullan alue on siis edellä kuvailluin tavoin kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti erittäin arvokas kokonaisuus ja se on luokiteltu koko Gubbackan alue mukaan lukien Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa – Östersundomin alue maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi, joita ovat tämän määräyksen kuvauksen mukaisesti "arvokkaat maaseudun maisema-alueet sekä maisemanähtävyydet". Valituksenalaisessa yleiskaavassa onkin aivan oikein kartanon ydinalueelle sijoitettu

vinoviivoituksella lisämerkintä "arvokas kulttuuriympäristö". Jostain syystä tätä viivoitusta ei ole ulotettu koko Gubbackan alueelle, joten tältä osin yleiskaavan lisämerkintöjä olisi pitänyt muistutuksessamme vaatimallamme tavalla korjata siten, että ne ulottuisivat koko tälle alueelle. Näin jo pelkästään siitä syystä, että valituksenalainen yleiskaava on tältä osin jäänyt selvästi maakuntakaavan vastaiseksi.

2. Westerkullan kartanokeskuksen aluevaraus

2.1 Aluevarauksen lainvastaisuus

Katsomme, ettei yleiskaavaluonnoksessa Westerkullan kartanokeskuksen alueelle osoitettu P-varaus "Palvelujen ja hallinnon alue" vastaa millään tavoin sen nykyistä tai tulevaa käyttötapaa. Tätä kulttuurihistoriallisesti arvokasta ja yhtenäistä aluetta on jatkossakin tarkoitus käyttää nimenomaan kartanon tilakeskuksena siten, että se on osa toimivaa maatilaa ja omistajiensa pääasiallinen elinkeino. Tilakokonaisuuteen kuuluu myös peltoaukeiden keskellä oleva kuivuri- ja riihialue, joka onkin oikein huomioitu Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa osaksi tilakeskuskokonaisuutta.

Kaavaselostuksessa (s. 51) yksityisessä omistuksessa olevia P-varauksella osoitettuja alueita on kuvailtu seuraavasti:

> *"Matkailun kehittämisen näkökulmaa sekä kulttuuriympäristöjen roolia osana kaupunkilaisten elinympäristöä tukevat myös kartanoalueet ja muut historialliset miljööt. Nämä kohteet korostavat Vantaan monisatavuotista tarinaa, jota on syytä korostaa voimakkaan kasvun rinnalla. Yksityisessä omistuksessa olevat palveluiden ja hallinnon alueet, kuten kartanot, eivät ole tarkoitettu julkisten palveluiden tarpeisiin. Kulttuurihistoriallisia palveluiden alueiksi merkittyjä kohteita kehitettäessä suojeluarvot ovat huomioonotettava reunaehto."*

Kuvailu näiden alueiden luonteesta ei sovi ollenkaan Westerkullan kartanon tilakeskuksen alueen vuosisataiseen käyttötarkoitukseen (1600-luvulta lähtien) ja tulevaisuuden tavoitteisiin säilyä edelleen toimivana maatilana. Niin Westerkullan kartanon päärakennusta (tila Westerkulla gård 18:4) kuin kartanokeskuksen alueella olevia

muitakin rakennuksia on tarkoitus tulevaisuudessa käyttää juuri tilan maatalouselinkeino- ja viljelytoiminnan osina eikä palvelu-/matkailutoimintojen tiloina. Katsomme, että kartanon arvokkaat erityispiirteet voidaan säilyttää juuri sen perinteisessä käyttötarkoituksessa. Alueen hyödyntäminen matkailukohteena taas nähdäksemme vaarantaisi Westerkullan kartanokokonaisuuden kulttuurihistorialliset ja maisemalliset erityisarvot, joten kaavavarausta P on pidettävä selvästi MRL 39.2 §:ssä säädetyn rakennetun ympäristön ja (kulttuuri)maiseman vaalimista koskevien sisältövaatimusten vastaisena.

Westerkullan kartanon luonne ja käyttötarkoitus poikkeaakin siten merkittävästi muista vastaavalla P-merkinnällä osoitetuista Vantaalla sijaitsevista kartanokeskuksista kuten Håkansböle tai Nissbacka, joita on jo ennen yleiskaavan laatimistakin käytetty luonteeltaan yleisölle avoimina "palvelualueina". Håkansböle on Vantaan kaupungin omistuksessa ja siellä järjestetään opastettuja yleisökierroksia sekä alueella on myös kahvilatoimintaa. Nissbacka taas toimii yleisölle avoimena taiteilija Laila Pullisen museona / veistospuistona.

Oletettavasti kartanokeskuksen epäsopiva P-varaus periytyy aiemmista Kaakkois-Vantaan osayleiskaavoista, joissa oli vastaavat merkinnät. Maankäytön suunnittelu on mennyt kuitenkin näiden vanhempien kaavojen jälkeen eteenpäin erityisesti Östersundomin yhteisen yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Yleiskaava 2020 ehdotusvaiheen selostuksessa onkin todettu, että uuden yleiskaavan pitäisi olla sopusoinnussa Östersundomin yhteisen yleiskaavan kanssa ja tästä on todettu (ehdotusvaiheen kaavaselostus s. 101) seuraavaa:

> *"Westerkullan kartanon alueella kaavakartta on Östersundomin kuntien yhteisen yleiskaavan ratkaisun mukainen, vaikka merkintätavat ovat Vantaan yleiskaavan 2020 mukaisia."*

Tämä väite ei kuitenkaan pidä paikkaansa niinkin keskeisen kuin kartanokeskuksen P-varauksen kanssa.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa kartanokeskus ja siihen liittyvä peltoalueiden keskellä sijaitseva maatalousrakennusten alue on merkitty seuraavan sisältöisellä varauksella:

*"**Alue, jonka ominaispiirteet säilytetään.***
Tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristö, maiseman ja luonnon arvot ja ekologiset yhteydet.
Olemassa olevia rakennuksia voidaan korjata, laajentaa ja korvata. Alueen ominaispiirteiden mukainen vähäinen täydennysrakentaminen sallitaan."

Vaikka Kehä III:n itäpuoleinen osa Östersundomin edelleen valituskäsittelyssä olevaan yleiskaavaan liittyvistä alueista on aivan viimevaiheessa poistettu tästä valituksenalaisesta Vantaan yleiskaava 2020:sta (Ks. selostus s. 183), on tämä johtunut erityisesti siitä, että Östersundomin kaava kumottiin Helsingin hallinto-oikeudessa sen liian tehokkaan rakentamisen Natura 2000 -alueille aiheuttaman merkittävän haitan vuoksi. Poisto koskikin juuri niitä alueita, joille oli sijoitettu metroasema ja sen ympärille erittäin tehokasta rakentamista. Näin ollen edellä esitetyillä argumenteilla liittyen kartanokeskuksen lainmukaiseen varaukseen ei ole liityntää niihin perusteisiin, joilla Österundomin kaava kumottiin ja joilla osa Vantaan yleiskaavan aluetta jätettiin nyt "valkoiseksi alueeksi".

Kartanokeskuksen alueelle on edellä esitetyin tavoin yleiskaava 2020:ssa sijoitettu oikeusvaikutteisen liitekartan lisämerkintä "**Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema**". Tämäkin lisämääritelmä on nähdäksemme jo lähtökohtaisesti ristiriidassa P-varauksen mukaisten palvelu- tai matkailutoimintojen kanssa.

Westerkullan kartanoalue voisi esimerkiksi rinnastua luonteeltaan läheiseen Sotungin kyläalueeseen, jossa pohjamerkintänä on kaavaehdotuksessa käytetty varausta AT. Luettaessa kyläaluetta koskevat kaavamääräykset yhdessä nyt jo alueelle sijoitetun Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokasta kylämaisemaa koskevien määräysten kanssa päädytään hyvin lähelle saman tyyppistä aluevarausta, kun Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa kartanokeskukseen on sijoitettu. Olisikin oikeudellisesti ottaen ongelmallista ja muutenkin varsin epätyydyttävä lopputulos, jos Östersundomin yhteinen yleiskaava tuleekin valituskäsittelyn jälkeen voimaan nykyisessä muodossaan ja Vantaan yleiskaava 2020:ssa hyväksytään sen kanssa täysin ristiriitainen P-aluevaraus.

Edellä esitetyn perusteella oikea Westerkullan kartanokeskuksen alueen nykyistä ja tulevaa käyttöä vastaava pohjamerkintä olisi selkeästi edellä esitetyin tavoin joko AT tai AP. Koska hallinto-oikeusvaiheessa kaavaa ei voida muuttaa, voimme vain vaatia P-varauksen kumoamista lainvastaisena.

2.2 Kaavamääräyksen kohtuuttomuus maanomistajan kannalta

Kaavaselostukseen lisättiin muistutuksessamme vaatimallamme tavalla ehdotusvaiheen jälkeen edellä esitettyyn lainaukseen sisältyvä lausuma siitä, että *"Yksityisessä omistuksessa olevat palveluiden ja hallinnon alueet, kuten kartanot, eivät ole tarkoitettu julkisten palveluiden tarpeisiin."*

Erityisenä oikeudellisena ongelmana maanomistajan kannalta on kuitenkin edelleen se, että oikeusvaikutteisen kaavamääräyksen tekstimuotoilussa ei tehdä selvää eroa julkiseen ja yksityiseen käyttöön tulevien alueiden suhteen. Ottamalla vaatimamme lisäyksen kaavaselostukseen on kaavoittaja selvästi myöntänyt tulkinnallisen epäselvyyden kaavamääräystekstin kanssa. Tilannetta ei ole omiaan myöskään selkeyttämään edellä selostettu tilanne siitä, että muut P-varauksella osoitetut kartanot ovat selkeästi yleisessä käytössä.

Tilanteessa, jossa yleiseen ja yksityiseen tarpeeseen kaavassa varattujen alueiden rajan määrittely on epäselvä, päädytään maanomistajan oikeusturvan kannalta kohtuuttomimpaan mahdolliseen tulkinnanvaraisuuteen, jossa ei ole selkeää varmuutta siitä voidaanko yksityisessä omistuksessa oleva alue osoittaakin yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa yleiseen käyttöön vai ei. Edellä esitetyn perusteella on selvää, että yksityisenä maatilana käytettävän Westerkullan kartanon alueelle osoitettu P-varaus on MRL 39.4 §:n tarkoittamin tavoin kohtuuton ja se on kumottava lainvastaisena.

3. Lähivirkistysalueiden VL-varausten kumoaminen tilan Westerkulla 18:0 alueelta

3.1 VL-varausten ristiriita luontoarvojen kanssa

3.1.1 Gubbackan alue / Kehä III:n itäpuoleinen ekologinen yhteys

Valituksenalainen yleiskaavaratkaisu on ylipäätään ekologisten yhteyksien toteuttamisen kannalta kaavaan sijoitettujen VL "pohjavarausten" osalta ristiriitainen ja ongelmallinen. Natura 2000 -kohteen "Mustavuori ja Östersundomin lintuvedet" luontoarvoiltaan arvokkaimmalta Mustavuoren alueelta lähtevän ja Gubbackan kautta Sipoonkorpeen jatkuvan ekologisen yhteyden lähtökohtana on ollut se, että tämä alue toimii metsälajiston (erityisesti pyyn) liikkumisen kannalta tärkeänä käytävänä näiden Natura 2000 -alueiden välillä. Tätä tavoitetta koskeva kaavamääräys onkin jätetty kaavaan vaikka osa ekologista yhteyttä on katkennut edellä selostetun kaavarajausmuutoksen vuoksi (Ks. kaavaselostus s. 183).

Östersundomin yhteisen yleiskaavan, johon tämä ekologinen yhteys alun perin perustuu, määräyksissä on sen sijaan selvemmin todettu, että kaava-alueen "*Ulkoilureitit tulee sijoittaa siten, että ne eivät heikennä alueen toimivuutta ekologisena yhteytenä*". Tämä määräys tarkoittaa selkeästi sitä, ettei tälle ekologisen yhteyden alueelle voida ohjata yleistä ulkoilua ja virkistyskäyttöä. Yhteyden pohjamerkintänä valituksenalaisessa Vantaan yleiskaava 2020:ssa käytetty lähivirkistysaluevaraus (VL) on siten pahassa ristiriidassa ekologisen yhteyden tavoitteiden kanssa, kun tämän kaavan kaavamääräyksen mukaan alueella sallitaan erityisesti esimerkiksi "*ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva rakentaminen*".

Muutenkin on huomattava, että juuri herkimmille Natura-kohteille samoin kuin tärkeimpien ekologisten yhteyksien alueelle ei tulisi ylipäätään ohjata luontoa kuluttavaa virkistyskäyttöä ollenkaan, vaan tavoitteena tulee olla nimenomaan sen rajoittaminen näillä alueilla.

Yleiskaava 2020 valmistelutyön yhteydessä ei ole tehty uusia / omia luontoselvityksiä Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueelta, vaan on päädytty käyttämään tämän aiemman kaavatyön tuottamia selvityksiä (kaavaselostus s. 155). Östersundomin

kaavan Natura-arvioinneissa juuri tuohon kaavaan sijoitetun merkittävän rakentamisen seurauksena näille alueille kohdistuvaa virkistyskäyttöpaineen lisääntymistä pidettiin suurimpana Natura-luonnonarvoja merkittävästi heikentävänä tekijänä. Virkistyskäyttöpaineen lisääntyminen suojelualueilla ja ekologisten yhteyksien alueilla kasvaa koko Östersundomin alueen rakentumisen myötä erityisesti siitä syystä, että suuri osa nykyisin virkistykseen käytetyistä metsä- ja luontokohteista tulisi tehokkaan rakentamisen seurauksena poistumaan virkistyskäytöstä. Tällöin on erittäin tärkeää, että herkimmät luontokohteet ja merkittävät ekologisten yhteyksien alueet jätetään järjestetyn virkistyskäytön ulkopuolelle.

Katsomme siten, ettei virkistysaluevarausten sijoittaminen ekologisten yhteyksien alueille ole MRL 39 §:n sisältövaatimusten mukainen ratkaisu erityisesti luonnonarvojen huomioon ottamisen osalta. Samoin kaavaehdotus on näiltä osin LSL 66 §:n (viittaus MRL 197 §) vastainen, kun siinä ei riittävällä tavalla ole otettu huomioon ekologisen käytävän toimintaa Natura-alueisiin kohdistuvien suojeluarvoja merkittävästi heikentävien vaikutusten lieventämisessä.

Ekologisten käytävien pohjamerkinnäksi olisi pitänyt muistutuksessamme vaadituin tavoin muuttaa M, mikä tarkoittaisi näiden alueiden säilymistä metsäisinä luontoalueina, joiden suojelumääräykset taas annettaisiin ekologisia käytäviä tai luo-alueita koskevilla kaavamääräyksillä. Erityisesti Gubbackan halki kulkevan pyylle tarkoitetun käytävän suhteen on hyvin tärkeää, että alue olisi mahdollisimman tehokkaasti virkistyskäytöltä eristetty ja nimenomaan metsäinen reitti eläimille liikkua mahdollisimman häiriöttömästi Natura 2000 -kohteiden Mustavuori ja Östersundomin lintuvedet sekä Sipoonkorpi välillä. Koska valitusvaiheessa ei kaavaan voida tehdä muutoksia, vaadimme jälleen vain tämän alueen pohjamerkinnän VL kumoamista. Alueelle tulisi sen sijaan jättää luontoarvojen turvaamiseksi luo-alueen varaus ja ekologisen käytävän merkintä.

3.1.2 Kartanokeskuksen länsipuolen ekologinen yhteys ja Myllymäen suojelualue

Valituksenalaisen yleiskaavan valmistelun yhteydessä tehdyssä selvityksessä Vantaan ekologisista yhteyksistä on Gubbackan alueen lisäksi Westerkullan kartanokes-

kuksen ja Länsimäen asuinalueen väliin sijoitettu ekologinen käytävä no. 59 Mustavuori (Natura 2000) – Myllymäki (LUO) – Långmossen – Vaarala (selvityksen sivut 42-43), jonka on todettu olevan "Osa maakunnallista ekologista käytäväaluetta". Tätä yhteyttä ei kuitenkaan ole merkitty selvityksen mukaisesti valituksenalaiseen yleiskaavaan miltään osin. Muutenkin nyt nähtävillä olevassa kaavassa "tiivis asuinalue" (A) varaus katkaisee tämän yhteyden pohjoiseen Slåttmossenin suuntaan.

Yleiskaavan 2020 ehdotuksessa ei myöskään ole otettu huomioon "Myllymäen" alueelle maakuntakaavaluonnoksessa sijoitettua luonnonsuojelualuetta. Uudenmaan liiton luontoselvityksessä (Ote selvityksestä "Uusimaa-kaavan 2050 luontoselvityskohteiden 2017-2018 maakunnallinen arvo", koosteraportti, Uudenmaan liiton julkaisuja E 217 – 2019 on tämän kirjelmän liitteenä 2) suojelualueen luontoarvot ja rajaus on esitetty kohteena "I 3. Myllymäki, Vantaa (21,9 ha)" (liite 2 s. 394-397). Selvityksen mukainen suojelualue ulottuu osin myös omistamamme kiinteistön 18:0 alueelle. Uudenmaan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheessa ja jatkovalmistelussa tämä alue oli jätetty kokonaan pois kaava-alueesta, koska samaa aluetta koskeva vaihemaakuntakaava on valitusten johdosta käsiteltävänä KHO:ssa.

Niin Vantaan yleiskaavan 2020 ekologisia yhteyksiä koskevassa selvityksessä kuin maakuntakaavatyön yhteydessä laadituissa tämän kirjelmän liitteenä 2 olevassa luontoselvityksessä ja selvityksessä "Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella" (Jalkanen ym. 2018, s. 41-44) korostuu koko Westerkullan kartanoa ympäröivän luontoalueen merkitys Mustavuoresta Sipoonkorpeen johtavan laajan ekologisen verkoston kannalta. Liitteenä 2 olevassa selvityksessä (s. 394) määritellään Myllymäen alueen luontoarvoja erityisesti lisäävänä tekijänä sen kuuluminen maakunnallisen tason ekologiseen verkostoon, yhdistyminen eri luontotyyppeihin sekä läheinen sijainti suhteessa muihin saman luontotyypin esiintymiin. On myös huomattava, että tämä läntinen ekologinen yhteys lähtee suoraan Natura 2000 -kohteen "Mustavuori ja Östersundomin lintuvedet" luontoarvoiltaan arvokkaimmalta Mustavuoren alueelta kohti Sipoonkorpea. Käytävän sijainti ja ulottuminen suurelta osin myös Westerkullan peltoaukeiden alueelle näkyy hyvin liitteen 2 karttapiirroksesta (s. 397).

Edellä selostetuilla alueilla nimenomaan voimakkaasti kasvava virkistyskäyttöpaine muodostaa suurimman uhan ekologisen käytävän toimivuudelle. Lisäksi on huomattava, että liitteessä 2 selostetuin tavoin Myllymäen esitetyn luonnonsuojelualueen luontoarvot liittyvät erityisesti alueen kasvistoon, joten on selvää, että virkistyskäytön ohjaaminen tälle alueelle on suuressa ristiriidassa sen suojelutavoitteiden kanssa.

Katsomme siten, ettei virkistysaluevarausten sijoittaminen myöskään tämän ekologisen yhteyden tai Myllymäen alueille ole MRL 39 §:n sisältövaatimusten mukainen ratkaisu erityisesti luonnonarvojen huomioon ottamisen osalta. Samoin kaavaehdotus on näiltä osin LSL 66 §:n (viittaus MRL 197 §) vastainen, kun siinä ei riittävällä tavalla ole otettu huomioon ekologisen käytävän toimintaa Mustavuoren ja Sipoonkorven Natura 2000 -alueiden välillä.

Myllymäen alueen osoittaminen pohjavaraukseltaan VL-alueeksi lisämerkinnällä "luo" ei vastaa mitenkään edellä luonnonsuojelualueeksi luontoarvojensa perusteella luokitellun alueen vaatimaa kaavallista suojelutasoa. Tämä alue olisikin maakuntakaavaluonnoksessa esitetyin ja muistutuksessamme vaadituin tavoin tullut ehdottomasti yleiskaavassa osoittaa merkinnällä SL. Valitusvaiheessa alueelta tuleekin kumota pohjamerkintä VL lainvastaisena, mutta suojeluarvojen väliaikaiseksi turvaamiseksi alueelle tulisi jättää voimaan luo-alueen merkintä.

3.2 Gubbackan alueen arvokkaan kulttuuriympäristön lisämerkintä

Kaava-aineistossa ei ole esitetty mitään perusteita sille, miksi Gubbackan Kehä III:n ja Itäväylän kulmaan jäävää aluetta ei ole kokonaisuudessaan osoitettu oikeusvaikutteisin lisämerkinnöin "Arvokas kulttuuriympäristö" ja "Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö". Tämä siitä huolimatta, että olemme tähän asiaan mielipiteissämme ja muistutuksessamme toistuvasti kiinnittäneet erityistä huomiota. Näiden merkintöjen ulkopuolelle jätetty Gubbackan itäpuoli on peltoaukeilta nousevana varsin jyrkkänä metsäisenä rinteenä hyvin oleellinen maisemallinen osa kartanokeskusta ympäröivää kulttuurimaisemaa, joten nähdäksemme sen rajaamiselle ulos lisämerkintäalueista ei ole minkäänlaisia perusteita. Näin erityisesti jo siitä syys-

tä, että vaihemaakuntakaavassa, joka tosin on vielä vailla lainvoimaa, vastaava rajaus on ulotettu kiinni edellä mainittuihin liikenneväyliin.

Jälleen kerran ongelmaksi muodostuu se, että valitusvaiheessa yleiskaavan lisämerkintöihin ei voida tehdä muutoksia, mutta tämän alueen pohjavaraus VL ja ylipäätään valituksenalainen yleiskaava tulisi nähdäksemme kumota tältä alueelta sillä perusteella, että kaavassa ei ole otettu huomioon koko Gubbackan luonnetta maisemallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä. Näin hallinto-oikeus voisi ohjeistaa kaavoittajaa korjaamaan lisämerkintöjen rajaukset kattamaan koko Gubbackan alueen.

3.3 VL-varausten kohtuuttomuus maanomistajan kannalta

Kuten valituksenalaisen yleiskaavan kartasta voidaan havaita, kaikki muut Westerkullan kartanon alueet pois lukien kartanokeskuksen P-alue sekä peltoaukea, joka on merkitty varauksella MY, on valituksenalaisessa yleiskaavassa osoitettu pääosin VL-alueiksi ja pieneltä osaltaan SL-alueiksi. Itäinen Gubbackan päällä osittain oleva VL-alue on merkittävältä osaltaan merkitty myös nykyisille peltoalueille.

Kaavaselostuksessa esitetyin tavoin (s. 85) huomattavan suuri osa koko kaupungin pinta-alasta eli 16.5 % (noin 4000 hehtaaria) on osoitettu metsäisiksi virkistysalueiksi, joten kuntalaisten virkistysaluetarpeet tulevat varmuudella riittävästi huomioon otetuiksi ilman, että yksityisten maanomistajien kaikkia metsäalueita osoitetaan virkistysalueiksi. Näin erityisesti, kun muistetaan, että lähivirkistysalueet ovat tyypillisesti sellaisia yleiseen käyttöön varattuja alueita, joihin voi kohdistua kunnan lunastusoikeus. Kaavaselostuksen mukaisesti (mts.) kaupunki toteuttaakin virkistysalueita ”vähitellen hankkimalla maita kaupungin omistukseen”.

Kartanon kulttuurihistoriallisen luonteen vaaliminen toimivana maatilana ja sen omistajien elinkeinona ei ole mahdollista pelkästään kartanokeskuksen ja peltoalueiden varassa, vaan niitä ympäröivät puistoiset metsäalueet muodostavat välttämättömän suoja-alueen kartanon toiminnoille. Ne ovat myöskin aivan oleellinen osa sitä erittäin arvokasta kulttuurimaisemaa, jota yleiskaavan lisämerkinnöin halutaan erityisesti vaalia. Maanomistajan kannalta olisikin varmuudella MRL 39.4 §:ssä kielletyin

tavoin kohtuutonta, jos kaikki Westerkullan kartanon metsäalueet jäisivät yleiskaavan mukaisiksi lähivirkistysalueiksi, joille myös voitaisiin tarkoituksella ohjata intensiivistä virkistyskäyttöä. Tässä yhteydessä on myös muistettava, että kartanon Helsingin puoleisista alueista yli 100 hehtaaria on jo sisällytetty Natura 2000 -kohteeseen.

4. Metroratavarauksen kumoaminen

Länsisalmen metroaseman poistaminen kaavasta erityisesti Uudenmaan ELY-keskuksen vaatimin tavoin LSL 65 §:n vastaisena, mutta samalla taas metroratavarauksen Mellunmäki-Länsisalmi jättäminen yleiskaavaan on synnyttänyt hyvin epäloogisen ja selvästi lainvastaisen kaavatilanteen. ELY-keskuksen valituksenalaisesta yleiskaavasta 8.1.2021 antaman lausunnon (liite 3) mukaisesti (s. 8) Kehä III:n itäpuolelle sijoittuvaa metroasemavarausta ja sitä ympäröivää tehokasta rakentamista ei ole ollut mahdollista nähtävillä olleen kaavaehdotuksen mukaisesti sisällyttää kaavaan, koska näiden varausten vaikutuksia Natura-alueille ei ole arvioitu LSL 65 §:n edellyttämällä tavalla. Yleisesti ottaen tämä kysymys on myös johtanut Östersundomin yhteisen yleiskaavan kumoamiseen Helsingin hallinto-oikeudessa muun muassa ELY-keskuksen tekemän valituksen seurauksena.

Metroaseman poistamisesta valituksenalaisesta yleiskaavasta ei siis ole kuitenkaan seurannut sinne johtavan Westerkullan peltoaukeat halkaisevan ratavarauksen poistamista kaavasta, vaan se on jätetty sinne nähdäksemme täysin perusteetta. Tätä ratkaisua on kuvailtu kaavaselostuksessa hyvin niukasti seuraavasti (s. 91):

> "*Metro jatkuu yleiskaavassa Mellunmäestä itään maakuntakaavan mukaisesti.*" (Vastaava hieman monisanaisempi perustelu on sivulla 150)

Tässä yhteydessä on heti huomautettava, että mainittu vaihemaakuntakaava on myös valitusten johdosta käsiteltävänä KHO:ssa ja siinä on kyllä osoitettu myös metroradan pätkän lisäksi metroasemavaraus, johon tämä rata johtaisi.

ELY-keskus on todennut lausunnossaan (liite 3, s. 8) tämän ratalinjauksen suhteen seuraavaa:

> *"Yhteisvaikutukset, mukaan lukien Westerkullan peltoalueelle osoitetun metrolinjauksen toteuttamiskelpoisuus, tulevat arvioitavaksi tarkemmin Östersundomin alueen jatkosuunnittelun yhteydessä."*

Tämä ELY-keskuksen lausuma osoittaa täysin kiistatta sen, ettei metroasemavarauksen ohella myöskään metroradan toteuttamiskelpoisuutta ole selvitetty LSL 65 §:n edellyttämin tavoin. Tämä tarkoittaa myös sitä, että varaus on MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisten selvittämisvelvoitteiden vastainen.

Metroasemavarauksen poistaminen kaavasta mutta sinne johtavan liikenneyhteyden, joka ei siis enää johda minnekään, jättäminen valituksenalaiseen kaavaan muodostaa nähdäksemme täysin analogisen tilanteen ratkaisulla KHO 8.7.1997 t.1724 kumotun Vuosaaren sataman seutukaavavarauksen kanssa. Tässä tapauksessa ympäristöministeriö oli vahvistanut varsinaisen sataman varauksen, mutta jättänyt kaikki sinne johtavat liikenneyhteydet vahvistamatta Natura 2000 -sääntelyn vastaisina. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että satama ja sen liikenneyhteydet muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, jossa toista elementtiä ei ole mahdollista ottaa kaavaan ilman toista tämän kokonaisuuden välttämätöntä osaa. Silloisen lainsäännön (RakL) perusteella katsottiin, etteivät liikennejärjestelyt perustu riittäviin selvityksiin, eikä kaava tältä osin myöskään täytä sille asetettuja liikenteen järjestämistä koskevia sisältövaatimuksia.

Kun tässä tapauksessa valituksenalaiseen yleiskaavaan on otettu metron ratavaraus, jolta puuttuu tämän toiminnallisen kokonaisuuden toinen oleellinen osa eli metroasema, johon se johtaisi, on selvää, että edellä selostetuin tavoin tämä kaavavaraus ei perustu MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n edellyttämiin riittäviin selvityksiin tämän liikenneyhteyden toteuttamiskelpoisuudesta tai sen luontovaikutuksista. Samalla varaus on MRL 39.2 §:n 1-kohdan mukaisen yhdyskuntarakenteen toimivuutta koskevan sisältövaatimuksen vastainen sekä ristiriidassa myös 4-kohdan sisältövaatimusten kanssa, jossa edellytetään muun muassa liikenteen järjestämistä ympäristön kannalta kestävällä tavalla.

Valituksenalaisessa Vantaan yleiskaavassa Westerkullan kartanon peltoalueille osoitettu metroradan "tynkävaraus" tulee siis kumota edellä eriteltyjen lainkohtien vastaisena.

Ellei hallinto-oikeus katso voivansa kumota ratavarausta edellä esitetyin perustein, olisi se joka tapauksessa kumottava yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisena.

Tämä siitä syystä, että Westerkullan peltomaisemaan sijoitettu pinnassa ja mahdollisesti vielä korkealla siltarakennelmalla kulkeva metrolinjaus muodostaisi yhden yleiskaavan merkittävimmistä haitallisista maisemavaikutuksista. Olemme jo useaan otteeseen eri kuulemisvaiheissa esittäneet, että jos alueen joukkoliikennemalliksi valitaan metron jatkaminen Mellunmäestä itään, on jatkosuunnittelun yhteydessä pyrittävä kaikin tavoin lieventämään niitä erittäin suuria ja pysyviä maisemavaurioita, joita metron ratalinjaus väistämättä aiheuttaa Westerkullan kulttuurihistorialliselle maisemalle ja kartanon maatalouselinkeinolle. Ensisijaisesti kohtuuttomat maisemahaitat vältettäisiin maanalaisella vaihtoehdolla ja ellei tämä ratkaisu olisi mahdollinen, pitäisi ratalinjan joka tapauksessa sijaita mahdollisimman etäällä tilakeskuksesta ja samalla taas mahdollisimman lähellä Itäväylää.

Selvää on, että mahdollisen metroradan sijainti ja toteutustapa täsmentyvät alueen jatkosuunnittelun yhteydessä, mutta valituksenalaiseen kaavaan olisi metrorataa koskevaan kaavamääräykseen tullut vähintään sisällyttää velvoite tarkemmassa suunnittelussa ottaa huomioon alueen maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot. Lisäksi radan yleispiirteinenkin linjaus olisi tullut siirtää Itäväylän varteen eikä sijoittaa siten, että se halkaisee Westerkullan arvokkaan peltomaiseman mahdollisimman haitallisesti keskeltä tätä aluetta. Valituksenalainen kaava ei siten tältä osin täytä MRL 39 §:n sisältövaatimuksia rakennetun ympäristön ja maiseman arvojen vaalimisen osalta, joten varaus tulee lainvastaisena kumota myös tällä perusteella.

5. Yhteenveto

Edellä esitetyn perusteella katsomme, että yleiskaavassa tunnustettujen arvokkaan kulttuuriympäristön ominaisuuksien sekä Westerkullan kartanon ja sitä ympäröivien

alueiden ainutlaatuisten luontoarvojen turvaamiseksi valituksessamme vaaditut kaavavaraukset on kumottava. Valitettavasti kaavoittaja ei ole ollut halukas muuttamaan niitä lainmukaisiksi kaavan valmisteluprosessin kuluessa esittämiemme mielipiteiden ja muistutusten mukaisesti.

Korostamme lopuksi vielä sitä, että Westerkullan kartano on yksi harvoista kartanokokonaisuuksista, jota vielä ympäröivät muinaismuistot, suojeluarvoiltaan merkittävät rakennukset ja rakenteet, erityisen arvokkaat viljelymaisemat sekä laajat luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueet. Koko pääkaupunkiseudun monimuotoisuuden kannalta olisikin äärimmäisen tärkeää, että edes yksi alueen harvoista riittävän laajoista ja luonnoltaan monipuolisista kartanokokonaisuuksista säilyisi eheänä ja toimivana maatilana vaalien sen alkuperäistä vuosisataista käyttötarkoitusta. Tällaisen alueen merkitys on korvaamaton myös ekologisten verkostojen osana ja tärkeänä hiilinieluna.

Kiinteistön Westerkulla gård 18:4 omistajana ja tilan Westerkulla 18:0 ylivoimaisesti suurimpana osaomistajana olemme olleet aluetta koskevien kaavoitusprosessien kuluessa johdonmukaisesti valmiit hyväksymään sellaiset maankäyttöratkaisut, jotka tarkoittavat laajojen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaiden alueiden jäämistä käytännössä suojelualueiksi ja kokonaan uudisrakentamisen ulkopuolelle. Samoin olemme valmiit maakuntakaavan mukaisen Myllymäen luonnonsuojelualueen osittaiselle sijoittamiselle tilan 18:0 alueelle. Tässä tilanteessa olisi kuitenkin MRL 39.3 §:ssä kielletyin tavoin erityisen kohtuutonta maanomistajalle, jos nämä vapaaehtoisesti ”suojellut” alueet osoitetaankin laajasti yleiseen tarpeeseen esimerkiksi kaavavarauksella (VL).

Helsingissä 3. päivänä maaliskuuta 2021

Ulf William Thuringin oikeudenomistajien sekä Bettina von der Pahlenin asiamiehenä

[redacted]

Juha Sario

asianajaja, OTL, Espoo

LIITTEET:

Liite 1: Päätösote Vantaan kaupunginvaltuuston pöytäkirjasta valitusosoituksineen

Liite 2: Ote selvityksestä "Uusimaa-kaavan 2050 luontoselvityskohteiden 2017-2018 maakunnallinen arvo", koosteraportti, Uudenmaan liiton julkaisuja E 217 – 2019.

Liite 3: Uudenmaan ELY-keskuksen "Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausunto Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 Natura-arvioinnista" 8.1.2021

16 § Lausunnon (10) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilöt

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Useat valituksista ovat yksityishenkilöiden tekemiä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto yksityishenkilöiden (10) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 10. yksityishenkilöt
- Lausunnon liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Yksityishenkilön (10) valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21315/03.04.04.04.16/2021, yksityishenkilöiden (10) valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakijat
Yksityishenkilöt

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakijat vaativat Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 tekemää päätöstä kumottavaksi ja Vantaan yleiskaava 2020:n palauttamista valmisteluun ja asetettavaksi uudelleen nähtäville.

Muutoksenhakijat pyytävät lisäksi, että hallinto-oikeus kieltää yleiskaavan täytäntöönpanon ennen sen lainvoimaisuutta.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Yleiskaavaan tehdyt olennaiset muutokset kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan jälkeen
2. Yleiskaavan asuinalueille (A) jäävien pientaloalueiden oikeusturva
3. Vuorovaikutus yleiskaavan valmistelussa
4. Menettelytapavirhe muutosesitysten käsittelyssä
5. Uusimaakaavan oikeuskäsittelyn mahdolliset vaikutukset Vantaan uuteen yleiskaavaan
6. Merkittävien luontoarvojen huomioiminen yleiskaavassa
7. Lentomelualueiden merkinnät yleiskaavassa

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten taikka kaavoitusta koskevien menettelysäännösten vastaisesti, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2208860

kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Yleiskaavan uudelleen valmisteluun palauttamista koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi lähtökohtaisesti vain kumota tai pysyttää kunnallisvalituksen kohteena olevan päätöksen. Sen ratkaiseminen, käsitelläänkö asia uudelleen, kuuluu kunnallisen viranomaisen harkintavaltaan. Edellä sanottuun viitaten kaupunginhallitus katsoo, ettei vaatimukselle asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan oikeudellista perustetta.

Täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnanhallitus voi maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n 1 momentin nojalla määrätä yleiskaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kun esitetty valitus kohdistuu yleiskaavan hyväksymispäätökseen kokonaisuudessaan, ei yleiskaavan voimaantulolle ennen kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaistumista ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellytyksiä, eikä kaupunginhallitus siten katso täytäntöönpanokiellon määräämiselle olevan perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaavaan ei tehty olennaisia muutoksia hyväksymisvaiheessa
2. Yleiskaavan asuinalueille (A) jäävien pientaloalueiden oikeusturva ei vaarannu
3. Vuorovaikutuksen toteutuminen yleiskaavan valmistelussa
4. Muutosesitysten käsittelyssä ei tapahtunut menettelyvirhettä
5. Uusimaakaavan oikeuskäsittelyn mahdolliset vaikutukset Vantaan uuteen yleiskaavaan
6. Merkittävien luontoarvojen huomioiminen Vierumäessä
7. Lentomelualueiden merkinnät yleiskaavassa

1. Yleiskaavaan ei tehty olennaisia muutoksia hyväksymisvaiheessa

Muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaavan pientaloalueen (AP) määräykseen hyväksymisvaiheessa tehdyt täydennykset olisivat olleet olleet sillä tavoin merkittäviä, että kaava olisi tullut asettaa uudelleen nähtäville.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaan kaavaehdotus on asetettava uudelleen nähtäville, jos kaavaehdotusta on olennaisesti muutettu sen jälkeen, kun se on ensimmäisen kerran asetettu julkisesti nähtäville. Uudelleen nähtäville asettaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että pientaloaluetta (AP) koskevaa kaavamääräystä on kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen täydennetty siten, että se entistä paremmin vaalii olemassa olevan pientaloympäristön arvoja. Kaupunginhallituksen 6.4.2020 § 7 nähtäville asettamassa yleiskaavaehdotuksessa pientalovaltaisen asuinalueen (AP) määräyksen muoto oli seuraava:

> "Alue varataan asumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia olemassa olevan ympäristön ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja.
> Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.
> Rakentamista säädellään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
> - yksi asunto 0,2–2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
> - kaksi asuntoa 2–3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
> - kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla."

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 hyväksymässä yleiskaavassa pientalovaltaisen asuinalueen määräys on täsmennetty seuraavaan muotoon:

> "Alue varataan pientaloasumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta.
> Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa. Rakentamista säädellään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
> - yksi asunto 0,2–2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
> - kaksi asuntoa 2–3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
> - kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla."

Maankäyttö- ja rakennuslain 35 §:n 1 momentin mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrätyllä alueella. Yleiskaava ei muuta olemassa olevien pientaloalueiden voimassa olevia asemakaavoja, vaan ohjaa tehtävänsä mukaisesti uusien asemakaavojen laadintaa. Tehdyissä yleiskaavamääräyksen täydennyksissä korostettiin pientaloasumista, kun kaavaehdotuksen nähtävillä olleessa versiossa (6.4.2020) vastaava termi oli "asuminen". Lisäksi-kaavamääräyksen täydennyksellä määriteltiin olemassa olevien pientaloalueiden tulevien asemakaavojen ohjaukseen rakennuskorkeudeksi kolme kerrosta. Asemakaavoituksen ohjaamiseksi kaavamääräykseen täydennettiin lisäksi mainintа siitä, että pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina.

Kaupunginhallitus viittaa oikeuskäytäntöön, jossa olennaisena muutoksena on pidetty esimerkiksi osayleiskaavan kaavamääräyksen muuttamista siten, että kaavamääräykseen oli kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen lisätty mainintа, jonka mukaan kaava-alueella sijaitsevan tilan alueella sallittu

rakennusoikeus oli enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta ja kuitenkin enintään 450 kerrosneliömetriä. Tulevaa asemakaavoitusta ohjaavaa tilan rakennusoikeutta koskevaa muutosta pidettiin MRA 32 §:ssa tarkoitettuna olennaisena muutoksena (KHO 22.5.2013 T 1775). Olennaisena muutoksena on vastaavasti pidetty myös kyläyleiskaava-alueen (at) rajauksen lisäämistä kaavaan kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen tilanteessa, jossa kaavamerkintä mahdollisti rakennusluvan myöntämisen suoraan yleiskaavan perusteella aluerajauksen sisällä (KHO 2014:2). Oikeuskirjallisuudessa on olennaisen muutoksen arvioinnista todettu muun ohella, että muutoksen olennaisuuden arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteet, vaikutukset ympäristöön ja naapurin asemaan sekä muutoksen suhteellinen ja absoluuttinen koko.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaavaehdotukseen tehdyillä täydennyksillä kaavamääräystä on täydennetty siten, että olemassa olevan pientaloympäristön arvot huomioidaan entistä paremmin. Yleiskaava ei muuta olemassa olevien pientaloalueiden voimassa olevia asemakaavoja, vaan ohjaa uusien asemakaavojen laadintaa pientaloalueella. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, ettei tehtyjä täydennyksiä voida kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan katsoa MRA 32 §:n mukaisella tavalla olennaisiksi, eikä kaavaehdotusta olisi täydennysten johdosta tullut asettaa uudelleen nähtäville.

2. Yleiskaavan asuinalueille (A) jäävien pientaloalueiden oikeusturva ei vaarannu

Muutoksenhakijoiden mukaan uuden yleiskaavan asuinaluetta (A) koskeva määräys jää yleiskaavassa tulkinnanvaraiseksi, mikä lisää muutoksenhakijoiden näkemyksen mukaan pientaloasukkaiden epävarmuutta ja tulisi aiheuttamaan kohtuutonta haittaa asuinalueelle (A) jäävien pientalojen omistajille. Muutoksenhakijoiden mukaan yksiselitteisillä ja selkeillä karttamerkinnöillä vähennetään yleiskaavan tulkinnanvaraisuutta, asukkaiden epävarmuutta sekä asemakaavoista ja rakennusluvista tehtäviä valituksia.

Kaupunginhallitus viittaa siihen, mitä edellä on todettu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta yleiskaavan tarkoituksesta. Yleispiirteisyys on yleiskaavan ominaispiirre jo suoraan lain nojalla. Yleiskaavan tarkoituksena on yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen ja toimintojen yhteen sovittaminen.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa 2020 on asuinalueiksi määritelty kaupunkirakenteessa keskuksien ja asemien lähialueita, jotka sijaintinsa puolesta tulevat tulevaisuudessa täydentymään joka tapauksessa. Yleiskaavalla ei voida pysäyttää mainittua kehitystä, mutta yleiskaavan määräyksillä ohjataan tulevia asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia. Yleiskaavan asuinalueita (A) koskeva määräys ohjaa jatkosuunnittelua seuraavasti: ”Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.”

Muutoksenhakijat esittävät, että uusi yleiskaava ja sen tulkinnanvaraisuus aiheuttavat asuinalueiden (A) pientaloasukkaille merkittävää epävarmuutta ja kohtuutonta haittaa, jolla on välitön ja välillinen alentava vaikutus näiden omistamien kiinteistöjen arvoon. Vantaalla pientaloja sijoittuu kaikille yleiskaavan asumisen aluevarauksille. Tontti- ja korttelikohtainen talotyypistö kullakin alueella on määritelty voimassa olevalla asemakaavalla, ja sitä muutetaan vain asemakaavalla. Yleiskaavan tulkinnanvaraisuus on yleiskaavan ominaispiirre ja välttämättömyys, jotta kaavan ohjausvaikutus ja joustavuus toimivat tulevina

vuosina erilaisten asemakaavojen ohjaamisessa. Koko kaupungin laajuinen yleiskaava kattaa hyvin erilaisia alueita ja mahdollistaa erilaisia kehityskulkuja.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaavaa laadittaessa on kaavan ohjaustavoite ja tarkkuus huomioiden selvitettävä ja otettava huomioon MRL 39 §:n 2 momentissa luetellut seikat, joihin kuuluvat muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö sekä asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus. MRL 39 §:n 4 momentissa edellytetään lisäksi, että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kohtuullisuusharkinnassa tulee ottaa huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta. Kohtuullisuusharkintaan vaikuttavat luonnollisesti myös yleiskaavan oikeusvaikutukset (HE 101/1998 vp, s. 75).

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan vaikutuksia on selvitetty kaavan laatimisen yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla. Osana vaikutusten arviointia on selvitetty myös yleiskaavasta aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia sekä kaavaratkaisun vaikutuksia asumiseen.

Asuinalueella (A) sijaitsevien kiinteistöjen arvoa koskevien väitteiden osalta kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että pientalokiinteistön arvo muodostuu useista tekijöistä: yleiskaavan merkitys korostuu asuntokiinteistöjen arvon osalta useimmiten niissä tapauksissa, kun maankäyttö on yleiskaavassa määritelty muuhun tarkoitukseen kuin asumiseen. Asumiseen asemakaavoitetulla alueella asemakaavan sisältö sekä kiinteistön sijainti ja kunto ovat yleiskaavaa merkittävämpiä tekijöitä. Tällaisella alueella yleiskaava ohjaa jatkosuunnittelua eli uusien asemakaavojen laadintaa maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaisesti. Yleiskaavan tarkoituksena ei ole määritellä alueita vain tietyn talotyypin alueiksi, vaan rakentamisen tapa ratkaistaan asemakaavoissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen suunnitelma, jonka yhtenä tehtävänä asemakaavoitetulla alueella on tarkemman suunnittelun ohjaaminen. Yleiskaavan yleispiirteisyys ei siten merkitse, että kaava olisi lain vastainen. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että yleiskaavan vaikutuksia on selvitetty kaavan laatimisen yhteydessä ja yleiskaavaa koskevat sisältövaatimukset on otettu kaavaprosessissa huomioon lain edellyttämällä tavalla. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan yleiskaavan asuinaluetta (A) koskevasta määräyksestä ei voida katsoa aiheutuvan kohtuutonta haittaa alueen maanomistajille, eikä kaavaratkaisu ole muiltakaan osin lain vastainen.

3. Vuorovaikutuksen toteutuminen yleiskaavan valmistelussa

Muutoksenhakijoiden mukaan vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen yleiskaavan laatimisen aikana eivät ole toteutuneet maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella tavalla. Muutoksenhakijat toteavat lisäksi, että kaupunki on muutoksenhakijoiden näkemyksen mukaan järjestelmällisesti torjunut asukkaiden vuorovaikutusyritykset yleiskaavan laatimisen aikana.

Kaupunginhallitus painottaa, että kaavoituksen vuorovaikutteisuus ja avoimuus ovat kaiken Vantaan kaupungin toiminnan peruslähtökohtia. Kaupunkitasoisessa yleiskaavassa viestinnän välineinä ovat kuulutukset, lehdet, internetsivut ja sosiaalisen median tiedotuskanavat.

Yleiskaava 2020:n laadinnassa vuorovaikutus painottui luonnosvaiheeseen, jolloin useiden tilaisuuksien ja erilaisten viestintäkanavien kautta haettiin palautetta ja muutosehdotuksia yleiskaavan ensimmäiseen versioon. Mielipiteitä yleiskaavasta saatiin yli 700, ja niissä oli yli tuhat kannanottoa. Mielipiteiden, luonnoksesta saatujen lausuntojen ja laadittujen vaikutusten arviointien pohjalta yleiskaavaan tehtiin useita muutoksia. Palautetta saatiin luonnosvaiheessa myös pientaloalueiden asukkailta, ja palautteen seurauksena tehtiin muutoksia pientaloalueiden rajauksiin ja määräyksiin. Toinen muutoksenhakijoista jätti luonnosvaiheessa mielipiteen koskien Minttutien pientaloasutusta, jonka merkintää ei yleiskaavaehdotukseen muutettu.

Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo järjestettiin keväällä 2020 poikkeustilanteessa. Tämän vuoksi nähtävilläoloaikaa pidennettiin ja otettiin käyttöön suunnittelijoiden puhelinajat sekä erilaiset sähköiset välineet, jotta kaikkien osallisten oli mahdollista helposti ja eri välineitä käyttäen ottaa yhteyttä suunnittelijoihin ja jättää yleiskaavasta muistutuksensa. Lisäksi yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin useassa eri tiedotuskanavassa. Yleiskaavasta saatiin 332 muistutusta, ja niistä vastineineen on koottu vuorovaikutusraportti IV.

Muutoksenhakijat nostavat esiin myös pientaloalueiden turvaamisesta laaditun kuntalaisaloitteen sekä Simonkylän omakotiyhdistyksen kirjelmän, jotka molemmat sisällytettiin mukaan hyväksyttävän yleiskaavan aineistoon (kaupunginhallitus 16.11.2020 § 7, liite 8 “YK0048 Yleiskaava 2020 hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute / 6.11.2020”). Kuntalaisaloitteen käsittely ei liity yleiskaavan vuorovaikutukseen.

Liitteessä 1. on kuvattu yleiskaavaprosessin eri vaiheiden vuorovaikutus ja erityisesti kaavaehdotuksen vuorovaikutusmenettely, joka kevään 2020 poikkeustilanteesta johtuen järjestettiin vuorovaikutuksen turvaamiseksi pidennettynä ja menetelmineen tavanomaista laajempana. Tähän erilliseen, liitteenä olevaan selvitykseen ja edellä lausuttuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen yleiskaavaprosessin aikana on järjestetty lain edellyttämällä tavalla.

4. Muutosesitysten käsittelyssä ei tapahtunut menettelyvirhettä

Muutoksenhakijat ovat esittäneet valtuuston käsittelyssä tapahtuneesta väitetystä menettelyvirheestä seuraavaa:

“Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan uuden yleiskaavan 25.1.2021. Ennen yleiskaavan käsittelyä valtuuston kokouksessa, tiedossa oli, että yleiskaavaan oli tulossa muutosesityksiä. Valtuuston kokouksesta (Vantaa kanava) käy ilmi, että sekä valtuustoryhmiä, että valtuuston puheenjohtajaa oli neuvottu käsittelemään muutosesityksiä palautusesityksinä, koska muuten olisi ollut olemassa riski, että mahdolliset valitukset tulisivat vaarantamaan koko yleiskaavan.

Näin ollen puheenjohtaja ei sallinut kannatettuja ja kirjallisesti annettuja muutosesityksiä käsiteltävän normaalilla, kuntalain mukaisella tavalla ja menetteli siten myös Vantaan kaupungin hallintosäännön vastaisesti. Annettu ohje on kuitenkin ollut harhaanjohtava, sillä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaan kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettaminen ei ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen. Yleiskaavasta olisi myös voitu päättää osittain ja yleiskaava olisi ollut mahdollista saattaa voimaan vaiheittain.

Valtuustoryhmille ja valtuustolle ennakkoon annettu neuvo käsitellä muutosesityksiä palautusesityksinä on myös ollut omiaan luomaan paineita hyväksyä yleiskaava sellaisenaan, muutosesityksistä huolimatta, koska yleiskaavaa on valmisteltu lähes neljä vuotta ja yleiskaavasta haluttiin päättää vielä kuluvan valtuustokauden aikana."

Kaupunginhallitus toteaa, että valtuuston tulee toiminnassaan noudattaa lakia, ja puheenjohtaja voi puhetta johtaessaan todeta asian, mikäli on vaarana, että valtuusto menettelee lainvastaisesti.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaan, jos kaavaehdotusta on olennaisesti muutettu sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtäville, se on asetettava uudelleen nähtäville. Uudelleen nähtäville asettaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen.

Valtuusto ei siten voi muuttaa päätöksellään kaavaehdotusta olennaisesti, jollei muutos koske vain yksityistä etua ja jollei niitä osallisia, joita muutokset koskevat, ole kuultu erikseen. Kuuleminen on suoritettava ennen valtuuston päätöstä, jotta valtuusto saa tietoonsa kyseisten henkilöiden ja muiden tahojen näkemykset.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että muutoinkin on parasta, jos valtuustokäsittelyssä herää epäily siitä, onko ehdotettu muutos olennainen vai ei, palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi, jotta asia voidaan tutkia huolellisesti ja arvioida, onko olemassa tarvetta panna kaava uudelleen nähtäväksi. Kaupunginvaltuuston kokouksen aikana on mahdotonta tutkia asiaa niin huolellisesti, että asiassa olisi muodostettavissa oikeuskäytäntö ja -kirjallisuus huomioiva juridinen näkemys siitä, onko aihetta kaavan laittamiselle uudelleen nähtäville ehdotetun muutoksen vuoksi.

Kukaan ei valtuustossa esittänyt, että kaava olisi jätetty vahvistamatta joltain osin. Valtuuston puheenjohtajan näkemys ei siten käsitellyt tällaista tilannetta.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa kaupunginvaltuuston päätösten lainmukaisuutta. Mikäli valtuusto olisi mennyt muuttamaan kaavaa tavalla, joka olisi ollut lainvastainen, kaupunginhallituksen olisi pitänyt tältä osin jättää päätös panematta täytäntöön. Menettelyvirhettä koskevan väitteen osalta kaupunginhallitus toteaa, että valtuusto on toiminut muutosesitysten käsittelyssä lain edellyttämällä tavalla.

5. Uusimaa-kaavan oikeuskäsittelyn vaikutukset Vantaan yleiskaavaan

Kuten muutoksenhakijat toteavat, on Helsingin hallinto-oikeus välipäätöksellään 22.1.2021 kieltänyt maakuntavaltuuston Uusimaa-kaavakokonaisuutta koskevien hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Tästä seuraa, että Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuus ei ole lainvoimainen, ennen kuin sitä koskeva muutoksenhakumenettely on päättynyt.

Kaupunginhallitus toteaa asian olevan tiedossa. Voimassa olevat maakuntakaavat ovat olleet MRL 32 §:n mukaisesti ohjeena yleiskaavaa laadittaessa, eikä Uusimaa-kaavaan kohdistuvalla muutoksenhaulla ole tältä

osin vaikutusta yleiskaavan lainmukaisuuden arvioinnissa.

6. Merkittävien luontoarvojen huomioiminen Vierumäessä

Muutoksenhakijat ilmaisevat huolensa koskien luontoarvojen säilymistä Vierumäessä, ja esittävät vaatimuksia koskien yleiskaavan aluevarausten muuttamista luonnonsuojelu- ja lähivirkistysalueilla.

Yleiskaavan aluevarausten muuttamista koskevien vaatimusten osalta kaupunginhallitus toteaa ensiksi, että kaavaratkaisun sisällöstä päättäminen kuulu kunnallisen viranomaisen toimivaltaan. Niiltä osin, kuin kyse on kaavan muuttamista koskevista vaatimuksesta, valitus olisi kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ensisijaisesti jätettävä tutkimatta.

Kaavaratkaisun sisältöön liittyen kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että Vierumäen metsä säilyy yleiskaavassa edelleen laajana ja monipuolisena viheraluekokonaisuutena, joka ulottuu yhtenäisenä Vantaan ja Tuusulan alueille. Yleiskaavassa suojelualueiksi ja lähivirkistysalueiksi varatun alueen laajuus on yli 200 hehtaaria. Tussinkosken luonnonsuojelualueen yleiskaavavarauksen pinta-ala on noin 18 hehtaaria. Vierumäenmetsän luonnonsuojelualueen yleiskaavavarauksen pinta-ala on noin 52 hehtaaria. Näihin liittyvän Lehmustontien länsipuolella olevan lähivirkistysalueen pinta-ala on noin 140 hehtaaria. Tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY) on yleiskaavassa varattu noin 27 hehtaaria, josta metsää on noin 15 hehtaaria ja peltoa sekä rakennettua aluetta noin 12 hehtaaria. Merkittävimmät luontoarvot ovat luonnonsuojelualueilla ja lähivirkistysalueilla.

Edellä sanottuun viitaten kaupunginhallitus katsoo, että ympäristöhaittojen vähentäminen, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys on otettu yleiskaavassa huomioon lain edellyttämällä tavalla.

7. Lentomelualueiden merkinnät yleiskaavassa

Muutoksenhakijat tuovat esiin lentomelun terveysvaikutukset, jotka tulee huomioida yleiskaavaa laadittaessa. MRL 39 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Lisäksi muutoksenhakijat esittävät vaatimuksia koskien kaavan muuttamista lentomeluvyöhykkeellä.

Kaavan muuttamista koskevien vaatimusten osalta kaupunginhallitus toteaa ensiksi, että kaavaratkaisun sisällöstä päättäminen kuulu kunnallisen viranomaisen toimivaltaan. Niiltä osin, kuin kyse on kaavan muuttamista koskevista vaatimuksista, valitus olisi kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ensisijaisesti jätettävä tutkimatta.

Valituksen mukaan Finavia lausuisi "lentomelualueen olevan kuitenkin uudella yleiskaavalla (2020) pienempi kuin vastaava alue maakuntakaavan liitekartalla (L3)”. Finavian lausunnossa on kyse maakuntakaavakokonaisuuden (Uusimaa-kaava 2050, ei lainvoimainen) selostuksen oikeusvaikutuksettomalla liitekartalla L3 esitetystä lentoliikenteen laskeutumisvyöhykkeestä. Vantaan uudessa yleiskaavassa on osoitettu Laskeutumisvyöhyke, jolle on kaavamääräyksessä annettu

asuinrakennuksia ja herkkiä kohteita koskeva ääneneristävyysvaatimus. Laskeutumisvyöhykkeellä ei rajoiteta maankäyttöä.

Yleiskaavassa Laskeutumisvyöhyke on tulkittu lentoreittien mukaisesti ja osoitettu hieman kapeampana kuin maakuntakaavan liitekartassa, eikä sitä ole osoitettu silloin, kun se olisi täysin päällekkäinen lentomeluvyöhykkeiden kanssa. Tämän vuoksi Vantaan yleiskaavassa Laskeutumisvyöhykettä ei ole osoitettu Vierumäen-Vallinojan kohdalla. Lentokoneiden laskeutumisvyöhyke on osoitettu Länsi-Vantaalla, jossa se ulottuu lentomeluvyöhykkeiden ulkopuolelle.

Vantaan yleiskaavassa on lentomelualueina osoitettu Finavian ympäristölupahakemuksen (2008) mukaiset Lden 50–55–60 dB ja Lden yli 60 dB lentomelualueet eli ns. uusi verhokäyrä, johon muutoksenhakijat viittaavat. Nämä lentomelualueet on osoitettu myös Uusimaa-kaavassa 2050 Helsingin seudun vaihemaakuntakaavakartalla. Edellä mainittujen lisäksi Vantaan yleiskaavassa on osoitettu lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50–55 dB).

Muutoksenhakijat esittelevät valituksessaan lentokonemelun mittaustuloksia Korson mittauspaikalta (kuva 9) sekä toteutuneita lentomelualueita vuodelta 2019 (kuva 10). Lisäksi muutoksenhakijat esittävät, että “kaupunginosassa 87 Vierumäki (korttelit 87001–87002) ja kaupunginosassa 88 Vallinoja (korttelit 88026–88038) tulisi sijoittaa tosiasiallisten lentomeluarvojen mukaisesti lentomeluvyöhykkeelle Lden 55–60 dBA”.

Toteutuneet lentomelutapahtumat ja -alueet vaihtelevat vuosittain liikennetilanteen ja mm. sääolosuhteiden vuoksi. Maankäytön suunnittelussa hyödynnetään parasta käytettävissä olevaa tietoa tulevasta melutilanteesta, jota Finavian lentomeluennuste eli uusi verhokäyrä kuvaa.

Edellä sanottuun viitaten kaupunginhallitus katsoo, että lentomeluun liittyvät seikat on huomioitu ja mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön on otettu yleiskaavassa huomioon lain edellyttämällä tavalla.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että siltä osin, kuin valitusta ei jätetä tutkimatta, on se hylättävä perusteettomana. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lainvastainen.

Liite

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021

Lähteet

Vantaan kaupunginhallituksen kokouksen 16.11.2020 asian § 7, liite 8 “YK0048 Yleiskaava 2020 hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute / 6.11.2020”

Uudenmaan liitto, 2020. Uusimaa 2050 kaava, selostuksen liitekartat

Uudenmaan liitto, 2020, Uusimaa 2050 kaava, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavakartta

Finavia, 2008. Helsinki-Vantaan lentoasema. Ympäristölupahakemus 2007. Versio 2.0, 6.5.2008

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa

YK0048 Yleiskaava 2020

KH 24.5.2021

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavoituksen vuorovaikutusprosessi

Kaavoituksen vuorovaikutusprosessia säätelee maankäyttö- ja rakennuslain luku 8 (kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus), jota on tarkennettu joiltain osin maankäyttö- ja rakennusasetuksen luvulla 6 (Yhteiset säännökset vuorovaikutuksesta kaavoituksessa). Vuorovaikutuksen tarkoituksesta kaavoitusmenettelyssä säädetään MRL:n 62 §:ssä seuraavasti:

"K*aavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta."*

Kaavoitusmenettelyn vuorovaikutuksen sääntelyn lähtökohtana on, että kunnalla säilyy harkintavaltaa järjestää vuorovaikutus parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden kuitenkin se, että osallisilla on tosiasialliset mahdollisuudet arvioida hankkeen merkitystä ja vaikutuksia ja esittää mielipiteensä asiasta. Osallistumisen tapojen määrittelyä keskeisempää on, että kaikilla osallisilla on riittävän aikaisessa vaiheessa mahdollisuus jättää mielipiteensä hankkeesta ja että vuorovaikutuksen ja tiedottamisen laajuus on oikeassa suhteessa hankkeen merkittävyyteen. Vuorovaikutuksen oikea-aikaisuuteen liittyy myös se, että vuorovaikutusmenettelyä on tarkasteltava kokonaisuutena – ei vain nähtävilläolovaiheen kautta.

Vuorovaikutus yleiskaavaprosessin aikana

Vantaan kaupunki on yleiskaavaprosessin aikana kiinnittänyt erityistä huomiota vuorovaikutukseen, sillä yleiskaava on luonteeltaan ja laajuudeltaan poikkeuksellisen merkittävä hanke ja osallisten määrä sitä myöten on suuri. Kaupunki on pyrkinyt takaamaan eri ryhmien vaikutusmahdollisuudet tiedottamalla yleiskaavatyön edistymisestä aktiivisesti ja hyödyntämällä laajalti sekä perinteisiä että sähköisiä vuorovaikutuksen keinoja koko yleiskaavoitusprosessin ajan. Vuorovaikutusmenettelyn suunnittelussa on lisäksi huomioitu eri osallisryhmät (mm. maanomistajat, yhdistykset, yksityishenkilöt sekä viranomaiset), eri kieliryhmät sekä alueelliset erityiskysymykset. Osallisilla on ollut prosessin eri vaiheissa useita mahdollisuuksia lausua mielipiteensä kaavasta sekä kirjallisesti että suullisesti. Keskeisimmät Vantaan yleiskaavaprosessin vaiheet vuorovaikutuksen näkökulmasta ovat olleet osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo, yleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo sekä yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo. Alla on tarkemmin kuvattu vuorovaikutuksen eri muotoja yleiskaavatyön aikana.

Vantaan kaupunginhallitus päätti käynnistää yleiskaavan laatimisen koko kaupungin alueelle kokouksessaan 22.5.2017 §59. Käynnistämisaikeista oli kerrottu ennakkoon kaupunkisuunnittelun työohjelmassa sekä Asukaslehdessä julkaistavassa kaavoituskatsauksessa.

Kuva 1. Yleiskaavaprosessin kulku ja vuorovaikutuksen vaiheet

Keväällä 2017 käynnistettiin Suomi 100-teemavuoteen liittyvä Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ, jossa koottiin asukkaiden näkemyksiä Vantaan pitkän tähtäimen näkymistä. Työn tuloksia käytettiin mm. yleiskaavan tavoitteiden laadinnan tausta-aineistona (Vantaan kaupunki 2017).

Kuva 2. Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ pohjusti yleiskaavan tavoitteiden laadintaa

Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) valmistumisesta tiedotettiin Vantaan sanomissa lokakuussa 2017 (Vantaan kaupunki 2018 a), jolloin OAS myös vietiin yleiskaavan Internet-sivuille. Mielipiteet OASista tuli antaa 30.11.2017 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä järjestettiin 31.10.2017 tilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa, jossa oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa yleiskaavatyön lähtökohdista. Määräaikaan

mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 26 mielipidettä, joista viranomaismielipiteitä oli 6 (Vantaan kaupunki 2018 b).

Kuva 3. Luonnosvaiheen käynnistyttyä järjestettiin infotilaisuuksia yleiskaavatyöstä ja yleiskaavakyselystä

Kaupunkilaisten ja muiden osallisten näkemysten hahmottamiseksi avattiin keväällä 2018 karttapohjainen kysely, joka tarjosi mahdollisuuden osallistua kaavatyöhön kertomalla muun muassa, minne kasvua tulisi ohjata ja mitkä alueet olisi syytä säilyttää tuleville sukupolville sellaisenaan. Kyselyyn vastasi lähes tuhat vastaajaa, jotka tekivät kartalle yli 4500 merkintää (Vantaan kaupunki 2018 c). Kyselyn aikana järjestettiin viisi tilaisuutta, joissa tiedotettiin käynnistyneestä yleiskaavatyöstä ja avoinna olevasta kyselystä.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen 11.2.2019 § 14 nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä sekä Korsossa (remontista johtuen vasta 11.3.2019 eteenpäin). Yleiskaavaluonnoksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Nähtävillä olon aikana yleiskaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuuksissa kaikilla Vantaan suuralueilla: Kivistössä, Myyrmäessä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Korsossa, Koivukylässä ja Hakunilassa. Lisäksi järjestettiin tilaisuudet ruotsiksi ja englanniksi. Yhteensä tilaisuuksissa oli lähes 600 osallistujaa. Myyrmäen esittely nauhoitettiin ja on nähtävissä Vantaa-kanavalla. Kaupunki käytti ensimmäisen kerran yleiskaavaluonnoksen virallisten mielipiteiden keräämisessä Maptionnaire-karttapalautejärjestelmää. Karttapalautejärjestelmään pystyi jättämään useamman piste-, alue- ja viivakohteen sekä avoimia koko kaava-aluetta koskevia mielipidekohteita. Luonnoksesta jätettiin yhteensä noin 658 mielipidettä, joista noin 551 saapui karttapalautejärjestelmän kautta. Loput mielipiteistä annettiin perinteisillä tavoilla sähköpostilla ja kirjeitse suoraan kaupungin kirjaamoon. Mielipiteiden käsittelyyn otettiin mukaan myös 76 anonyymisti karttajärjestelmään jätettyä mielipidettä. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Yksittäisiin mielipiteisiin ei annettu vastineita, vaan mielipiteistä koottiin Vuorovaikutusraportti III (Vantaan kaupunki 2020 a).

Kuva 4. Yleiskaavaprosessin aikana laaditut vuorovaikutusraportit

Kaikista edellä mainituista vuorovaikutusvaiheista on koostettu omat vuorovaikutusraporttinsa. Näiden vuorovaikutustilanteiden lisäksi yleiskaavaa on käyty esittelemässä useissa eri neuvottelukunnissa, kehittämistoimikunnissa, tapahtumissa ja työryhmissä.

Keväällä 2020 yleiskaavaehdotus oli nähtävillä. Koronapandemian vuoksi tarvittiin erityisjärjestelyjä, joista esitetään tarkempi selvitys seuraavassa kappaleessa.

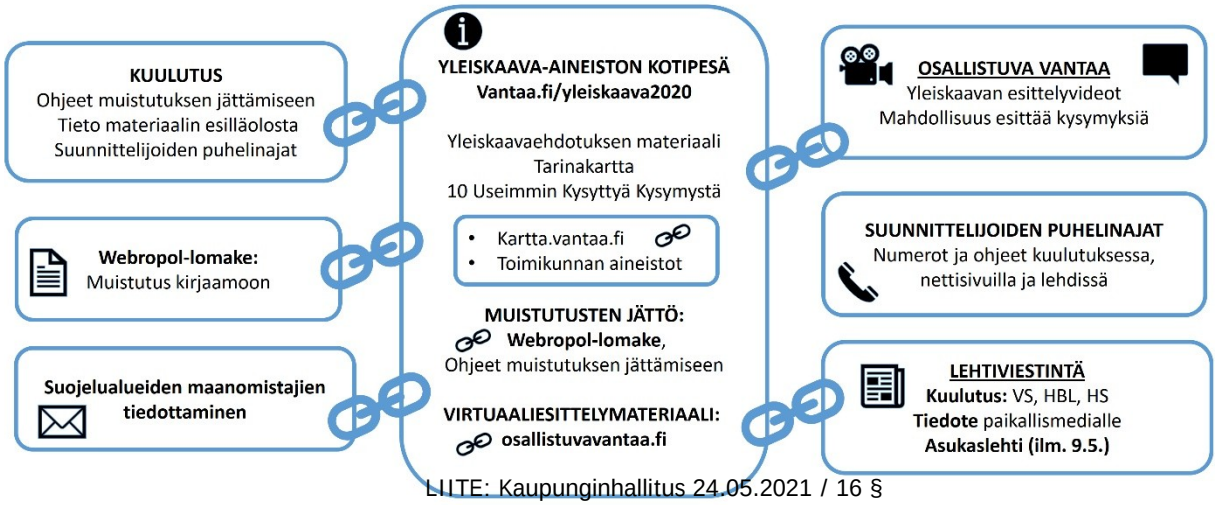
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus

Keväällä 2020 juuri alkaneissa koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa yleiskaavan vuorovaikutuksen järjestämisessä otettiin huomioon poikkeusolojen asettamat rajoitteet. Kuntaliitto on antanut korona-aikaa koskevia erityisohjeita keväällä 2020 mm. siitä, miten kaavojen nähtävilläolo olisi hyvä toteuttaa (Kuntaliitto, päivitetty ohje 2021). Näihin ohjeisiin perustuen yleiskaavan nähtävilläoloa pidennettiin, järjestettiin säännölliset puhelinajat sekä tuotettiin erilaisia esittelymateriaaleja, joista yleiskaavan sisältö ja merkittävimmät muutokset luonnoksesta ehdotukseen kävivät ilmi. Kuntaliiton ohjeistuksessa todetaan, että jos hanke vaatii paljon vuorovaikutusta tai siihen liittyy huomattavia ristiriitoja, on syytä harkita kaavoituksen lykkäämistä niin, että vuorovaikutus voidaan toteuttaa epidemia-ajan jälkeen. Epidemiatilanne on ollut hyvin vaikeasti ennustettava ja kokoontumisrajoitukset ovat estäneet perinteisten yleisötilaisuuksien järjestämisen tähän päivään saakka. Epidemia-ajan päättymisen odottaminen olisi venyttänyt yleiskaavaprosessia kohtuuttoman pitkäksi. Vantaan kaupunki katsoi näillä perustein, että erityisten vuorovaikutusta vahvistavien toimenpiteiden avulla nähtävilläolovaiheen vuorovaikutus oli mahdollista järjestää myös poikkeusoloissa MRL:n edellyttämällä tavalla. Siksi suunnitellusta nähtävilläolon aikataulusta haluttiin pitää kiinni.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

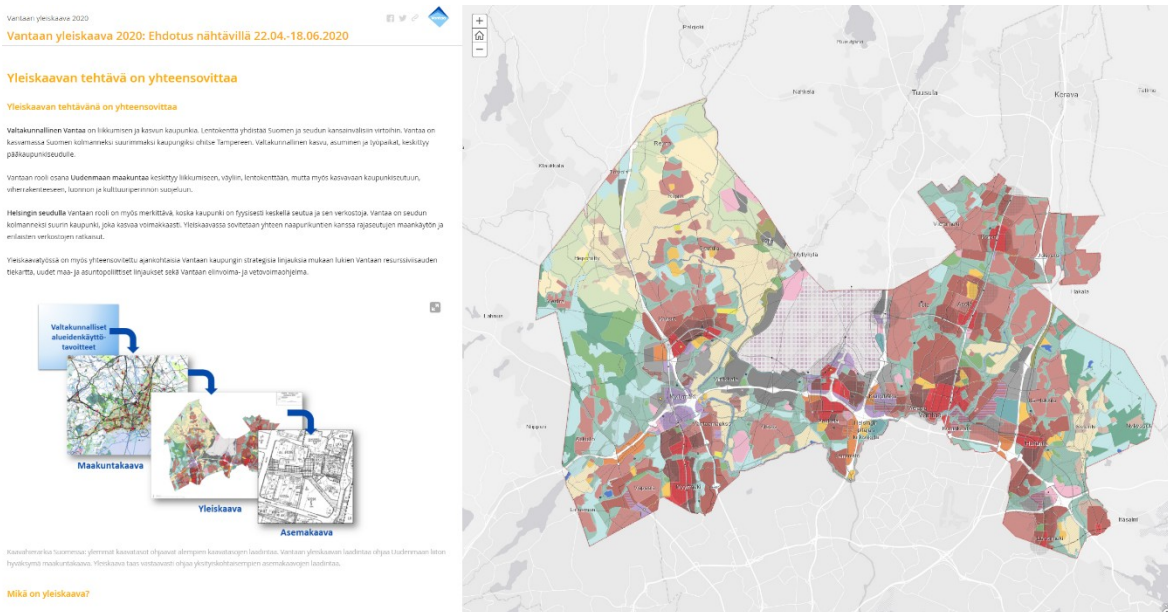
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Yleiskaavan internetsivut toimivat nähtävilläoloaikana yleiskaava-aineiston kotipesänä, josta löytyivät kaikki yleiskaavan aineistot sähköisenä, sekä linkit muille sivuille, kuten sähköiseen muistutuslomakkeeseen. Kaava-aineisto oli nähtävillä myös Vantaa-infoissa Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin sähköisessä karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan.

Yleiskaavaehdotuksesta tehtiin kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot ja niissä läpikäyty esittelymateriaali olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa.

Kuva 6. Yleiskaava 2020:n verkkosivuilta löytyvä tarinakartta esitteli yleiskaavaratkaisua teemoittain

Kokoontumisrajoitukset lieventyivät yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana 1.6.2020 alkaen siten, että 50 hengen kokoontumiset sallittiin. Kesäkuun alussa kaupunki järjesti yleiskaavaehdotusta esittelevät ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9 - 11. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä. Muutamille henkilöille lähetettiin pyynnöstä postitse esim. kaavakarttaote tai muuta materiaalia.

Kaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia kirjeitse, sähköpostitse sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta. Muistutuksia saatiin kaikkiaan 322 kappaletta. Muistutuksista koottiin yleiskaavaprosessin neljäs vuorovaikutusraportti (Vantaan kaupunki 2020 b). Vuorovaikutusraporttiin kirjattiin vastineet kaikkiin muistutuksiin ja se lähetettiin MRL 65 §:n mukaisesti tiedoksi kaikille yhteystietonsa jättäneille muistutuksen tekijöille. Raportti toimitettiin muistuttajille jo ennen kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyä kaupunginhallituksen hyväksyttyä vastineet 16.11.2020 § 7.

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista, nähtävilläoloajasta sekä muistutusten jättämisestä. Kirjeitä lähetettiin 81 kpl. Osa maanomistajista otti yhteyttä suunnittelijoihin puhelimitse (7), osan kanssa viestittiin sähköpostitse ja muutamaa maanomistajaa tai heidän edustajiaan (2) tavattiin paikan päällä tai etäkokouksessa.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Poikkeustilan vuoksi lausunnonantajien infotilaisuus järjestettiin verkossa Microsoft Teams-sovelluksen välityksellä. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 33 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista laadittiin oma tiivistelmäraportti.

Yhdistysten vuorovaikutusmahdollisuudet ja kevään 2020 kokoontumisrajoitukset
Yksi merkittävä osallisten ryhmä yleiskaavahankkeessa ovat paikalliset yhdistystoimijat, joiden kokoontumiseen kevään poikkeusoloilla, etenkin yli 10 hengen kokoontumisrajoituksella, oli vaikutuksia. Kannanotto yleiskaavaehdotukseen on joidenkin yhdistysten sääntöjen perusteella saattanut edellyttää kokouksen järjestämistä, mikä ei keväällä 2020 ollut mahdollista. Yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei kuitenkaan ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin. Kaikkien yhdistysten kokoontumisen edellytyksiä kuitenkin helpottivat 1.5.2020 voimaan tullut laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020), jonka 5 § mahdollisti mm. normaalitilannetta laajemman asiamiesedustuksen yhdistyksen kokouksessa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Edellä kuvatun lain 5 §:n 2. ja 3. momentti kuuluvat seuraavasti:
"Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Mainitun lain 21 §:stä poiketen hallitus voi sallia, että myös valtuutettu saa valtuuttaa toisen valtuutetun käyttämään oikeuttaan valtuutettujen kokouksessa. Yhdistyksen tai valtuutettujen kokouksessa järjestettävässä äänestyksessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.
Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä."

Yhdistysten tilannetta helpotti myös aiemmin mainittu yleisten kokoontumisrajoitusten lieventyminen 50 henkilöön kesäkuun alusta alkaen, mikä mahdollisti aiempaa suurempien kokoontumisten järjestämisen. Edellä mainituista syistä alueen yhdistyksillä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esittää mielipiteensä yleiskaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana. Kaupunki vastaanotti yleiskaavan ehdotusvaiheessa muistutuksia 15 yhdistykseltä sekä 5 järjestön tai yhdistyksen edustajalta.

Lähteet:

Kuntaliitto (2021). Koronavirus: koottuja ohjeita ja yhteystietoja. 21.1.2021. https://www.kuntaliitto.fi/koronavirus. 14.4.2021.

Vantaan kaupunki (2017). Vantaan tulevaisuuskuvat. Kaupunkilaisten näkemyksiä strategiatyöhön. Vantaan kaupunkisuunnittelun julkaisuja 2017-2018. Vantaan kaupunki (10/2017).

Vantaan kaupunki (2018 a). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 2.10.2017. Vantaan kaupunki (5/2018).

Vantaan kaupunki (2018 b). Vuorovaikutusraportti I, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 28.5. 2018. Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2018 c). Vuorovaikutusraportti II, yleiskaavakyselyn tulokset. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 19.11.2018. 198 Yleiskaava 2020 Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2020 a). Vuorovaikutusraportti III, Luonnoksen mielipiteet. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 11.9.2019. Vantaan kaupunki (11/2020).

Vantaan kaupunki (2020 b). Vuorovaikutusraportti IV, muistutusten vastineraportti. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 16.11.2020.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

VASTAANOTTAJA
Helsingin hallinto-oikeus
Tuomioistuimet-talo
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

LÄHETTÄJÄT

[redacted]

[redacted]

VAATIMUKSET
Vaadimme Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 tekemää päätöstä kumottavaksi ja Vantaan yleiskaava 2020:n palauttamista valmisteluun ja asetettavaksi uudelleen nähtäville.

Pyydämme lisäksi, että hallinto-oikeus kieltää yleiskaavan täytäntöönpanon ennen sen lainvoimaisuutta (MRL 201§).

PERUSTELUT

1. Yleiskaavaan tehdyt olennaiset muutokset kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan jälkeen.

Maankäyttö- ja rakennuslain yhtenä keskeisenä tavoitteena on turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa. (MRL 1999/132, 1 §)

Lisäksi Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1999/895) 32 §:ssä määrätään, että jos kaavaehdotusta on olennaisesti muutettu sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtäville, se on asetettava uudelleen nähtäville. Uudelleen nähtäville asettaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen.

Muutosta ei voida pitää vaikutuksiltaan vähäisenä, jos sillä muutetaan rakennuskorttelin pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen varattuja alueita, nostetaan rakennusoikeutta tai rakennusten korkeutta tavalla, joka vaikuttaa laajalti ympäristöön, poistetaan rakennusten suojelua koskeva kaavamääräys tai muutoin vaarannetaan rakennetun ympäristön arvojen säilyminen, taikka vaarannetaan luonnonympäristön arvojen säilyminen. (HE 81/2006, s. 29.)

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa on jo kaavaehdotuksen nähtäville asettamisessa erotettu vaikutukseltaan vähäiset asemakaavan muutokset muista asemakaavoista tai niiden muutoksista siten, että ne on pidettävä nähtävänä vähintään 14 päivän ajan, kun muiden osalta aika on vähintään 30 päivää (27 §:n 1 mom.). Siten kunnille on jo kaavan valmistelun yhteydessä syntynyt käsitys siitä, mitä kaavanmuutosta on pidettävä vaikutukseltaan vähäisenä. (HE 81/2006, s. 29.)

Vantaan yleiskaava 2020 linjaa maankäyttöä vuoteen 2050 asti. Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Poikkeustilasta johtuen nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläoloajan jälkeen yleiskaavaan tehtiin kuitenkin olennaisia muutoksia, kuten pientalovaltaiselle asuinalueelle (AP) kaavakarttaan 25.1.2021 lisätty suurin sallittu rakennuskorkeus (kolme kerrosta), pientaloalueen rakennetta muuttavien asemakaavojen mahdollistaminen (riittävän laajoina kokonaisuuksina) sekä vain olemassa olevan pientaloalueen ympäristön arvokkaiden ominaispiirteiden ja rakentamisen tapojen vaaliminen uudis- ja täydennysrakentamisessa. Näiden muutosten jälkeen yleiskaavaa ei kuitenkaan laitettu uudelleen nähtäville.

AP-alueen kuvaus kaavakartassa 6.4.2020:
Pientalovaltainen asuinalue
Alue varataan asumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia olemassa olevan ympäristön ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa. Rakentamista säädellään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
- yksi asunto 0,2 -2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla

AP-alueen kuvaus kaavakartassa 25.1.2021:
Pientalovaltainen asuinalue
Alue varataan pientaloasumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa. Rakentamista säädellään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

- yksi asunto 0,2 -2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla

Vantaalla oli vuoden 2019 lopussa 233 775 asukasta (Parviainen 2020, s. 8), joista pientaloasukkaita oli lähes puolet (43,61 %). Erillispientaloissa asui 68 742 asukasta (29,4 %) ja rivi- tai ketjutalossa 33 230 (14,2 %) asukasta. (Tilastokeskus.)

Yleiskaavan pientalovaltaisille asuinalueille (AP) tehdyn muutoksen ei näin ollen voida katsoa olevan vaikutukseltaan vähäinen, joten yleiskaava olisi tullut asettaa uudelleen nähtäville joko kokonaan tai osittain.

2. Yleiskaavan asuinalueille (A) jäävien pientaloalueiden oikeusturva.

Yleiskaavan oikeusvaikutuksista todetaan maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 42 §:ssä, että se on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimuksista todetaan, että yleiskaavan sisältö on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät ja että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Vantaan uuden yleiskaavan (2020) tavoitteena on ohjata kaupungin maankäyttöä vuoteen 2050 saakka. Kaavakartta (YK0048) muodostaa yleiskaavan oikeusvaikutteisen osan. Vaikutusmahdollisuudet asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia laadittaessa, eivät ole käytännössä mahdollisia, ellei asemakaava tai asemakaavamuutos ole selkeästi yleiskaavan vastainen. Näin ollen yleiskaavan yksiselitteisyys on alueen asukkaiden kannalta merkittävää. Yksiselitteisillä ja selkeillä karttamerkinnöillä vähennetään yleiskaavan tulkinnanvaraisuutta, asukkaiden epävarmuutta sekä asemakaavoista ja rakennusluvista tehtäviä valituksia. Uuden yleiskaavan (2020) asuinalue (A) jää kuitenkin erittäin tulkinnanvaraiseksi, lisää pientaloasukkaiden epävarmuutta ja tulisi siten aiheuttamaan kohtuutonta haittaa asuinalueille (A) jäävien pientalojen omistajille.

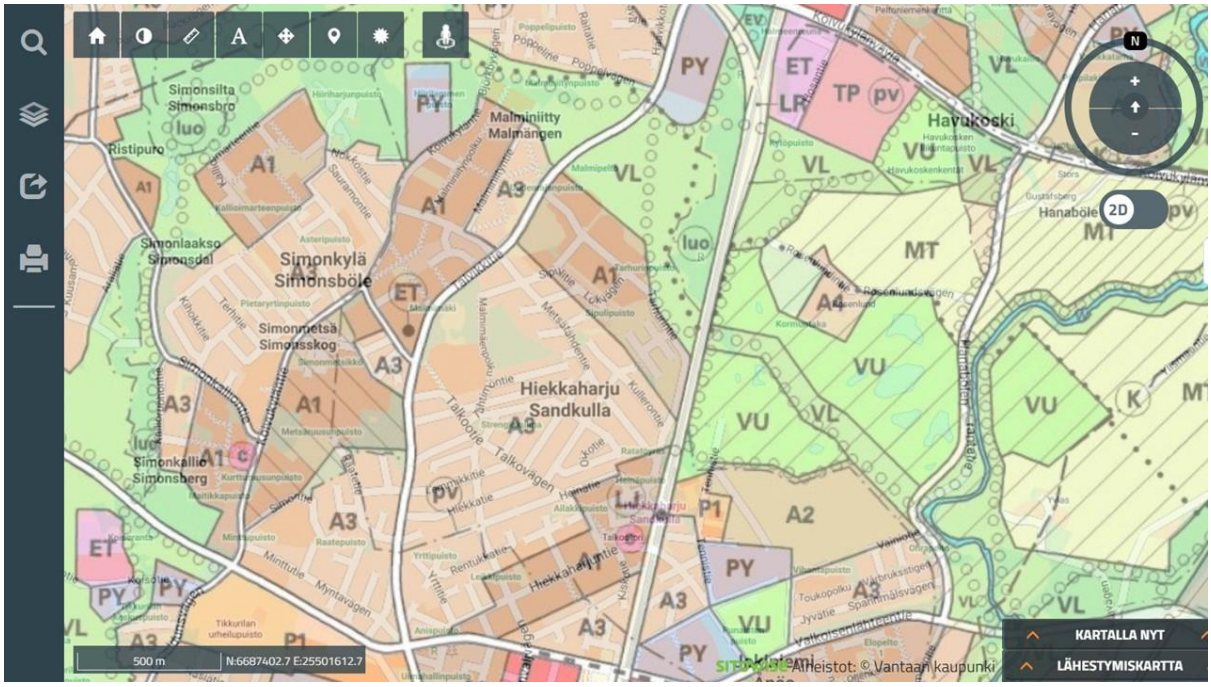
Yleiskaavan A-alueita kuvataan 25.1.2021 kaavakartassa seuraavasti:
Asuinalue
Alue varataan monipuoliseen asumiseen. Alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön ja paikalliseen alakeskukseen soveltuvia palveluita sekä toimitilaa. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja.

Voimassa olevan yleiskaavan (2007) pientaloalueista (A3) jää arviolta noin 2 600 pientaloa uudessa yleiskaavassa asuinalueen (A) alle. Luku on oleellisesti suurempi, jos mukaan lasketaan myös asuinalueiden (A) alle jäävät rivi- ja ketjutalot. Uuden yleiskaavan (2020) kaavakartta ei kuitenkaan millään tavalla osoita, mitkä ovat näitä asuinaluille (A) jääviä, voimassa olevan yleiskaavan pientaloalueita (A3), mitkä ovat niitä alueen arvokkaita ympäristön ja rakentamisen tapoja, joita tullaan vaalimaan tai mikä on alueen rakennetta muuttavan asemakaavan riittävän laaja kokonaisuus. Lisäksi myös asuinalueella (A) sijaitsevien pientalojen suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta, joka mahdollistaa käytännössä pienkerrostalojen rakentamisen pientaloalueille.

Esimerkki Simonkylän, Hiekkaharjun ja Jokiniemen nykyisessä yleiskaavassa (2007) olevasta 73 hehtaarin suuruisesta yhtenäisestä A3-pientaloalueesta, josta on uudessa yleiskaavassa (2020) muutettu yli puolet A-asuinalueeksi. (Kuvat 1 ja 2.)

Kuva 1: Simonkylän, Hiekkaharjun ja Jokiniemen A3-pientaloalueet voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) (Vantaan karttapalvelut).

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Kuva 2: Simonkylän, Hiekkaharjun ja Jokiniemen uudessa yleiskaavassa (2020) A-asuinalueiksi muutetut A3-pientaloalueet (Vantaan karttapalvelut).

Toisena esimerkkinä ovat viime vuosina pientaloalueiden keskelle valmistuneet n. satakunta luhtitaloa, minkä on mahdollistanut nimenomaan voimassa olevan yleiskaavan (2007) tulkinnanvaraisuus. ”Vantaalla on paljon vanhoja alueita, jotka on määritelty asuinrakennusten korttelialueeksi. Kaavoissa on merkintä A, joka sallii niin omakotitalojen, paritalojen, rivitalojen kuin luhtitalojen eli pienkerrostalojen rakentamisen. Kaava ei ole elänyt yhteiskunnan muutosten mukana. Aikoinaan asemakaavaa laadittaessa ei luhtitaloilmiöstä ollut mitään tietoa, eikä silloin liikkeellä ollut nykyistä määrää sijoittajia, jotka haluavat ostaa pieniä asuntoja, Laine [Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja] sanoo.” (Vantaan Sanomat, 31.12.2020).

Ellei vain 13 vuotta sitten laadittu, voimassa oleva yleiskaava (2007) ole kyennyt suojaamaan pientaloalueita pienkerrostaloilta, koska ”kaava ei ole elänyt yhteiskunnan muutosten mukana”, miten 30 vuodeksi laaditun uuden yleiskaavan (2020) olisi mahdollista turvata A-asuinalueiden alle jäävät pientaloalueet sitä paremmin, ellei pientaloalueita ole selvästi ja yksiselitteisesti merkitty yleiskaavan karttaan ja määritelty pientaloalueiksi yleiskaavan merkinnöissä ja määräyksissä? A-asuinalueiden alle jääville pientaloasukkaille uusi yleiskaava (2020) aiheuttaa siis merkittävää epävarmuutta ja haittaa, jolla on sekä välitön että välillinen vaikutus alentavasti heidän omistamiensa kiinteistöjen arvoon.

Koska maankäyttö- ja rakennuslain määräykset kaavoitusmenettelystä ja vuorovaikutuksesta eivät käytännössä tule antamaan riittävää oikeusturvaa maan omistajalle tai muun oikeuden haltijalle, ellei asemakaava, sen muutos tai rakennuslupa ole yksiselitteisesti yleiskaavan vastainen, ei uuden yleiskaavan (2020) tarkkuus ole riittävä, vaan siinä tulisi nykyistä tarkemmalla tasolla ottaa huomioon jo rakennettu ympäristö, maisema, luonnonarvot ja erityisesti jo olemassa olevat pientaloalueet.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

3. Vuorovaikutus yleiskaavan valmistelussa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa. (MRL 1 §.)

Vuorovaikutuksesta ja kaavoituksesta tiedottamisesta, maankäyttö- ja rakennuslaki (1999/132, 6 §) linjaa, että kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa ja kaavoja valmistelevien viranomaisten on tiedotettava kaavoituksesta sillä tavoin, että niillä, joita asia koskee, on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 62 §:n mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään *(osallinen),* on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 63 § edellyttää, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Lain tarkoituksena on ollut varmistaa kaavoituksessa osallisten tiedonsaanti sekä tarpeellinen vuorovaikutus kaavoituksessa kunnan ja eri osapuolten kesken. Vuorovaikutuksen järjestäminen joustavasti saattaa vaikuttaa kaavoitusprosessin kulkuun ja vähentää syntyviä ristiriitoja ja jopa väärinymmärryksiä. Vaikka esitetyt, usein erisuuntaiset mielipiteet eivät voi sitoa kunnassa kaavoituksesta päättäviä, mielipiteitten esiin tuominen ja niihin vastaaminen on tehtävä tehokkaasti mahdolliseksi. Vastauksen saaminen jo kunnalta saattaa vähentää tarvetta valittamiseen. (HE 102/2008, s.4.)

Kaupungin järjestelmällinen pyrkimys torjua asukkaiden vuorovaikutusyritykset ja kaikki muutosehdotukset uuden yleiskaavan suunnitteluvaiheessa eivät kuitenkaan ole olleet maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) tarkoittamaa vuorovaikutusta.

Yleiskaavan (2020) asuinalue (A) on varattu monipuoliseen asumiseen. Voimassa olevan yleiskaavan (2007) pientaloalueilta (A3) arviolta noin 2 600 pientaloa jää uudessa yleiskaavassa asuinalueen (A) alle. Luku on oleellisesti suurempi, jos mukaan lasketaan myös asuinalueiden (A) alle jäävät rivi- ja ketjutalot.

Kaupunki ei kuitenkaan missään uuden yleiskaavan valmisteluvaiheessa tiedottanut suunnitellusta muutoksesta erityisesti pientaloasukkaille, jotka olivat jäämässä asuinalueen (A) alle. Yhdeltäkään omakotiyhdistykseltä ei myöskään pyydetty mielipidettä kaavan valmistelun yhteydessä, vaikka ne edustavat tuhansia pientaloasukkaita ja samalla keskeistä sidosryhmää.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Esimerkiksi keväällä 2020, uuden yleiskaavan ollessa lausuntovaiheessa ilmeni, ettei yhtenä muutoskohteena olevan Minttutien pientaloalueella tunnettu yleiskaavasuunnitelman sisältöä, eikä sen aiheuttamaa muutosta ko. pientaloalueella. Aktiivisten asukkaiden toimesta Minttutien pientaloalueen postilaatikoihin jaettiin 200 kirjettä, joissa uuden yleiskaavan tuomaa muutosta Minttutien pientaloalueelle avattiin. Tämän seurauksena uuteen yleiskaavaan jätettiin yli 50 muistutusta.

Asukkaiden laajan tietämättömyyden uuden yleiskaavan vaikutuksista käytyä ilmi, päätettiin laatia kuntalaisaloite asukkaiden kannan ja huolen esilletuomiseksi. Aloitteen allekirjoitti lyhyessä ajassa 488 henkilöä ja se toimitettiin Vantaan kaupungille 6.10.2020. Yleiskaavatoimikunnan puheenjohtajalle sitä ei oltu kuitenkaan toimitettu vielä 22.11.2020 mennessä. Virallinen vastaus aloitteeseen saatiin vasta 26.1.2021, kun valtuusto oli jo hyväksynyt uuden yleiskaavan. Lisäksi Simonkylän omakotiyhdistys jätti syksyllä 2020 valtuustoryhmille kirjelmän uuden yleiskaavan vaikutuksista Vantaan pientaloalueisiin. Tähän ei ole saatu vastausta lainkaan.

Kesällä 2020 asukkaat pyysivät sähköpostitse kaavasuunnittelijoilta tietoa siitä, kuinka paljon asuntoja on alueilla, joissa yleiskaavaa ollaan muuttamassa pientaloalueesta A-alueiksi. Tieto luvattiin ”kesälomien jälkeen”. Pyyntö uudistettiin myöhemmin mutta ”syksyn kiireiden vuoksi” tietoa ei vieläkään saatu. Kolmannen kerran tietoa pyydettiin kaupunginvaltuutetun kautta mutta tietoa ei edelleenkään toimitettu. Neljännen kerran tätä tietoa pyydettiin vastuuvirkamieheltä, johon vastattiin kirjallisesti, että "meillä ei ole lukua jonka voisimme yksioikoisesti antaa. Sellaiseen lukuun sitoudutaan helposti eikä aja tarkoitustaan." Vasta asukkaiden otettua yhteyttä kaupunginjohtajaan 29.9.2020 pyydetty tieto toimitettiin.

Uuden yleiskaavan vaikutusten arvioinnin kannalta keskeisen tiedon saanti kesti siis useita kuukausia ja saatiin vasta paljon kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan jälkeen, jolloin kaavan valmistelu oli jo loppusuoralla, mikä vaikeutti oleellisesti kaavaehdotukseen vaikuttamista.

Kaupunki sai silti muistutuksia myös asuinalueen (A) alle jäämässä olevilta pientaloasukkailta. Lisäksi mm. virkamiehet ja yleiskaavatoimikunnan jäsenet saivat lukuisia vapaamuotoisia huomautuksia esim. sähköpostitse erityisesti HS Vantaan artikkelin (20.7.2020) ilmestyttyä. Virkamiehet ja luottamushenkilöt sanoivat huomioivansa myös nämä muistutusajan jälkeen tulleet palautteet ja vetoomukset. Keskeinen vaatimus pientaloalueiden säilyttämisestä selkeästi pientaloalueina uudessa yleiskaavassa kuitenkin hylättiin.

Kun yleiskaavatoimikunta syksyllä 2020 käsitteli muistutuksia ja palautteita ja hyväksyi osaltaan uuden yleiskaavan, yhtäkään asuinalueella (A) sijaitsevaa pientaloaluetta ei muistutusten ja palautteiden mukaisesti muutettu pientaloalueeksi (AP). Tärkein selitys, että merkintöjä ei muutettu, oli se, että ei haluttu, kaavan valmistelun ja hyväksymisen viivästyvän tai että se mahdollisesti pitäisi asettaa uudelleen nähtäville. Tämä menettely synnytti tilanteen, jossa kaavakartan muutostarpeet alistettiin niiden oikeudellisista edellytyksistä riippumatta kaavan aikataulutavoitteille.

Sama selitys ilmenee yleiskaavatoimikunnan pöytäkirjasta 28.9.2020 (s. 16): "Kaavakarttaan ei ollut tarvetta tehdä merkittäviä muutoksia, vaan palautteen perusteella päädyttiin

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

korjaamaan erityisesti määräyksiä, jotka ohjaavat jatkosuunnittelua. Näin kynnys uudelleen nähtäville panoon ei ylity."

Myös yleiskaavatoimikunnan puheenjohtaja antoi saman selitykselle Helsingin Sanomille, joka siteerasi häntä artikkelissaan 26.10.2020: "Toimikunta ei lähtenyt yleiskaavaan merkittyjä kaavarajauksia enää muuttamaan, koska tämä olisi tarkoittanut uutta nähtävillä oloa ja kuukausien viivästystä yleiskaavan käsittelyssä."

Maankäyttö- ja rakennuslain tarkoitus ei toteudu, kun valmistelevien virkamiesten ja luottamushenkilöiden tavoitteena on huomioida muistutukset ja osallisten mielipiteet ja vaatimuksen vain siinä määrin kuin on mahdollista ilman, että kaavan valmistelu pitkittyy tai että se pitää asettaa uudelleen nähtäville.

Yksittäisten pientaloalueiden kaavamerkintöjen muuttaminen ei myöskään olisi pakottanut asettamaan kaavaehdotusta uudelleen nähtäville, koska maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1999/895) 32 § mahdollistaa muutoskohteen osallisten erillisen kuulemisen ilman, että koko kaavaa asetetaan uudestaan julkisesti nähtäville. Näin ollen asukkaita, jotka ovat kaavamuutosta vaatineet, on johdettu joko tahallisesti tai tahattomasti harhaan.

Toinen selitys, minkä kaupunki antoi sille, ettei asuinalueelle (A) jääviä pientaloalueita muutettu pientaloalueiksi (AP) oli se, että näiden pientaloalueiden säilyminen pientaloalueina turvattiin poistamalla asuinalueiden (A) määräyksestä lause ”alueelle saa rakentaa kaikkia talotyyppejä” ja lisäämällä asuinalueen (A) kaavamerkintään pientaloaluetta (AP) vastaava lause, että ”olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa”. Myös yleiskaavatoimikunnan puheenjohtaja selitti Helsingin Sanomien artikkelissa (26.10.2020), että "Tämän muutoksen turvin taataan, että A-alueiden sisällä olevat pientaloalueet ovat yhtä suojattuja kuin AP-merkinnällä määritetyt pientaloalueet.”

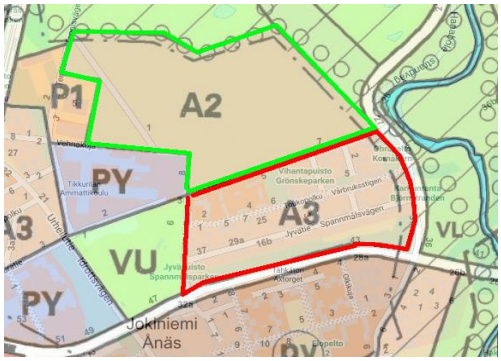
Tällaisenaan yleiskaava 2020 ei kuitenkaan turvaa pientaloalueiden säilymistä selkeästi pientaloalueina ja siksi tällaiset väitteet ovat asukkaiden harhaanjohtamista.

Sen lisäksi, että voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) on lukuisia pientaloalueita (A3), jotka uudessa yleiskaavassa jäävät asuinalueiden (A) alle, on uudessa yleiskaavassa lukuisia pieniä pientaloalueita (AP). Näin ollen uudessa yleiskaavassa asuinalueiden (A) alle jääviä pientaloalueita olisi aivan yhtä hyvin merkitä uudessa yleiskaavassa pientaloalueiksi (AP).

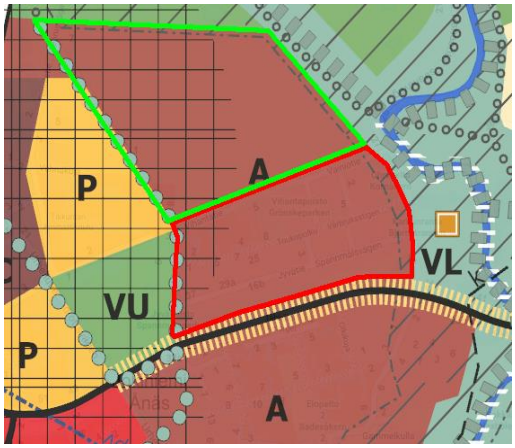
Jokiniemen Jyvätien, Jyväpolun, Vihnepolun, Vehnätien, Laihokujan, Vainiotien ja Sänkikujan asukkaat (kuva 3 ja 4) ovat esimerkkejä A-alueelle jäävistä pientaloasukkaista, joita kaupungin tiedotus ei ollut tavoittanut ja jotka lähettivät virkamiehille ja luottamushenkilöille lukuisia protestiviestejä huomattuaan asian mainitusta lehtiartikkelista. Lisäksi he jättivät 9.9.2020 kaupunginhallitukselle kiireisellä aikataululla vetoomuksen, joka lähetettiin myös tiedoksi yleiskaavatoimikunnalle ennen sen seuraavaa kokousta. Siinä

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

vaadittiin, että alue säilytettäisiin yksiselitteisesti pientaloalueena ja merkittäisiin uudessa yleiskaavassa pientaloalueeksi (AP). Vetoomuksen allekirjoitti 69 henkilöä, vaikka läheskään kaikkia ei edes tavoitettu ovikierroksella. Alueen asukkaat siis ilmaisivat selkeästi tahtonsa, että ko. pientaloalue merkittäisiin AP-pientaloalueeksi.

Kuva 3: Voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) kyseinen pientaloalue on rajattu punaisella ja sen pohjoispuolella oleva vielä rakentamaton alue vihreällä.

Kuva 4: Kyseinen pientaloalue on rajattu uudessa yleiskaavassa (2020) punaisella ja sen pohjoispuolella oleva vielä rakentamaton alue vihreällä.

Jyvätie on ollut pientaloalue 1930-luvulta lähtien, kun yksityinen maanomistaja lohkoi maistaan tontteja lukuisille lapsilleen ja niitä myytiin sittemmin myös ulkopuolisille. Tiellä asuu vieläkin kyseisen maanomistajan jälkeläisiä. Laihokujan ja Vainiotien alueen talot rakennettiin tiettävästi 1980-luvun alussa.

Näin ollen alue soveltuisi pientaloalueeksi (AP) myös uudessa yleiskaavassa, koska sillä on pitkät perinteet pientaloalueena ja toiseksi, koska se rajoittuu luonnollisesti joka puolelta omaksi alueekseen: Eteläpuolella sen erottaa kerrostaloalueesta puisto ja Valkoisenlähteentie. Länsipuolella se rajoittuu liikuntapuistoon, itäpuolella peltoon ja Keravanjokeen ja pohjoispuolella rakentamattomaan peltoon, jonka toisella puolella on golfkenttä ja lisää peltoa.

Myös vielä rakentamaton vihreällä ympyröity alue (kuva 4) soveltuu parhaiten pientaloalueeksi (AP), sillä se asettuu punaisella ympyröidyn Jyvätien ja Vainiotien välisen matalan pientaloalueen ja suojellun pelto- ja jokimaiseman väliin.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Asukkaita olisi pitänyt erikseen ja varhain informoida tulevasta huomattavasta muutoksesta alueen kohtelussa yleiskaavassa. Sen merkitseminen AP-alueeksi ei olisi mitenkään vähentänyt kaavan johdonmukaisuutta. Vaatimuksen hylkäämiselle annetut selitykset taas ovat perusteettomia ja harhaanjohtavia, kuten yllä on tullut esille (kaavan aikatauluseikat ja se, että alue olisi näinkin yhtä turvattu, kuin jos se olisi merkitty pientaloalueeksi).

4. Menettelytapavirhe muutosesitysten käsittelyssä.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan uuden yleiskaavan 25.1.2021. Ennen yleiskaavan käsittelyä valtuuston kokouksessa, tiedossa oli, että yleiskaavaan oli tulossa muutosesityksiä. Valtuuston kokouksesta (Vantaa kanava) käy ilmi, että sekä valtuustoryhmiä, että valtuuston puheenjohtajaa oli neuvottu käsittelemään muutosesityksiä palautusesityksinä, koska muuten olisi ollut olemassa riski, että mahdolliset valitukset tulisivat vaarantamaan koko yleiskaavan. [Puheenjohtaja: ”*eli me emme enää ala tästä käymään keskustelua ja sitten vielä toteen tähän edelliseen, että kyseessä on siis maankäyttö ja rakennuslain mukainen velvoite, joka lähtee siitä, mikäli kaavaan tehdään olennainen muutos se on silloin laitettava yleisesti nähtäville. Ryhmien neuvotteluissa esillä olleet muutosesitykset on käyty sekä maankäytön että sitte valtuustonlakimiehen kanssa läpi ja lainopillinen neuvo ja neuvonta puheenjohtajalle on sellainen, että nämä käsitellään palautusesityksinä, että muuten otamme sen riskin että mahdollisella valituksella vaarannamme koko yleiskaavan”*]

Näin ollen puheenjohtaja ei sallinut kannatettuja ja kirjallisesti annettuja muutosesityksiä käsiteltävän normaalilla, kuntalain mukaisella tavalla ja menetteli siten myös Vantaan kaupungin hallintosäännön vastaisesti.

Annettu ohje on kuitenkin ollut harhaanjohtava, sillä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1999/895) mukaan kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettaminen ei ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen (32 §). Yleiskaavasta olisi myös voitu päättää osittain ja yleiskaava olisi ollut mahdollista saattaa voimaan vaiheittain (MRL 35 §, 3 mom.).

Valtuustoryhmille ja valtuustolle ennakkoon annettu neuvo käsitellä muutosesityksiä palautusesityksinä on myös ollut omiaan luomaan paineita hyväksyä yleiskaava sellaisenaan, muutosesityksistä huolimatta, koska yleiskaavaa on valmisteltu lähes neljä vuotta ja yleiskaavasta haluttiin päättää vielä kuluvan valtuustokauden aikana.

5. Uusimaakaavan oikeuskäsittelyn mahdolliset vaikutukset Vantaan uuteen yleiskaavaan.

Maakuntakaavassa ratkaistaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä asioita, jotka maakuntakaava sitten siirtää lähtökohdiksi kuntien maankäytön suunnitteluun. Maakuntakaava on otettava huomioon yleiskaavaa laadittaessa tai muutettaessa. (Ympäristöministeriö 2003, s. 8.)

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Yleiskaava on maakunnallisten tavoitteiden välittäjä ja tulkitsija kunnan suunnittelussa. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, mutta on tällöinkin ohjeena muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32.1 § ja 32.3 §).

Uusimaa-kaava kattaa lähes koko Uudenmaan alueen, ja sen aikatähtäin on vuodessa 2050. Kaikki maankäytön keskeiset teemat yhteen kokoava maakuntakaava on valmisteltu vuosina 2016−2020. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavakokonaisuuden 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Muutoksenhakuviranomaisena toimiva Helsingin hallinto-oikeus on kuitenkin välipäätöksellään 22.1.2021 kieltänyt valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Täytäntöönpanokielto aiheuttaa sen, että maakuntakaavat eivät ole voimassa ennen kuin hallinto-oikeuden varsinainen päätös ratkaisee asian.

Näin ollen ei voida sanoa, että Vantaan kaupungin uudessa yleiskaavassa, jonka tavoitevuosi on 2050 olisi voitu ottaa huomioon maakuntakaavan Uusimaa-kaava maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n edellyttämällä tavalla.

6. Merkittävien luontoarvojen huomioiminen yleiskaavassa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (1999/132) määrää yleiskaavan sisältövaatimuksista (39 §), että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon ympäristöhaittojen vähentäminen, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen, sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Esimerkiksi Vierumäen ja Tussinkosken luonnonsuojelualueiden (SL) kupeessa sijaitsevat Vierumäen ja Vallinojan lähivirkistysalueet (VL) ovat liian suppeita alueella esiintyvän lahokaviosammalen ja muiden merkittävien luontoarvojen vuoksi.

Vierumäen metsän (SL) luoteispuolella sijaitsevaa lähivirkistysaluetta (VL) tulisi laajentaa Vierumäen metsän koillispuolen TY-alueelle ainakin siten, että se pitää sisällään myös TY-alueelle merkityn, Vierumäen metsän kautta kulkevan virkistysalueyhteyden (kuva 5, alue 1).

Vierumäen metsän koillispuolella sijaitsevaa lähivirkistysaluetta tulisi laajentaa siten, että se kattaa sen kaakkoispuolella sijaitsevan Huuhkajamäen luonnoltaan monimuotoiset ja arvokkaat lehto- ja kangasmetsät (kuva 5, alue 2).

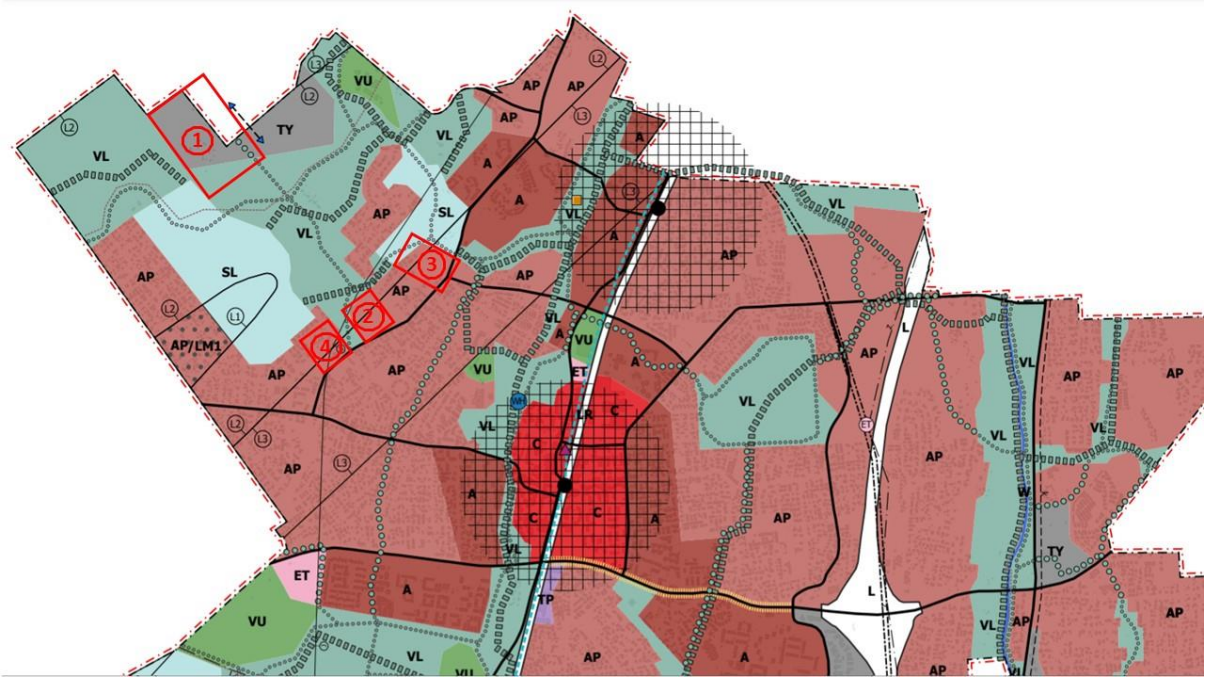
Tussinkosken luonnonsuojelualueen ja alueella kasvavan lahokaviosammaleen suojaksi tulisi Tussinkosken luonnonsuojelualueen eteläpuolen aluevaraukset muuttaa lähivirkistysalueiksi (kuva 5, alue 3).

Vierumäen metsän ja Tussinkosken välinen ekologinen yhteys tulisi säilyttää katkeamattomana ja riittävän leveänä, mikä mahdollistetaan kuvaan 5 merkittyjen alueiden 2 ja 3 muuttamisella lähivirkistysalueiksi (VL).

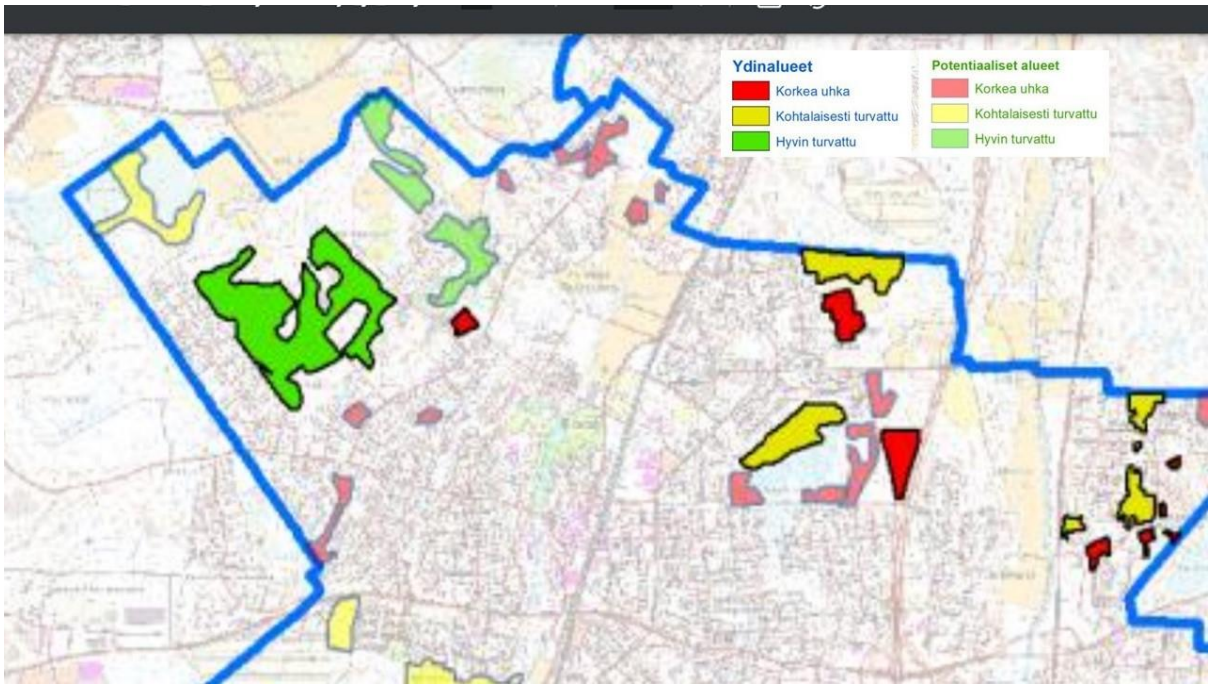
Puistoalueiden muutos asuinalueiksi on merkittävä, koska sillä muutetaan rakennuskorttelin pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja ja lähivirkistykseen varattuja alueita, nostetaan rakennusoikeutta ja rakennusten korkeutta tavalla, joka vaikuttaa laajalti ympäristöön tai vaarannetaan luonnonympäristön arvojen säilymisen. (HE 81/2006, s. 29.)

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Näin ollen myös Lehmustontien länsipuolen sijaitsevat Kiurupuisto (kuva 5, alue 3) ja Korppipuisto (kuva 5, alue 4) tulisi säilyttää lähivirkistysalueina (VL).

Kuva 5: Vierumäen metsän ja Tussinkosken suojelualueet ja virkistysalueet. Kiurupuisto ja Korppipuisto sijaitsevat karttaan merkityillä alueilla 3 ja 4.

Kuva 6: Lahokaviosammalen ydinalueiden ja potentiaalisten esiintymisalueiden uhkataso Vierumäen ja Vallinojan alueella (Manninen & Nieminen, s. 24).

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

7. Lentomelualueiden merkinnät yleiskaavassa.

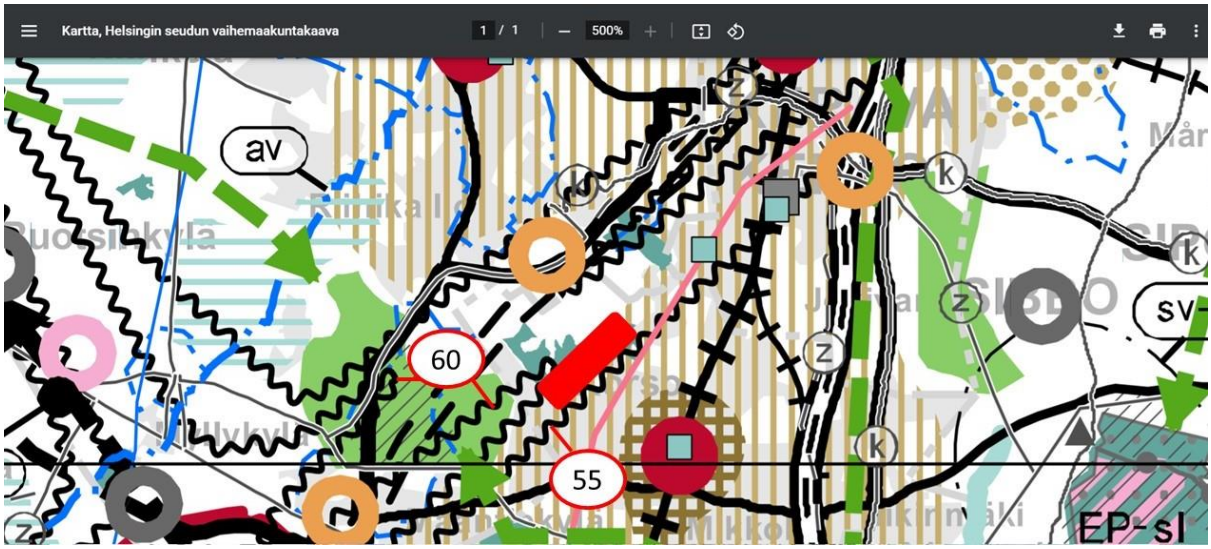
Maankäyttö- ja rakennuslaki (1999/132) määrää yleiskaavan sisältövaatimuksista (39 §), että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Ympäristömelun arvioidaan olevan ulkoilman pienhiukkasten jälkeen kansanterveydellisesti toiseksi merkittävin ympäristöaltiste, joka vaikuttaa ihmisten terveyteen.

Uusimaa-kaavan kaavaluonnoksesta Finavia lausui mm., että Helsinki-Vantaan lentoaseman Lden 55-60 dB lentomelualueelle tulisi suunnittelumääräyksessä sallia vain pienimuotoista täydennysrakentamista. Finavia toistaa tästä asiasta aiemmin lausumansa ja vaatii tätä täsmennystä maakuntakaavaan lentokonemelualueen suunnittelumääräykseen. (Maakuntahallitus 2019, s.181.)

Maakuntakaavan luonnoksessa esitetään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen liitteenä olevat Lden 55 ja 60 dB lentokonemelualueet, eli niin kutsuttu uusi verhokäyrä (kuva 7). Liikenne- ja viestintävirasto pitää erittäin hyvänä sekä lentoaseman kehittämismahdollisuuksien turvaamisen että kansalaisten lentomelulta suojaamisen kannalta sitä, että nämä melualueet ovat nyt näin merkittynä maakuntakaavassa. (Maakuntahallitus 2019, s.185.)

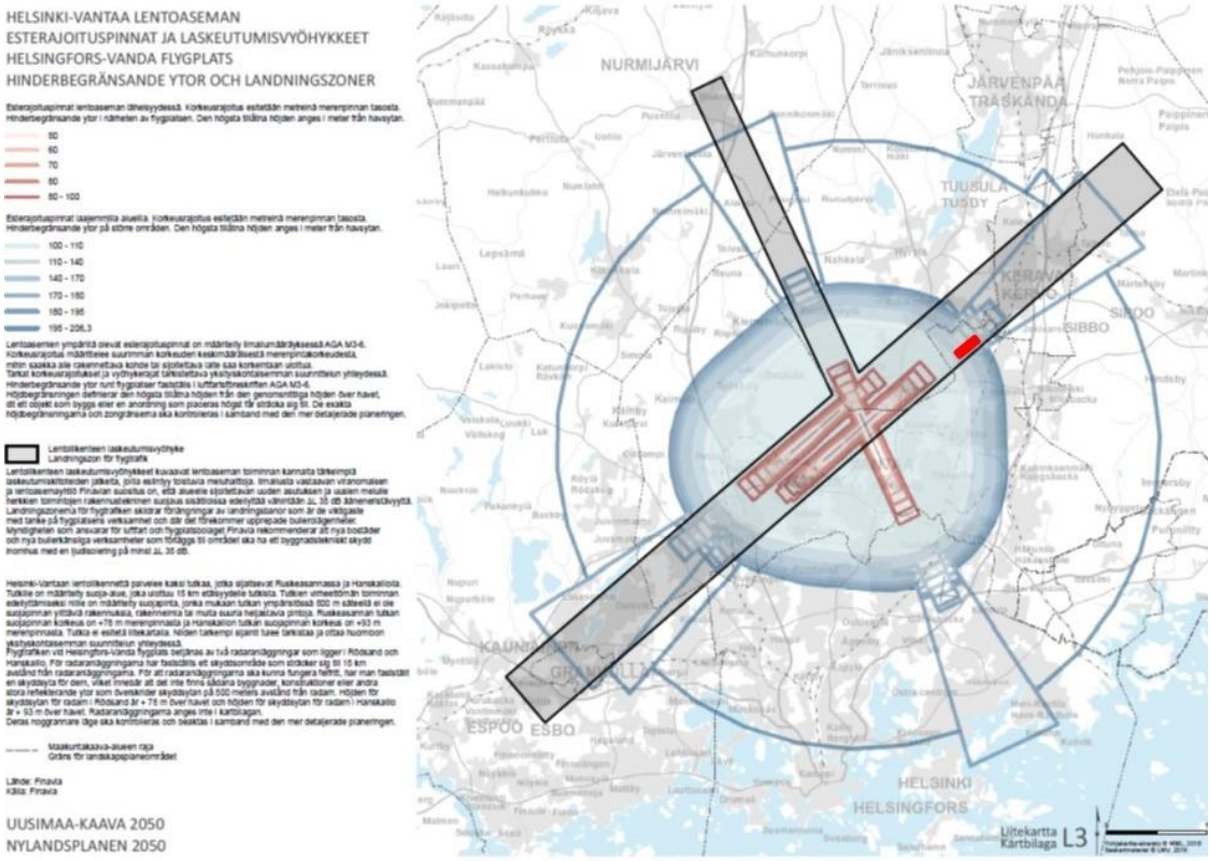
Vantaan uuden yleiskaavan (2020) ehdotusvaiheen lausunnossa (YK0048, s.3) Finavia lausuu lentomelualueen olevan kuitenkin uudella yleiskaavalla (2020) pienempi kuin vastaava alue maakuntakaavan liitekartalla (L3) ja että Finavian käsityksen mukaan Vantaan tarkoituksena on kuitenkin ollut käyttää samaa merkintää.

Kuva 7: Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen liitteenä olevat Lden 55 ja 60 dB lentokonemelualueet, eli niin kutsuttu uusi verhokäyrä. Vierumäen ja Vallinojan kaupunginosa merkitty kaavakarttaan punaisena alueena.

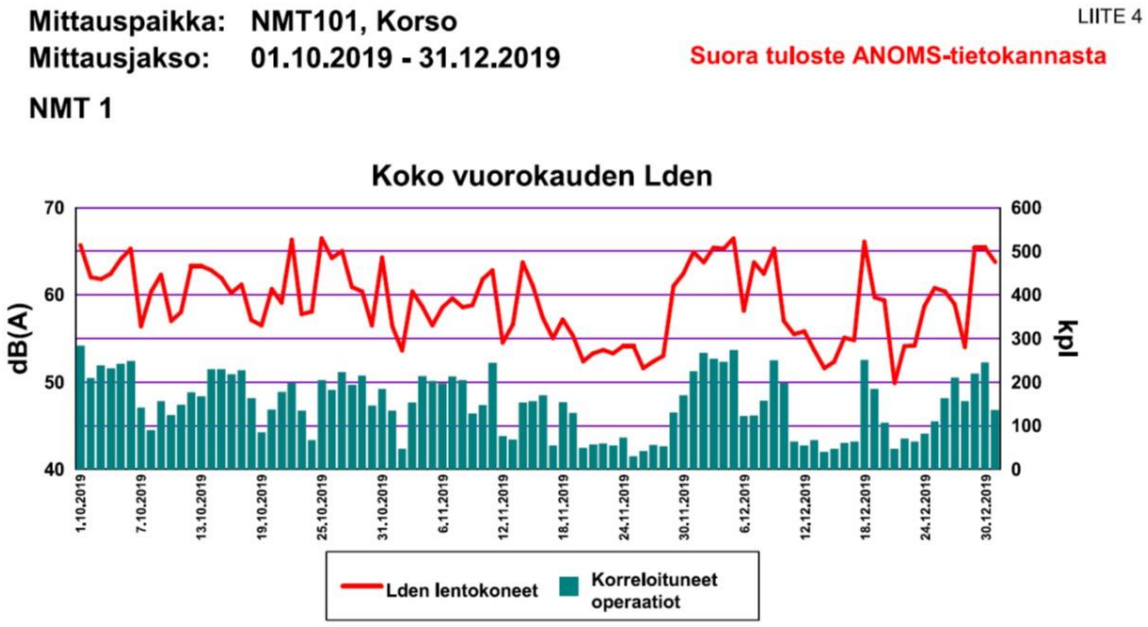
Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Esimerkiksi kaupunginosassa 87 Vierumäki (korttelit 87001-87002) ja kaupunginosassa 88 Vallinoja (korttelit 88026-88038), jotka kuuluvat Helsinki-Vantaan lentokentän laskeutumisalueeseen, tulisi sijoittaa tosiasiallisten lentomeluarvojen mukaisesti lentomeluvyöhykkeelle Lden 55-60 dBA (L2) (kuvat 8-10).

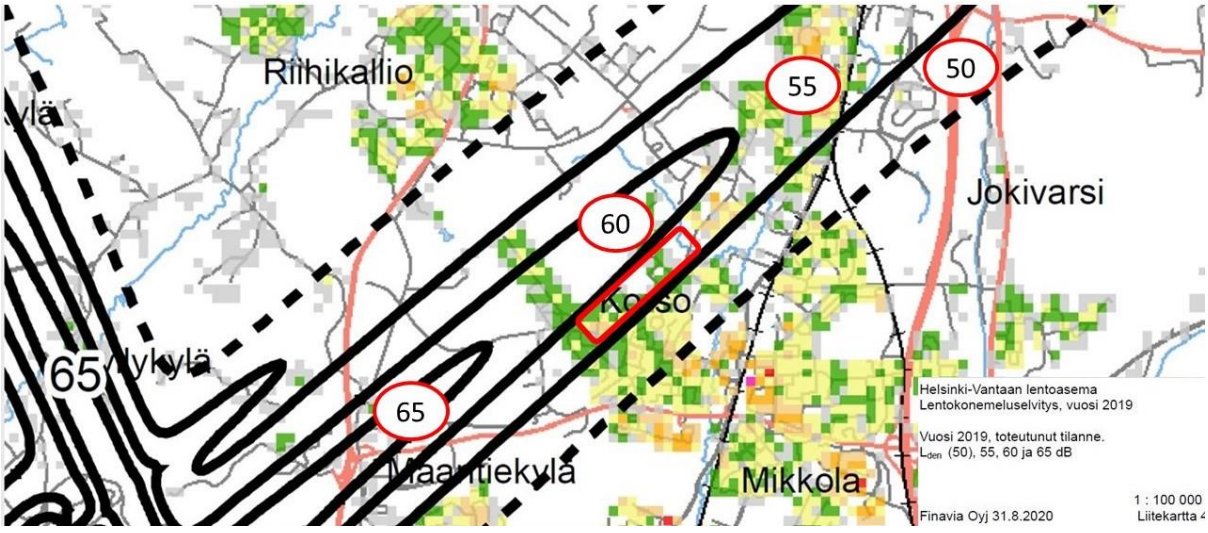

Kuva 8: Vierumäen ja Vallinojan kaupunginosa merkitty punaisella Uusimaa-kaava 2050 selostuksen liitekarttaan L3, Helsinki-Vantaa lentoaseman esterajoituspinnat ja laskeutumisvyöhykkeet.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Kuva 9: Lentokonemelukatsaus lokakuu-joulukuu 2019, mittauspaikka Korso, jossa koko vuorokauden tosiasiallinen lentomelu on tasoa Lden 55-65 (Finavia 31.3.2020, liite 4).

Kuva 10: Helsinki-Vantaan lentokonemeluselvityksen perusteella vuonna 2019 toteutunut lentokonemelu (Finavia 31.8.2020, liitekartta 4). Kaupunginosa 87 Vierumäki ja kaupunginosa 88 Vallinoja neliöity punaisella.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

LÄHTEET

Finavia 31.3.2020. Ympäristöselvitykset. Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelukatsaukset. Lentomelukatsaus loka-joulukuu 2019. https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/Q419_valmis.pdf

Finavia 31.8.2020. Ympäristöselvitykset. Helsinki-Vantaan lentoaseman selvityksiä. Lentomeluselvitys 2019. https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/EFHK_meluselvitys_2019_Final_Optimized.pdf

HE 102/2008. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080102?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=HE%20102%2F2008

HE 81/2006 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2006/20060081.pdf.

Helsingin Sanomat 20.7.2020. Pentti Pietilä kokee olevansa kuin näyttämöllä, kun viereen nousi kerrostalo – Asukkaat vääntävät Vantaalla siitä, miten tiiviisti kaupunkia saa rakentaa. https://www.hs.fi/kaupunki/vantaa/art-2000006573294.html.

Helsingin Sanomat 26.10.2020. Vantaan yleiskaava ei tuo Prismaa Porttipuistoon, poliitikot turvaavat vanhoja pientaloalueita kerrostalorakentamiselta. https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006700279.html.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Kaavakartta. 25.8.2020. https://www.uudenmaanliitto.fi/files/25022/Kartta_Helsingin_seudun_vaihemaakuntakaava.pdf

Maakuntahallitus. Pöytäkirja 9.9.2019/ Pykälä 109. Liite 1. Uusimaa-kaava 2050 (ehdotus): Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen ehdotuksista saatujen lausuntojen tiivistelmät ja lausuntoihin saadut vastineet. http://www.uudenmaanliitto.fi/dynastia32/kokous/20193314-2-1.PDF

Maankäyttö- ja rakennusasetus 1999/895. https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990895?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=maank%C3%A4ytt%C3%B6%20ja%20rakennusasetus.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132. https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=5.2.1999%2F132.

Manninen & Nieminen 2020. Faunatican raportteja. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150005_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

Parviainen, Elina. Vantaan väestö 2019/ 2020. Vantaan kaupunki. Tietopalvelu B3:2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/151877_Vantaan_vaesto_2019-2020.pdf.

Tilastokeskus. PxWeb-tietokannat. Asuntokunnat ja asuntoväestö muuttujina Vuosi, Hallintaperuste, Tiedot, Alue ja Talotyyppi. Vantaa. 2019. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__asu__asas/statfin_asas_pxt_115y.px/table/tableViewLayout1/?loadedQueryId=2b9a99ca-755d-4133-bc9e-caef0d7e0ed2&timeType=from&timeValue=2019.

Uusimaa-kaava 2050. Selostuksen liitekartat 25.8.2020. Liitekartta L3 Helsinki-Vantaa lentoaseman esterajoituspinnat ja laskeutumisvyöhykkeet (taustoittava). https://www.uudenmaanliitto.fi/files/25020/Selostuksen_liitekartat.pdf

Vantaa kanava. Valtuuston kokous 25.1.2021. https://vantaakanava.fi/valtuuston-kokous-25-1/.

Vantaan karttapalvelu. https://kartta.vantaa.fi/?setlanguage=fi

Vantaan Sanomat 31.12.2020. Vantaan pientaloalueille nousi satakunta luhtitaloa ennen kuin virkamiehet havahtuivat – ”Onhan se surullista, ettemme me huomanneet ongelmaa”. https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/3203768.

YK0048 Yleiskaava 2020 ehdotusvaiheen lausunnot 16.11.2020. Finavia Oyj:n lausunto Vantaan yleiskaavan 2020 ehdotuksesta. file:///C:/Users/z662884/Downloads/yk0048_yleiskaava_2020_ehdotusvaiheen_lausunnot_16.11.2020_2054604%20(2).pdf

YK0048. Vantaan uusi yleiskaava 2020. Kaavakartta 25.1.2021. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/155312_YK0048_Yleiskaava_2020_kaavakartta_25.1.2021.pdf.

Yleiskaavatoimikunnan pöytäkirja 28.9.2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153201_Yleiskaavatoimikunnan_poytakirja_280920.pdf.

Ympäristöministeriö. Yleiskaavamerkinnät ja -määräykset. Helsinki 16.6.2003. file:///C:/Users/z662884/Downloads/Opas%2011%20Yleiskaavamerkinn%C3%A4t%20ja%20-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ykset%20(1).pdf.

Confidential
LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 16 §

17 § **Lausunnon (11) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaat**

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Yhden valituksista ovat tehneet Asunto Oy Kustaanmäki sekä eräät Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaat.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto Asunto Oy Kustaanmäen sekä eräiden Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaiden (11) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 11. Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaat
- Lausunnon liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaiden valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21210/03.04.04.04.16/2021, Asunto Oy Kustaanmäen sekä eräiden Kustaanmäen ja Vassinmäen pientaloasukkaiden valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakijat
Asunto Oy Kustaanmäki
Kustaanmäen ja Vassinmäen eräät pientaloasukkaat

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakijat vaativat Vantaanpuiston asuinalueeseen liittyvien Kustaanmäen ja Vassinmäen asuinalueiden muuttamista Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä Vantaan yleiskaavassa (YK0048) teollisuusalueesta asuinalueeksi eli alueiden säilyttämistä voimassa olevan (Marja-Vantaan osayleiskaava) mukaisesti asuinalueina.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Kaava on alueen osalta MRL:n yleiskaavan periaatteiden ja sisältövaatimusten vastainen muun ohessa elinympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden osalta
2. Kaava rikkoo perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatetta kun vain kyseinen osa Vantaanpuiston alueesta on muutettu teollisuusalueeksi
3. Kaava rikkoo perustuslain 15 §:n mukaista omaisuudensuojaa kun alueen muuttaminen laskee asuntojen arvoa ja vaikeuttaa myytävyyttä
4. Kaavan valmisteluun liittyvässä vuorovaikutuksessa on ollut puutteita

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) eikä muun lainsäädännön kaavoitusta koskevien sisältövaatimusten taikka menettelysäännösten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta

kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet Kustaanmäen ja Vassinmäen asukkaiden valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaava ei ole MRL:n sisältövaatimusten vastainen
2. Yleiskaava ei loukkaa perustuslain 6 §:n suojaamaa yhdenvertaisuutta tai 15 §:n omaisuuden suojaa
3. Vuorovaikutus täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset

1. Yleiskaava ei ole MRL:n sisältövaatimusten vastainen

Muutoksenhakijat esittävät valituksessaan, että yleiskaava on maankäyttö- ja rakennuslain 1 §:n vastainen. Lausunnon antaja toteaa ensinnä, että käsityksensä mukaan muutoksenhakijat tarkoittavat yleiskaavan tavoitellun kehityksen periaatteesta lausuessaan viitata MRL 35 §:n 2 momenttiin, jonka luonteeltaan pääasiassa informatiivisen säännöksen mukaan yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Lausunnon antaja toteaa, että hyväksytty yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 35 §:n mukaista yleiskaavan tarkoitusta vastaava sääntö huomioiden, eikä yleiskaavassa ole tältä osin muutoksenhakijoiden tarkoittamaa lainvastaisuutta. Uusi yleiskaava on aiempaa yleispiirteisempi ja se kuvaa yleisellä tasolla tavoitellun kehityksen myös muutoksenhakijoiden tarkoittaman alueen osalta.

Muutoksenhakijoiden toteamalla tavalla MRL 39 §:n mukaan yleiskaavassa on otettava huomioon muun ohessa mahdollisuudet terveelliseen, turvalliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Muutoksenhakijat esittävät, että lain tavoitteiden mukaisesti ja hyvää kaavoitustapaa noudattaen asuinalueet tulee erottaa muista alueista, kuten teollisuusalueista, riittävin suoja-aluein.

Lausunnon antaja toteaa, että uuden yleiskaavan ollessa aikaisempaa yleispiirteisempi, ovat myös merkinnät osittain erilaiset. Kaavassa on osoitettu nykyistä vastaava virkistysalueyhteys samaan kohtaan kuin voimassa olevassa yleiskaavassa, mutta yleiskaavassa 2020 tällaiset kapeat lähivirkistysalueet on osoitettu aluevarauksen sijaan viivamaisella virkistysalueyhteys-merkinnällä. Kaavamääräyksen mukaan merkintä osoittaa laajoja virkistysalueita yhdistävän virkistysalueiden sarjan, ulkoilureitin tai viheralueen. Yhteyden tulee olla jatkuva ja sen luonne voi vaihdella rakennetusta luonnonmukaiseen. Uudessa yleiskaavassa on siis osoitettu asutuksen ja teollisuusalueen välinen suoja-alue voimassa olevaa yleiskaavaa vastaavalla tavalla.

Muutoksenhakijat katsovat, että alueen osoittaminen teollisuusalueeksi vähentää mahdollisuutta taata alueella turvallinen ja viihtyisä asuminen. Lausunnon antaja toteaa, että alue on osoitettu yleiskaavassa tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY) eivätkä sinne sijoittuvat toiminnot saa aiheuttaa merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alueen jatkosuunnittelu perustuu asemakaavoitukseen, jossa tarkemmin arvioidaan suojaetäisyydet ja toimintojen rajoitteet suhteessa läheisiin asuntoihin. Alueella säilyvät asuntokorttelit voidaan määritellä asemakaavassa asumiseen.

Edellä esitetyin perustein lausunnonantaja toteaa, ettei yleiskaavan hyväksymispäätöstä ole muutoksenhakijoiden esittämällä tavalla pidettävä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimusten vastaisena.

2. Yleiskaava ei loukkaa perustuslain 6 §:n suojaamaa yhdenvertaisuutta tai 15 §:n omaisuuden suojaa

Muutoksenhakijat esittävät, että kaava kohtelee Vantaanpuiston alueella asukkaita eri tavoin, sillä osa Vantaanpuiston voimassa olevan yleiskaavan mukaisista asuinalueista on uudessa yleiskaavassa osoitettu asuinalueiksi ja osa tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi. Muutoksenhakijoiden mukaan Kustaanmäki ja Vassinmäki kuuluvat osaksi Vantaanpuiston aluetta ja muodostavat yhdessä pinta-alaltaan merkittävän alueen, mutta vain ne on muutettu teollisuusalueeksi, mikä asettaa alueen asukkaat keskenään eriarvoiseen asemaan. Muutoksenhakijoiden mukaan kaavamerkinnän muutos tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi sallii teollisuusrakentamisen asuinalueen keskelle ja laidalle, minkä myötä kiinteistöjen arvo laskee. Muutoksenhakijat vaativat nykyisen voimassa olevan yleiskaavaratkaisun pysyttämistä ja siten muutoksenhakijoiden on katsottava vaativan valituksenalaisen yleiskaavan kumoamista kysymyksessä olevien alueiden osalta.

Lausunnon antaja toteaa, että voimassa olevassa yleiskaavassa (Marja-Vantaan osayleiskaava) Kustaanmäen ja Vassinmäen alueet on osoitettu asuinalueiksi (A1/tp, A3/tp), joilla asuntojen määrää ei saa lisätä nykyisestä. Alueella voidaan sallia ympäristöön soveltuvia työtiloja. Alueet sijoittuvat kokonaisuudessaan lentomeluvyöhykkeelle 1 (LDEN yli 60 dB), jolla ei sallita uusien asuntojen sijoittamista. Korjausrakentaminen on sallittu.

Vantaan yleiskaava 2020 on jo edellä todetulla tavalla aiempia yleiskaavoja yleispiirteisempi. Kustaanmäen ja Vassinmäen alueet sijoittuvat myös uudessa yleiskaavassa lentomeluvyöhykkeelle 1 (LDEN yli 60 dB). Kaavamääräyksen mukaan alueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja, mutta korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asunnon korvaaminen on sallittu. Alue on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY). Yleiskaavassa 2020 pieniä asuinalueita, joiden on mahdollista säilyä muttei täydentyä tai laajentua on osoitettu samalla pääkäyttötarkoitusalueen merkinnällä kuin viereiset alueet, nyt kyseessä olevan alueen lisäksi esimerkiksi Vantaanjänteen rivitaloalue Hämeenlinnanväylän ja Kehäradan välissä Vantaanpuiston läheisyydessä. Vantaanpuisto ja Petaksen pientaloalue laajempina kokonaisuuksia on osoitettu asuinalueiksi, jotka sijoittuvat kuitenkin lentomelualueelle.

Kustaanmäen ja Vassinmäen asuinalueet sijaitsevat voimassa olevan yleiskaavan työpaikka-alueiden lomassa, ja ne on uudessa yleiskaavassa osoitettu TY-käyttötarkoituksen alle. Kaavamääräyksen mukaisesti alueelle voi sijoittaa tuotanto- ja varastotoimintaa, joka ei aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Myös voimassa olevan yleiskaavan perusteella työpaikkarakentaminen on Kustaanmäen ja Vassinmäen asuinalueilla sekä niiden viereisellä teollisuus- ja varastoalueella mahdollista. Laajempi teollisuusrakentaminen edellyttää asemakaavaa, jonka yhteydessä arvioidaan tarkemmin toimintojen soveltuminen alueelle.

Lausunnon antaja katsoo, että nyt kysymyksessä olevalle kaavaratkaisulle on olemassa hyväksyttävät maankäytölliset periaatteet, eikä vaatimusta maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta ole siten syrjäytetty. Yleiskaavaa ei ole tällä perusteella pidettävä lainvastaisena.

3. Vuorovaikutus täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset

Muutoksenhakijat pitävät hyvän hallintotavan vastaisena ja moitittavana sitä, ettei kaavamuutoksesta ole oltu erikseen yhteydessä maanomistajiin eikä jatkettu kaavan nähtävilläoloa koronavirusepidemian vuoksi. Muutoksenhakijan mukaan epidemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi asukkailla ei ole ollut lupaa kokoontua käsittelemään asiaa.

MRL 62 §:n vuorovaikutusta koskevan perussäännöksen mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n 2 momentin mukaan nähtäville asettamisesta ja oikeudesta muistutuksen tekemiseen on ilmoitettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan, jollei asian merkittävyys edellytä laajempaa tiedottamista.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaavoitusprosessin vuorovaikutus järjestetään tiedottamalla ja mahdollistamalla valmisteluun osallistuminen nähtävilläolon aikana. Sen sijaan lainsäädännöstä ei seuraa lähtökohtaista hakijan viittaamaa velvollisuutta olla erikseen yhteydessä maanomistajiin kun kyse ei ole maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n 3 momentin viittaamista suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena toimivista yleiskaavoista. Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa, mitä voidaan pitää maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n 2 momentin säännös huomioiden riittävänä.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että yleiskaavaehdotuksen vuorovaikutus järjestettiin keväällä ja alkukesästä 2020 poikkeustilanteessa johtuen aiempia suunnitelmia kattavampana ja nähtävilläoloaikaa pidennettiin 30 päivästä 58 päivään 18.6.2020 asti. Menettelyllä turvattiin valituksessakin korostettu kansalaisvuorovaikutus. Muutoksenhakijoiden väite siitä, ettei nähtävilläoloa olisi jatkettu on siten virheellinen. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että vaikka yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin, 1.5.2020 voimaantulleilla lainsäädäntömuutoksilla kuitenkin mahdollistettiin myös mm. normaalitilannetta laajempi asiamiesedustus yhdistysten kokouksissa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Lisäksi kesäkuun 2020 alusta helpotettiin kokoontumisrajoituksia koskevia säädöksiä siten, että kansalaisjärjestöillä ja omakotiyhdistyksillä oli mahdollisuus järjestää kokouksia kannanottojen laatimiseksi, mikäli yhdistyksen säännöt kokousta edellyttivät.

Yleiskaavan hyväksymistä edeltävän vuorovaikutuksen osalta Vantaan kaupunki toteaa, että valitus on hylättävä perusteettomana. Kaavaprosessin aikainen vuorovaikutus on ollut maankäyttö- ja rakennuslain asettamissa puitteissa riittävää. Kaupunki viittaa tarkempina perusteluina erilliseen liitteenä olevaan selostukseen vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa.

Edelleen muutoksenhakijat moittivat sitä, ettei kaavassa ole esitetty alueiden kantatiestöä, mistä on aiheutunut merkittävää hankaluutta tarkastella kaavaa, kun taas yksittäiset pienetkin rakennukset on esitetty kaavassa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 40 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava esitetään kartalla. Kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnät ja -määräykset. Pykälän 2 momentin mukaan yleiskaavaan sisältyy selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 16 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava esitetään kartalla tai kartoilla sellaisessa mittakaavassa, että niistä alueidenkäytön ja rakentamisen ohjaustarve ja yleiskaavan tarkoitus huomioon ottaen ilmenevät tarkoituksenmukaisella tavalla alueiden käytön periaatteet, tarpeelliset alueet ja kaavan muu sisältö.

Lausunnon antaja toteaa, että yleiskaavakartassa on esitetty tiet sekä pääkatuverkoston tavoitetila. Paperisen ja pdf-muotoisen kaavan taustalla näkyvät nykyiset rakennukset, jotta kartta on helpompi hahmottaa. Sen sijaan tiestöä ei ole esitetty taustakartalla, sillä liian yksityiskohtainen taustakartta olisi vaikeuttanut kaavan luettavuutta erityisesti kohdissa, joissa on useita kaavamerkintöjä. Lausunnon antaja toteaa, että huomioiden erityisesti yleiskaavan esittämistapaa koskevien säännösten yleispiirteisyys, ei yleiskaavan hyväksymispäätöstä ole muutoksenhakijan esittämistä syistä pidettävä lainvastaisena ja siten valitus tulee myös tältä osin hylätä perusteettomana.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana, sillä yleiskaava on MRL:n yleiskaavan sisältövaatimusten mukainen eikä loukkaa perustuslailla suojattua yhdenvertaisuutta tai omaisuuden suojaa. Yleiskaavaa laadittaessa vuorovaikutus on järjestetty lainsäädännön edellyttämällä tavalla ja yleiskaava perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös yleiskaavan hyväksymisestä ole siten lainvastainen.

Liitteet

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021

Lähteet

Marja-Vantaan osayleiskaava 020900 Kaavaselostus ja kaavamääräykset

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa

YK0048 Yleiskaava 2020

KH 24.5.2021

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavoituksen vuorovaikutusprosessi

Kaavoituksen vuorovaikutusprosessia säätelee maankäyttö- ja rakennuslain luku 8 (kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus), jota on tarkennettu joiltain osin maankäyttö- ja rakennusasetuksen luvulla 6 (Yhteiset säännökset vuorovaikutuksesta kaavoituksessa). Vuorovaikutuksen tarkoituksesta kaavoitusmenettelyssä säädetään MRL:n 62 §:ssä seuraavasti:

"K*aavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta."*

Kaavoitusmenettelyn vuorovaikutuksen sääntelyn lähtökohtana on, että kunnalla säilyy harkintavaltaa järjestää vuorovaikutus parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden kuitenkin se, että osallisilla on tosiasialliset mahdollisuudet arvioida hankkeen merkitystä ja vaikutuksia ja esittää mielipiteensä asiasta. Osallistumisen tapojen määrittelyä keskeisempää on, että kaikilla osallisilla on riittävän aikaisessa vaiheessa mahdollisuus jättää mielipiteensä hankkeesta ja että vuorovaikutuksen ja tiedottamisen laajuus on oikeassa suhteessa hankkeen merkittävyyteen. Vuorovaikutuksen oikea-aikaisuuteen liittyy myös se, että vuorovaikutusmenettelyä on tarkasteltava kokonaisuutena – ei vain nähtävilläolovaiheen kautta.

Vuorovaikutus yleiskaavaprosessin aikana

Vantaan kaupunki on yleiskaavaprosessin aikana kiinnittänyt erityistä huomiota vuorovaikutukseen, sillä yleiskaava on luonteeltaan ja laajuudeltaan poikkeuksellisen merkittävä hanke ja osallisten määrä sitä myöten on suuri. Kaupunki on pyrkinyt takaamaan eri ryhmien vaikutusmahdollisuudet tiedottamalla yleiskaavatyön edistymisestä aktiivisesti ja hyödyntämällä laajalti sekä perinteisiä että sähköisiä vuorovaikutuksen keinoja koko yleiskaavoitusprosessin ajan. Vuorovaikutusmenettelyn suunnittelussa on lisäksi huomioitu eri osallisryhmät (mm. maanomistajat, yhdistykset, yksityishenkilöt sekä viranomaiset), eri kieliryhmät sekä alueelliset erityiskysymykset. Osallisilla on ollut prosessin eri vaiheissa useita mahdollisuuksia lausua mielipiteensä kaavasta sekä kirjallisesti että suullisesti. Keskeisimmät Vantaan yleiskaavaprosessin vaiheet vuorovaikutuksen näkökulmasta ovat olleet osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo, yleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo sekä yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo. Alla on tarkemmin kuvattu vuorovaikutuksen eri muotoja yleiskaavatyön aikana.

Vantaan kaupunginhallitus päätti käynnistää yleiskaavan laatimisen koko kaupungin alueelle kokouksessaan 22.5.2017 §59. Käynnistämisaikeista oli kerrottu ennakkoon kaupunkisuunnittelun työohjelmassa sekä Asukaslehdessä julkaistavassa kaavoituskatsauksessa.

Kuva 1. Yleiskaavaprosessin kulku ja vuorovaikutuksen vaiheet

Keväällä 2017 käynnistettiin Suomi 100-teemavuoteen liittyvä Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ, jossa koottiin asukkaiden näkemyksiä Vantaan pitkän tähtäimen näkymistä. Työn tuloksia käytettiin mm. yleiskaavan tavoitteiden laadinnan tausta-aineistona (Vantaan kaupunki 2017).

Kuva 2. Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ pohjusti yleiskaavan tavoitteiden laadintaa

Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) valmistumisesta tiedotettiin Vantaan sanomissa lokakuussa 2017 (Vantaan kaupunki 2018 a), jolloin OAS myös vietiin yleiskaavan Internet-sivuille. Mielipiteet OASista tuli antaa 30.11.2017 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä järjestettiin 31.10.2017 tilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa, jossa oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa yleiskaavatyön lähtökohdista. Määräaikaan

mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 26 mielipidettä, joista viranomaismielipiteitä oli 6 (Vantaan kaupunki 2018 b).

Kuva 3. Luonnosvaiheen käynnistyttyä järjestettiin infotilaisuuksia yleiskaavatyöstä ja yleiskaavakyselystä

Kaupunkilaisten ja muiden osallisten näkemysten hahmottamiseksi avattiin keväällä 2018 karttapohjainen kysely, joka tarjosi mahdollisuuden osallistua kaavatyöhön kertomalla muun muassa, minne kasvua tulisi ohjata ja mitkä alueet olisi syytä säilyttää tuleville sukupolville sellaisenaan. Kyselyyn vastasi lähes tuhat vastaajaa, jotka tekivät kartalle yli 4500 merkintää (Vantaan kaupunki 2018 c). Kyselyn aikana järjestettiin viisi tilaisuutta, joissa tiedotettiin käynnistyneestä yleiskaavatyöstä ja avoinna olevasta kyselystä.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen 11.2.2019 § 14 nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä sekä Korsossa (remontista johtuen vasta 11.3.2019 eteenpäin). Yleiskaavaluonnoksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Nähtävillä olon aikana yleiskaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuuksissa kaikilla Vantaan suuralueilla: Kivistössä, Myyrmäessä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Korsossa, Koivukylässä ja Hakunilassa. Lisäksi järjestettiin tilaisuudet ruotsiksi ja englanniksi. Yhteensä tilaisuuksissa oli lähes 600 osallistujaa. Myyrmäen esittely nauhoitettiin ja on nähtävissä Vantaa-kanavalla. Kaupunki käytti ensimmäisen kerran yleiskaavaluonnoksen virallisten mielipiteiden keräämisessä Maptionnaire-karttapalautejärjestelmää. Karttapalautejärjestelmään pystyi jättämään useamman piste-, alue- ja viivakohteen sekä avoimia koko kaava-aluetta koskevia mielipidekohteita. Luonnoksesta jätettiin yhteensä noin 658 mielipidettä, joista noin 551 saapui karttapalautejärjestelmän kautta. Loput mielipiteistä annettiin perinteisillä tavoilla sähköpostilla ja kirjeitse suoraan kaupungin kirjaamoon. Mielipiteiden käsittelyyn otettiin mukaan myös 76 anonyymisti karttajärjestelmään jätettyä mielipidettä. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Yksittäisiin mielipiteisiin ei annettu vastineita, vaan mielipiteistä koottiin Vuorovaikutusraportti III (Vantaan kaupunki 2020 a).

Kuva 4. Yleiskaavaprosessin aikana laaditut vuorovaikutusraportit

Kaikista edellä mainituista vuorovaikutusvaiheista on koostettu omat vuorovaikutusraporttinsa. Näiden vuorovaikutustilanteiden lisäksi yleiskaavaa on käyty esittelemässä useissa eri neuvottelukunnissa, kehittämistoimikunnissa, tapahtumissa ja työryhmissä.

Keväällä 2020 yleiskaavaehdotus oli nähtävillä. Koronapandemian vuoksi tarvittiin erityisjärjestelyjä, joista esitetään tarkempi selvitys seuraavassa kappaleessa.

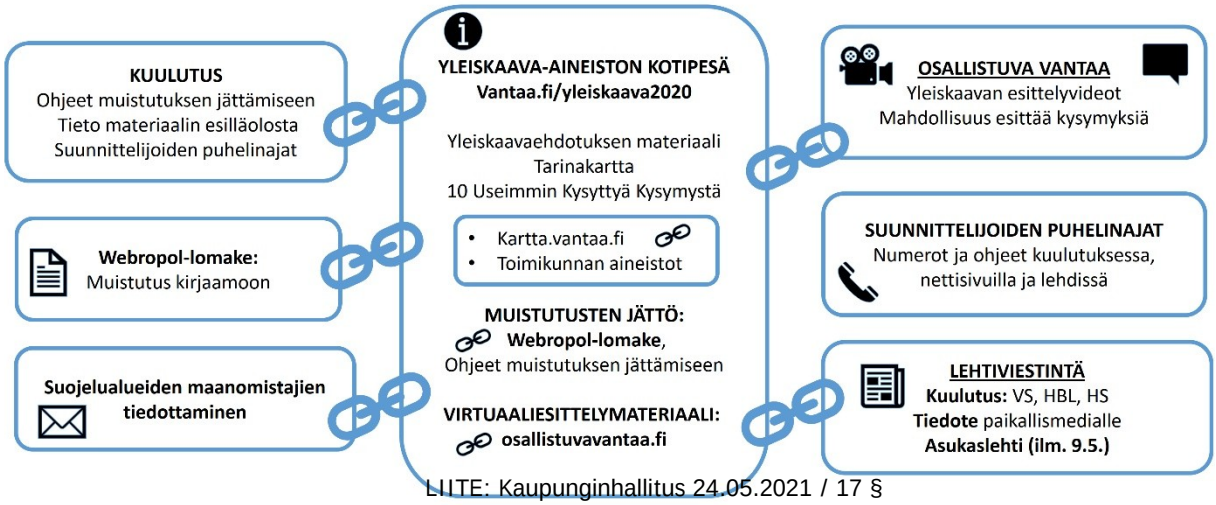
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus

Keväällä 2020 juuri alkaneissa koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa yleiskaavan vuorovaikutuksen järjestämisessä otettiin huomioon poikkeusolojen asettamat rajoitteet. Kuntaliitto on antanut korona-aikaa koskevia erityisohjeita keväällä 2020 mm. siitä, miten kaavojen nähtävilläolo olisi hyvä toteuttaa (Kuntaliitto, päivitetty ohje 2021). Näihin ohjeisiin perustuen yleiskaavan nähtävilläoloa pidennettiin, järjestettiin säännölliset puhelinajat sekä tuotettiin erilaisia esittelymateriaaleja, joista yleiskaavan sisältö ja merkittävimmät muutokset luonnoksesta ehdotukseen kävivät ilmi. Kuntaliiton ohjeistuksessa todetaan, että jos hanke vaatii paljon vuorovaikutusta tai siihen liittyy huomattavia ristiriitoja, on syytä harkita kaavoituksen lykkäämistä niin, että vuorovaikutus voidaan toteuttaa epidemia-ajan jälkeen. Epidemiatilanne on ollut hyvin vaikeasti ennustettava ja kokoontumisrajoitukset ovat estäneet perinteisten yleisötilaisuuksien järjestämisen tähän päivään saakka. Epidemia-ajan päättymisen odottaminen olisi venyttänyt yleiskaavaprosessia kohtuuttoman pitkäksi. Vantaan kaupunki katsoi näillä perustein, että erityisten vuorovaikutusta vahvistavien toimenpiteiden avulla nähtävilläolovaiheen vuorovaikutus oli mahdollista järjestää myös poikkeusoloissa MRL:n edellyttämällä tavalla. Siksi suunnitellusta nähtävilläolon aikataulusta haluttiin pitää kiinni.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

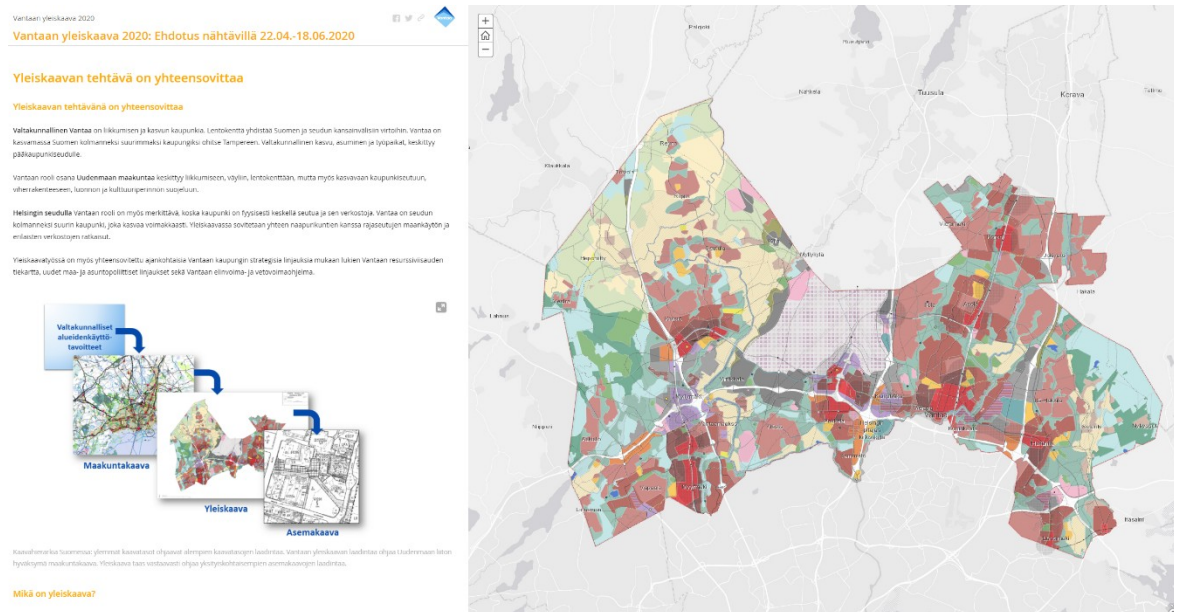
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Yleiskaavan internetsivut toimivat nähtävilläoloaikana yleiskaava-aineiston kotipesänä, josta löytyivät kaikki yleiskaavan aineistot sähköisenä, sekä linkit muille sivuille, kuten sähköiseen muistutuslomakkeeseen. Kaava-aineisto oli nähtävillä myös Vantaa-infoissa Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin sähköisessä karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan.

Yleiskaavaehdotuksesta tehtiin kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot ja niissä läpikäyty esittelymateriaali olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa.

Kuva 6. Yleiskaava 2020:n verkkosivuilta löytyvä tarinakartta esitteli yleiskaavaratkaisua teemoittain

Kokoontumisrajoitukset lieventyivät yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana 1.6.2020 alkaen siten, että 50 hengen kokoontumiset sallittiin. Kesäkuun alussa kaupunki järjesti yleiskaavaehdotusta esittelevät ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9 - 11. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä. Muutamille henkilöille lähetettiin pyynnöstä postitse esim. kaavakarttaote tai muuta materiaalia.

Kaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia kirjeitse, sähköpostitse sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta. Muistutuksia saatiin kaikkiaan 322 kappaletta. Muistutuksista koottiin yleiskaavaprosessin neljäs vuorovaikutusraportti (Vantaan kaupunki 2020 b). Vuorovaikutusraporttiin kirjattiin vastineet kaikkiin muistutuksiin ja se lähetettiin MRL 65 §:n mukaisesti tiedoksi kaikille yhteystietonsa jättäneille muistutuksen tekijöille. Raportti toimitettiin muistuttajille jo ennen kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyä kaupunginhallituksen hyväksyttyä vastineet 16.11.2020 § 7.

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista, nähtävilläoloajasta sekä muistutusten jättämisestä. Kirjeitä lähetettiin 81 kpl. Osa maanomistajista otti yhteyttä suunnittelijoihin puhelimitse (7), osan kanssa viestittiin sähköpostitse ja muutamaa maanomistajaa tai heidän edustajiaan (2) tavattiin paikan päällä tai etäkokouksessa.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Poikkeustilan vuoksi lausunnonantajien infotilaisuus järjestettiin verkossa Microsoft Teams-sovelluksen välityksellä. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 33 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista laadittiin oma tiivistelmäraportti.

Yhdistysten vuorovaikutusmahdollisuudet ja kevään 2020 kokoontumisrajoitukset

Yksi merkittävä osallisten ryhmä yleiskaavahankkeessa ovat paikalliset yhdistystoimijat, joiden kokoontumiseen kevään poikkeusoloilla, etenkin yli 10 hengen kokoontumisrajoituksella, oli vaikutuksia. Kannanotto yleiskaavaehdotukseen on joidenkin yhdistysten sääntöjen perusteella saattanut edellyttää kokouksen järjestämistä, mikä ei keväällä 2020 ollut mahdollista. Yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei kuitenkaan ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin. Kaikkien yhdistysten kokoontumisen edellytyksiä kuitenkin helpottivat 1.5.2020 voimaan tullut laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020), jonka 5 § mahdollisti mm. normaalitilannetta laajemman asiamiesedustuksen yhdistyksen kokouksessa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Edellä kuvatun lain 5 §:n 2. ja 3. momentti kuuluvat seuraavasti:

"Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Mainitun lain 21 §:stä poiketen hallitus voi sallia, että myös valtuutettu saa valtuuttaa toisen valtuutetun käyttämään oikeuttaan valtuutettujen kokouksessa. Yhdistyksen tai valtuutettujen kokouksessa järjestettävässä äänestyksessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä."

Yhdistysten tilannetta helpotti myös aiemmin mainittu yleisten kokoontumisrajoitusten lieventyminen 50 henkilöön kesäkuun alusta alkaen, mikä mahdollisti aiempaa suurempien kokoontumisten järjestämisen. Edellä mainituista syistä alueen yhdistyksillä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esittää mielipiteensä yleiskaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana. Kaupunki vastaanotti yleiskaavan ehdotusvaiheessa muistutuksia 15 yhdistykseltä sekä 5 järjestön tai yhdistyksen edustajalta.

Lähteet:

Kuntaliitto (2021). Koronavirus: koottuja ohjeita ja yhteystietoja. 21.1.2021. https://www.kuntaliitto.fi/koronavirus. 14.4.2021.

Vantaan kaupunki (2017). Vantaan tulevaisuuskuvat. Kaupunkilaisten näkemyksiä strategiatyöhön. Vantaan kaupunkisuunnittelun julkaisuja 2017-2018. Vantaan kaupunki (10/2017).

Vantaan kaupunki (2018 a). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 2.10.2017. Vantaan kaupunki (5/2018).

Vantaan kaupunki (2018 b). Vuorovaikutusraportti I, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 28.5. 2018. Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2018 c). Vuorovaikutusraportti II, yleiskaavakyselyn tulokset. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 19.11.2018. 198 Yleiskaava 2020 Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2020 a). Vuorovaikutusraportti III, Luonnoksen mielipiteet. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 11.9.2019. Vantaan kaupunki (11/2020).

Vantaan kaupunki (2020 b). Vuorovaikutusraportti IV, muistutusten vastineraportti. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 16.11.2020.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Vaade: **Vantaanpuiston asuinalueeseen liittyvien Kustaanmäen ja Vassinmäen asuinalueiden muuttaminen Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä Vantaan yleiskaavassa (YK0048) teollisuusalueesta asuinalueeksi.**

Viite: **Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksen 25.1.2021 14§ mukainen päätös hyväksyä Vantaan yleiskaava 2020 (YK0048) (liite 1)**

Perustelut: Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 kokouksessaan hyväksymän Vantaan yleiskaavan 2020 mukaan Vantaanpuiston asuinalueeseen liittyvät Kustaanmäen ja Vassinmäen asuinalueet (kuva 1) on muutettu asuinalueesta teollisuusalueiksi (TY). Yleiskaava on laadittu vastoin yleiskaavaehdotuksesta tekemäämme muistutusta 17.6.2020 (liite 2).
Muutos on merkittävä ja se koskee yhteensä n. 150 alueen asukasta. **Vaadimme Kustaanmäen ja Vassinmäen alueen säilyttämistä nykyisen, vielä voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti yleiskaavassa asuinalueena seuraavin perusteluin:**

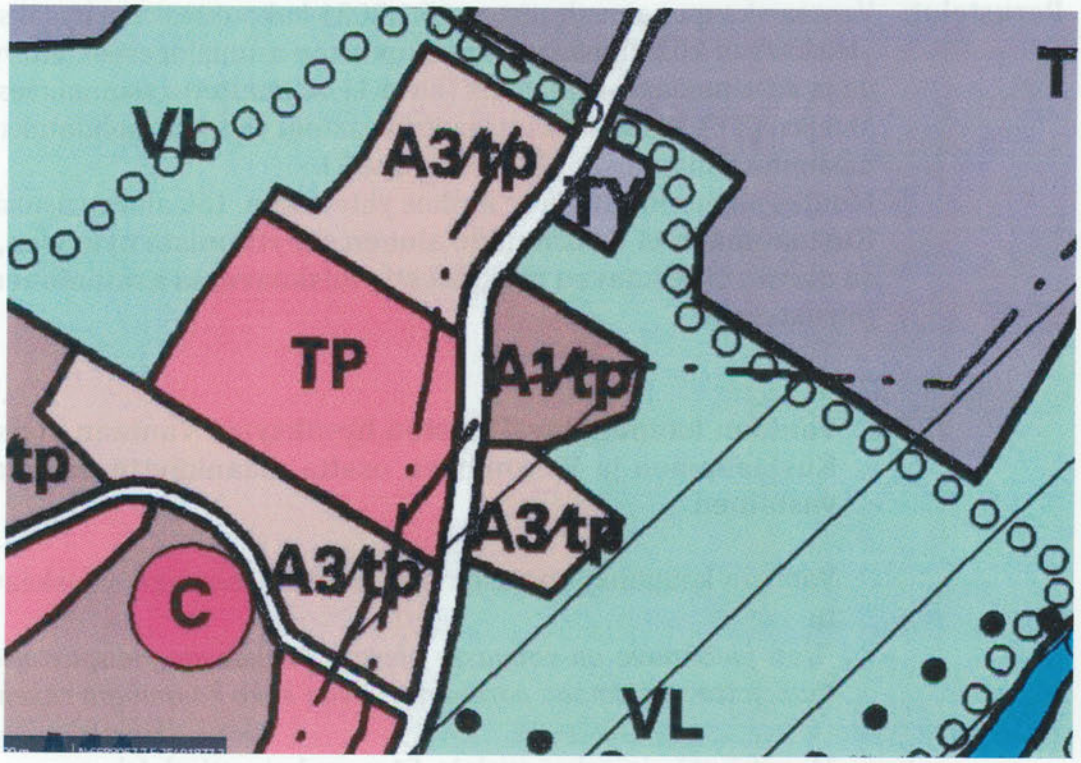
1. **Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä Vantaan yleiskaava 2020 on Kustaanmäen ja Vassinmäen osalta maankäyttö- ja rakennuslain §1:n vastainen**

   Vantaan kaupunki on vastannut muistutukseemme yleiskaavasta seuraavasti:
   "Uusi yleiskaava on voimassa olevaa yleiskaavaa yleispiirteisempi esitystavaltaan, jotta se aiempaa paremmin kuvaa koko kaupungin rakennetta".

   Maankäyttö- ja rakennuslain §1:n mukaisesti yleiskaavassa esitetään tavoiteltu kehityksen periaate. Kuten kuva 1 osoittaa, muodostavat Kustaanmäen ja Vassinmäen kerrostalo- ja asuinalueet yhdessä alueen, jota ei voida pitää yleispiirteisyyteen vedoten merkityksettömänä, eikä Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava tältä osin täytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista yleiskaavan vaatimusta, koska alueen pääasiallinen käyttötarkoitus ei ole teollisuusalue.

2. Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä Vantaan yleiskaava 2020 on Kustaanmäen ja Vassinmäen osalta maankäyttö- ja rakennuslain momentissa §39 säädetyn yleiskaavavaatimusten vastainen

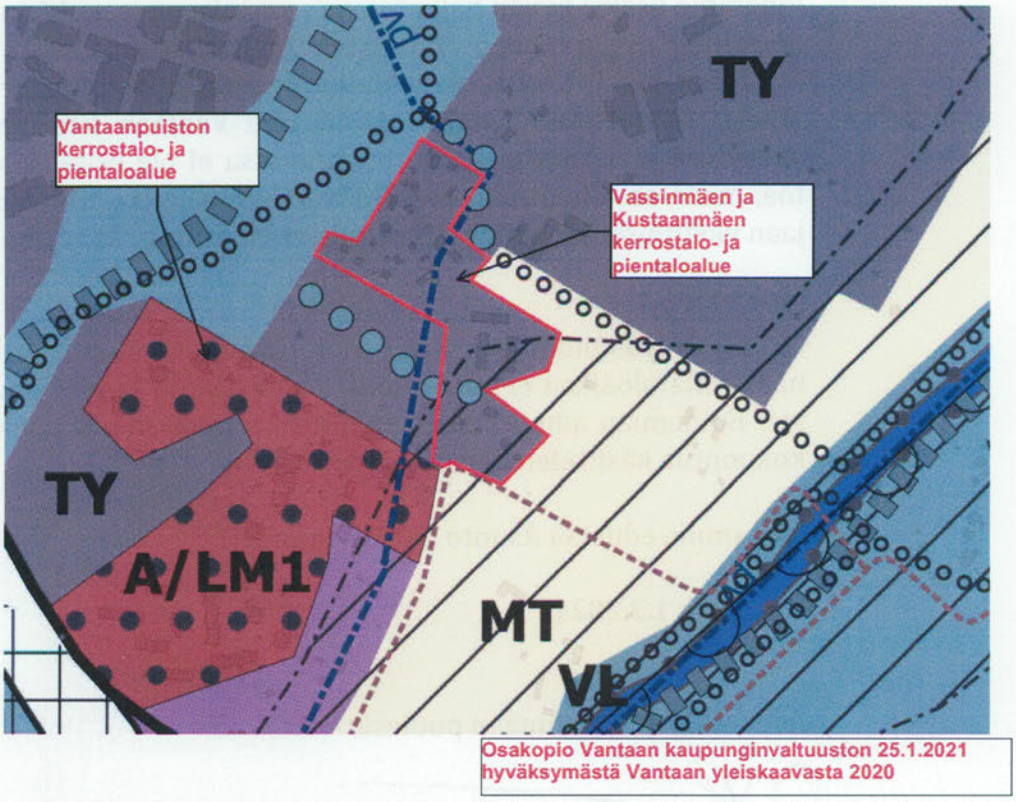
Maankäyttö- ja rakennuslain §39 mukaisesti yleiskaavassa on otettava huomioon mm. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestönryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Lain tavoitteiden mukaisesti ja hyvää kaavoitustapaa noudattaen asuinalueet tulee erottaa muista alueista, kuten teollisuusalueista riittävin suoja-aluein. Vielä voimassa olevassa yleiskaavassa vuodelta 2007 (kuva 2) tämä on huomioitu mielestämme hyvin.
Kustaanmäen ja Vassinmäen alueet ovat pääkäyttötarkoitukseltaan asuinalueita, eivätkä teollisuusalueita, kuten Vantaan yleiskaavassa 2020 esitetään. Alueemme muuttaminen teollisuusalueeksi vähentää merkittävästi alueen asukkaiden mahdollisuutta turvata turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuminen, koska yleiskaava määrittelee alueen pääkäyttötarkoituksen. Jos alueemme muuttuisi teollisuusalueeksi, vähenisivät vaikutusmahdollisuutemme merkittävästi turvalliseen ja viihtyisään asumiseen aluetta asemakaavoitettaessa ja rakennettaessa, koska alueemme olisi yleiskaavan mukaisesti pääkäyttötarkoitukseltaan teollisuusaluetta, ei asuinaluetta.

Kuva 2. Voimassa oleva Vantaan yleiskaava 2007 Kustaanmäen ja Vassinmäen alueelta.

3. Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2020 rikkoo Suomen Perustuslain §6:n yhdenvertaisuusperiaatetta

Suomen perustuslain mukaisesti kansalaisia on kohdeltava yhdenvertaisesti. Kuten alla olevasta kuvasta 1 voidaan havaita, on Kustaanmäen ja Vassinmäen kerrostalo- ja pientaloalue on osa Vantaanpuiston kerrostalo- ja pientaloaluetta ja on pinta-alaltaan merkittävä.
Vantaan yleiskaavassa 2020 Vantaanpuiston asuinalueella vain Kustaanmäen ja Vassinmäen alue on muutettu teollisuusalueeksi. Vantaan kaupunginvaltuuston päätös rikkoo siten perustuslain §6 yhdenvertaisuusperiaatetta, koska se kohtelee eri tavoin alueemme eri asukkaita.

Kuva 1. Vassinmäen ja Kustaanmäen kerrostalo- ja pientaloalueet

4. Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä Vantaan yleiskaava 2020 rikkoo Suomen perustuslain §15 mukaista omaisuudensuojaa

Perustuslain mukaisesti meillä on oikeus suojata omaisuuttamme. Vantaan yleiskaava 2020 ohjaa tulevaa kaavoitusta ja sallii teollisuusrakentamisen sekä asuinalueemme laidalle että myös keskelle asuinaluettamme. Kerrostalojen sekä pientalojen arvo sekä myytävyys tulevat laskemaan merkittävästi, jos alue muuttuu teollisuusalueeksi. Pidätämme oikeutemme vaatia korvauksen kiinteistöjemme arvonmenetyksestä kaavamuutoksen takia.

5. Muut perustelut

Olemme alueen asukkaina osallistuneet aktiivisesti niin Marja-Vantaan osayleiskaavan kuin Vantaan yleiskaavan 2007 laadintaan. Olemme kaikissa aikaisemmissa kaavoituksissa muistuttaneet asuinalueiden ja teollisuusalueiden erottamisen tärkeydestä. Meidän on alueen asukkaina hyvin vaikeaa ymmärtää, miksi alueemme halutaan muuttaa teollisuusalueeksi vastoin muistutustamme yleiskaavaehdotukseen. Siksi pidämme harmillisena sitä, että joudumme toistuvasti perustelemaan oikeuttamme asua viihtyisästi omassa kodissamme.

Pidämme lisäksi hyvän hallintotavan vastaisena ja moitittavana sitä, että näin merkittävässä ja monen yksityisten ihmisen asumiseen ja omaisuuteen merkittävästi vaikuttavasta kaavamuutoksesta ei ole oltu erikseen yhteydessä alueen kiinteistönomistajiin. Moitimme Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää yleiskaavaa siitä, että kaavassa ei ole esitetty alueiden kantatiestöä, mistä on aiheutunut merkittävää hankaluutta tarkastella kaavaa. Sen sijaan yksittäiset pienetkin rakennukset on esitetty kaavassa.

Olemme myös pitäneet erittäin moitittavana myös sitä, että kaavamuutoksen nähtävillä oloaikaa ei ole jatkettu poikkeuslain ja koronavirusepidemian takia. Epidemian aiheuttamien rajoitusten takia meillä asukkailla ei ole lupaa kokoontua käsittelemään asiaan yhteisesti.

Asiaamme edustaa Asunto Oy Kustaamäki

Vantaalla 1.3.2021

Asunto Oy Kustaanmäen puolesta

[redacted]

Kustaanmäen pientaloasukkaat

[redacted]

Kustaanmäen pientaloasukkaiden puolesta

[redacted]

Vassinmäen pientaloasukkaat

[redacted]

Vassinmäen asukkaiden puolesta:

[redacted]

Liite 1: Ote Vantaan kaupunginvaltuuston pöytäkirjasta 25.1.2021
Liite 2: Muistutus Vantaan yleiskaavaehdotuksesta 17.6.2021

18 § Lausunnon (12) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Useat valituksista ovat yksityishenkilöiden tekemiä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto yksityishenkilön (12) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 12. yksityishenkilö
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Yksityishenkilön (12) valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21284/03.04.04.04.16/2021, yksityishenkilön (12) valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakijat
Yksityishenkilö

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 tekemää päätöstä kumottavaksi tai muutettavaksi. Muutoksenhakija vaatii poistamaan kirjauksen rakennuskiellosta lentomelualueella M1 (L1) ja korvaamaan sen vastaamaan lentomelualueen M2 (L2) täydentämisrakentamista koskevaa kirjausta. Toissijaisesti muutoksenhakija vaatii ajantasaista meluvaikutuksen arviointia ja nykyisen yleiskaavapäätöksen kumoamista arvioinnin valmistumiseen asti. Edelleen muutoksenhakija vaatii kaupungin korvaavan kiinteistön omistajille aiheutuvat taloudelliset menetykset.

Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Muutoksenhakijan yleiskaavaehdotuksesta antamaan muistutukseen annettu vastine on virheellinen
2. Yleiskaavan hyväksymispäätös on perustunut virheelliseen materiaaliin
3. Asukkaat ovat eriarvoisessa asemassa eri lentomelualueilla
4. Kaupungin ympäristöviranomaisen mielestä lentoaseman toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta rasitusta tai terveyshaittaa
5. Yleiskaavassa käytetty tieto melutilanteesta on vanhentunutta

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten taikka kaavoitusta koskevien menettelysäännösten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta

kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet muutoksenhakijan valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Päätöksenteko ei ole perustunut virheellisiin tai puutteellisiin tietoihin
2. Rakentamista lentomelualueilla rajoittavalle kaavaratkaisulle on lainmukaiset perusteet
3. Yleiskaavassa käytetty tieto melutilanteesta ei ole vanhentunutta

1. Päätöksenteko ei ole perustunut virheellisiin tai puutteellisiin tietoihin

Muutoksenhakija esittää, että hänen yleiskaavaehdotuksesta antamaansa muistutukseen on annettu virheellinen vastine. Kaupunginhallitus toteaa ensinnä, että muistutusten vastineet on koottu Vuorovaikutusraporttiin IV. Raportissa samaa aihealuetta käsittelevistä muistutuksista on laadittu yhteinen yhteenveto toiston välttämiseksi ja luettavuuden parantamiseksi. Vastaukset on laadittu aiheittain ja alueittain, joten muistutuksen jättänyt löytää yhteenvedon ja vastauksen oman aiheensa tai alueen kohdalta.

Vastineen mukaan muistutuksessa mainitut Vierumäen ja Vallinojan asumisen korttelit sijaitsevat jo lentomeluvyöhykkeillä m2 LDEN 55-60 ja osittain m3 LDEN 50-55. Muutoksenhakijan mukaan tämä tieto on virheellinen, koska hänen kiinteistönsä sijaitsee M1 (L1) alueella. Kaupunginhallitus toteaa, että muutoksenhakijan viittaamassa kohdin vastineessa oli kyse toisesta muistutuksesta, joka liittyi tiettyihin yksilöityihin kiinteistöihin. Muutoksenhakija ei ole muistutuksessaan yksilöinyt kiinteistöään, eikä sen sijaintia lentomeluvyöhykkeellä ole kuvattu vastineessa. Vuorovaikutusraportissa IV muistutukset ja niiden vastineet on järjestetty aiheittain ja alueittain, ja myös muilta suuralueilta on tullut muistutuksia lentomeluvyöhykkeeltä L1. Edelleen muutoksenhakijan mukaan kaupunginvaltuuston käsittelyn 25.1.2021 selostuksessa (valituksen liite 3) olisi sivulla 98 oikeanpuoleisesta kappaleesta jäänyt osa tekstistä pois, eikä kappaleesta tämän vuoksi saisi selvää. Kaupunginhallitus toteaa, että käsitellyt liitteet on tarkastettu, eikä niistä ole löytynyt kuvattua virhettä.

Kaupunginhallitus toteaa, ettei kaupunginvaltuuston päätös ole edellä esitetyin perustein perustunut muutoksenhakijan esittämällä tavalla vääriin tai vajaisiin tietoihin eikä menettely ole ollut näistä syistä muutoinkaan hyvän hallintotavan vastaista. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole siten syntynyt virheellisessä järjestyksessä eikä sitä tule muutoksenhakijan esittämillä perusteilla kumota.

2. Rakentamista lentomelualueilla rajoittavalle kaavaratkaisulle on lainmukaiset perusteet

Muutoksenhakija on edellä todetulla tavalla vaatinut yleiskaavaa kumottavaksi taikka muutettavaksi siten, että kaavamääräyksistä poistetaan kirjaus rakennuskiellosta lentomelualueella M1 (L1) ja korvataan se vastaamaan lentomelualueen M2 (L2) täydentämisrakentamista koskevaa kirjausta. Muutoksenhakijan mukaan asukkaat ovat eriarvoisessa asemassa sen suhteen, millä lentomelualueella he asuvat, vaikka lentomelu ei rajaudu näin tarkkarajaisesti.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 41 §:n mukaan yleiskaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan yleiskaava-aluetta suunniteltaessa tai rakennettaessa taikka muutoin käytettäessä (yleiskaavamääräykset). Yleiskaavamääräykset voivat muun ohessa koskea maankäytön ja rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella sekä haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) mukaan asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saisi ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB, johon lentomelutason Lden-arvoa verrataan. Liikennemelun huomioon ottaminen kaavoituksessa (SY 493, 2001) -oppaan mukaan Lden 55-60 dB lentomelualueella pienimuotoinen täydennysrakentaminen on mahdollista, mikäli alue sopii asumiseen hyvin, mutta Lden yli 60 dB alueille ei tulisi sijoittaa asuntoja.

Lausunnon antaja toteaa, että voimassa olevan yleiskaavan mukaan lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDEN yli 60 dB) ei sallita uusien asuntojen, sairaaloiden, hoitolaitosten, päiväkotien, oppilaitosten rakentamista tai muiden sellaisten toimintojen sijoittamista, jotka ovat herkkiä melun haitoille. Alueella on korjausrakentaminen sallittu. Nyt hyväksytyn yleiskaavan kaavamääräyksen mukaan lentomeluvyöhykkeelle 1 (LDEN yli 60 dB) ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Korvaavan asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 38 dB.

Kaupunginhallitus toteaa, että mallinnettuja lentomelualueita käytetään maankäytön ja rakentamisen ohjaamisessa, ja ne esitetään aluerajauksina. Vaikka rakennusteknisillä ratkaisuilla on mahdollista vaimentaa sisätiloihin kantautuvaa melua, tulee uusien asuinrakennusten sijoittamisessa huomioida myös ulko-oleskelualueiden melutilanne. Lentomelualueet on mallinnettu kuvaamaan keskimääräistä vuorokauden ja vuoden aikaista lentoliikennettä. Todellisuudessa melu ei ole jatkuvaa, vaan yli lentävän koneen hetkellinen melu on voimakkaampi. On tiedossa, että paikoin ihmiset kokevat lentomelun häiritsevänä myös mallinnettujen melualueiden ulkopuolella etenkin lentoreittien alla. Jotta erityisesti nukkumiseen tarkoitettuja sisätiloja saataisiin suojattua, on kiitoteiden jatkeille asetettu ääneneristävyysvaatimus (Yleiskaavan 2020 lentokoneiden laskeutumisvyöhyke -merkintä).

MRL 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on huomioon otettava maakuntakaava sekä muun ohessa mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Edellä tässä lausunnossa mainitut ohjearvot on huomioitu maakuntakaavoituksessa. Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmän mukaan Lden yli 60 dB alueelle ei saa osoittaa melun haittavaikutuksille herkkiä toimintoja, kuten asumista. Yleiskaavalle MRL 39 §:ssä asetetut sisältövaatimukset huomioiden, valituksenalaisessa yleiskaavassa ei ole voitu osoittaa uutta asumista Lden yli 60 dB lentomelualueelle.

Muutoksenhakija esittää edelleen, että lentomelu ei ole peruste estää asuinrakentamista lentomelualueella 1 (Lden yli 60 dB), sillä Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan lupamääräyksen 3.5 mukaisen selvityksen ja siitä annetun päätöksen (ESAVI/18162/2018) mukaan lentoaseman toiminta ei aiheuta kohtuutonta rasitusta tai terveyshaittaa. Kaupunginhallitus toteaa tältä osin, että nyt käsillä olevassa asiassa on ratkaistavana kaupunginvaltuuston yleiskaavan hyväksymisestä tekemän päätöksen lainmukaisuus eikä tällöin merkitystä ole sillä, millä perusteella eri lainsäädäntöön ja siten erilaisiin kriteereihin perustuva ympäristölupa on voitu myöntää. Yleiskaavan tulee täyttää MRL 39 §:ssä asetetut sisältövaatimukset, joiden täyttymistä arvioidaan yleiskaavan laadintaan liittyvien selvitysten pohjalta. Asiassa ei ole siten annettava merkitystä muutoksenhakijan esille tuomalla tavalla Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen yhteydessä lausutulle.

Lisäksi muutoksenhakija on vaatinut, että M1 (L1) lentomelualuetta koskevan määräyksen jäädessä voimaan, kaupunki korvaa kiinteistöjen omistajille aiheutuvat taloudelliset menetykset kiinteistön arvon romahtamisesta jäljellä olevan rakennusoikeuden poistamisen vuoksi. Tältä osin kaupunginhallitus toteaa ensinnä, ettei kyseessä olevan yleiskaavapäätöksen hyväksymistä koskevan päätöksen lainmukaisuutta tutkittaessa hallinto-oikeuden toimivaltaan kuulu tutkia mahdollisia korvauskysymyksiä ja että tällä perusteella hallinto-oikeuden tulee jättää vaatimus tutkimatta. Edelleen kaupunginhallitus huomauttaa, ettei nyt hyväksytty yleiskaava tuo merkittävää muutosta voimassa olevan yleiskaavan mukaiseen muutoksenhakijan kiinteistöä koskevaan kaavamääräykseen rakentamismahdollisuuksien osalta. Siltä osin kuin muutoksenhakijan on katsottava vedonneen yleiskaavasta maanomistajalle aiheutuvaan haittaan, lausunnon antaja toteaa että maankäyttö- ja rakennuslaissa on erikseen huomioitu tilanteet, joissa maanomistajille on yleiskaavasta johtuvista rakentamisrajoituksista katsottava aiheutuvan korvausta edellyttävää haittaa ja tämän arvioinnin palautuvan yleiskaavasta aiheutuvan haitan kohtuuttomuuden arviointiin. Lausunnon antaja katsoo, ettei yleiskaavasta aiheudu maanomistajalle MRL 39 §:n 4 momentin tarkoittamaa kohtuutonta haittaa vaan kysymyksessä olevalle kaavaratkaisulle on hyväksyttävät maankäytölliset perusteet, kun on kysymys vakiintuneesti alueella sijaitsevan lentoasematoiminnan ja asumisen yhteensovittamisesta.

Yhteenvetona kaupunginhallitus toteaa, ettei päätös ole hakijan esittämällä tavalla lentomelualueiden rakentamista ohjaavan määräyksen osalta lainvastainen vaan perustuu voimassa olevan lainsäädännön yleiskaavalle asettamiin sisältövaatimuksiin. Valittajan valitus tulee hylätä siltä osin kuin muutoksenhakija on vaatinut päätöksen kumoamista. Siltä osin kuin muutoksenhakija on vaatinut yleiskaavaa muutettavaksi huomauttaa lausunnonantaja lisäksi, että muutoksenhakuviranomaisella ei ole katsottava olevan toimivaltaa muun muutoksen kuin oikaisunluonteisen korjauksen tekemiseen MRL 203 §:n mukaisesti.

3. Yleiskaavassa käytetty tieto melutilanteesta ei ole vanhentunutta

Muutoksenhakija on vaatinut edelleen ajantasaista meluvaikutuksen arviointia ja yleiskaavapäätöksen kumoamista arvioinnin valmistumiseen asti.

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välilliset ja välittömät vaikutukset muun ohessa ihmisten elinoloihin ja ympäristöön.

Muutoksenhakijan on katsottava vedonneen siihen, ettei hyväksytty yleiskaava perustu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin. Tältä osin kaupunginhallitus toteaa, että Finavian mallintamat lentomelualueet ovat ajantasaisin ja paras käytettävissä oleva selvitys lentomelusta. Alueet on mallinnettu tietyn liikennemäärän ja konetyyppijakauman mukaan. Finavia on mallintanut lentomelualueet ympäristölupahakemuksensa (2008) yhteydessä ja ennuste kuvaa silloisen kehityskulun mukaan noin vuoden 2025 tilannetta. Tämä on paras arvio lähitulevaisuuden lentomelutilanteesta. Siten kaavoittaja on menetellyt lain edellyttämällä tavalla pohjatessaan kaavan laadinnan kyseiseen selvitykseen. Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, että yleiskaavan hyväksymispäätös ei ole tältäkään osin lainvastainen ja valittajan vaatimukset päätöksen kumoamisesta sekä uuden meluarvioinnin laatimisesta tulee hylätä.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana, sillä yleiskaavaa hyväksyttäessä ei ole menetelty virheellisesti, yleiskaava on laadittu lainsäädännön asettamien sisältövaatimusten mukaisesti ja perustuu riittäviin ja ajantasaisiin selvityksiin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös ole siten lainvastainen.

Lähteet

Ympäristöministeriö, 2001. Liikennemelun huomioon ottaminen kaavoituksessa. LIME-työryhmän mietintö. Suomen ympäristö 493. Helsinki 2001.

Finavia, 2008. Helsinki-Vantaan lentoasema. Ympäristölupahakemus 2007. Versio 2.0, 6.5.2008

Uudenmaan liitto, 2001. Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmä. Merkinnät ja määräykset 2021 sekä karttaote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä Vantaan alueella

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

[redacted]

VALITUS

8.3.2021

VALITUS VANTAAN YLEISKAAVAN 2020 PÄÄTÖKSEEN (liite 1)

Vaadin päätöstä Vantaan yleiskaavaksi 2020 kumottavaksi tai muutettavaksi seuraavilla perusteluilla:

Olen toimittanut muistutuksen Vantaan kaupungille yleiskaavaehdotuksesta kesäkuussa 2020. Muistutukseeni on annettu vastine vuorovaikutusraportin muodossa kaupungin toimesta, mutta vastineessa on virhe. Vastineessa mainitaan: *Muistutuksessa mainitut Vierumäen ja Vallinojan asumisen korttelit sijaitsevat jo lentomeluvyöhykkeillä m2 LDEN 55-60 ja osittain m3 LDEN 50-55.* Tämä tieto on virheellinen, koska kiinteistömme sijaitsee selkeästi M1 (L1) alueella. Laitoin tästä viestiä yleiskaavapäällikkö Mari Siivolalle ja hän lupasi tutkia asiaa. Varmistin kiinteistömme kuulumisen M1 (L1) alueeseen soittamalla kaupungin kaavoitusosastolle, josta asia vahvistettiin. Vuorovaikutusraporttiin (liite 2) ei korjausta kuitenkaan tehty ja kaupunginhallituksen käsittelyyn vietiin väärää tietoa sisältävä tausta-aineisto. Raportista sai siis viestin, että muistutuksia ei M1 (L1) alueelta ole tullut.

Lisäksi kaupunginvaltuuston käsittelyn 25.1.2021 selostuksessa (liite 3) on sivulla 98 oikeanpuoleisesta kappaleesta jäänyt osa tekstistä pois. Kappaleesta ei saa ollenkaan selvää mitä kohdassa halutaan sanoa. Jos kaupunginvaltuuston jäsenet olisivat aidosti lukeneet selostuksen ja puntaroineet huolellisesti päätöstä selostuksen perusteella, olisi sivun 98 ongelmista tehty kirjaus pöytäkirjaan. Nyt näin ei ole tehty ja nähtävästi valmistelijatkaan eivät ole lukeneet omaa tekstiään.

Vantaan kaupungin kaavaprosessi ei ole siten ollut hyvän hallintotavan mukainen ja käsittelyihin viedyt materiaalit eivät ole sisältäneet kaikilta osin oikeaa tietoa päätöksenteon tueksi. Näillä väärillä ja vajailla tiedoilla tehdyt päätökset eivät voi olla lainvoimaisia. Vaadin näillä perusteilla yleiskaavaa kumottavaksi.

Vaadin myös, että Vantaan yleiskaavasta 2020 poistetaan kirjaus rakennuskiellosta lentomelualueella M1 (L1) ja alueelle kirjataan sama kirjaus kuin lentomelualueelle 2 (M2/L2) on kirjattu, eli täydennysrakentaminen on myös alueella 1 jatkossa sallittu. Yleiskaavaehdotuksen selostuksen https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150570_Yleiskaavaehdotus_selostus_KH_0604_nahtaville.pdf sivulla 65 on mainittu, että "*Kiitoteiden jatkeilla laskeutuvien lentokoneiden melu on paikoin voimakasta myös mallinnettujen melualueiden ulkopuolella*." Näin ollen asukkaat nyt alueella L1 (M1) ovat varsin eriarvoisessa asemassa kuin juuri "viivan" toisella puolella (M2/L2) asuvien naapurien kanssa, joille molemmille melu kuluu todellisuudessa samanlaisena. Tämä eriarvoisuus on yleiskaavasta poistettava.

Esimerkkinä eriarvoisuudesta on tällä hetkellä käynnissä olevat rakennushankkeet Haapanatiellä Korson Vierumäessä. Uudisrakennuspaikkaan kiinteistömme rajalta on n. 90 metriä ja lähimmästä M1 (L1) alueeseen kuuluvasta kiinteistöstä n. 10-20 metriä. Lentomelu ei ole oleellisesti erilaista tien toisella puolella ja samalla tavalla rakennusteknisillä ratkaisuilla voidaan lentomelu saada kuulumattomiin myös M1 (L1) alueellakin kuin nyt M2 (L2) alueelle on määritelty.

Lisäksi Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan lupamääräyksen 3.5. mukaisessa selvityksessä ja siihen liittyvässä päätöksessä 6/2020 Dnro ESAVI/18162/2018 (liite 4), joka sisältää myös Vantaan kaupungin ympäristösuojeluviranomaisen lausunnon, korostetaan monessa kohtaa, että lentoaseman toiminnasta ei aiheudu

[redacted]

VALITUS

8.3.2021

kohtuutonta rasitusta ihmisille eikä siitä katsota aiheutuvan terveyshaittaa. Täten perusteita L1 (M1) alueen uudisrakentamisen kiellolle ei ole. Ja koska terveyshaittaa ei lentomelusta ympäristösuojeluviranomaistenkaan mukaan aiheudu, vaatimukseni poistaa rakennuskielto lentomelualueelta L1 (M1) ei ole ristiriidassa asiantuntijaselvitysten kanssa. Tämän asian toin esille muistutuksessani yleiskaavasta, mutta tähän asiaan en saanut vastinetta, vaan asia on Vantaan kaupungin puolelta sivuutettu. Jos Vantaan kaupungin oma ympäristösuojeluviranomainen katsoo, että lentomelusta ei koidu kohtuutonta rasitusta ihmisille, miten yleiskaavassa 2020 voidaan asia esittää toisin? Ei kai oikeusvaltiossa voida toimia niin, että Vantaan kaupungille tärkeän lentokenttäalueen, Finavia Oyj:n lupahakemuksen ollessa kyseessä kaupunki antaa toiminnalle suotuisia lausuntoja, mutta yksittäisiin kaupunkilaisiin kohdistetaan samasta asiasta tiukkoja kieltoja.

Jos rakennuskieltoa ei alueelta poisteta, vaadin ajantasaisen meluvaikutuksen arviointia ja nykyisen yleiskaavapäätöksen kumoamista arvioinnin valmistumiseen asti. Arviossa olisi otettava huomioon nykyisten ja lähitulevaisuudessa teknisesti kehittyvien lentokoneiden vaikutus aiemmin arvioituihin melutasoihin, sekä Covid-19 pandemian ja ilmastomuutoksen tietoisuuden lisääntymisen vaikutus tulevaisuuden lentoliikenteen kehitykseen Todennäköisesti näillä kaikilla on erittäin suuri vaikutus tulevaisuudessa lentoliikenteen volyymiin ja melutasoon. Nyt Vantaan yleiskaava 2020 on tehty pohjautuen Finavian vuoden 2008 ympäristölupahakemukseen ja tuo tieto on mielestäni jo auttamattomasti vanhentunutta. Meluarviot tulisi siten laatia vastaamaan nykyhetkeä ja parasta arviota lähitulevaisuudesta.

Jos jostain syystä rakennuskielto M1 (L1) toteutuu, vaadin, että Vantaan kaupunki korvaa kiinteistöjen omistajille aiheutuvat taloudelliset menetykset kiinteistön arvon romahtamisesta jäljellä olevan rakennusoikeuden poistamisen vuoksi. Kiinteistön omistajat eivät saa olla tässä asiassa eriarvoisemmassa asemassa kuin ne kiinteistöjen omistajat. joiden kiinteistöjen alueelle määritellään luonnonsuojelualue ja jotka tulevat saamaan tästä korvauksia.

Ystävällisesti,

[redacted]

LIITTEET

Liite 1 Ote kaupunginvaltuuston 25.1.2021 päätöksestä

Liite 2 Yleiskaava vuorovaitusraportti 2020

Liite 3 Yleiskaava selostus 25.1.2021

Liite 4 Ympäristölupapäätös ESAVI/18162/2018

Liite 5 Todistus päätöksen tiedoksi antamisesta

19 § Lausunnon (13) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilöt

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Useat valituksista ovat yksityishenkilöiden tekemiä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto. Lausunnossa esitetään, että valitus jätetään ensisijaisesti tutkimatta ja toissijaisesti hylätään aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto yksityishenkilöiden (13) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 13. yksityishenkilöt
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Yksityishenkilöiden (13) valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Lausunto

18.5.2021

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21001/03.04.04.04.16/2021, yksityishenkilöiden (13) valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija

Yksityishenkilöt

Lausunnon antaja

Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet

Muutoksenhakijat ehdottavat, että muutoksenhakijoiden omistamien kiinteistöjen 416–004–0476 ja 416–004–0477 alueelle kohdistuvan luonnonsuojelualuevarauksen rajaa siirrettäisiin noin 80 metriä etelään, kuitenkin siten, että noin 20 kiintokuutiometrin puunotto kiinteistöillä sallitaan.

Muutoksenhakijat vaativat myös, että edellä mainittu vuosittainen omatarvepuunoton määrä kirjataan suoraan yleiskaavapäätökseen.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Muutoksenhakijoiden omistamien maa-alueiden määrittely osittain luonnonsuojelualueeksi aiheuttaa muutoksenhakijoille huomattavia taloudellisia menetyksiä ja alueen jälleenmyyntiarvon huomattavaa alenemista.
2. Omatarvepuunotto lämmitystä varten suoritetaan talviaikana (marras-huhtikuun välisenä aikana), jolloin maastovauriot jäävät mahdollisimman pieniksi tai niitä ei tule ollenkaan.

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain tai muiden säädösten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein ensisijaisesti, että valitus jätetään tutkimatta. Mikäli hallinto-oikeus päätyy vastoin lausunnon antajan käsitystä katsomaan, että valituksen tutkiminen kuuluu tuomioistuimen toimivaltaan, pyytää kaupunginhallitus toissijaisesti, että valitus hylätään niiltä osin kuin sitä ei jätetä tutkimatta.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Kaupunginhallitus katsoo ensisijaisesti, että valitus tulee kokonaisuudessaan jättää tutkimatta sen vuoksi, että valituksen tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Toissijaisesti kaupunginhallitus esittää jäljempänä kuvatut keskeiset perusteet, joiden nojalla valitus tulee joka tapauksessa hylätä.

Hallinto-oikeuden toimivallan puuttuminen

Kaupunginhallitus katsoo ensisijaisesti, että valitus tulee kokonaisuudessaan jättää tutkimatta sen vuoksi, että valituksen tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan yleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään.

Kunnallisvalitus voidaan kuntalain 90 §:n 2 momentti huomioon ottaen tehdä vain laillisuusperusteella. Kuntalain 135 §:ssä tarkoitetun kunnallisvalituksen erityispiirteenä on vakiintuneesti katsottu olevan, että tuomioistuin ei pääsääntöisesti voi muuttaa kunnan viranomaisen päätöstä. Antaessaan ratkaisun kunnallisvalitukseen hallinto-oikeus voi lähtökohtaisesti joko pysyttää valituksen kohteena olevan päätöksen sellaisenaan tai kumota sen kokonaan (näin esimerkiksi KHO 2009 T 3209).

MRL 203 §:n mukaan muutoksenhakuviranomainen voi tehdä kaavaan ja rakennusjärjestykseen oikaisunluonteisia korjauksia. Muutoksenhakuviranomainen voi kunnan tai maakunnan liiton suostumuksella tehdä kaavaan myös vähäisiä tarkistuksia, jos tarkistuksilla ei ole vaikutusta muiden kuin siihen suostuneiden etuun tai oikeuteen.

Kaupunginhallitus viittaa esimerkkinä myös korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätökseen KHO 2014:133, jonka mukaan tuomioistuin ei voi asiallisesti muuttaa kunnanvaltuuston hyväksymää kaavapäätöstä. Maankäyttö- ja rakennuslain 203 §:ssä tarkoitettu mahdollisuus vähäisten tarkistusten

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

tekemiseen ei oikeuta varsinaiseen kaavan asialliseen muuttamiseen. Päätöksen mukaan tuomioistuin ei siten voi valituksen johdosta osoittaa toisenlaisia tai rakentamisen määrältään suurempia aluevarauksia kuin kaavan hyväksymispäätöksessä on osoitettu, vaan ainoastaan kumota päätöksen kokonaan taikka tiettyjen alueiden tai kaavamerkintöjen osalta.

Kaupunginhallitus toteaa, että muutoksenhakijoiden vaatimuksia, jotka koskevat luonnonsuojelualueen aluerajauksen siirtämistä ja kaavamääräyksen muuttamista, ei kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan voida pitää lain tarkoittamina oikaisuluonteisina korjauksina tai vähäisinä tarkistuksina, eikä valituksen tutkiminen siten kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Edellä esitetyin perustein kaupunginhallitus katsoo, että valitus tulisi ensisijaisesti jättää kokonaan tutkimatta.

Mikäli hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että valituksen tutkiminen kuuluu sen toimivaltaan, viittaa kaupunginhallitus seuraaviin perusteisiin, joiden nojalla valitus tulee joka tapauksessa hylätä.

Toissijaiset perusteet valituksen hylkäämiselle

1. **Vaatimus luonnonsuojelualuevarauksen rajan siirtämisestä muutoksenhakijoiden kiinteistöillä noin 80 metriä etelään, kuitenkin siten, että noin 20 kiintokuutiometrin puunotto kiinteistöillä sallitaan**

   Muutoksenhakijat esittävät, että muutoksenhakijoiden omistamille kiinteistölle kohdistuvan luonnonsuojelualuevarauksen rajaa tulisi siirtää noin 80 metriä etelään päin, ja että noin 20 kiintokuutiometrin puunotto kiinteistöillä tulisi sallia. Muutoksenhakijoiden mukaan heidän omistamiensa maa-alueiden määrittely osittain luonnonsuojelualueeksi aiheuttaa muutoksenhakijoille huomattavia taloudellisia menetyksiä ja alueen jälleenmyyntiarvon huomattavaa alenemista.

   Kaupunginhallitus toteaa ensiksi, että MRL 203 §:n mukaan muutoksenhakuviranomainen voi tehdä kaavaan ja rakennusjärjestykseen oikaisunluonteisia korjauksia taikka vähäisiä tarkistuksia tietyin, edellä kuvatuin edellytyksin.

   Kaavaratkaisun sisältöön liittyen kaupunginhallitus toteaa, että Rauhamaan metsäalue, jolla valituksessa kyseessä olevat kiinteistöt sijaitsevat, sisältää maakunnallisesti arvokkaita luontoarvoja (Uusimaa-kaava 2050 – Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo, s. 396), joiden vuoksi aluetta esitetään luonnonsuojelualueeksi Vantaan yleiskaavaan. Suojeltavaksi esitetty metsäalue täyttää luonnonsuojelulain 10 §:ssä esitetyt luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset sekä Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) kriteerit. Suojelualue on mahdollista toteuttaa esimerkiksi METSO-suojeluohjelmalla tai yksityisenä luonnonsuojelualueena sillä tavoin, kuin luonnonsuojelulaissa ja METSO-suojeluohjelmaa koskevissa ohjeissa tarkemmin määrätään. Rauhoitusmääräyksissä on mahdollista sallia kohtuullinen omatarvepuunotto. Jos yleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi varattu alue rauhoitetaan luonnonsuojelulain nojalla, tarkentuu alueen rajaus rauhoituspäätöksessä.

   Rauhamaan metsän suojelualuerajaus on pieni, mutta sillä elää useita niin sanottuja vanhan metsän indikaattorilajeja tai muutoin luontoarvoja osoittavia lajeja. Kiinteistöt 92–416–4–476 ja 92–416–4–

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

477, joihin valitus kohdistuu, sijaitsevat suojelurajauksen keskellä ja ovat siten ehdottoman tärkeitä suojelualuerajauksen yhtenäisyyden ja toimivuuden kannalta. Jos suojelurajausta siirrettäisiin kiinteistöjen kohdalla valituksessa esitetyn mukaisesti 80 metriä etelään, suojelualuerajaus muuttuisi nykyisestä suorakaiteen muotoisesta alueesta u:n muotoiseksi ja aivan liian pieneksi sekä epäedullisen muotoiseksi.

Edellä sanottuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että muutoksenhakijoiden vaatimusta koskien luonnonsuojelualueen aluerajauksen siirtämistä ei voida pitää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana oikaisuluonteisena korjauksena tai vähäisenä tarkistuksena. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että yleiskaavassa esitetty luonnonsuojelualueen rajaus täyttää MRL 39 §:n 2 momentin mukaisen luonnonarvojen vaalimisen vaatimuksen sekä muut lain asettamat vaatimukset, eikä yleiskaava ole tällä perusteella maankäyttö- ja rakennuslain tai muidenkaan lakien vastainen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 3 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kohtuullisuusharkinnassa tulee ottaa huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten muodostama kokonaisuus maanomistajan kannalta (HE 101/1998 vp, s. 75).

Kaupunginhallitus toteaa, että Rauhamaan metsä on todettu maakunnallisesti arvokkaaksi luontokohteeksi, ja että se täyttää kokonaisuudessaan luokkien I, II ja III METSO-kriteerit, minkä johdosta maanomistaja voi saada metsänsä mukaan METSO-suojeluohjelmaan. Jos maanomistaja hakeutuu mukaan METSO-ohjelmaan, määräytyvät suojeltavan alueen koko ja muoto maanomistajan ja ELY-keskuksen välillä tehtävässä sopimuksessa. Valtiolta on mahdollista saada rahallista korvausta suojelusta hakkuutulojen sijaan, ja metsän suojelun ehdoissa voidaan sopia erikseen kotitarvepuun kohtuullisesta ottamisesta niin, etteivät alueen suojelun perusteena olevat piirteet vaarannu.

Jos alue toteutetaan yksityisenä luonnonsuojelualueena, tarkentuu alueen rajaus rauhoituspäätöksessä, ja rauhoitusmääräyksissä on mahdollisuus sopia kohtuullisesta kotitarvepuun otosta.

Edellä sanottuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että muutoksenhakijoiden omistamien kiinteistöjen osoittaminen osin luonnonsuojelualueeksi edistää luonnonarvojen vaalimista MRL 39 MRL §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla. Muutoksenhakijoilla on mahdollisuus saada alueen käyttöön liittyvää korvausta siten, kuin yksityisen luonnonsuojelualueen perustamiseen liittyvät säännökset tai METSO-ohjelmaan liittyvät ohjeet mahdollistavat. Kohtuullisesta kotitarvepuunotosta on mahdollista sopia yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä tai METSO-suojeluohjelmaan kuuluvan metsän suojelun ehdoissa siten, kuin näitä koskevassa sääntelyssä ja ohjeissa tarkemmin määrätään. Kaupunginhallitus toteaa, ettei yleiskaavan hyväksymispäätöksestä aiheudu muutoksenhakijoille MRL 39 §:n 4 momentin mukaista kohtuutonta haittaa, eikä yleiskaava ole tällä perusteella maankäyttö- ja rakennuslain tai muidenkaan lakien vastainen.

2. Vaatimus vuosittaisen omatarvepuunoton kirjaamiseksi suoraan yleiskaavapäätökseen

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 203 §:n mukaan muutoksenhakuviranomainen voi tehdä kaavaan ja rakennusjärjestykseen oikaisunluonteisia korjauksia taikka vähäisiä tarkistuksia tietyin, edellä kuvatuin edellytyksin. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että yleiskaavan tarkoituksena on MRL 35 §:n 1 momentin mukaisesti kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. MRL 41 §:n 1 momentin mukaisesti yleiskaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan yleiskaava-aluetta suunniteltaessa tai rakennettaessa taikka muutoin käytettäessä (yleiskaavamääräykset). Yleiskaavamääräykset voivat muun ohessa koskea maankäytön ja rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella sekä haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Kaupunginhallitus katsoo, että muutoksenhakijoiden vaatimusta koskien omatarvepuunottoon liittyvän määräyksen kirjaamista suoraan yleiskaavapäätökseen ei voida pitää lain tarkoittamana oikaisuluonteisena korjauksena tai vähäisenä tarkistuksena. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen suunnitelma, eikä yleiskaavan kaavamääräyksissä oteta kantaa yksittäisiä kiinteistöjä koskeviin omatarvepuunoton määriin. Edellä sanottuun viitaten kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kohtuullisesta kotitarvepuunotosta on mahdollista sopia yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä tai METSO-suojeluohjelmaan kuuluvan metsän suojelun ehdoissa siten, kuin näitä koskevassa sääntelyssä ja ohjeissa tarkemmin määrätään.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää ensisijaisesti, että valitus tulisi jättää tutkimatta.

Toissijaisesti kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lainvastainen.

Lähteet:

Uusimaa-kaava 2050 – Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo. Koosteraportti. Uudenmaan liiton julkaisuja E 217 3/2019, päivitetty 10.9.2019. 442 s.
https://www.uudenmaanliitto.fi/files/23400/Luontoselvityskohteiden_maakunnallinen_arvo.pdf

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.01.2021 Yleiskaava 2020 (YK0048)

VALITUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
22 -02- 2021
Jätti vja

Valitamme valtuuston päätöksestä kiinteistöjen 416-004-0476 ja 416-004-0477 osalta. Päätöksessä edellä mainittujen omistamiemme maa-alueiden määrittely osittain luonnonsuojelualueeksi aiheuttaa meille huomattavia taloudellisia menetyksiä ja alueen jälleenmyyntiarvon huomattavaa alenemista/menettämistä. Ehdotimme, että voisimme vuositasolla ottaa puuta lämmitystä varten noin 15-20 kiintokuutiometriä. Tämä on kirjattu muistutuksemme vastineeseen 2.4.15 sivulla 54. Ehdotammme luonnonsuojelurajauksien siirtämistä omistamillamme kiinteistöillä noin 80 metriä etelään päin kuitenkin niin, että vuotuinen noin 20 kiintokuutiometrin puunotto on sallittu. Edellytämme, että edellä mainittu määrä omatarvepuunottoon vuosittain ilman erillisiä ehtoja kirjataan suoraan yleiskaavapäätökseen.Omatarvepuunotto suoritetaan talviaikana (marras– huhtikuun välisenä aikana), jolloin maastovauriot jäävät mahdollisimman pieniksi tai niitä ei tule ollenkaan.

Liitteenä

- kartta, johon on merkitty ehdotuksemme luonnonsuojelurajauksesta

- lausunto ja vastine yleiskaavasta

Nukari 21.02.2021

[redacted]

[redacted]

Lisätietoja tarvittaessa koskien kumpaakin kiinteistöä [redacted] puhelimitse tai sähköpostilla

20 § Lausunnon (14) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Useat valituksista ovat yksityishenkilöiden tekemiä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto yksityishenkilön (14) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 14. yksityishenkilö
- Lausunnon liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Yksityishenkilön (14) valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21325/03.04.04.04.16/2021, yksityishenkilön valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Yksityishenkilö

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä uusi yleiskaava lainvastaisena ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Lisäksi muutoksenhakija vaatii, että yleiskaava asetetaan toimeenpanokieltoon siihen asti, kun kaikki siitä tehdyt valitukset on käsitelty.

Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Kaupunki ei ole turvannut asukkaiden laillista oikeutta tutustua asiakirjoihin
2. Yleiskaava-aineistoa on täydennetty viime hetkessä aineistoilla, joihin osallisilla ei ole ollut mahdollisuutta ottaa kantaa
3. Yleiskaavan kaavamerkinnät ovat puutteellisia
4. Rekolan jokirantaan ei saa varata yleistä virkistysaluetta

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole maankäyttö- ja rakennuslain kaavoitusta koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastainen. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Toimeenpanokieltoa koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnanhallitus voi MRL 201 §:n 1 momentin nojalla määrätä yleiskaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kun esitetty valitus kohdistuu yleiskaavan hyväksymispäätökseen kokonaisuudessaan, ei yleiskaavan voimaantulolle ennen kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaistumista ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellytyksiä, eikä kaupunginhallitus siten katso täytäntöönpanokiellon määräämiselle olevan perustetta.

Asian uudelleen valmisteluun palauttamista koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnallisvalituksen erityispiirteenä on vakiintuneesti katsottu olevan, ettei tuomioistuin voi muuttaa kunnan viranomaisen päätöstä, vaan se voi pääsääntöisesti ainoastaan kumota tai pysyttää kunnallisvalituksen kohteena olevan päätöksen. Sen ratkaiseminen, käsitelläänkö asia uudelleen, kuuluu kunnallisen viranomaisen harkintavaltaan. Edellä lausutun nojalla vaatimukselle asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun ei kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ole oikeudellista perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet muutoksenhakijan valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Vuorovaikutuksen riittävyys ja aineistojen saatavuus
2. Yleiskaavan merkintöjen ja määräysten lainmukaisuus
3. Kaavaratkaisujen sisällön lainmukaisuus

1. Vuorovaikutuksen riittävyys ja aineistojen saatavuus

Muutoksenhakija esittää valituksessaan, että kaupunki ei ole turvannut asukkaidensa laillista oikeutta tutustua sen julkisiin asiakirjoihin poikkeusoloista huolimatta. Muutoksenhakija on jättänyt valitusajan kuluessa asiakirjapyynnön kaupunginvaltuuston 25.1.2021 tekemästä yleiskaavan hyväksymispäätöksestä Vantaan kaupungintalolle, kun ei asiakirjojen suuren määrän vuoksi ole pystynyt riittävästi niihin tutustumaan kaupungin neuvontapalvelussa Vantaa-Infossa. Kaupungintalolla muutoksenhakijalle tarjottiin ensin mahdollisuutta tutustua asiakirjoihin kaupungintalon tiloissa kaupungin tietokoneella. Lisäksi tarjottiin mahdollisuutta siihen, että pöytäkirjanote liitteineen olisi tallennettu muutoksenhakijaa varten muistitikulle. Kumpikaan näistä vaihtoehdoista ei sopinut muutoksenhakijalle, minkä jälkeen asiakirjat luovutettiin hänelle paperikopioina. Kaupunginhallitus toteaa, että kysymys yleiskaavan hyväksymispäätökseen liittyvästä asiakirjapyynnöstä ei kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan liity maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen vuorovaikutukseen kaavoitusmenettelyssä, eikä siten muodosta perustetta kaavan hyväksymispäätöksen kumoamista koskevalle vaatimukselle. Edellä selostettuun viitaten kaupunginhallitus toteaa kuitenkin, että kunnallinen viranomainen on käsitellyt muutoksenhakijan tekemän asiakirjapyynnön lain edellyttämällä tavalla.

Kaavoitusmenettelyyn liittyvän vuorovaikutuksen ja aineistojen saatavuuden osalta kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan kaavaprosessin aikainen vuorovaikutus on toteutunut maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla. Kaupunginhallitus viittaa tarkempina perusteluina erilliseen liitteeseen, jossa kuvataan vuorovaikutukseen liittyvät toimenpiteet kaavoitusmenettelyn aikana sekä koronavirusepidemian huomioiminen vuorovaikutuksessa (liite).

Muutoksenhakija esittää valituksessaan, että yleiskaavaan on liitetty uutta aineistoa kaavamenettelyn myöhäisessä vaiheessa ilman, että asukkailla on ollut mahdollisuutta ottaa aineistoon kantaa. Yleiskaava-aineistoa täydennettiin hyväksymisvaiheessa kaupunginhallituksen päätöksellä 11.1.2021 § 17 kahdella aineistokokonaisuudella, joista toinen oli joulukuussa 2020 valmistunut maantien 152:n aluevaraussuunnitelma, ja toiseen kuuluivat yleiskaavan ehdotusvaiheessa laaditusta yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnista ELY-keskukselta ja Metsähallitukselta saadut lausunnot (LsL 65 §). Muutoksenhakijan mukaan asukkailla ei ole ollut mahdollisuutta ottaa kantaa aluevaraussuunnitelmaan tai aluevaraukseen ja Natura-vaikutusten arviointiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaratkaisujen vaikutuksista olemassa oleviin Natura-alueisiin tehdyn arvioinnin vuorovaikutus perustuu luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momenttiin ja kohdentui nimenomaan Natura-alueiden maanomistajiin, joilta pyydettiin lausunnot. Lausuntoja saatiin ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä yhdeltä yksityiseltä maanomistajalta ja tämä lausunto on sisällytetty kaupunginhallituksen päätöksen 16.11.2020 § 7 liitteeseen 8 “YK0048 Yleiskaava 2020 hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute / 6.11.2020”. Natura-vaikutusten arviointi on ainoa vaikutusten arviointimenettely, jossa maanomistajalta on lain nojalla pyydettävä lausunto arvioinnista.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että maantie 152:n suunnittelu on monivaiheinen prosessi, johon on sisältynyt useita vuorovaikutusmahdollisuuksia. Linjaus on määritelty maakuntakaavassa, johon on ollut mahdollista ottaa kantaa maakuntakaavan laatimisen aikana. Hankkeesta on laadittu YVA-arviointi, johon on sisältynyt oma vuorovaikutuksensa. Yleiskaavassa esitettyyn maantien aluevaraukseen on ollut mahdollista ottaa kantaa sekä yleiskaavan luonnos- että ehdotusvaiheessa. Lisäksi Vantaan kaupunginvaltuusto on yleiskaavan hyväksymispäätöksen yhteydessä 25.1.2021 § 14 todennut, että kaupungin näkemyksen mukaan maantien 152 ratkaisuja sekä sen vaikutuksia tulee tarkentaa vielä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 18 §:n mukaisella yleissuunnitelmalla.

Kaupunginhallitus katsoo, että asukkailla on ollut mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun ja arvioida kaavoituksen vaikutuksia maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla sen estämättä, että kaava-aineistoa on myöhemmin täydennetty kahdella aineistokokonaisuudella edellä kuvatulla tavalla.

2. Yleiskaavan merkintöjen ja määräysten lainmukaisuus

Muutoksenhakija esittää valituksessaan, että kaavamerkinnät ovat puutteellisia, eikä strategisten merkintöjen ja maankäyttömerkintöjen keskinäistä asemaa ole yleiskaava-aineistossa määritelty. Yleiskaavamerkinnät ja määräykset on kaavakartassa jaettu kolmeen ryhmään, joista strategiset kehittämismerkinnät korostavat nimensä mukaisesti strategisia kehittämislinjauksia ja maankäyttömerkinnät taas ohjaavat aluevarauksen jatkosuunnittelua. Yleiskaavan selostuksessa s. 36 ratkaisu on kuvattu näin: ”Strategiset merkinnät osoittavat valintoja mm. kasvun sijoittumisesta ja jokivarren kehittämisestä. Merkinnät ovat tarkoituksella hyvin yleispiirteisiä, jotta ratkaisu erottuu kokonaisuudesta. Esimerkiksi kestävän kasvun vyöhyke ohjaa joukkoliikenteeseen tukeutuvaa kaupunkirakenteen kehitystä. Vaikka se ulottuu paikoitellen myös yleiskaavan viheralueille, ei niille ole tarkoitus tuoda uutta rakentamista.”

Myös kestävän kasvun vyöhykkeellä pientaloalueiden täydennysrakentaminen on ensisijaisesti pientalorakentamista, kuten aluevarausmerkinnän määräyksessä todetaan. Sekä kestävän kasvun vyöhykkeen määräyksessä (”pientaloalueilla tehokkuuden muutos tulee suunnitella useiden tonttien kokonaisuuksina”) että pientaloalueen määräyksessä (”pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa”) korostetaan laajempien suunnitelmien tarvetta, mikäli alueen rakennetta haluttaisiin muuttaa nykyisestä pientaloalueesta. Muutoksenhakija viittaa kestävän kasvun vyöhykkeen määräykseen todetessaan, ettei ”*ole määritelty kuinka monen esim. 10 tontin korttelissa on pyydettävä uuden asemakaavan laatimista, ennen kuin kaupunki siihen suostuu”.* Määräyksen sanamuodolla on haluttu estää yksittäisten omakotitonttien hankkeet, jotka muuttaisivat merkittävästi alueen rakennetta, eikä määritellä, kuka tekee aloitteen laajemmista suunnitelmista.

Yleiskaava on esitetty MRL 40 §:n 1 momentin mukaisesti kartalla ja siten, että kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnät ja -määräykset. Yleiskaavaan liittyvässä selostuksessa on esitetty kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot (MRL 40.2 §). Yleiskaavassa on MRL 41 §:n 1 momentin mukaisesti annettu määräyksiä, joita tarvitaan yleiskaava-aluetta suunniteltaessa tai rakennettaessa taikka muutoin käytettäessä. MRL 41 §:n 1 momentin mukaisesti määräykset voivat muun ohessa koskea maankäytön ja rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella. Edellä lausutun nojalla kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan esittämistapa sekä yleiskaavan sisältämät kaavamerkinnät ja -määräykset ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia.

3. Kaavaratkaisujen sisällön lainmukaisuus

Muutoksenhakija nostaa valituksessaan esiin kaksi yleiskaavan ratkaisua, joihin esittää muutoksia. Molemmat koskevat Keravanjokea: toisessa esitetään joen muuttamista Natura-alueeksi ja toisessa Jokivarren virkistyskäytön merkinnän poistamista Rekolan kohdalta.

Kaavan muuttamiseen liittyvien vaatimusten osalta kaupunginhallitus toteaa ensiksi, ettei vaatimusten tutkiminen kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Kaupunginhallitus pyytää, että hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta siltä osin, kun kyse on kaavan muuttamista koskevista vaatimuksista.

Kaavaratkaisun sisältöön liittyen kaupunginhallitus toteaa lisäksi, ettei Natura-alueita määritellä yleiskaavassa, vaan Suomen ehdotukset EU:n komissiolle Natura 2000 -verkostoon liitettävistä alueista tekee valtioneuvosto. Peruste, jonka vuoksi Vantaanjoki on mukana Natura-verkostossa, on vuollejokisimpukoiden esiintyminen joessa. Tälle lajille ei nykytiedon mukaan ole tarpeen saada lisää Natura-alueita. Vuollejokisimpukka on luontodirektiivin IV-liitteen tiukasti suojeltu laji, joten sen mahdollinen esiintyminen Keravanjoessa on otettava huomioon jokeen kohdistuvissa hankkeissa. Suomen Natura-verkostoa on täydennetty vuonna 2018 valtioneuvoston päätöksellä YM/2018/82. Päätöksellä laajennettiin kolmea merellä sijaitsevaa verkostoon kuuluvaa Natura-aluetta sekä täydennettiin Natura-alueiden tietoja ajan tasalle.

Muutoksenhakija esittää, että Keravanjoen varressa Rekolan kohdalla yleiskaavassa oleva strateginen merkintä ”Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke” tulee poistaa. Vantaan yleiskaavojen pitkäaikaisena strategisena linjauksena on ollut, että jokien rannat varataan julkisiksi virkistysalueiksi. Tämä on osoitettu merkitsemällä rannoille lähivirkistysaluetta. Keravanjoen länsirannalle on

yleiskaavassa 2020 varattu lähivirkistysaluetta samalla tavoin kuin yleiskaavassa 2007. Lähivirkistysalueen aluevaraus ohjaa asemakaavoittamaan alueen virkistysalueeksi, jolla voi olla ulkoilureittejä. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke on strateginen kehittämismerkintä, jonka lähistöllä tutkitaan tarkemman asteisessa suunnittelussa mahdollisuudet kehittää ja ohjata virkistyskäyttöä alueella. Ulkoilureitit ovat olennainen osa virkistyskäytön ohjaamista ja kehittämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että osallisilla on ollut mahdollisuus ottaa kantaa yleiskaavan sisältöön ja arvioida kaavaratkaisujen vaikutuksia osana maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vuorovaikutusta kaavoitusmenettelyn aikana. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että muutoksenhakijan esiin nostamat kaavaratkaisut ovat maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisia.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että yleiskaavan sisältö ja esitystapa täyttävät maankäyttö- ja rakennuslain vaatimukset. Vuorovaikutus on turvattu kaavaprosessin aikana lain edellyttämällä tavalla, ja yleiskaava on muiltakin osin laadittu lain vaatimusten mukaisesti. Siltä osin, kun valitusta ei jätetä tutkimatta, tulisi se aiheettomana hylätä.

Liite

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa

YK0048 Yleiskaava 2020

KH 24.5.2021

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavoituksen vuorovaikutusprosessi

Kaavoituksen vuorovaikutusprosessia säätelee maankäyttö- ja rakennuslain luku 8 (kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus), jota on tarkennettu joiltain osin maankäyttö- ja rakennusasetuksen luvulla 6 (Yhteiset säännökset vuorovaikutuksesta kaavoituksessa). Vuorovaikutuksen tarkoituksesta kaavoitusmenettelyssä säädetään MRL:n 62 §:ssä seuraavasti:

"K*aavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta."*

Kaavoitusmenettelyn vuorovaikutuksen sääntelyn lähtökohtana on, että kunnalla säilyy harkintavaltaa järjestää vuorovaikutus parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden kuitenkin se, että osallisilla on tosiasialliset mahdollisuudet arvioida hankkeen merkitystä ja vaikutuksia ja esittää mielipiteensä asiasta. Osallistumisen tapojen määrittelyä keskeisempää on, että kaikilla osallisilla on riittävän aikaisessa vaiheessa mahdollisuus jättää mielipiteensä hankkeesta ja että vuorovaikutuksen ja tiedottamisen laajuus on oikeassa suhteessa hankkeen merkittävyyteen. Vuorovaikutuksen oikea-aikaisuuteen liittyy myös se, että vuorovaikutusmenettelyä on tarkasteltava kokonaisuutena – ei vain nähtävilläolovaiheen kautta.

Vuorovaikutus yleiskaavaprosessin aikana

Vantaan kaupunki on yleiskaavaprosessin aikana kiinnittänyt erityistä huomiota vuorovaikutukseen, sillä yleiskaava on luonteeltaan ja laajuudeltaan poikkeuksellisen merkittävä hanke ja osallisten määrä sitä myöten on suuri. Kaupunki on pyrkinyt takaamaan eri ryhmien vaikutusmahdollisuudet tiedottamalla yleiskaavatyön edistymisestä aktiivisesti ja hyödyntämällä laajalti sekä perinteisiä että sähköisiä vuorovaikutuksen keinoja koko yleiskaavoitusprosessin ajan. Vuorovaikutusmenettelyn suunnittelussa on lisäksi huomioitu eri osallisryhmät (mm. maanomistajat, yhdistykset, yksityishenkilöt sekä viranomaiset), eri kieliryhmät sekä alueelliset erityiskysymykset. Osallisilla on ollut prosessin eri vaiheissa useita mahdollisuuksia lausua mielipiteensä kaavasta sekä kirjallisesti että suullisesti. Keskeisimmät Vantaan yleiskaavaprosessin vaiheet vuorovaikutuksen näkökulmasta ovat olleet osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo, yleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo sekä yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo. Alla on tarkemmin kuvattu vuorovaikutuksen eri muotoja yleiskaavatyön aikana.

Vantaan kaupunginhallitus päätti käynnistää yleiskaavan laatimisen koko kaupungin alueelle kokouksessaan 22.5.2017 §59. Käynnistämisaikeista oli kerrottu ennakkoon kaupunkisuunnittelun työohjelmassa sekä Asukaslehdessä julkaistavassa kaavoituskatsauksessa.

Kuva 1. Yleiskaavaprosessin kulku ja vuorovaikutuksen vaiheet

Keväällä 2017 käynnistettiin Suomi 100-teemavuoteen liittyvä Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ, jossa koottiin asukkaiden näkemyksiä Vantaan pitkän tähtäimen näkymistä. Työn tuloksia käytettiin mm. yleiskaavan tavoitteiden laadinnan tausta-aineistona (Vantaan kaupunki 2017).

Kuva 2. Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ pohjusti yleiskaavan tavoitteiden laadintaa

Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) valmistumisesta tiedotettiin Vantaan sanomissa lokakuussa 2017 (Vantaan kaupunki 2018 a), jolloin OAS myös vietiin yleiskaavan Internet-sivuille. Mielipiteet OASista tuli antaa 30.11.2017 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä järjestettiin 31.10.2017 tilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa, jossa oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa yleiskaavatyön lähtökohdista. Määräaikaan

mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 26 mielipidettä, joista viranomaismielipiteitä oli 6 (Vantaan kaupunki 2018 b).

Kuva 3. Luonnosvaiheen käynnistyttyä järjestettiin infotilaisuuksia yleiskaavatyöstä ja yleiskaavakyselystä

Kaupunkilaisten ja muiden osallisten näkemysten hahmottamiseksi avattiin keväällä 2018 karttapohjainen kysely, joka tarjosi mahdollisuuden osallistua kaavatyöhön kertomalla muun muassa, minne kasvua tulisi ohjata ja mitkä alueet olisi syytä säilyttää tuleville sukupolville sellaisenaan. Kyselyyn vastasi lähes tuhat vastaajaa, jotka tekivät kartalle yli 4500 merkintää (Vantaan kaupunki 2018 c). Kyselyn aikana järjestettiin viisi tilaisuutta, joissa tiedotettiin käynnistyneestä yleiskaavatyöstä ja avoinna olevasta kyselystä.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen 11.2.2019 § 14 nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä sekä Korsossa (remontista johtuen vasta 11.3.2019 eteenpäin). Yleiskaavaluonnoksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Nähtävillä olon aikana yleiskaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuuksissa kaikilla Vantaan suuralueilla: Kivistössä, Myyrmäessä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Korsossa, Koivukylässä ja Hakunilassa. Lisäksi järjestettiin tilaisuudet ruotsiksi ja englanniksi. Yhteensä tilaisuuksissa oli lähes 600 osallistujaa. Myyrmäen esittely nauhoitettiin ja on nähtävissä Vantaa-kanavalla. Kaupunki käytti ensimmäisen kerran yleiskaavaluonnoksen virallisten mielipiteiden keräämisessä Maptionnaire-karttapalautejärjestelmää. Karttapalautejärjestelmään pystyi jättämään useamman piste-, alue- ja viivakohteen sekä avoimia koko kaava-aluetta koskevia mielipidekohteita. Luonnoksesta jätettiin yhteensä noin 658 mielipidettä, joista noin 551 saapui karttapalautejärjestelmän kautta. Loput mielipiteistä annettiin perinteisillä tavoilla sähköpostilla ja kirjeitse suoraan kaupungin kirjaamoon. Mielipiteiden käsittelyyn otettiin mukaan myös 76 anonyymisti karttajärjestelmään jätettyä mielipidettä. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Yksittäisiin mielipiteisiin ei annettu vastineita, vaan mielipiteistä koottiin Vuorovaikutusraportti III (Vantaan kaupunki 2020 a).

Kuva 4. Yleiskaavaprosessin aikana laaditut vuorovaikutusraportit

Kaikista edellä mainituista vuorovaikutusvaiheista on koostettu omat vuorovaikutusraporttinsa. Näiden vuorovaikutustilanteiden lisäksi yleiskaavaa on käyty esittelemässä useissa eri neuvottelukunnissa, kehittämistoimikunnissa, tapahtumissa ja työryhmissä.

Keväällä 2020 yleiskaavaehdotus oli nähtävillä. Koronapandemian vuoksi tarvittiin erityisjärjestelyjä, joista esitetään tarkempi selvitys seuraavassa kappaleessa.

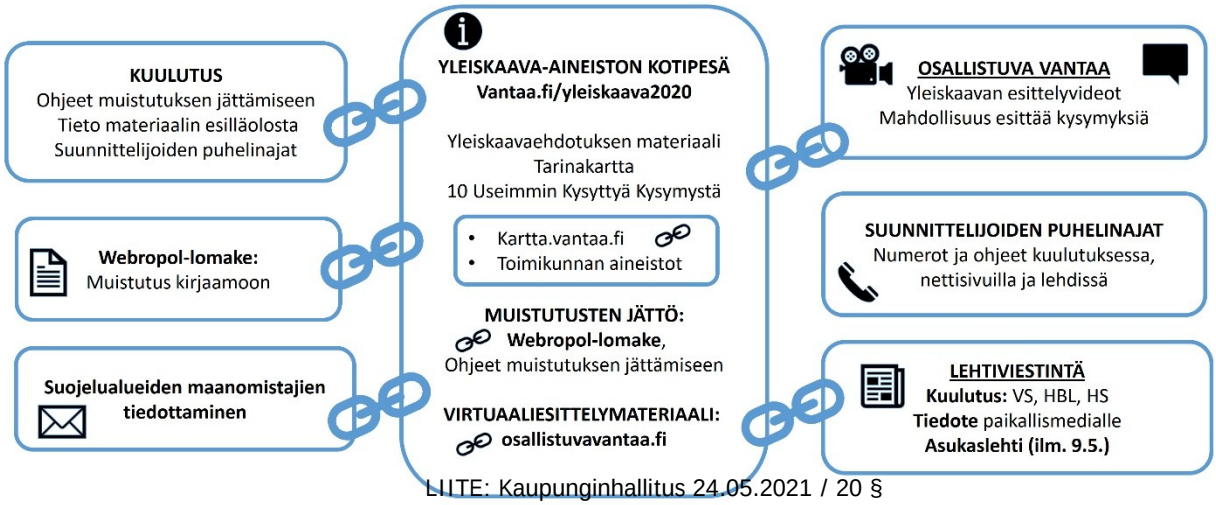
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus

Keväällä 2020 juuri alkaneissa koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa yleiskaavan vuorovaikutuksen järjestämisessä otettiin huomioon poikkeusolojen asettamat rajoitteet. Kuntaliitto on antanut korona-aikaa koskevia erityisohjeita keväällä 2020 mm. siitä, miten kaavojen nähtävilläolo olisi hyvä toteuttaa (Kuntaliitto, päivitetty ohje 2021). Näihin ohjeisiin perustuen yleiskaavan nähtävilläoloa pidennettiin, järjestettiin säännölliset puhelinajat sekä tuotettiin erilaisia esittelymateriaaleja, joista yleiskaavan sisältö ja merkittävimmät muutokset luonnoksesta ehdotukseen kävivät ilmi. Kuntaliiton ohjeistuksessa todetaan, että jos hanke vaatii paljon vuorovaikutusta tai siihen liittyy huomattavia ristiriitoja, on syytä harkita kaavoituksen lykkäämistä niin, että vuorovaikutus voidaan toteuttaa epidemia-ajan jälkeen. Epidemiatilanne on ollut hyvin vaikeasti ennustettava ja kokoontumisrajoitukset ovat estäneet perinteisten yleisötilaisuuksien järjestämisen tähän päivään saakka. Epidemia-ajan päättymisen odottaminen olisi venyttänyt yleiskaavaprosessia kohtuuttoman pitkäksi. Vantaan kaupunki katsoi näillä perustein, että erityisten vuorovaikutusta vahvistavien toimenpiteiden avulla nähtävilläolovaiheen vuorovaikutus oli mahdollista järjestää myös poikkeusoloissa MRL:n edellyttämällä tavalla. Siksi suunnitellusta nähtävilläolon aikataulusta haluttiin pitää kiinni.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

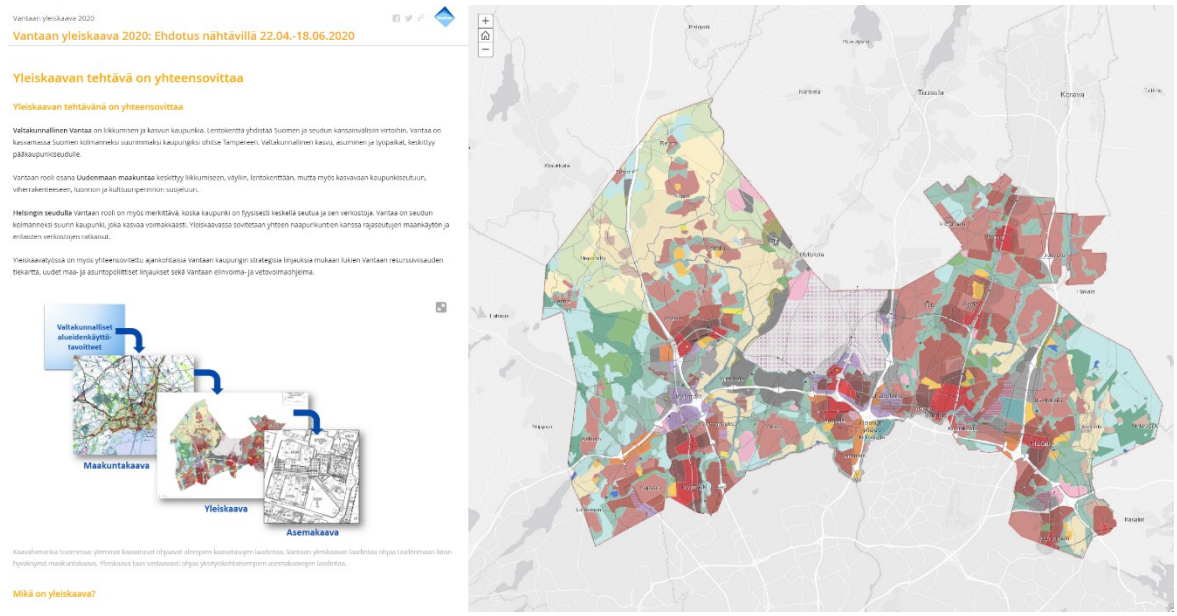
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Yleiskaavan internetsivut toimivat nähtävilläoloaikana yleiskaava-aineiston kotipesänä, josta löytyivät kaikki yleiskaavan aineistot sähköisenä, sekä linkit muille sivuille, kuten sähköiseen muistutuslomakkeeseen. Kaava-aineisto oli nähtävillä myös Vantaa-infoissa Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin sähköisessä karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan.

Yleiskaavaehdotuksesta tehtiin kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot ja niissä läpikäyty esittelymateriaali olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa.

Kuva 6. Yleiskaava 2020:n verkkosivuilta löytyvä tarinakartta esitteli yleiskaavaratkaisua teemoittain

Kokoontumisrajoitukset lieventyivät yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana 1.6.2020 alkaen siten, että 50 hengen kokoontumiset sallittiin. Kesäkuun alussa kaupunki järjesti yleiskaavaehdotusta esittelevät ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9 - 11. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä. Muutamille henkilöille lähetettiin pyynnöstä postitse esim. kaavakarttaote tai muuta materiaalia.

Kaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia kirjeitse, sähköpostitse sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta. Muistutuksia saatiin kaikkiaan 322 kappaletta. Muistutuksista koottiin yleiskaavaprosessin neljäs vuorovaikutusraportti (Vantaan kaupunki 2020 b). Vuorovaikutusraporttiin kirjattiin vastineet kaikkiin muistutuksiin ja se lähetettiin MRL 65 §:n mukaisesti tiedoksi kaikille yhteystietonsa jättäneille muistutuksen tekijöille. Raportti toimitettiin muistuttajille jo ennen kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyä kaupunginhallituksen hyväksyttyä vastineet 16.11.2020 § 7.

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista, nähtävilläoloajasta sekä muistutusten jättämisestä. Kirjeitä lähetettiin 81 kpl. Osa maanomistajista otti yhteyttä suunnittelijoihin puhelimitse (7), osan kanssa viestittiin sähköpostitse ja muutamaa maanomistajaa tai heidän edustajiaan (2) tavattiin paikan päällä tai etäkokouksessa.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Poikkeustilan vuoksi lausunnonantajien infotilaisuus järjestettiin verkossa Microsoft Teams-sovelluksen välityksellä. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 33 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista laadittiin oma tiivistelmäraportti.

Yhdistysten vuorovaikutusmahdollisuudet ja kevään 2020 kokoontumisrajoitukset
Yksi merkittävä osallisten ryhmä yleiskaavahankkeessa ovat paikalliset yhdistystoimijat, joiden kokoontumiseen kevään poikkeusoloilla, etenkin yli 10 hengen kokoontumisrajoituksella, oli vaikutuksia. Kannanotto yleiskaavaehdotukseen on joidenkin yhdistysten sääntöjen perusteella saattanut edellyttää kokouksen järjestämistä, mikä ei keväällä 2020 ollut mahdollista. Yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei kuitenkaan ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin. Kaikkien yhdistysten kokoontumisen edellytyksiä kuitenkin helpottivat 1.5.2020 voimaan tullut laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020), jonka 5 § mahdollisti mm. normaalitilannetta laajemman asiamiesedustuksen yhdistyksen kokouksessa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Edellä kuvatun lain 5 §:n 2. ja 3. momentti kuuluvat seuraavasti:
"Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Mainitun lain 21 §:stä poiketen hallitus voi sallia, että myös valtuutettu saa valtuuttaa toisen valtuutetun käyttämään oikeuttaan valtuutettujen kokouksessa. Yhdistyksen tai valtuutettujen kokouksessa järjestettävässä äänestyksessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.
Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä."

Yhdistysten tilannetta helpotti myös aiemmin mainittu yleisten kokoontumisrajoitusten lieventyminen 50 henkilöön kesäkuun alusta alkaen, mikä mahdollisti aiempaa suurempien kokoontumisten järjestämisen. Edellä mainituista syistä alueen yhdistyksillä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esittää mielipiteensä yleiskaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana. Kaupunki vastaanotti yleiskaavan ehdotusvaiheessa muistutuksia 15 yhdistykseltä sekä 5 järjestön tai yhdistyksen edustajalta.

Lähteet:

Kuntaliitto (2021). Koronavirus: koottuja ohjeita ja yhteystietoja. 21.1.2021. https://www.kuntaliitto.fi/koronavirus. 14.4.2021.

Vantaan kaupunki (2017). Vantaan tulevaisuuskuvat. Kaupunkilaisten näkemyksiä strategiatyöhön. Vantaan kaupunkisuunnittelun julkaisuja 2017-2018. Vantaan kaupunki (10/2017).

Vantaan kaupunki (2018 a). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 2.10.2017. Vantaan kaupunki (5/2018).

Vantaan kaupunki (2018 b). Vuorovaikutusraportti I, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 28.5. 2018. Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2018 c). Vuorovaikutusraportti II, yleiskaavakyselyn tulokset. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 19.11.2018. 198 Yleiskaava 2020 Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2020 a). Vuorovaikutusraportti III, Luonnoksen mielipiteet. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 11.9.2019. Vantaan kaupunki (11/2020).

Vantaan kaupunki (2020 b). Vuorovaikutusraportti IV, muistutusten vastineraportti. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 16.11.2020.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

[redacted]

VALITUS

11.3. 2021

Helsingin hallinto-oikeus

YLEISKAAVA 2020 (YK0048) HYVÄKSYMINEN

Vantaalla on poikkeusolojen takia rajoitettu yleisölle tarkoitettujen tietokoneiden (kirjastot, asukastilat, Vantaa-infot) käyttöaika 10-15 minuuttiin. Siinä ajassa ei esityslistoista tai pöytäkirjoista kerkeä lukea kuin muutaman sivun. Siksi jätin 5.3. asiakirjapyynnön uuden yleiskaavan hyväksymisestä, jotta pystyisin tutustumaan niihin kotona paperiversiona. Sain materiaalin kuitenkin vasta eilen (11.3.) ilman karttaliitteitä. Kaupungintalolla ei ollut tarvittavaa tietotaitoa asiakirjojen tulostamiseen. Yhdessä vaiheessa kaupungin lakimies Niina Kolju ilmoitti, ettei heidän tarvitse tulostaa pöytäkirjaotetta, koska siinä on yli 900 sivua. Hänen väitteensä on tietenkin käsittämätön, mutta kuvaa virkamiesten suhtautumista asukkaiden kanssa tehtävään vuorovaikutustyöhön, joka näkyy myös yleiskaavatyön aikaisemmissa vaiheissa. En ole näin ollen pystynyt tutustumaan yleiskaavamateriaaliin perusteellisesti, joten uudistan valituksena sen mitä olen Vantaan kaupungille 17.6. 2020 muistutuksessa ja sen liitteessä tuonut esiin (liitteenä: MUISTUTUS ja Uutiset ja tiedotteet). Kaiken kaikkiaan kaupunki on rikkonut lakia siitä, että se ei ole turvannut asukkaidensa laillista oikeutta tutustua sen julkisiin asiakirjoihin poikkeusoloista huolimatta.

Kaavamerkinnöistä totean lisäksi, että ne ovat puutteellisia ja voivat johtaa ”laillistettuun” mielivaltaan, koska ruudukkomerkinnällinen ”Kestävän kasvun vyöhyke” ja AP-merkintä eli ”Pientalovaltainen asuinalue” ovat useassa kohtaa päällekkäisiä, mutta missään ei kerrota, kumpi niistä merkinöistä on vahvempi. Vaadin, että nykyisen eli voimassaolevan yleiskaavan pientaloalueet säilyvät AP-merkintäisinä, ja niistä poistetaan mahdollinen päällekkäinen ”Kestävän kasvun vyöhyke” –merkintä.

Toinen puute kyseisissä kaavamerkinnöissä on se, että niissä ei ole määritelty kuinka monen esim. 10 tontin korttelissa on pyydettävä uuden asemakaavan laatimista, ennen kuin kaupunki siihen suostuu. Riittääkö siihen yhden, mahdollisesti jo poismuuttavan, omistajan, joka haluaa maksimoida myyntivoittonsa, pyyntö? Vai täytyykö siitä sopia yli ½ tai 2/3 tai kaikkien tontinomistajien kanssa?

Uuteen yleiskaavaan liitettiin viime hetkillä Natura-arviointeja ja Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, sekä tehtiin uusi aluerajaus ilman, että asukkailla on ollut mahdollisuus ottaa niihin kantaa.

Keravanjoki täyttää kaikki samat Natura-kriteerit kuin Vantaanjokikin. Siellä elää esim. vuollejokisimpukoita, saukkoja ja lepakoita. Keravanjoki tulee merkitä ja varata Natura-alueeksi.

Rekola on syntynyt yli sata vuotta sitten helsinkiläisten joenrannan huvila-asutuksesta, joten jos ”Joen varren virkistykäytön kehittämisvyöhyke” tarkoittaa kevyenliikenteenreitin rakentamista joen Rekolan

puoleiselle rannalle, se tulee poistaa. Vantaa mainostaa, että Vantaa koostuu omaleimaisista asuinalueista. Rekolassa sen pitäisi nimenomaan tarkoittaa rantatonttien säilymistä.

Vaadin, että uusi yleiskaava asetetaan toimeenpanokieltoon siihen asti kun kaikki siitä tehdyt valitukset on käsitelty.

Vaadin, että uuden yleiskaavan hyväksymispäätös kumotaan lakien vastaisena ja asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi Vantaan kaupungille.

Tulen täydentämään valitusta myöhemmin lisää.

[redacted]

21 § Lausunnon (15) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/AH

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Useat valituksista ovat yksityishenkilöiden tekemiä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 21

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto yksityishenkilön (15) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 15. yksityishenkilö
- Lausunnon liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Yksityishenkilön (15) valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Yksityishenkilön (15) valituksen liite
- 15. Liite: Muutoksenhakijan yleiskaavaehdotuksesta 16.6.2020 tekemä muistutus, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21287/03.04.04.04.16/2021, yksityishenkilön (15) valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Yksityishenkilö

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 (YK0048), koska päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja on muutoinkin lainvastainen. Muutoksenhakija uudistaa myös kaikki yleiskaavaehdotuksesta jättämässään muistutuksessa esittämänsä perustelut.

Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Vuorovaikutus oli poikkeustilanteessa vuonna 2020 riittämätöntä, joten kaavan hyväksymispäätös tulee kumota ja asettaa kaava uudelleen nähtäville.
2. Rekolan alueen liikenneratkaisut ovat syrjiviä Rekolan alueen asukkaita kohtaan, eivätkä ne edistä yhdenvertaisuutta pääradan varrella. Rekolan aseman merkintä (”Rautatieasema. Liittymä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina.”) on yleiskaavassa lainvastainen.

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain kaavoitusta koskevien sisältövaatimusten ja menettelysäännösten säännösten vastaisesti, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus toteaa, että muutoksenhakijan valitus sisältää useita asemakaavoitukseen sekä viheralueiden ja liikenteen yksityiskohtaisempaan suunnitteluun liittyviä kannanottoja, joita ei ole sisällytetty tähän lausuntoon. Kaupunginhallitus pyytää, että hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta niiltä osin, kun kyse ei ole yleiskaavan hyväksymispäätöksen lainmukaisuuteen liittyvistä valitusperusteista. Niiltä osin, kun kyse on yleiskaavan hyväksymispäätöksen lainmukaisuuteen liittyvistä valitusperusteista, kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Tärkeimmät perusteet muutoksenhakijan valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Vuorovaikutuksen riittävyys
2. Yleiskaavan liikenneratkaisujen lainmukaisuus

1. Vuorovaikutuksen riittävyys

Valituksessa esitetään, että yleiskaavan hyväksymispäätös tulee kumota ja yleiskaavaehdotus asettaa uudelleen nähtäville, koska ehdotusvaiheen vuorovaikutus ei ollut riittävää eikä tavoittanut kaikkia ikäryhmiä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tulee tiedottaa niin, että laissa määritellyillä osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 § sisältää tarkempia menettelysäännöksiä kaavan valmisteluun liittyvästä vuorovaikutuksesta. Pykälän 1 momentissa säädetään niistä tavoista, joilla tilaisuuden varaaminen mielipiteen esittämiseen voidaan järjestää. Asetus ei kuitenkaan määrittele tiettyä, kaikissa tilanteissa sovellettavaa vähimmäistasoa, vaan antaa mahdollisuuden järjestää asia kuhunkin kaavoitushankkeeseen parhaiten soveltuvalla tavalla. Tämä liittyy jo laista ilmenevään periaatteeseen, jonka mukaan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt suunnitellaan kuhunkin kaavoitustilanteeseen sopivalla tavalla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa osoitetaan, miten juuri kyseisessä kaavahankkeessa vuorovaikutuksen menettelytavat aiotaan järjestää (HE 101/1998 vp, s. 38 ja 83 sekä MRL 62 §:n sel.).

Kaavoitusmenettelyä koskevat lain ja asetuksen säännökset korostavat osallisten tosiasiallisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamista. Säännösten tavoitteen mukaisesti kaavoitusmenettelyn lainmukaisuuden arvioinnissakin korostuvat osallisten tosiasiallinen tiedonsaanti ja mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun sekä lausua mielipiteensä kaavaa valmisteltaessa.

Kaupunginhallitus painottaa, että kaavoituksen vuorovaikutteisuus ja avoimuus ovat kaiken Vantaan kaupungin toiminnan peruslähtökohtia. Yleiskaavaehdotuksen vuorovaikutus järjestettiin keväällä ja alkukesästä 2020 poikkeustilanteessa johtuen aiempia suunnitelmia kattavampana, ja nähtävilläoloajan pituus oli poikkeuksellisesti 58 päivää tavanomaisen 30 päivän sijasta. Menettelyn tarkoituksena oli turvata vuorovaikutus kaavaprosessin aikana.

Iäkkäämpien osallisten vuorovaikutusmahdollisuuksina käytössä olivat mm. puhelinajat kaikille yleiskaavaa valmisteleville suunnittelijoille, mutta puheluita saatiin melko vähän (61 kpl). Kesäkuun alusta helpotettiin kokoontumisrajoituksia koskevia säädöksiä siten, että kansalaisjärjestöillä ja omakotiyhdistyksillä oli mahdollisuus järjestää kokouksia kannanottojen laatimiseksi, mikäli yhdistyksen säännöt kokousta edellyttivät. Rajoitusten keveneminen mahdollisti myös kahden toritilaisuuden järjestämisen yleiskaavan vuorovaikutustilaisuuksina.

Muutoksenhakija on jättänyt yleiskaavasta luonnosvaiheessa kaksi mielipidettä ja ehdotusvaiheessa muistutuksen, joiden referointia, vastaamista ja esitettyjen muutosten huomiointia muutoksenhakija pitää puolueellisena ja riittämättömänä. Lausunnon antajan tulkinnan mukaan väitetty puolueellisuus liittynee osin Rekolan asemanseutua koskevan aluevarauksen merkintään, jota muutoksenhakija on ehdotuksesta jättämässään muistutuksessa esittänyt muutettavaksi asuinalueeksi (A). Muutosta kaavakarttaan ei tehty muistutuksessa esitetyllä tavalla.

MRL 65 §:n 2 momentin mukaan muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen. Muutoksenhakijan jättämien laajojen kannanottojen sisältö painottui vuorovaikutuksen lisäksi useisiin asemakaava-, viheralue- ja liikennesuunnittelukysymyksiin. Yleiskaavatyön ja - aineiston laajuudesta johtuen on vuorovaikutuksessakin jouduttu keskittymään yleiskaavatasoisiin kysymyksiin, eikä kaikkia yleiskaavatyöhön liittymättömiä yksityiskohtia ole voitu nostaa mukaan aineistoon. Muutoksenhakijan muistutukset on tiivistetty vastineineen mukaan ”Yleiskaava 2020 vuorovaikutusraporttiin osa 4” lukuun 2.6.10. ”Rekola & yleiskaavan nähtävilläolo ja vuorovaikutus” (s. 78–82). Vuorovaikutusraportti on toimitettu muutoksenhakijalle vastauksena muistutuksiin ennen kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyä kaupunginhallituksen hyväksyttyä vastineet 16.11.2020 § 7

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki on käsitellyt muutoksenhakijan tekemän muistutuksen lain edellyttämällä tavalla. Siltä osin, kuin valituksessa on vedottu siihen, etteivät muutoksenhakijan esittämät kannanotot ole johtaneet muutoksiin yleiskaavassa, kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kaavoitusmenettelyyn liittyvän vuorovaikutuksen pääasiallisena tarkoituksena on mahdollistaa asiaan osallisten mielipiteiden saattaminen kaavoittajan tietoon ja turvata lain mukainen osallistumismahdollisuus kaavan valmisteluun. Se, että annetut kannanotot eivät ole johtaneet kaavaehdotuksen muuttamiseen, ei tee menettelystä lainvastaista.

Liitteessä on kuvattu yleiskaavaprosessin eri vaiheiden vuorovaikutustilanteet ja erityisesti ehdotuksen vuorovaikutus, joka kevään 2020 poikkeustilanteesta johtuen järjestettiin vuorovaikutuksen turvaamiseksi pidennettynä ja menetelmineen tavanomaista laajempana. Lausunnon antaja katsoo, että yleiskaavaprosessin vuorovaikutus on järjestetty lain edellyttämällä tavalla.

2. Yleiskaavan liikenneratkaisujen lainmukaisuus

Muutoksenhakija toteaa valituksessaan, että yleiskaavan liikenneratkaisut koskien Laurintietä, Rekolantietä sekä Rekolan asemaa ovat syrjiviä alueen asukkaita kohtaan eivätkä ne edistä yhdenvertaisuutta pääradan alueella olevien asukkaiden välillä.

2.1 Rekolantie ja Laurintie

MRL 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Pykälän toisessa momentissa todetaan, että yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

MRL 39 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys sekä mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla.

Vantaan uusi yleiskaava on pitkän aikavälin suunnitelma, joka osoittaa kaupungin maankäytön tavoitetilaa vuonna 2050. Voimassa olevassa yleiskaavassa (YK2007) Laurintie ja Rekolantie on merkitty tieliikenteen alueena. Uusi yleiskaava (YK0048) on edelleen aluevarauskaava, mutta se on aikaisempaa yleiskaavaa strategisempi ja yleispiirteisempi. Tämä näkyy kaavan merkinnöissä ja muun muassa yleiskaavassa esitettävää tie- ja katuverkkoa on karsittu voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna. Lisäksi yhteyksien merkintätapa on muuttunut. Aluevarauksina on esitetty valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevat väylät eritasoliittymineen ja levähdysalueineen. Liikenneyhteyksiksi on puolestaan merkitty vain alueiden väliset keskeisimmät tiet ja pääkadut, joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan (Yleiskaavan selostus, s. 96). Yleiskaavassa esitetään siis vain liikenteen kannalta merkittävimmät alueiden väliset, seudulliset ja valtakunnalliset yhteydet.

Yleiskaavaan merkityt liikennealueet ja -yhteydet on määritetty liikennesuunnittelussa asiantuntija-arvioina ja joillakin alueilla on priorisoitu, mitä yhteyksiä lähdetään kehittämään läpiajoliikenteen kannalta. Yhteyksiä sekä niiden tarpeellisuutta osana yleiskaavan liikenneverkkoa tutkittiin liikenne-ennusteilla yleiskaavaluonnosta laadittaessa. Laurintien jatkeen eli Laurintien alikulun liikenteellisen merkityksen todettiin olevan melko pieni, eikä se näin ollen ole liikenneverkon toimivuuden kannalta välttämätön yhteys (lähde: Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet, autoliikenteen hankekortit, s. 57–58). Yleiskaavaselostuksessa (s. 144) on kerrottu, että yhteyksiä, joilla ei ennusteiden mukaan ole välttämätöntä tarvetta liikenneverkon toimivuuden kannalta, ei enää merkitä yleiskaavaan. Laurintie ja Rekolantie palvelevat edelleen paikallista liikennettä, mutta läpiajavaa liikennettä niillä ei haluta lisätä. Edellä mainituista syistä Laurintietä ja Rekolantietä sekä Laurintien jatketta ei ole merkitty yleiskaavaan.

Valituksessa vedotaan useaan otteeseen Rekola 6 asemakaavaan ja sen selostukseen. Laurintien jatke on edelleen voimassa olevissa asemakaavoissa (lähde: asemakaavat 720400 Ojalehto ja 730700 Rekola 6), jotka mahdollistavat sen rakentamisen tarvittaessa. Mahdollinen rakentamisen aikataulu puolestaan ratkaistaan aikanaan kaupungin investointiohjelmissa. Vantaan yleiskaavassa liikennealueet ja -yhteydet on käsitelty verkollisena kokonaisuutena yhdenvertaisesti eri alueilla. Kun tarkastellaan Vantaan uutta yleiskaavaa ja sen liikenneverkkoa laajemmin, nähdään, että yleiskaavassa ei ole esitetty kaikkia muitakaan rautateitä alittavia tai ylittäviä katuyhteyksiä. Tällaisia yhteyksiä ovat muun muassa Koivukylän puistotie, Hiekkaharjuntie, Härkähaantie ja Rajatorpantie. Kaikkien edellä mainittujen yhteyksien poikkileikkaukseen kuuluu myös jalankulku-/pyörätie.

Jalankulun ja pyöräliikenteen osalta yleiskaavassa on esitetty vain pyöräliikenteen baanat. Yleiskaava ei ota kantaa alempitasoiseen jalankulun- ja pyöräliikenteenverkkoon eikä niihin kuuluviin rautateiden alituksiin tai ylityksiin. Muutoksenhakija toteaa valituksessaan muun ohella: ”Vaikka kaavoittajalla olisi suuri halu olisi poistaa autoliikenteen alikulku, niin totta kai silloin kaavoittajalla on velvollisuus tutkia mitä vaikutuksia sillä olisi esimerkiksi jalankulkijoiden matkoihin. Nyt hyväksytyn yleiskaavan mukaan väli Peijaksentie-Ilkantie (aseman alikulku) jäisi täysin ilman jalankulkuyhteyttä. Eihän missään muuallakaan Vantaalla rautatien varressa, vieläpä molemmin puolisen asutuksen keskellä, jalankulkijoilta ole tällä tavoin kaavasta poistettu pysyvästi tärkeitä perinteisiä kulkuyhteyksiä, ja vieläpä tällä tavalla salaa asukkaiden huomaamatta.” Kuten jo aikaisemmin on mainittu, jatkeen poistuminen yleiskaavasta ei estä sen toteutumista. Vaikka tiettyä katua kuten Laurintietä tai Rekolantietä ei ole enää merkitty yleiskaavaan, se ei tarkoita, että katu olisi poistumassa tai että esimerkiksi kadun kunnossapitoluokka olisi yleiskaavan perusteella muuttumassa. Kunnossapitoluokkaan vaikuttaa mm. joukkoliikenne, ja koska tämä on Laurintiellä ja Rekolantiellä säilymässä, niitä priorisoidaan jatkossakin kunnossapidon osalta.

Muutoksenhakija mainitsee yleiskaavaehdotuksesta antamassaan muistutuksessa pääradan estevaikutuksen sekä sen, kuinka se mainitaan myös yleiskaavan selostuksessa. Selostuksessa (s. 139) mainitaan, että Koivukylän, Rekolan ja Leinelän asemanseutujen muodostaman kokonaisuuden toimivuutta tulee parantaa mm. Asolanväylän kehittämisellä sekä lisäämällä kulkuyhteyksiä ratojen estevaikutuksen vähentämiseksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kaikkia näitä yhteyksiä, nykyisiä tai tulevia, olisi osoitettu yleiskaavassa. Kyseiset kulkuyhteydet ratkaistaan alueiden jatkosuunnittelussa.

Yhdenvertaisuuden toteutumista koskien lausunnon antaja toteaa yleisesti, että perustuslain 6 §:stä ilmenevää yhdenvertaisuusperiaatetta on sovellettava myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännössä on todettu periaatteen edellyttävän muun ohella sitä, ettei alueiden omistajia aseteta kaavassa toisistaan poikkeavaan asemaan, ellei siihen kaavan sisältöä koskevat säännökset huomioon ottaen ole hyväksyttäviä maankäytöllisiä perusteita (näin esimerkiksi KHO 2018:151). Kaavoitukseen liittyvän harkinnan laajuudesta on lisäksi on todettu, että kaavoitukseen sisältyy laillisuusharkinnan ohella myös tarkoituksenmukaisuusharkintaa, ja kaavan hyväksyvällä kaupungin toimielimellä on kunnan itsehallinnon perusteella sekä maankäyttö- ja rakennuslain asettamissa rajoissa oikeus päättää kaavan sisällöstä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään lisäksi niistä seikoista, jotka kaavoja muutettaessa ja uusia kaavoja laadittaessa on nimenomaisesti otettava huomioon.

Edellä mainituin perusteluin kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan liikenneratkaisut Rekolan alueella ovat kaikilta osin lain mukaisia. Rekolan alueen liikennemerkinnät ovat verkollisesti yhteneviä yleiskaavan muiden kaupunginosien ratkaisujen kanssa, eivätkä ne aseta alueen asukkaita tai maanomistajia eriarvoiseen asemaan muiden alueiden asukkaiden tai maanomistajien kanssa. Yleiskaavan laadinnassa on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain vaatimukset koskien kaavan sisältöä ja kaavan laatimiseen liittyvää menettelyä. Kaupunginhallitus toteaa, ettei valituksessa ole esitetty sellaisia perusteita, joiden nojalla voitaisiin katsoa yhdenvertaisuusperiaatteen jääneen toteutumatta. Yleiskaava ei estä Laurintien jatkeen toteuttamista, eikä kaavaratkaisu ole muutoinkaan syrjivä muutoksenhakijan esittämällä tavalla.

2.2 Rekolan asema

Muutoksenhakijan mukaan Rekolan rautatieaseman osalta yleiskaavan merkintä on lainvastainen, koska määräyksen mukaista tilannetta ei Rekolan asemalla nyt ole, eikä sitä muutoksenhakijan mukaan voi saada kuntoon ilman Laurintien alikulkua. Yleiskaavan rautatieasemia koskeva määräys ("*Ohjeellinen sijainti rautatieasemalle. Liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Asemalle tulee toteuttaa riittävästi pyöräpysäköintiä.*") kuvaa yleispiirteisesti tavoitetilaa kaikilla merkinnän omaavilla asemilla. Tavoitteena on varmistaa asemien mahdollisimman hyvä käytettävyys ottaen huomioon niitä ympäröivä maankäyttö. Määräys ohjaa jatkosuunnittelua eikä kuvaa asemien nykytilaa. Kaikilla asemilla esimerkiksi linja-autopysäkkien tai liityntäpysäköinnin toteuttaminen aivan aseman viereen ei ole mahdollista.

Rekolan aseman kulkuyhteydet (kuten alikulut) ja lähiympäristön ratkaisujen laatu määritellään tarkemmassa maankäytön, liikenteen ja viheralueiden suunnittelussa. Rekolan aseman alikulku on ratkaistu voimassa olevissa asemakaavoissa, kuten suuri osa muistakin alikuluista ja kaduista, joita ei ole yleiskaavassa esitetty. Yleiskaava on yleispiirteinen kaupunkitasoinen suunnitelma, johon ei ole sisällytetty paikallisia asemille johtavia yhteyksiä, kuten Koivukylän puistotie tai Härkähaantie. Yleiskaava sisältää alueiden väliset, seudulliset ja valtakunnalliset liikenneyhteydet.

Muutoksenhakija nostaa valituksessaan tärkeän aiheen: liikenneturvallisuuden ja erityisesti lasten näkökulman. Liikenneturvallisuus on tärkeä osa kaupungin liikennesuunnittelua sekä kaavoitusta, mutta yleiskaavalla ei suunnitella ja ratkaista esimerkiksi yksittäisten katujen liikenneturvallisuusratkaisuja.

MRL 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Yleiskaavan liikenneverkosta on laadittu liikenne-ennusteet osana yleiskaavaluonnoksen vaikutusten arviointia, ja pahimpienkin ennusteiden mukaan yleiskaavan verkollisilla ratkaisuilla saadaan vähennettyä Rekolantien liikennemääriä (Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset, yhteenveto Laurintien ja Rekolantien vuorokauden liikennemääristä). Jo tämä parantaa kadun liikenneturvallisuutta Laurintien pohjoispuolella. Lisäksi on huomioitava, että yleiskaava ei estä Laurintien alikulun toteutumista, joten alikulun vaikutuksia ei ole ollut tarvetta arvioida laajemmin yleiskaavan laadinnan yhteydessä, vaan vaikutusten arviointi on tehty alikulkua koskevien asemakaavojen yhteydessä.

Lapsivaikutusten arviointi on erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seurantaa. Lapsivaikutuksia tulee tyypillisesti arvioida muun muassa silloin, kun tehdään lapsiin kohdistuvia päätöksiä esimerkiksi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen tai lastensuojelun toimintaympäristössä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kun otetaan huomioon yleiskaavan tarkoitus kunnan maankäyttöä ohjaavana yleispiirteisenä suunnitelmana, sekä se, mitä edellä on lausuttu yleiskaavan laatimisen yhteydessä tehdyistä selvityksistä, ei erillisen lapsivaikutusten arvioinnin puuttuminen merkitse sitä, että kaavan vaikutuksia ei olisi lain edellyttämällä tavalla riittävästi selvitetty.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaavaa laadittaessa vuorovaikutus on järjestetty lainsäädännön edellyttämällä tavalla, ja kaava perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös ole siten lainvastainen.

Liite

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021

Lähteet

Yleiskaava 2020, Vuorovaikutusraportit osa 3: mielipiteet (2019)

Yleiskaava 2020, Vuorovaikutusraportti osa 4: Muistutusten vastineraportti (2020)

Asemakaavakartat: 720400 Ojalehto ja 730700 Rekola 6

Vantaan kaupunki (10/2018). Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet. WSP Finland Oy. 2.10.2018. 28 s.

Vantaan kaupunki (10/2018). Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet. Liite 3: Autoliikenteen hankekortit. WSP Finland Oy. 16.10.2018. 58 s.

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset. WSP Finland Oy. 25.6.2019. 41 s. Vantaan kaupunki (6/2019).

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset: liitteet 1-6. WSP Finland Oy. 25.6.2019. 40 s.

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset: ennustekuvat. Vuorokauden liikennemäärät.

Yhteenveto Laurintien ja Rekolantien ennustetuista liikennemääristä.

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa

YK0048 Yleiskaava 2020

KH 24.5.2021

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavoituksen vuorovaikutusprosessi

Kaavoituksen vuorovaikutusprosessia säätelee maankäyttö- ja rakennuslain luku 8 (kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus), jota on tarkennettu joiltain osin maankäyttö- ja rakennusasetuksen luvulla 6 (Yhteiset säännökset vuorovaikutuksesta kaavoituksessa). Vuorovaikutuksen tarkoituksesta kaavoitusmenettelyssä säädetään MRL:n 62 §:ssä seuraavasti:

"K*aavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta."*

Kaavoitusmenettelyn vuorovaikutuksen sääntelyn lähtökohtana on, että kunnalla säilyy harkintavaltaa järjestää vuorovaikutus parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden kuitenkin se, että osallisilla on tosiasialliset mahdollisuudet arvioida hankkeen merkitystä ja vaikutuksia ja esittää mielipiteensä asiasta. Osallistumisen tapojen määrittelyä keskeisempää on, että kaikilla osallisilla on riittävän aikaisessa vaiheessa mahdollisuus jättää mielipiteensä hankkeesta ja että vuorovaikutuksen ja tiedottamisen laajuus on oikeassa suhteessa hankkeen merkittävyyteen. Vuorovaikutuksen oikea-aikaisuuteen liittyy myös se, että vuorovaikutusmenettelyä on tarkasteltava kokonaisuutena – ei vain nähtävilläolovaiheen kautta.

Vuorovaikutus yleiskaavaprosessin aikana

Vantaan kaupunki on yleiskaavaprosessin aikana kiinnittänyt erityistä huomiota vuorovaikutukseen, sillä yleiskaava on luonteeltaan ja laajuudeltaan poikkeuksellisen merkittävä hanke ja osallisten määrä sitä myöten on suuri. Kaupunki on pyrkinyt takaamaan eri ryhmien vaikutusmahdollisuudet tiedottamalla yleiskaavatyön edistymisestä aktiivisesti ja hyödyntämällä laajalti sekä perinteisiä että sähköisiä vuorovaikutuksen keinoja koko yleiskaavoitusprosessin ajan. Vuorovaikutusmenettelyn suunnittelussa on lisäksi huomioitu eri osallisryhmät (mm. maanomistajat, yhdistykset, yksityishenkilöt sekä viranomaiset), eri kieliryhmät sekä alueelliset erityiskysymykset. Osallisilla on ollut prosessin eri vaiheissa useita mahdollisuuksia lausua mielipiteensä kaavasta sekä kirjallisesti että suullisesti. Keskeisimmät Vantaan yleiskaavaprosessin vaiheet vuorovaikutuksen näkökulmasta ovat olleet osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo, yleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo sekä yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo. Alla on tarkemmin kuvattu vuorovaikutuksen eri muotoja yleiskaavatyön aikana.

Vantaan kaupunginhallitus päätti käynnistää yleiskaavan laatimisen koko kaupungin alueelle kokouksessaan 22.5.2017 §59. Käynnistämisaikeista oli kerrottu ennakkoon kaupunkisuunnittelun työohjelmassa sekä Asukaslehdessä julkaistavassa kaavoituskatsauksessa.

Kuva 1. Yleiskaavaprosessin kulku ja vuorovaikutuksen vaiheet

Keväällä 2017 käynnistettiin Suomi 100-teemavuoteen liittyvä Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ, jossa koottiin asukkaiden näkemyksiä Vantaan pitkän tähtäimen näkymistä. Työn tuloksia käytettiin mm. yleiskaavan tavoitteiden laadinnan tausta-aineistona (Vantaan kaupunki 2017).

Kuva 2. Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ pohjusti yleiskaavan tavoitteiden laadintaa

Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) valmistumisesta tiedotettiin Vantaan sanomissa lokakuussa 2017 (Vantaan kaupunki 2018 a), jolloin OAS myös vietiin yleiskaavan Internet-sivuille. Mielipiteet OASista tuli antaa 30.11.2017 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä järjestettiin 31.10.2017 tilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa, jossa oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa yleiskaavatyön lähtökohdista. Määräaikaan

mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 26 mielipidettä, joista viranomaismielipiteitä oli 6 (Vantaan kaupunki 2018 b).

Kuva 3. Luonnosvaiheen käynnistyttyä järjestettiin infotilaisuuksia yleiskaavatyöstä ja yleiskaavakyselystä

Kaupunkilaisten ja muiden osallisten näkemysten hahmottamiseksi avattiin keväällä 2018 karttapohjainen kysely, joka tarjosi mahdollisuuden osallistua kaavatyöhön kertomalla muun muassa, minne kasvua tulisi ohjata ja mitkä alueet olisi syytä säilyttää tuleville sukupolville sellaisenaan. Kyselyyn vastasi lähes tuhat vastaajaa, jotka tekivät kartalle yli 4500 merkintää (Vantaan kaupunki 2018 c). Kyselyn aikana järjestettiin viisi tilaisuutta, joissa tiedotettiin käynnistyneestä yleiskaavatyöstä ja avoinna olevasta kyselystä.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen 11.2.2019 § 14 nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä sekä Korsossa (remontista johtuen vasta 11.3.2019 eteenpäin). Yleiskaavaluonnoksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Nähtävillä olon aikana yleiskaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuuksissa kaikilla Vantaan suuralueilla: Kivistössä, Myyrmäessä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Korsossa, Koivukylässä ja Hakunilassa. Lisäksi järjestettiin tilaisuudet ruotsiksi ja englanniksi. Yhteensä tilaisuuksissa oli lähes 600 osallistujaa. Myyrmäen esittely nauhoitettiin ja on nähtävissä Vantaa-kanavalla. Kaupunki käytti ensimmäisen kerran yleiskaavaluonnoksen virallisten mielipiteiden keräämisessä Maptionnaire-karttapalautejärjestelmää. Karttapalautejärjestelmään pystyi jättämään useamman piste-, alue- ja viivakohteen sekä avoimia koko kaava-aluetta koskevia mielipidekohteita. Luonnoksesta jätettiin yhteensä noin 658 mielipidettä, joista noin 551 saapui karttapalautejärjestelmän kautta. Loput mielipiteistä annettiin perinteisillä tavoilla sähköpostilla ja kirjeitse suoraan kaupungin kirjaamoon. Mielipiteiden käsittelyyn otettiin mukaan myös 76 anonyymisti karttajärjestelmään jätettyä mielipidettä. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Yksittäisiin mielipiteisiin ei annettu vastineita, vaan mielipiteistä koottiin Vuorovaikutusraportti III (Vantaan kaupunki 2020 a).

Kuva 4. Yleiskaavaprosessin aikana laaditut vuorovaikutusraportit

Kaikista edellä mainituista vuorovaikutusvaiheista on koostettu omat vuorovaikutusraporttinsa. Näiden vuorovaikutustilanteiden lisäksi yleiskaavaa on käyty esittelemässä useissa eri neuvottelukunnissa, kehittämistoimikunnissa, tapahtumissa ja työryhmissä.

Keväällä 2020 yleiskaavaehdotus oli nähtävillä. Koronapandemian vuoksi tarvittiin erityisjärjestelyjä, joista esitetään tarkempi selvitys seuraavassa kappaleessa.

Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus

Keväällä 2020 juuri alkaneissa koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa yleiskaavan vuorovaikutuksen järjestämisessä otettiin huomioon poikkeusolojen asettamat rajoitteet. Kuntaliitto on antanut korona-aikaa koskevia erityisohjeita keväällä 2020 mm. siitä, miten kaavojen nähtävilläolo olisi hyvä toteuttaa (Kuntaliitto, päivitetty ohje 2021). Näihin ohjeisiin perustuen yleiskaavan nähtävilläoloa pidennettiin, järjestettiin säännölliset puhelinajat sekä tuotettiin erilaisia esittelymateriaaleja, joista yleiskaavan sisältö ja merkittävimmät muutokset luonnoksesta ehdotukseen kävivät ilmi. Kuntaliiton ohjeistuksessa todetaan, että jos hanke vaatii paljon vuorovaikutusta tai siihen liittyy huomattavia ristiriitoja, on syytä harkita kaavoituksen lykkäämistä niin, että vuorovaikutus voidaan toteuttaa epidemia-ajan jälkeen. Epidemiatilanne on ollut hyvin vaikeasti ennustettava ja kokoontumisrajoitukset ovat estäneet perinteisten yleisötilaisuuksien järjestämisen tähän päivään saakka. Epidemia-ajan päättymisen odottaminen olisi venyttänyt yleiskaavaprosessia kohtuuttoman pitkäksi. Vantaan kaupunki katsoi näillä perustein, että erityisten vuorovaikutusta vahvistavien toimenpiteiden avulla nähtävilläolovaiheen vuorovaikutus oli mahdollista järjestää myös poikkeusoloissa MRL:n edellyttämällä tavalla. Siksi suunnitellusta nähtävilläolon aikataulusta haluttiin pitää kiinni.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

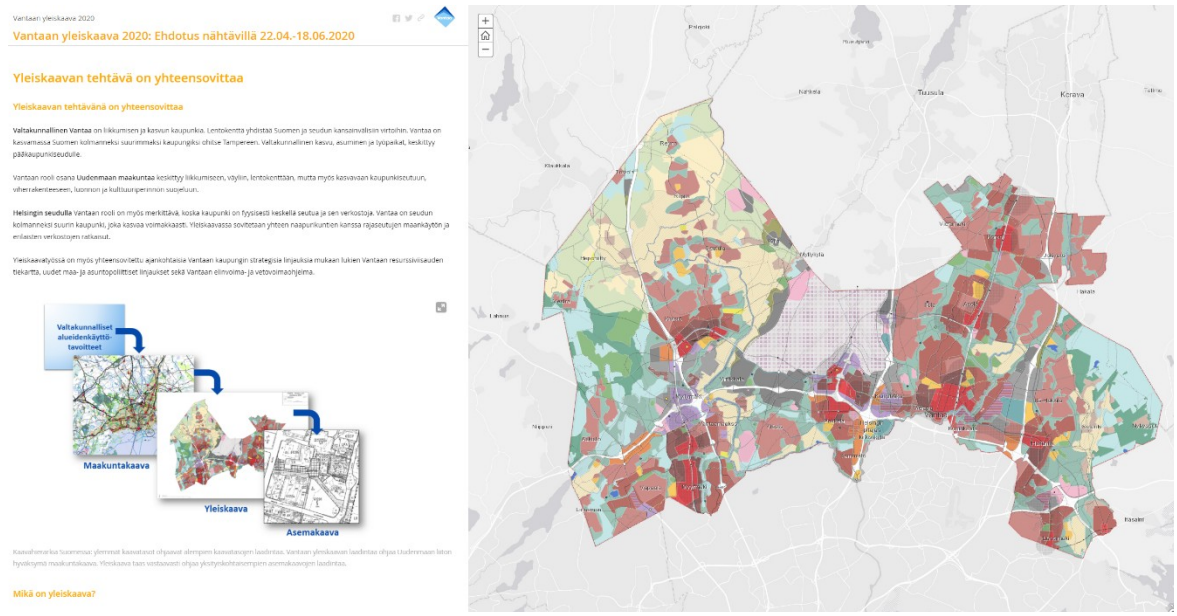
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Yleiskaavan internetsivut toimivat nähtävilläoloaikana yleiskaava-aineiston kotipesänä, josta löytyivät kaikki yleiskaavan aineistot sähköisenä, sekä linkit muille sivuille, kuten sähköiseen muistutuslomakkeeseen. Kaava-aineisto oli nähtävillä myös Vantaa-infoissa Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin sähköisessä karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan.

Yleiskaavaehdotuksesta tehtiin kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot ja niissä läpikäyty esittelymateriaali olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa.

Kuva 6. Yleiskaava 2020:n verkkosivuilta löytyvä tarinakartta esitteli yleiskaavaratkaisua teemoittain

Kokoontumisrajoitukset lieventyivät yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana 1.6.2020 alkaen siten, että 50 hengen kokoontumiset sallittiin. Kesäkuun alussa kaupunki järjesti yleiskaavaehdotusta esittelevät ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9 - 11. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä. Muutamille henkilöille lähetettiin pyynnöstä postitse esim. kaavakarttaote tai muuta materiaalia.

Kaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia kirjeitse, sähköpostitse sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta. Muistutuksia saatiin kaikkiaan 322 kappaletta. Muistutuksista koottiin yleiskaavaprosessin neljäs vuorovaikutusraportti (Vantaan kaupunki 2020 b). Vuorovaikutusraporttiin kirjattiin vastineet kaikkiin muistutuksiin ja se lähetettiin MRL 65 §:n mukaisesti tiedoksi kaikille yhteystietonsa jättäneille muistutuksen tekijöille. Raportti toimitettiin muistuttajille jo ennen kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyä kaupunginhallituksen hyväksyttyä vastineet 16.11.2020 § 7.

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista, nähtävilläoloajasta sekä muistutusten jättämisestä. Kirjeitä lähetettiin 81 kpl. Osa maanomistajista otti yhteyttä suunnittelijoihin puhelimitse (7), osan kanssa viestittiin sähköpostitse ja muutamaa maanomistajaa tai heidän edustajiaan (2) tavattiin paikan päällä tai etäkokouksessa.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Poikkeustilan vuoksi lausunnonantajien infotilaisuus järjestettiin verkossa Microsoft Teams-sovelluksen välityksellä. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 33 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista laadittiin oma tiivistelmäraportti.

Yhdistysten vuorovaikutusmahdollisuudet ja kevään 2020 kokoontumisrajoitukset

Yksi merkittävä osallisten ryhmä yleiskaavahankkeessa ovat paikalliset yhdistystoimijat, joiden kokoontumiseen kevään poikkeusoloilla, etenkin yli 10 hengen kokoontumisrajoituksella, oli vaikutuksia. Kannanotto yleiskaavaehdotukseen on joidenkin yhdistysten sääntöjen perusteella saattanut edellyttää kokouksen järjestämistä, mikä ei keväällä 2020 ollut mahdollista. Yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei kuitenkaan ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin. Kaikkien yhdistysten kokoontumisen edellytyksiä kuitenkin helpottivat 1.5.2020 voimaan tullut laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020), jonka 5 § mahdollisti mm. normaalitilannetta laajemman asiamiesedustuksen yhdistyksen kokouksessa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Edellä kuvatun lain 5 §:n 2. ja 3. momentti kuuluvat seuraavasti:

"Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Mainitun lain 21 §:stä poiketen hallitus voi sallia, että myös valtuutettu saa valtuuttaa toisen valtuutetun käyttämään oikeuttaan valtuutettujen kokouksessa. Yhdistyksen tai valtuutettujen kokouksessa järjestettävässä äänestyksessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä."

Yhdistysten tilannetta helpotti myös aiemmin mainittu yleisten kokoontumisrajoitusten lieventyminen 50 henkilöön kesäkuun alusta alkaen, mikä mahdollisti aiempaa suurempien kokoontumisten järjestämisen. Edellä mainituista syistä alueen yhdistyksillä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esittää mielipiteensä yleiskaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana. Kaupunki vastaanotti yleiskaavan ehdotusvaiheessa muistutuksia 15 yhdistykseltä sekä 5 järjestön tai yhdistyksen edustajalta.

Lähteet:

Kuntaliitto (2021). Koronavirus: koottuja ohjeita ja yhteystietoja. 21.1.2021. https://www.kuntaliitto.fi/koronavirus. 14.4.2021.

Vantaan kaupunki (2017). Vantaan tulevaisuuskuvat. Kaupunkilaisten näkemyksiä strategiatyöhön. Vantaan kaupunkisuunnittelun julkaisuja 2017-2018. Vantaan kaupunki (10/2017).

Vantaan kaupunki (2018 a). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 2.10.2017. Vantaan kaupunki (5/2018).

Vantaan kaupunki (2018 b). Vuorovaikutusraportti I, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 28.5. 2018. Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2018 c). Vuorovaikutusraportti II, yleiskaavakyselyn tulokset. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 19.11.2018. 198 Yleiskaava 2020 Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2020 a). Vuorovaikutusraportti III, Luonnoksen mielipiteet. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 11.9.2019. Vantaan kaupunki (11/2020).

Vantaan kaupunki (2020 b). Vuorovaikutusraportti IV, muistutusten vastineraportti. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 16.11.2020.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
11 -03- 2021
Jätti vja

Helsingin hallinto-oikeudelle

Valituksen kohde: Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 25.1.2021 § 14
Yleiskaavan 2020 (YK0048) hyväksyminen (kaupungin ilmoittama valituksen määräpäivä 12.3.2021)

Valittaja: [redacted]

Valituksen peruste: Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja on muutoinkin lainvastainen.

Perustelut: Kun olen asunut Rekolassa jo lähes 75 vuotta, tiedän että vuosikymmenien aikana aina kun on ollut kysymys paikkakuntaa koskevista tärkeistä kaava- ym. asioista, rekolalaiset on kutsuttu asian ollessa sopivassa esiteltävässä vaiheessa yhteiseen kansalaiskokoukseen joko Rekolan koulun juhlasaliin tai työväentalolle, ja tilaisuuteen on kutsuttu kaupungin edustajat esittelemään asiaa. Näin erityisesti, jos kaavassa tms. suunnitelmassa on tulossa jotain olennaisia muutoksia entiseen tilanteeseen nähden, ja tällöin tilaisuuden kutsussa on viitattu siihen mikä asia erityisesti muuttuisi.

Esimerkkinä tärkeästä asiasta, jossa oli **vuorovaikutus**mielessä kutsuttu tilanteen kannalta sopivimpana hetkenä koolle kansalaiskokous, ja jossa on ollut paikalla kaupungin edustaja selostamassa uutta aloitettua kaavan suunnittelua ja tiedustelemassa kansalaisten mielipiteitä, liitän oheen Rekola 6 asemakaavaselostuksen, joka olen saanut Vantaan kaupunginarkistosta. Asemakaavaselostuksesta mm. ilmenee, että kaavaa on käsitelty 5.4.2001 Rekola-Asolan omakotiyhdistyksen järjestämässä erityisesti Laurintien alikulun kaavoitusasian takia kokoon kutsutussa asukasillassa, jossa asukkaat pitivät Laurintien radanalituksen rakentamista tärkeänä ja kiireellisenä (s.16 ja s.18). Alikulkua vastustivat lähinnä Laurintien radanpuoleisen pään muutamat asukkaat, jotka selostuksen mukaan pelkäsivät Laurintien liikennemääriä ja epäilivät alituksen tarpeellisuutta. Olin itse paikalla ja totesin, että tilaisuudessa ylivoimainen enemmistö paikalle saapuneista rekolalaisista oli alikulun kiireellisen rakentamisen kannalla.

Kun yritin tutustua kaupungin netissä olevaan yleiskaavaesitykseen, havaitsin että uuteen yleiskaavaan oli tällaisiin asioihin perehtymättämän ”tavallisen ihmisen” hyvin hakala perehtyä ja ymmärtää. Kun havaitsin yleiskaavaluonnoksesta, että yleiskaavaan oli tulossa Rekolan seudulle aivan olennaisia muutoksia, kuten että Laurintien alikulku oli yleiskaavaluonnoksessa nyt poistettu, vaikka Rekola 6 asemakaavaa laadittaessa sitä pidettiin erittäin tarpeellisena, esitin Rekola-Asola Omakotiyhdistys ry:n vuosikokouksessa 25.4.2019 vaatimuksen, että kansalaiset tulee kutsua käsittelemään Laurintien alikulun poistamista otsikolla ”Rekolantien turvallisuus ja Laurintien alikulku”, jolloin kansalaiset tietäisivät, mistä ainakin tullaan keskustelemaan. Ohessa on liitteenä kopio omakotiyhdistyksen pöytäkirjasta, johon pyyntöni asukastilaisuuden järjestämisestä on kirjattu.

Omakotiyhdistyksellä olikin tarkoitus siinä vaiheessa, kun lopullinen yleiskaavaehdotus tulisi esille, järjestää yleiskaavaehdotusta koskeva yleisötilaisuus ja kutsua siihen kaupungin edustajat paikalle. Näinhän Rekolassa ollaan muutoinkin toimittu vuosikymmeniä. Tämän menettelyn tarkoituksena on ollut, että mitään asukkaiden kannalta tärkeätä asiaa ei suoriteta kaupungin toimesta ”salaa” asukkaille kertomatta. Kuten omakotiyhdistyksen liitteeksi oheistamastani Oma kylä- tiedotteesta 27.5.2020 sivulta 2 ilmenee, omakotiyhdistyksellä oli siis nytkin tarkoitus yleiskaavan tultua virallisesti esille järjestää asukastilaisuus ja kutsua paikalle kaupungin edustajat esittelemään asiaa.

Nyt kuitenkaan kaupungin edustajia ei saatu tulemaan paikalle koronatilanteen johdosta eikä tilaisuutta voitu siis kulkutautitilanteesta johtuen järjestää. Kaupungin vuorovaikutusraportissa s. 80 myönnetään, että kaupungin edustajia kyllä yritettiin kutsua Rekola-Asolan omakotiyhdistyksen yleiskaavan esittelytilaisuuteen, mutta etteivät kaupungin edustajat päässeet paikalle kulkutaudin takia. Kaupungin edustajat vetoavat siihenkin, että huomattava osa yleisötilaisuuteen osallistujista olisi ollut riskiryhmään kuuluvia. Siten vuorovaikutus Rekolan asukkaiden ja kaupungin välillä jäi koronan takia saavuttamatta, vaikka kysymys oli erityisesti koko Rekolan kaupunginosan (ja myös osittain Päiväkummun kaupunginosan) osalta muun ohessa olennaisen tärkeästä ulosmeno/sisääntulo tieyhteydestä, eli Laurintien jatkeesta rautatien alitse Asolanväylälle. Keskusteluissani rekolalaisten kanssa on ilmennyt, etteivät rekolalaisista useat vieläkään ole perillä siitä, että Laurintien alikulku on poistettu nyt yleiskaavasta, vaikka päin vastoin päinvastoin Rekola 6 kaavatilaisuudessa lähes yksimielisesti kyseinen alikulku haluttiin rakennettavaksi mahdollisimman pian.

Olen muistutuksessani 16.6.2020 nimenomaan puuttunut kansalaisten ja kaupungin vuorovaikutuksen jäämiseen aivan liian vähäiseksi juurikin koronasta johtuen, varsinkin kun otetaan huomioon, että nyt on kysymys aivan olennaisen tärkeästä kaavasta, jonka vaikutusten on kerrottu ulottuvan aina 2050-luvulle saakka. Sen vuoksi muistutuksessani esitin kaupungille, että yleiskaava asetettaisiin uudelleen riittävän pitkäksi ajaksi nähtäväksi sen jälkeen kun poikkeusolot ovat konkreettisesti hellittäneet ja kaupungin edustajia jälleen saataisin paikalle esittelemään kaavaa omakotiyhdistysten järjestämiin kansalaistapaamisiin, kuten tähän saakkakin on menetelty. Vastahan nyt korona-aikana keväällä ja alkukesällä 2020 kaavaehdotus on ollut kokonaisuudessaan kansalaisten arvioitavana. Yleiskaavakartan 2020 sisältö on tavallisten kansalaisten kannalta katsoen erittäin haasteellinen ymmärtää ilman että asiaan perehtynyt kaupungin virkamies tulisi selvittämään kaavan sisältöä ja ennen kaikkea kaavan muutoksia verrattuna entiseen. Uuden maankäyttö- ja rakennuslain tuomia olennaisempia muutoksia oli kansalaisvuorovaikutuksen omaksuminen keskeiseksi yleis- ja asemakaavojen laillisuusperustaksi aikaisemman ministeriövalvonnan sijaan. Kun lain perustelujen mukaan kansalaisyhdistykset ovat keskeisiä toimijoita kaavoitusasioissa, niin näillä yhdistyksillä ei ole nyt koronan johdosta ollut edes mahdollisuutta kutsua kokoon asukastilaisuuksia eikä saada niihin kaupungin virkamiehiä selostamaan muutoksia ym kansalaisia kiinnostavia seikkoja. Yleiskaavakartan haasteellisuudenkin johdosta kaupungin velvollisuus olisi ehdottomasti ollut lykätä kaavan nähtävillä oloa ja muistutustentekoaikaa kulkutaudin jälkeiseen ajankohtaan, jotta tilaisuus saataisiin järjestettyä ja kaupungin virkamies saataisiin asukastilaisuuksiin selostamaan nähtävillä olevaa lopullista yleiskaavaehdotusta. Vuorovaikutus ei siis ole toteutunut kaupungin ja asukasyhdistysten välillä eikä myöskään kaupungin ja yksityisten kuntalaisten, kuten minun, välillä. Uudistan asian johdosta myös kaikki muutkin perustelut, joita olen asian johdosta muistutuksessani esittänyt.

Kuitenkaan kaupunki ei ole tässä tilanteessa suostunut minun ja monien muidenkaan jo keväällä esittämiin vaatimuksiin määrätä yleiskaavalle uusi nähtävilläolo- ja muistutusaika poikkeusolojen mentyä ohitse, jotta yleiskaavaa saataisiin esiteltyä ja kaupungin virkamies saataisiin selostamaan kaavaan tehtyjä muutoksia ja kansalaiset voisivat tutustua kaavaan "normaalioloissa". Siten kun lain edellyttämä vuorovaikutus ei tämän yleiskaavan osalta ole toteutunut, yleiskaava on kumottava ja asetettava uudelleen nähtäväksi, ensisijaisesti siis kumottava kokonaan tai ainakin niiden asioiden osalta, joita olen käsitellyt muistutuksessani 16.6.2020.

Vuorovaikutuksessa on myös kaupungin ja minun välilläni ollut muitakin hämmentäviä ongelmia. Luonnosvaiheessa olen 20.3.2019 esittänyt perusteellisia, hyvin perusteltuja mielipiteitä kaupungille mm. juurikin Laurintien alikulun yleiskaavasta poistamisen perumiseksi. Siitä huolimatta en löytänyt mainintaa esittämästäni mielipiteestä Laurintien alikulun osalta lainkaan kaupungin laatimasta luonnosvaiheen yhteenvedosta, mutta sen sijaan siellä oli maininta että joku muu on päin vastoin kiitellyt esitystä alikulun poistamisesta. Juuri tämä on sitä puolueellisuutta,

mihin olen muistutuksessani 16.6.2020 viitannut. Suurimman osan rekolalaisten kannalta katsoen alikulun osalta kysymys on kuitenkin olennaisen tärkeästä ulosmenoväylästä myös tulevaisuuden kannalta, varsinkin kun Rekolaan on aseman lähistölle halutaankin tulevan aivan uutta "raskastakin" asutusta etenkin Laurintien läheisyyteen Rekolantien ja rautatien välille, ja tällaista asutusta onkin lähiaikoina tulossa ns. Vakulan alueelle eli aivan Laurintien viereen.

Vuorovaikutusraportissa s. 81 selitetään, että "Lisäksi Laurintien jatkeella on varaus voimassa olevissa asemakaavoissa, mikä edelleen mahdollistaa sen toteuttamisen." Tähän vain totean, että kokemukseni mukaan jatkomenettely kaupungin kaavoituksessa olisi sellainen, että kun yleiskaava tulisi lainvoimaiseksi, niin seuraavassa mahdollisessa tilanteessa kun kyseisiä asemakaavoja jotenkin muutetaan, niin tässä vaiheessa Laurintien jatkeen merkitä tultaisiin kiireesti poistamaan myös asemakaavoista. Poistamisen perusteena olisi se, että kun Laurintien alikulun varaus on poistettu yleiskaavasta, niin varaus on poistettava myös asemakaavasta juurikin sillä perusteella, ettei merkintää ole enää yleiskaavassa. Juuri näin on käytännössä tapahtunutkin. Samoin kun s. 81 vedotaan siihen, että Pihkalantietä aletaan kehittää Rekolan katuyhteytenä Laurintien sijasta ja katu mahdollistaa Rekolan alueelle paremmat joukkoliikenneyhteydet ja joukkoliikenteen palvelutason, niin tähän totean, että Pihkalantiehän johtaa Rekolasta Mikkolan kaupunginosan taakse Lahden moottoritien varteen. Todellisuudessa eihän "väärään suuntaan menevä" Pihkalantie juuri mitenkään auta rekolalaisen kulkuun, mikäli Rekolasta ollaan matkalla asukkaiden matkojen "normaalisuuntaan" eli Asolaan esimerkiksi Peijaksen sairaalan palveluihin tai uuteen Elmon uimahalliin tai Koivukylän tai Tikkurilan kauppoihin tai Korson tai Keravan keskustan kauppoihin. Laurintie ja Rekolantiehän tulevat olemaan silloin edelleen rekolalaisten ja päiväkumpulaisten pääkulkuteinä vuosikymmenienkin jälkeen, ellei Laurintien alikulkua rakenneta asukkaiden pääsemiseksi suoraan Asolanväylälle ja sitä kautta "ulos", jolloin Rekolantien liikennekin vähentyisi olennaisesti. Vain silloin Pihkalantiestä on meille hyötyä, jos rekolalainen olisi menossa Mikkolaan tai esimerkiksi Lahdentietä Järvenpään suuntaan tai Sipoon suuntaan. Siksi vaadin edelleen, että Laurintie ja Rekolantie tulee säilyttää yleiskaavassa pääteinä. Tämä ratkaisu tulee asiallisti ilman muuta vaikuttamaan ajan mittaan myös Laurintien ja Rekolantien kunnossapidon luokitukseen, vaikka tätä tosiasiaa yritetäänkin nyt kiistää. Näistäkään asioista ei ole pystytty rekolalaisten yhteisessä yleiskaavakokouksessa keskustelemaan, koska pandemian takia kokousta ei ole pystytty saamaan aikaan, mutta kaupunki on tästä välittämättä halunnut jatkaa vuosikymmeniä eteenpäin vaikuttavan yleiskaavan vahvistamisprosessia.

Myöskään luonnosvaiheessa 20.3.2019 klo 18.54 lähettämissäni mielipiteessäni kertomistani seikoista minulle ei ole selvinnyt, millä perusteella vaatimukseni ovat hylätyt. Toki Haxberginhaasta ja Rekolanpuron riittävän laajasta VL-merkinnästä on ollut merkintä muistutusten vastineraportissa s. 79, mutta en edelleenkään löydä sanallista vastausta muistutuksessa toistamiini vaatimuksiini. Olen siis muistutuksessani todennut myös, että voimalinjojen kohdalla Rekola 6 kaavassa ulkoilutie on merkitty kulkemaan rautatien alitse juuri sen takia, että kyseisessä asemakaavaselostuksessa s. 19 asiaa on perusteltu nimenomaan alikulkua seuraavasti: "Yhteyden tulee toisaalta toimia myös ekologisena käytävänä, jota myös eläimet voivat käyttää. Tästä seuraa, että alikulku jää ainoaksi ratkaisuksi". Paikallahan kulkee itä-länsi suuntainen ekologinen käytävä. Yleiskaavaan ulkoilutie on nyt merkitty ylikulkuna.Tähänkään muistutuksessanikin toistamaani asiaan en ole saanut asiallista vastausta, miksi tuo ulkoilutie on merkitty kulkemaan maisemallisesti ikävällä tavalla rautatien ylitse vastoin laadittua asemakaavaa. Vuorovaikutus myös kaupungin ja yksityisen asukkaan välillä on näiltäkin osin ollut huonoa.

Vastineraportissa s. 80 selvitellään kaupungin erilaisia korvaavia keinoja, kun yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää. Valitettavasti suuri osa meistä esimerkiksi rekolalaisia vanhoista asukkaista, kuten minäkin, olemme iäkkäitä ja niin tottumattomia erilaisiin teknillisiin videoihin yms, että eivät tällaiset mitenkään korvaa normaaleja yleisötilaisuuksia ja henkilökohtaisia tapaamisia, joita ei siis voitu järjestää. Kun yleiskaavakartta on lisäksi erityisen vaikeaselkoinen asiaan perehtymättömille

kansalaisille, eivät ainakaan vanhemmat ihmiset osaa selvittää epäselviä kaava-asioitaan puhelimitse, varsinkaan kun esimerkiksi niinkin olennaisen tärkeätä seikka kuin Laurintien alikulun poistamista yleiskaavasta ei ollut kaupungin taholta mitenkään näkyvällä tavalla tuotu esille esimerkiksi paikallislehdessä Vantaan Sanomissa tai muussa julkisessa lehdessä. Kuitenkin ainakin minun jo luonnosvaiheessa antamastani mielipiteestäni on käynyt kaupungin viranomaisille täysin selvästi ilmi, että Rekola 6 asemakaavan suunnitteluvaiheessa lähes kaikki rekolalaiset olivat halunneet Laurintien alikulun rakennettavaksi mahdollisimman pian. Siten Laurintien poistaminen yleiskaavasta oli sellainen asia, jonka seikan yleiskaavassa suunnitellun olennaisen muutoksen kaavoittaja oli velvollinen kertomaan rekolalaisille kaikkien asukkaiden ymmärtämin vuorovaikutuksen keinoin eli perinteisessä asukastilaisuudessa. Etenkin tässä tilanteessa, jossa paikallinen omakotiyhdistys vielä ilmoitti haluavansa järjestää esille pannusta yleiskaavasta erillisen asukastilaisuuden, jossa kaupungin edustajat olisivat paikalla. Oikea menettely kaupungin taholta vakavassa pandemiatilanteessa olisi ollut tietysti keskeyttää yleiskaavoitusmenettely niin pitkäksi ajaksi, että normaali vuorovaikutusmenettely kansalaisten kanssa olisi ollut jälleen mahdollista. Kun kaupungin taholta ei ole hoidettu vuorovaikutusta lain edellyttämällä tavalla, kaava on palautettava vaatimukseni mukaisesti kaupungin uudelleen valmisteltavaksi.

Olen muistutuksessani myös todennut, että **Rekolan rautatieaseman** osalta yleiskaavan merkintä on lainvastainen. Merkintä kuuluu "Rautatieasema. Liitymä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina." Tällainen tilanne ei yleiskaavassa nyt ole Rekolan aseman osalta, eikä tilannetta voida mitenkään saada kuntoon ilman, että Laurintien kohdalle merkitään alikulku, josta on kulku junalaiturille. Rekola 6 asemakaavan selostuksessakin s. 9 todetaan, että Laurintien alikulun suunnittelussa on huomioitava jalankulut asemalaitureille. Viittaan selostuksiini Rekolan aseman osalta sekä kirjelmiini 20.3.2019 että 16.6.2020 ja toistan niissä esittämäni. Siis valtio on aikanaan hankkinut Rekolan asemaa varten maata rautatien varresta Laurintien eteläpuolelta. Siinä vaiheessa kun Rekolaan päätettiin rakentaa uusi asema, se sijoitettiin nimenomaan Hanalan seisakkeen lakkauttamisen johdosta erittäin ahtaaseen ja epäkelpoon paikkaan jo valmiiksi kaavoitetun omakotialueen viereen siten, että kulku asemalle piti tapahtua vain alkuvaihessa kokonaisuudessaan nykyisestä Ilkantien kohdalla olevasta alikulusta (jotta Matarin asukkaille tulisi lyhyempi kävelymatka junalle). Nimenomaan piti rakentaa "jonkun ajan kuluttua" Laurintien alikulku, josta on käynti suoraan laiturille. Saattoliikenne asemalle piti tapahtua rakennettavan Laurintien alikulun lähelle, ja Laurintien alikulkua piti kulkeman ainakin bussi Päiväkumpu - tuleva Peijaksen sairaala ja mahdollisesti muitakin busseja, ja alikulun lähelle piti tulla junaliikenteen - bussiliikenteen liityntäpysäkit. Näin luvattiin siinä vaiheessa kun uusi asema rakennettiin. Kuten Rekola 6 asemakaavan selostuksesta s. 14 ilmenee, Laurintien ja pääradan eritasoristeyksestä on laadittu erillinen suunnitelma jo 2.1.1985.

Toisin sanoen tuo Ilkantien lähettyville rakennettu asematunneli rakennettiin alun perin liian ahtaaseen paikkaan jo valmiiksi kaavoitetuun omakotialueeseen kiinni. Saattoliikenteelle rakennettiin Ilkantien päähän autojen kääntöpaikka, mutta kulku tältä kääntöpaikalta asematunneliin kulkee jyrkkien pitkien portaiden kautta. Tämä kulku ei täytä lain vaatimuksia esteettömälle kulkutielle asemalle. Sepontien kauttakin kulku on niin ahdas, ettei autolle ole pysäköintipaikkaa. Kasperinpolkukin on ahdas ja sen kautta autolla läpiajo on asemakaavan perusteella jo kielletty. Kapeita teitä Ikantien asematunnelin lähettyville ei voi enempää leventää, koska tiet ovat jo nyt tonttien rajoissa kiinni. Autoilla ajo Ilkantien asematunnelin lähettyville tuottaa vaikeuksia varsinkin talvisin. Siten saattoliikenne ei mitenkään täytä lain ja yleiskaavan rautatieaseman määräyksiä yhteyksien laadukkuudesta, ja liikennesuunnittelijan mukaan käytännössä asiaa ei voi enempää parantaa liikennejärjestelyin.

Rekolan asemasysteemi on alun perin vuonna 1980 perustettukin sen varaan, että Laurintien alikulku rakennetaan pian ja että saattoliikenne tapahtuu jatkossa Laurintien alikulun tienoille, ja että alikulusta on sitten kulku suoraan aseman laiturille. Myös asemaan liittyvä matkustajien

liityntäpysäköintipaikka on koko ajan ollut Laurintien eteläpuolella ja siihen se on suunniteltukin, ja mahdolliselle parkkipaikan laajentamiselle on Laurintien eteläpuolelle tarvittaessa runsaasti uutta tilaa. Nykyisin Ilkantien kohdalla olevan asematunnelin ja Laurintien eteläpuolella olevan liityntäpysäköintialueen välinen kävelymatka on niin pitkä etenkin iäkkäimmille matkustajille, ettei parkkipaikan sijainnin voida katsoa täyttävän yleiskaavan laadukkuuden vaatimusta. Kaupungin vuorovaikutusarvioinnissa s. 81 vähätellään, että parkkipaikkaa ei aina voida rakentaa aseman viereen tai yhdysliikennebussipysäkkiä ei voida rakentaa aseman lähelle, mutta nythän on nimenomaan kysymys siitä, että jos Laurintien alikulku rakennettaisiin siten kuten se asemaa rakennettaessa suunniteltiin rakennettavaksi, niin Laurintien alikulun kautta laiturille kulkien parkkipaikka olisi aivan aseman vieressä. Jos Helsingistä tuleva juna on kaksirunkoinen, niin junan peräosa jää nytkin melko lähelle Laurintien suunniteltua alikulkua. Matkustajat vain joutuvat kävelemään ensin pohjoisen suuntaan Ilkantien kohdalle alikulkuun ja sitten takaisin Laurintielle. Nykyisin lähimmät bussipysäkit ovat Rekolantiellä saakka, joko Rekolan koulun vieressä tai sitten Rekolantien ja Laurintien risteyksessä. Jos Laurintien alikulku rakennettaisiin ja alikulun kautta johdettaisiin bussilinja sairaalan ja Päiväkummun välille, kuten jo 1980 luvun lopulla suunniteltiin ja lupailtiinkin liikennesuunnittelijoiden toimesta, niin silloinhan nimenomaan Rekolan asemakin täyttäisi jo hyvinkin yleiskaavassa asemalle asetetut kriteerit "Liittymä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina". Rekolan asema on ilman Laurintien alikulkua "torso" eikä täytä asemalle asetettuja kriteereitä.

Huomautan vielä siitä, että olen mielipiteessäni 16.6.2020 nimenomaan todennut, että jos Laurintien alikulku kuitenkin haluttaisiin poistaa autolla kuljettavana alikulkuversiona, niin siinä tapauksessa joko Laurintien kohdalle tai ainakin entisen Rekolan tasoristeyksen kohdalle eli Kustaantien länsipään kohdalle, on yleiskaavaan joka tapauksessa merkittävä kevyen liikenteen alikulkuväylä rautatien alitse. Kustaantien länsipään kohdallahan oli tasoristeys noin 100 vuoden ajan. Nykyisin suunnilleen Kustaantien länsipään kohdalle rautatien länsipuolelle on 1980-luvulla rakennettu suuri Peijaksen sairaala. Kun tasoristeys vuonna 1980 poistettiin, niin kulku Kustaantieltä radan toiselle puolelle Ilkantien kohdalla olevan uuden aseman kautta aiheutti noin 700 metrin lisäkävelymatkan rautatien toiselle puolelle, esimerkiksi matkalla sairaalaan tai Foiben hoitokoteihin. Sellainen tilanne ei voi jäädä pysyväksi, ettei jalankulkijoille olisi kulkutietä rautatien alitse joko Kustaantien länsipään kohdalla tai Laurintien kohdalla. Tämäkin alikulku tulee joka tapauksessa maksamaan kaupungille huomattavasti.Tietenkin aseman kulkuyhteyden kannalta olisi parasta rakentaa edes kevyen liikenteen alikulku suunnitellun Laurintien alikulun kohdalle, jolloin edes kevyen liikenteen alikulusta voitaisiin johdattaa kulku suoraan asemalaiturille. **Tätä esittämääni vaatimustani ei ole lainkaan kirjattu vuorovaikutusraporttiin, eli vuorovaikutus kaupungin kanssa on näinkin olennaisen tärkeän asian osalta huomattavan puutteellista, aivan liian puutteellista ollakseen lain mukaista. Vaikka kaavoittajalla olisi suuri halu olisi poistaa autoliikenteen alikulku, niin totta kai silloin kaavoittajalla on velvollisuus tutkia mitä vaikutuksia sillä olisi esimerkiksi jalankulkijoiden matkoihin. Nyt hyväksytyn yleiskaavan mukaan väli Peijaksentie – Ilkantie (aseman alikulku) jäisi täysin ilman jalankulkuyhteyttä. Eihän missään muuallakaan Vantaalla rautatien varressa, vieläpä molemmin puolisen asutuksen keskellä, jalankulkijoilta ole tällä tavoin kaavasta poistettu pysyvästi tärkeitä perinteisiä kulkuyhteyksiä, ja vieläpä tällä tavalla salaa asukkaiden huomaamatta.** Tästäkään asiasta ei ole päästy keskustelemaan Rekolan asukkaiden yhteisessä yleiskaavan esittelykokouksessa, koska tällaista asukastilaisuutta ei ole pandemian takia päästy järjestämään pyynnöstä huolimatta.

Kunnilla on Suomessa kaavoitusmonopoli. Sitä kunnat eivät kuitenkaan saa käyttää ottamatta huomioon muuta lainsäädäntöä. **Eli yleiskaavaa laadittaessakin kuntien täytyy ottaa kuitenkin huomioon myös muu lainsäädäntö.** Huomioon tulee ottaa esimerkiksi perustuslain säännökset ja yhdenvertaisuuslaki. Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisten tulee edistää yhdenvertaisuutta ja laissa on yleinen syrjinnän kielto. Ei rekolalaisia saa henkilöryhmänä syrjiä kaavoitusasiassakaan siten kuin valtuusto on rekolalaisten asukkaiden osalta nyt tehnyt. Kaikkialla muualla Vantaalla

pääradan alueella asukkaille on järjestetty kaavassa vähän väliä kulkuyhteyksiä pääradan poikki asutuksen kohdalla, mutta ainoastaan Rekolassa ei ole asiallisia yhteyksiä järjestetty.

Rekola 6 asemakaavaa laadittaessa valtuusto hyväksyi kaavan selostuksessa s. 8 olevan toteamuksen "Päärata jakaa voimakkaasti yhdyskuntarakennetta ja erottaa Rekolan ja Asolan toisistaan". Ja edelleen "Laurintien alikulku luo valmistuttuaan hyvät yhteydet Rekolasta Asolaan ja Asolanväylälle, jonne osa nykyisin Rekolantietä ajavasta pohjois-etelä-suuntaisesta liikenteestä siirtyy. Alikulun yhteyteen tulee myös kevyen liikenteen reitti." Edelleen s.18 "Liikennesuunnittelijan mukaan kaavallinen varaus alikululle on syytä säilyttää, sillä ilman sitä syntyvä 2,5 km:n yhteydetön kaistale Peijaksentien ja Kulomäentien alikulkujen välille on liian pitkä" ja s. 19 "Laurintien alikulun varauksen sisällyttämistä kaavaan taas puoltaa liikennesuunnittelun kanta sen tarpeellisuudesta ja pitkä etäisyys seuraavaan pohjoispuolella sijaitsevaan Kulomäen eritasoliittymään." Nyt kuitenkin valtuusto on päättänyt poistaa Laurintien alikulun yleiskaavasta vastoin aikaisemman Rekola 6 asemakaavan yhteydessä omaksuttua kantaa. Vaikka rekolalaille ei siis ole edes esitetystä pyynnöstä huolimatta suostuttu järjestämään omakotiyhdistyksen uuden yleiskaavan johdosta haluamaa asukastilaisuutta, jossa kaavoittajan edustaja olisi tullut selostamaan kaavaan suunniteltuja muutoksia. Kuitenkin tämän yleiskaavan on kerrottu ohjaavan kaupungin kehitystä aina 2050-luvulle saakka ja Laurintien viereen, alikulun lähelle ollaan juuri kaavoittamassa kovasti lisää autoja lisäävää asutusta, mm. ns. Vakulan alueelle.

Kun olen mielipiteessäni yleiskaavaluonnoksesta 20.3.2019 ja muistutuksessani yleiskaavasta 16.6.2020 perusteellisesti selostanut Laurintien alikulun historiaa ja haittoja alikulun poistamisesta yleiskaavasta, liitän nämä mielipiteeni ja muistutukseni tämän valituksen oheen ja vetoan nyt näissä asiakirjoissa jo lausumaani. Totean vain, että aikoinaan kerrostalorakentamisen alkuaikoina 1960-1970 luvun vaiheessa esimerkiksi Tikkurilassa oli vain yksi tasoristeys rautatien ylittämiseen vanhan aseman ja joen välissä, ja toinen tasoristeys oli Hiekkaharjun aseman luona ja seuraava peltotien tasoristeys oli ns. Harakkasaaren tasoristeys ennen Rekolanpuroa. Nykyisen Koivukylän kohdalla oli vain yksi peltoliittymä, Rekolassa oli vain Rekolan tasoristeys. Korsossa oli tasoristeykset Korson aseman ja Leppäkorven kohdalla ja vieläkin olemassa oleva erittäin kapea alikulku lähellä nykyistä Tavitietä sekä entisen Haaton tehtaan vieressä kapea lähinnä peltotien tasoristeys. Olen mielipiteessäni eritellyt tarkemmin, kuinka paljon yli- ja alikulkuja on sen jälkeen Tikkurilan seudulle, Koivukylän seudulle ja Korson seudulle rakennettu ilman, että näiden rakentaminen olisi kompastunut hankkeen kalliiseen hintaan. Nythän on vielä päätetty Tikkurilaan rakentaa Vantaan ratikkaa varten entisten ali- ja ylikulkujen lisäksi uusi alikulku Tikkurilan aseman kohdalle ja sen alustavaksi hinta-arvioksi on kerrottu noin 62 miljoonaa euroa. Rekolaan on puolen vuosisadan aikana rakennettu vain liikenteellisesti sopimattomaan paikkaan yksi aseman alikulku Ilkantien kohdalle ja nyt ollaan jo poistamassa yleiskaavasta Rekolan ainoata autoilla kuljettavaa alikulkuvarausta, jota pitkin piti vielä kulkea rautatien alitse kevyen liikenteen väyläkin. **Laurintien alikulun poistaminen yleiskaavasta on lain kieltämää rekolalaisiin ja päiväkumpulaisiin asukkaisiin kohdistuvaa *syrjintää*, jossa Rekolan seudun asujamistoa käsitellään aivan toisella tavalla kuin Tikkurilan, Koivukylän ja Korson seudun asukkaita. Jo tämä lain kieltämä Rekolan asukkaiden syrjintä on sinänsä peruste palauttaa yleiskaava uudelleen käsiteltäväki.**

Laurintien alikulun rakentaminen lyhentäisi myös kiireellisten sairaskuljetuksen pääsemistä Rekolasta Peijaksen sairaalaan. Keskustellessani pari vuotta sitten ambulanssinkuljettajan kanssa tämä kertoi tapauksesta, että hän lähti erittäin kiireiselle hälytykselle Peijaksen sairaalasta Päiväkumpuun Laurintien lähelle. Menomatkalla hän joutui ajamaan sairaalasta Peijaksentien alikulun kautta (Koivukylän aseman vierestä) ja siitä Rekolantien kautta Laurintietä Päiväkumpuun. Paluu tapahtui samaa reittiä kyydissä todella huonossa kunnossa oleva sydänpotilas. Kuljettaja harmitteli, että joutui menen tullen kiertämään kiireisellä ajolla Koivukylän aseman vierestä, mikä pidensi ainakin viidellä minuutilla sairaankuljetusmatkaa. Onkohan kaupunki hankkinut

paikalliselta pelastuslaitokselta lausuntoa Laurintien alikulun rakentamisen tarpeellisuudesta pelastuslaitoksen kannalta? Lausunto kuuluu ehdottomasti hankkia, kysymys voi näissä sairaankuljetusten liikenteellisissä viivästyksissä olla potilaiden hengestäkin ja Laurintien alikulkuhan olisi lähes sairaalan kohdalla Rekolasta katsoen.

Laurintien alikulun poistamisen syynä esitetään alikulun korkea hinta. Korkea hinta johtuu täysin kaupungin tähänastisesta passivisuudesta rakentaa tarpeellinen alikulku. Kun Rekola-Asolan omakotiyhdistys oli vuonna 1988 liikenneministerin luona vaatimassa Laurintien alikulun rakentamista, ministeri ilmoitti, että jos Laurintien alikulku olisi rakennettu, kuten se normaalisti olisi rakennettu, siinä vaiheessa kun Rekolan tasoristeys poistettiin vuonna 1980. niin valtio olisi vastannut noin puolesta alikulun rakentamiskulusta. Silloin olisi sitä paitsi selvitty kahden raiteen alikululla ja valtio olisi osallistunut myös myöhemmin rakennettujen kolmannen ja neljännen raiteen alikulun rakentamiskuluihin. Ministerin mukaan kaupunki rahapulassaan kuitenkin "ryösti" valtion osuuden rekolalaisilta ja halusi tehdä sellaisen sopimuksen valtion kanssa, että tässä vaiheessa Laurintielle kuuluva valtionosuus käytettiinkin Koivukylän Puistotien alikulun rakentamiseen. Valtio suostui kaupungin pyyntöön, ja sen takia valtio ei ministerin mukaan enää ollut halukas osallistumaan Laurintien alikulun kuluihin. Eli Laurintien alikulun rakentamisen korkea hinta johtuu täysin Vantaan kaupungin omasta menettelystä, kun alikulkua ei rakennettu kuten normaalisti siinä vaiheessa kun Rekolan aseman vieressä ollut tasoristeys poistettiin. Nyt rakennettavana on neljän aktiivikäytössä olevan raiteiston alitus kaupungin kustannuksella. Nykyisen korkean hinnan todellinen syy huomioon ottaen kaupunki ei voi nyt vedota itse aiheuttamaansa alikulun rakentamisen kalleuteen. Sitä paitsi puhuttaessa Laurintien alikulun korkeasta hinnasta keskustelussa ei tähän saakka ole lainkaan otettu huomioon, että joka tapauksessa paikalle täytyy tulevaisuudessa rakentaa kevyen liikenteen alikulku, joka sekin tulee maksaan paljon. Eihän yleiskaavassa voida jättää yhtenäisen asutuksen kohdalla väliä Peijaksentie – Ilkantie kokonaan ilman jalankulkijoiden ym. pääsyä rautatien poikki. Myös näistä asioista tulee voida keskustella Rekolan siinä asukkaiden yleiskaavan esittelytilaisuudessa, jossa ovat kaupungin edustajat läsnä.

Toinen esitetty peruste on alikulkuun tulevan liikenteen vähäisyys. Tämä liikenteen vähyys ei pidä paikkansa, minkä jo nykyisinkin huomaa Rekolantien liikenteen paljoudesta varsinkin ruuhka-aikoina. Lisäksi nythän yleiskaavassa on nimenomaan haluttu lisätä asukkaita Rekolan rautatieaseman vaikutusalueille, niin Rekolassa kuin Päiväkummussa radan itäpuolella, ja lisätä kovastikin uusia asukkaita Asolassa radan länsipuolella. Eli yleiskaavassa on varauduttu asukasmäärien suureenkin kohoamiseen niin radan itä- kuin länsipuolella, ja tämä lisää seudun liikennettäkin jatkuvasti. Rekolan ala-asteen koulun pitkäaikainen rehtori Antti-Veikko Nikulainen oli vuonna 1988 omakotiyhdistyksen mukana liikenneministeriössä nimenomaan sen takia, että rehtori halusi kertoa ministerille olevansa kovin huolestunut Rekolan koulun portin editse Rekolantietä kulkevien autojen määrästä. Nikulainen halusi kertoa ministerille, että Rekolantiellä ei ole liikenteestä suinkaan puutetta, päin vastoin Laurintien alikulun rakentaminen auttaisi olennaisesti poistamaan Rekolantietä kulkevaa liikennettä, kun liikenne ohjautuisi ulos Rekolasta Laurintien alikulun kautta suoraan Asolanväylälle. Rehtori halusi vielä kertoa ministerille, että ala-asteen koululaisten osalta kysymys ei ole vain Rekolantien ylittämisestä koulun portin kohdalla, vaan myös koulumatkoillaan muissa vilkkaan Rekolantien paikoissa, esim vaarallisen Kustaantien risteyksen kohdalla ja Matarin kaupunginosassakin sijaitsevilla ylityspaikoilla. Kaupungin ilmoituksen mukaan lasten liikenneturvallisuutta ei kyetä ala-asteen koulun portilla lisäämään nykyistä enempää, kun esimerkiksi alikulun rakentaminen Rekolantien alitse ei ole kyseisessä kohdassa kaavallisesti mahdollista.

Olen yleiskaavaluonnoksen johdosta esittämässäni mielipiteessäni ja muistutuksessani yleiskaavaehdotukseen vedonnut Rekolantien liikenneturvallisuuteen ja siihen erityisesti koululaiseten osalta, ja ratkaisuna turvallisuuden lisäämiseen esittänyt rehtori Nikulaisenkin esiin

tuomaa Laurintien alikulun rakentamista. Minulle ei ole lasten turvallisuudesta esittämäni johdosta kaupungin taholta kerrottu, että yleiskaavaa laadittaessa olisi Rekolantien ja Laurintien alikulun osalta tehty kaavoituksen yhteydessä erillistä lapsivaikutuksen arviointia, vaikka lapsivaltuutetun käsityksen mielestä lapsivaikutusten arviointi tulisi yleensäkin suorittaa. Tässä tapauksessa lapsivaikutuksen arviointi olisi käsittääkseni tullut ehdottomasti suorittaa, varsinkin kun nyt Laurintien alikulun poistamisella tai rakentamisella tultaisiin tulevina vuosikymmeniä suoranaisesti vaikuttamaan Rekolantien tuleviin liikennemäärin ja siten Rekolantien vieressä sijaitsevan Rekolan ala-asteen koululaisten liikenneturvallisuuteen. Viittaan oheen liittämääni lapsivaltuutetun tiedotteeseen 18.5.2020 "Lapsivaikutusten arviointi on vielä lapsenkengissä", ja vaadin että **lapsivaikutusten arvioinnin puuttumisenkin johdosta yleiskaava palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.** Onkohan tämän yleiskaavan yhteydessä missään muussakaan kohdin tehty lapsivaikutusten arviointia? Ellei ole, niin tarvittavilta osin olisi syytä tehdä.

Kaiken lisäksi aivan uutena tietona kiinnitän huomiota siihen, että viime syyskuussa ensimmäistä kertaa julkaistujen lehtitietojen mukaan Rekolaan osoiteeseen Kustaantien 21 suunnitellaan 256-paikkasta suurta täysin uutta päiväkotia, joka valmistuisi jo vuoden 2022 syksyllä. Lehtiuutisen mukaan tämä päiväkoti korvaisi useita vanhoja päiväkoteja. Tämäkin uusi päiväkoti tulee ottaa lapsivaikutusten arvioinnissa huomioon. Kun tämä eräitä vanhoja päiväkoteja korvaava päiväkoti tulee sijaitsemaan julkisen liikenteen kannalta syrjäisehkössä paikassa, niin tietenkin siitä on seurauksena pysyvä Rekolantien liikenteen vilkastuminen ruuhka-aikona vanhempien tuodessa ja hakiessa autoilla lapsiaan. Ainakin Rekolantien väli Peijaksentie – Kustaantie tulee tästä autojen lisäntyvistä määrästä johtuen ruuhkaantumaan entisestään. Muutoinkin Rekolantien ja Peijaksentien risteys on nykyään ruuhka-aikoina vaarallinen, koska Peijaksentietä Koivukylän koulun suunnalta tulevat autot tulevat risteykseen alamäkeä ja mutkan takaa Rekolantieltä katsoen. Rekolantien ruuhkaa helpottaisi tulevaisuudessa kovastikin, mikäli pääosa Rekolantien liikenteestä pääsisi kulkemaan suoraan Laurintien alikulun kautta Asolanväylälle, kuten ala-asteen koulun entinen rehtori Nikulainenkin on jo vuonna 1988 liikenneministeriössä esittänyt keinona keventää Rekolantien liikennettä.

[redacted]

Liitteet:

-Rekola 6 asemakaavaselostus
-Rekola-Asolan Omakotiyhdistys ry:n kokouspöytäkirja kokouksesta 25.4.2019
-Oma kylä tiedote 27.5.2020
-Kaksi mielipidettäni yleiskaavaluonnoksesta 20.3.2019
-Muistutukseni yleiskaavaehdotuksesta 16.6.2020
-Lapsiasiavaltuutetun tiedote 18.5.2020

Vantaan kaupunginhallitukselle

Asia: Muistutus Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksesta (YK0048)

Muistutuksen tekijä: [redacted]

Edustaminen: yksityinen kiinteistönomistaja
Haluan muistukseeni kirjallisen vastauksen.

Kohteliaimmin esitän muistutuksena Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksesta Vantaa 2020 seuraavaa.

Aluksi totean, että olen aikaisemmin lähettänyt eri puolelle maatamme kuntiin esillä olevista yleiskaavaluonnoksesta mielipiteitä päämiesteni puolesta, ja olen tähän saakka saanut esitetyistä mielipiteistä erillisen yksilöidyn vastauksen ennen käsittelyn seuraavaa vaihetta eli yleiskaavan panemista julkisesti nähtäväksi kirjallisten muistutusten antamista varten. Kirjallisesta vastauksesta on sitten selkeästi ilmennyt, onko mielipide menestynyt tai millä perusteella mielipidettä ei ole hyväksytty. Kun mielipiteen esittäjä on saanut kunnalta vastauksena kirjallisen perustelun, miksi mielipide ollaan hylkäämässä, niin sen jälkeen uutta muistutusta laadittaessa laatijalla ovat muistutuksen pohjana kunnan ilmoittavat perustelut, miksi mielipide ei ole mennyt lävitse. Mikäli hylkäyspeusteet ovat tiedossa, laadittavassa muistutuksessa pystytään keskittymään olennaisiin seikkoihin.

Kun yleinen hallinto-oikeudellinen periaate on, että jos lähettää kunnalle kirjallisen asiakirjan, niin kunta vastaa siihen myös kirjallisesti, niin odotin pitkään että Vantaan kaupunkikin menittelisi tällä tavalla. Kun virallisesta kuulutuksestakaan ei käynyt ilmi, ettei Vantaan kaupunki edes aio vastata jättämääni kirjalliseen mielipiteen ilmaisuuni, niin odoteltuani ensin aikani lopulta tiedustelin kaupungilta, milloin vastaus kirjalliseen mielipiteen ilmaisuuni tulee. Muutaman päivän päästä yleiskaavapäällikkö vastasi viestistä 1.6.2020 klo 16.16 (liite 1) ilmenevällä tavalla. Eli viestin mukaan kaupunki ei ole edes aikonut vastata kirjallisesti kirjalliseen mielipiteeseeni. Minulla olisi viestin mukaan ollut mahdollisuus kyllä tulla seuraavana päivänä ulos kaupungintalon eteen klo 15-18 välisenä aikana ulkona, yksi asiakas kerrallaan, keskustelemaan suullisesti kirjallisen mielipiteeni johdosta. Viestin saapuessa olin juuri jo tullut Etelä-Savoon, jossa minulla oli 2.6. sovittu tapaaminen rakennettavan sähkölinjan paikan johdosta. En edes olisi ehtinyt sieltä ajoissa takaisin tähän ulkoilmatilaisuuteen. **Kun sitten olen yrittänyt tutkia minulle linkitettyä vuorovaikutusraporttia osa 3, niin kyseisestä raportista en ole edes löytänyt aivan olennaisen tärkeitä osia tekemästäni huomautuksesta** kuten Laurintien ja Rekolantien säilyttämisestä yleiskaavassa edelleen entisen kaltaisena tärkeänä tieyhteytenä, mikä suunniteltu tieluokituksen alennus tulisi vaikuttamaan myös Laurintien ja Rekolantien kunnossapitoluokkaan, sekä Laurintien alikulkuun, vaikka alikulun merkinnän säilyttämiseksi vetosin mm. ertyisesti lasten kannalta Rekolantien liikenneturvallisuuteen sekä Rekola 6 asemakaavaa laadittaessa käytettyihin, asukkaiden tuolloin asukaskokouksessa hyväksymiin perusteluihin, jotka Vantaan kaupunginvaltuustokin on Rekola 6 asemakaavan hyväksyessään hyväksynyt. Yleisesti ottaen tämän yleiskaavan asiakirjoista on juristinkin todella haastavaa saada edes jotenkin selvää.

Aidattu 4-raiteinen aidattu päärata muodostaa asukkaiden luonnollista kulkuyhteyttä todella häiritsevän esteen asukkaiden vapaalle kulkemiselle Rekolan ja Asolan kaupunginosien välillä.

Rekolan asunto- ja asukasmäärää on koko ajan voimakkaasti nostettu ja Asolaan on aivan viime aikoina rakennettu sadoittain uusia asuntoja ja uudessa yleiskaavassa valmistaudutaan siihen että Asolaan rakennetaan vielä ehkä tuhansia uusia asuntoja. Peijaksen sairaala, HUS-lab ja suuri vanhusten hoivakoti Foibe ovat aivan Rekolaa vastapäätä ja myös vastapäätä Rekolaa on Asolaan päätetty juuri rakentaa uusi uimahalli ja sinne tulee myös pohjois-vantaalaisille tarkoitettu urheilupuisto. Rekolalaisten on ollut vuosikymmenien ajan muutoinkin liikenteellisesti vaikeata päästä rautatien toiselle puolelle Asolaan sen jälkeen kun Rekolan aseman tasoristeys poistettiin eikä Rekolaan ole rakennettu uutta korvaavaa yhteyttä eli Laurintien alikulkua. Yleiskaavan selostusluonnoksessa s. 98-99 on todettu: "Kokonaisuuden toimivuutta voidaan parantaa Asolanväylän kehittämisen myötä sekä lisäämällä yhteyksiä ratojen estevaikutusten vähentämiseksi". Kun yleiskaava tähtää tuleviin tarpeisiin, niin näissä oloissa ei ole mitenkään asiallista päin vastoin nyt vähentää Rekolan ja Asolan välisiä yhteyksiä poistamalla juuri tässä vaiheessa kaavasta* ainoa autolla kuljettava liikenneyhteys *Havukosken ja Korson välillä. Varsinkin kun yleiskaava tähtää tulevaisuuteen ja asuntojen määränkin on Asolassa suunniteltu suorastaan "räjähtävän", niin esitetyt selitykset Laurintien alikulun vähäisistä liikennemääristä eivät ole asiallisia, varsinkin kun ajoittain jo tällä hetkelläkin Rekolantien liikenne on häiritsevän vilkasta, mistä esimerkiksi varsinkin ala-asteen koulun vanhemmat ovat jatkuvasti olleet huolissaan. Tästä Laurintien alikulusta on hyötyä myös junamatkustajille matkan Laurintieltä asemalaiturille lyhentyessä olennaisestikin nykyiseen torsoon asemaan verrattuna.

Siis vaikka kysymys on Rekolan ja Asolan ja osaltaan myös Matarin ja Päiväkummun kannalta olennaisen tärkeistä kaupunginosien liikenneyhteyksistä ja liikenneturvallisuudesta, niin ensimmäisenä lähettämässäni (20.3.2019 klo 13.10) mielipiteessä esittämiäni mielipiteitä ei siis ilmeisesti ole edes otettu lainkaan Rekolan kohdalla eikä muuallakaan huomioon ja esille vuorovaikutusraporttiin. Kun kysymys on nimenomaan jo aikaisemmin olennaisen tärkeinä pidetyistä Rekolan liikenneyhteyksistä, joita yleiskaavassa aiotaan olennaisesti heikentää, ja myös koululaisten liikenneturvallisuudesta, niin kyllä nämä liikenneyhteysasiat ja muun muassa Rekolantien varren turvallisuuskysymykset olisi pitänyt ehdottomasti ottaa mielipiteenäni mukaan vuorovaikutusraporttiin ja käsitellä asianmukaisesti, ja ainakin näin olennaisista asioista puheenollen minun olisi pitänyt saada asianmukainen perusteltu kirjallinen vastaus. Vuorovaikutusmenettelyssä ei ole menetelty lain mukaisesti. Palaan Laurintietä, Rekolantietä ja Laurintien alikulkua ym. huomautuksessani kertomiini asioihin myös myöhemmin tässä muistutuksessani.

Liitteenä 2 esitän Itä-Hakkilan omakotiyhdistys ry:n sihteerin Pekka Virkamäen laatiman, Vantaan Sanomissa 10.6.2020 julkaistun kirjoituksen "Vantaan yleiskaavan nähtävilläoloa on jatkettava". Vetoan muistuksessani siihen mitä Virkamäki on kirjoituksessa perusteluissaan todennut. Rekolassa kuten myös Asolassa, Päiväkummussa ja Matarissa muuttuu asemakaavojen merkintä A yleiskaavassa merkinnäksi Ap ja siitä ilmeisesti aiheutuu Virkamäen kertomia ongelmia. Itse asiassa esimerkiksi minä, tuskin juuri muutkaan omakotiasukkaat, en ole huomannut koko Virkamäen esille tuomaa asiaa eikä tämä ole käsittääkseni tullut asukkaille tähän saakka mistään selväksi. Liitteenä 3 esitän Rekola-Asolan omakotiyhdistys ry:n tiedotteen 2/2020 27.5.2020, jonka sivulta 2 ilmenee: "Kevääksi olimme alustavasti suunnitelleet pidettäväksi asukasillan koskien käynnissä olevaa yleiskaavasuunnitelmaa. Olisimme halunneet kutsua paikalle Vantaan kaupungin edustajan/edustajia. Koronavirus-tilanteen takia emme saaneet kaupungin edustajaa paikalle, joten asukasiltaa ei tästä aiheesta pystytä järjestämään."

Olen jo huhtikuussa 2019 pyytänyt virallisesti omakotiyhdistyksen vuosikokouksessa, että yleiskaavan käsittelyyn liittyen pidettäisiin asukastilaisuus, jossa ainakin otetaan esille kysymys "Rekolantien turvallisuus ja Laurintien alikulku". Tämän Rekolantien turvallisuusasian olin varautunut ottamaan nyt esille siinä asukastilaisuudessa, joka piti järjestettämän yleiskaavan tullessa

kokonaisuudessaan nähtäväksi yleiskaavasta tehtäviä muistutuksia varten. Tarkoituksenani oli tässä asukastilaisuudessa kysellä kaupungin edustajilta vielä muistakin kaavamuutoksista, jotka kohdistuvat esimerkiksi juuri Rekolaan, koska me kansalaiset emme välttämättä edes hoksaa tämänkaltaisia Virkamäenkin esiin tuomia erilaisia muutoksia. Mutta siis korona-viruksen johdosta tätä odotettua asukastilaisuutta ei ole voitu Rekolassakaan järjestää. Siitä huolimatta, että tiedettiin että tällaisia edes omakotiyhdistysten järjestämiä kaavoituksen kannalta olennaisen tärkeitä tilaisuuksia ei ole pystytä kaupungissa valtion viranomaisten määräysten johdosta järjestämään, Vantaan kaupunginhallitus on päättänyt järjestää kaavan olevan nähtävilla juuri tällaisena korona-aikana. Kysymyksessä on selkeä **menettelyvirhe. Yleiskaavan vuorovaikutus ei ole lain edellyttämällä tavalla toteutunut.**

Kuten Virkamäkikin on kirjoituksessaan todennut, yleiskaava on ollut kokonaisuutena nähtävillä vasta koronavirusrajoitusten voimassa ollessa, 22 päivästä huhtikuuta 2020 kesäkuun 18 päivään saakka. Kaava on ollut vasta tällöin kokonaisuudessaan kansalaisten arvioitavana. Uuden maankäyttö- ja rakennuslain tuomia olennaisempia muutoksia oli kansalaisvuorovaikutuksen omaksuminen keskeiseksi yleis- ja asemakaavojen laillisuusperustaksi aikaisemman ministeriövalvonnan sijaan. Nyt korona-rajoitusten aikana tämän pitkäksi ajaksi voimassa olevaksi tarkoitetun yleiskaavan vuorovaikutus on jäänyt aivan liian vähäiseksi. Tämä yleiskaava on muutoinkin kovin huonosti kansalaisten ymmärrettävissä. Kun lain perustelujen mukaan kansalaisyhdistykset kuten omakotiyhdistykset ovat keskeisiä toimijoita kaavoitusasioissa, niin nyt näillä yhdistyksillä ei ole ollut poikkeusolojen vuoksi mahdollisuutta edes kutsua kokoon asukastilaisuuksia eikä saada niihin kaupungin virkamiehiä selostamaan muutoksia ym. kansalaisia kiinnostavia seikkoja. Yleiskaava tulisikin asettaa myöhemmin riittävän pitkäksi ajaksi uudelleen nähtäväksi ja tulisi määrätä uusi muistutuksentekoaika sen jälkeen kun poikkeusolot konkreettisesti lakkaavat ja asukastilaisuuksia voitaisiin taas, mahdollisesti syksyllä, turvallisesti järjestää ja kaupungin edustajia jälleen saataisiin paikalle esimerkiksi Rekola-Asolan omakotiyhdistys ry:n asukastilaisuuteen. Ellei kaupunki halua järjestää parempaa vuorovaikutusta näin tärkeän kaavan osalta, minun on pakko valittaa kaavan hyväksymisestä hallinto-oikeuteen ja pyytää kaavapäätöksen kumoamista ja palauttamista kaavan alkuvaiheeseen. Vuorovaikutus ei ole toteutunut myöskään kaupungin ja minun välillä kaavan vuorovaikutusvaiheessa, kun esittämiäni mielipiteitä ei ole asianmukaisesti otettu huomioon edes laadittaessa vuorovaikutusraporttia (esim Rekolantien ja Laurintien katuluokituksen alentaminen ja Laurintien alikulkukäytävän säilyttäminen edelleen yleiskaavassa, Rekolantien liikenneturvallisuus ym.).

Uudistan myös oheiset 20.3.2019 klo 13.10 jättämäni mielipiteeni yleiskaavaluonnokseen (liite 4) **ja 20.3.2019 klo 18.54 jättämäni mielipiteeni yleiskaavaluonnokseen** (liite 5) **perusteluineen nyt osaksi muistutustani esillä olevaan yleiskaavavaehdotukseen.**

Erityisesti mielipititeeni 20.4.2019 klo 13.10 johdosta

Täsmennän nyt Rekolantien ja Laurintien kaavaehdotukseen merkittyjen alempaan luokkaan esitettyjen katujen luokituksen osalta mielipidettäni nyt muistutusvaiheessa siten, että siis **vaadin sekä Laurintien että Rekolantien säilyttämistä vuoden 2020 yleiskaavassa merkittäväksi samanarvoisina katuina kuten ne ovat olleet tähänkin saakka yleiskaavassa 2007** merkittynä. Ei Rekolantien ja Laurintien merkitys Rekolan seudun pääliikkenneväylinä ole miteenkään vähentynyt, päin vastoin autoliikenne on jatkuvasti lisääntynyt. Jos näiden katujen luokitusta alennetaan yleiskaavassa, seurauksena tulee vähän ajan kuluttua olemaan se, että tärkeysasteikossa alennettujen katujen kunnossapitoluokitusta tullaan alentamaan. Tämä taas vaikuttaa ainakin jollakin aikavälillä siihen, että esimerkiksi näiden katujen kunnossapito ja talviauraus tulee Rekolan seudulla heikkenemään nykyisestä. Kun Rekolan-Matarin-Päiväkummun alueella kiinteistöjä on jatkuvasti lohkottu useammiksi tonteista ja asuntojen määrä on jatkuvasti suurentunut, niin myös

autojen määrä on suurentunut ja liikenne vilkastunut. Kunnossapidon heikkeneminen näillä kaduilla ei ole ollenkaan asianmukaista.

Olen myös vaatinut että Laurintien alikulku tulee sisällyttää myös tulevaan yleiskaavaan, kuten se on sisältynyt kaikkiin yleiskaavoihin tähänkin saakka. Olen vedonnut jo mielipiteessäni alikulun tarpeellisuuden osalta esimerkiksi Rekola 6 asemakaavan 730700 laatimisen yhteydessä todettuun. Viittaan tähän edelleen. **Mitään asiallista perustetta poistaa Laurintien yleiskaavavarausta juuri nyt kun asuntojen rakentaminen sekä radan itäpuolella Rekolassa ja Päiväkummussa sekä toisaalta radan länsipuolella Asolan alueella on erittäin vilkasta. Yleiskaavassa asuntoja on suunniteltu Rekolan kohdalle Asolan kaupunginosaan todella runsaasti, mikä vielä lisää entisestään yhteyden tarvetta Rekolan ja Asolan välillä. Tästäkin syystä katuyhteys Rekolan kohdalla rautatiealueen poikki tulee tulevaisuudessa entisestä yhä tarpeellisemmaksi.**

Rekola 6 asemakaavan yhteydessä todettiin mm. *"Laurintien alikulun rakentamista pidettiin perusreltuna. Ratkaisussa painottui yhteyksien tarve Asolan ja Rekolan välillä".* Todettiin myös että *"Laurintien alikulku luo valmistutttuaan hyvät yhteydet Rekolasta Asolaan ja Asolanväylälle, jonne osa nykyisin Rekolantietä pitkin ajavista siirtyy".*

On otettava huomioon myös siihen, että Peijaksen sairaala sijaitsee suunnilleen Laurintien kohdalla Asolan puolella, jonne on Rekolasta ja Päiväkummusta luvattu suoraa katuyhteyttä Laurin alikulun kautta jo vuosikymmenien ajan. Laurintietä vastapäätä sijaitsee myös suuret Foiben hoivapalvelulaitokset. Sitten Rekola 6 asemakaavan laatimisen Asolan puolelle Asolanväylän läheisyyteen on valmistunut erittäin runsaasti lisää uusia kerrotaloasuntoja ja uudessa kaavassa suunnitellaan Asolaan kaupunginosaan (Rekolankin tasolle) todella huomattavasti uutta asuntorakentamista. Kaiken lisäksi Asolaan eli rautatien länsipuolelle vastapäätä Rekolaa on päätetty rakentaa uusi uimahalli, mikä lisäksi sinne on suunniteltu suurta pohjois-vantaalaisten urheilupuistoa. Tämäkin aiheuttaa lisäliikennettä Rekolan ja Asolan kaupunginosien välillä. Rekolasta ja Päiväkummusta pitää päästä Asolan uimahalliinkin ilman pitkiä kiertomatkoja. Myös Rekolaan on suunnitteilla jo rakennettujen lukuisten uusien rakennusten lisäksi runsasta asuntorakentamista Rekolantien ja rautatien väliin, eli ns Vakulan alueelle, jonka suuren rakennusalueen yksi sivu on Laurintien varrella. Tämänkin alueen autojen ulosajo Rekolasta on perusteltua rakentaa suoraan viereisen Laurintien alikulun kautta Asolanväylälle. Nämäkin seikat vähentävät Rekolantien liikennettä ja lisäävät Rekolantien liikenneturvallisuutta Laurintien alikulun rakentamisen jälkeen.

Olen huomautus-kirjoituksessani käsitellyt myös Laurintien alikulun rakentamisen historiaa, kuten sitä että normaalia rakentamismenettelyä käyttäen Laurintien alikulku olisi rakennettu jo vuonna 1979 siten, että Rekolan tasoristeyksen poistamisen yhteydessä VR olisi maksanut Laurintien alikulusta puolet. Rahapulassaan kaupunki kuitenkin "ryösti" Laurintien alikulun valtionosuuden rekolalaisilta ja päättikin käyttää valtion Laurintien alikulkuun varaamat rahat Koivukylän Puistotien alikulkuun. Laurintien alikulku on siitemmin moneen otteeseen luvattu rakentaa, esim kaupunginjohtaja Lairala on luvannut sen rakentamiseen varoja "heti kun Koivukyläväylän ylikulkusilta ensin valmistuu". Laurintien alikulusta valmisteltiin kaupungilla jopa katupiirustukset vuonna 1985.

Mainittakoon, että kun Rekolan omakotiyhdistyksen lähetystö kävi vuonna 1988 liikenneministerin luona pyytämässä Laurintien alikululun rakentamista, mukana oli myös Rekolan ala-asteen koulun rehtori Antti-Veikko Nikulainen kertomassa ministerille, että Laurintien alikulun rakentaminen poistaisi huomattavasti Rekolantiellä Rekolan koulun portin editse kulkevaa autoliikennettä ja parantaisi tämän ala-asteen koulun oppilaiden turvallisuutta. Valitettavasti ministeri vetosi siihen, että normaalisti, kun Rekolan aseman tasoristeystä oltiin vuonna 1979 poistamassa, VR olisi

maksanut Laurintien alikulun rakennuskustannuksista noin puolet, mutta Vantaan kaupunki nimenomaan halusi poikkeuksellisesti rakennettavan osittain valtion rahoilla tässä yhteydessä Laurintien alikulun sijasta Koivukylään alikulun. Siksi ministerin mukaan kaupungin täytyy itse vastata yksin Laurintien alikulun rakentamisesta.

Olenkin mielipiteessäni otsikon "Laurintien poistamisehdotus yleiskaavasta" olla käsitellyt niitä runsaita liikenteellisiä ja liikenneturvallisuudellisia etuja, jotka saavutettaisiin mikäli osa Rekolantien liikenteestä johdettaisiinkin Laurintien alikulun kautta suoraan Asolanväylälle, eikä kaikkien autojen tarvitsisi enää ajaa Rekolan omakotialueen lävitse Rekolantietä pitkin Havukosken Peijaksentielle tai sitten Rekolan ja Matarin omakotialueen lävitse ja Rekolan ala-asteen portin editse Kulomäentielle saakka. Kysymys on myös rekolalaisten ja matarilaisten lasten liikenneturvallisuudesta, koska tällä 2.5 kilometrin pituisen Rekolantietien varrella sijaitsee Rekolan ala-asteen koulun edestan lisäksi useita muitakin lapsille kriittisiä pakollisia Rekolantien ylityspaikkoja kuten Kustaantien vaarallinen risteys Rekolan päiväkodin vieressä (lähistöllä myös Kustaantien päiväkoti ja Koivukylän koulu) ja Matarissakin useita useampiakin vaarallisia Rekolantien ylityspaikkoja, joista vaarallisin lienee mutkassa oleva Ajomiehentien lähellä oleva tienylitys Matarin päiväkodin lähellä. *Rekolan ala-asteen koulun rehtori aikoinaan käynnin aikana totesikin liikenneministerille, että Laurintien alikulun rakentamisessa on kysymys myös nimenomaan Rekolan ja Matarin lasten liikenneurvallisuudesta.* Vaihtoehtona sille, että liikenne kulkee nyt kilometrikaupalla Rekolassa ja Matarissa omakotialueen lävitse joko Peijaksentielle tai Kulomäentielle, Laurintien alikulku on konkreettinen vaihtoehto, jossa liikenne johdetaan vain 300 metrin matkan Rekolantien risteyksestä Laurintietä pitkin Laurintien alikulkuun, josta autot pääsisivät suoraan liikenteellisesti paljon korkeatasoisemmalle Asolanväylälle. Vantaan kaupunki ei voi mitenkään sivuuttaa tosiasiaa, että kysymys Laurintien alikulun kaavamerkinnästä koskee myös lasten etua. Olen jo mielipiteessäni viitannut Suomessa lain tasoisena voimassa olevaan *lapsen oikeuksien sopimukseen 3 artiklaan*, joka edellyttää että myös *kunnallisten hallintoviranomaisten toiminnassa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.* Viittaan tästä tarkemmin mielipiteessäni yleiskaavasta esittämääni. Tässä **yleiskaavaprosessissa lapsen edun huomioon ottamista ei ole otettu mitenkään huomioon**, varsinkaan kun laadistussa yhteenvedossakaan ei edes mainita Rekolantien liikenneturvallisuudesta sanallakaan. Siis vaikka lasten edun huomioon ottaminen on tässäkin yleiskaavan laatimisasiassa lakisääteistä.

Olen tarkemmin selostanut Laurintien alikulun tarvetta ja rakentamisesityksiä jo mielipitessäni yleiskaavan johdosta, johon kirjoittamaani siis tarkemmin viittaan. Olen myös viitannut asemakaavoituksen yhteydessä kaavan selostukseen s. 16 ja 18 merkittyyn, että "alikulun rakentamista käsitelleessä asukasillassa kiirehdittiin voimakkaasti ja lähes yksimielisesti Laurintien alikulun rakentamista". Vain muutama Rekolan liikekeskuksen ja rautatien välillä asuva henkilö oli eri mieltä. Yhdistys kysyi vielä sen jälkeen katujen toivotusta rakentamisjärjestyksestä erikseen kirjallisti omakotiyhdistyksen asukkailta ja sai kyselyynsä satoja vastauksia. Vastausten mukaan ensin piti rakentaa tuolloin keskeneräinen Koivukylänväylä välillä Koivukylä-Ilola valmiiksi, toiseksi piti rakentaa Laurintien alikulku ja vasta sitten Hanabölentie ja Pihkalantie.

Siten on aika merkillistä, että ilman minkäänlaista asukastilaisuutta tai entisenlaista kirjallista mielipidekyselyä asukkaiden kesken järjestämättä Laurintien alikulku noin vain poistettaisiin yleiskaavasta. Tuskin monet rekolalaiset ovat huomanneetkaan alikulun poistamista kaavasta, koska kaavakartta on kovin vaikeaselkoinen tällaisiin asioihin perehtymättömille kansalaisille.

Nyt kun Laurintien alikulkua ei vielä ole, rautatie on nykyisin Rekolan seudun pahin kulkueste. Jos Rekolan keskustasta halutaan ajaa Asolan puolelle esimerkiksi sairaalan alueelle *tai uudelle uimahallille Asolaan*, niin täytyy ajaa Havukosken Peijaksentien tai

Korson Kulomäentien kautta. Välimatka Havukosken Peijaksentien ja Korson Kulomäentien välillä onkin ainakin 2,5 km ja Rekola 6 asemakaavan selostuksessa todetaankin s. 18 Laurintien alikulusta: "Kaavallinen varaus on syytä säilyttää, sillä ilman sitä 2,5 kilometrin yhtenäinen kaistale Peijaksentien ja Kulomäentien välillä on liian pitkä." Olen selostanut tarkemmin tätä asiaa siis aikaisemmassa mielipiteessäni, johon viittaan. Olen selostanut tarkemmin myös mitä ali-tai ylikulkuja Vantaalla on muiden kaupunginosien kohdalle pääradalle rakennettu. *Luettelemistani pääradan ali- ja ylikuluista ilmenee, että kulkuja on muualle rakennettu niin paljon että* ***jos Laurintien alikulun varaus poistetaan yleiskaavasta, niin tämä suoranaisesti johtaa perustuslaissa kiellettyyn syrjintäkiellon vastaiseen lopputulokseen Rekolan seudun asukkaita kohtaan.***

Kun Laurintien alikulun rakentamista on mainittu kalliiksi, niin liikenneministerin Rekola-Asolan omakotiyhdistyksen lähetystölle valtion rahoituksesta ilmoittaman mukaan "Vantaan kaupunki on jo sijoittanut VR:n maksettavaksi kuuluvat rekolalaisten alikulkurahat Koivukylän aseman alikulkuun". Rekolan rautatieasema on nyt torso, eikä Rekolan asema täytä yleiskaavamerkinnän määräystä. **"Rautatieasema. Liittymä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina". Nämä kriteerit eivät nyt toteudu Rekolan aseman kohdalla, ja tähänkin nyt siis myös vetoan muistutuksessani.**

Laurintien alikulusta piti rakentaa suora kulkuyhteys Rekolan aseman laiturille. Nyt, mikäli Helsingistä saapuva juna on kaksiyksikköinen, niin junan loppupää jää melko lähelle Laurintietä. Kun Laurintielle ei nyt pääse kulkemaan suoraan laiturilta, niin kaikkien junasta poistuvien täytyy kävellä lähes laiturin pohjoispäähän Ilkantien kohdalle alikulkuun saakka. Kun Rekolan uutta asemaa rakennettiin, Laurintien alikulkua pitkin luvattiin kulkevan yhdysliikennelinja-auto tulevan viereisen Peijaksen sairaalan ja Päiväkummun väliä Laurintietä pitkin. Oli puhetta eräiden muidenkin linjojen ajamisesta Laurintien alikulun kautta. Rekolan aseman henkilöautojen liityntäparkkipaikka on hyvin pitkällä Ilkantien kohdalla olevasta Rekolan asematunnelista eli parkkipaikka on Laurintien eteläpuolella, ja tänne piti päästä siis laiturilta suoraan laiturin eteläpäästä Laurintien alikulun kautta. Nyt matkaa laiturilta on monta sataa metriä kiertäen Ilkantien alikulun kautta. Nykyisin junamatkustajien noutopaikana on sanottu olevan Ilkantien kääntöpaikka, mutta sinne on noustava aseman tunnelista jyrkkiä portaita, jotka eivät sovi liikuntarajoitteisille tai lastenvaunujen työntäjille. Sepontien kohdallekaan ei saa pysäköidä autoa eikä Kasperinpolkua pitkin ole läpiajo sallittu. Aseman lähistölle joutuu ajamaan kapeita kujia pitkin, joilla talvella on suoranaisia liikuntavaikeuksiakin. Nykyisin bussilla ei pääse lähellekään Rekolan asematunnelia, joka on ainoa pääsyvaihtoehto junalaiturille. Lähimmät Rekolan bussipysäkit ovat Rekolantiellä saakka. Eli Rekolan aseman liityntä- ja vaihtoyhteydet eivät ainakaan Rekolan puolella ole mitenkään yleiskaavan asemamerkinnän edellyttämällä tasolla, koska muun nuassa Laurintien alikulku ja luvattu kulku siitä laiturille puuttuu, Ilkantien alikululle on hankala päästä noutokuljetuksien osalta autolla, lähin pysäkki liityntäyhteysbussille on aina Rekolantiellä saakka ja Rekolan aseman parkkipaikka on aivan liian pitkällä nykyisestä Ilkantien kohdan asematunnelista, mikä on ongelma kaikille autolla junille tuleville mutta suoranainen ongelma esimerkiksi vanhemmille asukkaille tai esimerkiksi jalkavaivaisille.

Rekolan aseman tienoon vanhin Rekolan kylän vanhalle asemalle johtanut tie on Kustaantie. Kustaantie kulkee Rekolan omakotialueen halki. Kustaantien päässä sijaitsi vuoteen 1978 saakka tasoristeys Asolan suuntaan niin ihmisille kuin ajoneuvoille, ja entisen tasoristeyksen kohdalla on vieläkin Rekolanpuron ylittävä vahvarakenteinen silta. Tämä on ollut aina tärkeä kulkutie Rekolan ja Asolan välillä. Kun vuonna 1979 Ilkantien kohdalla oleva Rekolan asematunneli jäi Rekolan ainoaksi kulkuyhteydeksi rautatien poikki, kiertomatka rautatien poikki piteni kävelijöille 700 metrillä samaan paikkaan radan toiselle puolelle. Kansalaisille uskoteltiin, että tilanne paranee, kun

Laurintien alikulku valmistuu. **Rekola 6-asemakaavan selostuksen mukaan Laurintien kohdalle täytyy merkitä autolla kuljettava katuvaraus, koska Havukosken ja Korson välinen kaistale jää muutoin liian pitkäksi.** Kaiken lisäksi on siis otettava myös huomioon, että Kustaantien länsipään kohdalla on ollut aikaisemmin tasoristeys, jonka kautta asukkaat pääsivät rautatien poikki, ja uutena jalankulkijoiden yhteytenä näillä kohdin on siis luvattu Laurintien alikulku. Vastustan ehdottomasti Laurintien katuvarauksen poistamista yleiskaavasta, mutta *Laurintien alikulun varausta ei voi missään tapauksessa poistaa tekemättä samaan aikaan alikulkuvarausta rautatien poikki vähintäinkin jalankulkijoille joko Laurintien kohdalle tai entisen tasoristeyksen kohdalle Kustaantien länsipään kohdalle. Muutoinkin Ilkantien kohdalla sijaitseva Rekolan aseman alikulku on liikenteellisesti aivan väärässä paikassa niihin kulkutarpeisiin nähdäen, mitä suurimmalla osalla rekolalaisia on päästä rautatien poikki.*

On perusteltu, että Laurintien alikulku on kallis. Ei se olisi ollut Vantaan kaupungille lainkaan kallis, jos olisi menetelty vuonna 1979 "normaalilla tavalla" eli rakennettu alikulku juuri sinne, mistä tasoristeys poistettiinkin, koska tuolloin Rekolan kohdalla oli vain kaksi raidetta junaliikenteen käytössä. Eli mikäli Rekolan aseman tasoristeyksen sijalle olisi rakennettu normaalin menettelyn mukaisesti Laurintien alikulku, silloin VR olisi maksanut siitä puolet. Sitten kun kolmas ja neljäs raide rakennettiin, niin Laurintien uusien raiteiden lisäsillat olisivat ilmeisesti menneet valtion maksettavaksi, tai mikäli yleensä Vantaa olisi ollut osaksi maksajana, niiden rakentaminen ennen junaliikenteen aloittamista 3 ja 4 raiteella olisi tullut joka tapauksessa paljon halvemmaksi. Nyt alikulku täytyy rakentaa neljän aktiivisessa käytössä olevan raiteen alitse. Vika kustannusten kohoamiseen ei ole rekolalaisten. **Tässä kohdassa haluan *lisätä* mielipidekirjoituksessa kertomiini jo rakennettuihin pääradan alituksiin ja ylityksiin vielä *viime syksynä rakennettavaksi päätetyn uuden Vantaan ratikan arvioidun pääradan alituksen kustannukset Tikkurilan aseman kohdalla, eli noin 62 miljoonaa euroa.* Siis tämä on jälleen aivan uusi pääradan alitus entisten lukuisten kulujen lisäksi Tikkurilan seudulla. Ja siihen kyllä Vantaan kaupungilla tuntuu olevan varaa.**

Eli nyt pitää hiukan suhteuttaa sitä, mitä mihinkin kaupunginosiin kaupunki on viimeisten 40 vuoden kuluessa sijoittanut varoja rautatien ali- ja ylikulkuihin. Rekolan kaupunginosan alueen kohdalle ei ole rakennettu vuosien 1980-2020 välillä yhtään uutta ali- tai ylikulkua. Päin vastoin kaupunki on Rekolan kaupunginosan kohdalle "velkaa" sen Rekolan kohdalle kuuluneen mutta Koivukylän aseman kohdlle rakennetun Koivukylän puistotien alikulun valtionosuuden verran, joka valtionosuus olisi kuulunut käyttää Laurintien alikulun rakentemiseen (kysymyshän oli Rekolan aseman tasoristeyksen korvaamisesta uudella alikululla).

Olen jo mielipiteessäni todennut, että yleiskaavaluonnoksen s.98-99 todetaan, että Koivukylän keskus muodostaa Rekolan ja Leinelän asemanseutujen kanssa yhtälön, jota tulee kehittää nykyistä suurempi kokonaisuus. ..Kokonaisuuden toimivuutta voidaan parantaa Asolanväylän kehittämisen myötä sekä **lisäämällä yhteyksiä ratojen estevaikutusten vähentämiseksi.** Eli esitetään juuri Rekolastakin puheenollen nimenomaan (s. 99) **lisäämään yhteyksiä ratojen estevaikutusten vähentämiseksi.** Tämä on täysin ristiriidassa sen kanssa, että kaavaluonnoksen selostuksen s. 101 mukaan päin vastoin suunnitellaan **poistamaan** Laurintien alikulun varaus rautatien alitse. Tästäkin olen esittänyt siis mielipiteessäni ja uudisten sen kuten kaiken muunkin muistutuksessa esittämäni.

Miten esittämäni mielipide 20.3.2019 klo 13.10 on otettu huomioon yleiskaavan vuorovaikutuksessa?

Kun siis minulle ei ole vastattu mielipiteeni johdosta, esillä olevasta yleiskaava-aineistosta on erittäin hankalaa näin maallikkona tietää mitä on tapahtunut ja missä paikassa monia asiakirjoja mistäkin asiasta pitäisi kertoa. Kuitenkin yleiskaavapäällikkö on antanut linkin vuorovaikutusraporttiin osa 3, joten sieltä ainakin pitäisi löytyä edellä esittämäni kaavaan liittyvät

huomautukseni. Ja koska olen esittänyt lähinnä Rekolaan ja Asolaan (tosin myös Matariin) liittyviä mielipiteitä, niin sisällysluettelon mukaan mielipiteeni pitäsivät löytyä alkaen sivulta 35 (Koivukylä). Kun katsoo mitä Rekolan kohdalla on selitetty, niin sivulla 37 on merkintä, että joku on vaatinut Laurintien alikulun poistamista myös asemakaavasta, ja sivulla 28 todetaan että Laurintien alikulun poistaminen yleiskaavasta sai kiitosta.

Todennäköisesti nämä mielipiteet olivat sellaisten henkilöiden jotka asuvat Rekolantien ja rautatien välissä Laurintien varrella, koska tällaisia mielipiteitä esitettiin heidän taholtaan myös siinä vaiheessa kun Rekola 6 asemakaavaa laadittiin (ks. Rekola 6 asemakaavan selostus). Varmuuden vuoksi totean, että autoliikenne Rekolasta Asolaan kulki vuoteen 1979 saakka Laurintietä pitkin ja kaikissa mahdollisissa kaavoissa on ollut kaiken aikaa Laurintien kadunrakennusvaraus nähtävillä. Siten kaikki Laurintien varren uudetkin asukkaat ovat alusta alkaen tienneet, että autoliikenne Asolanväylälle tulee kulkemaan Laurintien alikulun kautta.

Olen nyt havainnut, että vuorovaikutusraporttiin on poimittu *tarkoitushakuisesti* vain sellaisia mielipiteitä, joka tukevat virkamiesten ajamaa ratkaisua, mutta siihen ei ole kelpuutettu lainkaan niitä mielipiteitä, joita minä olen esittänyt mm. Rekolantien turvallisuuden osalta, Laurintien alikulun osalta, Rekolantien ja Laurintien katuluokituksen pysyttämisestä sellaisena kuin ne olivat vuoden 2007 yleiskaavassa osalta, ristiriidan osalta yleiskaavaluonnoksen selostuksen s. 98-99 ja s.101 lausutun välillä, Rekolan aseman yleiskaavamerkinnän "Rautatieasema. Liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina" osalta ottaen huomioon, että kaavaluonnoksen mukainen tilanne ei Rekolan aseman osalta ole lainkaan sellainen kuin merkintä edellyttää ym.

Suuresta kaava-aineistosta johtuen on vaikea sanoa, onko mielipiteitäni joltakin osalta otettu huomioon, mutta ainakaan yleiskaavaluonnoksesta 20.3.2019 klo 13.10 *esittämiäni* ***olennaisen tärkeitä huomautuksia*** *ei ole lainkaan otettu huomioon yleiskaavaehdotuksen vuorovaikutusraportissa*, vaikka sen sijaan *eräiden muiden henkilöiden kaavaluonnosta tukevat vastaavat arviot on siellä kyllä otettu huomioon.* Näin ei saa tietenkään menetellä, mutta kun näin on kuitenkin menetelty, minun on aikanaan valituksessa hallinto-oikeuteen pakko pyytää yleiskaavapäätöksen kumoamista ja yleiskaavan palauttamista vuorovaikutusasian suorittamiseksi uudelleen laillisella tavalla.

Erityisesti mielipiteeni 20-3-2019 klo 18.54 johdosta

Viittaan siis tämänkin mielipidekirjoituksen johdosta kirjoituksessa lausumaani. Olen esittänyt mielipiteitäni siinä seuraavista asioista.

1. Haxberginhaan alue. Toistan mielipiteeni ja perusteeni. Tästä mielipiteestäni on sentään s. 39 maininta vuorovaikutusraportissa, mutta minulle on tältä osin jäänyt epäselväksi millä perusteella mielipidettä ei ole huomioitu.
2. Olen kiinnittänyt rautatien viereiseen puroalueeseen ja sen merkitsemiseen yleiskaavaan huomiota. Toistan nyt mielipiteeni ja sen perustelut. Mielipiteeni on kyllä kirjattu s. 39, mutta tältäkin osin minulle on jäänyt epäselväksi annettu vastaus ja mahdolliset toimenpiteet esittämäni mielipiteen johdosta.
3. Olen kiinnittänyt huomioon. että ulkoilutie on Rekola 6 asemakaavassa päädytty kertomillani perusteilla rakentaa alikulkuna. Toistan nyt tämänkin mielipiteeni ja sen perustelut sellaisena kuin mielipiteenäni olen esittänyt. Vuorovaikutusraportin s. 39 näyttää mielipiteeni päässeen esille puronvarsimaiseman osalta, mutta ei ole kerrottu että Rekola 6 asemakaavassa on perusteltu alikulkuratkaisua senkin takia, että paikalla on ollut itä-länsi suuntainen ekologinen käytävä ja eläimet pääsevät radan ali alikulkutunnelin kautta. Minusta on kyllä hassua että sivulla 38 mainitaan rautatien ylitse menevästä sillasta ja

minun mielipiteeni on esillä eri yhteydessä, vaikka kysymyksessa on saman ulkoilureitin rautatien poikki menemisen eri kulkumuodoista, millä ulkoilutien kulkumuodolla on suuri maisemallinen merkitys purolaaksossa. Minulle on tässäkin jäänyt epäselväksi annettu vastaus.

Hiekkaharjun Golf-kentän lähettyvillä olevan alueen osalta en enää tee muistutusta, koska tilanne siellä on parantantunut.

Vantaalla 16.6.2020

[redacted]

22 § Lausunnon (16) antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Vantaan yleiskaavasta (YK0048) tehdystä valituksesta / yksityishenkilö

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI

Vantaan kaupunginvaltuusto on 25.1.2021 § 14 päättänyt hyväksyä 25.1.2021 päivätyn yleiskaavan 2020 (YK0048). Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Useat valituksista ovat yksityishenkilöiden tekemiä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valitusten johdosta. Lausunnot pyydettiin toimittamaan hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021, mutta kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa 26.5.2021 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenne- ja ympäristö -palvelualueella sekä Yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto, jossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 22

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto yksityishenkilön (16) yleiskaavasta 2020 (YK0048) tekemään valitukseen.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle yleiskaavasta / valitus nro 16. yksityishenkilö
- Lausunnon liite: Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö koskien valituksia Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 päätöksestä, henkilötiedot peitetty
- Yksityishenkilön (16) valitus Vantaan yleiskaavan hyväksymispäätöksestä, henkilötiedot peitetty

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 3360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia
Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21317/03.04.04.04.16/2021, yksityishenkilön (16) valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan
Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija
Yksityishenkilö

Lausunnon antaja
Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet
Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus palauttaa yleiskaavapäätöksen uudelleen valmisteltavaksi MRL:n mukaisen nähtävillä olon varmistamiseksi ja riittävien selvitysten tekemiseksi. Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin keskeisin perustein:

1. Yleiskaavan nähtävilläoloa ei ole järjestetty MRL:n mukaisesti, kun nähtävillä olon aikaiset kokoontumisrajoitukset ovat estäneet järjestöjä ja yhdistyksiä tekemästä päätöksiä.
2. Asuinalueiksi (A) asemakaavoitettuja pientaloalueita on yleiskaavassa osoitettu pientaloalueiksi (AP) ilman riittäviä selvityksiä. Yleiskaava on myös ristiriidassa voimassa olevien asemakaavojen kanssa.

Lausunto
Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten taikka kaavoitusta koskevien menettelysäännösten vastaisesti. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Kaupunginhallitus toteaa ensinnä muutoksenhakijan vaatineen yleiskaavapäätöksen palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Tähän kaupunginhallitus toteaa hallinto-oikeuden voivan lähtökohtaisesti vain kumota lainvastaisen kunnallisen viranomaisen päätöksen kunnallisella viranomaisella säilyen harkintavalta päättää itsenäisesti siitä, käsitelläänkö asia uudelleen. Kaupunginhallitus antaa seuraavassa lausuntonsa siinä tarkoituksessa, että muutoksenhakijan on katsottava vaatineen päätöksen kumoamista ja katsoo, että valitus tulee kokonaisuudessaan hylätä.

Tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Vuorovaikutuksen riittävyys
2. Selvitysten ja vaikutusten arviointien riittävyys

1. Vuorovaikutuksen riittävyys

Muutoksenhakija on todennut yleiskaavan koko nähtävilläoloajan voimassa olleen kokoontumiskielto ja tämän estäneen järjestöjä ja yhdistyksiä päättämästä kannanotoistaan yleiskaavaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 62 §:n 1 momentin mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Lain 65 §:n 1 momentin mukaan kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n 1 momentin mukaan yleiskaavaehdotus on pidettävä kunnassa julkisesti nähtävänä vähintään 30 päivän ajan.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaehdotuksen vuorovaikutus järjestettiin keväällä ja alkukesästä 2020 poikkeustilanteessa johtuen aiempia suunnitelmia kattavampana ja nähtävilläoloaikaa pidennettiin 30 päivästä 58 päivään 18.6.2020 asti. Menettelyllä turvattiin valituksessakin korostettu riittävä kansalaisvuorovaikutus. Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että vaikka yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin, 1.5.2020 voimaantulleilla lainsäädäntömuutoksilla kuitenkin mahdollistettiin myös muun muassa normaalitilannetta laajempi asiamiesedustus yhdistysten kokouksissa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Lisäksi kesäkuun 2020 alusta helpotettiin kokoontumisrajoituksia koskevia säädöksiä siten, että kansalaisjärjestöillä ja omakotiyhdistyksillä oli mahdollisuus järjestää kokouksia kannanottojen laatimiseksi, mikäli yhdistyksen säännöt kokousta edellyttivät. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan muutoksenhakijan väite siitä, ettei kannanotoista yleiskaavaan olisi ollut mahdollista tehdä

nähtävilläoloaikana päätöksiä on siten virheellinen eikä vuorovaikutusta tule tällä perusteella pitää puutteellisena.

Yleiskaavan hyväksymistä edeltävää vuorovaikutusta koskevan valitusperusteen osalta lausunnon antaja katsoo, että valitus on hylättävä perusteettomana. Kaavaprosessin aikainen vuorovaikutus on täyttänyt maankäyttö- ja rakennuslain ja muiden säädösten asettamat edellytykset. Kaupunki viittaa vuorovaikutuksen riittävyyden osalta tarkempina perusteluina myös erilliseen liitteenä olevaan selostukseen vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa.

2. Selvitysten ja vaikutusten arviointien riittävyys

Muutoksenhakija katsoo voimassa olevien asemakaavojen ja yleiskaavan välille syntyvän ristiriidan, kun yleiskaavassa on asemakaavasta poiketen merkitty useille pientaloalueille merkinnän A sijasta merkintä AP ja tämän olevan MRL:n vastaista.

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin edellä mainitun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Kaupunginhallitus toteaa, että voimassa olevan asemakaavan ja yleiskaavan välinen vaikutussuhde perustuu edellä viitattuun MRL:n säännökseen eikä uuden yleiskaavan hyväksyminen tuo muutosta tältä osin jo asemakaavoitetuilla alueilla vallitsevaan tilanteeseen. Yleiskaavan tehtävänä ei ole toistaa yksittäisten asemakaavojen ratkaisuja eikä se yleispiirteisyytensä vuoksi niin voisi edes tehdä. Muutoksenhakijan toteamalla tavalla yleiskaavan merkintä ei käytännössä rajoita voimassa olevan asemakaavan mukaista rakentamista. Muutoksenhakija katsoo, että yleiskaavalla on haluttu kerralla muuttaa olemassa olevia asemakaavoja MRL:n kaavahierarkian vastaisesti ilman tarkoitusta muuttaa asemakaavoja yleiskaavan mukaiseksi. Kaupunginhallitus toteaa edelleen lausuntonaan, ettei yleiskaavalla ole esitettyä vaikutusta eli yleiskaava ei kumoa asemakaavoja eikä toimi asemakaavoitetulla alueella rakentamisen ohjaamisen välineenä. Ristiriita yleiskaavan kanssa ei edellytä myöskään rakennuskieltoja. Kun alueiden asemakaavoja aikanaan uudistetaan, on yleiskaavan tehtävänä ohjata asemakaavoitusta kuten edellä on todettu.

Edelleen muutoksenhakijan mukaan voimassa olevissa asemakaavoissa asuinalueiksi (A) määriteltyjen alueiden osoittaminen yleiskaavassa pientaloalueiksi (AP) olisi tullut tarkemmin selvittää ja arvioida sekä laatia suojeluselvitykset, kun määräyksen tarkoituksena on ollut luhtitalojen rakentamisen estäminen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että yleiskaavaa laadittaessa selvitetään ja otetaan huomioon yleiskaavan ja ohjaustavoitteen tarkkuuden edellyttämissä määrin MRL 39 §:n 2 momentissa luetellut seikat, joihin kuuluvat muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö sekä asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavatyössä on laadittu useita selvityksiä ja vaikutusten arviointeja eri näkökulmista kattavan kuvan saamiseksi valmistellun yleiskaavan linjauksista.

Taloudellisten vaikutusten ja asumisen vaikutusten arvioinnit kuvaavat muutoksenhakijan esittämää aihealuetta. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan kaavan tarkkuustaso ja ohjaustavoite MRL 39 §:n 3 momentin tarkoittamalla tavalla huomioiden laadituilla selvityksillä on otettu osaltaan huomioon myös AP-merkintöjen vaikutukset ja yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisuus. Muutoksenhakijan väitteessä on kyse olemassa olevien asuinalueiden osoittamista edelleen asumisen alueiksi, miltä osin kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan yleiskaavassa ei ole osoitettavissa ristiriitaa lainsäädännön asettamien sisältövaatimusten kanssa.

Edelleen kaupunginhallitus toteaa, että jatkosuunnittelussa eli uusia asemakaavoja laadittaessa tarkastellaan tarvittaessa muutoksenhakijan esiin nostamia vaikutuksia esimerkiksi talotyyppien osalta. Yleiskaava linjaa alueiden kehitystä useiksi vuosikymmeniksi eteenpäin. Yleiskaavassa pientaloalueet on varattu pientaloasumiseen, mutta niidenkin osalta yleiskaavamääräys linjaa: alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Yleiskaavan selostuksessa on kuvattu sivulla 62 pientaloaluiden tulevaisuutta näin: ”P*ientaloalueiden linjausten tavoitteena on vaalia olemassa olevia pientalomiljöitä ja luoda uusia. Pientalovaltainen asuinalue voi rakentua niin yhtiömuotoisilla ratkaisuilla kuin erillispientaloina. Alueilla voi olla yksittäisiä kerrostalokortteleita. Pientalovaltaisen asuinalueen miljöö voi olla hyvin urbaani tai väljä ja vehreä kiemurtelevien hiekkateiden varsille rakentunut omakotitalojen nauha*.” Yleiskaava ei määrittele alueita vain tietyn talotyypin alueiksi, vaan rakentamisen tapa ratkaistaan asemakaavoissa. Yleiskaavaa laadittaessa on siten laadittu riittävät selvitykset sisältövaatimusten huomioimiseksi, eikä yleiskaavaa ole tällä perusteella katsottava lainvastaiseksi.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana, sillä yleiskaavaa laadittaessa vuorovaikutus on järjestetty lainsäädännön edellyttämällä tavalla ja yleiskaava perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös ole siten lainvastainen.

Liitteet

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa YK0048 yleiskaava 2020, KH 24.5.2021

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2208924

Selostus vuorovaikutuksesta yleiskaavaa laadittaessa

YK0048 Yleiskaava 2020

KH 24.5.2021

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavoituksen vuorovaikutusprosessi

Kaavoituksen vuorovaikutusprosessia säätelee maankäyttö- ja rakennuslain luku 8 (kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus), jota on tarkennettu joiltain osin maankäyttö- ja rakennusasetuksen luvulla 6 (Yhteiset säännökset vuorovaikutuksesta kaavoituksessa). Vuorovaikutuksen tarkoituksesta kaavoitusmenettelyssä säädetään MRL:n 62 §:ssä seuraavasti:

"K*aavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta."*

Kaavoitusmenettelyn vuorovaikutuksen sääntelyn lähtökohtana on, että kunnalla säilyy harkintavaltaa järjestää vuorovaikutus parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden kuitenkin se, että osallisilla on tosiasialliset mahdollisuudet arvioida hankkeen merkitystä ja vaikutuksia ja esittää mielipiteensä asiasta. Osallistumisen tapojen määrittelyä keskeisempää on, että kaikilla osallisilla on riittävän aikaisessa vaiheessa mahdollisuus jättää mielipiteensä hankkeesta ja että vuorovaikutuksen ja tiedottamisen laajuus on oikeassa suhteessa hankkeen merkittävyyteen. Vuorovaikutuksen oikea-aikaisuuteen liittyy myös se, että vuorovaikutusmenettelyä on tarkasteltava kokonaisuutena – ei vain nähtävilläolovaiheen kautta.

Vuorovaikutus yleiskaavaprosessin aikana

Vantaan kaupunki on yleiskaavaprosessin aikana kiinnittänyt erityistä huomiota vuorovaikutukseen, sillä yleiskaava on luonteeltaan ja laajuudeltaan poikkeuksellisen merkittävä hanke ja osallisten määrä sitä myöten on suuri. Kaupunki on pyrkinyt takaamaan eri ryhmien vaikutusmahdollisuudet tiedottamalla yleiskaavatyön edistymisestä aktiivisesti ja hyödyntämällä laajalti sekä perinteisiä että sähköisiä vuorovaikutuksen keinoja koko yleiskaavoitusprosessin ajan. Vuorovaikutusmenettelyn suunnittelussa on lisäksi huomioitu eri osallisryhmät (mm. maanomistajat, yhdistykset, yksityishenkilöt sekä viranomaiset), eri kieliryhmät sekä alueelliset erityiskysymykset. Osallisilla on ollut prosessin eri vaiheissa useita mahdollisuuksia lausua mielipiteensä kaavasta sekä kirjallisesti että suullisesti. Keskeisimmät Vantaan yleiskaavaprosessin vaiheet vuorovaikutuksen näkökulmasta ovat olleet osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo, yleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo sekä yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo. Alla on tarkemmin kuvattu vuorovaikutuksen eri muotoja yleiskaavatyön aikana.

Vantaan kaupunginhallitus päätti käynnistää yleiskaavan laatimisen koko kaupungin alueelle kokouksessaan 22.5.2017 §59. Käynnistämisaikeista oli kerrottu ennakkoon kaupunkisuunnittelun työohjelmassa sekä Asukaslehdessä julkaistavassa kaavoituskatsauksessa.

Kuva 1. Yleiskaavaprosessin kulku ja vuorovaikutuksen vaiheet

Keväällä 2017 käynnistettiin Suomi 100-teemavuoteen liittyvä Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ, jossa koottiin asukkaiden näkemyksiä Vantaan pitkän tähtäimen näkymistä. Työn tuloksia käytettiin mm. yleiskaavan tavoitteiden laadinnan tausta-aineistona (Vantaan kaupunki 2017).

Kuva 2. Vantaan Tulevaisuuskuvat-työ pohjusti yleiskaavan tavoitteiden laadintaa

Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) valmistumisesta tiedotettiin Vantaan sanomissa lokakuussa 2017 (Vantaan kaupunki 2018 a), jolloin OAS myös vietiin yleiskaavan Internet-sivuille. Mielipiteet OASista tuli antaa 30.11.2017 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä järjestettiin 31.10.2017 tilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa, jossa oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa yleiskaavatyön lähtökohdista. Määräaikaan

mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 26 mielipidettä, joista viranomaismielipiteitä oli 6 (Vantaan kaupunki 2018 b).

Kuva 3. Luonnosvaiheen käynnistyttyä järjestettiin infotilaisuuksia yleiskaavatyöstä ja yleiskaavakyselystä

Kaupunkilaisten ja muiden osallisten näkemysten hahmottamiseksi avattiin keväällä 2018 karttapohjainen kysely, joka tarjosi mahdollisuuden osallistua kaavatyöhön kertomalla muun muassa, minne kasvua tulisi ohjata ja mitkä alueet olisi syytä säilyttää tuleville sukupolville sellaisenaan. Kyselyyn vastasi lähes tuhat vastaajaa, jotka tekivät kartalle yli 4500 merkintää (Vantaan kaupunki 2018 c). Kyselyn aikana järjestettiin viisi tilaisuutta, joissa tiedotettiin käynnistyneestä yleiskaavatyöstä ja avoinna olevasta kyselystä.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen 11.2.2019 § 14 nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä sekä Korsossa (remontista johtuen vasta 11.3.2019 eteenpäin). Yleiskaavaluonnoksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Nähtävillä olon aikana yleiskaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuuksissa kaikilla Vantaan suuralueilla: Kivistössä, Myyrmäessä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Korsossa, Koivukylässä ja Hakunilassa. Lisäksi järjestettiin tilaisuudet ruotsiksi ja englanniksi. Yhteensä tilaisuuksissa oli lähes 600 osallistujaa. Myyrmäen esittely nauhoitettiin ja on nähtävissä Vantaa-kanavalla. Kaupunki käytti ensimmäisen kerran yleiskaavaluonnoksen virallisten mielipiteiden keräämisessä Maptionnaire-karttapalautejärjestelmää. Karttapalautejärjestelmään pystyi jättämään useamman piste-, alue- ja viivakohteen sekä avoimia koko kaava-aluetta koskevia mielipidekohteita. Luonnoksesta jätettiin yhteensä noin 658 mielipidettä, joista noin 551 saapui karttapalautejärjestelmän kautta. Loput mielipiteistä annettiin perinteisillä tavoilla sähköpostilla ja kirjeitse suoraan kaupungin kirjaamoon. Mielipiteiden käsittelyyn otettiin mukaan myös 76 anonyymisti karttajärjestelmään jätettyä mielipidettä. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Yksittäisiin mielipiteisiin ei annettu vastineita, vaan mielipiteistä koottiin Vuorovaikutusraportti III (Vantaan kaupunki 2020 a).

Kuva 4. Yleiskaavaprosessin aikana laaditut vuorovaikutusraportit

Kaikista edellä mainituista vuorovaikutusvaiheista on koostettu omat vuorovaikutusraporttinsa. Näiden vuorovaikutustilanteiden lisäksi yleiskaavaa on käyty esittelemässä useissa eri neuvottelukunnissa, kehittämistoimikunnissa, tapahtumissa ja työryhmissä.

Keväällä 2020 yleiskaavaehdotus oli nähtävillä. Koronapandemian vuoksi tarvittiin erityisjärjestelyjä, joista esitetään tarkempi selvitys seuraavassa kappaleessa.

Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus

Keväällä 2020 juuri alkaneissa koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa yleiskaavan vuorovaikutuksen järjestämisessä otettiin huomioon poikkeusolojen asettamat rajoitteet. Kuntaliitto on antanut korona-aikaa koskevia erityisohjeita keväällä 2020 mm. siitä, miten kaavojen nähtävilläolo olisi hyvä toteuttaa (Kuntaliitto, päivitetty ohje 2021). Näihin ohjeisiin perustuen yleiskaavan nähtävilläoloa pidennettiin, järjestettiin säännölliset puhelinajat sekä tuotettiin erilaisia esittelymateriaaleja, joista yleiskaavan sisältö ja merkittävimmät muutokset luonnoksesta ehdotukseen kävivät ilmi. Kuntaliiton ohjeistuksessa todetaan, että jos hanke vaatii paljon vuorovaikutusta tai siihen liittyy huomattavia ristiriitoja, on syytä harkita kaavoituksen lykkäämistä niin, että vuorovaikutus voidaan toteuttaa epidemia-ajan jälkeen. Epidemiatilanne on ollut hyvin vaikeasti ennustettava ja kokoontumisrajoitukset ovat estäneet perinteisten yleisötilaisuuksien järjestämisen tähän päivään saakka. Epidemia-ajan päättymisen odottaminen olisi venyttänyt yleiskaavaprosessia kohtuuttoman pitkäksi. Vantaan kaupunki katsoi näillä perustein, että erityisten vuorovaikutusta vahvistavien toimenpiteiden avulla nähtävilläolovaiheen vuorovaikutus oli mahdollista järjestää myös poikkeusoloissa MRL:n edellyttämällä tavalla. Siksi suunnitellusta nähtävilläolon aikataulusta haluttiin pitää kiinni.

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

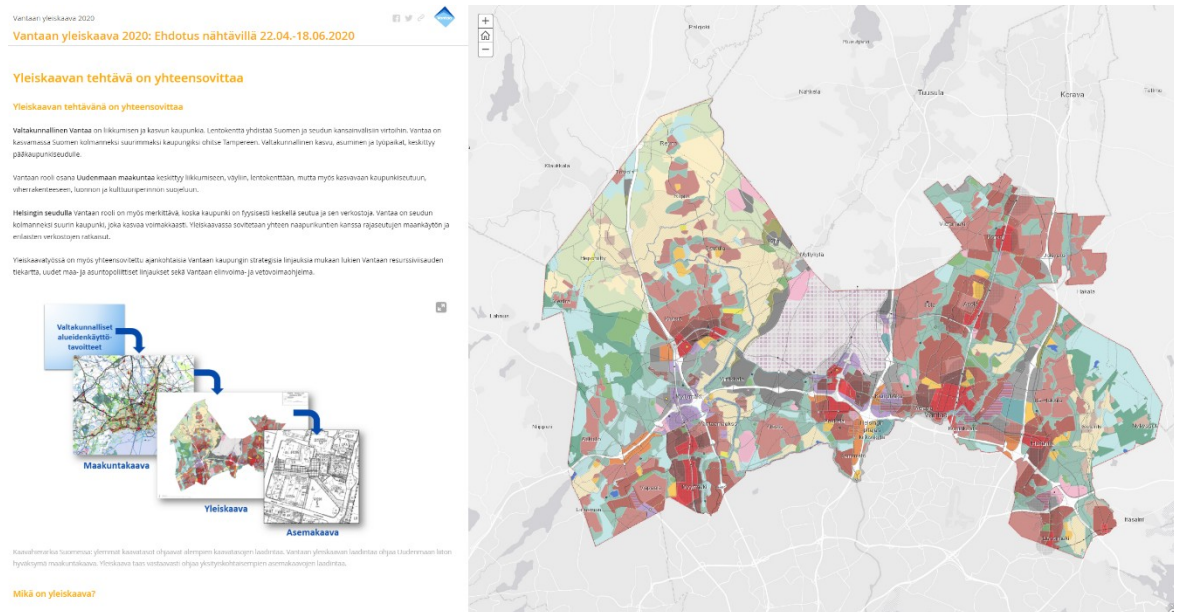
Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Yleiskaavan internetsivut toimivat nähtävilläoloaikana yleiskaava-aineiston kotipesänä, josta löytyivät kaikki yleiskaavan aineistot sähköisenä, sekä linkit muille sivuille, kuten sähköiseen muistutuslomakkeeseen. Kaava-aineisto oli nähtävillä myös Vantaa-infoissa Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin sähköisessä karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan.

Yleiskaavaehdotuksesta tehtiin kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot ja niissä läpikäyty esittelymateriaali olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa.

Kuva 6. Yleiskaava 2020:n verkkosivuilta löytyvä tarinakartta esitteli yleiskaavaratkaisua teemoittain

Kokoontumisrajoitukset lieventyivät yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana 1.6.2020 alkaen siten, että 50 hengen kokoontumiset sallittiin. Kesäkuun alussa kaupunki järjesti yleiskaavaehdotusta esittelevät ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9 - 11. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä. Muutamille henkilöille lähetettiin pyynnöstä postitse esim. kaavakarttaote tai muuta materiaalia.

Kaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia kirjeitse, sähköpostitse sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta. Muistutuksia saatiin kaikkiaan 322 kappaletta. Muistutuksista koottiin yleiskaavaprosessin neljäs vuorovaikutusraportti (Vantaan kaupunki 2020 b). Vuorovaikutusraporttiin kirjattiin vastineet kaikkiin muistutuksiin ja se lähetettiin MRL 65 §:n mukaisesti tiedoksi kaikille yhteystietonsa jättäneille muistutuksen tekijöille. Raportti toimitettiin muistuttajille jo ennen kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyä kaupunginhallituksen hyväksyttyä vastineet 16.11.2020 § 7.

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista, nähtävilläoloajasta sekä muistutusten jättämisestä. Kirjeitä lähetettiin 81 kpl. Osa maanomistajista otti yhteyttä suunnittelijoihin puhelimitse (7), osan kanssa viestittiin sähköpostitse ja muutamaa maanomistajaa tai heidän edustajiaan (2) tavattiin paikan päällä tai etäkokouksessa.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Poikkeustilan vuoksi lausunnonantajien infotilaisuus järjestettiin verkossa Microsoft Teams-sovelluksen välityksellä. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 33 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista laadittiin oma tiivistelmäraportti.

Yhdistysten vuorovaikutusmahdollisuudet ja kevään 2020 kokoontumisrajoitukset
Yksi merkittävä osallisten ryhmä yleiskaavahankkeessa ovat paikalliset yhdistystoimijat, joiden kokoontumiseen kevään poikkeusoloilla, etenkin yli 10 hengen kokoontumisrajoituksella, oli vaikutuksia. Kannanotto yleiskaavaehdotukseen on joidenkin yhdistysten sääntöjen perusteella saattanut edellyttää kokouksen järjestämistä, mikä ei keväällä 2020 ollut mahdollista. Yleensä kokoontumisvelvoitetta kannanoton edellytyksenä ei kuitenkaan ole kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin. Kaikkien yhdistysten kokoontumisen edellytyksiä kuitenkin helpottivat 1.5.2020 voimaan tullut laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020), jonka 5 § mahdollisti mm. normaalitilannetta laajemman asiamiesedustuksen yhdistyksen kokouksessa sekä yhdistyksen kokouksen järjestäminen postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka menettelyä ei olisi sallittu yhdistyksen säännöissä. Edellä kuvatun lain 5 §:n 2. ja 3. momentti kuuluvat seuraavasti:
"Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Mainitun lain 21 §:stä poiketen hallitus voi sallia, että myös valtuutettu saa valtuuttaa toisen valtuutetun käyttämään oikeuttaan valtuutettujen kokouksessa. Yhdistyksen tai valtuutettujen kokouksessa järjestettävässä äänestyksessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.
Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä."

Yhdistysten tilannetta helpotti myös aiemmin mainittu yleisten kokoontumisrajoitusten lieventyminen 50 henkilöön kesäkuun alusta alkaen, mikä mahdollisti aiempaa suurempien kokoontumisten järjestämisen. Edellä mainituista syistä alueen yhdistyksillä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esittää mielipiteensä yleiskaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana. Kaupunki vastaanotti yleiskaavan ehdotusvaiheessa muistutuksia 15 yhdistykseltä sekä 5 järjestön tai yhdistyksen edustajalta.

Lähteet:

Kuntaliitto (2021). Koronavirus: koottuja ohjeita ja yhteystietoja. 21.1.2021. https://www.kuntaliitto.fi/koronavirus. 14.4.2021.

Vantaan kaupunki (2017). Vantaan tulevaisuuskuvat. Kaupunkilaisten näkemyksiä strategiatyöhön. Vantaan kaupunkisuunnittelun julkaisuja 2017-2018. Vantaan kaupunki (10/2017).

Vantaan kaupunki (2018 a). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 2.10.2017. Vantaan kaupunki (5/2018).

Vantaan kaupunki (2018 b). Vuorovaikutusraportti I, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 28.5. 2018. Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2018 c). Vuorovaikutusraportti II, yleiskaavakyselyn tulokset. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 19.11.2018. 198 Yleiskaava 2020 Vantaan kaupunki (11/2018).

Vantaan kaupunki (2020 a). Vuorovaikutusraportti III, Luonnoksen mielipiteet. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 11.9.2019. Vantaan kaupunki (11/2020).

Vantaan kaupunki (2020 b). Vuorovaikutusraportti IV, muistutusten vastineraportti. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja 16.11.2020.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päiväys
30.3.2021

Diaarinumero
21001/03.04.04.04.16/2021
21160/03.04.04.04.16/2021
21189/03.04.04.04.16/2021
21210/03.04.04.04.16/2021
21266/03.04.04.04.16/2021
21282/03.04.04.04.16/2021
21284/03.04.04.04.16/2021
21287/03.04.04.04.16/2021
21315/03.04.04.04.16/2021
21317/03.04.04.04.16/2021
21320/03.04.04.04.16/2021
21322/03.04.04.04.16/2021
21325/03.04.04.04.16/2021
21333/03.04.04.04.16/2021
21334/03.04.04.04.16/2021
21340/03.04.04.04.16/2021

Vastaanottaja
Vantaan kaupunginhallitus, sähköpostitse

Muutoksenhaunalainen päätös
Vantaan kaupunginvaltuusto, 25.01.2021, 14

Valittaja
Peab Industri Oy, [redacted]
Väylävirasto
[redacted]
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, [redacted]
Seutulan kyläyhdistys ry, [redacted]
Vantaan Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry
Vaarala Seura ry
Rajakylän Pientaloyhdistys ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, [redacted]

[redacted]
Asunto Oy Kustaanmäki, [redacted]
Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
Helsingin Seurakuntayhtymä
Vantaan Seurakuntayhtymä
Ulf William Thuringin oikeudenomistajat
[redacted]

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupunginhallitusta oheisten valitusten johdosta

1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja

2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

   Näitä ovat ainakin:
   - osallistumis- ja arviointisuunnitelma
   - lopullinen värillinen kaavakartta
   - kaavamerkinnät ja -määräykset
   - kaavaselostus lopullisessa muodossaan
   - kaavaan liittyvä mitoituslaskelma tilojen rakennusoikeudesta
   - kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
   - kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
   - muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
   - suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.5.2021.

Minna Willman
lainkäyttösihteeri
029 56 42126

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42069
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Uudenmaan hallinto-oikeus

VALITUS VANTAAN KAUPUNGIN PÄÄTÖKSESTÄ 25.1.2021, 14 § Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksyminen

Yleiskaavan nähtävillä oleminen

Vantaan kaupunginhallitus päätti huhtikuussa 2020 laittaa yleiskaavaluonnoksen nähtäville siten, että nähtävilläolo päättyi Juhannuksena. Ennen kaupunginhallituksen päätöstä hallitus oli tehnyt poikkeuslakiin perustuen päätöksen jolla kiellettiin kaikki yli kymmenen hengen kokoontumiset. Tästä huolimatta kaupunginhallitus rajasi nähtävillä olon siten että päällä oli koko ajan kokoontumiskielto.

Yleiskaavan legitiimisyyden perustana on kansalaisvuorovaikutus. Sen prosessissa keskeisin vaihe on nähtävillä olo, koska vasta tällöin yleiskaava on kokonaisuutena olemassa. Nähtävillä olon sijoittamine kokoontumisrajoitusten aikaan esti kansalaisjärjestöjä ja omakotiyhdistyksiä muodostamassa tästä keskisestä asiakirjasta sääntöjensä mukaisia päätöksiä. Vastineessaan tehtyyn muistutukseen kaupunginhallitus viittasi omaan aikatauluunsa joka oli suunniteltu siten että yleiskaava hyväksytään nykyisen valtuuston aikana. Peruste on heikko ottaen huomioon nähtävilläolon merkityksen MRL:ssä. Yleiskaavaa on valmisteltu vuosikausia, joten nähtävillä olon järjestäminen siten, että huomioiden tekemiseen on todellinen mahdollisuus, ei olisi ollut kohtuutonta. Tilanne sinänsä oli ainutlaatuinen ja kaupunginhallituksen olisi MRL :n periaatteiden mukaisesti tullut varmistaa, että poikkeuksellisessakin tilanteessa kansalaisvuorovaikutus on täysimääräisesti tehtävissä.

Yleiskaavapäätös tulee palauttaa uudelleen valmisteltavaksi MRLn mukaisen nähtävillä olon varmistamiseksi.

Pientalojen kaavamerkinnät

Yleiskaavassa on useiden pientaloalueiden asemakaavamerkinnöistä poiketen yleiskaavaan merkitty merkinnän A sijasta merkintä Ap. Mitään tarkempia vaikutusarvioita sen osalta ei ole tehty. Tavoitteeksi on merkitty nykyisten alueiden säilyttämisen pientaloalueina. Pääasiallisena perusteluna on esitetty ns. Luhtitalojen rakentamisen estäminen. Yleiskaavalla on suojelutarkoitus mutta mitään suojeluselvityksiä ei ole tehty. Käytännössä merkintä ei rajoita voimassaolevan asemakaavan mukaista rakentamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain perusjärjestelmänä on kaavahierarkia. Asemakaavoitus ei voi olla periaatteessa yleiskaavan vastaista. Yleiskaavassa on luotu pysyvä ristiriita yleiskaavan ja voimassa olevien asemakaavojen välille. Yleiskaavassa ei ole esitetty eikä kaupungilla ole muutoinkaan tarkoitusta ryhtyä muuttamaan näiden pientaloalueiden voimassa olevia asemakaavoja yleiskaavan mukaiseksi. Tämä on vastoin MRL.:n syvimpiä periaatteita. Yleikaavan määräyksellä on ikään kuin haluttu kerralla muuttaa olemassa olevia asemakaavoja.

Mikäli näille alueille tulisi rakennuslupahakemuksia, esimerkiksi luhtitalojen osalta, alueet olsi laitettava rakennuskieltoon . Sinän nämä haetut luvat olisi joka tapauksessa käsiteltävä lainvoimaisen aemakaavan mukaisesti. Keskeisintä kuitenkin on, että näin laajasta muutoksesta pientaloalueilla ei ole tehty riittävästi selvityksiä ja vaikutusarviota ovat ylimalkaisia.

Yleiskaava tulee tältä osin palauttaa uudelleen valmisteltavaksa riittävien selvitysten tekemiseksi. Lisäksi kaupungin olisi esitettävä suunnitelma miten tämä yleiskaavan ja voimassa olevien asemaavojen välinen ristiriita ratkaistaan

Vantaalla 12.3.2021

[redacted]

[redacted]

[redacted]

23 § Päätös poiketa valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteista vuoden 2021 osalta

VD/5076/02.03.01.03/2021

RV/S-AP/HY-L

Vantaan kaupunginhallitus on vahvistanut 11.9.2017 § 9 periaatteet valtuustoryhmien tukemiselle.

Valtuustoryhmille voidaan myöntää tukea kuntalain 19 §:n mukaisesti ryhmien toimintaedellytysten parantamiseksi sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien edistämiseksi. Tuen kokonaismäärästä päättää valtuusto ja tukea voidaan myöntää ryhmille niiden jäsenmäärän mukaan.

Periaatteiden mukaan vaalivuosina ensimmäinen erä myönnetään ajalle 1. tammikuuta - 31. toukokuuta ja toinen erä ajalle 1. kesäkuuta – 31. joulukuuta. Vaalivuosina valtuustoryhmälle myönnettävän ensimmäisen tuen määrä voi olla enintään viisi kahdestoistaosaa (5/12) talousarviossa koko vuodelle varatusta
määrärahasta. Vaalivuoden toista osaa (enintään 7/12) myönnettäessä valtuutettujen lukumäärä määräytyy valtuuston toimikauden ensimmäisen päivän (säännönmukaisissa vaaleissa 1. kesäkuuta) tilanteen mukaan.

Koska tänä vuonna kuntavaalit on siirretty huhtikuulta kesäkuulle ja uusi valtuusto aloittaa toimintansa 1. elokuuta eikä 1. kesäkuuta, on periaatteita muutettava tämän vuoden osalta.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 23

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että vuonna 2021 valtuustoryhmien tuesta ensimmäinen erä myönnetään ajalle 1.1. – 31.7.2021 ja toisen erä ajalle 1.8. -31.12.2021. Valtuustoryhmälle myönnettävän ensimmäisen tuen määrä voi olla enintään seitsemän kahdestoistaosaa (7/12) talousarviossa koko vuodelle varatusta määrärahasta. Vaalivuoden toista osaa (enintään 5/12) myönnettäessä valtuutettujen lukumäärä määräytyy valtuuston toimikauden ensimmäisen päivän 1.8.2021 tilanteen mukaan.

Muilta osin vuoden 2021 tukia maksettaessa noudatetaan kaupunginhallituksen 11.8.2017 § 9 vahvistamia periaatteita.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

24 § Helsingin seudun yhteistyösopimuksen muuttaminen

VD/5183/00.04.01/2021

RV/PH/HY-L

Helsingin seudun yhteistyökokous on toimittanut kaikkiin seudun kuntiin hyväksyttäväksi muutetun Helsingin seudun yhteistyösopimuksen. Yhteistyökokous päätti kokouksessaan 11.5.2021 hyväksyä Porvoon, Lohjan ja Siuntion kunnat yhteistyökokoukseen kumppanuusjäseninä ja päätti myös hyväksyä päivitetyn yhteistyösopimuksen. Sopimus päätettiin toimittaa hyväksyttäväksi kaikkiin seudun kuntiin, jonka jälkeen se tulee voimaan.

Helsingin seudun kuntien yhteistyö perustuu vuonna 2005 hyväksyttyyn yhteistyösopimukseen, jossa on sovittu mm. yhteistyön tavoitteista, organisoinnista, periaatteista ja menettelytavoista. Vantaan kaupungin osalta alkuperäisen sopimuksen on hyväksynyt kaupunginvaltuusto 13.6.2005 § 11.

Sopimukseen on nyt tehty teknisiä ja rakenteellisia muutoksia. Lisäksi sopimukseen on lisätty sisällöllisesti uutena asiana Porvoon kaupungin, Lohjan kaupungin ja Siuntion kunnan kumppanuusjäsenyys Helsingin seudun yhteistyökokouksessa.

<u>Porvoo, Lohja ja Siuntio kumppanuusjäseniksi Helsingin seudun yhteistyökokouksen toimintaan</u>

Porvoon ja Lohjan kaupungit toimittivat kesäkuussa 2020 ja Siuntion kunta syyskuussa Helsingin seudun yhteistyökokoukselle esityksensä tulla kutsutuiksi mukaan Helsingin seudun yhteistyökokouksen toimintaan.

Helsingin seudun yhteistyökokous (HSYK) päätti kokouksessaan 13.8.2020 toteuttaa ko. kuntien liittymisestä selvityksen. Selvitystä käsiteltiin ensimmäisen kerran HSYKin joulukuun 15.12.2020 kokouksessa, jolloin asian käsittelyä päätettiin jatkaa seuraavassa kokouksessa keväällä 2021. Helsingin seudun kunnan- ja kaupunginjohtajat käsittelivät selvitystä ja em. kuntien esityksiä 19.2.2021 kokouksessaan ja päättivät yksimielisesti ehdottaa yhteistyökokoukselle, että Porvoo, Lohja ja Siuntio hyväksyttäisiin yhteistyökokoukseen mukaan ns. kumppanuusjäseninä.

Edellä mainittu tarkoittaa sitä, että yhteistyötä koskevaan sopimukseen on sisällytetty uusi jäsenyysmuoto, joka oikeuttaisi ko. kuntien osallistumisen Helsingin seudun yhteistyökokouksen kokouksiin sekä seudun kunnan- ja kaupunginjohtajien valmistelukunnan kokouksiin. Kumppanuuskunnat osallistuisivat HSYK:in toimintaan (kokouksiin) kuten sopimuskunnat, mutta eivät osallistuisi valmisteluun tai päätöksentekoon maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta, sopimuksessa mainittuun MAL-suunnitelman laadintaan, eivätkä valtion kanssa laadittavaan MAL-sopimukseen (poikkeuksena liikenteen osalta Siuntion kunta, joka on HSL:n jäsenkunta). Asianomaiset kunnat eivät myöskään tulisi jäseniksi valtioneuvoston hallituskaudeksi 2019–2023 asettamaan metropolipolitiikan yhteistyöryhmään.

Edellä mainittu tarkoittaa myös, että HSYK:in uusi kokoonpano ja kokoonpanon muutoksista johtuvat seikat on kirjattu Helsingin seudun yhteistyösopimukseen ja sopimukseen on sisällytetty kumppanuusjäsenyyden määrittely. Yhteistyökokoukseen osallistuisivat jatkossa sekä sopimuskuntien että kumppanuuskuntien kunnan/kaupunginvaltuustojen ja -hallituksen 1.puheenjohtajat. Tämän johdosta kokoonpano laajenisi 28 luottamushenkilöstä 34 luottamushenkilöön. Yhteistyökokous voisi jatkossakin päättää, että valtuustokaudeksi kokoukseen valitaan 4–6 lisäjäsentä. Ehdotuksena on, että

lisäjäsenet edustaisivat jatkossakin sopimuskuntia: 2–4 pääkaupunkiseudun kaupunkeja ja 2 KUUMA-seutua.

Porvoon, Lohjan ja Siuntion kirjeet Helsingin seudun yhteistyökokoukselle sekä asiasta laadittu selvitys löytyvät Helsingin seudun yhteistyökokouksen kokousaineistoista osoitteesta www.helsinginseutu.fi.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 24

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Helsingin seudun yhteistyösopimus. Sopimus korvaa aiemman, vuodesta 2005 lähtien voimassa olleen vastaavan sopimuksen ja on voimassa toistaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimus 2021

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi@vantaa.fi,
kehityspäällikkö Paula Harju, puh. 050 312 4842, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimus 2021 (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 11.5.2021)

1. Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Sopimus- ja kumppanuuskuntien yhteisenä tavoitteena on Helsingin seudun kuntien yhteistyön kehittäminen ja edunvalvonta.

Helsingin seudun kunnat sitoutuvat poliittisen- ja viranhaltijajohdon vapaaehtoiseen ja säännölliseen yhteistyöhön.

Yhteistyö perustuu Helsingin seudun kuntien yhteiseen näkemykseen alueen haasteista ja yhteiseen tahtoon vaikuttaa alueen kehittämiseen.

2. Sopimuksen osapuolet ja voimaantulo

Helsingin seudun yhteistyöhön osallistuvat seuraavat kaupungit ja kunnat, jäljempänä sopimuskunnat:
Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen,
Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti ja Sipoo.

Lisäksi yhteistyöhön osallistuvat seuraavat kaupungit ja kunnat, jäljempänä kumppanuuskunnat:

Porvoo, Lohja ja Siuntio.

Kumppanuuskunnilla olisi tässä sopimuksessa määritellyllä tavalla oikeus osallistua Helsingin seudun yhteistyökokouksen kokouksiin sekä kunnan- ja kaupunginjohtajien valmistelukunnan kokouksiin. Kumppanuuskunnat eivät kuitenkaan osallistu valmisteluun tai päätöksentekoon maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta poikkeuksena liikennejärjestelmäsuunnittelun osalta Siuntio, joka on HSL:n jäsenkunta.

Sopimus tulee voimaan, kun sopimuksen osapuolina olevat kaupungit ja kunnat ovat sen hyväksyneet. Tämä sopimus korvaa aiemman Helsingin seudun yhteistyösopimuksen vuodelta 2005 ja on voimassa toistaiseksi.

3. Helsingin seudun yhteistyökokous

Yhteistyökokous

Helsingin seudun yhteistyökokous on sopimus- ja kumppanuuskuntien johtavien luottamushenkilöiden säännöllisesti kokoontuva yhteistoimintaelin, jossa käsitellään seudullisesti merkittäviä asioita.

Yhteistyökokous voi esittelystä käsitellä kaikkia kunnan toimialaan kuuluvia asioita. Yhteistyön kohteena ovat erityisesti maankäyttö, asuminen ja liikenne, seudun yhteinen edunvalvonta sekä tarvittaessa seudulliset palvelut.

Yhteistyökokous käsittelee ja hyväksyy valtuustokausittain Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman maankäyttöä ja asumista koskevien osioiden osalta sekä tekee esityksen sopimuskuntien valtuustoille sen kuntakohtaisesta hyväksymisestä.

Yhteistyökokouksen kokoonpano

Yhteistyökokoukseen osallistuvat sopimus- ja kumppanuuskuntien kunnanvaltuustojen ja –hallitusten I. puheenjohtajat, yhteensä 34 luottamushenkilöä. Yhteistyökokouksen jäsenille ei nimetä varajäseniä. Yhteistyökokous voi päättää, että kokoukseen valitaan valtuustokaudeksi lisäksi 4-6 lisäjäsentä. Näistä 2-4 jäsentä edustaa pääkaupunkiseudun kaupunkeja ja kaksi (2) jäsentä KUUMA-seutua.

Yhteistyökokous valitsee valtuustokaudeksi keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Yhteistyökokous nimeää lisäksi tarvittaessa valtuustokaudeksi keskuudestaan teknisen työvaliokunnan, johon kuuluu puheenjohtajiston lisäksi 2-3 jäsentä. Tekninen työvaliokunta huolehtii lisäjäsenten sekä puheenjohtajiston nimeämisen valmistelusta.

Helsingin seudun yhteiskokouksen menettelytavat

Yhteistyökokous pidetään vuosittain tarpeen mukaan 2-3 kertaa. Yhteistyökokous tekee esityksensä kunnille yksimielisesti. Kussakin kuntien hyväksyntää vaativassa asiassa kunnat tekevät varsinaisen päätöksen kukin omassa luottamuselimessään.

Kokouksessa asiat esittelee kuntajohtajien valmistelukunnan puheenjohtaja, sen jäsenet tai muu valmistelukunnan nimeämä esittelijä. Sopimus- ja kumppanuuskuntien kaupungin- ja kunnanjohtajat ovat läsnä yhteistyökokouksessa. Kokouksissa voi olla kutsuttuina paikalla myös muita asiantuntijoita kunnista. Lisäksi kokouksissa ovat läsnä kuntajohtajien valmistelukunnan sihteeristön jäsenet. Tarvittaessa kokouksissa voidaan kuulla myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kokouksessa sovituista asioista laaditaan muistio, jonka allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa kokouksen sihteeri.

4. Yhteistyökokouksen valmistelu ja muu viranhaltijayhteistyö

Kuntajohtajien valmistelukunta

Valmistelua johtaa sopimus- ja kumppanuuskuntien kunnan- ja kaupunginjohtajista muodostuva valmistelukunta.

Valmistelukunta huolehtii yhteistyökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelun järjestämisestä ja asioiden esittelystä.

Valmistelusta kuntajohtajien valmistelukunnalle vastaa valmistelusihteeristö. Sihteeristöön kuuluvat kuntajohtajien valmistelukunnan siihen nimeämät edustajat. Sihteeristön puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungin sihteeristön edustaja.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen neuvottelukunta

Yhteistyökokous nimeää maankäytön, asumisen ja liikenteen neuvottelukunnan (MAL-neuvottelukunta), johon kuuluu kunkin sopimuskunnan siihen nimeämä johtava maakäyttö- ja asuntotoimen viranhaltija.

MAL-neuvottelukunta valmistelee yhteistyökokoukselle seudun yhteisen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman ja huolehtii sen toteutumisen seurannasta ja raportoinnista. Tämä tapahtuu yhteistyössä liikenteen osiosta vastaavan Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikunnan (HLJ-toimikunta) kanssa.

Muut neuvottelukunnat ja projektit

Yhteistyökokous voi nimetä myös muita neuvottelukuntia.

5. Muut yhteistyön periaatteet

Kuntajohtajien valmistelukunta vastaa yhteistyössä yhteistyökokouksen puheenjohtajan kanssa yhteistyökokouksen tiedotuksesta ja päättää tarvittaessa sen periaatteista.

Yhteistyökokouksista aiheutuvista kokouskustannuksista vastaa kokouksen järjestävä taho. Kokouksen osanottajille maksettavista kokouspalkkioista ja ansiomenestysten korvaamisesta päättää ja vastaa kukin sopimus- ja kumppanuuskunta omien sääntöjensä mukaisesti. Muiden mahdollisesti aiheutuvien kustannusten jakamisesta päättää kuntajohtajien valmistelukunta.

25 § Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta

VD/4094/00.04.03/2021

RV/TA/TP/S-AP/PH/HY-L

Valtiovarainministeriö on 20.4.2021 saapuneella kirjeellä pyytänyt Vantaan kaupungin lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta. Lausunto asetusluonnoksesta on pyydetty toimittamaan viimeistään 1.6.2021 mennessä sähköisesti lausuntopalvelu.fi:ssä.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetussa laissa (15 §, jatkossa voimaanpanolaki) säädetään hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen sekä hyvinvointialueen ja toiminnan rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustuu valtion varoista maksettavaan valtionavustukseen. Vuoden 2021 yleisavustus on tarkoitus maksaa hyvinvointialueille voimaanpanolain tultua voimaan valtiovarainministeriön päätöksen perusteella. Lisäksi voimaanpanolain 15 pykälän 3 momentin mukaisesti valtio vastaisi väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän sekä HUS-yhtymän toimielinten toiminnan rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022.

Ehdotetun asetuksen 3 §:n mukaan avustusta saa käyttää

1) voimaanpanolain 8 §:n 5 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyedellytysten järjestämisestä sekä talousarvion valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin;
2) voimaanpanolain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävien hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin;
3) voimaanpanolain 17 §:ssä tarkoitetusta hyvinvointialueen järjestäytymisestä ja hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin; sekä
4) väliaikaishallinnon toimielinten ja seurantaryhmän toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. HUS-sairaanhoitopiiri saa käyttää avustusta voimaanpanolain 11 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän asettamisesta ja toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

HUS-yhtymä saa käyttää avustusta voimaanpanolain 5 luvussa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Ehdotetun asetuksen 4 §:n mukaan avustusta koskevasta valtion talousarvion määrärahasta enintään yksi viidesosa jaetaan kullekin hyvinvointialueelle tasasuuruisena osana, enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen asukasmäärän perusteella, ja enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen alueella voimaanpanolain voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella.

Hyvinvointialueen asukasmääränä pidetään hyvinvointialueen alueella sijaitsevien kuntien yhteenlaskettua asukasmäärää Tilastokeskuksen väestörakennetilaston 31.12.2020 tietojen mukaan. Hyvinvointialueen alueella sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärä lasketaan voimaanpanolain voimaantullessa olleen tilanteen mukaan.

Asetusluonnos on asian liitteenä. Muut asetukseen liittyvät materiaalit löytyvät lausuntopalvelusta.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 25

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa valtiovarainministeriölle liitteen mukainen Vantaan kaupungin lausunto valtioneuvoston asetusluonnokseen hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto valtioneuvoston asetusluonnokseen hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta
- Valtioneuvoston asetusluonnos hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi@vantaa.fi
talous- ja hallintojohtaja Teemu Paavola, etunimi.sukunimi@vantaa.fi
kehityspäällikkö Paula Harju, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto valtiovarainministeriölle valtioneuvoston asetuksen luonnoksesta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta

a) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Asetuksen 4 §:n mukaan ”avustusta koskevasta valtion talousarvion määrärahasta enintään yksi viidesosa jaetaan kullekin hyvinvointialueelle tasasuuruisena osana. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen asukasmäärän perusteella. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen alueella voimaanpanolain voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella.”

Hyvinvointialueen rahoituksen koelaskelman perusteella asetuksen mukainen Vantaa-Keravan hyvinvointialueen vuoden 2021 rahoitus olisi 666 880 euroa ja vuoden 2022 rahoitus noin 2,1 miljoonaa euroa. Summa on paljon pienempi kuin väkiluvultaan pienemmillä hyvinvointialueilla. Tämä johtuu siitä, että rahoituksen määräytymisperusteissa on niin suuri painoarvo sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärällä. Tämä ei anna oikeaa kuvaa Vantaa-Kerava -valmistelun työmäärästä ja valmisteluun tarvittavasta rahoituksesta. Vaikka Vantaa-Keravan kohdalla tehtäviä järjestävien viranomaisten määrä on kohtuullisen pieni (kahdeksan), on suuressa kaupungissa väliaikaisen toimielimen tehtäväksi annettu selvitys- ja valmistelutyö esimerkiksi henkilöstösiirtojen, ostopalvelusopimusten läpikäynnin, hankintasopimusten ja niistä irtautumisen ja muun olemassa olevan sopimusrakenteen purkamisen osalta erittäin suuri ja vaativa työ. Vantaa-Keravan hyvinvointialueen rahoituksen osalta onkin kohtuutonta, että hyvinvointialueeseen liittyvin viranomaisten lukumäärä määrittää 40 % rahoituksesta. Tämän prosenttiosuuden tulisi olla huomattavasti pienempi.

Asetusluonnoksessa määrärahan jakoperusteissa ei ole myöskään huomioitu riittävästi Uudenmaan erillislain vaikutuksia Vantaa-Keravan, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden valmisteluun. Näillä alueilla ei ole olemassa organisaatiota, jonka rakenteisiin tai infrastruktuuriin perustettavat hyvinvointialueet voisivat tukeutua. Muilla hyvinvointialueilla sairaanhoitopiiri voi muodostaa rungon hyvinvointialueen tukipalveluille (esim. tietohallinto).

Ehdotetun asetuksen 3 §:n mukaan avustusta saa käyttää

1) voimaanpanolain 8 §:n 5 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyedellytysten järjestämisestä sekä talousarvion valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin;
2) voimaanpanolain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävien hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin;
3) voimaanpanolain 17 §:ssä tarkoitetusta hyvinvointialueen järjestäytymisestä ja hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin; sekä
4) väliaikaishallinnon toimielinten ja seurantaryhmän toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. HUS-sairaanhoitopiiri saa käyttää avustusta voimaanpanolain 11 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän asettamisesta ja toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Onkin vielä epäselvää ja epävarmaa, mihin kaikkiin ”toiminnan ja hallinnon järjestämisestä” aiheutuviin kustannuksiin tätä rahoitusta on tarkoitus käyttää. Jos tällä on tarkoitus rahoittaa varsinainen uuden organisaation rakentaminen ja siihen liittyvät muutoskustannukset, joista merkittäviä esimerkkejä ovat tukipalvelut, palkkaharmonisointikustannukset ja ICT-kustannukset, ei summa riitä mitenkään kattamaan kuluja.

Lausuntopyynnön mukana tulleen muistioluonnoksen mukaan ”hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien järjestämisvastuun siirron valmisteluun, erityisesti uudistuksesta johtuviin ICT-muutoskustannuksiin, ohjataan myös muuta valtion talousarvion mukaista rahoitusta.” Tämän rahoituksen määrä ja määräytymisperusteet eivät ole tiedossa.

Tässä vaiheessa ei ole siis selkeää kuvaa siitä, miten paljon valtio tulee tähän erittäin merkittävään valmistelu- ja muutostyöhön kokonaisuudessaan osoittamaan rahaa.

b) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Ei lausuttavaa.

LUONNOS

Valtioneuvoston asetus

hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (/) 15 §:n nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain *(voimaanpanolaki)* 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin vuosina 2021 ja 2022 maksettavan valtionavustuksen sekä väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän ja HUS-yhtymän valittujen toimielinten kustannuksiin maksettavan valtionavustuksen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä.

Sen lisäksi, mitä tässä asetuksessa säädetään, sovelletaan valtionavustuslakia.

2 §

Avustuksen saaja

Avustusta voidaan myöntää hyvinvointialueesta annetun lain (/) 5 §:ssä tarkoitetulle hyvinvointialueelle, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (/) 13 §:ssä tarkoitetulle HUS-yhtymälle sekä erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 7 §:ssä tarkoitetulle Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle *(HUS-sairaanhoitopiiri)*.

3 §

Avustuksen käyttö

Avustus myönnetään valtion talousarvioon varatun määrärahan puitteissa valtionavustuslain 5 §:n 2 momentin mukaisena yleisavustuksena.

Hyvinvointialue saa käyttää avustusta:

1) voimaanpanolain 8 §:n 5 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyedellytysten järjestämisestä sekä talousarvion valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin;

2) voimaanpanolain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävien hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin;

3) voimaanpanolain 17 §:ssä tarkoitetusta hyvinvointialueen järjestäytymisestä ja hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin; sekä

4) väliaikaishallinnon toimielinten ja seurantaryhmän toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

HUS-sairaanhoitopiiri saa käyttää avustusta voimaanpanolain 11 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän asettamisesta ja toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

HUS-yhtymä saa käyttää avustusta voimaanpanolain 5 luvussa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Kaikki 2 §:ssä tarkoitetut avustuksen saajat saavat käyttää avustusta voimaanpanolain 14 §:n sekä hyvinvointialueesta annetun lain (/) 34 §:n mukaisesta viestinnästä aiheutuviin kustannuksiin.

4 §

Avustuksen määrä hyvinvointialueelle

Avustusta koskevasta valtion talousarvion määrärahasta enintään yksi viidesosa jaetaan kullekin hyvinvointialueelle tasasuuruisena osana. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen asukasmäärän perusteella. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen alueella voimaanpanolain voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella.

Hyvinvointialueen asukasmääränä pidetään hyvinvointialueen alueella sijaitsevien kuntien yhteenlaskettua asukasmäärää Tilastokeskuksen väestörakennetilaston 31.12.2020 tietojen mukaan. Hyvinvointialueen alueella sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärä lasketaan voimaanpanolain voimaantullessa olleen tilanteen mukaan.

5 §

Avustuksen määrä HUS-sairaanhoitopiirille ja HUS-yhtymälle

HUS-sairaanhoitopiirille avustusta myönnetään enintään 75 000 euroa vuonna 2021 ja enintään 75 000 euroa vuonna 2022.

HUS-yhtymälle avustusta myönnetään enintään 125 000 euroa vuonna 2022.

6 §

Avustuksen hakeminen ja myöntäminen

Avustus myönnetään ilman hakemusta. Avustus voidaan myöntää 2 §:ssä tarkoitetulle avustuksen saajalle ensimmäisen kerran sen jälkeen kun:

1) väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta on voimaanpanolain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ilmoitettu valtiovarainministeriölle tai valtioneuvosto on asettanut väliaikaisen valmistelutoimielimen voimaanpanolain 8 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla:

2) HUS-sairaanhoitopiirin hallitus on asettanut voimaanpanolain 9 §:ssä tarkoitetun HUS-valmisteluryhmän;

3) HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin on valinnut yhtymän yhtymähallituksen.

Avustuksesta päättää valtiovarainministeriö.

7 §

Avustuksen maksaminen

Avustus maksetaan vuosina 2021 ja 2022 avustuspäätöksen mukaisesti kumpanakin vuonna yhdessä tai useammassa erässä.

8 §

Selvitys avustuksen käytöstä

Hyvinvointialueen ja HUS-sairaanhoitopiirin velvollisuudesta antaa selvitys vuosille 2021 ja 2022 myönnetyn määrärahan käytöstä säädetään valtionavustuslain 11 §:ssä ja voimaanpanolain 15 §:ssä.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2022.

Helsingissä x.x.20xx

Kuntaministeri Sirpa Paatero

Nimike Etunimi Sukunimi

26 § **Uusi Ilmailumuseo -hankkeen jatkovalmistelun linjauksista päättäminen**

VD/4965/00.01.04.02/2021
RV/HP/PvN/S-AP/ALa/AK/Alu/LS

Vantaan kaupunki ja Suomen Ilmailumuseosäätiö ovat yhdessä valmistelleet Uusi Ilmailumuseo-hanketta, joka mahdollistaa Suomen ilmailumuseon uudistumisen vetovoimaiseksi, kansainvälisesti kiinnostavaksi ilmailun elämyskeskukseksi ja samalla vahvistaa museon asemaa valtakunnallisen vastuumuseon näyttelykeskuksena. Ilmailumuseon nykyiset museotilat ovat toiminnallisesti ja teknisesti elinkaarensa lopussa ja maanvuokrasopimus kiinteistöllä päättyy vuonna 2028. Uuden museorakennuksen toteuttaminen ja ilmailumuseon uudistuva toiminta edellyttää sekä valtion että Vantaan kaupungin taloudellista tukea. Koska kyseessä on koko kaupunkia koskeva merkittävä elinvoimahanke, asia tuodaan linjattavaksi kaupunginhallitukselle.

Taustaa

Suomen Ilmailumuseo on ilmailun valtakunnallinen vastuumuseo, joka tallentaa ja esittää monipuolisesti Suomen siviili-, sotilas- ja viranomaisilmailuun liittyvää aineistoa. Ilmailumuseo ylläpitää ja hoitaa Suomen laajinta ilmailuaiheista kokoelmaa. Ilmailumuseo on Vantaan suosituin museokohde: kohteessa on 40 000 kävijää vuosittain.

Suomen ilmailumuseon on perustanut Ilmailumuseoyhdistys ry vuonna 1972. Vuonna 1996 perustettiin Suomen Ilmailumuseosäätiö, joka on siitä lähtien ylläpitänyt ilmailumuseota. Säätiön yhteisöosakkaina ovat Ilmailumuseoyhdistys ry, Finnair Oyj, Finavia Oyj, Suomen Ilmailuliitto ry, Patria Oyj sekä Vantaan kaupunki.

Ilmailumuseo on toiminut vuodesta 1981 alkaen Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä Aviapolis-aseman tuntumassa osoitteessa Karhumäentien 2, kiinteistöllä 92-423-4-44, jonka omistaa Finavia Oyj. Ilmailumuseon nykyiset, Suomen Ilmailumuseosäätiön omistamat, museotilat ovat toiminnallisesti ja teknisesti elinkaarensa lopussa. Ilmailumuseosäätiön maanvuokrasopimus kiinteistöllä päättyy vuonna 2028.

Ilmailumuseo on usean vuoden ajan etsinyt toimitilaratkaisua, joka mahdollistaa museon toiminnallisen uudistumisen vetovoimaiseksi, kansainvälisestikin kiinnostavaksi ilmailun elämyskeskukseksi ja samalla vahvistaa museon asemaa valtakunnallisen vastuumuseon näyttelykeskuksena. Tavoitteena on 100 000 kävijää vuosittain.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on aiempina vuosina varannut museolle investointiavustusta 1,5 milj. € OKM:n nelivuotisessa valtakunnalliseen rahoitussuunnitelmassa.

Vuoden 2020 alusta alkaen Ilmailumuseo ja Vantaan kaupunki ovat yhteistyössä selvittäneet museolle uutta sijaintia Vantaalla sekä rahoitus- ja toteutusmallia, joka mahdollistaa ilmailumuseon toiminnan taloudellisesti kestävällä pohjalla. Museon ja kaupungin yhteinen työryhmä kävi läpi 16 potentiaalista sijoittumiskohdetta, joista kahdeksan selvitettiin tarkemmin. Näistä kolme tutkittiin perusteellisesti suunnitelmin ja laskemin. Museon tärkeimmät sijoittumiskriteerit ovat kaupunkimainen, toiminnallisesti monimuotoinen lähiympäristö sekä saavutettavuus museovieraiden ja museologistiikan näkökulmasta (erikoiskuljetusreitit). Parhaiten museon tarpeisiin vastaa Aviapoliksen rautatieasemalla, nykyisen ilmailumuseon vieressä kiinteistöllä 92-423-4-44 sijaitseva rakentamaton määräala M524, jonka omistavat yhdessä Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Aviatontti II.

Uusi Ilmailumuseo – uusi museo Vantaalle

Hankkeen hyödyt

- Ilmailulla on merkittävä rooli Vantaan ja koko suomalaisen yhteiskunnan kehityksessä ja kansainvälistymisessä. Uusi Ilmailumuseo tarjoaa kansainvälisesti kiinnostavia näyttelyitä ja varmistaa ilmailun kulttuuriperinnön säilymisen. Samalla Ilmailumuseo uudistuu viimeisintä teknologiaa hyödyntäväksi elämyskeskukseksi Vantaalla. Tavoitteena on 100 000 kävijää vuosittain.
- Uusi Ilmailumuseo tarjoaa palveluita kaupungin eri toimialoille (kulttuuripalvelut, kasvatus ja opetus, sosiaalipalvelut, elinkeinopalvelut).

- Uusi Ilmailumuseo tuo kulttuurista pääomaa ja monipuolisuutta Aviapoliksen kaupunkikeskukseen. Museo tarjoaa kiehtovan kohtaamispaikan asukkaille, toimijoille ja vierailijoille. Hanke vauhdittaa Aviapoliksen kasvua, tuo työtä ja toimeliaisuutta alueelle.

- Uusi Ilmailumuseo on taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää koronavirusepidemian jälkihoitoa. Pääkaupunkiseudulta puuttuu matkailukohteita, jotka pystyvät tuottamaan elämyksiä kansainvälisille turisteille vuoden ympäri. Lentokenttäympäristössä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia stopover ja layover -palveluille (Visit Finland).

- Uuden Ilmailumuseon aluetaloudellinen vaikutus on noin 4,9 milj. € (Vaasan yliopiston tutkimus 2013).

Hankkeen valmistelun linjaukset

Vantaan kaupunki ja Suomen Ilmailumuseosäätiö ovat yhteistyössä valmistelleet Uusi Ilmailumuseo -hankkeen kokonaisuutta seuraavin linjauksin:

a) Tontti

Ilmailumuseolle pyritään mahdollistamaan asemakaavalla uusi, hyvin saavutettava ja keskeinen sijainti Aviapoliksen rautatieasemalta, lentoaseman läheisyydestä.

Aviapoliksen aseman alueelle laaditaan parhaillaan asemakaavaluonnosta (Aviapolis Core kaavaluonnos nro 052400). Alueesta suunnitellaan Aviapoliksen kansainvälisen kaupunkikeskuksen ydin, jossa työ, asuminen, virkistys, kulttuuri ja kaupunkivihreä kohtaavat ainutlaatuisella tavalla, ja joka kytkeytyy kävely-yhteydellä lentokenttään.

Ilmailumuseon ja sen tarvitsemien autopaikkojen toteuttaminen edellyttää asemakaavamuutosta. Asemakaavatyö sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan (Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 § 8). Asemakaavan muutoksesta päättää kaupunginvaltuusto.

Tavoitteena on, että Ilmailumuseo sijoittuisi määräalalle 92-423-4-44M524 (os Karhumäenportti 1), joka sijaitsee nykyisen museon naapurissa. Määräalan omistavat yhdessä Vantaan kaupunki (osuus 76/100) ja Kiinteistö Oy Aviatontti II (osuus 24/100). Museon tuleva tontti hankitaan kokonaan kaupungin omistukseen.

Lähtökohtana on, että kaupunki vuokraa tontin käypään hintaan pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella Ilmailumuseosäätiölle.

Asemakaavamuutos ja maanvuokrasopimus tuodaan toimivaltaisten toimielimien päätettäväksi hallintosäännön edellyttämällä tavalla.

b) Laajuus, tilat ja kustannukset

Ilmailumuseo on tilannut konsulttityönä museokonseptin, jossa määriteltiin uuden ilmailumuseon toiminnalliset tavoitteet, tilaohjelma ja laajuus. Tilaohjelma sisältää pysyvät ja vaihtuvat näyttelyt, projekti- ja simulaattoritilat, välttämättömät kokoelmatilat, työskentely-, asiakaspalvelu- sekä kahvila- ja kokoustilat. Tilaohjelma ei sisällä kokoelmatiloja suurille museoesineille, vaan se sijoitetaan erilliseen museoiden kokoelmakeskukseen.

Museokonseptin mukainen hankkeen laajuus on noin 5420hum2 ja noin 6300brm2. Laajuudesta johdettu investointikustannus on 17,0 milj. € (alv 0), 2700 €/brm2 (alv 0, pääosin yksikerroksinen hallimainen rakenne).

Valmistelutyössä on lisäksi laadittu laajuudeltaan ja kustannuksiltaan sopeutettu vaihtoehto, jonka laajuus on noin 4800hum2 ja noin 5550brm2. Laajuudesta johdettu investointikustannus on 15,0 milj. € (alv 0), 2700 €/brm2 (alv 0, pääosin yksikerroksinen hallimainen rakenne).

Museon autopaikkatarpeeksi on arvioitu noin 100 autopaikkaa perustuen vuosittaiseen kävijämäärään. Autopaikat pyritään toteuttamaan alueella keskitettyyn, vuorottaispysäköintiin perustuvaan pysäköintilaitokseen.

c) Rahoitus ja toteutusmalli

Suomen Ilmailumuseon, Vantaan kaupungin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön neuvotteluissa on ilmennyt, että ministeriöiden esitys eduskunnan päätettäväksi olisi 8,5 milj. € (alv 0) investointiavustus museohankkeelle jakautuen molemmille ministeriöille.

Valtionavustuksen lisäksi Suomen Ilmailumuseosäätiö tarvitsee lisärahoitusta 6,5 milj.€ (alv 0) toteuttaakseen sopeutetun vaihtoehdon tai 8,5 milj.€ (alv 0) toteuttaakseen museokonseptin mukaisen museorakennushankkeen.

Museohankkeen rahoitussuunnitelman mukaan tavoitteena on, että Ilmailumuseosäätiö ottaa lainan liikepankista ja Vantaan kaupunki myöntää 5,2 milj.€ suuruisen omavelkaisen takauksen Ilmailumuseosäätiölle, mikä vastaa 80 % 6,5 milj. € lainapääomasta. 20 % katetaan Ilmailumuseosäätiön omilla vakuuksilla, joita ovat esimerkiksi kiinnitykset itse rakennukseen (laitekiinnitys) ja mahdollisesti kiinnitys maanvuokraan. Tämä yhdessä valtionavustuksen kanssa mahdollistaa sopeutetun vaihtoehdon mukaisen hankkeen toteuttamisen (15,0 milj. €).

Lainatakaus myönnetään noudattaen Euroopan Unionin valtiontukea koskevia reunaehtoja ja sääntöjä siten, että takaus ei tuo taloudellista etua Ilmailumuseosäätiölle. Takaus ehtoineen tuodaan valtuuston päätettäväksi kuntalain edellyttämällä tavalla: kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Hankkeen jatkovalmistelussa varaudutaan siihen, että Ilmailumuseosäätiö voi, valtionavustuksen ja Vantaan kaupungin takaaman lainan, lisäksi hankkia lisärahoitusta kolmannelta osapuolelta toteuttaakseen museokonseptin mukaisen noin 17,0 milj.€ hankkeen.

d) Vuosittainen toiminta-avustus ilmailumuseolle

Suomen Ilmailumuseon vuosittaisista toimintatuloista noin 50 % koostuu avustuksista, joita ovat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionosuus ja harkinnanvarainen avustus (yhteensä 528 516 €/v) sekä Vantaan kaupungin vapaa-ajan lautakunnan myöntämä toiminta-avustus (50 000 €/v 2021) (Ammattimaisesti toimivien taide- ja kulttuuritahojen toiminta-avustusten myöntäminen vuonna 2021/ 19.1.2021 § 15, Suomen ilmailumuseosäätiö). Ilmailumuseon toimintatuloista noin 50 % muodostuu ns. omista tuloista eli kumppanuussopimuksista, pääsymaksuista, museopalveluista sekä museokaupasta. Ammattimuseoilla omien tulojen osuus on keskimäärin noin 19 %. Ilmailumuseon tulot olivat yht. 1,043 milj. € vuonna 2020.

Uudelle Ilmailumuseolle on laadittu käyttötaloussuunnitelma, jonka mukaan museon vuosittaiset tulot ja menot ovat 3,205 milj.€. Toimintatuloista avustusten osuus on 48% ja ns. omien tulojen osuus on 52%. Uuden museorakennuksen kiinteistömenot sopeutetussa vaihtoehdossa ovat 1, 105 milj. €/vuosi (ei sisällä kokoelmien säilytyskustannuksia).

Sopeutetun vaihtoehdon mukaisen museohankkeen mahdollistaminen edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriö ja Vantaan kaupunki korottavat vuosittaisia toiminta-avustuksiaan Ilmailumuseolle seuraavasti:

- Vantaan kaupungin toiminta-avustus 400 000 €/vuosi sisältäen erikseen sovittavat museopalvelut kouluille
- Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus ja harkinnanvarainen avustus yhteensä 860 000 €/vuosi.

Vantaan kaupungin myöntämästä toiminta-avustuksesta ja sen suuruudesta sovitaan erikseen kaupungin ja Suomen Ilmailumuseosäätiön välisellä sopimuksella. Avustuksen myöntäminen edellyttää myös rahoituksen kohdentamista tähän tarkoitukseen Vantaan kaupungin talousarviossa. Tällä päätöksellä ei viedä sitouduta avustuksen myöntämiseen.

e) Aikataulu

Hankkeen eteneminen edellyttää valtionavustuspäätöstä (opetus- ja kulttuuriministeriö) sekä valtionavustuksen ajoitusta tuleville vuosille.

Alustavan aikataulun mukaan museorakennus valmistuu noin 30 kk avustuspäätöksestä. Lisäksi ilmailumuseon muuttoon ja näyttelyrakennukseen tarvitaan noin 9kk. Uusi ilmailumuseo voisi siten avautua aikaisintaan vuonna 2025.

Koska kyseessä on koko kaupunkia koskeva merkittävä elinvoimahanke, asia tuodaan ensin linjattavaksi kaupunginhallitukselle. Jokainen edellä mainitusta toimenpiteistä kuitenkin edellyttää erillistä, voimassa olevan hallintosäännön mukaan toimivaltaisen tahon tekemää päätöstä, jotka valmistellaan virkatyönä kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 26

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että Uusi Ilmailumuseo –hankkeen valmistelua jatketaan yllä olevien linjausten mukaisesti.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Projektijohtaja Arja Lukin, puh. 043 8253621, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

27 § Oy Apotti Ab:n osakassopimuksen muuttaminen

VD/4805/00.01.00.01/2021

RV/SV/HY-L

Taustaa

Oy Apotti Ab tarkoituksena on tuottaa osakkeenomistajiensa sidosyksikkönä omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiö toteuttaa Apotti -nimisen sosiaali- ja terveydenhuollon tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmän. Nykyiset omistusosuudet yhtiössä ovat: Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (43,2 %), Helsingin kaupunki (35,7 %). Vantaan kaupunki (12,2 %), Kirkkonummen kunta (2,3 %), Tuusulan kunta (2,3 %), Keravan kaupunki (2,1 %), Loviisan kaupunki (1,0 %), Kauniaisten kaupunki (0,5 %), Siuntion kunta (0,4 %) sekä Inkoon kunta (0,3 %).

Oy Apotti Ab:n osakassopimusta on päivitetty edellisen kerran vuosien 2019–2020 vaihteessa ja päivitetty osakassopimus on allekirjoitettu 5.2.2020. Tämän jälkeen yhtiö ja osakkaat ovat tunnistaneet perustellun tarpeen päivittää osakassopimusta muun muassa huomioimaan järjestelmähankinnan puitejärjestelyn voimassaollessa liittyneet uudet osakkaat sekä vastaamaan muuttuneita olosuhteita järjestelmän rakentamisvaiheen päättyessä ja arvioituja tulevaisuuden tarpeita erityisesti hyvinvointialueuudistukseen liittyen.

Hyvinvointialueuudistuksen toteutuminen esitetyssä muodossaan tarkoittaisi muun muassa sitä, että Oy Apotti Ab:n osakkeet siirtyisivät nykyisiltä osakkailta Uudenmaan alueen hyvinvointialueille lakisääteisesti ns. voimaanpanolain nojalla 1.1.2023. Esitetyn voimaanpanolain mukaan osakkeista ei maksettaisi korvausta. Kaupungin Apotille antamat takaussitoumukset siirtyisivät hyvinvointialueen vastuulle.

Hyvinvointialueet tulisivat Oy Apotti Ab:n nykyisten omistajakuntien ja kuntayhtymien sijaan omistajiksi lakisääteisen yleisseuraannon perusteella, jolloin alkuperäisen hankintasopimuksen mukaista puitejärjestelyn voimassaoloaikaa ei noudateta. Tämä mahdollistaa yhtiön tekemän hankintaoikeudellisen tulkinnan mukaisesti Apotti-järjestelmän käyttöön ottamisen alkuperäiseen kilpailutukseen ja hankintasopimukseen sisältyneellä alueella. Apotti-järjestelmän alkuperäinen kilpailutus ja siten puitejärjestelyn piiriin on kuulunut lähes koko Uudenmaan alue (pl. Pukkila ja Myrskylä).

Esitetyt keskeiset osakassopimuksen muutokset

Omistus, osakkaat ja rahoitus

- Lisätty omistusosuuksien muuttamista koskeva osapuolten neuvotteluvelvoite, mikäli osakkaiden asukaslukumäärissä tapahtuu merkittäviä muutoksia.
- Uusien osakkaiden ottamista koskevat määräykset on päivitetty vastaamaan voimassa olevaa oikeustilaa ja mahdollista hyvinvointialueuudistusta. Joustavuuden lisäämiseksi on uusien osakkaiden maksuja koskien rakennettu mekanismi, jonka mukaisesti osakkaat, jotka omistavat vähintään kaksi kolmasosaa kaikista yhtiön osakkeista, voivat kaikkia osapuolia velvoittavasti sopia myös

(i) laskentakaavasta poikkeavasta osakkeiden merkintähinnasta ja rahastosijoituksesta; ja/tai
(ii) siitä, että uusien osakkeiden antamisen sijaan järjestely toteutetaan siten, että osakkaat myyvät omistamiaan yhtiön osakkeita omistusosuuksiensa suhteessa.

- Poistettu järjestelmän rakentamis-, kehittämis- ja toimitusvaiheen rahoittamista koskevia kohtia vanhentuneina ja muutenkin päivitetty yhtiön rahoittamista koskevia sopimuskohtia vastaamaan nykytilannetta.
- Muokattu osakkeen luovuttamistilanteen lunastushintaa niin, että osakkeen alkuperäinen lunastushinta pitää sisällään kaikki kyseisen osakkaan tekemät oman pääoman ehtoiset sijoitukset yhtiöön.

Päätöksenteko ja hallinto

- Hallituksen kokoonpanoa ja nimittämisoikeuksia koskevat ehdot on pidetty ennallaan. Lisätty kuitenkin osapuolten neuvotteluvelvoite koskien hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä mahdollisesti tehtäviä muutoksia.
- Hankeohjausryhmää koskeva määräys on poistettu ja korvattu yleisellä yhtiön ja osakkaiden yhteistyötä koskevalla määräyksellä sekä sitoumuksella ylläpitää ja kehittää tilaajasopimuksen mukaista yhteistyömallia.
- Lisätty omistajakokouksen käsiteltävien asioiden listalle yhtiön hallituksen kokoonpanon koordinointi ottaen huomioon osapuolten yhteinen tavoite muodostaa hallitus osaamis- ja kokemusprofiililtaan mahdollisimman hyvin toisiaan täydentävistä jäsenistä.
- Lisätty lyhyt kuvaus tilaajasopimuksen mukaisesta asiakkaiden yhteistyömallista ja sitoumus ylläpitää ja kehittää kyseistä mallia.

Muut muutokset

- Osakassopimuksen olennaisen sopimusrikkomuksen sanktioksi on lisätty sopimussakko ja velvollisuutta sopimusrikkomuksen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen on laajennettu koskemaan myös muut kuin välittömät vahingot.
- Lisätty aiemmin puuttunut ehto koskien irtisanoutuvan osakkaan osakkeiden lunastushintaa. Osakkeen lunastushinta olisi osakkeen alkuperäinen merkintähinta tai osakkeen viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen substanssiarvoon perustuva hinta, kumpi näistä on alhaisempi.
- Muutettu sopimuksen muuttamismekanismia siten, että sopimusta voidaan muuttaa, mikäli osakkaat, jotka omistavat vähintään 80 prosenttia kaikista yhtiön osakkeista, kannattavat muutosta. Mikäli muutos kuitenkin heikentäisi osakkaan asemaa suhteessa muihin osakkaisiin, muutos edellyttää kyseisen osakkaan suostumusta.

<u>Yhtiöjärjestyksen muutokset</u>

Osakassopimuksen muuttaminen ehdotetulla tavalla tarkoittaisi, että yhtiöjärjestystä tulisi myös muutamilta osin muuttaa vastaamaan uuden osakassopimuksen määräyksiä. Esityksen liitteenä olevasta yhtiöjärjestyksestä ilmenevät yhtiöjärjestykseen suunnitellut muutokset. Yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päätetään yhtiökokouksessa, joka kutsuttaisiin koolle sen jälkeen, kun osapuolet ovat hyväksyneet osakassopimuksen. Yhtiökokousedustajan menettelyohjeista päättää hallintosäännön mukaisesti pääsääntöisesti kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Kaupunginhallitus päättää hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 momentin mukaan koko kaupunkia ja kaupunginjohtajan toimialaa koskevista sopimuksista.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 27

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Vantaan kaupungin osalta Oy Apotti Ab:n uusi osakassopimus liitteenä olevan luonnoksen mukaisesti;
b) valtuuttaa kaupunginjohtaja allekirjoittamaan osakassopimuksen sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisiä ja vähämerkityksellisiä muutoksia;
c) todeta, että päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaikki muut Oy Apotti Ab:n osakkeenomistajat tekevät omalta osaltaan vastaavan päätöksen.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Osakassopimusluonnos
- Yhtiöjärjestysluonnos muutosmerkinnöin

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

OSAKASSOPIMUS

OY APOTTI AB

[●].[●].2021

Apotti

Oy Apotti Ab
PL 26, 00501 Helsinki
Finland

Puh.

apotti.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1 OSAPUOLET 4
2 MÄÄRITELMÄT 4
3 SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS 5
3.1 Sopimuksen tausta 5
3.2 Sopimuksen tarkoitus 6
3.3 Sopimuksen suhde osapuolten välisiin aiempiin sopimuksiin 6
3.4 Sopimuksen etusija 6
3.5 Sote-uudistus 7
4 YHTIÖN TOIMINTA JA OMISTUS 7
4.1 Yhtiön toiminta; Yleisvelvoite 7
4.2 Yhtiön omistus Sopimuksen allekirjoitushetkellä 8
4.3 Omistusosuuksien muutokset 8
4.4 Varojenjako 8
5 OSAKKAAT 8
5.1 Yleistä 8
5.2 Uudet Osakkaat 9
5.3 Järjestelmän käyttöä laajentavat Hyvinvointialueet 10
5.4 Osakkeiden merkintähinta 11
5.5 Rahastosijoitus 12
6 YHTIÖN RAHOITUS JA TOIMINNAN MAKSUT 12
6.1 Yhtiön lainat ja Osakkaiden takaus 12
6.2 SVOP-sijoitukset 12
6.3 Yhtiön toiminnan maksut 13
7 YHTIÖN PÄÄTÖKSENTEKO 13
7.1 Päätöksenteon perusteet 13
7.2 Yhtiökokouksen päätöstä ja/tai määräenemmistöpäätöstä edellyttävät asiat 13
7.3 Hallituksen määräenemmistöpäätöstä vaativat asiat 14
8 YHTIÖN HALLINTO 14
8.1 Hallitus 14
8.2 Tilintarkastus 14
8.3 Omistajakokous 14
8.4 Yhteistyö 15
9 YHTIÖN OSAKKEEN LUOVUTTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET 15
9.1 Osakkaan velvollisuudet 15
9.2 Osakkeiden luovuttaminen ja Yhtiön suostumus 15
9.3 Lunastusoikeus 16
10 SALASSAPITO JA TIEDONSAANTIOIKEUS 16
10.1 Salassapito 16
10.2 Osakkaan tiedonsaantioikeus 16
11 SOPIMUSRIKKOMUKSET 16
12 ERIMIELISYYDET JA SOVELLETTAVA LAKI 17
13 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO, IRTISANOMINEN JA MUUTTAMINEN 17
13.1 Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen 17
13.2 Sopimuksen muuttaminen 18
14 SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN JA SIIHEN LIITTYVÄ OSAKKEIDEN SIIRTÄMINEN ERITYISTILANTEISSA 18
14.1 Sopimuksen siirtäminen 18
14.2 Sote-uudistus ja muut merkittävät olosuhdemuutokset ja niihin liittyvä Sopimuksen ja Yhtiön osakkeiden siirtyminen 19
15 TIEDOKSIANNOT 20
16 SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET 21

LIITTEET

Liite 1	Hankintasopimus
Liite 2	Toimitussopimus
Liite 3	Palvelusopimus
Liite 4	Omistusrakenne, pääomasijoitukset, takaukset ja asukaslukumäärät

OSAKASSOPIMUS

Tämä osakassopimus (**Sopimus**) on tehty [●].[●].2021.

1 OSAPUOLET

(1) **Helsingin kaupunki** (y-tunnus 0201256-6), Pohjoisesplanadi 11-13, 00170 Helsinki;

(2) **Vantaan kaupunki** (y-tunnus 0124610-9), Asematie 7, 01300 Vantaa;

(3) **Kauniaisten kaupunki** (y-tunnus 0203026-2), Kauniaistentie 10, 02700 Kauniainen;

(4) **Kirkkonummen kunta** (y-tunnus 0203107-0), Ervastintie 2, 02400 Kirkkonummi;

(5) **Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä HUS** (y-tunnus 1567535-0), Stenbäckinkatu 9, 00029 HUS / PL 100, 00029 HUS (**HUS**);

(6) **Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä** (y-tunnus 2844969-4), PL 46, 05801 Hyvinkää;

(7) **Keravan kaupunki** (y-tunnus 0127485-5), Kauppakaari 11, PL 123, 04201 Kerava;

(8) **Inkoon kunta** (y-tunnus 0126293-4), PL 6, 10211 Inkoo;

(9) **Loviisan kaupunki** (y-tunnus 0203263-9), PL 77, 07901 Loviisa;

(10) **Siuntion kunta** (y-tunnus 0203263-9), Puistopolku 1, 02580 Siuntio; ja

(11) **Oy Apotti Ab** (y-tunnus 2699989-5), Valimotie 17-19, 00380 Helsinki (**Yhtiö**).

2 MÄÄRITELMÄT

2.1 Tässä Sopimuksessa käytetään seuraavia määritelmiä:

Apotti-hanke	tarkoittaa hanketta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja toiminnan parantamiseksi.
Hankintasopimus	tarkoittaa Perustajaosakkaiden, Yhtiön, KL-Kuntahankinnat Oy:n ja Järjestelmätoimittajan välillä solmittua Järjestelmän hankintaa koskevaa sopimusta.
HUS	on määritelty kohdan 1 alakohdassa (5).
Hyvinvointialue	tarkoittaa kunnista ja valtiosta erillistä julkisoikeudellista yhteisöä, jolle Yhtiön Osakkeet ja tämä Sopimus siirtyvät lakimääräisesti osana Sote-uudistuksen täytäntöönpanoa.
Järjestelmä	tarkoittaa Yhtiön kulloinkin hallinnoimaa, kehittämää ja ylläpitämää sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä asiakas- ja potilastietojärjestelmää.

Järjestelmätoimittaja	tarkoittaa Epic Systems Corporationia, joka on toimittanut tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä käytössä olevan Järjestelmän, tai muuta mahdollista järjestelmätoimittajaa.
Liittymissopimus	tarkoittaa Yhtiön ja Uuden Osakkaan välillä tehtävää vakiomuotoista sopimusta Järjestelmää koskevaan puitejärjestelyyn liittymisestä ja sitoutumisesta Hankintasopimukseen ja tähän Sopimukseen sekä mahdollisesti Yhtiön osakkeiden merkinnästä.
Muutossopimus	tarkoittaa Yhtiön ja Hyvinvointialueen välillä tehtävää muutossopimusta, jolla Hyvinvointialue laajentaa Järjestelmän käyttöä.
Osakas ja **Osakkaat**	tarkoittaa kohdan 1 alakohdissa (1) – (10) mainittuja sopijapuolia sekä mahdollisia Uusia Osakkaita ja Osakkaiden sijaan tulleita tahoja.
Osapuoli ja **Osapuolet**	tarkoittaa Osakkaita ja Yhtiötä.
Palvelusopimus	tarkoittaa Yhtiön ja Järjestelmätoimittajan välillä solmittua sopimusta, jonka kohteena ovat Järjestelmän käyttöoikeus ja Järjestelmään liittyvät palvelut.
Perustajaosakas ja **Perustajaosakkaat**	tarkoittaa Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkeja, Kirkkonummen kuntaa ja HUSia.
Sopimus	tarkoittaa tätä osakassopimusta liitteineen.
Sote-uudistus	on määritelty kohdassa 3.5.1.
SVOP-sijoitus	tarkoittaa Osakkaan tekemää sijoitusta Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman ehtoiseen rahastoon.
Tilaajasopimus	tarkoittaa Yhtiön ja Osakkaiden välistä sopimusta, jonka nojalla Yhtiö toteuttaa Osakkaille kokonaispalveluna asiakas- ja potilastietojärjestelmäpalvelun.
Toimitussopimus	tarkoittaa Yhtiön ja Järjestelmätoimittajan välillä solmittua sopimusta, jonka kohteena on sopimuksen mukaisen Järjestelmän toteuttaminen Yhtiön ja Osakkaiden käyttöön.
Uusi Osakas	tarkoittaa Järjestelmän käyttäjäksi Hankintasopimuksen mukaisesti liittyvää tahoa, joka merkitsee Yhtiön osakkeita ja liittyy tämän Sopimuksen Osapuoleksi.
Yhtiö	on määritelty kohdan 1 alakohdassa (11).

3 SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

3.1 Sopimuksen tausta

3.1.1 Perustajaosakkaiden käynnistämän yhteisen Apotti-hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana Perustajaosakkaat ovat perustaneet Yhtiön, jonka yhtenä tarkoituksena on tuottaa Osakkaille kokonaispalveluna Järjestelmä. Järjestelmän tuottamisen lisäksi Yhtiön tehtävänä on tuottaa

Osakkaiden sidosyksikkönä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä- teknologiapalveluita sekä digitaalisia asiantuntijapalveluita ja muita Järjestelmäliitännäisiä palveluita.

3.1.2 Perustajaosakkaat ovat kesällä 2013 solmineet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Järjestelmää koskevat hankintapäätökset on tehty vuoden 2015 lopulla ja Perustajaosakkaat, Yhtiö, Järjestelmätoimittaja ja KL-Kuntahankinnat Oy ovat allekirjoittaneet Järjestelmää koskevan Hankintasopimuksen (liite 1) 21.4.2016. Samalla Yhtiö ja Järjestelmätoimittaja allekirjoittivat välillään Järjestelmää koskevan Toimitussopimuksen (liite 2) ja Palvelusopimuksen (liite 3).

3.1.3 Yhtiö vastaa asiakas- ja potilastietojärjestelmähankinnan sopimusvelvoitteista valittavaan järjestelmätoimittajaan nähden ja tuottaa Osakkaille Järjestelmään liittyvät ja kohdassa 3.1.1 mainitut palvelut siten kuin Yhtiön liiketoimintasuunnitelmassa on tarkemmin kuvattu.

3.1.4 Järjestelmä on kilpailutettu julkisena hankintana HUS:n ja kaikkien HUS-alueen kuntien käyttöön. Kilpailutus on kattanut ajanmukaisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöoikeudet sekä järjestelmään liittyvät toteutus- ja käyttöönottopalvelut, ylläpitopalvelut, järjestelmätuen, järjestelmäintegraatiot ja järjestelmän jatkokehittämisen (hankintailmoitus 31.8.2013 ja korjausilmoitus 3.10.2013.). Perustajaosakkaiden lisäksi muilla HUS-alueen kunnilla oli mahdollisuus liittyä puitejärjestelyyn. Tämän Sopimuksen osapuolia ovat allekirjoitushetkellä Perustajaosakkaat ja puitejärjestelyn mukaisin ehdoin järjestelyyn liittyneet kunnat sekä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä, joka järjestää julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut puitejärjestelyyn liittyneen Tuusulan kunnan osalta. Lisäksi Loviisan kaupunki tuottaa ns. isäntäkuntana sosiaali- ja terveyspalveluita Lapinjärven kunnalle ns. Paras-lain nojalla. Palvelusopimus sisältää ehtoja Järjestelmän ja Järjestelmään liittyvien palveluiden käyttöönotosta mm. HYKS-erityisvastuualueella.

3.2 Sopimuksen tarkoitus

3.2.1 Osapuolten tarkoituksena on sopia Yhtiön osakkeiden omistukseen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista, osakkeiden hankkimisesta ja osakkeiden luovuttamisesta, Yhtiön toiminnan järjestämisestä, hallinnosta, johtamisesta, kehittämisestä sekä Osakkaiden velvollisuuksista Yhtiöön ja toisiinsa nähden.

3.3 Sopimuksen suhde osapuolten välisiin aiempiin sopimuksiin

3.3.1 Tällä Sopimuksella korvataan Osapuolten välillä 5.2.2020 allekirjoitettu osakassopimus.

3.4 Sopimuksen etusija

3.4.1 Tällä Sopimuksella on Osapuolten välisissä suhteissa etusija suhteessa osakeyhtiölain tahdonvaltaisiin säännöksiin ja Yhtiön yhtiöjärjestykseen.

3.5 Sote-uudistus

3.5.1 Osapuolet ovat tietoisia vireillä olevasta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistamista koskevasta hankkeesta (**Sote-uudistus**). Hallitus on antanut Sote-uudistusta koskevan esityksensä eduskunnalle 8. joulukuuta 2020.

3.5.2 Esityksen mukaan Suomeen muodostettaisiin 21 Hyvinvointialuetta, joille siirrettäisiin kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät. Ehdotuksen mukaiset Hyvinvointialueet perustettaisiin mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulisivat voimaan porrastetusti, osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset 1. tammikuuta 2023. Kokonaisuuden voimaantulo vaatii eduskunnan hyväksynnän.

3.5.3 Sote-uudistuksen toteutuminen hallituksen esittämässä muodossaan tarkoittaisi muun muassa sitä, että Yhtiön osakkeet siirtyisivät nykyisiltä Osakkailta Uudenmaan alueen Hyvinvointialueille lakisääteisesti hallituksen esityksen mukaisen ns. voimaanpanolain nojalla 1.1.2023.

4 YHTIÖN TOIMINTA JA OMISTUS

4.1 Yhtiön toiminta; Yleisvelvoite

4.1.1 Yhtiön tarkoitus on tuottaa Osakkaiden tarpeisiin laadukkaita sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä- sekä digitalisaatio- ja Järjestelmäliitännäisiä asiantuntijapalveluita omakustannusperiaatteella.

4.1.2 Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä Osakkaidensa sidosyksikkönä, jonka tarkoituksena on tuottaa palveluja Osakkaille. Yhtiö voi tuottaa rajallisen määrän palveluja myös ulkopuolisille kuitenkin siten, että tämä ei vaaranna Yhtiön asemaa sen Osakkaiden sidosyksikkönä. Ulkopuolisille tuotettavilla palveluilla tarkoitetaan Järjestelmän käyttöön liittyviä palveluita muille julkisyhteisöille tavalla, joka ei johda valtiontukisäännösten vastaiseen tukeen.

4.1.3 Yhtiön toimiessa Osakkaiden sidosyksikkönä ulottuu Osakkaiden valvontavalta tavanmukaisen osakkaan valvontavallan lisäksi Yhtiön toiminnan kannalta olennaisiin päätöksiin ja strategisiin linjauksiin. Osapuolet sitoutuvat toimimaan siten, että Yhtiön sidosyksikköasema ei vaarannu. Mikäli sidosyksikköjä koskeva lainsäädäntö tai sidosyksikköliiketoimintaa koskeva oikeuskäytäntö muuttuu, Yhtiö ja Osakkaat sopeuttavat toimintansa näihin muutoksiin.

4.1.4 Osakkaat sitoutuvat omassa toiminnassaan myötävaikuttamaan Yhtiön toimintaan. Osakkaat ohjeistavat myös edustajansa toimimaan yhtiökokouksessa ja muussa mahdollisessa päätöksenteossa siten, että tämän Sopimuksen ja Yhtiön toiminnan tavoitteiden mukainen tarkoitus toteutuu.

4.1.5 Osakkaat tiedostavat, että heidän toimintansa Yhtiön Osakkaina ja sitoutumisensa toimimaan Yhtiössä on tärkeää Osapuolten asettamien yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja vakuuttavat, etteivät he ole tehneet eivätkä tämän Sopimuksen voimassa ollessa tule tekemään muuta

osakassopimusta taikka muita sopimuksia, joissa sovittaisiin tässä Sopimuksessa säännellyistä tai niihin vaikuttavista asioista.

4.1.6 Yhtiön yhtiöjärjestyksen tulee sisältää määräykset Yhtiön toimimisesta sidosyksikkönä ja yhteishankintayksikkönä.

4.2 Yhtiön omistus Sopimuksen allekirjoitushetkellä

4.2.1 Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä Osakkaat omistavat Yhtiön osakkeet liitteen 4 mukaisesti.

4.2.2 Liitteessä 4 kuvatut omistusosuudet perustuvat Osakkaiden vuoden 2013 lopun asukaslukumääriin kuitenkin sillä poikkeuksella, että HUSin omistusosuus perustuu Osapuolten väliseen sopimukseen. Asukaslukumäärät perustuvat Suomen viralliseen tilastoon (SVT) kuuluvaan Tilastokeskuksen julkaisemaan Väestörakenne-tilastoon 31.12.2013 tilanteesta.

4.2.3 Yhtiön kaikki osakkeet ovat keskenään saman lajisia. Kukin osake tuottaa yhden äänen. Yhtiön osakkeista ei ole annettu osakekirjoja.

4.3 Omistusosuuksien muutokset

4.3.1 Mikäli yhden tai useamman Osakkaan asukaslukumäärissä tapahtuu merkittäviä muutoksia, Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan hyvässä hengessä toimenpiteistä omistusosuuksien muuttamiseksi Yhtiön hallituksen esittämällä tavalla.

4.4 Varojenjako

4.4.1 Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa Osakkaille Järjestelmään liittyvät palvelut ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaatioon liittyvät asiantuntijapalvelut omakustannushintaan. Yhtiö ei tavoittele voittoa. Mahdollinen tilikaudelta syntyvä ylijäämä on käytettävä Yhtiön tarjoamien palveluiden kehittämiseen. Kukin Osakas sitoutuu olemaan vaatimatta osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n mukaisen vähemmistöosingon jakamista.

5 OSAKKAAT

5.1 Yleistä

5.1.1 Osakkaan tulee olla kunta tai kuntayhtymä siten kuin Järjestelmän hankinnan kilpailutusasiakirjoissa on määritelty. Sote-uudistuksen täytäntöönpanon myötä Osakkaan, pois lukien HUS ja Helsingin kaupunki, tulee olla Hyvinvointialue. Osapuolten yhteisenä tavoitteena on Järjestelmän käytön laajentaminen koko Uudenmaan alueelle hankintalainsäädännön sallimissa puitteissa, edellä kohdassa 3.1.4 kuvatun tarjouskilpailun ehtojen ja sopimusten mukaisesti.

5.1.2 Osakkaana olevan kuntayhtymän jäsenkunnan rahoitusvastuu sellaisista kuntayhtymän sitoumuksista Yhtiölle, joista aiheutuvia menoja ei muuten saada katetuiksi, määräytyy kuntalain 410/2015 117 §:n mukaisesti Sote-uudistuksen täytäntöönpanoon asti, jonka jälkeen kyseinen rahoitusvastuu määräytyy hyvinvointialueesta annetun lain mukaisesti.

5.2 Uudet Osakkaat

5.2.1 Uusia Osakkaita voidaan hyväksyä, jos uusien Osakkaiden mukaantulo edistää Apotti-hankkeen tavoitteita ja myös hankintalain näkökulmasta uusien Osakkaiden ottaminen katsotaan mahdolliseksi.

5.2.2 Mikäli Yhtiöön otetaan Uusi Osakas kohdan 5.2.1 mukaisessa tilanteessa, yhtiökokous päättää osakeantipäätöksen tai osakeantia koskevan valtuutuspäätöksen lisäksi Uuden Osakkaan kanssa tehtävästä Liittymissopimuksesta ja valtuuttaa Yhtiön toimitusjohtajan allekirjoittamaan Yhtiön ja Osakkaiden puolesta kyseisen Liittymissopimuksen ja samalla hyväksytään Uusi Osakas Järjestelmän käyttäjäksi.

5.2.3 Uuden Osakkaan on ennen uusien osakkeiden merkitsemistä tai osakkeiden hankkimista allekirjoitettava Liittymissopimus. Liittymissopimuksen allekirjoituksella Uusi Osakas tulee myös tämän Sopimuksen osapuoleksi ja sitoutuu:

- Järjestelmän käyttäjäksi;
- suorittamaan mahdolliset tämän Sopimuksen mukaiset sijoitukset Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon;
- takaamaan omistusosuuttaan vastaavan osuuden Yhtiön ottamista lainoista;
- maksamaan Yhtiölle sen tuottamista palveluista mm. Tilaajasopimuksen mukaisesti;
- laatimaan Yhtiön kanssa henkilöresurssien käyttöä koskevan sopimuksen; sekä
- muihin tämän Sopimuksen mukaisiin Osakkaiden velvollisuuksiin.

5.2.4 Uuden Osakkaan mahdollisesti maksama merkintähinta, Uudelta Osakkaalta mahdollisesti edellytettyjen sijoitusten määrä sekä Uuden Osakkaan osuus lainatakauksista ja toiminnan maksuista määritellään yksityiskohtaisesti kunkin Uuden Osakkaan allekirjoittamassa Liittymissopimuksessa perustuen Uuden Osakkaan omistusosuuteen ja muiden Osakkaiden merkintähetkeen mennessä tekemiin pääomasijoituksiin. Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkeen mennessä Osakkaiden tekemät pääomasijoitukset on lueteltu liitteessä 4.

5.2.5 Uudelle Osakkaalle tarjotaan merkittäväksi Yhtiön uusia osakkeita Uuden Osakkaan ja Yhtiön muiden Osakkaiden vuoden 2013 lopun asukaslukumäärien suhteessa (ellei asukaslukumääriä ole tämän jälkeen tarkistettu Sopimuksen mukaisesti). Mahdollisissa kuntaliitos- tai sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevissa muutostilanteissa liittyvän kunnan tai kuntayhtymän asukasluku lasketaan siihen liittyneiden kuntien vuoden 2013 lopun yhteenlasketun asukaslukumäärän mukaan (ellei asukaslukumääriä ole tämän jälkeen tarkistettu Sopimuksen mukaisesti).

5.2.6 Osakkaat sitoutuvat hyväksymään tämän Sopimuksen mukaisesti liittyvän Uuden Osakkaan sekä tekemään liittymisen edellyttämät päätökset ja muut toimenpiteet Yhtiön hallituksen edellyttämällä tavalla.

5.3 Järjestelmän käyttöä laajentavat Hyvinvointialueet

5.3.1 Sote-uudistuksen toteutuessa Yhtiön omistuspohja laajenee lakisääteisesti kattamaan koko Uudenmaan alueen. Sote-uudistukseen liittyvää Osakkeiden lakisääteistä siirtymistä Hyvinvointialueille on käsitelty erikseen kohdassa 14.2.

5.3.2 Mikäli Hyvinvointialue päättää laajentaa Järjestelmän käyttöä kohdassa 3.1.4 kuvatun menettelyn ja sopimusten mukaisesti, yhtiökokous päättää osakeantipäätöksen tai osakeantia koskevan valtuutuspäätöksen lisäksi Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen kanssa tehtävästä Muutossopimuksesta ja valtuuttaa Yhtiön toimitusjohtajan allekirjoittamaan Yhtiön ja muiden Osakkaiden puolesta kyseisen Muutossopimuksen.

5.3.3 Hyvinvointialueen, joka päättää laajentaa Järjestelmän käyttöä, on ennen laajentamista tehtävä seuraavat toimenpiteet:

(i) Hyvinvointialue toimittaa Järjestelmän käytön laajentamista koskevan käyttöönottopäätöksen Yhtiölle;

(ii) Hyvinvointialue allekirjoittaa Muutossopimuksen ja muut Järjestelmän käytön laajentamista koskevat asiakirjat Yhtiön hallituksen päätöksen mukaisesti; sekä

(iii) Hyvinvointialue toimittaa Yhtiön hallituksen edellyttämät tiedot koskien esimerkiksi Hyvinvointialueen asukaslukumäärää.

5.3.4 Muutossopimuksen allekirjoituksella kyseinen Hyvinvointialue sitoutuu:

(i) suorittamaan mahdolliset tämän Sopimuksen mukaiset sijoitukset Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon Järjestelmän käytön laajennuksen osalta;

(ii) takaamaan omistusosuuttaan vastaavan osuuden Yhtiön ottamista lainoista Järjestelmän käytön laajennuksen osalta;

(iii) maksamaan Yhtiölle sen tuottamista palveluista mm. Tilaajasopimuksen mukaisesti myös Järjestelmän käytön laajennuksen osalta;

(iv) laatimaan Yhtiön kanssa päivitetyn henkilöresurssien käyttöä koskevan sopimuksen; sekä

(v) muihin tämän Sopimuksen mukaisiin Osakkaiden velvollisuuksiin Järjestelmän käytön laajennuksen osalta.

5.3.5 Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen mahdollisesti maksama merkintähinta, kyseiseltä Hyvinvointialueelta mahdollisesti edellytettyjen sijoitusten määrä sekä kyseisen Hyvinvointialueen osuus lainatakauksista ja toiminnan maksuista määritellään yksityiskohtaisesti kunkin Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen allekirjoittamassa Muutossopimuksessa perustuen Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen omistusosuuteen ja muiden Osakkaiden merkintähetkeen mennessä tekemiin pääomasijoituksiin.

5.3.6 Järjestelmän käyttöä laajentavalle Hyvinvointialueelle tarjotaan merkittäväksi Yhtiön uusia osakkeita perustuen Osakkaiden vuoden 2013 lopun

asukaslukumäärien suhteeseen (ellei asukaslukumääriä ole tämän jälkeen tarkistettu Sopimuksen mukaisesti).

5.3.7 Osakkaat sitoutuvat hyväksymään tämän Sopimuksen mukaisesti tapahtuvan Hyvinvointialueen Järjestelmän käytön laajentamisen sekä tekemään laajentamisen edellyttämät päätökset ja muut toimenpiteet Yhtiön hallituksen edellyttämällä tavalla.

5.4 Osakkeiden merkintähinta

5.4.1 Uuden Osakkaan tai Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen merkittäväksi tarjottavien osakkeiden merkintähinnan ja erillisen rahastosijoituksen määräytymisen lähtökohtana on Uuden Osakkaan tai Hyvinvointialueen (kasvanutta) osakeomistusta vastaava osuus Järjestelmän rakentamiseksi ja kehittämiseksi osakeantiin mennessä tarvituista, Osakkaiden tekemistä kokonaissijoituksista ja -panostuksista. Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkeen mennessä Osakkaiden tekemät pääomasijoitukset on lueteltu liitteessä 4.

5.4.2 Yhtiön hallitus tekee yhtiöjärjestyksen mukaisella määräenemmistöpäätöksellä yhtiökokoukselle ehdotuksen Uudelle Osakkaalle tai Järjestelmän käyttöä laajentavalle Hyvinvointialueelle merkittäväksi tarjottavien uusien osakkeiden merkintähinnasta. Osakeantipäätöksen tai osakeantia koskevan valtuutuspäätöksen lisäksi yhtiökokous päättää Uuden Osakkaan tai Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen kanssa tehtävästä Liittymissopimuksesta tai Muutossopimuksesta. Osakekohtainen merkintähinta lasketaan lähtökohtaisesti seuraavasti:

$$M = \frac{(M_0 + S_0) \times O}{(100\% - O)} / L$$

M_0 = Perustajaosakkaiden Yhtiötä perustettaessa Yhtiön osakkeista maksamat merkintähinnat
S_0 = Osakkaiden Uuden Osakkaan tai Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen osakeantiin mennessä yhteensä maksamat SVOP-sijoitukset
O = Uuden Osakkaan tai Järjestelmän käyttöä laajentavan Hyvinvointialueen (kasvanut) omistusosuus % [merkittävien osakkeiden lukumäärä / osakkeiden kokonaismäärä]
L = Osakeannissa merkittävien osakkeiden lukumäärä

5.4.3 Lähtökohtana on, että uusien osakkeiden merkintähinta merkitään kokonaisuudessaan Yhtiön SVOP-rahastoon, ei osakepääomaan.

5.4.4 Edellä tässä kohdassa 5.4 sovitusta tai muualla tässä Sopimuksesta sovitusta riippumatta Osakkaat, jotka omistavat vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) kaikista Yhtiön osakkeista, voivat kaikkia Osapuolia velvoittavasti sopia myös (i) yllä esitetystä poikkeavasta Osakkeiden merkintähinnasta ja/tai (ii) siitä, että uusien osakkeiden antamisen sijaan järjestely toteutetaan siten, että Osakkaat myyvät omistamiaan Yhtiön osakkeita omistusosuuksiensa suhteessa.

5.5 Rahastosijoitus

5.5.1 Uusi Osakas tai Järjestelmän käyttöä laajentava Hyvinvointialue sitoutuu lisäksi maksamaan erillisen rahastosijoituksen hallituksen erikseen määräämässä aikataulussa. Lähtökohtana on, että rahastosijoitus merkitään kokonaisuudessaan Yhtiön SVOP-rahastoon.

5.5.2 Rahastosijoituksen määrää laskettaessa otetaan huomioon Osakkaiden muuna kuin osakepääomana tai suorina SVOP-sijoituksena antama kokonaispanostus Järjestelmän toimittamiseksi ja kehittämiseksi hanketoimiston perustamisesta lukien.

Rahastosijoitus (R) lasketaan seuraavasti:

$$R = \frac{K_0 \times O}{(100\% - O)}$$

K_0 = Korvattavaksi sovitut, osakeantiin mennessä kertyneet kustannukset hanketoimiston perustamisesta lähtien eli hanketoimiston kulut ja hankintarenkaan valmistelukulut vuosina 2012-2015 sekä yhteinen kiinteiden kulujen omistajalaskutus vuodesta 2015 alkaen
O = Uuden Osakkaan tai Järjestelmän käyttöä laajentava Hyvinvointialueen (kasvanut) omistusosuus % [merkittävien osakkeiden lukumäärä / osakkeiden kokonaismäärä]

5.5.3 Edellä tässä kohdassa 5.5 sovitusta tai muualla tässä Sopimuksessa sovitusta riippumatta Osakkaat voivat kaikkia Osapuolia velvoittavasti sopia myös yllä esitetystä poikkeavasta rahastosijoituksen määrästä edellyttäen, että kyseistä rahastosijoituksen määrää kannattavat Osakkaat, jotka omistavat vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) kaikista Yhtiön osakkeista.

6 YHTIÖN RAHOITUS JA TOIMINNAN MAKSUT

6.1 Yhtiön lainat ja Osakkaiden takaus

6.1.1 Yhtiön toimintaa on rahoitettu pääosin pitkäaikaisilla lainoilla vuoteen 2021 asti. Lainojen lyhennykset ovat alkaneet rahoituslaskelman mukaisesti vuonna 2020.

6.1.2 Osakkaat ovat antaneet takauksia omistusosuuksiensa suhteessa Yhtiön tarvitsemien lainojen vakuudeksi. Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkeen mennessä Osakkaiden antaman takaukset on lueteltu liitteessä 4.

6.1.3 Uusien Osakkaiden tulee Liittymissopimuksessa ja Järjestelmän käyttöä laajentavien Hyvinvointialueiden tulee Muutossopimuksessa sitoutua takaamaan (kasvanutta) omistusosuuttaan vastaava osuus Yhtiön ottamista lainoista. Tällöin muiden Osakkaiden osuus kaikista takauksista vastaavasti pienenee.

6.2 SVOP-sijoitukset

6.2.1 Osakkaat ovat sitoutuneet tekemään omistusosuuksiensa suhteessa SVOP-sijoituksia, jotka lasketaan suhteessa päätettyihin Yhtiön

lainamääriin. Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkeen mennessä Osakkaiden tekemät SVOP-sijoitukset on lueteltu liitteessä 4.

6.2.2 Uusien Osakkaiden tulee Liittymissopimuksessa ja Järjestelmän käyttöä laajentavien Hyvinvointialueiden tulee Muutossopimuksessa sitoutua ottamaan maksettavakseen omistusosuuttaan vastaava osuus SVOP-sijoitusten kokonaismäärästä ja vastaavasti tällöin muiden Osakkaiden maksuosuus kaikista SVOP-sijoituksista pienenee.

6.2.3 Muista kuin yllä mainituista SVOP-sijoituksesta sovitaan Osakkaiden kesken erikseen.

6.3 Yhtiön toiminnan maksut

6.3.1 Yhtiö laskuttaa Osakkailta palvelumaksuja Järjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaatioon liittyvien asiantuntijapalveluiden käyttöön liittyen Tilaajasopimuksen mukaisesti.

7 YHTIÖN PÄÄTÖKSENTEKO

7.1 Päätöksenteon perusteet

7.1.1 Päätöksenteko Yhtiön yhtiökokouksessa ja hallituksen kokouksissa tapahtuu osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä ja tässä Sopimuksessa määrätyllä tavalla.

7.2 Yhtiökokouksen päätöstä ja/tai määräenemmistöpäätöstä edellyttävät asiat

7.2.1 Yhtiön kannalta taloudellisesti merkittävät, periaatteellisesti laajakantoiset sekä toiminnan laadun ja laajuuden kannalta epätavalliset asiat on käsiteltävä yhtiökokouksessa.

7.2.2 Yhtiökokouksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä, jollei osakeyhtiölaissa toisin säädetä, Yhtiön yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai tässä Sopimuksessa toisin sovita.

7.2.3 Osakeyhtiölaissa määräenemmistöpäätöksiksi määrättyjen asioiden kuten suunnatusta osakeannista päättämisen lisäksi seuraavista asioista on päätettävä Yhtiön yhtiökokouksessa siten, että ehdotusta on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista:

(i) Yhtiön liiketoimintasuunnitelman vähäistä merkittävämmät muutokset; sekä

(ii) Yhtiön konkurssihakemus tai hakemus yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta.

7.2.4 Seuraavista asioista on päätettävä yhtiökokouksessa siten, että ehdotusta on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista ja että vähintään kolme (3) yhtiökokouksessa läsnä olevaa Osakasta kannattaa päätöstä:

(i) Yhtiön liiketoiminnan myyminen ja lopettaminen;

(ii) sellaisten vähäistä merkittävimpien sopimusten solmiminen tai sijoitusten tekeminen, jotka eivät kuulu Yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan;

(iii) taloudellisesti merkittävä tai tavanomaisesta poikkeava lainanotto; sekä

(iv) Yhtiön omaisuuden luovuttaminen vakuudeksi tai Yhtiön takauksen antaminen.

7.3 Hallituksen määräenemmistöpäätöstä vaativat asiat

7.3.1 Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, jollei yhtiöjärjestyksessä tai tässä Sopimuksessa edellytetä määräenemmistöä.

7.3.2 Seuraavista asioista on päätettävä Yhtiön hallituksessa siten, että ehdotusta on kannattanut vähintään 2/3 hallituksen jäsenistä:

(i) toimitusjohtajan valitseminen ja erottaminen sekä toimitusjohtajasopimuksen ehdot;

(ii) yhtiöjärjestyksen suostumuslausekkeen mukaisen suostumuksen antaminen Yhtiön osakkeiden hankintaan; sekä

(iii) Uuden Osakkaan liittymisen taloudelliset ehdot.

8 YHTIÖN HALLINTO

8.1 Hallitus

8.1.1 Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu vähintään seitsemän ja enintään yhdeksän varsinaista jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet osakeyhtiölain ja Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisesti kuitenkin niin, että vähintään kaksi jäsentä on valittava Helsingin kaupungin ehdotuksen mukaisesti, kaksi jäsentä on valittava HUS:n ehdotuksen mukaisesti, kaksi jäsentä on valittava Vantaan kaupungin ehdotuksen mukaisesti ja kaksi jäsentä on valittava kaikkien muiden Osakkaiden yhteisen ehdotuksen mukaisesti. Helsingin kaupunki nimeää hallituksen puheenjohtajan ja HUS varapuheenjohtajan. Sote-uudistuksen täytäntöönpanon yhteydessä Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan hyvässä hengessä yllä olevan muuttamisesta.

8.1.2 Hallituksen jäsenille maksetaan palkkiota Yhtiön hallituksessa toimimisesta yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

8.2 Tilintarkastus

8.2.1 Yhtiön tilintarkastajaksi valitaan Yhtiön kilpailutuksen perusteella valitsema tilintarkastusyhteisö.

8.3 Omistajakokous

8.3.1 Yhtiön toimintaa tukee Omistajakokous. Omistajakokous on Osakkaiden yhteistyöelin, joka on riippumaton Yhtiöstä eikä se ole Yhtiön toimielin. Omistajakokous ei tee Yhtiötä tai Osakkaita sitovia päätöksiä.

8.3.2 Omistajakokouksen jäseniä ovat kaikki Osakkaat.

8.3.3 Yhtiön hallituksen ja johdon jäsenet eivät voi edustaa Osakkaita Omistajakokouksessa, mutta voivat osallistua kokoukseen kutsuttaessa.

8.3.4 Omistajakokouksen tarkoituksena on käsitellä ja muodostaa Osakkaiden yhteinen näkemys yhtiön toiminnan kannalta merkittävistä asioista ennen asian siirtämistä päätöksenteossa eteenpäin. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- yhtiöjärjestyksen ja tämän Sopimuksen muutokset;
- yhtiöjärjestyksen 7 §:ssä määrätyt asiat;
- Yhtiön strategia, vuosisuunnitelmat ja tilannekatsaukset;
- palveluista perittäviä hintoja ja hinnoittelumalleja koskevat olennaiset asiat;
- hintojen muodostumisen perusteena olevaa kustannusrakennetta, kustannusten jakoa ja kustannusten kehittymistä koskevat olennaiset asiat;
- Yhtiön hallituksen kokoonpanon koordinointi ottaen huomioon Osapuolten yhteinen tavoite muodostaa hallitus osaamis- ja kokemusprofiililtaan mahdollisimman hyvin toisiaan täydentävistä jäsenistä; sekä
- muut yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, jotka edellyttävät Osakkaiden yhteistä valmistelua ja -linjauksia sekä Osakkaiden kulloinkin käsiteltäväksi nostamat asiat.

8.3.5 Yhtiön hallituksen tulee toiminnassaan ottaa osakeyhtiölain asettamissa rajoissa huomioon omistajakokouksen päätökset ja ennen mittavan hankkeen käynnistämistä kuulla omistajakokousta.

8.3.6 Yhtiö kutsuu viipymättä omistajakokouksen koolle, jos Yhtiön tilanteessa tapahtuu Osakkaan näkökulmasta vähäistä merkittävämpiä muutoksia maksuosuuksissa tai riskeissä ja joka tapauksessa hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta.

8.4 Yhteistyö

8.4.1 Osapuolet toteavat, että heillä on käytössään Yhtiön ja Osakkaiden välisen Tilaajasopimuksen mukainen asiakkaiden yhteistyömalli ja että he sitoutuvat ylläpitämään ja kehittämään kyseistä yhteistyömallia Tilaajasopimuksen mukaisesti. Yhteistyömalli on kaikille Osakkaille yhteinen (riippumatta siitä onko Tilaajasopimus Osakaskohtainen). Yhteistyömallissa muodostetaan tarpeelliset Osakkaiden yhteiset foorumit, joissa käsitellään Tilaajasopimuksessa määriteltyjä asiakassuhteen kannalta merkityksellisiä asioita.

9 YHTIÖN OSAKKEEN LUOVUTTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET

9.1 Osakkaan velvollisuudet

9.1.1 Osakkaat sitoutuvat siihen, että ne eivät anna vakuudeksi, eivätkä myy tai muutoin luovuta Yhtiön osakkeita muutoin kuin tämän Sopimuksen ehtojen mukaisesti.

9.2 Osakkeiden luovuttaminen ja Yhtiön suostumus

9.2.1 Osakkaat sitoutuvat siihen, että he eivät myy tai luovuta Yhtiön osakkeita ilman Yhtiön etukäteen antamaa kirjallista suostumusta paitsi tämän

Sopimuksen kohdassa 14.2 määritellyissä erityistilanteissa, joihin ei tarvita Yhtiön suostumusta.

9.2.2 Osakkeiden luovuttaminen muille kuin hankintasopimuksessa määritellyille kunnille tai kuntayhtymille, joiden jäseniä nämä kunnat ovat, tai Sote-uudistuksen täytäntöönpanon jälkeen Hyvinvointialueille, on kiellettyä. Tämän kiellon tarkoituksena on säilyttää Osakkaiden ja Yhtiön välinen hankintalaissa tarkoitettu sidosyksikkösuhde.

9.2.3 Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on osakkeiden hankintaa koskeva suostumuslauseke. Suostumuksen antamisesta päättää Yhtiön hallitus kohdan 7.3.2(ii) mukaisesti.

9.3 Lunastusoikeus

9.3.1 Ottaen huomioon kohdassa 9.2 mainitun, mikäli Osakas luovuttaa osakkeitaan ulkopuoliselle taholle, on toisilla Osakkailla omistusosuuksiensa suhteessa oikeus lunastaa ulkopuoliselle taholle siirtyvät osakkeet yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen mukaisesti. Jos joku Osakkaista jättää käyttämättä lunastusoikeutensa, siirtyy lunastusoikeus edelleen Yhtiön muille Osakkaille niiden omistusosuuksien mukaisessa suhteessa. Osakkeen lunastushintana on osakkeen alkuperäinen merkintähinta (pitäen sisällään kaikki kyseisen Osakkaan tekemät oman pääoman ehtoiset sijoitukset Yhtiöön) tai osakkeen viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen substanssiarvoon perustuva hinta, kumpi näistä on alhaisempi.

9.3.2 Osakkaiden lunastusoikeus on ensisijainen suostumuslausekkeeseen nähden.

10 SALASSAPITO JA TIEDONSAANTIOIKEUS

10.1 Salassapito

10.1.1 Osapuolet sitoutuvat pitämään salassa Yhtiötä koskevat liikesalaisuudet sekä muut luottamukselliset tiedot, ellei lainsäädännöstä muuta johdu. Osakkaat sitoutuvat olemaan käyttämättä luottamuksellista tietoa muutoin kuin tämän Sopimuksen tarkoittamaan toimintaan. Kukin Osakas vastaa siitä, että sen työntekijät ja sen käyttämät asiantuntijat noudattavat tätä salassapitovelvoitetta. Tämä sitoumus on voimassa myös tämän Sopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen.

10.2 Osakkaan tiedonsaantioikeus

10.2.1 Osakkailla on oikeus tutustua Yhtiötä koskevaan asiakirjamateriaaliin siten, että Osakkaan erikseen määräämälle edustajalle toimitetaan sama Yhtiötä koskeva materiaali kuin Yhtiön hallituksen jäsenille. Yhtiön ei kuitenkaan tarvitse antaa tietoja tai asiakirjoja, mikäli tästä aiheutuisi Yhtiölle ilmeistä haittaa.

11 SOPIMUSRIKKOMUKSET

11.1 Mikäli Osakas syyllistyy tämän Sopimuksen olennaiseen rikkomiseen, jota ei ole korjattu kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa toisen Osapuolen esittämästä kirjallisesta huomautuksesta, kyseinen Sopimusta rikkonut Osakas on velvollinen maksamaan sopimussakkona muille

Osakkaille heidän osakeomistuksensa suhteessa taikka muiden Osakkaiden niin edellyttäessä Yhtiölle määrän, joka on kunkin Osakkaan osalta 100 000 euroa lisättynä 2 000 eurolla per kyseisen Osakkaan omistama osake. Tämän Sopimuksen allekirjoitushetken omistusten perusteella Osakkaiden sopimussakkomäärät ovat seuraavat:

Osakas	Omistetut osakkeet	Sopimussakko (EUR)
HUS	460	1 020 000
Helsinki	380	860 000
Vantaa	130	360 000
Kirkkonummi	25	150 000
Keusote	24	148 000
Kerava	22	144 000
Loviisa	11	122 000
Kauniainen	5	110 000
Siuntio	4	108 000
Inkoo	3	106 000

11.2 Sopimusta rikkonut Osakas tai Yhtiö on mahdollisen sopimussakon lisäksi velvollinen korvaamaan muille Osakkaille tai Yhtiölle aiheutuneen vahingon siltä osin kuin sopimusrikkomuksesta aiheutunut vahinko ylittää kunkin Osapuolen saaman osuuden mahdollisesta sopimussakosta.

12 ERIMIELISYYDET JA SOVELLETTAVA LAKI

12.1 Tähän Sopimukseen ja sen tulkintaan sovelletaan Suomen lakia.

12.2 Tästä Sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvotteluteitse tai sovinnollisesti. Mikäli erimielisyyksiä ei kuitenkaan onnistuta ratkaisemaan neuvotteluteitse, ratkaistaan tästä Sopimuksesta aiheutuvat riidat Helsingin käräjäoikeudessa.

13 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO, IRTISANOMINEN JA MUUTTAMINEN

13.1 Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

13.1.1 Tämä Sopimus tulee voimaan [●].[●].2021 ja on voimassa niin kauan kuin Osakkaista enemmän kuin yksi Osakas omistavat Yhtiön, ellei sitä ole kaikkien Osakkaiden toimesta purettu.

13.1.2 Osakas voi osaltaan irtisanoa tämän Sopimuksen päättymään aikaisintaan Hankintasopimuksessa määritellyn määräaikaisen sopimuskauden päättyessä 20.4.2026. Osakkaan tulee ilmoittaa halustaan päättää

Sopimus määräaikaiseen sopimuskauteen viimeistään 20.4.2025, minkä jälkeen Sopimus on päätettävissä 12 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen.

13.1.3 Määräaikaisen sopimuskauden päätyttyä Sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Osakas voi irtisanoa toistaiseksi voimassa olevan Sopimuksen 12 kuukauden irtisanomisajalla.

13.1.4 Irtisanomisen tulee tapahtua kirjallisesti Yhtiön hallitukselle. Yhtiön hallitus voi asettaa ehtoja Osakkaan irtisanoutumiselle, mutta ei voi sitä kieltää tai jatkaa irtisanomisaikaa.

13.1.5 Sopimuksen irtisanovalle Osakkaalle mahdollisesti asetettavilla ehdoilla on tarkoitus varmistaa se, että Yhtiö kykenee täyttämään ne velvoitteet, joihin Yhtiö on sitoutunut kolmansia osapuolia kohtaan (siihen mennessä, kun Osakas on irtisanonut Sopimuksen) ilman, että Yhtiöön jäävien Osakkaiden rahoitusvastuu tai Yhtiölle suoritettavat palvelumaksut nousevat muutoin kuin tavanomaisen kustannusnousun takia.

13.1.6 Osakkaan irtisanoessa Sopimuksen on muilla Osakkailla ensisijaisesti ja Yhtiöllä toissijaisesti oikeus lunastaa Sopimuksen irtisanoneen Osakkaan osakkeet. Osakkeen lunastushintana on osakkeen alkuperäinen merkintähinta (pitäen sisällään kaikki kyseisen Osakkaan tekemät oman pääoman ehtoiset sijoitukset Yhtiöön) tai osakkeen viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen substanssiarvoon perustuva hinta, kumpi näistä on alhaisempi. Mikäli muut Osakkaat eivät lunasta irtisanoneen Osakkaan kaikkia osakkeita, Yhtiö sitoutuu lunastamaan kyseiset osakkeet jakokelpoisten varojensa puitteissa ja osakeyhtiölain näin salliessa.

13.2 Sopimuksen muuttaminen

13.2.1 Pois lukien kohdissa 5.4.4 ja 5.5.3 sovittu, Sopimusta voidaan muuttaa, mikäli Osakkaat, jotka omistavat vähintään 80 prosenttia kaikista Yhtiön osakkeista, kannattavat muutosta. Mikäli muutos kuitenkin heikentäisi Osakkaan asemaa suhteessa muihin Osakkaisiin, muutos edellyttää kyseisen Osakkaan suostumusta.

13.2.2 Muutokset tähän Sopimukseen on tehtävä kirjallisesti, päivättävä, allekirjoitettava ja liitettävä tähän Sopimukseen.

14 SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN JA SIIHEN LIITTYVÄ OSAKKEIDEN SIIRTÄMINEN ERITYISTILANTEISSA

14.1 Sopimuksen siirtäminen

14.1.1 Pois lukien kohdan 14.2 mukainen Sote-uudistukseen liittyvä Yhtiön osakkeiden ja tämän Sopimuksen automaattinen siirto, Osakkailla ei ole oikeutta siirtää tätä Sopimusta tai siitä johtuvia oikeuksia tai velvoitteita kolmannelle osapuolelle muuten kuin kohdassa 14.2 määritellyissä erityistilanteissa tai kaikkien muiden Osakkaiden etukäteen antamalla kirjallisella suostumuksella.

14.2 Sote-uudistus ja muut merkittävät olosuhdemuutokset ja niihin liittyvä Sopimuksen ja Yhtiön osakkeiden siirtyminen

14.2.1 Jos Yhtiön toiminnan kannalta, tämän Sopimuksen tarkoituksen osalta tai Osakkaan toimintaympäristössä tapahtuneen olosuhteiden olennaisen muutoksen johdosta, kuten esimerkiksi Osakkaan ollessa osallisena kuntaliitoksessa, Hyvinvointialueen muuttamisessa tai sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistuksen, maakuntauudistuksen tai muun vastaavan muutoksen johdosta tapahtuu olennainen muutos Yhtiön toimintaolosuhteissa, sitoutuvat Osakkaat ensisijaisesti neuvottelemaan tähän Sopimukseen tarvittavista muutoksista ja muista vaadittavista toimenpiteistä.

14.2.2 Osakkailla on Hankintasopimuksen mukaisesti oikeus edellä tarkoitetuissa erityistilanteissa ilman muiden Osapuolten suostumusta siirtää osakkeensa sekä Hankintasopimukseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa kokonaan tai osittain toiselle oikeushenkilölle, jolle Osakkaan tehtävät siirtyvät tai vastaava osa niistä siirtyy. Tällaisen muutoksen seurauksena Järjestelmän käyttö voi kuitenkin automaattisesti jatkua vain siinä laajuudessa kuin toiminta siirtyy toiselle organisaatiolle. Järjestelmän laajempi käyttöönotto voi tapahtua noudattaen kohdan 5.2 ja tämän kohdan 14.2 määräyksiä.

14.2.3 Selvyyden vuoksi todetaan, että jos Osakkaan osakkeet sekä oikeudet ja velvoitteet ovat siirtyneet sopimuskohdan 14 mukaisesti, kuntayhtymälle tai Hyvinvointialueelle liittymisen yhteydessä määriteltävissä osuuksissa huomioidaan jo tehdyt suoritukset.

14.2.4 Osapuolet toteavat, että Sote-uudistus on kohdassa 14.2.1 mainittu olosuhteiden olennainen muutos ja että kohdassa 3.5.3 todetun mukaisesti Sote-uudistuksen toteutuessa Yhtiön osakkeet siirtyvät nykyisiltä Osakkailta Uudenmaan alueen Hyvinvointialueille lakisääteisesti 1.1.2023. Lisäksi Osapuolet toteavat selvyyden vuoksi, että Sote-uudistuksen täytäntöönpanoon liittyvän lakisääteisen Yhtiön osakkeiden ja tämän Sopimuksen siirron tapahduttua siirtävä Osakas ei ole vastuussa siirronsaajana olevan Hyvinvointialueen sopimusrikkomuksista, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu.

14.2.5 Osakas, jonka oikeudet ja velvoitteet siirtyvät tämän Sopimuksen mukaisesti kolmannelle osapuolelle, on velvollinen siirron yhteydessä ilmoittamaan siirronsaajalle Yhtiön Osakkaiden toissijaisesta velvoitteesta vastata yhdessä muiden Osakkaiden kanssa omistusosuutensa suhteessa Yhtiön Toimitussopimukseen ja Palvelusopimukseen perustuvista korvausvastuista ja maksuvelvoitteista Järjestelmätoimittajaa kohtaan siltä osin kuin Yhtiö ei ole korvausta tai maksua suorittanut, jos molemmat seuraavat edellytykset täyttyvät:

- Yhtiön korvausvastuu tai maksuvelvoite Järjestelmätoimittajaa kohtaan on vahvistettu suomalaisen tuomioistuimen lainvoimaisella ratkaisulla tai Järjestelmätoimittajan ja Yhtiön välisen sopimuksen mukaisessa välimiesmenettelyssä annetulla täytäntöönpanokelpoisella välitystuomiolla; ja
- Yhtiö on todettu täytäntöönpanomenettelyssä maksukyvyttömäksi tai asetettu konkurssiin tai selvitystilaan tai hyväksytty yrityksen

saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaiseen saneerausmenettelyyn.

14.2.6 Erillisen ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on ainoastaan varmistaa, että siirronsaajalle tiedotetaan velvoitteesta.

15 TIEDOKSIANNOT

15.1 Tämän Sopimuksen mukaiset ja muut Yhtiöön liittyvät ilmoitukset ja tiedoksiannot voidaan lähettää joko sähköisesti tai postin välityksellä. Ilmoitukset katsotaan asianmukaisesti toimitetuiksi, kun sähköinen viesti on lähetetty tai kun seitsemän päivää on kulunut postitse toimitettavan tiedoksiannon lähettämisestä.

15.2 Tähän Sopimukseen liittyvät ilmoitukset ja tiedoksiannot on toimitettava seuraavien yhteystietojen mukaisesti:

Helsingin kaupunki
Pohjoisesplanadi 11-13, 00170 Helsinki / PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

Kauniaisten kaupunki
Kauniaistentie 10, 02700 Kauniainen / PL 52, 02701 Kauniainen
kirjaamo@kauniainen.fi

Kirkkonummen kunta
Ervastintie 2, 02400 Kirkkonummi / PL 20, 02401 Kirkkonummi
kirjaamo@kirkkonummi.fi

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä HUS
Stenbäckinkatu 9, 00029 HUS / PL 100, 00029 HUS
keskuskirjaamo@hus.fi

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä
PL 46, 05801 Hyvinkää
kirjaamo@tuusula.fi

Keravan kaupunki
Kauppakaari 11, PL 123, 04201 Kerava
kerava@kerava.fi

Inkoon kunta
PL 6, 10211 Inkoo
inkoo@inkoo.fi

Loviisan kaupunki
PL 77, 07901 Loviisa
kaupunki@loviisa.fi

Siuntion kunta
Puistopolku 1, 02580 Siuntio

siuntio(at)siuntio.fi

Oy Apotti Ab
PL 26 (Valimotie 17-19), 00380 Helsinki
apotti@apotti.fi

15.3 Osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan yhteystietojensa muutoksesta välittömästi muille Osapuolille.

16 SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

16.1 Pdf-kopion toimittaminen allekirjoitetusta Sopimuksesta tai Sopimuksen allekirjoitetusta allekirjoitussivusta tai Sopimuksen allekirjoittaminen sähköisesti on Osapuolta sitova ja vastaa alkuperäisen allekirjoitetun Sopimuksen toimittamista.

[*allekirjoitukset seuraavalla sivulla*]

HELSINGIN KAUPUNKI

_____
Nimi:
Asema:

VANTAAN KAUPUNKI

_____
Nimi:
Asema:

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

_____
Nimi:
Asema:

KIRKKONUMMEN KUNTA

_____
Nimi:
Asema:

HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄ (HUS)

_____
Nimi:
Asema:

KESKI-UUDENMAAN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

_____
Nimi:
Asema:

KERAVAN KAUPUNKI

_____
Nimi:
Asema:

INKOON KUNTA

_____
Nimi:
Asema:

LOVIISAN KAUPUNKI

_____
Nimi:
Asema:

SIUNTION KUNTA

_____
Nimi:
Asema:

OY APOTTI AB

_____
Nimi: Hannu Välimäki
Asema: Toimitusjohtaja

YHTIÖJÄRJESTYS

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Oy Apotti Ab.

Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

2 § Toimiala

Yhtiön toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita.

3 § Yhtiön toiminta ja tarkoitus

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille eikä se jaa osakkeenomistajille osinkoa. Mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Yhtiö on sen omistavien hankintayksiköiden sidosyksikkö ja se voi toimia omistajiensa yhteishankintayksikkönä.

4 § Hallitus

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu vähintään seitsemän ja enintään yhdeksän varsinaista jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallitukselle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen kutsuu koolle puheenjohtaja vähintään yhtä viikkoa ennen kokouspäivää. Kokouskutsu on toimitettava sähköpostilla kunkin hallituksen jäsenen ilmoittamaan osoitteeseen. Kokouksessa käsiteltäviin asioihin liittyvä asianmukainen kokousmateriaali tulee lähettää hallituksen jäsenille viimeistään yhtä viikkoa ennen kokousta. Hallitus kokoontuu tarpeen mukaan.

Hallituksen jäsenille maksetaan palkkiota yhtiön hallituksessa toimimisesta yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti. Hallituksen jäsenten toimikausi on yksi vuosi siten, että toimikausi alkaa vaalin suorittaneen varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä ja päättyy uuden vaalin suorittaneen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

5 § Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä toukokuun loppuun mennessä.

Kokouksessa on:

esitettävä
1. tilinpäätös ja toimintakertomus;
2. tilintarkastuskertomus;

päätettävä
3. tilinpäätöksen vahvistamisesta;
4. taseen osoittaman voiton käyttämisestä;
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
6. hallituksen jäsenten lukumäärästä
7. hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille maksettavista palkkioista;

valittava
8. hallituksen jäsenet sekä hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja;
9. tilintarkastajat.

6 § Ylimääräinen yhtiökokous

Ylimääräinen yhtiökokous on kutsuttava koolle osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:ssä määrätyissä tilanteissa.

Ylimääräinen yhtiökokous on lisäksi pidettävä tilintarkastajan tai, osakkeenomistajan omistusosuudesta riippumatta, osakkeenomistajan vaatiessa sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelemistä varten.

7 § Yhtiökokouksen päätöstä ja/tai määräenemmistöpäätöstä edellyttävät asiat

Yhtiön kannalta taloudellisesti merkittävät, periaatteellisesti laajakantoiset sekä toiminnan laadun ja laajuuden kannalta epätavalliset asiat on käsiteltävä yhtiökokouksessa.

Seuraavista asioista on päätettävä yhtiökokouksessa siten, että ehdotusta on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista:

i. yhtiön liiketoimintasuunnitelman vähäistä merkittävämmät muutokset; sekä
ii. yhtiön konkurssihakemus tai hakemus yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta.

Seuraavista asioista on päätettävä yhtiökokouksessa siten, että ehdotusta on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista ja että vähintään kolme (3) yhtiökokouksessa läsnä olevaa osakasta kannattaa päätöstä:

i. yhtiön liiketoiminnan myyminen ja lopettaminen;
ii. sellaisten vähäistä merkittävimpien sopimusten solmiminen tai sijoitusten tekeminen, jotka eivät kuulu yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan;
~~iii. yhtiön henkilöstöpolitiikan keskeiset periaatteet;~~

iii. ~~iv.~~ taloudellisesti merkittävä tai tavanomaisesta poikkeava lainanotto; sekä
iv. ~~v.~~ yhtiön omaisuuden luovuttaminen vakuudeksi tai yhtiön takauksen antaminen.

8 § Hallituksen määräenemmistöpäätöstä vaativat asiat

Seuraavista asioista on päätettävä hallituksessa siten, että ehdotusta on kannattanut vähintään 2/3 hallituksen jäsenistä:

i. toimitusjohtajan valitseminen ja erottaminen sekä toimitusjohtajasopimuksen ehdot;
ii. yhtiöjärjestyksen suostumuslausekkeen mukaisen suostumuksen antaminen yhtiön osakkeiden hankintaan~~.~~; sekä
iii. uuden osakkaan liittymisen taloudelliset ehdot, elleivät osakkeenomistajat, jotka omistavat vähintään 2/3 kaikista yhtiön osakkeista, ole asiasta päättäneet.

9 § Yhtiökokouskutsu

Kutsu varsinaiseen yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille kirjallisesti heidän ~~osakeluetteloon~~osakasluetteloon merkittyihin postiosoitteisiinsa tai sähköpostiosoitteisiinsa viimeistään neljä (4) viikkoa ennen kokousta ja ylimääräiseen yhtiökokoukseen viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen kokousta.

10 § Toimitusjohtaja

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka nimittämisestä ja erottamisesta päättää hallitus.

11 § Yhtiön edustamisoikeus

Yhtiötä edustavat hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, kumpikin yksin, tai kaksi hallituksen jäsentä yhdessä. Edustamisoikeus on lisäksi niillä henkilöillä, joille hallitus on antanut edustamisoikeuden.

12 § Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

13 § Tilintarkastajat

Yhtiöllä on tilintarkastajana tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö.

14 § Varojenjako

Koska yhtiön tarkoitus ei ole voiton tuottaminen osakkeenomistajille, yhtiö ei jaa osinkoa. Varoja vapaan oman pääoman rahastosta jaettaessa, osakepääomaa alennettaessa, omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa sekä yhtiötä purettaessa ja rekisteristä poistettaessa varat

käytetään yhtiön toimialan mukaiseen tai sitä vastaavaan käyttöön tai jaetaan osakkeiden osakkeenomistajille osakeomistusten mukaisessa suhteessa osakeyhtiölain mukaisesti.

15 § Suostumuslauseke

Osakkeen hankkimiseen luovutustoimin tarvitaan yhtiön hallituksen suostumus. Suostumuslauseke on toissijainen 16 §:n lunastusoikeuteen nähden. Suostumusta koskeva hakemus on viipymättä tehtävä kirjallisesti hallitukselle yhtiön kaupparekisteriin merkittyyn osoitteeseen.

Suostumuslauseketta ei sovelleta, jos osake luovutetaan tilanteessa, jossa osakkeenomistajan tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain toiselle taholle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistuksesta tai muusta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevasta uudistuksesta johtuen.

16 § Lunastuslauseke

Lunastuslauseke on ensisijainen suostumuslausekkeeseen nähden. Osakkeenomistajilla on oikeus käyttää lunastusoikeuttaan riippumatta siitä antaako hallitus 15 §:n mukaisen suostumuksensa osakkeen hankkimiseen.

Jos yhtiön osakas luovuttaa osakkeitaan muulle taholle kuin yhtiölle tai muille osakkeenomistajille, on toisilla osakkeenomistajilla omistusosuuksiensa suhteessa ensisijaisesti oikeus lunastaa siirtyvät osakkeet. Osakkeen lunastushintana on osakkeen alkuperäinen merkintähinta (pitäen sisällään kaikki kyseisen osakkaan tekemät oman pääoman ehtoiset sijoitukset yhtiöön) tai osakkeen viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen substanssiarvoon perustuva hinta, kumpi näistä on alhaisempi. Mikäli kaikki osakkeenomistajat eivät ole halukkaita käyttämään tätä oikeutta, on muilla oikeuden käyttävillä osakkeenomistajilla oikeus lunastaa näidenkin osuus osakkeista omistusosuuksiensa suhteessa. Jos osakkeenomistajat eivät käytä oikeuttaan, on yhtiöllä toissijainen oikeus lunastaa siirtyvät osakkeet.

Lunastuslauseketta ei sovelleta, jos osake luovutetaan tilanteessa, jossa osakkeenomistajan tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain toiselle taholle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistuksesta tai muusta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevasta uudistuksesta johtuen.

Document comparison by Workshare 10.0 on keskiviikko 5. toukokuu 2021 2.04.43

Input:	
Document 1 ID	iManage://dms.castren.fi/DOCS/11431262/1
Description	#11431262v1<dms.castren.fi> - Apotti yhtiöjärjestys
Document 2 ID	iManage://dms.castren.fi/DOCS/11431262/2
Description	#11431262v2<dms.castren.fi> - Oy Apotti Ab - Yhtiöjärjestys LUONNOS 5.5.2021
Rendering set	Standard

Legend:	
Insertion	
~~Deletion~~	
~~Moved from~~	
Moved to	
Style change	
Format change	
~~Moved deletion~~	
Inserted cell	
Deleted cell	
Moved cell	
Split/Merged cell	
Padding cell	

Statistics:	
	Count
Insertions	10
Deletions	5
Moved from	0
Moved to	0
Style change	0
Format changed	0
Total changes	15

28 § Kiinteistö Oy Hakucenterin yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen

VD/7745/00.01.01.01/2020

RV/K-ML/RK-K/TK/HY-L

Konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisessä osassa linjataan kaupungin yhteisöjä koskevaa omistajapolitiikkaa ja erityisessä osassa määritellään yhteisökohtaisesti yhteisön tarkoitus konsernissa sekä asema kaupungin palvelutuotannossa. **Kaupunginvaltuusto** on hyväksynyt konserniyhteisöjen omistajapoliittiset linjausten yleisen osan kokouksessaan 21.9.2020 (§ 7).

Konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisen osan hyväksymisen jälkeen kaikille kaupungin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vahvistetaan yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa kuvataan muun muassa yhteisön toiminnan tarkoitus, perusteet kaupungin omistajuudelle ja yhteisölle asetettavat pitkän aikavälin tavoitteet. Erityinen osa eli yhteisökohtaiset linjaukset valmistellaan päätöksentekoon yhteisökohtaisesti tai sopivissa yhteisöryhmissä. Yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia voidaan tarkistaa valtuustokausittain.

Kiinteistö Oy Hakucenteristä on tullut kaupungin tytäryhtiö joulukuussa 2020 tehtyjen osakekauppojen jälkeen, kun kaupunkikonsernin omistus nousi yhtiön osalta yli 50 %:iin. Yhtiölle ei ole vielä hyväksytty omistajapoliittisia linjauksia.

Kiinteistöosakeyhtiöiden omistuksessa kaupungin kannalta merkityksellistä on yhtiön omaisuuden arvon säilyttäminen asianmukaisin hoito- ja korjaustoimenpitein. Niiden yhtiöiden osalta, jossa yhtiön omistaman rakennuksen käytöstä tullaan luopumaan tulevaisuudessa, on kirjattu, että rakennukselle tehdään vain terveellisyyden ja turvallisuuden takaamiseksi välttämättömät korjaustoimenpiteet.

Konsernijaosto 17.5.2021 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Kiinteistö Oy Hakucenterin yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset ja toteaa, että linjaukset tulevat voimaan kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

———

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 28

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteenä olevan Kiinteistö Oy Hakucenterin yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, ja
b) todeta, että linjaukset tulevat voimaan kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Kiinteistö Oy Hakucenter yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

YHTEISÖKOHTAISET OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

KIINTEISTÖ OY HAKUCENTER

Kaupunkikonsernin omistus	53,4 %
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallita Vantaan kaupungin 94. kaupunginosan korttelissa 94019 sijaitsevaa tonttia nro 25 sekä sillä olevaa liikerakennusta.

Taustaa yhtiötä koskeviin linjauksiin

Yhtiö omistaa Hakunilan keskuksessa olevan liikekiinteistön. Rakennus on valmistunut 1986. Kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 35,25 % ja kaupungin tytäryhtiö VTK Kiinteistöt Oy omistaa 18,2 %. Kaupungin hallitsemat tilat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytössä.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa

Hakunilan ostoskeskus sijaitsee Vantaan Ratikan linjauksen varrella. Hakunila on tärkeä täydennysrakentamisen alue Vantaalla tulevaisuudessa. Ostoskeskus muodostuu kahdesta yhtiöstä, Kiinteistö Oy Hakucenter Oy:stä ja Hakunilan Keskus Oy:stä. Kaupungilla on omistusta molemmissa yhtiöissä. Yhtiöiden omistus liittyy Hakunilan kehittämissuunnitelmien edistämiseen, sillä ostoskeskuksen kehittäminen on avainasemassa aluekehityksen osalta. Kaupungin omistuksen perusteena on varmistaa kaupungin palveluiden alueellinen tuottaminen pitkällä aikavälillä kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tavoitteet vuosille 2021–2024

Yhtiö huomioi toiminnassaan kaupunkistrategiset tavoitteet ja sen, että yhtiö osaltaan myötävaikuttaa kaupungin aluekehittämisen tavoitteiden toteutumiseen Hakunilassa. Samoin yhtiö huolehtii rakennuksen arvon säilymisestä sekä turvaa kiinteistön toimintakunnossa pysymisen huomioiden rakennuksen elinkaari ja jäljellä oleva käyttöikä. Yhtiöllä tulee olla pitkän tähtäimen suunnitelma ja korjauksia suoritetaan PTS:n mukaisesti kuitenkin rakennuksen suunniteltu käyttöikä huomioiden.

Erityisvaatimukset hallituksen osaamiseen liittyen ja hallituksen koko

- Kiinteistöliiketoiminta-alan osaaminen
- Kiinteistöosakeyhtiöihin liittyvä hallinto-osaaminen
- Hallituksen koko 5 (2 kaupungin ja 1 VTK:n edustaja)

29 § Mårtensdals bildningsrum tarveselvityksen hyväksyminen

VD/3320/10.03.02.01/2021
RV/HP/PW/EK/LO/RV/MR/IK/HY-L

Mårtendals skolan koulurakennuksen perusparannus ja koulurakennuksen yhteyteen rakennettava päiväkotilaajennus vahvistavat ruotsinkielisten varhaiskasvatuspalveluiden ja perusopetuksen kokonaisuutta Vantaalla. Muutosten ja perusparannusten myötä koulun tilat vastaavat paremmin uuden opetussuunnitelman mukaisiin vaatimuksiin. Hankkeelle laskettu kokonaiskustannusennuste on 12 876 000 euroa (alv 0 %, KL 100,5).

Tarveselvitys koskee Mårtensdals skolan (vuosiluokat 1–6) koulurakennusta sekä sen yhteyteen rakennettavaa päiväkotilaajennusta. Koulun tiloissa tehdään muutoksia, jotta ne paremmin soveltuisivat uuden opetussuunnitelman opetuksen järjestämistä koskeviin vaatimuksiin. Rakennukseen tehdään myös tarvittavia perusparannuksia ja korjauksia mm. lattiapinnat ja vesikatto uusitaan. Koulun tiloissa huomioidaan myös nuoriso- ja kirjastotoiminnan, musiikkiopiston, Folkhälsanin sekä aamu- ja iltapäiväkerhon tarpeet.

Mårtensdals skolanin rakennusta laajennetaan 140 tilapaikan päiväkotilaajennuksella, joka korvaa käyttöikänsä lopussa olevan Daghemmet Timotejn tilat. Koulussa on tällä hetkellä 167 oppilasta, mitoittava oppilaspaikkamäärä on noin 240 oppilasta.

Vantaa on nopeasti kasvava kunta ja Länsi-Vantaalle muuttaa paljon lapsiperheitä ja nuoria. Vantaalaisista 2,4 % on ruotsinkielisiä ja he asuvat eri puolilla Vantaata. Ruotsinkielistä keskustaa ei ole. Tästä syystä ruotsinkieliset erilaiset palvelumuodot ovat hajanaiset ja usein riittämättömät. Perheiden etäisyydet päiväkoteihin ja kouluihin ovat keskimäärin pidempiä kuin suomenkielisiä palveluja käyttävillä Vantaalla. Jotta Vantaa olisi houkutteleva vaihtoehto ruotsinkielisille, tulisi heille tarjota heidän tarpeisiinsa vastaavia palveluita. Yksi tapa tehdä Länsi-Vantaasta houkuttelevampi on luoda ruotsinkielisistä palveluista helposti saatava looginen kokonaisuus.

Lasten ja nuorten toiminnan julkiset tilat purettiin vuonna 2019 ja Vantaan musiikkiopisto on muutaman vuoden kuluttua ilman tiloja. Lasten, nuorten, aikuisten sekä senioreiden toimintamahdollisuudet ovat riittämättömät. Länsi-Vantaalla ei ole ruotsinkielisille varsinaista kokoontumispaikkaa, joka voisi osaltaan lisätä yhteenkuuluvuutta ja siten lisätä länsi-Vantaan ruotsinkielisten hyvinvointia.
Koulu ja päiväkoti muodostavat yhdessä iltapäiväkerhon, kirjaston-, nuoriso- ja ruotsinkielisen musiikkiopiston toimintojen kanssa Mårtensdals bildningsrum.

Koulurakennuksessa tehdään jonkin verran muutoksia; vanha keittiö puretaan ja muutetaan ruokasaliksi, samoin viereinen luokkatila, kaksi muuta luokkatilaa muutetaan opettajanhuoneeksi ja henkilökunnan tiloiksi, vanhoista hallintotiloista tehdään kaksi opetustilaa. Lisäksi koulun yhteen avotilaan tehdään eriyttämistiloja ja musiikin harjoitteluhuone (äänieristetty). Suurin yksittäinen korjauskohde on vesikatto, joka uusitaan kokonaan kantaviin rakenteisiin asti.

Päiväkotilaajennus tulee tontin pohjoisosaan rinteeseen. Päiväkodissa sovelletaan Vantaan päiväkoti konseptia ja tilaohjelmaa, joka on ollut kustannusarvion pohjana. Päiväkodin sijoittaminen osin kaavaan osoittaman rakennusalan ulkopuolelle edellyttää poikkeamislupaa.

Kustannusennuste kustannustasolla KL 100,5 (02/21) on päiväkodille 7 476 000 € ja koululle 5 400 000 € (alv 0 %).

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2021–2030 on päiväkoti lisärakennukselle / laajennukselle, sisältäen koulun kanssa yhteisen keittiön ja ruokasalilaajennuksen, määrärahavaraus 2020–2025 7,1 M€. Koululle on varattu 3 M€ korjaus- ja muutostöille (alv 0 %).

Opetuslautakunta 19.4.2021 § 11
Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi
a) Mårtensdals bildningsrum 06.04.2021 päivätty tarveselvitys ja sille laskettu kustannusennuste kustannustasolla KL 100,5 (02/21) päiväkodille 7 476 000 € ja koululle 5 400 000 € (alv 0 %).
b) Hankesuunnitteluvaiheessa sisältö ja kustannukset sovitetaan uuden investointiohjelman mukaiseen talouskehykseen.

Tekninen lautakunta 5.5.2021 § 11
Päätettiin
a) esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Mårtensdals bildningsrum 06.04.2021 päivätty tarveselvitys ja sille laskettu kustannusennuste kustannustasolla KL 100,5 (02/21) päiväkodille 7 476 000 € ja koululle 5 400 000 € (alv 0 %),
b) että hankesuunnitteluvaiheessa sisältö ja kustannukset sovitetaan uuden investointiohjelman mukaiseen talouskehykseen, ja
c) että hankkeen suunnittelussa ensisijaista tulee olla rakennuksen teknisen kunnon varmistaminen ja korjausten oikea-aikainen toteuttaminen.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 33 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) hyväksymisestä.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Mårtensdals bildningsrum on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 mukainen hanke. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2021–2030 on määrärahavaraus 2020–2025 7,1 M€ päiväkoti lisärakennukselle / laajennukselle, sisältäen koulun kanssa yhteisen keittiön ja ruokasalilaajennuksen ja koululle on varaus 3 M€ korjaus- ja muutostöille. Tilakeskuksen hankevalmistelussa on laskettu hankkeelle kokonaiskustannusennuste 12 876 000 euroa (alv 0 %). Tilakeskus huomioi määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2022–2025 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 29

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Mårtensdals bildningsrumin 06.04.2021 päivätty tarveselvitys ja sille laskettu kustannusennuste kustannustasolla KL 100,5 (02/21) päiväkodille 7 476 000 € ja koululle 5 400 000 € (alv 0 %),
b) että hankesuunnitteluvaiheessa sisältö ja kustannukset sovitetaan uuden investointiohjelman mukaiseen talouskehykseen, ja
c) että hankkeen suunnittelussa ensisijaista tulee olla rakennuksen teknisen kunnon varmistaminen ja korjausten oikea-aikainen toteuttaminen.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti päätösesityksen c-kohdan kuulumaan seuraavasti: *että hankkeen suunnittelussa otetaan huomioon sekä oppimisympäristöjen uudistaminen että rakennuksen teknisen kunnon varmistaminen ja korjausten oikea-aikainen toteuttaminen.*

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:
- Mårtensdals bildningsrum 6.4.2021 päivätty tarveselvitys liitteineen

Täytäntöönpano: Tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Lars Ollonqvist, puh. 050 314 5086, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/3320/10.03.02.01/2021

luonnos **2021-04-06**
revisio

TARVESELVITYS
Mårtensdals bildningsrum

Ilmakuva

VANTAAN KAUPUNKI
TILAKESKUS
HANKEVALMISTELU

Vantaa
Vanda

LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 29 §

x

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARVETIETOKORTTI 7

2. YHTEENVETO 9

3. PERUSTELUT TARPEELLE 9

Mårtensdals bildningsrum 9

3.1. PALVELUSTRATEGISET LINJAUKSET / LIITTYMINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMAAN 9

3.2. VÄESTÖENNUSTE / SUHDE KOKONAISTARPEESEEN 10

3.3. ESISELVITYKSET / VAIHTOEHTOISET TILANHANKINTATAVAT / MUIDEN PALVELUTARPEIDEN YHDISTÄMINEN(TOIMITILAVERKKOSELVITYKSET) 10

3.4. KUNTOARVIO, SISÄILMA-, KOSTEUS-, HAITTA-AINESELVITYKSET 11

3.5. AIEMMAT PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET 11

4. RAKENNUSTEN KUNTO 11

Mårtensdals skolan rakennus 11

Daghemmet Timotejn nykyinen rakennus 12

5. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET 13

5.1. TOIMINNALLISET TAVOITTEET, LASTEN JA NUORTEN OSALLISTAMINEN 13

5.2. PÄIVÄKODIN MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET 13

5.2.1. Päiväkodin mitoitus 13

5.2.2. Päiväkodin pedagogisen toiminnan ja toiminnallisuuden tavoitteet 13

5.2.3. Päiväkodin tunnusluvut ja tilaohjelma 14

5.2.4. Mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit 14

5.3. KOULUN MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET 15

5.3.1. Koulun mitoitus ja nykytila 15

5.3.2. Toiminnan kuvaus ja toiminnalliset tavoitteet 16

5.3.3. Koulun mitoitusperusteet 18

5.3.4. Tilojen vaatimukset ja tilalliset tavoitteet 18

5.4. ATERIAPALVELUN TAVOITTEET 19

5.5. PUHTAUSPALVELUTAVOITTEET 20

5.5.1. Tilatavoitteet 20

5.5.2. Jätehuolto 21
5.6. VÄESTÖNSUOJA 21
5.7. ARKKITEHTONISET JA RAKENNUSHISTORIALLISET TAVOITTEET 21
5.8. ELINKAARITAVOITE (PERUSPARANNUKSEN TAVOITE, KÄYTTÄJÄN AIKATAVOITE) 21
5.9. TEKNISET TAVOITTEET (RAK, LVIS) 21
5.9.1. Rakennetekniikka 21
5.9.2. LVIA-TEKNIIKKA 23
5.9.3. SÄHKÖTEKNIIKKA 25
5.10. ELINKAARITAVOITTEET, ENERGIATEHOKKUUSTAVOITTEET 28
5.11. SISÄILMATAVOITTEET 28
6. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 28
6.1. SIJAINTI JA HALLINTA 28
6.2. KAAVA- JA KIINTEISTÖTIEDOT, RASITTEET 29
6.3. TONTIN RAKENNETTAVUUS, ALUSTAVA RAKENNETTAVUUSSELVITYS 30
6.4. LIIKENNE, PYSÄKÖINTI, KADUT JA KUNNALLISTEKNIIKKA, MELUSELVITYS 31
6.5. TONTIN KUIVATUS JA HULEVESIEN KÄSITTELY 31
7. VÄISTÖTILATARVE 31
8. KUSTANNUSENNUSTE 31
8.1. INVESTOINTIKUSTANNUSENNUSTE (TONTISTA AIHEUTUVAT KUSTANNUKSET) 31
8.2. €/TILAPAIKKA 32
8.3. VÄISTÖTILAKUSTANNUKSET 32
8.4. PURKUKUSTANNUKSET 32
9. RAHOITUS JA AIKATAULU 32
10. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET 32
10.1. ENSIKERTAISEN KALUSTAMISEN JA VARUSTAMISEN KUSTANNUKSET 32
10.2. TOIMINTAKUSTANNUKSET HALLINTOKUNNALLE 32
11. RISKIT 33
12. TYÖRYHMÄN JÄSENET 33
LIITEASIAKIRJAT 33

1. TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi:
Mårtensdals bildningsrum.
Mårtensdals skola perusparannus ja päiväkotilaajennus / -lisärakennus Daghemmet Timotej

Tarpeen kuvaus:
Koulun tilat muutetaan vastaamaan uuden opetussuunnitelman mukaisiin opetuksen järjestämisen vaatimuksiin. Samalla koulurakennuksessa suoritetaan korjauksia, kuten esim. vesikatto ja lattioiden kosteusvaurioita.
Mårtensdals skolan rakennusta laajennetaan 140 tilapaikan päiväkotilaajennuksella, joka korvaa käyttöikänsä lopussa olevan Daghemmet Timotejn tilat.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
- Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027
- Päiväkotiverkkoselvitys, päiväkotikiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, toimitilajohtaminen 2020
- Mårtensdals skola: perustiedot ja rakennettavuus (Toimitilajohtaminen, 2013)
- Kohteessa tehdyt tutkimukset

Tarpeen perustelut:
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalla. Palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 mukaisesti ruotsinkielistä kouluverkkoa on myös tarkasteltu siten, että on selvitetty mahdollisuuksia rakentaa yhteisiä kampuksia, joissa on sekä varhaiskasvatuksen että koulun palveluja samalla tontilla.
Koulun tiloissa huomioidaan myös nuoriso- ja kirjastotoiminnan, musiikkiopiston, Folkhälsanin sekä aamu- ja iltapäiväkerhon tarpeita. toimivampia oppimisympäristöjä.

Käyttäjähallintokunta:
Kasvatus ja oppiminen.

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
Martinlaakso, 01620 Vantaa	092–017-556–1	16319 m^2

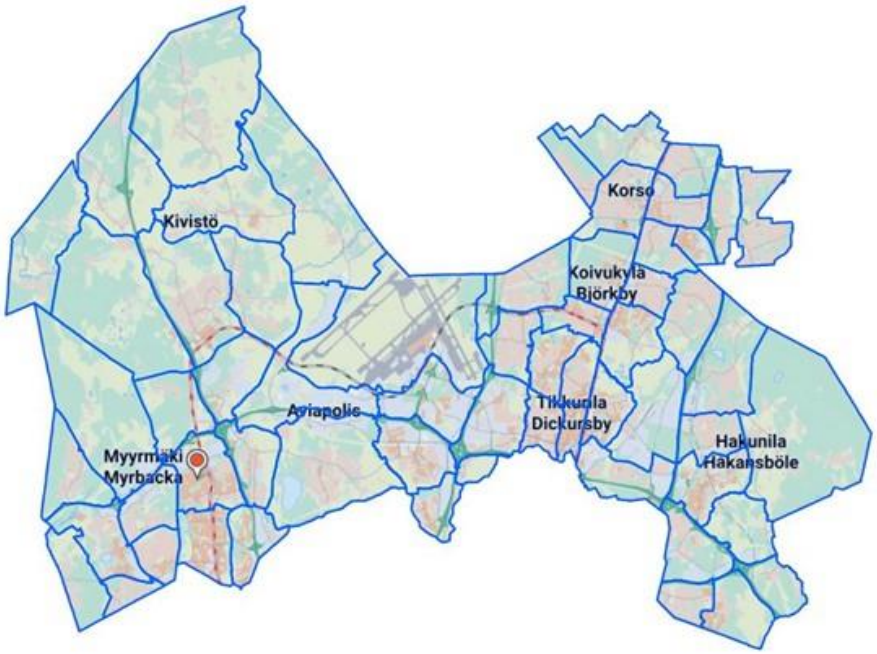
Osoite ja tontti:	**Kaavatiedot:**	**Rakennusoikeus:**
Laajavuorenpolku 4 / Raiviosuonpolku 1	Kaavamuutos, lainvoimainen, 000133-Martinlaakso-17550 YM	e=0,6=> 9791 m^2

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %) KL 100,5 (02/21)	**brm^2**	**htm^2**	**hym^2**	**Investointikustannus**		
				milj.€	**€ / brm^2**	**€ / hym^2**
Uudisosa; lisärakennus laajennus (päiväkoti)	***1741***	*1472*	***1209***	7,476	4294	6183
Muutos / peruskorjaus (koulu)	***2635***	*2360*	***2113***	5,400	2049	2555
Liikuntasalin laajennus (optio)	***58,5***	*56*	***56***	0,25	4464	4464
Hankkeen tilapaikkamäärä	Koulu 240 oppilaspaikkaa, Daghemmet Timotej 140 tilapaikkaa (sis. esiopetuksen tilapaikat)					

Investointikustannus tilapaikkaa kohden	53 400 € / tilapaikka päiväkoti (alv 0 %)
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden	27 900 € / oppilaspaikka koulu (alv 0 %)

Väistötilan tarve:
Daghemmet Timotej jatkaa toimintaansa olemassa olevissa tiloissaan päiväkotilaajennuksen valmistumiseen saakka, eikä näin ollen tarvitse toiminnalleen väistötiloja rakentamisen aikana. Mårtensdals skolanin tiloissa toimiva esiopetusryhmä tarvitsee toiminnalleen väistötilat koulun tilojen peruskorjauksen ajaksi. Sanomalan tilat toimivat väistötiloina esiopetukselle.

Mårtensdals skolan oppilaat tarvitsevat väistötilat. Sanomalan opetuskäyttöön muutetut tilat toimivat väistötiloina koululle.		
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Päiväkoti lisärakennukselle / laajennukselle, sisältäen koulun kanssa yhteisen keittiön ja ruokasalilaajennuksen, määrärahavaraus on 7,1 M€. Koululle on varattu 3 M€ korjaus- ja muutostöille.		
Hankkeen toteutusaikataulu: 2021–2023		
Ylläpitokustannukset € / v (pois lukien toimintakustannuksiin sisältyvät siivouskustannukset): Päiväkoti 572 208 € / v. Koulu 522 240 € / v		
Toimintakustannukset hallintokunnalla € / v: Daghemmet Timotejn toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut pysyvät ennallaan. Kuluissa on huomioitu korvattavan Daghemmet Timotejn ja hallinnollisesti siihen kuuluvan Mårtensdals skolanissa toimivan esiopetusryhmän toimintakulut. Koulun, Mårtensdals skola, toimintakustannukset säilyvät ennallaan.		
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: Päiväkotilaajennus 95 000 €, Koulu 80 000 €,		
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle		
Tuleva vuokra päiväkoti (alv 0 %)	*572 208 € / v*	*32,39 € / m² / kk*
Vuokravaikutus päiväkoti	*47 684 € / kk*	*572 208 € / v*
Vuokravaikutus / tilapaikka päiväkoti	*4087,2 € / tilapaikka / v*	*340,6 € / tilapaikka / kk*
Tuleva vuokra koulu (alv 0 %)	*78 055 € / kk*	*34,00 € / m² / kk*
Vuokravaikutus koulu	*43 520 € / kk*	*522 240 € / v*
Vuokravaikutus / oppilaspaikka	*2 176 € / oppilaspaikka / v*	*181,33 € / oppilaspaikka / kk*
Laatija(t): Lars Ollonqvist, Janne Myllylä, Hannu Haarala, Anders Vikström, Olga Jefemkina, Petri Kokkonen		**Päivämäärä:** 2021-04-06

2. YHTEENVETO

Tarveselvitys koskee Mårtensdals skolan (vuosiluokat 1–6) koulurakennusta sekä sen yhteyteen rakennettavaa päiväkotilaajennusta. Koulun tiloissa tehdään muutoksia, jotta ne paremmin soveltuisivat uuden opetussuunnitelman opetuksen järjestämistä koskeviin vaatimuksiin. Rakennukseen tehdään myös tarvittavia perusparannuksia ja korjauksia mm. lattiapinnat ja vesikatto uusitaan. Koulun tiloissa huomioidaan myös nuoriso- ja kirjastotoiminnan, musiikkiopiston, Folkhälsanin sekä aamu- ja iltapäiväkerhon tarpeet.
Mårtensdals skolanin rakennusta laajennetaan 140 tilapaikan päiväkotilaajennuksella, joka korvaa käyttöikänsä lopussa olevan Daghemmet Timotejn tilat. Huomioidaan sukupuolinäkökulma suunnittelussa ja käytetään sukupuolitietoista budjetointia mahdollisuuksien mukaan.

Koulu ja päiväkoti muodostavat yhdessä iltapäiväkerhon, kirjaston-, nuoriso- ja ruotsinkielisen musiikkiopiston toimintojen kanssa Mårtensdals bildningsrum.

3. PERUSTELUT TARPEELLE

MÅRTENSDALS BILDNINGSRUM

Kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman mukaan ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalla. Länsi-Vantaan varhaiskasvatusikäisten ja alakouluikäisten määrä kasvaa Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan 2020-2030 varhaiskasvatusikäisten osalta +2482 lapsella ja alakouluikäisten osalta + 744 lapsella. Vantaalaisista noin 2,4 % on ruotsinkielisiä.

3.1. Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Palveluverkkosuunnitelman mukaan toimialan yhteishankkeet ovat osa palveluverkon kehittämistä.

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027) mukaan ruotsikielinen varhaiskasvatus ja perusopetus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalle. Varhaiskasvatuksen kunnallista palveluverkkoa tukevat yksityiset päiväkodit. Varhaiskasvatuksen strategiana on lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta maltillisesti.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa kehitetään uudishankkeilla, joiden optimikoko on noin 160–192 tilapaikkaa. Tilat ovat uuden oppimisympäristön mukaiset ja joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin. Osassa tiloista huomioidaan mahdollisuus tarjota niitä organisaation ulkopuolisille käyttäjille varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Kohteen suunnittelussa noudatetaan toimitilajohtamisen yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa kehittämään Vantaan päiväkotikonseptia.

Ruotsinkieliseen kouluverkkoon kuuluu neljä alakoulua, joissa kolmessa opetetaan myös esiopetusta tällä hetkellä. Aviapoliksen suuralueella sijaitseva Kyrkobyn koulu kuuluu hallinnollisesti Myyrmäen suuralueella olevaan Mårtensdals skolaan. Oppilaat tulevat kouluun laajalta alueelta, joten paikalliset muutokset eivät juuri vaikuta oppilasmääriin. Ruotsinkielisissä kouluissa on koulukuljetusten piirissä noin 40 % vuosiluokkien 1–6 oppilaista.

Koulurakentamisessa siirrytään kotiluokka-ajattelusta ryhmätila-ajatteluun, jossa tilakokonaisuutta ajatellaan moduulina. Moduulissa tiloja voidaan jakaa päivän mittaan joustavasti tukemaan erilaisia opetus- ja oppimistuokioita. Olemassa olevissa kouluissa muokataan tilaratkaisuja mahdollisuuksien mukaan kohti ryhmätila-ajattelua, joka tukee pari- ja tiimiopettajuutta.

3.2. Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalla. Mårtensdals Bildningsrum Daghemmet Timotej tulee palvelemaan pääosin läntisen Vantaan ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakeutuvia lapsia ja Mårtensdals skola palvelee vastaavasti pääosin läntisen Vantaan ruotsinkieliseen perusopetukseen hakeutuvia lapsia. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hakijoista ainakin viidesosa ovat väestörekisterin mukaan suomenkielisiä.

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2020–2030
Aviapoliksen, Kivistön ja Myyrmäen suuralueet	10 kk - 6 v	6722	6717	6759	6949	7226	7488	7859	8254	8570	8894	9206	+2484
Aviapoliksen, Kivistön ja Myyrmäen suualueet	6 v- 11 v	6686	6770	6685	6677	6744	6773	6778	6842	7001	7209	7430	+744

Taulukko1. Aviapoliksen, Kivistön ja Myyrmäen suuralueiden yhteenlaskettu varhaiskasvatus- ja alakouluikäisten lasten määrän kehitys Vantaan virallisen väestöennusteen 2020–2030 mukaan.

Länsi-Vantaan alueeksi väestöennusteen näkökulmasta on tässä asiakirjassa määritelty Aviapoliksen, Kivistön ja Myyrmäen suuralueet. Aviapoliksen, Kivistön ja Myyrmäen suuralueiden varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan Vantaan virallisen väestöennusteen 2020–2030 mukaan kasvavan ennustekaudella 2482 lapsella ja alakouluikäisten määrän 744 lapsella. Vantaalaisista noin 2,4 % on ruotsinkielisiä.

3.3. Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen(toimitilaverkkoselvitykset)

Myyrmäen suuralueen päiväkotikiinteistöjen tarpeita on selvitetty vuonna 2020 valmistuneessa alueellisessa päiväkotiverkkoselvityksessä (toimitilajohtaminen). Myyrmäen alueilla ei ole kiinteistöjä, joita voisi hyödyntää riittäviksi päiväkotitiloiksi.

3.4. Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset

Mårtensdals skolan

Mårtensdals skolan, kuntotutkimus Ramboll Oy, valmistuu kevät 2021
Mårtensdals skolan kosteusmittausraportti, Trio 19.10.2018
Mårtensdals skolan muistio kosteusmittauksista, Ramboll 15.5.2015
Mårtensdals skolan, sisäilmatutkimus ISS 15.5.2015
Mårtensdals skolan, pohjaviemärien sisäpuolinen tv-kuvaus, Tekmanni sercive 30.7.2004
Mårtensdals skolan, asbestikartoitus TutkimusKortes 28.5.2004
Mårtensdals skolan, kosteusvauriokartoitus TutkimusKortes 28.5.2004

Timotejn päiväkoti

Päiväkoti Timotejn, Sisäilmasto- ja kosteustekninen kuntotutkimus Sweco Oy 2.6.2015
Timotejn päiväkoti, Lämpökuvausraportti ThermoSunEco Oy 29.11.2013
Timotejn päiväkoti, Ilmanvaihtotekninen kuntotutkimus Vahanen Oy 20.1.2012
Timotejn päiväkoti, Alustatilan tiiviys- ja kuntokartoitus ASB-yhtiöt 4.1.2012
Timotejn päiväkoti, Asbesti- ja haitta-ainekartoitus ASB-yhtiöt 30.12.2011
Timotejn päiväkoti, Kosteusvauriokartoitus 30.12.2011
Timotejn päiväkoti, Pintakallistusselvitys ABS-yhtiöt 12.12.2011
Timotejn päiväkoti, Kuntoarvio Start, Raksystems Oy 8.6.2011

3.5. Aiemmat päätökset ja selvitykset

Hankkeesta on tehty esiselvitys 2013 jonka osina oli rakennettavuus- ja tontinkäyttöselvitys päiväkotilaajennuksen viitesuunnitelmineen.
Selvityksessä todettiin, että tontin pohjoisosa on saattoliikenteen (ja huoltoliikenteen) takia käyttökelpoisempi => rinneratkaisu 1–2 kerrosta.

4. RAKENNUSTEN KUNTO

MÅRTENSDALS SKOLAN RAKENNUS

Rakennuksen alkuperäiset rakennesuunnitelmat ovat vuodelta 1975.

Rakennus on peruskorjattu vuonna 2008.

Rakennus on yksikerroksinen. Pienessä osassa rakennusta on kellari, jossa sijaitsee lämmönjakohuone.

Rakennus on perustettu vanhojen suunnitelmien mukaan pääosin kallionvaraisesti teräsbetonianturoiden varaan, pieni osa rakennuksesta on perustettu maanvaraisesti. Perustuksissa ei ole kunnostustarpeita.

Alkuperäisissä perustusleikkauksissa on esitetty salaojitusta.

Rakennuksen alapohja on maanvarainen. Alkuperäisen alapohjan rakenteet ylhäältä alaspäin: pintamateriaali, maanvarainen teräsbetonilaatta, muovikalvo, lämmöneriste, tiivistetty sora ja perusmaa tai kallio. Tutkimuksien mukaan

betonilaatassa on paikallisia kohtia, joissa rakenteen kosteus on korkea. Kosteat lattianosat vaativat korjaustoimenpiteitä. Lisäksi tutkimusten mukaan pilareiden läpimenokohdissa alapohjista on epätiiveyskohtia. Pilareiden juuret alapohjassa vaativat tiivistystoimenpiteitä.

Vuonna 2008 peruskorjauksessa uusittiin osa maanvaraisesta alapohjasta (keittiö, liikuntasalin viereiset pesu-, pukuhuone ja sosiaalitilat ja ulkoseinän vierustat rakennuksen ympäri). Uusitun alapohjan rakenteet ylhäältä päin: pintamateriaali, maanvarainen teräsbetonilaatta, lämmöneriste, pesty sepeli, suodatinkangas ja perusmaa tai kallio.

Märkätiloissa teräsbetonilaatan yläpuolella on tasoite, vedeneristys ja laatoitus ja keittiötiloissa akryylimassa. Liikuntasalissa teräsbetonilaatan yläpuolelle on muovikalvo, joustinmatto, ympäripontattu koivuvaneri ja pintarakenne. Keittiö siirtyy tässä hankkeessa uudisosaan. Nykyisen keittiön lattian pintarakenteet puretaan.

Rakennuksessa on kantava liimapuukehikko. Rakennuksen kantavia pystyrakenteita ovat liimapuupilarit ja kantavia vaakarakenteita liimapuupalkit. Vuoden 2008 remontissa IV-konehuoneiden kohdalla olevia liimapuupalkkeja ja -pilareita on vahvistettu uusilla liimapuupilareilla ja -palkeilla. Liimapuupilareiden alapäät menevät alapohjalaatan alapuolelle. Liimapuupilareiden alapäiden kunto tulee tarkistaa. Muutoin kantaviin rakenteisiin ei kunnostustoimenpiteitä.

Ulkoseinärakenne on puurankainen ulkoseinä. Rakenne ulkoa sisälle päin: rouhepintainen julkisivulevy, pystylaudoitus ja tuuletusrako, tuulensuojalevy (Lujalevy), vaakarunko puu ja lämmöneriste, pystyrunko puu ja, höyrynsulku ja kipsilevy. Valesokkelirakenne, höyrynsulku ja sisälevytys on uusittu v.2008 korjauksissa. Ulkoseinän alaosan kuntotutkimus on tarveselvitysvaiheessa kesken. Ulkoseinän alaosa tullee vaatimaan korjaustoimenpiteitä.

IV-konehuoneiden ulkoseinärakenne ulkoa sisälle päin: Peltiverhous, orret +tuuletusrako, villasandwich-elementti, ääneneristysmineraalivilla. Rakenteisiin ei kunnostustoimenpiteitä.

Rakennuksen väliseinät ovat joko tiilirakenteisia tai peltirankaisia levyseiniä. Musiikkiluokan väliseinärakenne on Kahi-tiili, ääneneristysvilla, ilmarako ja Kahi-tiili. Väliseinärakenteita puretaan tilamuutosvaatimusten laajuudessa.

Rakennuksen yläpohjan kantavat rakenteet ovat liimapuupalkisto ja liimapuupalkiston päällä oleva kantava profiilipelti. Rakennuksen yläpohjan rakenteet sisältä päin: Limapuupalkisto +alakatto, kantava profiilipelti, lämmöneriste, vedeneristyskermit, kallistuskerros kevytsora, kattolevy ja vedeneristyskermit. Vesikattorakenteet puretaan kantavaan rakenteeseen saakka ja uudet rakenteet (höyrynsulku, lämmöneristeet ja vedeneristeet) rakennetaan. Räystäsrakenteet uusitaan/korjataan vesikattotöiden yhteydessä.

DAGHEMMET TIMOTEJN NYKYINEN RAKENNUS

Puurakenteinen päiväkoti on valmistunut 1990. rakennukseen on tehty alapohjan kunnostustöitä ja keittiöremontti. Piha on uusittu 2010 ja hiljattain

leikkivälineet ja -telineet. Rakennus kuitenkin kaipaa kunnostusta niin vesikaton, julkisivujen kuin täydentävien rakennusosiensakin ja teletekniikkansa osalta.
Päiväkoti kuuluu ns. ”kymppipäiväkoteihin”, jotka suunniteltiin 1980- ja 1990-lukujen taitteessa vastaamaan äkillistä päivähoitotarpeen kasvua. Rakennus on suunniteltu viidelle lapsiryhmälle, mutta tilamitoitus on pienempi kuin nykyisten neliryhmäisten päiväkotien mitoitusohje. Kaiken kaikkiaan päiväkoti on ahdas eikä vastaa nykyisiä tarpeita ja tilatavoitteita.
2013 tehdyn selvityksen mukaan päiväkodin peruskorjaamisella ei saavutettaisi toiminnallista, teknistä ja energiataloudellista tavoitetasoa. Silloisen arvion mukaan pienten korjausten avulla voidaan rakennuksen käyttöikää pidentää 5–10 vuotta. Nyt 8 vuotta myöhemmin voidaan todeta, että rakennus on laajan peruskorjauksen tarpeessa ja käytännössä elinkaarensa lopussa.

Päiväkotirakennus esitetään purettavaksi, jolloin tontti vapautuu muuhun käyttöön. Daghemmet Timotej toimintoineen siirretään Mårtensdals skolaniin jota laajennetaan lisäsiivellä päiväkotia varten.

5. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET

5.1. Toiminnalliset tavoitteet, lasten ja nuorten osallistaminen

Osallisuuden suunnittelussa ja menetelmien valinnassa lasten lisäksi huomioidaan päiväkodin ja koulun henkilöstö, lasten huoltajat ja lähialueen asukkaat sekä muut Mårtensdals bildningsrumin toimijat. Mårtensdals bildningsrumin hankkeeseen on laadittu osallisuussuunnitelma, jossa on määritelty tarkemmin osallisuuden toteuttamisen tavoitteet ja toteutustavat hankkeen aikana. Osallisuussuunnitelma (Delaktighetsplan) on tarveselvityksen liitteenä (L9).

5.2. Päiväkodin mitoitusperusteet ja tavoitteet

5.2.1. Päiväkodin mitoitus

Mårtensdals Bildningsrum, Daghemmet Timotej uudisrakennuksena toteutettavaan päiväkotilaajennukseen tulee viisi kotialuetta, yhteensä 140 tilapaikkaa. Päiväkodin tavoitevalmistumisaika on kesäkuussa 2023.

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa 20 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelevät päiväkodin johtajat sekä puhtaus- ja ateriapalveluiden henkilökuntaa sekä vuosittain vaihtuvia opiskelijoita ja tilapäistä avustavaa henkilökuntaa, yhteensä noin 6 henkilöä. Henkilökunnan määrä yhteensä on 26 henkilöä.

5.2.2. Päiväkodin pedagogisen toiminnan ja toiminnallisuuden tavoitteet

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkodin oppimisympäristö on kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen

ikä ja kehitys huomioon ottava. Oppimisympäristö tukee lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua. Se ohjaa leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen, taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Esteettinen ja viihtyisä oppimisympäristö vaikuttaa myönteisesti oppimiseen ja henkiseen hyvinvointiin.

Päiväkodin tilasuunnittelun tehtävänä on tukea Vantaan varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita. Suunnittelulla mahdollistetaan päiväkodin oppimisympäristön muokkaaminen lapsiryhmän tarpeiden mukaiseksi. Joustavat ja muunneltavat oppimisympäristöt tarjoavat lapsille haasteita sekä antavat tilaisuuksia lasten omaehtoiseen pohdintaan, tutkimiseen, ongelmien ratkaisemiseen ja kokeiluun. Varhaiskasvatuksen toiminnassa oppimisympäristöjä rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Esillä olevat lasten työt, rakennelmat ja leikit ovat osa oppimisympäristöä ja yksi pedagogisen dokumentoinnin väline.

Lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta ryhmästä, jossa tilamitoituksellinen tilapaikkamäärä on lasten iästä riippuen minimissään seitsemän ja maksimissaan neljätoista (14). Ryhmissä voi olla lapsia, jotka tarvitsevat kasvun ja kehityksen tukea. Kaksi lapsiryhmää muodostaa kotialueen, jossa he tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista. Pienimpien lasten kotialueet pyritään sijoittamaan maan tasolle.

Päiväkodin sydämen muodostavat ruokailutila, kotikeittiö ja sali. Tavoitteena on, että ne ovat yhdistettävissä. Päiväkodissa järjestetään myös koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia lapsille ja perheille. Päiväkodissa on rauhallisia tiloja keskusteluihin perheiden ja yhteiskumppaneiden kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn.

Sydänalue ja yksi kotialue ovat myös asukkaiden monipuolisessa käytössä päiväkodin käyttöajan ulkopuolella. Tilat tulee olla rajattavissa päiväkodin muista tiloista ja Iltakäytön sisäänkäynti nimetään suunnitteluvaiheessa.

5.2.3. Päiväkodin tunnusluvut ja tilaohjelma

Päiväkoti toteutetaan osana tilakeskuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämää päiväkotikonseptia. Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeen myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluohjeisiin sekä päiväkotien RT-ohjekorttiin.

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä L2

5.2.4. Mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit

Päiväkodin toiminnallinen henkilömitoitus

Varhaiskasvatuslain asetuksen (2020) mukaan yhtä hoito- ja kasvatushenkilöä kohden saa olla lapsia:

- alle 3-vuotiaita enintään 4 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö
- ja 3 vuotta täyttäneitä enintään 7 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö.

Mårtensdals Bildningsrum, Daghemmet Timotejhin tulee 140 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa toimintaa järjestetään 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka.

Tilapaikkoja yhteensä 140, jotka jakautuvat viiteen kotialueeseen:

- Yhden kotialueen (kaksi ryhmää) 28 tilapaikkaa
- yhteensä 5 x 28 = 140 tilapaikkaa.

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa 20 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelevät päiväkodin johtaja sekä puhtaus- ja ateriapalveluiden henkilökuntaa sekä vuosittain vaihtuvia opiskelijoita ja tilapäistä avustavaa henkilökuntaa yhteensä noin 6 henkilöä. Henkilökunnan määrä yhteensä on 26 henkilöä.

Päiväkoti toteutetaan osana toimitilajohtamisen ja varhaiskasvatuksen kehittämää päiväkotikonseptia. Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotikonseptin myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluohjeisiin sekä päivitettävänä olevaan päiväkotien RT-ohjekorttiin.

Tilaohjelma ja tehokkuustavoitteet

Päiväkodin tilat perustuvat päiväkotikonseptin mukaiseen 140 tilapaikkaisen päiväkodin tilamitoitukseen.

Laajennuksen päiväkodille osoitettujen tilojen tavoitepinta-alat

- Laajennuksen päiväkodin tilojen huoneistoalatavoite on huonetilaohjelman mukaisesti 8,96 htm^2/tilapaikka = 1254,4 htm^2.
- Koko laajennuksen, mukaan lukien keittiö ja koulun ruokasalilaajennus bruttoalatavoite 1741 brm^2.

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä L2.

5.3. KOULUN MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET

5.3.1. Koulun mitoitus ja nykytila

Mårtensdals skolassa on 167 alakouluikäistä oppilasta. Koulussa toimii tällä hetkellä myös kaksi esiopetuksen ryhmää, jotka siirtyvät tulevaan päiväkotilaajennukseen sen valmistuttua. Koulun tilamuutosten ja perusparannuksen tavoitevalmistumisaika on marraskuussa 2023.

Koulussa on opetushenkilökuntaa 14, esikoulun henkilökuntaa 4, oppilashuollon henkilökuntaa 3, keittiö- ja huoltohenkilökuntaa 4, iltapäiväkerhon ohjaajia 3 sekä sihteeri ja rehtori. Esikoulun siirtyessä laajennukseen koulussa tulee olemaan henkilökuntaa yhteensä noin 25 henkilöä. Koulussa on musiikkiluokka vuosiluokilla 3–6 sekä käsityötilat, ks. pohja liite L3.

Koulu toimii lisäksi useiden ruotsinkielisten yhdistysten ja urheiluseurojen kokoontumispaikkana. Koulun tiloissa huomioidaan myös nuoriso- ja kirjastotoiminnan, musiikkiopiston, Folkhälsanin sekä aamu- ja iltapäiväkerhon tarpeet. Tilat toteutetaan joustaviksi, monikäyttöisiksi ja monen toimijan tarpeisiin sopiviksi.

5.3.2. Toiminnan kuvaus ja toiminnalliset tavoitteet

Koulutilojen suunnittelua ohjaa syksyllä 2016 käyttöönotettu uusi opetussuunnitelma, joka asettaa opetustiloille uudenlaisia vaatimuksia. Opetussuunnitelmassa nähdään oppija aktiivisena toimijana, kun opettajan rooli muuttuu oppimisen ohjaajaksi ja valmentajaksi. Ilmiöpohjainen oppiminen tai pari- ja tiimiopettajuus vaativat koulutiloilta joustavuutta ja suurempia tilakokonaisuuksia.

Vantaan kaupungin opetustilojen suunnitteluun on laadittu yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja toimitilajohtamisen kanssa koulusuunnitteluohje, joka on valmistunut alkuvuodesta 2019. Opettajien ja oppilasryhmien yhteistyö edellyttää tiloja, joissa mahdollistuvat vuorovaikutus, oppilaan aktiivinen rooli opiskelussa, TVT:n käyttö ja tarvittaessa mahdollisuus häiriöttömään opiskeluun opettajan välittömässä ohjauksessa. Koulutilojen kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Tilojen tulee olla turvalliset, terveelliset ja muunneltavat. Toimintaa ja muunneltavuutta tukee kenkien ja päällysvaatteiden keskitetty säilytys. Myös oppimistilojen ja muiden toimintaa tukevien tilojen välinen saavutettavuus koulurakennuksen sisällä tulee olla toimiva.

Uusi oppimisympäristö rakentuu moduuleista, joissa on yhteiskäytössä olevia tiloja eri ikäisiä oppilaita varten. Solutilat on suunniteltu laskennallisesti noin 100 oppilaan käyttöön. Ne muodostavat omat ääni- ja toimintamaailmansa, jossa aikuiset ja lapset työskentelevät opetuksellisina ja kasvatuksellisena tiiminä. Solun tilat muokkautuvat tarpeen mukaan joustavasti pien- ja suurryhmäopetukseen sekä yksilötyöhön. Tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi. Koulutilat voidaan jakaa eri oppimisen tiloiksi seuraavan jaottelun perusteella: kognitiivisen oppimisen, sosiaalisen oppimisen, tekemällä oppimisen ja vetäytymisen tilat. Olemassa oleviin tiloihin tehtävissä tilamuutoksissa edellä mainitut tavoitteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan. Teknologian hyödyntämisellä oppimisessa tuetaan vapautta valita oppimisen tiloja.

Tavoitteena on, että digitaaliset oppimateriaalit, mobiilipalvelut ja pelillisyys oppimisessa ja opetuksessa tulevat luontevaksi osaksi koulupäivää. Langaton verkko toimii kaikissa koulun tiloissa ja koulun lähiympäristössä. Lisäksi sähköpistokkeita muun muassa tvt-laitteiden käyttöä varten on riittävästi ja eri puolilla oppimistilaa.

Koulutilojen tulee olla hyvin valaistuja ja akustoituja. Sisätiloissa lähtökohtana päivänvalon mahdollisimman suuri hyödyntäminen. Oleskelu- ja työtiloissa ikkunoiden valoaukkojen yhteenlaskettu pinta-ala min 10 % huonealasta. Isojen perusopetustilojen osalta valaistuksen suunnitteluun kiinnitettävä erityistä huomiota. Tilojen ääniolosuhteet suunnitellaan toimiviksi akustikon toimesta.

Lattiamateriaalien valinnassa huomioidaan akustiikan lisäksi kengättömyys ja materiaaleille asetetut tekniset vaatimukset

Mårtensdals skolalle on laadittu liitteenä oleva pedagoginen suunnitelma, L1. Pedagogista suunnitelmaa toteutetaan taloudellisten ja rakennusteknisten sekä arkkitehtisuunnittelun reunaehtojen puitteissa.

Mårtensdals skolan osalta on havaittu lukuisia toiminnallisia puutteita, jotka eivät tue koulun toimintaa. Koulun toiminnan kannalta on oleellista, että tilat ovat terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti kunnossa.

Yleisopetuksen oppimistilat

Uuden oppimisen myötä on tullut tarve joustaville tiloille, jotka tukevat yhteisopettajuutta. Mårtensdals skolassa tilat ovat joustamattomat. Nykyiset tilat palvelevat huonosti alakoulun tarpeita, eivätkä mahdollista yhteisöllisen toimintakulttuurin toteuttamista. Koulun pedagogisen suunnitelman ja prioriteettilistauksen mukaisesti opetusryhmille järjestetään kotitilat. Kotitilojen välille rakennetaan yhteydet pari- tai paljeovilla ovilla ja siirtoseinillä, jolloin tilat yhdistyvät haluttaessa yhteisopettajuuden mahdollistaviksi pariluokiksi tai soluiksi. Lisäksi koululle on suunniteltu erityisryhmätila ja pienryhmätiloja.

Käsityö- ja kuvataide ja musiikkiluokat

Uuden opetussuunnitelman, ilmiöpohjaisen oppimisen, oppiainerajat ylittävän opetuksen ja yhteisopettajuuden myötä sekä Vantaan koulusuunnitteluohjeen (2019) mukaan käsityötilojen ja kuvataidetilan tulisi sijaita lähellä toisiaan. Nykytilanteessa tähän ei päästä koska teknisen- ja tekstiilityön opetustilojen välissä on musiikki- ja kuvaamataidon opetustila. Tila on 2013 muutossuunnitelmien mukaan äänieristetty ja musiikkiluokan siirto muualle ei ole mahdollista nykybudjetin mukaan.

Avotila / nykyinen 2. ruokala

Ruokala-/avotilaan (talon oikealla puolella) tehdään kaksi eriyttämistilaa, toinen kattoikkunan alle ja toinen kattoikkunoiden väliin. Isompi, kattoikkunallinen äänieristetään musiikin harjoittelutilaksi.

Henkilökunnan tila ja sosiaalitilat

Nykyinen henkilökunnan työtila ja opettajien huone muutetaan yleisopetuksen tiloiksi (2 x ~57 m^2). Kaksi opetustilaa muutetaan opettajan henkilökunnan tiloiksi, opettajan huoneeksi ja työtiloiksi. Koulun ja päiväkodin henkilökunta jakavat yhteiset taukotilat. Henkilökunnan puku- ja pesutilat sijoitetaan nykyisiin ryhmätyö- ja toimistotiloihin kirjasto/nuorisotilan viereen.

Ruokailusali ja keittiö.

Nykyinen ruokailusali laajenee opetustilaan ja nykyisen keittiön tilalle sekä edelleen laajennuksen puolelle (60 m^2, yhteensä n. 160 m^2). Ruokasalista 40 m^2 on varattu päiväkodille. Uusi isompi, koulun ja päiväkodin kanssa yhteinen keittiö sijoitetaan laajennuksen puolelle (n. 100 m^2).

Oppilashuolto

Oppilashuollon tilat siirretään liikuntasalia kauempana olevan sisäänkäynnin läheisyyteen iltapäiväkerhon viereen. Oppilashuolto saa myös oman sisäänkäynnin ulkokautta.

Aamu- ja iltapäiväkerho, Folkhälsan, kirjasto ja nuorisotoiminta

Aamu- ja iltapäiväkerhotilat sijoitetaan oppilashuollon tilojen viereen rakennuksen eteläisimpään kulmaan. Tiloja hyödyntävät myös Folkhälsan ja nuoristoiminta. Koulun keskellä on myös suuri aulatila, joka otetaan käyttöön kirjasto- ja nuorisotilana. Aulatilassa voi myös opiskella ja rentoutua koulupäivän aikana.
Iltakäyttöä varten tehdään uusia rajapintoja (lasiseininä) lukittavine ovineen avotiloihin.

Liikuntasali (optio)

Liikuntasalin laajennus arvioidaan erillisenä kustannuslaskelmana. Optio liikuntasalin toteutukseen käytetään, jos perusparannukseen/tilamuutoksiin varattu budjetti sen sallii. Option toteutuessa liikuntasalia laajennetaan noin 59 brm^2 suuremmaksi.
Liikuntasalin siivoustilalle varataan lisää neliöitä. Tila varustetaan hiekanerottelukaivolle, rst-allas, paikka yhdistelmäkoneelle latauspisteellä.

5.3.3. Koulun mitoitusperusteet

Koulun tilatehokkuusluvut Vantaalla ovat:

- alakoulussa 7,5 hum^2/oppilas (hum^2=huoneala)
- yläkoulussa 8,5 hum^2/oppilas
- yhtenäiskoulussa 8,0 hum^2/oppilas (n. 6,0 hym^2/oppilas).

Mårtensdals skolassa oppilaspaikkamäärä (mitoittava) on noin 240 oppilasta ja henkilökuntaa 30 työntekijää. Mitoitus perustuu kymmenen kotitilan laskennalliseen oppilasmäärämaksimiin. Koulussa on kotitilojen lisäksi iltapäiväkerhotilat, jotka toimivat myös Folkhälsanin ja nuorisotoiminnan tiloina. Keskellä koulua on kirjastotila, joka toimii myös nuorisotoiminnan keskuksena koululla. Kovien käsitöiden luokkatila palvelee alakouluikäisten käsityöopetuksen tarpeita. Lisäksi musiikkiluokkaa käytetään Vantaan musiikkiopiston iltatoimintaan ja liikuntasalilla on monenlaista iltakäyttöä.

5.3.4. Tilojen vaatimukset ja tilalliset tavoitteet

Yleistä

Uudisrakennuksen/laajennuksen tulee olla tilaratkaisuiltaan toiminnallinen, tehokas, tarkoituksenmukainen ja muunneltavissa

Nykyisen koulurakennuksen tilamuutoksissa pyritään toteuttamaan samat toiminnalliset tavoitteet huomioiden kuitenkin olevan rakennuksen rajoitukset ja reunaehdot, kuten esim. kantavat rakenteet ja hiljattain toteutetut korjaukset yms.

Koulu kokonaisuudessa palvelee lisäksi alueen asukkaita, yhteisöjä sekä yhdistyksiä. Sama oppimisen tila voi päivän eri aikoina toimia neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai esim. Folkhälsanin toiminnan tilana.

Ruokailutila suunnitellaan siten, että etäisyydet ruokaa hakiessa ja asioita palauttaessa ovat mahdollisimman lyhyitä (erityisesti pienimmille), eikä risteäviä reittejä synny. Ruokailutilassa on miellyttävä, sosiaalista kanssakäymistä edistävä tunnelma. Ruokailutilaa käytetään myös muuhun toimintaan, esim. pelaamiseen ja muuhun pöytätyöskentelyyn.

Vapaa-ajan käytön sisäänkäynti on liikuntasalia lähinnä oleva sisäänkäynti. Sisäänkäyntien yhteydessä on vaate- ja kenkäsäilytys.

Koulun ja päiväkodin tilat tulee olla esteettömät. Uudisosa varustetaan hissillä. Le-wc toteutetaan myös päiväkotilaajennuksen puolelle.

Koulu

Yleisopetuksen tilat ovat monitoimitiloja, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa. Olemassa olevan rakennuksen luokkatiloja pyritään avaamaan toistensa suuntaan rakenteiden ja talotekniikan toimivuuden asettamissa rajoissa. Kotitilat yhdistettynä muodostavat laajemman oppimistilan. Pari- ja paljeovet sekä siirtoseinät suljettuina kotitilat muodostavat yhdelle ryhmälle sopivan kokoiset oppimistilat.

Uuden oppimisympäristön suunnittelussa tulee erityisesti huomioida riittävä akustiikka ja tilakohtaiset määräykset.

Olevan rakennuksen sisäänkäyntien yhteyteen varataan tilaa kenkä- ja vaatesäilytykselle.

Kalustus ja varustus

Tilat suunnitellaan Vantaan kaupungin Ohjeita suunnittelijoille (oheisasiakirja) ja Vantaan kaupungin konseptipäiväkodin käsikirjan ja sen tilakorttien mukaan (oheisasiakirja). Keittiötilat suunnitellaan Keittiötilojen suunnitteluohjeistuksen mukaan (oheisasiakirja).

5.4. Ateriapalvelun tavoitteet

Koulun ja päiväkodin ateriapalveluiden tavoitteet.
Koulu ja päiväkodin yhteinen keittiö on kuumennuskeittiö (Cook and Chill vastaanottava keittiö), Ateriat keittiöön tuodaan kylmänä ulkopuoliselta toimijalta. Keittiössä ateriat kuumennetaan/kypsennetään. Yhteiskeittiössä valmistetaan energialisukkeet ja dieetti annokset, sekä päiväkodin aamupalat ja välipalat.
Koulupuolen ruokasali yhdistetään ja laajennetaan uudisosaan, koulun lapsille ja päiväkodille tulevat omat aterialinjastot, lisätään myös dieettilinjasto. Koulu astioiden palautus rakennetaan uudisosaan päiväkodin puolelle.

Huomioitavat ateriahuollon tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön sijainti on oltava hyvän huoltoyhteyden päässä.
- Keittiöllä tulee olla oma sisään kulku ja tuulikaappi
- Jätehuolto ja rullakko/laatikko varaston oltava riittävän suuret ja kohtuullisen matkan päässä keittiöstä.
- Ruokasalin ja keittiön on sijaittava vierekkäin
- Varattava hygieeninen tila kuljetuslaatikoille/vaunuille.
- Pääruokasalinpuolella keittiön läheisyydessä tulee olla ateriabuffet (ei avaudu keittiötiloihin). Päiväkodilla ja koulun oppilailla on omat ruokalinjastot
- Päiväkodilla on astianpalautusvaunut, koulun astiat palautetaan suoraan keittiöön automaattisen palautuslinjaston kautta (varustetaan sähkörulolla)
- Päiväkärryjä käytetään pienten lasten aterioiden kuljetukseen kerroksissa ja alakerran tiloissa. Ryhmien määrä ja sijainti selviävät myöhemmin.
- Sekä ruokasaliin että kerroksien aulatiloihin asennetaan käsipesualtaat. Varustetaan elektronisella hanalla
- Ruokasalin kotikeittiön yhteyteen varataan kotitalouskylmäkaappi välipalojen säilytystä varten.

5.5. Puhtauspalvelutavoitteet

5.5.1. Tilatavoitteet

Puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle oppimiselle.
Rakennuksen puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaana, esim. yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä. Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisu toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista.
Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä.

Rakennuksen puhtausluokka P1

Puhtauspalvelujen siivoustilat suunnitellaan huonetilaohjelman/tilakaavioiden mukaan. Siivouskeskuksen lisäksi, jos kiinteistöön tulee useampi kerros, niin siivoustilat tulee olla, joka kerroksella.
Voimistelusalin lähellä oleva siivoustilaa pitäisi hiukan laajentaa, jotta tilaan saadaan yhdistelmäkone.
Puhtauspalvelut. Puhtauspalvelut muodostuvat siivouskeskuksesta (15 m^2) ja siivoustilasta (5 m^2). Tarkennuksia tilojen osalta tilaohjelmassa.

Puhtauspalvelujen esteettömyyden toteutuminen tilojen siivouksessa tärkeää.

5.5.2. Jätehuolto

Tavaraliikenne hoidetaan lastauslaiturin kautta huoltopihalla eriyttäen muun kuljetuksen keittiöstä.

Koulun huoltopihan yhteydessä oleva jätetila puretaan laajennuksen tieltä. Uusi jätepiste tulee koulun ja rakennettavan päiväkodin yhteiskäyttöön. Jätepiste toteutetaan syväkeräyssäiliöin; seuraaville kierrätettäville jätejakeille; seka-, bio-, muovi-, kartonki-, pienmetalli ja perijätteelle. Jätepiste sijoitetaan tulevan huoltopihan yhteyteen niin, että kulku jätepisteelle on lyhyt ja talvi aikaan koneellinen lumepoisto on mahdollista.

5.6. Väestönsuoja

Nykyisessä koulurakennuksessa ei ole väestönsuojaa. Väestönsuojan tarve selvitetään hankesuunnittelu- ja / tai luonnosvaiheessa neuvotellen viranomaisten kanssa. Päiväkodin uudisosaan on tarvittaessa mahdollista sijoittaa väestönsuoja.

5.7. Arkkitehtoniset ja rakennushistorialliset tavoitteet

Oleva koulu on moderni rakennuskulttuurikohde, joka huomioidaan muutos- ja korjaustöiden yhteydessä siten että rakennuksen ilmettä ja erityispiirteitä vaalitaan. Koulurakennus edustaa oman aikansa arkkitehtuuria. Laajennusosa sijoittuu osin rinteeseen ja liittyy keittiön ja ruokasalin välityksellä vanhaan kouluun. Tavoitteena on että uudisrakennus sovitetaan hienovaraisesti olevaan koulurakennukseen, esimerkiksi värien, materiaalein ja detaljeiden osalta, mutta kuitenkin siten että uudisrakennus edustaa omaa aikaansa.

- Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 Apoli
- Kaupunginmuseon lausunto

5.8. Elinkaaritavoite (perusparannuksen tavoite, käyttäjän aikatavoite)

Vertailussa rakentamiskustannukset, 50 vuoden ylläpitokustannukset ja 50 vuoden käyttökustannukset

5.9. Tekniset tavoitteet (Rak, LVIS)

5.9.1. Rakennetekniikka

Päiväkoti

Nykyisen Timotein päiväkodin toiminnot siirretään Mårtensdalen skolan yhteyteen rakennettavaan uuteen päiväkotirakennukseen.

Uusi päiväkotirakennus perustetaan rinteeseen maanvaraisesti. Perustukset routasuojataan, rakennus salaojitetaan ja varustetaan radonin poistolla.

Rakennuksen alapohja tehdään kantavana alustatilallisena koneellisella ilmanvaihdolla varustettuna.

Rakennuksen runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Kantavina runkorakenteina toimivat liimapuupilarit ja -palkit. Rakenteet suunnitellaan rakennusfysikaalisesti toimiviksi ja toteutuskelpoisiksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Hankkeessa edellytetään sääsuojan alla rakentamista ja Kuivaketju 10 -järjestelmän tai Kosteusjumppa-järjestelmän noudattamista. Rakennus on yksi-kaksikerroksinen ja varustettu hissillä.

Rakenneratkaisuissa noudatetaan YM:n, RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakennuksen paloluokka on P1 tai P2, paloluokka tarkentuu suunnitteluvaiheessa.

Rakennustöiden puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018).

Koulurakennus

Koulurakennus on moderni rakennuskulttuurikohde, suojeluluokka B.

Perusparannuksessa 2008 talotekniikka uusittiin kokonaan, piha perusparannettiin ja uusi pihavarasto rakennettiin. Julkisivut korjattiin ja sisätiloissa tehtiin muutoksia.

Rakennuksen vesikatto uusitaan. Vanhat rakenteet puretaan kantavaan rakenteeseen asti. Uudet vesikattorakenteet rakennetaan. Uusi vesikatto loivasti kallistettu bitumikermipintainen vesikatto sisäpuolisella vedenpoistolla. Räystäät uusitaan/korjataan vesikattotöiden yhteydessä.

Olemassa olevia ei-kantavia väliseiniä puretaan muutostyöalueilla. Ei-kantavat väliseinät ovat tiiliväliseiniä tai rankarakenteisia levyseiniä. Muutostyöalueella rakennetaan uusia ei-kantavia väliseiniä.

Koulurakennuksen maanvaraista alapohjaa korjataan kosteusvaurioituneilta kohdilta. Koulun keittiön lattian pintarakenteet puretaan ja uudet rakennetaan.

Liimapuupilareiden ja alapohjan liittymä tiivistetään.

Optiona on koulun liikuntatilan laajennus. Laajennuksen runkorakenne olemassa olevan runkorakenteen mukaisesti liimapuupilarit ja -palkit. Lattia maanvarainen teräsbetonilaatta, pintarakenne nykyisen mukainen joutolattia. Ulkoseinä nykyisen mukaan puurankainen ulkoseinä, jonka julkisivurakenne on rouhepintainen julkisivulevy.
Laajennuksen vesikatto nykyisen mukaan bitumikermipintainen loivasti kallistettu vesikatto sisäpuolisella vedenpoistolla.

5.9.2. LVIA-TEKNIIKKA

Yleistä

LVIA-tekniikan toimet mukautetaan vastaamaan teknisen kunnon ja suunniteltujen muutosten tarvetta. Suunnittelu ja toteutus tehdään Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita noudattaen.

Päiväkoti (nykytilanne ja jatkosuunnitelma)
Eri kiinteistöllä sijaitsevan Timotein päiväkodin toiminnot siirretään hankkeen osana koulukiinteistön laajennukseen, jonne sijoitetaan myös koulun ja päiväkodin uusi yhteinen keittiö.

Nykyinen Timotein päiväkotirakennus on suunniteltu alkujaan tilapäiskäyttöön, ja mm. ilmanvaihdon taso on nykymittapuun mukaan vaatimaton +2 dm³/s, m². Uusi päiväkotirakennus suunnitellaan ’konseptipäiväkotimallin’ mukaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeen mukaan. Rakennuksen lämmöntuotto toteutetaan kaukolämmöllä. Uusi kaukolämpöliittymä on yhteinen päiväkoti- ja kouluosalle. Pääsääntöinen lämmönjakotapa on lattialämmitysjärjestelmä.
Rakennettava ilmanvaihto/toteutus; koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmä, jossa ’tarpeen mukainen käyttö’, joka toteutetaan olosuhdeohjauksin.

Koulurakennus

Rakennuksen 1975 alkuperäistä tekniikkaa on uusittu vuoden 2008 saneerauksessa. Rakennuksen ilmanvaihto on uusittu, rakennuksen katolle on tehty ilmanvaihdon konetilat. Osa viemäreistä on uusittu.
Tonttivesiviemäri ja -vesijohto ovat alkuperäisiä.
Koulurakennuksen opetustilojen raitisilmavirtamitoitus on + 3 dm³/s, m², mikä on parempi, kuin vanhempien ja peruskorjaamattomien Vantaan koulujen mitoitusilmamäärä.

Kiinteistön ja alueen kaukolämpö-, vesi- ja hulevesitonttijohdot on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1; nykyiset kaukolämpö-, vesi-, viemäri- ja hulevesitonttijohdot

Toimenpiteet

Kaukolämpötonttijohdon uusiminen;

Kaukolämmön tonttijohto ja kaukolämmön sopimus uusitaan. Uusi kaukolämpöliittymä palvelee rakennettavaa päiväkotia, sekä koulurakennusta. Hankesuunnitteluvaiheessa tutkitaan myös vaihtoehtoinen mahdollisuus varustaa päiväkoti maalämpöjärjestelmällä.

Lämmönjakokeskuksen rakentaminen ja KL-liittymän sijoitus rakennettavaan laajennusosaan;

Uusi kaukolämpöliittymä mittauksineen sijoitetaan rakennettavan päiväkotirakennukseen. Koulurakennuksen lämmitysjärjestelmä liitetään uuden liittymän piiriin kaukolämmön alamittauksella, tai vaihtoehtoisesti toisiopuolen kytkennällä. Suunnittelun osana tarkastellaan myös vaihtoehtoehtoa, sijoittaa uusittava liittymä ja lämmönjakokeskus koulurakennuksen lämmönjakohuoneeseen, jolloin uudisosa toteutettaisiin alamittauksella. Maalämpöjärjestelmän tullessa kyseeseen sen laitteistot sijoitetaan uudisosan tekniseen tilaan. Automaatiojärjestelmän ohjelmaan luodaan kulutusseuranta kummallekin rakennusosalle.

Uudisosan LVIA-tekniikan rakentaminen (päiväkoti ja keittiö);

Koulun yhteyteen rakennettavan päiväkodin LVIA-tekniikan rakentaminen Vantaan kaupungin suunnitteluohjeiden mukaisesti. Uudisosan yhteyteen rakennetaan koulu- ja päiväkotiosia palveleva keittiö.
Rakennusosan kiinteistötekniikan automaatiojärjestelmä liitetään etävalvonta ja ohjausjärjestelmän piiriin Vantaan kaupungin mallin mukaisesti.

Kiinteistön tonttivesijohdon uusiminen;

Tonttivesijohto uusitaan. Uuden tonttivesijohdon piiriin liittyvät nykyinen koulurakennus, sekä päiväkoti uudisrakennus. Liittymäsopimus uusitaan. Päävesimittaus sijoitetaan tulevaan uudisosaan. Kouluosan vesijohto liitetään uudisosan piiriin; kulutusseuranta toteutetaan ’alamittauksella’.

Kiinteistön jätevesitonttijohdon uusiminen

Nykyinen tonttijäteviemäri uusitaan. Rakennettavaan uuteen viemäriin liitetään koulun ja päiväkodin jätevesiviemärit. Koulun nykyisen keittiön rasvanerotin puretaan.

Kiinteistön hulevesitonttijohdon uusiminen ja hulevesien viivytysjärjestelmän rakentaminen;

Nykyinen hulevesien tonttijohto uusitaan. Reitti tarkennetaan päiväkoti uudisosan sijoittumisen mukaan.
Hulevesiä viivytetään kiinteistön alueella rakennettavalla hulevesien viivytysjärjestelmällä.

Pohjaviemäreiden kuntotutkimus ja pinnoittaminen, piha-alueen sadevesijärjestelmän uusiminen (koulurakennus);

Lattian alaiset alkuperäiset jäte- ja sadevesiviemärit uusitaan tai pinnoitetaan; toteutustavasta riippuen, kunto tarkastetaan kuntotutkimuksella.
Rakennusten ulkopuoliset sadevesijärjestelmät kaivoineen uusitaan.

Kattosadevesijärjestelmien uusiminen;

Mikäli kattorakenteet uusitaan, uusitaan samalla myös kattosadevesiputkisto. Putkisto eristetään ja pinnoitetaan muovilla. Putkistoon ja kaivoihin asennetaan sähkötoiminen sulanapito.

Muut toimia hankkeessa;

Nykyisen keittiö- ja ruokasalitilan muutoksista johtuvat lvi-tekniset työt, mm. keittiöalueen järjestelmien purkutyöt ja käyttötarkoituksen muutoksesta johtuvat muutostyöt, ruokasalin laajentamisesta johtuvat muutokset; rakennetaan linjastoille vesi ja viemäröinti, tulo- ja poistoilmamäärien kasvattaminen uusimalla aluetta palveleva ilmanvaihtokone, sekä kanavistot ja päätelaitteet.

LVI-tekniset työt.

Koko rakennuksen ilmanvaihtojärjestelmät (koneet, kanavistot, päätelaitteet) puhdistetaan, ilmavirrat mitataan ja säädetään.
Kanavistoon tehdään tarvittavat ilmanjaon muutostyöt ja / tai laajennukset huonetilamuutosten mukaan. Nykyisten laitteiden ilmamäärää kasvatetaan mahdollisuuksien rajoissa.
Liikuntasalin mahdollinen laajentaminen (optio) aiheuttaa muutostarpeita ilmanvaihtojärjestelmiin.

Vesi-, jätevesi- ja hulevesijohdot

Koulun vesijohto liitetään päiväkotiosaan tulevan kiinteistön tonttivesijohdon piiriin alamittauksin. Jäte- ja hulevesijohdot liitetään kiinteistön uusiin tonttijohtoihin. Kiinteistön hulevesiä viivytetään kiinteistön alueella rakentamalla hulevesien viivytysjärjestelmä.

5.9.3. SÄHKÖTEKNIIKKA

Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta.

Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Piha-alueiden valaistus rakennusten lähialueella on suositeltavaa toteuttaa seiniin ja katoksiin asennettavilla valaisimilla.

Rakennusten valaistustasojen mitoituksissa tulee noudattaa pääsääntöisesti standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia. Valaisimet tulee pyrkiä sijoittaman siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Päiväkoti

Liittymät:

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon. Sama liittymä tulee palvelemaan koulurakennusta. Tietoliikenne- videovalvontaliittymä asennetaan koulun liittymän kautta.

Keskukset:

Rakennus varustetaan pää- ja ryhmäkeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA-laitteita, kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Piha-alueet:

Pihalle asennetaan valaistuksen lisäksi kaksi autolämmityspistorasiaa sekä sähköautojen latausasemat sekä niiden varaukset. Latausasemien määrä sekä varaustarpeet määräytyy autopaikkojen lukumäärän mukaisesti huomioiden laki “733/2020 rakennusten varustamisesta sähköautojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla”.

Tele- ja turvajärjestelmät:

Rakennus varustetaan seuraavilla tele- ja turvajärjestelmillä:
- Yleiskaapelointijärjestelmä (tietoliikenne ja videovalvonta)
- Keskuskellojärjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Merkinantojärjestelmä (ovikellot, kuvallinen ovipuhelin, sisäänpyyntö, LE-WC avunpyyntö)
- Murtoilmaisujärjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Videovalvontajärjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Virve-verkon järjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä
- Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä, jos on rakennusluvan ehtona
- Sähköinen kulunvalvontajärjestelmä (yhteinen koulun kanssa)
- Salin paikallinen AV-järjestelmä

Muut järjestelmät:

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä (maksimiteholtaan n. 30 kWp). Järjestelmä pyritään mitoittamaan siten, että osa sen tuottamasta sähköenergiasta voidaan hyödyntää myös koulun käyttöön. Koulurakennuksen rakenteet eivät salli järjestelmän laajentamista sen katto-osuudelle.

Aurinkosähköjärjestelmä varustetaan infonäytöllä, joka sijoitetaan siten, että molempien rakennusten käyttäjät pääsevät seuraamaan sitä (esim. ruokasalin seinälle).

Aurinkosähköjärjestelmä liitetään myös automaatiojärjestelmän etäseurantaan.

Koulurakennus

Yleistä:

Koulun sähkötekniset järjestelmät ovat uusittu vuonna 2008. Liikuntasalin, pihan ja osin käytävien valaisimia ja/tai lamppuja on vaihdettu LED-tekniikaksi ESCO-hankkeen yhteydessä muutama vuotta sitten. Nykyinen sähkötekniikka on kunnoltaan hyvää eikä uusimistarpeita sinällään järjestelmille ole.

Rakennuksessa toteutetaan laajoja tila- ja käyttötarkoitusmuutoksia, jonka takia sähkötekniikkaan uusiminen on perusteltua, vaikka nykyisen tekniikan kuntotaso sitä ei edellytä.

Liittymät:

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon uuden päiväkodin pääkeskuksen kautta. Nykyiset tietoliikenne-, videovalvonta- ja rakennusautomaatioliittymät hyödynnetään.

Piha-alueet:

Nykyinen sähkötekniikka kuten valaisimet huolletaan.

Johtotiet:

Nykyiset kaapelihyllyt, valaisinripustuskiskot ja johtokanavat hyödynnetään soveltuvin osin.

Keskukset:

Nykyinen pääkeskus muutetaan nousukeskukseksi. Ryhmä- ja ohjauskeskukset hyödynnetään pääosin ja uusia keskuksia lisätään tarpeen mukaan. Keittiön keskus korvataan uudella päiväkotiin sijoitettavalla keskuksella.

Nousujohdot:

Nykyiset nousujohdot hyödynnetään pääosin.

Ryhmä- ja telejohdot:

Ryhmä- ja telejohdot uusitaan lähtökohtaisesti pääosin. Niillä alueilla missä rakennustekniset muutokset ovat vähäisiä, pyritään johdot hyödyntämään.

Valaistusjärjestelmä:

Nykyiset valaisimet uusitaan pääosin. ESCO-hankkeessa asennetut LED-valaisimet hyödynnetään soveltuvin osin.

Valaistusohjaukset modernisoidaan energiansäästötavoitteet huomioiden. Sähkökeskusten releistys hyödynnetään soveltuvin osin.

Tele- ja turvajärjestelmät:

- Yleiskaapelointijärjestelmä (tietoliikenne, Info-TV, opetus-AV ja videovalvonta); telineet, kaapelointi ja rasiointi hyödynnetään soveltuvin osin
- Virve-viranomaisverkko; uusi järjestelmä
- Yhteisantennijärjestelmä; puretaan
- Info-TV-järjestelmä; uusitaan
- Äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmä; uusitaan
- Opetus-AV-järjestelmä; uusi järjestelmä
- Keskuskellojärjestelmä; uusitaan
- LE-WC-järjestelmä; hyödynnetään soveltuvin osin
- Soittokellojärjestelmä, mahd. kuvapuhelimet; uusitaan
- Kiinteistöautomaatiojärjestelmä; hyödynnetään soveltuvin osin
- Murtoilmaisujärjestelmä; uusitaan
- Videovalvontajärjestelmä; uusitaan
- Hätälukitusjärjestelmä; uusi järjestelmä
- Sähköiset ovilukitukset ja kulunvalvonta pääkulkureiteille ja iltakäyttöoville; uusi järjestelmä. Osa nykyisistä ovista on varustettu sähkölukoilla sekä oviohjauksien runkokaapeloinnilla. Nykyiset sähkölukot ja ohjauskaapelit hyödynnetään soveltuvin osin
- Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä; uusitaan
- Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä; uusitaan
- Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä, jos on rakennusluvan ehtona
- Salin paikallinen AV-järjestelmä

Muut järjestelmät:

Liikuntasalin näyttämötekniikka päivitetään. Nykyiset valoansaat, kaapeloinnit ja ehjät laitteet hyödynnetään soveltuvin osin. Uutta kaapelointia ja laitteistoa asennetaan vastaamaan nykypäivän tarpeita.

5.10. Elinkaaritavoitteet, energiatehokkuustavoitteet

Uudisosan tavoitteet suunnittelu, ja rakentaminen Vantaan kaupungin suunnitteluohjeiden mukaan.

5.11. Sisäilmatavoitteet

Uudisosan tavoitteet suunnittelu, ja rakentaminen Vantaan kaupungin suunnitteluohjeiden mukaan.

6. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

6.1. Sijainti ja hallinta

Mårtensdals skola sijaitsee Martinlaakson kaupunginosassa asuinkerrostaloalueen keskellä pohjoiseen viettävällä rinnetontilla, osoitteessa Laajavuorenkuja 4. Koulutontin pohjoispuolella on päivittäistavarakaupan liikerakennus ja eteläpuolella Laajavuoren puistoalue. Tontin eteläinen yläosa on verrattain tasainen loivasti pohjoiseen laskeva alue, kun taas pohjoisosa on selvästi jyrkempi. Suurin korkeusero tontin ääripäiden, etelä- ja luoteiskulmien välillä on n.

15 m. Rinteen pohjoisosassa on kuitenkin toinen pienempi loivemmin laskeva tasanne.

Tontilla on runsaasti käyttämätöntä rakennusoikeutta. Nykyinen koulurakennus sijaitsee keskellä tonttia keskellä kaavaan merkittyä rakennusalaa. Rakennuksen luoteispuolella on kallioinen metsikkö ja ajoneuvoille varattuja alueita sekä huoltoajoyhteys koululle. Rakennuksen kaakkoispuolella on koulun välituntipiha, joka liittyy puistoalueeseen ja luoteispuolella huoltopiha ja pysäköintipaikkoja. Yksikerroksinen koulurakennus on rakennettu vuonna 1977 ja se on peruskorjattu vuonna 2008. Tonttiliittymä ja pääasialliset talotekniset liittymät ovat tontin pohjoispuolelta.

Koulutontti on kaupungin omistuksessa.

6.2. Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Tontilla on runsaasti käyttämätöntä rakennusoikeutta.

Tontin tiedot

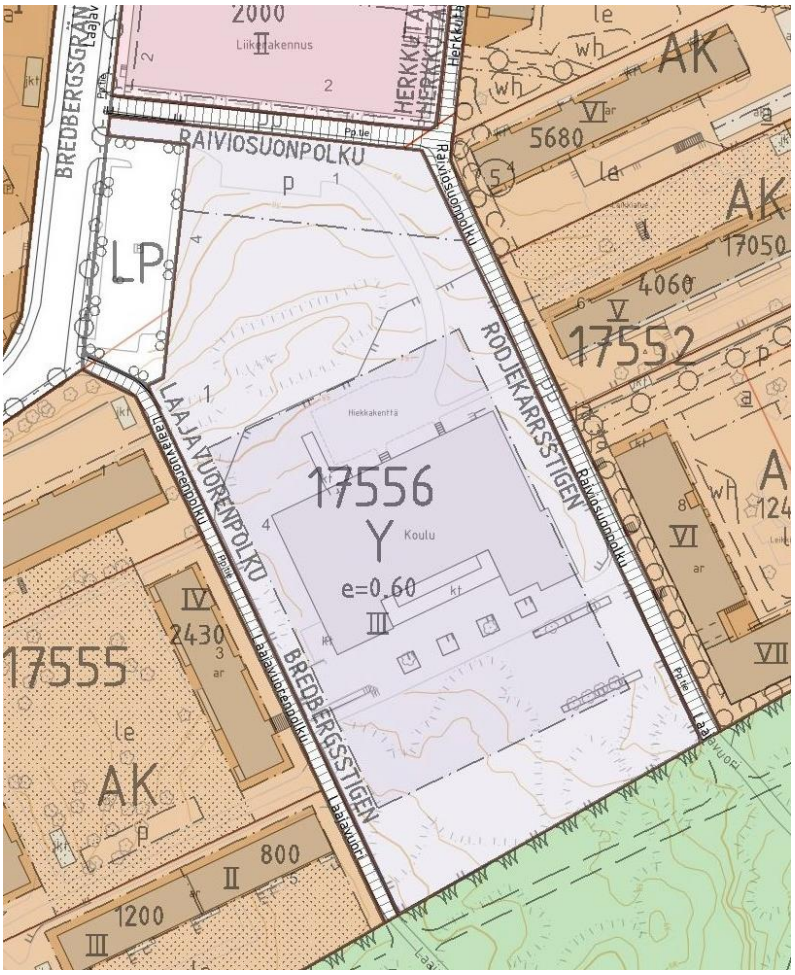
Kaupunginosa:	17 Martinlaakso
Osoite:	Laajavuorenkuja 4, 01620 Vantaa
Kortteli / tontti:	17556 / 1
Kiinteistö:	92–17–556–1
Omistaja:	Vantaan kaupunki

Kaavamerkintä: 17556 / Y III, yleisten rakennusten korttelialue, e = 0,6
Kaavatunnus / vuosi: 133 / 1979

Tontin pinta-ala:	1639 m^2
Kokonaisrakennusoikeus:	9791 kem^2
Rakennusoikeus käytetty:	2399 kem^2
Rakennusoikeus jäljellä:	7392 kem^2

Kortteli / tontti sijaitsee lentomelualueella, Lden 50 dB

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat 1 ap / 5 toimihenkilöä kohden sekä 1 ap / jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohden. Autopaikkoja ei saa sijoittaa muualle kuin asemakaavassa osoitetuille paikoille.

0 30 m Asemakaavaote

Suojelu: koulurakennus moderni rakennuskulttuurikohde B.

Nykyinen koulurakennus sijaitsee keskellä tonttia keskellä kaavaan merkittyä rakennusalaa. Rakennuksen luoteispuolella on kallioinen metsikkö ja pysäköinnille varattuja alueita sekä saattoliikenne ja huoltoajoyhteys koululle.

Rakennuksen kaakkoispuolella on koulun välituntipiha, joka liittyy puistoalueeseen ja luoteispuolella huoltopiha ja pysäköintipaikkoja. Yksikerroksinen koulurakennus on rakennettu vuonna 1977 ja se on peruskorjattu vuonna 2008. Tonttiliittymä ja pääasialliset talotekniset liittymät ovat tontin pohjoispuolelta.

6.3. Tontin rakennettavuus, alustava rakennettavuusselvitys

Rakennuspaikka sijaitsee pintamaalajikartan mukaan pohjoiseen laskevalla moreenimäellä. Tulevan laajennuksen kohdalla on myös kallioaluetta, arvioitu kalliopinta 0–1 metrin syvyydellä maanpinnasta. Laajennusosan kohdalla kallio saattaa olla myös moreenialueella paikoitellen ”pinnassa”. Osittain rinteessä saattaa olla pinnassa myös täyttömaata.

Rinne on maaston kaltevuuden vuoksi vaikea rakennuskohde.

Mahdolliset vanhat täyttökerrokset tulee poistaa perustuslinjoilta. Täyttöjen paksuudesta ja laadusta ei ole tietoa.

Laajennusosa voidaan perustaa maanvaraisesti tasaiseksi louhitun kallion päälle rakennettavan murskekerroksen tai moreenikerroksen varaan.
Alimmat lattiat suositellaan perustettaviksi kantavina korkeuseroista johtuen. Radon on otettava suunnittelussa huomioon.

Rakennuksen perustusrakenteet salaojitetaan ja routasuojataan. Rinnealueella ylärinteen puolelle sekä rinteen suuntaisille sivuille asennetaan tuplasalaojitus.

Lisätutkimukset:

Pohjavedenpinnan korkeusselvitys.
Rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus, edellyttää lisäkairauksia alueella.
Täyttömaan laajuuden ja laadun tutkimukset.
Louhintasuunnitelman laatiminen.

6.4. Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka, meluselvitys

Tonttiliikenteen liittymä Laajavuorenkujalle on tontin luoteispuolella.
Pysäköinti tontilla vain asemakaavan mukaisilla paikoilla, katso kappale 6.2. Kaava ja kiinteistötiedot.
Kunnallistekniikka

6.5. Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Pihat pyritään sälyttämään mahdollisimman luonnonmukaisina (kuten nykyinen koulun piha).
Katso kappale 5.9.2. LVIA-tekniikka.

7. VÄISTÖTILATARVE

Daghemmet Timotej jatkaa toimintaansa olemassa olevissa tiloissaan päiväkotilaajennuksen valmistumiseen saakka, eikä näin ollen tarvitse toiminnalleen väistötiloja rakentamisen aikana. Mårtensdals skolanin tiloissa toimiva esiopetusryhmä tarvitsee toiminnalleen väistötilat koulun tilojen peruskorjauksen aikana. Koulu siirtyy Sanomalaan väistöön 1/23–11/23.

8. KUSTANNUSENNUSTE

Kustannusennusteet päiväkodille ja koululle katso liitteet Mårtensdals bildningsrum päiväkodin ja koulun etulehdet, L5 ja L7, sekä vuokravaikutusten osalta vuokrakustannukset, L6 ja L8.

8.1. Investointikustannusennuste (tontista aiheutuvat kustannukset)

Päiväkotilaajennuksen kustannusennuste on **7 476 000** € (alv 0 %).
Koulun korjaus- ja muutostöiden kustannusennuste on **5 400 000** € (alv 0 %)

Koulun liikuntasalin laajennus kustannusennuste optio on 250 000 € (alv 0 %)

Koulu; tontin vuokra 61 454 € / v (alv 0 %).
Päiväkoti; tontin vuokra 38 331 € / v (alv 0 %).

8.2. €/tilapaikka

Vuokravaikutus per tilapaikka ja vuosi päiväkodin osalta on 4087 € (alv 0 %).
Vuokravaikutus per oppilaspaikka ja vuosi koulun osalta on 2176 € (alv 0 %).

8.3. Väistötilakustannukset

Oppilaat siirtyvät Sanomalan väistötiloihin.

8.4. Purkukustannukset

Suoritettavat purkutyöt vähäisiä, kustannukset huomioitu kustannusennusteen yleiskustannuksissa.

9. RAHOITUS JA AIKATAULU

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2021–2030 on päiväkoti lisärakennukselle / laajennukselle, sisältäen koulun kanssa yhteisen keittiön ja ruokasalilaajennuksen on määrärahavaraus 7,1 M€ vuosille 2020–2025. Koululle on varattu 3 M€ korjaus- ja muutostöille (alv 0 %).

Koulun korjauksen tavoiteaikataulu 2023 / 01 – 2023 / 11, päiväkotilaajennuksen 2022 / 09 – 2023 / 11.

10. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

10.1. Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat päiväkotilaajennuksen osalta noin 95 000 €.

Koulun peruskorjauksen ja tilamuutosten valmistumisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat koulun osalta noin 80.000 €.

10.2. Toimintakustannukset hallintokunnalle

Mårtensdals Bildningsrum Daghemmet Timotejn toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut pysyvät ennallaan. Kuluissa on huomioitu korvattavan Daghemmet Timotejn ja hallinnollisesti siihen kuuluvan Mårtensdals skolanissa toimivan esiopetusryhmän toimintakulut.

Koulun toimintakustannukset hallintokunnalle säilyvät ennallaan, koska oppilasmäärä ei väestöennusteen mukaan kasva merkittävästi. Henkilökunnan määrä ei näin ollen tule todennäköisesti kasvamaan.

11. RISKIT

Havat riskikartta, liite L4.
Toteutusaikataulu, Väistötila, 1–11/2023

12. TYÖRYHMÄN JÄSENET

Ollonqvist Lars	Rakennuttaja-arkkitehti, Kaupunkiympäristö
Myllylä Janne	Palveluverkkoasiantuntija, Kasvatus ja oppiminen
Haarala Hannu	Palveluverkkoasiantuntija, Kasvatus ja oppiminen
Vikström Anders	Ruotsinkieliset palvelut, Kasvatus ja oppiminen
Tuhkanen Jukka	Rakenneinsinööri, Kaupunkiympäristö
Poikkimäki Ilkka	Lvi-insinööri, Kaupunkiympäristö
Jaakkola Yrjö	Sähköinsinööri, Kaupunkiympäristö
Jefimkina Olga	Kustannuslaskennan asiantuntija, Kaupunkiympäristö
Kokkonen Petri	Kustannusinsinööri, Kaupunkiympäristö
Valkeapää Anne	Puhtauspalveluasiantuntija, Kaupunkiympäristö
Aaltola Tarja	Keittiöasiantuntija, Kaupunkiympäristö
Turunen Satu	Toimitila asiantuntija, Kasvatus ja oppiminen
Wiander Per	Mårtensdals skola, Kasvatus ja oppiminen
Ehn Marika	Päiväkodin johtaja, Kasvatus ja oppiminen
Mattson Nicole	Ruotsinkieliset palvelut, Kasvatus ja oppiminen

Kallaluoto Timo	Aluearkkitehti, Kaupunkiympäristö
Pajunen Jarmo	Liikenteen alueinsinööri, Kaupunkiympäristö
Vihervaara Teemu	Liikenteen alueinsinööri, Kaupunkiympäristö
Karhunen Anna-Leena	suun insinööri, Geotekniikka, Kaupunkiympäristö
Eskelinen Sirpa	Energian erityisasiantuntija, Kaupunkiympäristö
Suotula Marika	Pihavastaava, Kaupunkiympäristö
Kortman Andrea	Tiedottaja, Kasvatus ja oppiminen
Salo Pirjo	Liikenneinsinööri, Kaupunkiympäristö
Markkanen Piia	Sisäilmakoordinaattori, Kaupunkiympäristö
Sauranen Piia	Erityisasiantuntija, Kaupunkikulttuuri
Kuki Irina	Talousasiantuntija, Kaupunkistrategia ja johto
Ylioja Ilkka-Aleksi	Tietoliikenne, Kaupunkistrategia ja johto
Simola Pasi	Isännöitsijä, Kaupunkiympäristö
Mykkänen Tarja	Työsuojeluvaltuutettu, Kaupunkistrategia ja johto
Mölsä Jukka	Luottamushenkilö, Kasvatus ja oppiminen

LIITEASIAKIRJAT

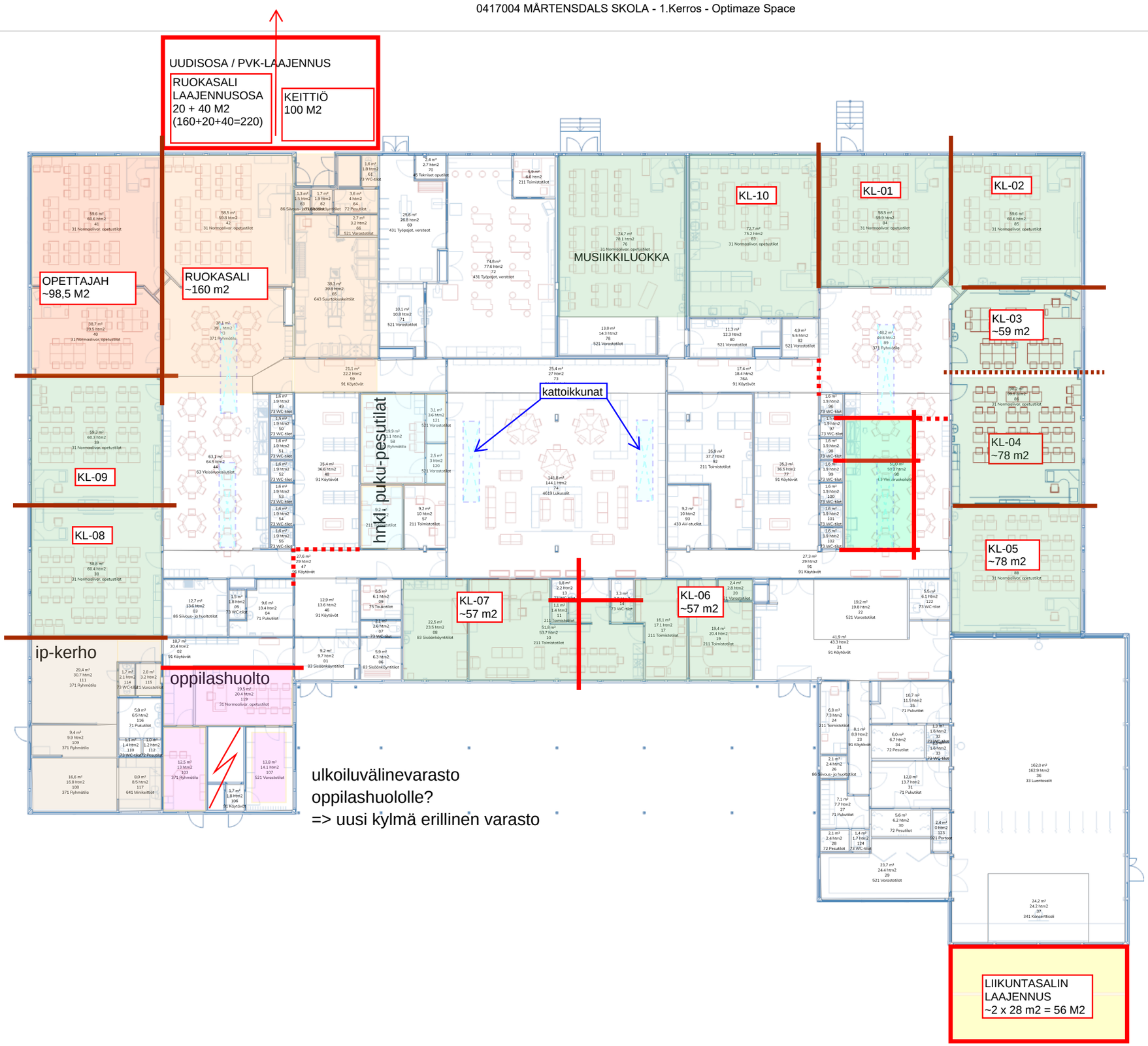
L1 Mårtensdals bildningsrum Pedagogisk plan och servicekoncept
L2 Mårtensdals bildningsrumtilaohjelma 02032021
L3 Mårtensdals skola pohja KL_30-03-2021

L4 Havat riskikartta Mårtensdals bildningsrum
L5 Mårtensdals bildningsrum daghem TS etulehti
L6 Mårtensdals bildningsrum daghem TS vuokrakustannukset
L7 Etulehti Mårtensdals bildningsrum skola TS
L8 Mårtensdals bildningsrum skola vuokrakustannukset
L9 Mårtensdals bildningsrum delaktighetsplan -21

MÅRTENSDALS BILDNINGSRUM laajennus		**TILAOHJELMA 2.3.2021**	
KONSEPTIPÄIVÄKOTI 5 kotialuetta, KEITTIÖ koulun ja päiväkodin yhteinen ja KOULUN RUOKASALIN laajennus			
tilapaikat yhteensä		**140**	Huonekortit täydentävät tilaohjelmaa
		28	
Kotialueet A1 ja A2, 28 tilapaikkaa	**Yhteensä hym2**	**/ tilapaikka**	**muuta**
märkäeteinen, yhteinen	12	0,43	yhteinen kahdelle ryhmälle, 28 tilapaikkaa
eteistilat A1, A2	19	0,68	osana toimintatilaa
wc-pesutilat A1, A2	15	0,54	**yleisesti wc-tiloihin:** 3-4 wc-istuinta wc tilaa kohden, eriöt, etuhuoneellinen pesutila
toimintatila /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa/ varastotilat A1, A2	114	4,07	Rauhallista tilaa käytetään myös lepotilana, kooltaan noin 30 m² (2 m2 / 14 tilapaikkaa), varastotila 2m2/ryhmä, kaapistoja tai yksittäinen
kotialue A1 + A2	**160**		
wc	2		yhdellä kotialueella, helposti ulkoa saavutettava
Kotialuetilat yhteensä:	**802,0**		
Yhteiset tilat:			
kotikeittiö neuvottelutilan yhteyteen	0		neuvottelutilan yhteydessä, kotikeittiövarustelu, toimii henkilökunnan neuvottelu- ja taukotilana, lasten tilana, yhteiskäytössä asukkaisden kanssa, salin läheisyyteen.
työpaja	16		huom. hiekanerotuskaivo
pienryhmä / kerros	20		2-kerroksinen ratkaisu
liikuntasali ja väline/patjavarastovarasto	90		toimii myös henkilökunnan koulutustilana, lasten lepotilana, varasto 10m2, syvyys n.2m, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa
ruokailutila; päiväkodille	40		yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, osoitettava sis.käynti asukkaille liikuntasaliin ja ruokailutilaan
ruokailutilalaajennus; koululle	20		peruskorjattavan ruokailutilan yhteyteen
ruuanjakelulinjaston vaatima tila; päiväkodillle	6		
inva-wc / 6m2 x 2	12		2-kerroksinen ratkaisu, 1.krs inva-WC ruokasalin yhteyteen
Yhteiset tilat. yhteensä:	**204**		
Lasten toiminta-tilat yhteensä:	**1006,0**	hym2	
	70,4	7 % toimintatiloista	
	1076,4		
	7,69		toiminta-alaa / tilapaikka
Henkilökunnan tilat, työ- ja sos.tilat			
toimisto / johtaja	12		monikäyttöinen toimistotila
neuvottelutila	15		kotikeittiön yhteydessä
henkilökunnan työhuone	12		
perhe- ja konsultaatiotila / työhuone / neuvottelu	10		sijoitetaan johtajan huoneen viereen
henk.kunnan wc:t 2kpl	4		1 kpl wc/kerros, miehille ja naisille

MÅRTENSDALS BILDNINGSRUM laajennus			**TILAOHJELMA 2.3.2021**
henk.kunnan suihkutila	3		yhteinen (mahduttava pukeutumaan)
henk.kunnan pukutila, 26h x 0,8m2	21		miehille ja naisille erikseen
Toimintatilat tilat yhteensä:	**77,0**		
Huoltotilat			
kuumennuskeittiö aputiloineen päiväkoti + koulu	100		keittiön wc, keittiö aputiloineen poisluk. rullakoiden ja ruuankuljetuslaatikoiden säilytystilat
			Keittiön pinta-alatarve laskettu kuumennuskeittiönä.
siivouskeskus ja vaatelhuoltotila	16		yhdistetty tila, huom. likainen ja puhdas puoli
siivouskomero	3		eri kerroksessa kuin siivouskeskus
keskusvarasto	7		
huoltotilat yhteensä	**126,0**		
Hyötyalat ilman teknisiä tiloja:	**1209,0**	**hym2**	
hyötyalasta huoneistoalaksi kerroin:	1,12	**1354**	**htm2**
hyötyalasta bruttoalaksi kerroin:	1,44	**1741**	**brm2**

Vähennykset koulun tiloista ja päiväkodin htm2 / tilapaikka			
Osuus kuumennuskeittiöstä / hym2	69		
Ruokailutilalaajennus koululle	20		
Vähennykset Yht hym2	89		
Hyötyala päiväkotilaajennus ja osuus keittiön alasta	1120,0		
hyötyalasta huoneistoalaksi kerroin(1,12):	1254,4		
	1254,4	**htm2**	
	8,96		huoneistoalaa/tilapaikka (RT 9 htm2/tilapaikka; RT-taulukossa iso liikuntasali)

10 kotiluokkaa edellyttää että kauvaamataito- ja kemia-/ biologia-luokka varataan kotiluokiksi. Pintaala luokissa KL01-04 ei riitä viidelle kotiluokalle á 57-60 m2.

Uudet seinät / rakenteet punaiset viivat.

Luokkien välille oleviin seiniin (ruskeat viivat) pariovet ja kahteen luokkapariin siirtoseinät, KL07 ja ip.-kerhon väliin pariovet. dB-ovia/seiniä.

Uusia erityisopetus-/ ryhmätyötiloja ja instrumenttivarasto (vihreät kentät. punaiset viivat). Yksi tila myös musiikin harjoittelua varten.

Opettajien/henkilökunnan puku- ja pesutilat rungon keskellä oleviin ryhmätyö ja toimistotiloihin (vaalean sininen alue).

Oleva keittiö osaksi ruokasalia.

Liikauntasalin laajennus optiona. Kustannus erikseen. Laajennus max 2 moduulia, n. 54 m2 (brutto n. 58,5 m2).

Rakennushankkeen turvallisuusriskit, HAVAT Riskikartta

KOHDE: Mårtensdals Bildningsrum och Daghemmet Timotej

PÄIVÄYS: 17.3.2021

LAATIJAT: Jukka Tuhkanen, Lars Ollonqvist

Rakennushankkeen ominaisuudet

- ☐ Koko
- ☒ Muoto, vanha rakennus, johon liitetään uudisosa
- ☐ Suuruus
- ☐ Mitat
- ☒ Poikkeuksellisuus, rinnetontti
- ☐ Ainutkertaisuus
- ☐ Materiaalivalinnat
- ☐ Tekniset ratkaisut
- ☐ Runkoratkaisu
- ☐ Ajankohta
- ☐ Suunnitteluratkaisut
- ☐ Vaativuus
- ☐ Rakennuksen kunto
- ☐ Talotekniikka
- ☐ Muu

Työturvallisuutta ja terveyttä koskevat tiedot

- ☒ Mikrobit (Home), vanhojen rakenteiden purku
- ☒ Pöly
- ☒ Kaasut, mahdolliset VOC -päästöt lattiasta
- ☒ Muut ilman epäpuhtaudet
- ☐ Melu, tärinä
- ☐ Kuumuus/kylmyys
- ☐ Säteily
- ☐ Häikäisy
- ☐ Happipitoisuus, hapen puute
- ☐ Myrkyt
- ☐ Vaaralliset aineet
- ☐ Altistuminen
- ☐ Ergonomia, hankalat työasennot
- ☐ Vaaralliset työt
- ☐ Räjähdys
- ☐ Syttyminen
- ☐ Muu

Rakennushankkeen luonne

- ☒ Työmaan johtamisen erityispiirteet, uudisrakennus ja perusparannus
- ☐ Yhteensovittamisen erityispiirteet
- ☒ Aikataulu
- ☐ Urakoitsijoiden määrä
- ☐ Urakkarajat
- ☐ Erillistoimitukset
- ☐ Töiden läheisyys/peräkkäisyys
- ☐ Töiden päällekkäisyys
- ☒ Tiedonkulun erityispiirteet, tiedottaminen viereisille asuinkerrostaloille
- ☐ Työmenetelmien reunaehdot
- ☒ Muu, koulun väistötilan aikataulu

Rakennushankkeen olosuhteet

- ☒ Varottavat rakenteet, olemassa olevat rakenteet
- ☐ Vaaralliset johdot
- ☐ Varottavat toiminnot
- ☐ Asukkaat, asiakkaat, tilaajan henkilöstö, vuokralaiset, käyttäjät
- ☐ Liikenne, liikennemuodot
- ☒ Työkoneiden käyttö, rinnetontti
- ☐ Työvälineiden käyttö
- ☐ Materiaalit ja aineet
- ☐ Vaaralliset jätteet
- ☐ Teollinen toiminta lähellä, prosessit
- ☐ Tilojen rakennusaikainen käyttö
- ☐ Muu toiminta
- ☐ Herkät laitteet ja laitteistot
- ☐ Muut ympäristötekijät
- ☐ Purettavat rakenteet
- ☐ Sähkökaapelit/kaasuputket
- ☐ Muu

Työhön liittyviä vaaroja

- ☐ **Arvioitava aina VNp629/94 liitteen 2 mukaista erityistä vaaraa sisältävät työt**
- ☐ Rakennusratkaisuihin liittyvät vaarat

MÅRTENSDALS BILDNINGSRUM, DAGHEM
Bredbergsgränden 4, 01620 Vanda

Laajuustiedot :

bruttoala	1 741	brm2
hyötyala	1 209	hym2
tilavuus	6 563	rm3
tehokkuusluku	1,44	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
Rakennuttajan kulut		1 036 000	595,06	856,91	157,85
suunnittelu	556 000				
rakennuttaminen	322 000				
liittymismaksut	158 000				
Rakennustekniset työt		4 942 000	2 838,60	4 087,68	753,01
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		711 000	408,39	588,09	108,33
LVV-työt	276 000				
IV-työt	383 000				
Säätölaitteet	52 000				
Sähkötyöt		371 000	213,10	306,87	56,53
Erillishankinnat		60 000	34,46	49,63	9,14
Muutos- ja lisätyövaraus		356 000	204,48	294,46	54,24
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		7 476 000	4 294,08	6 183,62	1 139,11
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		9 270 240	5 324,66	7 667,69	1 412,50

Hintataso KL 100,5 (2/21)

Arvio sisältää koulun ja päiväkodin yhteisen keittiön sekä koulun ruokailutilalaajennuksen kustannukset.

Arvioon ei sisälly:

Väestönsuojan rakentaminen
Sprinkler-järjestelmä
Uudisosan lämmöntuoton maalämpöoptio
Lähiliikuntapaikka

Suunnittelu ja hankepalvelut 30.3.2021

Petri Kokkonen
Kustannusinsinööri

30.3.2021

MÅRTENSDALS BILDNINGSRUM, DAGHEM			
Hankkeen huoneistoala		**1 472**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**7 476 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**7 476 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**5 078,80**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	6182,40	4,20	0,35
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	25789,44	17,52	1,46
2	Lämpöhuolto	8125,44	5,52	0,46
3	Sähköhuolto	9185,28	6,24	0,52
4	Vesihuolto	8125,44	5,52	0,46
5	Erityislaitehuolto	1236,48	0,84	0,07
6	Siivous	0,00	0,00	0,00
7	Jätehuolto	6182,40	4,20	0,35
9	Kunnossapito	20490,24	13,92	1,16
0-9	**Yhteensä**	**85 317**	**57,96**	**4,83**
	Pääomakustannukset:			
	Korjausvastike 3	224 280	152,36	12,70
	Korko % 3	224 280	152,36	12,70
	Pääomakustannukset yhteensä	**448 560**	**304,74**	**25,39**
	Tontin vuokra	**38 331**	**26,04**	**2,17**
	Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	**572 208**	**388,74**	**32,39**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

MÅRTENSDALS SKOLA, KORJAUSRAKENNUS
Bredbergsgränden 4, 01620 VANTAA

Laajuustiedot :

bruttoala	2 635	brm2
hyötyala	2 113	hym2
tilavuus	11 305	rm3
tehokkuusluku	1,25	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		612 000	232,26	289,64	54,14
suunnittelu	351 000				
rakennuttaminen	216 000				
liittymismaksut	45 000				
Rakennustekniset työt		3 216 000	1 220,49	1 522,01	284,48
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		542 000	205,69	256,51	47,94
LVV-työt	237 000				
IV-työt	289 000				
Säätölaitteet	16 000				
Sähkötyöt		461 000	174,95	218,17	40,78
Erillishankinnat		30 000	11,39	14,20	2,65
Muutos- ja lisätyövaraus		539 000	204,55	255,09	47,68
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		5 400 000	2 049,34	2 555,61	477,66
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		6 696 000	2 541,18	3 168,95	592,30

Hintataso KL 100,5 (02/21)

KUSTANNUSENNUSTE Ei SISÄLLÄ:
- Haitta-aineen mahdollinen purku/korjauksen arviot
- Julkisivun mahdollinen korjaus
- Liikuntasalin laajennusta (arvio on noin 250 000 €)

Suunnittelu ja hankepalvelut 26.03.2021

Olga Jefimkina
kustannuslaskennan asiantuntija

26.03.2021

MÅRTENSDALS SKOLA, KORJAUSRAKENNUS			
Hankkeen huoneistoala		**2 360**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**5 400 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**5 400 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**2 288**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	9912,00	4,20	0,35
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	41347,20	17,52	1,46
2	Lämpöhuolto	13027,20	5,52	0,46
3	Sähköhuolto	14726,40	6,24	0,52
4	Vesihuolto	13027,20	5,52	0,46
5	Erityislaitehuolto	1982,40	0,84	0,07
6	Siivous	0,00	0,00	0,00
7	Jätehuolto	9912,00	4,20	0,35
9	Kunnossapito	32851,20	13,92	1,16
0-9	**Yhteensä**	**136 786**	**57,96**	**4,83**
	Pääomakustannukset:			
	Korjausvastike 3	162 000	68,64	5,72
	Korko % 3	162 000	68,64	5,72
	Pääomakustannukset yhteensä	**324 000**	**137,30**	**11,44**
	Tontin vuokra	**61 454,40**	**26,04**	**2,17**
	Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	**522 240**	**221,30**	**18,44**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

DELAKTIGHETS-PLAN

Vantaa Vanda

OBJEKT/SERVICE/AKTIVITET

SKAPARE

KONTAKTUPPG.

DATUM

ANMÄRKNINGSVÄRT

BARN & UNGA

ÅTGÄRDER

ANSVARSPERSONER

TIDSPLAN

VÅRDNADS-HAVARE

ÅTGÄRDER

ANSVARSPERSONER

TIDSPLAN

PERSONAL

ÅTGÄRDER

ANSVARSPERSONER

TIDSPLAN

NÄROMRÅDE OCH SAMARBETSPARTNERS

ÅTGÄRDER

ANSVARSPERSONER

TIDSPLAN

TIDTABELL OCH KOMMUNIKATIONSPLAN FÖR BEHANDLING AV DELAKTIGHETSMATERIALET

30 § Vuoden 2020 tilinpäätöksen tilintarkastuspöytäkirja

VD/4375/00.03.00.01/2021
RV/HY-L

Vantaan kaupungin tilikauden 1.1.–31.12.2020 tilintarkastaja KPMG Oy Ab on toimittanut kaupunginhallitukselle 3.5.2021 tilintarkastuspöytäkirjan.

Vantaan kaupungin tilikauden 1.1. – 31.12.2020 tilintarkastajina esitämme kuntalain 123 § 3 momentin mukaisella tilintarkastuspöytäkirjalla kaupunginhallitukselle epäkohtana seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän laskenta perustuu koulutuksen järjestäjien ilmoittamiin tietoihin koulutuksen taloudesta ja toiminnasta. Koulutuksen järjestäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle rahoituksen määräämiseksi tarvittavat tiedot sekä muut rahoituksen määräämiseksi tarpeelliset kustannuksia ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot (RahL 1705/2009, 58§).

Osana tilikauden 2020 tilintarkastusta olemme kartoittaneet opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perustaksi annettujen tietojen raportointiprosessia ja testanneet pistokokein annettujen tietojen perustumista kaupungin oppilastietojärjestelmän tietoihin. Tarkastuksen yhteydessä havaittiin eroja kaupungin oppilastietojärjestelmän ja Koski-tietojärjestelmän välillä perusopetuksen ja erityisen tuen sekä perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärissä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 31.12.2020 päättänyt vuoden 2021 valtionosuuksista. Kaupunki on annetun päätöksen perusteella tunnistanut virheitä valtionosuuspäätöksen perusteena olevissa tiedoissa ja kaupunginhallitus on 22.3.2021 § 8 päättänyt hakea oikaisua valtionosuuspäätökseen. Oikaisuvaatimusta koskevassa päätöksessä on todettu, että Koski-järjestelmässä olleissa tiedoissa on ollut virheitä mm. perusopetuksen muut vammaiset -ryhmän oppilasmäärässä, perusopetuksen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien määrässä sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien määrässä.

Todetut poikkeamat osoittavat, että opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perustana olevien tietojen raportoinnin sisäisessä valvonnassa on puutteita.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perusteena olevien oppilasmäärien ym. suoritetietojen raportointiin liittyvää sisäistä valvontaa tulee kehittää. Havaittujen tilastoinnin erojen syyt tulee selvittää ja varmentaa, ettei eroja jatkossa synny.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 30

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tilintarkastuspöytäkirja tiedoksi, ja
b) lähettää asia tiedoksi ja toimenpiteitä varten toimialoille.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Tilintarkastuspöytäkirja

Täytäntöönpano: toimialat

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuspöytäkirja

Vantaan kaupunginhallitukselle

Vantaan kaupungin tilikauden 1.1. – 31.12.2020 tilintarkastajina esitämme kuntalain 123 § 3 momentin mukaisella tilintarkastuspöytäkirjalla kaupunginhallitukselle epäkohtana seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän laskenta perustuu koulutuksen järjestäjien ilmoittamiin tietoihin koulutuksen taloudesta ja toiminnasta. Koulutuksen järjestäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle rahoituksen määräämiseksi tarvittavat tiedot sekä muut rahoituksen määräämiseksi tarpeelliset kustannuksia ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot (RahL 1705/2009, 58§).

Osana tilikauden 2020 tilintarkastusta olemme kartoittaneet opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perustaksi annettujen tietojen raportointiprosessia ja testanneet pistokokein annettujen tietojen perustumista kaupungin oppilastietojärjestelmän tietoihin. Tarkastuksen yhteydessä havaittiin eroja kaupungin oppilastietojärjestelmän ja Koski-tietojärjestelmän välillä perusopetuksen ja erityisen tuen sekä perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärissä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 31.12.2020 päättänyt vuoden 2021 valtionosuuksista. Kaupunki on annetun päätöksen perusteella tunnistanut virheitä valtionosuuspäätöksen perusteena olevissa tiedoissa ja kaupunginhallitus on 22.3.2021 § 8 päättänyt hakea oikaisua valtionosuuspäätökseen. Oikaisuvaatimusta koskevassa päätöksessä on todettu, että Koski-järjestelmässä olleissa tiedoissa on ollut virheitä mm. perusopetuksen muut vammaiset –ryhmän oppilasmäärässä, perusopetuksen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien määrässä sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien määrässä.

Todetut poikkeamat osoittavat, että opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perustana olevien tietojen raportoinnin sisäisessä valvonnassa on puutteita.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perusteena olevien oppilasmäärien ym. suoritetietojen raportointiin liittyvää sisäistä valvontaa tulee kehittää. Havaittujen tilastoinnin erojen syyt tulee selvittää ja varmentaa, ettei eroja jatkossa synny.

Helsingissä 3. toukokuuta 2021

KPMG Oy Ab

Juha Huuskonen

JHT, KHT

KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Y-tunnus 1805485-9
Kotipaikka Helsinki

31 § Vuoden 2022 talousarviolaadinnan kehys

VD/5236/02.01.00.03/2021

RV/MR/TO/HY-L

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtionvarainministeriön toukokuussa julkaisema talouskatsaus arvioi bruttokansantuotteen kasvavan Suomessa 2,6 prosenttia vuonna 2021. Talouden selvä toipuminen covid-19-pandemiasta siirtyy vuoden 2021 loppupuolelle. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona ja vienti kärsii pandemian jatkumisesta. Talous voi normalisoitua vasta, kun epidemiatilanteen voidaan arvioida olevan hallinnassa. Bruttokansantuotteen ennuste perustuu oletukselle, että covid-19-epidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painuu matalalle tasolle kesään 2021 mennessä rajoitusten, rokotusohjelman edistymisen sekä taudin kulkuun liittyvän kausivaihtelun seurauksena. Vakaa epidemiatilanne mahdollistaa rajoitusten lieventämisen ja purkamisen.

Julkisen sektorin lisäksi suurin kärsijä pandemiasta on ollut tähän mennessä yksityinen palveluala. Korona on näkynyt silmiinpistävän rajusti muun muassa hotelli- ja majoitustoiminnassa, liikenteessä sekä taide-, viihde- ja virkistyspalveluissa. Toisaalta joillakin palvelualoilla, kuten vähittäis- ja päivittäistavarakaupassa, kasvu on ollut ennätyslukemissa. Kehitys vaihteleekin eri toimialoilla ja jopa niiden sisällä voimakkaasti.

BKT:n arvioidaan kasvavan 2,5 prosenttia vuonna 2022 ja 1,5 prosenttia vuonna 2023. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. Talouden kasvua tukevat kaikki pääkysyntäerät eli vienti, kulutus ja investoinnit. Näistä erityisesti yksityinen kulutus on pandemian jälkeen hetkellisesti poikkeuksellisen vahvaa. Julkisen talouden alijäämä pienenee vuonna 2022 voimakkaasti, kun covid-19-epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet päättyvät ja talous elpyy. Julkinen talous jää kuitenkin edelleen alijäämäiseksi. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kasvaa nykyisestä vajaasta 70 prosentista yli 75 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä.

Maailmantalous elpyy pandemian aiheuttamasta taantumasta mittavien elvytystoimien, rokotusten etenemisen sekä rajoitustoimien purkamisen seurauksena. Etenkin Yhdysvallat, mutta myös EU toimeenpanevat mittavia talouden elvytystoimia. Maailmantalous elpyy tänä vuonna 5,2 prosentin kasvuun viime vuoden 3,4 prosentin supistumisen jälkeen. Kasvu tasaantuu 3,8 prosenttiin vuonna 2022 ja 3,1 prosenttiin 2023. Euroalueella erityisesti teollisuuden, mutta myös palveluiden näkymät ovat kohentuneet merkittävästi keväällä 2021. Patoutuneen kulutustarpeen odotetaan purkautuvan vuoden aikana ja kannattelevan yksityistä kulutusta. EU:n elpymispaketin odotetaan tukevan talouskehitystä erityisesti vuosina 2022–2023. Yhdysvalloissa talous elpyy tänä vuonna massiivisen raha- ja finanssipoliittisen elvytyksen ansiosta. Sekä teollisuuden että palvelualan näkymät ovat valoisia. Työttömyys on alentunut voimakkaasti kevään 2020 huippulukemista. Elvytyksestä seuranneet inflaatio-odotukset ovat johtaneet valtionlainojen korkojen nousuun. Maailmankauppa elpyy runsaan 6,6 prosentin kasvuun tänä vuonna viime vuoden romahduksen jälkeen. Erityisesti Yhdysvallat ja nousevat taloudet kannattelevat kasvua euroalueen kaupan kehittyessä maltillisemmin. Vuosina 2022 ja 2023 kaupan kasvu tasaantuu, mutta jatkuu verrattain nopeana.

Tautitapausten lisääntyminen vähentää etenkin palvelujen tarjontaa sekä kysyntää ja kääntää työllisyyden uudelleen laskuun. Sitten kun tauti saadaan hallintaan, niin työllisyyden kasvu voi olla nopeaakin. Alkuvuoden laskun johdosta työllisyyden ennakoidaan Suomessa lisääntyvän tänä vuonna

vain 0,1 prosenttia. Työllisyysaste nousee työikäisten määrän vähentyessä 71,7 prosenttiin. Nimellispalkat nousevat 2,7 prosenttia sopimuspalkkojen ja palkkaliukumien vetämänä vuonna 2021. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 1,4 prosenttia vuonna 2021. Talouskasvun palautuessa myös kuluttajahinnat kääntyvät maltilliseen nousuun. Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoidaan kääntyvän yli 3 prosentin vuosittaiseen nousuun vuosina 2022–2023. Samaan aikaan kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitatun inflaation arvioidaan kiihtyvän 1,5 ja 1,7 prosenttiin.

Julkisen talouden alijäämä pysyy vuonna 2021 suurena, kun covid-19-epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet ja epidemian aikana kertyneen palvelu- ja hoitovelan purkaminen pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Vuonna 2022 menojen ja tulojen välinen epätasapaino supistuu voimakkaasti, kun talouskasvu jatkuu ripeänä ja tukitoimet päättyvät. Julkinen talous jää koronaepidemian hellitettyäkin selvästi alijäämäiseksi. Julkisen talouden alijäämän arvioidaan olevan 2020-luvun puolivälissä 1,6 % suhteessa BKT:hen eli 4,6 mrd. euroa. Väestön ikärakenteen muutos on kasvattanut julkisia menoja jo pitkään. Talouden kasvunäkymät ovat puolestaan vaimeat, ja niitä heikentää työikäisen väestön määrän supistuminen. Julkinen talous on ollut rakenteellisista tekijöistä johtuen epätasapainossa vuodesta 2009 lähtien.

Covid-19-epidemialla ja sitä seuranneilla rajoitustoimenpiteillä on ollut merkittäviä vaikutuksia niin kansantalouteen, julkiseen talouteen kuin kuntatalouteenkin, jonka tilanne oli heikentynyt nopeasti jo ennen covid-19-kriisiä vuosina 2018–2019. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden tunnusluvut kuitenkin paranivat huomattavasti vuonna 2020. Kohentumista selittävät peruspalvelujen turvaamiseksi ja kuntien aktiviteetin ylläpitämiseksi päätetyt valtion kuntatalouteen kohdistamat mittavat tukitoimet sekä kuntien ja kuntayhtymien menojen maltillinen kasvu. Kuntatalouden vuosikate kasvoi ennätyslukemiinsa, noin 4,6 mrd. euroon, ja tilikauden tulos päätyi noin 1,6 mrd. euroa positiiviseksi. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijasteleva tunnusluku, toiminnan ja investointien rahavirta, koheni vuonna 2020 alustavien tilinpäätösarvioiden mukaan noin 1,7 mrd. euroa jääden kuitenkin noin 500 milj. euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden lainakanta kasvoi kuitenkin jopa 1,5 mrd. eurolla 23,5 mrd. euroon.

Kuntatalouden 2021 toimintamenojen kasvun arvioidaan kiihtyvän noin 4,7 prosenttiin kuluvana vuonna. Menoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu, hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä laajentavat menolisäykset sekä koronapandemiasta johtuvat lisäkustannukset. Etenkin hybridistrategian edellyttämä testaus ja suojautuminen lisäävät kuntatalouden menoja, mutta hallitus on sitoutunut kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille täysimääräisesti. Koronaepidemian pitkittyminen ja uudelleen käynnistetyt rajoitustoimenpiteet hidastavat kuntatalouden toimintatulojen kasvua vielä kuluvana vuonna.

Kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2022, kun koronapandemian hoitoon vaadittavat lisäpanostukset poistuvat suurimmaksi osaksi. On kuitenkin todennäköistä, että kuluvalta vuodelta siirtyy ensi vuodelle hoito- ja palveluvelkaa, jonka suuruutta ei pystytä vielä täysin arvioimaan. Valtion kehitysarvioon on sisällytetty EU:n elpymis- ja palautumisvälineestä alustavasti suunniteltu rahoitus hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkamiseksi ja vastaavansuuruiset kustannukset, noin 30 milj. vuodelle 2021 ja 100 milj. euroa vuodelle 2022. Vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan olevan jo takanapäin, oletetaan investointien pysyvän korkealla tasolla koko kehyskauden ajan. Kuntatalouden investointipaineet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi.

Koronapandemian vaikutukset osuvat rankasti pääkaupunkiseudulle, erityisesti Vantaalle. Huhtikuussa 2020 työttömyys kääntyi koronakriisin seurauksena jyrkkään nousuun. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuussa 2021 15 prosenttia ollen korkeampi kuin muissa suurissa kaupungeissa. Työttömänä oli maaliskuun 2021 lopussa runsaat 18 800 henkeä, joista lomautettuja oli 26 prosenttia (lähes 4 900 henkeä). Koronasta käsineiden palvelualojen lisäksi Vantaalla näkyy hyvin voimakkaasti lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen dramaattinen väheneminen. Tämä kehitys ajoi osan lentoliikenneklusterin yrityksistä erittäin haastavaan tilanteeseen. Kansainvälisten arvioiden mukaan lentoliikenteen palautuminen pandemiaa edeltävälle tasolle saattaa kestää useita vuosia.

Vuoden 2022 talousarvion kehys

Vantaan vuoden 2022 talousarvion kehyksen lähtökohtana ovat Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelma sekä tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan ehdotuksen seuraavan valtuustokauden talouslinjauksiksi. Tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaisesti vuoden 2022 kehyksen vuosikate on 94 milj. euroa, joka johtaa vielä negatiiviseen tilikauden tulokseen. Vuoden 2023 vuosikate on 115 milj. euroa, jolloin tilikauden tulos on jo hieman positiivinen. Vuodelle 2025 tavoitellaan noin 130 milj. euron vuosikatetta. Tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan ehdotuksen mukaan seuraavan valtuustokauden investointien enimmäismäärä on 600 milj. euroa ja vuosien 2022–2025 investointikehys on laadittu tämän mukaisesti. Kuntavaalien jälkeen valittava uusi valtuusto päättää tulevassa syksyllä valmisteltavassa valtuustokauden strategiassa vuosien 2022–2025 talouslinjaukset.

Kehystä on jouduttu valmistelemaan poikkeuksellisissa olosuhteissa koronavirusepidemian vuoksi. Oletuksena on, että koronatilanne paranee rokotusten myötä Suomessa. Koronakriisi vaikuttaa vielä pitkään negatiivisesti Vantaan talouteen kunnallis- ja yhteisöverojen heikomman kehityksen kautta. Taustalla ovat työttömyyden voimakas kasvu sekä koronan yrityksille tuottamat ongelmat. Lisäksi korona on aiheuttanut monenlaista hoito-, hoiva- ja palveluvelkaa, jonka purkaminen tuottaa lisäkustannuksia tulevien vuosien aikana. Tätä koronasta toipumista ei ole huomioitu vielä kehyksessä, vaan siihen palataan syksyn talousarviovaiheessa, kun koronan jälleenrakennussuunnitelma vuosille 2021–2023 valmistuu. Myös valtion mahdollisesti koronaan liittyvä lisätuki kuntatalouteen vuotta 2022 koskien on päättämättä. Kehys on tämän vuoksi tehty vain tiedossa olevien valtion päätösten pohjalta ns. teknisenä kehyksenä.

Kehys perustuu valtiovarainministeriön kevään 2021 taloudellisessa katsauksessa ja julkisen talouden suunnitelmassa esitettyihin talouden kasvuarvioihin. Vantaan väestönkasvu jatkuu vahvana – vuoden 2022 väestönkasvuksi ennakoidaan yli 4 800 henkeä. Väestöennuste päivittyy kesän 2021 aikana. Ennusteet päivitetään kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, kuten myös valtion budjettiriihen ja -esityksen tarkentuneet vaikutukset.

Vuoden 2022 käyttötalouskehyksessä on huomioitu toimintamenojen osalta palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa. Kaupungin kasvaessa myös kaupungin henkilöstömäärä kasvaa. Uusien vakanssien perustamisessa pyritään kuitenkin harkittuihin ja maltillisiin lisäyksiin. Kehyksessä on varauduttu mm. 103 uuteen vakanssiin sosiaali- ja terveystoimessa ja 80 lisävakanssiin varhaiskasvatuksessa. Kehyksessä on koko kaupungin tasolla ennakoitu vuonna 2022 todennäköisesti toteutuvan kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset vuodelle 2022, mutta luvut eivät sisälly vielä toimialojen kehyslukuihin. Sisäisten vuokratulojen ja vuokramenojen muutos päivitetään vasta kehyspäätöksen jälkeen ja lisätään toimialojen kehyksiin.

Kehyksessä toimintakulujen kasvu vuoden 2021 käyttösuunnitelmasta vuoteen 2022 on 3,3 prosenttia.

Vuonna 2022 toimintakulujen kasvua lisäävät palvelutarpeen kasvun ja yleisen hintatason nousun lisäksi mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu työttömyyden kasvun myötä, hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen sekä ulkoisten vuokrien nousu. HUS-kuntayhtymän erikoissairaanhoidon tulot ja menot sekä HSL-kuntayhtymän infrakorvaukset sekä joukkoliikennemaksut on esitetty kehyksessä alustavina arvioina ja ne tarkennetaan kaupunginjohtajan esitykseen talousarviovaiheessa.
Vuoden 2022 kehykseen on laskettu mukaan kaupungin taloutta tasapainottavat 10,5 milj. euron tuottavuus- ja kasvutoimenpiteet, joiden kohdentaminen linjataan talousarviovaiheessa.

Toimintakulujen kasvu vuodesta 2021 vuoteen 2022 on kasvatuksen ja oppimisen toimialalla 0,3 prosenttia. Toimintakulujen kasvua hillitsee toimialan hankerahoituksen pieneneminen, joka laskee tuloja ja menoja. Kaupunkikulttuurin toimialalla toimintakulujen kasvu on 2,5 prosenttia, kaupunkiympäristön toimialalla 3,5 prosenttia, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla 3,5 prosenttia ja kaupunkistrategian ja johdon toimialalla 3,3 prosenttia.

Kehyksen verotuloarviot perustuvat nykyisiin Vantaan vuoden 2021 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteihin, kuntatalousohjelmassa esitettyihin veroperustemuutoksiin sekä Kuntaliiton veroennusteeseen. Verotulojen arvioidaan nousevan noin 3,6 prosenttia vuoden 2021 ennusteeseen nähden. Valtionosuusarviossa on huomioitu kaupungin ikäryhmittäinen väestö 1.1.2021, kevään 2021 kuntatalousohjelmassa esitetyt valtionosuusmuutokset sekä aiemmin tehtyjen valtionosuuspäätösten vaikutukset. Valtionosuustuottojen arvioidaan nousevan noin 9,4 prosentilla vuoden 2021 ennusteeseen nähden. Nousua selittävät mm. valtionosuuksien indeksikorotus, kustannustenjaon tarkistus, verotulomenetysten kompensaation kasvu sekä tehtävämuutokset. Verotulo- ja valtionosuusarviot päivitetään talousarviovaiheessa.

Kehyksen tuloslaskelma päätyy 94,1 milj. euron vuosikatteeseen ja -18,1 milj. euron tilikauden tulokseen.

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2022 on 146,3 milj. euroa (investointiosa netto 139,5 milj. euroa). Kokonaisinvestointitaso liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien on 155,3 milj. euroa (investointiosa netto 148,6 milj. euroa). Uudis- ja korjausrakentamisen investointeihin on varattu 86,7 milj. euroa. Vuoden 2022 aikana on valmistumassa mm. 6 uutta päiväkotitilaa. Julkiseen käyttöomaisuuteen investointeja kohdistuu 39,0 milj. euroa pitäen sisällään mm. katujen ja puistojen investointeja sekä Vantaan ratikan suunnittelua. Kehä III parannus valmistuu vuonna 2022 vuoden etuajassa alkuperäiseen aikatauluun nähden.

Kaupungin pitkäaikainen lainakanta vuoden 2020 tilinpäätöksen tilanteessa oli noin 858 milj. euroa. Viime vuosina korkotaso on ollut poikkeuksellisen matalalla tasolla, mikä on osaltaan tukenut kaupungin talouskehitystä. Kehyksessä vuoden 2022 korkokulut on ennakoitu 2,8 milj. euron tasolle, jatkovuosille on ennakoitu maltillista korkotason nousua.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 31

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hyväksyä vuoden 2022 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehys liitteen mukaisesti,
b) ohjeistaa toimialoja laatimaan investointisuunnitelmansa kaikkien talousarvion hankeryhmien osalta kymmenvuotiskaudelle 2022–2031,

c) esittää vuoden 2022 talousarvion laadintakehys tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Uudelle valtuustolle on annettava heti valtuustokauden alussa selvitys siitä, miten koronan aiheuttama hoito-, koulutus-, sekä muu palveluvelka saadaan kurottua kiinni. Selvitykseen tulee sisällyttää myös arvio lisärahoituksesta, jolla toimenpiteitä voidaan käynnistää jo syksyllä 2021.”

Liite:

- Liite 1 Kehystaulukot 2022

Täytäntöönpano: kuntademokratia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

A. TULOSLASKELMA – SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

TULOSLASKELMA (1 000 €) KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	KEHYS 2022	KEHYS 2023	KEHYS 2024	KEHYS 2025
TOIMINTATUOTOT (ilman HSY)	450 004	461 457	483 307	461 523	467 061	472 666	478 338
TOIMINTAKULUT (ilman HSY)	-1 676 292	-1 752 364	-1 789 621	-1 808 379	-1 846 355	-1 892 514	-1 932 257
TOIMINTAKATE	**-1 226 289**	**-1 290 907**	**-1 306 314**	**-1 346 856**	**-1 379 294**	**-1 419 848**	**-1 453 919**
VEROTULOT	1 072 963	1 089 300	1 106 408	1 145 783	1 197 035	1 246 002	1 284 298
VALTIONOSUUDET	293 038	247 000	248 652	272 096	274 596	277 096	279 596
KORKOTUOTOT	13 892	12 740	12 740	12 738	12 737	12 726	12 726
MUUT RAHOITUSTUOTOT	15 410	13 420	13 420	13 363	13 259	13 205	13 205
KORKOKULUT	-2 070	-2 709	-2 709	-2 809	-3 409	-4 009	-4 893
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 070	-262	-262	-262	-262	-262	-262
VUOSIKATE	**164 873**	**68 582**	**71 935**	**94 053**	**114 662**	**124 910**	**130 751**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-111 818	-109 456	-109 195	-112 183	-114 267	-117 634	-118 319
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	125	10 000	10 000				
TILIKAUDEN TULOS	**53 180**	**-30 874**	**-27 259**	**-18 130**	**395**	**7 276**	**12 432**
Verorahoitus yhteensä	1 366 001	1 336 300	1 355 060	1 417 879	1 471 631	1 523 098	1 563 894
Verorahoituksen muutos		-2,2 %	-0,8 %	4,6 %	3,8 %	3,5 %	2,7 %
			KS 2021–2022	E 2021-2022	2022–2023	2023–2024	2024–2025
Toimintatuottojen kasvu			0,0 %	-4,5 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %
Toimintakulujen kasvu			3,2 %	1,0 %	2,1 %	2,5 %	2,1 %
Toimintakatteen kasvu			4,3 %	3,1 %	2,4 %	2,9 %	2,4 %

Tulevaan kunta-alan palkkaratkaisuun on alustavasti varauduttu koko kaupungin tasolla kehyksessä

B. TOIMIALOJEN, LIIKELAITOSTEN JA RAHASTOJEN KEHYKSET

Toimialojen kehysluvuissa ei ole mukana kunta-alan tulevan palkkaratkaisun vaikutusarvioita eikä sisäisten vuokratulojen ja -menojen muutosta

YLEISHALLINTO	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	2 082	1 815	1 815	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-29 172	-33 181	-33 456	0,8 %
TOIMINTAKATE	-27 090	-31 367	-31 642	0,9 %

KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	10 871	13 045	12 290	-5,8 %
TOIMINTAKULUT	-112 426	-126 743	-130 987	3,3 %
TOIMINTAKATE	-101 555	-113 698	-118 697	4,4 %

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	40 922	46 503	46 503	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-713 179	-728 115	-753 515	3,5 %
TOIMINTAKATE	-672 257	-681 613	-707 013	3,7 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION KEHYS
Kaupunginhallitus 24.5.2021

KASVATUS JA OPPIMINEN YHTEENSÄ	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	33 795	34 665	28 913	-16,6 %
TOIMINTAKULUT	-459 206	-480 156	-481 597	0,3 %
TOIMINTAKATE	-425 411	-445 492	-452 684	1,6 %

KAUPUNKIKULTTUURI	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	8 839	10 700	11 321	5,8 %
TOIMINTAKULUT	-68 289	-71 519	-73 321	2,5 %
TOIMINTAKATE	-59 450	-60 819	-62 000	1,9 %

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA YHTEENSÄ, ilman hsy	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	289 227	287 284	292 812	1,9 %
TOIMINTAKULUT	-232 423	-246 089	-254 760	3,5 %
TOIMINTAKATE	56 803	41 195	38 051	-7,6 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION KEHYS
Kaupunginhallitus 24.5.2021

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOS	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	40 190	41 585	41 826	0,6 %
TOIMINTAKULUT	-37 964	-39 614	-40 121	1,3 %
TOIMINTAKATE	2 226	1 971	1 705	-13,5 %

SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	23 623	25 410	25 593	0,7 %
TOIMINTAKULUT	-23 229	-24 500	-25 175	2,8 %
TOIMINTAKATE	394	910	418	-54,1 %

RAHASTOT YHTEENSÄ	TP 2020	KS 2021	KEHYS 2022	Muutos-% (K 2022/KS 2021)
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	455	451	451	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-403	-2 446	-2 446	0,0 %
TOIMINTAKATE	52	-1 995	-1 995	0,0 %

C. INVESTOINTIOSA – SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

1000 eur	TP 2020	KS 2021	Ennuste 2021	KEHYS 2022	KEHYS 2023	KEHYS 2024	KEHYS 2025
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN TULOT	**10 756**	**6 750**	**6 750**	**6 750**	**6 250**	**3 666**	**3 500**
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN MENOT	**-142 728**	**-140 566**	**-137 756**	**-153 000**	**-159 630**	**-140 180**	**-158 240**
RAKENTAMISINVESTOINNIT	-66 569	-74 390	-67 000	-86 700	-94 130	-73 180	-93 240
AINEETON OMAISUUS	-6 838	-8 900	-8 980	-9 300	-8 500	-7 000	-7 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	-46 482	-40 000	-44 500	-39 000	-39 000	-42 000	-40 000
IRTAIN OMAISUUS	-5 871	-5 776	-5 776	-6 500	-6 500	-6 500	-6 500
KIINTEÄ OMAISUUS	-14 500	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
OSAKKEET JA OSUUDET	-2 469	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN NETTO	**-131 973**	**-133 816**	**-131 006**	**-146 250**	**-153 380**	**-136 514**	**-154 740**
INVESTOINTITULOT (liikelaitokset, rahasto)	**269**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
INVESTOINTIMENOT (liikelaitokset, rahasto)	**-6 352**	**-6 100**	**-6 100**	**-2 300**	**-2 300**	**-2 300**	**-2 300**
LIIKELAITOSTEN INVESTOINNIT	-2 219	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
RAHASTON INVESTOINNIT	-4 133	-3 800	-3 800	0	0	0	0
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	**11 025**	**6 750**	**6 750**	**6 750**	**6 250**	**3 666**	**3 500**
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	**-149 080**	**-146 666**	**-143 856**	**-155 300**	**-161 930**	**-142 480**	**-160 540**
INVESTOINTIOSA NETTO	**-138 055**	**-139 916**	**-137 106**	**-148 550**	**-155 680**	**-138 814**	**-157 040**

32 § Taloussuunnitelman laadintaohjeet 2022-2025

VD/5241/02.01.00.01/2021

RV/MR/PK/HY-L

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja muutoksista talousarvion sitoviin eriin päättää valtuusto.

Taloussuunnitelman 2022–2025 keskeisenä lähtökohtana on 8.2.2021 kaupunginhallituksessa esitelty Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025. Valtuustokauden 2022–2025 strategia valmistelaan vuoden 2021 aikana. Talouden ja strategian palvelualue on valmistellut taloussuunnitelman 2022–2025 laadintaohjeet, joissa on ohjeistettu muun muassa kaupungin talousarvioprosessin aikataulut, budjetointiperiaatteet sekä keskeisiä budjetoinnin erityiskysymyksiä. Taloussuunnitelman laadintaohjeet sisältävät myös ohjeet konsernin vastuiden ja velvoitteiden koontiin sekä henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohjeet.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 32

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteen mukaisesti taloussuunnitelman 2022–2025 laadintaohjeet ja velvoittaa toimialat (ml. rahastot) ja liikelaitokset laatimaan talousarvioesityksensä ohjeiden ja kaupunkitason talousarvion valmistelun aikataulun mukaisesti, ja
b) valtuuttaa talouden ja strategian palvelualue antamaan tarkentavia ohjeistuksia taloussuunnitelman laatimisesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Taloussuunnitelman 2022–2025 laadintaohjeet

Täytäntöönpano: Talous ja strategia, toimialat

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI TALOUSSUUNNITELMAN LAADINTAOHJE 2022-2025

Kaupunginhallitus 24.5.2021

Sisällys

1 Taloussuunnitelman 2022–2025 valmistelun lähtökohdat 1
1.1 Taloussuunnitelman lähtökohdat koronatilanteessa 1
1.2 Vantaan organisaatio 1.1.2020 alkaen 1
1.3 Toimintaympäristön muutokset 4
1.3.1 Väestöennuste 4
1.3.2 Yleiset talousnäkymät 4
1.3.3 Kuntatalouden kehitys 5
1.4 Taloussuunnitelman laadintaa ohjaavia periaatteita 6
1.4.1 Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat 6
1.4.2 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä seurantaa koskeva lainsäädäntö 7
1.4.3 Toimintaa kuvaavien tietojen avaaminen julkisiksi 8
1.4.4 Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen 8
1.5 Riskienhallinta 9
2 Valtuustokauden strategian 2022–2025 valmistelu ja toteuttaminen 11
2.1 Strategiatyön malli ja valmisteluprosessi 11
2.1.1 Raportointi ja seuranta 12
2.1.2 Strategiateemat 12
2.1.3 Strategiaa toteuttavat ohjelmat 12
2.2 Sitovat tavoitteet 12
2.3 Toimialojen tavoitteet 13
2.4 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset 13
2.5 Laadunarviointi ja kehittäminen 14
2.6 Yhteenveto toimialojen käyttötalousosan sisällöstä 14
3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohje 2022–2025 15
3.1 Suunnitelman lähtökohdat ja tarkoitus 15
3.2 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen ja kokoaminen 15
3.2.1 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laatiminen 16
3.2.2 Koulutussuunnitelman laatiminen 16
3.2.3 Suunnitelmien kokoaminen ja käsittely 17
3.2.4 Suunnitelmien seuranta sekä tehtäviin ja virkoihin liittyvät muutokset 18
3.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tietopohja 18
4 Taloussuunnitelman ja talousarvion laadinta ja perustelut 20
4.1 Toiminta ja talous 20
4.2 Käyttötalousosan budjetointiperiaatteet ja sisältö 20
4.2.1 Talousarvion tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 21
4.2.2 Käyttötalouden budjetointiohjeet 22
4.2.3 Sisäinen vuokra ja toimitilojen tarkistaminen 25
4.2.4 Projektien budjetointi ja seuranta 25

4.2.5 Suunnitelman mukaiset poistot ... 26
4.2.6 Arvonlisävero ... 26
4.2.7 Taloussuunnitelmavuosien 2023–2025 budjetointi ... 27
4.2.8 Toimialojen taloussuunnitelmien tarkistaminen ... 27
4.3 Investoinnit ... 27
4.3.1 Investointiosan hankeryhmät ... 28
4.3.2 Toimitilainvestointien valmistelu ... 29
4.4 ICT-investointien sekä tietohallinnon käyttötalouden talousarvioesityksen valmistelu ... 30
4.5 ICT-investoinnit ... 30
4.6 Käyttötalous ... 30
4.6.1 ICT-käyttötalous ... 30
4.6.2 Tukea valmisteluun ICT-asiakkuus- / kehitys- / palvelupäälliköiltä ... 31
5 Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ... 32
6 Konserni kunnan talousarviossa ... 33
6.1 Konsernin vastuut ja velvoitteet ... 33
6.2 Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet ... 34
7 Budjetointijärjestelmä ... 35
7.1 Järjestelmän rakenne ... 35
7.1.1 Taloussuunnittelun eteneminen järjestelmässä ... 35
7.1.2 Henkilöstömenosuunnittelun tiedot ... 36
7.2 Suunnitteluhierarkian ylläpito ... 36
8 Liitteet ... 36

Lisätietoja:

- Luku 2: Christa Salovaara 050 318 1585 ja Antti Torkkeli 050 318 1586
- Käyttötalousosa: Teija Oras 050 314 5084 ja Päivi Kandolin 040 626 7613
- Sisäisen vuokran budjetointi: Kts. luku 4.2.3
- Käyttäjäpalvelujen (ateria-, siivous-, vahtimestari- ja turvallisuuspalvelut) budjetointi: Sirpa Viinikari-Kauria 043 826 6495
- Toimitilainvestoinnit sekä investointien käyttötalousvaikutukset: Risto Adler 050 302 2919
- Tietojärjestelmähankkeet: Jarkko Karjalainen 043 825 6305
- SAP budjetointijärjestelmä: Hannu Pessa 050 314 5447

1 Taloussuunnitelman 2022–2025 valmistelun lähtökohdat

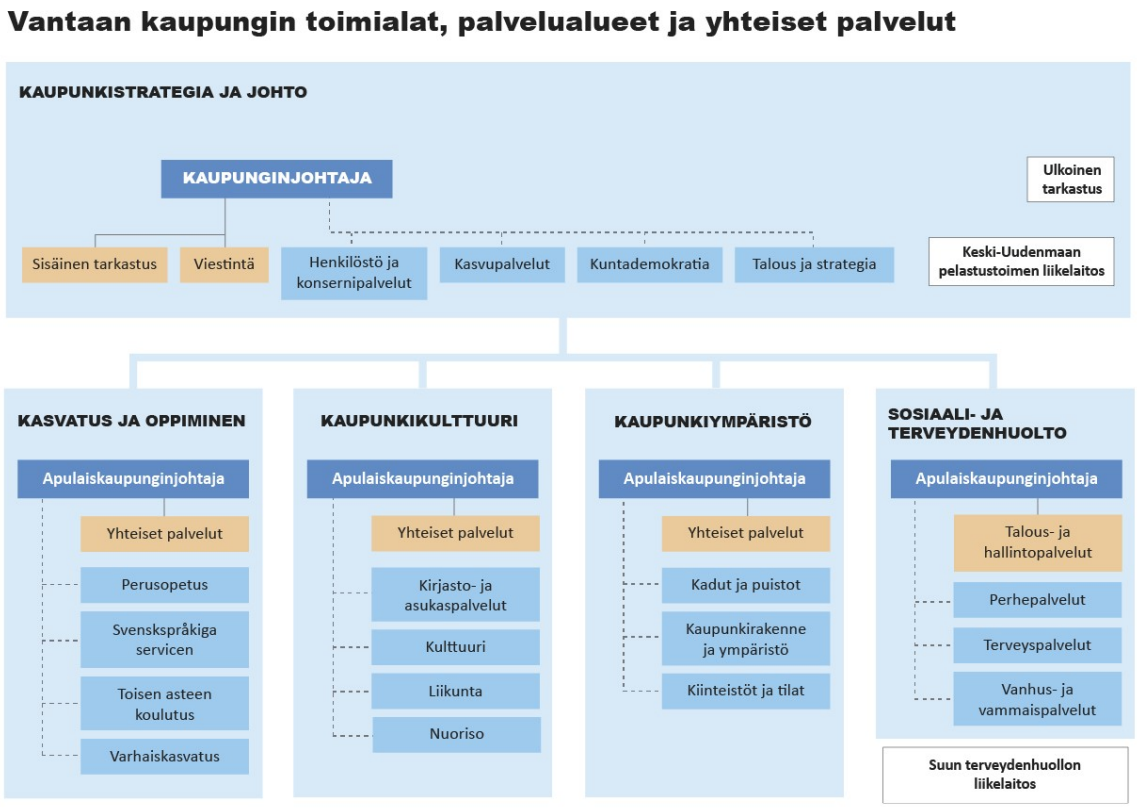
1.1 Taloussuunnitelman lähtökohdat koronatilanteessa

Taloussuunnitelman laadintaohje on rakennettu edellisten vuosien kaltaisen ohjeistuksen mukaisesti. Kuntavaalien siirtymisen vuoksi syksyn 2021 aikatauluja on muutettu aiempaan verrattuna. Tämänhetkinen taloudellinen tilanne on erittäin haasteellinen ja epävarma johtuen koronaviruksen aiheuttamista poikkeusolosuhteista ja tämän aiheuttamasta hoito- ja palveluvelan kasvusta. Tilanne heijastuu voimakkaasti myös taloussuunnitelman laadintaan aiheuttaen paljon epävarmuutta. Taloussuunnitelman laadinnassa onkin varauduttava muutoksiin niin aikatauluissa kuin annettavissa ohjeiden tarkennuksissa.

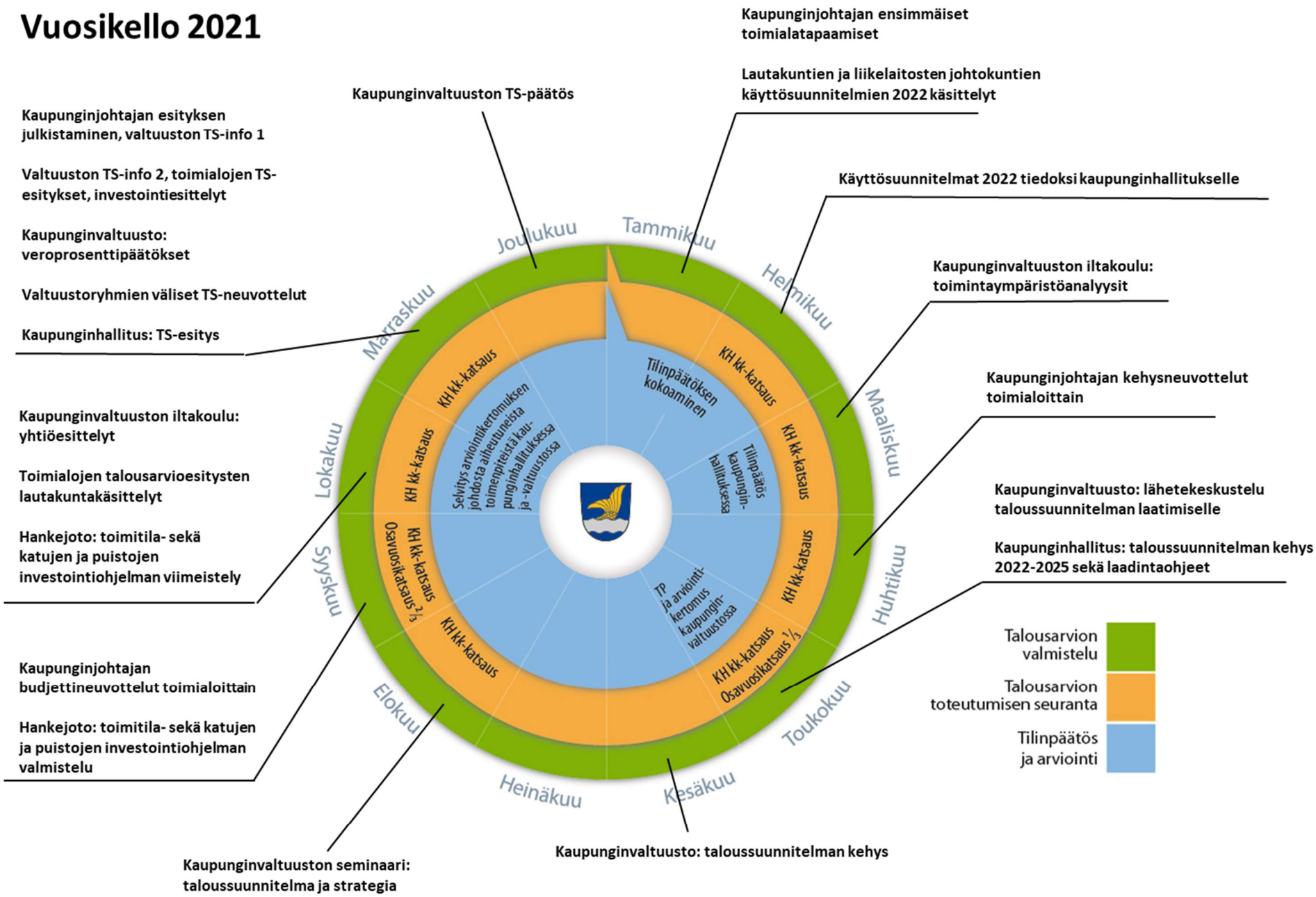
1.2 Vantaan organisaatio 1.1.2020 alkaen

Taloussuunnitelma 2022–2025 laaditaan voimassa olevan organisaation mukaisille palvelualueille. Kaupunkiympäristön toimialalla huomioidaan organisaatiomuutos TS 2022-2025.

Kuva 1: Organisaatiokuvaaja 1.1.2020 alkaen

Vuosikello 2021

Alla on listattu taloussuunnitelman 2022–2025 laadintaprosessin keskeiset päivämäärät. Yksityiskohtainen listaus prosessin valmisteluaikataulusta on liitteessä 1.

	Pvm
Maaliskuu	
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; toimintaympäristöanalyysit toimialoittain	18.3.2021
Huhtikuu	
Toimialojen kehysneuvottelut	
Kaupunkistrategian ja johdon toimiala	13.4.2021
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	14.4.2021
Kaupunkikulttuurin toimiala	16.4.2021
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	22.4.2021
Kaupunkiympäristön toimiala	22.4.2021
Toukokuu	
Kaupunginvaltuuston lähetekeskustelu	10.5.2021
Kaupunginhallitus; kehyspäätös	24.5.2021
Kaupunginhallitus; taloussuunnitelman laadintaohjeen käsittely	24.5.2021
Kesäkuu	
Kaupunginvaltuusto; kh:n kehyspäätös tiedoksi	15.6.2021
Elokuu	
Kaupunginvaltuuston seminaari (2 päivää)	26.-27.8.2021
Syyskuu	
Toimialojen budjettineuvottelut (sis. alustavat toimialan talousarviotekstit)	
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	31.8.2021
Kaupunkiympäristön toimiala	1.9.2021
Kaupunkistrategian ja johdon toimiala	2.9.2021
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	3.9.2021
Kaupunkikulttuurin toimiala	7.9.2021
Lokakuu	
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; yhtiöesittelyt	7.10.2021
Lautakuntakäsittelyt, viikko 40–41	4.-15.10.2021
Toimielimen talousarvioesityksen materiaalit talousohjaukseen	18.10.2021
Marraskuu	
Kaupunginjohtajan talousarvioesitys (YTR, lehdistö, TS-info 1)	1.11.2021
TS-info 2; toimialojen TS-esitykset, investointiesittelyt	4.11.2021
Valtuustoryhmät palauttavat talousarviota koskevat selvityspyynnöt	10.11.2021
Kaupunginvaltuusto; veroprosenttipäätökset	15.11.2021
Toimialojen vastaukset selvityspyyntöihin julkaistaan Extranetissä	16.11.2021
Valtuustoryhmät palauttavat muutosesitykset talousarvioon (korilista)	21.11.2021
Kommentit korilistan muutospyynnöistä toimialoilta talousohjaukseen	24.11.2021
Koonti muutospyynnöistä lähetetään neuvottelijoille (korilista)	26.11.2021
Valtuustoryhmien välinen TS-neuvottelu	29.11.2021
Kaupunginhallituksen TS 2022-2025 esitys	30.11.2021
Joulukuu	
Kaupunginvaltuusto; TS 2022 - 2025 päätös	13.12.2021
Tammikuu	
Käyttösuunnitelmat ja työohjelmat 2022 käsitelty lauta- ja johtokunnissa	31.1.2022
Helmikuu	
Käyttösuunnitelmat 2022 kaupunginhallituksessa	02/2022

1.3 Toimintaympäristön muutokset

1.3.1 Väestöennuste

Väestöennuste laaditaan vuosittain. Sitä tehtäessä otetaan huomioon edellisten vuosien väestökehitys ja arvioidaan tulevan kehityksen suuntaa. Koko kaupungin tasolla ennuste ulottuu vuoteen 2045 ja kaupunginosatasolla vuoteen 2031. Väestöennuste tehdään sen jälkeen, kun Kaupunkiympäristön toimiala on valmistellut asuntorakentamisennusteen ja kaikki vuotta 2020 koskevat väestörakenne- ja väestömuutostiedot on saatu Tilastokeskuksesta.

Väestöennuste antaa kehitysnäkymän, jonka avulla toimialat voivat mitoittaa palvelunsa ja niiden vaatimat kustannukset kaupungin taloussuunnitelmassa ja varautua myös suunnitelmaa pidemmällä aikavälillä väestörakenteessa ja -määrässä tapahtuvien muutosten edellyttämiin kustannusmuutoksiin. Väestöennusteen keskeisimmät taulukot ovat käytettävissä heinäkuussa ja ne julkaistaan elo-syyskuussa osoitteessa:

http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/vaesto_ja_ennuste

Vuoden 2022 talousarviota ja vuosien 2022–2025 taloussuunnitelmaa laadittaessa otetaan lisäksi huomioon kunnassa asuvan ruotsinkielisen väestön määrä ja ikärakenteen kehitys siten kuin se on ennustettu ”Vantaan väestöennuste 2018. Ruotsinkielisen väestön ennuste” -raportissa, ja vieraskielisen väestön määrä, ikärakenteen ja kieliryhmittäisen rakenteen kehitys siten kuin se on ennustettu "Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035" -raportissa. Molemmat raportit ovat käytettävissä samassa osoitteessa kuin yleinen väestöennustekin.

1.3.2 Yleiset talousnäkymät

Valtionvarainministeriön toukokuussa julkaisema talouskatsaus arvioi bruttokansantuotteen kasvavan Suomessa 2,6 prosenttia vuonna 2021. Talouden selvä toipuminen covid-19-epidemiasta siirtyy vuoden 2021 loppupuolelle. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona ja vienti kärsii pandemian jatkumisesta. Talous voi normalisoitua vasta, kun epidemiatilanteen voidaan arvioida olevan hallinnassa. Bruttokansantuotteen ennuste perustuu oletukselle, että covid-19-epidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painuu matalalle tasolle kesään 2021 mennessä rajoitusten, rokotusohjelman edistymisen sekä taudin kulkuun liittyvän kausivaihtelun seurauksena. Vakaa epidemiatilanne mahdollistaa rajoitusten lieventämisen ja purkamisen.

Julkisen sektorin lisäksi suurin kärsijä pandemiasta on ollut tähän mennessä yksityinen palveluala. Korona on näkynyt silmiinpistävän rajusti muun muassa hotelli- ja majoitustoiminnassa, liikenteessä sekä taide-, viihde- ja virkistyspalveluissa. Toisaalta joillakin palvelualoilla, kuten vähittäis- ja päivittäistavarakaupassa, kasvu on ollut ennätyslukemissa. Kehitys vaihteleekin eri toimialoilla ja jopa niiden sisällä voimakkaasti.

BKT:n arvioidaan kasvavan 2,5 prosenttia vuonna 2022 ja 1,5 prosenttia vuonna 2023. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. Talouden kasvua tukevat kaikki pääkysyntäerät eli vienti, kulutus ja investoinnit. Näistä erityisesti yksityinen kulutus on pandemian jälkeen hetkellisesti poikkeuksellisen vahvaa. Julkisen talouden alijäämä pienenee vuonna 2022 voimakkaasti, kun covid-19-epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet päättyvät ja talous elpyy. Julkinen talous jää kuitenkin edelleen alijäämäiseksi. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kasvaa nykyisestä vajaasta 70 prosentista yli 75 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä.

Maailmantalous elpyy pandemian aiheuttamasta taantumasta mittavien elvytystoimien, rokotusten etenemisen sekä rajoitustoimien purkamisen seurauksena. Etenkin Yhdysvallat, mutta myös EU toimeenpanevat mittavia talouden elvytystoimia. Maailmantalous elpyy tänä vuonna 5,2 prosentin kasvuun viime vuoden 3,4 prosentin supistumisen jälkeen. Kasvu tasaantuu 3,8 prosenttiin vuonna 2022 ja 3,1 prosenttiin 2023. Euroalueella erityisesti teollisuuden, mutta myös palveluiden näkymät ovat kohentuneet merkittävästi keväällä 2021. Patoutuneen kulutustarpeen odotetaan purkautuvan vuoden aikana ja kannattelevan yksityistä kulutusta. EU:n elpymispaketin odotetaan tukevan talouskehitystä erityisesti vuosina 2022–2023. Yhdysvalloissa talous elpyy tänä vuonna massiivisen raha- ja finanssipoliittisen elvytyksen ansiosta. Sekä teollisuuden että palvelualan näkymät ovat valoisia. Työttömyys on alentunut voimakkaasti kevään 2020 huippulukemista. Elvytyksestä seuranneet inflaatio-odotukset ovat johtaneet valtionlainojen korkojen nousuun. Maailmankauppa elpyy runsaan 6,6 prosentin kasvuun tänä vuonna viime vuoden romahduksen jälkeen. Erityisesti Yhdysvallat ja nousevat taloudet kannattelevat kasvua euroalueen kaupan kehittyessä maltillisemmin. Vuosina 2022 ja 2023 kaupan kasvu tasaantuu, mutta jatkuu verrattain nopeana.

Tautitapausten lisääntyminen vähentää etenkin palvelujen tarjontaa sekä kysyntää ja kääntää työllisyyden uudelleen laskuun. Sitten kun tauti saadaan hallintaan, niin työllisyyden kasvu voi olla nopeaakin. Alkuvuoden laskun johdosta työllisyyden ennakoidaan Suomessa lisääntyvän tänä vuonna vain 0,1 prosenttia. Työllisyysaste nousee työikäisten määrän vähentyessä 71,7 prosenttiin. Nimellispalkat nousevat 2,7 prosenttia sopimuspalkkojen ja palkkaliukumien vetämänä vuonna 2021. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 1,4 prosenttia vuonna 2021. Talouskasvun palautuessa myös kuluttajahinnat kääntyvät maltilliseen nousuun. Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoidaan kääntyvän yli 3 prosentin vuosittaiseen nousuun vuosina 2022–2023. Samaan aikaan kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitatun inflaation arvioidaan kiihtyvän 1,5 ja 1,7 prosenttiin.

Julkisen talouden alijäämä pysyy vuonna 2021 suurena, kun covid-19-epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet ja epidemian aikana kertyneen palvelu- ja hoitovelan purkaminen pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Vuonna 2022 menojen ja tulojen välinen epätasapaino supistuu voimakkaasti, kun talouskasvu jatkuu ripeänä ja tukitoimet päättyvät. Julkinen talous jää koronaepidemian hellitettyäkin selvästi alijäämäiseksi. Julkisen talouden alijäämän arvioidaan olevan 2020-luvun puolivälissä 1,6 % suhteessa BKT:hen eli 4,6 mrd. euroa. Väestön ikärakenteen muutos on kasvattanut julkisia menoja jo pitkään. Talouden kasvunäkymät ovat puolestaan vaimeat, ja niitä heikentää työikäisen väestön määrän supistuminen. Julkinen talous on ollut rakenteellisista tekijöistä johtuen epätasapainossa vuodesta 2009 lähtien.

1.3.3 Kuntatalouden kehitys

Covid-19-epidemialla ja sitä seuranneilla rajoitustoimenpiteillä on ollut merkittäviä vaikutuksia niin kansantalouteen, julkiseen talouteen kuin kuntatalouteenkin, jonka tilanne oli heikentynyt nopeasti jo ennen covid-19-kriisiä vuosina 2018–2019. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden tunnusluvut kuitenkin paranivat huomattavasti vuonna 2020. Kohentumista selittävät peruspalvelujen turvaamiseksi ja kuntien aktiviteetin ylläpitämiseksi päätetyt valtion kuntatalouteen kohdistamat mittavat tukitoimet sekä kuntien ja kuntayhtymien menojen maltillinen kasvu. Kuntatalouden vuosikate kasvoi ennätyslukemiinsa, noin 4,6 mrd. euroon, ja tilikauden tulos päätyi noin 1,6 mrd. euroa positiiviseksi. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijasteleva tunnusluku, toiminnan ja investointien rahavirta, koheni vuonna 2020 alustavien tilinpäätösarvioiden mukaan noin 1,7 mrd. euroa jääden kuitenkin noin 500 milj. euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden lainakanta kasvoi kuitenkin jopa 1,5 mrd. eurolla 23,5 mrd. euroon.

Kuntatalouden 2021 toimintamenojen kasvun arvioidaan kiihtyvän noin 4,7 prosenttiin kuluvana vuonna. Menoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu, hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä laajentavat menolisäykset sekä koronapandemiasta johtuvat lisäkustannukset. Etenkin hybridistrategian edellyttämä testaus ja suojautuminen lisäävät kuntatalouden menoja, mutta hallitus on sitoutunut kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille täysimääräisesti. Koronaepidemian pitkittyminen ja uudelleen käynnistetyt rajoitustoimenpiteet hidastavat kuntatalouden toimintatulojen kasvua vielä kuluvana vuonna.

Kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2022, kun koronapandemian hoitoon vaadittavat lisäpanostukset poistuvat suurimmaksi osaksi. On kuitenkin todennäköistä, että kuluvalta vuodelta siirtyy ensi vuodelle hoito- ja palveluvelkaa, jonka suuruutta ei pystytä vielä täysin arvioimaan. Valtion kehitysarvioon on sisällytetty EU:n elpymis- ja palautumisvälineestä alustavasti suunniteltu rahoitus hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkamiseksi ja vastaavansuuruiset kustannukset, noin 30 milj. vuodelle 2021 ja 100 milj. euroa vuodelle 2022. Vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan olevan jo takanapäin, oletetaan investointien pysyvän korkealla tasolla koko kehyskauden ajan. Kuntatalouden investointipaineet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi.

Koronapandemian vaikutukset osuvat rankasti pääkaupunkiseudulle, erityisesti Vantaalle. Huhtikuussa 2020 työttömyys kääntyi koronakriisin seurauksena jyrkkään nousuun. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuussa 2021 15 prosenttia ollen korkeampi kuin muissa suurissa kaupungeissa. Työttömänä oli maaliskuun 2021 lopussa runsaat 18 800 henkeä, joista lomautettuja oli 26 prosenttia (lähes 4 900 henkeä). Koronasta kärsineiden palvelualojen lisäksi Vantaalla näkyy hyvin voimakkaasti lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen dramaattinen väheneminen. Tämä kehitys ajoi osan lentoliikenneklusterin yrityksistä erittäin haastavaan tilanteeseen. Kansainvälisten arvioiden mukaan lentoliikenteen palautuminen pandemiaa edeltävälle tasolle saattaa kestää useita vuosia.

1.4 Taloussuunnitelman laadintaa ohjaavia periaatteita

1.4.1 Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat

Taloussuunnitelman 2022–2025 keskeisenä lähtökohtana on 8.2.2021 kaupunginhallituksessa esitelty Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025. Tuottavuus- ja kasvutoimikunnan ehdotus antaa raamit kehyksen 2022 valmistelulle. Kaupungin valtuustokauden strategia 2022–2025 valmistellaan vuoden 2021 aikana. Tuottavuus- ja kasvuohjelmassa ehdotetaan, että käyttötalous saadaan tasapainoon vuonna 2023. Talouden tasapainoa mitataan ohjelmassa vuosikatteen kautta, koska muuttuvassa Korona-talousympäristössä menojen ja tulokehityksen ennakointi on hankalaa kovin kauan ennen talousarvion hyväksymistä. Ohjelmassa vuoden 2022 vuosikatteeksi on ehdotettu 94 milj. euroa ja vuoden 2023 vuosikatteeksi 112 milj. euroa. Valtuustokauden investointien enimmäismääräksi on ehdotettu 600 miljoonaa euroa, eli taloussuunnitelma olisi elvyttävä. Investointitasoa voi kasvattaa mahdollinen ratikkapäätös.

Taloussuunnitelman laadinnan kehysvaihetta joudutaan edelleen valmistelemaan koronavirusepidemian aiheuttaman epävarmuuden keskellä. Koronakriisin vaikutukset ovat moninaiset. Vuonna 2020 valtio kompensoi voimakkaasti kuntien tilannetta ja otti näin koronakriisin suurimman negatiivisen vaikutuksen kantaakseen. Vielä vuodelle 2021 valtio on lupautunut korvaamaan kunnille aiheutuvia koronasta johtuvia kustannuksia esimerkiksi koronatestauksiin tai -rokotuksiin liittyen. Vuodelle 2022 vastaavia valtionavustuksia ei ole luvattu.

Koronakriisin aiheuttamat negatiiviset talousvaikutukset heijastuvat voimakkaasti kaupungin talouteen tulevina vuosina mm. kunnille syntyneen hoito- ja palveluvelan kautta, jota puretaan vielä usean vuoden ajan. Vaikka talouden uskotaan lähtevän nopeaan kasvuun kriisin väistyessä, niin esimerkiksi Vantaan heikko työllisyystilanne ja kasvava syrjäytyneisyys aiheuttaa haasteita tulevina vuosina. Verotulokehitys ei palaudu aiemmalle uralleen vaan lähtee kasvuun alemmalta uralta. Tulevat vuodet edellyttävät siis edelleen Vantaan omia rajoittamistoimenpiteitä ja tiukkaa talouskuria.

Taloussuunnitelma laaditaan luvussa 1.2 esitetyn organisaation mukaisille toimialoille, palvelualueille, ja yhteisille palveluille kuitenkin niin, että Kaupunkiympäristön 1.8.2021 voimaan astuva organisaatiomuutos huomioidaan. Kaupunginhallitus päättää 24.5.2021 kokouksessaan vuoden 2022 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehyksen. Kehyspäätös tehdään toimialoille käyttötalouden osalta toimintatuottojen ja -menojen sekä investointien osalta. Toimialojen tulee laatia taloussuunnitelmansa tämän kehyspäätöksen linjausten mukaisesti.

1.4.2 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä seurantaa koskeva lainsäädäntö

Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan on laadittava kuntastrategia, jossa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista ja joka ohjaa taloussuunnitelman ja talousarvion laatimista. Talousarvion ja taloussuunnitelman tulee siten kytkeytyä kuntastrategiaan. Kuntalaissa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Uudistetun kuntalain tavoitteena on ollut luoda kokonaisvaltainen näkökulma kunnan toimintaan, jolloin taloudellisen tilanteen arvioimisessa tulisi näkyä peruskunnan talouden lisäksi selkeästi myös kunnan toiminta ja vastuut kuntakonsernina ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla mahdollinen alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan huomioida brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille asetettua määrärahaa. Muutoksista talousarvion sitoviin eriin päättää valtuusto, muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana.

Talousarviossa esitettyjen tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista seurataan vuosikolmanneksittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle laadittavissa osavuosikatsauk-

sissa. Lisäksi taloussuunnittelu kokoaa kuukausittain talousraportin kaupungin johdolle ja kaupunginhallitukselle (sis. kaupunki- ja toimialatasot). Kuukausiraportoinnin aikatauluista ja erityisistä raportoinnissa huomioitavista asioista tiedotetaan taloussuunnittelun Intrasivustolla.

Kuntalain 113 § mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Talousarvion toteutumisvertailu antaa tietoja kunnan varainkäytöstä kunnan päättäjille, asukkaille ja sidosryhmille. Toteutumisvertailu toteutetaan sillä tarkkuustasolla, jolla valtuusto on määrärahat ja tulosarviot eri toiminnoille hyväksynyt. Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kuntalain lisäksi kirjanpitolaissa. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

1.4.3 Toimintaa kuvaavien tietojen avaaminen julkisiksi

Toimialojen toiminnan lähtökohtana ovat avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaate ja avoimien rajapintojen käyttö. Toimintaa kuvaavat tiedot avataan julkisiksi siltä osin kuin tietosuoja- ym. lait sen sallivat. HRI (Helsinki Region Infoshare) -palvelussa on avattu kaupungin ostolaskut vuodesta 2012 alkaen sekä tilinpäätökset, talousarviot ja investointisuunnitelmat vuodesta 2011 alkaen. Toimialat edistävät omalta osaltaan palveluja koskevien tietojen avaamista HRI-palvelussa.

1.4.4 Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen Vantaan kaupungin päätöksenteossa ja palveluissa

Toiminnallinen tasa-arvotyö tarkoittaa sitä, että päätöksenteossa ja palveluissa kiinnitetään huomiota sukupuolten (nainen, mies, muu) tasa-arvon toteutumiseen tasa-arvolain (609/1986) mukaisesti. Toiminnallinen yhdenvertaisuustyö tarkoittaa syrjimättömyyden varmistamista iän, alkuperän, kielen, vakaumuksen, perhesuhteiden, terveydentilan jne. suhteen yhdenvertaisuuslain (1325/2014) vaatimalla tavalla. Omassa toiminnassa ei saa olla välitöntä tai välillistä syrjintää ja lisäksi viranomaisten tulee edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti kaikessa toiminnassaan. Vantaan kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen strategiassaan.

Tämänhetkisessä talousarviotyössä on huomioitava erityisesti kaksi asiaa:

1. Uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma 2022–2025

   Vantaan kaupunkitasoinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma 2022–2025 valmistuu loppuvuodesta 2021 ja se käsitellään kaupunginhallituksessa viimeistään alkuvuodesta 2022. Siihen saakka on voimassa suunnitelmakokonaisuus 2017–2020. Se ja muita tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä tukevia materiaaleja löytyy osoitteesta https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/strategia/tasa-arvo_ja_yhdenvertaisuus.

2. Sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatavan kehittäminen

   Sukupuolitietoinen budjetointi tarkoittaa palvelujen sisältöjen, tosiasiallisen käytön ja resursoinnin arviointia osana talousarviotyötä sen selvittämiseksi, toteutetaanko palveluja kaikkia sukupuolia syrjimättömällä tavalla (välillinen syrjintä). Julkiset palvelut tulee resursoida oikeudenmukaisesti. Joissakin palveluissa voi olla tarvetta sukupuolitietoiselle muutokselle tai jonkin sukupuolen positiiviselle erityiskohtelulle. Tällainen tasa-arvotyö

integroidaan talousarviotyön sopiviin vaiheisiin ja siitä kerrotaan talousarviovalmistelun esityksissä ja asiakirjoissa. Mukaan tarkasteluun voidaan ottaa samanaikaisesti sukupuoleen liitettynä muitakin perusteita, esimerkiksi ikä tai alkuperä (ks. yhdenvertaisuuslain 8 §).

Kaupunginkirjaston sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotissa 2018 tuotettiin raportti Tilauksessa tasa-arvo. Se sisältää kevyen mallin, jota soveltamalla kaikki palvelut voivat aloittaa sukupuolitietoisen budjetoinnin kehittämisen (raportin luku 6.4): https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwstructure/143083_Tilauksessa_tasa-arvo_21012019.pdf

Kaupungin johtoryhmä 1.2.2021 päätti, että sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatapaa edistetään yhä kattavammaksi seuraavin askelin:

- Ihmisiä koskevat tilastot tuotetaan siten, että niitä voidaan tarkastella sukupuolittain.
- Toimialat valmistelevat toimintaympäristöanalyyseihin 2022 oman osuuden sukupuoli- ja tasa-arvonäkökulmille sekä tasa-arvotyölle.
- Jokainen toimiala valitsee keväällä 2021 oman kohteensa, jossa se alkaa toteuttaa sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatapaa strategiakaudella 2022–2025. Kohteet esitellään suuntaa antavasti kehysneuvotteluissa huhtikuussa 2021. Toimialojen valitsemat kohteet ovat oppimisen ja opiskelun tuki/kasvun ja kehityksen tuki (kasvatus ja oppiminen), harrastaminen (kaupunkikulttuuri), palvelujen käyttö (sosiaali- ja terveystoimi) ja turvattomuuden ehkäiseminen (kaupunkiympäristö).
- Toimialat nostavat vuonna 2021 yhden sukupuolitietoisen turvallisuustyön kohteen kaupungin yhteiseen turvallisuustyöhön. Esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan nosto on häirintä- ja väkivaltatilanteet. Kuntademokratian kaupunkiturvallisuuden tiimi kokoaa kohteet ja kehittää niiden parissa tehtävää työtä yhdessä kunkin toimialan kanssa sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatavan mukaisesti. Tästä työstä kerrotaan talousarviokirjassa 2023.

Lyhyt kuvaus toimialan sukupuolitietoisen budjetoinnin kohteesta valmistellaan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

Lisätietoja kuntademokratian palvelualueelta
- toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä hallintoasiantuntija Meija Tuominen
- kaupunkiturvallisuustyöstä turvallisuuspäällikkö Markus Hammarström.

1.5 Riskienhallinta

Vantaan kaupungissa riskien arvioinnin tavoitteena on tunnistaa ja arvioida tilanteet, tapahtumat tai tapahtumaketjut, jotka voivat estää saavuttamasta asetettuja tavoitteita, uhata toiminnan jatkuvuutta, aiheuttaa henkilövahinkoja tai omaisuuteen kohdistuvia menetyksiä tai vaikuttaa negatiivisesti organisaation julkisuuskuvaan sekä maineeseen. Merkittävimmiksi tunnistetuille tai muutoin toiminnan kannalta keskeisille riskeille määritetään hallintatoimenpiteet ja toimenpiteiden toteutukselle vastuutahot sekä aikataulutus. Toimenpiteiden toteutusta tulee seurata ja arvioida onko niillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ohjeen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa 2.3.2015. Ohjeessa kuvattuja periaatteita

noudatetaan Vantaan kaupungin riskienhallinnassa. Tavoitteena on varmistaa, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sovelletaan yhtenäisin perustein koko organisaatiossa.

Vantaan kaupungissa riskit jaetaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa on huomioitava, että osa riskeistä on kaupunkikonsernin ulkopuolelta tulevia (esimerkiksi toimintaympäristöstä johtuvia), mutta edellä mainittujen lisäksi on tärkeää tunnistaa myös organisaation sisäiset riskit.

Riskienhallintasuunnitelman laatiminen tulee toteuttaa vähintään palvelualuetasolla. Toimialan riskienhallintasuunnitelma pohjautuu sen palvelualueiden laatimiin riskien arviointeihin, joista tunnistetaan koko organisaation toiminnan ja tavoitteiden kannalta olennaisimmat ja merkittävimmät riskit.

Riskienhallintasuunnitelman ajantasaisuus tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa alempana olevan aikataulun mukaisesti. Aiemmin tunnistetut riskit arvioidaan tässä yhteydessä uudelleen ja erityisesti pyritään arvioimaan, onko jo toteutetuilla riskienhallintatoimenpiteillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen. Mikäli uudelleen arvioinnissa riski osoittautuu edelleen merkittäväksi, tulee pohtia, ovatko määritetyt riskienhallintatoimenpiteet riittäviä ja tarkoituksenmukaisia.

Sekä kaupungin palvelualueet, liikelaitokset että kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä organisaationsa johdolle käyttäen tähän laatimaansa riskienhallintasuunnitelmaa. Toimialan ja liikelaitoksen johto käsittelee, arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion organisaatioonsa kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä.

Toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma laaditaan TargetorPro-alustalle päivitysmerkinnän kera.

26.5.2021 mennessä toimitetaan kevätkaudella päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma

- Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallintatoimenpiteiden kirjaus
- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteko osa 1 / kevätkausi = ajankohtaisiin riskikysymyksiin vastaaminen.

5.12.2021 mennessä toimitetaan syyskaudella päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma sekä arvio riskienhallinnassa onnistumisesta. selonteko organisaation sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä.

- Keväällä tunnistettujen riskien uudelleen arviointi + mahdollisten uusien riskien tunnistaminen
- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteko osa 2 / loppuvuosi = arvio riskienhallinnassa onnistumisesta vuoden 2021 aikana.

Yllä mainitut raportit käsitellään kaupungin riskienhallinnan ohjausryhmässä ja näiden tietojen perusteella laaditaan vuosittain arvio kaupunkiin ja sen toimintaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan keskeisimmät johtopäätökset esitetään vuosittain myös tilinpäätöksessä.

2 Valtuustokauden strategian 2022–2025 valmistelu ja toteuttaminen

2.1 Strategiatyön malli ja valmisteluprosessi

Valtuustokauden strategia 2022–2025 valmistellaan vuoden 2021 aikana ja valtuusto hyväksyy sen 31.1.2022.

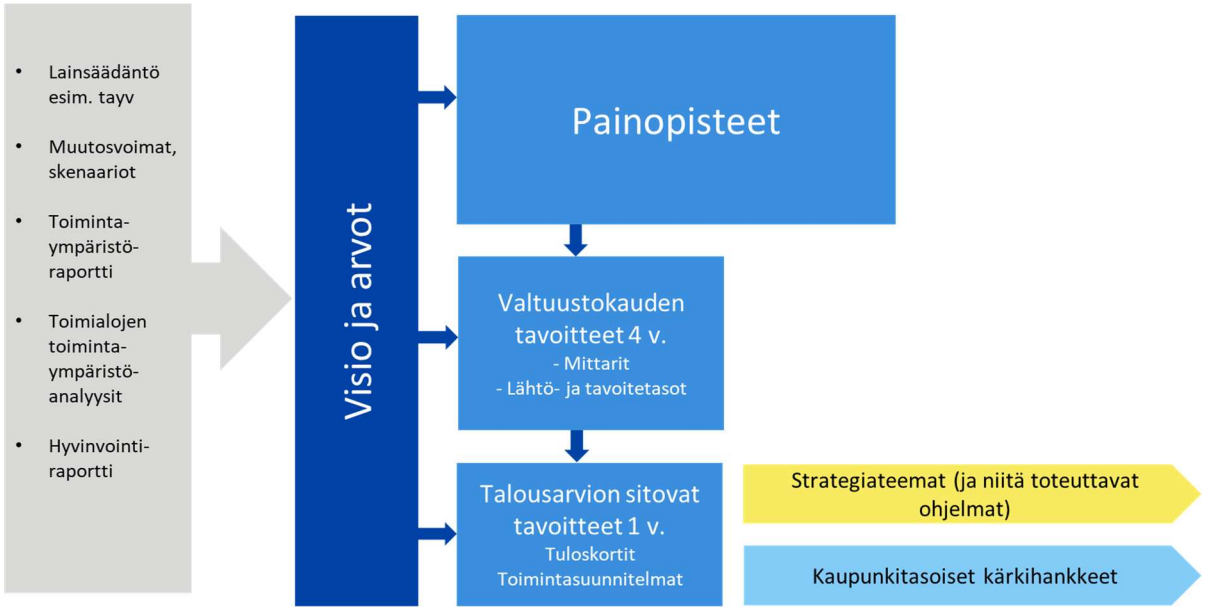
Valtuustokauden strategia sisältää kaupungin arvot, vision, painopisteet ja ne strategiset tavoitteet, joita toteutetaan valtuustokauden aikana. Strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet ovat kunnan talouden suunnittelun lähtökohtana. Joka vuosi talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy myös sitovat tavoitteet, jotka ovat askelia valtuustokauden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Valtuustokauden strategian 2022–2025 laadintaan osallistuvat luottamushenkilöt sekä kaupungin johtoryhmän ja toimialojen laajennettujen johtoryhmien lisäksi myös henkilöstö, kuntalaiset, yritykset ja sidosryhmät.

Toimialojen ja tulosalueiden tuloskortit laaditaan kevään 2021 strategiavalmistelun pohjalta. Valtuustokauden strategiavalmistelun työpajat järjestetään toimialoilla talvella ja keväällä 2021. Työpajoissa analysoidaan toimintaympäristöä ja valmistellaan visiota, strategian painopisteitä, tavoitteita ja strategiateemoja. Syntyvä aineisto pohjustaa syksyn strategiavalmistelua.

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan kaupunkitason sitovien tavoitteiden lisäksi myös toimialojen ja palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) tavoitteiden sekä yksilötason tavoitekeskustelujen kautta. Nämä eri tasoiset, toisiinsa liittyvät tavoitteet muodostavat strategian tavoitehierarkian. Tavoitteille asetetaan mittarit, joiden avulla niiden toteutumista seurataan. Seuranta tapahtuu osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä 3 kertaa vuodessa. Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Tuloskortit ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

Kuva 2: Strategiatyön malli valtuustokaudella 2021–2025

2.1.1 Raportointi ja seuranta

Kaupunginvaltuustolle ja -hallitukselle raportoidaan:
- valtuustokauden strategia 2 krt/valtuustokausi
- talousarvion yhteydessä päätettävät vuotuiset sitovat tavoitteet (KuntaL 110 §) 3 krt/vuosi

Lautakunnille raportoidaan:
- kaupunkitason sitovat tavoitteet ja toimialan tavoitteet 3 krt/vuosi

2.1.2 Strategiateemat

Strategiateemat linjataan valtuustokauden strategian valmistelun yhteydessä. Niiden tärkein tehtävä on varmistaa valtuustokauden strategian poikkihallinnollinen toteutuminen ja tehostaa strategian seurantaa. Läpileikkaavat strategiateemat ovat ilmiöpohjaisia strategian toteuttamisen ja johtamisen välineitä, jotka voivat sisältää ohjelmia ja hankkeita.

Jokaiselle strategiateemalle nimetään vetäjä ja poikkihallinnollinen johtoryhmä. Strategiateemojen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan ohjausryhmälle ja kaupunginhallitukselle.

2.1.3 Strategiaa toteuttavat ohjelmat

Strategian lisäksi Vantaalla laaditaan ohjelmia, jotka tukevat valtuustokauden tavoitteiden toteutumista. Strategiaa toteuttavat ohjelmat on pyritty nimeämään valtuustokauden strategian laadinnan yhteydessä. Ohjelmat voidaan valmistella strategiateemojen yhteydessä.

Pääsääntöisesti ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä. Kuluvalla valtuustokaudella myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman sekä Elinvoima- ja vetovoimaohjelman toteutusta varten on kaupungin budjetissa osoitettu erillinen määräraha. Suositus on, että ohjelmat raportoidaan kaksi kertaa valtuustokaudessa eli strategian väliarvioinnin ja loppuarvioinnin yhteydessä kaupunginhallitukselle tai -valtuustolle. Myös ohjelmia tarkentavat poikkihallinnolliset ja toimialatasoiset kehittämissuunnitelmat toteuttavat valtuustokauden strategiaa.

2.2 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (KuntaL 110 §) ovat vuosittain valtuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden tavoitteiden toteutumista vuositasolla. Esitykset sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2022 valmistellaan kevään 2021 strategiavalmistelun sekä siinä kertyneen aineiston pohjalta, uusien painopisteluonnosten alle.

Sitovat tavoitteet valmistellaan yhteistyössä toimialojen kanssa. Tavoitteiden mittareille valmistellaan lähtötasot (vuosi 2020, viimeisin tieto) sekä tavoitetasot vuodelle 2022. Kaupunkitason sitovat tavoitteet sisällytetään toimialojen tuloskortteihin niiden vastuutuksen mukaan.

Esitykset kaupunkitason sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2022 valmistellaan toimialoilla. Ne valmistellaan 1.6. mennessä Targetor Pro -järjestelmään.

2.3 Toimialojen tavoitteet

Toimialojen ja palvelualueiden tuloskortit vuodelle 2022 valmistellaan kevään 2021 strategiavalmistelun sekä siinä kertyneen aineiston pohjalta, uusien painopisteluonnosten alle.

Tuloskorttien laadinnassa huomioidaan myös toimialojen toimintaympäristöanalyysien tulokset, kehys, sitovat tavoitteet, muut keskeiset tavoitteet sekä Hyvinvointikertomus 2020.

Tuloskorttien tavoitteet mittaroidaan ja niille määritellään lähtötasot (vuosi 2020, viimeisin tieto) sekä tavoitetasot vuodelle 2022. Kaupunkitason sitovat tavoitteet sisällytetään toimialojen tuloskortteihin niiden vastuutuksen mukaan. Talousarvion käyttötalousosan tekstissä esitetään toimialoittain ja palvelualueittain vuoden 2022 keskeiset tavoitteet.

Toimialojen ja palvelualueiden tuloskortit (ml. yhteiset palvelut) valmistellaan Targetor Pro -järjestelmään. Tuloskorttipohjaa voi myös täydentää toimialan/palvelualueen tarpeiden mukaan, esim. lisäämällä toimialan tuloskortille toimenpide -sarake. Toimialan tuloskortti liitetään toimialan taloussuunnitelmaan (käsittely lautakunnassa, mutta ei sisällytetä sellaisenaan TA-kirjaan).

Toimialan keskeisistä tavoitteista valmistellaan tiivis teksti taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan. Käyttötalousosassa esitetään myös tekstinä palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) keskeiset tavoitteet.

Käyttösuunnitelmaan liitetään toimialan tuloskortti ja palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) tuloskorttien tiivistelmät. Tavoitteet ja toimenpiteet on kytkettävä määrärahoihin siten, että viimeistään käyttösuunnitelmassa sitovien tavoitteiden resurssit ovat määriteltyinä.

2.4 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talousarvion käyttötalousosan Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset -kohdassa esitellään tiiviisti toimialan keskeiset tehtävät, organisaatio sekä toiminnassa tapahtuvat muutokset.

Valtuustokauden strategiavalmistelun toimialakohtaisissa työpajoissa helmi-maaliskuussa koostettiin toimintaympäristön tilannekuvaa valtuustokauden strategian valmistelua varten. Toimintaympäristöanalyysin lisäksi toimialat tarvittaessa täydentävät aineistoa taloussuunnitelman 2022–2025 valmistelun näkökulmasta sekä toimialan tuloskorttityön pohjaksi (väestö, lainsäädäntö jne.). Toimialojen keskeiset toimintaympäristön muutokset esiteltiin kaupunginvaltuuston iltakoulussa 18.3.2021 sekä kevään kaupunginjohtajan kehysneuvotteluissa.

Toimintaympäristöanalyysissä tarkastellaan erityisesti ulkoista toimintaympäristöä: mahdollisuudet, uhat ja riskit. Aikajana on taloussuunnitelmakausi.

Taustamateriaalina mm.

- Hyvinvointikertomus 2020
- Tietopalveluyksikkö päivitti keskeiset taustatiedot (väestö, työttömyys, asuminen jne.) helmikuussa 2021.
- Tietopalvelun toimintaympäristöä kuvaavat tulossa olevat tutkimukset ja katsaukset (ks. Tietopalvelun uutiskirjeet ja http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset)

Lyhyt kuvaus toimialan toiminnasta laaditaan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

Kuvaus toimialan toimintaympäristön muutoksista valmistellaan kaupunginvaltuuston iltakouluun 18.3.2021.

Lyhyt yhteenveto toimialan toimintaympäristöanalyysin keskeisistä tuloksista kirjataan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

2.5 Laadunarviointi ja kehittäminen

Laadunarviointi (LAAVA) toteutetaan keväällä 2021 eli toimialat ja palvelualueet arvioivat toimintaansa ja tuloksiaan, muodostavat arvioinnin tulosten perusteella priorisoidut kehittämiskohteet ja tekevät kehittämissuunnitelmat, jotka sidotaan tuloskortin valmisteluun. Arviointi perustuu CAF-arviointimalliin ja johtamisjärjestelmäajatteluun. Kunta10 sekä lakisääteinen Työolojen haittojen ja vaarojen arvioinnit sidotaan samaan arviointiprosessiin.

Arviointipajat (nimeltään LAAVA-pajat, LAAVA: Laatu ja arviointi Vantaalla) järjestetään 2021 keväällä, vuonna 2019 arvioinnin toteuttaminen oli vapaaehtoista. Arvioinnin aikataulusta ja toteuttamisesta on viestitty erikseen.

Arviointien tuloksia voi hyödyntää myös toimintaympäristön kuvauksen laadinnassa ja tehdyt kehittämissuunnitelmat sidotaan oman toimialan ja palvelualueen tuloskortin laadintaan. Toimialat esittävät myös taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohdassa mitkä ovat vuoden 2021 arvioinneissa nousseet priorisoidut kehittämiskohteet. Arviointi ja kehittäminen koskettaa koko kaupunkia ja se tukee kaupungin strategian toteuttamista.

Toimialat esittävät taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohdan Toimialan keskeiset tavoitteet -kappaleessa mitkä ovat vuoden 2021 arvioinneissa nousseet priorisoidut kehittämiskohteet.

2.6 Yhteenveto toimialojen käyttötalousosan sisällöstä

Käyttötalousosan teksteissä kuvataan toimialan, palvelualueen, nettoyksiköiden ja muiden tehtävien perustelut sekä esitetään niiden määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi kuvataan lautakuntien hyväksymät keskeiset tavoitteet, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Mallitekstipohja liite 4 noudattaa alla olevaa otsikointia.

Toimiala yhteensä:

1. Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset
2. Toimialan keskeiset tavoitteet tekstinä

Palvelualue:

1. Toiminnan kuvaus
2. Palvelualueen keskeiset tavoitteet tekstinä
3. Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen
4. Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (luku 4.2.1)

3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohje 2022–2025

3.1 Suunnitelman lähtökohdat ja tarkoitus

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007). Laki määrittää kunnassa vuosittain laadittavan suunnitelman sisältöä. Vantaalla henkilöstö- ja koulutussuunnitelma muodostuu kahdesta osasta: henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmasta sekä koulutussuunnitelmasta, jotka laaditaan yhtenä kokonaisuutena tämän ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti liitteenä oleviin PowerPoint-esityksiin ja Exceliin.

Koronavirusepidemian vuoksi määrätyt poikkeusolosuhteet vaikuttavat suuresti vuoden 2022 talousarvioon. Tämän vuoksi henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on tehtävä poikkeuksellisen tiukoissa raameissa. **Uusia vakansseja ei lähtökohtaisesti suunnitella vuoden 2022 henkilöstösuunnitelmaan. Sen sijaan toimialojen ja palvelualueiden tulee priorisoida tarvittavat resurssit sisäisin vakanssisiirroin ja -muutoksin eli henkilöstömäärä ei voi kasvaa.** Henkilöstöä lisäävät ehdotukset on perusteltava erittäin hyvin.

Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on osa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä johtamista. Suunnittelussa määritellään strategian ja toiminnan vaatiman henkilöstön määrällinen ja rakenteellinen kokonaistarve sekä osaamistarve suunnittelukautena. Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun tarkoituksena on tukea strategiasta johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista sekä ennakoida henkilöstökustannuksia. Lisäksi tavoitteena on ohjata organisaation toimintaa siten, että oikeat henkilöstöresurssit ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Koulutussuunnittelussa määritellään tarve- ja tavoitelähtöisesti keinot työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen ja edistämiseen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2022–2025 lähtökohtia ovat strategia ja sen talouslinjaukset sekä toimintaympäristömuutokset ja palvelutuotannon kannalta tärkeimmät osaamistarpeet lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on kytketty osaksi taloussuunnitteluprosessia ja näin ollen laadittavan suunnitelman tulee olla realistinen ja budjettiraamin sisällä. **Henkilöstösuunnitelmassa ei vielä huomioida mahdollista hyvinvointialuemuutosta ennen kuin hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö on voimassa. Tästä henkilöstösuunnittelusta tullaan antamaan erilliset ohjeet.**

Henkilöstö- ja koulutussuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, rakenteen, osaamisen ja kohdentumisen määrittely seuraavien vuosien tarpeita varten. Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on ennen kaikkea toimenpiteiden suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin.

3.2 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen ja kokoaminen

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan yhtenä kokonaisuutena. Suunnitelmaan kuuluu kaksi osaa, jotka ovat **henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma** sekä **koulutussuunnitelma**. Molempiin osiin löytyy valmiit pohjat tämän ohjeen liitteistä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan palvelualuetasoisesti vuosille 2022–2025, mutta kuitenkin niin, että henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma osuudessa keskitytään vuoteen 2022. Kunkin toimialan yhteisistä palveluista laaditaan vastaavasti oma suunnitelma kuin palvelualueista. Koulutussuunnitelma tehdään vuodelle 2022, mutta se toimii pohjana tulevillekin vuosille.

Keskitetty HR kokoaa palvelualueiden suunnitelmista toimialatasoisen ja kaupunkitasoisen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman. Näin ollen toimiala- ja kaupunkitason suunnitelmat perustuvat palvelualueiden suunnitelmiin.

Kaupunkitasoiseen suunnitelmaan liitetään muun muassa periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden mahdollisuuksia löytää uusi ura. Lisäksi suunnitelmaan liitetään kaupunkitasoiset tavoitteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiselle.

3.2.1 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laatiminen

Nyt laadittavan henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman pohjana on vuodelle 2021–2024 laadittu suunnitelma. Palvelualueet uudistavat suunnitelmansa siten, että vuosien 2022–2025 suunnitelman pohjana ovat toimialajohtajan antama talouskehys ja sen mukaiset tuottavuusvaateet.

Palvelualuetasoisen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laadinnassa on keskeistä tunnistaa perustehtävään tarvittava osaaminen ja sen jälkeen tehdä johtopäätöksiä siitä, millainen on optimaalinen henkilöstörakenne. Suunnitelmaan dokumentoidaan, miten henkilöstörakenne on suunnittelukauden aikana muuttumassa, miten tavoiteltuun henkilöstörakenteeseen voidaan päästä ja millaisella aikataululla muutos saadaan toteutettua.

Vakanssimuutossuunnittelun painopiste on vuodessa 2022. Suunnitelmaan kirjataan, mitkä vakanssit tullaan korvaamaan toisenlaisella tehtäväkuva- ja osaamisprofiililla, siirretäänkö vakanssit johonkin toiseen palveluyksikköön tai palvelualueelle tai mistä vakansseista luovutaan tehtävien uudelleen järjestelyiden vuoksi kokonaan.

Palvelualuejohtaja päättää, tehdäänkö palvelualueella vain palvelualuetasoinen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma vai tekevätkö kaikki tai osa palveluyksiköistä – esimerkiksi henkilöstömäärältään suuret tai muutosten edessä olevat palveluyksiköt - myös yksikkötasoisen suunnitelman.

3.2.2 Koulutussuunnitelman laatiminen

Palvelualueen on laadittava koulutussuunnitelma kaikista palvelualueen henkilöstölle suunnatusta kehittämistoimista ja koulutuksista. Palvelualueen koulutussuunnitelman tulee pohjautua tavoitteisiin, tarpeisiin ja muutoksiin toimintaympäristössä, nykyisen henkilöstön osaamiseen ja suunniteltuihin kehittämistoimiin. Nykyinen osaaminen tulee selvittää tulos- ja kehityskeskusteluiden yhteydessä ja suurimmista tarpeista tulee koota tiedot linjajohdon kautta koulutussuunnitelman pohjaksi. Tarvittaessa palvelualueen koulutussuunnitelmaa voidaan tarkentaa myöhemmässä vaiheessa palvelualuejohtajan kanssa.

Suunnitelmassa arvioidaan **koko** henkilöstön ammatillista osaamista, mutta koulutusta ja kehittämistoimia voidaan kohdentaa tarpeen ja strategian mukaisesti talouskehyksen sisällä. Nyt laadittavaa koulutussuunnitelmaa ei tehdä henkilötasolla, mutta kaikki ammatti- tai henkilöstöryhmät tulee olla mainittuna, joko ammattiryhmittäin tai yksiköittäin.

Koulutussuunnitelmassa kuvataan, miten osaamistarpeet priorisoidaan, mitkä osa-alueet valitaan tärkeimmiksi osaamisiksi sekä millaisilla keinoilla puuttuva osaaminen hankitaan siihen varattujen määrärahojen puitteissa. Priorisointia voidaan tehdä myös järjestyksen avulla, tär-

kein ensimmäiseksi. Suunnitelman tehtävä on auttaa esimiehiä ja johtajia näkemään strategisesti olennaisen koulutuksen tarve. Koulutussuunnitelmassa määritellään, millaisia työkaluja ja keinoja valitaan, kun halutaan kehittää jo olemassa olevaa osaamista. Koulutussuunnitelmaan merkitään kehittämiskeinoja laajasti, ei vain koulutuksia. Tärkeää on myös pohtia osaamisen kehittymisen seuranta ja raportointi osana tiedolla johtamista. Palvelualueen koulutussuunnitelma koostuu kahdesta osasta: Excel-taulukosta sekä tiivistelmästä, joka laaditaan Power Point-diapohjaan. Koulutussuunnitelmapohja on samanlainen kuin edellinen, teema-alueineen. Palvelualueet voivat tarvittaessa konsultoida hr-palveluiden kehittämispalveluiden osaamisen kehittämisen asiakkuusvastaavaa. Lisäksi toimialoittain kutsutaan koolle osaamisen kehittämisen työryhmät. Myös henkilöstökoulutusta järjestävä Metropolia Ammattikorkeakoulun asiantuntijat voivat konsultoida palvelualueita tarvittaessa.

Osa toimialoista/palvelukokonaisuuksista tuottaa kaupunkitasoista kaikille toimialoille suunnattua koulutusta ja kehittämistä. Tiedot tällaisesta koko kaupungille suunnatusta koulutuksesta ja kehittämisestä kerätään erikseen eikä niitä liitetä tässä vaiheessa palvelualueen koulutussuunnitelmaan. Henkilöstö ja konsernipalveluiden kehittämispalvelut ohjeistaa tämän kaupunkitasoisen koulutussuunnitelman kokoamisen erikseen.

3.2.3 Suunnitelmien kokoaminen ja käsittely

Palvelualuetasoiset henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmat lähetetään niiden valmistuttua keskitettyyn hr:ään HR-palvelukanavan kautta torstaihin 20.8.2021 mennessä ja palvelualuetasoiset koulutussuunnitelmat lähetetään keskitettyyn hr:ään HR-palvelukanavan kautta 31.8.2021 mennessä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadinnan yhteydessä keskitetyssä hr:ssä kootaan talousarviokirjaan tulevat toimiala- ja palvelualuekohtaiset henkilöstömäärät ja ne toimitetaan talousohjaukseen 17.9.2021 mennessä. Keskitettyyn hr:n tulee ilmoittaa myös mahdolliset henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmiin tulleet muutokset käyttösuunnitelman hyväksymisen jälkeen, viimeistään 31.1.2022. Tietoja ilmoitetaan HR-palvelukanavan kautta.

Toimialan hr-palveluiden henkilöstökonsultit tukevat ja konsultoivat henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman ja vastaavasti osaamisen kehittämisen asiakkuusvastaavat tukevat ja konsultoivat koulutussuunnitelman laadintaa tarvittaessa. Tarvittaessa konsultointipyynnön voi lähettää HR-palvelukanavan kautta.

Kaupunkitasoinen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma käsitellään kaupungin yhteistoimintaryhmässä syksyllä 2021.

Intrassa on henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatimiseen liittyvää tietoa:
intra » Johtaminen » Strateginen johtaminen » Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu

3.2.4 Suunnitelmien seuranta sekä tehtäviin ja virkoihin liittyvät muutokset

Toimialalla sovitaan parhaiten johtamisjärjestelmään sopiva tapa seurata toimialan ja palvelualueiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista (määrällistä ja laadullista). Työnantajalla on mahdollisuus saada verovähennys osaamisen kehittämisestä, joka perustuu koulutussuunnitelmaan. Osaamisen kehittymistä ja suunnitelman toteutumista tulee seurata työntekijäkohtaisesti ja koulutukseen käytetty aika tulee todentaa. Vantaalla kaikki osaamisen kehittämisen tiedot kootaan ja raportoidaan Osuma koulutustenhallintajärjestelmässä.

Vahvistettu henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma toimii yhtenä perusteena täyttölupaa haettaessa ja vakansseihin liittyvissä muutoksissa, joissa on oma valmistelu- ja päätöksentekoprosessinsa.

3.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tietopohja

Palvelualuejohtaja voi käyttää apuna suunnitelman laatimisessa päivittäisiä johtamisen välineitä (tuloskortti, palvelustrategia, palvelualueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2021, käyttösuunnitelma SAP:sta jne.).

Keskitetty HR toimittaa suunnitelmiin tarvittavat taustaluvut:

- Vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määrän täydennettynä palvelualueen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman pohjaan
- Eläkepoistumaennusteen vuosille 2022–2023 täydennettynä palvelualueen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman pohjaan
- Erikseen pyydettäessä: esim. koulutustaso, ikäjakauma, sukupuolijakauma, äidinkielijakauma

Tarvittaessa sovitaan erikseen muista toimitettavista tiedoista palvelualue-/palveluyksikkötasolla suunnittelun tueksi. Tietoja voi tarvittaessa pyytää HR-palvelukanavan kautta. Otsikoksi voi laittaa ”Henkilöstösuunnitelman taustamateriaalipyyntö”. Huom. hr ei toimita taustamateriaalia talouden tunnusluvuista. Ne tulee pyytää oman toimialan esikunnasta.

PALVELUALUEEN HENKILÖSTÖ- JA KOULUTUSSUUNNITELMA 2022–2025

Palvelualueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman kuuluvat seuraavat osa-alueet:

I HENKILÖSTÖ- JA HENKILÖSTÖMENOSUUNNITELMAOSIO

Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma tehdään Power Pointin-pohjaan (linkki alla). Diasarja löytyy myös intran sivulta intra » Johtaminen » Strateginen johtaminen » Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu

TS LIITE 2 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmapohja 2022

II KOULUTUSSUUNNITELMAOSIO

Koulutussuunnitelmaan (liite 3a) merkitään kaikki palvelualueen henkilöstöä koskeva vuonna 2022 toteutettava osaamisen kehittäminen. Palvelualueiden koulutussuunnitelma koostuu

kahdesta osasta, Excel-taulukosta ja Power Point-diatiivistelmästä, jotka palvelualueet valmistelevat. Excel-taulukko on jaettu teema-alueisiin, jotka toimivat otsikoina eritellyille osaamisille.
Teema-alueet ovat

- Yleisosaaminen ja työelämätaidot
- Strategisista tavoitteista ja muutoksista tulevat osaamiset
- Asiakastyö, palveluprosessit, ammatillinen ja ammattialaosaaminen
- Digitaidot
- Johtaminen ja esimiestyö

Sarakkeisiin kuvataan jokaisen kehitettävän osaamisen kohdalta seuraavat:

1. Muutos tai kehittämisen kohde tms., johon varaudutaan sekä siihen liittyvä vaadittava osaaminen ja/tai muutokset osaamisvaateissa. Tässä kohtaa tulee erityisesti tarkastella tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista.
2. Arvio ammatillisen osaamisen kehittämistarpeesta: nykyisen henkilöstön osaaminen suhteessa osaamisvaateisiin.
3. Henkilöstö-/ammattiryhmät, joiden osaamisen kehittämisestä on kyse.
4. Osaamisen kehittämisen keinot, koulutukset ja muu toteutus.
5. Arviointimenettelyt osaamisen kehittymisestä sekä seurantamenettelyt, vuosi ja osavuosiraportointi.

Power Point-diasetti (LIITE 3b) toimii osaamisen kehittämisen taustoittajana, lisäksi setistä löytyy tiivistelmädia, jonka palvelualueet täyttävät omalta osaltaan ja lähettävät Excel-taulukon (LIITE3a) kanssa samaan aikaan. Diasarja ja koulutussuunnitelmapohja löytyvät myös intran sivulta: intra » Johtaminen » Strateginen johtaminen » Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu

TS LIITE 3a Koulutussuunnitelmapohja 2022
TS LIITE 3b Koulutussuunnitelmadiasetti 2022

4 Taloussuunnitelman ja talousarvion laadinta ja perustelut

4.1 Toiminta ja talous

Taloussuunnitelman laadinta etenee luvussa 2 esitetyn sekä laadintaohjeen lopussa liitteenä 1 olevan tarkemman aikataulun mukaisesti. Taloussuunnitelman laadintaa ohjaa kaupunginjohtajan kehys- ja talousarvioneuvottelut. Investointiohjelman laadintaa ohjaa myös palveluverkkosuunnittelun toimintamalli.

Strategisella suunnittelulla, toimintaympäristön muutosten tuntemuksella sekä palvelujen tuotantotapojen ja nykyisen toiminnan arvioinnilla hallitaan kaupungin käyttö- ja investointitalouden menokasvua ja turvataan kaupungin rahoituksellinen asema. Määrärahojen käyttö kohdennetaan palvelujen tuottamisen kannalta välttämättömiin, kuten sopimuksiin sidottuihin, lakien säätämiin sekä valtuuston päättämiin tehtäviin. Toimenpiteitä suunniteltaessa tulee etsiä keinoja, joilla on vaikutusta myös seuraavan suunnitelmakauden toimintamenoihin.

Maksut ja taksat tarkistetaan ja päätetään erikseen talousarvioprosessin yhteydessä tai uusien asiakasmaksuasetusten vahvistuessa. Maksuja ja taksoja korotetaan lähtökohtaisesti kustannusten nousua vastaavasti asiakasmaksuasetuksen rajoissa. Maksuja ja taksoja määriteltäessä huomioidaan kaupungin kokonaistaloudellinen etu ja kaupungin strategiassa määritellyt tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen tavoitteet ja velvoitteet. Maksukorotuksien osalta on huomioitava voimassa olevan hallintosäännön määräykset maksujen ja korvausten vahvistamisesta. Toimintatuottojen budjetoinnissa on huomioitava maksujen ja taksojen korotukset, volyymin muutokset, aiempien vuosien toteuma sekä kaikki kertaluontoiset korvaukset ja myyntituotot.

Vuoden 2022 talousarvion ja suunnitelmakauden 2023–2025 valmistelu perustuu Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelman 2021–2025 taloustavoitteisiin, joissa keskeistä on talouden tasapainottamisen jatkaminen. Valtuustokauden 2022–2025 strategia valmistellaan vuoden 2021 aikana. Talousarvion laadintaprosessissa huomioidaan talousarvion 2020 toteutuminen sekä realistinen vuoden 2021 käyttösuunnitelman toteumaennuste, päätetyt ja tiedossa olevat lainsäädännölliset, organisatoriset ja toiminnalliset muutokset sekä kaupunginhallituksen kehyspäätös 24.5.2021.

4.2 Käyttötalousosan budjetointiperiaatteet ja sisältö

Toimialojen taloussuunnitelmaesityksen valmistelu noudattaa kaupunginhallituksen kehyspäätöstä. Taloussuunnitelma laaditaan vuosille 2022–2025, joista vuosi 2022 on sitova talousarviovuosi. Lauta- ja johtokuntiin menevien esitysten jälkeen kaupunginjohtajan esitys, kaupunginhallituksen esitys valtuustolle ja lopulta kaupunginvaltuuston päätös voivat muuttaa esityksiä, jotka toimialojen ja liikelaitosten on huomioitava vuoden 2022 käyttösuunnitelman ja investointien työohjelman 2022 laadinnassa.

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että tulot ja menot sisällytetään talousarvioon ja -suunnitelmaan bruttomääräisinä eli menoja ei vähennetä tuloista.

Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määritellään tulojen ja menojen erotuksena. Tämä on tarkoituksenmukaista tehtävissä, jotka rahoitetaan pääosin palvelujen myynti- ja maksutuloilla. Nettobudjetoidut tehtävät/yksiköt budjetoidaan aina omana talousarviokohtanaan käyttötalousosaan. Talousarvion loppusummaan sisältyvät näiden yksiköiden bruttotulot ja -menot, vaikka valtuusto päättää sitovaksi määrärahaksi tai tuloarvioksi **toimintakatteen.**

Kaupunginvaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnettävät määrärahat ja tuloarviot ovat muutettavissa vain kaupunginvaltuuston päätöksellä. Nettobudjetoitujen tehtävien osalta valtuusto päättää toimintakatteen yksiköittäin ja liikelaitosten liikeylijäämän tavoitteista liikelaitoksittain. Talousarvioesitykset tulee valmistella mahdollisimman tarkalla tasolla jo talousarviovaiheessa, jotta valmistelun aikana päätetyt muutokset voidaan kohdistaa tarkoituksenmukaisesti. Tarkka suunnittelu myös nopeuttaa käyttösuunnitelmien laatimista.

Käyttötalouden perustelut annetaan palvelualueittain/ tehtävittäin ja erikseen nettobudjetoiduista yksiköistä. Perusteluilla pyritään osoittamaan annettujen tavoitteiden, tehtävien ja määrärahan käyttötarkoituksen riippuvuussuhde. Perustelut muodostavat samalla vuosikolmanneksittain toteutuneesta toiminnasta annettavan raportoinnin perustan.

Perustelut sisältävät mm. toiminnan kuvauksen ja toimintaympäristön muutokset, toimialan keskeiset tavoitteet, toiminnan keskeisen muutokset ja palvelujen kehittämisen TS-kaudella sekä määrärahan käyttötarkoitusta kuvaavat ja täydentävät muut perustelut sekä tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Käyttötalousosan tekstien sisältöä on kuvattu tarkemmin kohdissa 2.3–2.6 ja taloussuunnitelman laadintaohjeiden liitteenä olevissa mallipohjissa Toimiala ja palvelualue yhteensä (Liite 4).

Talousarviossa tuloslaskelma esitetään kaikkien suunnitelmavuosien osalta. Kaikkien toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen talousarvio- ja taloussuunnitelmavuodet tulee suunnitella riittävällä tarkkuudella tiliryhmien (henkilöstömenot, asiakas- ja muiden palvelujen ostot, avustukset, aineet ja tarvikkeet sekä muut menot) suhteen, jotta tuloslaskelmasta muodostuu looginen esim. tilinpäätöstietoihin verrattuna.

Kaupunkitason talousarvion valmistelu- ja päätösversioissa käyttötalousosa sisältää tuloslaskelman, jossa esitetään tiedot edellisestä tilinpäätöksestä, kuluvan vuoden talousarviosta, talousarvioesityksestä 2022 ja suunnitelmavuosista 2023–2025. Toimialan ja sen palvelualueiden ja nettobudjetoitujen tehtävien tuloslaskelmiin ei sisällytetä suunnitelmavuosia. Kunkin kohdan taloussuunnitelmaa koskevat luvut esitetään tulot, menot ja toimintakate muodossa.

4.2.1 Talousarvion tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Palvelualueen käyttötalousosan perustelutekstien jälkeen esitetään sen tehtävien tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Talousarviokirjassa esitettävät tunnusluvut ovat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, lautakuntien ja toimialojen ylimmän johdon työkaluja. Lautakunnan talousarvioesitysmateriaaliin sekä käyttösuunnitelmiin voidaan sisällyttää myös muita esim. volyymia kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarviokirjassa esitetään tunnusluvuista aikasarja, joka sisältää TP 2019, TP 2020, KS 2021 ja TA 2022. Taloussuunnitelmavuosille ei laadita tunnuslukuja. Tunnusluvut laaditaan vuoden 2021 talousarvion laadinnassa olleille pohjille ja ne tuotetaan toimialan budjettineuvotteluun mennessä.

Palvelualueen tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavien tunnuslukujen maksimimäärä on 10 kappaletta.

4.2.2 Käyttötalouden budjetointiohjeet

Taloussuunnitelman laadinnassa otetaan käyttöön uusi SAP suunnittelujärjestelmällä. Uuden järjestelmän myötä prosessia on tarkoituksenmukaista tehostaa ja käyttäjämääriä keskittää kaikilla toimialoilla.

Toimintatuottojen budjetoinnissa on huomioitava maksujen ja taksojen korotukset, toiminnan ja volyymin muutokset sekä suunnitteilla olevat kertaluontoiset myyntituotot.

Sisäisiä tuloja budjetoidessa on varmistettava, että sitä vastaava meno on budjetoitu ostavalla yksiköllä ja että se perustuu keskinäiseen sopimukseen. Sisäisten tulojen ja menojen on täsmättävä kaupungin tuloslaskelmassa. Toimintatuotot jaotellaan Myyntituotot, Maksutuotot, Tuet ja avustukset sekä Muut toimintatuotot tiliryhmiin.

Toimintamenot budjetoidaan seuraavasti:
- Henkilöstömenot
- Palvelujen ostot; erikseen asiakaspalveluostot ja muiden palvelujen ostot
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
- Tuet ja avustukset
- Muut toimintamenot ja muut vuokrat paitsi sisäiset vuokrat, joista tarkempi ohje kohdassa 4.2.3.

SAP taloussuunnittelujärjestelmään muiden kuin henkilöstömenojen budjetoinnista ohjeistetaan tarkemmin luvussa 7.

Sisäisiä menoja budjetoidessa on varmistettava, että sitä vastaava tulo on budjetoitu myyvällä yksiköllä ja että se perustuu keskinäiseen sopimukseen. Sisäisten tulojen ja menojen on täsmättävä kaupungin tuloslaskelmassa.

Henkilöstömenot budjetoidaan pääosin budjetoitujen toimien kautta. Toimialat tarkistavat budjetoidut toimet seuraavaa prosessia noudattaen:
Vuoden 2022 talousarviota varten ladataan toukokuussa huhtikuun 2021 palkanmaksun mukaiset budjetoidut toimet kaikille toimitaloille. Ennen latausta tehdään eHijat – SAP HR erillisajo, joka päivittää kustannustenjakotiedot niistä budjetoiduista toimista, jotka kohdentuvat usealle yksiköllle.
→ Suunnittelun lähtökohtana ovat vuoden 2021 käyttösuunnitelmaan sisältyvät huhtikuun mukaiset palkat. Prosessin sujuvoittamiseksi toimiala tekee tarvittavat muutokset euromääräisen syöttölomakkeen kautta. Muutoksina voidaan hyväksyä uudet vakanssit, joille on hyväksytty täyttölupa jo vuodelle 2021. Muut vakanssilisäykset hyväksytään lopullisesti kaupunginjohtajan toimialakohtaisissa budjettineuvotteluissa elokuussa 2021.

Palkat ja palkkiot, joille ei ole budjetoitua toimea, budjetoidaan lukittujen tilien syöttölomakkeen kautta. Uusien vakanssien sekä kuluvalle vuodelle perustettujen vakanssien, jotka eivät ole henkilöstömenosuunnittelun listoissa, kustannukset budjetoidaan lukittujen tilien kautta. Jatkossa uusia vakansseja ei ladata Excel-latauksina uuteen järjestelmään, kuten vanhassa on tehty.
→ Uudessa järjestelmässä syötetään bruttosumman, syöttölomake laskee summasta sivukulut automaattisesti.

Talousohjauksesta ilmoitetaan toimialoille ajankohta, jolloin budjetoitujen toimien tiedot ovat tarkistettavissa.
→ Tähän prosessiin tulee muutos, josta toimialojen talousasiantuntijoille järjestetään koulutus.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen palkankorotukset

Kuntatyönantajat ja kunta-alan pääsopijajärjestöt hyväksyivät 28.5.2020 ratkaisun uusista virka- ja työehtosopimuksista. Ensimmäinen palkkoja koskeva yleiskorotus tehtiin 1.8.2020 ja toinen 1.4.2021. Nämä erät sisältyvät budjetoituihin toimiin, jotka ladataan toukokuussa 2021. Vuoden 2022 voimaan tulevan työehtosopimuksen vaikutuksista ei laadintaohjetta kirjoitettaessa ollut vielä tietoa.

Varhe-eläkemaksu on sisältynyt vuoden 2020 laadinnasta alkaen palkkaperusteiseen eläkemaksuprosenttiin. Siirtyneiden toimintojen (ISS, Vantti Oy ja HSY) eläkevastuut budjetoidaan edelleen euro määräisinä tilille 412008 Muut siirtyneet eläkevastuut ja HUS-eläkevastuut budjetoidaan tilille 412007 HUS-eläkkeet. Huomioittehan, että kunnan maksamat eläkkeet tiliä 412005 ei saa käyttää edellä olevien eläkemaksujen budjetointiin (henkilöstöpalvelujen ohje).

Vuoden 2022 eläke-, työttömyys- ja sairasvakuutusmaksut sekä lomarahan osuus

SAP suunnittelujärjestelmään tallennetaan vuodelle 2022 sivukuluprosentit sekä lomarahaprosentti, joka on 5,0 %. Järjestelmä huomioi eri palkkatileiltä maksettavat prosentit ml. palkkatilit, joissa kaupunki toimii sijaismaksajana.
→ Uudessa järjestelmässä sivukulut lasketetaan keskitetysti talousohjauksen toimesta kaikille toimialoille ja liikelaitoksille.

Henkilöstösivukulujen prosentit vuoden 2022 talousarvion laadinnassa:
- Palkka sekä eläkeperusteinen, kaupunki ja liikelaitokset (20,80 %)
- Muut henkilösivukulut: Kaupunki ja liikelaitokset pl. KuPela yhteensä 3,79 % ja KuPela 4,39 % muodostuvat seuraavista maksuista:
    - Sairasvakuutusmaksu 1,42 %
    - Muut sosiaalivakuutusmaksut 0,07 %
    - Työttömyysvakuutusmaksu 1,9 %
    - Tapaturmavakuutusmaksu kaupunki ja liikelaitokset pl. KuPela 0,40 % ja KuPela 1,0 %

Asiakaspalveluostot ovat kuntalaisille hankittuja palveluita, joita ostetaan kunnan ulkopuolisilta palvelun tuottajilta. Nämä perustuvat pääosin kunnan ja palvelutuottajan välisiin sopimuksiin. Budjetoinnissa on huomioitava ostettavien palveluiden hinnan ja volyymin muutokset. Vuoden 2021 alusta myös palvelun saajalle myönnetyt palvelusetelit, joilla korvataan palvelun tuottajan antaman palvelun kustannukset ennalta määriteltyyn arvoon ovat asiakaspalvelujen ostoja.
→ Vantaan tilikarttaan tullaan tekemään muutoksia kirjanpidon toimesta kevään aikana. Päivitys nousee myös kuluvan vuoden raportointiin automaattisesti.

Muiden palvelujen ostoja ovat palvelutuotantoon liittyviä tuki- ja asiantuntijapalveluita sekä sopimusten mukaisia palvelukokonaisuuksia. Ateria- puhtaus- ja muiden käyttäjäpalveluiden budjetoinnissa noudatetaan alla olevaa ohjetta.

Ateria- puhtaus- ja muiden käyttäjäpalveluiden budjetointi

Henkilöstö- ja konsernipalvelut, Hankinnan ostotiimi vastaa Vantaan kaupungin ateria-, puhtaus-, aula- ja turvapalveluiden sekä posti- ja kuljetuspalveluiden keskitetystä tilaamisesta, laadunvalvonnasta sekä sopimuksen aikaisesta toiminnasta.

Ateriapalvelujen ostot palveluntuottajilta budjetoidaan tilille 441084 Ruokailupalvelut. Hankinnan ostotiimi huolehtii henkilöstöruokailun budjetoinnista.

Vuoden 2022 ateriapalveluiden budjetointiin vaikuttavat mm.:
- koulujen ja päiväkotien oppilas- ja lapsimäärien muutokset, uudet ja poistuvat kohteet, palveluntuottajan vaihtuminen
- Hankinnan ostotiimi ilmoittaa toimialoille huhtikuussa palvelutuottajien arvioidut hinnanmuutokset vuodelle 2022
- talousarviossa 2022 tulee huomioida vuosien 2021 uusista ja poistuneista kohteista johtuva ateriamäärien muutos sekä ilmoitetut hinnanmuutokset

Valvonta-ateriat budjetoidaan tilille 441084 arvonlisäverolliseen hintaan. Valvonta-aterioiden ostolaskujen tiliöinnissä arvonlisävero käsitellään vähennysrajoitteisena ostona (laskun alv-koodi 01).

Kokouslounaat budjetoidaan tilille 441084 toimialan omalle kustannuspaikalle.

Puhtaanapitoon sisältyvät siivouspalvelujen ostot palveluntuottajilta budjetoidaan tilille 447083 Siivouspalveluiden ostot:
- pohjalukuna käytetään vuoden 2020 toteutunutta laskutusta. Tätä toteutunutta summaa verrataan vuoden 2021 budjetoituun erään
- talousarvioon huomioidaan vuoden uusien ja poistuneiden tilojen vaikutukset
- olemassa olevien ja uusien tilojen siivottavat neliötiedot löytyvät uudesta kiinteistöhallintajärjestelmästä (KIHA)
- lisäksi tulee huomioida Hankinnan ostotiimin huhtikuussa ilmoittamat palveluntuottajien hinnanmuutokset

Aulapalvelut budjetoidaan tilille 447085 Vahtimestari-palvelujen ostot. Se osa aulapalveluista, jossa toimialalla on omaa henkilöstöä, tulee budjetoida normaalisti henkilöstömenosuunnittelun kautta. Lisäksi säännöllisen aula-/ kouluisäntäpalvelun ylittävät palvelujen hankinnat on arvioitava erikseen talousarviota laadittaessa.

Turvapalvelut, kiinteän vartijan- ja kiertävän vartijan hankinnat, mobiilivartiointi sekä rahojen kuljetuspalvelut budjetoidaan tilille 447087 Turvapalveluiden ostot. Lisäksi säännöllisen vartijapalvelun ylittävät hankinnat on arvioitava erikseen talousarviota laadittaessa.

Mikäli toimialat tarvitsevat tilastotietoa palveluntuottajien laskutuksesta kohteittain/palveluittain, voimme pyytää niitä tarvittaessa palveluntuottajilta.

Lisätietoa käyttäjäpalveluista antaa Sirpa Viinikari-Kauria p. 043 8266495

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan mm. toimisto- ja koulutarvikkeet, kirjallisuus, elintarvikkeet, vaatteisto, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, puhdistusaineet ja -tarvikkeet, poltto- ja voiteluaineet sekä lämmön, veden ja sähkön hankintamenot. Kalustohankinnat, jotka alittavat pienhankintarajan (10 000 €) ja lisähankinnat ensikertaiseen kalustamiseen budjetoidaan tähän tiliryhmään kuuluville tileille.

Avustuksiin budjetoidaan kotitalouksille maksetut tuet ja avustukset. Avustukset yhteisöille sisältää myös työmarkkinatuen kuntaosuuden.

Ulkoiset vuokrat budjetoidaan rakennusten ja huoneistojen lisäksi koneista ja laitteista ml. leasingvuokrat.

4.2.3 Sisäinen vuokra ja toimitilojen tarkistaminen

Tilakeskus on toimittanut 9.2.2021 toimialoille ohjeen vuoden 2022 talousarvion laadintaa varten toimialojen tilojen tarkistusta varten. Tilat on listattu excel-tiedostoon rakennus ja kustannuspaikkakohtaisesti ja sen lisäksi osalle toimialoista tilakohtaisesti.

Tiedostosta tarkistetaan käytössä olevat toimitilat, kustannuspaikat ja neliömäärät. Toimialojen tulee myös ilmoittaa uudet vuosien 2021–2022 aikana tulevat kohteensa sekä poistuvat kohteet. Mahdolliset korjaukset/muutokset tulee kirjata ohjeessa pyydetyn mukaisesti selkeästi sille tarkoitettuun kohtaan. Huomioithan, että toimialojen ilmoittamien muutosten oletetaan astuvan voimaan 1.1.2022. Mikäli muutokset tulevat voimaan jonain muuna ajankohtana, se tulee merkitä selkeästi. Tilojen tarkistuksen yhteydessä voi käyttää apuna Optimaze-järjestelmän pohjakuvaselainta.

Korjatut/tarkistetut tiedostot muutospyyntöineen on pyydetty palauttamaan tilahallinnalle sähköpostilla osoitteeseen **YHT Toimitilat isännöinti (toimitilat.isannointi@vantaa.fi) viimeistään 19.3.2021**. Yhteyshenkilöinä toimivat alueisännöitsijät, jotka tavoitatte edellä mainitusta yhteissähköpostista.

Mikäli tarkistamisen avuksi tarvitaan rakennuskohtainen raportti tilakohtaisen raportin rinnalle, tulee ottaa yhteyttä sähköpostilla osoitteeseen **YHT Toimitilat isännöinti (toimitilat.isannointi@vantaa.fi)**.
Excel-tiedoston lisäksi toimialojen vastuuhenkilöille on tilattu henkilökohtaiset tunnukset Optimaze-järjestelmään, jolla voi tarkastella Excelissä listattuja tiloja pohjakuvaselaimen avulla sekä ohje sen käyttöön. Tunnuksista voi olla yhteydessä **YHT Toimitilat isännöinti (toimitilat.isannointi@vantaa.fi).**

Toimialojen ilmoittamien tietojen perusteella tilahallinta tekee tarvittavat korjaukset ja laskee sisäiset vuokrat Optimaze-järjestelmässä. Talousohjaus lataa sisäiset vuokrat tilille 905800 tilahallinnan toimittaman aineiston perusteella kesäkuussa 2021.

4.2.4 Projektien budjetointi ja seuranta

Projektien perustaminen, hallinnointi ja seuranta tehdään Vantaan projektimallin mukaisesti. Yksittäisten projektien, toimialojen ja palvelualueiden projektisalkkujen hallinnoinnissa sekä raportoinnissa käytetään Thinking Portfolio -järjestelmää. Intranetin Johtaminen/Projektien johtaminen -osiossa on Vantaan projektimallin sivustot, jonne on tallennettu em. projektimalli liitteineen, järjestelmän käyttöohjeet sekä hyödyllistä tietoa projektien hallinnoinnista.

Kansallista ja kansainvälistä rahoitusta suositellaan haettavaksi valtuustokauden strategiaa tai ohjelmia sekä toimialojen erityistavoitteita toteuttaviin projekteihin. Projektiesityksissä tulee

esittää selkeästi projektin hyötytavoitteet sekä kustannukset. Projektitoiminta huomioidaan kehystä 2022 laadittaessa: vuonna 2021 päättyvien projektien sekä 2022 alkavien ja jatkavien projektien vaikutus talousarvioon tulee esitellä kaupunginjohtajan toimialakohtaisissa kehysneuvotteluissa. Talousarvion tuloihin ja menoihin tulee budjetoida ne hankkeet ja projektit, joille on jo myönnetty rahoitus tai sille rahoituksen myöntäminen on todennäköistä. Omarahoitteiset projektit, jotka päätetään käynnistää kesken talousarviovuoden, tulee pääsääntöisesti rahoittaa kuluvan vuoden käyttösuunnitelmasta.

Taloudellisesti merkittävistä projekteista, jotka päätetään toteuttaa ja joista saadaan rahoituspäätös vasta talousarviovuoden kuluessa, tulee sitovuustason ylittyessä tehdä määrärahamuutosesitys rahoituspäätösten mukaisesti loka-marraskuussa 2022.

4.2.5 Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelmapoistot edellyttävät kunnalta poistosuunnitelman laatimista sekä erillistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden seurantaa ja poistojen laskentajärjestelmän ylläpitämistä. Vantaan kaupungin 1.1.2021 voimaan astuneen hallintosäännön (15 luku, § 7) mukaan kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat sekä vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Poistonalaisia investointeja ovat pysyvien vastaavien muiden hyödykkeiden kuin maa- ja vesialueiden ja sijoitusten hankinnat. Alle 10 000 euroa koskevat hankintamenot budjetoidaan käyttötalousmenoksi.

Taloussuunnitelman poistojen luotettava budjetointi edellyttää, että investoinnit suunnitellaan riittävällä tarkkuudella ja investointien kuluvan vuoden ennuste sekä suunnitellut valmistumisajat (rakentaminen ja aineeton omaisuus osalta) syötetään taloussuunnittelujärjestelmässä investointien talousarvioon.

Suunnitelmapoistot esitetään toimialan tuloslaskelmaosan poistot -rivillä sekä kaupungin tuloslaskelmissa. Toimialat eivät budjetoi poistoja, vaan järjestelmä laskee ne taseessa olevan käyttöomaisuuden osalta poistosimulaatiolla sekä suunniteltujen investointien osalta talousarviosta. Suunnitelman mukaiset poistot vaikuttavat kaupungin talousarvion tilikauden tulokseen ja liikelaitoksen liikeylijäämään sekä tuloslaskelmasta laskettaviin tunnuslukuihin.

4.2.6 Arvonlisävero

Tavaroiden ja palveluiden hankintamenot budjetoidaan pääsääntöisesti arvonlisäverottomin hinnoin. Kunta saa viiden prosentin suuruisen laskennallisen palautuksen arvonlisäverolain 130 §:ssä tarkoitetuista verottomista terveyden- ja sairaudenhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta. Laskennalliseen palautukseen oikeuttavista menoista budjetoidaan näin ollen 95 prosenttia laskutusarvosta.

Talousarvioon sisältyvät menot, joiden vähennysoikeutta on rajoitettu, esimerkiksi edustusmenot, tulee budjetoida arvonlisäveroineen. Henkilökunnan valvonta-ateriat budjetoidaan arvonlisäveroineen ulkoiselle tilille 441084 Ateriapalveluostot. Ne myös kirjataan suoraan toimialalle alv-koodilla 00. Tällä vältytään kaksinkertaiselta budjetoinnilta. Valvonta-ateriat säilyvät kuitenkin palkkakirjanpidon ajossa.

Rakentamispalvelujen käänteinen arvonlisävero ei aiheuta poikkeuksia budjetointiin. Talouspalvelukeskus on laatinut erillisen ohjeen maankäytön- ja rakentamisen toimialalle rakentamispalveluja koskevien ostolaskujen käsittelystä.

4.2.7 Taloussuunnitelmavuosien 2023–2025 budjetointi

Vantaan kaupungin taloussuunnitelma 2022–2025 valmistellaan voimassa olevan taloussuunnitelman mukaiselle organisaatiorakenteelle. Taloussuunnitelman 2022–2025 määrärahojen ja tuloarvioiden kehykset määritetään alustavasti toimialojen ja kaupunginjohtajan välisissä kehysneuvotteluissa huhtikuussa 2021 ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 24.5.2021.

Taloussuunnitelmavuosien 2023–2025 valmistelu perustuu Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelmaan 2021–2025. Valtuustokauden strategia 2022–2025 valmistellaan vuoden 2021 aikana ja se tulee muodostamaan uuden valtuustokauden talousohjelman. Talousohjaus budjetoi taloussuunnitelmavuodet 2023–2025 keskitetysti. Budjetoitaessa huomioidaan toiminnassa ja volyymeissä tapahtuvat muutokset.

4.2.8 Toimialojen taloussuunnitelmien tarkistaminen

Sisäisiä tuloja ja menoja ovat sisäisten suoritteiden ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat. Sisäisiin tulo- ja menoeriin luetaan myös liikelaitoksen ja kunnan väliset sisäiset korot, peruspääoman tuotto sekä toiminta- ja rahoitusavustukset liikelaitokselle. Sisäiset erät budjetoidaan niille varatuille tulo- ja menotileille. Sisäiset suoritteet laskutetaan ennalta sovittuun hintaan ja ostaja voi vaikuttaa laskutettavien suoritteiden määrään. Sisäisten erien budjetointi tulee perustua myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen kaupungin toimialojen välillä tai kaupungin ja liikelaitoksen välillä. Sisäisten tulojen ja menojen on oltava kaupunkitasolla yhtä suuret ja niiden budjetoinnissa tulee olla huolellinen. Määrärahat ja tuloarviot voi syöttää järjestelmään vain kustannuspaikka- ja tilitasolla. Oikean sisäisen tilin voi tarkistaa voimassa olevasta tililuettelosta.

Sisäisille tileille ei saa kirjata menoja, jotka ovat ulkoista ostoa. Kustannuksia ei jaeta sisäisellä laskutuksella, laskut joko tiliöidään useammalle kustannuspaikalle tai maksavan yksikön menoa oikaistaan muistiotositteella jälkikäteen.

Toimialan tulee tarkistaa SAP-järjestelmästä:

- Toimialan lakkautetuille tulosyksiköille ei ole lukuja talousarviossa, koska budjetoidut toimet saattavat budjetoida lukuja myös lakkautetuille yksiköille.
- Sisäiset tulot ja menot perustuvat ostajan ja myyjän välisiin sopimuksiin, jolloin ne ovat molempien osapuolien tiedossa oikean suuruisina.
- Investointien tulosyksiköille ei ole jäänyt henkilöstömenoja.
- Rakentamisen sisäisille tilausnumeroille on syötetty valmistumiskuukausi- ja vuosi, jotta poistot budjetoituvat oikein.
- Budjettiesitys ei ylitä kehystä.

4.3 Investoinnit

Investointiosassa valtuusto käsittelee määrärahat hankeryhmäkohtaisesti. Investointiosaan varataan talousarviovuonna tarvittava määräraha ja lisäksi suunnitelmavuosille arvioitu määrärahan tarve.

Investointiosassa esitetään hankekohtaisesti investointeja koskevat tavoitteet, jossa selvitetään mm. tavoitellaanko palvelutuotannon määrän lisäystä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Perustelutietona esitetään hankkeiden kokonaiskustannusarviot. Jos hankkeen tai sen osan toteutuminen viivästyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, tarvittava osa rahoituksesta on otettava seuraavien vuosien talousarvioon. Kaupungin rakentamisinvestoinnit suunnitellaan ja esitetään taloussuunnitelmassa kymmenelle vuodelle. Muut

investoinnit esitetään viidelle vuodelle. Investoinneista laaditaan perustelut vuosien 2022–2025 osalta. Tilainvestointien budjetointivastuu on tilahallinnan yksiköllä.

Talousarvion investointiosaan budjetoidaan investointiin saatava rahoitusosuus, joka voi olla valtionosuutta tai muuta rahoitusosuutta. Rahoitusosuus budjetoidaan tuloksi sille vuodelle, jonka aikana oikeus tuloon arvioidaan kunnalle syntyvän. Esim. jälkirahoitteinen valtionosuus budjetoidaan rahoitusosana sille vuodelle, jonka aikana oikeus valtionosuuteen kunnalle syntyy.

Taloussuunnitelman 2022–2025 investointien määrärahojen ja tuloarvioiden kehykset määritetään alustavasti toimialojen kehysneuvotteluissa huhtikuussa ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 24.5.2021.

4.3.1 Investointiosan hankeryhmät

Irtain omaisuus

Pysyvillä vastaavilla (aiemmin käyttöomaisuus) tarkoitetaan jatkuvasti useana tilikautena tuloa tuottavia hyödykkeitä, koneita ja kalustoa sekä atk-ohjelmistoja. Hankintoihin käytetään investointiosan irtaimistomäärärahaa ja yksittäisen laitteen hankintamenon tulee ylittää pienhankintaraja 10 000 €. Laitteen asennus kuuluu hankintamenoon. Laitteen käytön koulutus ei kuitenkaan ole investointia.

Ensikertainen kalustaminen on irtainta omaisuutta, joka hankitaan kohteen uudisrakentamisen tai perusparantamisen yhteydessä. Ensikertainen kalustaminen käsitellään yhtenä pysyvien vastaavien kohteena, vaikka sen hankinta kertyisi pidemmällä aikavälillä ja useammista pienemmistä hankinnoista. Lisähankinnat ensikertaiseen kalustamiseen ovat käyttötalousmenoja. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis.

Toimialan irtaimen omaisuuden hankintaesitykset toimitetaan talousohjaukseen toimialan budjettienneuvottelumateriaalien yhteydessä.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investoinnit suunnitellaan vuosille 2022–2026. Tietohallinto luo toimialojen esityksistä tuottavuuspriorisointiin pohjautuvan esityksen uudeksi investointiohjelmaksi ICT-hankejohtoryhmään päätettäväksi. Aineettoman omaisuuden budjetointivastuu on tietohallinnossa ja määrärahat budjetoidaan kohdetasolla (sisäinen tilaus).

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien budjetointivastuu on talousohjauksella, joka pyytää tiedot toimialoilta. Tilahallinta vastaa kaupungin omistamien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeiden myyntitulojen (sekä käyttötalouteen budjetoitavat myyntivoitot, että investointiosan tuloiksi budjetoitavat tasearvot) arvioinnista ja budjetoinnista.

Rakentaminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastaa uudisrakentamisen, korjausrakentamisen ja vuokra- ja osaketilojen muutostöiden budjetoinnista investointiosaan kohdetasolla (sisäinen tilaus).

Kiinteä omaisuus ja julkinen käyttöomaisuus

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteän omaisuuden sekä julkisen käyttöomaisuuden hankeryhmien budjetoinnista.

4.3.2 Toimitilainvestointien valmistelu

Tilahallinta on ohjeistanut toimialat valmistelemaan toimitilaesityksensä seuraavasti:

Toimitilaesitysten tulee perustua kaupunginvaltuuston 24.9.2018 hyväksymään Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027 sekä taloussuunnitelmaesitysten laadinnan yhteydessä tarkistettuihin toimialakohtaisiin palvelutarpeisiin.

Kiinteistöt ja tilat palvelualue valmistelee toimialojen päivitetyistä toimitilainvestointiesityksistä koosteen, jota käsitellään palveluverkkosuunnittelutyöryhmissä sekä hankejohtoryhmissä. Palveluverkkosuunnitteluprosessissa valmistellut päivitetyt toimialojen toimitilainvestointiesitykset käsitellään lautakunnissa talousarviokäsittelyn yhteydessä. Kaupunkitasoinen investointiryhmä (hankejoto) sopeuttaa investointiesitykset investointikehykseen käymällä yksityiskohtaisesti läpi toimitilainvestointiesitysten päivitykset sekä kunnallistekniset hankkeet ja päättää keskeisistä taloussuunnitelmakauden investointiesityksistä. Toimitilainvestointiesitys sisällytetään kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen 2022–2025.

Muutosesitykset voimassa olevaan toimitilainvestointiohjelmaan laaditaan tilakeskuksen toimialoille 21.1.2021 lähettämän ohjekirjeen mukaisesti (liite 5).

Investointiesitys tehdään sähköisesti Optimaze kiinteistönhallinnan ModelSpace-järjestelmään erillisen käyttäjäohjeen mukaisesti (liite 6).

Toimialojen tekemät ja toimialan johdon hyväksymät toimitiloihin liittyvät toimitilainvestointiesitykset on ohjeen mukaisesti viety kootusti **28.2.2021 mennessä** kiinteistönhallinnan Modelspace-järjestelmään liitteen 6 ohjeen mukaisesti.

Vuosikorjaustyöesitykset vuodelle 2022 tehdään erikseen toimitettavan ohjeen mukaisesti kiinteistönhallinnan Manager-järjestelmään. Vuosikorjaustyöesitykset koskevat alle 10.000 euron korjaustöitä.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022–2025 laaditaan talous ja strategia palvelualueen talousohjausyksikön antaman aikataulun mukaisesti.

Lisätietoja investointiohjelmasta ja -esityksistä antavat

- hankeohjelmoija Risto Adler
- pihavastaava Marika Suotula (pihat)
- keittiöasiantuntija Tarja Aaltola (keittiölaitteet)
- hankesuunnittelupäällikkö Ifa Kytösaho (järjestelmän käyttöoikeudet)

4.4 ICT-investointien sekä tietohallinnon käyttötalouden talousarvioesityksen valmistelu

Tietohallinto esittää keskitetysti määrärahat palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvien suunnitelmiensa sekä toimialojen toimittamien esitysten perusteella.

Jotta tietohallinto voi tehdä talousarvioesityksen tarvittavista määrärahoista vuodelle 2022, toimialojen on toimitettava sille hanke-ehdotukset ja käyttötalousarviot. Toimialat priorisoivat hanke-ehdotuksensa tietohallinnon digisuunnitelmien pohjalta, toimialan asiakkuus- ja kehityspäälliköiden johdolla viimeistään 4.3.2021. Samassa yhteydessä on toimitettava käyttötalousarviot uusista toimipisteistä, laitteista ja tietoliikenteestä. Tätä ennen hanke-ehdotukset ja niihin liittyvät käyttötalousarviot tulee käsitellä yhdessä tietohallinnon ICT-asiakkuus- ja kehityspäälliköiden kanssa. Samassa yhteydessä osapuolien on käytävä läpi ja päivitettävä olemassa olevat viime vuoden ehdotukset Thinking Portfoliosta.

4.5 ICT-investoinnit

Toimialan talous- ja hallintojohtajan sekä tarvittaessa johtoryhmän hyväksymien hanke-ehdotusten pohjalta tietohallinnon kehityspäällikkö yhdessä toimialan kanssa täyttää ideasalkkuun ideoiden esittelyt. Muista kuin lakisääteisistä hanke-ehdotuksista kehityspäällikkö täyttää yhteistyössä toimialan kanssa kustannushyötylaskelman. Ideoiden priorisointi tehdään priorisointi-excelissä. Asiakkuus- ja kehityspäällikkö tarkastavat ja tarvittaessa päivittävät Thinking Portfoliossa jo olevat hanke-ehdotukset. Aiemmin esitetyt ideat ja kustannushyötylaskelmat löytyvät Thinking Portfoliosta, tarvittaessa tietohallinnon asiakkuus-, kehitys- tai palvelupäälliköt auttavat toimialaa.

Investointiehdotusten käsittelyssä on aikaisempaa vahvempi painotus kustannushyötytarkastelulla. Investointiehdotuksilla, joilla havaitaan saatavan selkeitä kustannussäästöjä, on parhaat mahdollisuudet hyväksyntään.

Toimialojen tulee lunastaa päättyneiden investointien osalta kustannushyötylaskelmissaan ilmoittamansa hyödyt. Hankkeen aikaiset koulutuskulut (pääkäyttäjä- ja loppukäyttäjäkoulutukset) ovat käyttötalousmenoa, johon toimialojen tulee varautua.

Tietohallinto luo toimialojen esityksistä päivitetyn esityksen uudeksi investointiohjelmaksi ICT-hankejohtoryhmään päätettäväksi. ICT-investointeja vuodelle 2022 on käsitelty ja käsitellään ICT-hankejohtoryhmän kokouksissa.

4.6 Käyttötalous

4.6.1 ICT-käyttötalous

Käyttötalouteen liittyviä kustannuksia ovat mm. työasemiin liittyvät hankinta- ja leasing-kulut, lisenssit, tietojärjestelmien ylläpito- ja käyttökulut sekä tietoliikennekulut. Investointeihin liittyvät käyttötalousarviot tulee dokumentoida ideasalkkuun.

Toimialan on ilmoitettava ICT-asiakkuuspäälliköille ja/tai kehityspäälliköille ja tarvittaessa palvelupäälliköille IT-kuluihin (käyttötalous) liittyvistä tarpeista. Toimiala voi käyttää liitteestä 7 löytyvää mallia. Ilmoitettavat asiat ovat:

- Toimipisteissä tapahtuvat muutokset (uusi toimipiste, toimipisteiden laajennukset, suuret remontit)
- Muutokset henkilömäärissä

- Lisäykset tietojärjestelmien ja/tai ohjelmistojen käyttäjämäärissä (lisenssitarpeet)
- Päätelaitteisiin liittyvät tarpeet

Huom! Tietohallinto sitoutuu ajoissa ilmoitettuihin ja sovittuihin muutoksiin, mikäli tietohallinnon käyttötalousvaikutukset huomioidaan. Muussa tapauksessa palvelutasoa ja rahoitusta ei voida luvata.

Toimialojen **tulee itse varautua omassa talousarviossaan** seuraaviin käyttötalouskuluihin:

- AV-laitteiston hankintakulut
- Mobiili- ja tablettipäätelaitteista aiheutuvat hankintakulut (Hankkiminen yhteistyössä tietohallinnon kanssa)
- Mobiililiittymien kulut
- Yksittäisissä työasemissa tai vain joissakin yksiköissä käytössä olevat ohjelmat (esim. Adobe-julkaisutuotanto- ja kuvankäsittelyohjelmat, koulujen opetusohjelmat)
- Tulostuskustannukset osana pilvitulostusratkaisua
- IT-tarvikkeet: Näytöt, näppäimistöt, telakat, kuulokkeet, ergonomiahiiret ja laukut
- Palauttamatta jääneet tai kadonneet leasing-laitteet
- Mahdolliset työasematoimitukseen liittyvien lisätöiden, -asennuksien, -ohjelmien tai -palvelujen kustannukset (esim. koulu- ja päiväkotikohtaiset opetusohjelmat)
- ACE-puhelinjärjestelmän uusien jonojen ja palvelukanavien käyttöönotosta ja jonomuutoksista aiheutuvat kulut
- Ulkopuolisten hallinnoimien tietojärjestelmien ylläpito-, käyttö- tai tukikulut (esim. Trafin ajoneuvorekisteri, ulkoisten tiedonhakupalveluiden käyttö, Lupapiste, Klinik Pro, SocFinder)
- Toimialojen varaamien domain-nimien vuokrat ja niihin liittyvät www-palvelu- yms. kustannukset
- Tietotekniikan käyttöön ja tietojärjestelmähankkeisiin liittyvät koulutuskulut ja ohjelmien koulutuskulut

4.6.2 Tukea valmisteluun ICT-asiakkuus- / kehitys- / palvelupäälliköiltä

- Kasvatuksen ja oppimisen toimiala: Kirsi Lehto/Linh Tamminen/Atte Niemelä
- Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala: Elina Vikman/Anu Halme
- Kaupunkiympäristön toimiala: Taina Lampi/Juha Tuukkanen/Esa Suoranta
- Kaupunkistrategian ja johdon toimiala: Kristiina Ahtiainen, Ville Mäenpää/Juha Tuukkanen/Paula Sillanpää, Erikka Ralli, Oskari Mattinen
- Kaupunkikulttuurin toimiala: Kristiina Ahtiainen/Linh Tamminen/Atte Niemelä
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos: Ville Mäenpää/Rauni Kudia/Esa Suoranta
- Suun terveydenhuolto: Ville Mäenpää/Elina Vikman/Anu Halme

5 Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman valmistelu

Kaupungin liikelaitoksia ovat Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos ja Suun terveydenhuollon liikelaitos.

Liikelaitoksen talousarviossa noudatetaan samoja talousarvioperiaatteita kuin kunnan ja kuntayhtymän talousarviossa. Talousarvio laaditaan kalenterivuodeksi. Taloussuunnitelma laaditaan vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Menot budjetoidaan suoriteperusteisesti tai sitä vastaavalla tavalla ja tulot budjetoidaan suunnitteluvuodelle, jolloin ne toteutuvat.

Liikelaitoksen johtokunnan on valmisteltava liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma ja esitettävä se valtuustolle sen päättämässä aikataulussa. Esitys liitetään osaksi kaupunginhallituksen esitystä kaupungin talousarvioksi ja suunnitelmaksi valtuustolle.

Kaupunginhallitus voi esittää muutoksia johtokunnan esitykseen vain kuntalain 120 §:n tarkoittamissa liikelaitosta sitovissa erissä, mutta ei voi muilta osin esittää muutoksia johtokunnan esitykseen liikelaitoksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi.

Sekä kaupunginvaltuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita. Valtuuston toimivallasta liikelaitoksen tavoitteiden asettamisessa säädetään kuntalain 14 §:ssä ja johtokunnan toimivallasta tavoitteiden asettamisessa kuntalain 67 §:ssä. Sekä valtuuston että johtokunnan liikelaitokselle asettamat tavoitteet esitetään liikelaitoksen talousarviossa, ja ne tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin.

Kaupunginvaltuusto voi hyväksyessään kunnan talousarvion ja -suunnitelman muuttaa johtokunnan esitystä liikelaitoksen tavoitteista ja liikelaitosta sitovista eristä kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa. Johtokunnan on otettava huomioon valtuuston tekemät muutokset liikelaitoksen budjetin sitoviin eriin viimeistään käyttösuunnitelmaa hyväksyessään. Menettely vastaa kunnan muiden tehtävien budjetointia, missä lautakunnat voivat lopullisesti hyväksyä käyttösuunnitelmat vasta sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt kunnan talousarvion ja -suunnitelman.

Liikelaitoksen talousarvion hyväksymisen takarajasta säädetään kuntalaissa. Johtokunnan on päätettävä liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta viimeistään vuoden loppuun mennessä. Kaupungin talousarviossa esitetyissä liikelaitosten tuloslaskelma-, investointi- ja rahoituslaskelmissa on määritelty erät, jotka ovat sitovia kaupunginvaltuuston nähden. Liikelaitokset raportoivat sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta osavuosikatsauksissa, tilinpäätöksessä sekä toimintakertomuksessa.

Liikelaitoksen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta. Johtokunnan on otettava huomioon valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet ja liikelaitosta sitovat erät kunnan talousarviossa. Kunnan talousarviossa liikelaitosta sitoviin eriin tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kaupungin talousarviovalmistelun laajuudesta johtuen liikelaitosten johtokuntien hyväksymän talousarvion tulee noudattaa kaupungin aikatauluja, siten että t**alousarviot ja käyttösuunnitelmat vastaavat valtuuston talousarviota koskevia päätöksiä.** Muutokset liikelaitosten talousarviossa muuttavat kaupunki, rahasto ja liikelaitokset yhdistettävän tuloslaskelma lukuja talousarviossa, joten ne tulee toteuttaa kaupunkitasoisen käyttösuunnitelmien hyväksynnän jälkeen tai huomioida talousarviovuoden ennusteissa.

Liikelaitokset noudattavat tämän ohjeen mukaisia budjetointiohjeita sekä tehtäväalueita koskevia tekstiohjeita.

6 Konserni kunnan talousarviossa

Kuntalain (410/2015) 14 §:ssä korostetaan valtuuston asemaa ja kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa kuntastrategiasta, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnan toimintaan kuuluu 6 §:n tarkoitetuin tavoin kaikki toiminta, jossa kunta on mukana. Kunnan oman organisaation lisäksi strategiassa on arvioitava pitkän aikavälin tavoitteita koko kuntakonsernissa, kuntien yhteistoiminnassa sekä sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvassa toiminnassa.

Valtuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Omistajaohjauksella ja konserniohjeilla on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön hallituksessa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu.

Uudistetun kuntalain tavoitteena on ollut luoda kokonaisvaltainen näkökulma kunnan toimintaan, jolloin taloudellisen tilanteen arvioimisessa tulisi näkyä peruskunnan talouden lisäksi selkeästi myös kunnan toiminta ja vastuut kuntakonsernina ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

6.1 Konsernin vastuut ja velvoitteet

Koska valtuuston tulee talousarviota hyväksyessä ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, liitetään talousarvioon ja -suunnitelmaan 2022–2025 luku Kuntakonserni 2022–2025. Luvussa esitetään:

1. Konsernirakenne 30.9.2021 sekä erilaiset järjestelyt ja konsernirakenteen muutokset

2. Konsernirakenteeseen suunnitellut muutokset taloussuunnitelmakaudella 2022–2025

3. Konsernin investoinnit taloussuunnitelmakaudella 2022–2025

Investoinnit esitetään taulukkomuodossa. Taulukkoon sisällytetään kaupungin investoinnit yhteensä, merkittävien tytäryhteisöiden investoinnit yhteisöittäin, muiden tytäryhteisöjen investoinnit yhteensä sekä kuntayhtymien investoinnit TS 2022–2025 mukaisesti. Luvut esitetään omistusosuuksien mukaisena osuutena yhteisön investoinneista (konsernitilinpäätöksen mukaisesti). Taulukossa tulee olla sarakkeet TP2020, TA2021, TA2022, TS2023, TS2024, TS 2025.

4. Kaupungin ja tytäryhteisöjen lainakannankehitys taloussuunnitelmakaudella 2022–2025

Lainakanta esitetään taulukkomuodossa. Taulukkoon sisällytetään kaupungin lainakanta, merkittävien tytäryhteisöjen lainakanta yhteisöittäin, muiden tytäryhteisöjen lainakanta yhteensä sekä kuntayhtymien lainakanta TS 2022–2025 mukaisesti. Luvut esitetään omistusosuuksien mukaisena osuutena yhteisön lainakannasta (konsernitilinpäätöksen mukaisesti). Taulukossa tulee olla sarakkeet TP2020, TA2021, TA2022, TS2023, TS2024, TS 2025.

5. Konserniyhteisöille myönnetyt ja suunnitellut takaukset tekstinä sekä taulukkona.

6.2 Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi asettaa tavoitteita konsernijohdolle koskien tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa. Vastaavaa menettelyä sovelletaan myös kuntayhtymän ja liikelaitoskuntayhtymän konserniohjauksessa.

Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta ja toimintaedellytyksiä tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimuksia. Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kunnan voimassa olevaan talousarvioon ja -suunnitelmaan. Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä.

Kaupungin konserniohjaus- ja valvonta valmistelee tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet osaksi Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2022–2025. Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Tavoitteiden yhteydessä esitetään myös merkittävien yhteisöjen investointiohjelman sisältö. Tavoitteet tulee valmistella talousarvioneuvotteluihin mennessä.

Kaupungin konserniohjaus- ja valvonta laatii konsernirakenteen kuvauksen, muutokset konsernirakenteessa sekä taulukot kuntakonsernin investoinneista, lainakannan muutoksista sekä takauksista.

Merkittävimpiä tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet ja investoinnit esitellään Kaupunginvaltuuston iltakoulussa 7.10.2021.

7 Budjetointijärjestelmä

7.1 Järjestelmän rakenne

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan SAP-budjetointijärjestelmässä. Budjetointijärjestelmä sisältää henkilöstömenosuunnittelun, muun käyttötalouden suunnittelun, investointisuunnittelun sekä rahoituserien suunnittelun.

Budjettiluvut syötetään palvelualueiden toimesta talousarviovuodelle 2022. Uudessa SAP suunnittelujärjestelmässä talousohjaus budjetoi kaikkien toimialojen ja liikelaitosten osalta jatkovuodet kaupunkitasolla sovitun mukaisesti. Jatkovuosissa huomioidaan Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025.

Suunnitteluhierarkia koostuu seuraavista tasoista:
- yritys (esim. Vantaan kaupunki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Marja-Vantaa rahasto)
- toimiala (esim. Sosiaali- ja terveystoimi)
- palvelualue (esim. terveydenhoito)
- tulosyksikköryhmät (toimialojen määrittelemä)
- tulosyksikkö, taso, jolle budjetoidaan

Talousarviokirjaan kootaan Vantaan kaupungin osalta tehtäväaluetasoiset tiedot sekä lisäksi yritystason tiedot liikelaitoksista ja rahastoista. Investoinnit esitetään talousarviokirjassa hankeryhmittäin aiemman käytännön mukaisesti.

Uudessa järjestelmässä koko kaupunki etenee samassa aikataulussa. Jatkossa toimialoilla ei ole erikseen toimialan pääkäyttäjiä SAP-järjestelmässä. Koko järjestelmässä suunnittelijoita on noin 30. Suunnittelijoiden käyttöoikeudet rajataan toimiala/palvelualue-tasoisesti. Käyttöoikeudet rajataan investointeihin vastaavalla tavalla.

7.1.1 Taloussuunnittelun eteneminen järjestelmässä

Talousohjaus avaa uuden budjettiversion suunnittelukauden pohjaksi. Tämän jälkeen lukujen syöttö talousarvioon on mahdollista aloittaa toimialoilla.

Keskitetysti talousohjauksesta ladataan
- budjetoidut toimet henkilöstömenosuunnittelun pohjaksi,
- sisäiset vuokrat niiden tarkistuksen jälkeen,
- poistot perustuen ERPin poistosimulointiin sekä
- edellisen vuoden käyttösuunnitelma uuden talousarvion pohjaksi (lukuun ottamatta henkilöstömenoja)

Talousarvion ja käyttösuunnitelman päätöstasot (lautakuntapäätös, kh, kv) hallitaan keskitetysti talousohjauksesta. Lautakuntapäätös tehdään, kun kaikki lautakunnat ovat käsitelleet talousarvion.

Talousohjaus kopioi talousarvion käyttösuunnitelman pohjaksi kaikille yrityksille. Tällöin kopioituvat kaikki luvut, jotka talousarviovaiheessa on syötetty kustannuspaikoittain ja tileittäin suoraan käyttösuunnitelmaan.

Talousarvioon ja käyttösuunnitelmaan voidaan excel-lomakkeella ladata tietoja kustannuspaikka tilitasolla.

Talousohjaus järjestää keskitetysti budjetointijärjestelmän koulutuksia toimialojen ilmoittamien tarpeiden mukaisesti.

7.1.2 Henkilöstömenosuunnittelun tiedot

Suunnittelun alkaessa talousohjaus syöttää järjestelmään sivukulu- ja palkankorotusprosentit yrityksittäin ja lataa SAP HR:stä henkilöstömenosuunnittelun pohjaksi budjetoidut toimet. SAP HR:n tiedot perustuvat Hijatin tietoihin. Ennen talousohjauksen tekemää latausta henkilöstöpalvelut tekevät erillisajon Hijatista SAP HR:ään, jolla päivitetään kustannustenjakotiedot budjetoiduille toimille.

Talousohjaus järjestää toimialoille uuden järjestelmän käyttöönottokoulutuksen, jossa käydään läpi henkilöstömenosuunnittelu sekä talousarvion muut menot ja tulot.

7.2 Suunnitteluhierarkian ylläpito

Suunnitteluhierarkian ylläpito tapahtuu talouspalveluissa. Kustannuspaikka tai tulosyksikkösolmumuutokset tilataan Efecten lomakkeella tai uudistuvalla kustannuspaikkatilauslomakkeella. Suuremmista muutoksista tulee infota etukäteen SAP-pääkäyttäjiä talousohjauksessa ja talouspalvelussa.

Tilikartan muutokset tehdään myös talouspalvelun kautta.

8 Liitteet

Liite 1 Taloussuunnitelman 2022–2025 ja sitovien tavoitteiden laadintaprosessin aikataulu
Liite 2 Tulosalueen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma 2022–2025
Liite 3a Koulutussuunnitelmapohja 2022
Liite 3b Koulutussuunnitelmadiasetti 2022
Liite 4 Mallitekstipohjat toimiala ja tehtäväalue yhteensä 2022

Toimitilainvestoinnit
Liite 5 Ohje toimitilainvestointiohjelma 2022
Liite 6 Ohje Modelspace–Vantaan investointisuunnittelu 2022
Tietohallinnon investoinnit
Liite 7 ICT-investointien sekä tietohallinnon käyttötalouden talousarvioesityksen valmistelu

33 § **Vuoden 2021 ensimmäinen osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2021**

VD/5200/02.01.02.00/2021

RV/MR/PK/HY-L

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2021 ensimmäinen osavuosikatsaus on laadittu tilanteen 30.4.2021 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väkiluku oli noin 238 000 vuoden 2021 maaliskuussa. Väestö on kasvanut tammi-maaliskuun aikana 800 asukkaalla, joka oli 450 henkilöä vähemmän kuin samaan aikaan vuonna 2020. Ero johtuu pitkälti kuntien välisestä muuttoliikkeestä. Vantaa on saanut kuluvan vuoden maaliskuun loppuun mennessä muualta Suomesta muuttovoittoa ainoastaan 30 henkeä, kun samaan aikaan vuonna 2020 muuttovoittoa oli saatu yli 500 henkeä. Nettomaahanmuutto oli noin 40 henkeä pienempää kuin vuonna 2020. Luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden, kasvoi vajaalla 80 hengellä.

Vantaalla on aina ollut naisia enemmän kuin miehiä, mutta usean vuoden ajan miesten osuus väestössä on kasvanut. Maaliskuun ennakkotietojen mukaan historiallinen käänne on nyt tapahtunut ja miesten määrä ohitti niukasti naisten määrän. Vielä helmikuussa 2021 naisia oli 127 enemmän, mutta maaliskuussa ero oli miesten hyväksi 21 henkilöä.

Suurimpien kaupunkien vertailussa Vantaan väestönkasvu on edelleen suurinta. Tosin Espoon alkuvuoden kasvu, 780 henkeä, oli ainoastaan parikymmentä henkeä vähemmän kuin Vantaalla. Kolmanneksi eniten uusia asukkaita sai Tampere, 660 henkeä. Yleensä Helsinki on ollut kärkisijoilla väestönkasvussa, mutta maaliskuun 2021 loppuun mennessä Helsinki oli menettänyt väestöään vajaalla 700 hengellä. Helsingin väestön väheneminen johtuu kotimaan muuttoliikkeestä. Seuraavaksi eniten väestö pieneni Turussa (-147), mutta myös Jyväskylä ja Pori olivat niukasti miinuksella.

Huhtikuussa 2020 työttömyys kääntyi koronakriisin seurauksena jyrkkään nousuun. Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan Vantaan työttömyysaste oli korkeimmillaan toukokuussa (19,2 %) ja alimmillaan marraskuussa (13,9 %). Vuoden 2021 tammi-helmikuussa Vantaan työttömyysaste oli 14 prosentin tuntumassa, mutta maaliskuussa se oli kohonnut 15 prosenttiin. Työttömänä oli maaliskuun 2021 lopussa runsaat 18 800 henkeä, joista lomautettuja oli 26 prosenttia (lähes 4 900 henkeä). Lomautettujen osuus työttömistä oli suurimmillaan huhti-toukokuussa 2020, 47 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien määrä ylitti Vantaalla 5 000 rajan maaliskuussa 2021 ja yhtä isoja lukemia on viimeksi nähty vuoden 2016 syksyllä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli maaliskuussa 2021 vajaat 2 400, kun tammi-helmikuussa heitä oli selvästi vähemmän, noin 2 100. Kaikista vantaalaisista työttömistä 54 prosenttia oli miehiä. Avointen työpaikkojen määrä Vantaalla hieman laski alkuvuoteen verrattuna, mutta työpaikkoja oli kuitenkin maaliskuussa 2021 hieman enemmän auki kuin samaan aikaan viime vuonna.

Verrattuna muihin Suomen suuriin kaupunkeihin tai Helsingin seudun kuntiin, Vantaan työttömyysaste oli kaikista korkein maaliskuussa 2021 (15 %). Suurista kaupungeista seuraavaksi korkein työttömyysaste oli Turussa (14,6 %) ja Helsingissä (14,5 %), kun taas selvästi matalin se oli Espoossa (11,7 %). KUUMA-

kunnissa työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 10,9 prosenttia ja koko maassa 12,6 prosenttia. Lomautettujen osuus Helsingin 51 300 työttömästä työnhakijasta oli 22 prosenttia ja Espoossa 17 500 työttömästä 20 prosenttia. Vantaalla lomautettujen osuus oli suurten kaupunkien suurin (26 %) ja Oulussa pienin (13 %).

Tammi-maaliskuussa 2021 uusia rakennuslupia myönnettiin 950 asunnolle, joka oli 230 enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Aloitettujen asuntojen määrä oli vastaavasti noin 180 asuntoa vähemmän. Valmistuneita asuntoja kirjattiin alkuvuoden aikana noin 460, mikä oli 150 enemmän vuoden 2020 vastaavana ajankohtana. Valmistuneista asunnoista valtaosa (77 %) oli kerrostaloasuntoja.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2021 verotilityksiä yhteensä 403,5 milj. euroa (2020: 356,5 milj. euroa), josta kunnallisveroja 342,1 milj. euroa (2020: 322,9 milj. euroa), yhteisöveroja 52,3 milj. euroa (2020: 31,4 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 9,0 milj. euroa (2020: 2,1 milj. euroa).

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 7,6 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla 7,7 prosenttia enemmän.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2019 valmistuneen verotuksen, vuoden 2020 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2021 noin 10 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Tätä selittää edellistä vuotta suuremmat veronpalautukset vuoden 2020 verotusta koskien. Vuoden 2020 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2021 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran elokuussa sekä syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 52,3 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 98,7 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen kasvu edellisvuoteen oli 93,3 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot kasvavat koko maassa arviolta yhteensä noin 27 prosenttia. Valtio nosti kuntaryhmän jako-osuutta määräaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä osana vuoden 2021 kuntien koronatukea. Lisäksi jako-osuutta nostettiin pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä varhaiskasvatusmakujen alentamisen kompensoimisesta johtuen. Hyvään kehitykseen osittain vaikuttavat myös verovuoden 2020 parantuneet maksuunpanoarviot sekä alkuvuoden ennakoitua suuremmat verotilitykset. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan ylittävän talousarvon (82 milj. euroa) noin 24 milj. eurolla.

Tammi-huhtikuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä tavallista enemmän. Syynä on vuodelta 2020 vuodelle 2021 siirtyneet tilitykset, jonka syynä on verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen siirtyminen kiinteistöverotuksen verojärjestelmässä. Vastaavasti vuodelta 2021 osa tilityksistä siirtyy vuodelle 2022 tilitettäväksi. Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 102,8 milj. euroa vuonna 2021, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 2,5 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 17 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 151,5 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 80,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 17,0 milj. euroa vuonna 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 248,7 milj. euroa, 1,7 milj. euroa yli talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja (ilman HSY) on kertynyt 148,0 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY) -553,8 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -405,8 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 32-prosenttisesti, toimintakulut 32-prosenttisesti ja toimintakate 31-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 483,3 milj. euroon ja toimintakulut -1 789,6 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 21,9 milj. eurolla, sillä valtio on luvannut kompensoida kunnille koronaepidemian aiheuttamia kustannuksia valtionavuina. Toimintakulut (ilman HSY) ylittävät talousarvion ennusteen mukaan noin 37,3 milj. eurolla. Ylitystä selittää erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon lisämenot johtuen koronakuluista, mutta myös oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittyvän vajaa 14 milj. euroa. HSL:n kuntaosuuden ennakoidaan ylittävän talousarvion noin 6,5 milj. eurolla ja työmarkkinatuen kuntaosuuden noin 4,5 milj. eurolla. Vuoden 2021 alusta voimaan astunut oppivelvollisuuslaki pidentää oppivelvollisuusaikaa ja aiheuttaa lisäkustannuksia sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialalle että tietohallintoon it-laitehankintoihin. Valtio kompensoi lakimuutoksen aiheuttamia kustannuksia ja lisää näin kunnan tuloja. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 15,4 milj. euroa negatiivisena talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 17,1 milj. eurolla erityisesti yhteisöveroennusteen positiivisen kehityksen seurauksena. Yhteisövero tilityksiä on kertynyt hyvin alkuvuodesta 2021 ja lisäksi valtio on kasvattanut kuntien jako-osuutta yhteisöverotilityksistä määräaikaisesti vielä vuoden 2021 ajan. Valtionosuustuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 1,7 milj. euroa.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Korkotaso pysyttelee edelleen matalana.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 35,3 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 109,2 milj. euroa.

Vuoden 2021 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 71,9 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 3,4 milj. eurolla. Tulosennuste päätyy huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -27,3 milj. euron alijäämään (talousarvio -30,9 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 1,5 milj. euroa, investointiosan menoja -22,5 milj. euroa ja investointiosan netto on -21,1 milj. euroa.

Rakentamisen investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 7,4 milj. eurolla ja julkisen käyttöomaisuuden ylittävän noin 4,5 milj. eurolla. Ylitys johtuu Kehä III parantamisen aikataulun kiristämisestä suunnitellusta kolmesta vuodesta kahteen vuoteen.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2021 toteutuvan 144 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 2,8 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 6,8 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -137,1 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin pitkäaikainen lainakanta jatkoi laskuaan myös vuonna 2020 ja oli vuoden lopussa n. 858 milj. euroa. Kaupungin korkomenot alittivat 1,9 milj. euroa samalla kun lainasalkun korkoriskiä pienennettiin duraatiota kasvattamalla.

Vuoden 2021 nettolainanotoksi arvioidaan tällä hetkellä n. 40,5 milj. euroa, mikä on n. 27 milj. euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa (67,6 milj. euroa). Kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja niiden lyhennysohjelmien mukaisesti n. 79,4 milj. euroa. Arvio pitkäaikaisten lainojen lisäyksestä on nyt 120 milj. euroa (talousarviossa 150 milj. euroa), mutta uuden lainanoton määrä tarkentuu syksyllä, kun rahoitukselle on muodostunut tarkempi kuva kuluvan vuoden talousarvion toteumasta ja kassatilanteesta. Toistaiseksi kaupunki on nostanut ainoastaan yhden pitkäaikaisen 20 milj. euron suuruisen kiinteäkorkoisen lainan aiemmin neuvotellusta rahoituslimiitistä.

Kaupungin likviditeettipuskuri on säilynyt koko alkuvuoden kohtuullisella tasolla. Vuonna 2020 valtio kompensoi kunnille merkittävän osan koronapandemian aiheuttamista kuluista, mikä heijastui vuodenvaihteen ennustettua parempana kassatilanteena. Myös alkuvuoden likviditeettitilanne on ollut toistaiseksi ennustettua parempi. Kaupunkikonsernin kassan koko on tietoisesti pidetty aiempia vuosia alhaisemmalla tasolla johtuen negatiivisista talletuskoroista ja pankkien perimästä talletusmaksusta.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 33

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi vuoden 2021 ensimmäinen osavuosikatsaus, ja
b) esittää vuoden 2021 ensimmäinen osavuosikatsaus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Liite 1: Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuosikatsaus 2021
- Liite 2: Suurimpien tytäryhtiöiden osavuosikatsaukset 1/2021
- Liite 3: Sitovien tavoitteiden raportointi 1/2021

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

OSAVUOSIKATSAUS 1-2021

24.5.2021

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Ritva Viljanen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	talous- ja strategiajohtaja
Päivi Kandolin	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Matti Ruusula	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus p. 043 824 9254

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Kaupunkistrategia ja johto, p. 043 824 9254
Päivi Kandolin	Talous ja strategia, talousohjaus, p. 040 626 7613
Matti Ruusula	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus, p. 043 824 9254
Pirjo van Nues	Talous ja strategia, rahoitus ja riskienhallinta, p. 0400 889 180

TOIMIALAT

Päivi Kandolin	Kaupunkistrategia ja johto, p. 050 314 5084
Teemu Paavola	Sosiaali- ja terveydenhuolto, p. 09 8392 4290
Eila Tanninen	Kasvatus ja oppiminen, p. 040 589 2731
Leena Rusanen	Kaupunkikulttuuri, p. 050 314 5702
Jonna Hohti	Kaupunkiympäristö, p. 043 836 8687

LIIKELAITOKSET

Jyrki Landstedt	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. 050 314 5385
Helena Salusjärvi-Juopperi	Suun terveydenhuollon liikelaitos, p. 040 716 4822

RAHASTOT

Ossi Huuskonen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. 0400 815 428
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. 043 836 8687
Assi Sihvonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040 822 6689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040 682 4975

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonen	Henkilöstö- ja konsernipalvelut, p. 040 570 5593

KONSERNIYHTIÖT

Teija Kauhanen	Konserniohjaus ja -valvonta, p. 050 318 1461

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Rebekka Barongo

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖ *1*
TALOUDEN KEHITYS *5*
Yleinen talouskehitys 5
Kaupungin verorahoitus 6
Käyttötalous 8
Investoinnit 8
Rahoitus 9
Rahoitusmarkkinat 9
SITOVAT TAVOITTEET *10*
KESKEISET TUNNUSLUVUT *10*
VEROTULOT *11*
TULOSLASKELMA *12*
RAHOITUSLASKELMA *12*
TULOSLASKELMAERITTELY *13*
YLEISHALLINTO *14*
KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO *16*
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO *20*
KASVATUS JA OPPIMINEN *24*
KAUPUNKIKULTTUURI *26*
KAUPUNKIYMPÄRISTÖ *28*
LIIKELAITOKSET *31*
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos 31
Suun terveydenhuollon liikelaitos 32
RAHASTOT *34*
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto 34
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto 34
Sosiaalinen luototus 34
Vahinkorahasto 35
INVESTOINNIT *36*
Rakentaminen 36
Uudisrakentaminen 36
Korjausrakentaminen 37
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt 37
Aineeton omaisuus 37
Julkinen käyttöomaisuus 37
Irtain omaisuus 38
Kiinteä omaisuus 38
Osakkeet ja osuudet 38
Liikelaitosten investoinnit 38
HENKILÖSTÖ *39*
VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT *41*

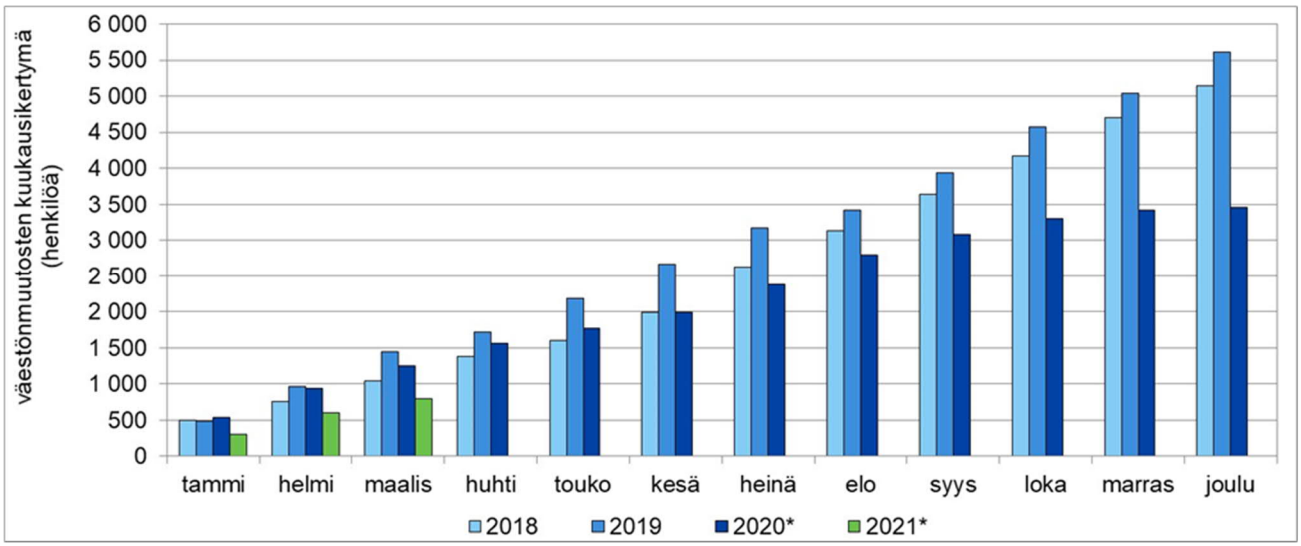
TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Alkuvuoden väestönkasvu alhaisempaa kuin edellisinä vuosina

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väkiluku oli noin 238 000 vuoden 2021 maaliskuussa. Väestö on kasvanut tammi-maaliskuun aikana 800 asukkaalla, joka oli 450 henkilöä vähemmän kuin samaan aikaan vuonna 2020. Ero johtuu pitkälti kuntien välisestä muuttoliikkeestä. Vantaa on saanut kuluvan vuoden maaliskuun loppuun mennessä muualta Suomesta muuttovoittoa ainoastaan 30 henkeä, kun samaan aikaan vuonna 2020 muuttovoittoa oli saatu yli 500 henkeä. Nettomaahanmuutto oli noin 40 henkeä pienempää kuin vuonna 2020. Luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden, kasvoi vajaalla 80 hengellä.

Vantaalla on aina ollut naisia enemmän kuin miehiä, mutta usean vuoden ajan miesten osuus väestössä on kasvanut. Maaliskuun ennakkotietojen mukaan historiallinen käänne on nyt tapahtunut ja miesten määrä ohitti niukasti naisten määrän. Vielä helmikuussa 2021 naisia oli 127 enemmän, mutta maaliskuussa ero oli miesten hyväksi 21 henkilöä.

Kuvio 1. Väestönkasvu Vantaalla vuosina 2018–2021, kuukausittaiset kertymät (vuodet 2020 ja 2021 ovat ennakkotietoja)

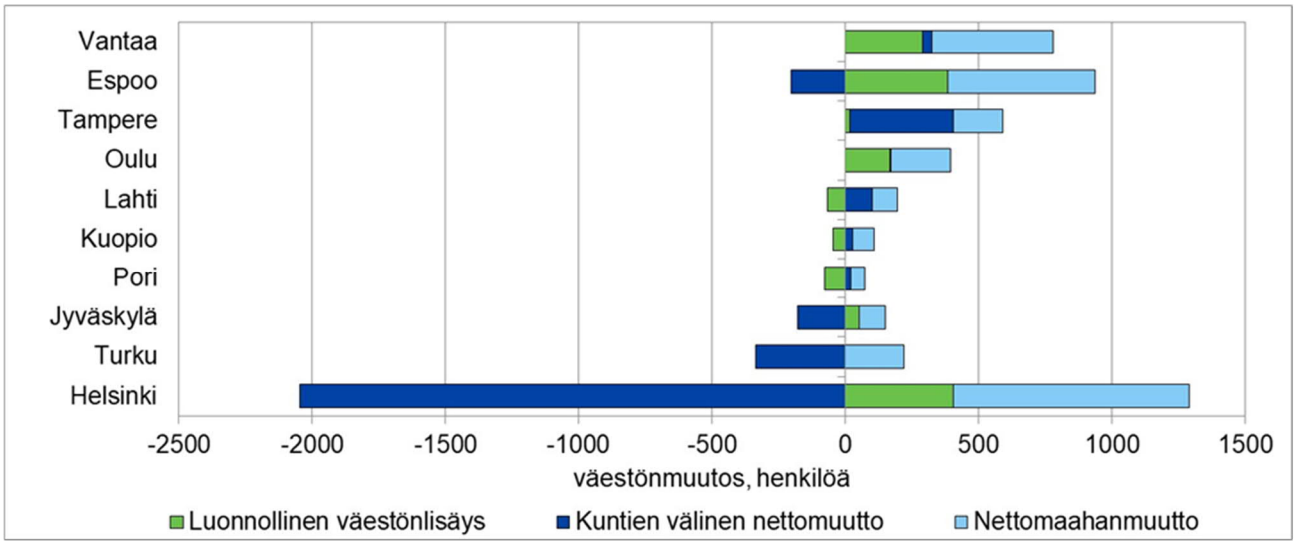
Lähde: Tilastokeskus

Suurimpien kaupunkien vertailussa Vantaan väestönkasvu on edelleen suurinta. Tosin Espoon alkuvuoden kasvu, 780 henkeä, oli ainoastaan parikymmentä henkeä vähemmän kuin Vantaalla. Kolmanneksi eniten uusia asukkaita sai Tampere, 660 henkeä. Yleensä Helsinki on ollut kärkisijoilla väestönkasvussa, mutta maaliskuun 2021 loppuun mennessä Helsinki oli menettänyt väestöään vajaalla 700 hengellä. Seuraavaksi eniten väestö pieneni Turussa (-147), mutta myös Jyväskylä ja Pori olivat niukasti miinuksella.

Helsingin väestön väheneminen johtuu kotimaan muuttoliikkeestä. Tammi-maaliskuussa Helsingistä on muuttanut yli 2 000 henkeä enemmän muualle Suomeen kuin muualta Suomesta on muuttanut Helsinkiin. Kotimaan muuttoliike oli tappiollista myös Turussa, Espoossa ja Jyväskylässä. Suurin voittaja maan sisäisessä muuttoliikkeessä oli Tampere, lähes 400 hengellä. Maahanmuutossa kaikki suuret kaupungit jäivät plussalle, mutta muuttovoittoa kertyi eniten Helsingissä, lähes 900 henkeä, sekä Espoossa ja Vantaalla, noin 500 henkeä.

Suurista kaupungeista luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden, oli suurin Helsingissä ja Espoossa, molemmissa noin 400 henkeä. Luonnollinen väestönkasvu oli alkuvuoden aikana selkeästi positiivinen myös Vantaalla ja Oulussa. Porissa, Lahdessa ja Kuopiossa syntyneitä oli vähemmän kuin kuolleita.

Kuvio 2. Väestönmuutokset suurimmissa kaupungeissa tammi-maaliskuussa 2021 (ennakkotieto)

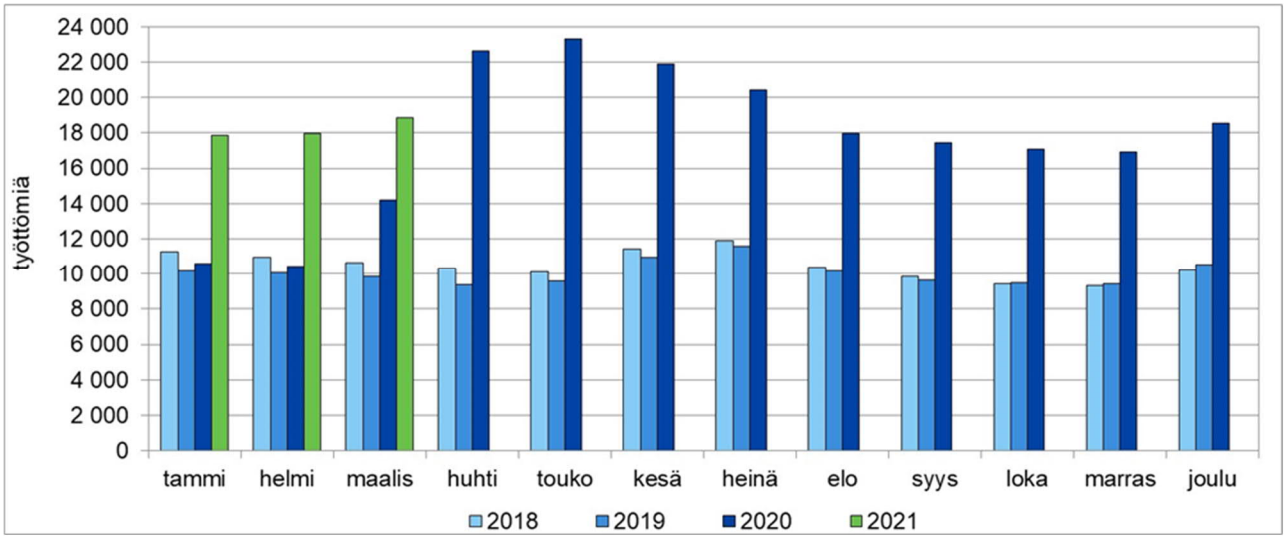
Lähde: Tilastokeskus

Vantaan ja Espoon ansiosta pääkaupunkiseudun väestömäärä kasvoi lähes 900 hengellä tammi-maaliskuussa 2021, vaikka Helsinki menetti väestöään. KUUMA-kuntien asukasmäärä lisääntyi 1 300 hengellä ja koko Suomen 3 300 hengellä. Suomen väestönkasvusta KUUMA-kuntien osuus oli 40 prosenttia ja pääkaupunkiseudun 27 prosenttia. Kaikkiaan maaliskuun lopussa pääkaupunkiseudulla oli asukkaita 1 198 000 ja Helsingin seudulla 1 527 000.

Vantaan työttömyysaste korkeampi kuin muissa suurissa kaupungeissa

Huhtikuussa 2020 työttömyys kääntyi koronakriisin seurauksena jyrkkään nousuun. Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan Vantaan työttömyysaste oli korkeimmillaan toukokuussa (19,2 %) ja alimmillaan marraskuussa (13,9 %). Vuoden 2021 tammi-helmikuussa Vantaan työttömyysaste oli 14 prosentin tuntumassa, mutta maaliskuussa se oli kohonnut 15 prosenttiin. Työttömänä oli maaliskuun 2021 lopussa runsaat 18 800 henkeä, joista lomautettuja oli 26 prosenttia (lähes 4 900 henkeä). Lomautettujen osuus työttömistä oli suurimmillaan huhti-toukokuussa 2020, 47 prosenttia.

Kuvio 3. Työttömät (ml. lomautetut) kunkin kuukauden lopussa vuosina 2018–2021

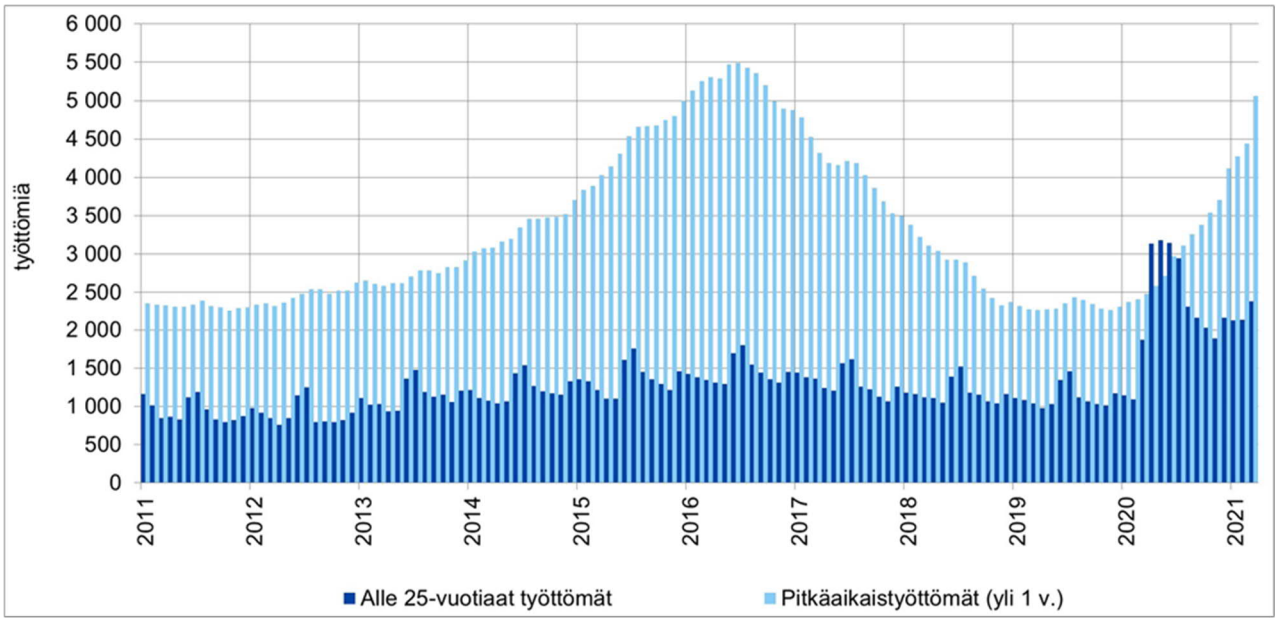

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Pitkäaikaistyöttömien määrä ylitti Vantaalla 5 000 rajan maaliskuussa 2021 ja yhtä isoja lukemia on viimeksi nähty vuoden 2016 syksyllä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli maaliskuussa 2021 vajaat 2 400,

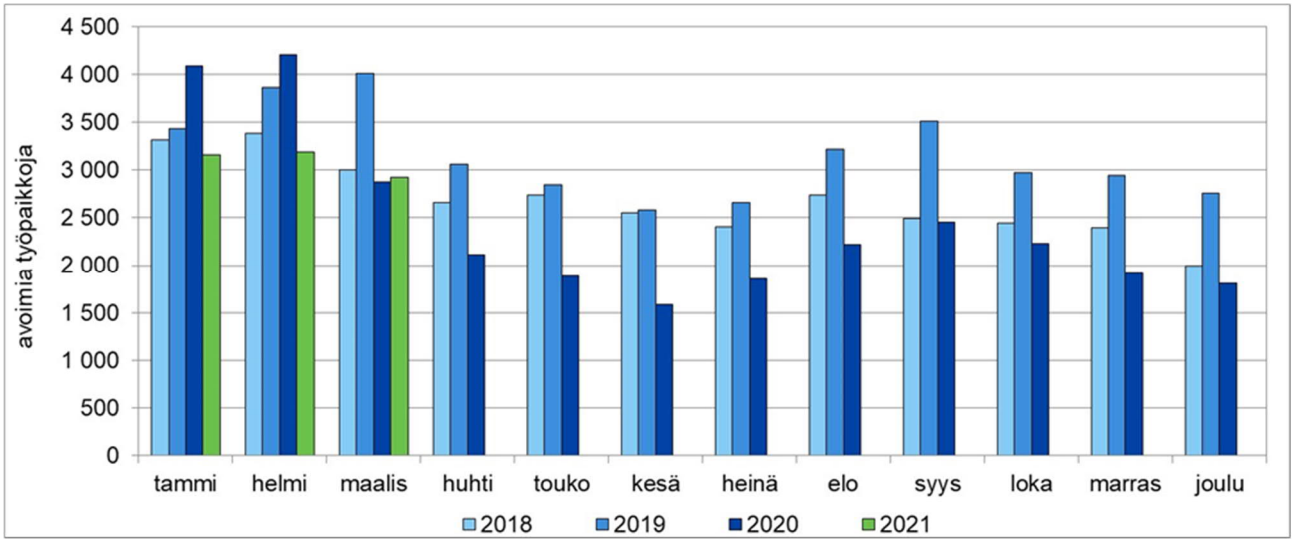
kun tammi-helmikuussa heitä oli selvästi vähemmän, noin 2 100. Kaikista vantaalaisista työttömistä 54 prosenttia oli miehiä.

Kuvio 4. Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2011 tammikuusta lähtien

Avointen työpaikkojen määrä Vantaalla hieman laski alkuvuoteen verrattuna, mutta työpaikkoja oli kuitenkin maaliskuussa 2021 hieman enemmän auki kuin samaan aikaan viime vuonna.

Kuvio 5. Avoimet työpaikat kuukauden lopussa vuosina 2018–2021

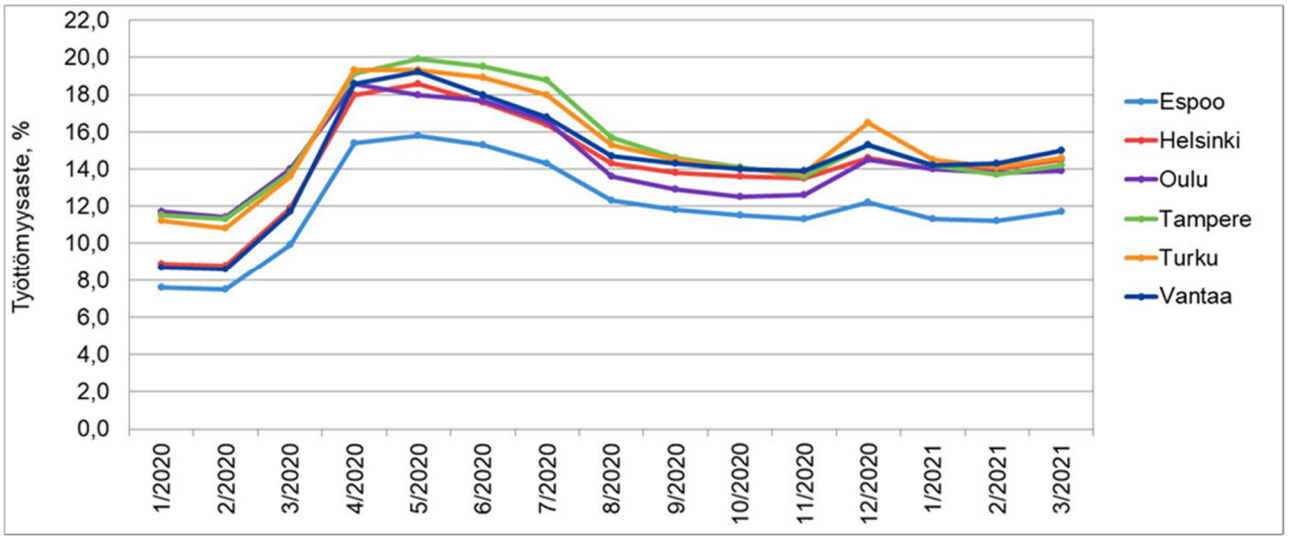

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Verrattuna muihin Suomen suuriin kaupunkeihin tai Helsingin seudun kuntiin, Vantaan työttömyysaste oli kaikista korkein maaliskuussa 2021 (15 %). Suurista kaupungeista seuraavaksi korkein työttömyysaste oli Turussa (14,6 %) ja Helsingissä (14,5 %), kun taas selvästi matalin se oli Espoossa (11,7 %). KUUMA-kunnissa työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 10,9 prosenttia ja koko maassa 12,6 prosenttia.

Lomautettujen osuus Helsingin 51 300 työttömästä työnhakijasta oli 22 prosenttia ja Espoossa 17 500 työttömästä 20 prosenttia. Vantaalla lomautettujen osuus oli suurten kaupunkien suurin (26 %) ja Oulussa pienin (13 %).

Kuvio 6. Työttömyysaste Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2020 tammikuusta lähtien

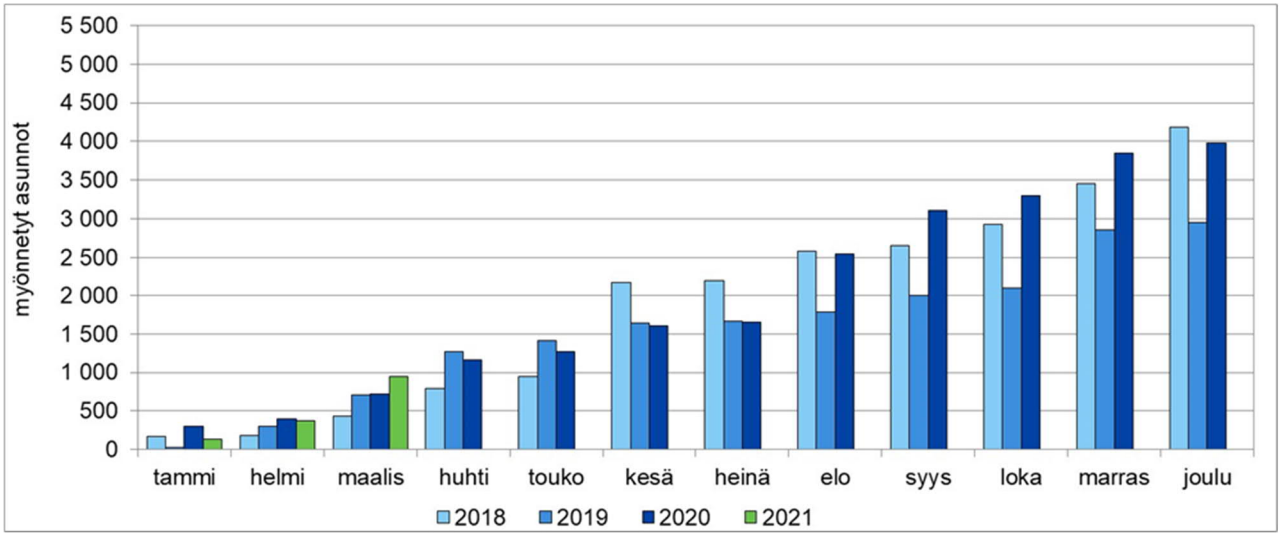

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Valmistuneita asuntoja ja myönnettyjä rakentamislupia enemmän kuin viime vuonna

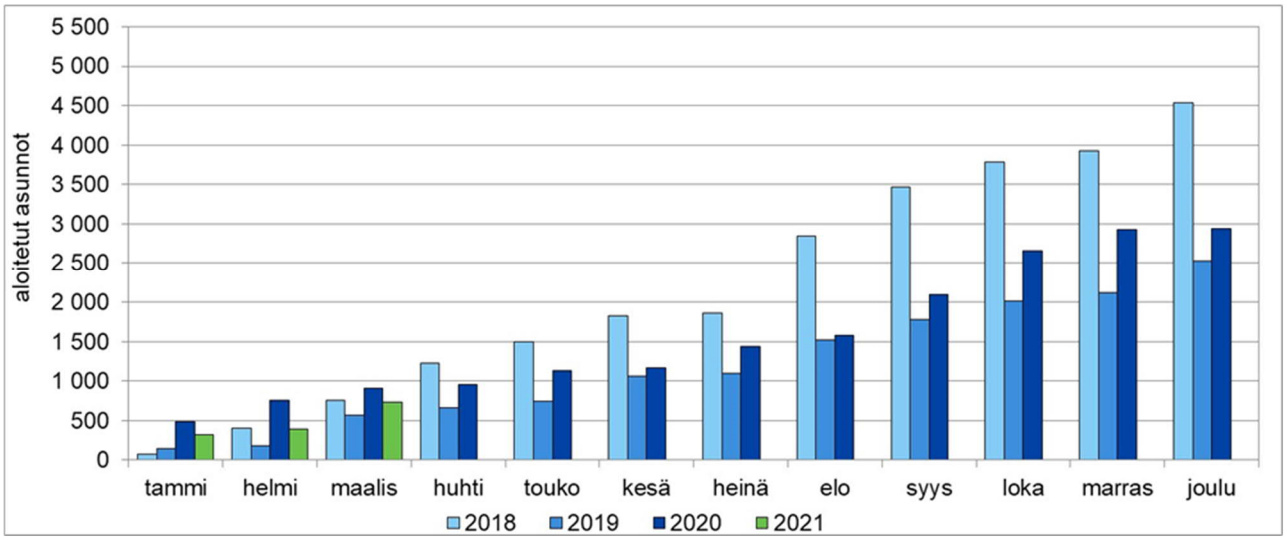
Tammi-maaliskuussa 2021 uusia rakennuslupia myönnettiin 950 asunnolle, joka oli 230 enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Aloitettujen asuntojen määrä oli vastaavasti noin 180 asuntoa vähemmän. Valmistuneita asuntoja kirjattiin alkuvuoden aikana noin 460, mikä oli 150 enemmän vuoden 2020 vastaavana ajankohtana. Valmistuneista asunnoista valtaosa (77 %) oli kerrostaloasuntoja.

Kuvio 7. Asuntotuotanto, myönnettyjen rakennuslupien kuukausikertymät uusille asunnoille vuosina 2018–2021

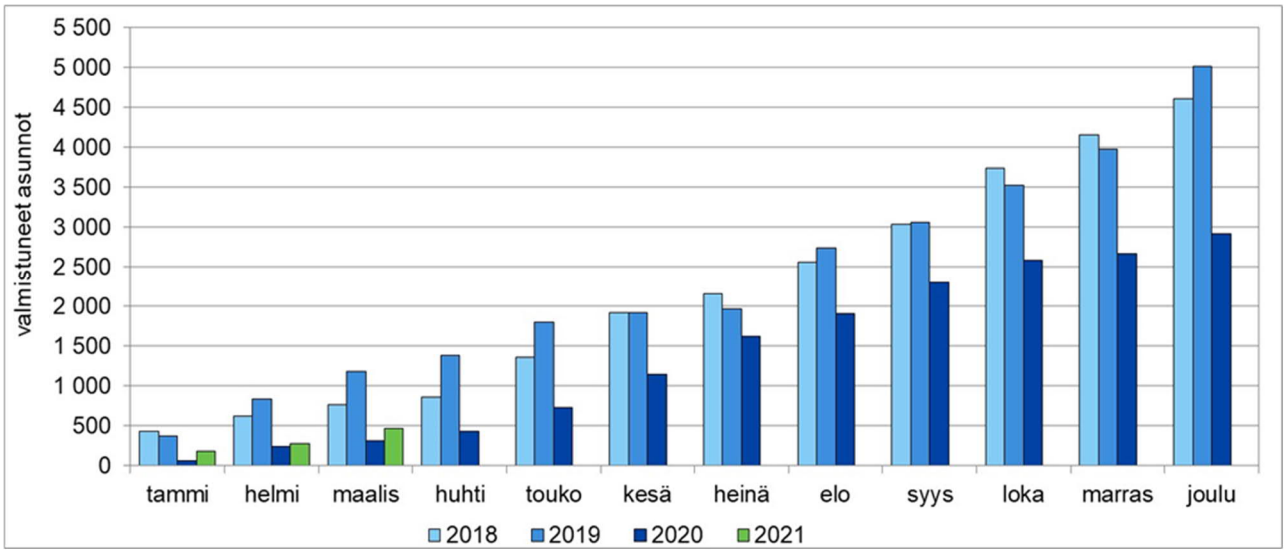
Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-tietojärjestelmä

Kuvio 8. Asuntotuotanto, aloitettujen asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2018–2021

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-tietojärjestelmä

Kuvio 9. Asuntotuotanto, valmistuneiden asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2018–2021

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-tietojärjestelmä

TALOUDEN KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Valtionvarainministeriön toukokuussa julkaisema talouskatsaus arvioi bruttokansantuotteen kasvavan Suomessa 2,6 prosenttia vuonna 2021. Talouden selvä toipuminen covid-19-pandemiasta siirtyy vuoden 2021 loppupuolelle. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona ja vienti kärsii pandemian jatkumisesta. Talous voi normalisoitua vasta, kun epidemiatilanteen voidaan arvioida olevan hallinnassa. Bruttokansantuotteen ennuste perustuu oletukselle, että covid-19-epidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painuu matalalle tasolle kesään 2021 mennessä rajoitusten, rokotusohjelman edistymisen sekä taudin kulkuun liittyvän kausivaihtelun seurauksena. Vakaa epidemiatilanne mahdollistaa rajoitusten lieventämisen ja purkamisen.

Julkisen sektorin lisäksi suurin kärsijä pandemiasta on ollut tähän mennessä yksityinen palveluala. Korona on näkynyt silmiinpistävän rajusti muun muassa hotelli- ja majoitustoiminnassa, liikenteessä

sekä taide-, viihde- ja virkistyspalveluissa. Toisaalta joillakin palvelualoilla, kuten vähittäis- ja päivittäistavarakaupassa, kasvu on ollut ennätyslukemissa. Kehitys vaihteleekin eri toimialoilla ja jopa niiden sisällä voimakkaasti.

Maailmantalous elpyy pandemian aiheuttamasta taantumasta mittavien elvytystoimien, rokotusten etenemisen sekä rajoitustoimien purkamisen seurauksena. Etenkin Yhdysvallat, mutta myös EU toimeenpanevat mittavia talouden elvytystoimia. Maailmantalous elpyy tänä vuonna 5,2 prosentin kasvuun viime vuoden 3,4 prosentin supistumisen jälkeen. Euroalueella erityisesti teollisuuden, mutta myös palveluiden näkymät ovat kohentuneet merkittävästi keväällä 2021. Patoutuneen kulutustarpeen odotetaan purkautuvan vuoden aikana ja kannattelevan yksityistä kulutusta. EU:n elpymispaketin odotetaan tukevan talouskehitystä erityisesti vuosina 2022–2023. Yhdysvalloissa talous elpyy tänä vuonna massiivisen raha- ja finanssipoliittisen elvytyksen ansiosta. Sekä teollisuuden että palvelualan näkymät ovat valoisia. Työttömyys on alentunut voimakkaasti kevään 2020 huippulukemista. Elvytyksestä seuranneet inflaatio-odotukset ovat johtaneet valtionlainojen korkojen nousuun. Maailmankauppa elpyy runsaan 6,6 prosentin kasvuun tänä vuonna viime vuoden romahduksen jälkeen. Erityisesti Yhdysvallat ja nousevat taloudet kannattelevat kasvua euroalueen kaupan kehittyessä maltillisemmin.

Tautitapausten lisääntyminen vähentää etenkin palvelujen tarjontaa sekä kysyntää ja kääntää työllisyyden uudelleen laskuun. Sitten kun tauti saadaan hallintaan, niin työllisyyden kasvu voi olla nopeaakin. Alkuvuoden laskun johdosta työllisyyden ennakoidaan Suomessa lisääntyvän tänä vuonna vain 0,1 prosenttia. Työllisyysaste nousee työikäisten määrän vähentyessä 71,7 prosenttiin. Nimellispalkat nousevat 2,7 prosenttia sopimuspalkkojen ja palkkaliukumien vetämänä vuonna 2021. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 1,4 prosenttia vuonna 2021. Talouskasvun palautuessa myös kuluttajahinnat kääntyvät maltilliseen nousuun.

Julkisen talouden alijäämä pysyy vuonna 2021 suurena, kun covid-19-epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet ja epidemian aikana kertyneen palvelu- ja hoitovelan purkaminen pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Kuntatalouden 2021 toimintamenojen kasvun arvioidaan kiihtyvän noin 4,7 prosenttiin kuluvana vuonna. Menoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu, hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä laajentavat menolisäykset sekä koronapandemiasta johtuvat lisäkustannukset. Etenkin hybridistrategian edellyttämä testaus ja suojautuminen lisäävät kuntatalouden menoja, mutta hallitus on sitoutunut kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille täysimääräisesti. Koronaepidemian pitkittyminen ja uudelleen käynnistetyt rajoitustoimenpiteet hidastavat kuntatalouden toimintatulojen kasvua vielä kuluvana vuonna.

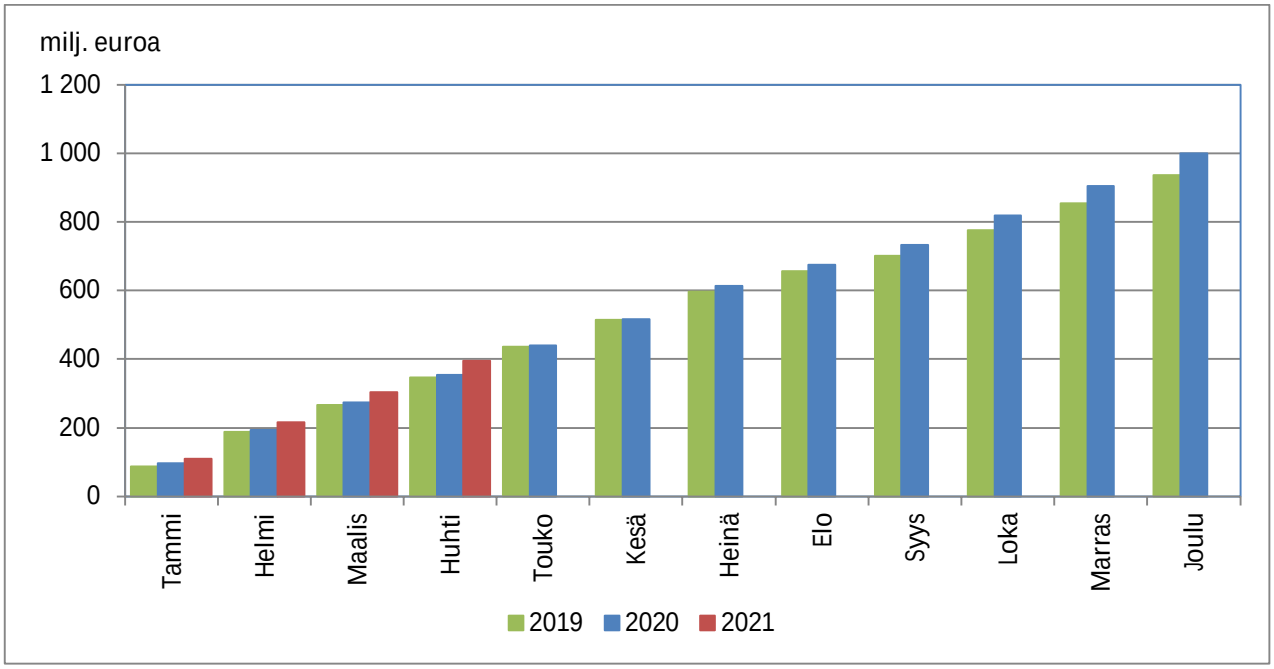
Koronapandemian vaikutukset osuvat rankasti pääkaupunkiseudulle, erityisesti Vantaalle. Huhtikuussa 2020 työttömyys kääntyi koronakriisin seurauksena jyrkkään nousuun. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuussa 2021 15 prosenttia ollen korkeampi kuin muissa suurissa kaupungeissa. Työttömänä oli maaliskuun 2021 lopussa runsaat 18 800 henkeä, joista lomautettuja oli 26 prosenttia (lähes 4 900 henkeä). Koronasta käsineiden palvelualojen lisäksi Vantaalla näkyy hyvin voimakkaasti lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen dramaattinen väheneminen. Tämä kehitys ajoi osan lentoliikenneklusterin yrityksistä erittäin haastavaan tilanteeseen. Kansainvälisten arvioiden mukaan lentoliikenteen palautuminen pandemiaa edeltävälle tasolle saattaa kestää useita vuosia.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2021 verotilityksiä yhteensä 403,5 milj. euroa (2020: 356,5 milj. euroa), josta kunnallisveroja 342,1 milj. euroa (2020: 322,9 milj. euroa), yhteisöveroja 52,3 milj. euroa (2020: 31,4 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 9,0 milj. euroa (2020: 2,1 milj. euroa).

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 7,6 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla 7,7 prosenttia enemmän.

Kuvio 10. Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2019–2021

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet kunnallisveroista vuosille 2019–2021

Verovuosi	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2021	0,6181	0,0449338
Verovuosi 2020	0,6241	0,0450501
Verovuosi 2019	0,6210	0,0447304

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2019 valmistuneen verotuksen, vuoden 2020 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2021 noin 10 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Tätä selittää edellistä vuotta suuremmat veronpalautukset vuoden 2020 verotusta koskien. Vuoden 2020 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2021 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran elokuussa sekä syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 52,3,4 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 98,7 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen kasvu edellisvuoteen oli 93,3 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot kasvavat koko maassa arviolta yhteensä noin 27 prosenttia. Valtio nosti kuntaryhmän jako-osuutta määräaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä osana vuoden 2021 kuntien koronatukea. Lisäksi jako-osuutta nostettiin pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä varhaiskasvatusmakujen alentamisen kompensoimisesta johtuen. Hyvään kehitykseen osittain vaikuttavat myös verovuoden 2020 parantuneet maksuunpanoarviot sekä alkuvuoden ennakoitua suuremmat verotilitykset. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan ylittävän talousarvon (82 milj. euroa) noin 24 milj. eurolla.

Tammi-huhtikuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä tavallista enemmän. Syynä on vuodelta 2020 vuodelle 2021 siirtyneet tilitykset, jonka syynä on verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen siirtyminen kiinteistöverotuksen verojärjestelmässä. Vastaavasti vuodelta 2021 osa tilityksistä siirtyy vuodelle 2022 tilitettäväksi. Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 102,8 milj. euroa vuonna 2021, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 2,5 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 17 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 151,5 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 80,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 17,0 milj. euroa vuonna 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 248,7 milj. euroa, 1,7 milj. euroa yli talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja (ilman HSY) on kertynyt 148,0 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY) -553,8 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -405,8 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 32-prosenttisesti, toimintakulut 32-prosenttisesti ja toimintakate 31-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 483,3 milj. euroon ja toimintakulut -1 789,6 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 21,9 milj. eurolla, sillä valtio on luvannut kompensoida kunnille koronaepidemian aiheuttamia kustannuksia valtionavuina. Toimintakulut (ilman HSY) ylittävät talousarvion ennusteen mukaan noin 37,3 milj. eurolla. Ylitystä selittää erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon lisämenot johtuen koronakuluista, mutta myös oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittyvän vajaa 14 milj. euroa. HSL:n kuntaosuuden ennakoidaan ylittävän talousarvion noin 6,5 milj. eurolla ja työmarkkinatuen kuntaosuuden noin 4,5 milj. eurolla. Vuoden 2021 alusta voimaan astunut oppivelvollisuuslaki pidentää oppivelvollisuusaikaa ja aiheuttaa lisäkustannuksia sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialalle että tietohallintoon it-laitehankintoihin. Valtio kompensoi lakimuutoksen aiheuttamia kustannuksia ja lisää näin kunnan tuloja. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 15,4 milj. euroa negatiivisena talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 17,1 milj. eurolla erityisesti yhteisöveroennusteen positiivisen kehityksen seurauksena. Yhteisövero tilityksiä on kertynyt hyvin alkuvuodesta 2021 ja lisäksi valtio on kasvattanut kuntien jako-osuutta yhteisöverotilityksistä määräaikaisesti vielä vuoden 2021 ajan. Valtionosuustuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 1,7 milj. euroa.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Korkotaso pysyttelee edelleen matalana.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 35,3 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 109,2 milj. euroa.

Vuoden 2021 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 71,9 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 3,4 milj. eurolla. Tulosennuste päätyy huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -27,3 milj. euron alijäämään (talousarvio -30,9 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 1,5 milj. euroa, investointiosan menoja -22,5 milj. euroa ja investointiosan netto on -21,1 milj. euroa.

Rakentamisen investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 7,4 milj. eurolla ja julkisen käyttöomaisuuden ylittävän noin 4,5 milj. eurolla. Ylitys johtuu Kehä III parantamisen aikataulun kiristämisestä suunnitellusta kolmesta vuodesta kahteen vuoteen.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2021 toteutuvan 144 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 2,8 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 6,8 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -137,1 milj. euroa.

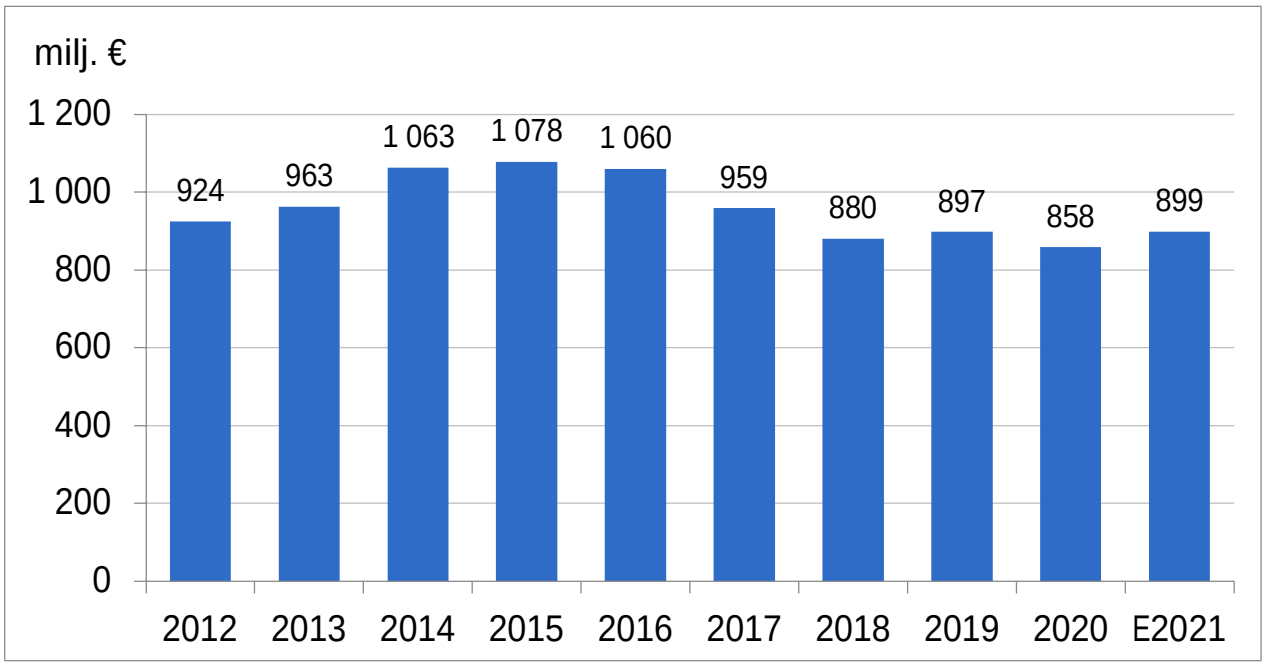
Rahoitus

Kaupungin pitkäaikainen lainakanta jatkoi laskuaan myös vuonna 2020 ja oli vuoden lopussa noin 858 milj. euroa. Kaupungin korkomenot alittivat 1,9 milj. euroa samalla kun lainasalkun korkoriskiä pienennettiin duraatiota kasvattamalla.

Vuoden 2021 nettolainanotoksi arvioidaan tällä hetkellä n. 40,5 milj. euroa, mikä on n. 27 milj. euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa (67,64 milj. euroa). Kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja niiden lyhennysohjelmien mukaisesti n. 79,4 milj. euroa. Arvio pitkäaikaisten lainojen lisäyksestä on nyt 120 milj. euroa (talousarviossa 150 milj. euroa), mutta uuden lainanoton määrä tarkentuu syksyllä, kun rahoitukselle on muodostunut tarkempi kuva kuluvan vuoden talousarvion toteumasta ja kassatilanteesta. Toistaiseksi kaupunki on nostanut ainoastaan yhden pitkäaikaisen 20 milj. euron suuruisen kiinteäkorkoisen lainan aiemmin neuvotellusta rahoituslimiitistä.

Kaupungin likviditeettipuskuri on säilynyt koko alkuvuoden kohtuullisella tasolla. Vuonna 2020 valtio kompensoi kunnille merkittävän osan koronapandemian aiheuttamista kuluista, mikä heijastui vuodenvaihteen ennustettua parempana kassatilanteena. Myös alkuvuoden likviditeettitilanne on ollut toistaiseksi ennustettua parempi. Kaupunkikonsernin kassan koko on tietoisesti pidetty aiempia vuosia alhaisemmalla tasolla johtuen negatiivisista talletuskoroista ja pankkien perimästä talletusmaksusta. Kassanhallinnan strateginen tavoite on edelleen riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitasolla niin, että talletusmaksua maksetaan mahdollisimman vähän. Tässä tavoitteessa on onnistuttu, vaikka koronakriisi ja EKP:n strategia ovat painaneet lyhyet euribor -korot ennätyksellisen matalalle tasolle, mikä heijastuu suoraan talletusmaksun tasoon.

Kuvio 11: Kaupungin lainakanta (eliminoitu konsernitilin saldo)

Rahoitusmarkkinat

Koronakriisi heijastui etenkin kriisin alkuvaiheessa voimakkaasti rahoitusmarkkinoille, mutta keskuspankkien aggressiiviset toimet ovat pitäneet alkushokin jälkeen markkinat rauhallisina. Kaupunki ja sen tytäryhteisöt saavat hankittua kuluvan vuoden pitkäaikaisen varainhankinnan kohtuulliseen hintaan. Lyhyet markkinakorot ovat pysytelleet edelleen vahvasti negatiivisina, mikä näkyy suoraan likviditeetistä maksettavan talletusmaksun tasossa. EKP on viestinyt edelleen pitävänsä lyhyet korot nykyisillä alhaisilla tasoilla niin kauan, kunnes talouskasvu on saatu tukevammalle pohjalle. Sen sijaan pitkät korot ovat lähteneet selvään nousuun vuodenvaihteessa ilman että keskuspankit olisivat puuttuneet tilanteeseen lisäämällä joukkovelkakirjalainojen ostoa. Korkokäyrä on jyrkentynyt, mikä

on tyypillistä talouden noususuhdanteessa, ja korkeammat pitkät korot näkyvät suoraan korkosuojausten hinnoittelussa tehden suojauksen kalliimmaksi.

Maailmatalouden kasvu on pääosin vahvassa nousussa, kun pandemian akuutein vaihe on ohitettu ja patoutunut kulutuskysyntä purkautuu. Voimakas kasvu heijastuu myös ainakin lyhyellä aikavälillä sekä toteutuneeseen inflaatioon että inflaatio-odotuksiin, mikä edelleen lisää nousupainetta etenkin pitkiin korkoihin. Toisaalta vahva kasvu vetää myös Suomen talouden kasvuun, mikä osaltaan vahvistaa myös Vantaan verotulojen kasvua.

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2021 niitä on 39 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 30.4.2021 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 16 toteutunee täysin, 12 osittain ja 6 ei lainkaan. 5:n tavoitteen osalta arviointia ei voitu vielä tehdä. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhtiöille toimintaan ja talouteen liittyviä tavoitteita, joiden toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle tilanteesta 30.4, 31.8. ja 31.12.2021. Lisäksi merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

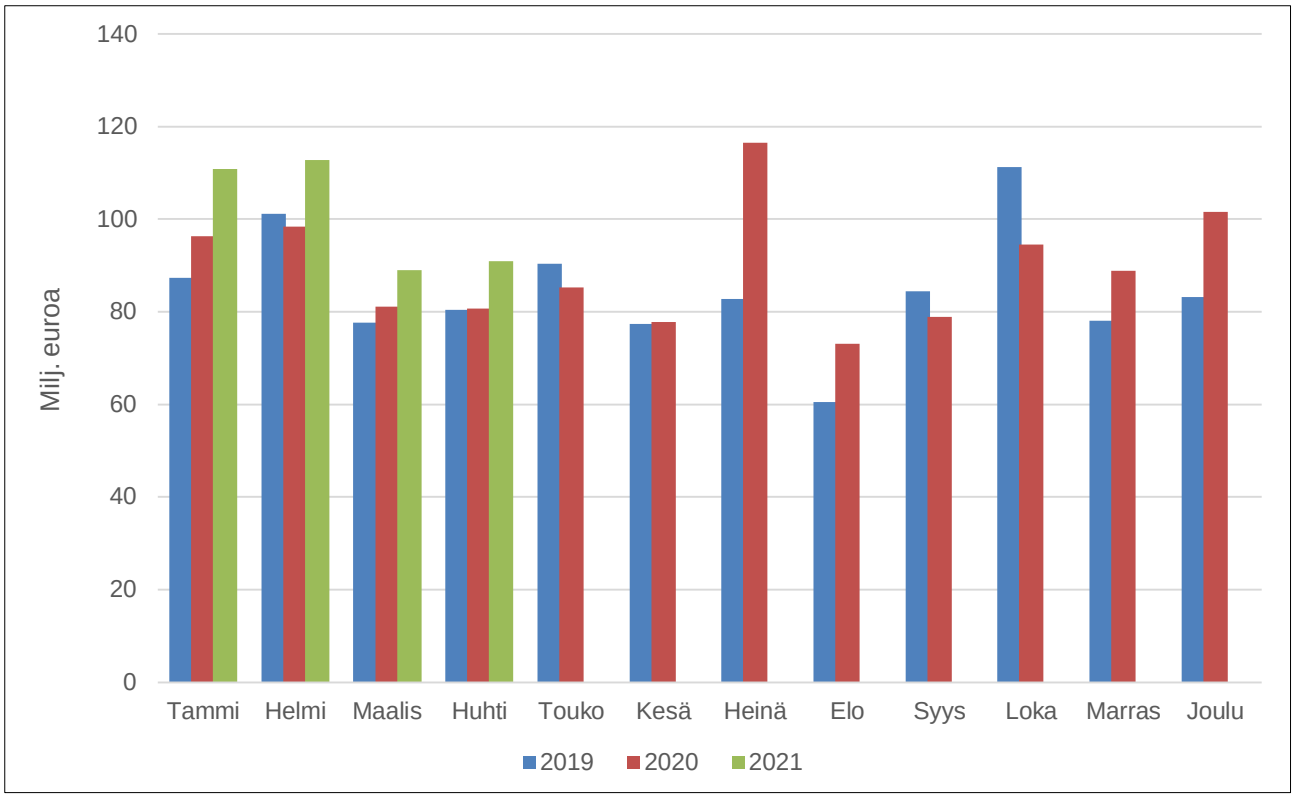
Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

	TP 2019	TP 2020	KS 2021	TOT 1-04 2021	Ennuste 2021	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-1 177	-1 226	-1 291	-406	-1 306	-15,4
Toimintakatteen kasvu %	9,7 %	4,2 %	5,3 %		6,5 %	1,3 %
Vuosikate (milj. eur)	49,1	166,8	68,6	81,3	71,9	3,4
Vuosikatteen muutos % edelliseen vuoteen	-56,4 %	239,3 %	-58,9 %		-56,9 %	2 %
Vuosikate/poistot, %	43 %	149 %	63 %		66 %	3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-115,2	-111,8	-109,5	-35,3	-109,2	0,3
Tilikauden tulos (milj. eur)	-62,7	55,1	-30,9	45,9	-27,3	3,6
Investointiosa netto (milj. eur)	-146,6	-134,0	-139,9	-21,1	-137,1	2,8
Investointiosa netto tulorahoitus %	34 %	124 %	49 %		52 %	
Pitkäaikainen lainakanta (milj. eur)	898	859	926	848	899	-27

VEROTULOT

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TOT 30.4.	TOT -%
Verotulot yhteensä	**1 014 612 113**	**1 072 963 041**	**1 089 300 000**	**403 468 260**	**37,0 %**
Kunnallisvero	861 499 595	914 969 613	907 000 000	342 123 794	37,7 %
Kiinteistövero	78 502 989	74 525 307	100 300 000	9 030 465	9,0 %
Yhteisövero	74 609 529	83 468 121	82 000 000	52 314 001	63,8 %

Kuvio 12: Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2019–2021

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2021	TOT 30.4.	ENNUSTE	
Toimintatulot	461 457	147 958	483 307	
Toimintamenot	-1 752 364	-553 807	-1 789 621	
Toimintakate	**-1 290 907**	**-405 848**	**-1 306 314**	
Verotulot	1 089 300	403 468	1 106 408	
Valtionosuudet	247 000	82 872	248 652	
Korkotulot	12 740	58	12 740	
Muut rahoitustulot	13 420	1 323	13 420	
Korkomenot	-2 709	-582	-2 709	
Muut rahoitusmenot	-262	-30	-262	
Vuosikate	**68 582**	**81 260**	**71 935**	
Poistot ja arvonalentumiset	-109 456	-35 320	-109 195	
Satunnaiset erät	10 000	0	10 000	
Tilikauden tulos	**-30 874**	**45 940**	**-27 260**	

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2021	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	68 582	81 260	71 935
Satunnaiset erät	10 000	0	10 000
Tulorahoituksen korjauserät	-35 080	-7 472	-35 080
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-146 665	-22 525	-143 856
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 250	0	3 250
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutukset	38 580	8 924	38 580
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-61 333**	**60 187**	**-55 171**
Antolainauksen muutokset	-2 500	5	-2 500
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000
Antolainasaamisten vähennykset	5 500	5	5 500
Lainakannan muutokset	67 640	-58 716	40 530
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000	0	120 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82 360	-10 707	-79 470
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-48 008	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-37 302	0
Rahoituksen rahavirta	**65 140**	**-96 013**	**38 030**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**3 807**	**-35 825**	**-17 141**
Nettolainanotto	**67 640**	**-58 716**	**40 530**

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	TA yhteensä 2021	Kum. tot. 1-04 2019	Kum. tot. 1-04 2020	Kum. tot. 1-04 2021	2021 Kum. tot. %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	67 422	19 972	19 286	18 643	28	-3	-7
Maksutuotot, ulkoiset	76 957	25 218	21 358	25 395	33	19	1
Tuet ja avustukset, ulkoiset	28 876	5 937	6 368	14 018	49	120	136
Vuokratuotot, ulkoiset	24 598	7 186	7 413	7 605	31	3	6
Muut toimintatuotot, ulkoiset	40 292	3 918	11 385	9 327	23	-18	138
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	**238 145**	**62 230**	**65 809**	**74 987**	**31**	**14**	**21**
Henkilöstökulut	-578 270	-157 305	-161 978	-171 417	30	6	9
Palvelujen ostot, ulkoiset	-730 005	-233 003	-220 947	-240 704	33	9	3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-57 689	-16 764	-15 496	-17 215	30	11	3
Avustukset, ulkoiset	-83 647	-22 638	-24 477	-27 238	33	11	20
Vuokrat, ulkoiset	-70 877	-21 212	-22 732	-22 899	32	1	8
Muut toimintakulut, ulkoiset	-7 555	-1 582	-2 126	-1 499	20	-29	-5
TOIMINTAKULUT, ULKOISET	**-1 528 043**	**-452 504**	**-447 756**	**-480 972**	**31**	**7**	**6**
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	223 312	67 956	69 258	72 971	33	5	7
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-224 321	-66 198	-68 780	-72 835	32	6	10
TULOT YHTEENSÄ	461 457	130 186	135 067	147 958	32	10	14
MENOT YHTEENSÄ	-1 752 364	-518 702	-516 536	-553 807	32	7	7
TOIMINTAKATE	**-1 290 907**	**-388 516**	**-381 469**	**-405 848**	**31**	**6**	**4**
Verotulot	1 089 300	346 664	356 486	403 468	37	13	16
Valtionosuudet	247 000	57 442	71 836	82 872	34	15	44
Korkotuotot	12 740	68	54	58	0	6	-15
Muut rahoitustuotot	13 420	1 380	1 366	1 323	10	-3	-4
Korkokulut	-2 709	-160	-214	-582	21	172	263
Muut rahoituskulut	-262	-374	-57	-30	12	-47	-92
VUOSIKATE	**68 582**	**16 503**	**48 003**	**81 260**	**118**	**69**	**392**
Poistot ja arvonalentumiset	-109 456	-37 093	-37 127	-35 320	32	-5	-5
Satunnaiset tuotot ja kulut	10 000	0	125	0		-100	
TILIKAUDEN TULOS	**-30 874**	**-20 590**	**11 001**	**45 940**	**-149**	**318**	**-323**

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

10 YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	2 082	1 815	2 479	137	2 015	
TOIMINTAMENOT	-29 172	-33 181	-8 303	25	-33 758	
TOIMINTAKATE	-27 090	-31 367	-5 824	19	-31 743	

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-549	-58	11	0	0		-549
20 Kaupunginvaltuusto	-1 461	-289	20	0	0		-1 461
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-640	-204	32	0	0		-640
40 Kaupunginhallitus	-14 763	-2 817	19	1 757	2 479	141	-13 005
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-15 768	-4 935	31	57	0	0	-15 711
Toimiala yhteensä	**-33 181**	**-8 303**	**25**	**1 815**	**2 479**	**137**	**-31 367**

Sitovat määrärahat

Talousarvion toteutuminen 2021

Yleishallinnon tulojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 137 prosenttia. Tuloihin on kirjattu A-tulkkaus Oy:n myynnistä syntynyt myyntivoitto.

Yleishallinnon menojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 25 prosenttia (keskusvaalilautakunta 11 %, kaupunginvaltuusto 20 %, tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 32 %, kaupunginhallitus 19 %, yhteistoimintaosuudet ja -avustukset 31 %). Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön talousarvio tullee ylittymään ennakoimattomien kertaluontoisten kulujen vuoksi. Kuntavaalien toimintamenot tulevat ylittämään talousarvion johtuen koronapandemiasta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Keskusvaalilautakunnan kuntavaalien siirron, ennakkoäänestysajan kaksinkertaistamisen ja koronaepidemian turvallisuustoimenpiteiden vaikutuksesta toimintamenot tulevat ylittämään talousarvion. Koronaepidemian vuoksi esimerkiksi äänestyspaikkoja on ulkona ja niiden aukioloajat ovat laajennettu, vaalitoimitsijoita ja varatoimitsijoita on rekrytoitu enemmän ja heille on hankittu tarvittavia suojavälineitä.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Kokoukset on pidetty hybridikokouksina Teams-järjestelmän kautta. Toimintaa kehitetään resurssien puitteissa.

Kaupunginvaltuusto on korona-pandemiatilanteen vuoksi jatkanut kokousten pitämistä Teams-järjestelmän kautta. Paikalle valtuustosaliin on myös voinut tulla kokoukseen. Matkakustannusten ja kokoustarjoilujen vähennyttyä on syntynyt säästöä.

Kaupunginhallitus on jatkanut kokouksiaan normaalisti vahvistetun aikataulun mukaisesti hybridikokouksina Teams-järjestelmän välityksellä. Keravan kaupunginhallituksen kanssa on järjestetty yhteinen iltakoulu ja seminaari valtakunnallisen hyvinvointialueuudistuksen vuoksi.

Historiatoimikunnan talous on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisesti. Historiatoimikunnan Vantaa 50-historiahanke etenee suunnitellusti. Työn alla ovat tulevan historiateoksen päätöksentekoa ja kuntahallintoa sekä arjen elämää Vantaalla käsittelevät osiot.

11
KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	10 871	13 045	1 139	9	12 218
TOIMINTAMENOT	-112 426	-126 743	-38 254	30	-131 623
TOIMINTAKATE	-101 555	-113 698	-37 115	33	-119 405

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Yleisjohto	-4 814	-441	9	0	33		-4 814
30 Sisäinen tarkastus	-406	-121	30	0	0		-406
40 Talous ja strategia	-6 857	-1 938	28	924	160	17	-5 934
50 Henkilöstö ja konsernipalvelut	-65 172	-20 203	31	4 561	624	14	-60 612
60 Kasvupalvelut	-44 150	-14 046	32	7 206	293	4	-36 944
70 Viestintä	-2 291	-520	23	350	0	0	-1 941
80 Kuntademokratia	-3 053	-985	32	5	29	582	-3 048
Toimiala yhteensä	**-126 743**	**-38 254**	**30**	**13 045**	**1 139**	**9**	**-113 698**

Sitovat määrärahat

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on huhtikuun lopussa 9 prosenttia ja toimintakulujen 30 prosenttia. Toimialan ennuste ylittää talousarvion. Menojen ennakoidaan toteutuvan noin 4,9 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina ja tulojen noin 0,8 milj. euroa käyttösuunnitelmaa alempina. Ylitys muodostuu tietohallinnon ja työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksistä. Oppivelvollisuuslain myötä laajentuneeseen oppivelvollisuuteen liittyvien it-laitehankintakulujen on arvioitu olevan vuonna 2021 yhteensä 1,65 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan ylittävän talousarvion noin 4 milj. eurolla vuonna 2021.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan tulojen toteumaprosentti oli 9 tammi-huhtikuussa ja menojen 30 (talous ja strategia 28 %, henkilöstö ja konsernipalvelut 31 %, kasvupalvelut 32 %, kuntademokratia 32 %, yleisjohto 9 %, sisäinen tarkastus 30 % ja viestintä 23 %).

Talousarvion ennustetaan ylittyvän toimialalla tietohallinnon ja työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksistä johtuen. Oppivelvollisuuslaki vahvistettiin 30.12.2020 kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion jälkeen, jonka vuoksi muutoksen aiheuttamia lisäkustannuksia ei ole vielä huomioitu talousarviossa 2021. Muutoksen myötä toisen asteen koulutuksen järjestäjän tulee tarjota oppivelvolliselle opiskelussa tarvittavat oppimateriaalit ja työvälineet. Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvien it-laitehankintakulujen on arvioitu olevan vuonna 2021 yhteensä 1,65 milj. euroa.

Ennusteen mukaan kasvupalveluiden toimintakulut tulevat ylittämään talousarvion noin 4 milj. euroa vuonna 2021, koska työmarkkinatuen kuntaosuus on ollut alkuvuodesta korkea ja vuositasolla ylittää budjetin noin 4 milj. euroa. Kaudella 1–4/2021 työmarkkinatuen kuntaosuus on yhteensä noin 8,16 milj. euroa, 43 prosenttia talousarviosta. Työttömyyttä ei ole saatu laskemaan koronaepidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien jatkumisen vuoksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talouden ja strategian palvelualue

Koronatilanne sekä valmisteilla oleva hyvinvointialueuudistus vaikuttavat voimakkaasti kaupungin talouteen tulevinakin vuosina. Talousohjaus on aktiivisesti osallistunut kuntatalouden edunvalvontatyöhön mm. yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa.

Talousohjaus on valmistellut tuottavuus- ja kasvuohjelman 2021–2025 antamien reunaehtojen mukaista talousarvion kehystä. Kuntavaalien siirto kesäkuulle ja uuden valtuustokauden alkaminen muuttavat vuotuista talousarvioprosessin aikataulua syksyllä 2021. Talousarvioprosessia kehitetään edelleen, samoin talouden ohjausprosessia vahvistetaan. SAP BI -järjestelmäuudistusprojekti sitoo paljon talousohjauksen resursseja.

Rahoitus ja riskienhallinta on kilpailuttanut kaupunkikonsernille uudet maksuliike- ja konsernitilisopimukset kesäkuun 1. päivästä alkaen. Uusien sopimusten voimaantulo tulee edellyttämään muutoksia kaupungin tilijärjestelmiin. Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ja sosiaalisen luototuksen tarpeisiin ollaan kilpailuttamassa uutta lainanhallintajärjestelmää vanhan järjestelmän tultua elinkaarensa päähän.

Kaupunkikonsernin likviditeettiä hallinnoidaan edelleen erittäin aktiivisesti johtuen talletusmaksusta. Uusi konsernitilisopimus helpottaa osaltaan likviditeetin optimointia. Lainasalkun korkoriskin hallinta on edelleen keskiössä pitkäaikaisessa varainhankinnassa huolimatta pitkien korkojen noususta.

Talouspalvelut on jatkanut robotiikan laajentamista taloushallinnon prosesseissa. Robotiikalla tehostetaan myyntilaskujen käsittelyä arkistotarkistuksilla, excel-laskutuksella ja asiakasavauksilla sekä ostolaskujen käsittelyä toimittaja-avauksilla. Taloustehtäviä on keskitetty edelleen ja nyt pystytään tarjoamaan sisäisen laskennan tukipalveluita kaikille oman toimialan palvelualueille sekä saadaan neljä uutta tytäryhtiöitä keskitetyn järjestelmäarkkitehtuurin piiriin. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutiimin töitä uudelleenorganisoimalla yhteisen palvelukanavan kautta tapahtuvaksi on saavutettu merkittävä maksupäätösten nopeuttaminen ja asiakaspalvelun laadun parantuminen. Tilinpäätöksessä 2020 tuotettiin ensimmäistä kertaa kilpailulainsäädännön edellyttämät kirjanpidon eriyttämislaskelmat jokaisen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön osalta.

Strategian ja tutkimuksen palveluyksikössä on Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tehty VM:n digitalisaatiorahoituksella väestöennustejärjestelmän kehitystyötä. Kaupunkilaisten hyvinvointia on kartoitettu laajalla seututasoisesti toteutetulla kyselyllä. Kyselyn tuloksia raportoidaan kesäkuussa. Myös myöhemmin kuluvan vuoden aikana ilmestyviä tilastoraportteja on valmisteltu. Seuraavan valtuustokauden strategian valmistelutyö on aloitettu strategia- ja tutkimusyksikön koordinoimana. Vuoden 2021 kunnallisvaaleissa valittava kaupunginvaltuusto hyväksyy uuden Vantaan strategian vuosille 2022–2025. Vastuullisuuden strategiateeman osana on valmisteltu sukupuolitietoisen budjetoinnin laajentamista, hyvien väestösuhteiden toimintamallia sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista kartoittavaa raporttia. Edunvalvonnassa on pyritty aktiivisella yhteistyöllä toteuttamaan kaupungin tavoitteita kansallisessa kaupunki- ja metropolipolitiikassa sekä sote-uudistuksen valmistelussa.

Henkilöstö ja konsernipalveluiden palvelualue

Sosiaali- ja terveydenhuollon hr:n ja hankinnan tukipalvelujen keskittämisen myötä palvelualueelle siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon talous- ja hallintopalveluista 8 henkilötyövuotta. Näistä 4 henkilöä sijoittui toimialojen hr-palveluihin, yksi hr-kehittämispalveluihin ja 3 hankintaan. Hr-palveluissa on perehdytty alkuvuodesta 2021 sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöasioiden erityiskysymyksiin. Keskittämisen yhteydessä tapahtuneen hr-palvelujen toimintamallin muutoksen myötä on myös etsitty yhteistyössä uusien asiakkaiden kanssa toimivia yhteistyömuotoja -ja käytäntöjä. Palvelumäärät keskitetyssä asiakaspalvelussa ovat lisääntyneet muutoksen myötä jopa yli 50 prosentilla ja tikettien määrä oli 1.1.–30.4. 22 524 kpl:tta. Valtaosa 1.4.2021 paikallisista järjestelyvaraeristä on saatu neuvoteltua ja maksatuksia tehdään touko-kesäkuun palkoissa.

Hankinta on toiminut poikkeusoloista huolimatta normaalisti. Kaupungin toiminnallisten muutosten johdosta laajojen kilpailutusten määrä on lisääntynyt ja lainsäädäntömuutokset (esimerkiksi tietosuoja ja saavutettavuus) ovat lisänneet hankintojen vaativuustasoa. Keittiöverkkojen pilotointi on käynnissä ja päättyy kesäkuussa 2021.

Tietohallinnon keskeisimpiä toiminnan uudistuksia ovat olleet ITSM-järjestelmän ja IT-palvelukanavan käyttöönotto. Tämän seurauksena on luotu pohja kyvykkäämmälle toiminnalle ottaa vastaa ja käsitellä Vantaan työntekijöiden IT-tarpeita, hallita IT-omaisuutta ja kehittää toimittajaohjausta. ICT-investointiprosessia uudistettiin siten että ICT-investointiesitys on valmisteltu digisuunnitelmien pohjalta ja priorisoitu yhteisesti toimialojen kanssa painottaen kustannustehokkuutta lisääviä projekteja aiempia vuosia enemmän. Esityksessä on myös tarkempaa tietoa investointien ensisijaisista hyötytavoitteista päätöksenteon tueksi. Lisäksi käynnistettiin projekti, jonka tavoitteena on investointiohjelman hyötyjen selkeämpi realisoituminen. Projektissa kehitetään ja otetaan käyttöön toimintatavat koko investointiohjelman elinkaaren kattavaan hyötyjen arviointiin, mittaamiseen ja seurantaan.

Konserniyhtiöiden hallitusten osaamisen kehittämiseksi konserniohjaus- ja valvonta käynnisti ensimmäisen Vantaan kaupungin hallitusosaajakoulutuksen koulutuskokonaisuuden. Yhteensä seitsemän lähiopetuskertaa sisältävässä valmennuksessa hallitusten osaamista vahvistetaan Vantaan kaupungin keskeinen ohjeistus ja omistajapoliittiset linjaukset huomioiden. Koulutuskumppanina koulutuksessa on FCG.

Helmikuun alussa aloitti työympäristön kehittämispäällikkö, jonka tehtävä liittyy Kielotie 13:n tulevan kaupungin työtilan työympäristön suunnitteluun ja työn muutokseen.

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet kehittämis- ja työhyvinvointipalveluiden palvelutuotantoon. Pääosa henkilöstön valmennuksista, koulutuksista ja kehittämis- ja työkykypalveluista on toteutettu etävalmennuksena. Vuoden alussa Vantaalla vaihtui henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani, yhteistyö valitun kumppanin Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa on käynnistynyt sujuvasti ja osaamisen kehittämisen vuosikellot toimialoilla on saatu toimintaan. Myös strategiset kehittämiskumppanit johtamisen, esimiestyön ja työyhteisöjen kehittämisen puolella kilpailutettiin viime vuonna ja kumppanit vaihtuivat. Sopimuskumppaneita 6 eri tuotteessa on yhteensä noin 70. Kehittämispalvelut on ohjannut ja tiedottanut toimialoja sopimusmuutoksesta sekä ohjannut uusia kumppaneita palvelutuotannossa.

Kasvupalveluiden palvelualue

Vantaan ja Keravan työllisyyden kuntakokeilu aloitti toiminnan 1.3.2021. Koronan vaikutukset asiakasmääriin ja työkuormaan ovat merkittävät. Asiakaspalvelussa on haasteita sillä rajoitustoimenpiteet eivät salli henkilökohtaisen palvelun volyymin kasvattamista. Sähköiset- ja puhelinpalvelut ovat kuormittuneet. Tehtävissä joudutaan priorisoimaan tällä hetkellä erityisesti työttömyysturvaan liittyviä ja muita lakisääteisiä tehtäviä, mutta tavoitteena on kokonaisvaltaisen omavalmennustyön lisääminen. Prosesseja ja toimintatapoja kehitetään jatkuvasti.

Alkuvuodesta kasvupalveluissa keskityttiin uuden EU-rahoituskauden hankehakujen valmisteluun. Elinkeinopalvelujen rakennetta uudistettiin, uusi elinkeinopäällikkö sekä kaupunkitasoisen hanketoimiston päällikkö aloittivat työnsä. Elinkeinopalvelut on koordinoinut SmartVantaa konseptin kehittämistä, jonka osina on työstetty Aviapoliksen alueen sekä Oppimiskampus –hankkeen kehitystyötä. Kansainvälisyyden ja elinvoiman edistämisen strategiateemojen työskentelyä viedään eteenpäin palvelualueen johdolla.

Kuntademokratian palvelualue

Pandemia vaikuttaa edelleen kuntademokratian kaupunkiturvallisuuden menokohdan toteumaan; mm. häiriötilannejohtoryhmän koordinaattorin resurssointiin. Maaliskuussa 2020 perustettu johtokeskus on jatkanut päivittäistä toimintaansa edelleen. Häiriötilannejohtoryhmän kokouksia on viikoittain kaksi.

Palvelualueen henkilöstö on edelleen alkuvuoden työskennellyt lähes kokonaan etänä. Samoin toimielinten kokoukset on järjestetty edelleen ns. hybridikokouksina Teams-ympäristössä, jolloin pääosa kokouksen osallistujista on toiminut etäyhteydellä.

Kuntavaalien siirto pandemian vuoksi huhtikuulta kesäkuulle vaikuttaa luonnollisesti myös valtuustokauden vaihdoksen järjestelyihin. Työ on hyvin käynnissä. Kaupungin tiedonhallintamalli on yhteistyössä tietohallinnon ja toimialojen kanssa laadittu tiedonhallintalain vaatimalle tasolle. Lakisääteinen sähköinen arkisto on kilpailutettu yhteistyössä hankinnan ja tietohallinnon kanssa ja käyttöönottoprojekti on alkamassa.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyvä kaupungin toimintojen eriyttämisprojekti on ollut käynnissä vuoden alusta saakka.

Yleisjohto

Häiriötilannejohtaminen on jatkunut koko alkuvuoden.

Sisäinen tarkastus

Tarkastustoiminta on jatkunut pääosin kuten aikaisempinakin vuosina. Koronan vuoksi tarkastustyötä on tehty pelkästään sähköisiä välineitä hyödyntäen ja henkilöstö on työskennellyt etänä.

Viestintä

Viestinnän alkuvuoteen on edelleen vaikuttanut voimakkaasti korona. Monikielistä viestintää on kehitetty Neuvova-hankkeen tuella. Tarkoituksena on tavoittaa kaikki vantaalaiset. Apuna jalkautuvassa viestinnässä on ollut SPR:n vapaaehtoisia ja vuokrattu auto.

Markkinoinnin panoksia on käytetty koronaviestintään, mutta myös matkailu- ja asukasmarkkinointia on käynnistetty kahdella kampanjalla. Kaupunginjohtajan mediainfot ovat jatkuneet säännöllisesti ja niihin on lisätty koronatilanteen lisäksi muita ajankohtaisia aiheita. Sisäisiä infoja on pidetty noin kahden viikon välein. Vantaa.fi-uudistus käynnistyi tammikuussa ja etenee nopeaa vauhtia. Uuden sivuston pohja valmistuu alkusyksystä. Sivuston myötä tehostuu muun muassa alueellinen viestintä. Asukaslehden maaliskuun numerossa teemana oli kaavoitus- ja rakentamisohjelman lisäksi kuntavaalit.

12
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	40 922	46 503	10 275	22	56 248	
TOIMINTAMENOT	-713 179	-728 115	-237 710	33	-774 406	
TOIMINTAKATE	-672 257	-681 613	-227 435	33	-718 158	

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-132	-15	11	0	0		-132
10 Talous- ja hallintopalvelut	-31 949	-8 287	26	4 859	18	0	-27 090
30 Terveyspalvelut	-86 676	-38 447	44	4 160	948	23	-82 516
40 Perhe- ja sosiaalipalvelut	-120 273	-36 655	30	12 939	3 208	25	-107 334
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-215 245	-59 212	28	23 245	5 735	25	-192 000
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman ESH yhteensä	***-454 275***	***-142 616***	***31***	***45 203***	***9 909***	***22***	***-409 072***
20 Erikoissairaanhoito	-273 841	-95 094	35	1 300	366	28	-272 541
Toimiala yhteensä	**-728 115**	**-237 710**	**33**	**46 503**	**10 275**	**22**	**-681 613**

Sitovat määrärahat

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ennakoidaan toteutuvan 46,3 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina, josta noin 32,5 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista. Tulojen arvioidaan ylittyvän 9,7 milj. euroa lentokenttätoiminnasta saatavan valtionkorvauksen myötä. Normaalitilanteen palvelutuotannon ylitysuhat muodostuvat pääosin vammaisten ateriapalvelumaksujen perimisen siirtymisestä toimialan toteutettavaksi (noin 2 milj. euroa), vanhusten ja vammaisten asumisen ostoista (1,5 milj. euroa), lastensuojelun palvelutarpeesta (yhteensä 1,2 milj. euroa) sekä Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (1,5 milj. euroa).

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä neljä Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) toimenpidettä.

Talousarvion toteutuminen 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ilman erikoissairaanhoitoa ennakoidaan toteutuvan 46,3 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina. Erikoissairaanhoidon määrärahan arvioidaan toteutuvan käyttösuunnitelman mukaisena.

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 9,7 milj. euroa käyttösuunnitelmaa enemmän eli noin 56,2 milj. euroa, mikä sisältää sekä lentokenttätoiminnasta saatavan korvauksen että Tulevaisuuden sote-keskus - ja rakenneuudistushankkeisiin saatavan rahoituksen.

Ylitysuhasta noin 32,5 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista. Poikkeusolotilanteen merkittävimmät lisämenot koostuvat näytteenottopisteiden menoista, hoitotarvikkeiden ja henkilösuojainten hankinnoista sekä suun terveydenhuollon liikelaitokselle myönnettävästä toiminta-avustuksesta. Vantaan lentokentällä järjestämän pandemiavastaanottotoiminnan palveluista arvioidaan syntyvän yhteensä noin 6,8 milj. euron menot, jotka valtio korvaa kaupungille.

Toimialan oman toiminnan menomäärärahan merkittävimmät ylitysuhat muodostuvat asiakasmaksulain mukaisesta ateriapalvelumaksujen perinnän siirtymisestä toimialan toteutettavaksi (noin 2 milj. euroa), vanhusten ja vammaisten asumisen ostoista (1,5 milj. euroa) lastensuojelun palvelutarpeesta (yhteensä 1,2 milj. euroa), Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (1,5 milj. euroa) sekä hoitotarvikejakelun menoista (0,8 milj. euroa).

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti. Tavoitevalmennusryhmän toiminta, jolla korvataan asiakkaille kotiin annettua tukea, on käynnistymässä, Rajakylän neuvola on siirretty Hakunilan neuvolan yhteyteen ja liikkuva terveysneuvonta on siirretty omaksi toiminnaksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Koronaepidemia paheni alkuvuoden aikana maaliskuun puoliväliin asti. Ruuhkautuneeseen tartunnanjäljitykseen hankittiin lisähenkilökuntaa ostopalveluna, SPR:n ja seurakunnan vapaaehtoistyönä sekä virka-apupyyntönä puolustusvoimilta. Kuntoutusyksikön kiireetön palvelu pääosin keskeytettiin ja henkilöstö siirtyi tartunnanjäljitykseen. Aktiivisilla toimilla tartunnanjäljityksen ruuhka on saatu purettua ja tartunnanjäljitys tapahtuu nyt viiveettä. Positiivisista tartunnoista jäljitettiin tammi-helmikuussa noin 37 prosenttia ja maalis-huhtikuussa noin 65 prosenttia.

Koronatestaustoiminta on Vantaalla toteutunut hyvin ja asukas on saanut testausajan samalle päivälle lähes poikkeuksetta. Tammi-huhtikuussa testattiin 113 729 vantaalaista, joista covid-19-positiivisia oli 5 482 (4,8 %). Koronan vuoksi erikoissairaanhoidossa oli tammi-huhtikuussa hoidettu 206 vantaalaista. Alkuvuoden aikana koronaan on menehtynyt 39 vantaalaista.

Covid-19-rokotukset ovat käynnistyneet tehokkaasti aluksi kahdessa ja huhtikuusta alkaen neljässä toimipisteessä. Huhtikuun loppuun mennessä ensimmäisen rokotteen oli saanut 64 688 ja toisen rokotteen 4 329 vantaalaista. Valtaosa rokotusajoista varataan sähköisesti. Lisäksi rokotusajanvarauspuhelimeen on palkattu ulkopuolista henkilökuntaa ja ajanvarauspuheluita on tuotettu lisäksi ostopalveluna. Pandemiarokotuksiin on järjestetty rokotushenkilöstöä ostopalveluna, lisärekrytointeina sekä omaa palvelutuotantoa supistamalla.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on jatkanut yhdessä HUS diagnostiikkakeskuksen kanssa Helsinki-Vantaan lentokentän terveysturvallisuustoimintaa ja koronatestausta.

Huolimatta pandemian aiheuttamista poikkeuksellisista paineista, toimialalla on jatkettu määrätietoista työtä toimialalle asetettujen strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi.

Terveysasemien puhelinpalveluun tehtiin suunniteltuja muutoksia ja puhelinliikennettä kanavoitiin osin terveysasemille, jolloin pystyttiin hyödyntämään asiakkaan tuttuus palvelun laadun parantamisessa. Puhelimeen vastaaminen on nopeutunut viime vuoden lopun 27 minuutista 7 minuuttiin ja takaisinsoitot on pystytty tekemään noin kahdessa tunnissa.

Lääkäreiden vastaanotoille pääsy kiireettömässä asiassa ei ole nopeutunut toivotusti. Hoitajavastaanottojen lisäämisellä on pyritty vähentämään tarvetta lääkärivastaanotoille. Lääkärin kiireettömistä vastaanotoista noin joka kymmenes on korvattu hoitopuheluina ja lääkäriaikojen saatavuutta on edistetty hyödyntämällä eri ajanvaraustyyppejä kysynnän mukaan. Sähköisiä hoidontarpeen arviointeja ja Maisa-viestejä on ollut alkuvuoden aikana yli 18 200. Työtä hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi jatketaan. Hengitystieoireita potevat ovat päässeet viiveettä hoitoon Martinlaakson infektioterveysasemalle.

Pitkittynyt koronapandemia on haastanut erityisesti nuorten hyvinvoinnin. Sektorirajat ylittävä Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen edistämisen työryhmä on aloittanut maaliskuussa toimintansa tavoitteena yhteistyön tiivistäminen, rakenteiden luominen sekä matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen. Nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen vahvistamiseksi toimialalla on osallistuttu alueellisena yhteistyönä toteutuviin, HUS Psykiatrian koordinoimiin ns. IPC-koulutuksiin ja menetelmään perustuvia lyhytterapeuttisia vastaanottokäyntejä on aloitettu.

Lasten ja perheiden vaikeutunut tilanne näkyy mm. lapsiperheiden kotipalvelussa, jossa asiakaskäyntien määrä on kaksinkertaistunut edellisvuoden tammi-maaliskuusta sekä lastensuojeluilmoitusten määrässä, jotka ovat lisääntyneet 9 prosenttia edellisvuoden tammi-maaliskuuhun verrattuna. Lapsiperheiden kotipalvelun tarpeen kasvuun on vastattu lisäämällä ostopalveluja. Vuoden alusta toteutetussa perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiomuutoksessa lapsiperheiden sosiaalihuollon palveluja järjestettiin uudelleen tukemaan paremmin ja sujuvoittamaan asiakaslähtöistä prosessia. Muutoksen myötä mm. lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi on tehostunut. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus Vantaan 0–17-vuotiaista on tarkastelujaksolla ollut tavoitteen mukaisesti 2,4 prosenttia. Lapsiperheiden tukemiseksi on jatkettu perhekeskustoimintamallin kehittämistä ja laajentamista monialaisena yhteistyönä. Tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja perheiden palvelujen verkostomaista työotetta kansallisen mallinnuksen mukaisesti.

Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palvelutarvetta asui maaliskuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Pandemiatilanteesta huolimatta kotihoidon palvelut on pystytty järjestämään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Hoitoketjujen sujuvuudessa on ollut haasteita johtuen pandemian aiheuttamista toiminnan supistuksista; Vantaan sairaalalla on kuitenkin ollut koko ajan hyvä valmius hoitaa koronapotilaita ja muita sairaalahoitoa tarvitsevia potilaita. Palvelualueella on otettu käyttöön virtuaalisia ratkaisuja mm. päivä- ja työtoiminnassa. Vanhus- ja vammaispalveluissa on aloitettu LiiSa, liikkuva sairaala -palvelun pilotointi. Liikkuvalla sairaalalla tuetaan ikääntyneiden päivystyksellisten tilanteiden hoitamista kotona. Palvelua kehitetään ja seurataan yhteistyössä HUS Akuutin ja Espoon kanssa.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Tammi-maaliskuun 2021 aikana elektiivisten lähetteiden määrä (9 997 kpl) lisääntyi 5,9 prosenttia vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Maaliskuun lopussa Vantaan potilaita oli vuodeosasto- ja poliklinikkajonoissa yhteensä reilu 6 500 (v. 2020 noin 2 060), joista vajaa 10 prosenttia oli jonottanut yli hoitotakuuajan. Eniten hoitotakuun ylittäneitä jonottajia on silmätautien erikoisalalle. Jonotiedoissa näkyy Covid-19-epidemiasta johtuva vastaanottojen peruuntuminen. Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä oli 9,7 prosenttia pienempi kuin vuoden 2020 vastaavana ajankohtana. Lääkärikonsultaatiotoiminta on jatkunut perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Uusia yhteistoimintamalleja ei ole otettu alkuvuonna käyttöön, sillä molemmat organisaatiot ovat keskittyneet Covid-19-epidemian hoitoon.

Suun terveydenhuollon palvelutuotanto toteutuu sopimuksen ja käyttösuunnitelman mukaisesti ja liikelaitos on käynnistänyt ruuhkien ja palveluvelan purkamisen.

Tiedolla johtamisen vakiinnuttamista osana johtamisen työkaluja on jatkettu. Toimialatasoinen tiedolla johtamisen ja raportoinnin pilottiryhmä on perustettu koordinoimaan kaikkien palvelualueiden tietotarpeita. Palvelualuekohtaisten Power BI -koontinäyttöjen kehitystyö on jatkunut ja toimialatasoisen dashboardin ensimmäinen tuotantoluonnos on käytössä. Koronatilanteen tuomiin tietotarpeisiin on vastattu ja koronan koontinäyttö on tuotantokäytössä Power BI -alustalla johdon apuna.

Maisa-ajanvarausportaalin kautta tapahtuvia ajanvarausmahdollisuuksia on jouduttu koronan vuoksi supistamaan, mutta työtä ajanvarauksen laajentamiseksi nykyistä useampiin palveluihin tullaan jatkamaan. Etä- ja itsepalveluiden käytön lisäämistä edistetään toimialan, rakenneuudistushankkeen sekä tietohallinnon yhteistyössä. Apotti-järjestelmän käytön vakauttamiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettu yhteistyössä Apotin kanssa.

Sote-valmistelua on jatkettu yhteistyössä Keravan kanssa Tulevaisuuden sote-keskus - ja rakenneuudistushankkeilla. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa on jatkettu palvelujen kehittämistä asiakastarpeisiin vastaamiseksi ja strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. Rakenneuudistushankkeessa on varauduttu hyvinvointialueen käynnistymiseen mm. selvittämällä kaupungista eriytyviä toimintoja sekä perehtymällä alueen käynnistymisen vaatimiin toimenpiteisiin ja tehtäviin. Hanketuella edistetään palvelutuotannon digitalisaatiota sekä tietojohtamisen ratkaisuja. Uusimaatasoisena yhteistyönä on jatkettu erikoissairaanhoidon ohjauksen ja palveluintegraation kehittämistä. Valmistelun etenemistä on käsitelty säännöllisesti mm. Vantaan ja Keravan kaupunginhallitusten sekä sote-lautakuntien yhteisissä iltakouluissa.

Toimialan sote-palvelurakenteen nykytila-analyysin pohjalta on käynnistetty palvelujen tuotantotapojen, volyymien ja kustannusten tarkastelu. Analyysia on hyödynnetty toimialan johtamisessa, henkilöstösuunnittelussa ja strategisten painopisteiden pohdinnassa. Tämän lisäksi saatavan tiedon pohjalta palvelualueilla valmistellaan tarkoituksenmukaisiksi arvioidut toimenpiteet kokonaisvaikuttavuuden edistämiseksi ja kustannuskasvun hillitsemiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on saanut vuoden 2021 alusta kaupunkitasoisen myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) määrärahan käyttöönsä täysimääräisesti. Vanhus- ja vammaispalvelujen Kiinnekohtia-projektissa on tehty etsivää vanhustyötä sekä tuettu erityisen hauraassa tilanteessa olevia vanhuksia. Suun terveydenhuolto on jatkanut matalan kynnyksen yksilö- ja ryhmäohjausta suun omahoidon edistämiseksi. Ehkäisevän terveydenhuollon Moniku-hanke monikulttuuristen perheiden tukemiseksi on käynnistymässä. Lapsiperheiden kotipalvelun kokonaisuudessa tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä, toiminta on aloitettu raportointikauden lopussa. Lisäksi määrärahaa on saatu alakouluikäisten iltapäivätoiminnan käynnistämiseen; toiminnan aloittamista avoimessa kohtaamispaikassa on valmisteltu.

13
KASVATUS JA OPPIMINEN

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	33 795	34 665	17 484	50	33 803
TOIMINTAMENOT	-459 206	-480 156	-150 504	31	-481 563
TOIMINTAKATE	-425 411	-445 492	-133 020	30	-447 760

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Opetuslautakunta	-90	-20	22	0	0		-90
20 Yhteiset palvelut	-9 962	-2 771	28	395	21	5	-9 567
30 Perusopetus	-210 515	-67 885	32	13 125	7 617	58	-197 390
50 Varhaiskasvatus	-182 338	-56 321	31	17 971	8 981	50	-164 368
90 Svenskspråkiga servicen	-13 293	-4 069	31	708	188	27	-12 585
40 Lukiot	-26 285	-7 952	30	561	589	105	-25 724
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt yhteensä	***-442 484***	***-139 017***	***31***	***32 760***	***17 395***	***53***	***-409 724***
70 Ammatillinen opetus	-37 672	-11 487	30	1 904	88	5	-35 768
Kasvatus ja oppiminen nettoyksiköt yhteensä	***-37 672***	***-11 487***	***30***	***1 904***	***88***	***5***	***-35 768***
Toimiala yhteensä	**-480 156**	**-150 504**	**31**	**34 665**	**17 484**	**50**	**-445 492**

Sitovat määrärahat

Kasvatuksen ja oppimisen toimintatuottojen toteutuma 30.4.2021 on 50,4 prosenttia ja toimintakulujen toteutuma 31,3 prosenttia. Toimintatuottojen ennustetaan huhtikuun ennusteessa alittuvan 0,9 milj. euroa. Alitus johtuu varhaiskasvatuksen uudesta asiakasmaksulaista, joka tulee pienentämään hoitopäivämaksukertymää (-1,3 milj. euroa). Tuloissa ja myös menoissa on ylitysennusteena huomioitu lukiokoulutuksen korona-avustuksen kevään osuus 0,4 milj. euroa.

Toimintakulut ovat huhtikuun ennusteen mukaan ylittymässä 1,4 milj. euroa. Ennusteessa on huomioitu oppivelvollisuuden pidentämisestä johtuvat määrärahatarpeet, joista on tehty määrärahanmuutosesitys.

Talousarvion toteutuminen 2021

Toimintatuottojen ennustetaan huhtikuun ennusteessa alittuvan 0,9 milj. euroa. Alitus johtuu varhaiskasvatuksen uudesta asiakasmaksulaista, joka tulee pienentämään hoitopäivämaksukertymää. Hoitopäivämaksujen arvioidaan jäävän 1,3 milj. euroa alle talousarvion. Ruotsinkielisellä palvelualueella tulee myös hiukan laskua hoitopäivämaksukertymään, sitä ei ennusteessa ole huomioitu. Tuloissa on ylitysennusteena huomioitu lukiokoulutuksen korona-avustuksen kevään osuus 0,4 milj. euroa. Vastaava ylitysennuste on myös menoissa.

Valtio on myöntänyt Vantaan perusopetukselle koulutuksellisen tasa-arvoavustusta (kota) 4,3 milj. euroa lukuvuodelle 2021–2022 (Lv 2020-2021 kota-avustus 4,9 milj. euroa).

Toimintakulut ovat huhtikuun ennusteen mukaan ylittymässä 1,4 milj. euroa. Ennusteessa on huomioitu oppivelvollisuuden pidentämisestä johtuvat määrärahatarpeet, joista on tehty määrärahanmuutosesitys. Varhaiskasvatuksessa koronapandemia tilanne on kasvattanut merkittävästi Seuren

henkilöstövuokrauksen kustannuksia. Tähän on vaikuttanut mm. henkilöstön karanteenit. Varhaiskasvatuksen lopulliseen toteutumiseen liittyy pandemian ja siihen liittyvän palvelun käytön osalta merkittävää epävarmuutta.

Perusopetuksessa saadaan toteutettua kasvu- ja tuottavuusohjelman mukaiset oppimateriaalileikkaukset. Lukuvuonna 2021–2022 valtion koronarahoitus (4,2 milj. euroa) ei enää jatku. Koronasta johtuvan oppimisvajeen paikkaamiseksi ei ole budjetoitu erityistä rahoitusta.

Poikkeusolojen tukitoimet Vantaan lukioissa –hankkeelle on saatu jatkoaikaa 31.12.2021 saakka ja tukitoimia on mahdollista antaa kaikille opiskelijoille. Toisella asteella on etäopetuksen aikana säästetty ateria ja siivouskuluissa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Lasten määrä kasvoi varhaiskasvatuksessa 399 lapsella joulukuusta 2020 tammikuuhun 2021. Kotihoidon tuella olevien lasten määrä väheni 49 lapsella. Lasten kokonaismäärä palvelujen piirissä on kuitenkin samalla tasolla kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna.

Palvelujen peittävyys oli 80,6 prosenttia alkuvuonna 2021, joka on 0,3 prosenttia korkeampi kuin edellisen vuoden vastaavana aikana.

Kotihoidon tuen kuntalisää pienennettiin 1.4.2021 alkaen 55 euroa. Alennettu kuntalisä on 160 euroa/kk. Pandemiatilanteen vuoksi avoimet päiväkodit ja avoimet kohtaamispaikat ovat olleet suljettuna 1.1.–30.4., asukaspuistot 18.3.–30.4. ja kerhot 12.4.-30.4.2021.

Vantaa on valikoitunut mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt otannan kokeiluun osallistuvista Vantaan toimipaikoista (26 toimipaikkaa) ja lapsista (noin 500 lasta). Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta on yksi varhaiskasvatusyksikkö mukana.

Alkuvuoden 2021 aikana ei ole tapahtunut toiminnan järjestämisessä muita merkittäviä muutoksia kuin yläkouluikäisten etä- ja vuoro-opetusjärjestelyt. Tulevaa lukuvuotta suunniteltaessa on havaittu vaativan erityisen tuen kasvu. Syksyllä 2021 tulee perustaa kolme uutta vammaisopetuksen ryhmää sekä yksi polikliinisen opetuksen ryhmä tai vastaava vaativaa tukea tarjoava ryhmä.

Oppivelvollisuuden laajenemista on valmisteltu. Lukioissa on valmistauduttu uuden opetussuunnitelman käyttöönottoon. Ammattiopisto Varia on osallistunut työllisyyden kuntakokeiluun ja laatinut palvelupolkuja sekä kuvannut palvelutarjooman yhdessä Careerian ja Keudan kanssa. Toinen aste on opiskellut pääosin etänä 9.4. saakka, jonka jälkeen sekä lukioissa että ammattiopisto Variassa palattiin osittaiseen lähiopetukseen. Variassa on ollut turvallisuus huomioiden pieniä lähiopetusryhmiä lähes koko koronan ajan.

Ruotsinkielisellä palvelualueella on lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden kokonaismäärä palvelujen piirissä on samalla tasolla kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna.

Nuorisotyöntekijän työtehtäviä on muutettu etsiväksi nuorisotyöntekijäksi, jotta voidaan paremmin vastata pidennetyn oppivelvollisuuden tarpeita.

Opiskeluhuollossa 90 prosenttia kuraattoreista ja psykologeista suoritti lyhytterapeuttisen työotteen koulutuksen loppuun. Tiedolla johtamisen prosesseja on aloitettu kehittämään indikaattorien määrittelytyöllä. Digipalveluita on kehitetty kuraattori- ja psykologityössä.

Kaksi uutta opiskeluhuollon esimiestä ja perusopetuksessa yksi uusi kuraattori ja yksi uusi koulupsykologi aloittivat työnsä uusien vakanssien myötä. MEK-rahoituksella palkattiin neljäs kuraattori varhaiskasvatukseen.

16 KAUPUNKIKULTTUURI

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	8 839	10 700	3 543	33	10 023
TOIMINTAMENOT	-68 289	-71 519	-21 373	30	-72 145
TOIMINTAKATE	-59 450	-60 819	-17 830	29	-62 122

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Vapaa-ajan lautakunta	-69	-23	33	0	0		-69
21 Yhteiset palvelut	-2 077	-788	38	0	312		-2 077
37 Kirjasto- ja asukaspalvelut	-20 494	-5 938	29	2 169	608	28	-18 325
331 Kulttuuripalvelut	-7 313	-2 379	33	365	130	36	-6 948
34 Liikunta	-27 022	-7 940	29	5 887	785	13	-21 135
35 Nuoriso	-9 394	-2 656	28	910	1 033	113	-8 484
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt yhteensä	***-66 369***	***-19 724***	*30*	***9 331***	***2 868***	*31*	*-57 038*
332 Musiikkiopisto	-4 196	-1 316	31	1 047	526	50	-3 149
333 Kuvataidekoulu	-954	-332	35	322	148	46	-632
Kaupunkikulttuuri nettoyksiköt yhteensä	-5 150	-1 649	32	1 368	675	49	***-3 781***
Toimiala yhteensä	**-71 519**	**-21 373**	**30**	**10 700**	**3 543**	**33**	**-60 819**

Sitovat määrärahat

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköiden tulojen toteutuma 30.4.2021 on 31 prosenttia ja menojen toteutuma 30 prosenttia. Koko vuoden osalta tulojen ennustetaan alittuvan 0,64 milj. euroa koronasulkemisten aiheuttamien tulonmenetysten johdosta. Menojen arvioidaan ylittyvän 0,60 milj. euroa budjetoimattomien hankkeiden vaikutuksesta. Nettoyksiköiden toimintakatteiden ennustetaan ylittyvän hieman koronan johdosta alittuvien maksutuottojen vuoksi.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunkikulttuurin toimialan ensimmäinen vuosikolmannes toteutui pääosin talousarvion mukaisesti. Koronaviruspandemian vaikutuksesta huhtikuun ennusteessa toimintatuottojen arvioidaan alittuvan noin 0,7 milj. euroa. Budjetoitua suuremmat hankeavustukset sekä liikuntapaikkojen mainos- ja nimimyynnistä saatavat tuotot kasvattavat tuloja, mutta poikkeustilan vuoksi suljetuista toimitiloista ja palveluista kertymättä jäävät maksutuotot (noin 1,6 milj. euroa) painavat ennusteen alijäämäiseksi.

Toimintakulut ovat huhtikuun ennusteen mukaan ylittymässä noin 0,6 milj. euroa. Poikkeustilan vuoksi suljetuista tiloista johtuvat säästöt arvioidaan olevan noin 0,5 milj. euroa. Menoylitykset johtuvat hankkeiden menoista sekä liikuntapalveluiden avustuksista, jotka ylittyvät liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnin tuloja vastaavalla summalla edustusjoukkueille jaettavina avustuksina.

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet ovat toteutumassa maksukorotuksista saatavia tulonlisäyksiä lukuun ottamatta.

Nettobudjetoitujen yksikköjen (musiikkiopiston ja kuvataidekoulun) toimintakatteiden ennustetaan alittuvan yhteensä noin 65 000 euroa koronasta johtuvien tulomenetysten vuoksi.

MEK-hankkeen määrärahaa ennustetaan jäävän jonkin verran käyttämättä alkuvuoden sopeutusten vuoksi ja uusien toimintamuotojen käynnistymisen siirtyessä myöhäisemmäksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana suuri osa toimialan toimipaikoista oli koronaviruspandemian vuoksi suljettuina tai ne olivat avoinna rajoitetusti. Palvelutuotantoa on jatkettu soveltuvilta osin vaihtoehtoisilla toimintamuodoilla, kuten digitaalisena nuorisotyönä ja virtuaalijumpilla.

Poikkeusolojen vuoksi suljettujen toimipaikkojen henkilöstöstä noin kolmekymmentä työntekijää siirtyi resurssikeskuksen kautta työskentelemään väliaikaisesti muihin tehtäviin.

Kokonaisuudessaan toimialan toimintaa on jouduttu sopeuttamaan poikkeustilan sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman säästöpaineiden vuoksi.

Kehittämisen osalta alkuvuosi toteutui pääosin suunnitellusti ja uusina avauksina käynnistyivät Harrastusten Vantaa -hanke sekä Monipaikkainen digitukipalvelu kuntalaisille -hanke yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa. Nuorisopalveluiden ja työllisyyspalveluiden yhteishanke Rinnalla kulkien -hanke sai mittavan rahoituksen ja nuorisotyöttömyyden parantamiseen tähtäävä hanke käynnistyy loppukeväästä.

Kuusijärven kehittämisen työryhmätyöskentely käynnistyi. Kuusijärven palvelukonseptin suunnittelu sekä käyttäjädatan ja -kokemustiedon selvitys käynnistyi. Kivistön kauppakeskukseen sijoittuvan palvelukeskittymän suunnittelua jatkettiin. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon valmistelutyöryhmän työskentely käynnistyi.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) toimenpiteet etenevät pääosin suunnitellusti. Vuoden 2021 uusien toimenpiteiden osalta on jouduttu toimintaa sopeuttamaan tai toiminnan aloittaminen on jossain tapauksissa siirtynyt.

14 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	289 227	287 284	91 147	32	287 284	
TOIMINTAMENOT	-232 423	-246 089	-77 117	31	-252 516	
TOIMINTAKATE	56 803	41 195	14 030	34	34 768	

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkisuunnittelu-lautakunta	-122	-23	19	0	0		-122
14 20 Yhteiset palvelut	-2 173	-577	27	0	0		-2 173
14 30 Kiinteistöt ja tilat	-6 846	-1 878	27	42 596	9 313	22	35 750
14 40 Kaupunkirakenne ja ympäristö	-7 666	-2 172	28	4 824	2 312	48	-2 842
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	**-16 807**	**-4 650**	**28**	**47 420**	**11 625**	**25**	**30 613**
15 01 Tekninen lautakunta	-65	-10	15	0	0		-65
14 50 Kadut ja puistot	-43 400	-11 328	26	26 955	8 142	30	-16 445
14 51 Joukkoliikenne	-59 199	-18 665	32	12 700	4 242	33	-46 499
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt yhteensä	***-102 664***	***-30 003***	***29***	***39 655***	***12 385***	***31***	***-63 009***
15 20 Tilakeskus	-126 276	-39 143	31	202 267	64 435	32	75 991
14 52 Varikko	-5 339	-2 174	41	6 242	2 365	38	903
Tekninen lautakunta nettoyksiköt yhteensä	***-131 615***	***-41 317***	***31***	***208 509***	***66 801***	***32***	***76 894***
Tekninen lautakunta yhteensä	**-234 278**	**-71 320**	**30**	**248 164**	**79 185**	**32**	**13 886**
14 74 Ympäristölautakunta	-33	-8	23	0	0		-33
14 76 Ympäristökeskus	-3 971	-1 139	29	700	337	48	-3 271
Ympäristölautakunta yhteensä	**-4 004**	**-1 147**	**29**	**700**	**337**	**48**	**-3 304**
Toimiala yhteensä	**-255 089**	**-77 117**	**30**	**296 284**	**91 147**	**31**	**41 195**
Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja;	-9 000	0	0	9 000	0	0	0

Sitovat määrärahat

Toimialan tuottojen ennustetaan toteutuvan pääosin talousarvion mukaisesti, mutta tässä vaiheessa vuotta ennusteessa liittyy epävarmuutta. Yleinen taloudellinen tilanne näkyy tonttikysynnän hiipumisena. Sopimuskorvaustulojen osalta talousarvion ylittyminen on kuitenkin mahdollista. Luminen alkutalvi on lisännyt kunnossapidon kuluja. HSL:n kuntaosuuden ylittävän talousarvion noin 6,5 milj. eurolla. Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 7,4 milj. eurolla ja julkisen käyttöomaisuuden ylittävän talousarvion 4,5 milj. eurolla.

Toimialan sitovien tavoitteiden arvioidaan toteutuvan täysin tai osittain. Uusi yleiskaava hyväksyttiin 25.1.2021. Kielotie 13 toimistotalon kilpailutus saatiin päätökseen ja Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen on alkanut. Vantaan ratikan kaavasuunnittelu on edennyt suunnitellusti ja lisäksi on järjestetty vuorovaikutustilaisuuksia niin asukkaille kuin kaupunkikehittäjillekin.

Talousarvion toteutuminen 2021

Toimialan tuottojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, mutta koronapandemia voi vaikuttaa toimialan tuottoihin. Yritysten epävarmat tulevaisuudennäkymät vaikuttavat tonttien kysyntään. Tontinluovutustulojen korkean tason säilyttäminen vaatii kaavoituksen ja asemakaava-alueiden kunnallistekniikan resursseja.

HSL:n lipputulot ovat noin puolet verrattuna vuoden 2019 tasoon. Toimialan kulujen ennustetaan ylittävän talousarvio noin 6,5 milj. eurolla HSL:n kuntaosuuden takia. Arvioiden mukaan kestää noin 18 kuukautta ennen kuin käyttäjämäärät ovat palautuneet poikkeustilannetta edeltävälle tasolle. Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 7,4 milj. eurolla. Lumisen talven myötä lumikuormista saatavat tulot ovat pitkäaikaista keskiarvoa korkeampia, mutta vastaavasti katujen kunnossapidon ja varikon kulut ovat myös kasvaneet.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Työskentely sekä MAL-suunnitelman laatimiseksi että MAL-sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi on edennyt suunnitellusti. Kaavoitustavoitetta ei todennäköisesti saavuteta, mutta asuntojen lukumäärä kuitenkin saavutettaneen. Hyväksytyissä asemakaavoissa on yhteensä asumista noin 70 000 krs-m². Tonttipula ja kaavoituspäätösten viiveet hidastavat myös kaupungin omaa rakentamista.

Vantaan ratikan tarvitsemien ja mahdollistamien kaavojen valmistelu on sujunut suunnitellusti. Kaupunginhallitus päätöksen mukaan ratikan reitti kulkee Tikkurilan juna-aseman alitse. Ratikasta viestitään jatkuvasti monikanavaisesti ja vuorovaikutustilaisuuksia on pidetty niin asukkaille kuin kaupunkikehittäjillekin. Ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet on analysoitu ja katutila- ja taidekyselyn vastauksista on koostettu raportti ratikan nettisivuille.

Eduskunta päätti alkuvuodesta 2021 siirtää kuntavaalit huhtikuulta kesäkuulle. Siirron vuoksi kaupunkiympäristön toimialan uusi lautakuntarakenne astuu kesäkuun sijaan voimaan vasta elokuussa. Siirto on vaikuttanut sekä nykyisten lautakuntien loppukauden aikataulutukseen ja päätösvalmisteluun että uusien lautakuntien työn aloitukseen liittyviin käytännön järjestelyihin. Alkuvuoden aikana on jatkettu luottamushenkilöiden koulutusten suunnittelua sekä päätösvalmistelun prosessien kehittämistä uutta toimielinrakennetta vastaaviksi.

Kielotie 13 toimistotalon kilpailutus saatiin päätökseen ja VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus teki kilpailun lopputuloksen mukaisen hankintapäätöksen. Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen on alkanut.

MATTI-alustan käyttö on laajentunut. Jatkokehitysprojektissa parannetaan sekä järjestelmää että prosesseja. Yleisten alueiden lupa- ja valvontatoiminta on integroitu Lupapisteen kanssa. Kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöarkistointi siirrettiin MATTI-järjestelmään.

Ympäristökeskus on koonnut toimialojen tiedot resurssiviisauden tiekartan toteumasta ympäristövastuuraporttiin. Puurakentamisen osuuden lisäämiseksi on valmisteilla Vantaan puurakentamisen linjaukset ja toimenpiteet. Puun käyttöä edistäviä hankeratkaisuja tehtiin mm. Elmon uimahallin hankesuunnittelussa sekä Koivukylän ja Ruusupuun päiväkotien urakkakilpailutuksissa.

Etätyön toimintatapoja on kehitetty ja verkossa järjestettävien toimialatasoisten koulutusten suosio on kasvanut. Uudenlaisia tapoja tavoittaa ja osallistaa kuntalaisia on kehitetty. Vuorovaikutustyössä on jatkettu verkkotilaisuuksien järjestämistä ja valmisteltu toimialan osallisuussuunnitelmaa, joka liittyy osallisuuden tavoitteisiin. Asukasbarometri 2020 saatiin valmiiksi alkuvuoden aikana.

MEK-rahoituksella on käynnistymässä Koivutorin kunnostus sekä Mikkolan ja Länsimäen koulupihojen kunnostus. Hakunilan ja Martinlaakson osallistuvan budjetoinnin hankkeista toteutuksessa on

14 kohdetta. Havukosken, Länsimäen ja Mikkolan alueiden osallistuvaa budjetointia käynnistetään ideointivaiheella.

Sukupuolitietoinen budjetointi -pilottiprojekti on jatkunut tutustumalla HSL:n uuteen asiakastietojärjestelmään. Järjestelmän avulla on mahdollista luoda mittareita joukkoliikenteen käytöstä iän, sukupuolen ja asuinalueen perusteella.

LIIKELAITOKSET

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA -toimintakate
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-39 614	-12 505	32	41 585	13 781	33	1 971
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-24 500	-7 481	31	25 410	8 110	32	910
Liikelaitokset yhteensä	**-64 113**	**-19 986**	**31**	**66 995**	**21 891**	**33**	**2 882**

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	40 190	41 585	13 781	33	42 327
TOIMINTAMENOT	-37 964	-39 614	-12 505	32	-40 044
POISTOT	-1 405	-1 971	-476	24	-1 710
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	821	0	800		572
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	4	0	1		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	825	0	800		572
Poistoeron lisäys/vähennys	314	314	314		314
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 139	314	1 115		887

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2021	TOT 1-4 2021
Liikeylijäämä	0	800
Bruttoinvestoinnit	-2 300	-88

Talousarvion toteutuminen 2021

Pelastuslaitoksen alkuvuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoidusti. Toimintamenot ovat alittaneet talousarvion henkilöstökulujen ja poistojen osalta. Lisäksi on saatu liiketoiminnan muita tuottoja myydyistä ajoneuvoista, jotka olivat budjetoimattomia. Koko vuoden toimintamenojen ja -tuottojen on arvioitu toteutuvan ennakoidun mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Aluehallintovirasto (AVI) on antanut huomautuksen toimintavalmiuden puutteista lähinnä Vantaan alueella, ja velvoittaa korjaamaan mainitut puutteet pelastuslaitoksen esittämän toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Toimintavalmiutta parannetaan ensisijaisesti lisäämällä kärkiyksiköitä suunnitelman mukaisesti.

SOTE-/hyvinvointialueen valmistelua on jatkettu.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-4 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	23 623	25 410	8 110	32	25 460
TOIMINTAMENOT	-23 229	-24 500	-7 481	31	-24 856
POISTOT	-32	-10	-7	71	-10
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	362	900	621		593
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-195	-210	-69		-210
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	167	690	552		383
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	167	690	552		383

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2021	TOT 1-4 2021
Liikeylijäämä	900	621
Lainan korko	-159	-53
Korvaus peruspääomasta	-68	-23
Bruttoinvestoinnit	0	0

Pandemian vaikutus näkyi vielä alkuvuonna alhaisempana painotettujen toimenpiteiden ja asiakaskäyntien määränä.

Suoritettujen painotettujen toimenpiteiden määrä 1–4/2021 on 15 prosenttia yli vastaavan edellisvuoden tasosta. Tulos on ylijäämäinen.

Koko vuoden 2021 osalta tulos on ylijäämäinen. Ylijäämällä katetaan aikaisempien vuosien alijäämää.

Talousarvion toteutuminen 2021

Liikevaihto 1–4/2021 oli 8,1 milj. euroa vuoden 2021 talousarvion toteuma-asteen ollessa 32,7 prosenttia. Painotettujen toimenpiteiden osalta talousarvion toteuma-aste on 30,2 prosenttia. Asiakaskäyntien suhteen toteuma-aste on 28,0 prosenttia. Alkuvuoden alhaisempi painotettujen toimenpiteiden määrä ja asiakaskäynnit johtuivat pandemian vaikutuksesta. Talousarviossa on toiminta-avustusta 625 000 euroa, minkä on tarkoitus kattaa edellisten vuosien alijäämä sekä tasapainottaa vuoden 2021 taloutta.

Operatiiviset kulut 1–4/2021 olivat 7,5 milj. euroa talousarvion toteuma-asteen ollessa 30,2 prosenttia. Materiaalien ja palveluiden toteuma-aste oli 34,9 prosenttia. Alkuvuonna hankittiin aineita ja tarvikkeita normaalia enemmän johtuen välinehuollon ulkoistamisesta.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituserät 1–4/2021 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset.

Koko vuoden 2021 osalta ennusteen tilikauden ylijäämä on käyttösuunnitelman mukainen. Ennusteeseen on päivitetty välinehuollon vaikutus sekä alkuvuoden alhaisempi painotettujen toimenpiteiden määrän ja asiakaskäyntien vaikutus.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Tammi-huhtikuun 2021 aikana Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toimintavolyymi alkoi vähitellen palautua normaalille ja ennustetulle tasolle. Edelleen kuitenkin muutama henkilökunnan jäsen oli pois kliinisestä hoitotyöstä, ja turvallisuustekijöiden vuoksi muokatut työtavat hidastivat tuotantoa. Tämän vuoksi vuoden 2021 ennuste käyntien osalta on vähennetty 3,9 prosenttia (TA 2021 207 000, ennuste 199 000) ja toimenpiteiden osalta 2,2 prosenttia (TA 2021 450 000, ennuste 440 000).

Liikelaitoksessa aloitettiin vuoden 2020 aiheutuneen hoitovelan purku. Vuoden 2020 aikana oli muodostunut hoitojono sekä hoitotakuun että jatkohoitoaikojen osalta. Näitä jonoja ruvettiin purkamaan oman henkilökunnan tekemillä lisätöillä, joihin on olemassa erillinen sopimus. Koulu- ja neuvolaikäisten suun hoito on toteutunut suunnitellulla tavalla.

Koronaepidemian aikana kehitetty videovastaanottopalvelu on vakiintunut osaksi palvelutarjontaa pienten lasten tarkastuksissa, oikomishoidossa ja terveydenedistämisessä ja neuvonnassa. Kuntalaisten suun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen toimenpiteineen on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Terveydenedistämisen isommat yleisötapahtumat ovat jouduttu perumaan tai ne ovat toteutuneet digitaalisia palveluita hyödyntäen, sillä muunlaisia yleisötapahtumia ei ole ollut mahdollista toteuttaa pandemian aikana. Sosiaalisen median ja internetsivujen kautta välitettäviä terveydenedistämiseen liittyvää materiaalia on tuotettu aikaisempaa enemmän.

Suun terveydenhuollossa on kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa käynyt 48 642 asiakasta (38 902 vuoden 2020 vastaavana ajankohtana), tuotettu 38 725 hammaslääkärikäyntiä (33 075 vuoden 2020 vastaavana ajankohtana), 16 514 suuhygienistikäyntiä (12 628 vuoden 2020 vastaavana ajankohtana).

RAHASTOT

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitetaan Kivistön ja muiden keskusten kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Vuoden 2021 aikana rahastosta on rahoitettu mm. Tikkurilan jokirannan kehittämishankkeita. Aviapolis x -hankeen rakentaminen on alkamassa.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan 97.306.175,68 euroa. Lainasaamisten määrä oli 43.238.161,41 euroa. Arvio vuoden 2021 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 1.720.384,20 euroa ja koroista 108.424,79 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2021 on 55.896.823,26 euroa.

Loppuvuonna 2020 rahastosta on myönnetty yksi uusi laina määrältään 150.000 euroa, joka on nostettu alkuvuonna 2021.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään edullisia luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana.

Taloudellista neuvontaa ja ohjausta annetaan myös puhelinajoilla. Yksikön työntekijät avustavat tarvittaessa sosiaalitoimen työntekijöitä löytämään ratkaisuja asiakkaiden taloudellisiin ongelmiin.

Jonotusaika henkilökohtaiselle tapaamiselle on ollut lyhyt, noin 1–2 viikkoa.

Kaupungin sisäisiä yhteistyötahoja ovat mm. sosiaalityön eri yksiköt, sosiaali- ja potilasasiamies sekä VAV Asunnot Oy. Ulkoisina yhteistyötahoina ovat muut pääkaupunkiseudun sosiaalisen luototuksen yksiköt, talous- ja velkaneuvonta ja Takuusäätiö. Yhteistyötä tehdään asiakasasioissa myös seurakunnan diakoniatyön, edunvalvonnan, ulosottoviraston ja kolmannen sektorin kanssa.

Asiakkaat ovat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luoton hakemisen tarkoituksena oli alkuvuodesta vuonna 2021 velkojen järjestely. Yksikön tavoitteena on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja myös kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä kuntalaisten ylivelkaantumista.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla olivat ajalla 1.1. - 30.4.2021 yhteensä 9 894,68 euroa.
Sosiaalilautakunta on vahvistanut 13.6.2016 § 20 Vantaan sosiaalisen luototuksen lainakoroksi korkolain 633/1982 12 §:n mukaisen viitekoron. Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä kohtuullinen vuotuinen korko, joka kuitenkin voi olla enintään korkolain 633/1982 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko (Laki sosiaalisesta luototuksesta § 6).

Korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko on 0,00 prosenttia ajalla 1.1.- 30.6.2021.

Rahastossa oli käytettävissä 30.4.2021 luottojen myöntämiseen 651 422,25 euroa.

Luottoja myönnettiin 1.1-30.4.21 yhteensä 21. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 23 kpl. Kuntalaisilla esiintyy edelleen runsaasti ylivelkaantumista. Luottoja voitaisiin myöntää rahaston kannalta enemmänkin, mutta hakijoilla ei useinkaan ole realistisia mahdollisuuksia luoton takaisinmaksuun. Uusien asiakkaitten tavoittaminen on osoittautunut haasteelliseksi.

Luoton jo saaneille asiakkaille tehtiin 31 maksusuunnitelmaa rästiin jääneiden erien hoitamiseksi ja myönnettiin 71 lyhennysvapaata kuukautta.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi asetettiin 2004 luottotappioiden jääminen alle valtakunnallisen luottotappioprosentin kuusi (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä.

Rahaston luottotappiokirjaukset ovat 30.4.2021 mennessä yhteensä 331 867,83 euroa on 5,36 prosenttia 30.4.2021 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 6 078 932,80 euroa. Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Vahinkorahasto

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu noin 540 000 euroa, josta noin 48 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, 5 000 euroa vastuuvahinkoja ja noin 486 000 euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2021	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste	
INVESTOINTITULOT	**6 750**	**1 452**	**21,5**	**6 750**	
Rakentaminen	**-74 390**	**-8 099**	**10,9**	**-67 000**	
Uudisrakentaminen	-35 050	-4 279	12,2	-31 000	
Korjausrakentaminen	-36 320	-3 539	9,7	-33 500	
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-3 020	-281	9,3	-2 500	
Aineeton omaisuus	**-8 900**	**-1 740**	**19,6**	**-8 980**	
Julkinen käyttöomaisuus	**-40 000**	**-8 867**	**22,2**	**-44 500**	
Liikennealueet	-22 220	-5 786	26,0	-26 720	
Urheilualueet	-3 395	-351	10,3	-3 395	
Virkistysalueet	-1 140	-64	5,6	-1 140	
Ympäristörakentaminen	-4 245	-1 252	29,5	-4 245	
Yhteishankkeet	-3 000	-512	17,1	-3 000	
Vantaan ratikka	-6 000	-902	15,0	-6 000	
Irtain omaisuus	**-5 776**	**-556**	**9,6**	**-5 776**	
Kiinteä omaisuus	**-10 000**	**-2 670**	**26,7**	**-10 000**	
Osakkeet ja osuudet	**-1 500**	**0**		**-1 500**	
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	**-140 566**	**-21 932**	**15,6**	**-137 756**	
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	**-6 100**	**-592**	**9,7**	**-6 100**	
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	**-146 666**	**-22 524**	**15,4**	**-143 856**	
INVESTOINNIT NETTO	**-139 916**	**-21 072**	**15,1**	**-137 106**	

Rakentaminen

Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 7,4 milj. eurolla.

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten 2021 investointikustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 4 milj. eurolla. Alitus johtuu useiden hankealoitusten siirtymisestä myöhempään sekä tavoitebudjettien alituksista osassa toteutusvaiheessa olevista hankkeissa.

Osavuosikatsausjaksolla valmistui Vierumäen koulun vuokrapaviljonki.

Rakennusvaiheessa olivat mm. Leppäkorven koulun laajennus, Länsimäen päiväkoti ja Koisotien tukikohta. Paviljonkihankkeista rakennusvaiheeseen olivat edenneet mm. Tikkurilan paviljonkikoulu ja Aviapolis X-hanke.

Jokiniemen ala-astekoulutilojen laajennustyöt ja Koivukylän I päiväkoti olivat urakkakilpailutusvaiheessa. Samoin vuokrattavat kohteet Ruusupuun päiväkoti ja Rajakylä/Latupuisto päiväkotipaviljonki olivat kilpailutusvaiheessa. Suunnitteluvaiheessa olivat mm. Kelokuusen päiväkoti ja Elmon uimahalli.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Hakunilan urheilupuiston huoltorakennus, Mårtensdals bildningsrum laajennustyö, Korson päiväkoti sekä Varian Vehkalan ja Hiekkaharjun hankkeet. Esiselvitysvaiheessa olivat mm. Aviapoliksen kouluverkko, suunterveydenhuollon ja perhepalveluiden palveluverkot sekä Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo. Ajanjaksolla valmistuivat Vantaan lukioverkkoselvitys ja Hakunilan kouluverkkoselvitys.

VTK kiinteistöt Oy:n toimesta oli tekeillä Tikkurilassa HR-yksikön uusien toimitilojen muutostyöt. VAV:n Koisoniittyhanke Koivuhaassa oli suunnitteluvaiheessa. VTK Kiinteistöt Oy:n Tikkurilan Kielotie 13 hybridirakennus -hanke siirtyi alkuvuoden kilpailutusvaiheesta suunnitteluvaiheeseen. Samoin Jokiuoman päiväkoti oli suunnitteluvaiheessa. Vuokrahankkeista hankevalmisteluvaiheessa olivat Tikkurilan hyvinvointikeskus, Tikkurilan vanhustenkeskus ja Varia Vehkala.

Vuokraustoimin kaupunkikonsernin ulkopuolelta löytyi korvaavia tiloja Puhelinpalveluille ja Versotoiminalle, Psykologipalveluille, Perheoikeudellisen ja aikuissosiaalityöyksikölle sekä Tapaamispaikkatoiminnalle ja Lastensuojelulle. Kivistön palvelukeskittymästä vuokrattavien tilojen vuokrasopimukset on allekirjoitettu ja suunnitteluvaihe käynnistetty.

Korjausrakentaminen

Peruskorjaustyöohjelman ennustetaan alittavan määrärahat noin 2,8 milj. eurolla. Alitus johtuu pääosin hankkeiden aikatauluviiveistä, jotka ovat seurausta mm. koulu- ja päiväkotikorjausten väistötilojen puutteesta. Hankkeiden ajoitusta on pyritty aikatauluttamaan olemassa olevien väistötilojen käytettävyyden mukaan.

Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistui Ruokopillin päiväkodin osittainen peruskorjaus. Rakennusvaiheessa olivat mm. Leppäkorven koulun muutos- ja korjaustyöt, Kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus, Lummepolun päiväkodin osittainen peruskorjaus ja Håkansbölen kartanon talousrakennusten korjaustyöt. Kilterin koulun sekä Jokiniemen ala-astekoulun ja Jokiniemen entisen lukion muutos- ja korjaustyöt olivat urakkakilpailutusvaiheessa. Sisäilmaongelmien korjaustyöt jatkuivat monessa toimitilassa korjaustarpeiden mukaisesti. Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan 5,0 milj. euron määrärahojen puitteissa.

Suunnitteluvaiheessa olivat mm. Leppäkorven puukoulun peruskorjaustyöt ja entisen Variston koulurakennuksen muutostyöt päiväkotien väistötilat. Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Vierumäen koulun tilamuutokset ja Mårtensdals bildningsrum muutos- ja korjaustyöt.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 0,5 milj. eurolla. Alitus johtuu mm. Pähkinärinteen päiväkodin korjaustöiden siirtymisestä edelleen seuraavalle vuodelle. Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisesti. VTK Kiinteistöt Oy:llä oli meneillään henkilöstöhallinnon korvaavien toimitilojen muutostyöt osoitteessa Kielotie 14.

Aineeton omaisuus

Vuodelle 2021 aineetonta investointia on budjetoitu 8,9 milj. euroa. Investointiohjelma on edennyt suunnitellusti ja sen ennustetaan toteutuvan taloussuunnitelman mukaisesti. Investointiohjelman merkittävimmät hankkeet ovat Vantaan sähköinen arkisto, SAP BI-päivitys SAP BW/4HANA, MATTI-järjestelmän jatkokehitys, VaSa-Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä ja DigiOne, jonka kustannuksiin saadaan 50 prosenttia Business Finlandin avustusrahoitusta.

Julkinen käyttöomaisuus

Infran rakennustyöt ovat ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana edenneet pääosin työohjelman mukaisesti. Merkittävimpiä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat Vehkalan alueen kunnallistekniikan rakentaminen, Vantaankoskentien ja Leppäkorventien kevyen liikenteen väylän rakentaminen. Luhtitien rakentaminen puolestaan on alkamassa. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä kohteita ovat Tikkurilan Jokirannan puistot ja Ankkapuiston 3. vaihe. Urheilualueista merkittävin on Myyrmäen urheilupuiston 3. vaihe. Yhteishankkeissa Kehä III parantaminen etenee alkuperäistä suunnitelmaa nopeammin. Tämän vuoksi määrärahat ylitetään 4,5 milj. eurolla.

Vantaan ratikan suunnittelu on edistynyt katusuunnittelun, asemakaavoituksen ja kaavarunkotyön osalta. Katusuunnittelu on edennyt koko ratikkareitin varrella. Kaupunginhallitus päätti huhtikuussa, että ratikkalinja kulkee Ratatien tunnelista Tikkurilan juna-aseman alta. Ratasähkön osalta suunnittelutyö on myös aloitettu. Ratikkavarikon asemakaava tuli vireille huhtikuussa ja kaavaan liittyviä selvityksiä tehdään paraikaa. Erityisesti Helsingin ja Vantaan välistä yhteistyötä on tiivistetty liittyen ratikan reitin päätteeseen Mellunmäessä. Suunnitteluyhteistyötä tehdään aktiivisesti mm. HKL:n, HSL:n, ELYn, Väyläviraston ja Finavian kanssa. Seudullisen kaupunkiraideliikenneyhtiön perustamisen valmistelutyöt on aloitettu HKL:n kanssa.

Irtain omaisuus

Kaupunkistrategia ja -johdon toimialan irtaimen omaisuuden hankintoihin on Työllisyyspalveluiden Vernissakadun toimitilojen kalustamiseen varattu 20 000 euroa, joka toteutuu suunnitellusti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Irtaimen omaisuuden investointikohteet on siirretty toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Kaupunkikulttuurin toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Koronapandemiasta aiheutuvat tuotantokatkokset viivästyttävät mm. ajoneuvotoimituksia, joten vaadittujen toimitusaikojen toteutuminen on tällä hetkellä epävarmaa.

Kiinteä omaisuus

Kiinteää omaisuutta on hankittu noin 1,5 milj. eurolla noin 55 ha alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Alueet ovat yleiskaavan mukaisia asuin- viher-, maatalous- ja katualueita. Hankinnat ovat toteutuneet vapaaehtoisin kaupoin.

Osakkeet ja osuudet

Talousarvioon 2021 on varattu osakkeiden ja osuuksien ostoa varten 1,5 milj. euroa. Määrärahaa ei ole ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana käytetty. Tuloja on syntynyt 1,0 milj. euroa Vantaan kaupungin konserniyhtiöihin kuuluvan A-tulkkaus Oy:n osakkeiden myynneistä.

Liikelaitosten investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille vuodelle 2021 on 2,3 milj. euroa. Kaudella 1–4/2021 on käytetty noin 88 000 euroa, noin 4 prosenttia. Investointien ennustetaan toteutuvan määrärahojen suuruisina. Kokonaissummasta tilaukset jo tehty 1,1 milj. euron osalta.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen seurauksena, hoitoyksiköiden korvaushankinnat toteutetaan leasingsopimusjärjestelyillä.

HENKILÖSTÖ

	30.4.2020	30.4.2021
Kaupunkistrategia ja johto	479	506
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	508	511
Kaupunkikulttuuri	667	727
Sosiaali- ja terveystoimi	3 196	3 055
Suun terveydenhuollon liikelaitos	270	295
Kasvatus ja oppiminen	5 187	5 669
Kaupunkiympäristö	643	639
Yhteensä	**10 950**	**11 402**

Lähde: Kompassin henkilöstömäärä raportti

Vuoden 2020 yhteensä lukumäärä on laskettu ilman Suun terveydenhuollon välinehuollon henkilöstöä.

Henkilöstömäärän ja palkkamenojen kehitys

Kaupunkitasolla henkilöstömäärä kasvoi 432 hengellä verrattuna edellisvuoteen. Vakituisten palvelussuhteiden määrä kasvoi 2,1 prosenttia ja määräaikaisten 10,3 prosenttia. Vakituisen henkilöstön kasvu johtui pääosassa kasvatuksen ja oppimisen toimialan lisävakansseista. Määräaikaisen henkilöstön kasvun selittää kaupunkiympäristön ja johdon toimialalla määräaikainen työllisyyden kuntakokeilu ja kuntavaaleihin liittyvä määräaikainen lisätyövoiman tarve. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle on koronaepidemian vuoksi tarvittu lisätyövoimaa ml. tartuntojen jäljittäjät sekä rokotushenkilöstö.

Vuoden 2020 ja vuoden 2021 toimialakohtaisia henkilöstömääriä vertaillessa on huomioitava muilta toimialaloilta sosiaali- ja terveystoimeen siirretty henkilöstö, joka nosti tarkasteluajankohtana sosiaali- ja terveystoimeen toimialan henkilöstömäärää keväällä 2020. Esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2020 luvuista on poissa 155 lastenhoitajaa, jotka siirtyivät työskentelemään koronaepidemian aikaisiin tehtäviin sosiaali- ja terveystoimen vanhus- ja vammaispalveluiden palvelualueelle. Myös muilta toimialoita siirtyi pienempiä määriä henkilökuntaa sosiaali- ja terveystoimeen määräajaksi koronapandemian puhjettua. Vastaavasta syystä sosiaali- ja terveystoimen toimialan henkilöstömäärä on siten pienempi vuonna 2021 kuin vuonna 2020.

Palkkamenot olivat 142,3 milj. euroa, joka on 8,6 milj. euroa (6,4 %) enemmän kuin edellisenä vuotena. Palkkamenoja nosti vakituisen sekä määräaikaisen henkilöstömäärän kasvu sekä kunta-alan virka- ja työehtosopimuksiin 1.8.2020 kaikille sopimusaloille (sopimuksesta riippuen 0,87 % - 1,65 %) maksuun tulleet yleiskorotukset. Lisäksi sopimusalakohtaiset paikalliset järjestelyerät nostavat palkkamenoja 1.4.2021 alkaen. Paikallisten erien palkkavaikutus on 0,8 prosenttia. Maksatukseen ehti huhtikuun loppuun mennessä opettajien sekä osa kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sekä teknisen sopimuksen järjestelyeräratkaisuista.

Palkkausjärjestelmien kehittäminen

Vantaan kaupunki työnantaja ja henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat neuvotelleet kustannusvaikutuksiltaan 0,8 prosentin suuruisista paikallisista järjestelyeristä. Huhtikuun loppuun mennessä ehdittiin neuvotella hammaslääkärien, opettajien, teknisen sopimuksen ja kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkoista. Järjestelyvaraerät nostivat mm. kotihoidon sairaanhoitajien ja lähihoitajien sekä ensihoitajien, sairaankuljettajien, kuraattorien puheterapeuttien, varhaiskasvatusopettajien, päiväkodin johtajien ja uimahallityöntekijöiden tehtäväkohtaisia palkkoja. Osa korotuksista sovittiin jaettavaksi henkilökohtaisina lisinä, joiden perusteena on henkilön työsuoritukset.

Henkilöstön saatavuus

Rekrytoinnissa on jatkettu anonyymin rekrytoinnin vakiinnuttamista rekrytoinnin työkaluksi. Lisäksi toimialojen kanssa on tehty yhteistyötä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi mm. oppilaitosyhteistyötä tiivistämällä harjoittelukäytänteiden kehittämiseksi. Edelleen hakukanavia ja ilmoituskäytänteitä on kehitetty sekä annettu laajempaa tukea esimiehille mm. tartuntatautijäljittäjiä rekrytoitaessa.

Henkilöstön kehittäminen

Toimialat ovat tuottaneet aivan normaalisti koulutussuunnitelmansa vuodelle 2021. Osaamisen kehittämisen vuosikellot toimivat toimialoilla suunnitelmien mukaisesti, joskin verkon kautta. Yhteistyö uuden henkilöstökoulutuksen järjestäjän Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa on käynnistynyt sujuvasti. Metropolia on tuottanut alkuvuodesta jo henkilöstökoulutusta Vantaalle. Valmennusten ja koulutusten kokonaismäärät ovat poikkeusolojen myötä vähentyneet, mutta etävalmennusten määrä on lisääntynyt. Kaiken kaikkiaan etäpalveluiden käyttö ja -osaaminen on vahvasti lisääntynyt.

Strategiset kehittämiskumppanit kilpailutettiin vuoden 2020 aikana kaupunkitasoisesti ja uudet johtamisen, esimiestyön ja työyhteisön sopimuskumppanit tarjoavat palvelujaan toimialoille. Sopimukset astuivat voimaan kevään aikana. Palveluvalikkoa on uudistettu niin, että nyt on palveluissa selkeästi ylimmälle johdolle kohdennettuja palveluita. Toimialoja on informoitu ja ohjattu uusien sopimuskumppaneiden käyttöön.

Osa palvelualueista on käynnistänyt verkkovalmennusten suunnittelun ja tuotannon valmistelun Oppiva verkko-oppimisalustaan. Toimialat saavat tukea ja ohjausta tälle työlleen kehittämispalveluista. Kaupunkitasoisesti oppimisalustalla on myös jokaiselle uudelle työntekijälle suunnattu Uusien työntekijöiden perehdytysvalmennus, jonka työntekijät suorittavat itsenäisesti. Kevään aikana Oppivaan avautuu vielä lisää verkkovalmennuksia.

Poikkeustilanteessa on edelleen tuotettu poikkeuspalveluja henkilöstölle ja esimiehille. Tällaisia palveluja on mm. koko henkilöstölle suunnattuja Voimavaroja arkeen-webinaarit tai soten esimiehille tarkoitettu päivystävä työnohjaajapalvelu.

Henkilöstöjohtamisen laatuhankkeessa kehitetään esimiesten osaamista

Viime vuonna käynnistetty henkilöstöjohtamisen laatuhanke on jatkunut myös vuoden 2021 alussa. Eri palvelualueilla on käynnistetty erilaisia esimiesten valmennusohjelmia, lisäksi rekrytointia ja markkinointiviestintää on kehitetty vahvasti eri ammattiryhmien osalta. Kevään aikana tehtiin ulkoisen konsultin toteuttama uusintakartoitus ammattiryhmille. Koko hankkeen tavoitteena on kehittää hyvää työnantajakuvaa, hyviä rekrytointikäytänteitä, vahvistaa hyvää johtamista sekä luoda houkuttelevia työyhteisöjä, joihin halutaan tulla ja joissa halutaan tehdä työtä.

Työhyvinvoinnin arviointia ja tuloksia

Vuoden 2021 kolmen ensimmäisen kuukauden sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (Lähde Hijat: 3kk/21: 4,30 ja 3kk/20: 5,07 %). Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet esimiesten tukena yhteensä 218 henkilön työkykyhaasteiden selvittämisessä. Yli 90 päivän sairauspoissaoloja on ollut 266 henkilöllä, näistä jatkosuunnitelma työhön palaamiseksi on tehty 91 prosentille.

Alkuvuoden aikana työyksiköt ovat käsitelleet Kunta10 tulokset, nostaneet kehittämiskohteet ja kirjanneet ne portaaliin. Myös työolojen haittojen ja vaarojen arvioinnit on tehty alkuvuoden aikana.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosiraportissa raportoidaan Vantaan kaupungin merkittävimpien tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta ajalta 1.1.-30.4.2021. Raportin tiedot perustuvat konserniohjauksen lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien huhtikuun 2021 loppuun mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin keskeneräisiä, mistä johtuen huhtikuun osalta toimitetut tiedot ovat ennusteita. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konserniohjaus.

Vantaa
Vanda

SUURIMPIEN TYTÄRYHTIÖIDEN RAPORTTI 1-4/2021

LIITE: Kaupunginhallitus 24.05.2021 / 33 §

SISÄLLYSLUETTELO

OLENNAISET TAPAHTUMAT VANTAAN KAUPUNKIKONSERNISSA JA KAUPUNGIN OSAKKUUSYHTEISÖISSÄ....1

SUURTEN TYTÄRYHTIÖIDEN TUNNUSLUKUJA....3

VANTAAN ENERGIA OY....4

VAV YHTYMÄ OY....7

VTK KIINTEISTÖT OY....10

VANTAAN TILAPALVELUT VANTTI OY....13

MERCURIA KAUPPAOPPILAITOS OY....17

VANTAAN TYÖTERVEYS OY....20

KAUNIALAN SAIRAALA OY....22

Julkaisija
Vantaan kaupunki
05/2021
Konserniohjaus ja -valvonta
Kansikuva: Vantaan kaupungin Aineistopankki, Pertti Raami

OLENNAISET TAPAHTUMAT VANTAAN KAUPUNKIKONSERNISSA JA KAUPUNGIN OSAKKUUSYHTEISÖISSÄ

Koronapandemia on vaikuttanut edelleen konserniyhteisöistä merkittävimmin Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ja Kaunialan Sairaala Oy:n toimintaan, VAV-konserniin sekä Mercuria kauppaoppilaitos Oy:öön.

VAV-konsernissa korona-aika viivästyttää asuntojen sisäpuolisia PTS-korjauksia. Ennusteen mukaan budjetoiduista korjauksista jäänee toteutumatta ainakin 10 %. Asunnon sisäpuolisia korjauksia tehdään vain asukkaan suostumuksella ja korona huomioiden.

Koronaepidemia vaikuttaa edelleen merkittävästi Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n toimintaan ja taloudelliseen tilanteeseen. Yhtiön budjetti vuodelle 2021 on laadittu oletuksella, että Koronaepidemia ei enää kuluvana vuonna vaikuttaisi asiakkaan toimintaan. Maaliskuun jälkeen yhtiön tulosennuste oli n. 219 t€. Loppuvuoden tarkalla kuluseurannalla yhtiö odottaa, että budjetoitu tulos 514 000 € saavutettaisiin.

Mercuriassa opetusta on toteutettu kokonaan etänä 11.4 asti, jonka jälkeen on palattu nk. hybridimalliin. Noin kolmasosa opiskelijayhteisön opiskelijoista on vuoroviikoin läsnä Mercuria-talossa. Etäopetus on tuonut edelleen säästöjä mm. kiinteistö- ja opiskelijaruokailukustannuksissa.

Kaunialan Sairaala Oy:ssa oli vuoden ensimmäisen kvartaalin aikana kaksi koronatartuntoja sairaalan kahdella eri osastolla, huolimatta siitä, että henkilöstön ja pitkäaikaisasukkaiden rokotukset olivat pääosin tehty tammi-helmikuun aikana. Koronaepidemia lisää toiminnan epävarmuutta sekä voi laskea käyttöastetta. Yhtiön tilikauden 2020 tulos kasvatti yhtiön omaa pääomaa, eikä oman pääoman menettämiseen liity enää viime vuoden kaltaista merkittävää riskiä.

VTK Kiinteistöt Oy:n toiminnassa merkittävimpänä hankkeena Kielotie 13:n hybridirakennuksen rakennuttaminen alkaa 2021 ja sen on määrä valmistua vuonna 2025. Hankkeen kustannusarvio on n. 60 milj. euroa. Hankkeen urakoitsijaksi valittiin 3/2021 Lehto Tilat Oy. Kilpailualue koostuu VTK Kiinteistöt Oy:n omistamasta kiinteistöstä sekä lisäksi osasta Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä ja katualueista.

Kaupunginhallitus päätti A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnistä 16.11.2020. Kauppa pantiin täytäntöön ja osakkeiden omistus siirtyi 4.1.2021.

Kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelma käsittää myös konserniyhteisöjen toiminnan. Ohjelman toimenpiteiden valmistelu käynnistyi raportointikaudella kaupungin ja konserniyhteisöjen yhteistyönä. Osana tuottavuus- ja kasvuohjelmaa VAV ja kaupunki valmistelevat neljän hoivakiinteistön kauppaa ja takaisinvuokrausta. Konsernijaosto antoi ennakkosuostumuksen järjestelylle 20.4.2021.

Osana Vantaan kaupungin tuottavuus- ja talousohjelman rakenteellisten muutoksien valmistelua kevään aikana on valmisteltu selvitys Vantaan siivous-, ateria ja kiinteistöpalveluiden järjestämisen tulevaisuudesta ja se valmistuu kesällä 2021. Selvitykseen on osallistettu kaupungin toimialojen, tilaajatoiminnon ja Vantin johtoa haastatteluin sekä yhteisten työpajojen avulla.

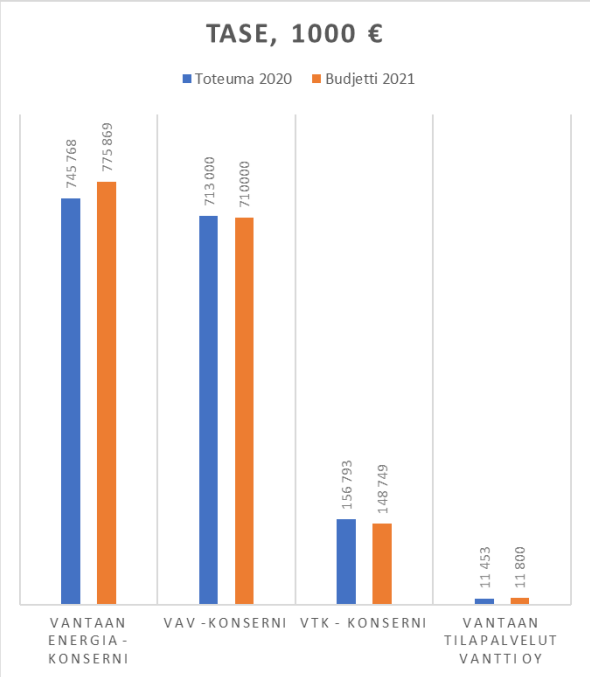
Konsernirakenteen tarkasteluun ja selkeyttämiseen liittyvät toimet ovat jatkuneet raportointikauden aikana. Keväällä 2020 käynnistetyn järjestelyn myötä Kiinteistö Oy Vantaan Maarukka sulautui Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkotiin vuodenvaihteessa 2020–2021. Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkoti puretaan ja sen omistama rakennus siirtyy kaupungin omistukseen. Myös Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti puretaan selvitystilan kautta.

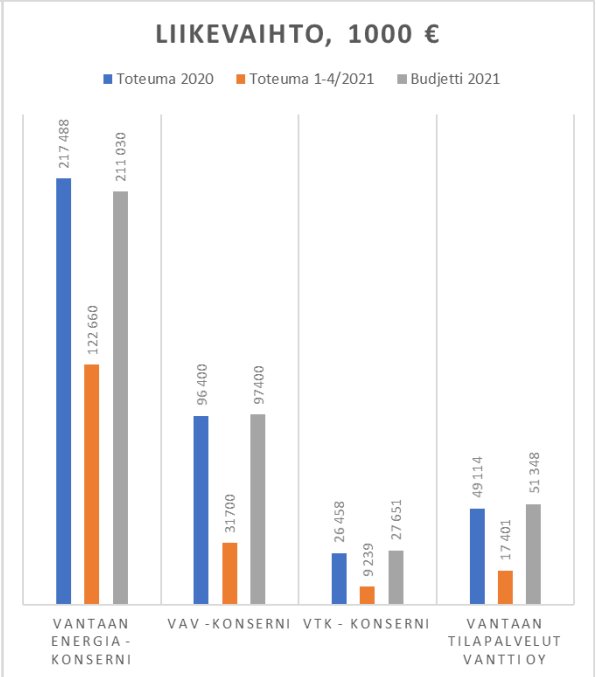
Konserniyhtiöille on vahvistettu omistajapoliittiset linjaukset loppuvuoden 2020 ja kevään 2021 aikana. Omistajapoliittisiin linjauksiin sisältyvät osaamisvaateet toimivat lähtökohtana hallitusten jäsenten nimeämisessä kuntavaalien jälkeisissä paikkajakoneuvotteluissa.

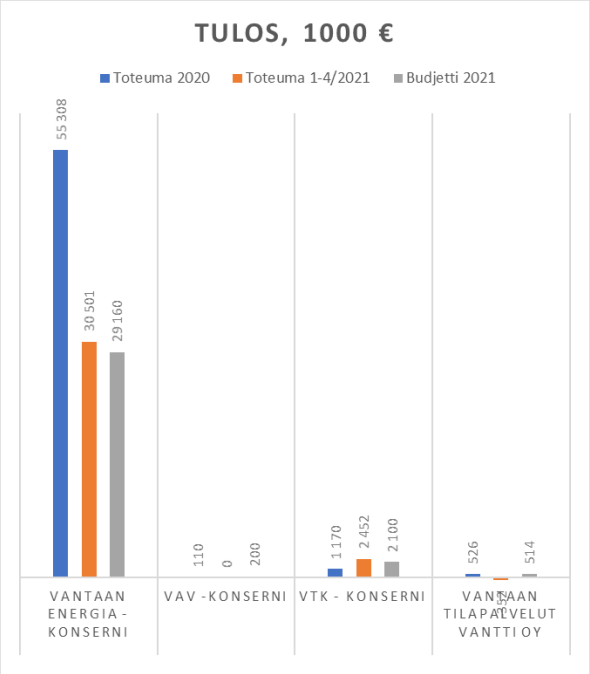
Konserniohjauksen keskeinen ohjeistus uudistui syksyllä 2020. Konserniyhtiöt ovat käsitelleet ohjeistuksen hallituksissa ja ohjeistus tuodaan yhtiökokousten hyväksyttäväksi kevään 2021 varsinaisissa tai syksyn 2021 ylimääräisissä yhtiökokouksissa.

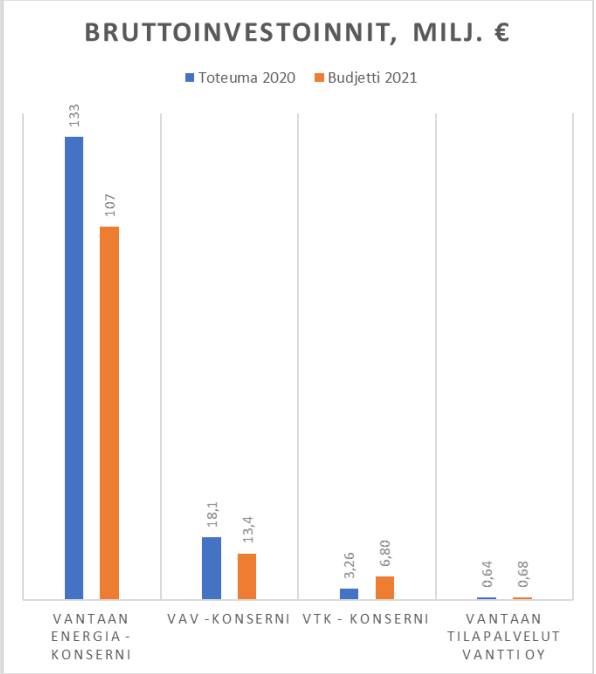
Vantaa-konsernin hallituksen jäsenille suunnattu hallitusosaajan valmennusohjelma käynnistyi huhtikuussa 2021. Kaikki Vantaa-konsernin yhtiöiden hallituksissa toimivat henkilöt suorittavat valmennusohjelman, johon kuuluu yhteensä seitsemän osiota. Valmennusohjelman aiheena on mm. omistajaohjauksen tavoitteet ja ohjeistus Vantaalla, hallitustyöskentelyn keskeiset teemat vuosittain, yhtiön strateginen ohjaus, hallituksen velvollisuudet ja vastuu, talouden seuranta, viestintä sekä julkisuuskysymykset.

SUURTEN TYTÄRYHTIÖIDEN TUNNUSLUKUJA

VANTAAN ENERGIA OY

Vantaan Energia on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä, joka tuottaa sähköä ja kaukolämpöä sekä myy lämpöpalveluita. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 prosenttia ja Helsingin kaupunki 40 prosenttia.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantaan Energia on yksi merkittävimmistä kaupunkienergiayhtiöistä. Yhtiö laajentaa jätevoimalaansa kaupallisen jätteen ja rejektin hyödyntämiseen, laajennus valmistuu vuonna 2022. Hiilestä luovutaan polttoaineena samana vuonna. Tuulivoimaan panostetaan edelleen tulevina vuosina. Fossiilittomalle tuotannolle luodaan muutoinkin edellytyksiä. Lämmön hinnoittelu asiakkaille pidetään kilpailukykyisenä.

Vantaan Energia tutkii mm. lämmön kausivarastoinnin ja geotermisen energian tuotannon mahdollisuuksia. Asiakkaiden hukkalämmöt hyödynnetään energiatuotannossa.

Yhtiön sähkön vähittäismyynti ja asiakaspalvelutoiminnot on siirretty Oomi Energialle ja Ensin Palveluihin. Vantaan Energia toimii palvelujen tuottajana Vantaan Energia Keski-Uusimaa Oy:lle, joka harjoittaa kaukolämpötoimintaa Järvenpää-Tuusula alueella.

Tuloskehitys ja investoinnit

Tuloskehitys pysyy yhtiössä ennusteiden mukaan vakaana hyvällä tasolla. Lähivuosien investointitaso on merkittävä pyrittäessä fossiilittomaan tuotantoon vuoteen 2026 mennessä. Investoinnit ovat noin 100 M€ vuodessa.

Avainluvut 1000 €	Enn. 2021	TP 2020
Liikevaihto	227 781	217 488
Liikevoitto	42 672	64 059
Tilikauden tulos	32 867	55 308
Taseen loppusumma	802 067	745 768
Henkilöstön lkm	287	301
Bruttoinvestoinnit	111 179	133 194
Kassavarat	13 798	28 599
Quick ratio	1,2	0,9
Omavaraisuusaste	41,1	42,6
Pitkäaikainen vieras pääoma	413 789	329 242
Leasingvastuut	120 345	129 322

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konserniin kohdistuu jatkuvasti riskejä, joista tärkeimmät on määritetty avainriskeiksi ja joille on tehty hallintasuunnitelmat.

Keskeinen riski on poliittiseen päätöksentekoon liittyvä riski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin. Hallitus on antanut tämän vuoden alussa esityksen sähkömarkkinalain muutoksesta. Todennäköiset muutokset vaikuttavat alentavasti Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n tuottotasoon v.2022 alkaen.

Toimialalla voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallinnan keinoina ovat tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Koronaviruspandemian kanssa on yhtiössä eletty nyt yksi vuosi. Toimitusjohtaja apunaan laajennettu johtoryhmä vastaa tilanteen johtamisesta ja seurannasta. Vantaan Energia on kriisin etenemisen mukaisesti ottanut käyttöön tarvittavia rajoituksia ja ohjeistuksia toiminnassaan ja toteuttanut varautumis- ja valmiussuunnitelmiaan. Vantaan Energia tekee nyt suunnitelmaa vaiheittaista palaamista ns. normaalitilaan.

Tulevaisuuden näkymät ovat lupaavat jätteen energiahyödyntämisen ja fossiilisista tuotantopolttoaineista luopumisen näkökulmasta. Yhtiö jatkaa vastuullisesti omien päästöjensä vähentämistä. Kylmän alkuvuoden takia maakaasukäyttöisten lämpökeskusten tuottamaa energiaa on tarvittu suunniteltua enemmän. Lämpökeskusten käyttö on nostanut ominaispäästöjen ennustetta vuoden osalta, minkä takia ilmastonmuutokseen liittyvää tavoiteta ei välttämättä tulla saavuttamaan.

Tavoite	Mittari	To-teuma 2020	Tavoite-taso 2021	Tavoite-taso 2022	Tavoite-taso 2023	Tavoite-taso 2024	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Tuloksellisuus	Konsernin liikevoitto M€	64,1M€	41,1 M€	44,9 M€	52,4 M€	57 M€	42,7M€	Toteutuu täysin
Pääomatehokkuus	Konsernin ROIC	8,7 %	6,1 %	5,4 %	6,8 %	6,7 %	6,4 %	Toteutuu täysin
Osingonjakotavoite	%-osuus tilikauden tuloksesta	35 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Työturvallisuus	Tapaturmia miljoonaa työtuntia kohti	13,2	9,8	7,8	3,9	2	8	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet								
Henkilöstötyytyväisyys	Kysely , asteikko 1-5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	3,7	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Ilmastomuutoksen hillintä	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta , g/kWh	111	117	107	93	93	122	Toteutuu osittain

VAV YHTYMÄ OY

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kahdesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy ja VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy rakennuttaa ja hallinnoi valtion tukemia ara-asuntoja, jotka muodostavat enemmistön konsernin asuntokannasta. VAV Yhtymä Oy rakennuttaa ja hallinnoi muita kohtuuhintaisia asuntoja ja VAV Palvelukodit Oy palveluasuntoja.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Toiminta on alkuvuodesta toteutunut suunnitellusti paitsi uustuotannon investointien ja korjaustoiminnan osalta. Uustuotannon hankkeet ovat viivästyneet mm. suunnitteluun ja pysäköintiratkaisuihin liittyvien haasteiden takia. Tänä vuonna valmistuu 240 asuntoa. Perintökuja 9:ään valmistui maaliskuussa 100 asuntoa ja Veturikuja 8:aan 140 asuntoa tämän vuoden loppuun mennessä. Suunnittelussa on 548 asuntoa. Ensi vuonna valmistunee vain yksi kiinteistö Perintötielle 145 asuntoa.

Korona-aika viivästyttää asuntojen sisäpuolisia PTS-korjauksia. Budjetoiduista korjauksista jäänee toteutumatta ainakin 10 %. Asunnon sisäpuolisia korjauksia tehdään vain asukkaan suostumuksella ja korona huomioiden. Henkilöstön etätyökäytäntöä tullaan jatkamaan korona-ajan jälkeen saatujen hyvien kokemusten perusteella. Sähköisiä palveluja lisäämällä ja hyvillä teknisillä ratkaisuilla työt ovat sujuneet. Esimerkiksi vuokrasuhteisiin liittyvät saatavat ovat pysyneet viime vuoden tapaan kohtuullisina. Myös henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet etätöissä.

VAV myi rivitalokiinteistön tammikuussa 2021, jossa asuntoja oli 11 kpl.

VAV valmistelee yhdessä kaupungin kanssa hoiva-asuntokiinteistöjen ostoa VAV-konserniin.

Vuonna 2020 VAV ja kaupunki nostivat yhdessä kanteen yritysjärjestelyissä virheellistä veroneuvontaa antanutta asiantuntijaorganisaatiota vastaan.

Tuloskehitys ja investoinnit

Investoinnit jäävät suunniteltua pienemmiksi. Suunnittelussa olevista kiinteistöistä vain Perintötie 9 saatiin viime vuoden lopulla rakenteille. Kaikkiaan 403 asunnon rakentamisen aloitus on viivästynyt.

Avainluvut, K	Ennuste 2021	TP 2020
Liikevaihto	97,4 M€	96,4 M€
Liikevoitto	14,2 M€	26 M€
Tilikauden tulos	0,2 M€	110 000 €
Taseen loppusumma	710 M€	713 M€
Henkilöstön lkm	54	55
Bruttoinvestoinnit	13,4 M€	18,1 M€
Quick ratio	2	2,5
Omavaraisuusaste	27,5	28,5
Pitkäaikainen vieras pääoma	454 M€	483 M€
Leasingvastuut	16 000 €	11 000 €

Korkea vuokrausaste n. 99,0 % takaa tasaisen vuokratuottokertymän, jolla katetaan yhtiön kiinteistöjen ylläpidon,

korjausten ja vieraan pääoman kulut. Vuokria tarkistettiin 0,42 % 1.3. alkaen. ARA-asuntojen keskivuokra on 12,33 €/m2/kk.

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Vuokra-asuntojen suuri kysyntä on jatkunut ja vain 1,3 % hakijoista saa VAV:n asunnon. Riittämätön tonttitarjonta estää uustuotannon tavoitteen saavuttamisen. Asukkaiden vuokranmaksukyvyn heikentyminen työpaikkojen menetysten ja lomautusten takia. Alhainen korkotaso on mahdollistanut velkakirjaehtojen mukaisten lyhennysten ylitykset. Velan parempi hallinta antaa mahdollisuuden vuokratason vakauteen ja mahdollisuuteen säilyttää asunnot hyvässä kunnossa. Koronatilanne vaikuttaa sähkön ja veden kulutuksen tavoitteen saavuttamiseen, sillä kiinteistöissä on suurempi kuormitus, kun asunnoissa vietetty aika on lisääntynyt.

Tavoite	Mittari	To-teuma 2020	Tavoitetaso 2021	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2024	Mittarien ti-lanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Tulostavoite	-VAV Yhtymä Oy (%:a liike-vaihdosta) -VAV Asunnot Oy (€ vähin-tään) -VAV Palvelu-kodit Oy (€ vä-hintään.		2% 0 0	2% 0 0	2% 0 0	2% 0 0	3 % 0 0	To-teu-tuu täy-sin
Asuntotuo-tanto	as/vuosi		220	416	133	350	100 asuntoa	To-teu-tuu täy-sin
Käyttöaste	%		99	99	99	99	98,8 %	To-teu-tuu täy-sin
Ylläpitokus-tannusten hillitseminen	Kustannuske-hitys vastaa yleistä kustan-nuskehitystä.		Kustannus-kehitys vas-taa yleistä kustannus-kehitystä.	Kustannus-kehitys vas-taa yleistä kustannus-kehitystä.	Kustannus-kehitys vas-taa yleistä kustannus-kehitystä.	Kustannus-kehitys vas-taa yleistä kustannus-kehitystä.	Kustannus-kehitys vas-taa yleistä kustannus-kehitystä.	To-teu-tuu täy-sin

Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Korjaustoiminta (PTS)	Milj. €		14,3	15,9	15,3	16,3	4,2	Ei tietoa ☐
Asiakastyytyväisyys	NPS-indeksi		38	38,5	39	39,5	51,3	Toteutuu täysin ■
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet								
Työtyytyväisyys	Eläkeyhtiö Elon vertailu		Yli vertailuaineiston ka:n.	Yli vertailuaineiston ka:n.	Yli vertailuaineiston ka:n.	Yli vertailuaineiston ka:n.	Kysely meneillään	Ei tietoa ☐
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä /vuosi		3,5	3,5	3,5	3,5	1,5	Toteutuu täysin ■
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Sähkön kulutus	kWh/rm3		4,6	4,7	4,8	4,8	1,66	Toteutuu osittain ◧
Lämpöenergia	kWh/rm3 (Normeerattu indeksi)		41,5 (-1,2%)	41 (-1,2)	40,5 (-1,2)	40,5 (-1,0)	19,07	Toteutuu täysin ■
Veden kulutus	m3/ahm2		1,84	1,81	1,77	1,73	0,62	Toteutuu osittain ◧
Sekajätteen vähentäminen	suhteellinen osuus kokonaisjätemäärästä, %		80	78	77	75	77,1	Toteutuu täysin ■

VTK KIINTEISTÖT OY

VTK Kiinteistöt Oy vuokraa kaupungille ja muille Vantaalla toimiville toimijoille kiinteistöjä, rakennuksia ja huoneistoja sekä toimii rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä vantaalaisissa kohteissa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Yhtiön toiminta on toteutunut suunnitellusti vuoden ensimmäisellä kvartaalilla. Kielotie 13:n hybridirakennuksen rakennuttaminen alkaa 2021 ja se valmistuu vuonna 2025. Hankkeen kustannusarvio on n. 60 milj. euroa. Hankkeen urakoitsijaksi valittiin 3/2021 Lehto Tilat Oy. Kilpailualue koostuu VTK Kiinteistöt Oy:n omistamasta kiinteistöstä sekä lisäksi osasta Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä ja katualueista.

Jokiuoman päiväkodin investointihankkeen n. 10,4 milj. euroa suunnittelu on aloitettu ja rakennus valmistuu 8/2022.

Tuloskehitys ja investoinnit

Avainluvut (t€, K)	Ennuste 2021	TP 2020
Liikevaihto	27 651	26 458
Liikevoitto	3 671	2 456
Tilikauden tulos	2 100	1 170
Taseen loppusumma	148 749	156 793
Henkilöstön lkm	6	6
Bruttoinvestoinnit	6 800	3 262
Kassavarat	3 182	6 655
Quick ratio	0,5	0,4
Omavaraisuusaste emoyhtiö*)	26,5	29,3
Pitkäaikainen vieras pääoma	87 050	94 789
Leasingvastuut	33 200	35 288
*) sis. Leasingvastuut		

Luvut: toteuma 1-3/21 + budj. 4/21. Konsernin tulos muodostui tarkastelujaksolla budjetoitua 0,3 milj. euroa parempana. VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta oli 30.4 lopussa yhteensä 92,5 milj. euroa. VTK-Konsernin tytäryhtiöille ei ole lainoja. VTK:n 4/21 erääntyneen Handelsbankenin 10 milj. laina jälleenrahoitettiin huhtikuussa.

Konsernin investoinnit 1-4/21 olivat 1,1 milj. euroa, koostuen pääosin Kielotie 13:n maankäyttökorvauksesta ja määräalojen vaihdosta. Kivistön Putkijäte Oy:n investoinnit olivat 0,1 milj. euroa. Konsernin investointiennuste vuodelle 2021 on n. 6,8 milj. euroa.

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, jonka vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään. Lisäksi valtaosa yhtiön uudesta rakennuskannasta on valmistunut 2000-luvulla ja ovat tulossa peruskorjausikään. Mikäli peruskorjausten kanssa rinnan tehdään uusia isoja investointeja, yhtiön taloutta rasittavat samanaikaisesti peruskorjausten ja uustuotannon kustannukset.

Lainojen korkotaso muodostaa rahoitusriskin, sillä lähivuodet voivat muodostua rahoituksellisesti haasteelliseksi, mikäli korkotasoissa tapahtuu huomattavaa nousua, jolloin maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttäisiin toimiin lainojen järjestelemiseksi. Rakennuksen ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivalla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huollolla ja ylläpidolla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla. Kiinteistöjen, lähinnä koulujen, sisäilmaongelmien korjaukset tehdään laaditun suunnitelman mukaisesti.

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta ja tontinluovutuskilpailu aloitetaan 2021 vuoden syksyllä. Tontinluovutuskilpailun tavoitteena on luoda korkeatasoinen asuinkorttelikokonaisuus, jossa toiminnalliset, arkkitehtoniset, tekniset ja taloudelliset vaatimukset on ratkaistu tasapainoisesti ja jossa yhdistyy asuminen ja virikkeellinen urbaani katuympäristö. Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman laajennuksen toteutus siirtynee vuodelle 2022, hankkeen kustannusarvio n. 6 milj. euroa, ja se toteutetaan omarahoituksella. Peruskorjaus- ja ympäristövastuutavoitteisiin liittyvät investoinnit toteutetaan kesän ja syksyn aikana. Toimenpiteiden vaikutukset jakautuvat useammalle vuodelle.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoite-taso 2021	Tavoite-taso 2022	Tavoite-taso 2023	Tavoite-taso 2024	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Omavaraisuusaste	%	29,3	26,5	24	24	24	30	Toteutuu täysin
Tulos	milj. eur	3,3	2,0	2,0	2,0	2,0	2,6	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste	%	95	93	93	93	93	94	Toteutuu täysin
Liikevaihdosta vähintään n. 10% käytetään peruskorjauksiin, tavoitteena terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitiat (sisältäen sisäilmaparannukset)	n. 10% liikevaihdosta, milj. eur	5	10	10	10	10	5	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Energian säästö Co2- päästöistä % (2018 vertailukelpoinen lähtötaso 9 305 tCo2/a)	(Mwh) CO2 / %	-1	-2,0	-3,0	-2,0	-2,0	-0,05	Toteutuu täysin

VANTAAN TILAPALVELUT VANTTI OY

Vantti on Vantaan kaupungin kokonaan omistama in house -yhtiö, tuottaa ateria-, puhtaus-, kiinteistö- sekä aula- ja turvapalveluja Vantaan kaupungille.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantin hallitus vahvisti Ihmisen kokoinen-strategian painopisteineen marraskuussa 2020. Ihmisen kokoinen-strategian toiminnallistamiseksi ja toimintatapojen uudistamiseksi Vantti osallistaa vuoden 2021 aikana koko organisaation keskustelemaan ja pohtimaan omaa rooliaan strategian toteuttamisessa. Tässä työssä Vantti käyttää apuna dialogiin perustuvaa työskentelymenetelmää. Menetelmällä yhtiö pyrkii saamaan aikaiseksi aikaan aitoa muutosta ja uudistumista, jonka tavoitteena on parantamaa koko yrityksen palvelukulttuuria ja erityisesti asiakastyytyväisyyttä.

Osana Vantaan kaupungin tuottavuus- ja talousohjelman rakenteellisten muutoksien valmistelua laaditaan selvitys Vantaan siivous-, ateria ja kiinteistöpalveluiden järjestämisen tulevaisuudesta. Selvitys valmistuu kesän 2021 aikana. Myös Vantin johtoryhmä on osallistunut tehtävään selvitykseen. Selvityksen laatimisesta on viestitty henkilöstölle avoimesti. Viestinnän ydin on, että meneillään oleva selvitys selkiyttää ja linjaa Vantin roolia tulevaisuudessa osana kaupunkiorganisaatiota ja on siten Vantille positiivinen asia.

Maan hallitus on joulukuussa 2020 esittänyt eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista. Hallitus esittää sosiaali- terveydenhuollon, pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lähtien. Kunta ei tule olemaan hyvinvointialueen sidosyksikkö eikä sidosyksikkösääntely siten voi tulla sovellettavaksi kunnan ja hyvinvointialueiden välisissä toimissa. Tulevaisuudessa Vantti ei voi tarjota palvelujaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen asiakkaille, ellei hyvinvointialue ole yhtiön osakkeenomistaja.

Vantaan kaupunki on 2019 teettänyt keittiöverkkoselvityksen, jossa arvioidaan erilaisia toimintamalleja kaupungin ateriapalvelujen tuottamiseen. Erilaisten toimintamallien pilotointivaiheen jälkeen Vantaan kaupunki valitsee tarkoitukseensa sopivimman/sopivimmat ateriapalvelujen tuotantomallit. Pilotointi käynnistyi 2020 elokuussa ja kestää vuoden ajan. Vantaan kaupungin tekemät ratkaisut vaikuttavat merkittävästi Vantin ateriapalveluiden tuotantoratkaisuihin.

Keittiöverkon nopean supistumisen vuoksi, Vantti on päätynyt hankkimaan elokuun alusta alkaen aterioita ulkopuoliselta toimijalta. Kilpailutus toimittajasta on käynnissä. Vantaan kaupungin tekemien tuotantokeittiöiden ja palvelukeittiöiden muutos vaikuttaa myös

niissä työskentelevien henkilöstön määrään ja heidän tehtävänkuviinsa. Keittiöverkkokapasiteetin muutokset nähdään Vantissa mahdollisuutena arvioida ja kehittää ateriatuotantoprosessia kokonaisuudessaan.

Sosiaali- ja terveyspalvelut ottivat, Vantin tuotannossa olleet, erityisasumisen hoiva-avustajien tehtävät vuoden 2021 alusta omalle vastuulleen. Liikevaihtovaikutus vuositasolla on 1M€, kyseessä oli n. 30 henkilön työpanos.

Yhtiö jätti palveluiden hinnoitteluesitykset vuodelle 2022 Vantaan kaupungin toimialoille maaliskuun lopulla.

Korona-epidemia vaikuttaa edelleen merkittävästi yhtiön toimintaan ja taloudelliseen tilanteeseen. Koronaan liittyvät ohjeistukset, rajoitukset ja asiakastarpeet ovat alkuvuoden aikana muuttuneet nopeasti. Yhtiön budjetti vuodelle 2021 laadittiin oletuksella, että epidemia ei enää kuluvana vuonna vaikuttaisi asiakkaan toimintaan. Edellisestä johtuen, koronan edelleen vaikuttaessa, Vantin liikevaihdon oletetaan jäävän budjetoidusta. Yhtiön on erityisen kriittisesti tarkasteltava kulujaan pitääkseen tuloksensa tasapainossa.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiön tulos 1-4 /2021 on jäänyt budjetista 151 t€. Ero johtuu siitä, että liikevaihto on jäänyt ateriapalveluissa noin 354 t€ alle budjetin koronasta johtuvien asiakastarpeiden muutoksista.

Avainluvut	Budjetti 2021	TP 2020
Liikevaihto	51 348 222	49 113 724
Liikevoitto	614 416	767 130
Tilikauden tulos	513 597	526 467
Taseen loppu-summa	11 800 000	11 452 674
Henkilöstön lkm	1 000	1009
Bruttoinvestoinnit	680 000	639 545
Kassavarat	4 300 000	4 265 878
Quick ratio	1,20	1,18
Omavaraisuusaste	24,5 %	22,7 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	730 000	695 308

Yhtiön kassan määrä 14.4.2021 oli noin 2,6 m€ (14.4.2020 3,4 m€).

Maaliskuun jälkeen tulosennuste on n. 219 t€. Loppuvuoden tarkalla kuluseurannalla odotetaan, että budjetoitu tulos 514 000 € tullaan vielä saavuttamaan.

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Yhtiö on varautunut keskipitkän aikavälin investointisuunnitelmassaan vuoteen 2023 mennessä seuraaviin ICT-investointeihin (arvioitu kokonaiskustannus suluissa):

Puhtauspalveluiden toiminnanohjausjärjestelmä (150–300 t€). Ateriapalveluiden Aromijärjestelmän uusi versio (120 t€). Kiinteistöpalveluiden laskutusjärjestelmän käyttöönotto (100 t€).

Kukin hanke on erilaisessa valmisteluvaiheessa. Toteutusajankohta tarkentuu yhtiön operatiivisen suunnittelun yhteydessä ja kustannusarvioita tarkennetaan lopullisen hanketta koskevan päätöksenteon yhteydessä. Vuodelle 2021 suunnitellut

taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 680 000 euroa. Esitetty investointisumma 680 000 € jakaantuu liiketoiminta-alueille seuraavasti:

- Ateriapalvelut 225 000 €
- Puhtauspalvelut 225 000 €
- Kiinteistöpalvelut 175 000 €
- Sisäiset palvelut 55 000 €

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskienhallintasuunnitelmaan kirjattuja riskejä on arvioitu ensin johtoryhmän kesken ja sen jälkeen yhdessä yhtiön hallituksen sisällä toimivan Tarkastusvaliokunnan kanssa. Yhtiön hallitus vahvisti konsernin ohjeistuksen mukaisen yhtiön riskienhallintaohjelman viimeksi 25.11.2020. Yhtiö arvioi toimintaansa liittyviä riskejä säännöllisessä prosessissa puolivuosittain. Keskeisimmät riskit Vantin toiminnalle vuoden 2021 osalta ovat:

Korona-epidemia vaikuttaa edelleen merkittävästi yhtiön toimintaan ja taloudelliseen tilanteeseen. Koronaan liittyvät ohjeistukset, rajoitukset ja asiakastarpeet ovat alkuvuoden aikana muuttuneet nopeasti. Yhtiön on erityisen kriittisesti tarkasteltava kulujaan pitääkseen tuloksensa tasapainossa.

Keittiöverkon nopean supistumisen vuoksi, Vantti on päätynyt hankkia elokuun alusta alkaen aterioita ulkopuoliselta toimijalta. Kilpailutus toimittajasta on käynnissä.

Koronan pandemian aiheuttamat poikkeusjärjestelyt alku vuoden aikana ovat aiheuttaneet hävikin hallintaan haasteita. Suunnitelluilla hävikinhallinnan toimenpiteillä yhtiö ennustaa saavuttavansa biojätteen määrän vähentämistavoitteen 48 g/ruokailija.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoite-taso 2021	Tavoite-taso 2022	Tavoite-taso 2023	Tavoite-taso 2024	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta	%	1,07	1,00	1,00	1,00	1,00	0,43	Toteutuu osittain
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	Pisteluvun muutos	56	+ 25	+ 20	+ 10	+ 5		Ei tietoa
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet								
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,00	3,80	3,85	3,90	3,95		Ei tietoa
Sairauspoissaolot %	%	5,90	5,90	5,80	5,70	5,60	5,60	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Biojätteen määrä (luku on kokonaisbiojätteen määrä / ruokailijamäärä) Biojäte sisältää kaiken biojätteen eli ruuan valmistuksessa syntynyt biojäte, linjastosta tai päiväkodin kärrystä syntynyt biojäte sekä palautuspisteen biojäte.	Biojätteen määrä grammaa/ruokailija	50	48	45	42	40	49,8	Toteutuu osittain

MERCURIA KAUPPAOPPILAITOS OY

Mercuria kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin ja Helsingin Kauppiaitten Yhdistys ry:n omistama yhtiö, joka ylläpitää liiketalouden alan koulutusta tarjoavaa Mercuriaa.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Alkuvuosi on kulunut yhtiössä poikkeusoloissa koronaepidemian vuoksi. Opetusta on toteutettu kokonaan etänä 11.4. asti, jonka jälkeen on palattu nk. hybridimalliin. Noin kolmasosa opiskelijayhteisön opiskelijoista on vuoroviikoin läsnä Mercuria-talossa.

Yhtiö on saanut valtionrahoitusta opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen. Mercuriaan on palkattu neljä uutta henkilöä alkuvuoden aikana: kaksi asiakaspalvelun ja myynnin opettajaa, yksi koulutusasiantuntija aikuiskoulutukseen ja HR-partneri, jonka päätehtävänä on HR-kokonaisuuden rakentaminen yhteistyössä toimivan johdon kanssa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus toteutti laajan laadunhallinnan itsearvioinnin kaikilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä. Mercuria on toteuttanut itsearvioinnin yhdessä henkilöstön, opiskelijoiden, työelämän, sidosryhmien ja johdon kanssa. Raportin tehdystä arvioinnista saadaan kesäkuussa.

Kevään 2021 yhteishaussa Mercuriaan haki yhteensä 641 hakijaa, joista ensisijaisia oli 206, kun aloituspaikkoja on tarjolla 172 peruskoulupohjaisille hakijoille. Ylioppilaita haki yhteensä 53, joista ensisijaisia oli 21 ja aloituspaikkoja on 30. Mercurian ensisijaisten hakijoiden määrä laski viime vuodesta 23 hakijalla, mutta siitä huolimatta ensisijaisia hakijoita oli 1,2/aloituspaikka. Mercuria oli toiseksi suosituin Liiketoiminnan perustutkinnon järjestäjä Uudellamaalla.

Tuloskehitys ja investoinnit

Alustavien taloustietojen mukaan ensimmäisen vuosineljänneksen tulos tulee olemaan budjetoitua parempi. Koronatilanteen takia jatkunut etäopetus on tuonut edelleen säästöjä erityisesti kiinteistö- ja opiskelijaruokailukustannuksissa. Yhtiön liikevaihto on ennakoidulla tasolla. Huhtikuun lopun tulos tulee olemaan noin 250 000 euroa ylijäämäinen.

Avainluvut	Ennuste 2021	TP 2020
Liikevaihto	7 000 000	7 165 929
Liikevoitto	300 000	1 343 155
Tilikauden tulos	300 000	1 371 803
Taseen loppusumma	19 800 000	19 616 370
Henkilöstön lkm	56	52
Bruttoinvestoinnit	470 000	399 805
Kassavarat	9 200 000	9 035 667
Quick ratio	8	8
Omavaraisuusaste	94	94
Pitkäaikainen vieras pää-oma	-	-
Leasingvastuut	80 000	48 446

Investoinneista vuoden 2021 aikana toteutetaan vuonna 1996 valmistuneen rakennuksenosan kattoremontti, opintopalvelutilojen uudistushanke, sähköautojen ja -polkupyörien latauspisteiden rakentaminen kiinteistön

alueelle, WC-tilojen saneerauksia sekä verkkoyhteyksien uudistamiseen tähtäävä hanke. Pääosa hankkeista on suunnittelu/tarjousvaiheessa ja toteutetaan loppuvuoden aikana. Vuodelle 2021 hyväksytyt investoinnit ovat arvoltaan yhteensä 470.000 euroa.

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronaepidemiasta johtuva epävarmuus on jatkunut alkuvuonna ja vaikuttaa laajalla rintamalla sekä opintojen sujumiseen että työllisyystilanteeseen. Erityisesti erikoiskauppa on kärsinyt merkittävästi pandemiasta. Korona vaikuttaa edelleen työelämäjaksopaikkojen saatavuuteen, mikä osaltaan hidastaa opintoja.

Oppivelvollisuuden laajentamisen tuomat muutokset ovat työllistäneet henkilöstöä. Maksuttomuuden takia tehtävät laitehankinnat on pääosin toteutettu. Toimitusajat ovat venyneet pitkiksi erityisesti tietokonehankintojen osalta. Yhtiössä on käynnissä strateginen hanke, jossa käydään läpi opetuksen käytännön järjestelyitä syksyllä käynnistyvän opetuksen osalta. Myös kustannusvaikutuksia arvioidaan erillisessä hankkeessa.

Tavoite	Mittari	To-teuma 2020	Tavoite-taso 2021	Tavoite-taso 2022	Tavoite-taso 2023	Tavoite-taso 2024	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Nettotulos	Eur		100000	150000	150000	150000	250000	Toteutuu täysin ■
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutus-aste %		100	100	100	100	hankkeet toteutetaan kesällä	Ei tietoa ☐
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Tavoitteelliset opiskelijavuodet	kpl		790	790	800	800	800	Toteutuu täysin ■
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi		57	57	57	57	58	Toteutuu täysin ■
Työelämäpalaute (amispalaute)	nps-indeksi		50	50	50	50	tietoa ei saatavilla	Ei tietoa ☐
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet								
Henkilöstön tyytyväisyys	nps-indeksi		60	60	60	60	kysytään myöhemmin	Ei tietoa ☐
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Kiinteistö, uusiutuva energia 100 %	%		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Toteutuu täysin ■
Vastuullisuuskampanjat/tapahtumat	kpl/vuosi		6	6	6	6	2	Toteutuu täysin ■

VANTAAN TYÖTERVEYS OY

Vantaan Työterveys Oy on työterveyspalveluita tuottava kaupungin kokonaan omistama yhtiö, joka toimii keskeisillä paikoilla neljässä toimipisteessä pääkaupunkiseudulla: Pasilassa Helsingissä, Tapiolassa Espoossa, ja Tikkurilassa ja Myyrmäessä Vantaalla.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Yhtiön on saanut vuodesta 2022 eteenpäin tähtäävän pitkäaikaisen strategiansa valmiiksi.

Kevään 2021 pääpainopiste on ollut asiakasorganisaatioiden tukeminen pandemiassa ja sekä pandemian mukana tuomista haasteista selviäminen. Asiakasmäärä on vuodessa laskenut -6 %. Yleisimmät syyt irtisanoutumisiin ovat olleet pienyritysten taloudelliset haasteet ja toiminnan loppuminen.

Yhtiön palveluprosesseja sekä digikehitystä on jatkettu vastaamaan asiakastarpeeseen, minkä kehittämiseen on osallistettu sekä asiakkaita että henkilöstöä. Yrityskulttuurin kehittämisessä osallistavammaksi ja sisäistä viestintää tukemaan on lanseerattu mm. uusi viestinnällinen intra.

Arvio taloudesta

Avainluvut 1000 €	Budj. 2021	TP 2020
Liikevaihto	7800	7454
Liikevoitto	390	94
Tilikauden tulos	312	74
Taseen loppusumma	2475	2475
Henkilöstön lkm	-	65
Bruttoinvestoinnit	125	390
Kassavarat	1164	1164
Quick ratio	1,7	1,7
Omavaraisuusaste	56,3 %	50,4 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	0	0

1–4 / 2021 tulos on 176 000 euroa (-25 % tavoitteesta), liikevaihto 2 465 000 euroa. Kulut pysyneet maltillisena, -8 % talousarviosta ja liikevoittoprosentti on 6 %. Vuodelle 2021 odotetaan positiivista tulosta ja tulosennusteen odotetaan pysyvän ennallaan tai korkeintaan lievästi laskevan. Toiminnan ennustetaan aktivoituvan viimeistään syksyllä 2021 pandemia tilanteen helpottuessa. Kassa ja rahoitustilanne oletetaan pysyvän stabiilina, olettaen että liikevaihto pysyy nykyisen kaltaisena ja asiakasyritysten maksuvalmius ei oleellisesti muutu. Investoinnit on pystytty rahoittamaan kassavaroin. Näköpiirissä ei ole tarvetta lainarahoitukselle.

Tulevaisuuden näkymät

Toimialalla on menossa parhaillaan isoja muutoksia, jotka vaikuttavat toiminnan ennustettavuuteen. Muutoksia ja epävarmuustekijöitä toimintaympäristöön tuovat mm. hyvinvointialueuudistus, hankintalain mukaisten sidosyksiköitä koskevan sallitun ulosmyynnin muutos sekä koronapandemiatilanne. Työterveyshuollon merkitys työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäjänä ja organisaatioiden kumppanina on kuitenkin entistä ajankohtaisempaa. Pääkaupunkiseudulla yrittäjyys on kasvussa ja pienille yrityksille suunnattuja kohtuuhintaisia lakisääteisiä

työterveyspalveluita tarjoavia yrityksiä ei juuri ole.

Toiminnan riskejä ovat mm. asiakasorganisaatioiden maksuvalmius ja elinvoimaisuuden lasku pandemiasta ja mahdollisesta taloudellisesta taantumasta johtuen, asiakasmenetykset, mikäli yhtiön palveluita ei saada uudistettua nykyaikaisemmiksi, osaavan henkilöstön pysyvyys ja saatavuus, ulosmyynnin kasvu yli 10 %-yksikön liikevaihdosta, uusi pandemia aalto, taloudelliset, toiminnalliset haasteet sekä oman henkilöstön sairastuminen. Lisäksi riskinä on uuden normaalin syntyminen ja sen mahdolliset vaikutukset liiketoimintaan.

Tavoite	Mittari	To-teuma 2020	Tavoite-taso 2021	Tavoite-taso 2022	Tavoite-taso 2023	Tavoite-taso 2024	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Taloudellisen toiminnan tehostaminen	Liikevoitto-%		4	4	4	4	6	Toteutuu täysin ■
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Asiakastyytyväisyys (päättäjä)	skaala 1-5		4,0 (1-5)				mitataan syksyllä 2021	Ei tietoa ☐
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet								
Sairauspoissaoloprosentti	%		4,00%				1,36% (1-3 kk)	Toteutuu täysin ■
Henkilöstötyytyväisyyden kasvattaminen	Party -kyselyn skaala 1-5		Tavoitteena, että kyselyn tulokset ovat vähintään 0,1 yksikköä paremmat kuin edeltävänä vuonna ja että kehitystoimiin on ryhdytty	Tavoitteena, että kyselyn tulokset ovat vähintään 0,1 yksikköä paremmat kuin edeltävänä vuonna ja että kehitystoimiin on ryhdytty	Tavoitteena, että kyselyn tulokset ovat vähintään 0,1 yksikköä paremmat kuin edeltävänä vuonna ja että kehitystoimiin on ryhdytty	Tavoitteena, että kyselyn tulokset ovat vähintään 0,1 yksikköä paremmat kuin edeltävänä vuonna ja että kehitystoimiin on ryhdytty	mitataan syksyllä 2021	Ei tietoa ☐
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Ekokompassin ylläpitäminen	Tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen		Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	kyllä	Toteutuu täysin ■

KAUNIALAN SAIRAALA OY

Kaunialan Sairaala Oy on kaupungin kokonaan omistama yhteiskunnallinen, voittoa tavoittelematon sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaja. Kaunialan Sairaala, aiemmin Kaunialan sotavammasairaala, on toiminut aiemmin sotainvalidien hoito- ja kuntoutuslaitoksena vuodesta 1946 lähtien. Sotaveteraanien lisäksi palveluja tarjotaan erityisesti Vantaan ikääntyneelle väestölle. Kaunialassa työskentelee 250 työntekijää, ja ympärivuorokautisia asiakaspaikkoja on runsaat 200.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vuoden 2021 Q1:n aikana on ollut kaksi pienimuotoista koronaepidemiaa Kaunialan kahdella eri osastolla, huolimatta siitä, että henkilöstön ja pitkäaikaisasukkaiden rokotukset on pääosin tehty tammi-helmikuun aikana.

AVI on myöntänyt maaliskuussa toimilupamuutoksen, jonka myötä osasto Kultakallio (13 asukaspaikkaa) on muuttumassa asteittain tehostetuksi asumispalveluksi.

Tuloskehitys ja investoinnit

Avainluvut	TP 2020	Budj. 2021
Liikevaihto	20803	22000
Liikevoitto	1056	500
Tilikauden tulos	845	400
Taseen loppusumma	4454	4742
Henkilöstön lkm	313	300
Bruttoinvestoinnit	34	50
Kassavarat	2127	2000
Quick ratio	1,2	1,3
Omavaraisuusaste	21,4	26,2
Pitkäaikainen vieras pääoma	269	269
Leasingvastuut	357	400

Koronavuoden 2020 tulos saatiin erinomaiseksi, +0,85M€. Vuoden 2021 tavoite 0,4M€ on jäänyt jälkeen heti Q1:n aikana, johtuen uusiutuneista koronaepidemioista, jotka ovat aiheuttaneet potilaspaikkojen vajaakäyttöä. Lisäksi lääkärityövoimaa on tarvittu lisää, ja sitä on jouduttu hankkimaan vuokraamalla, mikä on nostanut lääkärityön kustannuksia budjetoidusta.

Tavoitteiden toteuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskeistä suurin on edelleen koronaepidemian aiheuttama epävarmuus ja käyttöasteen lasku. Tilikauden 2020 tulos kasvatti yhtiön omaa pääomaa, eikä oman pääoman menettämiseen liity enää viime vuoden kaltaista merkittävää riskiä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoite-taso 2021	Tavoi-tetaso 2022	Tavoi-tetaso 2023	Tavoi-tetaso 2024	Mittarien ti-lanne 1.1. - 30.4.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet								
Koronavirusepi-demian aiheuttamien taloudellisten seurausten korjaaminen ja oman pääoman vahvistaminen	Tilikauden taloudellinen tulos Eur	0,85M€	0,4 M€	0,4 M€	0,4 M€	0,4 M€	Ennuste vuoden lopussa n. 0,3M€ (tammihelmikuun tuloksen perusteella)	Toteutuu osittain
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet								
Palvelutuotteiden painotusten muutos: Pitkäaikaishoito (PAH) vähenee Tehostettu palveluasuminen (TAP) lisääntyy Postakuuttikuntoutus (PAK) lisääntyy	Potilas/asukaspaikkaluku vuoden lopussa	PAH 85 TAP 40 PAK 89	PAH 60 TAP 50 PAK 100	PAH 50 TAP 55 PAK 105	PAH 30 TAP 60 PAK 120	PAH 30 TAP 60 PAK 120	TAP 50 paikkaa toteutuu, PAH/PAK painotus ei vielä muuttunut tavoitteen mukaiseksi (PAK n. 90).	Toteutuu osittain
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet								
Sairauspoissaolojen vähentyminen	Poissaolo % kokonaistyöajasta	6,4% (ed. v. 7,3%)	5%	4%	4%	4%	Sairauspoissaolotilastot saadaan puolivuosittain	Ei tietoa
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet								
Ekokompassisertifiointi	Sertifikaatin saaminen ja ylläpito	Jouduttu siirtämään koronapandemian vuoksi	Sertifiointi Q1/2021	Sertifikaatti ylläpito	Sertifikaatti ylläpito	Sertifikaatti ylläpito	Ekokompassi -sertifikaatti saatu 3.3.2021	Toteutuu täysin

Vantaa
Vanda

Vantaa

Sitovat tavoitteet OVK 1/2021

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
Turvaamme talouden tasapainon							
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	6,7 %	Talousarvion 2021 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian, talousarvion 2020 sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta tilanteessa 30.4.2021 on 7,2 prosenttia koronaepidemian kasvattaessa toimintamenoja. Talousarviossa ennakoitiin 4,8 prosentin vuotuista menokasvua vuoden 2020 talousarvion toteumaan nähden. Koronaepidemian aiheuttamia vaikutuksia toimintamenoihin ja valtion koronakorvausten kautta toimintatuloihin tarkennetaan vuoden aikana.	Tavoite ei toteutune lainkaan.
1.2 Tuottavuus- ja kasvuohjelma toteutuu suunnitelman mukaisesti	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutuminen	Ohjelman valmistelu on aloitettu v. 2020.	Tuottavuus- ja kasvuohjelma on hyväksytty ja v. 2021 toimenpiteet toteutettu. Tulevien vuosien talouden tasapainottamiskeinojen valmistelussa painotetaan rakenteellisia muutoksia, kaupungin tulopohjan vahvistamista ja tuottavuuden kasvua.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Tuottavuus- ja kasvuohjelma käsitelty kaupunginhallituksessa 8.2.2021. Vuoden 2021 toimenpiteitä toteutetaan osana käyttösuunnitelmaa. Ohjelma toimii vuoden 2022 kehysvalmistelun pohjana.	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee suunnitellusti.	Tavoite toteutunee täysin.
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia yhteensä 44 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot ja sopimuskorvaukset	Maanmyyntivoitot: 16,3 milj. euroa Sopimuskorvausten määrä: Kyseisenä seurantavuonna tuloutettujen sopimusten summa. Vuonna 2019 summa oli 27,4 milj. euroa.	44 milj. euroa	Hannu Penttilä	Maanmyyntivoittoja on saatu noin 5,3 milj. euroa. Sopimuskorvauksia on saatu noin 4,6 milj. euroa. Tonttien myyntiin liittyy useita epävarmuustekijöitä kysynnän osalta.	Noin 9,9 milj. euroa (tilanne 30.4.2021)	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	72 %	50 %	Hannu Penttilä	Valtuusto on hyväksynyt mm. Pähkinänsärkijän, Saagatien, Aviapolis eteläisen ja Kielotie 13 asemakaavan muutokset.	38 %	Tavoite toteutunee täysin.
1.5 Työmarkkinatuen kuntaosuus saadaan laskuun kuntakokeilun myötä	Työmarkkinatuen kuntaosuus	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne (mittarin euromäärät lisätään raportoinnin yhteydessä)	-5 % (raportoidaan myös eurot)	Jaakko Niinistö	Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti. Koronarajoitusten jatkuminen heijastuu vaikeaan työllisyystilanteeseen.	Ei tule laskemaan vielä tänä vuonna. Tämän hetken ennusteen mukaan mennään yli budjetoidun. (2020: 21,9 milj. euroa)	Tavoite ei toteutune lainkaan.
1.6 Osana seuraavan valtuustokauden strategian valmistelua tehdään kaupungin tulopohjan vahvistamista koskeva suunnitelma	Suunnitelma tehty elokuuhun 2021 mennessä.	Suunnitelmaa ei ole tehty.	Suunnitelma on tehty.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Suunnitelmaa valmistellaan.	Suunnitelman valmistelu on käynnissä.	Tavoite toteutunee täysin.
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta							
4.1 Vantaa on hiilineutraali kaupunki v. 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät.	Kokonaispäästöt 982 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 4,2 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 9 % ja asukaskohtaiset 11% (muutostavoite 2018-2019 oli -7 %)	Kokonais- ja asukaskohtaiset päästöt vähenevät 7 % (jolloin pysytään tarvittavalla muutosuralla, kun tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030)	Hannu Penttilä	Resurssiviisauden tiekartan toimialojen toteutussuunnitelmien toimeenpano etenee ilmastotavoitteiden osalta.	HSY:n laatimat pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästölaskelmat valmistuvat myöhemmin keväällä ja niistä ilmenee takautuvasti edellisen vuoden (2020) tilanne, ts. vuoden 2020 luvut eivät ole vielä raportoitavissa.	Arviointi tehdään osavuosikatsauksessa 2/2021.
4.2 Kestävät liikkumismuodot kasvavat	Joukkoliikenteen matkustajamäärät lisääntyvät ja pyöräilijöiden määrä nousee.	Joukkoliikenteessä 138 656 nousua arkivuorokaudessa ja pyöräilyindeksi = 1039	Joukkoliikenteen lisääntyminen 3 % ja pyöräilijöiden määrässä 4 % kasvu	Hannu Penttilä	Joukkoliikenteen olosuhteiden kehittäminen. Runkolinjojen 30, 300, 400, 520 ja 530 toimenpiteitä toteutetaan. Runkolinja 570 aloittaa syksyllä 2021 liikennöinnin Ojangon varikolta. Runkolinjan 300:aa varten tarvittava Luhtitie etenee aikataulussa.	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehitystä ei voi luotettavasti raportoida kesken vuotta. Joukkoliikenteen käyttäjämäärä on koronatilanteesta johtuen alhainen.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
4.3 Vantaan ratikkakaupungin suunnittelu etenee	Ratikan toteutuspäätöksen 2023 edellyttämien suunnitelmien valmistuminen	Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmis ja hyväksytty	Kaavarunkoluonnos valmis, katusuunnitelmista 40 % valmiina	Hannu Penttilä	Asemakaavoitus ja katusuunnittelu on edennyt suunnitellusti, kaavarungon lähtökohtia ja tavoitteita edistetään.	Ratikan katu- ja infrasuunnittelu etenee, Tikkurilan tunnelin linjauspäätös 26.4., Varikon asemakaavoitus vireillä.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet							
5.1 Tehdään oppimiskampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyökumppanit	Esiselvitys ja kartoitus tehty	Suunnitelmaa ei ole.	10 yhteistyökumppania, joista osa kansainvälisiä toimijoita. Esiselvitys valmis. Ennen oppimiskampushankkeen esiselvityksen käynnistämistä laaditaan kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamissuunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitelluista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä arvioidaan yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Selvitys tuodaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien käsittelyyn.	Katri Kalske	On laadittu kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamissuunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitelluista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä on arvioitu yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Oppimiskampuksen esiselvitys on valmistunut.	Kokonaisselvitys on laadittu.	Tavoite toteutunee täysin.
5.2 Vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy	Kaupunkiympäristön toimiala määrittelee kaikille suuralueille omat kehittämistavoitteet ja avainhankkeet.	Ei kokonaisvaltaista suunnitelmaa	Suuralueiden kehittämistavoitteet ja avainhankkeet on määritelty.	Hannu Penttilä	Suuralueiden avainhankkeet on määritelty.	Suuralueiden avainhankkeet on määritelty.	Tavoite toteutunee osittain.
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä							
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat	Asuntotuotanto asuntoa/vuosi sekä asemakaavatuotanto asunto-k-m^2/vuosi	Uusia asuntoja asuinrakennuksiin 5 014 kpl ja asuinrakennusten kerrosalaa 331 220 k-m^2	Asuntotuotanto 2 640 asuntoa vuodessa ja asemakaavatuotanto 240 000 k-m^2 uutta asuntokerrosalaa vuodessa	Hannu Penttilä	Valtuusto on hyväksynyt mm. Pähkinänsärkijän, Saagatien, Aviapolis eteläisen ja Kielotie 13 asemakaavan muutokset.	69 810 k-m2 uutta asumisen kerrosalaa. Uusia asuntoja on valmistunut 696 19.4.2021 mennessä.	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
		Uutta asuntokerrosalaa asemakaavoitettu 196 841 k-m² vuodessa					
6.2 Valmistuvien pientalojen määrä	Valmistuvien pientalojen määrä	364 (1:n ja 2:n asunnon pientaloja)	Pientaloasuntoja 400 kpl /vuosi Kaupunki tekee vuoden 2021 aikana toimintasuunnitelman pientalotuotannon lisäämiseksi.	Hannu Penttilä	Pientaloprojektia valmisteleva työryhmä on aloittanut. Työn keskeisenä tavoitteen on pientalorakentamisen määrän saaminen nousuun.	Pientaloasuntoja on valmistunut alkuvuonna 93, 19.4.2021 mennessä.	Tavoite toteutunee osittain.
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla							
7.1 Asiakkaiden työttömyysjaksot lyhenevät kuntakokeilussa	Työttömyysjakson kesto (keskimääräinen)	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	- 5 %	Jaakko Niinistö	Kuntakokeilun valmistelu ja aloitus. Prosessien ja palvelumanuaalin kehitystyö sekä henkilöstön koulutus.	Alkuvuoden tilannetta ei pystytä vielä arvioimaan. Kuntakokeilu käynnistyi vasta 1.3.2021. Tavoitteen toteutumiseen vaikuttaa koronatilanteen kehitys syksyllä 2021.	Arviointi tehdään osavuosikatsauksessa 2/2021.
7.2 Pitkäaikaistyöttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-5 %	Jaakko Niinistö	Pitkäaikaistyöttömille on työn alla uusi hanke. Kuntakokeilun asiakassiirrot toteutuivat vasta 12.3., joten on liian aikaista tehdä arviointia.	12/2020: 4115 pitkäaikaistyötöntä 1-3/2021: 5059 Työttömyyden nousu 22,9 %.	Tavoite ei toteutune lainkaan.
7.3 Alle 30-vuotiaiden työttömyys vähenee	Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-15 %	Jaakko Niinistö	Kuntakokeilun aikana alkaa Rinnalla kulkija -hanke. Tulossa on myös Reitti -hanke. Lisäksi on tulossa muita nuoriin kohdistuvia hankkeita, joita ei vielä voida nimetä.	12/2020: 4388 alle 30-vuotiasta työtöntä. 1-3/2021: 8702 Työttömyyden nousu 98,3 %.	Tavoite ei toteutune lainkaan.
Strateginen tavoite 8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita							

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
8.1 Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamisen uudistus onnistuneesti	Oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämät uudet toimintatavat	Toimintatapoja ei ole.	On luotu palvelualueiden välisenä yhteistyönä toimivat rakenteet oppivelvollisuuden suorittamiseen ja valvontaan, toiselle asteelle hakeutumiseen ja ohjaukseen.	Katri Kalske	Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä valmistelutyö etenee suunnitellusti. Uusia käytänteitä on pohdittu lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, kuten oppivelvollisten valvonnan toteuttamiseksi. Palvelualueiden välisiä olemassa olevia yhteistyörakenteita vahvistetaan entisestään. Perusopetuksessa luodaan linjauksia ja malleja tehostetun ohjauksen toteuttamiseksi.	Rakenteita on luotu palvelualueiden välisenä yhteistyönä.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita							
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	Vantaan yritysten ja työpaikkojen määrällinen kehitys	Yritystoimipaikkoja: 13 850 (9/2020) Työpaikkoja: 121 149 (2018)	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärä säilyy nykytasolla.	Jaakko Niinistö	Vallitsevan koronatilanteen ja rajoitusten vuoksi yritysten toimintaympäristössä on suuria haasteita. Toimialojen väliset erot työmarkkinatilanteessa vaihtelevat suuresti. Kaupunki on koordinoinut yritysten muutosturvaratkaisuja.	Tavoite toteutunee. Työttömyys- ja työllisyysluvut ovat säilyneet suunnilleen samoissa tasoissa kuin loppuvuodesta 2020. Tämän indikaattorin perusteella yritysten tai työpaikkojen määrässä ei ole tapahtunut dramaattisia muutoksia.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina							
10.1 Suurten tapahtumien ja asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä pysyy ennallaan tai lisääntyy	Suurten tapahtumien määrä	Kulttuuri: 28 Liikunta: 27	Kulttuuri: 30-32 Liikunta: 30	Riikka Åstrand	Alkuvuodesta tapahtumat on koronasta johtuen peruttu. Kesälle on suunnitteilla lukuisia uusia tapahtumia. Niillä on tämän hetkisen koronarajoitustilanteen näkökulmasta mahdollisuus toteutua. Joitakin liikuntatapahtumia on voitu toteuttaa koronarajoituksista huolimatta (ulkotapahtumat, ilman yleisöä).	Kulttuuri: 0 Liikunta: 7	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
	Asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä	Kulttuuri: 19	Kulttuuri: 21		Alkuvuodesta tapahtumat on koronasta johtuen peruttu. Kesälle on suunnitteilla lukuisia uusia tapahtumia. Niillä on tämän hetkisen koronarajoitustilanteen näkökulmasta mahdollisuus toteutua.	Kulttuuri: 0	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät							
12.1 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman v. 2021 toimenpiteiden toteuttaminen	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma vuosille 2019-2021 hyväksyttiin kh:ssa 17.12.2018.	Suunnitellut toimenpiteen v. 2021 toteutettu	Riikka Åstrand	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman viime vuodelta jatkuneet toimenpiteet etenevät suunnitellusti. Vuoden 2021 uusien toimenpiteiden osalta on jouduttu sopeuttamaan toimintaa koronan vuoksi tai toiminnan aloittaminen on joiltain osin siirtynyt. Määrärahaa on jäämässä jonkin verran käyttämättä.	Suunnitellut toimenpiteet toteutumassa osittain.	Tavoite toteutunee osittain.
12.2 Harrastustakuun edistäminen	Hobihobissa näkyvien ilmoitusten (harrastusten) sekä osallistujien määrä lisääntyy.	Ilmoitusten (harrastusten) määrä: 357 Osallistujien määrä: 1859	Ilmoitusten määrä lisääntynyt 200 % Osallistujien määrä lisääntynyt 300 %	Riikka Åstrand	Koronarajoitukset ovat vaikuttaneet merkittävästi toiminnan toteutukseen.	Ilmoitusten määrä on kasvanut 45 %. Osallistujien määrä on kasvanut 65 %.	Tavoite toteutunee osittain.
12.3 Vahvistetaan huoltajien osallisuutta lapsen opinpolulle luomalla ja ottamalla käyttöön osallisuusmalleja	Käytössä olevat huoltajien osallisuutta lisäävät toimintamallit	Huoltajien osallisuutta vahvistavien menetelmien ja mallien käyttö vaihtelee	Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä yksi uusi huoltajien osallisuutta vahvistava käytäntö.	Katri Kalske	Varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja kerhoihin hakeminen on käytössä uudessa VaSa-palvelussa. Päätökset ovat nähtävissä sähköisenä VaSa-palvelussa. Varhaiskasvatuksessa on laadittu ohjeet etävanhempainiltojen toteuttamiseksi.	Huoltajien osallisuutta lisäävien uusien toimintamallien määrä on neljä.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
					Perusopetuksen haku- ja valintatoiminnot on muutettu sähköiseksi. Aamu- ja iltapäivätoiminnan verkkosivuilla on otettu käyttöön chatbot huoltajien avuksi.		
12.4 Vahvistetaan ja syvennetään mielenterveysosaamista opiskeluhuollossa, varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella	Koulutuksiin osallistuneiden työntekijöiden määrä	Osa työntekijöistä ei ole osallistunut koulutuksiin aiemmin.	Osallistujien määrä nousee vähintään 10 prosentilla.	Katri Kalske	Opiskeluhuollon yksikön psykologeista ja kuraattoreista n. 90 % on osallistunut kahdeksan päiväiseen lyhytterapeuttinen työote -koulutukseen. Varhaiskasvatuksessa toteutetaan loppukeväänä ja syksyllä 2021 viisi kolmen tunnin koulutusta kieli- ja kulttuuritietoisesta mielenterveyden edistämisestä ja mielenterveyden suojatekijöiden vahvistamisesta varhaiskasvatuksessa. Koulutus toteutetaan yhteistyössä MIELI ryn kanssa. Perusopetuksessa on suunniteltu yhteistyössä MIELI ry:n kanssa syksylle 2021 kahden tunnin webinaaria perusopetuksen henkilöstölle.	Osallistujien kokonaismäärä selviää koulutusten toteutumisen jälkeen.	Arviointi tehdään osavuosikatsauksessa 2/2021.
12.5 Lapsiperheiden tukemiseksi kehitetään ja laajennetaan perhekeskustoimintaa	Perhekeskusmallin konkretisointi ja toimenpiteiden käynnistäminen mallina jo toimivat perhekeskusmallit	Lape-hankekausi loppunut ja valmistaudutaan Tulevaisuuden sote-keskus -hankekauteen. Vantaan perhekeskussuunnitteluryhmä työstänyt perhekeskustoimintamallia Vantaalle.	Perhekeskuksen toimintamalli ja päätavoitteet on konkretisoitu ja sovittuja toimenpiteitä käynnistetty.	Timo Aronkytö ja Katri Kalske, raportointivastuu: Timo Aronkytö	Perhekeskustoimintamallin palvelupakettityöryhmissä on valmisteltu toteutettavia pilotteja.	Perhekeskusvalmistelu etenee systemaattisesti tavoitteen mukaisesti.	Tavoite toteutunee täysin.
12.6 Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan laadukkaalla palvelutarpeen arvioinnilla ja varhaisemman tuen palveluilla lastensuojelutarpeen vähentämiseksi	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista	2,4 %	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista ei kasva.	Timo Aronkytö	Perhekeskuksen palvelupakettityöryhmien pilotointia on valmisteltu. Monialaista palvelutarpeenarvioinnin kehittämistyötä on jatkettu pilotoinnin tulosten pohjalta. Vuoden alusta toteutetussa perhe- ja	2,4 %	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
					sosiaalipalvelujen organisaatiomuutoksessa lapsiperheiden sosiaalihuollon palveluja järjestettiin uudelleen tukemaan paremmin ja sujuvoittamaan asiakaslähtöistä prosessia. Muutoksen myötä toiminta ml. lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi on tehostunut.		
12.7 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona; kotona asumista tuetaan kotiin vietävillä palveluilla, kotikuntoutuksella ja moniammatillisella palvelumallilla (ml. lääkäripalvelut)	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotona asumista tukevien palvelujen turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa.	93,2 %	93,4 %	Timo Aronkytö	Maaliskuussa käynnistyi kehittämistyö kotihoidon välittömän asiakastyön lisäämiseksi. Omaishoitoperheiden ja muistisairaiden kotona asuvien asiakkaiden tukeminen on korostunut koronatilanteessa asiakasohjaustyössä omatyöntekijöiden tuen tarpeen kasvaessa. Asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa on tehostettu koronapandemian aikana. Jalkautuva päivätoiminta on jatkunut omaishoidon kaltaisessa tilanteessa oleville ja syrjäytymisriskissä oleville päivätoiminnan asiakkaille. Etsivän vanhustyön projektissa on tuettu tai parhaillaan tuetaan 55 erityistä tukea tarvitsevaa henkilöä 2–6 kk yksilöllisen jakson aikana. Vantaan sairaala on käynnistänyt Liikkuva Sairaala -pilotin maaliskuun alussa, tavoitteena hoitaa ikääntyneiden päivystyksellisiä tilanteita kotona.	93,4 % (tilanne 31.3.2021)	Tavoite toteutune täysin.
12.8 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk)	34 vrk (potilaat, joilla omalääkäri) 41 vrk (potilaat, joilla ei omalääkäriä)	14 vrk	Timo Aronkytö	Covid-19-pandemian takia lääkäreiden ajanvarauskirjoja ei ole voitu avata tavanomaiseen tapaan seuraaville kolmelle kuukaudelle. Lääkäriaikaa tarvitsevat on saatettu asettaa	41 vrk (potilaat, joilla omalääkäri), 82 vrk (potilaat, joilla ei omalääkäriä).	Tavoite ei toteutune lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
					hoitotakuujonoon, jossa terveysasemat ottavat kuntalaisiin joustavasti yhteyttä hoitaakseen potilaan asiat joko etä- tai läsnävastaanotoilla. Poikkeustilanteen takia n. 10 % lääkärin kiireettömistä vastaanotoista hoidettiin puhelinkontakteilla. Hoitajavastaanottojen lisääminen on vähentänyt tarvetta lääkärivastaanotoille. Puheluihin vastaaminen on parantunut, vastaaminen keskim. 7 minuutissa ja takaisinsoitto noin kahdessa tunnissa.		
12.9 Nuorten hyvinvointia parannetaan tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja	Laajennetut ja uudet käyttöön otetut nuorten mielenterveyttä tukevat toimintamallit	Nykytilanne	Nuorten hyvinvointia tukevia mielenterveyspalveluja on laajennettu ja otettu käyttöön.	Timo Aronkytö	Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen parantamisen työryhmä on aloittanut maaliskuussa. Tavoitteena on yhteistyön tiivistäminen, rakenteiden luominen ja matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen. Nuoret ja heidän vanhempansa kutsutaan mukaan kehittämistyöhön. Nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen vahvistamiseksi toimialalla on osallistuttu alueellisena yhteistyönä toteutuviin, HUS Psykiatrian koordinoimiin ns. IPC-koulutuksiin, ja menetelmään perustuvia lyhytterapeuttisia vastaanottokäyntejä on aloitettu.	Työ nuorten mielenterveyttä tukevien toimintamallien laajentamiseksi käynnistetty.	Tavoite toteutunee täysin.
12.10 Kaupunkiturvallisuutta parannetaan	Turvallisuussuunnitelma valmistuu vuonna 2021.	Turvallisuussuunnitelma 2013-2016	Turvallisuussuunnitelma 2021- on valmis.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Hanna Ormio	Kuntalaisille on tehty sähköisellä osallisuustyökalulla turvallisuuskysely.	Suunnitelman laatiminen on aloitettu.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
12.11 Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuva ajanvaraus onnistuu nykyistä useammassa palvelussa	Palvelut, joissa aikoja varattavissa Maisa-asiakasportaalin kautta	Nykytilanne	Maisa-asiakasportaalin ajanvaraus on käytössä aiempaa useammassa palvelussa toimialalla.	Timo Aronkytö	Maisa-asiakasportaalin kautta on mahdollista varata aika joihinkin palveluihin ilman asiakkuutta, joihinkin palveluihin voimassa olevan asiakkuuden perusteella, ja joihinkin palveluihin ammattilaisen asiakkaalle lähettämän ajanvarausoikeuden perusteella. Koronan vuoksi Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuvia ajanvarausmahdollisuuksia on jouduttu supistamaan. Ajanvarausmahdollisuuksien palauttaminen ja laajentaminen arvioidaan palattaessa normaalitilanteeseen.	Koronan vuoksi Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuvia ajanvarausmahdollisuuksia on jouduttu supistamaan.	Tavoite toteutunee osittain.
12.12 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee	Ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden määrä vähenee	Keskeyttäneiden määrä 496/ keskeyttämisprosentti 13,4 % (2020)	Keskeyttäneiden määrän väheneminen 10 prosentilla, noin 50 opiskelijalla	Katri Kalske	Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hankkeeseen liittyviä opettajien koulutuksia on jatkettu etäyhteyksin. Mobiilisovellus Annieta on pilotoitu.	Varia: alle 20-vuotiaiden keskeyttäneiden määrä 1.1.-14.4.2021 on 70 opiskelijaa (4,9 %).	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten							
13.1 Luodaan oppijoiden monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut	Opintopolkujen rakentaminen	Ei ole luotuna yhteisiä, monikielisyyttä hyödyntäviä opintopolkuja.	Monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut rakennettu varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.	Katri Kalske	Monikieliset ohjaajat työskentelevät kouluilla ja alkuvuoden 2021 aikana on panostettu monikieliseen pandemiaviestintään. Suunnitteilla on valtion rahoituksella tuettu opettajien kielitietoisuuskoulutus. Peruskoulun päättövaiheessa maahan muuttaneiden nuorten opintopoluista ja -ohjauksesta on laadittu selvitys ja tarkasteltu mahdollisia kehittämistarpeita.	Monikieliset ohjaajat ovat työskennelleet perusopetuksessa 10/2020 alkaen. Monikielistä viestintää on kehitetty ja lisätty mm. vantaa.fi -sivuston sekä Wilman kautta. Koulutussuunnitelmaa syksylle 2021 on tehty. Tarkastelu myöhään maahantulleiden koulupoluista on tehty ja asia on kason joryn käsittelyssä.	Tavoite toteutunee osittain.
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee							
15.1 Toimitilat ovat teknisesti kunnossa ja	Kohdekohtainen kuntotarkastus ja	Kuntotarkastusten perusteella useissa kohteissa ollut	Välitavoitteena 20 % kouluista ja päiväkodeista on	Hannu Penttilä	Laajempia tutkimuksia on tehty noin 50 koulu- ja	Alkuvuodesta laadittu sisäilmakorjausten työohjelma,	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
sisäilmaolosuhteet ovat vaatimusten mukaisia	olosuhdemittaus sekä tarpeellisia käyttäjäkyselyitä	korjattavaa ja olosuhdemittauksia kokeiltu 15 kohteessa.	tutkitusti teknisesti kunnossa, eikä olosuhteissa ole oleellisia puutteita ja sisäilmaoireilu vähenee.		päiväkotikohteeseen viimeisen kahden vuoden aikana. Näistä noin 50 % on korjattu tai korjauksia toteutetaan vaiheittain. Sisäilmaoireilun väheneminen on todettu sisäilmakyselyllä 12:ssa kohteessa.	jonka perusteella kesäajan korjaushankkeiden suunnittelu aloitettu ja urakkahankinnat käynnistetty. Teknisen kunnon osoittaminen ei välttämättä onnistu tavoitteen mukaisessa laajuudessa.	
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
Strateginen tavoite 17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava							
17.1 Kehitetään ja ylläpidetään poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja	Toimintamallien lukumäärä	Uusi mittari	Poikkeusaikana luotuja toimintamalleja käytössä	Riikka Åstrand, Katri Kalske	Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla etäopetusta on tuettu ja kehitetty sekä käytössä olevia sähköisiä palveluita kehittämällä että tarjoamalla etäopetuksen tukea livenä, etänä, somessa ja verkkosivulla. Kuukausittain järjestetään tvt-asiantuntijoiden vetämiä digitapaamisia, joissa osaamista kehitetään. Lisäksi lukioissa on aloitettu lukioiden yhteisen etäkurssitarjottimen laatiminen sekä kehitetty etäopetuksen vuorovaikutuksellisuutta. Korona-avustuksella palkatut opinto-ohjaajat sekä lukiopsykologi ovat kehittäneet virtuaalisia tukipalveluita. Annie-sovellusta on pilotoitu Variassa. Kaupunkikulttuurin toimialalla kaikilla palvelualueilla on jatkunut vähintään yksi toimintamuoto (mm. aikuisopiston ja taiteen perusopetuksen etäopetus, asukastilojen virtuaalitapahtumat, virtuaalijumpat ja digitaalinen nuorisotyö) Uusina toimintamuotoina on aloitettu	Kasvatus- ja oppiminen: Sähköisiä välineitä ja palveluita ja digitukea kehitetään jatkuvasti etäopetuksen aikana, ja toimintamalleja koostetaan verkkoalustalle. Etäopetusta edistäviä toimintamalleja on noin 80 kpl. Kaupunkikulttuuri: 12 virtuaalista palvelumuotoa käytössä	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
					kaupunginmuseon podcast ja Kortteliliigan liikuntahaasteet.		
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa							
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Toimitalo on valmis vuonna 2024.	Monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailuohjelma on hyväksytty. Kielotie 13 asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Uuden toimitalon urakoitsija on valittu ja toimitalon rakennussuunnittelu on käynnissä. Asemakaavamuutos on hyväksytty.	Hannu Penttilä	Uuden toimitalon urakoitsijaksi on valittu Lehto Tilat Oy. Asemakaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021 ja se on tullut voimaan 31.3.2021. Hankkeen sopimusten viimeistely on käynnissä.	Urakoitsija on valittu. Asemakaavamuutos on hyväksytty. Rakennussuunnittelu on käynnistymässä.	Tavoite toteutunee täysin.
19.2 Henkilöstöjohtamisen laatuhanke tuottaa henkilöstötyytyväisyyttä	Hankkeen loppukyselyn tulokset. Mukautettu NPS-indeksi varhaiskasvatuksen opettajilla, sosiaalityöntekijöillä ja lääkäreillä. (Mukautettu NPS-indeksi lasketaan niin, että passiiviset arviot 7-8 lasketaan positiivisiin arviointeihin 9-10 ja vain arvosanat 0-6 vähentävät indeksilukua.)	Mukautettu NPS-indeksit: Vantaan suositteleminen työnantajana varhaiskasvatuksen opettaja: 14 sosiaalityöntekijä: -23 lääkäri: 0	Mukautettu NPS-indeksit: varhaiskasvatuksen opettaja: 24 sosiaalityöntekijä: 0 lääkäri: 12	Katri Kalske ja Timo Aronkytö, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Ammattiryhmittäin palvelualueilla tehty kehittämistoimia. Esimiesvalmennuksia käynnistetty ja tuotannossa. Ammattiryhmittäin tuotettu uusintakartoitus edelllisen vuoden tapaan.	Mukautettu NPS-indeksit: varhaiskasvatuksen opettaja: 9 sosiaalityöntekijä: 14 lääkäri: 36 Tavoite toteutunee lääkäreiden ja sosiaalityöntekijöiden osalta täysin, varhaiskasvatuksen opettajien osalta ei toteutune.	Tavoite toteutunee osittain.
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat							
20.1 Henkilöstön osaaminen kehittyy	Oppimistyöpäivät	33 787	30 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Toimialoilla koulutussuunnitelmien mukainen koulutustuotanto käynnistetty. Toimialojen osaamisen kehittämisen työryhmät avainroolissa. Uusi henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani Metropolia amk sekä uudet kilpailutetut strategiset	5502 oppimistyöpäivää Tavoitteen toteutumisen arviointi vaikeaa Koronan takia ja koska paluu ns. normaaliin ei ole vielä alkanut. Verkkovalmennukset lisääntyneet huomattavasti. Tavoite ei toteudu,	Tavoite ei toteutune lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 30.4.2021	Tavoitteen toteutumisarvio
					kehittämiskumppanit. Koronatilanne vähentänyt lähikoulutusten määrää, koulutuksia pidetty etänä, osa siirtyy syksyyn. Tiedotettu säännöllisesti koulutusten merkitsemisestä Osumaan.	koska alkuvuoden aikana ei ole voitu järjestää kaikkia suunniteltuja valmennuksia.	
20.2 Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyvät	Etätyöpäivien määrä ja etäjohtamisen valmennusten osallistujamäärä	Etätyöpäivien määrä 8271 päivää 646 työntekijällä	Etätyöpäivien määrän lisääntyminen 30 %, esimiehet, joiden yksiköissä on etätyömahdollisuus ovat suorittaneet etäjohtamisen valmennuksen.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Etäjohtamisen valmennuksia on valmisteltu. Keväällä tuotetaan etäjohtamiseen ja työhyvinvointiin liittyviä webinaareja esimiehille sekä avataan Oppiva verkko-oppimisympäristöön etäjohtamisen valmennuksia. Osa toimialoista on arvioinut omia etätyökokemuksiaan.	Etätyöpäivien määrä: 49 055 päivää, 1392 työntekijällä Etätyöpäivien määrän osalta tavoite toteutuu täysin, mutta valmennusten osalta ei vielä tietoa.	Tavoite toteutunee osittain.
20.3 Sairaspoissaolot vähenevät	Sairaspoissaoloprosentti	4,35 %	4,3 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamista vahvistettu. Koronaepidemian jatkuttua toimittu tarkennettujen ohjeistusten mukaisesti, lisäten viestintää, vahvistaen työkyky- ja terveysjohtamista. Pitkittyneet poissaolot hallinnassa. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijoilla tiedossa kaikki yli 90 päivää poissaolleet. Jatkosuunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa 90,6 %:lle.	Sairauspoissaoloprosentti koko kaupungissa 30.4.2021: 3,99. Vuotta aiemmin 4,95.	Tavoite toteutunee täysin.

34 § Toisen asteen koulutuksen palveluverkon esiselvitys

VD/2192/12.00.00.01/2021
HP/PW/EK/LS

Kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkiympäristön toimiala ovat laatineet osana taloussuunnitelmakauden sitovia tavoitteita esiselvityksen toisen asteen koulutuksen palveluverkosta. Esiselvitys käsitellään ensin teknisessä lautakunnassa ja opetuslautakunnassa, minkä jälkeen esiselvitys etenee kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuosille 2021-2024 16.11.2020 §17. Käsittelyn yhteydessä sitovaksi tavoitteeksi 5.1. kohtaan lisättiin alkuperäisen tekstiin ”Tehdään oppimiskampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyökumppanit” seuraava lisäys: ”Ennen oppimiskampushankkeen esiselvityksen käynnistämistä laaditaan kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamissuunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitelluista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä arvioidaan yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Selvitys tuodaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien käsittelyyn.”

Esiselvitys on tehty kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkiympäristön toimialojen yhteistyönä. Selvityksessä on tarkasteltu lukio- ja ammatillisen koulutuksen määrällistä kehitystarvetta, investointitarvetta sekä palveluverkon sijoituspaikkoja. Selvityksessä on huomioitu koulutuspoliittiset ja kaupunkikuvalliset näkökulmat.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin hallinnon kehittämisestä, henkilöstöasioista, taloudesta, työllisyydestä, edunvalvonnasta, kaavoitus- ja maapolitiikasta, elinvoimasta, asuntoasioista, joukkoliikenneasioista ja hankinnoista.

Opetuslautakunta päätti kokouksessaan 19.4.2021 § 7 antaa kaupunginhallitukselle selvityksen toisen asteen koulutuksen palveluverkosta ja lisätä päätökseen kohdan b) *että selvitys toimii tausta-aineistona seuraavalle valtuustolle annettavan palveluverkkosuunnitelman valmistelussa. Lautakunta painottaa, että oppimiskampus - hankkeen toteuttamisesta voidaan päättää vasta, kun on laadittu tarkemmat suunnitelmat hankkeen sisällöstä, kumppaneista ja rahoituksesta.*

Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 5.5.2021 § 7 antaa kaupunginhallitukselle selvityksen toisen asteen koulutuksen palveluverkosta ja lisätä opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti päätökseen kohdan b) *että selvitys toimii tausta-aineistona seuraavalle valtuustolle annettavan palveluverkkosuunnitelman valmistelussa. Lautakunta painottaa, että oppimiskampus - hankkeen toteuttamisesta voidaan päättää vasta, kun on laadittu tarkemmat suunnitelmat hankkeen sisällöstä, kumppaneista ja rahoituksesta.*

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 34

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteenä oleva esiselvitys toisen asteen koulutuksen palveluverkosta.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti päätösesityksensä kuulumaan seuraavasti:
Päätetään merkitä tiedoksi liitteenä oleva esiselvitys toisen asteen koulutuksen palveluverkosta.
Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Toisen asteen koulutuksen palveluverkon esiselvitys

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
hankepäällikkö Eija Kivineva, puh. 050 302 9554, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys

Kaupunginvaltuuston toimeksianto 16.11.2020 talousarvion käsittelyn yhteydessä

Ari Ranki
Hanna Kukkonen
Eeva Ahtee
Hannu Haarala
Eila Tanninen
Eija Kivineva
Merja Ryytty

9.3.2021

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO 3
1.1 Nykytilanne lukiokoulutuksessa 4
1.2 Nykytilanne Ammattiopisto Variassa 5
2 TAVOITETILA VUONNA 2026 6
2.1 Oppimiskampus 6
3 UUDEN LUKION MAHDOLLISET SIJOITUSPAIKAT 8
3.1 Lukiopaikkojen määrän tarve väestöennusteeseen perustuen 8
3.2 Peruskoulun päättäneiden hakutoiveet ja sijoittuminen koulutukseen vuonna 2020 10
3.3 Nykyisten päivälukioiden saavutettavuus ja erityistehtävät 11
3.4 Katsaus nykyisten lukioiden tonttien lisärakentamismahdollisuuksiin 13
3.5 Lukion uudisrakennuksen vaihtoehtoiset sijoituspaikat 14
3.5.1 Aviapoliksen alue 15
3.5.2 Kivistön alue 15
3.5.3 Hakunilan alue 16
4 AMMATTIOPISTO VARIAN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 16
4.1 Uudisrakennus Varia Vehkala 19
4.2 Oppimiskampus, Hiekkaharjun toimipiste 20
4.3 Oppimiskampus-uudisrakennus 22
5 ALUSTAVA BUDJETTI 23
6 ALUSTAVA TAVOITEAIKATAULU 24
6.1 Uudisrakennus Varia Vehkala 25
6.2 Hiekkaharjun toimipiste 25
6.3 Uudisrakennus oppimiskampus 25
6.4 Uudisrakennus lukio 26
7 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN SUUNNITELLUN PALVELUVERKON KOULUTUSPOLIITTISET VAIKUTUKSET 26
8 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN SUUNNITELLUN PALVELUVERKON KAUPUNKIRAKENTEELLISET VAIKUTUKSET 28
8.1 Oppimiskampus Tikkurilaan 28
8.2 Lukion uudisrakennus Kivistöön 29
8.3 Lukion uudisrakennus Aviapolikseen 30
9 YHTEENVETO 31

1 JOHDANTO

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuosille 2021—2024 kokouksessaan 16.11.2020 (§ 17). Käsittelyn yhteydessä sitovaksi tavoitteeksi 5.1. kohtaan lisättiin alkuperäisen tekstiin ”Tehdään oppimiskampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyökumppanit” seuraava lisäys: ”Ennen oppimiskampushankkeen esiselvityksen käynnistämistä laaditaan kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamissuunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitelluista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä arvioidaan yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Selvitys tuodaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien käsittelyyn.”

Vantaan kaupungin toiseen asteen oppilaitosten opiskelijamäärät tulevat kasvamaan 2020-luvulla Vantaan Ammattiopisto Varian osalta noin 700 opiskelijalla ja lukioiden osalta noin 1000 opiskelijalla. Työelämän murroksesta johtuva täydennys- ja uudelleenkouluttaminen lisää Varian opiskelijamääriä erityisesti tutkinnonosakoulutuksissa ja muissa kokonaisia tutkintoja pienemmissä koulutuksissa. Ammattiopisto Variassa räätälöidään koulutuspalveluja yritysten tarpeisiin ja nähtävillä on, että työelämän murros lisää näiden palveluiden kysyntää.

Vantaalla on vuoden 2020 aikana toiminut oppimiskampus-työryhmä, jonka toiminnassa on käyty laaja-alaista keskustelua toisen asteen ja ammatillisen koulutuksen uusista kehityssuunnista. Oppimiskampus-työryhmä esittää Jokiniemeen rakennettavaksi elinvoimaista ammatillisten opintojen superkampusta, joka tarjoaa erinomaisia oppimismahdollisuuksia sekä vetovoimaisia tilaisuuksia kumppanuuteen, yhteistyöhön sekä ideoiden ja kokemusten jakamiseen. Oppimiskampukseen on tarkoitus sijoittaa ammattiopisto Varian koulutusta sekä lisätä Tikkurilan lukion aloituspaikkoja.

Uusi oppimiskampus tarjoaa kansainvälisiä oppimisalustoja, jotka yhdistävät eri osapuolet kehittämään opetus- ja oppimissisältöjä. Oppimiskampukseen suunnitellaan päiväkodista toiselle asteelle ulottuvaa IB-oppimispolkua, joka valmistaa tulevaisuuden osaajia kansainväliseen

työympäristöön. Tällaisia IB-kampuksia on maailmalla 38 ja Euroopan Unionin alueella ainoastaan kolme.

1.1 Nykytilanne lukiokoulutuksessa

Vantaalla toimii viisi suomenkielistä päivälukiota ja yksi ruotsinkielinen lukio. Suomenkieliset päivälukiot lukiot ovat kooltaan 400 - 1250 opiskelijan oppilaitoksia keskikoon ollessa 735 opiskelijaa (vuosikatsaus 2020/tunnusluvut). Tikkurilan lukion alaisuudessa toimii Vantaan aikuislukio, joka antaa opetusta idän toimipisteessä Tikkurilan lukion yhteydessä ja lännen toimipisteessä Martinlaakson lukion yhteydessä. Aikuislukion lännen toimipiste antaa kaksoistutkinto-opetusta Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen opiskelijoille.

Martinlaakson lukio sijaitsee Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen kanssa samassa kiinteistössä. Sotungin lukio toimii samassa kiinteistössä Sotungin peruskoulun kanssa ja Lumon lukio Lumon monitoimitalossa. Tikkurilan lukio ja Vaskivuoren lukio toimivat erillisissä kiinteistöissä.

Nykyinen lukioverkko on muodostunut 1990-luvulla ja 2000-luvun alkupuolella, kun lukioita yhdistettiin siten, että alun perin yhdeksästä lukiosta tehtiin lukioita yhdistämällä viisi lukiota. Esimerkiksi nykyinen Tikkurilan lukio aloitti toimintansa vuonna 2002 Simonkylän lukion ja Tikkurilan lukion yhdistyessä. Lukioverkon kehittämisen lähtökohtana on ollut lukioiden sijoittuminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle sekä riittävän suuret oppilaitokset. Oppilaitosten suuri koko aiheutti yhdistymisten jälkeisinä vuosina keskustelua muun muassa opiskelijoiden henkilökohtaiseen ohjaukseen ja tuen määrään riittyen. Kuluneet vuodet ovat kuitenkin osoittaneet, että suurlukioihin kohdistuneet pelot ovat olleet turhia. Suomenkielisistä lukioista neljä sijaitsee juna-asemien läheisyydessä kolmen lukion sijaitessa kehäradan varrella. Ainoastaan Sotungin lukioon on rajalliset kulkuyhteydet julkisilla liikennevälineillä.

Vantaan lukiot ovat kooltaan valtakunnallista keskiarvoa reilusti suurempia. Tilastokeskuksen koulutustilastojen mukaan tutkintotavoitteisessa lukiokoulutuksessa opiskeli vuonna 2019 yhteensä

105 200 opiskelijaa ja lukiokoulutusta annettiin 383 oppilaitoksessa. Keskimääräinen lukion opiskelijamäärä lukioissa on 275 opiskelijaa. Vantaalla suomenkielisten päivälukioiden keskimääräinen opiskelijamäärä on 735 opiskelijaa (vuosikatsaus 2020/tunnusluvut).

Vantaan lukioiden osalta on vuonna 2020 valmistunut Vantaan lukioverkkoselvitys (3.12.2020), jossa todetaan, että 2020 syksyn virallisen ennusteen mukaan Vantaan toisen asteen opetuksen ikäisten nuorten määrä on kasvava. Vantaalla on tällä hetkellä tarjolla merkittävästi vähemmän lukioiden aloituspaikkoja kuin pääkaupunkiseudulla keskimäärin. Vantaalla lukiopaikkoja on tällä hetkellä tarjolla noin 52 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta, kun esimerkiksi Helsingissä ja Espoossa aloituspaikkoja on tarjolla noin 60 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Vantaan lukiopaikkojen lisääminen on tärkeää, jotta nykyistä useampi peruskoulun päättävä vantaalainen nuori voi jatkaa toisen asteen opintoja vantaalaisessa lukiossa. Lukioverkkoselvityksen mukaan nykyisten lukioiden kapasiteetti ei riitä vastaamaan kasvavaan lukiopaikkojen määrään, vaan tarvitaan kasvuun vastaava uudisrakennus. Nykyisten lukioiden tonteilla ei ole laajentumismahdollisuuksia.

1.2 Nykytilanne Ammattiopisto Variassa

Vantaan ammattiopisto Varia on Vantaan kaupungin omistama monialainen, ammatillista peruskoulutusta ja oppisopimuskoulutusta järjestävä oppilaitos. Variassa opiskelee yhteensä noin 4000 eri alojen opiskelijaa ja henkilöstöä on yli 300 henkeä.

Varia toimii nykyisellään neljässä eri toimipisteessä Vantaalla: Hiekkaharjussa, Koivukylässä, Aviapoliksessa ja Myyrmäessä. Näiden lisäksi on toimipisteiden ulkopuolella sijaitseva käsittely- ja ajoharjoittelurata Tuupakassa sekä työelämäpalvelu- ja oppisopimustoimisto Leijassa. Nykyinen toimipisterakenne on käyttökustannuksiltaan kallis, eikä se vastaa ammatillisen koulutuksen vaatimuksiin. Lisäksi Myyrmäen toimipiste on käyttöikänsä päässä. Ammatillisessa koulutuksessa meneillään oleva reformi edellyttää Vantaan Ammattiopisto Varian toiminnan tehostamista ja toimintatapamuutoksia, jotka vaikuttavat tilojen käyttöön.

2 TAVOITETILA VUONNA 2026

Vantaan ammattiopisto Varian opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan noin 700 opiskelijalla ja Vantaan lukioiden opiskelijoiden määrän noin 1000 opiskelijalla vuoteen 2028 mennessä.

Toisen asteen opiskelijamäärien kasvuun vastataan kolmella uudisrakennuksella (uusi lukio, Varia Vehkala ja oppimiskampuksen uudisrakennus) sekä nykyisen Varia Hiekkaharjun korjaus-, muutos- ja lisärakentamisella. Uuden lukion sijoituspaikkaa selvitetään ohessa.

2.1 Oppimiskampus

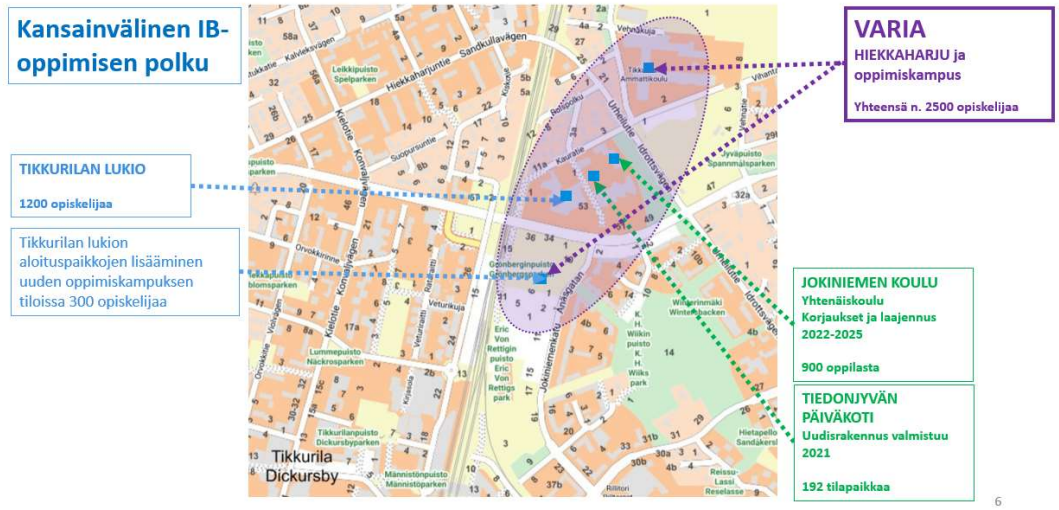
Tuleva oppimiskampus-uudisrakennus tulee sijaitsemaan Tikkurilan aseman läheisyydessä Jokiniemen kaupunginosassa. Alueelle on tarpeen tehdä kaavamuutos.

Oppimiskampuksesta rakennetaan elinvoimainen kampus, joka tarjoaa mahdollisuuksia kumppanuuteen, yhteistyöhön ja ideoiden ja kokemusten jakamiseen.

Oppimiskampuksen tulee olla arkkitehtuuriltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealaatuinen kokonaisuus. Sinne sijoitettavat toisen asteen koulutuksen tilat saavat synergiaetua kampuksen muiden toimijoiden kanssa yhteisistä tiloista.

Vantaan toisen asteen koulutuksen osalta oppimiskampuksen uudisrakennukseen sijoittuvat Tikkurilan lukion 300 uutta lisäpaikkaa sekä Varian 1300 opiskelijapaikkaa.

Oppimiskampuksen tilatarvearvio Varian toimintojen osalta on ~ 13 000 m2 ja lukion osalta 3000 m2 ja alustava rakennuskustannusennuste on ~ 50 000 000 €. Sekä lukion että Varian tilantarve riippuu muiden oppimiskampuksen toimijoiden tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksista ja siitä, toteutetaanko esimerkiksi auditorio- ja liikuntatilat osana oppimiskampuksen uudishanketta. Kustannukset eivät sisällä mahdollista maanalaista, kellariin sijoittuvaa pysäköintiratkaisua tai pysäköintilaitosta. Huoneistoala ja rakennuskustannukset tarkentuvat tarveselvityksen ja hankeratkaisun yhteydessä.

Kuva 1. Havainnekuva oppimiskampuksen sijainnista.

Tulevien uudisrakennusten tilat suunnitellaan:

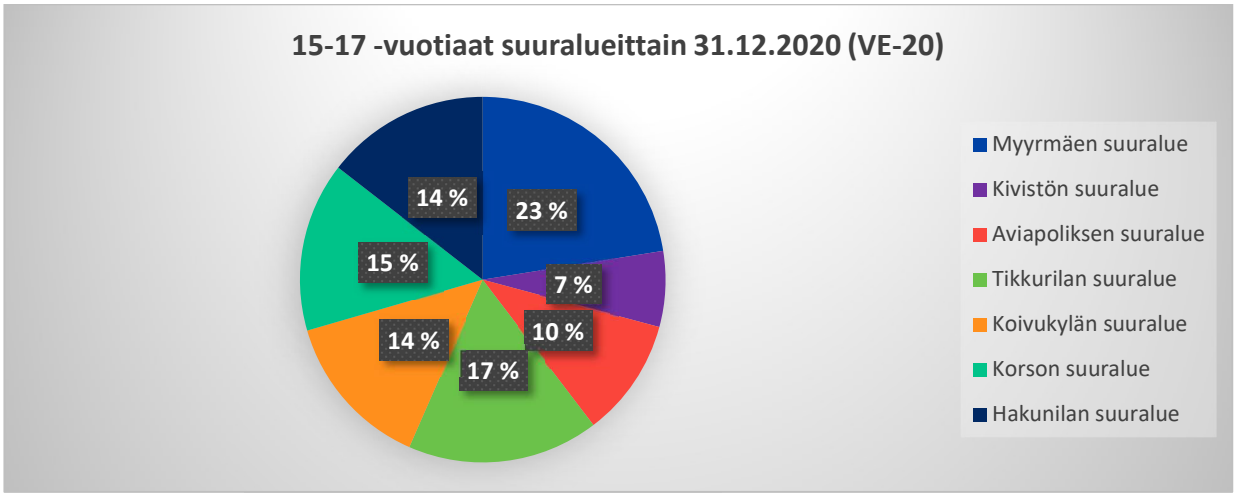
- Nykyisen oppimiskäsityksen mukaisesti joustaviksi, muunneltaviksi ja monikäyttöisiksi.
- Oppilaitosten tilat mahdollistavat muuttuvien tutkinnonperusteiden sekä uuden opetussuunnitelman mukaisen työskentelyn, oppimista edistävien pedagogisten ratkaisujen sekä digitaalisten mahdollisuuksien joustavan hyödyntämisen oppimisympäristöjä joustavasti laajentaen.
- Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia. Oppiminen ja opetus tapahtuu tarvelähtöisesti muuttuvilla menetelmillä ja välineillä.
- Hyödynnetään monin tavoin yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, muiden oppilaitosten, kirjastojen, luonto- ja liikuntakeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä.
- Opiskeluympäristöjen tulee tukea koulutuksenjärjestäjien ja alueen yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä.

3 UUDEN LUKION MAHDOLLISET SIJOITUSPAIKAT

Seuraavissa kappaleissa kuvataan lukiopaikkojen määrän tarve sekä uuden lukion vaihtoehtoiset sijoituspaikat.

3.1 Lukiopaikkojen määrän tarve väestöennusteeseen perustuen

Väestöennusteen mukaan vuonna 2030 mennessä Vantaalla on 1236 lukioikäistä opiskelijaa enemmän kuin vuonna 2020. Alueellisesti suurin kasvu kohdistuu Myyrmäen suuralueeseen ja seuraavaksi suurin Tikkurilan suuralueeseen. Vuonna 2020 itäisellä Vantaalla (Tikkurila, Hakunila, Koivukylä, Korso) oli noin 4550 15—17-vuotiasta nuorta, ja vuoteen 2030 mennessä määrä kasvaa väestöennusteen mukaan 714 nuorella. Tämä on 58 prosenttia koko Vantaan 15—17-vuotiaiden määrän kasvusta vuoteen 2030 mennessä. Vastaavasti läntisellä Vantaalla (Myyrmäki, Kivistö) oli vuonna 2020 noin 2200 15—17-vuotiasta nuorta, ja vuoteen 2030 mennessä määrä kasvaa 472 nuorella. Tämä on 38 prosenttia koko Vantaan 15—17-vuotiaiden määrän kasvusta vuoteen 2030 mennessä. Keski-Vantaalla (Aviapolis) oli vuonna 2020 noin 790 15—17-vuotiasta nuorta, ja vuoteen 2030 mennessä nuorten määrä kasvaa 72 nuorella, joka on 6 prosenttia koko Vantaan 15—17-vuotiaiden määrän kasvusta vuoteen 2030 mennessä.

Kuva 2. 15—17-vuotiaiden määrä 31.12.2020 suuralueittain (väestöennuste 2020).

Taulukko 1. 15—17-vuotiaiden määrä vuosina 2020, 2025 ja 2029 suuralueittain (Väestöennuste 2020).

Vantaan väestöennuste 31.12.2020—2029. 15—17-vuotiaat suuralueittain				
	2020	**2025**	**2029**	**Muutos 2020—2030**
Koko Vantaa	7735	8893	8971	1236 nuorta enemmän
Myyrmäen suuralue	1695	2014	1973	278
Kivistön suuralue	504	656	698	194
Aviapoliksen suuralue	788	867	860	72
Tikkurilan suuralue	1276	1478	1506	230
Koivukylän suuralue	1050	1198	1254	204
Korson suuralue	1130	1262	1212	82
Hakunilan suuralue	1092	1263	1290	198

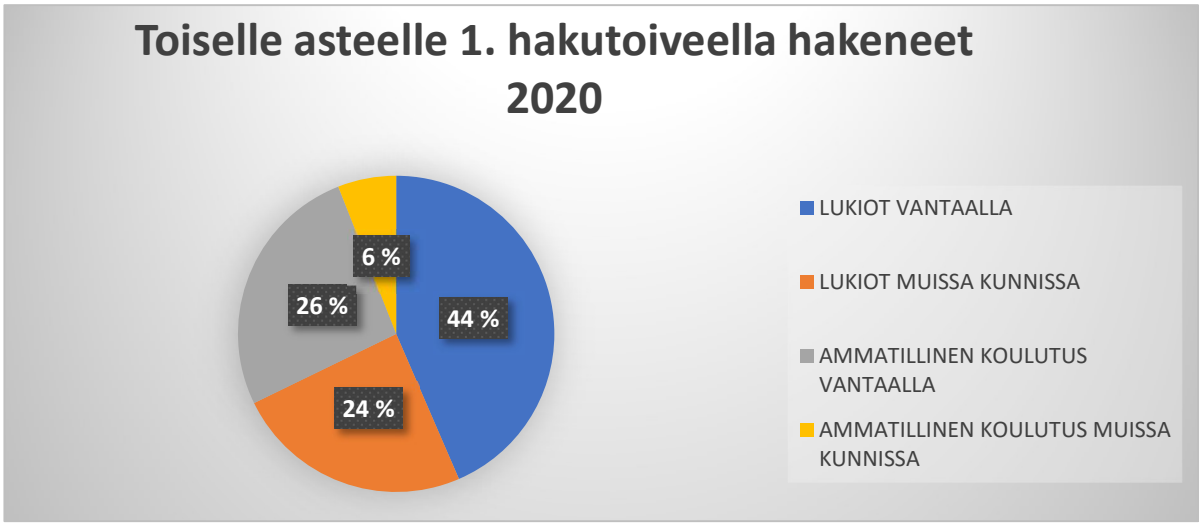
Tällä hetkellä lukiopaikkoja on Vantaalla tarjolla noin 52 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on asetettu tavoitteeksi mahdollistaa pääsy Vantaan lukioihin 60 prosentille peruskoulun päättävistä oppilaista. Taulukossa 2 on esitetty lisäpaikkatarve 60 prosentin tavoitetasolle sekä nykyisen lukiopaikkamäärän ylläpitämiselle/peruskoulun päättävä ikäluokka. Taulukosta huomataan, että pelkästään nykyisen aloituspaikkamäärän ylläpitäminen/peruskoulun päättävä ikäluokka edellyttää uudisrakentamista. Tavoitteen saavuttamiseksi Vantaan lukioverkkoa tulee laajentaa, vaikka lähivuosina muutamia kymmeniä aloituspaikkoja on mahdollista lisätä erityisesti Vaskivuoren lukion sekä Martinlaakson lukion tiloihin. Vaskivuoren lukioon tehdään laajennus, joka mahdollistaa aloituspaikkojen maltillisen lisäämisen. Martinlaakson lukion aloituspaikkojen lisääminen vaatii neuvotteluja Mercuria Kauppiaitten kauppaoppilaitoksen kanssa.

Taulukko 2. Lukioverkon lisäpaikkojen tarve suhteessa 60 prosentin tavoitteeseen. Kolmevuotista lukiosykliä kuvaava lisäpaikkatarve perustuu 15—17-vuotiaiden väestöennusteeseen (2020) sekä olettamukseen peruskoulun päättävien osuuden säilymisestä samansuuruisena kuin aiempina vuosina (n. 89—90 prosenttia ikäluokasta). Todellisuudessa lisäpaikkojen tarve on taulukon lukemia noin 40—50 paikkaa pienempi edellä mainittujen mahdollisten järjestelyiden myötä.

Lukiopaikkojen lisätarve verrattuna nykyhetkeen									
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Tarvitaan lisää paikkoja, jotta säilytetään 52,1 %	109		361			545			564
Tarvitaan lisää paikkoja, jotta saavutetaan 60 %	304		951			1163			1185

3.2 Peruskoulun päättäneiden hakutoiveet ja sijoittuminen koulutukseen vuonna 2020

Vuonna 2020 yhteishaussa peruskoulun päättävistä lukiokoulutukseen hakeutui 68 prosenttia. Ammatilliseen koulutukseen hakeutui vastaavasti 32 prosenttia ikäluokasta. Lukiokoulutukseen hakeutuneista Vantaan lukioihin hakeutui 44 prosenttia ja muiden kuntien lukioihin 24 prosenttia. Ammatillisen koulutuksen hakijoista Vantaan ammatillisiin oppilaitoksiin hakeutui 26 prosenttia ja muualle 6 prosenttia. Kuvasta 3 käy ilmi vantaalaisten peruskoulun päättäneiden ensisijaiset hakutoiveet vuoden 2020 yhteishaussa.

Kuva 3. Peruskoulun päättäneiden vantaalaisten nuorten ensisijaiset hakutoiveet vuoden 2020 yhteishaussa.

Vuonna 2020 peruskoulun päättö- ja/tai erotodistuksen saaneista oppilaista 52,2 prosenttia sijoittui lukiokoulutukseen ja 40,6 prosenttia ammatilliseen koulutukseen. Valmistaviin koulutuksiin sijoittui 6,1 prosenttia opiskelijoista. Taulukko 3 sisältää tarkat tiedot peruskoulun vuonna 2020 päättäneiden sijoittumisesta. On huomioitava, että ainoastaan 13 opiskelijaa oli 20.9.2020 tilastojen mukaan ilman opiskelupaikkaa tai heidän jatkosuunnitelmistaan ei ollut tietoa. Tämä on merkillepantavaa sen vuoksi, että oppivelvollisuuden laajeneminen ei tämän tiedon perusteella ole tuomassa Vantaan toisen asteen oppilaitoksiin juurikaan lisää opiskelijoita vaan opiskelijamäärän kasvu johtuu peruskoulun päättävien ikäluokan kasvusta sekä mahdollisesta muuttovoitosta Vantaalle. Oppivelvollisuuden laajentuessa on mahdollista, että naapurikunnista hakeutuu entistä enemmän opiskelijoita Vantaan toisen asteen oppilaitoksiin. Arvion mukaan opiskelijoita voi hakeutua Vantaalle etenkin pienemmistä kunnista, joissa toisen asteen opintojen tarjonta on Vantaata suppeampaa. On myös huomattava, että toiselle asteelle haetaan jatkossakin yhteishaussa, ja että opetuslautakunnan päättämiä aloituspaikkoja ei voi ylittää.

Taulukko 3. Peruskoulun vuonna 2020 päättäneiden sijoittuminen eri koulutusmuotoihin.

Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen vuonna 2020	**Oppilasmäärä**
Keväällä 2020 perusopetuksen päättö- tai erotodistuksen saaneet	2255
Lukiossa	1175
Ammatillisessa koulutuksessa	915
Valmistavissa koulutuksissa (perusopetuksen lisäopetus, luva, valma)	137
Opiskelee ulkomailla	5
Jatkaa perusopetusta aikuisopistossa	4
Työpajalla	2
Ilman opiskelupaikkaa jääneet	9
Ei tietoa jatkosuunnitelmista	4

3.3 Nykyisten päivälukioiden saavutettavuus ja erityistehtävät

Vantaan päivälukiot sijaitsevat pääsääntöisesti hyvien liikenneyhteyksien varrella. Neljä kuudesta päivälukiosta sijaitsee radan läheisyydessä. Seuraava tarkastelu pitää sisällään lyhyen katsauksen kunkin päivälukion saavutettavuuteen sekä mahdollisiin erityistehtäviin.

- **Lumon lukio** – saavutettavuus hyvä. Korso kuuluu kestävän liikkumisen alueeseen. Oppilaitos sijaitsee Lumo-talossa Korson juna-aseman vieressä pääradan sekä alueen pääkadun varrella. Lumo-talossa on lukion lisäksi kirjasto. Oppilaitoksen läheisyydessä on merkittävä määrä pysäköintipaikkoja. Keskusta-alueella on hyvät mahdollisuudet yhteistyöhön lähialueen elinkeinoelämän kanssa. Lumon lukiolla on yhteistyötä tiedekeskus Heurekan kanssa. Lukio tarjoa myös taidepainotteista opetusta sekä luovia opintoja, valinnanmahdollisuudet ovat laajat. Opintoihin sisältyy ympäristöopintoja ja sen tiimoilta tehdään retkiä Suomeen ja ulkomaille.
- **Martinlaakson lukio** – saavutettavuus hyvä. Lukio sijaitsee n. 600 metrin päässä Martinlaakson juna-asemalta Martinlaaksontien monipuolisten bussiyhteyksien vieressä. Martinlaakson keskusta palveluineen ja yrityksineen on lähellä ja helposti saavutettavissa. Martinlaakson lukiolla on matematiikan ja luonnontieteen valtakunnallinen erityistehtävä sekä draama- ja teatteriopetuksen painotus. Lukiossa toteutetaan opintoretkiä sekä kotimaahan että ulkomaille. Lukion on mahdollista tarjota opiskelijoilleen kaupallista opetusta Mercuria Kauppiaiden Kauppaoppilaitoksen kursseista sekä yrittäjyysvalmennusta.
- **Sotungin lukio** – saavutettavuus ei kovin hyvä. Tulevan Vantaan ratikan lähin pysäkki tulee sijaitsemaan n. 1,4 kilometrin päässä lukiolta. Joukkoliikenteen osalta lukiota palvelevat tällä hetkellä HSL:n bussit. Lukion läheisyydessä on riittävä määrä pysäköintipaikkoja. Lukion vieressä sijaitsee Hakunilan urheilupuisto ja lähellä on myös Sipoonkorven kansallispuisto. Sotungin lukiossa toimii yleislinjan lisäksi vetovoimainen urheilulinja. Sotungin lukio kuuluu World School-verkostoon ja lukiossa on toteutettu useita Comenius-projekteja ja vaihto-ohjelmia. Lukiolla on ystävyyskoulu Kiinan Jinanissa ja Saksan Hampurissa sekä paljon kansainvälistä toimintaa.
- **Tikkurilan lukio** – saavutettavuus erinomainen. Lukio sijaitsee Jokiniemessä pääradan varrella Tikkurilan ja Hiekkaharjun rautatieasemien läheisyydessä. Myös bussiyhteydet lukiolta ovat hyvät. Vantaan ratikka tulee kulkemaan n. 600 metrin päässä Tikkurilan lukiolta. Lukiolla on myös käytössään autopaikkoja. Tikkurilan keskustan alueella on tarjolla monipuoliset palvelut kirjastoineen ja liike-elämän toimijoineen. Varia Hiekkaharjun toimipiste sijaitsee muutaman sadan metrin päässä lukiolta. Tikkurilan lukiossa on laaja

kurssitarjotin ja mahdollisuus painottaa opintoja matematiikan, musiikin, liikunnan tai elokuvan ja viestinnän linjoilla. Lukiossa toimii myös IB-linja (IB Diploma Programme), jossa on mahdollista suorittaa kansainvälinen IB-tutkinto. IB-linjan osalta on huomionarvoista, että IBO (International Baccalaureate Organization) on auktorisoinut IB Diploma Programmen Tikkurilan lukion fyysisiin tiloihin.

- **Vaskivuoren lukio** – saavutettavuus erinomainen. Lukio sijaitsee n. 600—700 metrin etäisyydellä Louhelan ja Myyrmäen juna-asemilta. Myös Myyrmäen alueen keskeiset liikenneväylät ovat lukion lähellä ja esimerkiksi 100 metrin päästä lukiolta Myyrmäentieltä kulkee useita busseja. Lukion läheisyydessä on myös autopaikkoja. Myyrmäen keskusta palveluineen on lukiolta helposti saavutettavissa. Lukion läheisyydessä on myös monipuoliset urheilumahdollisuudet. Vaskivuoren lukioon tulee paljon opiskelijoita myös muista kunnista. Vaskivuoren lukiolla on musiikin ja tanssin erityistehtävä sekä matemaattis-luonnontieteellinen painotus. Lukio tekee yhteistyötä mm. Taidemuseo Artsin sekä Martinussalin kanssa.
- **Helsinge gymnasium** – sijainti ei ole kovin hyvä. Opiskelijat saapuvat koko Vantaan alueelta. Bussireitit sijaitsevat lähellä lukiota. Tien toisella puolella on pieni määrä autopaikkoja. Lukio sijaitsee samassa rakennuksessa yläkoulun kanssa ja yhteistyö toimii hyvin. Alueella on paljon elinkeinoelämää, mutta keskustatoiminnot ovat kaukana. Lukiossa on liikunta -, yrittäjyys- ja kansainvälisyyspainotteisuutta.

3.4 Katsaus nykyisten lukioiden tonttien lisärakentamismahdollisuuksiin

Seuraavassa tarkastellaan lyhyesti nykyisten suomenkielisten päivälukioiden sekä ruotsinkielisen Helsinge Gymnasiumin tonttien lisärakentamismahdollisuudet. Tarkastelu perustuu Merja Ryytyn syksyllä 2020 laatimaan lukioverkkoselvitykseen. Tarkastelusta käy ilmi, että nykyisten lukioiden tonteilla ei käytännössä ole mahdollisuuksia riittävän laajaan lisärakentamiseen.

- **Lumon lukio** – rakennusoikeutta on jäljellä 515 kem2. Lukio on rakennettu kokonaisuudessaan lähelle tontin rajoja, joten jäljelle ei jää rakennuskelpoista paikkaa.

- **Martinlaakson lukio** – rakennusoikeutta on jäljellä 50 kem2. Tontilla on tilaa, mutta ei riittävän suurelle rakennukselle, johon mahtuisi opiskelemaan 700 opiskelijaa.
- **Sotungin lukio** – rakennusoikeutta on jäljellä 119 kem2. Sotungin lukion kanssa samassa rakennuksessa toimii Sotungin koulu, joten lukion ja koulun yhteistä pihaa ei voida pienentää rakentamisella.
- **Tikkurilan lukio** – tontilla on kesken perusopetuksen tilojen ja päiväkodin rakentaminen/suunnittelu. Lukion laajentaminen laajasti ei ole mahdollista. On mahdollista, että tontille mahtuisi 300 opiskelijan tilat useaan kerrokseen rakennettuna, jos rakennusoikeutta jää jäljelle.
- **Vaskivuoren lukio** – rakennusoikeus on ylittynyt 329 kem2 tontilla olevien määräaikaisten paviljonkien vuoksi. Poikkeamispäätöksellä voidaan mahdollisesti saada lukiolle 600 kem2 laajennus.
- **Helsinge Gymnasium** – rakennusoikeutta on jäljellä 509 kem2. Lukio sijaitsee samalla tontilla Helsinge skolan kanssa, joten piha-aluetta ei voida pienentää. Piha on jo nyt liian pieni perusopetuksen tarpeisiin.

3.5 Lukion uudisrakennuksen vaihtoehtoiset sijoituspaikat

Uuden lukion sijainti tulee määräytymään vuoden 2021 aikana. Lukio suunnitellaan toteutettavaksi 700 uudelle opiskelijalle joko yhteen uudisrakennukseen tai useampaa rakennusta laajentamalla. Kappaleen 3.4 katsaus kuitenkin osoittaa rakennusten laajentamisen olevan epätodennäköinen vaihtoehto. Uuden lukion alustavan tilaohjelman mukainen hyötyalaennuste on 5 600 hym2 ja rakennuskustannusennuste on ~ 28 000 000 €. Huoneistoala ja rakennuskustannukset tarkentuvat tarveselvityksen ja hankeratkaisun yhteydessä.

Seuraavassa tarkastellaan uuden lukion vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja

3.5.1 Aviapoliksen alue

Paras sijainti lukiolle olisi keskustassa enintään 300 metriä Aviapoliksen juna-asemasta ja tulevasta ratikkalinjasta. Aviapoliksen keskustassa Helsinki-Vantaan lentoasema, kaupunkimainen elämäntyyli ja luonto yhdistyvät kiehtovaksi kokonaisuudeksi. Aviapoliksen alueelle on hyvät liikenneyhteydet sekä länsi- että itä-Vantaalta junalla ja bussilila sekä Hakunilan suunnalta ratikalla.

Aviapoliksen alueen kehityksessä tulee painottumaan työpaikkojen määrä, joka kaksinkertaistuu vuoteen 2050 mennessä. Aviapoliksen alueelle voisi muodostua Aviation Academy Finlandin verkostomaiseen toimintatapaan pohjautuva kampus, jossa painottuisi lentoliikenteeseen ja siihen liittyviin tukipalveluihin kohdistuva koulutus ja kehitystyö niin ammatillisen kuin lukiokoulutuksen näkökulmasta. Hallituksen käsittelyssä olevassa koulutuspoliittisessa selonteossa painotetaan huomattavasti tiivistä yhteistyötä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta sekä yhteistyötä työelämän ja korkeakoulujen kanssa. Ottaen huomioon työelämän murroksen ja vantaalaisten yritysten koulutustarpeet olisi Aviapoliksessa sijaitseva toisen asteen oppilaitos osaltaan vastaus tulevaisuuden osaamistarpeiden täyttämiseen. Harkitsemisen arvoista olisi myös Vantaan aikuislukion toimintojen siirtäminen Aviapolikseen.

3.5.2 Kivistön alue

Lukio Kivistön keskustassa olisi mahdollinen Kivistön asemakortteleissa, jos se otettaisiin tavoitteeksi tänä vuonna käynnistyvään Kivistön asemakortteleiden asemakaavamuutostyöhön. Lukio voisi aloittaa toimintansa aikaisintaan 2026. Työn tavoiteaikataulu on, että kaava olisi valtuustossa ensi vuonna. Toinen mahdollinen sijainti Kivistön keskustassa olisi Kehäradan Lapinkylän asemakorttelit, joiden asemakaavoitus on käynnistymässä aikaisintaan vuonna 2022, eli silloin lukion käyttöönotto vuonna 2026 voisi olla haasteellinen.

Kivistön uusi asuinalue tulee kasvamaan huomattavasti vuoteen 2050 mennessä, joten lukiokoulutuksen sijoittaminen alueelle olisi luontevaa. Kivistön alueen palvelu- ja työpaikka-alueet ovat kehittymässä, joten tulevaisuudessa alueelle voisi sijoittua yhtenäinen toisen asteen koulutuksen kiinteistö. Hallituksen käsittelyssä olevassa koulutuspoliittisessa selonteossa painotetaan huomattavasti tiivistä yhteistyötä lukio- ja ammatillisen koulutuksen osalta. Kivistö olisi hieman lähempänä Varian tulevaa Vehkalan toimipistettä kuin Aviapolis.

3.5.3 Hakunilan alue

Hakunilan alueella mahdollisen lukion sijoituspaikkana voisi olla entinen Hevoshaan koulun tontti. Tällöin Sotungin lukiorakennus vapautuisi perusopetuksen käyttöön. Tontti sijaitsee Kormuniityn ojan pienvaluma-alueella. Tontin vieressä sijaitsevat Ravurinkujan ja Kormuniityn pellot. Tulevan raitiovaunun pysäkki sijaitsee noin 1—2 kilometrin päässä tontilta ja myös bussiyhteydet ovat melko hyvät.

Hakunilan alueen lukiokoulutukseen ja ammatillisen koulutuksen osallistuvien määrä tulee kasvamaan. Alueelle sijoittuva ratikkalinja tulee huomattavasti parantamaan liikenneyhteyksiä ja alueen vetovoimaa myös työpaikka-alueena. Sotungin koulun ja lukion tontilla ei ole riittävästi rakennusoikeutta, joten lukion laajennus pitäisi toteuttaa Hevoshaan tontille. Alueen peruskouluikäisten oppilaiden määrä tulee kasvamaan vain 153 oppilaalla vuoteen 2030 mennessä, joten peruskoululla ei ole tarvetta Sotungin lukion nykyisen kiinteistön koko käytölle.

4 AMMATTIOPISTO VARIAN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA

Vuonna 2019 Konsulttitoimisto Boost Brothers Oy:n laatimassa Varian toimipisteiden esiselvityksessä (2.5.2019) todettiin, että Varian tavoitteena on siirtyä vuoteen 2028 ulottuvan ajanjakson aikana kahden toimipisteen malliin. Keskittämisen tavoitteita ovat vanhan Itä-Vantaa – Länsi-Vantaa-jaon aiheuttamien päällekkäisyyksien poistaminen opintotarjonnasta, toimintojen

keskittäminen ja tehostaminen, riittävien ja laadukkaiden opetustilojen tarjoaminen kasvavalla opiskelijamäärälle sekä tilatehokkuuden selkeä parantaminen.

Varian toimipisteiden esiselvityksessä nykyisistä toimipisteistä soveltuvimmaksi toiminnan kasvattamiseen nykyisiltä tiloiltaan, tonttiolosuhteiltaan, tekniseltä kunnoltaan ja suurimman nykyisen opiskelijamääränsä vuoksi todettiin Hiekkaharjun toimipiste, jota on ehdotettu täydennettäväksi uudistoimipisteellä Vehkalassa. Hiekkaharjun toimipiste on keskeisellä paikalla lähellä yhtä Vantaan pääkeskusta Tikkurilaa ja Kehäradan varrella hyvien liikenneyhteyksien varressa. Vehkala on uudiskohteelle otollinen sijainti, sillä se on merkittävä kasvava ja kehittyvä alue hyvien liikenneyhteyksien varrella ja helposti saavutettavissa junalla Kehärataa pitkin sekä autolla Kehä III:a pitkin.

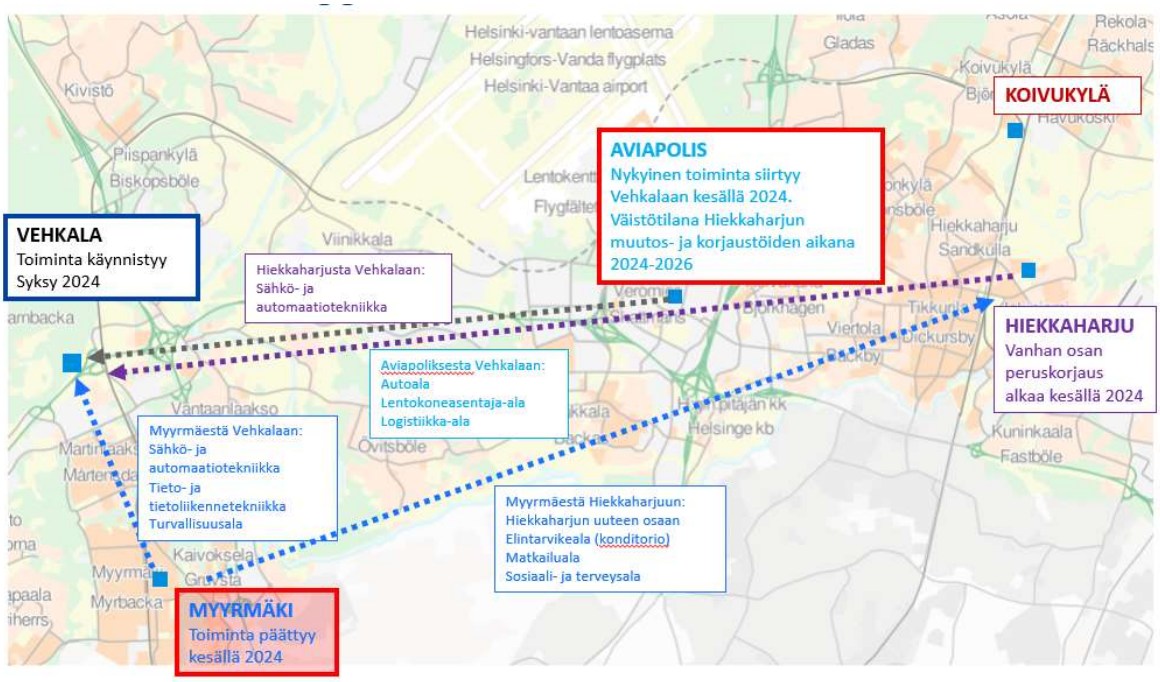
Vantaan Ammattiopisto Varian investointien kokonaisuutta käsiteltiin kaupunginjohtajan hankejohtoryhmässä lokakuussa 2020. Varian kuljetus-, liikenne- ja lentokonealan koulutuksille on etsitty muita tontteja, mutta niille ei löytynyt sopivaa sijoituspaikkaa kaupunkikeskuksista. Vehkala on osoittautunut hyväksi ja tarpeen mukaiseksi näille koulutusaloille.

Vuoden 2019 Varian toimipisteiden esiselvityksestä poiketen Vantaan Ammattiopisto Varian hankkeissa edetään seuraavasti:

- Vehkalan suunnitelmaa viedään eteenpäin alkuperäistä hieman pienemmällä koulutusalatarjonnalla
- Varia on osa oppimiskampusta ja olemassa olevan Hiekkaharjun toimipisteen käyttöä jatketaan korjaus- ja muutostöiden jälkeen
- Myyrmäen, Koivukylän ja Aviapoliksen tiloista luovutaan

Tavoitteena on, että Vantaan Ammattiopisto Varia toimii kahdessa toimipisteessä syyslukukaudesta 2026 alkaen. Toimipisteet ovat Varia Vehkalan uusi toimipiste sekä Jokiniemessä sijaitseva oppimiskampus, jonka osana ovat uusi oppimiskampus-rakennus sekä nykyinen Varia Hiekkaharjun toimipiste. Tämä edellyttää eri koulutusalojen vaiheittaisia siirtoja nykyisistä toimipisteistä, osasta

nykyisistä toimitiloista luopumista ja muutos-, korjaus- ja laajennustöitä nykyisissä toimitiloissa Varia Hiekkaharjussa.

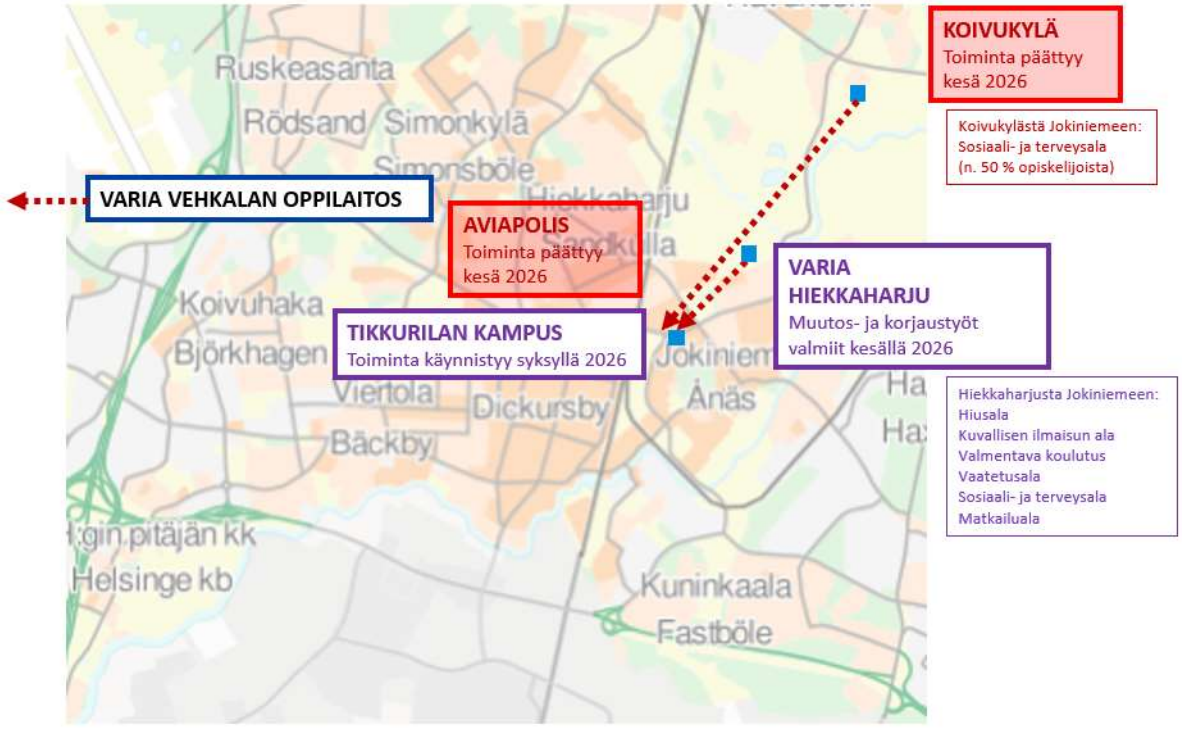

Kuva 4. Varian opetusalojen muuttoliikkeet Vehkalan toimipisteen ja Hiekkaharjun 1. vaiheen töiden valmistuttua vuonna 2024.

Varian Myyrmäestä Hiekkaharjuun muuttavien oppimisalojen muutos- ja tilatarpeet on toteutettava Hiekkaharjussa ja Varia Vehkalan uudisrakennuksen on valmistuttava ennen muuttoja vuonna 2024. Varia Myyrmäen toimipisteestä luovutaan Varia Vehkalan valmistuttua vuonna 2024.

Hiekkaharjuun Myyrmäestä muuttavat elintarvikeala (konditoria), matkailuala ja sosiaali- ja terveysala.

Vehkalaan Myyrmäestä muuttavat sähkö- ja automaatiotekniikka, tieto- ja tietoliikennetekniikka, turvallisuusala sekä sosiaali- ja terveysala. Vehkalaan Aviapoliksesta muuttavat autoala, lentokoneasentaja-ala ja logistiikka-ala. Vehkalaan Hiekkaharjusta muuttaa sähkö- ja automaatiotekniikka.

Kuva 5. Varian opetusalojen muuttoliikkeet oppimiskampuksen hankkeiden valmistuttua vuonna 2026.

Varia Aviapolis toimii väistötilana Varia Hiekkaharjun muutos-, korjaus- ja laajennustöiden ajan. Kun oppimiskampus-uudisrakennus valmistuu, luovutaan Varia Koivukylästä ja Varia Aviapoliksesta.

Oppimiskampukseen Hiekkaharjusta muuttavat opetusalat hotelli-, ravintola- ja cateringala (osa koulutuksesta), hiusala, kuvallisen ilmaisun ala, valmentava koulutus, matkailuala ja elintarvikeala. Oppimiskampukseen Koivukylästä muuttaa sosiaali- ja terveysala.

4.1 Uudisrakennus Varia Vehkala

Uudisrakennus Varia Vehkalasta laadittu tarveselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.11.2019 § 7. Hyväksytyssä tarveselvityksessä Varia Vehkala on mitoitettu n. 2 650 opiskelijalle ja 250 työntekijälle, joista 25 työskentelee tukipalveluissa. Varia Vehkalan huoneistoala on 23 000 m2

ja bruttoala 26 500 brm2 ja rakennuskustannusennuste on 82 790 000 € (alv 0 %). Paikoitusalueen rakentamiskustannusennuste on 1 500 000 € (alv 0 %).

Rakennuspaikka on kaupungin omistama liike-, toimisto- ja yleisille rakennuksille kaavoitettu Vehkalantien tontti Vehkalassa Länsi-Vantaalla, Kehäradan Vehkalan aseman sekä Kehä III-väylän ja Hämeenlinnan väylän risteyksen välittömässä läheisyydessä

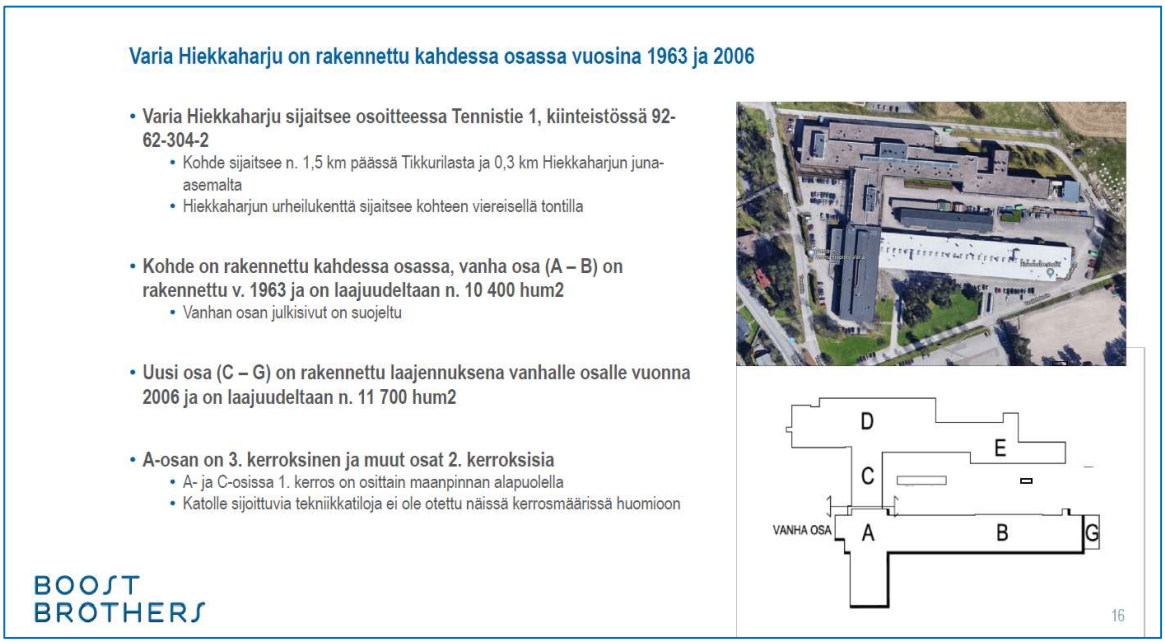
Varia Vehkala toteutetaan tarveselvityksessä esitettyä suppeammalla sisällöllä ja opiskelijamäärällä (2 600 -> 2100 opiskelijaa). Uudisrakennukseen tulee tilat seuraaville opetusaloille:

- logistiikka-ala (650)
- Autoala (400)
- lentokoneasentaja-ala (150)
- sähkö- ja automaatioala (400)
- tieto- ja viestintätekniikka-ala (150)
- sosiaali- ja terveysala (350)

Varia Vehkalan uusi suppeamman opiskelijamäärän mukainen huoneistoalaennuste on 18 000 m2 ja rakennuskustannusennuste on 70 000 000 € (alv 0 %). Huoneistoala-arvio ja kustannusennuste tarkentuvat tarveselvityksen päivityksen yhteydessä.

4.2 Oppimiskampus, Hiekkaharjun toimipiste

Varia Hiekkaharjun toimipiste sijaitsee osoitteessa Tennistie 1. Rakennuksen vanhempi osa on valmistunut vuonna 1963 ja uudempi osa vuonna 2006. Rakennuksen kokonaisala on 23 933 m2.

Kuva 6. Varia Hiekkaharjun toimipiste

Varia Hiekkaharjuun sijoitetaan Varian toimipisteiden esiselvityksessä esitettyä pienempi opiskelijamäärä (1880 -> 1150 opiskelijaa) seuraaville opetusaloille:

- kone- ja tuotantotekniikka-ala (70)
- talotekniikka-ala (200)
- Talonrakennusala (200)
- Kiinteistöpalveluala (200)
- Pintakäsittelyala (150)
- hotelli-, ravintola- ja cateringala (300)

Hiekkaharjun vanhalle osalle (A –B) tehdään kattava peruskorjaus, jonka yhteydessä toteutetaan tilamuutoksia tulevaisuuden käyttöä mahdollisimman hyvin palvelevien tilojen toteuttamiseksi. Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan yhtenäisiä tila-alueita kullekin opetusalalle, joka mahdollistaa suurempien ja muunneltavien ympäristöjen luomisen vanhan luokkamallin sijaan. Yhtenäisiin tila-alueisiin sijoitetaan kaikki opetustoiminnan tarvitsemat tilat, myös aputilat kuten sosiaalitilat ja opettajien työskentelytilat, jotta nämä olisivat tiiviisti osana aluetta, jossa varsinainen opetustoiminta tapahtuu.

Uuden osan tilamuutoksilla ja laajennuksella vastataan kasvavaan opiskelijamäärään.

Ensimmäisessä vaiheessa peruskorjataan vanhan rakennuksen A-siiven 3. kerroksen hallinnon tilat. Tällä hetkellä hallinnon toiminnot ovat sisäilmaoireiluiden vuoksi väistössä. Lisäksi Myyrmäestä Hiekkaharjuun siirtyvän elintarvikealan konditoriatilat toteutetaan uuden osan D-siiven 1. kerroksen uudelleen järjesteltäviin puutyösaleihin ja toteutetaan tarvittavat tilajärjestelyt Myyrmäestä muuttaville matkailualan ja sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille.

Varian toimipisteiden esiselvityksessä (2.5.2020) Hiekkaharjun kohteen peruskorjauksen, laajennuksen ja muutostöiden kokonaiskustannusarvio on n. 33,1 M€. Opiskelijoiden määrä ja Hiekkaharjun toimipisteen muutos-, korjaus- ja laajennuksen toimenpiteet ja vaiheistus tarkentuvat tarveselvitys-hankesuunnitelman laadinnan yhteydessä. Mikäli vanhan osan korjausaste kohoaa uuden tutkimustiedon valossa hyvin korkeaksi, tutkitaan myös mahdollisuutta suojellun vanhan osan purulle ja korvaamiselle uudisrakennuksella.

4.3 Oppimiskampus-uudisrakennus

Vantaan toisen asteen koulutuksen osalta oppimiskampuksen uudisrakennukseen sijoittuvat Tikkurilan lukion 300 uutta lisäpaikkaa ohella Varian 1300 opiskelijaa ja seuraavat opetusalat:

- hotelli-, ravintola- ja cateringala (50)
- elintarvikeala (konditoria) (100)
- Hiusala (150)
- kuvallisen ilmaisun ala (100)
- valmentava koulutus (200)
- sosiaali- ja terveysala (500)
- Matkailuala (100)
- Turvallisuusala (150)
- Työelämäpalvelut (oppisopimus)

Oppimiskampus muodostaa yhdessä Hiekkaharjun ja Vehkalan toimipisteen kanssa Vantaan ammattiopisto Varian koulutustarjonta-kokonaisuuden, jossa on otettu huomioon eri ammattialojen tulevat koulutustarpeet, ja jossa mahdollistetaan niin työmarkkinoille tulevien kuin työssä olevienkin koulutukset.

5 ALUSTAVA BUDJETTI

Projekti	Suuralue	Alue	Kustannusarvio	Budjetti 2020	Budjetti 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	Budjetti 2025	Budjetti 2026	Budjetti 2027	Budjetti 2028	Budjetti 2029
VARIA/Talvikkitien tp. Perusparannus	Koivukylä	Koivukylä	14,3	0	0	0	0	0	0,2	2	7,9	4,1	0,1
Varia Ojahaantie, sähköosaston väistötila	Myyrmäki	Myyrmäki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan toisen asteen kampuksen lukio	Tikkurila	Tikkurila	36,0	0	0	0	0,1	2	20	13,5	0,35	0,05	0
Vehkalan ammatillinen oppilaitos	Kivistö	Kivistö	86,0	0	1	16	40	29	0	0	0	0	0
Varia Hiekkaharju laajennus, mm. ruokala	Tikkurila	Tikkurila	3,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Hiekkaharjun peruskorjaus, VTK:n omi	Tikkurila	Jokiniemi	5,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VARIA Hiekkaharju peruskorjaus	Tikkurila	Tikkurila	24,8	0	0	2,4	1,6	6,2	14,4	8,5	0	0	0
			169,4	**0**	**1**	**18,4**	**41,7**	**37,2**	**34,6**	**24**	**8,25**	**4,15**	**0,1**

Toimitilainvestointiohjelman 2021–2030 mukaisesti Vantaan toisen asteen hankkeisiin on hyväksytty 169,4 M€.

Hyväksytystä investointiesityksestä poiketen esitetään, että:

- Luovutaan Varia Myyrmäestä (Ojahaka) vuonna 2024, Varia Aviapoliksesta ja Varia Koivukylästä (Talvikkitie) vuonna 2026.
- Varia Vehkalan uudisrakennus toteutetaan hyväksyttyä tarveselvitystä suppeammalla opiskelijamäärällä (n. 2050 opiskelijaa) ja sisällöllä, valmis vuonna 2024, kustannusennuste 70 M€.
- Lukion uudisrakennus toteutetaan 700 opiskelijalle, valmis vuonna 2026, kustannusennuste 28 M€.

Oppimiskampuksen osalta:

- Varia Hiekkaharjun muutos-, korjaus- ja laajennustyöt toteutetaan esiselvityksessä esitettyä pienemällä opiskelijamäärällä (n. 1150 opiskelijaa), vuosina 2024—2026, kustannusennuste 33,1 M€.

- Oppimiskampuksen uudisrakennukseen toteutetaan tilat 300 Tkkurilan lukion lisäpaikalle ja Varia Vehkala -hankkeesta siirretyille opiskelijoille (n. 1300 opiskelijaa), valmis vuonna 2026, kustannusennuste 50 M€.

Uudisrakentamisessa koulurakennuksille Vantaalla esitetään 3600 €/brm2 (alv 0 %).
Kustannuksissa ei ole huomioitu mahdollisen maanalaisen huoltoreitin tai pysäköintilaitoksen kustannuksia, kustannusennuste n 2500 €/brm2 (alv 0 %).

Muuttuneen investointitarpeen myötä uudeksi investointiesitykseksi ja investointien jakautumiseksi eri vuosille esitetään.

Projekti	Suuralue	Alue	Kustannusarvio	Budjetti 2020	Budjetti 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	Budjetti 2025	Budjetti 2026
Oppimiskampus	Tikkurila	Tikkurila	50,0	0	0	0,5	2	20	20	7,5
Vehkalan ammatillinen oppilaitos	Kivistö	Kivistö	70,0	0	1	16	35	18	0	0
Varia Hiekkaharju laajennus, mm. ruokala	Tikkurila	Tikkurila	3,0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Hiekkaharjun peruskorjaus, VTK:n omi	Tikkurila	Jokiniemi	5,3	0	0	0	0	0	0	0
VARIA Hiekkaharju peruskorjaus	Tikkurila	Tikkurila	24,8	0	0	2,4	1,6	6,2	14,4	8,5
Länsi-Vantaan lukio			28,0	0	0	0	2	6	16	4
			153,1	**0**	**1**	**18,9**	**38,6**	**44,2**	**34,4**	**16**

Budjetoinnissa ja aikataulussa ovat mukana ainoastaan Vantaan kaupungin omat toisen asteen koulutukseen liittyvät investoinnit. Oppimiskampuksen hankekokonaisuudessa tulee olemaan erittäin merkittävä yksityinen rahoitusosuus, joka noussee satoihin miljooniin euroihin kampuskokonaisuuden toteutuessa täysimääräisenä, eli sisältäen yritystilat, palvelukorttelit ja asuminen.

6 ALUSTAVA TAVOITEAIKATAULU

Hankkeista: 1) Uudisrakennus Vantaan Ammattiopisto Varia, Vehkalan toimipiste, oppimiskampus, joka sisältää 2) Vantaan Ammattiopisto Varia, Hiekkaharjun toimipisteen muutos-, korjaus- ja laajennustyöt ja 3) Uudisrakennuksen oppimiskampus sekä 4) uudisrakennus lukio tullaan laatimaan hankekohtaiset projektisuunnitelmat.

6.1 Uudisrakennus Varia Vehkala

- Hankesuunnitelma; päätökset 2/2021–6/2021
- Hankinta 7/2021–9/2021
- Suunnittelu 10/2021–12/2022
- Rakentaminen, 4/2022–4/2024
- Kalustaminen ja varustaminen 5–7/2024

6.2 Hiekkaharjun toimipiste

- Tarveselvitys-hankesuunnitelma; päätökset 3–10/2021
- Hankinta 11/2021–1/2022
- Suunnittelu 3/2022–5/2023
- Rakentaminen, vaihe 1, 6/2023–6/2024
- Rakentaminen, vaihe 2, 6/2024–4/2026
- Kalustaminen ja varustaminen 5–7/2026

6.3 Uudisrakennus oppimiskampus

Hanke on yhtenä Vantaan kaupungin EU-elpymishanke-ehdokkaana. Mikäli hanke saa EU-elvytysrahoitusta, kustannusten tulee olla sidottu vuoteen 2023 mennessä ja toimenpiteet toteutettu 04/2026 mennessä.

- Tarveselvitys; päätökset 3–8/2021
- Hankesuunnitelma; päätökset 9/2021–12/2021
- Hankinta 1/2022–3/2022
- Suunnittelu 4/2022–8/2023
- Rakentaminen, 4/2024–4/2026
- Kalustaminen ja varustaminen 5–6/2026

6.4 Uudisrakennus lukio

- Tarveselvitys; päätökset 10/2021–4/2022
- Hankinta 5/2022–6/2022
- Hankesuunnitelma; päätökset 8/2022–12/2022
- Hankinta 1/2023–3/2023
- Suunnittelu 4/2023–6/2024
- Hankinta 7/2024–8/2024
- Rakentaminen, 9/2024–4/2026
- Kalustaminen ja varustaminen 5–7/2026

7 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN SUUNNITELLUN PALVELUVERKON KOULUTUSPOLIITTISET VAIKUTUKSET

Perusopetuksen päättävien ikäluokat kasvavat, joten investointiohjelmaan on tehty varaus 1000 opiskelijan lukiosta. Uudesta lukiosta olisi tarkoitus rakentaa kansainvälisyyspainotteinen lukio, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä alueen työelämän ja lähiseudun korkeakoulujen kanssa. Oppilaitoksen sijainnista päätettäessä on hyvä huomioida myös mitä palveluita on lähialueella.

Lukiokoulutukseen pääsemiseen vaikuttaa peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo. Lukiokoulutukseen hakeutumiseen vaikuttaa myös eräiden lukioiden saamat erityistehtävät. Vantaalla erityistehtäviä on myönnetty Vaskivuoren lukioon (musiikki ja tanssi), Martinlaakson lukioon (matemaattisluonnontieteelliset aineet) sekä Tikkurilan lukioon (IB Diploma Programme). Helsingin alueella on huomattava määrä erityistehtävän saaneita lukiota, joihin myös vantaalaiset hakeutuvat.

Uusi opetussuunnitelma edellyttää lukion tiloilta digitaalisten mahdollisuuksien joustavaa hyödyntämistä sekä muunneltavuutta ja joustavuutta. Opiskeluympäristöjen tulee olla

vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä hyödynnetään monin tavoin.

Vantaan lukioiden keskikoko on korkein, kun verrataan kuuden suurimman kaupungin lukioiden kokoja. Vantaa on tietoisesti rakentanut isoja lukioyksikköjä varmistamaan laajaa ja monipuolista opintotarjontaa. Kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan lukiokoulutuksen yksikköhinnat ovat olleet alhaisimmat jo pitkään, mihin on vaikuttanut merkittävästi suuret lukioyksiköt.

Lukion 300 lisäpaikkojen sijoittaminen oppimiskampukseen mahdollistaa Tikkurilan lukiossa toimivan IB Diploma Programmen aloituspaikkojen lisäämisen, mikä lisää lukiokoulutuksen vetovoimaisuutta sekä tarjoaa aloituspaikkoja kansainvälisesti orientoituneille opiskelijoille. Liikenneyhteydet Jokiniemeen ovat parhaat mahdollisesti, kun kampus on saavutettavissa sekä suoraan pohjoisen rataosuuden että kehäradan kautta. Kampuksen välittömässä lähiympäristössä ovat ammattikorkeakoulu, kirjasto ja muita kaupungin toimintoja.

Ammatillisen koulutuksen suunnittelu ei ole kuntakohtaista, vaan koulutuksen ennakointia tehdään pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan alueen puitteissa. Ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen on asuinpaikasta riippumatonta ja koulutukseen haetaan yli kuntarajojen. Varian opiskelijoista noin neljännes tulee Vantaan ulkopuolelta.

Pääkaupunkiseudulla tehdään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen suunnittelussa, jotta koulutustarjonta jakaantuisi pääkaupunkiseudulla mielekkäästi ja että tarjontaa olisi riittävästi. Ammatillisen koulutuksen palvelutarpeen ennakointiin on luotu malli, johon osallistuvat sekä yksityiset että kunnalliset koulutuksen järjestäjät.

8 TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN SUUNNITELLUN PALVELUVERKON KAUPUNKIRAKENTEELLISET VAIKUTUKSET

8.1 Oppimiskampus Tikkurilaan

Lukiokoulutuksen sijoittuminen Jokiniemen oppimiskampukseen Tikkurilan lukion läheisyyteen lisää kampuksen vetovoimaisuutta. IB-koulutuksen lisääminen niin IB Diploma Programmessa kuin Career Related Programmessa tulee merkittävästi laajentamaan Vantaan toisen asteen koulutustarjontaa ja luo merkittävän vaihtoehdon toisen asteen koulutukseen hakeutuville. Oppimiskampus sijoittuu Jokiniemeen pääradan itäpuolella ja vain muutama sata metriä Tikkurilan asemakeskuksesta Dixistä koilliseen. Alue rajautuu pohjoisessa Valkoisenlähteentiehen, idässä Jokiniemenkatuun, etelässä Eric von Rettigin puistoon ja lännessä junarataan.

Voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) tarkastelualue on keskustatoimintojen aluetta (C). Yleiskaavaehdotuksessa 2020 (kh 6.4.2020) alue on kaupunkikeskustan aluetta (C), jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alueelle kohdistuu strateginen kehittämismerkintä "kestävän kasvun vyöhyke". Asemakeskuksen tuntumassa on seudullisesti merkittävän liityntäpysäköintialueen merkintä. Jokiniemenkatu on tärkeä paikallista liikennettä palveleva väylä, ja Eric von Rettigin puisto muodostaa osan itä-länsisuuntaista virkistysalueyhteyttä.

Vantaan ratikan suunnittelu on meneillään ja tuoreimmat linjausvaihtoehdot poikkeavat yleiskaavaehdotuksesta. Ensisijainen linjaus (Ratakuja) sijoittuu noin sata metriä tarkastelualueelta etelään, toissijainen linjaus (Lummetie) sivuaa tarkastelualueen lounaisosaa.

Voimassa olevassa asemakaavassa 620500 (Jokiniemi 1 vuodelta 1983) alueelle on osoitettu katujen, katuaukion ja puistoalueiden (VP) lisäksi liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YY) ja museorakennusten korttelialuetta (YM). Villa Grönberg on merkitty rakennustaiteellisesti arvokkaaksi tai

kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeäksi rakennukseksi. Oppimiskampuksen toteuttaminen edellyttää alueen asemakaavan muutosta.

Tavoiteltava aluekokonaisuus tiivistää Vantaan kasvavaa kaupunkirakennetta ja muodostaa Jokiniemen radanvarteen toiminnoiltaan sekoittunutta kantakaupunkia. Asuminen tulee olemaan olennainen osa Jokiniemen alueen toimintaa. Jokiniemen kampusalueen rakentuminen laajentaa kantakaupunkia kävelykeskustoineen myös radan itäpuolelle. Tavoitteena on vahvistaa nykyisiä radan ylittäviä ja alittavia yhteyksiä sekä tutkia uusia reittimahdollisuuksia.

Oppimiskampuksen tulee olla arkkitehtuuriltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealaatuinen kokonaisuus. Suunnittelun tavoitteena on etsiä raikkaita ratkaisuja siihen, miltä näyttää tulevaisuuden monitoimintainen oppimis-, liiketila-, palvelu-, toimisto- ja asuinympäristön yhteen kokoava kampusalue. Kampus muodostuu uusista rakennuksista sekä kokonaisuutta täydentävistä ulko-, aukio- ja viheralueista. Julkisen tilan osalta edellytetään korkealaatuista ja innovatiivista arkkitehtonista otetta. Rakennukset sekä julkiset ulko- ja sisätilat yhdessä muodostavat viihtyisää, mielenkiintoista ja monipuolista oppimisen, työnteon, vapaa-ajan ja palveluiden sekä asumisen ympäristöä.

8.2 Lukion uudisrakennus Kivistöön

Vantaan lukioverkon 2020 selvitystyön yhteydessä on selvitetty uuden lukion mahdollista sijoittamista Kivistön keskustaan. Kivistön keskusta on rakenteilla oleva uusi keskusta, joka tukeutuu tällä hetkellä Kehäradan Kivistön asemaan ja tulevaisuudessa ns. kahden aseman keskustana myös tulevaan Lapinkylän asemaan. Kivistön keskustaan tavoitellaan 45 000 asukasta ja merkittävää määrää työpaikkoja vuoteen 2050 mennessä. Kivistön keskusta on hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä Kehäradan ja useiden runkobussiyhteyksien myötä. Lukion sijoittuminen Kivistön keskustassa olisi luontevaa joko nykyisen Kivistön aseman välittömässä läheisyydessä tai tulevan Lapinkylän aseman ympäristössä. Keskustan asemakorttelit rajautuvat noin 300 metrin säteelle asemista ja siten lukion sijoittaminen asemakortteleihin mahdollistaisi hyvän saavutettavuuden

julkisilla kulkuneuvoilla sekä kävellen ja pyöräillen merkittävälle määrälle vantaalaisia. Lukion sijoittuminen asemakortteleihin toisi kaupunkiympäristöön toiminnallista monimuotoisuutta ja parhaimmillaan keskeisesti sijoittuvat lukiotilat olisivat käytettävissä luontevasti myös muihin käyttötarkoituksiin esim. kouluaikojen ulkopuolella. Lukio Kivistön keskustassa tukisi alueen sosiaalista kestävyyttä. Tällä hetkellä alueen yläkoululaiset joutuvat siirtymään jatko-opintoihin muualle, mikä ei tue alueen kehittymistä ns. kaikkien kaupunkina eikä mahdollista tavoittelemaamme sujuvaa arkea ja terveellistä elämäntapaa, jossa koulumatkat voidaan tehdä kävellen ja/tai pyöräillen.

Vuonna 2026 avautuva lukio Kivistön keskustassa olisi mahdollinen Kivistön asemakortteleissa, jos se otetaan tavoitteeksi tänä vuonna käynnistyvään Kivistön asemakortteleiden asemakaavamuutostyöhön. Työn tavoiteaikataulu on, että kaava olisi valtuustossa ensi vuonna. Toinen mahdollinen sijainti Kivistön keskustassa olisi Kehäradan Lapinkylän asemakorttelit, joiden asemakaavoitus on käynnistymässä aikaisintaan vuonna 2022, eli jolloin lukion käyttöönotto vuonna 2026 voi olla haasteellinen.

8.3 Lukion uudisrakennus Aviapolikseen

Aviapolis muuntuu seuraavien vuosikymmenien kuluessa logistiikka-alueesta vehreäksi ja viihtyisäksi kaupunginosaksi. Vuoteen 2050 mennessä suuralueelle odotetaan jopa 28 000 uutta asukasta ja työpaikkamäärän kaksinkertaistumista. Lukion sijainnille haetaan vaihtoehtoja sekä yksityisen että kaupungin maalta yhteistyössä maanomistajien kanssa.

Aviapoliksen keskusta sijaitsee Kehäradan aseman vieressä ja alueen halki kulkee tulevaisuudessa mahdollisesti myös ratikka. Paras sijainti lukiolle olisi keskustassa enintään 300 metriä Aviapoliksen juna-asemasta ja ratikkalinjasta. Aviapoliksen keskustassa Helsinki-Vantaan lentoasema, kaupunkimainen elämäntyyli ja luonto yhdistyvät kiehtovaksi kokonaisuudeksi. Siellä asuu tulevaisuudessa yli 3000 asukasta ja työskentelee tuhansia työntekijöitä. Virikkeellinen ja kävely-ystävällinen raitti kokoaa yhteen keskustan toiminnot Tikkurilantieltä Aviabulevardia pitkin aina

lentoasemalle saakka. Aviapoliksen keskustassa sijaitseva lukio olisi opiskelijoille ympäristöltään kansainvälinen, innostava ja houkutteleva.

Mahdollisista sijaintipaikoista neuvotellaan maanomistajien kanssa erikseen. Jos Aviapolikseen saadaan sijoittumaan laajempi kampus, tulisi lukion sijaita tässä kokonaisuudessa. Sijaintivaihtoehtoja tarkastellaan tarkemmin meneillään olevissa kaavaluonnostöissä sekä Aviabulevardin varrella (Aviapolis Coren kaavaluonnos nro 052400) että Muurassa (Muuran kaavaluonnos nro 052600). Myös Huberilan alueelta voidaan tutkia paikkaa lukiolle. Näiden tonttien kaavaehdotusten laatiminen ja rakennuksen valmistuminen vuoteen 2026 mennessä saattaa kuitenkin olla haastavaa. Alueellisissa kaavaluonnoksissa määritellään myös kaupunkikuvalliset periaatteet eri kortteleille. Erityisesti Aviapoliksen keskustassa kaupunkikuvalle asetetaan korkeat vaatimukset.

9 YHTEENVETO

Toisen asteen koulutuksen palveluverkon muodostavat lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus. Ammatillisen koulutuksen osalta on tehty laaja selvitys ammatillisen koulutuksen verkon tiivistämisestä ja tehostamisesta. Tämän koulutusverkon toteuttaminen on kiireellistä ja erittäin tarpeellista, jotta Varia saa ajanmukaiset ja tehokkaat oppimisympäristöt. Kiireellisimpinä hankkeina tulee toteuttaa Vehkalan uudisrakennus ja siihen liittyvä Hiekkaharjun korjaus- ja muutostyö sekä oppimiskampus.

Lukiokoulutuksen palveluverkon tarpeisiin tulee ensimmäisenä toteuttaa 300 opiskelupaikan lisäys oppimiskampuksen yhteyteen. Tässä selvityksessä on kuvattu kampuksen tarvetta toisen asteen koulutuksen, kansainvälisen koulutuksen sekä elinkeinoelämän ja työllisyyden tarpeisiin. Nykyisten lukioiden laajennusmahdollisuudet selvitettiin. Jos oppimiskampus toteutuu Jokiniemeen niin on myös perusteltua tarkastella Helsinge Gymnasiumin mahdollista sijoittumista oppimiskampukselle.

Väestön kasvun ja lukiokoulutuksen tarpeen mukaan koulutukseen tarvitaan vielä n. 700 opiskelupaikan verran lisää paikkoja. Vaihtoehtoisina sijoituspaikkoina on tarkasteltu Kivistön, Aviapoliksen ja Hakunilan alueita.

Toisen asteen koulutusikäisten väestön osan kasvu tulevaisuudessa vuoteen 2030 mennessä painottuu Myyrmäkeen +278, Tikkurilaan +230, Hakunilaan +198, Kivistöön +194 ja Aviapolikseen +72. Tikkurilaan sijoittuva oppimiskampus on perusteltu kasvun näkökulmasta sekä hyvien liikenneyhteyksin johdosta. Lukion 300 opiskelijapaikan lisäys on tarpeellinen väestön kasvun johdosta sekä IB Diploma Programmen aloituspaikkojen lisäämiseksi, joka on edellytys IB Career Related Programmen kokonaisuuden toteuttamiseksi.

Lukiokoulutukseen tarvitaan lisää opiskelijapaikkoja oppimiskampuksen toteuttamisen jälkeenkin. Olemassa olevien lukiorakennusten laajentaminen ei ole mahdollista. Koulutuspoliittisesti lukioyksikköjen tulee olla riittävän suuria, jotta voidaan taata laaja opetustarjonta sekä tehokas ja taloudellinen toiminta. Lukiokoulutuksen saavutettavuuden lukion tulee sijaita hyvien joukkoliikenneyhteyksien päässä.

Aviapoliksen alue tulee kasvamaan tulevaisuudessa huomattavasti, jolloin lukiokoulutuksen sijoittaminen alueen ydinkeskustaan ja aseman ja ratikan välittömään läheisyyteen takaa lukion saavutettavuuden parhaiten. Alueen laaja ja monipuolinen työpaikka-alue takaa joustavan yhteistyön työelämän kanssa. Koulutuspoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti Aviapolikseen olisi mahdollista muodostaa lukiokoulutukseen ja ilmailualaan liittyvä kampus.

35 § Periaatepäätös itäisen suunnan raideyhteyden suunnitteluhankeyhtiöön ja rahoitukseen osallistumisesta

VD/5261/00.04.01/2021

RV/HP/SI/LS

Neuvottelut itäisen suunnan raidehankkeen edistämiseksi on aloitettu liikenne- ja viestintäministeriön johdolla maaliskuussa 2021. Neuvotteluja käydään raideliikenneinvestoinnista hyötyvien kuntien kanssa suunnitteluhankeyhtiön perustamiseksi Itäradan eli Lentorata-Porvoo-Kouvola-linjauksen pohjalta. Vantaan kaupunki on käynyt neuvotteluja Itäradan suunnitteluhankkeeseen osallistuvien tahojen kanssa.

Lisätietoja suunnittelusta löytyy esimerkiksi Valtioneuvoston hankeikkunasta (https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM053:00/2020) sekä liikenne- ja viestintäministeriöltä (https://www.lvm.fi/-/neuvottelut-itaisen-suunnan-raidehankkeen-edistamiseksi-kaynnissa-1261076).

Raideliikenteen kehittäminen

12-vuotisessa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 15.4.2021 on todettu, että valtio pitää kunnossa, peruskorjaa ja kehittää nykyistä rataverkkoa. Itäradan täysimääräisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan investointeja lisäksi Savon, Karjalan ja Luumäki−Vainikkala-radoille. Parantamistoimenpiteet kohentavat myös tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä ja kustannustehokkuutta sekä tukevat myös uuden Lentorata-Porvoo-Kouvola ratayhteyden toteuttamista. Itäratahankkeen kaupungit ja kunnat edistävät näitä perusparannustoimenpiteitä uuden Lentorata−Porvoo−Kouvola ratayhteyden rinnalla. Nykyisen rataverkon toimenpiteet toteutetaan kuitenkin valtion toimesta erillisenä uudesta Itäratayhteyden hankeyhtiöstä.

Valtion hankeyhtiöpäätökset

Valtio selvitti edellisen hallituskauden 2015–2019 aikana eri vaihtoehtoja suurten infrahankkeiden toteuttamiseen ja rahoittamiseen sekä siihen, että hankkeiden pitkiä suunnittelu- ja toteutusaikoja pystyttäisiin lyhentämään.

Parlamentaarisen liikenneverkon rahoitusta arvioineen työryhmän loppuraportissa 28.2.2018 todettiin, että aiempaa useampien infrahankkeiden toteutumisen nopeuttamiseksi ja tehostamisen mahdollistamiseksi voidaan käyttää hankekohtaisia yhtiöitä. Loppuvuoden 2018 aikana valtiovarainministeriön asettama työryhmä selvitti infrahankkeiden toteuttamista yhtiömallilla. Valtiovarainministerille 20.12.2018 luovuttamassaan loppuraportissa työryhmä hahmotteli mallin suurten infrahankkeiden toteuttamiselle osakeyhtiön kautta.

Kaikkia suuria raideliikenneinvestointeja edistetään talouspoliittisen ministerivaliokunnan 10.9.2019 puoltamien linjausten mukaisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) aloitti keskustelut itäisen suunnan raideyhteyden suunnitteluhankeyhtiön perustamisen edellytyksistä kesällä 2020.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta käsitteli kokouksessaan 20.1.2021 itäisen Suomen raidelinjauksia. Ministerivaliokunnan päätöksen mukaisesti liikenne- ja viestintäministeriö jatkoi neuvotteluja Lentorata−Porvoo-Kouvola-linjauksen eli Itärata-hankeyhtiön perustamiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti hankeyhtiön perustamista koskevat neuvottelut kuntien kanssa maaliskuussa 2021. Itäisen suunnan hankeyhtiöneuvottelut käytiin samoilla ehdoilla kuin jo perustetut Suomirata- ja Turun tunnin juna -hankeyhtiöiden neuvottelut.

Itärata Oy ja rahoitus

Uuden Helsingistä itään suuntautuvaan Lentorata−Porvoo−Kouvola-yhteysvälin kehittämiseksi on neuvoteltu Itärata Oy -nimisen hankeyhtiön perustamisesta.

Osakassopimusneuvotteluissa mukana olivat valtion lisäksi seuraavat osallistujat: Askolan kunta, Helsingin kaupunki, Iisalmen kaupunki, Imatran kaupunki, Joensuun kaupunki, Kajaanin kaupunki, Kuopion kaupunki, Kouvolan kaupunki, Lappeenrannan kaupunki, Mikkelin kaupunki, Pieksämäen kaupunki, Varkauden kaupunki, Kiteen kaupunki, Lapinjärven kunta, Lapinlahden kunta, Lieksan kaupunki, Mäntyharjun kunta, Nurmeksen kaupunki, Parikkalan kunta, Rautjärven kunta, Siilinjärven kunta, Suonenjoen kaupunki ja Taipalsaaren kunta.

Hankeyhtiön perustamisen taustalla on tavoite edistää Helsingin ja Kouvolan välisen Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Porvoon kautta kulkevan uuden raideyhteyden suunnittelua rakentamisvalmiuteen asti. Hankkeen toteutumisen edellytyksenä on Pasilan ja Keravan välisen ns. Lentoradan suunnittelu ja toteutus. Lentoradan suunnittelun edistäminen rakentamisvalmiuteen asti on erillisen yhtiön (Suomi-rata Oy) vastuulla eikä näin ollen kuulu yhtiön toimialaan. Yhtiö toimii yhteistyössä Suomi-rata Oy:n kanssa Lentoradan ja Lentorata–Porvoo– Kouvola-raideyhteyden suunnittelutyön yhteensovittamiseksi.

Vantaan kaupunki osallistuu aiemmin tehtyjen päätösten mukaisesti suunnitteluvaiheen Suomi-rata Oy:n rahoitukseen 11,1 miljoonalla eurolla ja on näin epäsuorasti myös edesauttamassa Itäradan toteutumista. Vantaan kaupunki ei lähde osakkeenomistajaksi Lentorata-Porvoo-Kouvola -raideyhteyden suunnittelua toteuttavaan hankeyhtiöön (myöh. Itärata Oy) eikä osallistu itäradan suunnittelun rahoitukseen. Vantaan kaupunki suhtautuu myönteisesti Itäradan suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä tukee Itäradan edellyttämiä kaavahankkeita maakunta- ja kuntatasolla.

Itärata Oy:n ja sen omistajien kesken solmitaan osakassopimus, jossa sovitaan keskeisistä tavoitteista yhtiölle ja Itärata -hankkeelle. Enimmäisrahoitusosuus, johon osapuolet osakassopimuksessa sitoutuvat on yhteensä 79 miljoonaa euroa. Kaupunkien ja kuntien osuus on tästä 49 %. Valtio edellyttää, että hankeyhtiövalmisteluun osallistuvien kuntien pääomitukset ovat yhteensä 38,71 miljoonaa euroa. Osuudet sisältävät kaupunkien ja kuntien osuudet arvioiduista suunnittelukustannuksista sekä hankeyhtiön toiminnanaikaisista kustannuksista.

Kuntien välinen kustannustenjako on laadittu yhdessä sovittujen periaatteiden mukaan, jossa kustannukset on sovittu jaettavaksi pääosin saavutettavuushyötyjen (70 %) ja väestöosuuksien (30 %) mukaan. Helsingin kaupunki osallistuu erillispanostuksella. 11 kuntaa (Iisalmi, Imatra, Joensuu, Kajaani, Kouvola, Kuopio, Lappeenranta, Mikkeli, Pieksämäki, Porvoo, Varkaus) osallistuvat sekä saavutettavuus- että väestöosuudella. Saavutettavuushyödyt on laskettu Helsingin ja paikkakunnan välisen matka-ajan suhteellisen muutoksen mukaan. Porvoon osalta on kysymys uudesta henkilöliikenneyhteydestä ja viimeisimmän LVM:n johdolla tehdyn Väyläviraston selvityksen perusteella Porvoolle koituu mittavat hyödyt, joten osuus on laskettu eri kriteerein. Edellisten kuntien lisäksi 12 kuntaa (Askola, Kitee, Lapinjärvi, Lapinlahti, Lieksa, Mäntyharju, Nurmes, Parikkala, Rautjärvi, Siilinjärvi, Suonenjoki ja Taipalsaari) osallistuvat pelkästään väkilukupainotuksen mukaisella osuudella.

Vantaan kaupungin ja Savonlinnan kaupungin sekä muiden mahdollisesti myöhemmin hankeyhtiöön osallistuvien kuntien pääomitus vaikuttaa osakassopimuksen lopullisiin maksuosuuksiin. Lopulliset kuntienväliset kustannusosuudet täsmentyvät ennen varsinaisen osakassopimuksen allekirjoittamista.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 35

Kaupunginjohtajan esitys:
Kaupunginhallitus linjaa periaatepäätöksenä, että Vantaan kaupunki tukee hanketta muilta osin, mutta ei lähde osakkeenomistajaksi Lentorata-Porvoo-Kouvola -raideyhteyden suunnittelua toteuttavaan hankeyhtiöön eikä osallistu itäradan suunnittelun rahoitukseen.

Vantaan kaupunki pitää ensisijaisena Suomiradan ja siihen liittyvän Lentoradan suunnittelua. Lentorata on olennainen ja välttämätön osa itäisen suunnan ratayhteyttä.

Vantaan kaupunki pitää itäisen suunnan ratayhteyden kehittämistä tärkeänä ja tukee sen vaatimia kaavahankkeita.

Vantaan kaupunki tarkentaa kannanottojaan Itärata Oy:n toiminnan käynnistyttyä.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunkistrategian ja johdon toimiala, kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

36 § **Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekannan myyminen Asunto Oy Vantaan Pegasus -nimiselle yhtiölle ja tontin 23132/12 myyminen Kivistön keskusta-asuminen 2-alueelta As. Oy Vantaan Vega -nimiselle yhtiölle / Skanska Talonrakennus Oy**

VD/404/10.00.02.00/2019
AK/MH/LS

Esitetään kaupunginhallitukselle Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekannan (tontin 23132/10) myymistä Asunto Oy Vantaan Pegasus- nimiselle yhtiölle vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona toteutettavaksi 1 292 500 euron kauppahinnalla ja Kivistöstä tontin 23132/12 myymistä As. Oy Vantaan Vega -nimiselle yhtiölle vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi 1 177 350 euron kauppahinnalla.

Kivistön keskusta-asuminen 2 asemakaava nro 231300 on kuulutettu voimaan 19.11.2014. Asemakaava-alueen (kortteleiden 23131 ja 23132) toteuttamisen takaamiseksi kaupunki, Skanska ja YIT allekirjoittivat 31.3.2014 yhteistoimintasopimuksen. Yhteistoimintasopimus on päättynyt 31.12.2019.

Skanska on vuodesta 2014 alkaen ostanut tontteja ja toteuttanut kohteita korttelissa 23132. Kaikki korttelin autopaikat on myös rakennettu Skanskan toimesta ja kustannuksella LPA-tontille toteutettuun pysäköintilaitokseen.

Korttelista 23132 on vielä toteuttamatta tontit 10 ja 12, johon Skanska on suunnitellut ja luvittanut vuoden 2018 aikana Asunto Oy Vantaan Vega niminen omistusasuntokohteen. Skanska toi kohteen ennakkomarkkinointiin alkuvuodesta 2019. Tuohon ajankohtaan ajoittui Kivistön alueella uudistuotannon huomattava ylitarjonta, mikä johti siihen, että hankkeelle ei ollut kysyntää eikä siten aloitusedellytyksiä. Skanska on 21.4.2020 kirjallisesti hakenut ja pyytänyt, että tontit 10 ja 12 varataan sen ostettaviksi 31.3.2014 päivätyn yhteistoimintasopimuksen mukaisin periaattein 31.12.2020 asti. Skanska on samalla lupautunut, että tonteille 10 ja 12 rakennettava hanke toteutetaan kohtuuhintaisena ja sen huoneistojen velaton keskimyyntihinta on enintään 4450 €/m2.

Sopimuksen päättymiskohta on kuitenkin ristiriidassa sopimuksen tarkoituksen ja korttelin toteutusta koskevan kohdan 6.4 kanssa. Ao. kohdassa todetaan, että kaikkien korttelin kohteiden tulee olla rakenteilla 6 vuoden kuluttua kaavan lainvoimaistumisesta eli elokuuhun 2020 mennessä. Edelleen sopimuksessa todetaan, että mikäli rakentaminen viivästyy rakentajasta riippumattomasta syystä, pidennetään tuota kuuden vuoden määräaikaa viivästyksen vaatimalla ajalla. Osapuolten yksiselitteinen tarkoitus on ollut, että Skanska toteuttaa korttelin 23132 sopimuksessa kuvatuin periaattein.

Kaupungin kannalta on tarkoituksenmukaista jatkaa tonttivarausta Skanskalle (As. Oy Vantaan Vegalle) 31.12.2020 asti. Kaupunki ei kuitenkaan uusi vanhaa toteuttamissopimusta. Kuitenkin kaupunki voi sitoutua yhteistoimintasopimuksen mukaiseen tontin (501 €/k-m2) hinnoitteluun 31.12.2020 asti, jos Skanska sitoutuu hankkeessa hakemuksen mukaiseen huoneistojen velattomaan enimmäismyyntihintaan.

Enimmäismyyntihinta tullaan kirjaamaan myös kauppakirjaan ehdoksi. Ehdon rikkomisesta seuraa sopimussakko. Jos asuntojen myyntihinta ylittää sovitun hinnan, sopimussakkoa peritään

enimmäismyyntihinnan ylittävän osuuden verran. Asuntojen tulee olla julkisesti myynnissä. Toteuttajayhtiön työntekijöiden on mahdollista ostaa näitä asuntoja vain omaan asumiskäyttöön tai siinä tapauksessa, että julkisella myynnillä ei kaikkia asuntoja ole varattu.

Tonteilla 23132/10 ja 12 saa asuntojen kokonaismäärästä (kpl) yksiöitä olla enintään 30 % ja vähintään 30 % kokonaismäärästä (kpl) pitää olla kolmioita tai suurempia perheasuntoja siten, että vähintään 10% asuntojen kokonaismäärästä (kpl) on 4h+k/kk tai suurempia.

Jotta Skanskan ei tarvitse hakea uutta rakennuslupaa tonteille, kaupunki voi tässä tapauksessa katsoa tontit 10 ja 12 yhtenä kokonaisuutena. Tämä kuitenkin edellyttää, että se kohde, jossa on suurempia asuntoja (tontti 23132/12) tulee ostaa ensin, jos rakentaminen lähtee vaiheittain liikkeelle.

Skanska sitoutuu suorittamaan tontin 23132/12 osalta Kivistön aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy rakennusluvassa tontille osoitetun rakennusoikeuden mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2 €/k-m2+alv. Tämä markkinointimaksu ei sisälly tontin myyntihintaan. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden aikana kauppakirjan allekirjoittamisesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Skanska sitoutuu liittymään alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Kaupunki on perustanut voittoa tavoittelemattoman erillisen putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka vastaa jätehuoltoverkon suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Koska kaupunki on varaamassa Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekantaa, viedään asia kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9.luvun 1 §:n 19. kohdan mukaan säätiön perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä päättää kaupunginhallitus. Näin ollen kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.5.2020 § 17

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että varataan As. Oy Vantaan Vega -nimiselle yhtiölle (Y: 2589309-5) Kivistöstä tontti 23132/12 ja Asunto Oy Vantaan Elviiran (Y: 2753270-1) koko osakekanta omistusasuntotuotantoon.

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 1.6.2020 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään varata As. Oy Vantaan Vega -nimiselle yhtiölle (Y: 2589309-5) Kivistöstä tontti 23132/12 ja Asunto Oy Vantaan Elviiran (Y: 2753270-1) koko osakekanta omistusasuntotuotantoon.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen Skanska ennakkomarkkinoi As. Oy Vantaan Vega -nimistä kohdetta tuloksetta. Skanska ei saavuttanut kohteeseen tarpeeksi ennakkovaraajia 4 450 e/m2 velattomalla keskimääräisellä myyntihinnalla. Skanskan näkemyksen mukaan edullisen hintatason pitäminen on edellytys sille, että kohde saadaan myytyä Kivistön nykyisessä markkinassa ja kysyntätilanteessa. Näin ollen asuntojen myyntihintarajoitteen poistaminen (ja siitä seuraava tontin hinnan korotus) ei tuota ratkaisua tilanteeseen. Skanska on pyytänyt, että kaupunki sallisi toisen kohteen toteuttaa vuokratalokohteena. Tällöin Skanska pystyisi toteuttamaan toisen tontin kohteen omistusasuntokohteena 4 450 €/m2 keskimääräisellä velattomalla myyntihinnalla. Muutoin Skanska joutuisi luopumaan tonttivarauksista. Tällöin jo rakennetut autopaikat jäisivät Skanskan taseeseen.

Jos Skanska luopuisi tonteista, tulisi kaupungin hakea uusi toteuttaja tonteille. Uuden toteuttajan löytämiseen saattaisi pahimmassa tapauksessa kulua vuosia. Tähän vaikuttaa muun muassa se, että asemakaavaratkaisu on haasteellinen. Kaupungin kannalta on tarkoituksenmukaista saada korttelin viimeiset tontit rakenteille.

Tontti 23132/12
Skanska on pyytänyt, että tontti 23132/12 myytäisiin As. Oy Vantaan Vegalle (y-tunnus 2589309-5) vapaarahoitteiseen omistusasuntotuotantoon. Kohde toteutetaan kohtuuhintaisena. Huoneistojen velaton keskimyyntihinta on enintään 4450 €/m2. Enimmäismyyntihinta tullaan kirjaamaan myös kauppakirjaan ehdoksi. Ehdon rikkomisesta seuraa sopimussakko. Jos asuntojen myyntihinta ylittää sovitun hinnan, sopimussakkoa peritään enimmäismyyntihinnan ylittävän osuuden verran. Asuntojen tulee olla julkisesti myynnissä. Toteuttajayhtiön työntekijöiden on mahdollista ostaa näitä asuntoja vain omaan asumiskäyttöön tai siinä tapauksessa, että julkisella myynnillä ei kaikkia asuntoja ole varattu. Kohteeseen tulee 29 asuntoa. Rakentaminen on tarkoitus alkaa kesällä 2021.

Tontti 23132/12 on asemakaavassa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja sen asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 2 350 k-m2. Tontti myydään aiemmin sovitulla yksikköhinnalla 501 €/k-m2. Näin ollen tontin 23132/12 kauppahinnaksi tulee 2350 k-m2 x 501 €/k-m2 = 1 177 350 euroa.

Kaupungilla on oikeus periä tontista lisäkauppahintaa (501 e/k-m2), mikäli tontille toteutettava rakennusoikeus (asuinrakennusoikeuteen laskettava ala) ylittää kauppahinnan perusteena käytetyn asemakaavan mukaisen rakennusoikeuden määrän. Ostaja on mahdollisen lisäkauppahinnan määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään kiinteistöhallinta ja asuminen -yksikölle selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä sekä mahdollisesti määräytyvästä tontin

lisäkauppahinnasta. Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa viisi (5) vuotta siitä alkaen, kun rakennuslupa tontille on myönnetty.

Tontti 23132/10 / Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekanta
Skanska on pyytänyt, että Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekanta (yhtiö omistaa tontin 23132/10) myytäisiin As. Oy Vantaan Pegasus -nimiselle yhtiölle (y-tunnus 2795730-4) vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon. Asunto Oy Vantaan Pegasus (y-tunnus 2795730-4) nimenmuutoksesta on tehty kaupparekisteriin muutosilmoitus 19.4.2021 (ent. As Oy Vantaan Tikkurilantie 137). Asuntoja kohteeseen tulee 47 ja rakentaminen alkaa kesällä 2021.

Tontti 23132/10 on asemakaavassa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja sen asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 2 350 k-m2. Tontti myydään aiemmin sovitulla yksikköhinnalla 550 €/k-m2. Näin ollen tontin 23132/10 kauppahinnaksi tulee 2350 k-m2 x 550 €/k-m2 = 1 292 500 euroa. Kauppahintaan lisätään myös yhtiön rahavarat.

Kaupungilla on oikeus periä tontista lisäkauppahintaa (550 e/k-m2), mikäli tontille toteutettava rakennusoikeus (asuinrakennusoikeuteen laskettava ala) ylittää kauppahinnan perusteena käytetyn asemakaavan mukaisen rakennusoikeuden määrän. Ostaja on mahdollisen lisäkauppahinnan määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään kiinteistöhallinta ja asuminen -yksikölle selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä sekä mahdollisesti määräytyvästä tontin lisäkauppahinnasta. Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa viisi (5) vuotta siitä alkaen, kun rakennuslupa tontille on myönnetty.

Huoneistotyyppijakauma
Tonteilla 23132/10 ja 12 saa asuntojen kokonaismäärästä (kpl) yksiöitä olla enintään 30 % ja vähintään 30 % kokonaismäärästä (kpl) pitää olla kolmioita tai suurempia perheasuntoja siten, että vähintään 10 % asuntojen kokonaismäärästä (kpl) on 4h+k/kk tai suurempia.

Jotta Skanskan ei tarvitse hakea uutta rakennuslupaa tonteille, kaupunki voi tässä tapauksessa katsoa tontit 10 ja 12 yhtenä kokonaisuutena. Tämä kuitenkin edellyttää, että se kohde, jossa on suurempia asuntoja (tontti 23132/12) tulee ostaa ensin, jos rakentaminen lähtee vaiheittain liikkeelle.

Aluemarkkinointikorvaus
Toteuttaja sitoutuu suorittamaan tonttien osalta Kivistön aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy rakennusluvassa tontille osoitetun rakennusoikeuden mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2 €/k-m2+alv. Tämä markkinointimaksu ei sisälly tontin myyntihintaan. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden aikana kauppakirjan allekirjoittamisesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Putkikeräysjärjestelmä
Skanska sitoutuu liittymään alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Kaupunki on perustanut voittoa tavoittelemattoman erillisen putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka vastaa jätehuoltoverkon suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjoja ei ole allekirjoitettu 31.8.2021 mennessä, raukeaa tämä päätös.

Koska kaupunki on myymässä Asunto Oy Vantaan Elviiran osakekantaa, viedään asia kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9.luvun 1 §:n 19. kohdan mukaan säätiön perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä päättää kaupunginhallitus. Näin ollen kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 4.5.2021 § 13

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) myydään Asunto Oy Vantaan Elviiran (Y: 2753270-1) osakekanta Asunto Oy Vantaan Pegasus -nimiselle yhtiölle (y-tunnus 2795730-4) vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona toteutettavaksi 1 292 500 euron kauppahinnalla ja kaupunginhallituksen päättämin luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin ja kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat.
b) myydään As. Oy Vantaan Vega (y-tunnus 2589309-5) -nimiselle yhtiölle Kivistön korttelin 23132 tontti 12 vapaarahoitteisen omistusasuntotuotantona toteutettavaksi 1 177 350 euron kauppahinnalla kaupunginhallituksen päättämin luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin ja edellyttäen, että tontille rakennettavien myytävien asuntojen velaton keskineliöhinta saa olla maksimissaan 4450 €/asm2
c) päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtäviä kauppakirjoja ei ole allekirjoitettu 31.8.2021 mennessä

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 36

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) myydä Asunto Oy Vantaan Elviiran (Y: 2753270-1) osakekanta Asunto Oy Vantaan Pegasus -nimiselle yhtiölle (y-tunnus 2795730-4) vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona toteutettavaksi 1 292 500 euron kauppahinnalla ja kaupunginhallituksen päättämin luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin ja kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat.
b) myydä As. Oy Vantaan Vega (y-tunnus 2589309-5) -nimiselle yhtiölle Kivistön korttelin 23132 tontti 12 vapaarahoitteisen omistusasuntotuotantona toteutettavaksi 1 177 350 euron kauppahinnalla kaupunginhallituksen päättämin luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien

luovutusehdoin ja edellyttäen, että tontille rakennettavien myytävien asuntojen velaton keskineliöhinta saa olla maksimissaan 4450 €/asm2

c) että päätös raukeaa, mikäli tämän päätöksen perusteella tehtäviä kauppakirjoja ei ole allekirjoitettu 31.8.2021 mennessä.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Kartta tontista 23132/10 myynti
- Kartta tontista 23132/12 myynti
- johtokartta tontista 23132/10 myynti
- johtokartta tontista 23132/12 myynti

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Marja Hannikainen, puh. 043 825 5177, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

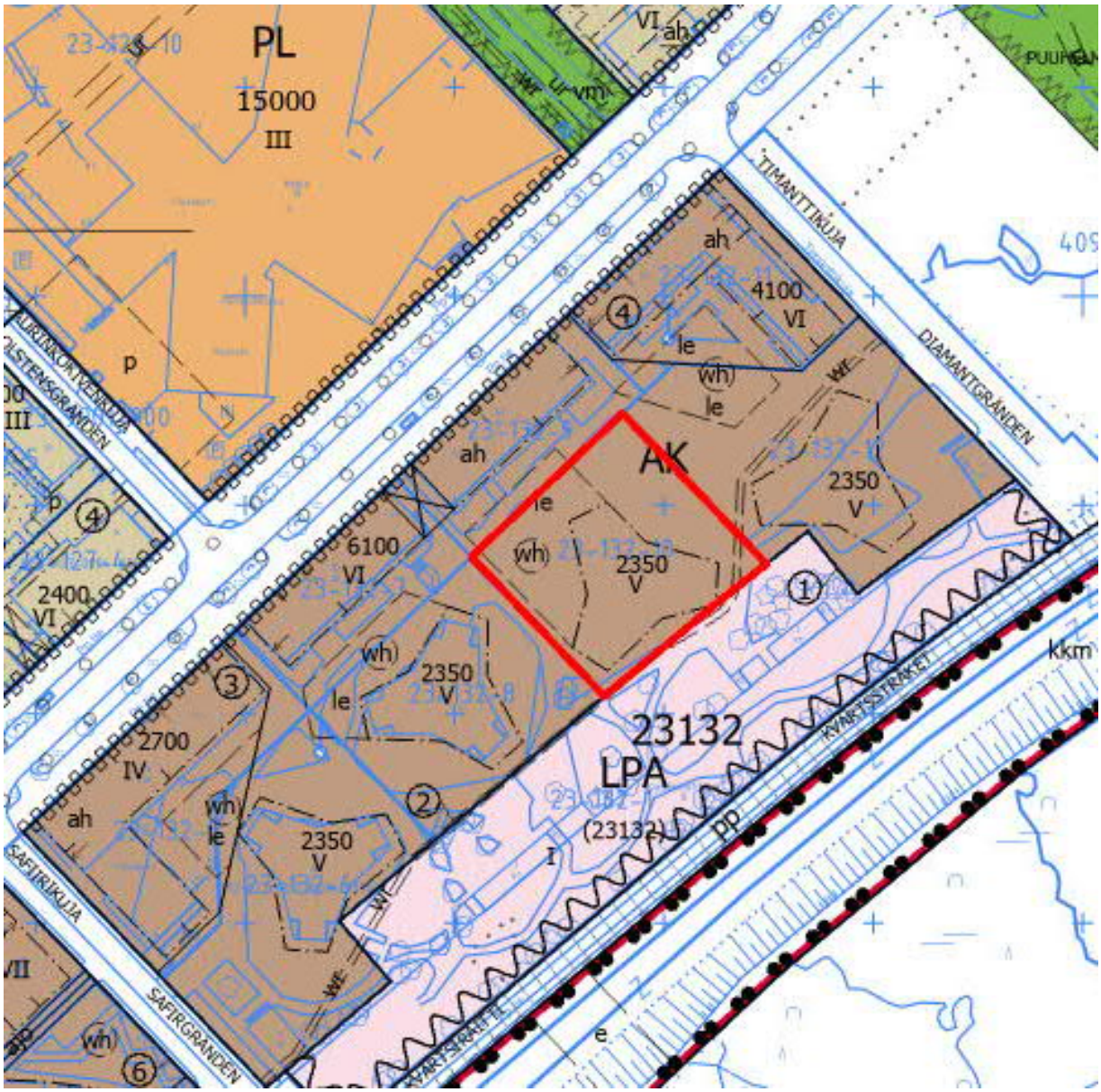

TONTIN MYYNTI /
Asunto Oy Vantaan Pegasus

Kaupunginosa: Kivistö (23)

Kortteli: 23132

Tontti: 10
Pinta-ala 2385 m^2
Rakennusoikeus 2350 k-m^2

KOHTEEN SIJAINTI

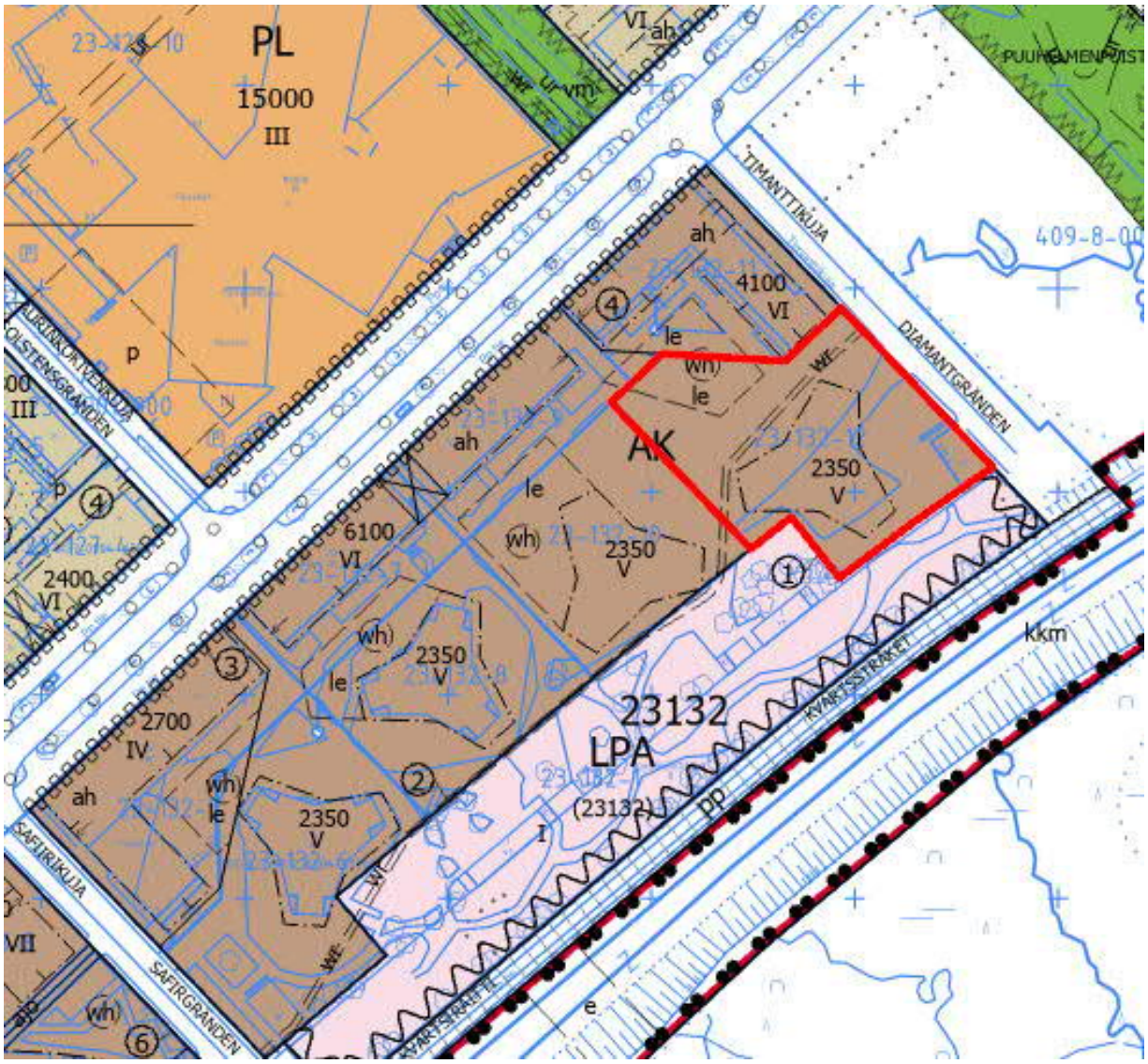

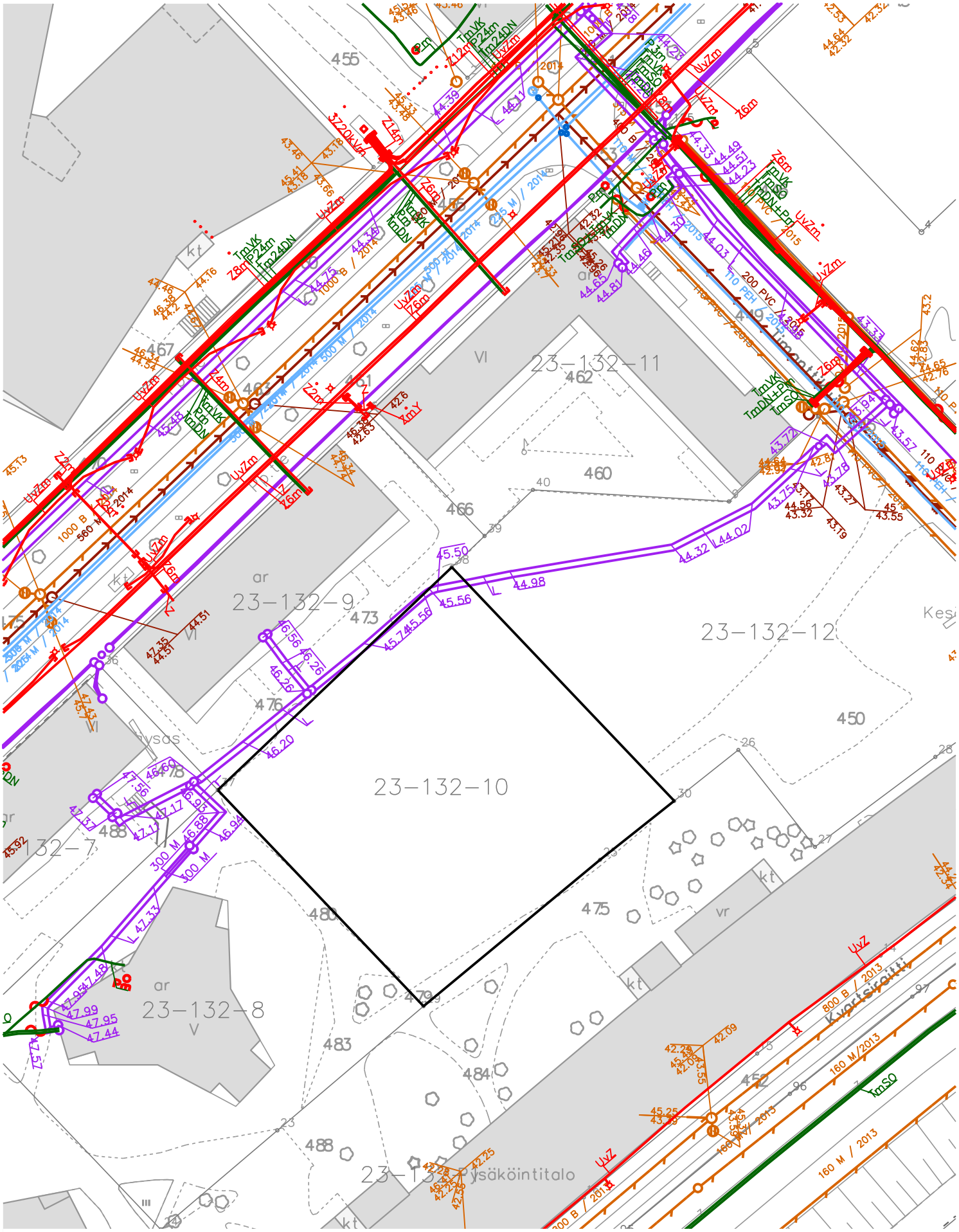
TONTIN MYYNTI /
Asunto Oy Vantaan Vega

Kaupunginosa: Kivistö (23)

Kortteli: 23132

Tontti: 12
Pinta-ala 3240 m^2
Rakennusoikeus 2350 k-m^2

Vantaan kaupunki
copyright

KIHA
tulosteen laatija

22.4.2021
päiväys

Johtokartta

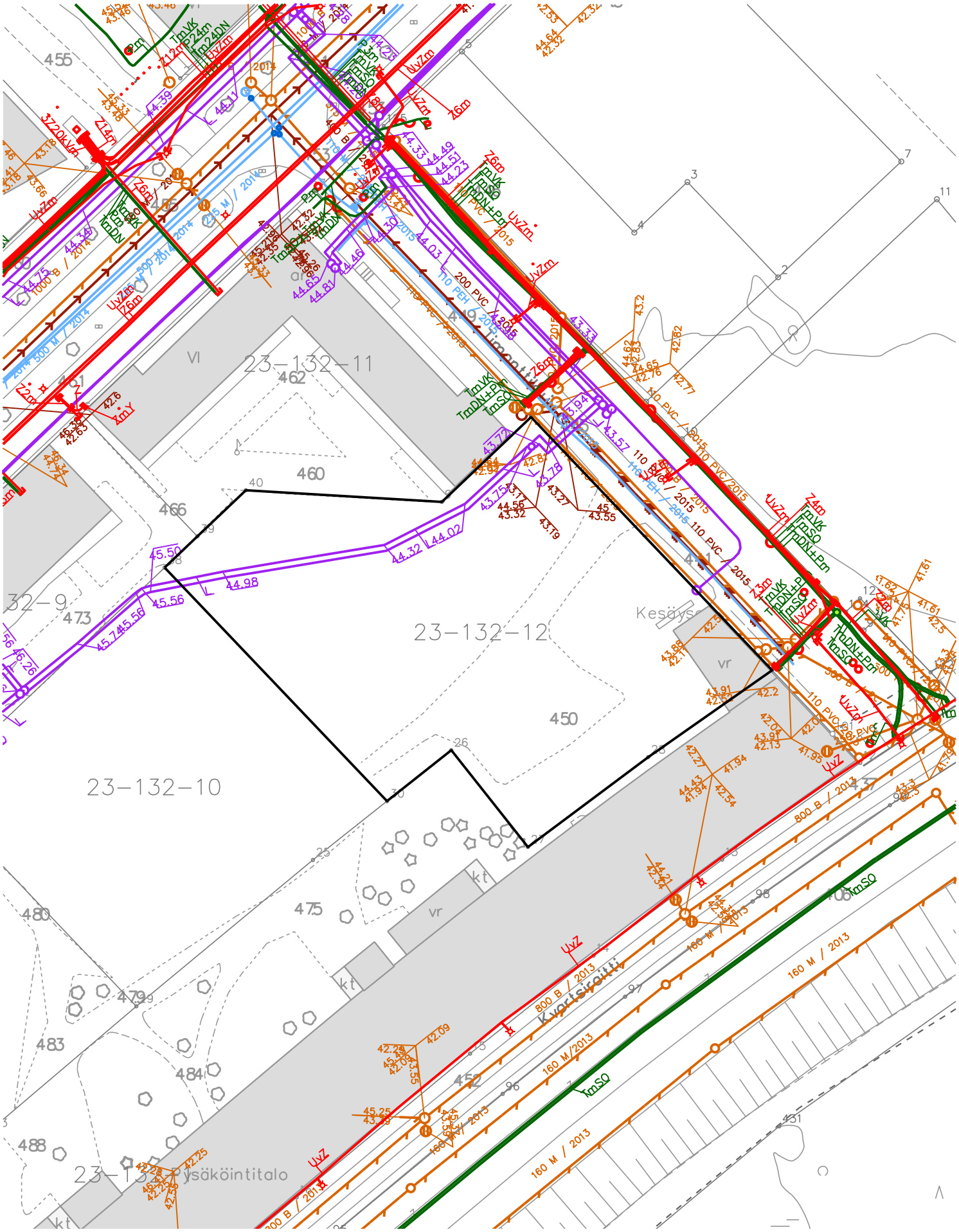
Johtokarttaa ylläpidetään katujen ja muiden yleisten alueiden maanalaisista johdoista. Kiinteistöjen alueella olevista johdoista tiedot ovat puutteellisia. Toimenpidealueen rajauksen ylitys edellyttää uutta sijaintiselvitystä.

0 15 75 m

ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä

N2000
korkeusjärjestelmä

1:750
mittakaava

Vantaan kaupunki
copyright

KIHA
tulosteen laatija

22.4.2021
päiväys

Johtokartta

Johtokarttaa ylläpidetään katujen ja muiden yleisten alueiden maanalaisista johdoista. Kiinteistöjen alueella olevista johdoista tiedot ovat puutteellisia. Toimenpidealueen rajauksen ylitys edellyttää uutta sijaintiselvitystä.

0 15 75 m

ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä

N2000
korkeusjärjestelmä

1:750
mittakaava

37 § Rakennuskiellon määrääminen / Kivistön asemakortteleiden rakennuskieltoalue 90103R

VD/2089/10.02.06/2021
TLA/IL/A-RK/NRI/RMA/VIK/LS

Kivistön asemakortteleiden alueelle määrätään maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 53 §:n 1 momentin mukainen uusi rakennuskielto asemakaavan laatimista varten. Rakennuskiellolla ja asemakaavamuutoksella pyritään varmistamaan Kivistön keskustan kaavarungon tavoitteiden mukainen toteutuminen.

Rakennuskielto on yksi maankäyttö- ja rakennuslain antamista välineistä, jota kunnat voivat käyttää esimerkiksi silloin, kun tarkoituksena on, että kaava-alue pysyy muuttumattomana suunnittelun ajan eikä kaavan toteuttamiselle aiheudu haittaa. Rakennuskielto voidaan määrätä sekä yleis- että asemakaavan laatimisen ajaksi. Tällä menettelyllä kunta voi varmistaa, että suunnitellaan ajanmukaista ja kilpailukykyistä ympäristöä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n mukaan kunta voi määrätä rakennuskiellon alueelle, jolle asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä. Rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta. Kunta voi kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi pidentää kieltoaikaa kaksi vuotta kerrallaan.

Kivistön asemakortteleiden rakennuskieltoalue nro 90103R
Vantaan kaupungin tavoite on kehittää Kivistön asemakortteleiden aluetta keskeisiksi palvelukortteleiksi, joissa julkiset ja kaupalliset palvelut limittyvät toimitila- ja asuntorakentamiseen luontevasti. Asemakortteleiden alue rajautuu kehäradan eteläpuolelle; Hämeenlinnanväylän, Tikkurilantien ja Keimolantien väliin. Kivistön keskustan kaavarunko ja sen suunnitteluperiaatteet, sekä Vantaan kaupungin tavoite olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ovat Kivistön asemakortteleiden suunnittelun lähtökohtana. Alueen asemakaavaluonnoksen arvioidaan valmistuvan vuoteen 2023 mennessä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 42 mukaan kaupunginhallitus päättää rakennuskiellon antamisesta alueelle, jolla asemakaavan laatiminen taikka asemakaavan tai tonttijaon muuttaminen on vireillä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 4.5.2021 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) määrätään maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 53 §:n mukaisesti rakennuskielto asemakaavan muuttamiseksi 24.05.2023 saakka liitekarttaan rajatuilla alueilla,
b) päätöstä on noudatettava maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 37

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) määrätä maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 53 §:n mukaisesti rakennuskielto asemakaavan muuttamiseksi 24.05.2023 saakka liitekarttaan rajatuilla alueilla,
b) että päätöstä on noudatettava maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Uusi rakennuskieltoaluekartta: 90103R Kivistön asemakorttelit

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

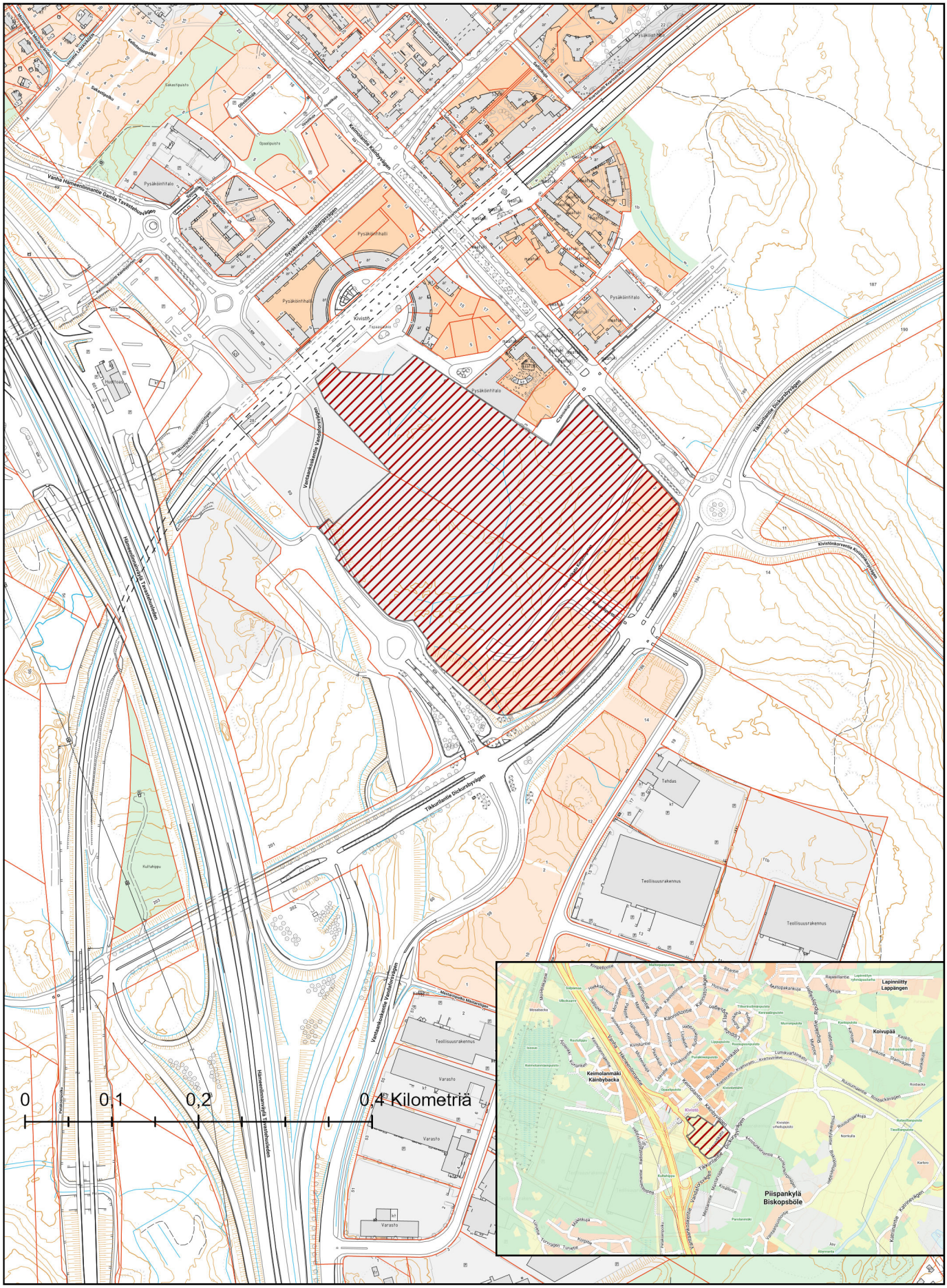
Muutoksenhakuohje: 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Lisätiedot:
asemakaava-arkkitehti Niina Rinne, puh. 040 167 8305, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
aluearkkitehti Anna-Riitta Kujala, puh. 050 302 8799, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Rakennuskielto asemakaavan laatimista varten:

90103R Kivistön asemakorttelit
4.5.2021

Kaupunkirakenne ja ympäristö

38 § Suunnitteluvarauksen laajennus Kivistön kaupunginosaan kortteleista 23192 ja 23913 sekä Beryllikadusta etelään / Arena 3.3 Oy

VD/4521/10.00.02.02/2019
HP/AK/AVP/GK/LS

Esitetään laajennettavaksi suunnitteluvarausta Vantaan kaupungin Kivistön kaupunginosaan Arena 3.3 Oy:lle tapahtuma-areenaa ja hotellia varten. Suunnitteluvarausta jatketaan 31.8.2023 saakka.

Vantaan kaupunginhallitus on antanut 17.6.2019 § 28 suunnitteluvarauksen Vantaan kaupungin Kivistön kaupunginosaan Arena 3.3 Oy:n tapahtuma-areenan, hotellin ja tarvittavien pysäköintijärjestelyjen suunnittelua ja tulevan rakentamisen valmistelua varten 31.8.2021 asti. Alue sijaitsee Hämeenlinnanväylän ja Vantaankoskentien välissä, ja se rajautuu pohjoisessa kehärataan ja etelässä asemakaavoittamattomaan metsäalueeseen. Alue on asemakaavoitettua rakentamatonta metsämaata, ja sen omistaa Vantaan kaupunki. Alueen koko on noin 2,36 hehtaaria.

Arena 3.3 Oy:llä on ollut tarkoitus rakentaa yksityisesti rahoitettu elämyksellinen uuden ajan tapahtuma-, viihde- ja urheiluareena. Areenassa paikalliset ja päivittäiset palvelut yhdistyvät kansalliseen ja kansainväliseen elämyksien tuottamiseen.

Arena 3.3 Oy on lähettänyt kaupungille kirjeen 3.11.2020 suunnitteluvarausalueen laajentamiseksi etelään Vantaankoskentien eteläisemmältä kiertoliittymältä lähtevälle kadulle asti. Vantaan kaupunki omistaa laajennusalueen. Hakijan mukaan nykyinen suunnitteluvaraus sellaisenaan ei pysty täyttämään toiminnallisia palveluja, jotta hakija pystyisi suunnittelemaan toimivan tapahtuma-areenan. Hakija haluaa mahdollistaa yleisön luontevan kulkemisen alueella ja myös toteuttaa selkeämmin tapahtumien raskaan liikenteen logistiikan Vantaankoskentien eteläisen kiertoliittymän kautta. Silloin lavarakenteet olisivat kentän tasossa, ja tämä helpottaisi rekkojen purkamista lavalle.

Arena 3.3 Oy on ilmoittanut edelleen, että Euroopan jalkapalloliitto UEFA määrää katsomoiden olevan neljällä eri suunnalla kenttään nähden kansainvälisissä UEFA:n alaisissa peleissä. Nykyinen varausalue ei mahdollista rakentaa katsomoita neljälle sivulle tontin kapeudesta johtuen. Laajennusalueen turvin hakija pystyisi toteuttamaan kaikki tarpeelliset muutokset ja rakentamaan toimivan kokonaisuuden.

Arena 3.3 Oy ilmoittaa hakemuksessaan, että yhtiön laaja (13 kpl) omistuspohja koostuu liiketoiminnan johdon ammattilaisista, joilla on kattava rakentamisen ja kiinteistökehityksen kokemus. Hakijalla on edellytykset toteuttaa hanke nopealla aikataululla. Hankkeen tavoite on kehittää Kivistöä yhteisöllisenä ja vireänä asuinalueena, luomalla puitteet laadukkaille palveluille. Hakemuksensa mukaan hakija omaa edellytykset toteuttaa hankkeen rahoitus kokonaisuudessaan. Tavoitteena on päästä rakentamaan vuonna 2022, jolloin hanke valmistuisi vuonna 2024.

Arena 3.3 Oy:n tapahtuma-areenan hanke on kehittynyt kahden vuoden aikana, kun toimijat ovat neuvotelleet mm. rahoittajien ja tapahtumajärjestäjien kanssa tapahtuma-areenan mm. luonteesta, kokoluokasta ja logistiikan järjestämisestä.

Raskas liikenne ja asiakkaiden henkilöautoliikenne on selkeintä ohjata Vantaankoskentien eteläisen liittymän kautta. Tällöin on mahdollista ohjata varsinkin tapahtumien päätyttyä ajoneuvoliikenne Vantaankoskentietä etelään ja edelleen Kivistön liittymän kautta Hämeenlinnanväylälle niin, että joukkoliikenteellä kulkevat katsojat pääsevät helposti Vantaankoskentien yli Kivistön juna-asemalle ja linja-autoterminaalille. Myös konsertteja varten kalustoa toimittavan raskaan liikenteen on toimittava

sujuvasti niin tilaisuuksia rakennettaessa kuin purettaessa. Nyt esitetyllä järjestelyllä, kun varausta laajennetaan etelään, tarvittavat rakenteet voidaan ajaa samassa tasossa tapahtuma-areenalle, mikä luo yhden kilpailuedun tapahtumapaikkojen kilpaillessa keskenään vähistä suurista tapahtumista.

Tapahtuma-areenassa oli alun perin katsomorakenteet vain kolmella sivustalla. Tämä johtui aluevarauksen kapeudesta. Kun varsinaista tapahtuma-areenaa siirretään hieman etelämmäksi, voidaan katsomorakenteet sijoittaa kaikille neljälle sivustalle. Tapahtuma-areenan ja kehäradan välille tulisivat hotelli, ravintola ja tapahtuma-areenan aulapalvelut. Luonteva sisäänkäynti kehäradan aseman suunnalta on varausalueen koilliskulmasta.

Arena 3.3. Oy:n nykyisen varauksen ja Tikkurilantien välillä ei ole tällä hetkellä varauksia eikä mitään hankkeita vireillä. Arena 3.3 Oy:n hanke laajennusalueineen on yleiskaavan 2020 mukainen.
Alue on asemakaavoittamatonta metsämaata. Laajennusalue ulottuu etelässä metsään, josta on löytynyt yksi liito-oravan papanapuu. Laajennusalueen eteläpuolelle suunnitellulta katualueelta on löytynyt 5-6 liito-oravan papanapuuta. Tämän vuoksi kaupunki hakee ELY-keskukselta luonnonsuojelulain (1096 / 1996) 49 §:n 3 momentin mukaista lupaa saada poiketa 49 § 1 momentissa tarkoitetusta heikentämis- ja hävittämiskiellosta, joka koskee luontodirektiivin IV (a) tarkoittamien eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Hanke edellyttää asemakaavaa ja asemakaavan muuttamista. Asemakaavassa voidaan määritellä, että tapahtuma-areenan ja rakennettavien toimitilojen tulee täyttää laadukkaan kaupunkikuvan vaatimukset. Hakija vastaa asemakaavamuutoksen vaatimista selvityksistä ja suunnitelmista. Kaupunki saa varausaikana luovuttaa varausaluetta myös muuhun väliaikaiseen toimintaan siihen asti, kunnes asemakaavan muutos on tullut voimaan. Asemakaavan muutoksen tultua voimaan Arena 3.3 Oy:ltä peritään varausmaksu, jonka vuotuinen korko on 2,5 % markkina-arvosta. Rakentamista ei kuitenkaan saa aloittaa ennen vuokrasopimuksen allekirjoitusta.

Arena 3.3 Oy:lle tontti on tarkoitus vuokrata. Tontin arvon hinnoittelemiseksi kaupunki tilaa arviokirjan tontin markkina-arvosta asemakaavan muutostyön aikana siinä vaiheessa, kun tilajakauma alkaa olla selvillä. Vuotuinen vuokra on 5 % markkina-arvosta. Kaupunki vaatii vakuudeksi yhden vuoden vuokran. Kaupunki edellyttää, että kaupunki maanomistajana hyväksyy hankkeen toteuttamissuunnitelmat ennen tontin vuokrausta.

Asemakaavoituksen ja sen jälkeen maanvuokrasopimuksen laadinnan takia suunnitteluvarausta esitetään jatkettavaksi kahdella vuodella.

Lopullisen päätöksen maan vuokraamisesta tekee kaupunginhallitus. Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 35 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää asemakaavoitetulla alueella sijaitsevien työpaikkatonttien myymisestä, kun kauppahinta ylittää kaksi miljoonaa euroa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 4.5.2021 § 12

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki jatkaa ja laajentaa Arena 3.3 Oy:n suunnitteluvarausta Arena 3.3 Oy:n esityksen mukaisesti Vantaan kaupungin Kivistön kaupunginosaan Arena 3.3 Oy:n tapahtuma-areenan, hotellin ja tarvittavien pysäköintijärjestelyjen suunnittelua ja tulevan rakentamisen valmistelua varten 31.8.2023 asti.

b) kaupunki saa varausaikana luovuttaa varausaluetta myös muuhun väliaikaiseen toimintaan siihen asti, kunnes asemakaavan muutos on tullut voimaan.
c) asemakaavan muutoksen tultua voimaan Arena 3.3 Oy:ltä peritään varausmaksu, jonka vuotuinen korko on 2,5 % markkina-arvosta.

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Vihreä ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman: ”Vihreä ryhmä esittää, että tapahtuma-areenan suunnittelutyössä etsitään keinoja varmistamaan liito-oravien suojelua.”

_____

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 38

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) jatkaa ja laajentaa Arena 3.3 Oy:n suunnitteluvarausta Arena 3.3 Oy:n esityksen mukaisesti Vantaan kaupungin Kivistön kaupunginosaan Arena 3.3 Oy:n tapahtuma-areenan, hotellin ja tarvittavien pysäköintijärjestelyjen suunnittelua ja tulevan rakentamisen valmistelua varten 31.8.2023 asti.
b) että kaupunki saa varausaikana luovuttaa varausaluetta myös muuhun väliaikaiseen toimintaan siihen asti, kunnes asemakaavan muutos on tullut voimaan.
c) että asemakaavan muutoksen tultua voimaan Arena 3.3 Oy:ltä peritään varausmaksu, jonka vuotuinen korko on 2,5 % markkina-arvosta.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Hakemus 3.11.2020
- Hakemuksen liitekartta

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
projektijohtaja Gilbert Koskela, puh 050 312 1915, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Arena 3.3 Oy
c/o AAtsto Ratiolex Oy
Vuorikatu 16 A
00100 HELSINKI

VANTAAN KAUPUNKI
Vantaa-Info
12 -11- 2020
SAAPUNUT
VD/4521/10.00.02.02/2019

3.11.2020

Vantaan kaupunki
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö
Kiinteistöt ja asuminen

HAKEMUS

Suunnitteluvarauksen tarkennusta varten karttaliitteen mukaisesti rajatulle alueelle.

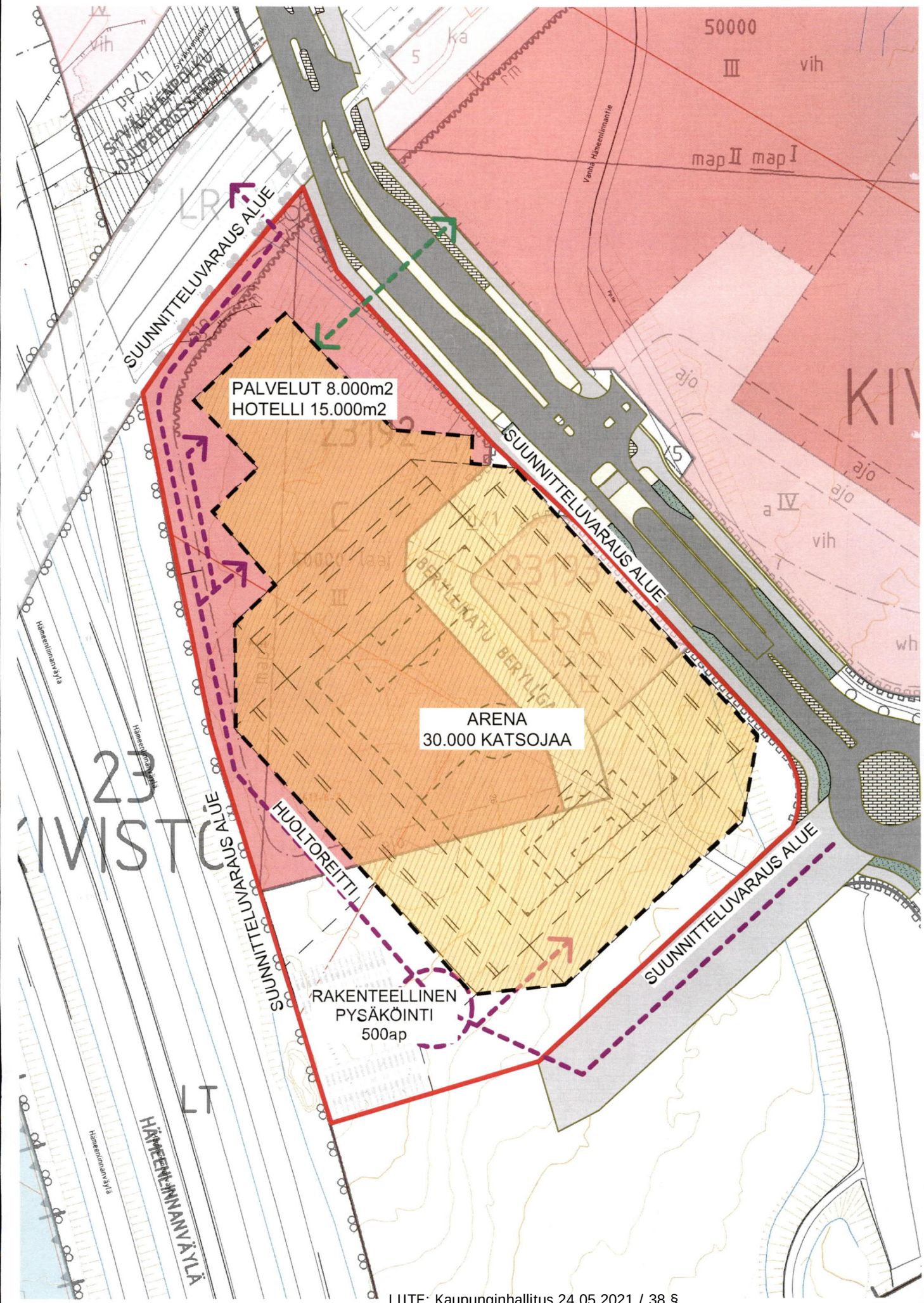
Haemme suunnitteluvarauksen tarkennusta jo olemassa olevalle suunnitteluvaraukselle (kaupunginhallituksen päätös 17.6.2019 §28), kaupungin omistamalle maalle joka koskee korttelia 23192 tonttia 1.
Tontille on ollut tarkoitus rakentaa yksityisesti rahoitettu elämyksellinen uuden ajan tapahtuma-, viihde- ja urheiluarena. Arenassa yhdistyy paikalliset ja päivittäiset palvelut kansalliseen ja kansainväliseen elämyksien tuottamiseen.
Nykyinen suunnitteluvaraus sellaisenaan ei pysty täyttämään toiminnallisia palveluja jotta pystyisimme suunnittelemaan toimivan tapahtuma-arenan.
Haluaisimme mahdollistaa yleisön luentavan kulkemisen alueella. Haluaisimme myös toteuttaa selkeämmin tapahtumien raskaan liikenteen logistiikan eteläisen kiertoliittymän kautta. Silloin lavarekenteet olisivat kentän tasossa, ja tämä helpottaisi rekkojen purkamista lavalle. Stadionin ja Hotellin siirtyessä etelän suuntaan pystyisimme sijoittamaan luentavammin tavara ja asiakasliikennettä stadionin pohjoispäässä.
UEFA määrää katsomoiden olevan neljällä eri suunnalla kenttään nähden kansainvälisissä UEFA n alaisissa peleissä. Nykyinen tontti ei mahdollista rakentaa katsomoita neljälle sivulle, tontin kapeudesta johtuen.
Tontin Suunnitteluvarauksen tarkistaminen karttaliitteen mukaisesti laajentumalla etelään, pystyisimme toteuttamaan nämä kaikki tarpeelliset muutokset ja rakentamaan toimiva kokonaisuus.
Arena 3.3 Oy:n laajassa (13 kpl) omistuspohja koostuu liiketoiminnan johdon ammattilaisista, joilla on kattava rakentamisen ja kiinteistökehityksen kokemus. Arena 3.3 Oy:llä on edellytykset toteuttaa hanke nopealla aikataululla. Hankkeen tavoite on kehittää Kivistöä yhteisöllisenä ja vireänä asuinalueena, luomalla puitteet laadukkaille palveluille.
Arena 3.3 Oy omaa edellytykset toteuttaa hankkeen rahoitus kokonaisuudessaan.
Tavoitteena on päästä rakentamaan vuonna 2022, jolloin hanke valmistuisi vuonna 2024.

Vantaalla 03.11.2020
ARENA 3.3 Oy

Pasi Räty
Hallituksen puheenjohtaja

[redacted]

LIITTEET Suunnitteluvarausalue, liite 1.

SUUNNITTELUVARAUS ALUE
PALVELUT 8.000m2
HOTELLI 15.000m2
SUUNNITTELUVARAUS ALUE
ARENA
30.000 KATSOJAA
HUOLTOREITTI
SUUNNITTELUVARAUS ALUE
SUUNNITTELUVARAUS ALUE
RAKENTEELLINEN
PYSÄKÖINTI
500ap
HÄMEENLINNANVÄYLÄ
50000
III
vih
map II
map I
ajo
IV
Vanhä Häneenlinnantie
Hämeenlinnanväylä

39 § Asemakaavan muutos ja tonttijako 002443, 14 Varisto / Variston sähköasema

VD/2617/10.02.04.00/2020
TLA/TKA/VIK/LS

Vantaan kaupunki hakee uuden sähköaseman kaavoittamista Varistoon Matkatielle nykyiselle lähivirkistysalueelle hiilivaraston ja lämpökeskuksen länsipuolelle. Hanke on lisääntyvän sähkönjakelutarpeen ehdottomasti vaatima ja kiireellinen. Rakennusoikeutta tulisi 1 000 k-m2.

Asemakaavamuutos koskee osa korttelia 14213, kaupunginosassa 14 Varisto.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa virkistysaluetta.

Tonttijako koskee osa korttelia 14213.

Alueen sijainti
Matkatie 2.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Vantaan kaupunki.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Vantaan Energia Sähköverkot Oy konsulttinaan Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy.

Yleiskaava
Voimassa olevassa yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) lähivirkistysaluetta VL.
Hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET.
Asemakaavamuutos on myös voimassa olevan yleiskaavan mukainen sen yleispiirteisyyden puitteissa. Uusi ET-tontti liittyy jo rakennettuun ET-tonttiin.

Asemakaavamuutos
Kaava-alue on nyt metsää. Paikalla on ollut asuintalo vielä 1960-luvulla.

Asemakaavan muutoksessa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta ET laajennetaan länteen lähivirkistysalueelle VL niin, että alueelle voidaan sijoittaa uusi sähköasema ja muuntaja. Tontin koko on 4 601 m2. Rakennusoikeutta osoitetaan 1 000 k-m2.

Uusi sähköasema on sähkönjakelutarpeen ehdottomasti vaatima. Se sijoittuu Kehä III:n ja Matkatien väliin, nykyisten sähkölinjojen yhteyteen, nykyisten Vantaan Energia Oy:n Variston lämpökeskuksen ja hiilivaraston länsipuolelle. Sähköasema tulee toteuttaa vuosina 2022–2023.

Eteläpuolella sijaitseva keskiaikaisperäisen Suuren Rantatien osuus (Matkatie) jää nykyiselleen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 23.3.2020.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.
Mielipiteitä saatiin 8 kpl. Ne ovat vastineineen kaavaselostuksessa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ja kolme yksityishenkilöä huomauttivat alueella olevasta ekologisesta yhteydestä.

- Sähköasema on sovitettu pienemmälle tontille ja siirretty pohjoiseen päin.
- Ekologinen yhteys säilyy hyväksytyn yleiskaavan esittämässä paikassa.

Sopimus
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:ltä on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 16.2.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002443 ja tonttijakoehdotus, 14 Varisto / Variston sähköasema,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo ja muistutus
Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.3. – 22.4.2021.
Tällöin saatiin Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksen muistutus.

- Ekologinen runkoyhteys säilyy sekä Pärispruunsaran kohdalla, että hyväksytyssä yleiskaavassa esitetyllä paikalla. Kaavaselostusta on tarkistettu.

Lausunto
Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi.
Uudenmaan ELY-keskus huomautti ekologisesta runkoyhteydestä, joka on huomioitu kaavassa ja kuvattu kaavaselostuksessa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 4.5.2021 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 4.5.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002443 sekä tonttijakoehdotus, 14 Varisto / Variston sähköasema.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunnan varapuheenjohtaja Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Sveta Silvennoinen-Hiisku esitti asian palauttamista valmisteluun. Varajäsen Petra Miessmer kannatti palautusehdotusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Maija Vanhanen kannatti asian käsittelyn jatkamista.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta joudutaan äänestämään, ja teki seuraavaan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Eklund, Forsberg, Josefsson, Kivimäki, Kärki, Lind, Romppainen, Pajula, Pokkinen, Vanhanen, Åstrand, Ala-Kapee) ja 2 ei-ääntä (Silvennoinen-Hiisku, Miessmer). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi, ja asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asiaan yhteisen pöytäkirjalausuman: ”Esitetään, että kehitetään keinoja vahvistaa ja parantaa ekologista runkoyhteyttä ympäröivillä alueilla.”

———

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 39

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoon ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 4.5.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002443 sekä tonttijakoehdotus, 14 Varisto / Variston sähköasema.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 4.5.2021
- Muistutus ja vastine 4.5.2021
- Lausunto ja vastine 4.5.2021

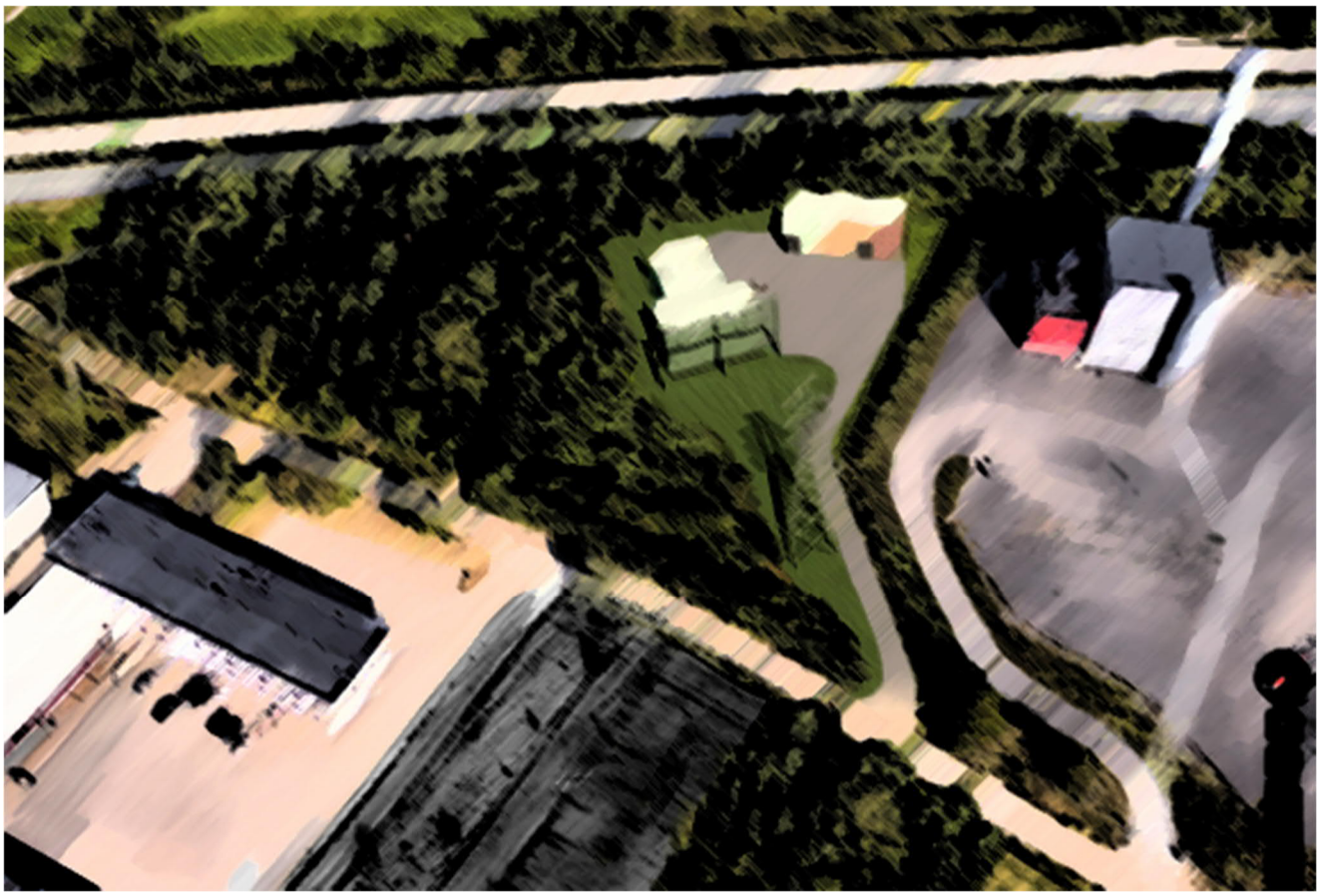
Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002443 VARISTON SÄHKÖASEMA

VARISTO

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus sekä tonttijako, joka koskee 4.5.2021 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002443

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vantaan kaupunki hakee uuden sähköaseman kaavoittamista Varistoon Matkatielle nykyiselle lähivirkistysalueelle hiilivaraston ja lämpökeskuksen länsipuolelle. Hanke on lisääntyvän sähkönjakelutarpeen ehdottomasti vaatima ja kiireellinen ja hyväksytyn yleiskaavan mukainen. Rakennusoikeutta tulisi 1 000 k-m2.

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavamuutos
kaupunginosa 14 Varisto
osa korttelia 14213
(Kumoutuvan asemakaavan virkistysaluetta.)

Tonttijako
Osa korttelia 14213

Kaava-alueen sijainti
Matkatie 2

Kaavan laatija
Aluearkkitehti Timo Kallaluoto

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	9
4	Asemakaavan kuvaus	20
5	Asemakaavan toteutus	25

Kansikuva: Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy 5.10.2020, tehosteet Kallaluoto.

1. TIIVISTELMÄ

Kaava-alue ilmasta. Oikealla Martinlaakson voimalaitos. Google earth 2020

Vantaan kaupunki hakee uuden sähköaseman kaavoittamista Varistoon.

Kaava-alue on nyt metsää. Paikalla on ollut asuintalo vielä 1960-luvulla.

Yleiskaava
Voimassa olevassa yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) alue on lähivirkistysaluetta VL.
Hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) alue on yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET.
Asemakaavamuutos on myös voimassa olevan yleiskaavan mukainen sen yleispiirteisyyden puitteissa, koska uusi ET-tontti liittyy jo rakennettuun ET-tonttiin.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta VL.

Asemakaavan muutoksessa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta ET laajennetaan länteen lähivirkistysalueelle VL niin, että alueelle voidaan sijoittaa uusi sähköasema ja muuntaja. Tontin koko on 4601 m2. Rakennusoikeutta osoitetaan 1000 k-m2.

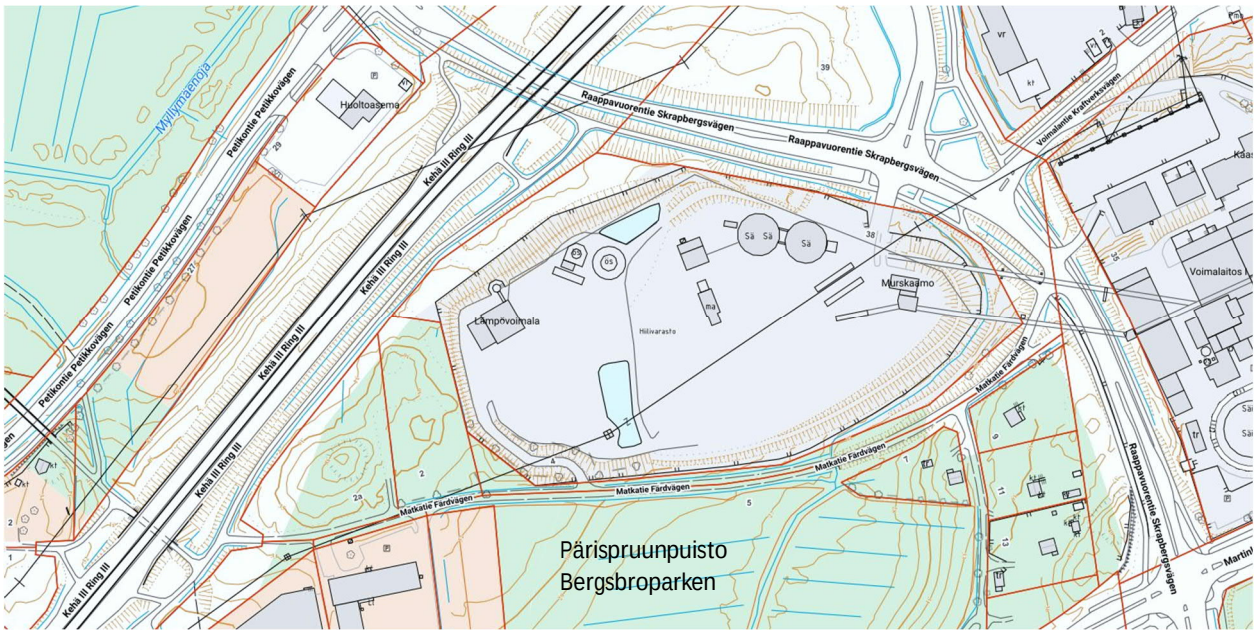
Uusi sähköasema on lisääntyvän sähkönjakelutarpeen ehdottomasti vaatima ja kiireellinen.
Se sijoittuu Kehä III:n ja Matkatien väliin, nykyisten sähkölinjojen yhteyteen, nykyisten Vantaan Energia Oy:n Variston lämpökeskuksen ja hiilivaraston länsipuolelle.

Ekologinen runkoyhteys säilyy sekä Pärispruunsaran kohdalla että virkistysalueella uudessa yleiskaavassa esitetyllä paikalla.

Eteläpuolella sijaitseva keskiaikaisperäisen Suuren Rantatien osuus (Matkatie) jää nykyiselleen.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:ltä on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen. Sähköaseman rakennustyö tulee aloittaa jo vuonna 2021, jotta se olisi valmis 2023.

2. LÄHTÖKOHDAT

Nykytilanne.

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Variston pohjoisosa on lentomelualuetta ja yritysaluetta.

Luonnonympäristö

Sähköaseman paikka on nyt metsää ja maalajiltaan silttiä. Paikalla on ollut asuintalo, joka näkyy vielä peruskartassa 1967. Alueella ei ole arvokkaita luontokohteita. Hyväksytyssä yleiskaavassa on esitetty ekologinen runkoyhteys luoteen eli Petikon suuntaan, tarkemmin sivuilla 7 ja 16.

Rakennettu ympäristö

Itäpuoleiselle erityisalueelle on rakennettu kaksi voimalaitosta (1990, 2014) ja teknisiä laitteita.

Virkistys

Virkistysalue ei ole aktiivisessa virkistyskäytössä. Matkatie on osa Kuninkaantien matkailutietä.

Liikenne

Matkatie liittyy Raappavuorentiehen, jonka liikennemäärä on tällä kohdalla 7 543 ajon/vrk (2017). Matkatiellä on tonttiliittymät Martinkyläntie 39a:n sekä Matkatie 4:n ja 7 – 13:n tonteille.

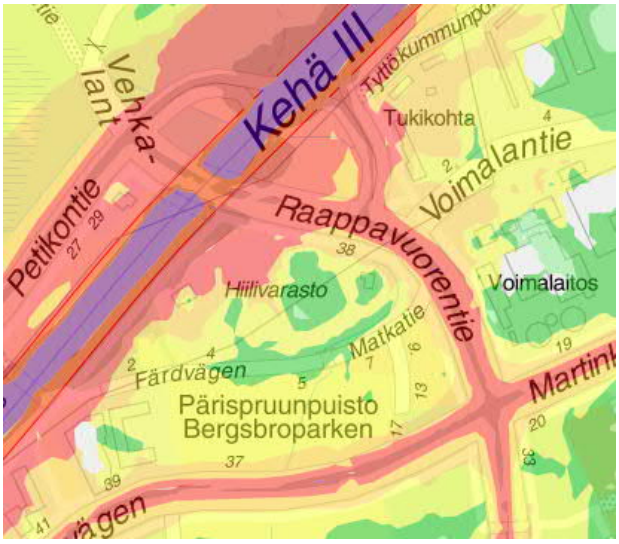
Kulttuurihistorialliset kohteet

Matkatie on osa varhaiskeskiaikaista Suurta Rantatietä, entistä Turun – Viipurin maantietä, joka on säilynyt täällä hiekkatienä, mutta osin tiellä näkyy myös asfalttia. Vuonna 1906 osuus Hämeenkylästä Vantaankoskelle muutettiin maantiestä kylätieksi ja Hämeenkylästä Pitäjänmäelle mennyt kylätie muutettiin maantieksi. Matkatiellä on Pärispruun silta, jossa on teräsbetonikansi. Sillan rakennusajankohtaa ei tiedetä eikä siitä löydy piirustuksia. Tien eteläpuolella on ollut Tavastkullan torppa Bergsbro. Kartoissa esiintyy 1697 Beritz bro sten (rajakivi) ... 1824 Bergsbro Ängen (niitty), 1824 Bergsbro Torp (torppa). Tien pohjoispuolella on ollut Bölen mäkitupa, 1913 Rosqvistkans. Tiemäkeä on sanottu 1963 ruuskvisstnabakkan, Rosqvistin mukaan, joka asui täällä. (SLS 1913 ja 1963)

Ortoilmakuva 2019.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- Lentomelu: Lentomelutaso Lden on 55 – 60 dB.

- Tiemelu: Kehä III:n tiemelu on alueella yli 50 dB.

Tiemelutilanne 2016 päivällä.

45-50 50-55 55-60 60-65
65-70 70-75 75- dB

Vantaan ympäristökeskus 2016

Melutilanteen vuoksi paikka ei sovellu hyvin virkistykseen, mutta sopii hyvin sähköasemalle.

Tekninen huolto

Alueella on 110 kV sähkölinja. Vanhalle asuintontille tulee vesijohto ja tietoliikennekaapeli. Viemäri on Pärispruunpuistossa.

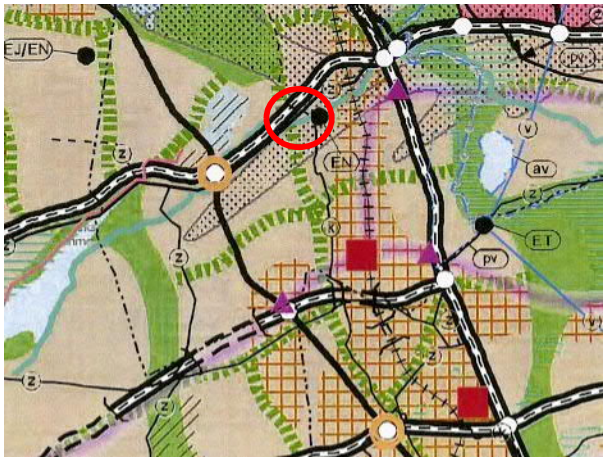
Maanomistus

Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteina on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. (VN 14.12.2017) => Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava, voimassa

Alue on taajamatoimintojen ja energiahuollon alueita ja lentomelualuetta. (Uudenmaan liitto 2016)
=> Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

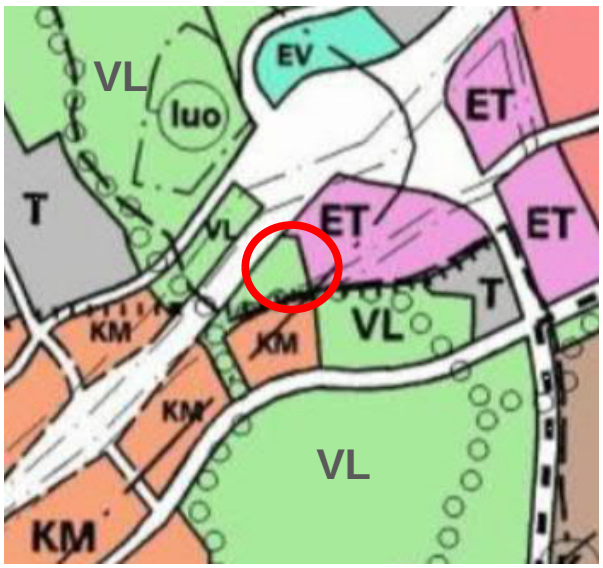
Keskustatoimintojen alue.
Seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö
Taajamatoimintojen alue.
Tiivistettävä alue.
Virkistysalue.
Viheryhteystarve.
Lentomelualue.
Energiahuollon alue.

Maakuntakaava, hyväksytty

Uusimaa 2050-kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Alue kuuluu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeseen. (Uudenmaan maakuntavaltuusto 25.8.2020, valituksenalainen)
=> Kaavamuutos on maakuntakaavan mukainen. Viheryhteys säilyy.

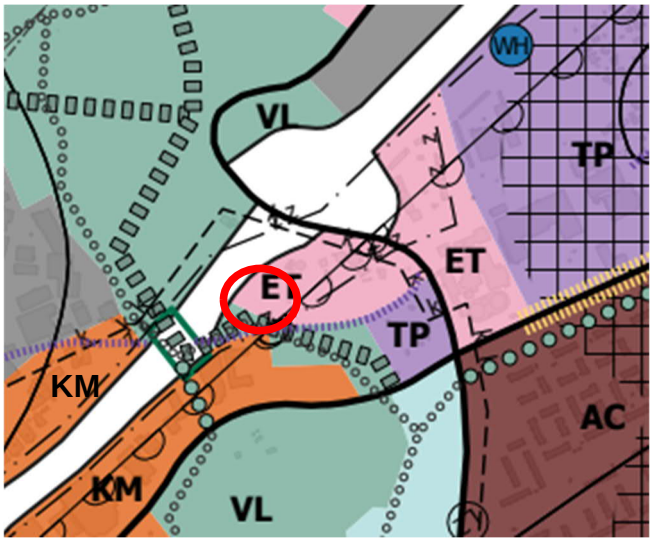
Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
Keskustatoimintojen alue, keskus.
Kaupan alue.
Viheryhteystarve.

Vantaan yleiskaava 2007, voimassa

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen. Alue on lähivirkistysaluetta VL ja liittyy yhdyskuntateknisen huollon alueeseen ET. (Kv 17.12.2007)
=> Kaavamuutos on oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen, koska eri alueiden yksityiskohtaiset rajaukset ratkaistaan asemakaavassa.

ET	Yhdyskuntateknisen huollon alue.
EV	Suojaviheralue.
KM	Kaupallisten palvelujen alue.
T	Teollisuus- ja varastoalue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Kaavamuutosalueen sijainti.

Vantaan yleiskaava 2020, hyväksytty

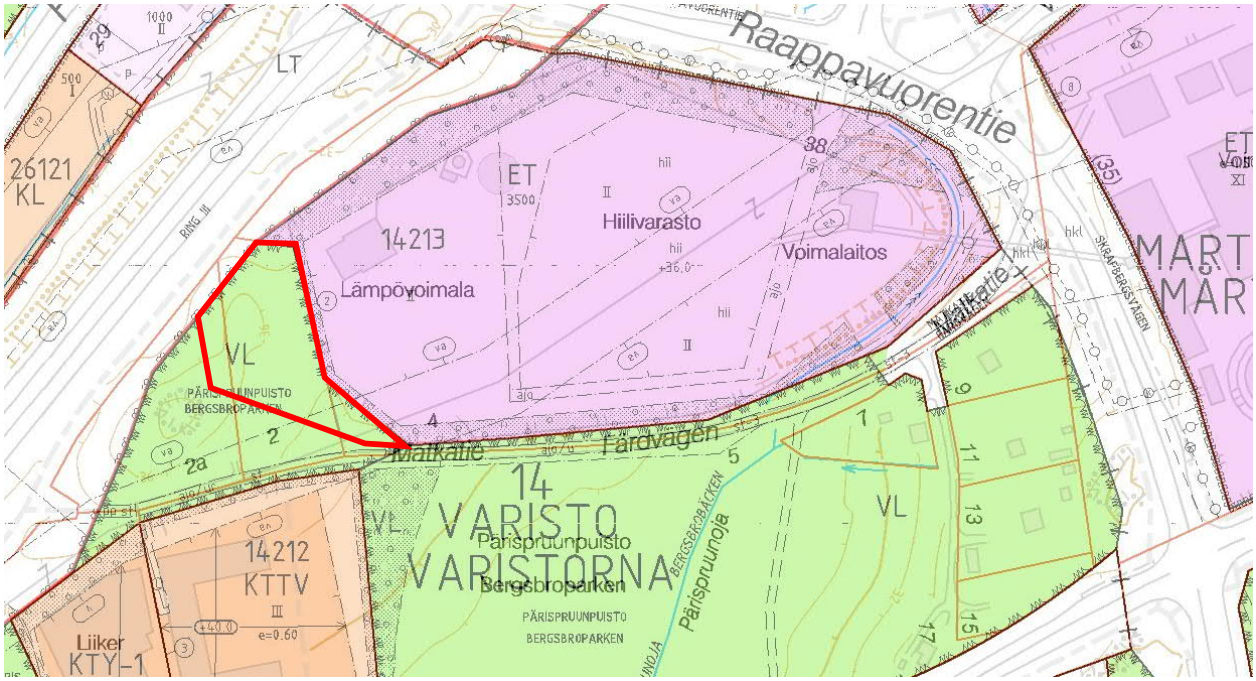
Kaava-alue on yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET (Kv 25.1.2021, valituksenalainen).
=> Kaavamuutos on hyväksytyn yleiskaavan mukainen.

ET	Yhdyskuntateknisen huollon alue.
KM	Kaupallisten palvelujen alue.
TP	Monipuolinen työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Ekologinen runkoyhteys.
oooooo	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Laskeutumisvyöhyke.
	Suuri Rantatie.
	Kaavamuutosalueen sijainti.

Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 22.4. – 18.6.2020, jolloin tähän alueeseen ei kohdistunut muistutuksia. Hyväksytystä yleiskaavasta kohdistuu tähän alueeseen valitus, joka on jätetty Helsingin hallinto-oikeuteen 12.3.2021.

Voimassa oleva asemakaava

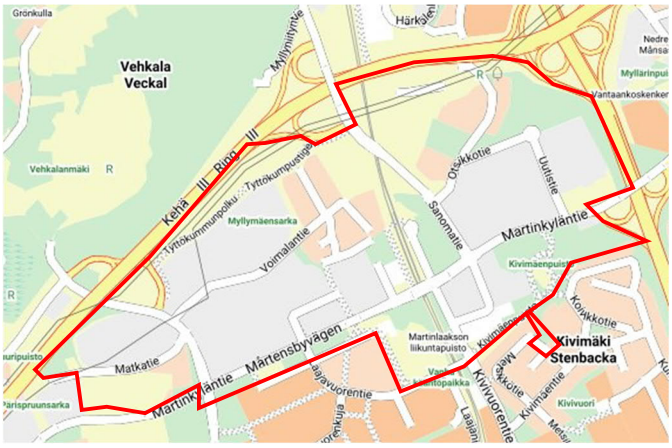
Alueella on voimassa asemakaava 002030 (Kv 3.3.2014), jossa alue on lähivirkistysaluetta VL.

ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.	LT	Maantien alue.
KL	Liikerakennusten korttelialue.	VL	Lähivirkistysalue.
KTTV	Liike- ja toimistorakennusten sekä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.	14213	Korttelin numero.
			Kaavamuutosalueen rajaus.

Ajantasa-asemakaava.

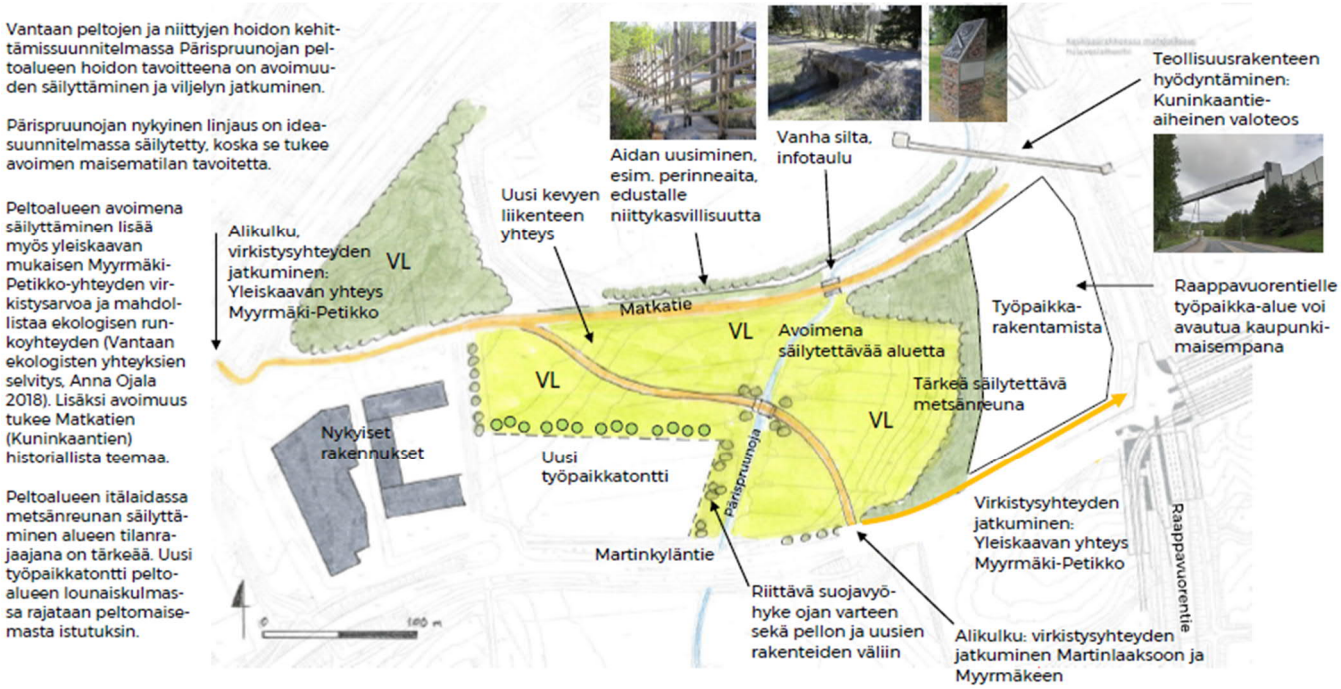
Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Vantaankosken kaavarunko

Alueella on vireillä kaavarungon laatiminen. Ideakilpailu järjestettiin 1.11.2015 – 29.2.2016, osallistuminen 17.8. – 24.9.2017 ja asukastilaisuus 29.8.2017.

Kaavarunkoon on tehty liikenneselvitys, jossa tutkittiin myös Suuren Rantatien luonnetta ja sen esiin nostamista ulkoilu-virkistysreittinä. Matkatien kohdalla teemana oli vanhan esiin nostaminen. (WSP 2018)

Vantaankosken kaavarunkotyön liikenneselvitys, Matkatie. WSP 14.12.2018

Suuri Rantatie on jäänyt tältä osin autenttiseen kuntoon. Pääosa on hiekkatietä, mutta osalla tiestä on asfalttia. Matkatiellä on ajoyhteyksiä itäpään omakotitonteille, Vantaan Energian tontille ja Martinkyläntie 39a:n tontille. Tiellä säilyy vähäinen ajoneuvoliikenne, jota tiellä on aina ollut. Tiellä on myös vähäistä pyöräilyä ja jalankulkua.

Sähköasemaa ja muuntajaa ei tarvitse aidata, ellei alueelle kohdistu ilkivaltaa. Energialaitoksen alueen aitaamiseen ei riitä perinteinen riukuaita.

Rakennusjärjestys: Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri: Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot: Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Sähköaseman paikka lämpövoimalan länsipuolella on vanhaa peltoa ja tonttimaata. TKa 17.3.2020

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat haki alueelle sähköaseman kaavoittamista 11.3.2020.

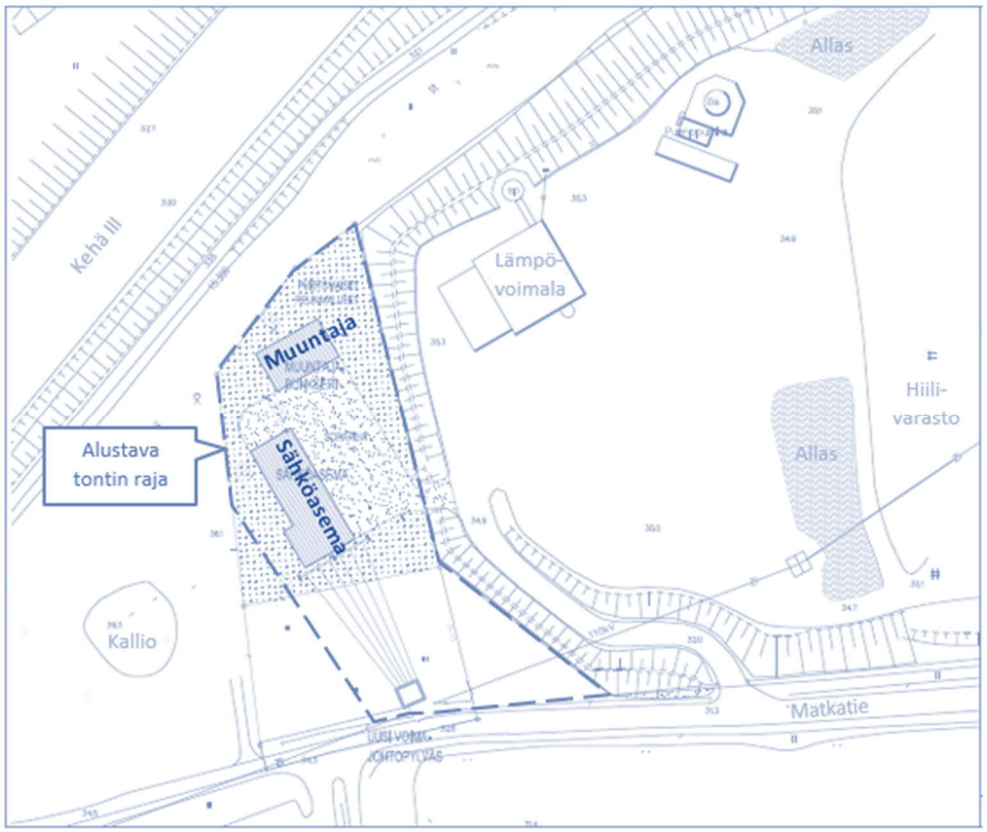
3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset

Osallisia kaavoituksessa olivat kaavan hakija, alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja kaupungin viranomaiset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin, postitettiin ja julkaistiin internetissä 23.3.2020. Mielipiteet kaavoitukselle pyydettiin kirjaamoon 4.5.2020 mennessä.
- Vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 18.4.2020.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa sähköpostitse ja puhelimitse varmimmin keskiviikkona 22.4.2020 klo 12 – 13. Puheluja ei tullut. Kaavatilaisuutta ei järjestetty perustuen valtakunnallisiin suosituksiin koronaviruksen leviämisen estämiseksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 23.3.2020 esitetty alustava luonnos.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 23.3.2020 esitetty kaava-alueen sijainti ja rajaus. Osallistumisen jälkeen rajausta on supistettu.

Saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

1. Caruna Oy, 24.3.2020:
Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

2. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 21.4.2020:
Alueella sijaitsee käytössä olevia vesihuoltolinjoja, jotka tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa ja kaavoituksessa. Alueella sijaitsee mm. päävesijohto DN 315, jätevesiviemäri DN 250 ja pääpaineviemäri DN 315, joita varten asemakaavaan tulee merkitä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteistä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

Kaavoituksen yhteydessä tulee selvittää johtosiirtojen suunnittelun tarve ja kustannukset sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille.

=> Kaavasta on rajattu pois nykyinen ET-tontti (Raappavuorentie 38), jolla HSY:n johdot kulkevat. Kaavaan on laadittu vesihuollon esisuunnitelma (jäljempänä).

3. Vantaan Energia Oy, 21.4.2020:
Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suurjännitejohdot, keski- ja pienjännitekaapelit sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Asemakaavan muutosalueelle on suunnitteilla uusi Variston sähköasema. Sähköaseman tarkoitus on tulla palvelemaan ja tehostamaan Vantaan länsiosan sähkönjakelua. Sähköasematontille on tarkoitus sijoittaa sähköasematoimintojen komponentteja, kuten muuntajabunkkeri, sähköasemarakennus ja voimajohdon pylväs sekä mahdollisesti muita komponentteja toimintoihin liittyen.

Vantaan Energia Sähköverkot ehdottaa, että tieliittymä sähköasematontille voitaisiin rakentaa suoraan Matkatien kautta uuden voimajohtopylvään ja tontin itäisen rajan välistä. Tontin alustava mitoitus koon ja muodon suhteen on tarvittaville toiminnoille riittävä.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko:
Ei huomautettavaa.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

=> Kaapelit ja kaukolämpö sijaitsevat Matkatiellä. Voimajohtoa siirretään jonkin verran.

4. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL / 28.4.2020:
Ei lausuttavaa.

5. Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys, 2.5.2020:
Kaavassa selvitetään erityisalueen eli sähköaseman ja muuntajan kaavoittamista voimassa olevalle yleiskaavan lähivirkistysalueelle. Myös tekeillä olevassa yleiskaava 2020:n kaavaehdotuksessa hankealueen länsiosa on pääosin lähivirkistysaluetta. Lisäksi alueen poikki on osoitettu oikeusvaikutteisella kaavakartalla eteläpohjoissuuntainen ekologinen runkoyhteys.

Raappavuoren ja Petikon merkittävien luontoalueiden välinen, käytännössä ainoa mahdollinen ekologinen yhteys kulkee hankealueen poikki. Kyseinen yhteys ja sen tärkeys on todettu myös Vantaan kaupungin Ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018). Ekologisen yhteyden toimivuuden parantaminen mm. luontaisen metsittymisen sekä osin myös nykyisten avomaiden osittaisen metsittämisen keinoin on tulevaisuudessa hyvin perusteltua. Keskeisintä on kuitenkin pitää yhteyden Martinkyläntien ja Petikontien välisen osa-alueen vähät metsäiset alueet rakentamisen ulkopuolella.

Kaavahankkeen maankäyttösuunnitelmat eli sähköaseman ja muuntajan rakentaminen keskelle ekologisen yhteyden pullonkaula-alueen ainoita säilyneitä metsiä on huonosti harkittua maankäytön suunnittelua. Pidämme sitä myös voimassa olevan yleiskaavan vastaisena.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisällöstä
Kaavahankkeen esittelysivulla ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei sanallakaan mainita hankealueen sijoittumista keskelle kaupungin omissa selvityksissä todettua ekologista runkoyhteyttä. Sen sijaan molemmissa korostetaan erikseen sitä, että ”alueella ei ole arvokkaita luontokohteita”. Viimeistään 2020-luvulla ekologisten yhteyksien alueelle sijoittuvat viheralueet on syytä ymmärtää itsessään arvokkaiksi luontokohteiksi, vaikka niillä ei muita erityisen merkittäviä luontotyyppi- ja lajistoarvoja tällä hetkellä olisikaan.

Muuta
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksellä ei ole mitään sitä vastaan, jos sähköasema ja muuntaja voidaan sijoittaa voimassa olevan asemakaavan ET-alueelle. Jos näin ei voida tehdä, niin kaavasta on syytä luopua.

=> Luontotiedot perustuvat Vantaan ympäristökeskuksen arvokkaiden luontokohteiden karttaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ekologinen runkoyhteys on esitetty yleiskaavaehdotuksen (2020) kartalla ja selityksessä (s. 2). Hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) ET-aluetta on laajennettu länteen sähköasemaa varten. Osallistumisen pohjalta sähköasemaa on siirretty pohjoiseen, jolloin uuden ET-tontin alue on pienentynyt ja uuden yleiskaavan mukainen ekologinen yhteys säilyy. Ekologisen yhteyden tarkastelu s. 16. Supistettujen alueiden tarkastelu s. 17.
Sähköasema on ehdottoman välttämätön kasvavan sähköntarpeen suoksi eikä mahdu Vantaan Energia Oy:n nykyiselle ET-tontille, jolla sijaitsee Variston lämpökeskus ja Martinlaakson biokattilan edellyttämät biopolttoaineen varastosiilot ja jolla tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan muitakin Vantaan Energia Oy:n fossiilittoman energian tuotantoon liittyviä investointeja. Sähköasema tarvitsee kytkennän sähkölinjaan eikä sille ole vaihtoehtoista paikkaa muualla.

6. Vantaan kaupunginmuseo, 4.5.2020:
Kaavamuutosalueella sijaitsee 2010-luvulla rakennettu lämpövoimala, hiilivarasto ja sähkölinja. Voimala-alueen länsipuolella sijaitsevalla lähivirkistysalueella, ei ole rakennuksia.
Kaava-alueen eteläreunassa kulkee Matkatie, joka on osa keskiaikaista Suurta Rantatietä eli Turun – Viipurin maantietä. Suuri Rantatie tulee huomioida asemakaavassa nähtävillä olevan Vantaan Yleiskaava 2020 ehdotuksen kehittämislinjauksen mukaisesti. Linjauksen tavoitteena on, että Suurta Rantatietä pitkin voisi kulkea Vantaan päästä päähän, kuten entisinä aikoina. Linjaus on esitetty omalla merkinnällään kaavakartalla ja siihen liittyy seuraava määräys:
"Suuren rantatien linjaus säilytetään tai palautetaan kävellen, pyöräillen tai ratsain kuljettavaksi aina kun mahdollista. Siellä, missä linjaus on katkennut, suunnitellaan tieosuuksia yhdistäviä kulkuväyliä. Jatkosuunnittelussa on tutkittava tien linjauksen ja sitä rajaavien historialliseen tiemiljööseen liittyvien rakennusten ja rakenteiden sekä miljöössä merkittävän kulttuurikasvillisuuden säilyttäminen. Uusi rakentaminen tai ympäristörakentaminen liitetään tieympäristöön sen kulttuurihistoriallisia ominaispiirteitä korostaen. Tiestä löytyvät tierauniorakenteet ovat muinaismuistolain suojaamia."
Matkatie kulkee Vantaan Energian lämpövoimalan ja hiilivaraston eteläpuolella ja Pärispruunpuiston pohjoispuolella. Puisto on saanut nimensä Bergsbron sillasta, joka on Matkatien varrella. Kyseinen siltapaikka mainitaan Hämeenkylän ja Martinkylän rajapyykkinä jo 1600-luvun lopulla. Silta on yhä olemassa, todennäköisesti samalla paikalla kuin ennen. Sen rakennusperintöarvot tulee tutkia kaavatyön yhteydessä.
Tielinjauksen ja siihen liittyvien arvokkaiden rakenteiden säilyminen tulee taata asemakaavassa tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä ja niitä täsmentävillä määräyksillä. Uudisrakennusten sekä tienvarren ympäristön suunnittelun yhteydessä on esitettävä millä tavoin suunnitelmissa tuodaan esiin tien historiaan liittyviä teemoja.
Matkatie 2 kohdalla on lisäksi sijainnut Bölen tilan mäkitupa. Mäkituvan historiallista taustaa ja arkeologista tutkimuspotentiaalia tulee selvittää tarkemmin kaavatyön yhteydessä.

=> Matkatiellä on vanhastaan ajoyhteyksiä tonteille. Sekä ajo- että kevyt liikenne on tiellä vähäistä. Tien alle on rakennettu kaukolämpöjohdot. Matkatie on jo asemakaavassa suojeltu tie (st). Kaava-alue ei sisällä Matkatietä, joten Bergsbron siltaa ei ole tarpeen enempi tutkia. Kaupunginmuseon arkeologi Andreas Koivisto totesi 12.8.2020, että Bölen mäkitupa on tuhoutunut eikä sillä ole arkeologisia arvoja.

7. Kolme yksityishenkilöä, 4.5.2020:
Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat hakee erityisalueen asemakaavoittamista, joka käytännössä tulee katkaisemaan ekologisen yhteyden, kaventaa lähivirkistysaluetta (VL) sekä hävittää perinnebiotoopin ja heikentää maisema-aluetta.

Asemakaavamuutosesitys heikentää ekologista verkostoa katkaisemalla Petikon-Raappavuoren-Myyrmäenlehdon ekologisen yhteyden. Kaavasuunnitelma on siten luonnon monimuotoisuustavoitteiden vastainen. Tämä tärkeä sini-viheryhteys on Länsi-Vantaan merkittävien metsäisten luonnon ydinalueiden välinen runkoyhteys. Pärisproonpuiston ja Pärisproonojan alue ei kaipaa heikentämistä vaan pikemminkin ennallistamistoimia. (Kuva 1.)

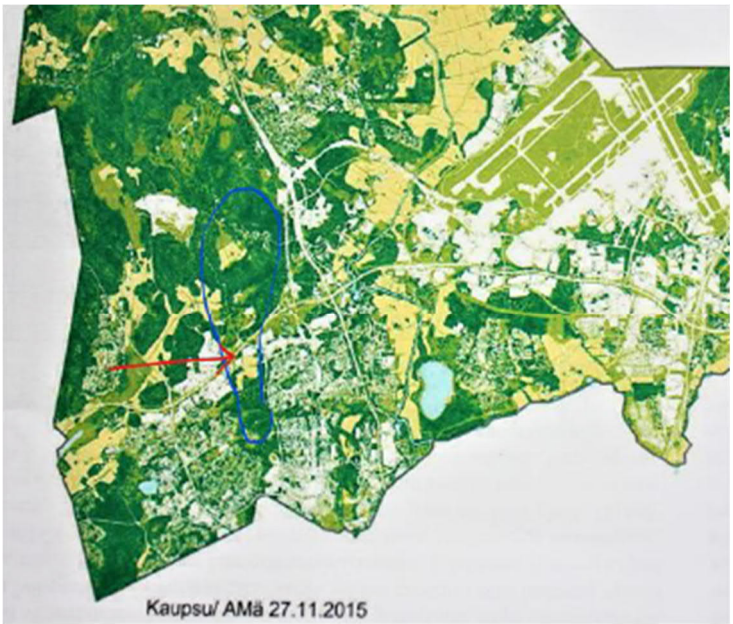
Petikon-Raappavuoren ekologinen verkosto, virkistys- ja viheryhteystarvemerkinnät on merkitty maakuntakaavaan. Maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaan tarkemmassa suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että osoitettu viheryhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. (Uudenmaanliitto 2017). (Kuva 2.)

Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa ko. ekologinen yhteys on merkitty ekologiseksi runkoyhteydeksi ja Pärisproonpuiston virkistysalue (VL) näkyy valmisteilla olevaa yleiskaavaehdotusta laajempana alueena. Virealueiden heikentämispyrkimys tulee korjata Vantaan yleiskaava2020-ehdotukseen.

Ekologinen yhteys ei ilmene vain digitaalisissa kuvissa ja suunnitelmissa, vaan paikalliset asukkaat ovat havainneet ja todenneet eläinten käyttävän viheryhteyttä kulkureittinä (Kuvat 4-8).

Hakamaa on puustoinen perinneympäristö ja luonnon lumoa menneiltä ajoilta. Lämpövoimalan länsipuolen kumpu on avoimen, valoisan hakamaan tyyppinen harvapuustoinen paahdekumpu. Aluskasvillisuudessa viihtyvät niityille luonteenomaiset kasvit ja hyönteiset. Perhosia, hyönteisiä, lahopuulajistoa tavattu 2.5.2020. Lahopuuta on paljon. Puuryhmät ja kallioniittylaikut vuorottelevat. Puusto lehtipuu tai mäntyvaltainen. Valitettavasti joitain vuosia sitten arvokkaita 100 vuotta vanhoja koivuja on kaadettu, mikä on haitallista sekä monimuotoisuus- että perinnemaisemanhoidon näkökulmasta. Puut onneksi jääneet lahoamaan kasoihin. (Kuvat 9-12).

Alue on säilytettävä ekologisena yhteytenä, virkistys- ja kulttuurivaikutteisena maisema-alueena tuleville sukupolville. Luonnonhoitoa ja ennallistamista voisi lisätä. Muistetaan myös ”Hiilivapaa Vantaa” ja hiilialueen korvautuminen, johon nykyisen valtuuston jäsenet ovat sitoutuneet.

Kuva 1. Vantaan viherrakenneselvityksessä (YK 0038 Anne Mäkynen 2017) näkyy Länsi-Vantaan viherrakenne ja puustoiset alueet. Sähkölaitos on sijoitettu ainoan puustoiseen kohtaan ekologisen yhteyden päälle.

Kuva 2. Maakuntakaavassa Petikon-Raappavuoren ekologinen yhteys osoitettu vihreällä katkoviivalla. (Vantaan ekologiset yhteydet (Anna Ojala 2018).

Kuva 3. Eläinten kulkureitti kulkee Kehä III ja Vantaan Energian aidatun hiilivaraston välissä.

Kuva 4. Eläinten kulkureitti VL-alueen läpi.

5. Eläinten kulkureitti Vantaan Energian hiilivaraston takana Kehä III reunassa.

6. Eläinten kulkureitti Vantaan Energia verkkoaidan taitse Kehä III Raappavuorentien alikulkutunnelille ja läpi Petikon alueen metsiin (alla kuva sillan alituksesta).

7. Eläinten reitti kiertää lämpövoimalan aitauksen ja tulee ulos Matkatielle ja edelleen Pärisproon pelto-metsäalueelle.

8. Tämä suunnitelmakuvissa oleva ekologinen yhteys tunneli ei ole eläinten polkujen mukaan suosiossa. Mikä selviää hyvin kuvastakin.

9. VL-alue, puustoinen kumpu. Hakamaan tyyppinen perinnemaisema.

10. VL-alue hakamaan tyyppinen perinnemaisema. Perhosia, kuoriaisia, lahopuuta, lintuja.

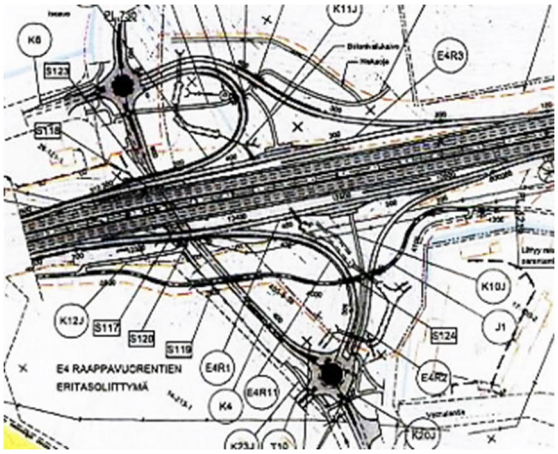
Kuva 11. Kummulle on jäänyt vanhaa järeää lehtilahopuuta pinoihin. Koivua ja haapaa. Hyvää pienelinympäristöä lahottajalajistolle. Lisää paikallista biodiversiteettiä.

Kuva 12. Matkatie on perinneympäristöä ja osa ulkoilu ja virkistysreittiä ”Suurta Rantatietä” ja sen puolesta alue on tärkeää säilyttää ja ennallistaa luontoa ja perinteitä kunnioittaen ja vaalien.

=> Sähköasema on ehdottoman välttämätön eikä se mahdu Vantaan Energia Oy:n nykyiselle ET-tontille, jolla sijaitsee Variston lämpökeskus ja Martinlaakson biokattilan edellyttämät biopolttoaineen varastosiilot. Lisäksi tontilla tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan muitakin Vantaan Energia Oy:n fossiilittoman energian tuotantoon liittyviä investointeja. Sähköasema tarvitsee kytkennän sähkölinjaan eikä sille ole vaihtoehtoista paikkaa muualla. Kumpu ja puupinot eivät sijaitse tulevalla tontilla. Mainittu eläinten polku ei jatku pohjoiseen, vaan alueella on merkkejä ihmistoiminnasta. Osallistumisen pohjalta sähköasemaa on siirretty pohjoisemmaksi niin, että hyväksytyn yleiskaavan (Kv 25.1.2021) mukainen ekologinen yhteys säilyy.

Tarkempi vastine mielipiteisiin 5 ja 7

Kehä III:n tiesuunnitelma välille Raappavuori – Vantaankoski 2010. Kallioinen ja harvapuustoinen alue Vantaan Energian tontin ja Kehä III:n välissä on asemakaavassa maantien aluetta LT ja häviää, kun Kehä III:n parantamissuunnitelman 3. vaihe toteutetaan. Hanke sisältää kolmannet kaistat, eteläpuoleisen rampin siirron ja kevyen liikenteen raitin siirron. Eläimiä ei voida johtaa tiealueelle.

Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä (Anne Ojala 2018: 41) ekologinen yhteys on merkitty Pärispruunsaran kohdalle.

Kuvassa valkoisella ympyrällä on esitetty katkeava viheryhteys. Punaisella viivalla on esitetty runkoyhteys ja vihreällä viivalla paikallinen yhteys, joita vahvistetaan. (JHo 2020)

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy ovat antaneet seuraavat vastaukset:

1. Miksi sähköasemaa ja muuntajaa ei voida sijoittaa nykyiselle ET-alueelle?
   Sähköasema ei mahdu Vantaan Energia Oy:n ET-tontille 92-14-213-1, jolla sijaitsee Variston lämpökeskus ja Martinlaakson biokattilan edellyttämät biopolttoaineen varastosiilot. Lisäksi tontilla tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan muitakin Vantaan Energia Oy:n fossiilittoman energian tuotantoon liittyviä investointeja.

2. Miksi sähköasema ja muuntaja pitää sijoittaa nyt kaavoitettavalle paikalle?
   Kaavoitettu paikka on sijainniltaan hyvä ottaen huomioon VES:n olemassa olevat 110kV voimajohdot ja Länsi- Vantaan muut sähköasemat. Uusia voimajohtoja ja maa-alueiden lunastuksia ei tarvita sillä tarvittavat voimajohdot sijaitsevat kaavoitettavan sähköasematontin alueella. Paikka on luonteva sähköasematoiminnoille nykyisen VE:n ET alueen naapurissa.

3. Miksi sähköasemaa ja muuntajaa ei voida jättää toteuttamatta? Tarve?
   Peruste uuden sähköaseman esityksestä pohjautuu sen tarpeeseen. Martinlaakson ja Myyrmäen sähköasemien kuormitus on kasvanut, joten Vantaan Energia näkee, että Länsi-Vantaan alueelle on tarvetta sijoittaa uusi sähköasema. Variston sähköasema tukee Martinlaakson sähköaseman normaalikäyttöä sekä tukee huolto- ja korjaustoimenpiteiden aikana Martinlaakson, Myyrmäen ja Keimolan sähköasemia.

Supistettujen maa-alueiden tarkastelu.

Sähköasema vaikuttaa laajasti yhdyskunnan toimintaan ja on ehdottoman välttämätön kaupungin kasvun ja kasvavan sähköntarpeen vuoksi.

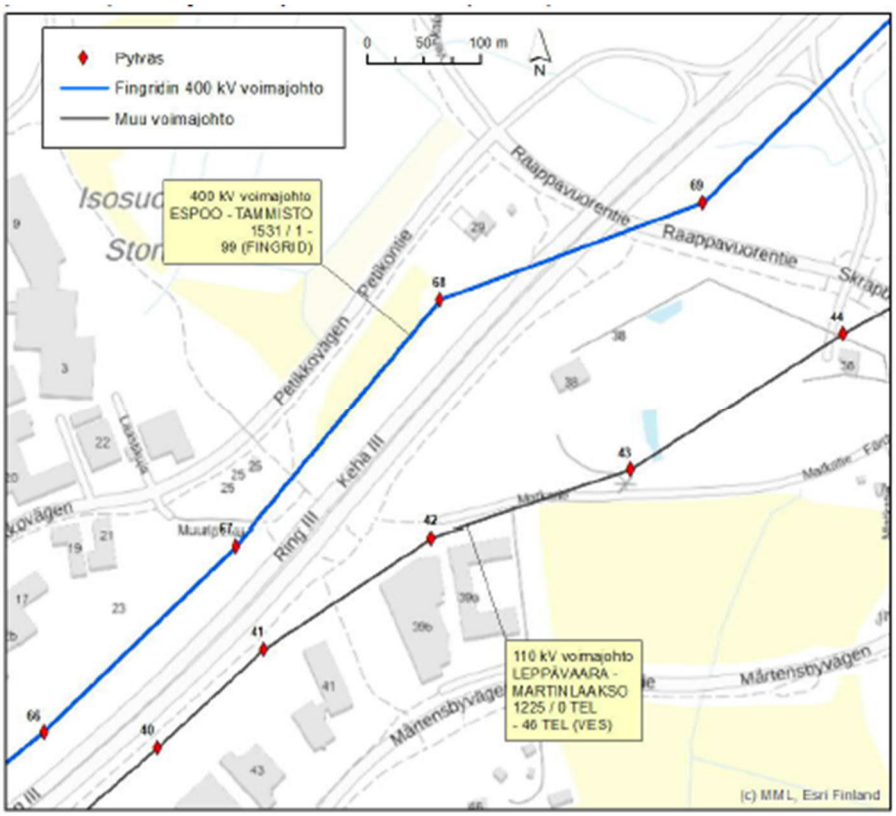
Vantaan Energia Sähköverkot Oy (VES) tarvitsee tontille rakennusoikeutta vähintään 1 000 k-m2, jotta tarpeelliset sähköasematoiminnot saadaan sijoitettua tontille. Suunnitellun tontin kokoa voidaan pienentää seuraavasti:

- Alue 1: VES ei näe tarvetta tälle alueelle. Alueen läpi tulee voida rakentaa maanalaisia johtoja sähköasemalta Kehän suuntaan.
- Alue 2: Alue voidaan jättää sähköasematontin ulkopuolelle. Tälle alueelle ei ole tarve sijoittaa maanpäällisiä sähköasematoimintoja. Sähköasemalle sisään tulevien voimajohtojen osalta on huomioitava kasvuston rajaaminen. Käyttöoikeuden rajoittaminen johdon molemmin puolin. Alueen läpi tulee voida rakentaa maanalaisia johtoja sähköasemalta etelän suuntaan Matkatielle ja edelleen itään/länteen.
- Alue 3: Tieliittymä tarvitaan tontin kohdalle suunnitellusti (liittymärasite). Voimajohdon pylväs tarvitsee oman rakennusalansa ja perustukset. Pylvään ja perustusten koko määräytyy tarkemmissa tutkimuksissa. Alueelle voidaan sijoittaa rajoitettuja viherkohteita tieliittymän ja pylvään ympärille.

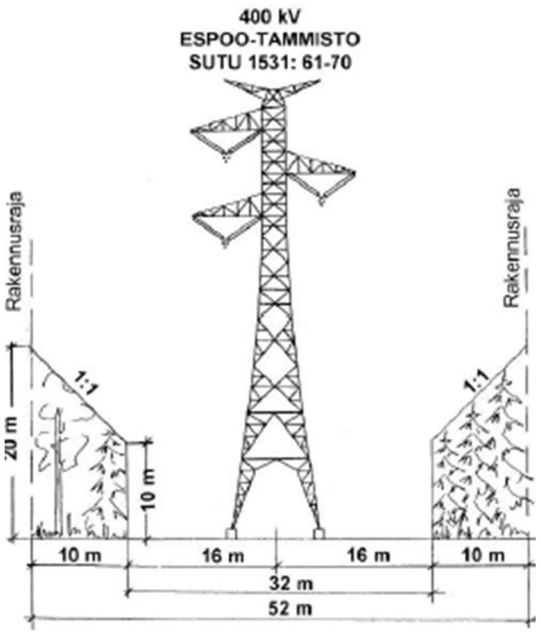
Sähköaseman ympärille ei lähtökohtaisesti rakenneta aitaa. Tieliittymän kohdalle sijoitetaan puomi rajoittamaan tarpeetonta liikennettä. Aita rakennetaan myöhemmin, jos siihen ilmaantuu tarve esim. ilkivallan vuoksi. Näiltä osin eläinten kulku alueen läpi ei juurikaan rajoitu.

Osallistumisen pohjalta sähköasemaa ja sähköpylvästä on siirretty pohjoisemmaksi niin, että hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) esitetty ekologinen yhteys on leventynyt.

8. Fingrid Oyj, 4.5.2020:
Asemakaava-alueen rajalla on Fingrid Oyj:n 400 kV (kilovoltin) voimajohto Espoo – Tammisto (Kuva 1).

Kuva 1. Alueelle sijoittuvat voimajohdot. Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto on merkitty sinisellä viivalla.

Fingridin 400 kV voimajohtoa varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 52 metriä leveälle johtoalueelle (poikkileikkaus kuvassa 2). Johtoalue muodostuu 32 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusalue kattaa koko 52 metriä leveän voimajohtoalueen.

Kuva 2. Fingridin 400 kV voimajohdon poikkileikkaus.

Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon mm. seuraavia asioita:

- Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Pysäköintialueet on osoitettava ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle mahdollisuuksien mukaan. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää Fingridin lupa. Mikäli Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnan harjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus.
- Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen.
- Polttonesteen jakelua suunniteltaessa on otettava huomioon riittävä etäisyys ilmajohdoista. Fingrid suosittelee, että polttoaineen jakelua ei sijoiteta pylvään korkeutta vastaavaa etäisyyttä lähemmäksi. Polttonesteen jakelupaikka olisi hyvä osoittaa sitovasti rakennusalalla.
- Voimajohtoalueelle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.
- Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajan omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa ”Sähkö- ja telejohdot ja maantiet” (2018) esitetään.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla myös esimerkiksi tie, katu, hulevesiallas, maanmuokkaustoimenpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi osoitettu kaavassa. Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon. Lausuntopyynnön voi lähettää osoitteeseen Fingrid Oyj, Risteämälausunnot, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunto@fingrid.fi

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI

=> Fingridin voimajohto ei kulje nyt kaavoitettavalla (supistetulla) alueella.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

Osallistumisen pohjalta suunnitelmaa on kehitetty niin, että sähköasemaa ja sähköpylvästä on siirretty pohjoisemmaksi, jolloin hyväksytyssä yleiskaavassa esitetty ekologinen yhteys säilyy sekä Pärispruunsaran kohdalla että kaava-alueen kohdalla luoteeseen Petikon suuntaan.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

Ilmakuvaupotus. Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy 5.10.2020

Kaavaratkaisu

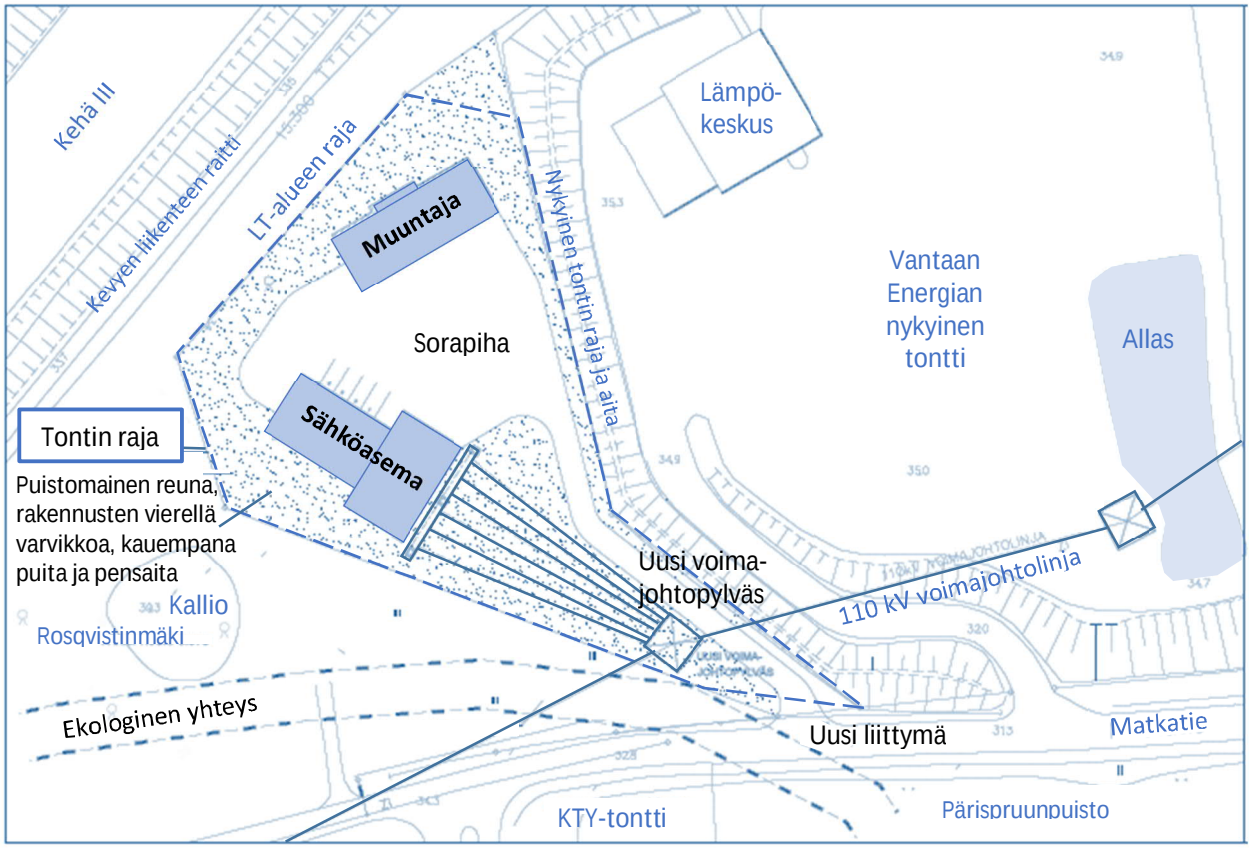
Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta ET laajennetaan länteen lähivirkistysalueelle VL niin, että laajennusalueelle voidaan sijoittaa uusi sähköasema ja uusi muuntaja uudelle tontille Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n tarpeisiin. Rakennusoikeutta osoitetaan 1 000 k-m2. Sähköasema ja muuntaja sijoittuvat nykyisten sähkölinjojen yhteyteen lämpökeskuksen länsipuolelle. Sähkölinjaa siirretään hieman pohjoiseen.

Eteläpuolella sijaitseva keskiaikaisperäisen Suuren Rantatien osuus (Matkatie) jää nykyiselleen.

Kaavaratkaisun perustelut

Uusi sähköasema on ehdottoman välttämätön kaupungin kasvun ja sähkönkulutuksen lisäyksen vuoksi ja kiireellinen. Sähköasema tarvitaan Variston kohdalle nykyisten sähkölinjojen yhteyteen. Uusi ET-tontti liittyy nykyiseen Vantaan Energian ET-tonttiin ja sijoittuu hyväksytyn yleiskaavan ET-alueelle. Asemakaavamuutos on myös voimassa olevan yleiskaavan mukainen sen yleispiirteisyyden puitteissa.

Variston asemalla mahdollistetaan Vantaan länsipuolisen alueen täydennys ja kasvu sähkönjakelun osalta. Variston asemaa tarvitaan myös viereisten sähköasemien kuormien tasaamiseen huolto- ja korjaustöiden aikana sekä mahdollisesti jonkin lähialueen aseman vikaantuessa turvaamaan luotettava sähkönjakelu. Sijainniltaan sähköaseman paikka on hyvä Myyrmäen sähköaseman ja Keimolan sähköaseman välillä Martinlaakson aseman vieressä. Martinlaakson sähköasemalle on tulossa vuosikymmenen puolivälin jälkeen suuri saneeraustarve, jolloin Variston sähköasemaa tarvitaan erityisesti.

Variston sähköaseman luonnos. Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy 8.9.2020 + TKa

Martinlaakson nykyisen sähköaseman suurjännitepuolen 110 kV kenttä on täysi eikä laajennusvaroja ole. Näin ollen uusia 110 kV lähtöjä ei Martinlaaksosta saa, ei asiakasliityntöjä eikä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n omia muutostarpeita. Keskijännitepuolella 20 kV lähdöt alkavat myös käydä vähiin ja nykyiset lähdöt tehojen puolesta täyttyä.

Kaavamerkinnät ja -määräykset

ET, Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue
Alueelle saa rakentaa energialaitoksen rakennuksia ja laitteita. Rakennusten tulee olla veistoksellisia, värikkäitä (ei mustia, harmaita eikä valkoisia) ja valaistuja. Hulevedet on viivytettävä. Alueella tulee olla puistomainen reuna pohjoiseen ja länteen, jossa alueella tulee olla varvikkoa, puita ja pensaita. Tonttiliittymä on järjestettävä Matkatieltä. Autopaikkoja on varattava vähintään 4 kpl.

Kaavamuutoksen merkittävät vaikutukset

- Vaikutukset rakennettuun ympäristöön: Alueelle rakennetaan sähköasema ja muuntaja. Eteläpuolella sijaitseva keskiaikaisperäisen Suuren Rantatien osuus (Matkatie) jää nykyiselleen.

- Vaikutukset luonnonympäristöön: Luonnonympäristöä muuttuu rakennetuksi ympäristöksi. Alueen reunat istutetaan. Aluetta ei aidata, ellei se ole tarpeen ilkivallan vuoksi. Ekologinen runkoyhteys säilyy sekä Pärispruunsaran kohdalla että uuden yleiskaavan mukaisella paikalla.

- Vaikutukset virkistykseen: Muutosaluetta ei ole käytetty aktiivisesti virkistykseen eikä sovi hyvin virkistykseen tiemelun vuoksi. Maakuntakaavan ja yleiskaavan viheryhteydet säilyvät.

Näkymä Kehä III:lle. Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy 5.10.2020

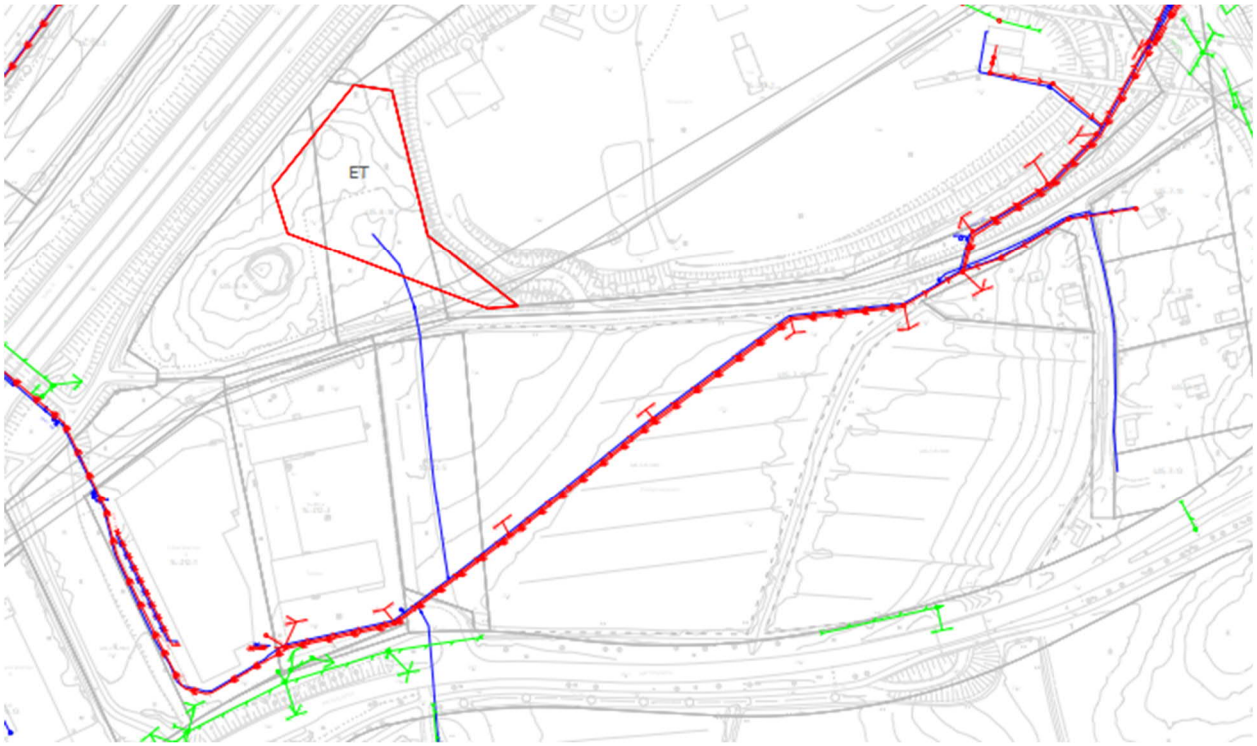

Näkymä Matkatielle. Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy 5.10.2020

- Liikenteelliset vaikutukset: Hanke tuottaa vain hyvin vähän välttämätöntä huoltoliikennettä.

- Sosiaaliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset: Sähköasema vaikuttaa laajasti yhdyskunnan toimintaan ja on ehdottoman välttämätön kasvavan sähköntarpeen vuoksi. Hanke mahdollistaa kaupungin ja sen yritystoiminnan kasvun sekä sähköisen tieto- ja muun liikenteen kasvun. Jo suunnitteilla oleva uusi datakeskus edellyttää uutta sähköasemaa.

- Taloudelliset vaikutukset: Kaupunki myy tulevan tontin Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle.

Vesihuollon esisuunnitelma. Henri Hyttinen 7.12.2020

Tekninen huolto

Olemassa oleva verkosto ja veden tarve
Sähköaseman vedentarve on vähäistä, joitakin kuutioita vuodessa, mikä ei aiheuta verkoston laajennustarvetta kiinteistön mahdollisesti liittyessä olemassa olevaan verkostoon.

Alue ei kuulu vesihuollon toiminta-alueeseen tai huleveden viemäröintialueeseen.

Tontille tulee aiemmin käytössä olleen puretun asuinrakennuksen talousveden tonttijohto (40M/1998), joka saattaa olla käyttökelpoinen. Tonttijohto kulkee kiinteistön 92-14-212-5 läpi ja liittyy runkoverkkoon sen eteläpäässä, tonttijohdon käyttö saattaa vaatia rasitteen perustamisen.

Matkatien itäosassa on yleistä verkostoa, johon mahdollinen liitoskohta on asemakaavamuutosalueelta noin 220 m päässä.

Alueen itäpuolella olevan Lämpövoimalan tonttijohdot ovat luultavasti lähimmät yksityiset putket, joiden kautta vesihuollon voisi järkevästi toteuttaa. Ne liittyvät yleiseen verkostoon Matkatien itäpäässä.

Matkatien alkuun rakennettu verkosto

- Vesijohto 315M/1988
- Jätevesiviemäri 250M/1988

Rakennettava verkosto
HSY:n verkoston laajentaminen vähäistä käyttöä varten ei ole kustannustehokasta, eikä verkostoa siten tulla laajentamaan sähköaseman kiinteistölle.

Muut johtolaitokset

Alueen eteläpuolella Matkatien varrella kulkee kaukolämpöputkia. Tontin reunassa kulkee matkatien suuntaisesti sähkö- ja tietoliikennekaapelointia. Tontille tulee aiemmin puretun rakennuksen puhelinkaapeli. Tontin yllä kulkee rasitteena voimansiirtolinjat.

Vesistöt ja vesitalous

Alue kuuluu Myllymäenojan valuma-alueeseen, joka laskee Pikkujärveen, siitä Pitkäjärveen ja edelleen Espoossa Suomenlahteen. Alue ei kuulu pohjavesialueeseen.

Kaavamuutosalue on nykytilassa hyvin vettä läpäisevää metsämaata.

Kaava-alueen hulevedet hallitaan tontilla Vantaan hulevesiohjelman ja hulevesien toimintamallin mukaisesti ennen johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Vesihuolto

- Vedenjakelu

Itse kaavamuutosalue ei kuulu vesihuollon toiminta-alueeseen. Alueen ympäristö kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m³. Myyrmäen painepiiriin vesi johdetaan etelästä Helsingistä, Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Vesijohtoverkon ylin painetaso kaava-alueella on noin +95 m ja alin painetaso noin +82 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

- Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalueella ei ole jätevesiviemäröintiä. Lähialueiden kiinteistöjen jätevedet johdetaan Myllymäen jätevedenpumppaamolle, josta ne pumpataan Petikontien viemäriin. Jätevedet kulkevat edelleen Petikontietä pitkin länteen Vihdintien alitse päätyen Askiston jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan lounaan suuntaan Espoon viemäriverkostoon. Espoossa jätevedet päätyvät lopulta Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

- Hulevesiviemäröinti

Pintavedet johdetaan avo-ojia ja hulevesiviemäreitä pitkin Myllymäenojaan, joka laskee Pikkujärveen ja edelleen Espoon Pitkäjärveen.

- Hulevedet

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tonteilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Hulevesien johtamista Kehä III:n alueelle tulee välttää.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta. Kaavan pohjalta tehdään maakauppa. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:ltä on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen. Sähköaseman rakentamisen tulee alkaa vuonna 2021, jotta se olisi valmis 2023.

Kaavatyöhön osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	asemakaava-arkkitehti	Anne Olkkola
	asemakaava-arkkitehti	Anna Hakamäki
	kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
Kadut ja puistot	puistosuunnittelupäällikkö	Heidi Burjam
	suunnitteluinsinööri	Elina Kettunen
	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
	liikenneinsinööri	Pirjo Salo
	siltainsinööri	Ville Mikander
	suunnitteluinsinööri	Henri Hyttinen
Kaupunginmuseo	arkeologi	Andreas Koivisto
	rakennustutkija	Susanna Paavola
	projektiasiantuntija	Heli Haavisto
Rakennusvalvonta	kaupunkikuva-arkkitehti	Matti Kärki
Yleiskaavoitus	johtava maisema-arkkitehti	Laura Muukka
	maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
	suunnittelija	Paula Kankkunen
Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen
Vantaan Energia Oy	yleissuunnitteluinsinööri	Antti Hartikainen
	yleissuunnittelija	Tomi Virtanen
	liiketoiminnan kehityspäällikkö	Matias Siponen
	tuotantojohtaja	Kalle Patomeri
	ympäristöpäällikkö	Hannu Laine
Arkkitehtitoimisto Joel Kyyrö Oy*		Joel Kyyrö

* Vantaan Energia Oy:n konsultti.

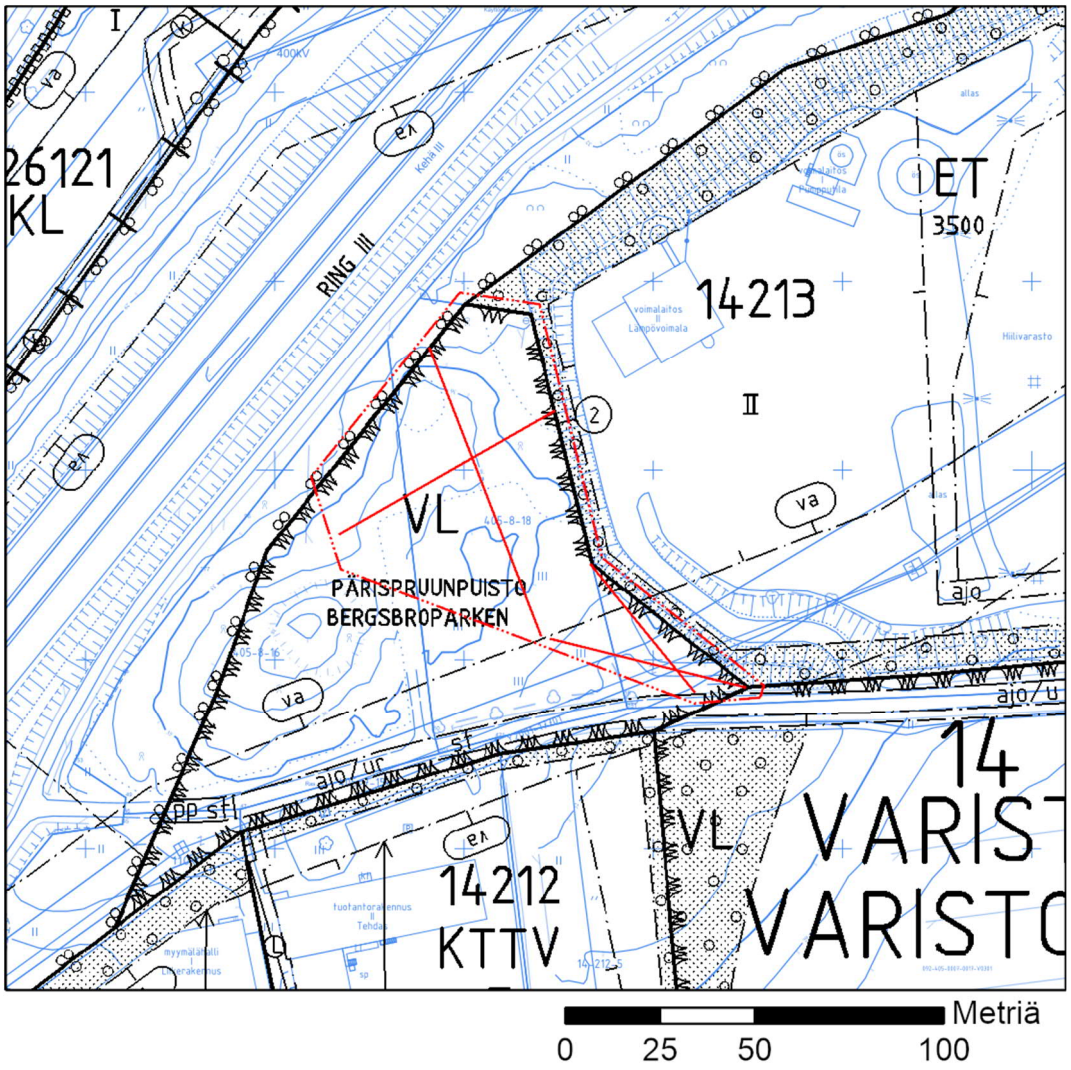
Kaavamuutoksen aloitus järjestettiin sähköposteilla 17. – 19.3.2020. Kaavamuutosta käsiteltiin Länsi-Vantaan asemakaavatiimissä 26.5.2020, 14.10.2020, 8.1.2021, erillisissä kokouksissa 12.6.2012, 20.10.2020 ja Länsitiimissä 13.1.2021.

Vantaa 4.5.2021

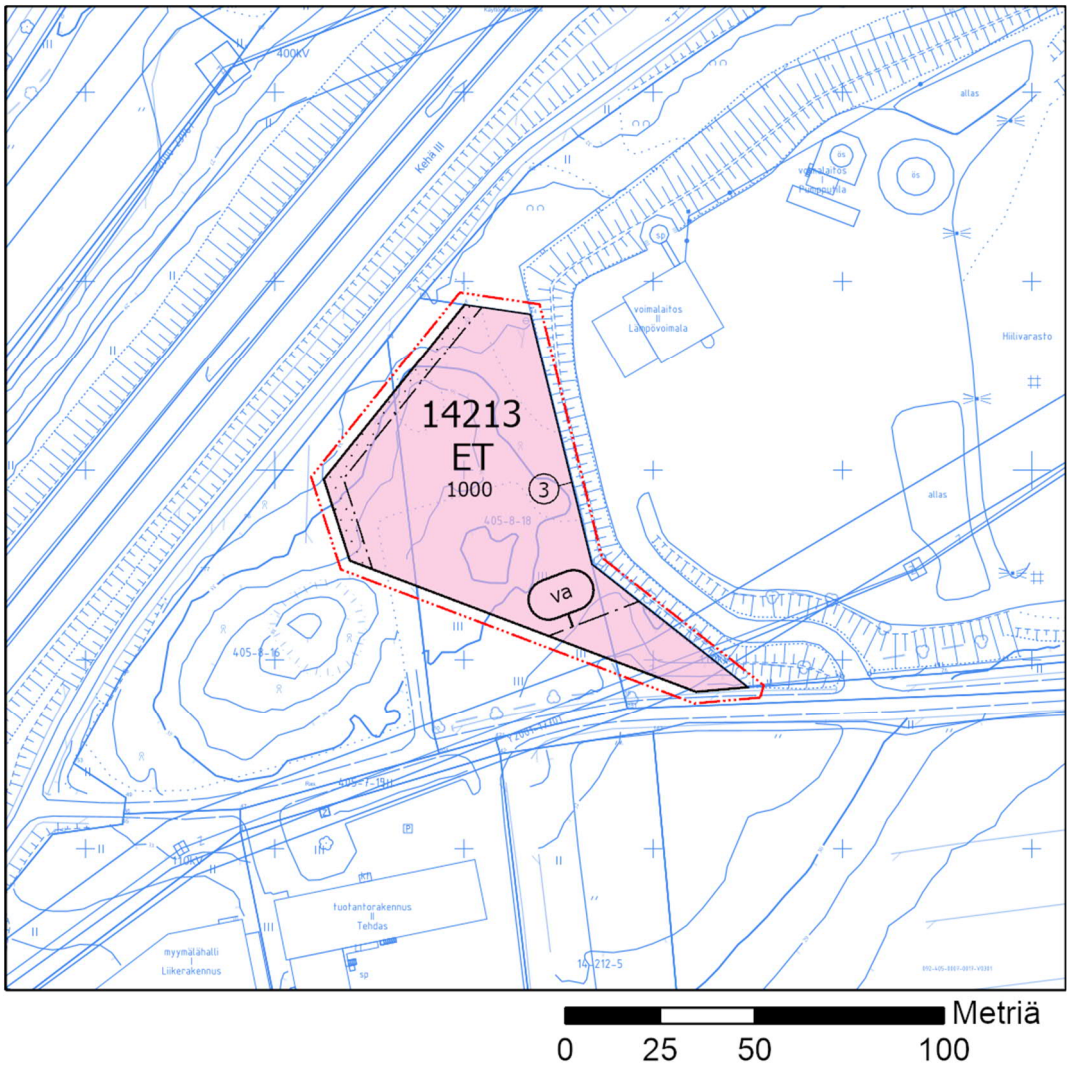
VANTAAN KAUPUNKI / Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 312 2132
Kielotie 28, PL 1860, 01300 Vantaan kaupunki

POISTETTAVAT MERKINNÄT

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002443	4.5.2021

Vantaan kaupunki

VARISTON SÄHKÖASEMA

Kaupunginosa 14, Varisto

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 14213.

Tonttijako

Osa korttelia 14213.

1:2000

Vanda stad

VARISTORNA ELSTATION

Stadsdel 14, Varistorna

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 14213.

Tomtindelning

Del av kvarteret 14213.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**
	Alueelle saa rakentaa energialaitoksen rakennuksia ja laitteita.	På området får byggas energiverkets byggnader och anordningar.
	Rakennusten tulee olla veistoksellisia, värikkäitä (ei mustia, harmaita eikä valkoisia) ja valaistuja.	Byggnaderna ska vara skulpturella, färgrika (inte vita, gråa eller svarta) och upplysta.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Alueella tulee olla puistomainen reuna pohjoiseen ja länteen, jossa alueella tulee olla varvikkoa, puita ja pensaita.	Området ska ha en parkliknande kant i norr och väster, där området ska ha skuggor, träd och buskar.
	Tonttiliittymä on järjestettävä Matkatieltä.	Tomtinfart ska ordnas från Färdvägen.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 4 kpl.	Bilplatser ska reserveras minst 4 st.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
14	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VARI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
14213	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
1000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
va	**Vaara-alue.**	**Faroområde.**

TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

2/

Kaupunkirakenne ja ympäristö Asemakaavoitus	Stadsstruktur och miljö Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut	Mätning och geoteknik
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.	Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__	Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	16.12.2020
Kaavan nimi	002443 Varisto 14 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.03.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002443
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,4601	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,4601

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4601**	**100,0**	**1000**	**0,22**	**0,0000**	**1000**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,4601	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	0,4601	100,0	1000	0,22	0,4601	1000
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4601**	**100,0**	**1000**	**0,22**	**0,0000**	**1000**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,4601	0
VL	0,0000		0		-0,4601	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	0,4601	100,0	1000	0,22	0,4601	1000
ET	0,4601	100,0	1000	0,22	0,4601	1000
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavamuutos 002443 Variston sähköasema, Varisto

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 päätti asettaa nähtäville asemakaavan muutosehdotuksen 0024430 Variston sähköasema, joka on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.3. – 22.4.2021. Tällöin jätettiin yksi muistutus.

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys	Muistutus alueen kaavallisesta tilanteesta, kaavaselostuksen asiasisällöstä ja että laitos tulee sijoittaa nykyiselle ET-tontille.	Kaavaselostusta täydennetään.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys

Muistutus

Muistutus Variston sähköaseman asemakaavaehdotuksesta (002443)
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys on 2.5.2020 kommentoinut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Mielipiteessä esitetyt huomiot ja näkökannat eivät ole vaikuttaneet kaavaprosessiin, joten joudumme valitettavasti uusimaan kaavamielipiteemme asiasisällön muutamilla lisäyksillä.

Alueen kaavallisesta tilanteesta
Kaavassa ositetaan sähköasema ja muuntaja voimassa olevalle yleiskaavan lähivirkistys-alueelle. Helsingin hallinto-oikeuden ruodinnassa parhaillaan olevassa yleiskaava 2020:ssa hankealueen länsiosa on osin lähivirkistysaluetta. Lisäksi alueen poikki on osoitettu oikeusvaikutteisella kaavakartalla eteläpohjoissuuntainen ekologinen runkoyhteys. Raappavuoren ja Petikon merkittävien luontoalueiden välinen, käytännössä ainoa mahdollinen ekologinen yhteys kulkee hankealueen poikki. Kyseinen yhteys ja sen tärkeys on todettu myös Vantaan kaupungin omassa Ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018). Alue on osoitettu maakunnallisena viheryhteystarpeena myös Uudenmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa sekä vielä vailla lainvoimaa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa.

Ekologisen yhteyden toimivuuden parantaminen mm. luontaisen metsittymisen sekä osin myös nykyisten avomaiden osittaisen metsittämisen keinoin olisi keskeisen tärkeää. Tärkeintä on kuitenkin pitää yhteyden Martinkyläntien ja Petikontien välisen osa-alueen vähät metsäiset alueet rakentamisen ulkopuolella.Kaavahankkeen maankäyttö eli sähköaseman ja muuntajan rakentaminen keskelle ekologisen yhteyden pullonkaula-alueen ainoita säilyneitä metsiä on huonosti harkittua maankäytön suunnittelua. Pidämme kaavaratkaisua voimassa olevien maakunta- ja yleiskaavojen vastaisena.

Kaavaselostuksen asiasisällöstä
Kaavaselostuksessa ei asiallisella tavalla kerrota alueen tosiasiallisesta asemasta voimassa olevissa maakunta- ja yleiskaavoissa. Olennainen, epäilemättä myös asemakaavoittajan tiedossa oleva tieto myös muille osallisille olisi epäilemättä ollut se, että luontojärjestöt ovat valittaneet Vantaan yleiskaavasta 2020 muun muassa tämän asemakaavahankkeen mahdollistamiseksi tehdyn yleiskaavamuutoksen osalta.

Kaavaselostuksessa ei myöskään riittävässä määrin arvioida hankkeen vaikutuksia kaupungin omissakin selvityksissä arvokkaaksi todetulle maakunnalliselle ekologiselle runkoyhteydelle. Sen sijaan kaavaselostuksessa korostetaan edelleen sitä, että ”alueella ei ole arvokkaita luontokohteita” ja väitetään (s. 6), että maakuntakaavan ”viheryhteys säilyy”. Viimeistään 2020-luvulla ekologisten yhteyksien alueelle sijoittuvat viheralueet on syytä ymmärtää itsessään arvokkaiksi luontokohteiksi, vaikka niillä ei muita erityisen merkittäviä luontotyyppi-tai lajistoarvoja tällä hetkellä olisikaan. Viheryhteyden toimintakyky on osaltaan kiinni myös sen leveyden säilymisestä, mitä tämä hanke selkeästi heikentää,

Muuta
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksellä ei edelleenkään ole mitään sitä vastaan, jos sähköasema ja muuntaja voidaan sijoittaa voimassa olevan asemakaavan ET-alueelle. Jos näin ei voida tehdä, niin hankkeesta on syytä luopua.

Vastine

Mielipiteen johdosta sähköasemaa on siirretty pohjoiseen pienemmälle alueelle, jolloin ekologinen yhteys on leventynyt. Supistettujen alueiden tarkastelu on kaavaselostuksessa s. 17.

Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Yleiskaavan tarkoituksena on yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen (MRL 35 §).
Kaava-alue sijaitsee oikeusvaikutteisen yleiskaavan (Kv 17.12.2007) lähivirkistysalueen VL ja yhdyskuntateknisen huollon alueen ET rajalla. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ei ole esitetty ekologista runkoyhteyttä, vaan ohjeellinen ulkoilureitti, historiallinen tie (Suuri Rantatie) ja maakaasun runkojohto.
Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018) ekologinen yhteys on osoitettu kaava-aluetta selvästi lännemmäksi.

Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä (Anne Ojala 2018: 41) ekologinen yhteys on merkitty Pärispruunsaran kohdalle. (Kaavaselostus s. 16)

Hyväksytyssä maakuntakaavassa on esitetty hyvin yleispiirteisesti viheryhteystarve Petikon suuntaan, jonka sijainti on tutkittu ja tarkennettu Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa. Ekologista runkoyhteyttä ei voi johtaa pohjoiseen tiealueelle, joten asemakaavamuutoksessa yhteys on varattu hyväksytyn yleiskaavan mukaisesti luoteen eli Petikon suuntaan.

Näin ekologinen runkoyhteys säilyy sekä Pärispruunsaran kohdalla että uuden yleiskaavan mukaisella paikalla.

Muuntaja ja sähköasema eivät kavenna ekologista runkoyhteyttä sen enempää kuin on aivan välttämätöntä, että nämä voidaan rakentaa. Tulevaa tonttia ei myöskään aidata.

Kaavamuutos on maakuntakaavojen ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen, koska eri alueiden yksityiskohtaiset rajaukset ratkaistaan asemakaavassa.
Hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) yhdyskuntateknisen huollon aluetta on tutkittu voitavan laajentaa länteen ja ekologinen yhteys on tutkittu suuntautuvan luoteeseen Matkatien alikululle Petikon suuntaan.

Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 22.4. – 18.6.2020, jolloin tähän alueeseen ei kohdistunut muistutuksia. Asemakaavamuutos on hyväksytty nähtäville 16.2.2021. Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksen valitus hyväksyttyyn yleiskaavaan on jätetty Helsingin hallinto-oikeuteen 12.3.2021, joten valitus ei ole ollut tiedossa.

Sähköasema on yhdyskunnalle ehdottoman välttämätön ja kiireellinen kasvavan sähköntarpeen vuoksi. Sähköasema ei mahdu Vantaan Energia Oy:n ET-tontille 92-14-213-1, jolla sijaitsee Variston lämpökeskus ja Martinlaakson biokattilan edellyttämät biopolttoaineen varastosiilot; lisäksi tontilla tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan muitakin Vantaan Energia Oy:n fossiilittoman energian tuotantoon liittyviä investointeja. Sähköasema tarvitsee kytkennän sähkölinjaan eikä sille ole vaihtoehtoista paikkaa muualla.

Tarkistukset

Kaavaselostusta täydennetään

- Lähtökohtien luonnonympäristökohtaan sivulle 4 lisätään maininta ekologisesta runkoyhteydestä.
- Maakuntakaava hyväksytty -kohtaan sivulle 6 lisätään maininta, että maakuntakaava on valituksenalainen.
- Yleiskaava 2020 hyväksytty -kohtaan sivulle 7 lisätään maininta, että yleiskaava on valituksenalainen ja että tämän kaava-alueen kohtaan kohdistuu valitus.
- SLL Vantaan mielipiteen vastineeseen sivulle 12 lisätään viittaus ekologisen yhteyden tarkasteluun s. 16 ja supistettujen alueiden tarkasteluun s. 17.

Asemakaavamuutos 002443 Variston sähköasema, Varisto

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 päätti pyytää tarvittavat lausunnot asemakaavan muutos-ehdotuksesta 002443 Variston sähköasema. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto

Sähköasemaa suunnitellaan yleiskaavan ja voimassa olevan asemakaavan lähivirkistys-alueelle. Alueella ei ole erityistä merkitystä virkistysalueena sen sijaitessa Kehä III:n melualueella. Se on kuitenkin osa tärkeää ekologista runkoyhteyttä Petikon ja Raappavuoren metsäalueiden välillä. Näin ollen tulee varmistaa, että yhteys säilyy sellaisena, että se edelleen toimii ekologisena yhteytenä. Muutoin ELY-keskuksella ei ole lausuttavaa.

Vastine

Yleiskaava on yleispiirteinen.
Sähköasema on aivan välttämätön ja kiireellinen.
Kaavassa on ekologinen yhteys luoteeseen.
Sähköaseman tarve, sijainti ja ekologinen yhteys on perusteltu kaavaselostuksessa.

Tarkistukset

–

40 § Vastaus Minna Kuuselan ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloitteeseen asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon

VD/3771/00.02.00.03/2021

Minna Kuusela ja Eve Rämö sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Sisäilmaongelmat koskevat kipeästi muitakin kuin kouluja ja päiväkoteja. Osa vantaalaisista joutuu kärsimään päivittäin oman asuntonsa tuottamasta terveyshaitasta. Terveyshaittaa asunnoissa voivat aiheuttaa esimerkiksi kosteus ja home, haju, savu ja pöly, melu, puutteellinen ilmanvaihto, kylmyys tai kuumuus ja sisäilman kemialliset epäpuhtaudet. Kuntalaisilta on kuulunut huolestuneita viestejä, joissa kerrotaan asumisterveyden lisääntyneistä ongelmista.

Kiinteistön omistaja on ensisijaisesti velvollinen selvittämään ongelman syyt ja korjaamaan epäkohdat. Jos kiinteistön omistaja ei pyynnöistä huolimatta ryhdy tarvittaviin selvitys- ja korjaustoimiin tai haitan olemassaolosta on erimielisyyttä, on asukkaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti otettava Vantaan ympäristökeskuksen terveysinsinööreihin, joiden velvollisuuksiin kuuluu asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveydellisten olojen valvonta.

Tällä hetkellä tilanne on kestämätön, kaupungin resurssit ovat liian pienet ja taloyhtiöiden laiminlyönnit eivät johda mihinkään johtuen puutteellisista resursseista.

Ensimmäisestä asukkaan yhteydenotosta kestää nyt keskimäärin yli viisi kuukautta ennen kuin asialle ehditään tehdä yhtään mitään, tarkastuskäyntiä tai edes ohjausta ja neuvontaa. Nyt asumisterveydessä työskentelevät kolme insinööriä ovat liian vähän hoitamaan nykyinen työmäärä. Asumisterveyden yksiköstä puuttuu kokonaan mahdollisuus reagoida akuutteihin uhkiin ja tilanteisiin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ryhtyy asian parantamiseksi pikaisiin toimiin jo ennen syksyn talousarviokierrosta, ja ehdottaa toimet, joilla tilanne saadaan parannettua ja asumisolot inhimillisiksi ja terveellisiksi.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 22

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan ympäristöterveydenhuollon terveydensuojelutiimissä työskentelee kolme terveysinsinööriä ja kolme terveydensuojelutarkastajaa. Heidän tehtäviinsä kuuluu terveydensuojelulain (763/1994) ja tupakkalain (549/2016) mukaisia tehtäviä. Sisäilma-asioiden lisäksi tiimin tehtäviin kuuluu muun muassa talousvesi- ja uimavesivalvonta, varautuminen ja toiminta häiriötilanteissa (mm. talous- ja uimaveden saastuminen, säteilyvaaratilanteet), noin 750 valvontakohteen säännöllinen valvonta, uusien valvontakohteiden ilmoitusten käsittely ja ohjaus- ja neuvontatehtävät. Terveydensuojelutiimin tehtävät ovat laajat ja edellyttävät erityisosaamista. Esimerkiksi vesiasiantuntijat eivät tee asumisterveystehtäviä. Tästä syystä resursseja ei myöskään voi vapaasti siirrellä tiimin sisällä.

Terveysinsinöörien (3 kpl) tehtäviin kuuluu asuntojen terveyshaittaepäilyjen selvittäminen, koulujen terveydensuojelulain mukaiset valvontatehtävät kokonaisuudessaan (uusien kohteiden ilmoitusten käsittely, säännöllinen valvonta ja terveyshaittaepäilyt) sekä tupakkalain mukainen ns. parveketupakointikieltojen valmistelu- ja valvontatehtävät. Lisäksi terveysinsinöörit auttavat muita tiimin jäseniä, mikäli kohteissa tarvitaan erityistä sisäilmaosaamista. Terveysinsinöörit osallistuvat myös kaupunkitasoisiin sisäilmatyöryhmiin. Muut terveydensuojelulain mukaiset aiemmin mainitut tehtävät jaetaan kolmen terveydensuojelutarkastajan kesken.

Nykyisillä resursseilla asunnontarkastuksia tehdään vuosittain 60-100 kappaletta. Asunnontarkastusjonon pituus vaihtelee kolmen ja kuuden kuukauden välillä ja se on tällä hetkellä noin 5,5 kuukautta. Vuonna 2020 jono venyi keväällä 7,5 kk pituiseksi, koska koronan vuoksi ei tehty juurikaan tarkastuksia. Keväällä 2021 jonon käsittely viivästyi noin kuukaudella, koska ympäristöterveydenhuollolle delegoitiin uudeksi tehtäväksi määräaikainen tartuntatautilain mukainen valvonta- ja tarkastustoiminta koronaan liittyen. Uusia asunnontarkastuspyyntöjä tulee vuosittain noin 75 kpl ja kaikki käsitellään vuorollaan. Ohjausta ja neuvontaa annetaan nopealla aikataululla, myös ennen asian virallista vireille tuloa. Tarkastusvuoroa asukas joutuu odottamaan edellä mainitun ajan.

Terveydensuojelutiimin resurssit ovat rajalliset ja usein joudutaan tekemään vaikeita priorisointeja. Mm. tänä keväänä koronan edellyttämät kokonaan uudet valvontatehtävät hoidettiin kiireellisenä, jolloin normaaleihin tiimin tehtäviin jäi vastaavasti vähemmän resursseja. Suunnitelmalliset tarkastukset kootaan vuosittain valvontasuunnitelmaan, jonka toteutuma on ollut vuosittain noin 50 %, toisin sanoen valvottavaa olisi enemmän mihin resurssit riittävät. Mikäli ilmi tulee kiireellisiä tarkastustarpeita, esim. talousveteen liittyen, hoidetaan ne aina välittömästi. Nämä osaltaan hidastavat suunnitelmallisen valvonnan toteuttamista. Asumisterveysasiantuntijoista on myös kova kysyntä työmarkkinoilla ja ympäristökeskus on ollut usein vaikeassa tilanteessa kokeiden tarkastajien siirtyessä muualle. Koska kyseessä ovat lainsäädäntöön perustuvat valvonta- ja tarkastusvelvoitteet, on mahdollisuudet priorisointiin rajalliset, mistä seuraa asioiden jonoutumista. Kokonaistilanne on haastava ja työn priorisointi jatkuvaa tasapainoilua erilaisten kiireellisten tai muuten tarpeellisten tehtävien välillä.

Ympäristökeskus on tehnyt esityksen yhden elintarviketiimin viran muuttamiseksi terveydensuojelutiimiin, erityisesti esimies ja talousvesivalvonnan tehtäviin. Asia on tällä hetkellä täyttölupamenettelyssä. Terveydensuojelulakiin on lisäksi paraikaa suunnitteilla elintarvikelain mukainen vuosivalvontamaksu, joka tulee edellyttämään tarkastusten laajentamista nykyistä kattavimmiksi. Samalla valvonnasta saataisiin tuloja. Jos valvontamaksu vahvistuu, voidaan mahdollisia lisäresursseja kohdentaa terveydensuojeluvalvontaan. Tässä yhteydessä töitä voitaisiin järjestellä niin, että terveysinsinööreille jäisi nykyistä enemmän aikaa asuntojen terveyshaittaepäilyjen selvittämiseen.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 40

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:
a) antaa valtuutetulle Minna Kuuselalle ja Eve Rämölle sekä 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Minna Kuuselan ja Eve Rämön sekä ja 17 muun valtuutetun aloite asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 7248590, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & **Aloite**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja** **allekirjoitukset**
Asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon Sisäilmaongelmat koskevat kipeästi muitakin kuin kouluja ja päiväkoteja. Osa vantaalaisista joutuu kärsimään päivittäin oman asuntonsa tuottamasta terveyshaitasta. Terveyshaittaa asunnoissa voivat aiheuttaa esimerkiksi kosteus ja home, haju, savu ja pöly, melu, puutteellinen ilmanvaihto, kylmyys tai kuumuus ja sisäilman kemialliset epäpuhtaudet. Kuntalaisilta on kuulunut huolestuneita viestejä, joissa kerrotaan asumisterveyden lisääntyneistä ongelmista. Kiinteistön omistaja on ensisijaisesti velvollinen selvittämään ongelman syyt ja korjaamaan epäkohdat. Jos kiinteistön omistaja ei pyynnöistä huolimatta ryhdy tarvittaviin selvitys- ja korjaustoimiin tai haitan olemassaolosta on erimielisyyttä, on asukkaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti otettava Vantaan ympäristökeskuksen terveysinsinööreihin, joiden velvollisuuksiin kuuluu asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveydellisten olojen valvonta. Tällä hetkellä tilanne on kestämätön, kaupungin resurssit ovat liian pienet ja taloyhtiöiden laiminlyönnit eivät johda mihinkään johtuen puutteellisista resursseista. Ensimmäisestä asukkaan yhteydenotosta kestää nyt keskimäärin yli viisi kuukautta ennen kun asialle ehditään tehdä yhtään mitään, tarkastuskäyntiä tai edes ohjausta ja neuvontaa. Nyt asumisterveydessä työskentelevät kolme insinööriä ovat liian vähän hoitamaan nykyinen työmäärä. Asumisterveyden yksiköstä puuttuu kokonaan mahdollisuus reagoida akuutteihin uhkiin ja tilanteisiin. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ryhtyy asian parantamiseksi pikaisiin toimiin jo ennen syksyn talousarviokierrosta, ja ehdottaa toimet, joilla tilanne saadaan parannettua ja asumisolot inhimillisiksi ja terveellisiksi. Minna Kuusela ja Eve Rämö Kaupunginvaltuuston kokous 12.4.2021	Aloitteen tekijän nimi: *Minna Kuusela ja Eve Rämö* Aloitteen allekirjoittajat: 1. *Mika Kasonen* 2. *Tarja Eklund* 3. *Vaula Norrena* 4. *Sirpa Siru Kauppinen* 5. *Tiina Tuomela* 6. *Jari Jääskeläinen* 7. *Tanja Vahvelainen* 8. *Minna Atiye* 9. *Siri Ahokas* 10. *Jussi Saramo* 11. *Sveta Silvennoinen-Hiisku* 12. *Anniina Kostilainen* 13. *Faysal Abdi* 14. *Maarit Raja-Aho* 15. *Emmi Pajunen* 16. *Maija Rautavaara* 17. *Antero Eerola*

41 § Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen lisää siirtolapuutarhoja Vantaalle

VD/10566/00.02.00.03/2020

HP/TL/MS/LM/LS

Sveta Silvennoinen-Hiisku sekä 13 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Uusia siirtolapuutarhoja on Vantaalle toivottu erilaisissa aloitteissa vuosien varrella.
Muutama vuosi sitten Vantaan kaupunki on tehnyt kaksiosaisen siirtolapuutarhaselvityksen (FCG, 2011, Anne Mäkynen, 2014), joissa selvitettiin millä edellytyksillä Vantaalle olisi mahdollista perustaa uusia siirtolapuutarhoja, kesämaja-alueita ja viljelypalstoja, sekä etsittiin mahdollisia uusia paikkoja siirtolapuutarhoille. Tavoitteena oli, että kaksi selvitystä muodostaisivat yhdessä yleiskaavatasoisen tarkastelun uusien siirtolapuutarhojen sijoittamismahdollisuuksista.

Tarkastelussa oli 33 eri paikkaa, joita arvioitiin useammassa vaiheessa. Siirtolapuutarhoille sopivia paikkoja löytyi sekä kaupungin mailla että yksityisellä maalla, joskin suurin osa maanomistajista ei ole osoittanut kiinnostusta siirtolapuutarhojen perustamiseen maillensa. Vaikka yksikään löytyneistä alueista ei kaikilta osin ollut paikkana ihanteellinen, selvityksen mukaan Vantaan kaupungin maalla olevat paikat (Linnainen, Vantaanlaakso, Ylästö-Krakanpelto ja Ojanko) olisivat mahdollisesti toteuttamiskelpoisia.

Selvitys osoittaa, että uusille siirtolapuutarhoille on Vantaalla kysyntää. Myös hyötyjä löytyy paljon - että asukkaan, ympäristön että kaupungin näkökulmasta. Lähelle sijoittuvilla lomanviettopaikoilla on mahdollista hillitä alati kasvavaa vapaa-ajan liikennettä. Siirtolapuutarha voi korvata kauempana sijaitsevan kesämökin tai ulkomailla sijaitsevan lomakohteen. Siirtolapuutarhan läheisyys säästää lisäksi asukkaiden matka-aikaa ja polttoainetta. Siirtolapuutarhat ovat tärkeitä viheralueita, jotka samalla lisäävät yhteisöllisyyttä sekä kaupungin viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta.

Pääkaupunkiseudulla on kova kysyntää siirtolapuutarhoille, ja markkinoille tulevat mökit myydään heti. Helsingissä ja Espoossa on meneillään hankkeita siirtolapuutarhojen lisäämiseksi. Nykyisten mökkien hinnat pääkaupunkiseudulla ovat kovan kysynnän vuoksi monelle asiasta kiinnostuneelle liian kallis.

Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Vantaalle perustetaan uusia siirtolapuutarha-alueita.”

Kaupunginvaltuusto 14.12.2020 § 16

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Toimiala toteaa, että siirtolapuutarhat sopisivat uuden yleiskaavan 2020 myötä edelleen tiivistyvään kaupunkiin ja toimisivat hyvin kerrostaloasumisen parina. Laadituissa selvityksissä on todettu siirtolapuutarhoista olevan monenlaista hyötyä ihmisille ja ympäristölle. Uusille siirtolapuutarhoille olisi Vantaalla kysyntää. Loma-asutus kuitenkin myös kilpailee samoista paikoista asuinalueiden kanssa.

Valtuutetut toteavat, että Vantaan kaupunki on tehnyt kaksiosaisen siirtolapuutarhaselvityksen (FCG, 2011, Anne Mäkynen, 2014), ja että selvityksen mukaan Vantaan kaupungin maalla olevat paikat (Linnainen, Vantaanlaakso, Ylästö-Krakanpelto ja Ojanko) olisivat mahdollisesti toteuttamiskelpoisia. Kaksi selvitystä muodostavat yhdessä yleiskaavatasoisen tarkastelun uusien siirtolapuutarhojen sijoittamismahdollisuuksista.

Siirtolapuutarhaselvityksen osassa II, ”Löytyykö sijaa Vantaalta?” (Mäkynen 2014) todetaan, että mahdollisten toteuttamishankkeiden jatkoselvityksissä on alueiden soveltuvuus tutkittava yksityiskohtaisesti. Selvitettäviä asioita olisivat mm. veden saanti, sopivuus maisemaan ja maastoon, rakennettavuus sekä liikenneyhteydet.

Selvityksessä todettiin, että Vantaan kaupunki ei ryhdy perustamaan uusia siirtolapuutarhoja (s.37), vaikka sopivia paikkoja on löytynyt kaupungin maalta. Selvityksen tarkoituksena on ollut löytää mahdollisia paikkoja, joihin osakeyhtiö tai yhdistyspohjaiset hankkeet voisivat sijoittua.

Monet selvityksessä ehdotetuista paikoista sijaitsevat yksityisellä maalla. Selvitystä laadittaessa maanomistajat eivät osoittaneet kiinnostusta siirtolapuutarhojen perustamiseen maillensa. Selvitysten laatimisen jälkeen kuitenkin Linnan kartanoon on asemakaavoitettu siirtolapuutarha (KV 12.6.2017) yhteistyössä maanomistajan kanssa. Siirtolapuutarha sijoitettiin Marja-Vantaan osayleiskaavan lähivirkistysalueelle, joka on kyläkuvallisesti arvokasta aluetta. Asemakaavaprosessissa siis katsottiin, että siirtolapuutarha oli mahdollista sijoittaa alueelle näillä yleiskaavan määräyksillä. Tämä paikka ei ollut esillä selvityksissä, vaan idea syntyi asemakaavoituksen yhteydessä yhteistyössä maanomistajan kanssa. Siirtolapuutarhahankkeiden valmistelu yhteistyössä yksityisten tahojen kanssa on edelleenkin mahdollista.

Vantaan linja on yhä se, että kaupunki ei omatoimisesti valmistele siirtolapuutarhojen toteuttamista. Sitä vastoin osoitetuilla alueilla voidaan valmistelu käynnistää, jos hankkeeseen löytyy sitoutuva toimija.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 41

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Sveta Silvennoinen-Hiiskulle ja 13 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Johtava maisema-arkkitehti Laura Muukka puh. 050 3029396, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15